

Genealogiæ Ioannis Boccatii: cum demonstrationibus in formis arborum designatis. Eiusdem de montibus & syluis. de fontibus: lacubus: & fluminibus. Ac etiam de stagnis & paludibus: necnon & de maribus: seu diuersis maris nominibus.

Tabula

Genealogiæ deorum gentilium ad Vgonē inclitū Hierusalē & Cypri regē secundū Ioannē Boccatiū de certaldo Liber primus incipit fœliciter. Prohœmiū.

QVis primus apud gētiles deus habitus sit: in arbore signata desup ponit̃ in culmie Demogorgō uersa in cælū radice: nec solū īfra descriptæ ,pgeniei: sed deorum oīum gētiliū pater: & in ramis & ī frōdibus ab eo descēdētibus describunt̃ eius filii & nepotes: de qbus oībus hoc in primo libro: ,put sūt signati distincte scribit̃. Verū ex eis æther excipit̃ solus: de quo & eius āplissima posteritate ī libris sequētibus describet̃. Fuerunt ergo Demogorgoni filii filiæq; noue: quorū primus Litigiū. secūdus Pan. tertia Cloto. q̃rta Lachesis. qnta Atropos. sextus Polus seu pollus. septimus Phyton: seu Phaneta. octaua Terta. nonus Herebus.

Genealogiæ deorū gentiliū. Liber secūdus fœliciter incipit.

IN arbore aūt signata desuper in cælū uersa radice ponit̃ in culmie æther fili⁹ herebi & noctis: eiusque in ramis & frōdibus cū ætheri duo tantū fuerit filii Iuppiter. s. primus: & Cælius seu cælū Iouis primi solū prosapia designat̃ oīs. Celii seu cæli prole in īsequēti reseruata uolumine: prohœmiū.

Genealogiæ deorum gentilium Liber tertius incipit.

IN arbore aūt signata desuper ponit̄ in radice cælus ætheris filius: & diei: & in eius ramis & frōdibus pars suæ posteritatis ostēdit̄. Fuerūt.n. cælio filii.xii. quorū prima fuit opis.ii. Thethys magna.iii. Ceres prima.iiii. Vulcanus primus.v. Mercurius tertius.vi. Venus magna.vii. Venus secūda.viii. Toxius.ix. Titanus: Iuppiter secundus.x. Oceanus.xi. Saturnus.xii. Ex istis.xii. reseruant̄ q̄ttuor: de quibus nulla in præsenti libro.iii. mētio fiet.s. Titanus: de quo scribet̄ in quarto: & Iuppiter secūdus: de quo & eius ꝓle scribet̄ in qnto & in sexto: & oceanus: de quo scribet̄ in se. primo. & Saturnus: de quo & eiu omni posteritate fiet mētio in octuo: & i reliqs hui⁹ libris: phœmiū.

Genealogiæ deoꝝ gētiliū Liber q̄rtus incipit foeliciter.

IN arbore aūt signata desuper ponit̄ in radice Cælius: eo ꝙ nondū filii eius descripti sūt: sed in ea tā in ramis q̄ frōdibus oīs Titanis progenies demonstratur: prohœmium.

Tabula

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber septimus icipit.

IN præcedenti arbore: cuius in radice scribit̃ oceanus: oĩs eiusdẽ oceani tã i ramis q̃ in frondibus posteritas ordinate apponitur: de qua in sequẽti septimo libro dicetur. Prohœmiũ.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber octauus incipit.

IN arbore auté præcedenti: cuius in radice Saturnus cæli filius ponit᷑: describitur tã in ramis q̃ in frondibus pars posteritatis eiusdé Saturni: cũ reliqua oís in quinq; sequẽtibus describat᷑ libris sub Iunone & neptũno atq; ioue filiis eius. Prohœmium.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber nonus incipit.

IN præcedenti arbore: cuius in radice Iuno est: describit᷑ tã in ramis q̃ í frõdibus omnis eiusdé iunonis tãtũ posteritas. Prohœmium.

c c

Genealogiæ deorū genti-lium Liber.xii.incipit.

I N arbore pcedēti cuius i radice positus est Iuppi-ter.iii. describuntur in ra-mis & frondibus posteri tates.viii.filiorū iouis p̄di ctū.s.Tantali:Dionysii:Persei:Aonis: æaci:Pilunni : Mercurii: & Vulca-ni. Prohœmium.

Genealogiæ deorū gentiliū Liber. xiii. incipit.

IN arbore præcedenti: cuius in ramis describitur Iuppiter tertius: ponuntur tam in ramis q̄ in frōdibus posteritates herculis: & æoli filiorū dicti iouis tertii.

Prohœmium.

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannē Boccatium de certaldo Liber. xiii. explicit.

INcipit liber. xiiii. eiusdē in quo auctor obiurgationibus respōdens in hostes poetici nominis inuehit. Prohœmium.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber. xv. incipit.

Incipit quintusdecimus liber & ultimus: in quo auctor purgat seipsum obiectis in se. Prohoemiũ.

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccatium de Certaldo: ad illustrem principem Vgonẽ: Hierusalem & Cypri regem Liber. xv. & ultimus explicit.

Genealogiæ deoꝝ gẽtiliũ Ioãnis Boccacii de Certaldo ad Hugonẽ ĩclytũ Hierusalẽ & Cypri regẽ. Prohœmiũ

I satis ex relatis Donini Parmẽsis egregii militis tui uera pcepi: Rex ĩclyte sũmope cupis Genealogiã deoꝝ gẽtiliũ & heroũ ex eis iuxta fictiões ueteꝝ dscẽdẽtiũ: atq cũ hac qd sub fabulaꝝ tegmĩe illustres quõdã sẽsert uiri: & me a cælsitudĩe tua qsi expertissimũ atq eruditissimũ hoĩeʒ ĩ talibꝰ selectũ tãto opi auctorẽ. Sãe ut omiserĩʒ desyderii tui admiratõnẽ. (Nõ.n. puũ hoĩeʒ decet: qd regẽ moueat pscrutari) aduersus electiõnẽ mei qd sẽtiã: dicere ptermittã: nedũ ĩsufficiẽtiã meã mõstrauero p subterfugia arbitreris: ĩpositi laboris onꝰ euitẽ: ãteq ad sñiam meã circa ĩpositũ opꝰ deueniã: libet serenissime regũ apponere: & si nõ oĩa: q̃dã saltẽ: q̃ ĩter Doninũ ĩsignẽ militẽ tuũ: dũ iussa tuæ cælsitudĩs explicaret: & me ĩteruenẽ uerba: ut eis p lectis satis iudiciũ tuũ de me uideas: & temeritatẽ meã dũ ĩ obediẽtiã tuæ maiestatis deuẽio. Cũ igr̃ ille facũdo ore: sacra maiestatis tuæ studia: & opa regalis officii admirãda: necnõ & insignes atq gloriosos quosdã tui nois titulos lõga dicacitate explicuisse: eo deuẽit: ut conatu plurĩo me ĩ tuã sñiam deducere cõaret̃: nõ unica tãtũ rõne: sed multis: ex qbꝰ fateor ualidæ uidebant̃ q̃dã. Veꝝ postq̃ tacuit: & mihi rñdẽdi copia facta ẽ: sic dixi. Arbitratꝰ es forsan facũde miles: seu rex tuꝰ de pxĩo nr̃ futurus pstãte deo: hãc ĩsaniã ueteꝝ. s. cupiẽtiũ se hr̃i diuino pcreatos sãguie: ãgulũ terræ modicũ occupasse: & tãq̃ ridiculũ q̃dã: ut erat: puo tpis psecetasse tractu: & ueluti ẽt recẽtissimũ opꝰ facile colligi posse. Attñ bõa sp tua pace dicã: aliter lõge ẽ. Nã ut omittã cycladas & reliq̃s ægei maris ĩsulas. Achaiã: Illyriã: atq Thraciã: q̃s penes sõmẽta huius stultitiæ emicuere plurimũ: & potissime dũ græcoꝝ respu. floruit: Euxini maris: Hellespõtiaci: Meonii: Icarii: Pãphilii: Cilicis: Phœnicis: & Syrii: atq ægyptiaci littora sua cõtagiõe ĩfecit. Nec cyprus nr̃i regis ĩsigne decus ab hac labe fuit ĩmũis. Sic & oĩm Lybiæ atq syrtiũ & nũidiæ orã labefactauit: & atlãticos: occiduiq maris sinꝰ: & rẽotissimos hespidũ hortos. Nec mediterranei tãtũ maris fuit cõtẽta littoribꝰ: qnĩmo & ad ĩcognitas mari natiões ẽt penetrauit. Decidere ẽt ĩ pnitiẽ hãc cũ littoribꝰ accolæ oẽs Nili fõte carẽtis: & harenæ lybycæ una cũ suis pestibꝰ: & ãngstimaꝝ thebaꝝ solitudĩes. Necnõ & supiores ægyptii atq garamãtes feruidi & calẽtes nimiũ: hyrsutiq æthyopes: & odori arabes: Persæq dites atq gãgarides populi: & nigredĩe ĩsignes indi: Babylões: & cælsã caucasi cacuĩa: eiusq tã ĩ feruidũ solẽ q̃ ĩ gelidas arctos scabrosa decliua. Caspiũ mar̃: hyrcãiq truces: & oĩs Thanais ac niuosus sp Rhodopes & scythaꝝ ẽt ĩculta barbaries. & cũ oriẽtalis ẽt oceani fluctus: & rubri maris ĩfecisset ĩsulas: postrẽo ad nos usq italos declĩauit adeo ut rõa reꝝ dñia huiꝰ caligis obfuscata nube sit: & ne passim p regiões oẽs: ĩ qbꝰ plurimũ hæc inscitia potuit euagari: ut satis potes aduertere: portiũcula sola fuit orbis ĩter triões: & cadẽtẽ solẽ: q deitatis huiusmõi nõ fuit nobilitata pgẽie: esto nefãdæ crudelitatis: sicuti & reliq̃ fuit ĩfecta; nec ista æuo nr̃o fuere. Erat adhuc forsã adolescẽs Abraã dũ apd Sicyõios cœpit ista pserpe: & ĩsipiẽtiũ hoĩum subĩtrare aĩos. Heroũ tñ tẽpestate ferbuit: & in maximũ demũ deuẽit decus: & nomẽ: & ĩ dies usq supbi iliõis ruĩæ pseuerauit. nã ĩ troião bello quosdã cecidisse deoꝝ filios: & Hecubã ĩ canẽ: & Polydoꝝ ĩ uirgulta cõuersos legisse mẽinimꝰ. qd qdẽ uetustissimũ ẽ: & plurium sæculoꝝ tps. Nec dubitãdũ ĩsup qn quociq hæc uiguerit stultitia: ibidẽ igẽtia scripta sint uolumĩa: ut maioꝝ diuĩa nobilitas mõimẽra lr̃aꝝ ueiret ad posteros. Et esto nũq̃ existiaueri taliũ puũ fuisse nũeꝝ: q q̃maxius fuerit Paulus pusinꝰ: uir grauis: & taliũ solertissimꝰ atq curiosissimꝰ exqsitor nõnũq̃ asseruit me psente a Barlaã quodã calabro hoĩe græcaꝝ lr̃aꝝ apprie erudito hũisse: nẽinẽ ĩsignẽ uiꝝ pricipatu aut pemĩnẽtia alia: tota ĩ græcia: ĩsulis: & littoribꝰ pmõstratis eo fuisse sæculo: quo hæc fatuitas uiguit: q ab aliquo deoꝝ huiosmodi duxisse originẽ nõ mõstraret. qd igr̃ dicã? qd tu si spectares tã lõge lateq diffuse malũ: tã uetꝰ: tot pseueratũ sæculis: tot explicatũ uolumibꝰ: & ĩ tã grãdi uiroꝝ numero ãpliatũ? Credis ne me regis optata posse pficere? Egdẽ si pstẽt mõtes faciles trãsitꝰ: & solitudĩes iuiæ aptũ notũq iter. Si fluia uada: & maria trãqllas undas: ac trãsfretãti emittat ab ãtro Aeolus uẽtos tã ualidos: q̃ scdos. & qd marꝰ ẽ: sint Argiphõtis talaria aurea uolucri cuiciq hoĩ alligata pedibꝰ: & p uotis quociq libuerit euolet: uix tã longos terraꝝ marisq tractꝰ: ẽt si illi pstet̃ pmaxia sæculoꝝ ãnositas: nedũ alid agat solũ poterit pagrasse. Cõcedã ãplꝰ: det̃ cui uelis hæc oĩa posse cõtiget̃ ĩ momẽto loca: & diuĩa ĩsup fauẽte gr̃a caracteꝝ: ac idiõatũ uariaꝝ nationũ noticia: & corã accedẽn ĩtegra pparet̃ uoluĩa: qs ut me ptermiseri mortaliũ erit cui sint uires tã solidæ: tã pspicax ĩgeniũ: tãq tẽax mẽoria: ut oĩa q̃at uidet̃ apposita: & ĩtelliget̃ uisa: & ĩtellecta seruar̃: & demũ calão ẽt exarar̃: & ĩ opus collecta deducere? Addebas ptrea: ut explicarẽ: q̃ sub ridiculo fabulaꝝ cortice abscõdissẽt prudẽtes uiri: q̃si rex ĩclytꝰ arbitraret̃ stolidũ credere hoĩes fere oĩ dogmate eruditos simplr̃ circa dscribẽdas fablas: nulli ueritati cõsõas: nec pter lr̃alẽ sẽsũ hñtes triuisse tps: & ĩpẽdisse sudores. Nõ ĩficiar: dlectauit me ista regalis discretio: & aegumẽtũ certissimũ pbuit. qm ut tu añ dicebas: sit illi diuũ igẽiũ: meq ĩ uotũ ĩpulit suũ: dũmõ uires sufficerẽt. Sãe circa huiusmõi explicatiões lõge plusq̃ putes difficltatis & theologi hois labor ẽ. nã dato iuxta Var. snlaꝫ ubi de diuis & hũanis rebꝰ mlta dscripsit: gẽus hoc theologiæ sit: qd mysticũ seu ut aliis placet: & forte meliꝰ physicũ dr̃: & si pmũ ridẽdæ falsitatis hẽat: multũ tñ ad illã eliciẽdã artis exqrit. Et ob id miles elegãtissime pẽsãdæ sũt hoim uires & exãmãda igẽia: & sic illis cõueniẽtia onera ĩpõnẽda. Potuit athlas capite sustier̃ cælõ: eiq fesso sub onere Alcides potuit pstar̃ uicẽ: diui hoĩes ãbo: & inuictũ fer̃ robur fuit ãbobꝰ. Ast ego qd? breuis sũ homũtio: nllæ mihi uires: igẽiũ tardũ: fluxa mẽoria: & tu meis hũeris nõ dicã cælũ qd illi tulere: qnĩmo & terrã supaddet̃ cupis: & maria: ac ẽt cælicolas ĩpos: & cũ eis sustẽtatores egregios. Nil aliud hoc ẽ nisi uelle ut põdere pmar. Veꝝ si tãtũ regi hoc erat aĩo: erat onꝰ aptũ: si ĩter mortales unꝰ ẽ tãto labori sufficiẽs: uiribꝰ pclarissimi uiri. F. petrarchæ: cuꝰ iã diu ego auditor sũ. hõ qppe ẽ cælesti ĩgẽio pditꝰ; & pẽni mẽoria: ac ẽt facũdia admirabili: cui fãiliarissime q̃tũciq gẽtiũ historiæ sũt: sẽsus fabulaꝝ notissimi: & breuit̃ qcqd phiæ sacro iacet ĩ grẽio mãifestũ ẽ. Tacuerã iã: cũ sic ille uultu placido: & cõpto sermõe secutꝰ ẽ. Credo lõge meliꝰ q̃ noueri ea uera eẽ q̃ narras; & difficltates uido. Sed q̃so mi lo. an putas regẽ nr̃ꝫ circu-

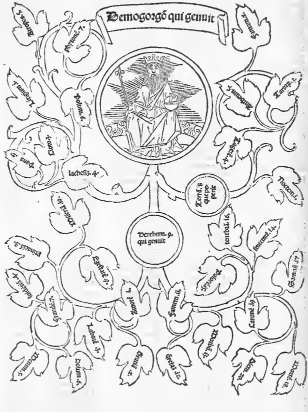
ſpectiõe carere? Oculatus qppe dñs ẽ:& mitis ĩgẽu:& regia fœlicitate laudabilis:& abſit ut queq̃ nedũ te ꝑmere
uelit:qnimo uetus ẽ illi mos leuiare quoſcũq₃:& iccirco ſane ĩtelligẽda atq₃ aſſumẽda ipſius iuſſa. Edepol facile
credi põt accesſibiles eẽ eas:q̃s ꝓdixeras natiões:& eorũ codices:ſiq̃ ſũt oĩno latis icognitos.ueꝝ ſi q̃ ex græcis q̃
ad latios uſq₃ deuenerit:ſeu apd latios ĩpos:quoꝝ lr̃is nõ patũ honoris & gloriæ maioꝝ atiuleř ſtudia.cõpiant
& ſi nõ oĩa q̃ ſaltẽ tua cura hr̃i poſſint:iſta ꝺſiderat. Eia ergo liberali aio bene de deo ſpans laborẽ ſubi: & qđ po
tes facito:cũ ad ĩpoſſibile ꝶqtaꝛ nẽo. Nõ.n.mihi uiꝝ illũ ſublimẽ:& nedũ apđ cyprios:ſed phama ſup æthera no
tũ.F.petrarchã dedit fortũa obuiũ. Credo ſic uolẽte deo:& illi maxis occupato ꝑcerẽ:& iuuẽtuti tuæ hõeſtũ la
borẽ ĩſetrẽ:ex quo nomẽ tuũ nuꝑ ĩ auras exire icipiẽs iclyte eluceſcat clarius apđ nr̃os. Tũc ego iá inq̃ ſatis uiđo
ſtrẽnue miles ꝙ ꝑtermiſſis barbaroꝝ rẽotiſſimis libris exiſtẽes ex græcis:latiſq₃ opus hoc ĩtegrũ ꝑhci poſſe. O
bõe de⁹.nõne ipſe dñe uides: q̃ ab hac ipa cõceſſiõe maximã ꝑtẽ opis dẽas? Sed faciãus ut iá dudũ nr̃i fecere pric
pes ro.ipñi didẽtes ĩ oriẽtale & occiduũ:ſint mõſtro huic corpa duo:barbaricũ unũ:& græcũ atq₃ latinũ ř liquũ
& ad græcũ latinũq₃:quos ipſemet noĩas libri:nec ẽt iſtd poterit:ut qđ poſtulas cõſeqť. Antiq̃.n.hác peſtẽ mon
ſtrauius.tu nũc tecũ uolue. ꝙ labẽtib⁹ ſæculis hoſtes hũere uoluĩa. Cõfiteberis eqdẽ:qm̃ & ĩcẽdia: & aq̃ tũ dilu
uia:ut de pticularib⁹ taceá:bibliothecas abſũpſerĩt pluĩas. Etſi nõ alia depiſſet q̃ Alexádria:quá ĩádudũ Philadel
phus ſũma cũ diligẽtia fecerat:eẽt libroꝝ maxĩa diminutio:cũ ĩ ea teſtĩonio átiquoꝝ poteras repire quæ uelles
Præterea ĩualeſcẽte glorioſiſſimo xp̃i noĩe:eiuſq₃ ſinceræ ueritatis plucida lætiferi erroris & potiſſime gẽtilici
tenebras amouẽte:ac ẽt diu declinãte græcoꝝ fulgore:clamãtib⁹ ĩ ĩfauſtá religionẽ xp̃i nũciis:ac eá ĩ exterminiũ
pellẽtib⁹ nulli dubitãdũ ẽ:qn ſecũ multos diluerit libros:hu⁹ materiæ refertiſſimos:dũ nõ multos eẽ deos:nec
deoꝝ filios:ſed unicũ deũ patrẽ:& filiũ dei unicũ:tá uera q̃ pia ꝑdicatiõe mõſtrarẽt. Iuſup auaritiá:cui nõ puæ ſĩ
uires:cõcedes hũiſſe hoſtẽ. Facultatẽ.n.poeticá ſciẽtib⁹ nihil afferre lucri certiſſimũ ẽ: & apđ eá tiil ꝑcioſũ ẽ: ꝑter
qđ afferat auꝝ: ex quo cõſecutũ: ut auꝝ nõ afferẽtia:nõ ſolũ neglecta:ſed deſpecta atq₃ deiecta ſint. Et cũ oẽs fe
re ĩ ditias totis tẽdãt pedibus:uoluĩa talia ĩ deſuetudinẽ abiere:& ẽt ſic pire facile fuit ꝙ in eoꝝ detrimẽtũ quo
rũdá pricipó deteſtabile acceſſit odiũ:nec aliter q̃ ĩ hoſtes ab eis aduerſus ea cõſpiratũ ẽ:& qđ hoc deleuerit odiũ
nõ ſolũ fabulaꝝ:ſed q̃tũcũq₃ facultatũ uoluĩa nõ leuiter exprieret nũerus. Cæteꝝ ſi cætera pepiſſet:nõ eis ř ſtais
ta tore carẽtib⁹ pepiſſet labile tp̃s: cui & taciti & adamãnni dẽtes ſť.nedũ libros:ſed ſaxa corrodẽtes duriſſima
& ferrũ ipſũ domãs cætera. Hoc hercle tá græca q̃ latĩa mlťa redegit ĩ puluerẽ. Et ſi hæc & alia plura paſſa ſint:&
ea potiſſime q̃ nr̃o labori opportũa eẽnt.negari tñ nõ pt̃ qn multa ſupſint. Sed nullũ tñ qđ ego noueri ĩ hoc qđ
optas cõſcriptũ. Vagãť itaq₃ tá deoꝝ q̃ ꝓgẽitoꝝ natiões & noĩa huc illuc diſpſa p orbẽ. Hẽt.n.liber hic ex his ali
qd:& aliqd liber alter. Quæ qs q̃ſo ꝓ mũere:ſeu ſaltẽ patũ ſtuctuoſo labore uelit exqrere:& tot uoluĩa uoluere
legere & hĩcide excerpe ꝑpauca. Credo latius deſiſtẽdũ. Aſt ille defixis lumĩbus inqt: Nõ me latebat qn aduerſũ
moderatá petitionẽ meá hẽres:qd diceres:ſed nõ adeo me repelles qn loculus rẽaneat aliqs:ĩ quẽ fugiá. Nõ eqdẽ
negabo qđ aſſeris. Veꝝ iá ſcđo dixiſſe uelĩ:qđ potes facito.hác portiũculá: quá hicide excerpſiſſe poteris:Rex nr̃
exoptat. Poteris ne iſtd denegaſſe? ſed heu tĩeo ne has tibi torpor ignauus rõnes ꝑparet:ut laborẽ effugias. Nihil
nẽpe turpi⁹ occiſo iuuene & ſi laboradũ ẽ:quũ oẽs ad laborẽ naſcamur. Cui meli⁹ q̃ regi optĩo potes laborẽ ĩpẽde
re? Surge igř & ĩertiá hác pelle:& ad opus igẽti accigere aio:ut regi ꝑiter peas:& tuo noĩ ad iclytá famá uiá facias
Vẽies ꝑfecto ſi prudẽs es:ultro eo quo ego te conor ĩpelleř. Noſti.n.quõ labor ĩprob⁹ uĩcat oĩa:audẽteſq₃ fortũa
iuuet:& m̃to magis deus ipe nũq̃ deſerẽs ſpantes ĩ ſe. Vade igř & bõis auibus uolue:& euolue & exẽtera libros:
calamũ arripe:& dũ regi obſeq̃ris:tuũ nomẽ ĩ lõgiſſimũ deduc æuũ. Tũ ego uicor inq̃ magis fere læpiditate uel
botũ q̃ uirib⁹ rõnũ. Vrges eteni me:ĩpellis:trahis:& ut pareá:ſi nolĩ uelĩ uc:neceſſe eſt. Et ſic clemẽtiſſime rex:ut
ad te calamũ aliqñ flectá:aliq̃diu altercati ſumus Dõinus tuus & ego:& ſeu ualeá ſeu nõ ualeá ad ultimũ uictus
ĩ tuá ſniam ĩpulſius uẽio:qbus tñ uiribus tu uides. Iuſſũ igiť tuo mõtanis Certaldi cocleis:& ſterili ſolo derelictis
tenui licet cymba ĩ uertigioſũ mař crebriſq₃ iplicitũ ſcopulis nouus deſcẽdá nauta:ĩcertus nũqd opæꝑciũ factu
rus ſim.ſi oĩa legero littora & mõſtruoſa ẽt nẽora:ſcrobes & antra ſi opus ſit pagrauero pedibus:ad inferos uſq₃
deſcẽdero:& Dedalus alter factus: ad æthera tráſuolauero:undiq₃ ĩ tuũ deſideriũ:nõ aliter q̃ ſi p uaſtũ littus igẽ
tis naufragii fragmẽta colligerẽ: ſpſas p ĩfinita pene uoluĩa deoꝝ gẽtiliũ reliqas colligá:q̃s cõperiá: & collectas
æuo diminutas atq₃ ſemeſas: & fere attritas in unũ genealogiæ corpus:quo potero ordĩe: ut tuo fruaris uoto:
redigá. Horreſco tñ grãde opus aſſumere.& uix credá ſi reſurgat & ueniat Prometheus alter:ſeu is idẽ q poeta
rũ aſſertiõe priſco tp̃e cõſueuerat hoĩes ex luto cõponeř:nedũ ego huius opis ſit artiſta ſufficiẽs. Sane ne rex icly
te mireris ĩ poſterũ dixiſſe ueli:nõ expectes poſt multũ tp̃is diſpẽdiũ:& longis uigiliis elucubratũ opus corpus
huiuſmodi hr̃e pfectũ. Mutilũ qppe & utiná nõ mẽbroꝝ pluriũ:& fortaſſe diſtortũ ſeu cõtractũ:gibboſũq₃ ha
bẽdũ ẽ.lá rõtibus ꝑmõſtratis. Porro princeps exĩmie ut ad cõponẽda mẽbra deueniá:ſic ſẽſus abſcõditos ſub
duro cortice enucleãdo ꝓcedá:nõ rñ ad unguẽ iuxta ĩtẽtionẽ fingẽtiũ feciſſe ꝓmittá. Quis.n.tẽpeſtate nr̃a anti
quoꝝ q̃at:terebrare pectora:& mẽtes excurere ĩ uitá aliá iá diu a moriali ſegregaras:& quos hũere ſenſus elice
re? Eẽt ædepol diuũ potius q̃ hũanũ. Veteres qppe relictis lr̃is ſuis noĩbus iſignitis ĩ uiá uniuerſæ carnis abiere:
ſenſuſq₃ ex eis iuxta iudiciũ poſt ſe reliq̃re naſcẽtiũ:quoꝝ quot ſũt capita:fere ĩuenĩunť tot iudicia:nec mita bile.
Videmus.n.diu ĩ uolumis uerba ab ipſa lucida:certa ac ĩmobili ueritate ꝓlata:ẽt ſi aliq̃do tecta ſint tenui figura
tĩõis uelo:ĩ tot ĩterp̃tatiões diſtrahi:quot ad illa deuenere lectores:& ob id ĩ hoc minus paueſcẽs accedá. Ná & ſi
minus bene dixero:ſaltẽ ad melius dicẽdũ prudẽtiorẽ alteꝝ excitabo:& hoc faciẽs prĩo q̃ ab antiqs audiſſe pote
ro:ſcribá:inde ubĩ defecerit:ſeu minus iudicio meo plene dixerint:meá apponá ſentẽtiá:& hoc libẽtiſſimo faciá
aio:ut quibuſdá ignaris atq₃ faſtidioſe deteſtãtibus poetas a ſe minime intellectos appareat eos: & ſi nõ catholi
cos:tãta fuiſſe prudẽtia ꝓditos:ut nihil artificioſius hũani igenii fictiõe uallatũ ſit: nec uerboꝝ coltu pulchrius
exornatũ. Ex qb⁹ patet liq̃do eos pluria mõdana ſapia ĩbutos fuiſſe:q̃ ſæpiſſime carẽt ſtõachoſi rephẽſores eoꝝ:
ex qbus enucleatiõibus ꝑter artificiũ fingẽtiũ poetarũ & futiliũ deoꝝ cõſanguĩtates & affinitates explicitas.na

turalia q̄dā uidebis tāto occultata mysterio: ut mireris: sic & ꝓceꝝ gesta: moresq; nō per oē triuiū euagātia: Post
hæc qm̄ i lōge maius uolumē q̄ existīes ꝓgrediet opus: opportunū arbitror: ut facil⁹ īuenies q̄d exq̄res: & me-
lius possis retiere q̄ uelis: illud ī ꝑtes distīguere plures: eosq; oīcupare libros: quoꝝ uniuscuiusq; pricipio arbo-
rē apponēdā cēseo: cuius ī radice pr̄ adsit ꝓpagis. in ramis uero ioxta degradationis seriē apponere oēm dilatatā
ꝓpaginē: ut p hāc uideas: de q̄bus & quo ordie ī sequēti libro pquiras: Quos libros ēt debitis cōpres rubricis di-
stīctos āpliori sermōe pādētibus: q̄d unico tātū noīe p frōdes arboris prio plegeris. Demū duos supaddā libel-
los: & ī prio q̄busdā obiectiōibus ī poesim: & poetas factis respōdebo. In scđo q totius opis erit oltimus: q̄dā q̄ in
me forsan obiiciēt: amouere conabor: Sane ne omiserī (nolo mireris ut errore meo contigisse putes) ueterū cri-
mē ē q̄d sæpissime leges multa. s. adeo ueritati dissona: & ī seipsa nōnūq̄ discrepātia: ut nedū a phis opinata: sed
nec a rusticis cogitata putes: sic & pessime tpibus cōgruētia: q̄ q̄dē & alia si q̄ sūt a debito uariātia: nō ē meæ iten-
tiōis redarguere uel aliquo mō corrigere: nisi ad aliquē ordinē spōte sua se sināt redigi. Satis. n. mihi erit cōpta
rescribere: & disputatiōes philosophātibus linq̄re. Postrēo si sane mētis hoīes tā ex debito q̄ ex platōis cōsulto: i
q̄buscūq; ēt mimatū terū pricipiis diuinā opē īprecari cōsueuere: ac ēt eius ī noīe agēdis initiū dare: eo q̄ illo ꝑ-
termisso Torq̄ti snīa nullū rite fundet exordiū: satis aduertere possū: q̄d mihi faciēdū sit: q iter fragosa uetusta-
tis aspreta: & aculeos odioꝝ mēbrati discerptū attritū: & ī cieres fere redactū igēs olī corpus deoꝝ ꝓceꝝq; gē-
tiliū: nūc huc: nūc illuc collecturus: & q̄si æsculapius alter ad īstar Hippolyti cōsolidaturus sū. Et iō cū solū cogi-
tās iā sub pōdere titubē nimio: eū pīissimū patrē uerū deū; rerūq; oīum opificē: & cūcta potētē: cui mortales ui-
uimus oēs: supplex ꝑcor: ut grādi supboq; cœptui meo fauēs adsit. Sit mihi splēdēs & īmobile sidus: & nauicu-
læ dissuetū mare sulcātis gubernaculū regat: & ut opportūitas exigit: uētis uela cōcedat: ut eo deuehar: quo suo
nomini sit decus: laus: honor & gloria sempiterna. Detrectātibus autem delusio: ignominia: dedecus: & æterna
dānatiō.

Qui primus apud gentiles deus habitus sit.

M
Are magnū: & dissuetū nauigiis itraturus: nōnūq̄ sūpturus iter tatus sū ꝓspectādū fore solerti⁹: quo
ex littore cymbæ ꝓta soluēda sit: ut rectius scđo spirāte uēto eo deuehar: quo cupit aīus. q̄d q̄de tunc
cōpisse reor: dū eū cōpero: quē sibi primū deū finxere priores: ut ab eo initio ꝓpaginis sūpto debito
possim ordie ī posteritate ꝓcedere. Cōuenerāt igit̄ mecū oēs aī uires: & e sublimi mētis speculo oēm
fere ordīs ītuebar ābitū: surgētesq; extēplo plurios uidi: nec unius tātū religiōis hoīes: cuiuscūq; tamē ueritatis
fide dignissimos testes: grauitatē asserētes sua deū unicū eē: quē nēo uidit uniq̄: & hōc uerū eē: pricipio fineq; ca-
rētē: potētē oia: rerū patrē atq; creatorē: tā patētiū q̄ nō patētiū nobis: q̄d cū optie credere: & ab ipsis puerilibus
ānis crediderī sp: cœpi mēte reuoluere ueterū q̄pluriōꝝ circa hūc uarias atq; diuersas opiones. Visūq; mihi est
hoc idē fere ipsos credere gētiles: sed eos decipi dū creaturæ creatoris attribuūt dignitatē: nec oēs uni: sed diuer-
si diuersis conant̄ īpēdere. Cui errori cām ītulisse philosophātes: & diuersimode sentiētes existīo: dū ostēderēt
priscæ ruditati: & post eos poetæ: quos prios theologizātes Aꝝ. dicit scđm suas credulitates eē eos deos primos:
quos ipsi arbitrabant̄ reꝝ prīas fuisse cās. & hic si plures & diuersimode opinātes fuere de necessitate sequutū ē
ut plures & diuersos deos diuersæ haberēt natiōes uel sectæ: q̄rū unaq̄q; suū existiauit uerū & primū & unicū
eē deū: alioꝝ patrē & dominū. Et sic nō solū īstar cerberi tricipitē fecere belluā: q̄nimo ī mōstrū lōge pluriū capi-
tū describere conati sūt: quoꝝ dū āntiq̄ssimū iuestigarē: Thalerē Milesiū obuiū hūi suo æuo sapiētissimū hoiem
& cælo astrisq; familiarissimū: & quē ego audierā multa de uero deo: igenio magis q̄ fide iā diu exq̄siuisse. Hūc
ego rogaui ut diceret quē ratus sit deoꝝ fuisse primū: q e uestigio inq̄t: Reꝝ oīum cām primā aquā fuisse reor:
eāq; ī se diuinā hr̄e mētē: oia ꝓducētē: nec aliter q̄ apud nos plātas hūectet: sic ex abysso scaturigibus emissis in
cælū usq; sydera & ornatū reliquū. manu madida fabricasse. Hic Anaximenē aliū doctissimū uirū cōueni: & dū
hoc idē q̄d a Thalete pcūctor: respōdit aerē reꝝ oīum ꝓductorē: eo q̄ aīantia aere pdito moriant̄ ilico & absq;
eo neq̄ant ꝓcreari. Post hos Chrysippus affuit iret priscos famosus hō: q rogatus ait: Igtē se rerū oīum cōdito-
rē credere: eo q̄ absq; calore nil appeat posse gigni mortale: uel genitū posse cōsistere. Alcinoū aūt crotoniēsem
cū cōuenissē: cæteris celsioris aī hoiem cōpi. Nā elemētis trāsuolatis repēte itellectu se miscuit astris iter q̄: q̄ no-
uerit nescio: sed rettulit se arbitrari solē lunā & stellas & oē cælū reꝝ oīum fuisse fabros. O liberalis hō. quā uni
tātū elemēto cæteri dederāt: hic oībus supcælestiū corpibus deitatē largitus ē. Post hos ego Macrobiū iuniorē
oīum adorior. Ille aūt solo soli attribuit q̄d dederat Alcinous toti cælo. Theodōtius uero ut arbitror nō nouus
hō: sed taliū iuestigator ꝑcipuus. nēinē noīando respōdit: uetustissimoꝝ Archadū fuisse opionē: terrā reꝝ oīum
fuisse cām: eiq; ut de aq̄ dicit Thales: mētē īeē dīnā existimātes: crediderūt eius ope oia fuisse ꝓducta: atq; creata.
Porro ut de reliq̄s taceāus poetæ: q Talētis opionē secuti sūt: aq̄ elemētū oceanū uocauere: & reꝝ oīum hoīum
atq; deoꝝ dixer̄ patrē: & ab eodē genealogiæ deoꝝ dedere pricipiū: q̄d & nos fecisse poterāus: nisi īuenissemus
scđm quosdā oceanū filiū fuisse cæli. Et q Anaximenē & Chrysippū uera dixisse credidere: eo q̄ Iouē p elemen-
to ignis: & nōnūq̄ aeris sæpissime ponāt poetæ: ei pricipatū deoꝝ oīum tradidere: & suis genealogiis deoꝝ pri-
mū oīum assūpsere: quos iō ī hoc secuti nō sum⁹: q̄a Iouē nūc ætheris: nūc cæli: nūc saturni fuisse filiū legisse me
minimus. q uero Alcinoo dicunt̄ ꝑstitisse fidē: cæliū seu cælū genealogiæ suæ pricipē uoluerūt. q̄d cū ætherī ge-
nitū legissemus: ultro omisim⁹: sicut & Macrobiū prioresq; suos: q soli genealogiæ cōcessere primatū: quē mul-
tos hūisse parētes ipsi testant̄ poetæ: nūc illi Iouē patrē: nūc hypionē: nūc uulcanū attribuētes. qui aūt terrā rerū
oīum ꝓductricē uoluere: ut Theodōtius dicit: īmixtā illi diuinā mētē Demogorgonē nūcupauere: quē ꝓfecto
ego deoꝝ gētiliū oīum patrē pricipiūq; existīo: cū nēinē illi secūdū poeticas fictiōes patrē fuisse cōperim: & cū
ætheris nō tātū patrē: sed auū extitisse legerī: & deoꝝ alioꝝ ploriū: ex q̄bus hi orti sūt: de q̄bus supra mētio facta
est. Sic igit̄ oībus circūspectis & aliis abscisis tanq̄ supfluis capitibus: & ī mēbra redactis adiuenisse itineris prin-
cipiū tati faciētes Demogorgonē nō rerū patrē: sed deorū gentiliū duce deo scabrosum intrabimus iter per te-
naron: aut ætnam in terræ uiscera descendentes: & ante alia Stygiæ paludis uada sulcantes.

Primus habet stirpem demogorgonis ethere dempto:

a

SVmma cũ maiestate tenebrarũ arbore descripta ueternosus ille deorũ omniũ gẽtiliũ proauus undiq; stipatus nebulis & caligine mediis in uisceribus terræ pambulanti mihi apparuit Demogorgon: noĩe ipso horribilis: pallore quodã muscoso: & neglecta humiditate amictus: terrestrẽ: tetrũ: fœtidũq; euaporãs odorẽ: seq; miseri principatus patrẽ potius alieno sermone q̃ suo cõfessus uerbo me corã noui laboris opifice constituit. Risi fateor dũ illũ intuerer: memor stultitiæ ueterũ: q illũ a nemine genitũ æternũ: & rerũ omniũ patrẽ: atq; in uisceribus terræ delitescentẽ rati sunt. Sane quoniã minus hoc spectat ad opus: eũ sinamus in sua miseria; pcedẽtes eo quo cupimus. Huius igit̃ insipidæ credulitatis causam dicit Theodontius: nõ a studiosis hoĩbus habuisse principiũ: qnimo a uetustissimis archadũ rusticis. Qui cũ mediterranei essent hoĩes: atq; mõtani & semisyluestres: & uiderent terrã sponte sua: syluas & arbusta quæq; ꝓducere: flores: fructus: & semina emittere: aĩalia alere cũcta: & demũ in se moriẽtia quæq; suscipe: necnõ & mõtes flãmas euomere: & duris silicibus ignes excuti: ex cõcauis locis & uallibus exalare uentos: & illã sentirẽt moueri nõnunq̃: & etiã mugitus emittere: eiusq; e uisceribus fontes: lacus: & flumina fundi: quasi ex ea æthereus ignis & lucidus aer exorti: ac egregie pota ingentẽ illũ oceani pelagũ emiserit: & ex collisis incẽdiis euolãtes in altũ fauillæ solis lunæq; globos ediderint: sũmoq; iplicitæ cælo in stellas sese infixerint sempiternas stolide eredidere. qui autẽ post hos secuti sunt paulo altius sentiẽtes: nõ terrã simpliciter rerũ barũ dixere auctorẽ: sed illi mentem iplicitã eẽ diuinã: itellectu & nutu cuius agerent̃ ista: eãq; mẽtẽ in subterraneis habere sedẽ arbitrati sunt. Cui errori auxit fidẽ apud rusticos antra ac ꝓfundissimos terrarũ abditus intrasse nõnunq̃: cũ in processu languescente luce silentiũ augeri uideat̃: subintrare mẽtes cũ natiuo locoꝝ horrore religio cõsueuit: & ignaris præsentiæ alicuius diuinitatis suspicio: quã a talibus suspicatã diuinitatem nõ alterius q̃ Demogorgonis existimabant: eo q eius mãsio in terræ uisceribus crederet̃: ut dictũ est. Hic igit̃ cũ esset apud uetustissimos archades in honore præcipuo rati taciturnitate sui noĩs diuinitatis eius augeri maiestatẽ: seu existimãtes idecẽs esse: tã sublime nomẽ in buccas uenire mortaliũ: uel forte timẽtes ne noiatus irritaret̃ in eos: cõsensu publico uetitũ est: ne ipune nominaret̃ a quoq̃: quod qdẽ testari uidet̃ Lucanus: ubi erictũ manes inuocantẽ describit dicens. Paretis an ille Cõpellãdus erit: quo nunq̃ terra uocato Nõ cõcussa tremit: q gorgona cernit aptã: Verberibusq; suis trepidã castigat erynnẽ. Sic & statius ubi cæcũ senẽ Tiresiã iussu Etheoclis belli Thebanorũ exitũ pscrutat̃ dicit. Scimus enĩ: & quicqd dici: uocisq; timetis: Et turbare hecatẽ ni te tymbree timerẽ: Et triplicis mũdi summũ quẽ scire nephastũ illũ sed taceo &c. hũc de quo duo poetæ loquunt̃ noĩe nõ expresso: Lactãtius insignis homo doctusq; sup Statiũ scribens liquido dicit eẽ Demogorgonẽ: sũmũq; & primũ deorũ gentiliũ. Et nos etiã satis sumere possumus: si uerba carminũ põderare uelimus. Dicit enĩ apud Lucanũ fœmina malefica: & gẽtilis ad ꝑeminẽtiã atq; subterraneã huius mãsionẽ demõstandã terrã tremere: eo uocato: quod nunq̃ alias facit nisi concussa. Subseqtur hoc idẽ: qa uidet gorgonẽ: idest terrã aptã: idest ad plenũ: eo q in uisceribus habitet terræ. nos autẽ respectiue ad eũ supiorẽ: si supficiẽ tantũ uidemus: uel uidet apertã gorgonẽ: mõstrũ illud uertẽs aspicientes in saxa: nec ꝓpterea in saxũ uertit̃: ut appareat ꝑeminẽtiæ eius signũ aliud. Tertio potẽtiã eius ostẽdit etiã circa iferna: dũ eũ dicit: castigate uerberibus erynnẽ ꝓ erynnas. i. furias eas. s. potẽtia sua: & reprimẽdo & irritãdo: Hũc autẽ cognosci a supis: iõ dicit Statius: ut illũ & sobterraneũ: & nuctoꝝ demõstret principẽ: & iuocatũ posse cogere manes in desideria mortaliũ: quod ipsi nollẽt. eũ aũt cognosci iõ nephas dicit: qa scire secreta dei nõ spectat ad oẽs. nã si cognita sint: in uilipẽsionẽ fere ueniet potẽtia deitatis. Huic ꝑterea ne tedio solitudinis angeret̃ liberalis & circũspecta uetustas: ut ait Theodõtius: dedit æternitatẽ atq; chaos: & ĩde filioꝝ agmẽ egregiũ. Nouem enĩ illi ĩter mares & fœminas fuisse uoluere: ut infra patebit distinctius. erat hic locus detegẽdi: siqd fuisset poetica fictione reconditũ: sed cũ nudus sit huius deitatis erroneæ sensus: explicare qoid nomẽ eius horridũ sonare uideatur: tãtũmodo supest. Sonat igit̃: ut reor Demogorgon græce terræ deus latine. nã demon deus: ut ait lactãtius. Gorgon autẽ terra iterprætat̃: seu potius sapiẽtia terræ: cũ sæpe demon sciẽs: uel sapientia exponat. Seu ut magis placet aliis: deus terribilis: quod de uero deo: qui in cælis habitat: legit̃. Sanctũ & terribile nomen eius. Verũ iste aliã ob causam terribilis est. nã ille ob itegritatẽ iusticiæ male agẽtibus in iudicio est terribilis. Iste uero stolide existimantibus. Postremo anteq̃ de filiis aliquid: de sociis pauca uidenda sunt.

De Aeternitate. Cap. .I.

SEquitur de æternitate: quã ideo ueteres Demogorgoni sociã dedere: ut is qui nullus erat uideretur æternus: quæ qd sit suo seipsa pãdit noĩe. nulla. n. temporis quãtitate mẽsurari põt: nullo tpis spacio designari: cũ oẽ contineat æuũ: & cõtineat̃ a nullo. Quid enĩ de illa scripserit Claudius Claudianus: ubi in heroico carmine stiliconis laudes extulit: libet inserere. dicit enĩ sic: Est ignora procul nostræque iperuia menti. Vix adeũda diis annoꝝ squalida mater imensa spelũca æui: quæ tpa uaste Suppeditat reuocatq; sinu cõplectit̃ antrũ. Oĩa quæ placido cõsumit numine serpẽs Perpetuũ oiret squãmis: caudãq; reducto Ore uorat: tacito relegens exordia lapsu. Vestibuli custos uoltu lõgeua decoro. ante fores natura sedet cũctisq; uolãtes Depẽdet mẽbris animæ: mãsura uerẽdus Scribit iura senex: nomeros qui diuidit astris. Et cursus stabilesq; moras: qbus oĩa uiuunt: Ac pereũt: fixis cũ legibus ille recẽset &c. Antro demũ sic descripto subsequitur idẽ. Hic habitant uario facies distincta metallo Sæcula certa locis: illic glomerant̃ ahena Hic ferrata rigent illic argẽtea candẽt: Eximia regione domus: &c. hæc ille. Ex quibus reor Serenissime regũ possis aduertere quã suaui stilo: quãq; accurata atq; explicata orone: qd æternitas: & quæ intra æternitatẽ contineantur poeta describat. Qui ut eius ostẽdat omniũ tporũ excessum: dicit speluncã ipsius: idest gremii ꝓfunditatẽ incognitã

atq; procul stantē:& nedum mortalibus:sed uix adeundā diis:idest beatis creaturis:quæ in conspectu dei sunt, eamq; demū dicit tempora suppeditantē atq; reuocantē:ut appareat intra eam omne tempus initium sumpsisse ac sumere & sumpturū eē:& ultimo in finē deuenire suū: & ut appareat quo ordine describit serpentē perpetuo uiridem:idest q̄rum ad eā nunq̄ in senium tendentē rūq; dicit reuoluto in caudā ore eam deuorantē: ut ex hoc actu percipiamus tēporis circularis lapsum. Nam semper anni unius finis principiū est sequentis: & sic erit durante tempore. Quo exemplo usus est: eo q; per illud fuerit olim ægyptiis anteq̄ litteras suscepissent cōsuetudo describendi annū. Subsequēter autē hoc fieri tacite dicit:eo q; nō aduertētibus nobis paulatim labat tempus. Naturā autē animarū circūuolantiū plenā:eo q; assidue multis animātibus animas īfundat. ideo ante fores æternitatis describit:ut intelligamus quod quicq̄d intrat æternitatis gremiū:seu parū mansurū: seu multū natura rerū augente intrat:& sic quasi ianitrix hic est. & intelligendū est de natura naturata. Nā quod natura naturans īmittit: nunq̄ egredietur. Senē autē:qui in antro numeros stellis diuidit:deum uerū credo: nō quia senex sit. Non enī in æternū cadit ætatis ulla descriptio:sed mortaliū loquitur more:qui longæuos etiam īmortales senes dicimus. Hic numeros stellis diuidit:ut intelligamus: quia eo agente & ordinante per certū & constitutū ab eo syderum motū nobis tēpora distinguantur:ut per solis totius cæli circuitū habemus annū. Sic per eandē lunæ circūuolutionem mensem:& per integrā octauæ sphæræ reuolutionem diem. De sæculis autē:quæ ibidē dicit esse:infra ubi de eonis satis clare scribetur.

De Chaos. Cap. II.

CHaos: ut Ouidius in principio maioris sui uoluminis asserit:fuit quædā omniū rerū creandarū immixta & confusa materia. Dicit enim sic: Ante mare & terras: & quod tegit omnia cælū Vnius erat toto naturæ uultus in orbe: Quem dixere chaos: rudis indigestaq; moles: Nec quicq̄ nisi pondus iners congestaq; eodem: Non bene iunctarū discordia semina rerum: & cætera. Hunc seu hanc tā speciosam forma certa carentem effigiē uoluere nōnulli: alias insignes philosophi sociam: atq; iam æternam fuisse Demogorgoni: ut si quando in mentē illi uenisset creaturas producere non deesset materia: quasi nō posset: qui poterat rebus uariis formā dare: materiam: ex qua daret producere; ridiculū est: sed iam neminem redarguere professus sum.

De Litigio primo Demogorgonis filio. Cap. III.

HIs præmissis ad inclytam prolē primi dei gentiliū ueniēdū est: Cuius primū filiū uoluere Litigiū: eo q; primū rū ex Chaos prægnantis utero. ex incerto tamen patre eductū uelint. De cuius eductione talis a Theodontio recitatur fabula. Dicit enī a Pronapide poeta in prothocosmo scribi: q; semel residente demogorgone: ut quiesceret in æternitatis antro: sensit in utero Chaos tumultuari. quāobrē commotus extensa manu Chaos uentrem aperuit:& euulso Litigio tumultum faciente: eo q; turpē & inhonestam haberet faciem abiecit in auras: Qui confestim euolauit in altum. non enim poterat ad inferiora descēdere: cum omniū rerum inferior is eē uideretur: qui illum ex utero matris exemerat. Ast inde Chaos acri fessa labore: cum non haberet quā inuocaret Lucinam: madens tota in sudorem uidebatur resolui debere ignita exhalans infinita suspiria: insistente forti manu Demogorgone: ex quo factum est: ut iam diuulso Litigio: tres parcas & panem educeret una cum eis. Inde autem cum illi Pan rebus gerendis uideretur cæteris aptior: eum domui præfecit suæ & sorores illi dedit pedissequas. Chaos autem liberata pondere: iussu panis Demogorgonis cessit in sedem. Litigium uero quod nos uulgatiori uocabulo discordiam dicimus ab Homero in Iliade lis uocatur. & Iouis dicitur filia: quā ipse ait: eo q; a Iunone per eam læsus fuerit circa natiuitatem Euristei & Herculis de cælo in terrā eiectum. Theodontius autem de litigio plura insuper recitat: quæ ubi decennius in processu ponenda uidebuntur: apponam: quæ hic ad præsens omittuntur. Habes rex inclite ridiculam fabulam: uerum eo uentum est: ut opportunum sit a ueritate amouere fictionis corticem: sed prius respondendum est persæpe dicentibus: quid poetæ dei opera: uel naturæ uel hominum hoc sub fabularū uelamine tradidere? Non erat eis modus alter? Erat equidem sed uti nō æqua facies omnibus: sic nec animorum iudicia. Achilles arma præposuit ocio. Aegisthus desidiam armis. Plato philosophiam omissis cæteris secutus est. Statuas celtæ sculpsere. Phidias appelles penniculo imagines pinxere. Sic & reliqua hominum studia sinam. Poeta delectatus est tegere fabulis ueritatem; cuius delectationis Macrobius super somnio Scipionis scribens satis aperte causam uidetur ostendere dum dicit. De diis autem dixi cæteris:& de anima nō frustra: sed nec ut oblectent ad fabulosa cōuertunt: sed quia sciunt inimicam esse naturæ undiq; apertam expositionem sui: quæ sicut uulgaribus hominum sensibus intellectum sui uario rerum tegmine operimento subtraxit: ita a prudentibus archana sua uoluit per fabulosa tractari. Sic ipsa mysteria fabularum cuniculis operiuntur: ne uel hoc adeptis nudam rerum talium natura se præbeat: sed summatibus tantū uiris sapientia interprete ueri archani consciis cōtenti sunt reliqui. hæc Macrobius: Et si multo plura dici possunt satis responsum arbitror exquirentibus. Insuper rex præcipue sciendum est his fictionibus non esse tantum unicum intellectum: quinimmo dici potest potius polysenum: hoc est multiplicium sensum. Nam sensus primus habetur per corticem: & hic litteralis uocatus est. Alii per significata per corticem: & hi allegorici nuncupantur. Et ut quid uelim facilius assumatur ponemus exemplum. Perseus Iouis filius figmento poetico occidit Gorgonem: & uictor euolauit in æthera: hoc dum legitur per litteram historialis sensus præstatur. Si moralis ex hac littera quæritur intellectus: uictoria ostenditur prudentis in uitium: & ad uirtutem accessio. Allegorice autem si uelimus assumere: piæ mentis sprætis mundanis deliciis ad cælestia eleuatio designatur. Præterea posset & analogice dici per fabulam Christi ascensum ad patrem mundi principe superato figurari. Qui tamen sensus: & si uariis nuncu-

pentur nominibus:possunt tamen omnes allegorici appellari: quod utplurimum fit.Nam allegoria dicitur ab allon quod ē alienū latine siue diuersum:& ideo quod diuersi ab historiali seu litterali sint sensu: allegorici possunt:ut dictū est:merito uocitari.Verum nō est animus mihi secundum omnes sensus enucleare fabulas:quæ sequunt̄:cū satis unum arbitrer ex pluribus explicasse. Esto aliquando apponentur fortasse plures: Nunc aūt quid Pronapidē sensisse purē explicabo paucis. Videt̄ &enim mihi Pronapidē creationē mūdi designare uoluisse secundū erroneam eorum opinionem:qui rati sunt deū ex materia præparata produxisse quæ creata sunt.Nā sensisse Demogorgonē tumultū fieri ī utero chaos nil aliud reor q̃ diuinam sapiētiam aliqua eam mouēte causa:utputa maturitatē uentris idest tempus ꝓpositi horam aduenisse:& sic cœpisse uelle creationē & quæ īmixta erant certo ordine segregare:& hinc extendisse manū:idest operam uoluntati dedisse:ut ex informi colluuie formosum atq; ordinatū produceret opus:& ante alia euulsis ex utero laborātis:idest laborē confusionis patiētis litigium:quod tonēs auferr̄ a rebus:quotiens amotis discordantiæ causis illis debitus īponit̄ ordo.Patet igit̄ hoc ante alia fecisse:disgregasse.s.quæ inter se erant:erant.n.elemēta confusa: calida enim frigidis:sicca humidis:& leuia grauibus repugnabant.Et cū primus dei uideret̄ actus a discordantibus ordinando subtraxisse litigiū:Demogorgonis primus filius dictus est.Eum abiectū ob turpem faciem: qa turpe sit utplurimū litigare. Euolasse ad sublimia potius uidet̄ fabuloso ordini præstare decorē: q̃ aliud uelle significare.Præterea eiectū quo se afferret ī altū tēdere nō habebat:cū in īferioribus iā ꝓducti orbis partibus ī lucē constet eū fuisse productū:quod a superis in terrā demum deiectum sit scribit Homerus ob id factū:quod opere suo ante Herculē Euristheus natus sit:ut suo narrabit̄ loco.Verum quantum ad intrīsecum sensum hoc ego sentio:quod a motu corporum superiorum apud mortales sæpissime oriantur litigia.Insuper dici potest illud in terras eiectum a superis:cū apud superos omnia certo & perpetuo agantur ordine ubi apud mortales uix inuenitur aliquid esse concors.Deinde cum dicit sudore madefactam chaos: & ignita emittentem suspiria:nil aliud intelligat reor:q̃ elemētorum segregationem primam:ut per sudorē sentiamus aquā: per ignita uero suspiria aerem atq; ignem:& quæ desursum sunt corpora:& per grossitiem molis huius terram:quæ panis consilio cōfestim creatoris sui domus & sedes facta est. Eductum autem pana post litigium credo ratos ueteres ea in separatione elementorum naturam naturatam habuisse initiū:& e uestigio domui idest orbi demogorgonis præpositā:quasi eius opere sic uolēte deo:omnia producātur mortalia.Parcas autē eodem partu productas:& pædissequas fratri datas ideo fictum existimo: ut intelligatur naturam his cum legibus productā ut procreet:seu gignat:nutriat:& in finem nata deducat:quæ tria sunt parcarum officia: in quibus continuum naturæ præstant obsequiū:ut latius in sequentibus apparebit.

De Pane secundo Demogorgonis filio. Caput IIII.

PAna Demogorgonis fuisse filiū iam satis supra demonstratū est. De quo talem Theodontius recitat fabulā.Dicit.n.eum uerbis irritasse cupidinem:& inito cū eo certamine superatū: & uictoris iussu Syringā nymphā Archadem adamasse:quæ cū Satyros ante lusisset:eius etiā spreuit coniugiū.Pan aūt cum illā urgente amore fugientē sequeretur:contigit ut ipsa a ladone fluuio impedita consisteret:& nympharum auxilium precibus imploraret:quarum opere factū est:ut in palustres calamos uerteretur.Quos cum Pan motu uentorum sensisset:dum inuicē collīderentur esse canoros:tam affectione puellæ a se dilectæ:q̃ delectatione soni permotus calamos libens assumpsit:& ex eis septem disparibus factis fistulā: ut aiunt:composuit:eaq; primus cecinit:ut etiam testari uidetur Virgilius.Pan primus calamos cæra cōiungere plures īstituit &c. Huius præterea poetæ & alii īsignes uiri mirabilē descripsere figurā.Nā ut Rabanus in libro de origine rerum ait.Is ante alia fronti habet infixa cornua in cælū tendētia barbam prolixam:& in pectus pendulam:& loco palii pellem distinctā maculis:quā nebridem uocauere prisci: sic & manu uirgā atq; septem calamorum fistulam.Præterea inferioribus membris hirsutum atq; hispidum dicit:& pedes habere capreos:& ut addit Virgilius purpuream faciem:hunc unum & idem cū Siluano arbitrabat̄ Rabanus: sed diuersos esse describit Virgilius dicens.Venit & agresti capitis siluanus honore Florentes ferulas & grandia lilia quassans.Et illico sequitur.Pan deus archadiæ uenit.Et alibi.Panaq; siluanumq; senem nymphasq; sorores &c.His igitur præmissis ad intrinseca ueniendum est.Et quoniam supra Pana naturam naturatam esse dictum est:quid sibi uoluerunt fingētes eum a cupidine superatum:facile reor: uideri potest.Nam q̃ cito ab ipso creatore natura producta est: e uestigio cœpit operari:& suo delectata ope illud cœpit amare. & sic a delectatione irritata amori succubuit.Syringam autem quam aiunt a Pane dilectam.ut dicebat Leontius:dicitur a syrin græce:quod latine sonat deo cantans.& sic poterimus dicere syringam eē cælorum seu sphærarū melodiam:quæ ut Pythagoræ placuit:ex uariis īter se motibus circulorum sphærarum cōficiebatur:seu cōficitur:& per consequens tanq̃ deo & naturæ gratissimum a natura conficiente diligitur. Seu uolumus potius Syringam esse circa nos agētibus supercælestibus corporibus naturæ opus tanto organizatum ordine: ut dum incertum & determinatum finem continuo deducitur tractu: non aliter q̃ faciant rite canentes armoniam facere:quod deo gratissimum fore credendum est. Cur autem hanc nympham Archadem fuisse dixerint:& in calamos uersam:ideo dictum puto:quia ut placet Theodontio:archades primi fuere:qui excogitato cantu emittentes per calamos longos & breues spiritum:quattuor uocum inuenere discrimina:& demum addicere tria:& ad postremum quod per multos faciebant calamos in unam contraxere fistulam:foraminibus ori flantibus proximis:& remotioribus excogitatis.Macrobius uero hoc repertum dicit Pythagoræ ad ictus malleorum grauium & leuium.Iosephus uero in libro antiquitatis iudaicæ dicit longe uetustius Iubal inuentum fuisse ad tinnitum malleorum Tubalcain fratris sui:qui ferrarius faber fuit. Verum quoniam fingentibus uerius uisum est archades inuenisse: eo q̃ illo forsan æuo cæteros excederent fistula

Archadem nympham fuisse uoluere. Syringam autem lusisse satyros: & Pana fugientem atq; a ladone moratam: & nympharũ suffragio in calamũ uersam: circa nostros cãtus iudicio meo aliqd bonæ cõsiderationis abscondit. Hæc enim spretis satyris .i. ingenijs rudibus: fugit pana .i. hominem aptum natum ad musicalia nec eqdem aptum fugit: sed extimatione cupientis: cui in delectatione uidetur cessari quod optat. Hæc tunc a ladone sistitur donec instrumentũ ad emittendam meditationem perficitur. Est enim ladon fluuius in ripa enutriens calamos: in quos uersam syringam aiunt: ex quibus postmodũ confectam fistulam nouimus: ex quo sumere debemus uti calamorum radix terræ infixa est: sic & meditatio musicæ artis & compertus exinde cantus tam diu latet in pectore iuentoris: donec emittẽdi præstet organũ: qd ex calamis suffragio humiditatis a radice emissis conficitur: qoo confecto sonus præmeditatus emittitur suffragio humiditatis spiritus emittentis. Nam si siccus esset nulla sonoritatis dulcedo sed mugitus potius sequeretur: ut uidemus ex igne per fistulas emisso contingere: & sic in calamos uersa uidetur sytinga: eo q; per calamos resonet. Possibile pterea fuit a cõpertore fistulæ calamos adhuc primo fuisse cõpertos ladonẽ secus: & sic a ladone detẽtos. Restat uidere qd sensisse potuerint circa panis imaginẽ: i q̃ ego arbitror ueteres uniuersale naturæ corpus tã .s. agentiũ q̃ patiẽnũ rerũ uoluisse describere: utputa sentientes p cornua i cælũ tendentia supcælestiũ corporũ demõstrationẽ: quã duplici mõ pcipimus arte .s. qua discursus siderũ inuestigantes cognoscimus: & sensu quo eorũ in nos infusiones sentimus. Per ignitã aũt eius faciẽ ignis elementũ: cui annexũ aerẽ uoluere sumendũ reor: quos sic iunctos Iouẽ dixere nõnulli. Per barbã aũt: per quam uirilitas demõstratur: uirtutẽ actiuã horũ duorum elementorum sic iunctorum intelligi uoluisse existimo: & eorum opus in terram & aquam dum demissam illam i pectus: & ad partes iferiores traxere. Eum autem maculosa pelle tectum descripsere: ut per illam ostẽderetur octauæ sphæræ mirabilis pulchritudo crebro stellarũ fulgore depicta: a qua qdem sphæra sicut pallio tegit homo: sic omnia ad naturam rerũ spectantia conteguntur. Per uirgã autem naturæ regimen intelligendũ reor: quo omnia & potissime ratõe carentia regunt: & in determinatum finem in suis operibus etiam deducuntur. Fistulã ad armoniã cælestem designãdam illi apposuere. Quod illi circa inferiora sit hispidũ corpus & hirsutũ: terræ superficiẽ: montium: & scopulorũ gibbosam: & siluarũ uirgultorum & graminum tectam intelligo. Alii uero sensere aliter: Solem .s. per hanc imaginẽ designari: quem rerum patrẽ dominũq; credidere. Quos inter fuit Macrobius. Et sic p eius cornua uolunt lunæ renascentis idicium: per purpuream faciem aeris mane seroq; rubescentis aspectũ. per prolixam barbã ipsius solis in terrã usq; radios descendentes. Per maculosam pellem cæli ornatum a solis luce deriuantem. Per bacculum seu uirgam rerũ potentiam atq; moderamen. Per fistulã cæli armoniam a motu solis cognitã: prout supra. Credo Rex magnifice uideas q̃ summotenus exponendo transeam: quod duplici de causa facio. Primo quia cõfido: quoniã tibi nobile sit ingenium: quo possis quantũcunq; paruis datis indiciis: in quoscũq; profundissimos sensus penetrare. Secundo quia sequentibus cedendũ est. Nam si oĩa quæ ad expositionem huius fabulæ possent induci: describere uellẽ: inuidia forte posteritatis fecisse uiderer: & ipsa sola fere totum excogitatum uolumen occupater: quod & de reliquis dictum uolo: & ut redeam ad omissa: hunc Pana: seu q; in processu eundem cũ Demogorgone arbitrarentur Archades: ut Theodontio uisum est: seu q; illo neglecto in istum totos uerterent animos sacris etiã horrẽdis: utputa humano: immo natorum illi litantes sanguine præcipue coluere: eumq; dixere Pana a pan: quod totum latine sonat. Volentes ob hoc q; omnia quæcunque sint in naturæ gremio concludantur: & sic ipsa totum sit. Iuniores inde: eo q; innouata placeant pana lyceũ uocauere. Alii dempto panis nomine lyceũ tantũ dixere: & nonnulli Iouẽ lyceũ existimantes naturæ seu Iouis opere lupos a gregibus amoueri: quibus ipsi fere uacabant omnes: & sic a lupis fugatis cognomen meruisse uidetur. Græce enĩ lupus dicit lycos. Augustinus uero ubi de ci. dei scribit: dicit ne ob hoc contigisse pana lyceũ uocari: qn immo propter crebram mutationem hominum in lupos: quæ i archadia cõtingebat: quod nisi diuina operante uirtute fieri non posse arbitrabantur. Hinc præterea uidetur Macrobium sumpsisse pana non Iouem sed solem esse: eo q; sol omnis mortalis uitæ sit pater: & q; eo surgente consueuerint lupi dimissis insidiis aduersus greges in syluas abire: & sic ob istud beneficium eum dixere lyceum.

De Cloto: Lachesi: & Atropos Demogorgonis filiabus. Caput V.

CLoto Lachesis & Atropos: ut supra ubi de litigio: filiæ fuere Demogorgonis. Cicero aũt has parcas uocat: ubi de naturis deorũ scribit: & filias Herebi noctisq; fuisse dicit. Verum ego ideo Theodontio potius adhæreo: qui illas cũ rerũ natura creatas dicit. quod longe magis ueritati uidet conforme: eas .s. naturæ rerũ esse coæuas. has easdẽ ubi supra uocat Tullius in singulari fatũ: illudq; herebi noctisq; filiũ dicit: quod ego longe magisq; q̃ parcas habito respectu ad id quod de fato scribitur: ut post sequetur: Demogorgonis filiũ dicã. Seneca uero has in epistolis ad Lucillũ fata uocat: dato cleãtis dictum dicens. Ducunt uolentẽ fata: nolentẽ trahũt. Circa qd nõ solũ eorũ describit officiũ: eas .s. sorores oĩa ducere: sed etiã trahere: nõ aliter q̃ si de necessitate cõtingãt oĩa: quod lõge apertius sentire uidet i tragœdiis Seneca poeta tragicus: & i ea potissime cui titulus ẽ oedipus: ubi dicit. Fatis agimur credite fatis. Nõ sollicitæ possunt curæ mutare rato stamia fusi. Quicqd patimur mortale genus Quicqd facimus uẽit ex alto Seruatq; sua decreta colus Lachesis dura reuoluta manu: Oĩa septo tramite uadũt. Primusq; dies dedit extremum. Nõ illa deo uertisse licet: Quæ nexa suis currũt causis. It cui ratus pce nõnulla Mobilis ordo multis ipm timuisse nocet. Multi ad fatũ uenere suũ dũ fata timẽt &c. Hæc ille. qd ẽt Ouidi. sensisse uidet dũ i maiori suo uolumine dicit i persona Iouis ueneri. Tu sola isuperabile fatũ Nata mouere putas? itres licet ipsa sorores Tecta trium cernẽs illic molimine uasto Ex ære & solido rerũ tabularia ferro. Quæ neq; cõcursum cæli neq; fulminis iram. Nec metuũt ullas tuta atq; æterna ruinas. Inuenies illic icisa adamante perẽni Fata tui generis &c. In quibus

pter iam dānatā opinionē sumi pōt has tres sorores eē fatū: & fata quātūcūq; Tullius in parcas & fata distinxerit: uolēs potius: ut reor diuersitate nominū diuersitatē officiorū q̄ psonarū ostēdere. Nos aūt de his tribus redigēdis postremo in unū: qd nōnulli sentiāt uideamus. Has supra diximus seruitio panis dedicatas a patre & causam demōstrauimus. Fulgētius uero ubi de mythologus: dicit eas attributas obsequio Plutonis inferorū dei. Credo ut sentiamus actiōes istarū circa terrena tātū uersari: & pluto terra iterptat. Et ait idē Fulgētius Cloto iterptari euocationē: eo q̄ suū sit iacto cuiuscūq; rei semie: illud adeo i cremētū trahere: ut aptū sit i lucē emergere. Lachesis aūt: ut idē dicit: iterptat ptractio: eo q̄ qcqd a Cloto cōpositū ē: & i lucē euocatū: a lachesi suscipiat & ptrahat in uitā. Atropos aūt ab a q̄ est sine & tropos q̄ est cōuersio: absq; cōuersione iterptat: eo q̄ oē natū euestigio: q̄ in terminū sibi pfignatū uenisse cognouerit: demergat in mortē: a qua nulla retro naturali ope cōuersio est. Apuleius uero medaurēsis nō mediocris auctoritatis phūs: de his in libro: quē cosmographiā cognoiat scribit sic. Sed tria fata sunt numero cū rōne tpis faciētia: si potestatē earū ad eiusdē similitudinē tpis referas. Nā q̄ ifuso pfectū ē: pteriti tpis hēt speciē: & qd torquet in digitis momēti psentis idicat spacia: & qd nōdū ex colo tractū ē: subactūq; curæ digitorū: id futuri & cōsequētis sæculi posteriora uidet ostēdere. Hæc illis cōditio: & nominū eiusdē pprietatē cōtingit: ut sit atropos pteriti tpis fatū: qd nō deus qdē faciet infectū: & futuri tpis. Lachesis aūt a fine cognoiata: qd ēt illis quæ futura sūt: finē sui deus dederit. Cloto psentis tpis hēt curā: ut ipsis actiōibus suadeat: ne cura solers rebus oibus desit. Hæc Apuleius. Sūt insup q uolūt lachesim eā eē: quā fortunā nūcupamus: & ab ea oia mortalibus cōtingētia agitari. Nūc aūt qd de fato sentiāt ueteres dato nō multū a pcedētibus differāt uidendū est. Dicit ergo de fato sic Tullius in libro quē de diuinatiōe scripsit. Fatū id apello: qd græci imarmenidē .i. ordinē: seriēq; causarū: cū causa causam ex se gignat: ea est ex omni æternitate fluēs ueritas sempiterna. Quod cū ita sit: nil est futurū: cuius non causas id ipsum efficiētes natura cōtineat: ex quo itelligit: ut fatū sit: nō id qd supstitiose: sed id qd philosophice dicit: causa æterna rerū: cur ea quæ pterierint facta sunt: & quæ istāt fiāt: & quæ sequunt futura sint. Hæc Cicero. Boetius aūt torquatus uir disertissimus atq; catholicus: ubi de philosophica cōsolatione scripsit: cū diffuse de hac materia cū phīa magistra rerū altricet: dicit iter alia de fato sic. Oium generatio rerū cūctusq; mutabilium naturarū pgressus: & qcqd aliquo mou et mō causas: ordinē: formas ex diuinæ mētis stabilitate sortit: hæc in suæ simplicitatis arce cōposita: multiplicē rebus gerēdis modū statuit. Qui modus cū ipsa diuinæ intelligētiæ puritate cōspicit: puidētia noiat. Cū uero ad ea: quæ mouet: atq; disponit refert. fatū a ueteribus appellatū est. Hæc ille. Poterā & apponere qd Apuleius de fato in cosmographia determinet: & aliorū sententias. sed quoniā satis dictū reor: cur Demogorgonis aut Herebi noctisq; parcæ: seu fatū uel fata dicant filiæ: breuiter describā. Cū sæpe euēturū sit in sequētibus: & iā in pcedētibus cōngerit: q̄ causatus causantis dicat filius: possumus ad psens dicere has tres sorores uariis nūcupatas noībus dei filias tanq̄ ab eo causatas: q prima causarū est: ut satis p uerba supea pxime Ciceronis atq; Torquati uideri pōt: hūc deū: ut dictū est: Demogorgonē ueteres dixere. Quod aūt ex Herebo & nocte: ut dicit Tullius natæ sint: talis eō reddi pōt. Est Herebus ut apparebit latius in sequētibus terræ pfundissimus & abscōditus locus: quē allegorice possumus accipe p pfunditate diuinæ mētis: in quā mortalis oculus penetrare non potest: & cum diuina mens uidens tanq̄ se ipsam: itelligēs qd actura esset: & īde has actu cū natura rerū pduceret satis ex herebo .i. ex archano & pfundissimo diuinæ mētis penetrali natas dicere possumus. Noctis autē filiæ dici possunt q̄ni ad nos: qa oia iu q̄ acies oculorū nostrorū penetrare nō pōt: obscura dicimus: & noctis luce carētia similia: & sic dū ad intrinseca diuinæ mētis itellectu trāsire nequeamus: mortali offuscati caligine: cū in seipsa splēdidissima sit: & uiuæ atq; indeficiētis lucis corusca: uitiū illi nostræ habitudinis nominādo attribuimus noctēperēnē diē nūcupātes: & sic noctis erūt filiæ: seu uolumus dicere: qa nobis icognitæ sunt dispositiones earū: eas obscuras: & noctis filias uocitamus. De tribus pprius pdictū est: de appellatiuis dicendū. Vocat igitur has Tullius parcas: ut arbitror per antiphrasim: qa nemini parcāt. Nulla eni apud eas est acceptio psonarū: solus deus pōt puertere earū uires & ordinē. Fatū aūt aut fata a for faris tractū nomē est: quasi uelint: q id iposuere nomē: qd ab eis agitur a deo quasi irreuocabile dictū sit: seu puisum: ut p uerba Boetii satis assumit: ut ēt sentire uidet Augustinus: ubi de ciuitate dei: sed abhorret ipse uocabulū admonēs: ut si quisq̄ uoluntatem dei seu potestatē nomine fati appellet sententiam teneat linguam coerceat.

De Polo sexto Demogorgonis filio. Cap. VI.

Dicūt insup Polū Demogorgonis fuisse filiū: & hoc in pthocosmo asserere pnapidē talē ex hoc fabulā recitantē. Quod dū secus undas in sede sua cōsisteret Dæmogorgon: & ex exili limo sperulā cōposuisset: eā nūcupauit Polū. Qui spretis patris cauernis: & inertia euolauit in altū: & eo q̄ adhuc mollis eēt in tā grāde corpus euolās cōflatus est: ut oia q̄ a patre fuerāt ante cōposita circūdaret. Verū nōdū sibi aliqs erat ornatus: cū fabricāti patri lucis globū assistēs: uideretq; ignitas plurimū ad ictū mallei fabrilis: hincīde fauillas euolare: omnes sinu facto collegit: & in domū suā detulit: eāq; ex illis ornauit omnē. Haberē rex inclyte: qd riderē uidens cōpositi orbis tā ineptū ordinē: sed ante testatus sum nullū uelle mordere. Sequit eni ut in cæteris pnapides opinionē uolētiū ex terra a mēte diuina terris iclusa fuisse pductā: dū Polū: quē ego cælū intelligo: ex terra extēsibili factū ait: & in maximū ac circūplectēs oia corpus eductum. Quod aūt ex fauillis ex luce pdeuntibus domū ornauerit suā: hoc ideo dictū reor: qa solis micātibus radiis: stellæ in cælo cōpositæ: natura sua luce carētes lucidæ factæ sint. Polus autē dicit: ut arbitror a qbusdā potioribus suis partibus. Cōstat eni: ut uenerabilis Andalo pceptor meus: & ueteres astrologiæ auctores asserunt cælū omne super duos polos circūflecti: quorū alterum nobis propinquiorem arcticum uocant. oppositum autem antarcticum. hunc tamen aliqui polucem uocant: causam ego non uideo.

De Phythone septimo Dæmogorgonis filio. Cap. VII.

PHython pronapidis testimonio Dæmogorgonis filius fuit & Terræ:ex natiuitate cuius ipse talē recitat fabulam. Dicit enim Dæmogorgonem continue caliginis affectum tedio acroceraunos conscendisse montes:& ex eis īgentem nimium & ignitam euulsisse molem:eamq; primū rotūdasse forcipibus:deinde in caucaso monte malleo solidasse. Post hæc ultra taprobanem detulisse:& globum illum lucidum sexies undis mersisse:totidēq; circuntotasse per auras:& hæc ideo ne ulla unq̃ posset circuitione diminui:aut æui labefactari rubigine.& ut agilis ferretur undiq;:qui cōfestim se tollens in altum:domūītrauit poli:patrisq; sedē omnē cōpleuit fulgore. Ex īmersionibus autem eius aquæ ante dulces amaritudinē sūpsere salsedinis:& aer ad pcipiēdos lucis radios:ex rotatiōibus aptus factus ē. Orpheus uero:qui fere poetarū omniū uetustissimus fuit:ut Lactan. in libro diuinatū īstitu. scribit: opinatus est phythonē hūc primū maximū & uerū deū eē: & ab ipso cūcta fuisse pducta atq; creata:qd forsan hoc in ope locū illi primū qsiffet:tanto asserēte teste:ni ipsemet Orpheus minus aduertens reor:seu qa negret aīo concipe quenq̃ fuisse ingētū:scripsisset. Prothogonus phython pimetheos:neros:& yos. Quod in latinū uersum sonat. Principio genitus phython:lōgo aere natus. Et sic nō primus:ut dixerat si aere genitus ē. Hūc præterea Lactantius ubi supra phaneta uocat. Sed iā sūptus expetit ordo:ut uideamus qd cōtegat fictio:qđ explicato sensu nominū fere appatebit liqdo. Vgucio in libro uocabulorū dicit Phythonē solē eē:& hoc illi quæsitū nomē a Phythone serpente:ab eodem superato. Sic & Paulus in libro:quem collectionū intitulat. dicit phanos seu phaneta idē esse qđ apparitio. Sic enim phythonem hūc Lactantius uocat : q; quidem nomen soli optime competit. ipse enim est qui surgens apparet:eo enim cessante nulla erit cæterarum creaturarum mortalium apparitio : seu etiam syderum. Ergo solis creationem uult ostendere Pronapides:circa quā ut eorum consequatur opinionem:qui ex terra omnia uolunt condita: īducit deum:seu terræ diuinam mentem ex acroceraunis montibus sumpsisse materiam:ratus ignitam terram ad componēdum lucidum corpus aptiorem. Quod autem hanc molem forcipibus rotundasset: intelligo diuinam artē : qua a deo solis globus adeo spericus factus est: ut nulla superfluitate eius superficies gibbosa sit. Aequo modo & malleus dici potest summi artificis intentum:qoo in eaueaso monte : idest in cæli summitate adeo corpus illud solidum formauit : ut nulla ex parte dissolui:aut minui uideatur. Inde dicit eum delatum ultra rabrobanem:ut ostendat ubi creatum opinetur. Est enim taprobane orientalis insula hostio gangis fluminis opposita : qua ex parte nobis in equinoctiis sol oritur: & sic in oriēte uidetur compositum uelle. Mersum enim ibi sexies undis dicit imitatus fabriles actus: qui ad durandum ferrum feruidum aquis īmergunt:& in hoc arbitror pronapidem uoluisse perfectionem & æternitatem corporis huius designasse. Est equidem sex perfectus numerus se ex suis partibus omnibus conficiens:ex quo uult intelligamus:& artificis & artificiati perfectionem. Quod autem sexies roratum sit: puto per numerum perfectum eationis uoluerit eius circularem & indeficientem motum describere:a quo nunq̃ exorbitasse:aut destitisse compertum est. Quod ob ingentis & igniti corporis demersionē aquæ primo dulces amaræ factæ sunt: non ob aliud dictum puto : nisi ut ostendatur q; ob continuam radiorum solis fetuentium percussionem aquarum maris aquæ superficietenus salsæ factæ sint: ut approbant physici.

De Terra ex filiis Demogorgonis octaua:quæ ex incognitis parentibus quinq; genuit filios:quorum primas Nox: secundus Tartatus:tertia Phama:quartus Taygetes : quintus Antheus. Cap. VIII.

TErra:ut supra patet Dæmogorgoois fuit sedes & filia:de qua Statius in thebaide scribit sic. O hominum diuumq; æterna creatrix. Quæ fluuios siluasq; animarum semina mundi Cuncta:prometheasq; maous pyrrheasq; saxa Gignis:& impastis:quæ prima elemēta dedisti:Mutastiq; uiros quæ pontum ambisq; uehisq;. Te penes & pecudum gens mitis: & ira ferarum. Et uolucrum requies firmū atq; īmobile mūdi Robur:& occidui te uelox machina cæli Aere pēdētē uacuo te currus uterq; Circuit. o rerū media īdiuisaq; magnis Fratribus. ergo simul tot gentibus alma: tot altis Vrbibus ac populis subterq;:& desup una Sufficis:astriferūq; domos atlāta supnos Ferre laborātē nullo uehis ipsa labore: &c. In qbus pfecto carminibus satis terræ opus & laudes ostēdunt : de cuius generatiōe: quoniā supra ubi de lingio dictū ē reiterādū nō cēseo. Eā tamē ueteres titanis dixere cōiugē eāq; ex patris cōcubitu:ut præmōstratū est:quosdā suscepisse filios:& ex oceano nepote:atq; ex Acherōte īfernali fluuio:necnō & aliis incognitis:ut decēti mōstrabit loco. Vocauere eā pterea multis noibus:utputa Terrā:tellurē: tellumenē : humū: aridā:bonā deā:matrē magnā:faunā:fatuā. Hēt & pterea hæc cū qbusdā deab⁹ coīa noīa. Dicit. n. cybeles berecynthia Rhea:opis:Iuno:Ceres:Proserpia:Vesta:Isis:maia:& medea. Sed qd circa pdicta theologi uoluerīt ueteres uidēdū est. Dicūt eā titanis:q sol est cōiugē:eo q; ī eā sol agat tanq̃ in dispositā materiā ad pducēdum aiantia q̃cūq;:atq; metalla:& pciosos lapides & huiusmodi. nōnulli uolūt titanū hominē īgētis potētiæ fuisse:& terræ uirū dictū:eo q; multū terræ possideret:& filios suscepisse rāta pstātes fortitudīe : & corpis mole:ut nō ex muliere:sed ex īgētiori corpore:utputa terræ suscepti uiderent. Et ut ad noīa ueniamus dicit rabanus:in libro de originibus rerū eo terrā nūcupari : eo q; terat:qđ ad supficiē solā spectat. Tellus aūt ut idē testat Rabanus dicta ē:qa fructus ex ea tollamus. Seruius aūt dicit eā terrā eē:quæ terit : tellurē uero deā. Et alibi dicit tellurē deā eē:terrā aūt elemētū:sed q̃doq; tellurē p terra poni : sicut p igne uulcanū: & cererē pro frumēto. Tellumenē uero:ut ego cōiectura possum pcipe eā terræ partē dixere:q̃ nec terit:nec graminū radicibus:aut arborū usui est : eo q; longe sit tellure inferior. Huius uero ; ut asserit rabanus ea pars terræ dicit: quæ plurimū habet humiditatis : utputa palustris & propinqua fluminibus. Aridam autem terrā uocauere:non quia sic illā a creatione: creator nūcupauerit:ut eius ueram complexionē ostenderet:sed eo q; aretur. Bona autem dea:teste Macrobio saturnaliorū ideo dicta est : q; nobis omnium bonorum ad uictum causa

sit:etiam ipsa germinantia nutriat:fructus alat:escas auibus:& pabula brutis exhibeat:ex quibus & ipsi nutri-
mur. Matrē autē magnā ut Paulus ait:uocari uoluere:qui arbitrati sunt eā rerū omniū creatricē. Ego equidē
arbitror:quia tanq̄ pia mater:& maxima sua ubertate nutriat cuncta mortalia:& suo gremio morientia cun
cta suscipiat. Cur aūt faunā dixerīt:Macrobius saturnaliorū libro describit dicens:quod omni usui faueat ani
mantiū:quod adeo manifestū est ut literis explicari non egeat. Fatuā uero a fando dictā dicit idē Macrobius
ueteres uoluisse:eo q̄ infantes partu editi non prius uocem habeant uel emittant: q̄ ipsam contigerint. Quæ
uero ex nominibus cum aliis communia sunt:ubi de illis in sequentibus mentio fiet: intelligenda dicentur:
& ad explicandum de filiis quos ex incerto patre genuisse dixerunt ueteres ueniemus.

De nocte prima terræ filia. Capur IX.

EX incerto patre dicit Paulus noctē terræ fuisse filiā:de qua Pronapides talē in protocosmo fabu
lam scribit.eā.s.a Phanete pastore dilectam:cui petēti cū mater uellet copulare connubio : dixit se
ignotū habere hoiem:nec unq̄ uidisse.audiuisse tamen illū suis aduersum moribus: & ideo mori
malle:q̄ illi nubere:q̄obrē indignās Phanetes ex amatore hostis factus:dū illā occisurus sequeref :
illa se copulauit herebo:non ausa ubi phanetes esset apparere. Dicit īsup Theodontius huic a Ioue concessam
quadrigam:eo q̄ illi fautrix fuisset:dū ante lucē accederet ad Alcmenā:hāc insuper quārūcūq; fusca sit : picta
ornauerūt chlamyde:& ī eius laudē:& ut eius pro parte demōstraret effectus:Statius hos in thebaide cecinit
uersus. Nox quæ terrarū cæliq; cōplexa labores Ignea multiuago transmittis sydera lapsu. Indulgens repara
re animū:dum ptoximus ægris Infundat tytan agiles animātibus ortus &c. Sed nūc quid fabulæ ueri tegāt
uideamus. Dicunt igif ante alia eā absq; cognito patre terræ filiā:quod ob id arbitror dictū: quia terra densi-
tate sui corporis operaf:ut radii solares nequeant in partē oppositā penetrare:& sic causam dāte terra umbra
tam grādis efficif:quātū spacii a dimidio corporis terræ occupaf:quæ quidē umbra nox dicitur:& sic tanq̄ a
terra & non ab alia re causata absq; cognito patre noctis tantum filia arbitratur. Quod aūt a Phanete pastore
dilecta sit hoc modo intelligendū reor. Phanetē ego Solē puto ideo pastorē dictū:quia suo ope uiuentia cun
cta pascūtur:eū aūt adamasse noctē fictū existimo:quia tanq̄ dilectā sibi uidere cupiēs rapido cursu sequitur:
& illi uidetur appetere copulari. Illa uero renuit nec minus uolucri passu fugit q̄ seq̄tur : eo q̄ sibi mores ad-
uersos habeat:cum illuminet ille.ipsa aūt obscurū faciat:nec frustra se:si illi iungatur: moriturā dicit:cū sol lu
ce sua omnē dissoluat obscuritatē:& sic eius hostis efficitur. Demū nox herebo iūgitur.i.inferno:in quē cum
nunq̄ solares penetrēt radii mox uiget atq; secura cōsistit.qđ aūt Ioui fauerit:fabula manifestat : ut patet per
Plautū in amphitriōe. Nā cū accessisset in diluculo Iuppiter ad Alcmenā : nox ut illi p̄staret obsequiū tanquā
a crepusculo nocturno ichoasset:pseuerauit i longū: ex quo quadrigā meruit:p quā circuitionē terræ cōtinu
am:quā facit intelligo. Per q̄ttuor aūt rotas:ex quibus quadriga cōstat:q̄ttuor arbitror significari noctis tpa:
solū nocturnæ quieti seruiētia. Diuiditur aūt nox a Macrobio in lib. Saturnalium in septem tpa:quorū pri-
mū Sole intrāte incipit:& dicitur crepusculū a crepero:qđ est dubium:eo q̄ dubitari uideaf diei p̄teritæ : an
ueniēti nocti attribuendū sit:& hoc mō nō deseruit qeti. Secūdū aūt cū iam obscurū sit fax prima dicif:eo q̄
nūc faces accendātur:nec hoc quieti accōmodū. Tertiū uero cū iā nox densior sit nocte cōcubia nūcupatur:eo
q̄ quieturi uadamus concubitū. Quartū nox dicitur intēpesta:eo q̄ nulli opi tēpus aptū sit. Quintū aūt gal-
licinīū uocitaf: eo q̄ a medio sui nocte ī diē tendēte galli cantēt. Sextū uero dicif cōticiniū iā auroræ p̄ximū:
& ideo sic dictū: eo q̄ tūc uideaf utplurimū grata quies: & ob id oīa cōticescūt:& hæc q̄ttuor quieti p̄stanf.
Septimū appellaf diluculū a die iā lucente: in quo solertes assurgūt operi: qđ minime somno aptū ē. Et sic to
tidem rotæ sunt currui noctis:quot in ea sunt tēpora quieti tantūmodo seruiēna. Seu uolumus more nauta
rum & castrensiū uigiliū noctē in partes quattuor diuidere:in p̄timā scilicet & secundā & tertiā atq; quartam
uigiliam:& sic quadrigæ rotas quattuor ex totidē uigilus cōponemus. Quod autem picta palla amicta sit: fa
cile uideri potest:illā cæli ornatum significare quo tegimur. Nox autem:ut ait Papias:ideo dicif:quia noceat
oculis. Aufert enim illis uidendi officiū cū nil nocte cernamus. Nocet insup quia male agentibus apta est cū
legamus. Qui male agit:odit lucem:ex quo sequitur ut tenebras amet tanq̄ malo operi aptiores:& dicit etiā
Iuuena. Vt iugulent homines surgunt de nocte latrones. Homerus præterea ī Iliade eā Domitricem deorū
uocitat:ut sentiamus quoniā nocte magnanimes īgentia pectoribus uersant:tamē nox minime talibus apta
ebulientes opprimit spiritus:eosq; tanq̄ domitos in lucē usq; coerceat. Fuerunt insup huic tam ex uiro q̄ ex
aliis filii plures:ut in sequētibus describef.

De Phama secunda Terræ filia. Capur X.

VIrgilio cælestis ingenii poetæ placet Phamam Terræ fuisse filiam dum dicit in æneide. Illam ter-
ra parens ira irritata deorum Extremā:ut perhibent cæo enceladoq; sororem Progenuit &c. De
hac ut appareat originis suæ causa : talis a Paulo recitatur fabula: q̄ cum ob regni cupidinem bel-
lum inter Titanos gygantes Terræ filios & Iouem esset exortū:eo itum est:ut omnes Terræ filii q̄
Ioui aduersabanf:occiderenf:& a Ioue & diis aliis. Quo dolore terra irritata & uindictæ auida cū
sibi aduersus tā potentes hostes arma deessent:ut illis quibus poterat uiribus aliquid mali ageret coacto ute
ro Phamam emisit scelerum superum relatricem. Huius autē incrementum & formā describens Virgil.ait
sic. Phama malū quo non aliud uelocius ullū Mobilitate uiget uiresq; acquirit eundo Parua metu pri-
mo: mox sese tollit in auras: Ingrediturq; solo:& caput īter nubila condit. Et paulopost hæc ait. Et pedi
bus celerem & pnicibus alis Monstrū horrendum ingens:cui quot sunt corpore plumæ Tot uigiles oculi
subter mirabile dictu Tot linguæ tondē ora sonant:tot subrigit aures: Nocte uolat medio cæli terræq; per
umbrā Stridens:nec dulci declinat lumina somno. Luce sedet custos aut sūmi culmine tecti: Turribus aut
altis:& magnas territat urbes: Tā ficti prauiq; tenax q̄ nuncia ueri. Sentis optime rex quāto uerborū orna-

tu:quanto lepore:q̃ fuci pleno q̃ꝗ idustriosa fictione Virgilius qdẽ eius opus conet̃ ostendere:& ostẽdat:sen
tis eqdẽ:sed ut q te præter lecturi sunt ampliuscule uideãt libet explicare paululũ:præmisso tamẽ quid uelit
fabula Pauli. Dicit ergo primo irritatã terram ita deoꝝ. Circa qđ ꝓ iratis diis siderũ opus circa quædã intelli
go. Sidera enĩ seu supcælestia corpora ꝓcul dubio in nos agunt: potẽtia eis a creatore concessa secundũ dispo
sitiones suscipientiũ eoꝝ influentias: & hinc fit ꝗ puer uel adolescens auget̃ eoꝝ opere:cum diminuat̃ sene
scens:& cũ nunq̃ a rõne gubernatoris optimi separet̃:nõnunq̃ aliqua faciunt:quæ mortaliũ repẽtino: falsoq̃
iudicio tanq̃ irata fecisse uident̃:utputa dum iustũ regẽ:dũ fœlicem ĩperatorem:dum strenuũ militem in fi
nẽ suum deducunt. Et ideo iratos dixit deos Paulus:qa occiderint illustres uiros:quos ꝑpetuandos rebantur
homines. Sed qd ex hoc sequit̃:irritatur ab hoc opere:qđ deorũ iram uocant:terra.i.animosus homo. nã ter
rei sumus omnes:& ad qd irritat̃? ut pariat phamam ultricem futuræ mortis.i.ut id agat:ꝓpter qđ phama
sui nominis oriat̃:ut dum deoꝝ ira ceciderit:illius nomẽ agẽte meritoꝝ phama sup̃stes sit: etiam nolẽtibus
his:q hoĩem occidendo eũ oĩno auferre conati sunt:ad qđ nos idẽ hortat̃ Virgilius dum dicit. Stat sua cuiq̃
dies:breue & irrepatabile tempus Omnibus ẽ uitæ:sed phamã extendere factis: Hoc uirtutis opus &c. Hanc
aũt phamã ideo malũ dicit Virgilius:qa non æquo passu ad eã ꝑquirendã tẽdimus oẽs. Nã per fraudes utplu
rimũ sũma occupari sacerdotia cernimus:dolo uictorias obtineri:prĩcipatus possideri uiolẽtia:& ea quærun
tq̃ per fas & nefas:quæ noĩa solent in lucẽ extollere. Nã si per uirtutẽ agat̃:tunc non malũ uiuere dicit̃ pha
ma:Veꝝ ĩpropriẽ locutus est auctor:[illegible]us ꝓ ĩfamia uocabulo phamæ:cũ sic fictionẽ ĩspiciamus:seu potius fi
ctionis cãm satis aduertamus:ex ea [illegible]amiã non famam secutã. Hanc ĩsuper dicit metu primo paruã & sic est.
Nã quãtũcũq̃ grãdia sint facinora:ex qbus orit̃:a quodã tamẽ audictũ metu uidet̃ incipere : mouemur qdẽ
auditu primo rei alicuius:& si placet: eam falsam esse timemus:si uero displicet æquo modo: ne uera sit exti
mescamus:mox sese attollit ĩ auras.i. in ampliationẽ locutõis gentiũ euolat:seu mediocribus miscet̃ uiris:&
inde se solo infert:hoc est in uulgus & plebeios:& tunc caput inter nubila condit: cũ se ad reges atq̃ maiores
effert. Pernix etiã est:idest uelox:nil enim ut ipsemet dicit uelocius est. Monstrũ autem ingens asserit: & hor
rendum ratione corporis qđ illi describit:uolens ĩ hoc qđ omnes eius plumæ:cum auẽ dicat propter eius ce
lerem motum habeant hominis effigiẽ.ad hoc ut per hoc intelligat̃ unũquẽq̃ de aliqua re loquentem pen
nam unam addere phamæ:& sic ex multis cum multæ sint auium pẽnæ:non ex paucis phama conficit̃. Seu
potius monstrũ horrendũ hanc uocat:quia fere nunq̃ superari potest. nam quanto magis quis illam conatur
opprimere:tanto magis exinde fit maior:qđ monstruosum est. Dicit insuper omnes oculos eius uigiles esse
eo q̃ non nisi a uigilantibus personet phama. nam si in somnũ tendit locutio:phama uertitur in nihilũ. No
cte eam e medio cæli uolitantem:ob id dicit qđ sæpissime cõtigisse compertum est:sero.s.factum aliquid: &
mane etiam in remotissimis partibus cognitũ:non aliter:q̃ si nocte uolauerit. Seu id dicit ut ostendat uigilã
tiam garulonum. In die aũt eam sedere dicit custodem:ut ostendat qđ ad eius relata custodes portis terrarũ
urbium apponant̃:& in turribus ad excitandũ uigiles:uel speculandũ a longe. Et cum inter ueritatẽ & men
dacium non distinguat:contenta est pro ueris quæcunq̃ audita referre. Cuius præterea domum in maiori
suo uolumine sic describit Ouidius. Orbe locus medio est inter terrasq̃ fretũq̃: Cælestesq̃ plagas triplicis cõ
finia mundi:Vnde qđ est usquã:quãuis regionibus absit Inspicit̃:penetratq̃ cauas uox omnis ad auras. Pha
ma tenet summaq̃ locũ sibi legit in arce:Innumerosq̃ aditus:ac mille foramina tectis Addidit:& nullis ĩclu
sit limina portis. Nocte dieq̃ patet. tota est ex ore sonanti. Tota fremit:uocesq̃ refert:iteratq̃ qđ audit. Nulla
quies intus:nullaq̃ silẽtia parte. Nõ tantũ ẽ clamor:sed paruæ murmura uocis: Qualia de pelagi si qs procul
audiat undis Esse solent:qlẽ ue sonũ cũ Iuppiter atras Increpuit nubes extrema tonitrua reddũt. Atria turba
tenet:ueniũt læue uulgus euntq̃. Mixtaq̃ cũ ueris passim conũcta uagant̃ Milia rumorũ cõfusaq̃ uerba uo
lutant:Ex quibus hi uacuas replẽt sermonibus auras:Hi narrata ferũt aliis:mensuraq̃ ficti Crescit:& auditis
aliquid nouus adiicit auctor. Illic credulitas:illic temerarius error:Vanaq̃ lætitia est:cõsternatiq̃ timores. Se
ditioq̃ recens:dubioq̃ auctore susurri. Ipsa quid in cælo reꝝ pelagoq̃ gerat̃:Et tellure uidet: totũq̃ inquirit
in orbẽ &c. Satis hæc etiã minus erudito patentia sunt:& ideo quid sibi uelit Paulus dum addidit fabulæ:fa
mam genitã:ut turpia deoꝝ facta narraret:uidisse superest:qđ nil aliud autumo præter qđ cũ minores ĩ ma
iores nil uiribus possunt:illata uerbis maioribus ĩnfamia conant̃ ulcisci. Terræ autẽ ideo filiã uoluere : qa nõ
aliunde q̃ ex gestis in terris phama sit. quod autẽ pr̃e careat non absurde dictũ est:cũ ut sæpissime rerũ a pha
ma gestarum quæ utplurimum falsissime sunt ignoret̃ auctor:qui cõpertus loco pr̃is describi posset.

De Tartaro.iii.terræ filio. Capur XI.

Tartaꝝ asserit Theodontius absq̃ pr̃e terræ fuisse filiũ:hunc Barlaam dicit inertẽ atq̃ torpẽtẽ ma
tris adhuc ĩ utero iacere:eo q̃ iuocata lucina fauere partui noluisset:ob id qđ phamã ĩ deoꝝ igno
miniam peperisset. Figmentum hoc ab effectu causam sumpsit. Nõ erat enim lucina non nascitu
ro:seu partui non futuro præstatura fauorẽ: Arbitrati sunt quidẽ ueteres circa terræ centrũ locũ
esse concauũ:& in eodẽ sontiũ animæ pœnis affligi : ut satis in descẽsu Aeneæ ad inferos ostendit Virgilius.
Hũc tartaꝝ dici uolunt:& hoc secũdũ Isidoꝝ ubi de etymologiis a tremore frigoris dictũ. Nam ibi nec solis
unq̃ potuit penetrare radius:nec aeris motus ẽ aliqs:cõfricatõe cuius calefieri possit. Qđ aũt ĩ utero mr̃is tor
peat satis apparet:nõ.n.ad supiora põt ascẽdere:& si ascẽdat nõ erit amplius tartarus. Terræ ãt filius ĩpropriẽ
dicit̃. Nã quãtũcũq̃ concepit mulier:nisi ĩ lucẽ cõceptus uenerit iure filius dici nõ poterit. Dicit̃ aũt absq̃ pa
tre cõceptus:eo q̃ credamus terræ corpus cõcauitates habere:nõ tamẽ satis certi sumus:an a creatõe : an a se
cuto post creationem euẽtu habuerit. In testimoniũ autem prædictoꝝ dicit Virgilius. Tartarus ipse. Bis pa
tet ĩ præceps tantum tenditq̃ sub umbras Quantus ad æthereum cæli suspectus olympum &c. Nec multo

post ait. Hic genus antiquum terræ titania pubes. Fulmine deiecti fundo uoluuntur in imo &c.

De Tagete .iiii. Terræ filio. Caput XII.

Tages ut asseruere gẽtiles: & potissime thusci absq; cognito genitore terræ filius habitus ẽ. De quo refert Paulus perusinus: q cũ apud etruscos in agro targniensi aliquantulũ tellus ĩtumuisset: is uilicus cuius erat agellus nouitate rei ꝑmotus: auidusq; uidere qd esset ostẽti monstratura turgiditas: aliquãdiu expectauit: tãdẽ impatiẽs moræ ligone sumpto locum cœpit sensim effodere: nec multũ effodit: & ecce ex glebis ꝓsiluit ĩfantulus. Quo mõstro perterritus rudis hõ uocauit affines: nec diu & is q modo ĩfans erat ætate ꝓuectus uisus ẽ & ĩde senex: & cũ incolas aurusplcinã docuisset: repente nusq̃ cõparuit: Auditores ãt arbitrati numen: & terræ credidere filiũ & noĩauere tagetẽ: qđ idẽ olim ligua sonabat etrusca: qđ latina deus: eũq; postea loco sũmi numinis coluere. Isidorus uero ab aratore gleba uomere submota ĩfantẽ cõpertũ dicit: nec amplius ab etruscis uisum: & ĩ illa eos auruspicinã docuisse: & ex ea libros ẽt reliq̃sse: quos postea Romani ĩ linguã ꝓpriã trãstulere. Cuius figmẽti talẽ fuisse sensum existimo. Quẽdã. s. eẽ potuisse: q diu studens circa auruspicinã: & ob cõtemplatõis cõmodũ cõsortio hoium aspernato: doctus repẽte: unde minime credebaẽ cõparuit. Et qa forsan ex antro aliquo exire uisus ẽ: terræ puerperiũ fictũ est: uel ĩ oculos agꝝ colentis ĩopinatus affuit: q̃si prodisset ex glebis: a rudi uulgo terræ filius dictus ẽ: & ideo absq; pr̃e: qa incognita eius fuerit origo. Cõsueuere præterea ueteres exteros ignotos terrestri itinere ad se uenĩetes terræ filios uocitare: uti Neptũni q aduceherent nauigio. Infans ãt dictus qa nouus & cõfestim ꝓuectus: & senex: eo q eruditus & prudens: qđ senum est: cõpertus sit: q in agro tarquinensi cõtigerit: seu quia aut sic fuit ibidem. s. tagetem primo cognitum: seu quia etrusci auruspicina clarissimi fuere. In breui autẽ termĩo moræ designaẽ affectio grandis incolarum ad eum. Nam dilectæ rei mora etiam si longissima sit diligenti uideẽ breuissima. Eum autem deu in habitũ ob id confinxisse puto: ut doctrinã quã summe colebant deo actore nobilitarẽt.

De Antheo .v. terræ filio. Caput XIII.

Antheũ oẽs terræ dicunt filiũ: & qa nemo illi pr̃em designat: iter genitos ĩcerto pr̃e eũ apponere necesse fuit: de quo sic scribit Luca. Nõdũ post genitos tellus effœta gigãtes Terribilẽ libycis partu cõcepit ĩ antris: Nec tam iusta fuit terraꝝ gloria typhon: Aut tytios: briareusq; ferox: cæloq; pepcit. Qđ non phlegræis antheũ sustulit aruis. Hoc quoq; tã uastus cumulauit munere uires Terra sui foetus: q̃ cũ tetigere parentẽ iã defœta uigẽt renouato robore mẽbra. Hæc illi spelũca domus: latuisse sub alta Rupe ferũt: epulas raptos habuisse leões. Ad somnos nõ terga feræ ꝑbere cubile Assueruñt: nõ sylua toꝝ: uiresq; resumpsit in nuda tellure iacẽs: periere coloni Aruoꝝ libyæ: pereũt quos appulit æquor: Auxilioq; diu uirtus nõ ausa cadẽdi Terræ spnit opes ĩuictus robore cũctis. Quãuis staret erat &c. Appater ergo p Lucani carmẽ q grãdis q̃q; fortis & ferus fuerit Anthæus: ad quẽ ut idẽ testaẽ Lucanus: ut cũ eo luctã iniret accessit Hercules laboꝝ uictor: & cũ in agone eẽnt: eũq; sæpius ꝓstratũ robustiorẽ resurgẽtem cerneret: aduertẽs q a terra uires recuparet iã fessum ulnis ĩ altũ extulit: tãq; diu tenuit donec spirauit. Fabulæ huius sensus duplex ẽ: hystoricus & moralis. Videẽ. n. Põponio mellæ ĩ libro cosmographiæ placere: hũc regẽ ĩ extremis mauritaniæ fuisse: asserẽs apud Ampelusiã ꝓmõtoriũ ĩ oceanũ athlãtiũ tendẽs: eẽ specũ Herculi sacrũ: & ultra Tingẽ oppidũ ꝓuetustũ ab Antheo: ut ferũt: cõditũ: & ĩ testimoniũ ostẽdiẽ ab icolis ꝑma ĩgẽs ex elephãte: & ob magnitudinẽ nulli nũc habilis: quã ab eo gestatã asserũt: & sũme colunt. Necnõ m õstraẽ ab eisdẽ collis modicũ resupini hoĩs iacẽns habẽs imaginẽ: quẽ eius tumulũ fuisse cõfirmãt. Aduersus hũc dicit Theodõtius Dionysiũ thebæũ q ob ĩsignẽ eius uirtutẽ: Hercules appellatus fuit: bellũ hũisse: & q cũ aduertisset eũ sæpius ĩ mauritania ꝓstratũ: & e uestigio exercitus restaurãtẽ: ficta fuga eũ ad se ꝑsequẽdũ ĩ libyã usq; traxit: ibi eũ uero superauit & occidit: Leõtius uero dicebat hũc Herculẽ fuisse Nili filiũ: quẽ ego unũ & idẽ cũ supiori puto. Eusebius ãt ĩ libro tẽpoꝝ dicit hũc Antheũ palestricæ artis fuisse doctissimũ: & quotũcũq; certaminũ: q̃ exercerẽtur ĩ terris: & ob id ostẽdit se arbitrari fictũ: q terræ fuit filius: & q uiribus restauraraeẽ ab ea. Fulgentius q̃dẽ moralẽ sensum fictõi subesse demõstrat: dicẽs Antheũ de terra natũ libidinẽ eẽ: q̃ sola ex carne nasciẽ: q̃ tacta & si fessa sit in uires resurgit. Veꝝ ab hoĩe uirtuoso: carnis denegato tactu superaẽ: hunc fuisse dicit Augustinus regnante argis danao. Eusebius aũt regnante athenis Aegeo. Leontius regnãte apud argiuos argo.

De Herebo .ix. Demogorgonis filio: cui fuerunt filii .xxi. quorum primus. Amor. ii. Gratia. iii. Labor. iiii. Inuidẽtia. v. Metus. vi. Dolus. vii. Fraus. viii. Pertinacia. ix. Egestas. x. Miseria. xi. Fames. xii. Querela. xiii. Morbus. xiiii. Senectus. xv. Pallor. xvi. Tenebra. xvii. Sõnus. xviii. Mors. xix. Charõ. xx. Dies. xxi. Aether. Ca. XIIII.

Expeditis Terræ filiis ad Herebum stilus reuocandus est: qui ut Paulus ait a Crisyppo traditum: filius fuit Demogorgonis & terræ. Hunc ego arbitror unum & idem cum Tartaro: eum eum oẽs ueteres existimare uideantur in remotissimis terræ uisceribus esse: & in eodem: uti de Tartaro diximus: suppliciis sontes puniri. De hoc tamen multa scribunẽ ab antiquis: & potissime a Virgilio in .vi. Aeneidæ libro: quæ sub cõpendio ptransibo: eo q fere de omnibus fiet in sequentibus ꝓlixior mentio. Dicit ergo Virg. q in faucibus huius sunt terribiles uisu hæ formæ: uidelicet Luctus & ultrices curæ: morbi pallentes: & tristis senectus: atq; metus & fames egestasq; terribilis: & horribiles uisu: letũ: laborq; sopor: & mala mẽtis gaudia. Bellũq; letiferꝝ & eumenides: & discordia: & ulmus somnioꝝ sedes: Cẽtauri scillæ briareus: lernæusq; serpẽs: & flãmis armata chymera una cũ gorgõibus harpyis. & tricorporeo geryone: & trifauce cerbero limina seruãte ditis. Præterea hũc herebũ q̃ttuor rigari flumibus Acheronte. s. & phlegetonte: stigeq; atq; cocyto: & Acherontis nautã dicit eẽ Charonẽ morientiũ aĩas ad ꝓfundiora Herebi trãsferentẽ. Insup minoẽ Rhadamãtũ æacũq; uersantes urnis merita ĩtrantiũ ĩesse describit: & ꝓstratos fulminibus Titanos gigãtes: & salmeonẽ ac Tition discerptũ a uulture: Isiona ꝑpetua circũuolutũ rota: nec nõ & sisy

phũ in altũ ĩgentia pectore ĩpingentẽ saxa: ac tantalũ inter undas & poma siti fameq; peuntẽ: & Theseũ ppetuo damnatũ ocio aliosq;: & hos oẽs ĩtra ditis ferrea mœnia sub ultrice tisiphone cruciari. Similiter & hunc idẽ pter herebũ multis uocauere noĩbus utpura Tartaꝝ: Orcũ: Ditẽ: Auernũ: Barathrũ: & ĩfernũ. Sic & eundẽ multoꝝ filioꝝ patrẽ faciunt. Cæteꝝ is præmissis ad detectionẽ absc̃oditæ ueritatis ueniendũ est. Volunt igitur cũ Demogorgonis & terræ filiũ: eo q; Demogorgonẽ reꝝ oĩum creatorem arbitrati sunt. Terræ autẽ quia ut patet in eius utero conditus est. Veꝝ cũ locũ esse pœnaꝝ non solum gẽtiles: sed nõnulli illustres christiani existimauere: hac forte ducti ratione. Nã cũ summa bonitas deus sit: & q peccatũ cõmittit. qđ forte malũ est: & sic malus effectus sit: ut a deo tanq̃ a suo contrario remotissimus sit: necesse est: nos deũ in cælis habitare credimus: & a cælo nulla remonot pars ẽ cẽtro terræ: & ob id tanq̃ in loco a deo remotissimo: ibidẽ pœnas luant ĩpii: forsan nõ inepte creditũ ẽ. De hoc tamẽ Tullius ubi de quæstionibus tusculanis aperte truffat Ex quo satis existimari põt: aliud eruditos ueteres sensisse: & iõ cũ ooluerũt duplicẽ eẽ mũdũ: maiorẽ. s. & minorem: maiorem eum quem generaliter mundũ dicimus: minorem autem hoĩem asserẽtes omnia in minori esse quæ in maiori describuntur ab eis: credo eos hunc Herebum: & hos cruciatus ĩtra minorem mundum. i. hoĩem esse: existimasse ac uoluisse illas horribiles formas quas ĩ uestibulo Herebi describit Virgilius esse causas exteriores p quas ĩtrorsum illa supplicia causant̃: seu ea quæ ab intrinsecis creata apparent extrorsum: quem longe meliorem sensum existimo. Deinceps qdem: ut pdictoꝝ seriem exponẽdo præuertã: necesse est. Fictũ igitur puto in profundum huius Herebi ditem esse ferreã ciuitatem: ut per eam ĩtelligamus profundam obstinati cordis partem: in qua uere pertinaces nõnunq̃ sumus & ferrei. Titanes. i. homines terrenis dediti: & gigantes. i. superbi prostrati: ideo uexari dicuntur: ut cognoscamus circa hoc anxiari terreos: & superbos homines animo: qui dum semper extolli cupiunt cæco suo iudicio deprimi & uilipendi arbitrantur: & ab excelso deiiciunt̃ aliq̃do: qđ illis ẽ acre tormẽtum. Per Tinon aũt discerptũ a uulture mẽs cuiuscũq; laborantis: ut ea quæ ad eũ spectãt agnoscat: accipiẽda est: seu illius: qui ĩ cumulãdis thesauris cõtinua cogitatione agitat̃. Ision autẽ perpetua circũuolutus rota circũagitatões optãtis regnũ ostendit. Sic & sisyphus saxa reuoluens ĩefficacibus: ac laboriosis conanbus uirã ducẽtis declarat. Per Tantalũ ãt inter undas: & poma fame peuntẽ: auaroꝝ hoĩum curas & agones circa ĩfamẽ parsimoniã ĩtelligere debemus. Theseus aũt ociosus temerarioꝝ friuolos conatus ostẽdit: qbus misere cruciãt̃. Dicunt ãt hos sub infestatiõe uexari thisiphonis: qđ sic reor accipiẽdũ. Interpretat̃ ãt thisiphones iraꝝ uox: & sic patet q̃ a talibus crucianẽ: ĩ seipsos irasci: & iraꝝ uoces nõnunq̃ emittere. Per illos aũt tres iudices: hoc ĩtelligo: tres. n. personas male agẽdo lædere possumus: deum: pximum: & nosmetipsos: & sic a triplici cõscientiæ iudicio redarguimur & dãnamur. Per ianitorẽ autẽ tricerbeꝝ canem: cuius officiũ ẽ uolentes ĩtro mittere: & exitum ĩtrãtibus phibere: tres cãs ĩtelligẽdas puto: rodẽtes acri morsu deceptoꝝ mẽtes lætales. s. assentatorũ blandiciæ: falsa fœlicitatis opinio: & inanis gloriæ fulgor: q̃ quidẽ cõtinue nouis discipulis detrahẽtes ignaros miseras curas augẽt: & minuere auctas nõ pmittunt. Circuit̃ seu inundat̃ herebus a q̃tuor fluminibus: ut per hoc sentiamus qa hi q se rõne deiecta ab inceptis concupiscẽtiis rtahi permittunt primo recti iudicii perturbata lætitia acherontẽ transeũt: qui carẽs gaudio interpretat̃: & sic pulsa lætitia: ut eius occupet mœsticia locũ necesse est: ex qua ob bonum læticiæ pditũ persæpe uehemẽs nascit̃ ira: a qua in furorẽ impellimur: q phlegetõ ẽ. i. ardẽs. ex furore etiam in rtisticiã labimur: quæ stix est: & ex tristicia in luctũ: & lachrymas: p quas cocytus accipiẽdus est quartus fluuius. Et sic miseri mortales agimur: cæca cõcupiscibilis appetitus opinione seducti: ĩtraq; gerimus: qđ in uisceribus terræ a poetis stolidi arbitrant̃ inclusum. Herebus autẽ dicit̃: ut ait Vgucio quia nimis hæreat illi quẽ capit. Dis aũt dr̃ a dite rege suo: q apud poetas diuinaꝝ dicit̃ deus: & hoc iõ qa diues sit. i. abundãs locus iste: eo q; ĩ eũ descẽdant: ut plurimũ moriẽtes hodie: olim omnes. Tartarus autem dicitur a tortura: quia torqueat quos absorbet. Veꝝ rartarus ẽ pfundissimus ĩfernoꝝ locus: ex quo ut opinari uidet̃ Vgucio: xp̃s nemĩnẽ eduxit. Orcus aũt dicit̃ qa obscurus. Barat̃ꝝ uero a forma dictus credit̃. Est autẽ baratrũ uas ex uiminibus cõfectũ a parte supiori ppatulũ: ab ĩferiori ãt acutum: quo utunt̃ agrestes cãpani: dũ ex uitibus arboribus ãnexis uĩdemiantes uuas colligũt: & hoc iõ dictũ ut ĩtelligamus ĩfernũ amplissimas fauces ad suscipiẽdum dãnatos habere: ad eos uero seruãdum artissimũ locũ atq; pfundum. Infernus ãt dicit̃: qa oĩum terræ partiũ ĩferior sit. Auernus autẽ ab a qđ est sine: & uernos qđ est gaudium dicit̃: eo q; gaudio careat & tristitia lugeat sempiterna.

De Amore primo herebi filio. Ca. IX.

Ex filiis herebi primus occurrit amor quẽ ab eo ex nocte susceptũ: ubi de naturis deoꝝ Tullius asserit. Qđ forsan regũ serenissime uideret̃ tibi mõstruosum: ni ueꝝ mõstraret̃ rõne possibili. Antiquoꝝ snĩa fuit amorẽ esse animi passionẽ. Et iõ qcquid optamus id amor est. Veꝝ quoniã in diuersum nfæ affectões finẽ ferunt̃: ut amor nõ idẽ circa oĩa sit necesse ẽ: & ob id ĩ paruũ numeꝝ redactis mortaliũ desideriis: triplicẽ illũ maiores dixere. Et ante alios apuleio teste: eo in libro: quẽ de dogmate Platõis scripsit: asserit plato tres nõ amplius amores fore. Quoꝝ primũ dixit eẽ diuinum: cũ ĩcorrupta mẽte: & uirtutis rõne conuenientẽ. Alteꝝ degeneris animi corruptæq; uolũtatis passionẽ. Tertiũ ex utroq; pmixtum. Post quẽ auditor eius Aristoteles mutatis fere potius uerbis q̃ snĩa: æq; triplicẽ uoluit. Primũ dicens pp honestũ. secundũ pp delectabile. tertiũ pp utile mouẽtẽ captos a se. Sane quoniã nec ĩs de quo sermo: diuinus aut pp honestũ est: nec ex duobus aliis pmixtus: aut pp delectabile ueꝝ degeneris animi: & pp utile: merito eũ iuxta sententiã Ciceronis: filiũ herebi noctisq; dicemus. i. cæcæ mẽtis & obstinari pectoris. Ab hoc. n. ĩ execrabilẽ auri famẽ impellimur. ab hoc ĩ cupidinẽ impii inexplebilẽ. Ab hoc ĩ stolidũ pituræ gloriæ desideriũ. Ab hoc ĩ funestã amicoꝝ cedẽ. Ab hoc ĩ periclitatões urbiũ: furta fraudes uiolẽtias: & dolosa consilia miseri trahimur. Hac peste afficiunt̃ gnatonici: histriones assentatores: & huiusmodi pniciosa manus hoĩum tridẽtem insipientium sequentes fortunam: & eo utuntur ad denudandos blãditiis: & falsis laudibus milites glo

riosos. Eum igitur rite pensatis omnibus non amorem: quinimmo odium, rectius uocaremus.

De gratia Herebi & Noctis filia. Cap. XVI

HErebi & Noctis Gratiā eē filiā scribit Tullius: ubi de naturis deoꝝ. Ego tamē alibi legisse memini grās seu Iouis & auctonii: seu liberi pr̄is ac Veneris fuisse filias. Veꝝ ut hēamus qđ in hoc senserit: q finxerūt est sciendū: grām eē quandā liberæ mētis affectionē: maioꝝ potissime in minore: q̄ nullo p̄cedente merito idulgentiæ beneficia: & obseqa: etiā nō petēribus ipenduntˀ. Haꝝ tamē multiplices eē spēs reor. Aliæ qdē dei sunt imortalis: qbus amotis nulli sumus. Aliæ uero hoium irer se: & hæ i bonū possunt tēdere & in malū: q̄q̄ semp in bonū sonare uideatˀ grā. Has oēs Herebi & noctis filias: uariatis tamen parentiū sensibus possemus ostendere: sed ut ad hanc omissis in suū tempus reliqs ueniamus: reor ergo hanceā grām esse: quæ ob aliquod infandū facinus: uel turpes alicuius hominis mores in peruerso aliquo ac detestabili uiro causatur: & sic Herebi.i. obstinati pectoris: & Noctis.i. cecæ mentis erit filia gratia talis.

De Labore.iii. Herebi filio. Cap. XVII.

LAbor a Cicerone Noctis & Herebi scribitˀ filius. cuius quiditas ab eodē huiusmōi designatur. Labor ē functio quædā: uel aīæ uel corporis grauioris opis uel muneris. Qua ispecta merito Noctis & Herebi filius dr̄ seu dici pōt: is.s. q dānosus ē: & merito reprobādus. Nā uti i Herebo & Nocte p petua sontiū ē ingetudo: sic & i secretis cordiū penetralibus eoꝝ q cæca tracti cupidīe: circa supflua & mīme opportūa cogitatōe agitanˀ cōtinua & quoniā cogitatōes tales i obscuro causanˀ pectore: merito labor talis filius dicitˀ Noctis & Herebi.

De Inuidentia seu Inuidia.iiii. Herebi filia. Cap. XVIII.

INuidentiam dicit Tullius Herebi & Noctis fuisse filiā: q ubi de questionibus tusculanis: hanc ab inuidia differētiā facit: dicēs iuidētiā ad iuidū tantūmō ptinere: cū iuidia ad eū etiā cui ferˀ ptinere uideatˀ: & de ea cōcludēs dicit. Inuidētiā eē ægritudinē susceptā pp alterius res secūdas: q̄ nil noceāt iuidēti. huius.n. hītatiōem & mores sic describit Oui. Protinus iuidiæ nigro sq̄lētia tabo Tecta petit: domus est imis in uallibus: huius Adita sole carens nōnulli puia uēto: Tristis & ignaui plenissima frigoris: & q̄ Igne uacet semp: caligine semp abūdet. Et paulo post. Cōcussæ patuere fores. uidet intus edentē Vipereas carnes uitioꝝ alimēta suoꝝ Inuidiā: uisaq; oculis auertit. at illa Surgit humo pigre: semesarūq; reliqt Corpora serpētū: passuq; icedit ierti. Vtq; deā uidit: formaq; armisq; decorā: Ingemuit: uultūq; deæ ad suspiria duxit: Pallor in ore sedēs: macies in corpore toto. Nusq̄ recta acies: liuēt rubigine dētes: Pectora felle uirent: lingua est suffusa ueneno. Risus abest: nisi quē uisi fecere dolores: Nec fruitˀ sōno uigilantibus excita curis. Sed uidet igratos: itabescitq; uidēdo Successus hoium: carpitq; & carpitˀ una. Suppliciūq; suū est &c. Hos uersus siqs plene cōsiderabit: & eā esse iuidētiā: quā nos ampliori licētia iuidiā dicimus: & herebi noctisq; filiam absq; difficultate cognoscet &c.

De Metu.v. Herebi filio. Ca. XIX.

MEtus: ut sæpe dictus asserit Tullius filius Herebi: fuit & noctis. Est enim metus: ut idē ait Tullius: rōni aduersa cautio. Huc ego hoꝝ parētū filiū dictū arbitror: qa ex remotis a cognitiōe nostra nostris in pectoribus oriatˀ. Eū tamē duplicē reor: & qi discretū uirū iure cadere possit: ut metuisse tonitrua: & q nulla rōnabili cā ipellēte: nō aliter q̄ mulierculas nōnullos exanimat. Hic sub uocabulo pauoris unus ex ministris martis est: ut demōstratˀ a Statio dicēte. Inde unū dita comitū de plebe pauorē: Quadrupes āteire iubet: nō altet anhelos Insinuare metus aīumq; auet tere ueris: Actior inuere mōstro uocesq; manusq;. Et faciēs q̄cūq; libet bonus oīa credi: Auctor: & horrificis limphare incursibus urbes. Si gemios soles nutūq; suadeat astra: Aut mutare solū: aut ueteres descēdere syluas. Has misere uidisse putāt &c. Possem rex optīe multa nerba facere huius carminis explicādo partes: ut mores metus apirē: sed adeo tenuia sūt figmēta: ut plura dicere supflua ratus sim. Huic p̄terea ascribit Tullius i tusculanis q̄stiōibus nō aduertēter plures subeē ministros: utputa pigritiā: pudorē: terrorē: timorē: pauorē: exaiationē: cōturbarionē: & formidinē: de qbus oībus ibidē seriose legitˀ.

De dolo.vi. Herebi filio. Ca. XX.

EST & Dolus: ut Tullio placet: filius noctis & herebi: de quo referre cōsueuerat Barlaā quū ad troianū bellū iuisset cū græcis: & cū minus armis iretur in uotū cōsultātibus qbusdā ex ptimatibus de agēdis ab Vlysse: cui familiarissim⁹ erat: i cōsiliū fuisse deductū. Qui cū elatos aīos & iactātes: atq; cōsilia quorūdā audiuisset: atq; aliquādiu secū risisset: rogatus sentētiā dixit: q̄ & si nō honesta: eo q; opportuna uidebatˀ: assūpta est: & eidē cū epeo fabricādi eq: negociū euestigio cōmissū est: quo postmodū eo p̄uētū: ut optato iā fessi potirenˀ græci. Satis tenuæ fictiōis ē uelū. & iō cur herebi & noctis dicatˀ filius uideamus. Qđ meo iudicio sacris ostēditˀ lr̄is: qbus docemur ab herebo forma serpētis assūpta: humani generis hostē in terris uenisse: & parētū nroꝝ mētes dolosis suggestiōibus offuscasse nocte tartarea: & īde canq̄ in cultū agtū semē iniecisse lætiferū: cuius fructus cū in legē egissent extēplo uenit in lucē: & sic dolus nōdū in terris cognitus ab initio manauit ex herebo: & in utero cæcæ mētis cōceptus nr̄a morte: & exilio regni cælestis palā facto: ostēdit liqdo se filiū noctis & herebi. Sane qa qđ gētiles nō nouerūt: finxisse nō poterāt. arbitror eos p herebo itimū cordis hūani recessū itellexisse. ubi.n. cogitationū oium sedes ē: & iō si æger aīus uirtute neglecta: ut ad optatū deueniat: si desint uires illico dirigit ad artes igeniū. Et quoniā facilius dolo capiunˀ amātes: eo cogitatiōibus pessimis fabricato: & quos capit & seipm lætifero alligat laqueo: & sic ex nocte.i. mētis cæcitate: p quā ea uia: q̄ minime decet in desideriū suū tēdit: & ægri pectoris ignominiosa concupiscētia feruētis dolus creatˀ: & nascitˀ. & ut plurimū nō ante uisus in lucē: q̄ is in præcipitiū uenerit in quē struitur.

De fraude.vii. Herebi filia. Ca. XXI.

FRaus & merito Herebi & Noctis a Cicerōe: ubi de naturis deorū dicitˀ filia: Lætalis qdē & ifanda pestis: & iniquæ mentis execrabile uitiū. Inter hāc & dolū hoc itereſt.s. dolū quādoq; in bonū opari posse: fraus nunq̄ p̄ter in malū: sed potius aduersus hostes dolo agimus; amicos fraude decipi-

mus. Huius aũt formã Dantes allegeri florẽtinus: eo in poemate: qđ florẽtino scripsit idiomate: non parui quidem inter alia poemata momenti: sic describit. Eam. s. iusti hoĩs habere faciẽ: corpus reliquũ serpẽtinũ: uariis distinctũ maculis: atq; coloribus: & eius caudã termĩati in scorpionis aculeũ: eãq; cociti innare undis: adeo ut illis excepta facie totũ cõtegat horridũ corpus: eãq; gerionẽ cognoĩat. In placida igitur: & simili iusti hoĩs facie sentit auctor extrinsecũ fraudulẽtiũ hominũ uultum. sunt. n. uultu & eloquio mites: habitu modesti: ĩcessu graues: moribus ĩsignes: & spectabiles pietate: operibus uero miserabili sub gelu iniquitatis tectis uersipelles sunt: astutia callidi: & maculis respersi scelerũ: adeo ut oĩs eoꝝ operũ conclusio pnicioso sit plena ueneno. Et ĩde Gerion dicta est: qa regnãs apud baleares ĩsulas Gerion miti uultu blãdisq; uerbis: & oĩ comitatu cõsueuerit hospites suscipe: & demũ sub hac benignitate sospites occidere. Cur autẽ Herebi noctisq; dicta sit filia: eadẽ quæ de dolo rõ est.

De ptinacia octaua Herebi filia. Ca. XXII.

Pertinacia insipiẽtiũ exitiale crimẽ secũdũ Tulliũ Herebi noctisq; filia est: nec causam uidere difficile. Nã quotiẽs ĩdigestus mortaliũ ignauiæ rigor: rõribus ualidis: & calori diuini feruoris ĩterposita obfuscata ĩtellectus caligine moliri nõ põt: obstinationẽ: seu ptinaciã oriri necesse est: ĩmo iã exortũ est ignorãtiæ certissimũ argumẽtũ. Ergo bene ptinaciã Herebi: quẽ sæpe gelidũ diximus & noctis: quã sæpe caliginem mentis monstrauimus esse: filia est.

De Egestate. ix. Herebi filia. Ca. XXIII.

Egestas Herebi Noctisq; filia: nõ ea ẽ quã plurimi arbitrantur opportunis. s. carere. hãc. n. uiri fortes tolerãtia supauere: ut in arenis libycis cato: sed ea potius cui abũdãtes falso iudicio tracti succumbunt: ut auri custos Midas Phrygũ rex: qui dũ oĩa quæ tãgebat iuxta uotũ uerterent ĩn aurũ: fame pibat. hæc est ergo uere herebi filia. i. gelidi cordis ac ignaui: ac ẽt noctis. i. cæci cõsilii: existimãtis optimũ diuitias augere: ut usu carcamus earũ.

De Miseria. x. Herebi filia. Ca. XXIIII.

Placet ĩsup Tullio Miseriã Herebi noctisq; filiã fuisse. Hoc. n. adeo extremũ ĩfortuniũ ẽ: ut possitis pspectãtes in misericordiã cõmouere. Qđ qdẽ nosipsi nobis facimus: dũ neglecto ueritatis lumine pituras res abeũtes quocũq; mõ: nõ aliter ĩgemiscimus: q̃ si ppetuas pderemus: & sic ab offuscato mẽtis iudicio cõcussum pectus: suspiriis lachrymisq; miseriã emittit in publicũ: ut ĩde filia noctis & hetebi dici possit.

De fame. xi. Herebi filia. Ca. XXV.

Famẽ dicit Paulus iuxta Chrisippũ herebi noctisq; fuisse filiã. Hæc aũt aut publica ẽ: ut olĩ p̃monstrata pharaoni: aut priuata: ut crisotonis. Publica ex uniuersali frugũ penuria cõsueuit cõtingere Cuius rei: aut diuina ira cã ẽ: uel diuturnũ bellũ: seu aduersa supercælestiũ corporũ dispositio: seu uermes subterranei rodẽtes semina: seu locustæ iã fata nascẽtia deuorãtes. Ex qbus cã pria a nemine mortaliũ nosci põt: & sic dici poterit herebi noctisq; filia: sed nõ herebi in uisceribus terræ latẽtis: aut in ægris hominũ pectoribus residẽtis: qnĩmo in pfundo diuiæ mẽtis arcano factissime uigilãtis: quẽ ĩtellectus hoĩum mortalitatis caligine offuscatus ĩtueri nõ põt: nec ẽt noctis diuinæ mẽtis: in q̃ nihil unq̃ fuit obscurũ: uerũ suo semp lumĩe cũcta clarificat: sed nræ ĩbecillitatis errores. Cæteras cãæ huius spẽs asserũt mathematici suis artibus ẽt puideri posse. Si aũt sic ẽ calis fames nec herebi: nec noctis filia eẽ põt. Si aũt nõ sic: tũc ut de eo diximus cũ in arcano naturæ antro repositũ uideri nõ possit: liquet: ut talis fames filia sit noctis & herebi rõne iam dicta. Priuata autẽ fames: aut ex penuria ciborũ cõtinget: ut plurimũ: aut aliquãdo ex fastidio stomachantiũ. si ex penuria aut inertia: atq; desidia patientis: aut ægestatis crimine cõtingit. Si ex inertia: uel desidia: ut quandoq; uidemus quosdam lasciuiis potius & inertiis atq; ocio uacare: q̃ rei familiaris curam gerere. Hæc profecto Noctis & Herebi filia est eo pacto: quo superiores sunt cæteri. Si ægestatis crimine: dũmodo nõ ob intẽpetãtiam sit egenus q patitur: nec hãc Herebi noctisq; filiã puto: nisi ob id dixerim: qa ab ĩtrĩseco stomachi esuriẽtis pcedit. Si uero ob ciboꝝ fastidiũ fames sit: ut nõnũq̃ qbusdã discolis: atq; praua cõsuetudine nauseantibus cõtigisse nouimus: qbus nisi exqsita edulia: & pulmẽta accurate cõposita: seu regũ turceta in pciosa uina atq; forẽsia apponant: adeo uulgaria spernũt: & respuũt: ut prius se torqueri inedia pmittãt q̃ comedãt: nulli dubiũ qn & hæc nata sit herebi atq; noctis. Huius aũt mãsionẽ & formã sic describit Ouid. Quæsitãq; famẽ lapidoso ĩuenit in agro Vnguibus & raris uellentẽ dentibus herbas. Hyrtus erat crinis: caua lumia: pallor ĩ ore: Labra ĩcana situ: scabræ rubigine fauces: Dura cutis p quã spectari uiscera possent. Ossa sub ĩcuruis extabãt arida lumbis. Vẽtris erat p uentre locus: pẽdere putares Pectus & a spinæ cãtũniõ crate teneri. Auxerat articulos macies genuũq; rigebat Orbis: & ĩ modico pdibant tubere tali: Hanc pcul ut uidit &c.

De Querela. xii. Herebi filia. Cap. XXVI.

Querelã dicit Tullius filiã fuisse Noctis & Herebi: quod facile cõceditur: si q̃d sit sanæ mẽtis oculo pspectetur. Est enim morbus quasi male conuenientis secum animi: ob hoc insanũ ueniẽs pectus: qa aut subtrahi qđ sibi debetur autumat incõsultus homo: aut ægre fert sibi nõ dari qđ optat: uel non posse qđ cupiat. Et sic qđ suũ crimen est: alienũ lumine mentis priuatus existimat. Hinc queritur lasciuus amãs: hic auri cupidus: hic bonoꝝ auidus: hic sanguinis sitibũdus: & alii plures malũ quod ĩtroduxerunt ipsi: & prudẽtes eiecisse poterãt flentes.

De Morbo. xiii. Herebi filio. Cap. XXVII.

e Est Herebi noctisq; filius Morbus: ut placet Tullio & Crisyppo: Hic autẽ mentis & corporis põt esse defectus: & uti in corpore ab humoꝝ discordantia: sic in mẽte animoꝝ ĩconueniẽtia causatur: & tunc merito huiusmodi parentũ. i. cæcitatis ĩtrĩnsecæ filius nuncupatur: & quoniã in mortẽ salutis tendere uideatur: morbus ut placet pluribus appellatur.

De Senectute. xiiii. Herebi filia. Cap. XXVIII.

Senectus æcatum ultima. & morti contermina: solo contingit corpori cum rationalis anima tendat uiriditate perpetua in æternum. Hæc ut ait Tullius Herebi fuit noctisq; filia: quod qdem faci

le concedi potest: cum illi sit in complexione conformis: frigida scilicet & sicca: & filii similes consueuerunt esse parentibus. Est insuper Herebus iners: & tremulus: a quibus non degener est senectus: cum ut cernimus tremula sit & tarda. Porro quia hebetes offuscatosq; sensus habet corporeos: non incongrue illi noctem dixere matrem. Attamen hoc habet insigne: quia quantum illi subtrahitur uirium: tantum magis augetur consiliu. ex quo fit ut ueneranda sit: & eius cani iuuenum præponant lacertis.

De Pallore decimaquinta Herebi filia. Caput XXIX.

PAllor faciei atq; totius corporis exsanguis é color exhausti sanguinis: seu ægri seu repentini timoris certissimus testis: hic noctis & Herebi filius est: teste Crisyppo. Et hoc ió: quia qcqd a luce solis non cernit: aut a minus bona uegetatióe nutrit: pallore facile occupat: & supra dictū é: qa neq; solem uideat neq; caloré sentiat herebus: & ob id ubi ista contingunt frigescere sanguiné: & aduersa digestione corrumpi: & per consequens oriri palloré necesse est: ut satis uidemus in eis qui diu cæco carcere clausi í lucé ueniunt. aut q ab ægritudie corporea fatigati resurgunt: uel subito correpti pauore pallescunt.

De Tenebra decimasexta Herebi filia. Caput XXX.

HErebi noctisq; filiá esse tenebrá nullo íteruenıente teste credit. Sane ne idem mater & filia uideantur: in hoc differunt. Nocte aliqualis res luminosa cernitur ut luna: & sidera: seu ignis aliquando. In tenebra autem nil unq̄ apparet luminis: & si appareat usq̄ desistet esse tenebra.

De somno decimoseptimo Herebi filio. Caput XXXI.

SOmnus secundum quosdam est intimi ignis coertio: & per membra mollita: & labore relaxata diffusa quies. secundum uero alios est quies animalium uirtutum: cum ítentióe naturalium. De hoc sic scribit Ouid. Sōne qes rerū placidissima somne deo℞ Pax animi: qué cura fugit: q corpora duris Fessa ministeriis mulces reparasq; labori. Sane lōge plenius sōni cōmoda describit Seneca poeta in tragœdia Herculis furētis dū dicit. Tu quoq; domitor sōne malo℞ reqes animi. Pars humanæ melior uitæ Volucer matris genus astreæ. Frater duræ languidæ mortis Veris miscés falsa futuri: Certus & idē pessimus auctor Pater o rerū portus uitæ: Lucis reqes noctisq; comes Qui par regi famuloq; uenis. Placidus fessum leuisq; soue Pauidū leti genus humanū Cogis longá discere morté Preme deuictū &c. Huic præterea describit thalamū satis aptū dormiédi cupido dicens. Est ꝓpe cimerios lōgo spelunca recessu Mons cauus: ignaui domus: & penetralia somni: Quo nunq̄ radiis oriens mediusue cadésue Phœbus adire pōt: nebulæ caligine mixtæ Exalant humo dubiæq; crepuscula lucis Nō uigil ales ibi cristati cantibus oris Euocat aurorá: nec uoce silentia rūpunt. Sollicitæue canes: canibusue sagacior anser: Garrula nec ꝓgne stertétia pectora mulcet. Nō fera: nō pecudes: nō moti flamine rami Humanaue sonū reddūt cōuitia linguæ. Muta quies habitat saxo tamé exit ab imo Riuus aquæ lentos: per qué cū murmure labens Inuitat sōnos crepitantibus unda lapillis. Ante fores atrii fœcūda papauera florét: Innumeræq; herbæ: quarū de lacte soporé Nox legit: & spargit per opacas humida terras. Ianua ne uerso stridoré cardine reddat: Nulla domo tota est custos in limine: nullus In medio torus est: ebano sublimis in antro Plumeus unicolor pullo uelamie tectus. Quo cubat ipse deus mébris languore solutis. Hūc circa passim uarias imitátia formas Sōnia uana iacét totidé quot messis aristas. Sylua gerit frondes. eiectas littus arenas: &c. Hūc tam spectabili thalamo: ac cubicularis decoratū deū dicit Tullius Herebi & Noctis fuisse filiū: cuius rei causa uidéda est: & inde uidere poterimus de ministris: cū satis sensus appareat descripti Thalami. Filius ergo Herebi Noctisq; dicit somnus: qa a uaporibus humidis e stomacho surgétibus: & opilátibus arterias: & qeta obscuritate causet. Si át de mortali sōno uelimus ítelligere: nō difficilius parentū taliū dabit causa. Ná calore cantatis ꝑdito: & omissá rōnis uia: ut necessariū sit in leciferū ire somnū satis aptū est. Nūc auté de assistétibus uideamus: quæ somnia sint multipliciū specierū: ex quibus qnq; tantū sup sōnio Scipionis Macrobius ostendit. Harū prima uocat phátasma: q nunq̄ se mortalibus miscet nisi lente: dum se incipit somnus: immittere: existimátibus nobis adhuc uigilare. Affertq; horribiles uisu formas: & utplurimū a natura specie & magnitudine discrepátes. Certamé noxiū: aut mirabile gaudiū tempestates ualidas uentosq; sonoros: & huiusmodi. Huius igné dicit Macrobius esse etiá emactes seu ephiactes: uel ephialtes: qué cōmunis ꝑsuasio existimat qescétes íuadere: & suo pōdere pressos: sentiétesq; grauare Et huius causam opinant multi stomachū nimio cibo uel potu grauatū: seu longo ieiunio uacuū: & nōnunquam aliqué ex humoribus cæteris prædominanté. Sunt qui supaddát hæsitationes: dicátq; Virgiliū ítellexisse Didoné uidisse phantasmata dum sorori cōquesta est dicés. Quæ me suspensam ísomnia terrent: & illud ísomnia pro phátasmate licentia poetica íproprie positū. Secunda insomniū nuncupat a ꝓmeditatione causatum: ut Tullius affirmare uidet in libro reipublicæ dicés. Fit eni sæpe ut cogitatióes sermonesq; nostri pariát aliqd in somnio: quale de Homero scribit Ennius: de quo uidelicet sæpissime uigilans solebat cogitare & loqui &c. In hac igitur specie somni amás dilectam sibi puellá in amplexus eius occurrentem aspiciet: aut fugientem miserrimus exorabit. Nauta tranquillum mare nauéq; pansis uelis sulcantem: aut tempestate periclitantem aspiciet. Sic & agricola frustra lætabitur lætas aruis intuens segetes: depastasq; plorabit. In gurgitator pocula exhauriet: ieiunus cibos: aut optabit: aut faucibus uacuis deuorabit appositos. De præmeditatis autem a Didone saucia uisa quidam uolunt: eo q; uideantur a Virgilio ostensam præmeditationem dum dicit. Multa uiri uirtus animo multusq; recursat Gentis honos: hærent infixi pectore uultus: Verbaq; &c. & sic tanq̄ ex præmeditatione proueniens uidetur esse insomniū. Verum quoniá ex affectione procedunt una cum somno in auras euanescunt: ut ipse idem Virgilius dicit. Sed falsa ad cælū mittunt insomnia manes. Somnium species tertia appellatur: per quod placet Macrobio certa somniari: sed sub uelamine ut teste Moyse in pétateuco uidit Ioseph manipulos fratrū suū adorátes: & ut ait Vale. astiages uité & uriná

ex genitalibus filiæ prodeũtes. hoc autẽ fieri uolũt homĩe existẽte sobrio utplurimũ sumus ꝓpinquãte die. Quarta uero species uisio noiat̃: nullas præ se ferens ambages qnimo ꝗ factũ est liquida patefactione demonstrat: ut uidit Arterius Rufus romanus eques dormiẽs Syracusis: i.e. s. dum gladiatoꝝ munus ĩspiceret retiarii manu trãsfodi: qđ die sequẽti cũ multis nunciasset secutũ ẽ: Quinta & ultima sõnioꝝ species oraculum ueteres uocauere: qđ Macrobius eẽ uult dum sopiti parẽtes maioresq; nostros g raue hoĩem ut põtificẽ seu ipsum deũ aliqua dicentẽ seu ꝑmonentẽ nos cernimus: ut in sõniis Ioseph ab angelo ꝑmonitus est: ut acciperet puerũ & matrẽ eius: & cum eis secederet in Aegyptũ. Sane nõnulli ex priscis: ut ex uerbis Porphyrii philosophi satis ꝑcipi põt: oĩa per quietẽ uisa uera esse arbitrati sunt. Sed utplurimũ minime ĩtellecta: & ob hoc uidet̃ Porphirium lõge aliter q̃ multi faciant alii sentire: qđ per Homerũ primo: deinde ꝑ Virgiliũ dictum est: & quoniã familiare magis Virgilii q̃ Homeri carmen deducamus in mediũ. Dicit eteni Virg. Sunt geminæ sõni portæ: quarũ altera fert̃ Cornea: q̃ ueris facilis dat̃ exitus umbris. Altera cãdẽti ꝑfecta nitẽs elephãto. Sed falsa ad cælũ mittũt ĩsõnia manes &c. Per hos uersus uult Porphyrius sõnia oĩa uera eẽ: sentiẽs ꝗ aĩa sopito corpore tanq̃ paululũ solutior: in suã diuinitatẽ nitat̃: & in latẽs humanitatẽ uerũ aciẽ omnẽ dirigat ĩtellectus: & nõnulla uideat: & discernat: & plura uideat q̃ discernat: seu lõgius abdita sint: seu dẽsiori tegmine occultata: & hinc fit ut quod discernit: esto nõ plene nebulo caliginis mortalitatis obsistẽte: dictũ sit ꝑ corneã emitti ianuã: cũ cornu huius naturæ sit: ut extenuatũ peruiũ sit ĩtuitu: & tanq̃ diaphanũ corpus in se recõdita uidere ꝑmittat. Quod autẽ obsistẽte carnis caligine uidere nõ põt: id elephanto cõtectũ dicimus: cuius quidẽ os a natura adeo cõdensatũ est: ut in quãiãcũq; tenuitatẽ redigat̃ uidere supposita nõ ꝑmittat: q ideo falsa dicit Virg. quia minime ĩtellecta sunt: ut ait Porphyrius. Nũc autẽ superest de ministris uidere: ꝗ & si forte multi sint noĩa triũ tantũ esse cognoscimus: quoꝝ primũ morphea dictũ uolũt: qđ interꝑtat̃ formatio seu simulachrũ: cuius domini iussu officiũ est quoſtũq; hominũ uultus fingere: uerba: mores: uoces: & idiomata: ut scribit Ouidius dicens: At pater e populo natoꝝ mille suoꝝ. Excitat artificẽ simulatoremq; figuræ. Morphea nõ ullo iussos solertior alter: Exprimit incessus uultũq; sonũq; loquẽdi. Adiicit & uestes: & cõsuetissima cuiq; Verba: sed hic solus hoĩes imitat̃ &c. Secundũ autẽ ĩtathona seu phabetora: quoꝝ ego nominũ significatũ ignoro. Huius tamẽ officiũ hoc in carmine dicit Ouidius. Alter fit fera: fit uolucris: fit longo corpore serpẽs. Hũc ĩtathon superi mortale phabetora uulgus Noĩat &c. Tertiũ uero dixere panthũ: q̃si totũ: cuius officiũ est ĩsensibilia fingere Ouidio teste: dũ ait. Est etiã diuersæ tractius artis Panthos ille: in humũ: saxũq;: undãq;: trabẽq; Quæq; uacant animo fallaciter oĩa transit &c. Quasi ex his uelit quæ cernimus dormientes ab exteriori potentia nobis ablata sint. Verum utrum sic sit uideant alii.

De Morte decimaoctaua Herebi filia. Ca. XXXII.

MOrs: ut uoluere Tullius & Chrisippus: filia fuit noctis & Herebi: quã ultimũ esse terribiliũ testat̃ Aristoteles. ab hac enĩ oẽs ab ea ipsa die: qua miseri mundũ intramus: sensim adeo: ut nõ aduertamus cõtinue carpimur: & cũ quottidie moriamur: tũc uulgato sermone mori dicimur: cũ mori desinimus. Hanc & si mille modis miseri rapiamur: aut uiolentã: aut naturalẽ uoluere priores. Violenta est quæ ferro uel igni: uel casu aliquo fugienti: uel etiã postulanti infert̃. Naturalis aũt secũdũ Macrobiũ sup sõnio Scipiõis ea est: q̃ nõ corpus ab aĩa: sed a corpore aĩa derelicta ẽ. Vocauere insup ueteres seniũ mortẽ maturã seu meritã: iuuenũ ĩmaturã: puerorũ autẽ acerbã dixere. necnõ & aliis multis nominibus appellata est: ut atropos: parca: letũ: nex: & fatũ. Huius etiã dirũ opus sic breuiter describit Statius. Stygiis emissa tenebris Mors fruit̃ caelo bellatoremq; uolando Cãpum operit nigroq; uiros inuitat hiatu. Nil uulgare legẽs: sed quæ dignissima uita. Funera ꝑcipuos annis animisq; cruẽto Angue notat &c. Sed iã quæ pauca ficta sunt detegamus. Herebi illã dicũt filiã: qui ab Herebro missa sit: ut in ꝑscripro carmine Statius Stygiis emissa tenebris: seu qa colore careat: ut caret Herebus. Noctis autẽ ideo filia dicta est: qa horribilis & obscura uideatur. Mors autem dicta est ut dicit Vgucio qa mordeat. uel a morsu parentis primi per quẽ morimur. uel a Marte qui ĩterfector est hominum: uel mors quasi amaror: quia amara sit. nihil enim hominibus creditur amarior morte: eis exceptis: de quibus dicit Ioannes in Apocalypsi. Beati qui in domino moriuntur. Hæc ut placere uidetur Seruio: ab atropu: de qua supra: differt. quia per hanc uiolentam debemus intelligere mortem: ut satis etiam colligitur proximo supra ex carmine Statii. Per Atropon autem uult intelligi naturalem rerum dispositionem. Atropos autem dicta quia non conuertitur. Parcam uero eam per antiphrasim dixere: eo ꝗ nemini parcat. Sic & lætum cum sit mœstissima rerum. Necem autem illã proprie arbitror qua aqua uel laqueo seu modo alio spiritus intercluditur. Fatum autem dicta est: eo ꝗ diuina prouidentia præmonstratum sit: qui nascuntur omnes mori debere.

De Charone. xix. Herebi filio. Caput XXXIII.

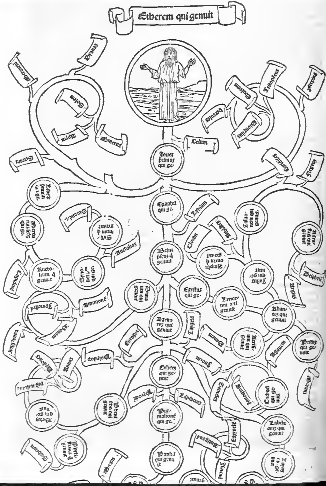
CHaron Acherontis nauta Herebi & Noctis filius dicitur a Chrisyppo: de quo sic ait Virg. Portitor has horrendus aquas & flumina seruat Terribili squalore Charon: cui plurima mento Canities inculta iacet: stant lumina flãma. Sordidus ex humeris nodo dependet amictus. Ipse ratem cõto subigit uelisq; ministrat Vt ferruginea subuectat corpora cymba. Iam senior sed cruda deo: uiridisq; senectus. Charon: quem Seruius deuoluit in cronon: tempus est. Herebus autem hic pro intrinseco diuinæ mentis consilio intelligendus est: a quo tempus & cætera omnia creata sunt: & sic Herebus Charonis pater. Nox autem illi ob id mater dicta est: quia ante creatum tempus nulla fuit sensibilis lux. & ideo in tenebris factũ est: & ex tenebris productũ uidetur. Apud ĩferos uero ideo positus est Charon: qa supi tempore non indigent: ut nos mortales: qui ab illis sumus inferi: indigemus. ꝗ autẽ Charon corpora deferat ex una in alteram Acherontis ripam: ideo fictũ est ut intelligamus: quoniam tempus confestim ut nascimur suo nos sumit in

gremio:& in ripam defert oppositam.i.in morté: quæ quidé est natiuitati contraria:cũ illa deducat in eé:& hæc corporibus auferat esse.Vehimur præterea a Charone per Acherontẽ fluuiũ: qui absq; gaudio iterpta/ tur:ut aduertamus:quoniá a tẽpore trahimur ad uitam labilé & miseriis plenam.Eũ præterea dicit Virg.se nem:sed robusta uiridiq; fultũ senecta:ut cognoscamus tempus annositate uires non perdere.hoc idem ho/ die potest.quod potuit dum creatum est.Sordidus auté illi amictus est:ut appareat:quia circa terrena: quæ sordida sunt uersentur.

De Die.xx.Herebi filia. Cap. XXXIIII.

Dies Herebi Noctisq; fuit filia.Sic ubi de naturis deorũ scribẽte Tullio.Hác dicit Theodontius Ae/ theri fratri suo coniugio copulatá q; Herebi filia sit & Noctis:talis ratio reddit a qbusdá.Herebũ enĩ a parte totũ sumẽtes pro uniuerso terræ corpore sumi uoluere ex extremo:cuius q; orizonca uocát græci.nõ est dubiũ aduentũ solis cedente nocte dié cõsurgere:& eá herebũ ex nocte pduxis se.Eá auté ætheri cõiunctá cõnubio ideo dicũt: quia æthere intelligũt igné:qui claritate carere nõ potest: & ob id cũ dies clara sit:nil aliud uolũt q̃ claritudiné igni cõiunctá ostẽdere.hæc aũt ab antiquis postq̃ a deo di/ ctum est.Vespere & mane factũ est dies una:huius magnitudinis designata est:ut idé tẽpus quod labitur as/ surgente sole & mundũ omné circũeunte: atq; in eodé loco unde surrexerat redeunte:ea cũ nocte:quæ iclu/ ditur dies dicatur una:& hæc naturalis:quá in.xxiiii.æquas partes diuisere:& has horas nuncupauere.Dein/ de prout eisdé uisum est:artificialis est supinducta dies:quæ in dié & noctẽ diuisa unicuiq; partiũ diei.i.& no ctis.xii.horas esto inæquales esse cõcessere:& artificialé ab artificio excogitantis eá dixere: qua in suis iudiciis utplurimũ utũtur astrologi.inde medici creticũ inuenere dié: eaq; circa ægritudinũ obseruationes utũtur. Dierũ uero naturaliũ initiũ nõ æque a nationibus oíbus sumitur.Romani aũt:ut ait.M.Varro a nocte me/ dia incepisse:& in sequẽtis noctis mediũ terminasse uoluerũt:quá dimẽsioné adhuc seruát itali:& potissime in iudicialibus causis.Athenienses aũt olim a solis occasu incipiẽtes dié in occasum diei sequẽtis finiebant.Ba bylonii uero a bortu faciebát.quod ob occasu actici.Vmbri qui & æt rusci sunt:a meridie illi fecere principiũ & in sequẽtis diei meridié terminabát:quæ cõsuetudo adhuc ab astrologis obseruatur. Est & præterea dies naturalis secundũ uarias eius qualitates uariis distincta noibus.Ná ut Macrobius saturnaliorũ asserit ab ini/ tio diei romanorũ icipiés primũ tẽpus diei:dicit mediæ noctis inclinatio: eo q; nox in dié incipiat declinare. Deide a galli cátu gallicinũ núcupatũ.Tertiũ cõticiniũ:eo q; sopita oía cõticescere uideátur.Quartũ dilucu/ lum dicit:eo q; diei lux apparere uideat.Subsequẽter quintũ tẽpus sole iam surgente mane uocari uoluere: seu q; a manibus exordiũ lucis emergi uisum sit:seu ab omine boni nois. Ná Lanubini mane ,p bono dicũt. Sextũ aũt dixere meridiũ.hoc est diei mediũ:qđ nos meridié dicimus.ab hac aũt hora tẽpus in noctẽ tẽdés: qđ septimũ est uocat occiduũ:qa cadere uideat.Octauũ uero suprema tẽpestas núcupatũ é: eo q; diei sit no/ uissimũ tẽpus:ut in.xii.tabulis est expressum.Solis occasus suprema tẽpestas esto. Deinde nouũ tẽpus dicit uespera:qđ a græcis tractũ est.Illi enĩ hesperá a stella hespero:quæ in occasu solis apparet dicũt. Decimũ auté tẽpus:qđ est noctis initiũ:dicit pria fax: eo q; túc stellæ icipiát apparere:seu ut aliis placet:qa túc luce cessante diei incipimus faces accẽdere:ut tenebras noctis uincamus lumie. Tẽpus uero undecimũ nox cõcubia dictũ est:eo q; ea hora post aliqualé uigiliá cubitũ cõsueuerint ire mortales. Duodecimũ qdé diei tẽpus qđ noctis est tertiũ intẽpestũ dicit:eo q; nullis gerẽdis rebus uideat accõmodũ. Cuius finis est circa principiũ eius: qđ diximus mediæ noctis iclinatio.Insup cũ humana solertia respectu habito ad septẽnariũ numerũ: quæ qui/ busdá ex causis ueteres uoluere pfectũ disposuerit oé tẽpus per septimanas dierũ effluit: & dies illas septima/ næ noibus uariis núcupare: cõsueuere nõnulli nominũ taliũ exqrere cás: qs ego has puto cũ a planetis apd nos qnq; denominent.Sexta sabbatũ ab hebreis dicta:a xpianis postea imutata nõ est:eo q; requiem dicát signi ficare latine:ut appareat cũ creauisset oía deus in sex diebus eũ septima ab oíbus opibus suis qeuisse.Domini/ ca aũt dies:q̃ nobis xpianis est septima sic eo dicta est:qa ea die xpus dei filius:nõ solũ ab oíbus laboribus su/ is qeuit uerũ uictor surrexit a mortuis:& sic illá a domino nostro pres iclyti uocauere dominicá.Alii uolunt a Sole denoiárá:eo q; ipse sit planetarũ princeps:& ide dicat dominus:& qa eiusdé diei horæ primæ principa tum habeat:ob id illá denoiari dominicá.Sed cũ longe alius sit ordo planetarũ q̃ in noíbus dierũ habeat: est sciẽdũ secũdũ planetarũ ordiné successiue unicuiq; diei horæ dari dominiũ: & ab eo cui cõtigit primæ horæ diei dominiũ habere:ab eo dies illa denoiata est:ut puta si diei dominicæ ueneri secũdá horá tribues:quæ so/ li imediate subiacet:& mercurio tertiá:qui subiacet ueneri:& lunæ q̃rtá q̃ subiacet mercurio.qntá aũt satur/ no:ad qué cõuertẽdus est ordo cũ in luna defecerit.sextá Ioui:& sic de singulis.xxiiii.horis diei dominicæ sub noíe uel dominio mercurii íuenire hora.xxiiii.&.xxv.q̃ pria é diei sequẽtis sub noie uel dominio lunæ: & iõ ab ea secũdus denoiatus é hebdomadæ dies:seu potius primus:ut dies dominica septia sit hebdomadæ & getis dies.A qua prima diei lunæ hora:si eodé mõ cõputaueris.xxiiii.eius horá inuenies sub iouis iperio cõ/ stitutá:&.xxv.sub martis dominio:a quo & ipsa secũda dies martis denoiata é:qa primæ eius horæ mars ípe ret:& sic successiue de singulis donec ad ultimá deueneris sabbati:q̃ marti subest:& subseqtur pria diei domi nici ascripta Soli:a quo dies ut ante diximus dicta est.Dies aũt naturalis cum ex die cõstet & nocte:a die tota tanq̃ a digniori parte denoiata é:& dies a diis uocitata. ná dios græce latine dicit deus.Ná uti dii mortalibus opinione ueterũ adiutores sunt:sic & adiutrices sunt dies: & a diis ipsis etiá eam ob causam denoiatæ sunt.

Postq̃ e subterraneis latebris i diei lucé pstáte deo deuenim⁹:superat nobis ut æque de oib⁹ Here/ bi filiis dixissem⁹ ét de Aethere:qué eiusdé filiũ uolũt.qđ senserit ueteres descripsisse. Sane quoniá omne eius masculinũ genus hoc excepto filio sterile est:& huius nõ est parua posteritas: & in lon gũ satis uolumen ,ptractũ est:eũ in secundũ seruádũ bonestius ratus sum:& primo finé iponere.

Etherem qui genuit
Celum
Epaphū qui ge.
Libiam
Europam

Genealogiæ deorum gentilium Liber Secundus incipit. Prohœmium.

E Cauernis herebi fere oém ꝓlé eduximus gr̃a dei nr̃i oĩpotentis & ueri opitulan
te:& quo concessum est igenio amotis figmentis nudam & præcedenti uolumi
ne corá apposuimus lectoribus. Eqdé nõ absq; ingéti labore inter stygis fumos:
& nebulas uacillátis hincinde nauiculæ. sane postq̃ in patentioré orbé uentũ est:
forsan minus ambigue flexus uarios reciprocosq; superabimus euripos: quorũ
superbientes in cælum undas ni fallor aspicio. Nã inter alios arduus æther e ui-
sceribus herebi i sublime delatus primus ipetu occurrit suo: nõ magna tamé ꝓ-
le fœcũdus: sed spectabili qdé. ex q̃ si satis recte cõspicio primus iuppiter unus é:
tá cõspicui nois gloria q̃ lõga successiõe refulgés: quã si describer̃ ueli oém i ægy
ptiũ usq; littus & syriũ: regnũq; tuũ Cyprũ ut euehar ipellète fluctu necesse est.
Quæ cũ táto sit cælsitudini tuæ notior rex iclytæ: q̃to mihi lõgingor nauigatio
q̃so per tui nois isigne decus: errores meos æquo aio feras: & pii more principis
emédari potius iubeas q̃ dentibus inuidorum lacerari ꝑmittas. Ipse enim tenso uelo ex orci faucibus iter arri
pio: orans ut ille illud dirigat: q naufragátibus in mare genesareth discipulis uentis imperauit & undis.

De Aethere Herebi & Noctis. xxi. filio qui genuit Iouem primum & cælium seu cælum. Caput I.

AEther ut placet Tul. in li. de natu. deoꝝ: filius fuit Noctis & Herebi. q qdem & si quãdoq; ꝓ cælo
sumatur: proprie tamen ignis elementũ uidet̃ existimari a multis. Sic enim testat̃ Vgutio. sic uel
le uidet̃ Ouidius ubi in principio maioris sui uoluminis dicit. Hæc super iposuit liqdum & gra-
uitate carenté Aethera: nec quicq̃ terrenæ fecis habenté &c. Hunc reꝝ oĩum cám credidere qdam
ut supra dictũ est. & eum similiter Demogorgonis filiũ fictione sua pronapides ostendit: dũ dixit
chaos ignita exhalasse suspiria. sed uisum é Ciceroni credendũ. Qué quãtũcũq; sterilé multi faciát. ipse tamé
eũ scribit fuisse fœcundũ: & Iouẽ genuisse primũ & cæliũ: ex qbus emanauit oĩs numerosa deoꝝ ꝓsapia.

De Ioue primo Aetheris filio. qui. xiii. inter filios & filias genuit: quorũ prima Minerua: secũdus Apis: ter
tius Sol: quarta Diana: quintus Mercurius: Sextus Tritopatreus: septimus Ebuleus: octauus Dionysius: no-
nus Hercules: decima Proserpina: undecimus Liber pater: duodecimus Epaphus. xiii. Scytha. Ca. II.

IOué primũ dicit Theodõtius fuisse filiũ ætheris & diei: de quo quidé Ioue quãtũcunq; præclaro
sit isignitus noie: legisse nihil: audiuisse tamé ꝑpauca esto laudabilia memini. Referebat̃ enĩ Leon
tius græcus hõ & taliũ abũdantissimus. Hũc ante q̃situ maius nomé Lysaniá nũcupatũ: hominé
archadé & ꝑfecto nobilé: & ex Archadia Athenas iuisse: & cũ esset igentis igenii: uidissetq; rudi i
sæculo: rudi & fere bestiali ritu uiuẽtes atticos: ante oĩa cõpositis legibus: illos poblico istituto ui-
uere docuit: & qui fœminas fere cões habebát: primus matrimonia celebrare mõstrauit: & cũ iam ad huma
nos redegisset mores: monuit eos deos colere: & eis aras & tẽpla atq; sacerdotes istituit: & multa illis isuper
ostẽdit utilia. quæ dũ mirarent̃ syluestres attici: atq; cõmendarẽt: eũ tati deũ iouẽ uocauere: regéq; suũ fece-
re. Qué etiá Cicero antiqssimũ dicit atheniẽsium fuisse regé. Hæc mihi de isto sunt. Nũc uero uiso cur æthe
ris & diei illũ finxerũt filiũ: & quoniá celeberrimũ fuit apud gẽtiles Iouis nomé: eius significatũ uidebimus.
& quæ potuerit eẽ ipositionis causa & deificationis ꝑscrutabimur. Dicunt ergo eũ Aetheris filiũ: seu ut eum
nobilitẽt patre generoso. Putabant eni primá rerũ causam igné: & sic illi nobilioré patré dare nõ poterãt: seu
q eũ cælesté potarẽt hoiem: seu deũ a cælo uenisse rõne ꝑfunditatis igenii: seu q illi naturá igneã uiderent
more ignis semp ad alta tendẽté: ut de eo diei possit Virgilianũ illud: Igneus est illis uigor: & cælestis origo.
Diei uero filiũ ideo illũ dictũ puto: q esto nascat̃ qs aptus ad maxĩa: nõ tamé e uestigio q natus est: ea põt ad
q̃ natus est agere: oportet ut in dies augeant̃ uires: & animus in feruoré agẽdoꝝ excrescat: & demũ ipse ope-
ret̃: cuius opa quoniá in die uisa & cognita sũt a die nouo uidet̃ editus partu: ut de talibus dici possit qđ Va-
lerius dicit de Demosthene. Itaq; alterũ Demosthené mater: alterũ idustria enixa est: sic & alterũ pepit Lysa-
niã mater: & alterũ dies operũ testis. Vocatus est isup Lysanias iste ab atheniẽsibus iuppiter nomé eo usq; ne
mini cõcessum mortaliũ: nec ipsi etiá deo fuerat adhuc a gẽtilitate ipositũ: nec unde sũptũ sit ab iponẽtibus
satis scit̃. Arbitror ego tamé id nois huius causam dedisse: q & de aliis etiá planetis multis contigisse cõperi-
mus ad similitudiné. s. opationũ cõformiũ huius hois ipsi ioui. Dicit enĩ Albumasar in suo maiori introdu-
ctorio iouẽ planetá natura calidũ esse & humidũ: aeriũ tẽperatũ: modestũ atq; honestũ: laudabilé plurimũ:
& patientiæ obseruatoré: ac in ꝑiculis post patientiá: audacẽ: liberalé: misericordé: cautũ: amatoré: uerũ ma-
gistratuũ auidũ: fidelé: multiloquũ: bonoꝝ amicũ: maloꝝ uero hosté: amatoré principũ & maioꝝ. Et alia
plura de eo scribit: qbus annectit eũ significare naturalé animã: uitá: pulchritudiné: sapiẽtes uiros: legũ docto
res: iustos iudices: diuinũ cultũ: religioné: uictoriá: regnũ: diuitias: nobilitaté: gaudiũ & huiusmodi. Quibus
cõsideratis & demũ huius hois põderatis moribus: adeo eũ cũ ioue cõuenire discernemus: ut nõ icõgrue io-
uẽ nuncupatũ dicamus: & hãc cõuenientiá tanti nois illi causam fuisse credamus. Sane nomen hoc postq̃ ab
antiquis planetæ & Lysaniæ concessum est: nõnullis aliis a recentioribus etiá attributum legimus: utputa
ioui secundo cæli filio: qui & Archas homo fuit & atheniẽsium rex. Nec nõ & ioui tertio homini cretensi &
Saturni filio. Sic æque & Pericli atheniensi principi: quem multi iouem olimpum uocauere. Præterea poe-
tæ ignem elementum: & nõnunq̃ ignem & aeré sub iouis nomine suis fictionibus iseruere. adeoq; in sub-
lime cõscẽdit: ut a prudentioribus etiá summo & uero deo ascriberet̃. nec imerito: ipsi quippe soli tam egre-
gium cõpetit nomé: quod nec abhorret xp̃ianus: cõsiderato nois significato: nisi gentilium fuisset iuentum.
uolunt. n. aliqui & graues uiri: q idé iuppiter sonet qđ iuuans pater: qđ soli uero deo cõuenit. Ipse eni uere
pater est: & ab æterno fuit: & erit in sempiternũ: qđ de alio nemine dici potest. Similiter & iuuans est oĩbus:

& nulli nocens:& intãtũ iuuãs est:ut si suũ retrahat iuuamẽ pclitent oĩa cõfestim necesse sit. Insup hoc nomẽ iuppiter græce dicitur zephs:quod latine uita sonat : & qs alter rebus & creaturis oĩbus uita ẽ nisi deus? ipse enĩ de seipso dicẽs testatur. Ego sum uia ueritas & uita. & ,pfecto sic est. illi enĩ:& p eũ:& in eo uiuũt oĩa: extra eũ pter mortẽ & tenebras nihil. Hũc & si nõ rite coluerĩt:ueteres romani iouẽ optimũ maximũ uocauere:conati per hæc pauca uerba ostendere:quoniã magnitudine & potentia cæteros excedat deos : & q ipse solus summũ sit bonũ : & q ab eo uita sit : & adiutoriũ uniuersis. Multa pterea poteram hic apponere ioui a poetis attributa:utputa armigerã auẽ:quercũ:bella:iunonẽ coniugẽ & alia. Sed quoniã ista uident recte spectare ad ea q̃ de ioue cretico ficta sũt illi cẽsui reseruãda. Porro Rex iclyte nõ satis certũ est utrũ Atheniẽses iouẽ hũc in deũ habuerint aut fecerĩt. Si aũt fecerũt:sciẽdũ est antiqs cõsuetũ fuisse ad augendã originis nobilitatẽ:conditores ciuitatũ suarũ certis suis infaustis cerimoniis numero deorũ inserere:& sacris tẽplisq colere Sic & parentes suoꝝ principũ:sic & ipsos principes ob aliquod ab eis susceptũ beneficiũ:ut se gratos ostenderent:& alios ad bene agendũ ob cupiditatẽ tam splẽdidæ gloriæ animarẽt. scribunt insup ueteres multos fuisse ioui filios:ex qbus arbitror uere nõnullos iouis fuisse filios:sed cuius iouis:primi:secundi:uel tertii:de aliquibus nõ satis cõstat. Sic & alios plures ob insignẽ uirtutis præeminẽtiã:& ad gloriã generis extollẽdã a theologis gentiliũ ioui similiter attributos:quos ego illi attribuã ioui:cui magis uident contemporanei.

De Minerua prima:primi iouis prima filia. Caput III.

Minerua uulgato fere poetarũ omniũ carmine iouis fuit filia: de ortu cuius talis fert fabula. q cũ uideret iuppiter iunonẽ cõiugẽ suã nõ ferẽtẽ filios ; ne oĩno absq filiis eẽt pcusso cerebro suo armatam emisit Mineruã:quod Lucanus firmare uidet dicẽs. Hanc & Pallas amat patrio quæ uertice nata est. Et i natiuitate eius dicit Claudianus: Auratos radiis hymbres nascẽte Mineruã Induxisse iouẽ phibẽt &c. Insup hãc natã dicit Seruius Luna quinta:sicuti reliqui:qui steriles fuere. Huius præterea cõpertũ uolũt lanificiũ ante eã incognitũ:sic & textutã:& ob id placet Ouidio:huic cũ aragne colophonia de textura fuisse certamen & uictoriã. Sic & cũ Neptũno de ĩpositione noĩs ciuitatis Athenarũ. Eã pterea nõnulli armatã fingũt:& arcis athenarũ præsidẽ. Illi insup Ti. Li. attribuit numeroꝝ inuẽtionem:& eorundẽ figuras : cũ ante loco numeri signis uterent antiqui. Recitat de hac & alia fabula:q cũ esset huic perpetuæ uirginitatis seruãdæ ,ppositũ:& Vulcanus in desideriũ sui uenisset:ioui Patri suo petiit loco muneris factorũ a se fulminũ in gigomãtia Mineruæ matrimoniũ. Cui iuppiter uoti natæ cõscius si obtinere posset cõcessit. & Mineruæ si illũ aspnaret uersa uice cõcessũ m est :ut se uiribus tueret : & sic dũ totis conatibus in eam iuisset Vulcanus:& ipsa in cõtrariũ niteret:actũ est ut emisso a Vulcano semine in terrã nasceretur puer & ipsa linqueret in pace. Triplici ẽt illã indutã ueste dixerũt:eiq pepulũ pictũ consecrauere: & eius in tutelã cornice pulsa noctuã posuere:ac pluribus eã nũcupauere noĩbus:ut Mineruã : Palladẽ: Athenã : & Tritoniã. His explicitis exgrebat ordo sũptus:ut detegeret qd sensisse sub figmẽtis potuissent antiqui. Verũ hic aduertendũ est:quoniã nõ oĩa hic apposita figmẽta ad hãc spectãt Mineruã. illa qppe noĩs idẽtitas non curãtibus ex hoc poetis ĩplicuit. Nã nec arma ut leontius asserit ad hãc spectãt:nec Neptũni certamen:qnimo eius sunt Mineruæ:q̃ iouis secũdi fuit filia. & iõ illis omissis detegemus cætera:& q̃dã historialia appõemus. Volũt igitur Mineruã. i. sapiẽtiã:ex cerebro iouis. i. dei natã. Volũt. n. physici oẽm ĩtellectiuã uirtutẽ ĩ cerebro : tanq̃ in arce corpis cõsistere. hic Mineruã. i. sapiẽtiã ex cerebro natã fingũt. i. ex cerebro dei ut ĩtelligamus: quoniã ex ,pfundo diuinæ sapiẽtiæ archano:oẽm ĩtellectũ:oẽm sapiẽtiã ĩfusam eẽ:quã iuno. i. terra quãtũ ad hoc sterilis dare non poterat:neq potest. Nam teste sacra pagina. Omnis sapientia a domino deo est : & ipsemet in eadem dicit:Ego enĩ ex ore altissimi prodiui. Et sic eã profecto industriose:nõ ut nos gignimur:sed ex iouis cerebro natã finxere:ut ostenderent eius singularẽ nobilitatẽ ab omni terrena spurcitie:feceq semotã. Virginitas inde illi attribuitur perpetua:& inde sterilitas ut per hoc noscatur q sapientia nunq̃ labefactat aliqua contagione mortalium:quinimmo semper pura:semp lucida:semper integra & perfecta est. & quantũ ad tẽporalia est sterilis:cũ sapiẽtiæ æterni sint fructus. Quid p certamẽ illius senserint:& Vulcani:infra ubi de Erichthonio ex certamine hoc nato scribet. Triplici aũt ueste ideo tegitur:ut ĩtelligantur uerba sapientũ & potissime fingentiũ multiplicẽ habere sensum. illiq ideo peplũ pictum sacrũ est:ut intelligamus sermones sapientium ornatos:floridos:lepidos:& summa uenustate decoros. Noctua aũt illi attributa ideo est pulsa cornice: ut ostendat sapientẽ præmeditatione in obscuris seposita noscere:uti & noctua uidet in tenebris: & loquacitate:atq garrulitate repulsa ut ope agat:loca tẽpusq respicere. Minerua enĩ dicit:ut ait Albericus. a min qd ẽ nõ:& erua qd est mortalis:ut resultet esse sapientiã ĩmortalẽ. Pallas & Athenæ ad alias spectant mineruas & ideo ubi de illis mentio fiet exponentur. Tritonia aũt dicta est a loco seu a lacu:quẽ penes primo comparuit: qui triton in Africa cõputatus est. Fictionibus igit sic expositis ad historiã ueniẽdũ est. & sciendũ Mineruã fuisse uirginẽ quãdã cuius icognita fuit origo:ipsa uero cũ igentis eẽt ĩgenii:ut Eusebius ait:regnãte argiuis phoroneo:primo apud tritonam paludẽ seu lacũ africæ cõparuit ignorantibus cunctis qbus uenisset ab oris Dicit tamẽ Pompon. mela in cosmographia ; q incolæ arbitrabant eã ibidem genitã: & fabulæ fidẽ faciũt: quia quã natalẽ illi putant diẽ ludicris uirginũ inter se decertanũ celebrant. Hæc aũt cũ lanificiũ & texturã & alia multa artificiosa cõperisset: celebris dea habita est. & quoniã omnia eius ĩuenta ex ui igenii atq sapientiæ ,pcedere uidebant:locus fabulæ adinuẽtus ẽ:ut ex cerebro Iouis genita uideret. De hac enĩ dicit Augustinus in libro de ciuitate dei. qd Ogigio in actica regnante:eam in uirginali habitu apparuisse apud lacũ tritonis ut dictũ est & cũ multoꝝ opeꝝ eẽt ĩuentrix tanto ,pclіuius dea credita est:quãto minus origo eius cognita. nec ab Eusebio differt Augustinus in tẽpore. nã cõtemporaneos fuisse phoroneũ & ogigiũ idẽ ostẽdit Eusebius. & ob hoc ego hãc Ioui primo filiã ascripsi:eo q illi magis q̃ cũ reliqs uideat cõuenire tẽpore.

De Api argiuorum rege primi Iouis secundo filio. Ca. IIII.

EVsebius in libro temporum dicit Apim qui postea rex argiuorũ filiũ fuisse Iouis & Niobes filiæ Phoronei:cum idem Eusebius scribit Iouem primo q̃ alteri mortalium īmixtum. & sic primus fuit Iuppiter cum tẽpore longe inferiores sint alii. Leontius autem dixit hũc Phoronei & Niobes sororis & coniugis suæ fuisse filium:eiq; ī regnum sycioniorũ hæredem successisse. Verum postea ab ægyptiis & deum & Iouis filium factum. De hoc Api multa narrãtur. Nam ut referunt aliqui cum aliquandiu Argis post Phoronei mortem imperasset cupiditate gloriæ & amplioris regni ad ægyptios transfretauit. & obtento regno cum rudes homines multa docuisset:& potissime uini usum:loco dei haberi cœptus est:iam Iside sibi copulata coniugio. Eusebius uero eum sycioniorũ scribit fuisse regem. & ubi ab eodem traditum est de tẽpore eius uariæ sensere scriptores annaliũ. Nam quidam dicunt tẽpore Abraæ ab eo græciam apiam appellatã. Alii autẽ dicunt nato iam Iacob eũ apud ægyptios deũ habitum. Beda uero eo ī libro quẽ de temporibus scripsit dicit tẽpore Iacob ab Api in ægypto Memphim conditam. Eusebius præterea dicit secũdum alios eũ regem fuisse arginorũ:& regnasse post centesimum annum Iacob. & ibidem dicit Apin cũ Aegialeũ fratrem Regem præfecisset Achaiæ:ī ægyptũ trãsfretasse:& Mẽphin cõdidisse ciuitatem. Eũ autẽ in ægyptũ abisse:& Isidẽ habuisse coniugem satis ab omnibus credit᷑. Verũ uti de tẽpore eius ambigit᷑:sic & de morte eius uaria etiam recitãtur. Nã alii uolunt eũ apud ægyptios mortuum & sepultũ: de quo in libro de ciuitate dei sic dicit Augustinus. Rex argiuorũ apis nauibus trãsuectus in ægyptum cũ ibidẽ mortuus fuisset factus est Serapis omniũ maximus ægyptiorũ deus. Nominis autem eius cur nõ apis etiam post mortem:sed Serapis appellatus sit. facillimam rationem Varro reddit. Quia.n.archa in qua mortuus ponitur:quã omnes iam Sarcophagũ uocant:Soron dicitur græcæ:& ibi uenerari sepultũ cœperant prius q̃ tẽplũ eius esset extructũ. unde Soron & Apis:Sorapis primo:deinde una littera cõmutata ut fieri solet Serapis dictus est. Alii aũt dixere eum a Typheo fratre occisum atq; membratim discerptum:diu ab Iside cõiuge quæsitum & postremo compertum:& in uanno eius membra collecta:quod postmodum ī religionem uersum est:ī sacris.s.februis interuenire uannũ. Isis aũt ultra paludẽ Stygiam:quæ in Africa est in Semotã insulã collecta detulit:& ibidẽ recondidit:Voluntq; qui hoc uerũ arbitrant᷑ a longa Isidis exquisitiõe exotrã quã ægyptii fecere diu:non ante desistentes q̃ albũ taurũ comperissent:cõpertoq; applaudentes eum uocabant Osirim. & quoniã singulis annis id fiebat:dixit Iuuena. & nunq̃ satis quæsitus osiris. Cæterũ quandocũq; in ægyptum iuerit:seu qualitercũq; occubuerit:aut quocũq; sepultus sit Apis:in tãta fuit apud ægyptios ueneratiõe ut eo iretur ab eis ad hoc ut nulla humanitatis infectiõe posset illius labefactari diuinitas:ut cauerent īstituto publico:ut si qs illũ fuisse hoĩem diceret capite puniret᷑:& ob id ī q̃buscũq; templis eius simulacrũ digito labiis impresso admonebat silẽtiũ. Huius īsuper tauri;quẽ Serapin arbitrabant᷑ ægyptii caput dicit Rabãus delirãtes iudæos ī heremo loco dei coluisse. Hũc p̃terea apim dicit Macrob. ī libro saturnaliorũ apud Alexandriã ægypti mirabili cultu uenerari: seq; soli ueneratiõe illã īpẽdere affirmare:& sic Apim solẽ eẽ uidet᷑ arbitrari.

De Sole primo primi Iouis filio tertio. Ca. V.

SOlem primũ primi Iouis fuisse filium scribit Tul. ubi de naturis deorum. Nec tamen dicit ex qua matre susceptum. Sunt qui uolunt hunc apim fuisse:eo q; loco solis ab ægyptiis:ut paulo supra dictum est:cultus sit. Ego autem quis aliter fuerit comperisse non memini: hominen tamen fuisse certus sum: & sic alius fuit ab api. Credendum est eum īsignẽ atq; splẽdidum fuisse hominẽ:& ingentis:atq; regu animi præditum:& eo modo quo supra de Ioue dictum est tam claro nomine decoratũ.

De Diana prima primi Iouis quarta filia. Ca. VI.

DIana prima filia fuit Iouis primi:& p̃serpina:ut ī libro quo supra Tul. idẽ asserit. Hãc ego reor uerã huius Iouis fuisse filiã & nõ ascripticiã. & cũ satis sit nomẽ illud mulieribus usitatũ possibile etiã est fuisse propriũ non appositũ:uerũ qualiscũq; fuerit:non ea est:quam poetæ īsignem uirginitate p̃petua uoluere:cũ legatur hãc ex mercurio liberi & p̃serpinæ filio pennatũ cõcepisse Cupidinẽ.

De Mercurio primo primi Iouis. v. filio. Cap. VII.

PRimi Iouis & Cilenei nymphæ Archadis asserit Leontius filium fuisse Mercuriũ. Hunc deorum nuncium seu interpraetem fore poetæ describunt:eumq; uariis ornamentis insigniunt: ut per illa intelligatur eiusdem officiorũ uarietas. scribit.n. sic de eo Virg. Primũ pedibus talaria nectit Aurea quæ sublimẽ alis siue æquora supra:Seu terram rapido pariter cum flamine portant. Tũ uirgã capit:hac animas ille euocat orco Pallẽtes:alias sub tristia tartara mittit. Dat somnos adimitq;:& lumina morte resignat. Illa fretus agit uentos:& turbida tranat nubila &c. Insup Hora. de eo sic scribit in odis Mercurii facunde nepos Athlatis. Qui feros uultus hoĩum recẽtũ Voce formasti cantus & decore Mere palestræ &c. Illi insuper Statius galerũ addidit:dicẽs. Obnubitq; comas:& tẽperat astra galero. Sane q̃q̃ legamus plures hoĩes fuisse mercurios:his īspectis quæ supra proximo de eo poetæ describunt:dato possunt & ad hominẽ referri:de Mercurio planeta scripta potius p̃sumemus:& potissime si īspexerimus qualiter cũ his quæ ab astrologis scripta sunt poetarũ dicta cõueniant. Albumasar aũt maximæ īter antiquos auctoritatis homo asserit mercuriũ adeo flexibilis esse naturæ ut e uestigio ad naturã eius:cui adhæret:& ipse suã naturam cõuertat:& hoc propter temperamẽtũ eius siccitatis & frigoris. Venerabilis aũt Andalo præceptor meus: eũ complexione dicit calidũ & siccũ:eũq; significare concubinariũ delectatiões: claritatẽ & oracula uatũ: eloquentiã & historiarũ memoriã:credulitatem:pulchritudinẽ:bonitatẽ disciplinæ:& acumen īgenii:præscientiã futurorũ arithmetricam & geometriã atq; astrologiã. Et hinc tam cælestiũ q̃ terrestrium rerũ oium descriptionẽ Præterea auguria:dulcedinẽ p̃lationis:uelocitatem:& pricipatus desideriũ:& ob illum laudẽ atq; Phamã &

insuper comæ tonsuram:scriptores & libros:mendacium:& testimonium falsum:speculationem semotarū rerum:paucitatem gaudii:& substantiæ desolationem:negociationes: & emporia: furta contentiones:caliditates:& consilii profunditatem:modulationes carminum & fistularum:colorationes multimodas:obedientiam:concordiam:pietatē:pauptatē:amicitiæ retentionē:artificia manuū:& multa alia:ut idē ipse asserit Andalo:cū masculis masculus:& cū fœmineis fœmineus est. Ex qbus facile cōprahēdere possumus:cū tam cōuertibilis sit naturæ:de eo in pscriptis carminibus intellexisse poetas:esto illud idē de hoibus mercurialibus dici possit & dicatur:ut in sequentibus apparebit. Sane libet intentum poetarum explicare latius:ut quantū cū astrologis conueniunt manifestetur apertius. Dicunt igitur ut a capite sumamus exordium:eum tectum galero ut per hoc sentiamus. quia sicut qui galero tegitur imbres fugit & radios. sic & Mercurius solaribus tectus radiis:quibus fere semper iunctus fugit aspici a motralibus:rarissime qdem uidetur: & paucis notus est:& mercurialis hō caliditate suum tegit consilium. Alata. n. habete talaria uelocitatem tamen eius: non solū in motu q illi circa epiciclū uelocissimus est. Sed ob Celerem aliorū corporū supcælestiū ,pprietatū assumptionem atq; traditionē ex qua mercurialiū etiā hoium uelox:uersipellisq; circū flexio denotat. Virga aūt illi ascripta est ,pprer dimensiones corporū se sibi iungentiū: secundū quas & ipse ilico suos disponit effectus: etiā mercurialis homo circa quodcūq; opus suū metitur obsequiū. Qđ ab orco aīas reuocet uirga. i. potētia sua est hic acutius attendendū. Fuere qdem q arbitrati sunt oēs hoium aīas a pricipio simul fuisse creatas: & demū cōceptis hoibus imissas eas morientibus nobis ad iferos descēdere:ibiq; cruciari donec in uita cōmissa purgarent:& inde transitū facere ad elysios cāpos:ac ide post mille annos a Mercurio deduci ad Lethem fluuiū:ut eo potato obliuiscerent præsentis uitæ labores:& sic desiderarent iterū redire ad corpora: ad quæ Mercurius reuocabat. quā ridiculā opinionē optie tangit Virg. dum dicit:Quisq; suos patimur manes exinde per amplū Mittimur elysiū:& pauci læta arua tenemus. Donec longa dies pfecto tēporis orbe Concretā eximit labē:purūq; relinqt Aethereū sensum atq; aurai simplicis ignē. Has omnes ubi mille rotā uoluerep ānos Letheū & fluuiū deus euocat agmine magno:Scilicet imemores supa ut cōuexa reuisant. Rursus & icipiant i corpora uelle reuerti. Hoc aūt officiū reuocādi aīas ad corpora:iō Mercurio attributū uolūt:qa dicūt eū præesse fœtui in utero matris existenti i mense sexto:in quo opinantur multi rationē infundi cōcepto & hoc mercurii prædominantis opere. & sic ab orco. i. ab inferiori loco reuocatur aīa in corpus nasciturí a mercurio. qđ aūt ad tartara mittat:physicū ē:qa deficiēte per frigidū & siccū:quæ est Mercurii cōplexio uera:calido & humido radicali aīa separat a corpore. & iuxta ueterū opinionē tendit ad iferos. Sōnos adimere & dare idē est cū eo qđ dictū est in uitā educere nascentes:qđ somnū est adimere & i mortē soluere:qđ est somnū dare. Vētos agere Mercurii ē. ipse. n. frigore suo nōnunq̄ suscitat illos:qbus suscitatis eis ipellētibus ferūt huc illuc nubes. Volūt præterea eū deum eloquētiæ:deū mercatorū:deū furū:& alia qdā esse:de qbus oibus īfra ptensius:ubi de mercuriis hoibus dicet. Eū aūt Iouis fuisse filiū:ideo fictū est. qa dei creatura ē. Cyllenis aūt ad colorandā fictionē dictus ē:seu eo q apud Cyllenem montem Archadiæ primo cultus est.

De Tritopatreo. vi. & Ebuleo. vii. & Dionysio. viii. Iouis primi filiis. Ca. VIII.

TRitopatreū Ebuliū Dionysium dicit Cicero ubi de naturis deorū antiqssimi Iouis. i. primi Atheniēsium regis & Proserpinæ fuisse filios:& athenis Ariarches appellatos eē. quos & si nihil de ipsis cōperiā arbitror isignes fuisse uiros:cū Ariarches sonet armorū priceps. nam aris græcæ mars latine sonat & archos princeps. ergo bellorū seu armorū priceps fuere qđ ea tēpestate & etiā hodierna pmaximū est. Leontius uero dicit q cū ebuleus ad famā tractus Anthei terræ filii ad ineundū cū eo luctā accessisset:eo supato Herculis meruit cognomen:qđ ante eū nemo meruerat. Ego aūt credo longe antiquiorē Ebuleū Antheo. Similiter & Dionysiū dicit ad idos coactis i militiā mulieribus itulisse bellū. & obtētaui ctoria Nysam urbē ibidē cōdidisse. & cū uictoriosus reuerteret:primū pōpā excogitasse triūphi:ac ēt uini usum atheniēses docuisse:eumq; ab eisdē Liberū appellatū & patrē:eo q sese liberos eo uiuēte arbitrarent quasi sub obtimi pris tutela seruatos:quæ qdē sic esse potuisse:nō nego. sed tamē longe post fuisse extimo.

De Hercule primo. ix. primi Iouis filio. Ca. IX.

PLacet insup Tullio primi Iouis ex Lisica primū & antiqssimū Herculē fuisse filiū:& huic asserit cū Apollie de Tripode fuisse certamē: i quo quoniā obtiuerit dicit Paulus cū Dionysius uocaret hercules meruit appellari:qđ qdē & Leontius affirmat. sed cām nō ostēdit. & ideo qd credā:non habeo. Certamē āt Tripodis credo de diuinatōe fuit. nā phœbi Tripodas dicit Paulus spēm esse lauri: cui tantum tres sunt radices:& has ob id in libris pontificū tripodas dictas:& Apolloni ob id sacras. qa cū ipse diuinationis deus sit:huiusmodi lauri eandem uideantur habere uirtutem:cum legatur. Si frondes huius speciei Lauri dormientis capiti supponantur:eum proculdubio uera uisurum somnia.

De Proserpina prima. x. primi Iouis filia. Cap. X.

EX Proserpia Iouē nōnullos suscepisse filios ostēdit Tullius:& ide illius ēt fuisse filiā:qđ qdē possibile ē honestare seruata:& Proserpinā habuisse cōiugē. & ex hac eadē uel ex alia muliere pserpinā habuisse filiā:quā Liberi fratris sui fuisse cōiugē. idē uidet testari Tullius:cū de ea nil aliđ legisse meminerim.

De libero primo. xi. primi Iouis filio:q genuit Mercuriū secūdū. Ca. XI.

LIberū primū primi Iouis fuisse filiū Cicero ubi de naturis deorū testat liqdo. Hūc tñū & idē cum Dionysio supiori Leōtius arbitrat:eūq; præ cæteris fratribus isignē fuisse uirū conat ostēdere. Tamē Eusebi. seu de hoc seu de alio:qđ ego magis arbitror:lōge post hæc tpa fuisse describit. Huius aūt Proserpinā & sororē & coniugē nōnulli uolūt:eūq; ex ea Mercuriū secūdū suscepisse filiū.

De Mercurio secūdo Liberi & Proserpinæ filio q genuit Cupidinē & Auctoliū. Ca. XII.

MErcurius alter a supiore Liberi & Proserpinæ fuit filius:ut Theodõtius dicit & Coruilius : de quo talis a Theodõtio recitat̃ fabula: q̄ cum uidente nemine p̃ter Bathũ quendã Apollinis uaccas furatus fuisset:Batho ut hæc nemini reuelaret:unã cõcessit ex uaccis: demũ in faciẽ alterã trãsformatus experturus Bathi fidẽ ad eũ rediit:promisitq̄ tauꝝ si sublatas sibi uaccas ostẽderet. Bathus ãt oĩa quæ uiderat reuelauit.Quãobrẽ turbatus Mercurius:eũ mutauit in saxũ qđ indicẽ uocauere priores.nos aũt paragonẽ uulgo dicimus.Tãdẽ cũ diuinitate sua fretrus hoc cognouisset Apollo: sumpto arcu uoluit Mercuriũ sagittis occidere.Sed Mercurius præstygio iuisibilis factus lædi non potuit.Postremo inter eos inita cõcordia:citharã a se compertã Mercurius cõcessit Apollini.Apollo ãt uirgam cõcessit eidẽ.Dicebat isuper Paulus se alibi legisse:q̄ Mercurius irã præcogitans Apollinis ne lædi posset ab eo clam illi pharetrã euacuauerat:qđ cũ aduertisset iratus apollo:miratus eius astutiã risit & i concordiam secũ uenit ut supra. Leõtius circa hãc fabulã dicebat hũc Mercuriũ filiũ fuisse Dionysii: q.pxime supra Liber uocat̃:& eũ a natiuitate uocatũ Nysum:eo q̄ apud nysam Indiæ pauloante a pſe conditã natus sit:& cũ adoleuisset tanta pedũ uelocitate ualuit: ut coæuos suos cæteros cursu superet.q̄obrẽ omisso noĩe primo Stilbõ appellatus ẽ:quod uelox latine sonat.Demũ cum illusiões magicas didicisset:& latrocinus delectaret̃ summe:armẽta rapuit phoronidis sacerdotis apollinis delphici: q ea tẽpestate mirandæ auctoritatis habebat̃: & ea post lapideũ tumulũ quendã cui Bathos nomẽ erat:seduxerat.Veꝝ cũ taurus unus ex iprouiso segregaret̃ a reliqs:sociosuagus repeteret:forte conscẽdit tumulum illũ mugiẽs:mugitui cuius respõdentibus aliis ab exgrentibus armẽta cõperta sunt:& tumulus ex Batho dictus ẽ index.Stilbon aũt cum suis artibus Phoronidis irati ipetum effugisset:amicus eius tandẽ factus ẽ.Veꝝ cum i talibus perseueraret:nõ ob auariciã:sed naturæ ut aiebat ipulsu:cũ alias esset & formosus homo & eloquẽtissimus:& circa oĩa manualia opa celeberrimi igenii:Mercurius nuncupatus est:& fuꝝ deus:qđ ut idẽ asserebat Leõtius:& si a ioco habuerit initiũ:conualuit tamen apud atticos & archades incœptũ : ut post mortẽ illi tẽpla dedicarẽt̃ & sacra:qbus sibi ppiciũ conabãt̃ facere hi qbus furto aliqd erat subtractũ: asserẽtes numine suo:& seruata multa ac ẽẽ recupata : eũq̄ aiebat sicuti & cæteros isignitũ:de qbus isignibus quoniã ifra:ubi de tertio Mercurio late dicturus sum:hic aliqd scribere nõ curaui.

De Cupidine primo secundi Mercurii filio. Cap. XIII.

CVpido primus:ut ait cũ Tullio Theodõtius:secũdi Mercurii & Dianæ primæ fuit filius: quẽ aiũt fuisse pennatũ circa qđ duo potuere sensisse fingẽtes. Primũ circa nomẽ: eo q̄ speciosissimus fuerit puer:istar Cupidinis filii Veneris:quẽ pueꝝ & pulcherrimũ semp pinxere pictores: quasi alter Cupido dictus ẽ.Pennatum ãt ob id cognominatũ reor:qa uelocissimus cursu fuerit adolescẽs.

De Auctolio secundi Mercurii filio qui genuit Synonem primum. Cap. XIIII.

AVctolius:ut Ouidio Placet Mercurii & Lychionis fuit filius:q Ouidius de origine eiusdẽ talẽ recitat fabulã.Dicit.n.Lychionẽ Dedaliõis speciosissimã fuisse filiã:adeo ut Apollini & Mercurio placeret : qbus poscẽtibus una & eadẽ die:uno tamẽ de altero ignorãte eius i sequẽti nocte cõcubitũ cũ pmisisset a Mercurio nõ expectata nocte uirga tacta ẽ:& in somnũ soluta:& sic cũ ea cõcubuit . Apollo ãt nocte accessit ad eã:ex qbus cũ geminos cõcepisset peperit Mercurio Auctoliũ: Apollini uero Philemonẽ.Veꝝ auctolius inter fures euasit clarissimus adeo ut nõ uideret̃ degenerare a patre . Phylemon autẽ citharista factus se Apollinis filium demonstrauit . Huic ego fictioni causam dedisse uariũ geminorũ fratrũ exitũ.& sic uterq̄ eoꝝ illi deo attributus est filius:cuius imitatus est mores: & forsan Auctolii nascentis fuit significator Mercurius:& sic eius dictus est filius.& Apollo eãdem ob causam Philemonẽ lucratus est.

De Synone primo Auctolii filio:qui genuit Sissimũ & Auctoliã. Cap. XV.

SYnõ Auctolii fuit filius:ut placet Paulo.& hũc idẽ dicit Seruius fuisse furẽ:seq̄ ad exercẽda latrocinia i diuersas species adeo transformantem.ut facile quos uellet:falleret:Genuit autẽ Sissimũ & Auctoliam matrem Vlyssis:& habuit dominiũ penes Parnasum: ut per Homeꝝ patet in odyssea ubi recitat qualiter Vlysses apud Parnasum ab Apro in Tibia uulneratus sit.

De Sissimo filio primi Synonis:& patre secundi. Cap. XVI.

SIssimus ut dicit Seruius:filius fuit primi Synonis:nec de eo aliud legisse memini nisi qa pater fuit secundi Synonis:qui fraude sua troianos in extremam deduxit perniciem.

De Auctolia Synonis primi filia & Vlyssis matre. Cap. XVII.

AVctolia ut Seruio placet Synonis primi fuit filia.Hæc cũ nupsisset Laerti Ithachæ regi:ut qbusdã placet:a Sysipho latrone ad uiꝝ uadens itercepta est atq̄ oppressa: & ex eo cõcubitu sunt q dicunt eam cõcepisse Vlyssem:& sic prægnantẽ iuisse inuptias Laertis & quẽ ex Sysipho cõcepat Laertis filiũ eẽ dixit.qđ Aiax Thelamonius apud Ouidiũ i qõne de armis Achillis illi obicit:dicens. Qui sanguĩe cretus Sysiphio furtisq̄ & fraude simillimos illi &c.Hæc aũt ut fert̃ cũ audisset falso nuncio apud Troiã Vlyssem occisum:doloris ipatiens laqueo uitã abiecit:quã postea apud iferos:ut i odyssea scribit Homerus:Vlysses comperit & agnouit:& de multis perquisiuit ab ea & prædoctus est.

De secundo Synone filio Sissimi. Cap. XVIII.

SEcundus Synon testimonio Seruii filius fuit Sissimi:& a Synone prĩo auo suo denoĩatus. Hic cũ græcis ut p Virg.patet ad excidiũ troianũ excessit:& iã minus succedẽtibus rebus a græcis fingẽtibus reditũ subornatus:uolens a troianis captus:& ad Priamũ regẽ deductus est:apud quẽ mira sagacitate primo se extulit:& demum fallacibus uerbis i pniciosam credulitatem de recessu græcorum regem troianosq̄ reliquos ad suscipiendũ equũ itra mœnia ciuitatis impulit.Quid ex illo deinde secutus sit nescio.Scribit tamen Plinius in lib.de historia naturali huius inuentã fuisse significationẽ speculariã.

ex quo satis patet eum non minimi momenti fuisse hominem.

De Epapho primi Iouis.xii.filio:q genuit Libyam & Belum. Cap. XIX.

POstq̄ primi Liberi patris Iouis primi filiī prolē oēm expediuimus retro trahēdus ē sermo ad Epaphū ægyptiū eiusq; amplissimā ꝓgeniē.q qdē epaphus ut testat̄ Ouid.ex Ione filia Inachi Iouis fuisse filiū dicit̄.sed ex Iside ꝓmethei filia ut ubi īfra dū de Iside latius patebit.Euseb.āt lib.tempoꝝ dicit eū filiū fuisse Thelegōi:cui post mortē Apis nupsit Isis.Gecuasius qdē tellibenēsis i libro ocū ocū īperaliū scribit Epaphū Heleni & isidis fuisse filiū:& Babyloniā ægyptiā cōdidisse:qđ opus fuisse cābisis psaꝝ Regis certiores auctores affirmāt.Et sic de pr̄e & m̄re eius īter se discrepāt auctores.Ego aūt uulgatiorē secutus famam:Iouis & Ionis filium dicā:ex cuius cōceptōe fabula īfra ubi de Ione scribit̄ītegre referetur Huius dicit Lactantius Cassiopiā fuisse coniugē:nō eā quæ socrus fuit ꝑsei:sed longe antiqorē & ex ea quosdam suscepisse filios:ut postea apparebit.De tēpore eius nō minus q̄ de patre & matre discordes sunt ueteres. nam Eusebio ubi de tēporibus referente.Aliq dicūt Iouē Ioni Inachi filiæ mixtū regnāte athenis Cecrope:q regnauit circa ānos mūdi.iii.M.dcxlviii.cū constet inachū regnasse usq; ad annū mūdi.iii.M.ccc.lxxxxvii.& secundū hos oportuit aliā esse Ionē q̄ inachi filiā.Idē aūt Eusebius paulopost prædictā dicit Ionē in ægyptū ꝑfectā anno.xliii.regni Cecropis:q mundi fuit annus.iii.M.dccx.& ibidē isidē nuncupatā:& Thelegono cuidā nupsisse:& ex eo Epaphum concepisse.Ego autem discordantiis omissis Iouis primi Epaphum filium dixi:eo ꝙ eius tempus uideatur conuenire magis cum Ione Inachi filia & Iside Promethei:ex quibus quis potest quam malit illi martem ascribere.

De Libya filia Epaphi. Cap. XX.

LIbya Epaphi & Cassiopiæ coniugis suæ ut Lactantio placet:fuit filia:quæ cum i Neptūni uenisset concubitū.i.alieni hois ab ægypto:& ex eo concepit & pepit Busiridē imanē postea tyrannū.Hæc ut dicit Isidorus:ubi de ethimologiis:eius ptis africæ regina fuit:q ex suo noīe Libya dicta ē.

De Belo Prisco Epaphi filio q genuit Danaū:Aegistū:& Agenorem. Cap. XXI.

BElus quem Priscū cognominant ueteres Epaphi secundū Paulū fuit filius : & post eū in superiori ægypto regnauit:ubi ut aiunt cælestis disciplinæ īuētor doctorq; factus:meruit ab ægyptiis ut idē Paulus asserit:templū quod illi i Babylonia fuit cōstructū:& Ioui belo cōsecratū . Theodōnus uero dicit tēplū hoc post belū factum cretensis Iouis astutia:q captatis cum principibus amicitiis q̄si ad eas cōseruādas templa i regnis eoꝝ ædificari:& suo amici titulo īsigniri plura fecit: qua astutia summe nomē eius & deitas ampliata ē.Alii sunt q dicant templū hoc nō Belo prisco ædificatū nec i Babylonia ægyptia:sed Belo pr̄i Nini regis assyrioꝝ i Babylonia Chaldæoꝝ:eūq; diu sub noīe Saturni sacris & cultu uario honoratū.Fuere præterea belo prisco filii qdam: sed ex qbus mulieribus non constat.

De Danao Beli Prisci filio:qui.l.genuit filias:ex quibus Hypermestra & Amimon atq; Bona tantum nomine cognoscuntur. Cap. XXII.

DAnaus Beli Prisci fuit filius:ut asserit Paulus.& illud idē affirmat Lactātius:qui etiā & ante Paulū Orosiū dicit Danaum Beli filiū ex pluribus cōiugibus.l.filias habuisse. q̄s cū Aegistus frater eius cui totidē erant melioris sexus filii:postulasset in nurus:Danaus oraculi responso cōperto se manibus generi moritutuꝝ:uolens euitare piculum:cōscensis nauibus i argos uenit.Asseritq; Plinius i libro naturalis historiæ:eū primū nauibus seu naui trāsfretasse cum antea ratibus inuētis ab eritra rege i mari rubro nauigaret̄.esto sint ut idē scribit Plinius:qui credant misos & troianos i Hellesponto priores excogitasse dum aduersus tracas trāsirēt.Aegistus autē ꝙ spretus esset indignans:ut illum sequerent̄ filiis imperauit:lege data ut nunq̄ domū repeterent nisi prius danaum occidissent.Qui cū apud argos oppugnarēt patruum:ab eo diffidente fraude capti sunt.Spopondit.n.se illis iuxta Aegisti uotum filias datuꝝ in coniuges:nec defuit ꝓmisso fides.Subornatæ.n.a patre uirorum intrauere thalamos singulis cultris clam armatæ oēs:& cum uino lætitiaq; calentes iuuenes facile in soporē iuissent:obedientes pr̄i uirgines:captato tēpore iugulauerunt uiros:unaquæq; suū:Hypmestra excepta:q̄ lino seu linceo uiro suo miserta pepercit.Hunc Danaū dicit Eusebius:cui & armais nomē fuit:anno mūdi.iii.M.dcc.xvi.apud ægyptios regnare cœpisse.Ast īde ægypto pulsus argos ueniens prius Stelenū argiuoꝝ regē cū annis regnasset.xi.regno expulit & īde Gelanorē successorē eius argiui ab īperio expulere & Danaū suscepe:q aqs eos abūdare fecit.Nā ut ait Plinius i libro de naturali histo.Puteos primus ex ægypto i græcia fodiēdos ostēdit.Et eisdē fere tpibus asserit eius ope a filiabus.l.Danai filios.l.Aegisti fratris sui pter Linū:seu Linceū occisos.Tādē ipe cū.l.annis regnasset:a līceo occisus ē.

De quinquaginta filiabus Danai in generali. Cap. XXIII.

FIliæ Danai fratricidæ ꝓpriis fere nominibus īcognitæ sunt:cū nomina triū tantū ad nos usq; peruenerint : & sicuti noia perdidimus:sic & fortunas post sceleꝝ facinus ꝑpetratū.Finxere tamen poetæ has apud īnferos esse dānatas:& hoc assiduo agitari supplicio ut haurientes aquas urnas absq; fundis conent̄ iplere:ut dicit Oui.Molitiq; suis letū patruelibus ausæ Assidue repetunt q̄s perdāt belides undas &c.Et Seneca tragicus i Hercule furēte:Vrnasq; frustra danaides plenas fecit.Hoc ego illis inīūctū suppliciū reor:ut mulieꝝ singularis cura describat̄:q̄ dū suā formositatē Lauricia nimia augere conāt̄:laborē pdunt:& minuit̄ qđ intendūt inani solertia augere.Vel potius mōstrat̄ q̄lis sit fluxoꝝ atq; effœminatoꝝ hoīum labor:q dū sæpe repetito coitu credunt adimplere qđ cupiunt nō obtēto uoto seipsos euacuasse comperiunt.

De Hypermestra una ex.l.filiabus danai. Cap. XXIIII.

HYpermestra ut in epistolis ostendit Ouidius filia fuit Danai & sola ex.l. sororibus neglecto patris imperio Linceo uiro suo pepercit:& ob id ut idē dicit Oui.carceri tradita ē.Hanc ut dicit Eusebi.

in libro tēporū:nōnulli putarūt isidē esse. Attamē Danao patre argis regnāte sacerdotio functa est.

De Amimone una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXV.

AMimon:ut ait Lactātius:filia fuit Danai ex.l.sororibus ona. Hæc cū studiose in sylua iaculo uenaref:iaduertēter satyrū pcussit:q cū illi uim uellet iferre: Amimō Neptūni auxiliū iplorauit. Neptūnus autē fugato Satyro:quod ab illo uirgo pati noluerat:a maiori deo passa cōcepit:& pepit Nauplīū. Quid autē de fictione sentiēdū sit:infra ubi de ortu Nauplii apponetur.

De Bona una ex.l.fili abus Danai. Cap. XXVI.

b Ona ot dicit Dītis Cretēsis:ubi de expeditione græcorū cōtra troianos scribit:filia fuit Danai:quæ ut ipse asserit Atlanti nupsit:& ex eo Electrā peperit:quæ postea ex Ioue Dardanū edidit.

De ægisto Beli Prisci filio:qui genuit.l.filios:ex qbus Lynceus Cap. XXVII.

AEgistus Beli prisci fuit filius:& Danai frater:ut supra satis mōstratū est. Huic.l.fuere filii : quibus cum quæsisset Danai fratris sui filias in cōiuges: ab eisdē Danai iussu occisi sunt omnes nuptiarū nocte præter Lynceum:ut prædictum est.

De Lynceo ex.l.filiis ægisti uno:q genoit Abātē & Iasiū & Acrisiū. Cap. XXVIII.

LYnceus quē Lynū appellat Ouid.filius fuit ægisti:& solus ex.l.fratribus misericordia Hypmestræ cōiugis euasit a morte:hic ut placet aliqbus:Danao patruo pulso pro eo regnauit apud argos. Alii uero dicūt eo occiso:sed qualitercūq; fuerit:ut Eusebius ostēdit in libro tēporū:postq̄ Danaus regnasset annis.l.Lynceus eidē successit in regno:cūq; regnasset annis.xli.Abante & Iasio & Achrysio filiis derelictis:diem clausit.

De Abante filio Lyncei:qui genoit Pritum. Cap. XXIX.

ABas:ot asserit Barlaam filius fuit Lyncei ex Hypermestra cōiuge : esto Paolus dicat eū Beli Prisci fuisse filiū. Hic autē bellicosus homo & acerrimi igenii fuit:Lynceoq; patri successit in regno: annisq;.xxviii.ut dicit Eusebius: imperauit arguis:& mortuus est.

De Prito filio Abantis:qui genuit Merā & sorores. Cap. XXX.

PRitus seu Prœtus:ut Lactantio placet:& Seruio:filius fuit abantis arguiorū regis. Huic ut fere oēs asserūt cōiunx fuit Sthenoboe. Homerus autē dicit Antiope:ex qua tres sustulit filias:quæ iā adultæ:eo q formosissimæ essent:elatæ tēplū Iunonis intrātes se prætulere Iunoni. q̄obrē turbara Iuno:illis furorē imisit talē:ut se uaccas arbitrarenf:& aratra timētes syluas oprarēt:ut ait Virg. Prætides iplerūt falsis mugitibus agros. Ouidius aliā refert insaniæ causam dicens has in cea insula se uaccas creditas ; eo q furto facto ex armētis Herculis pstitissent cōsensum. Sed quacūq; causa factū sit : ægre tulit infortuniū Prætus:pposuitq; regni partē:& quā ex eis mallet in cōiugē ; ei qui illas in pristinā mentē reuocasset. Cuius præmii cupiditate tractus Melāpus Amithaonis filius curādas assompsit: & ut ait Vitruuius in libro architecturæ : eas apud clitorē archadiæ ciuitatē duxit. Ibidē eni spelūca est ex qua pfluit aqua ex q̄ siqs biberit fit abstemios: & ob id apud eā lapide epigrāma græcis carminibus scriptū ē:testificās aquā nō esse idoneā ad lauandū:& uitibus inimicā. Ibi autē peractis sacris eas purgauit:& pristinæ restituit mēti:& sic regni partē : & coniugiū unius consecutus est. Prætus autē secūdū Eosebiū annis.xvii.regnauit:eiq; successit Achrysius frater. Huius ego filias.si medelā Melampodis intueor:uino fuisse ultra q̄ deceat mulieres auidas: arbitror:& potatæ nōnunq̄ se patri regi præferre ausas. Quāobrē Iunonis irā:id est regnantis patris meruere & castitate in partē alterā instigante uino muliebriter in furiā uersæ se uaccas & seruas:& iugo subditas clamitabant:quod cū forsan sæpius cōtigisset uexatus infortunio Prætus eas tradidit Melampodi curādas:qui cum eas aqua prædicta potasset hostes uini fecit:& furor abiit consuetus.

De Merane Præti filia. Cap. XXXI.

MEra dicit Leontius filia fuit Præti & Anthiæ filiæ Amphianastæ:quæ cū uenationibus dedita dianam per nemora sequeref a Ioue uisa atq; dilecta est:& ab eo dianæ sumpta imagine uiciata: quæ tandē cū ob pudorē patrati sceleris:& timēs ne iterū deciperef :uocanti eā Dianæ obsequi noluit; & ob id Diana cōmora illā sagittis occidit. Hanc dicit Paulos Stenoboe fuisse filiā sicut & reliquæ & post susceptā sanitatē obsecururā Dianæ uenisse:qua fictione dicit idē Leontius monemur hypocritas sæpe credulos dolis in eā:quā dissuadent deduxisse perniciē:a qua dū uerax homo aliquādo lapsos releuare conaf decepti semel:& oīa timētes icreduli facti oblatā respuētes salutē in mortē perpetuā dilabuntur.

De Achrysio Abantis filio:qui genuit Danē matrē Persei. Cap. XXXII.

AChrysius Abātis fuit filius:ot dicit Lactantius:& ut Eusebius in libro tēporū scribit:Præto fratri successit in regno. hic ut idē Lactātius asserit:nec ab hoc discrepat Seruius:unicā habēs filiā Danē in respōsis habuit se manu eius: qui ex filia nasceref:moriturū:qui ad effugiendā pnūciatā mortē: illā in q̄dā turri seposuit:seruariq; iussit ne qs hō posset ad eā accedere. Cōtigit igif ut audita formositatis eius phama illā cōcupisceret Iuppiter:q cū ad eā accessum aliū nō uideret:uersus in aori guttā ex tegulis in grēmiū eius se cadere pmisit:& sic pgnās effecta est. qđ ægre ferēs Acrysius eā capi iussit: & in archā poni atq; in mari pici:qđ cū ministri fecissent in littus usq; Apuliū archa delata ē:& casu a piscatore capta:inqua cū cōperisset Danē : & paruū filiō:quē enixa fuerat:eā ad Pilūnū regē detulit:q cū genus eius cognouisset:& patriā:illā libēter sibi cōiugio copulauit. Filius aūt eius cui perseus nomē fuit:cū excreuisset:& gorgoni caput abstulisset:in argos ueniēs Acrysiū trāsmutauit in saxū : q̄ qdē trāsmutatio secūdū Eusebiū sonat:q cū regnasset Acrysius apud argos ānis.xxxi.a Perseo nepote suo:nō spōte tamē occisus est:& in lapidē.i.in frigiditatē perpetuā uersus. quod autē fictionis superest infra:ubi de Dane declarabitur.

De Danefilia Achrysii. Cap. XXXIII.

DAnes Achrysii filia:ut supra ꝓximo dictũ est:ĩ mare ꝑgnãs a patre dimissa:cũ in Apuliã ĩpulsa ue/nisset pilũno regi apulo nupsit:& inde ad rutulos abiere:& cõstructa ibidẽ Ardea ciuitate Daunũ Pilũno peperit. Sane qd' omissum ẽ supra:Iouẽ aurũ fluxisse p tegulas : ĩtelligẽdũ ẽ auro pudicitiã uirginis uiciatã:& cũ nõ esset adultero iter pmissũ p ianuã:clã tectũ cõscẽdisse:& ĩde se in thalamũ uirginis demisisse. Dicit tamẽ Theodõtius q cũ Danes amaret a Ioue:& se ob timorẽ patris sciret ppetuo dãnatã carceri:ut posset euadere:& fugã arripe:occulte cũ Ioue auro cõcubitũ mercata ẽ:& parata naui:& cũ his quas potuit deferre diuitiis fugam arripuit praegnans ex Ioue.

De Iasio Abãtis filio:q genuit Athalantẽ:Amphionẽ:& Thalaonẽ. Cap. XXXIIII.

f Vit:ut theodontio placet : Iasius iste Abantis filius : de quo nisi q sæpissime inter argiuos reges nu/meratus est:& q quosdam habuit filios nil legi.

De Athalanta filia Iasii:& matre Parthenopei. Cap. XXXV.

AThalanta:ut dicit Lactã.& Theodõtius:iunior fuit filiorum Iasii. Quæ cũ speciosa uirgo ex sociis eẽt Dianæ ad Aprũ calidoniũ pimendũ una cũ cætera Achaiæ nobilitate iuuenũ a Meleagro uocata uenit:& ĩ uenatiõe pria aprũ sagitta pcussit:& ut ob suã formositatẽ a Meleagro dilecta:occisa be/lua:ab ea eiusdẽ honorari capite meruit:ex quo eius in amicitiã uenit : & amplexus ipsius passa ei parthenopeũ pepit.

De Amphione Iasii filio:qui genuit Clorim. Cap. XXXVI.

Mphion alter ab illo:qui thebas clausit muro:filius fuit Iasii : & regnauit:ut dicit Leõtius in orcome

a no minuo & in pilo uocatus alias argus:cui unica fuit filia nomine Cloris.

De Clori filia Amphionis & Nelei coniuge. Cap. XXXVII.

c Loris:ut supra dictum est:filia fuit Amphionis : ut in odyssea testatur Homerus:Neleo nupsit: eiq peperit Nestorem:& alios plures filios.

De Thalaone Iasii filio:qui genuit Euridicẽ:Flegeũ:& Adrastum. Cap. XXXVIII.

THalaon dicit Paulus:filius fuit Iasii:& apud argos regnauit:qd' qdẽ iudicio meo sane ĩtelligẽdũ ẽ: dũ huiusmodi hoĩes reges appellãt ueteres:nã cũ in cathalogo regũ non repianť:existimandũ est eos de stirpe regia fuisse:& aliquã regni particulã tenuisse:& appellatos reges magis ob decus stir/pis q̃ ob possessum a talibus regnũ:ex qbus Thalaonẽ hunc & amphionẽ & iasium puto.

De Euridice Thalaonis filia & amphiarai coniuge. Cap. XXXIX.

EVridices:ut asserit Theodontius fuit filia Thalaonis & amphiarao uati iuncta cõiugio:cui peperit Amphilocũ & Almeonẽ. Cũq adrastus Polynicis generi sui causam aduersus Etheoclẽ & The/banos sũpsisset bellũ:bellũq pararet:uidissetq amphiaraus oraculi responso se nõ rediturũ si iret in bellũ:latibulũ petiit : uxoriq suæ tãtũ suas patefecit latebras. qui cũ ab adrasto aliisq quereretur: nec cõperireť usq : contigit ot uideret Euridices argiæ cõiugis Polynicis monile quondã a Vulcano donatũ Hermioni cõiugi cadmi:illudq desideraret diceretq argiæ si monile illud illi cõcederet se ostẽsurã amphia/raũ:& sic factum est:quãobrẽ in bellũ uadens amphiaraus a terra absorptus est : Euridices autẽ postea ab al/meone filio:cui uadens amphiaraus uindictã suæ mortis iniunxerat: occisa est.

De Flegeo filio Thalaonis. Cap. XL.

f Legeus:ut dicit Theodontius filius fuit Thalaonis:& iuuenis moriẽs:nil memoratu dignũ reliquit.

De Adrasto rege filio Thalaonis:qui genuit Deiphilẽ & argiã. Cap. XLI.

ADrastus argiuorũ rex:ut ait Lactã. filius fuit thalaonis & Eurinomes : cui cũ duæ eẽnt filiæ : Dei/philes & argia: audissetq ab oraculo se nuptui daturũ alterã apro:alterã leoni:Circa futurũ infor/tuniũ filiarũ affligebať:& ecce casu factũ est: ut pollinyces Thebanus ex cõposito exul ĩtẽpesta no/cte argos appellaret: hymbresq fugiẽs:regiã subitraret porticũ. Nec mora & Thydeus ob homici/diũ Calidoniã fugiẽs ibidẽ deueniret:& in certamẽ post iurgiũ hospitii causa cõsurgerẽt:quãobrẽ paratus rex senex Adrastus ad eos descẽdit:& uerbis & auctoritate sua iuuenũ iras cõposuit:eosq deduxit in regiã. Et cũ uidisset alterũ pelle leonis tectũ Pollinycẽ.i.qui regius iuuenis ĩsigne illud in testimoniũ uirtutis Thebani Herculis ferebat. Et alterũ cute apri:q ob occasum a meleagro patruo aprũ in decus ꝓpriis ea tectus in/cedebat:respõsi ambiguitate ĩtellecta:cognouit hos sibi generos esse trãsmissos. Quos postq̃ nouit affinitate cõtẽtus: Thideo deiphilẽ & pollinyci argiã dedit uxores:& cũ iuxta ꝓmissũ regnũ ab Etheocle Pollinyci non restitueret:cõtractis uiribus aduersus Thebanos bellũ mouit:& cũ tã duces oẽs sui morte occubuissent:cecidissetq mutuis uulneribus pollinyces & etheocles:ipe in furiã uersus repetiit argos:nec qs illi fuerit finis in/ueni.

De Deiphyle Adrasti regis filia:& Tydei coniuge. Cap. XLII.

d Eiphyles:ut dicit Statius:filia fuit Adrasti regis:& cõiux Thidei Calidonii:cui pepit Diomedẽ.

De Argia Adrasti filia:& coniuge pollynicis. Cap. XLIII.

a Rgia secũdũ Statiũ adrasti regis fuit filia:& pollynicis cõiux q̃ cũ illi pepisset Thessandrũ : audissetq eũ a frẽ occisũ:ab argo thebas ueniẽs:ut extremas lachrĩas:& officiũ funerale cadaueri uiri ĩpenderet: eo q id faceret aduersus ĩperiũ Creontis:una cũ Antigona pollynicis sorore capta:& iussu Creõtis occisa est.

De Agenore tertio Beli prisci filio q genuit septẽ filios:quorum prima Taygeta. secũdus Polydorus. tertius Cylix. q̃rtus Phoenix. qnta Europa. vi. Cadmus. vii. Labdacus. Cap. XLIIII.

POst explicitas successiões Danai & ægisti filii Beli prisci: ad ampliorẽ prolẽ Agenoris Phoenicũ re/gis eiusdem Beli filii : ut Theodontius dicit & Paulus : stilus reuocandus est. Et esto a prædictis dicatur q hic Agenor fuerit Beli filius. Sunt tamen qui dicant eum Beli fuisse filium : sed non,

ægyptii:qnimo phœnicis:auum q; huius Agenoris Agenoré etiã nuncupatũ:eum q; Agenoré primũ: nimia apud assyrios regnãte cum igenti multitudine:peste coactum:patrias sedes quas circa extremã meridionalẽ ægyptũ habuerat:liqsse:& duce peregrinationis Nylo i littus syriacũ deuenisse nauibus.& illud pulsis ueteribus icolis occupasse:ibiq; regnasse:sibiq; Belũ filium successoré liqsse:quẽ huius agenoris patré uolunt. Alii uero nepoté ex Phœnice filio:ex qbus cõprehendi potest a similitudine nois:& forsan téporis exortum errorẽ:ut q Beli syriaci filius fuerit creditus Beli ægyptiaci.Sed ex quocũq; Belo natus sit:mens mihi ẽ hic Theodontii & pauli opinioné sequi:cũ de supiori nõ satis certus appareat auctor.Hũc igit̃ dicunt ex ægypto in litus syriũ abiisse:& phœnicibus iperasse:& amplissima atq; generosa prole claruisse.

De Thaygeta prima Agenoris filia. Cap. XLV.

THaygetam dicit Ditis cretensis Agenoris fuisse filiam:eam q; Ioui placuisse:& in eius uenisse concubitum:& cum concepisset lacedæmoné peperisse:dato sint q eũ ex Semele natum dicant.

De Polydoro.ii.agenoris filio. Cap. XLVI.

POlydorus ut testatur Lactantius:filius fuit agenoris:de quo præter nudũ nomẽ nil puto.Esto Theodontius de isto leuem faciat mentionem.sed longe antiquiorem isto Agenore illum dicit.

De Cylice tertio Agenoris filio:q genuit Lampsaciũ:& Pygmalioné: & Pyrodé. Cap. XLVII.

CYlix secundum Lactantiũ filius fuit agenoris.Hũc dicit Theodõtius hoiem acris igenii & robusti corporis fuisse:& cũ supiores sibi fratres spneret & de successiõe regni ẽt desparet: uilipenso superiorũ iugo:parte copiarũ sumpta:sedes haud lõge a suis occupauit sibi:& regioné a suo noie ciliciã nũcupauit:ibiq; duos filios supstites dereliqt:Lãpsaciũ.s.& Pigmalioné. Sũt q dicãt ,puinciã hãc a Cadmo occupatã anteq̃ qsiturus Europã mitteret̃ a pr̃e:eãq; postea a Cylice possessam cadmo nõ redeunte.

De Lampsacio Cylicis filio. Cap. XLVIII.

LAmpsacius:ut dicit Theodontius & post cum Paulus filius fuit Cylicis:eiq; successit in regno: nec ex eo aliud ulterius inuenitur.

De Pigmalione.i.Cylicis filio & Cypriorum rege qui genuit Paphum. Cap. XLIX.

PIgmalion ut dicit Theodõnus filius fuit Cylicis:de quo refert q; cũ iuuenis esset: & gloria maiorum suorũ quos ad occiduũ usq; penetrasse:& aphricũ littus ẽt occupasse audierat ifestaret̃: Collecta Cylicũ manu:& conuocatis ex phœnicibus:classeq; parata in cyprũ tuã serenissime regũ trãsuexit exercitũ:& ide ueteres syrios qui ibidé agenoris uetustissimi uiribus:ex antiqs pulsi sedibus confugerãt: expulit:& occupauit omné atq; tenuit isulã & regnauit in ea.Sane: qd ẽt testat̃ Ouidius i maiori uolumine:cũ ibi scelestissimas cõperisset mulieres oino libidini obsequentes uitio offensus:uitã cælibé ducere disposuerat.Attamé qa ualebat igenio:& artificiosas haberet manus:finxere poetæ eũ sibi ex cãdidissimo ebore fœmineã sculpsisse imaginé:eãq; iuxta desideriũ suũ lineamẽtis atq; decore oris contraxisse p oĩa : In q̃ cũ igeniosus homo : & arté miraret̃ suã:& uenustaté imaginis cõmendaret i dilectioné eius icidit:& feruore maximo cupiebat eã esse fœminã:orauitq; Veneré ea tẽpestate celeberrimã insulæ deã:ut aiaret eandé & suorũ faceret amorũ sensibilé:nec effectu caruere p̃ces:fœmina uera facta ẽ.Quod aduertẽs Pigmaliõ gaudio plenus:quoniã uoti cõpos esset:eius usus ẽ cõcubitu:& e uestigio grauida facta ẽ:eiq; peperit filiũ:qué paphũ ipse postea noiauit:eũq; sibi morienti reliqt hæredé.Nũc qd sibi ebuenea uelit imago:igenio potius poetico q̃ uiri artificio fabrefacta uidendũ ẽ.Arbitror enim cum pigmalioni suspecta prouectarum ætate uirginum pudicitia esset:eũ sibi uirgunculam elegisse:ætate suspitione carentem:candore atq; molline ebori similé : quã cũ suis aptam fecisset moribus:excreuit ante ætaté puellæ concupiscẽtia eius: cœpitq; desiderare atq; exposcere precibus : ut cito efficeretur matura uiro: qua tandem facta in uotum deuenit suum.

De Papho Pigmalionis filio qui genuit Cynaram. Cap. L.

PAphus ut dicit Theodontius filius fuit Pigmalionis ex ebuenea matre: q cũ Pigmalioni successisset in regno:Cyprũ insulam Paphum ex suo noie nuncupauit. Paulus auté dicit Paphũ oppidũ ab eo tantum constructum:& de suo nomine nominatum : qd quidem Veneri sacrum esse uoluit constructo in eodem illi templo & ara:cui thure solo diu sacrificatum est.

De Cynara filio Paphi qui genuit Myrrham:& ex Myrrha Adonem. Cap. LI.

CYnara filius fuit Paphi:prout ostẽdit Ouid.dum dicit.Editus hac ille ẽ q sine ,ple fuisset.Inter fœlices cynaras potuisset haberi.Est aũt hic alter ab illo Cynara:q assyriorũ rex dicit̃ : in lapidé uersus flendo ifortunia filiorũ.Ex hoc auté Cynara cyprio præter scelus unũ nõ habemus. Nã ut ipse recitat Oui.huic ex cõiuge filia fuit noie Myrrha:quæ cũ formosa esset:ac etiã matura uiro: præter debitũ patré amauit:& nutricis suæ opera:dum mater eius sacra cereris celebraret:in qbus oportebat p nouẽ dies a contactu uiri abstinere:eius concubitu potita est:in quo prægnãs effecta Adon filius natus est.

De Myrrha filia Cynaræ & matre Adonis. Cap. LII.

MYrrha: ut supra patet Cynaræ regis filiã dicit fuisse Ouidius : & cũ eũ nephasto adamasset amore: opera nutricis suæ eius icognita habuisse concubitum.Fulgentius tamen dicit eã cũ cynara postq̃ illum ebrium effecisset habuisse;concubitũ:quæ ex nephario concubitu prægnans facta : cũ illam uellet noscere cynara:nouissetq; filiam:dolore percitus eam secutus occidere uoluit.Quidã dicũt eam in sabæos fugisse:ad quos usq; secutus cynara:cũ illam gladio percussisset:ex uulnere conceptũ filiũ eruisse.Ouid.tamen dicit eam miseratiõe deorũ apud sabæos in arborem sui nois uersam:& calore solis aperto cortice filiũ emisisse:qué nymphæ liquoribus unxere maternis.Figmẽto huic arbitror cãm dedisse nomen arboris:quæ apud sabæos uocat̃ myrrha:guttas emittens solis pcussa radiis:ex qbus pigmentũ cõficitur qd

adon uocãt:qđ latine suaue sonat.est enĩ suauissimi odoris:ut uideť uelle Petronius arbiter plurimum libidini cõferens:adeo ut asserat se ad libidinis icrementũ:myrrhinũ porasse poculum. Veꝝ Fulgentius ut in pluribus longe altius sentiens circa hoc dicit. Myrrham arborem in India esse:& solis caloribus cremari:& quia solem patrẽ oĩum reꝝ dicebant:ideo patrẽ myrrham amasse dictũ:& cũ sol seruẽtius illam calefaceret eã reges ex imis corticis emittere:& sic a patre uulnerata:adonem.i.suauitatẽ odoris emisisse.

De Adone Myrrhæ filio & nepote Cynaræ. Cap. LIII.

ADon Cynaræ regis aui sui:& Myrrhæ sororis fuit filius:ut lõgo carmine ĩ maiori uolumĩe testať Ouid.de quo talẽ ipse idẽ recitat fabulã. Dicit enim ꝙ cũ formosissimus euasisset iuuenis:a Venere casu pcussa a filio summe dilectus est:quæ dũ illũ maxima delectatione sua p siluas sequereť & nemora:eiusqꝫ utereť amplexibus sæpius eũ monuit ut sibi ab armatis beluis caueret:& sequeretur inermes. Veꝝ die q̃dam male uerboꝝ Veneris memor:in aprũ irruens ab eo occisus est. Quẽ Venus fleuit amate:& ĩn florẽ cõuertit purpureũ. Hoc figmẽtũ Macro.in lib.saturnalioꝝ conať enodare mirabili rõne. Dicit enĩ Adonẽ solẽ eẽ:quo nil pulchrius:& eã terræ partẽ:quã ihabitamus supius.s.hemisperiũ Venerẽ eẽ:cũqꝫ in iseriori ẽ hemisperio:a physicis pserpina appellata sit. Et sic apud assyrios & phœnices:quos penes & Veneris & Adonis fuit religio igẽs:tũc Venus cũ Adone a se dilecto delectareť cũ circa supius hemisperiũ sol amplioni circũflectitur ambitu & ĩde ornatiot:qa flores frondes & fructus eo tẽpore terra pducit. Dũ uero breuiores circũducit circulos:de necessitate maiores apud iferius hemisperiũ agit:& sic autũnus & hyems ĩbribus assiduis terrã decore suo priuatã lutosã faciũt:quo aper q hispidũ aĩal ẽ delectať:& sic ab apro.i.ab ea tpis q̃litate q̃ delectať ap.adõ.i.sol.terræ.i.ueneri sublatus uř:& inde uenus luctuosa efficiť. Qđ ãt sit adõ trãsformatus ĩ florẽ:ob id fictũ puto:ut nři decoris breuitas ostẽdať mane qdẽ purpureus ẽ:sero lãguẽs pallẽsqꝫ marcidus efficiť.sic & nřa hũanitas mãe.i.iuuẽtutis tpe florẽs & splẽdida ẽ.sero ãt.i.senectutis æuo pallemus & ĩ tenebras mortis ruimus. Sane qcqd assyrii sentiãt uel Macro.historia tamẽ uideť sentire & Tullius testať ubi de naturis deoꝝ:ueneré fuisse syria cyproqꝫ cõceptã.i.ex syrio hoĩe & cypria muliere:quã astarcõ uocauere syri:eãqꝫ adoni nupsisse:ut dicit Lactan.in libro diuinaꝝ ĩstitutionũ. In sacra historia cõtineť hãc meretriciã ĩstituisse artẽ & stupꝝ mulieribus suasisse:& ut uulgato corpore quæstũ facerẽt:& hoc ideo dicit ĩperasse:ne sola pter alias mulieres ĩpudica:& uiroꝝ appetens uidereť. Ex quo cõsecutũ est & longis pseueratũ tẽporibus:ut phœnices de pstitutõe filiaꝝ donarẽt anteq̃ eas iungerẽt uiris:ut ĩ libro de ciui.dei testať Augu.& Iustinus ĩ epithoma põpei trogi:ubi Didonẽ.lxx.uirgines ĩ littore cyprio q̃ in quæstũ uenerant rapuisse demõstrat. Fuit igiť Adon rex cypri & Veneris maritus:quẽ ego ẽt seu ab apro:seu alia nece Veneri subtractũ reor:eo ꝙ ad imitationẽ lachrymarum eius ueteres anniuersario plangore consueuerint adonis interitum flere:quos ĩ suis uisiõibus ĩcrepat Isaias.

De Pirode Cylicis filio. Cap. LIIII.

PIrodes ut Plinius asserit in libro naturalis historiæ filius fuit cylicis: ex quo & si nil aliud habeamus eodem Plinio teste:saltem habemus eundem primo ignem ex silice excussisse.

De phœnice.iiii. Agenoris filio qui genuit Philisthenum & Belum. Cap. LV.

PHœnix ut dicit Lactãtius filius fuit Agenoris.hũc dicit Euseb.ĩ libro tẽpoꝝ: regnante argiuis danao una cũ Cadmo fratre a thebis ægyptiis uenisse in syriã:& apud tyꝝ & sydonẽ ĩperasse qđ qdẽ fuisse potuit circa annũ mũdi.iii.M.dcc.xlvi.post paulũ ãt dicit eũ ãno primo lyncei regis bithiniã cõdidisse:q̃ ptius Mariãdina uocabať:qđ fuit ãno mũdi.iii.M.dcclxxix. huius tamẽ aduẽtũ ĩ syriã nõ cõuenit cũ dictis supra:ubi de Agẽore a Theodõtio & etiam ab Ouidio discrepat:q uideť uelle Agenotẽ uetuisse nõ phœnicẽ cũ cadmũ missum ad pergrendã Europã ab Agenore:nõ a Phœnice describat. Sed has ego uarietates ultro cõcordare uolẽtibus linquã:& de phœnice qd cõpereri pseq̃r. Hũc ãt artificiosũ fuisse hoiem ostẽdit Eusebius:eo ꝙ primus q̃sdã lřas seu lřatũ caracteres phœnicibus dederit: deinde ad scribẽdũ eas ĩstituisse uermiculũ:unde & color ille phœniceus dictus ẽ:credo ab ĩuẽtore:q postea murata lřa est puniceus appellatus.

De Philisthene filio phœnicis qui genuit Sichæũ. Cap. LVI.

PHilisthenẽ dicit Theodõtius filiũ fuisse Phœnicis:Qui cũ eẽt Herculis sacerdos q persanctissime a phœnicibus colebať:uideretqꝫ phœnice patre mortuo Belũ fratrẽ natũ maiorẽ regnare:relicto Sichæo filio sacerdotio:& copiaꝝ parte sumpta naues cõscẽdit:& post multos casus tũ Herculis colũnas cursu supasset ibidẽ ĩ littoce oceãi sedes assumpsit ppetuas:cõdita ciuitate quã Gades uocauere sui:& ne sacerdotiũ abdicasse uidereť oĩno:tẽplũ ibidẽ cõstituit hertuli:& sacra oĩa ritu tyrio ĩnouauit.

De Sichæo Philisthenis filio & Didonis uiro. Cap. LVII.

SIchæus secũdũ Theodontium fuit filius Philisthenis:cui abeũte patre sacerdotium derelictũ ẽ:ut supra dicitur. quod a rege proximus erat honor.hunc dicit Seruius sicarbam uocatũ:esto eũ Virgilius semp uocet Sichæũ. Et Iustĩus semp illũ uocet acerbã: hic ãt seu relictis seu aliũde q̃sitis thesauris:ut Theodõno placet:& reliqs:copiosus factus plurimũ:Belo mortuo Elisam filiã eius accepit uxorẽ:quæ postea Dido uocata est:quã præcipue dilexit. Veꝝ cum Pigmalion Beli filius patri successisset ĩ regno:auri auidus:eius desiderans diuitis:clã illi tetẽdit ĩsidias & ĩcautũ ĩteremit.

De Belo Phœnicis filio:qui genuit Pigmalionem & Didonem & Annam. Cap. LVIII.

BElus q & metres secundũ Seruiũ appellatus est:ut ait Theodõtius filius fuit phœnicis: uir bello & armis ĩsignis:adeo ut cyprios littus phœnicũ pyratica ĩsestantes subigeret: quod Virgilius ĩ persona Didonis pfunctorie tangit dicens. Genitor tum Belus opimã:Vastabat cypꝝ & uictor ditione tenebat.

De Pigmalione filio Beli. Cap. LIX.

PIgmaliõ: ut Theodõtio placet filius fuit Beli regis Tyri:& patre moriẽte ut:ait Iustĩus:una cũ sororibus tyriis derelictus ẽ. Cui adhuc puero populus paternũ tradidit regnũ:hic uero auarissimũ cũ

aīum ad diuitias Sichæi patruelis sui iniecisset:illum dolo interemit hoc solū scelus ex rege isto nobis reliqt antiquitas.

De Didone filia beli & coniuge Sichæi. Cap. LX.

DIdo præcipuū matronalis pudicitiæ decus:ut Virgilio placet:Beli regis fuit filia. Hanc insignis formæ uirginē tyri Belo mortuo acerbæ seu sicarbæ uel sicæo Herculis sacerdoti dedere in cōiugem qui ob auaritiā a Pigmalione occisus est. Hæc autē post longa fratris mendacia in somnis a uiro præmonita:sumpto uirili aīo:pluribus ex his qbus sciebat Pigmalionē exosum:clam ī suā sniam tractis:sumptis nauibus fugā cœpit thesauris secū delatis. Et cū in littus deuenisset africū:ut placet etiā Tito liuio:mercato ab īcolis suadentibus:ut ibidem sedem sumeret:tantū littoris quātū posset bouino corio occupare:illudq3 in cartā redactū : & in frusta cōcisum occupauit plurimū:& ostensis sociis thesauris suis:eisq3 aīatis ciuitatē composuit:quā postea uocauere Carthaginē. Arcem uero eius a bouino corio:qđ sic uocitār: byrsam nuncupauit. Ad hanc accessisse Aeneam ꝓfugum ui tempestatis īpulsum: & hospitio thoroq3 susceptū ab ea:Virgilio placet:eamq3 discedente a se Aenea:ob amoris impatientiam occisam. Verꝫ Iustinus & historiographi ueteres aliter sentiunt. Dicit enī Iustinus a musitanoꝝ rege sub belli denūciatione a pricipibus Carthaginensibus postulatā in coniugem:qđ cum ipsa rescisset:& sua se ante snīa ad oēm casum ꝓ salute patriæ damnasset:ægre tulit:sed terminū impetrauit:infra quē se ad uirū ꝓmisit iturā. Qui cū uenisset constructo īgenti rogo:in-em inēriori ciuitatis pte:quasi Sichæi placatura manes illū cōscendit. Et astātibus ciuibus atq3 expectantibus qdnā factura eēt:ipsa educto quē clā gesserat cultro dixit. Optimi ciues ut uultis ad uirꝫ uado. Seq3 hoc dicto interemit:mortem potius eligens:q̄ pudicitiā maculare. Qđ etiā longe est a descriptione Maronis.

De Anna Beli regis filia. Cap. LXI.

ANna filia fuit Beli:ut uidetur placere Virgilio:qui illam sæpissime Didonis sororem appellat. hæc Didonis fugæ comes fuit:quam postq̄ mortuam uidit: & Carthaginē a Iarba rege occupatam:ut Ouidius dicit ubi de fastis: ad Bathum regē corisæ insulæ aufugit uetusti hospitii cōfisa iure. Tandem sentiēs: qa Pigmalion arma aduersus eam moueret hāc ob causam a Batho licentiata intrauit mare:& tempestatē passa ubi camerē petere intēdebat:in laurētū littus delata est: per qđ dum Aeneas iam supato Turno:cū Achate spaciando deambularet:eo uiso fugā cœpit:tandem præstita ab Aenea fide substitit:& ab eo in regiā deducta est:cuius ob aduētū suspicata Lauinia ei tetēdit insidias. Verum anna a Didone per quietē monita nocte regiā exiuit:& si satis potest ex Ouidii uerbis cōcipi:in numicum flumē sese præcipitē dedit. Sane fictor Ouidius ad ulteriora ꝓcedens dicit : q cum postea exquirereť:& a peregrentibus ꝑueniret ad numicum flumen:uisum est illis e fluuio uocē audiuisse dicentē. Placidi sum nympha numici Amne perēne latens antia perēna uocor. Post ipsum autē Ouidiū dicit Macrobius in saturnalioꝝ libro: aprili mense publice & priuatim sacrificatum iri:ut annare & perennare cōmodi liceat.

De Europa Agenoris. vi. filia. Cap. LXII.

EVropa filia fuit Agenoris:ut p Ouidiū patet:ex qua talis narratʼ fabula:q cum ob formositatē suam summæ diligereť a ioue:ab eodē Mercurius missus est:eiq3 īperatū:ut quæ cerneret armenta in mōtanis phœnicū in littus īpelleret:quo cū puellis ludere cōsueuerat Europa. Quod cū Mercurius fecisset iuppiter in candidū taurū transformatus: se armētis īmiscuit. Hūc cū cerneret uirgo pulchritudinis & māsuetudinis eius delectata:illū primo tractare manibus cœpit.at inde eius cōscendit dorsum : qui paulatim se in undas deducēs:dū illā territā:& cornibus atq3 dorso īnitentē sensit natans in cretā transtulit:ubi in uerā redactus formā:eam oppressit : & oppressū prægnantem fecit:quæ illi postea pepit:ut nōnullis placet:Minoē Rhadamātū & Sarpedonē. Ipse uero in eius sempiternā memoriā tertiā orbis partē Europā ex eius noīe nuncupauit. Huius fabulæ figmentū adeo tenui tegiť cortice:ut facile possit apparere quid uelit. Nā Mercuriū armenta depellentē in littus:ego eloquentiā & sagacitatē alicuius lenonis uirginē e ciuitate in littus deducentem intelligo:seu mercatorē fictum se iocalia ostensurum : si nauem conscenderet pollicentem. Iouem in taurum transformatum uirginis delatorē iam apud deliras aniculas uulgatum est:nauem fuisse cui erat insigne albus taurus:qua quacunq3 fraude conscēsa:a uirgine illico remigantium opere factū est:ut deferretur in cretam ubi ioui coniugio iuncta est:seu secundū Eusebium in libro temporū Asterio regi:ex quo ipse supra dictos filios asserit procreatos. Augustino tamen placet hunc nō Asterium: sed sanctum appellatum fuisse. Discrepāt insuper de tempore:huius rapinæ plurimū auctores. Cū sint: ut Eusebius refert:qui dicāt iouem anno Danai regis argiuorū. xl. europæ mixtum:cāq3 postea Asteriū cretensium regē in coniugem assumpsisse:qui annus est mundi. iii. M. dccc. xviii. Alii uero dicunt eā a cretēsibus raptam:regnante argis acrisio circa annū mundi. iii. M. dccc. lxxviii. Quidam autem uolunt eam raptā Pandione athenis regnante. anno. s. mūdi. iii. M. dccc. lxviii. Quod quidē tempus magis conuenit eis:quæ de Minoe eiusdem Europæ filio leguntur. Huius imaginem egregiam ex ære a Pithagora tarenti positā dicit Varro ubi de origine linguæ latinæ.

De Cadmo Agenoris. vi. filio:qui genuit Semelem Agauem: Auctonoē & inoem. Cap. LXIII.

CAdmus antiquorū omnium uulgata fama fuit filius agenoris:quem una cū Phœnice fratre a thebis ægyptiorum uenisse anno Danai argiuorum regis. xvii. & apud tyrum & sydonem regnasse scribit Eusebius in libro temporum:cum ut supra patet longe ante ibidem uenit. Agenor peste pulsus:a quo Agenorē patrem horum nōnulli uolunt duxisse originem. Qui Eusebius post hæc scribit:anno regni lyncei. xvi. Cadmū armeniā occupasse:qđ a Cylice factū supra memorauimus. Hic tamē ut scribit Ouidius cū rapuisset iuppiter Europā:ad ipsius perqsitionē ab Agenore patre missus est hac ei indicta lege ne absq3 ea reuerteretʼ in patriā. Qui sūptis sociis cū quorsum q̄reret ignoraret: nouas sibi

exquirere sedes statuit. Et cũ haud longe a parnaso applicuisset: oraculũ consuluit: & habito respõso: ut bo-
uem sequeretur indomitam: & ibidẽ ubi consisteret sedes assumeret: qui i destinatũ sibi locũ ductus acque-
uit: & regione a boue uocara boetia ciuitatis fundaméta iecit: eãq; ab antiquis thebys ægyptiis: ex quibus p
decessores eius aduenerãt thebas appellauit. Sane ut dicit Ouidius: dum uellet sacrum conficere: & ex sociis
quosdam misisset: ut aquã afferrent: nec reuerterent: eos secutus comperit a serpente ingenti deuoratos: quẽ
cũ spectaret audiuit: quia & ipse serpens inspiceret. Eo tandem occiso monitu sumpto dentes illi euulsit: ac
seuit: & repente hoĩes in armis exorti sunt: & prœliũ inuicẽ habuere spectante Cadmo: nec ante cessauit prœ
lium: q̃ qnq; tantũ supstites remanerẽt: qui inita pace sese iũxere cadmo: & cœpto operi adiutoriũ præstite-
re. Palefactus insuper scribit eum Spingam habuisse coniugem: eandemq; propter zelum Hermione ab eo
discessisse: & aduersus cadmeios bellum inisse: Sunt præterea qui uelint eum secus hypocrenem fontẽ sedẽ-
tem atq; meditantẽ. xvi. litterarũ caracteres adinuenisse: qbus postea omnis græcia usa est. Sic & Plinius in li
bro naturalis historiæ: dicit eũ apud thebas lapidicinas inuenisse: & auri metallorũq; cõflaturã: dam theofa-
stus eũ dicat hæc apud phœnices fecisse. Verũ longe post designatũ tẽpus. Nã qđ supra de eo scribit fuit circa
annũ mũdi. iii. M. dccc. v. hæc autẽ circa annos. iii. M. dcccc. xxxviii. Inde dicit Ouidius fuisse sibi cõiugẽ Her-
mionẽ Martis & Veneris filiã: ex qua constat. iiii. genuisse filias: eidẽq; Hermioni a uulcano uictrico exitiale
monile cõcessum. Post hæc autẽ cũ plurima ex nepotibus & filiabus euenissent infortunia: ipse iam senex ab
Amphione & Zeto pulsus in illyrios abiit: ubi miseratiõe deorũ in serpẽtes ipse & Hermiona uersi sunt. Hu
ius historia fabulosa aliqua habet ĩmixta: quorũ uidere sensum superest. Serpentẽ igitur marti sacrum: Ego
senẽ hominẽ atq; prudentẽ olim armigerũ: & bellicosum intelligo uerbis suis: & percõtationibus Cadmi so
cios detinentẽ: cuius cõsilio: q̃ ego per dentes assumo: inter incolas seminata discordia est: qui aduersus eum
Spingæ impulsu surrexerant. Ex qua repente sumptis aduersum se armis in pugnã deuenere: quorum prin-
cipes attritis cede popularibus cũ cadmo in cõcordiã deuenere: & ex incolis atq; forẽsibus unũ fecere popu-
lum: qđ autẽ ipse exul cum cõiuge serpens effectus sit: eos designat factos esse lõgæuos. prudentes enĩ more
serpentũ sunt senes: & retũ experiẽtia cauti: & ætate annosi. & si etiã æuum impulerit: & subsidia desint ritu
serpentũ ruruo incedunt pectore. De tẽpore autẽ huius regni etiã discordes fuere ueteres. Dicit enĩ Eusebius
in libro tẽporũ anno regni Abantis regis argiuorũ. viii. q fuit mundi annis. iii. M. dccc. xxvii. Cadmũ ab Am-
phione & Zeto regno pulsum. Nec multũ post dicit regnante argis acrisio cadmũ regnasse thebis: cũ acrisi-
us abãti successerit: qđ tamẽ eẽ potuit circa annũ mũdi. iii. M. dccc. lxxv. cui tẽpori cõgruit qđ postmodũ idẽ
scribit Eusebius. s. Acrisio argis regnante ca fuisse: quæ de spartis memorant. Quos dicit palefatus q; cũ pxi
marum essent regionũ aduersus Cadmũ subito constitisse: & propter repentinos cõtractus: quasi de terra na
tos: & quia ex omni cõfluxissent parte spartos uocatos. Sed tamẽ male conuenit tempori: quo supra raptam
diximus europã. hi ueritatẽ cõperiãt: qbus magis est curæ: ego autẽ nil amplius reperire potui.

De Semele filia Cadmi. Cap. LXIIII.

SEmeles Cadmi fuit filia & Hermionis: ut satis per Ouidium patet in maiori uolumine. Hanc ex
Ioue prægnantem cum ægre ferret Iuno ei in uetulam beroẽ epidauream transformata suasit: ut
experiret nunquid amaret a Ioue: ut ab eo postularet: ut secum prout cum Iunone concũberet.
Quæ cum Iouem per stygias undas iurare cõpulisset: ut sibi postulata cõcederet: petiit ut secum
prout cum Iunone iaceret. Iuppiter autem dolẽs: quia iurasset: sumptis minore fulmine eam per-
cussit: & mortua est: eiq; ex utero nõdum perfectus infans eductus est: qui Bacchus postea fuit. Figmenti hu
ius ego ueritatem puto: hanc fœminam prægnãtem: ut ipsa sonat fabula fulmine percussam: nõ enim ignis
.i. Iuppiter Aeri: idest Iunoni miscetur: nisi per fulmen ad inferiora descendens.

De Agaue filia cadmi. Cap. LXV.

AGaues: ut satis notũ est: Cadmi & Hermionis fuit filia: quam Cadmus Echioni uni. s. ex sociis: qui
illum iuuere Thebas ponere: matrimonio coniunxit: ex quo ipsa cõcepit & peperit filium quẽ uo
cauere Pentheũ elati animi iuuenẽ: qui cũ sacra bacchi sperneret celebrãtibus matre & sororibus
& aliis: ab oĩbus infuriã uersis occisus est. Dicebat Leontius Pentheũ hũc abstemium fuisse: & ob
id a temulenta matre & aliis occisum quia sæpius ebrietatem & temulentiã dãnasset earum.

De Auctonoe filia Cadmi. Cap. LXVI.

a Vctonoe Cadmi & Hermionis fuit filia ut ait Oui. Hæc Aristei fuit cõiunx & ex eo pepit Atheonẽ.

De Inoe Cadmi filia. Cap. LXVII.

INo æque Cadmi & Hermionis: ut ait Ouidius: fuit filia: quæ cũ nupsisset Athamãti Eoli filio: ei-
q; Learcũ & Melicertem peperisset cũ ab ĩsano patre Learcũ uidisset occisum: sibi timens & reli-
quo: ex prærupto saxo se p̃cipitẽ dedit ĩ mare: ex quo aiunt eã marinã deã leucotoem factã: & me-
licertẽ palemonem miseratione Neptuni. Credo ego loca illa fuisse: ad quæ necata cadauera mare
detulerit: & delatis ad solatiũ superuiuẽtiũ ĩposita deitatis noĩa. Seu potius: ut ĩfra legit de Learco & Melicerte.

De Labdacio septimo Agenoris filio qui genuit Laium. Cap. LXVIII.

LAbdacius: ut dicit Theodontius: iunior fuit filiorũ oĩum Agenoris. Qui cũ audisset fugatũ fratrẽ
& amphionẽ propria manu peremptũ: & Lycum occisum ab Hercule: ab amicis sollicitatus pre-
cibus: ut syria relicta ueniret in græciã: cũ esset ob seniũ nimis inhabilis ad laborẽ Laiũ ex filiis iu-
niorem transmisit. Qui cõfestim occupato regno rex dictus est. Paulus aũt dicit Labdacũ Phœni-
cis fuisse filiũ: senemq; thebas uenisse uocatũ: & ibidẽ regnasse aliquãdiu: & Laium filium genuisse.

De Laio rege thebarum Labdaci filio qui genuit Oedipum. Cap. LXIX.

Aius thebarū rex fuit:& ut satis demōstratū est Labdaci filius:qui seu ex Phœnice missus uenerit Thebas:seu ibidē natus sit:regnās Iocastā Creontis thebani filiā sūpsit uxorē.Quā cū audisset concepisse:cōsuluit de futura ꝓle oraculū:& in respōsis habuit se nasciturū manu perimi. Qui uolens cōsilio obstare pꝛiculo:iussit Iocastæ:ut quicquid nasceretur exponeret.Quæ cū mœsta infantē fecisset expōi: alitus ab extero dū adolescēs patrē exquireret:& ab oraculo se audiuisset illū apud phocim iuuēturū:cū uenisset ibidē patrē icognitū seditionē ciuiū:& exterorū separātē occidit:& sic Laius occubuit.

De Oedipo filio Laii:qui genuit Antigonā:& Ismenā:& Etheoclē:& Pollynicē. Cap. LXX.

Edipus rex thebarū fuit:& Laii filius & Iocastæ:ut in thebaide testatur Statius. Hūc iussu patris: ut supra dictū est:a matris utero in syluas abiiciendū feris delatū dicunt.Quē cū deferrent serui eius ætati innocuæ cōpatiētes:nō abiecerūt iuxta mandatū:qnimo pforatis ei pedibus arbori uimine alligarūt.Ad uagitū cuius tractus pastor quidā polibii corynthiorū regis:eū ab arbore abstulit:& ad polybiū detulit.Qui cū filiis careret patria affectione suscepit:& filii loco educauit.Is tamē cū adoleuisset:audissetq; se nō polybii filiū:pquirere patrē disposuit:& cū apollinē cōsuluisset:accepit se phocis patrē repturū:& matrē sūpturū in cōiugē:qui phocim ueniēs orta iter ciues:forēsesq; seditione dū faueret forensibus Laiū conantē sedare tumultū icognitū iteremit.Tādē tanq̄ ab oraculo lusus thebas petēs Spingē inuenit quā solutis ꝓblematibus cū occidisset:thebas itrauit:ubi filius Polybi creditus:illi Iocasta mater cōiugio iūcta est:quā libēs sumpsit: meroes olim Polybi cōiugis:quā matrē suspicabatur:timēs coniugiū: & rex thebarū factus:&.iiii.filiorū ex Iocasta pater:orta letali peste thebis habitū est ab oraculo:nō defuturā ciuitati pestē: nisi regnātis exilio:incestuosum Iocastæ cōiugiū purgaret.Sane dū hæsitaret iā infœlix uenit corinthius unus eū polybo mortuo in regnū uocās:qui dū se matris nuptias timere diceret:quoniā mō corinthū deuenisset audiuit a sene:qd' cū audiuisset Iocasta memor:quæ a seruis audiuisset:qui illū detulerāt ispectis eius pedibus cū exēplo recognouit in filiū:qd' ille audiēs:& a se Laiū patrē occisum cognoscēs:dolore pcitus sibi manus iniecit in oculos: eisq; eiectis se ppetuis dānauit tenebris.Filii uero discedētes eius spreta humilitate uenientes in bellū: & ide in mutuā mortē Iocasta iā gladio perēpta mœstus:dolēsq; altera filiarū ducēte exul Creōtis iperio in Cyteronē mōtē abiit. quo aūt inde abierit mihi incognitū est.Sibi tamē ab Atheniensibus:nescio quo merito templum & sacra tanq̄ deo:Valerio referente constituta sunt.

De Antigona Oedipi filia. Cap. LXXI.

Ntigona Statio teste Oedipi ex Iocasta fuit filia : Hæc patri cæco:& in exiliū a Creonte pulso ducatū miserāda præstitit:idē cū ad exhibēdas ultimas lachrymas fratribus:& officiū funebre nocte aduersus Creontis iperiū uenisset:ibiq; argiā pollynicis cōiugē cōperisset.Cremarētq; ambæ cadauera fratrū:cū argia capta est:& iussu creontis occisa.

De Ismene filia Oedipi. Cap. LXXII.

Smenes Oedipi fuit filia:ut asserit Statius:de qua nil habetur:nisi q cuidā Athy iuueni Cyrreo despōsata fuerat:qui ante nuptias a Tydeo occisus est.

De Etheocle Oedipi filio & Iocastæ. Cap. LXXIII.

Theocles Oedipi filius spreta pris humilitate:habita cū pollynice fratre de regimine regni sub hac lege cōcordia:ut uicissim singulis annis altero interim exule regnarēt : repetito a pollynice p Tydeū amicū regno:nō solū seruare legē noluit:sed insidias Tydeo legato posuit:quāobrē septē regū obsidionē passus est:& demū in duellū cū fratre ueniēs:ab eo iam uictus illū cultro trāsegit : & sic mutuis cecidere uulneribus:nec eorundem ignes cremantes cadauera fuere concordes.

De Pollynice filio Oedipi:qui genuit Thessandrum. Cap. LXXIIII.

Ollynicē Oedipi fuisse filiū & Iocastæ notissimū est:hic cū fratre:ut ꝓximo supra inita de regimine pactione:primus in exiliū tendēs agētibus hymbribus:& uento nocte argos intrauit: & cū sub regia porticu quiesceret adueniēte Tydeo:q exul patriā fugiebat:itrante eo sub porticū: aduersus eū surrexit in rixā:& ut supra dictū ē ab Adrasto rege pacati: & in regiā deducti sūt:& eius etiā generi facti.Tractu autē tēporis:cū Tydeus sub legationis noīe pro Pollynice etheocli regnū postulasset frustra: eiq; cōtra ius gentiū in mortē isidias ab Etheocle sibi positas cōperisset : eo itū est : nato iā ex argia Pollynici paruulo filio:ut Adrastus cōgregatis argiuis principibus aduersus Etheoclē & Thebanos iret in bellū : ubi hiatu terræ absorto Amphiarao:& Tydeo sagitta letali uulnere icto:reliquisq; perēptis uariis mortibus pugnādo regibus actū est:ut in singulare certamē deuenirēt fratres.In quo cū iam uictor uideretur Pollynices clā a fratre facete trāsfixus est:& sic ambo mutuis uulneribus periere.Quorū tā efficax atq; inflexibile odiū fuit : ut ēt eis mortuis iter cadauera pseueraret.Nā eis i eodē rogo ab Argia Pollynicis cōiuge : & Antigona sorore positis: nō prius ignis accēsus ē q̄ diuisæ sint flāmæ:adeo ut liqdo appareret cadauera recusare uno eodēq; igne cōburi.

De Thessandro Pollynicis filio. Cap. LXXV.

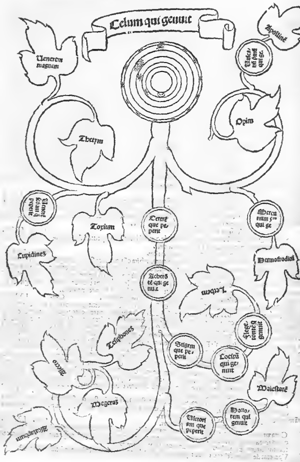
Hessander Pollynicis fuit filius ex Argia:Statio teste.Qui cū robustus euasisset iuuenis iter proceres cæteros ad Troianū excidiū iuit cū græcis. & ut ait Virg. unus fuit ex illis : qui cum Vlysse ligneum equū intrauere.quid tandē ex eo fuerit:non comperi.

De Scyta.xiii.filio primi Iouis. Cap. LXXVI.

Cyta:ut Plynio placet in libro de historia naturali:Iouis fuit filius:de quo nil aliud legimus : præter quod ipse asserit Plynius eū Sarci sagittariūq; repertorē primū fuisse.Quē longe antiquiorē sacræ testantur litteræ.Ex quibus sumitur Lamech sagittarium extitisse.

Vpererat de stirpe ætheris celius : quē ut in sequēti libro daret initiū reseruare satius uisum est.

Celius in terno generis pars ponitur eius.

SVlcanti mihi exiguo cortice errorum uetustatis salum. Et ecce inter aspreta scopulorum & frequentia freta grandæuus senex Numenius philosophus uir quidem suo sæculo auctoritatis inclytæ se obtulit obuium: & placida satis uoce sermoneq; composito inquit. Quid labore tuo numina ledis: ubi quiete illis poteras platuisse? fuit olim mihi quæ tibi nunc cura est: theologizantium: scilicet poetarum claustra uulgo etiam reserare. Et dum Eleusiorum sacrorū archanum totis uiribus in propatulum trahere conarer: Ecce sopito mihi inquiete profunda. uisæ sunt Eleusinæ deæ meretricali ornatu uesteq; deturpatæ ipsis fornicum in faucibus: se quibuseunq; adeuntibus prostrantes ultro. Quod cum uideretur dignitati īdecens nimium: mirarerq; tam pudicas deas in tam prophanum meretricium corruisse: repēte quæsiuit: tam inepie ignominiæ causam. Ast illæ toruis oculis & rugosa fronte: in me uersæ irato uultu uerbisq; cœpere. Quid leno scelleste poscis? tu tam obscœni facinoris causa es. Excessu quidem nostræ integritatis atq; pudicitiæ renitentes in crinibus captas abstrahis: & in publicum lupanar tu ipse castissimas olim passim subucis. Ego autem & si somno plurimo marcerem: non aliter q̄ uigilans intellexi: indignantes ilico & cognoui dormiens: quod uigilando non uideram: sacra: scilicet mysteria paucorū esse debere: & extēplo a cœptis destiti: ne īdignationē acriorē incurrerē. Tu aūt lōge plus cupiens: q̄ tibi cauens uertiginosum ītrasti gurgitē: & qđ omisi præsumis ipse: sino nunquid credā tantū tibi luminis præstet igenii: quātū opi tā sublimi: opportunū sit: & hoc tacuisse nolim. Caue qđ fereris iam p̄monitus Cristones ob læsam cererē picilitatus ē. Pētheus bacchi sacra despiciēs: capite mulctatus a mr̄e pœnas dedit. Niobes ob uilipēsam latonā perditis filiis & uiro in silicem riguit: & ne plures enumerem: tu forsan credis deorum aulas impune reserare uulgo? deciperis & ni desistas eorum iram: non anteq̄ experiaris agnosces: Tum ego & si æstuantis maris obsisteret impetus: paululum tamen substiti: dixiq;. Quibus te ab oris: quæso nimium hos inter scopulos euehis? Ab inferis arbitror. Odore enim sulphureo eun̄cta reples: & os inferna caligine fuscū: & hæc ueteris infausti plutonis mandata sint: credo quasi christiano homini uti iādudum gentilibus consueuerat: talibus timorem putet ferre. Ille quidem ueteres cecidere cathenæ: & arma hostis antiqui contrita sunt: uicimus precioso redempti sanguine: & in eo renati lotiq; suas decipulas non curamus. Attamen ego dearum tuarum non resero thalamos: nec deorum tuorum secessus aperio: quasi uelim illecebras eorum magis ex propinquo conspicere: sed ut appareat poetas: si bene de deo sensissent homines fuisse præclaros: & ob mirabile artificium uenerandos: & ut uideas quāti pendam hos tuos fabulosos deos similē stratonico sibi iram alabandi imprecanti: & Herculis īmolestum exoranti precem faciam. Ipsi ergo omnes quorum tu me hortaris iram fugere mihi irati sint quæso. Tibi autem illisq;: & tam inepta credētibus christus Iesus his dominus e uestigio euanuit ille. Ast ego attentus nauigio in ægeum euehar mare: cæli prolem perquisiturus amplissimam. Ille autem iter præstet placidum q ex Sabæis magos ad se orandū atq; muneribus honorandum stella duce deduxit in Syriam.

De Cælo Aeteris & diei filio: qui genuit. xi. filios. Dato q; in præsenti tertio libro de. viii. tantum tractetur. utputa de Opi: de Thetide magna: de cerere prima: de uulcano primo: de Mercurio tertio: de uenere magna: & de uenere secunda: & de Toxio. Cap. i.

CAelum non illud quidem prægrandæ corpus ornatum syderibus: quod dicebat Orpheus a phanete compositum: in domicilium suum atq; aliorum deorum: & q; nos semper ambite circuitu cernimus. Verum homo quidam sic uocatus: ut ait Tullius: ubi de naturis deorum filius fuit Aetheris & diei: idest ignitæ uirtutis: & claritatis eximiæ: a quibus eius nomen processit in lucem: & q; homo fuerit: satis in libro diuinarum iustitutionum per lactantium patet. dicit enim sic in sacra historia. reperi Vranium potentem uirum Vestam habuisse coniugem: & ex ea Saturnum atq; Opim & alios suscepisse: qui saturnus cum regno potens efficeretur: patrem uranium cælum appellauit: & matrē terram: ut hac mutatione nominum: fulgorem suæ originis ampliaret: & cætera. Huic præterea ut in sacra historia dicit Ennius Iuppiter nepos eius primo in panæo monte aram statuit: atq; sacrificium adoleuit: & ab eo cælum ipsum uerum denominauit. Euemetus uero dicit hunc cælium seu cælum in oceano mortuum: & in oppido aularia sepultum.

De Opi prima Cæli filia: & Saturni coniuge. Cap. ii.

OPs seu opis: ut placet Lactantio libro diuinarum īstitutionū: filia fuit cæli & Vestæ: & Saturni fratris coniunx: & Iouis aliorūq; plurium deorum mater: q̄obrem apud orbos orbis plurimum ueneratiōis obtinuit. Sane seu antiqui theologizātes ad suos palliādos errores fecerint: seu ad occultandam uulgo fictionibus magnarum rerum ueritatem: ut prætactum est: seu ut potius Ioui adularentur maximo regi: historia omissa: Hanc miris fictionibus ornauere: atq; illam ex eis extulere: adeo ut loco maximi numinis coleretur a multis: eiq; templa & sacra sacerdotesq; uariis constituerentur in locis: de quibus ut distinctius uideamus apponenda sunt aliqua. Primo eam deorum dixere matrem eiq; constituere quadrigam a leonibus tractam: eiusq; capiti turritam descripsere coronam & sceptrum manibus addidere. Veste præterea ramorum circuitionibus: & herbarum conspicua ornauere: illamq; incedentem sacerdotes: quos eo q; Eunuchi ex instituto essent gallos uocauere: tympana tangentes: & æra præ

cedere demonstrarunt. eiusq; in circuitu sedes uacuas posuere: & chorybantes armatos illam ambire uoluerunt. Quid ex his tot senserit uideamus. Deorum enim mater ideo habita est: quia terrei sunt homines: qui ab hoibus dii facti sunt. Turrita uero corona: qua isignita est satis pro terra sumenda ostendit: cum sit terræ circuitus: ciuitatum & oppidorum ad instar coronæ isignitus. Vestis autem ramis herbisq; distincta monstrabit siluas: & fructeta: & herbarum species infinitas: quibus terræ superficies tecta est. Sceptrum autem qd' manibus defert regna diuitias: & potentiam imperantium super terra monstrabit: q quadriga uehatur cum sit imobilis: Intellexere ordinem in operibus terræ per quattuor anni tpa: circulari quodā incessu seruari continue. Cur autem a leonibus trahatur: ratio hæc reddi potest. Voluere quidem agricolarū in tradendis terræ seminibus consuetudinē demonstrare. Consueuere quidē leones: ut Solinus in libro mirabiliū dicit: si per puluereum solum iter faciant: cauda pedum suorū uerrentes turbare uestigia: ne uenatoribus sui itineris præstent indicium. Quod & agricolæ seminibus iniectis sulcis euestigio faciunt retegentes: ne semē surripiatur ab auibus. Præterea cum sint ossa leonis ossibus cæterorū animaliū duriora: intelligi uoluerūt uertentium terram mēbra esse oportere solidiora: q̄ cæteris. Vel potius ut ostendatur per leones: quos quadrupedum reges dicimus: iugo opis subditos: orbis principes terræ legibus esse suppositos. Sedes autem uacuæ illi circumpositæ existimo: nil aliud uelint q̄ ostendere: quia non solū domus: sed ciuitates: quæ incolentium sunt: sedes uacuentur: persæpe peste agente uel bello: seu quia in superficie terræ uacuæ sint sedes plurimæ: idest loca inhabitata. Seu quia ipsa terra semper sedes seruet uacuas nascituris. Seu ad demonstrandū q hi ad quos pertinet terræ cultū: non dico de agricultoribus tantū: sed etiā de principibus: qui ciuitatibus & regnis p̄sunt: non debent se ocio & inepte quieti concedere: quinimo stare continue & uigilare: cum de nouo semper emergant: quæ exercitio talium indigeant. Chorybantes autē has armatos ambire designauerūt uolunt unūquēq; mortaliū pro patria se debere bellis exponere: & arma pro salute patriæ sumere. Gallos autem sacerdotes habere: ob id contigisse dicunt: q cum deū mater: athym decorū adamasset puerū: eūq; cum pellice comperisset: zelo percita illi abscidisse uirilia: & ob id similis sacerdotes appetere: quos gallos a contrario sensu dixere. Sane per dilectum athym uult Macrobius saturnaliorū libro solem intelligi: qui anno quolibet iuuenescere uidetur: & adeo a terra diligitur: ut in se eius suscepta influentia: quas cernimus herbas: flores: & fructus pariat: q eum castrauerit: hoc ideo fictū credo: quia certo anni tempore: solis radii uideantur steriles esse: & potissime circa autūnū & hyemē: in quibus temporibus nihil gigni uidetur ab eis. Vel ut dicit Porphyrius: athys flos est a terra dilectus tanq̄ ornamentū suum: qui tunc a terra castrat' cū ueniente fructu flos decidit: uel si cadat ante fructum nō sit ulterius ad fructū aptus: q hi sacerdotes tympana ferāt: & æra uolunt pro tympanis: quæ uasa sunt semisperica: & semp bina feruntur: duo intelligi hemisperia terræ: in quibus ambobus ut nōnulli opinati sunt: terræ opus ostenditur. Per æra uero intelligi uoluerunt instrumenta ad agriculturā accōmoda: quæ quondā anteq̄ ferri usus inueniretur ex ære confici consueuerant. Hanc præterea multis nuncupauere nominibus: de quibus nōnulla significata exposita supra sunt: ubi de terra: & certa hic sunt: cum aliquibus deabus communia: de quibus in sequentibus dicetur: & ob id quæ sua sunt propria censui apponēda. Vocant igitur eam Opim: Berecinthiam: Rheam: Cybelem: Almam: & magnam Palem. Opim autem ideo uocitatam uolunt: quod ut ait Rabanus. Opem ferat frugibus: & opere melior fiat: Berecinthiam autem dicit Fulgentius uocitatam quasi montium dominam: eo q deorum sit mater: q pro montibus intelliguntur: idest elatis hominibus: uel ut placet aliis & mihi a berecynthio monte seu oppido phrygiæ: in quo persancte colebatur ab incolis. Rhea autem eo q idem græce sonet qđ ops latine. Cybelem uero uoluere nōnulli eam a cybalo quodam denominatam: quem primum illi sacerdotio functum aiunt, alii uero a cybalo oppido: in quo dicunt sacra eius fuisse comperta. Quidam uero dictam uolūt a Cybel: qđ capitis motum sonat: qui plurimus in sacris eius fiebat. Almam autem ab alendo nōnulli credidere dictam eo q suis fructibus omnes alat. Palem autem eam uocauere pastores: & pabulo℞ dixere deā: eo q gregibus & armētis pabula præstet.

De Tethy magna Cæli secunda filia & oceani coniuge. Cap. III.

Tethyn magnā dicit Paulus a Crysippo traditū filiā fuisse Cæli atq; Vestæ & Oceāi cōiugē: qđ qdē Lactānius asserit eāq; matrē dicit fuisse nympha℞. Ve℞ Seruius eā uocat Dorī: qđ arbitror a Virgilio sūpserit dū dicit. Sic ubi cū fluctus subter labere sicanos Doris amara suā nō itermisceat undā &c. In his igit' cū nil historiographū hēat' allegoricus sensus uidēdus ē. Tethys pculdubio aq̄ ē: quā dicit Crysippus ui feruoris cælestis e uisceribus eductā terræ: & sic ex cælo nō hoīe: Vestaq; .i. terra natā. Doris aūt amaritudo iterpretat': quæ qdē solis agēte feruore aq̄ marinæ ut physici testant' addita est: qđ experiētia notū uidet'. Nam ut aiunt nautæ. Salsedo illa sūpficiei aquæ maris tantū imixta est: cū infra decē passus dulcis inueniat'. Sed quid qđ eam Oceano coniugē iungit: cū Oceanus aqua sit: & sic idem uideatur uir & uxor. Credo hoc fingentes sensisse: Oceanum accipi debere p elemento aquæ simplici: qđ quidem agens creditur ubi aquæ actio requiratur. Tethym uero pro aqua elemetata seu mixturam aliorum elementorum habente. Cuius mixtionis opera potest concipere & nutrire. Seu cum utruoq; sexum diis esse describant: ut Valerii serrani carmine patet dicentis. Iuppiter omnipotens regum rex atq; repertor. Progenitor genitrixq; deum deus unus & idem &c. Volunt cum agat aliquid aquam eam uocari Oceanum: cum uero patiatur tethym. Seneca autem ubi de quæstionibus naturalibus scribit aliter uidetur sentire: dicit enim: aquam uirilem uocant Maro: muliebrem omnem aliam. Vocauere autem eam tethym maiorem: ad differentiam tethys matris Achillis: quam nympham uoluere ueteres: nō maximam deam nisi & nymphas ut quandoq; fit diximus deas. Hæc autem magna tethys multos ex Oceano peperit filios: de quibus postea.

De Cerere prima Cælii secunda filia quæ peperit Acherontem. Cap. IIII.

CEres ut placet Lactantio ĩ libro diuinarum ĩstitutionũ: filia fuit Cælii & Vestæ. Hanc dicit Theodonnus Sicani uetustissimi siciliæ regis fuisse cõiugẽ. Siculosq; primũ frumẽti docuisse usum: & Sicano plures peperisse filios: nullũ tamẽ nominat. Hãc ꝑterea testimonio Pronapidis dicit Acherontẽ fluuiũ peperisse: & ob hoc ex ea talem recitat fabulã. Eam. s. concepisse & rubore excrescẽtis uteri: in abditã cretæ specũ secessisse: & ibidẽ Acherontẽ peperisse: qui nõ ausus lucẽ aspicere defluxit ad inferos: & ibidẽ ĩfernalis effectus est fluuius. Cuius fictionis ipsemet Theodontius talẽ explicat rõnẽ. dicit enĩ pro constanti habitũ Cererẽ suasisse Saturno fratri ne Titano regnũ aliquo pacto restitueret: & aduersus conditionẽ inter Titanũ & Saturnũ initam: quos Saturnus filios masculos procreauit: clam nascẽtes surripuisse: una cũ Vesta matre atq; educasse: qđ cũ detectũ esset: & audisset Saturnũ opemq; a Titano denneri captiuos: sibi timens: in cretam abiens latebras petiit: nec ausa est comparere: donec certior facta est: Iouẽ uictoria liberasse parẽtes. Ex quo Cererẽ concepisse uoluit Pronapides dolorem ex captiuitate fratrum: eumq; in specu. i. in latebris peperisse: idest emisisse seu reliqsse: dum uictoria Iouis læta uenit in publicum. Eũ autẽ Acherontem dictũ ab a qđ est sine. & Cheron gaudium: nam absq; gaudio est qui dolet: & ideo lucem uidere noluisse dicit. quia dolentes utplurimum deiectis in terram oculis recessus appetunt: & obscura loca. Ibi enim infernalis fluuius factus est: quia apud iferos nulla unq̃ sit lætitia. nec illi ideo pater ascribitur: quia nostra tantum existimatione procreatur.

De Acheronte infernali fluuio Cereris filio: Qui genuit sex filios: scilicet Alecto: Thisiphonem: Megeram Victoriam. Aschalphum & Stygem. Cap. V.

ACheron ifernalis fluuius absq; patre Cereris fuit filius. ut præmonstratum ẽ. Hũc Paulus Titanis & terræ filiũ dicebat & ob id a Ioue deiectũ ad iferos: qa sitiẽtibus titãis limpidas ꝑstitisset aqs. Sane noster Dãtes in pria sui poematis parte: q̃ ĩfernus dicit: aliter de origine huius sentire uidet. Dicit enĩ in sũmitate idæ mõtis cretẽsis statuã eẽ ingentẽ cuiusdã senis: cuius aurrũ caput est: pectus uero & brachia argentea: corpus & renes ex ære cõfectos: tybias atq; crura & sinistrum pedem ex electissimo ferro factum: dextrum autem pedem ex terra cocta consistere: & in eum fere corporea moles: omnis in romam uersa inniti. Et has omnes partes præter aureũ caput timulas habere: ex quibus effluunt guttæ aquæ seu lachrymæ: quæ collectæ: & per cauernas ad inferos descendẽtes flumen faciunt acherontis. Sed quid sibi tam uariæ uelint fictiones uidendũ est: Cur cereris dictus sit filius præmõstratũ est: ꝙ titanis & terræ fuerit etiam concedi potest: ubi titanum solem intelligere uelimus: ut etiam ueteres uoluere: & sic nõnulli opinati sunt: agente calore solis aquas maris trahi in uiscera terræ: & ex eis a frigore terræ dulcoratas effluere: & sic cum sol causam dederit eius filius dici potest: ac illius cuius uidetur uterũ exire. Quod inferorũ sit fluuius: hoc modo potest accipi. sunt enim fluuii duo: quibus acheron nomen est. Vnus quidem apud molossos defluit: ut dicit Titus liuius & in stagna: quæ inferna uocantur effluit: & ex eis in helespõtium sinũ mergitur. Alter uero apud lucanos fluens morte Alexandri epirotæ insignis in infernũ cadit: & sic horum ad inferos unusquisq; descendit. Nam qui apud molossos est in regno quondã Plũtonis: qui deus inferni dictus est: eo ꝙ ab oriente sole factum esset inferior uagamr. Et sic si in regno Plutonis est. in inferno est. Attamen de secundo sic sensere quidã. Asserunt quippe priscis tẽporibus græcis fuisse consuetudinẽ: dãnatos exilio in italiam mittere: seu ipsi exules sua sponte uenite: quã eo ꝙ apud inferum mare dicebãt: seu quia inferior græcia ab ortu sit solis: ideo & flumẽ: & dãnatos esse apud inferos testabãtur: ex quo uolũt locum fabulæ adinuentum: cum etiam ethimologia nominis fluuii faueat fictioni: cum sonet sine gaudio uel salute: quasi exules patria perdita absq; gaudio uel salute essent. Qui uero aliter senserũt: ut seruius: & post eum Albericus dicunt Acherontem fluuium non esse: sed solum italiæ: uerum de hoc alias. Dantes autẽ noster de uero archeronte infernali intelligit: & dicens: quia in creta insula senex sit statua ex uariis metallis a damiata syriæ ciuitate in romã uersa: intendit loci congruẽtiã origini designare: & tempora causasq;. Sed primo de loco uideamus. Dicit ergo statuã senis: seu senẽ stare erectũ: ut per hunc intelligamus humanũ genus: quod adhuc stat esto antiquũ sit: & stat in mõte Ida. Ida enim idem est quod formositas: per quã sentire uult formositatẽ tẽporaliũ rerũ: quã ut periturã designet dicit. olim montẽ illũ lætum: hodie uero tristem atq; desertũ. In monte autem cretensi dicit: eo ꝙ creta insula tripartiti orbis media uideatur. nam illi ab arctoo ægeum est mare: & ab occiduo Ionium: seu myrthæum: quæ europæ sunt maria. A solis ortu est illi ichareum mare: atq; carpatium seu ægyptiũ: quæ asyatica maria sunt. A meridie uero & occiduo afro alitur ponto: & sic tribus orbis partibus terminus est: ut itelligamus: non solum unam harum partium: sed omnes operam dare: ut acheron cõcreetur. Ipse autem ex guttis cadentibus: idest ex criminibus & operibus prauis fluxisq; antiquarum ætatum: & præsentis confectus est olim: & conficitur hodie: ut sentiamus ex criminibus mortalium amitti gaudium sempiternum. Verum ut appareat: quia non omnis ætas in hoc conueniat: aureum caput solidum esse dicit: ut per illud intelligatur innocentiæ primi parentis tempus: & nostrũ dum renati baptismate in infantia simplices perseueremus. Demũ uenit argentea: quæ & si corporeis uiribus uideat ualidior uitiis tamẽ efficitur uilior: & sic argentea scissa timis: idest criminibus. Tandem terna sequitur ꝑriorũ sonorior: & operũ longe deterior: & hæc æquo modo scissa est: & in augmẽtũ agit miseriæ. Inde sequitur ferrea fortior reliquarum etiam peior & obstinatior. Vltimo sequitur testea: in quam omnis moles corporea inclinatur: & per quam mortalium fragilitas: & senium designatur. & hæc scissa est. Ex quibus quidem scissuris fit ut lachrimæ effluant facientes acherontem: idest gaudii perditionem: ex qua acquisitio tristitiæ sequatur necesse est: ut stigis habeatur origo: & ex tristitia: doloris incendium: qui phlegeton est. Et

ex hoc luctus miseriæ: frigiditas sempiterna: quam cocitus significat. Quod autem a damiata in Romã uersus sit describit humanũ genus: qđ in campo damasceno principium habuit: Romam regnotũ mundi ultimam: idest finem suum prospiciat.

De furiis filiabus Acherontis in generali. Ca. VI.

FVrias tres esse omnes uident uelle poetæ: de quibus in generali libet pauca præfari: ut de particularibus sumarur facilius intellectus. Primo igitur eas dicunt Acherontis fuisse filias atq; noctis: q; Acheron illi pater fuerit testatur Theodontius: qđ autem ex nocte matre natæ sint carmine patet Virgilii dicentis. Dicuntur geminæ pestes cognomine duræ: quas & tartareã nox intempesta megeram Vno eodẽq; tulit partu: & cætera. His insuper plura esse nomina uoluere. Nam apud inferos eas uocari dixere canes: ut uidetur uelle Lucanus dum dicit. Iam uos ego nomine uero Eliciam stigiasq; canes in luce superna Destituã: & cætera. Apud mortales furias. ut ab effectu pater per Virgilii carmen. Cæruleis unũ de crinibus anguem Cõiicit. inq; sinu præcordia ad intima subdit Quo furibũda domũ monstro permisceat omnẽ. Eumenides etiam apud nos appellari dicuntur: ut per Ouidiũ patet dicentẽ: Eumenides tenuere faces de funere raptas: & cætera. Et hoc apud nos factũ in infortunato cõiugio satis cõstat. Diræ enĩ appellãtur & hoc apud superos: ut ait Virgilius. At procul ut diræ stridorem agnouit & alas: Infœlix crines scinditiuturna solutos: & cætera. Nam Iutuma dea stridorem diræ in aere: non in terris agnouit: Vocãtur. & uolucres ut idem dicit Virgilius. Iam iam linquo acies ne me terrete timentem Obscœnæ uolucres alarũ uerbera nosco. Dicit præterea Theodontius apud littorales harpyas appellari. Post hæc illas aiũt Iouis atq; Plutonis obsequio deputatas: ut Virgilius testatur scribens de eis. Hæ Iouis ad solium sæuiq; in limine regis Apparent accuuntq; metum mortalibus ægris. Si quando lætum horrifirum morbosq; deum rex Molit meritis: aut bello rerritat urbes: & cætera. Sed iam quid ista uelint uidendum. Dicunt igitur eas Acherõtis & noctis filias: & ratio uidetur talis. Non succedentibus pro uotis rebus & ratione cedente: ut perturbatio mentis oriat: de necessitate uideatur: quæ non absq; mentis cæcitate iudicii perseuerat: & perseueratione fit maior: donec erumpat in actum: qui absq; ratione factus furiosus appareat necesse est. Et sic ex Acheronte furiæ nascũtur & nocte. Dicuntur præterea apud inferos canes: scilicet apud homines conditionis infimæ: qui dum in perturbationẽ ueniunt nõ existentibus furori uiribus: clamoribus omnia cõplent: canũ more latrãtes. Apud medios autẽ furiæ: uel eumenides dictæ sunt: eo q; maiori ledant incẽdio furiosum. mediocris enĩ homo perturbatus: ut in se agat: seq; intus rodat atq; cõsumat: quædam faciunt. nã ne in minores agat lex publica prohibet in maiores potentia: & more uulgi inferioris clamores emittere indignatio uetat: secum igitur urit: & si eruperit uix desistet quin in maximũ tendat incendiũ multis opitulantibus furori. Eumenides dicunt ab heu: quod est interiectio dolẽtis: & men quod est defectus: eo q; ipse qui patitur sibiipsi pœna sit: seu per antiphrasim dicunt ab eu & mane: quod utrũq; sonat bonũ: & ipsæ omni bono carẽt. Apud supos uero appellant diræ a sæuitia maioꝝ in minores: ad quã cõfestim euolat maiorũ furor. Volucres aũt appellantur a uelocitate furoris: cum repente a mansuetudine in furorẽ erũpant homines. Harpye autẽ apud littorales a rapacitate dicuntur. Tanto enĩ feruore litorales efferunt in prædã: ut in nullo discrepet a furore. Plutoni autẽ ideo obsequiosas uocant: quia diuitiarũ dicitur deus: ut aduertamus crebro perturbationes: irasq;: & rixas: ob ĩmoderatã auri cupidinem suscitari. Quod autẽ Ioui assistant: non est mirandũ: esto illum pium mitẽq; dixerimus. pio enim iudici opportunum est ultores scelerũ habere ministros: qbus si careat: aut nõ utat: legum auctoritas facile dissoluetur. Est insuper aliquando ob populorũ crimina diuina permissio: ut in elemẽtis misceatur furor: & eis discordãtibus ĩficiatur aer: & pestes lætiferæ oriant: qbus miseri absorbemur. Sic ex eorundẽ superbia bella nascantur: ex quibus incendia: populationes: & excidia consequuntur.

De Alecto filia prima Acherontis. Cap. VII.

ALecto furiarum prima est Acherontis: & Noctis filia: quã sic describit Virgilius. Luctificam alecto dirarum a sede sororum Infernisq; ciet tenebris cui tristia bella: Iræq; ĩsidiæq; & crimina noxia cordi. Odit & ipse pater Pluton: odere sorores Tartareæ: monstrum tot sese uertit in ora. Tã sæuæ facies: tot pullulat atra colubris. Et paulo ĩfra. Tu potes unanimes armare ĩ prœlia fratres. Atq; odiis uersare domos: tu uerbera tectis. Funereasq; ĩferre faces: tibi numina mille. Mille nocendi artes &cę. Satis hoc carmine huius furiæ officia apparent: satis potentia: satis & truculentia: cum etiam plutoni & sororibus odiosa sit. Sonat enim alecto iuxta Fulgentium ĩpausabilis: ut ĩtelligat omnem furiam ab animi inquietudine initiari: quæ quidem inquietudo totiens intrat mẽtes: quotiens desistimus nosipsos & deum cognoscere.

De Thisiphone furia Acherontis. ii. filia. Cap. VIII.

THisiphones furiarum secunda: est Acherontis & Noctis filia: quã sic designat Ouidius. Nec mora Thisiphone madefactam sanguine sumit. Importuna facem: fluuidoq; cruore rubentem. Induitur palam: tortoq; ĩcingitur angue. Egrediturq; domo: luctus comitantur euntẽ. Et pauor & terror trepidoq; insania uultu &c. Quibus Claudianus addit. Centum illi stãtes uibrabãt ora cerastæ. Turba minor diri capitis sedet ĩtus abactis Ferrea lux oculis: qualis per nubila phoebes A tracia rubet arte color suffusa ueneno. Et his superaddit Statius dicens. Suffusa ueneno Tenditur: ac saniegliscit cutis igneus atro Ore uapor: quo longa sitis morbiq; famesq;. Et populis mors una uenit &cæ. Sic igitur uti per Virgilium alecto qualitas: sic per hos tres uates Thisiphonis demõstrata est. Fulgentius præterea dicit. Thisiphones idem qđ tritoniphones. i. irarum uox in quam postq̃ pectus turgidum fecit inquietudo facile deuenitur: & ideo progressum talem facem sanguine madẽtẽ dicit Ouidius: eo q; ignea ira nunq̃ egreditur nisi in sanguine: & ideo fluuido cruore rubẽtem dicit ob colorem faciei hominis irati. & ad dispositio-

nem animi demonstrandam. Nec ante consurgit iratus quam illum amicorum comitantur lachrymæ illi minus sano timētes: qui ideo a terrore comitatur: quia iratus omnis terribilis uideatur. Serpentes nunc eidem appositi habent iræ seuitiam denorare. Hinc deueniens iratus ī uocem emimt uapores: idest uerba per quæ sæpe desolationes oriuntur lococum & populorum mortes atque egestates.

De megæra furiarum .iii. Acherontis filia. Cap. IX.

MEgæra furiarum .iii. Acherontis & noctis filia: sic a Claudiano ubi de laudibus Stilliconis effigiatur. Improba mox surgit tristi de sede megæra: Quam penes īsani fremitus animique prophanis. Error. & undantes spumis furialibus iræ. Non nisi quæsitum cognata cede cruorem. Illicitumque bibit primum quem fuderat ensis. Quem dedetint fratres: hæc terruit herculis hora: Hæc defensocum terrarum polloit artus. Hæc Athomanteæ direxit spicula dextræ. Hæc agamēnonias inte baccata penates Alternis lusit iugulis: hac auspice tedæ Oedipodē matri natæ & iunxere thiestem &c. Et quoniam megæra magna sonat contentio seu lis: satis cognoscere possumus per superiores uersus facta nomini conuenire: & sic fit ut ex inquietudine animi deueniamus in clamorem: & ex clamore in odium & rixam: ex quibus furiosi in exitium sæpissime cuimus.

De Victoria quarta Acherontis filia. Cap. X.

VIctoriam dicit Paulus Acherontis fuisse filiam: ex Styge filia sua susceptam cui adeo Iouem fuisse gratum aiunt: ut cum ei fauisset in pugna gigantum sibi loco muneris exhibuisse: ut dii per Stygem matrem eius iurarent: & si qui aduersus iuramenrum agerent per certum tempus a nectare abstinerent. Hanc Claudianus ubi de laudibus Stiliconis sic describit. Ipsa duci sacras uictoria pandetet alas. Et palma uiridi gaudēs: & amicta tropheis Custos īperii: uirgo quæ sola medetis Vulneribus: nullumque doces sentire laborem &cæ. Theodontius uero fere concors Claudiano in descriptione eam insuper ornat triumphalibus ortiamentis. Verum paulus discrepat: eamque dicit lætam: sed rubigine atque puluerulento squalore obsitam: armis imdutam & cruentis manibus: nunc captiuos: nunc spolia recensentem: & ornamenta quæ Theodontius huic apponebat filio eius: quem hotiorem dicunt exhibent omnia Sed quid senserint exquitamus. Victoriam Acherontis filiam ideo uoluisse ueteres credo: quia non ex incuria & ocio acquiratur: sed ex cogitationibus continuis: quæ dum ex ingenio exprimuntur utiliora consilia: agunt profecto cogitantem: & ab eo gaudium omne amouent: & sic iam adest Acheron. Præterea nec in comessationibus atque ioculationibus inuenitur: quinimo ex uigiliis circuitōibus & laboribus assiduis constanti animo & forti pectore: dolore uulnerum & tolerantia incursionum excerpitur: quæ absque tristitia patientis euenire aut toletari non possunt. Verum ut differat hæc tristitia a tristitia furiarum: illa ab ægritudine mentis: hæc a corporea utplurimum oritur. Et sic cui pater Acheron uenerat: stix accedit euestigio mater. Econtra autem festantes nec aliqua præmeditantes facile deueniunt in cuinam. Troia anxia capi non potuit. læta confestim capta est. Alatam uictoriam dicit Claudianus: qa facile etiam una oppotiuna obmissa uigilia nonnunquā in partem euolat alteram: Palma omatur: quia nunquā lignum palmæ corcumpitur: frondesque uiriditatem conseruant ut uictoris auctum robur & nomen ī longum uirere ītelligamus Tropheis autem amicta est ut secūda honoris species īpensi uictori monstretur. minor. n. erat triumphus. & quia ī eo sacrificaret ouem uictor: ouatio uocabatur. Seu uocabant ueteres tropheum tcuncum ad instar superati hoīs factum: & atmis eiusdē indutū habitus uictoriæ a Paulo designatus aptior uidetur: quam is qui a Theodonno scribit: Non enim extemplo uictor ornamentis omatur: non uictoriæ: sed ob uictoriam ei postea exhibētur.

De honore Victoriæ filio. Cap. XI.

HOnorem Theodontius & Paulus filium dicunt fuisse Victoriæ: ex quo patre non dicunt. Hunc tamen arbitror ideo Victoriæ dictum filium: quia ex uictoria quæsita consequatur honor: qui quidem in præsentia suscipientis & exhibebatur: cum laudes in absentia præstaretur. Huic a Romanis olim templum constructum fuit templo uirtutis iunctum: ad quod nisi per templum uirtutis non etat introitus: ut appareret neminem nisi per uirtutem honorem consequi posse: & si ob aliam causam cuiquam fiat: non honor sed ridiculæ atque lætales blanditiæ sunt: huic coniugem fuisse reuerentiam uolunt: & ex ea illi maiestatem exortam. Sunt tamen qui idem dicant reuerentiam & honorem cū differant. Est honor publicus & priuatus: publicus cum alicui laurea uel triumphus decernitur. priuatus is est qui a priuatis impeditur. ut dum alicui priuato assurgimus: eum præmittimus: primum locum in templo uel mensa præstamus. Reuerentia uero est quam maioribus non ex decreto sed sponte uel cōsuetudine exhibemus: cum flexis genibus & adaperto capite uenerabiles uiros alloquimur. Quæ solius dei sunt: esto sibi ambitiosi principes occuparint.

De Maiestate Honoris filia. Cap. XII.

MAiestatem honoris atque reuerentiæ filiam dicit Ouidius: de qua ubi de fastis sic ait. Donec honor placidoque decens reuerētia uultu Corpota legitimis īposuere toris. Hinc sacra maiestas quæ mūdum temperat omnem. Quaque die partu est edita magna fuit. Nec mota cōsedit medio sublimis olympo. Aurea purpureo conspicienda sinu &c. Hanc honoris & reuerentiæ filiam uoluisse reor: quia ex honore impenso & exhibita reuerentia fit quidam maiotitatis status in suscipiēte: ex quo maiestas est dicta deo soli competens.

De Aschalapho quinto Acherontis filio. Cap. XIII.

AScalaphus Acherōtis & Ornæ nymphæ fuit filius: ut ait Ouidius. Aschalaphus audit quē quondam dicitur ornæ Inter auernales non ignotissima nymphas: Ex acheronte suo fuluis peperisse

sub undis &c. Hunc aiunt rapta Proserpina a Plutone: cũ quæreretur nunq̃d aliquid apud iferos gustasset: eã accusasse atq; dixisse tria grana mali punici ex uiridario ditis gustasse: ex quo factum est ut non restitueret̃ ex toto Proserpina: & ipe uerteret̃ a Cerere in buboné. Circa qđ figmẽtũ nil credo aliud uoluisse poetas: q̃ osten dere odiosissimũ esse accusatoris officium: & iccirco aiunt in bubonem uersum Aschalaphum: eo q; sicut bubo funesta est auis: & sinistri semper augurii reputata: sic & accusator semp laboris: & anxietatis prænuncius est accusato. Præterea bubo stridula auis est: ut ostendat̃ clamosos esse accusatores: sic & uti bubo sub multitudine uariaꝝ pennaꝝ modicum habet corporis: & æque accusatoris sub longa uerbositate utplurimũ reperitur modicum ueritatis. Igit̃ non incongrue filius dicit̃ Acherontis: ad similitudinem salrẽ officii: quia sicuti Acheron gaudio priuat quos transuehit: sic & accusator hos replet tristitia in quos inuehitur. Quod aũt Orne mater eius dicatur: a consuetudine bubonis sumptum est: qui sæpissime: ut aiunt: qui de ꝓprietatibus rerum scripsere: die mortuorum sepulchris inhabitat: quæ ut ait Papias Omæ uocantur: & Lucanus ait. Cælo tegitur qui non habet urnam. Spectantia ad Cererem & ꝓserpinam ubi de eis in sequẽtibus apponetur.

De Styge Acherontis sexta filia. Cap. XIIII.

STyx iferna dicit̃ palus & Acherontis & terræ filia existimat̃ a cunctis: & secũdum Albericum deũ nutrix & hospita: per quam etiam ut supra dictum est dii iurant: neq; timore pœnæ audent deierare: ut ait Virgilius. Stygiamq; paludẽ dii cuius iurare timent & fallere numen &c. priuabatur. n. ad tempus qui deierasset nectareo poculo. Et hoc ideo illi uolunt concessum: quia uictoria eius filia: diis aduersus Titanos pugnantibus fauisset. Styx enim iterprætatur tristitia: ideo Acherontis: qui sine gaudio est dicta filia: eo q; ut ait Albericus: q gaudio caret in tristitiã labit̃ facile: imo ut labat̃ necesse est. Terra aũt illi attribuit̃ mater: qa cũ oĩs aqua a fonte illo aquaꝝ uno Oceano ꝓcedat: trahi p uiscera terræ usq; ad illum locũ, unde prorumpit in publicũ necesse est: & sic terra Stygis dicit̃ mater: Seu secũdũ aliũ sensum. Inter humores ab elemẽtis impressos mortalibus: a terra imprimitur melancolia: quæ proculdubio tristiciæ mater & altrix est. Deoꝝ autem nutricẽ & hospitã non abq; ministerio Stygẽ uoluere. Circa qđ aduertendũ est duplicẽ esse tristitiã. Aut tristamur qa detestãda nostra desideria: quacũq; ex causa sit cõseq nequeamus. Aut tristamur cognoscentes qa aliquid seu multa minus iuste pegimus. Tristitia prima nunq̃ deorum fuit nutrix aut hospita. Secunda uero fuit & est: nã ex minus bene cõmissis dolere & tristari nil aliud est: q̃ alimenta præbere uirtuti p quam in deitates suas gẽtiles ruere: & nos christiani i beatitudinem imus eternã in qua dii nõ inanes aut perituri sumus. Has tristiciæ species optime sensisse i. vi. æneidos ostẽdit Virgilius: ubi perfidos & obstinatos i malũ homines mittit i tartara: ubi nulla ẽ redemptio. Alios uero post exactas ob culpam pœnas elysios ducit in cãpos. Seu uolumus dicere: qđ magis forsan sensere poetæ. deos. i. sol & sydera ad ægyptios aliquando abiisse: qđ hyemali tempore contingit: quando sol semotus a nobis tenet solstitiũ antarcticum: qđ ultra meridionales ægyptios. Cenith capitis habitantiũ ibidẽ facit: & tũc a palude stygia pascunt̃ sidera secundũ opinionẽ eoꝝ: qui existimabant superioꝝ corpoꝝ ignes ex humiditate uaporum ex aqua surgentiũ pasci: & apud eã hospitantur donec uersus arcticũ polum gradũ non flexerint. Stygem autem esse sub australi plaga demonstrat Seneca: eo libro quẽ scripsit de sacris ægyptioꝝ dicens. Stygẽ paludem apud superos esse. i. apud eos qui in superiori sunt hemisperio: ostendens inde q; circa syrenẽ extremã ægypti partẽ uersus austrum locũ esse: quẽ phyalas hoc est amicas incolæ uocitent: & apud eas paludem esse ingẽtem: quæ cũ transitu difficillima sit: limosa nimis & papyris iplicita: styx appellata ẽ: quasi tristiciã & laborẽ nimium transeuntibus inferens. Iurare autẽ deos per stygem potest esse rõ talis. Cõsucuimus. n. per eas res: quas timemus aut optamus iurare. Sane q summe gaudet nõ uidet̃ habere qđ cupiat: cũ nõ desit qđ timeat: & ex his dii sunt quos fœlices faciunt. quãobrem restat ut iurent per tristiciã: quã sibi noscunt aduersam. Quod deierantes nectareo priuentur poculo: eo dictum puto: qa qui ex fœlicitate i miseriam deuenere: deierasse: idest minus bene egisse dicebant: & sic a nectareo poculo ad amaritudinẽ infortunii deuenisse.

De Cocyto ifernali fluuio Stygis filio q genuit Flegetontem. Cap. XV.

c Ocytus ifernalis est fluuius: quem ex Styge palude natum dicit Albericus: quod ob id arbitror dictum: quia luctus quem per Cocytum intelligunt ex tristitia quæ styx est oriatur.

De Flegetonte fluuio ifernali Cocyti filio qui genuit Lethem. Cap. XVI.

FLegeton & hic iferni fluuius ẽ: & secundũ Theodõtiũ Cocyti fluuius: ob id ut extimo dictũ: qa ex diuturno luctu qs facile ueniat i furorẽ: quod qdẽ ut nõnullis placet natura cõtingit. Nã exhausto lachrymis humiditate cerebro: feruẽtes cordis impetus frenari nõ possunt: & sic qs in furiã labit̃. Flegeton. n. ardor iterpretat̃: ut comprehẽdat̃ ex feruore cordis nimio: hoĩum excitari furores.

De Lethe fluuio ifernali Flegetontis filio. Cap. XVII.

LEthem iferni dicunt fluuium & Flegetontis filium quod ideo dictum puto: eo q; ex furore nascatur obliuio. Cernimus enim furiosos suæ suorum q; dignitatis oblitos: & lethes iterpretatur obliuio. Hũc fluuium ponit Virgilius apud Elysios campos & eo illos potari quos Mercurius uult reuerti ad corpora: de qbus supra dictũ ẽ: ubi de Mercurio primo. Dantes uero noster illum describit i summitare montis purgatorii: & ex illo dicit animas mundas & cælo dignas potare: ut obliuiscant̃ præteritoꝝ maloꝝ: quoꝝ memoria fœlicitati perpetuæ præstaret ipedimentum.

De Vulcão primo cæli filio quarto: q genuit Apollinẽ. Cap. XVIII.

VVlcanus primus teste Tullio ubi de naturis deorum: cælo natus est: de quo nil aliud repitur nisi quia ex minerua secundi Iouis filia: ut dicit Theodontius: Apollinem genuerit primũ. Credo ego hunc igneum & inexhausti uigoris hominem fuisse & Saturni fratrẽ.

De Apolline primi Vulcani filio. Cap. XIX.

APollo: ut Ciceroni placet & Theodontio: filius fuit primi Vulcāi atq; Mineruæ & ut ipsemet Tullius asserit ubi de naturis deoꝝ hic oīum Apollinū fuit antiqor. hunc dicit Theodōtius fuisse mediciæ artis reptoré: & primū uiriū herbaꝝ cognitoré: quātūcūq; Plinius i libro historiæ naturalis asserat chironé Saturni & Phylare filiū primū fuisse herbaꝝ uiriū atq; medicamētoꝝ reptoré.

De Mercurio quinto Cæli filio. Cap. XX.

MErcurius q tertius est: ut ait Tullius de naturis deorum: cælo patre & die matre natus est: obscœnius tamen excitata natura: eo q aspectu proserpinæ motus sit. huic ornaméta quæ cæteris apponuntur. Dicit tamé Theodontius ægyptios uirgæ huius circūuolusse serpenté: quod testatur Valerius martialis æpigramatū libro septimo dicens: Cylenes cæliq; decus facunde minister: Aurea cui torto uirga dracone uiret. Aiunt insuper eum ex Venere sorore sua Hemaphroditū filium suscepisse. His præmissis quid sensisse ueteres fictiōibus uoluerit exquiramus: & primo quid eū a cælo obscœne genitū dicant. hoc circa multa dicebat Leontius: ut prospectū cæli i terrā: & rarā planetæ Mercurii apparitioné: & alia huiusmodi: quæ quoniā friuola uisa sunt: eis omissis barlaæ relatū apponere libuit. Dicebat. n. huius Mercurii a natiuitate nomē hermes fuisse: seu hermias: eumq; ex stupro Phylonis archadis & proserpinæ eiusdé filiæ: i quā se balneāté impudicos iniecerat oculos: procreatū: & sic satis patet quia obscœne excitata natura sit īspecta proserpīa: Hermetem auté eū nominatū dicit: eo q eo nato: cum de futuris eius successionibus Phylon consuluisset mathematicū habuit pro responso eū diuinum futuꝝ hominé & maximum diuinarū rerum interpreté: quāobré Phylon qui illū exponi proposuerat: seruari fecit: atq; cum diligētia nutririeūq; uocauit hermeté: eo q hermena græce latine sonet interpres. Post hæc cū adoleuisset: ob tuborem scelestæ originis ī ægyptū secessit: ubi mirabiliter profecit in multis: & potissime in arismetrica geometria & astrologia: adeo ut ægyptiis cæteris præferretur: & cū ob excellētiā prædictoꝝ iam Mercurii nomé meruisset: medicinalibus operā dedit: ramque in his sublimis effectus ēut nō omisso Mercurii nomine crederetur Apollo: & longe ꝑfusius i sacris Aegyptioꝝ instructus: cunctis factus est homo mirabilis: ibique seu ad eius nobilitandā originé: seu potius ad ignominiam originis contegēdam: Cæli dictus est filius & diei: quasi a cælo missus: & in diei luce factus conspicuus. De hoc præterea Hermes trimegistus: q se testatur eius fuisse nepotem mentioné facit: eo i libro quem de idolo scribit ad Asclepium dicés: q esto mortuus uenītes ad eius sepulchrum adiuuet & conseruet. Sed qd ī hæc uelint insignia aduertendū: cū aliud ī planeta: aliud in medico: aliud ī rhetore & aliud i mercatore: uel fure mercurio habeant demonstrare. Dicunt ergo eū ut præmonstraui est ubi de mercurio primo: galero tectū: ut per illum cælum intelligamus: a quo & si tegamur omnes: a medico potissime cognosci debet: circa planetarum motus uarios & eorum dispositiōes & syderum speculando: ut per ea tanquā i humana corpora agentia: & causantia plurima: & ægritudinum causas: successus & opportuna remedia possit agnoscere: atq; ea quæ ad salaté ægrotantis necessaria monstrantur disponere. Talaria uero illi apponūtur pēnata: ut per ea noscamus oportere medicū promptū & ad remedia contingentiū habere scientiam: ne ante ægritudinem laboraos deficiat: q accesserit tardi medici argumentum. Præterea ut ipsi cognoscant cum naturæ ministri sint omni alia seposita cura se debere ad necessitates uocantium euolare. Est illi insuper uirga quā supra diximus illi ab Apolline fuisse concessam: ut intelligatur primo: quia concessa est ab Apolline medicinæ auctore: idest a medico experto & doctore auctoritas approbantis: absq; qua nemo hercle deberet tale officium exercere. Insuper dicūt eum hac uirga ab orco pallentes euocare animas: ut appareat multos iam dudum iudicio & arte multorum medentium in morté ituros scientis medici adiutorio in uitam retentos: seu a morte: idest ab orco potius reuocatos. Sic uersa uice dum minus morborū noscuntur causæ: hac eadé uirga. i. auctoritate uel artificio minus congrue operato: aīæ quæ stetissent emittunt ad tartara. i. in morté. Somnos etiā hac uirga. i. arte dat medicus persæpe in somnū declinare nequeuntibus: & aufert in suam perniciem dormientibus nimium. Ventos īsuper hac uirga medicus amouet: dum stultas ægrotantium opiniones suasiōnibus & rationibus ueris amouet: auferendo timorem. Seu etiam dū uentositates uiscera in grauissimū patientis doloté agitantes suis aut potionibus: aut remediis aliis resoluūt in nihilum. Sic & nubila tranant dū humiditates sup̄fluas educant quasi tranantes. i. ad se trahentes a corpore languido. Serpés aūt ideo circūuoluitur uirgæ: ut intelligamus medicinale exercitiū absq; naturali & debita discretione tendere nō forte minus in pernicié q̄ salué. Pendent. n. nō minus ex aīaduertentia medentis q̄ ex arte quandoq; remedia. Iubet. n. ars rubarbaro a corporibus expelli sup̄flua: qd si debilitato nimium dabitur: facile uita cū superfluis emittet. & iō circa talia & alia oīa medētis plurimū opportuna discretio: quæ per serpenté prudentissimū alias designatur uirgæ ideo circūuolutū ut nunq̄ absq; discretione exerceatur auctoritas. Qd' Hermaphroditū genuerit dicit Pau. ueꝝ nō esse. sed ideo fictū atq; appositū est: qa primus ægyptiis qui monstruosum arbitrabantur Hermaphroditos nasci atq; tanq̄ ré præter naturā abiiciebant si quando aliqué nasci cōtigisset: ostēdit qa naturali gigni rōne poterāt: & q̄ in ꝑte matricis susciperet a fœmina.

De Hermaphrodito Mercurii & Veneris filio. Cap. XXI.

HErmaphroditum dicit Theodōtius ex Venere filium fuisse Mercurii: qd etiam testatur Ouidius dicens. Mercurio puerum & diua cithereide natum Naiades ideis enutriuere sub antris: Cuius erat species: in qua materq; paterq; Cognosci possent: nomé quoq; traxit ab illis &c. Ex quo insup Ouidius fabulam recitat talem. Quod cum ida monte phrygiæ: in quo fuerat nutritus: derelicto: uagans in cariam usq; deuenisset: fontem lympidum uidit: quem Salmacis nympha incolebat: quæ cū eum formosissimū uidisset: e uestigio amauit: & blandis uerbis in suam sniam trahere conata est. Tandem cū ue-

recundaretur adolescētulus:aspernareturq; uerba nymphæ pariter & amplexus:illa simulato recessu post ue-
pretum latuit. Iuuenis autem putans abusse nympham nudus fontem intrauit:qđ Salmacis uidens abiectis
uestibus confestim & ipa in fontem se nudam dedit:renitentēq; tenuit. Verum cum eum inflexibilem cerne-
ret:orauit ut ex ambobus efficeretur unus. Et factū est:& sic qui masculus intrauerat fontē: masculus illum
exiuit & fœmina:& deprecatus est ut q in ea balnerentur in posteꝝ hanc eandem ignominiam reportarent:
quod obtenptum est: fauente precibus utroq; parente. Hermaphroditū ex Merrurio & Venere genitum
uult Albericus lasciuientē præter opportunitatem esse sermonem:qui cū uirilis esse debeat: nimia uerbonī
mollirie uidetur effœminatus. Ego uero Hermaphroditū habere utrūq; sexū ad naturam Mercurii refero:
quē uenerabilis Andalo aiebat:eo q cū masculinis planetis masculus esset:cū fœminis aūt fœmina: īferre in-
ter cætera his quoq; natiuitatibus ꝑerat:ni planetaꝝ alius obsisteret:uel cæli locus: ut utriusq; sexus cōcupi-
scētia teneret. Sed uolunt nōnulli altius ītellexisse poetā:dicētes in matricibus mulieꝝ septē cōceptui aptas
cellulas esse:quaꝝ tres in dextera uteri sunt:& totidē ī sinistra & una media. Ex his unaquæq; duos posse cō-
cipere:quantūrunq; dicat Albericus in libro de naturis aīalium:se ab ortu cuiusdam mulieris aduertisse eā
c.l. filios inuicem concepisse. Ex his enim quæ in dextera sunt cum semen cōcipiunt:masculos pariunt. quæ
autem in sinistra:fœminas. cum ueto in ea quæ media est concipitur:nascunt utrunq; sexum habētes: quos
Hermaphroditas dicimus:& sic in cellula tanquam in fonte utriusq; sexus lucta est. & dum uincere conatur
uterq; ne alter succumbat:efficitur:ut utriusq; uictoriæ uestigia uideant. Sic rata manet oratio:ut si qs fon-
tem illum ītrauerit:semiuir exeat illum. Sane longe aliter sensisse poetantes existimo. Est enim Salmacis ca-
riæ fons celeberrimus:q ne hac labe pollutus appareat:& purgare fontē:& qcqd dederit fictiōi cām:libet ap-
ponere. Est igr ut Vitruuio eo ī uolumīe:qđ de architectonica scripsit:placet:fons cui salmacis nomē ē i caria:
haud lōge ab alicarnaso claritate ꝑcipuus:& sapore egregius:circū quē barbari olī:carii.s.& lelegæ hītabāt: q
a Nyda & a Reuania archadibus:a qbus ibi Troezē cōis deducta Colonia:pulsi ad mōtana fugere:& latroci-
niis atq; discursionibus omnia īfestare cœpe. Sed cū de colonis archas unus lucri tractus auiditate prope fon-
tem tabernam meritoriā edidisset:quasi aquæ bonitas cœptis suis esset præstatura fauorem. factū est ut tam
aquæ delectatione q̄ cibi opportunitate nōnunquā barbari immanes descēderent in tabernā. & consuetudi-
ne paulatim barbariē ponere:& græcorum mollioribus moribus atq; humanioribus adhærere inciperēt:
donec ex ferocissimis mites uiderentur effecti. Et quum mansuetudo respectu ferocitatis uideatur fœmina:
dictum est ut qui illo uterentur fonte effœminarentur.

De Venere magna.vi. Cæli filia. Cap. XXII.

VEnus magna:ut ubi de naturis deoꝝ scribit Cic. Cæli fuit filia & Diei. cum præter hanc tres alias
fuisse demonstret. hanc primā omniū asserit extitisse. Attamen cū figmēta plurima circa ueneres
indistincte comperiantur:his sumpris quæ ad hanc spectare uidebūtur:reliqua reliquis relinque-
mus. non qa huic adaptari nō possint omnia. sed postq̄ aliis attribura sunt:illis dum de eis sermo
fiet apposuisse decērius est. Huius igitur ante alia filiū fuisse amorem geminū uoluere: ut testatur
Ouid. dū dicit. Alma faue dixi geminorum mater amoꝝ &c. De patre autē dissentiunt:cū dicāt alii ex Ioue
genitum. alii ex Libero patre:sic & gratias:quas huius etiā dicunt filias. dicunt insup huic Cingulū esse quod
Ceston nominant:quo cinctā eam asserunt legitimis interuēire nuptiis. Alii uero coniunctionibus maris &
fœminæ dicunt absq; cingulo interesse. & īsup dicūt summe Solis ꝓgeniē habere odio: propter adulterium
eius cū marte ab eo Vulcano patefactum. Addunt præterea in tutelam eius esse colūbas. & cum eidē currum
tribuant:illum a cignis trahi uolunt:myrtumq; arborem illi sacram faciunt: & ex floribus rosam. Post hæc
etiam dicit Theodontius eam in domo martis furias hospitio suscepisse:seq; eis familiaritate iunxisse. Et ut
plurimū de reliquis diis faciunt:eam multis appellāt nominibus:utputa Venerem Cythercam: Acidaliam:
Hespeꝝ:Luciferum:& Vesperuginem. Et ut si qua alia sunt omiserim ad sensum præcedentium ueniamus.
Sane quoniā uel omnia uel fere omnia prædicta a fingentibus:a proprietatibus Veneris planetæ sumpta for-
te sunt:quid de eisdem astrologi sentiant:ante alia apponendū censui:ut facilius sumatur ex dictis poetantiū
intellectus. Et quoniam alias Albumasar secutus sum & uenerabilē Andalo:iuxta eorū sententiam eius fere
mores & potentiam:seu circa quæ uersetur describā. Volunt igitur Venerē esse fœminā complexione fleg-
maticam atq; nocturnam:acutæ meditationis in compositionibus carminū:periuria ridentē:mendacē:cre-
dulam:liberalem:patientē:& leuitatis plurimæ. honesti tamen moris & aspectus:hilarē:uoluptuosam: dul-
ciloquā maxime:atq; aspernatricē corporeæ fortitudinis:& animi debilitatis. Est huius īsuper significare pul-
chritudinem faciei:& corporis uenustatē:rerumq; omniū decorē. sic & usum preciosoꝝ unguentorū: aro-
matū fragrātiū: aleaꝝ ludos:& calculoꝝ seu latronum: ebrietates præterea:& comessationes; uina mella &
quæcunq; ad dulcedinē & calefactionē pertinere uidentur. æque omnis generis fornicationes atq; lasciuias:
& coitus multitudinē:magisteria circa statuas & picturas:sertorum compositiones:& uestiū indumenta: au-
ro argentoq; contexta:delectationē plurimam circa cantum & risum:saltationes fidicinas:& fistulas:nuptias
& alia multa. sed eis omissis ad auferendam fictionis corticem ueniamus. Filiam eam dicunt Cæli & Diei. &
cum de planeta intelligant:non incongrue. Nam quia Cælo uidetur infixa:& cum eo mouetur: ab eo uide-
tur producta. Diei uero dicitur filia a claritate sua:qua cæteris astris fulgidior est. Eam geminum amorē pe-
perisse non caret mysterio. Ad euidentiam cuius existimandū est: ut aliquando consueuit dicere uenerabilis
Andalo:deum patrē omnipotentem dum omnis mundi machina ab eo fabricata est: nil fecisse superfluum
aut cōmodo carens animalium futurorū. Sic & supercælestia corpora tam grandia:tam lucida: tam ordina-
te suo se & aliēo motu mouētia non solū ad ornatum quē nos fere ob crebram īspectionem flocci facimus:

condidisse credendum est. Sed circa inferiora illis plurimum potestatis dedisse: ad hoc scilicet ut eorum motu atque influentia anni uoluentis uariarentur tempora: gignerentur mortalia: genita nascerentur: & alerentur nata: atque in temporore deducerentur in finem. Ner hanc mixtim atque confuse corporibus iniunctam debemus arbitrari potentiam: quinimmo unicuique proprium constituisse officium: & circa quæ eius uersaretur auctoritas distinxisse: uoluisseque omnia seinuicem secundum plus & minus coniunctionum atque reliquarum uirium pro uarietate locorum ad opus in finem deducendum intentum mutuis uicissitudinibus iuuare: & inter alia concessa pluribus ut testantur effectus: Veneri planetæ asserebat idem Andalo fuisse concessum quicquid ad amorem: amicitiam: dilectionem: coniunctionem: societatem & unionem inter animalia spectate uideretur: & potissime ad procreationem prolis spectantia; ut esset qui segnem forte naturam in sui continuationem atque ampliationem urgeret. & iccirco causati ab ista hominum uoluptates concedi potest. quo concesso egregie finxere poetæ: qui eius amorem seu cupidinem filium fuisse dixere. Sed quid illum geminum dicit Ouidius aduertendum. Credo ego amorem tantum unicum esse. sed hunc totiens & mutare mores: & nouum cognomē patremque acquirere: quotiens in diuersos sese trahi permittit effectus. Et hinc Aristotelē reor triplicē designasse propter delectabile: & propter utile. & ne discordes Aristoteles & Ouidius uideantur: forsan ex duobus ultimis unum tantum faciebat Ouidius: eum etiam delectare minus honeste uideatur utilitas. Verum quoniam tractatus talis potius spectat ubi de amore uel cupidine mentio fiet: ad reliqua ad Venerem pertinentia ueniendum est. Dicunt igitur eam gratias peperisse: ner mitabile: quis unquam amor absque gratia fuit? Quæ quare tres & alia ad ea spectantia commodius infra ubi de eis ratio apponetur. Cigulum Veneri quod uocauere Ceston: insuper esse dixere: quod illi minime datum a natura fuerat: ner a poetis fuisset: nisi sanctissima atque ueneranda legum auctoritate illi fuisset appositum: ut aliquali coertione uaga nimis lasciuia frenarentur. Quid enim ipsum sit ceston in iliade describit Homerus dicens η και απὸ στηθεσφιν ελυσατο κεστον ιμαντα ποικιλον ενθα δε οι θελκτηρια παντα τετυκ το. Intellectus est iste. Et a pectoribus soluit Ceston cingulum uanum ubi sibi uoluntaria omnia ordinata erant. ubi certe amicitia atque cupido atque facundia: blanditiæque furatæque licet studiosæ scientium: circa quod si rite considerentur in eo descripta satis circa coniugium contingētia uidebimus. Dicit. n. ubi cupidinē esse ut intelligatur sponsi sponsæque ante nuptias desiderium. inde amicitiam: quæ quidem ex commixtione & morum conuenientia oritur atque in longum trahitur: Si uero dissonent mores: inimicitiæ: iurgium despectio & huiusmodi nasci uidimus aliquando. Facūdia autem q̄ opportuna sit patet liquido. nam per eam affectiones panduntur cordis: amantiū mulcentur aures: sedantur lingia: quæ sæpissime inter coniuges oriuntur: & ad roletantiam emergentium etiam animantur. Sunt & in eo blanditiæ quæ habent animos attrahere & ligare: iras comprimere: & alienatum amorem etiam reuocare: quarum sunt tam grandes profecto uires: ut non solum ab eis capiantur ignari: sed etiam ut ipsemet dicit Homerus hæ furatæ sunt sæpissime sapientibus intellectum. Hoc cingulum dicit Lactantius uti nos ante diximus Venerem non ferre nisi ad honestas nuptias. & ob id omnem alium concubitum: eo quod ad eum ceston delatum non sit: incestum uocari. Quod Furias in domo Martis hospitata sit & eis familiaris effecta: hanc ob causam dictum reor. Sunt enim inter signa cælestia ut dicebat uenerabilis Andalo: duo: quæ marti ab astrologis domicilii loco attributa sunt. Aries scilicet & Scorpio. in quam harum domorum illas Venus duxerit non habemus. sed si in arietem duxerint initium ueris per arietem designari credo: cum tunc uer incipiat quando sol arietem intrat. Circa quod tempus animalia cuncta in concupiscentiam inclinantur: ut dicit Virgilius. In furias ignesque ruunt. Nec solum bruta: sed etiam mulieres; quarum complexio utplurimum frigida & humida est: agente ueris temperie in calorem & Venerem acrius excitantur. Quæ quidem excitatio nisi frena rubor iniiceret uerti in furiam uiderentur. Sino seruores iuuenum: qui nisi legum auctoritate sopirentur: seu potius coercerentur: in pestiferos profecto furores excederent. Et sic bene in domum Martis a Venere deductæ sunt furiæ: eisque familiaris effecta est: inquantum immoderata efficitur & effrenis. Si in Scorpione duxisse uolumus: quoniam ueneniferū atque fraudulentum est animal: intelligo nonnunquā amantium amaritudines anxias modicæ mixtas dulcedini: ob quas sæpissime miseri adeo uexantur ardentes: ut in seipsos gladio: laqueo: præcipitioque furentes uertantur: seu ob susceptas iniurias: lusis amoribus uel mutatis: ob iuramēta frustrata: ob fraudes compertas: ob mendacia: ex quibus aut desperatione torquentur: aut in rixas & homicidia furiosi præcipitantur. & sic a Venere in Scorpionem susceptæ sunt furiæ. Venerem exosam Solis prolem haberi ea consequentibus ex amore illecebri sumptum puto. Nam ut inferius legetur: ubi de Sole Hyperionis filio: producit sol formosissimos homines & mulieres: quorum pulchritudo proculdubio trahit inspicientium mentes in concupiscentiam sui: & qui tracti sunt uariis artibus persæpe trahentes trahunt: quod quidē Veneris opus esse creditur. Hi quippe innumeris subiiciuntur periculis. nam dum in libidinem suā paribus deueniunt uotis. alii occiduntur. alii lætali persequuntur odio. alii ex ditissimis in extremam efferuntur inopiam: & nonnullæ splendidum pudicitiæ decus turpi atque perpetua denigrauerunt infamia. Et ut alia plura sinam: ignominiose occubuere postremo. & sic patet liquido Venerē Solis prolem uetusto odio infestare: & mellitis uenenis suis opprimere. Columbas insuper eius in custodiam posuere: quod taliter contigisse legit Lasciuientibus in campis Venere & Cupidine in contentionem deuenere: quisnam. s. ex eis plures sibi colligeret flores: uidebaturque alarum suffragio: plures Cupidinem collecturum: quamobrem uidit cupido Peristeram nympham in adiutorium Veneris surrexisse: qua indignatus causa eam in columbam transformauit illico. Venus autem transformatam in tutelam confestim assumpsit: & inde subsecutum est columbas

semper Veneri attributas. Huic autem fabulæ sensus talis præstari uidetur. Dicit enim Theodontius Peristeram apud corinthios origine insignem fuisse puellam: & longe magis notissimam meretricem. & ideo hic Venus agens dici potest in Peristeram patientem: agentis autem ĩpressio in patientẽ amor est: cuius agitata stimulis uirgo adhæsit Veneri: idest coitui: qui fere agentis est finalis intentio: si forsan ob id uinci posset infestans cupido. uerum cum talis appetitus actu potius accendatur q̃ extinguatur eo deuenit ut non esset unius amantis contenta solatio: sed more columbæ: cuius moris ẽ sæpissime nouos experiri amores: in plurium deuenit amplexus: quam ob causam ab ĩpso cupidine: idest luxuriæ stimulo in columbam uersam uoluere poetæ. Peristera uero græce latine columba sonat. Quæ quidem columbæ eo Veneri in tutelam datæ sunt: quia aues sunt coitus plurimi & fere fœtationis continuæ: ut per eas crebro coeuntes Veneri obsequentes intelligantur. Nam hi ueniunt in tutelam alicuius qui nondum opportuna sibi facere cognouere: & tutore habito agenda eius mãdato conficiunt. Sic & libidinosi sub tutela Veneris esse dicũtur. quia semp in lasciuias merguntur Venere imperante. Currus autem ideo Veneri designatur: quia sicuti cæteri planetæ per suos circulos circumagitur motu continuo. q̃ a cygnis eius trahatur currus duplex potest esse ratio: aut quia per albedinem significant lauticiam muliebrẽ: aut quia dulcissime canant & maxime morti propinqui ut demonstretur amantum animos cantu trahi: & q̃ cantu amantes fere desiderio nimio morientes passiones explicent suas. myrthus autem Veneri dedicata est: quia ut ait Rabanus a mari dicta est: quia nascitur in littoribus. & Venus in mari dicitur genita: seu quia odorifera sit arbor & Venus odoribus delectatur: Seu q̃a huius arboris odor credatur a nonnullis uenerea suadere. seu ut physici dicunt: eo q̃ ex ea multa mulierum commoda fiant: seu quia ex baccis eius aliquod compositum fiat per quod excitatur libido: ac etiam roboratur: quod uidetur testari futurius poeta comœdus: dum Digonẽ meretricem ĩducit dicentẽ. Myrthinum mihi affers quod Veneri armis occursem fortiuncula &cæ. Rosa uero ob id illius flos dicitur: quia suauis sit odoris. Nominũ eius plurium hæ possunt rationes ostendi. Dicitur primo Venus: quam stoici uanam rem ĩterpretantur quasi uoluptatem abominantes. & hoc intelligendum est eam uanam rem a stoicis dici ĩquantum ad illecebrem partem illam libidinum & lasciuiarum decliner. Epicuri uero Venerem bonam rem exponunt uti uoluptatũ professores. nam circa uoluptatem summum existimant bonũ consistere. Cicero autẽ dicit Venerẽ dici quod ad oĩa ueniat: quod quidẽ non ĩcongrue dictum ẽ cum amicitiaq̃ omniũ a q̃busdam dicatur causam præstare. Citherea autẽ ab ĩsula Cithera seu a Cithereo monte: in q̃bus potissime coli cõsueuerat denoĩata. Acidalia aũt dicta ẽ: seu ab acidalio fonte q̃ in orcomeno boetiæ ciuitate ẽ Veneri atq̃ gratiis sacer: & ĩ quo arbitrabantur olim ĩsipidi gratias Veneris pessideq̃as lauari. Seu q̃a curãs iniciat. Nouimus. n. quod curis amantes repleat: & græci acidas curas uocãt. Hesperus aũt propriũ planetæ nomen est apud græcos: & maxime dum post Solẽ occidit: & inde etiam uesper dictus: ut per Virgilium patet: Ante diem clauso componet uesper olympo. Varro aũt uult ubi de origine linguæ latine eam ab hora ĩ qua apparet: uesperuginem appellari. nam Plautus sic etiam illam uocat dicens. Neque iugula neq̃ uesperugo neque uergiliæ occidunt & cætera. Lucifer autem latine dicitur cum apud græcos ut asserit Tullius ubi de naturis deorũ phosphoros appellatur quasi lucem afferens. & hoc quando ante solem aut auroram in oriente cernitur tanto splendore corusca: ut etiam de se merito Lucifer appelletur. Hanc & nautæ & idiotæ Dianam persæpe uocant: quia diei uideatur prænuncia.

De secunda Venere Cæli septima filia & matre Cupidinis. Cap. XXIII.

VEnerem secundam plures Cæli uolunt fuisse filiam: non tamen ritu genitam quo gignuntur omnes: ex qua recitatur. Saturnum scilicet in Cælum sæuisse patrem: & falce sumpta ei abscidisse uirilia: & in mare abiecisse. quorsum autem ceciderint: non habetur. Falcem uero haud longe a promontorio lilibei siculi deiectam aiunt: nomenque dedisse loco drepanum: eo q̃ sic græce falx dicta sit. Testiculi uero deiecti quacunque in parte maris deciderint: sanguinemem isere: ex quo & maris spuma hanc procreatam Venerem uoluere: ac etiam a maris spuma denominatã quæ græce aphrodos dicitur: quoniam sic & hæc dicta est. Macrobius autem in libro saturnaliorum: Venerem ex sanguine testiculorum Cæli natam dicit: sed maris spuma nutritam. Dicunt insuper ut Pomponius Mella refert accolæ palepaphos Cyprici oppidi tui serenissime rex penes eos Venerem sic natam in terras primo emersisse: & quod ob nudam & persæpe natantem eam fingant: quod & nostri etiam quandoque testantur poetæ. dicit enim eius in persona Ouidius: Et diis adde tuis aliqua est mihi gratia ponto. si tamen in medio quondam concreta profundo spuma fui: gratumque manet mihi nomen ab illa. & cætera. Et Virgilius. Neptunnum ei dicere scribit. Fas omne est cytherea meis te fidere regnis. Vnde genus ducis & cætera. Huic præterea dicunt rosas esse dicatas: & quod marinam gester manibus concham. Sic & ex ea & Mercurio hermophroditum natum uolunt & ex ea sola Cupidinem. Multæ quidem fictiones sunt. sed ex eis talis potest exprimi sensus. Nam pro Venere hac: ego uitam uoluptuosam intelligo: & in omnibus ad uoluptatem & libidinem pertinentibus cum superiori unam & eandem esse & sic etiam uidetur uelle Fulgentius. ex sanguine autem testiculorum a Saturno defectorum ideo natam: quia ut ex Macrobio sumi potest: cum chaos esset tempora non erant. Nam tempus est certa dimensio quæ ex cæli circuitiõe colligitur: & sic a cæli circuitione natum tempus: & inde ab ipso carones natos: qui & cronos est: quem nos Saturnum dicimus: cumque semina rerum omnium post cælum gignendarũ de cælo fluerent: & elementa uniuersa quæ mundo plenitudinem facerent ex illis seminibus fundarentur: ubi mundus omnibus suis partibus atque membris perfectus est: certo iam tempore finis ẽ procedẽdi de cælo semina: & sic genitalia a Saturno. i. tempora

decisa uidentur:& in mari deiecta:ut appareret gignendi atq; propagandi facultatem : quæ per uenerem assumenda est in humorem translatam coitu maris & fœminæ mediante: qui per spumam itelligitur. Nam uti spuma ex aquæ motu consurgit:sic & ex confricatione uenitur in coitum : & uti illa facile soluitur : sic & libido breui delectatione finitur. Seu ut placet Fulgentio q; cõcitatio ipsa seminis spumosa sit : & ideo marinã dicimus spumã ob salsedinẽ sudoris emuncti circa coitum:seu q; ipsum spuma salsum sit. Sic ex humiditate nata Venus:hæc & a spuma maris:idest salsedine humiditatis nutrita:idest aucta:donec in finẽ cepti operis deducta sit. Sane uidendum quæ hæc sit humiditas:ut clarius origo huius Veneris enodetur. Fulgentius igitur uult ubi ab alus dicitur Saturnũ cælo Iouem Saturno genitalia abscidisset:& sic suam exponit opinionem. Dicit enim Saturnũ græce cronos nuncupari:quod tẽpus latinæ:cui ut res abscisse falce: idest fructus q; in humoribus uiscerũ uelut in mare prouciuntur:ex quibus dicit necesse sic procreari libidinẽ. Nec dubium ea ex humiditate procedit Venus:quæ ex cibo potu q; procedit:cum raro ruant in libidinẽ ieiunantes : & tũc procedit maxime quando cibi potusq; calor uires mouet:& suscitat naturales. Et uere in mari nascitur: scilicet in gurgite salso sanguinis calefacti:& eiusdem ebulientis spuma:idest pruritu nutritur:cum eo tepescente libido deficiat. Falcem autem nonnulli uolunt apud Drepanum fuisse deiectam : ut ostendatur sicuti falx, aliquid operata est circa ueneris originem:sic & abundantia frugũ:ex quibus demũ cibaria componuntur: plurimum etiam operetur:quæ quidem habundantia est:& alia incitatoria multa apud insulam Siciliæ : in qua & Drepanum ciuitas est. Ego autẽ reor huius particulæ & nomẽ oppidi:& littoris formam:quæ falci similis est:fabulæ causam tribuisse. Quod autẽ ciues Paphos apud se e mari emersisse Venerẽ uolunt: bona cũ pace maiestatis tuæ rex optime dicturus sum:quod nisi te æquũ etiam maximis rebus noscerem:non auderem. est autem Cyprus insula uulgata phama:seu cælo agente:seu alio incolarum uitio:adeo in uenerẽ prona ut hospitium officina:fomentũq; lasciuiarum atq; uoluptatum omniũ habeatur:quã ob causam paphus concedendum est, primo apud eos ex undis Venerem emersisse. Verum hoc potius ad historiã q̃ ad aliũ sensum pertinere ex Cornelio Tacito sumi potest : qui uelle uidetur Venerem auspicio doctam:armata manu conscendisse insulam:bellũq; Cynaræ regi mouisse:qui tandẽ cum iuissent cõcordiam cum Venere : ut ipse rex Veneri templum construeret:in quo eidem ueneri sacra ministrarent:qui ex familia regia & sua succederent. Confecto autẽ templo sola animalia masculini generis in holocaustum parabantur. altaria uero sanguine maculati piaculũ cũ solis precibus:igneq; puro illa adolerent. Simulachrũ uero deæ nullam humanã habere dicit effigiem:quinimo esse ibidem continuum orbem latiorem initio:& tenuem in ambitu ad instar metæ exurgentem:& quare hoc nullam haberi rationem. Nuda autem ideo pingitur:ut ad quid semper parata sit ostendatur. Seu quia nudos qui illam imitantur persæpe faciat:aut quia luxuriæ crimen : & si in lõgũ perseueret occultum, tandem dum minus arbitrantur obscœni procedit in publicum omni palliatione remota. Vel pocius:quia absq; nuditate cõmittit non possit. Natantẽ autẽ ideo Venerẽ pingunt:ut infœlicium amãtium amaritudinibus immixtam uitam procellis agitatam uarus: & eorum naufragia crebra demonstrent. Vnde & Porphyrius in epigrãmate dicit:Nudus egens Veneris naufragus in pelago. Sed lõge melius in cistellaria Plautus dicit enim. Credo ego amorẽ primũ apud homines carnificinam cõmentum. Hác ego de me coniecturam domi facio:ne foras quæram:qui omnes homines supero atq; anteoo cruciabilitatibus animi. lactor crucior:agitor:uexor ui amoris totus miser. Exanimor:feror : differor : distrahor:diripior:ita nullam mentẽ animi habeo:ubi sum ibi non sum:ubi non sum ibi est animus:ita mihi omnia ingenia sunt quod iubet non iubet iam id continuo. Iam amor lassum animi ludificat fugat agit:appetit:raptat retinet:iactat largitur:quod dat non dat deludit modo:quod suasit dissuadet:quod dissuasit id affectat maritimis modis mecum experitur:ita meum frangit amantem animum:& cætera. Equidem bene fluctuabat in salo Veneris homo iste. Sed nos ad reliqua:illi rosas in cutelam datas aiunt:eo q; rubeant atq; pungant: quod quidẽ libidinis proprium esse uidetur. nã turpitudine sceleris erubescimus:& conscientiæ peccati uexamur aculeo: & sicut per tempusculum rosa delectat:paruoq; temporis lapsu marcet:sic & libido paruæ breuisq; delectationis:& longæ pœnitentiæ causa est:cum in breui decidat:qđ delectat:& qđ officit uexet in longum. marinam concam maribus gestat:ut per eam Veneris ostendantur illecebra. toto enim adaperto corpore refert iuba conca miscetur in coitum.

De cupidine Veneris filio. Cap. XXIIII.

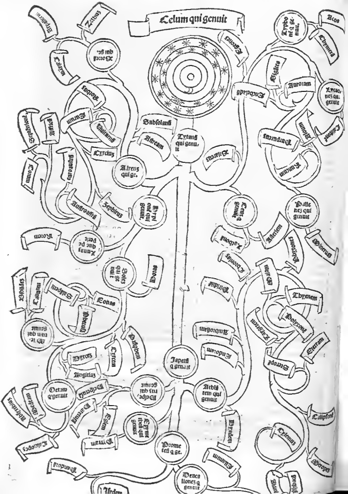
c Vpido:ut Simonidi poetæ placet Seruio teste:ex Venere sola natus est:de quo cum alibi plura dicẽda ueniant:satis erit mentionem fecisse tantũmodo.

De Toxio.ix.Cæli filio. Cap. XXV.

TOxius:ut ait Plinius in libro naturalis historiæ:Celio affirmante : filius fuit Cæli: eũq; dicit Leutet ædificii:exemplo ab hyrundinibus sumpto inuentorem. nondum enim cõstruxerat architecti palatia:ex quo patet eum industriosum & antiquum fuisse hominem:& merito cæli:idest claritatis filium.

Capitulum. XXVI.

SVpererãt ex filiis cæli Titãus Iuppiter secundus Oceanus & Saturnus : quorum eo q; amplissima esset posteritas uisum est:ut huic libro tertio fiat finis:& Titanum quarto seruare uolumini, Iouem quinto & sexto, Oceanum speptimo:Saturnum octauo reliquisq;.

Celum qui genuit
Tytans qui genu it
Japeti q genuit
Prome teū q ge.
Deuca liones q genuit

Genealogiæ deorum gentilium liber quartus.

Proœmium.

FLuctuabar adhuc splendide principes circa Paphũ oppidũ tuum Veneris infaustæ describens illecebras: cum ecce quasi æoli carcere fracto omnes ĩ pelagos ꝓdeuntes sæuire uenti cœperũt: & in cælum surgere fluctus impetu impulsi maximo: eoq; repellente in profundum usq; demergi herebum. Qui dum ascenderent & mergerentur: iterum flatusq; illos ualido spiritu ex transuerso cõfringerent: stupidus ego & semiuictus nouitatis horrore: quid nam tam repentinæ tempestati causam præstitisset: excogitans fere absorptus sum. Tãdem eius crebro inuocans suffragium: qui ex nauicula piscatoria ad se uenientem periclitantem Petrum manu sustulit: nunc dextrorsum: nunc sinistrorsum delectum lembum: quibus poteram uiribus regẽs eo usq; fere naufragus deductus sum: ut ex alto cernerem non aliter q̃ si diruptus ferreis ditis muris disiectus uinculis Titanis antiqui immanem aduẽtare prolem: stilo cœpti operis exigente scribendam: nouiq; antiqui maris eiusdem memor eam in tumultum tam grandem hostes suos suscitasse deos. O quas in superbiam suam in medio periculi excitauit iras. O quotiens Iouis fulmina non solum laudaui sed etiam imploraui. O quotiens cathenas atq; supplicia augeri deprecatus sum. Sed quid tandem? postq̃ aliquãdiu non aliter q̃ si in olympum rediturus insultasset. unde mugitu maximo sonuere omnes: quæ uehementes uenti suscitauere procellas: ut arbitror iubente deo: cui soli omnia parent aquarum resedere mõtes: & si æqua tranquillitas facta non sit: tamen nauigabile deuenit mare: quãobrem a Cypro separatus in ægeum ueniens: a longe cœpi ingentia mirabundus prospectare corpora: adhuc fulminibus exusta: & infermo pallore atq; caligine turpia & longo cathenarum circuitu pressa: adeo ut nõ absq; difficultate nomina ex semessis elicerem descripturus: ea tamen quæ nouisse potui huic apponentur cum successoribus suis uolumini. Attamen ne deficiam is faciat qui populo Israel Iordanem aperuit transeunti.

De Titano cæli filio. viii. qui genuit filios multos: ex quibus hic. xiiii. nominantur: quorum primus Hyperion. secundus Briareus. tertius Ceus. quartus Typhon uel Typheus. quintus Encheladus: sextus Aegeon. septimus Aurora. octauus Iapetus nonus Astreus. decimus Alous. undecimus Palenes. duodecimus Rũchus. decimustertius Purpureus. xiiii. Lycaon. Genuit prætetea gygãtes: quoꝝ nomina nõ habemus. Cap. I.

DE cælo ætheris & diei filio satis in ꝓcedenti uolumine dictũ est: ueꝝ cum eius explicetur ꝓles aiũt Titanũ eius & Vestæ fuisse filium theologi ueteres: ut in libro diuinaꝝ institutionũ testatur Lactãtius: cuius fuisse coniugẽ Terrã Demogorgonis filiã Theodontius asserit: ex q̃ plures suscepisse filios in sequẽtibus apparebit: quos omnes quinta luna natus uidet Virgilius: dũ dicit: Tũ luna. s. genita: partu terea nephando Oetum iapetũq; creat seuumq; typhœa. Et cõiuratos cælum rescindere fratres: & cætera. De hoc. n. Titanum multa referuntur fabulosa: inter quæ qđ potissimum est aiũt eum cũ filiis aduersus Iouem deosq; reliquos bellũ habuisse: cisq; cælum conãtes eripe montes mõtibus supimposuisse sibi sternentes iter ad illud: eos demum a diis cæsos & fulminibus interẽptos: atq; apud ĩferos cathenis religatos & morti damnatos perpetue: ut in. vi. æneidos fatis conuenienter ostendit Virgilius: Latẽna sub hac fictiõe & historiã continẽt: & moralem sensum naturali mixtum: quod ad hystoriam ꝑtinet uerba de ea quæ in sacra legũtur historia apponentur ad litterã. dicit. n. sic. Exin Saturnus uxorem duxit Opim: titan qui natu maior erat postulat ut ipse regnaret: ubi Vesta mater eoꝝ & sorores Ceres atq; Ops suadent Saturno ut de regno nõ cedat fratri. Ibi Titan qui facie deterior esset q̃ Saturnus: iccirco & quod uidebat matrem atq; sorores suas opam dare ut Saturnus regnaret: cõcessit eis ut is regnaret. Itaq; pactus est cũ Saturno uti si quis liberorum uirilis sexus ei natus esset ne quẽ educaret. Id eius rei causa fecit ut ad suos natos regnũ rediret. Tũ Saturno filius qui primus natus est eum necauerunt. Deinde posterius nati sunt gemini Iuppiter atq; Iuno. Tũ Iunonem Saturno in cõspectũ dedere: atq; Iouem clam abscondũt: dantq; eum Vestæ educandũ celantes Saturno. Item Neptũnum clam Saturno Opis parit: eũq; clanculo abscõdit. Ad eundẽ modũ tertio partu Opis parit geminos Plutonẽ & Glaucam. Pluto latine dictus est Dispiter: alii Orchũ uocant. Ibi filiã Glaucã Saturno ostendũt: plutonem cælant atq; abscondũt. Deinde Clauca parua emoritur. Nec multũ post hæc sequitur in eadẽ historia. Deinde Titã postq̃ resciuit Saturno filios ꝓcreatos atq; educatos esse: clam se seducit secũ filios suos qui Titani uocãtur: fratrẽq; suũ Saturnũ atq; Opem comprehendũt: eosq; muro circũegit & custodiã his apposuit. Post hæc paucis interpositis sequit. Iouẽ ad ultimũ cum audisset patrem atq; matrem custodiis circũspectos atq; ĩ uinculo cõiectos uenisse cũ magna cretensiũ multitudĩe: Titanũq; atq; filios eius expugnasse: parentes uinculis exemisse: patri regnũ reddidisse atq; ita in cretam remeasse. Hæc Lactãtius ex historia sacra: quæ q̃ uera sint quasi eadem referẽs edocet Sybilla Erichthrea. Viso sensu historiali circa reliquos pauca dicenda sunt: & primo quid sibi uelint hũc cæli dicentes filium atq; Vestæ: quod præter historiæ ueritatem de quocũq; mortali arbitror dici posse. Nã terrenũ corpus & cælestẽ habemus aĩam ex qbus cõstat hoĩem esse. Sed hic altiori uerboꝝ columĩe extollit ab uniuerso mortaliũ grege: & nũcupatur Titan: quod ut placet Lactantio: idẽ qood ultio sonat. Supra. n. ostensum est Vestam terrã eẽ: & terram irritatã ira deoꝝ in ultionẽ suã pepisse Titanes. Et quoniã ubi de fama demõstratũ est: quæ sit ira deoꝝ: ob quã terra irritata ẽ: & qualiter terræ filii in ultionẽ matris cõsurgãt. Satis est hic dicere terea hũc tantũ ex ægregiis illis uiris fuisse q opibus conatus extendere phamã: & mortẽ superare suam. qđ aũt illi Terra coniunx fuerit: ꝑ hoc intellige huius hoĩs & cuiuscũq; alterius huic similis ingentem animũ quo sibi terram subigit uti uir uxorem: eiq; dominat saltem

animo si possessio desit. Ex hac enim uolunt eũ multos genuisse filios: quod quidem etiã ostendit historia: & si etiã possibile sit nõnullos ob cõuenientiã moꝝ sibi ut reliqs attributos esse secundũ abscõditũ: sensum nulli dubiũ esse debet: qm multi fuerĩt olim: & hodie sint insignes uiri: q eius eo q primus describitur filii dici possunt. Insup dicũt hos elatos fuisse hoĩes: & aduersum deos habuisse bellũ: ut aduertamus quoniã ex magnanimitate ad supbiã facilis sit trãsitus. & ob id plurimũ dũ minus cõsiderate magnates agũt ex gloriosissima uirtute indetestabile uitiũ cadunt. & tũc steriles efficiũtur. i. absq fructu uirtutis: & ut intelligamus titanis filios fuisse tales qnta luna natos dicunt. Veteri. n. supstitione creditũ est: qcqd qnta luna nasceretur sterile atq dãnosum fore. nec dubiũ elatos esse dãnosos: eo q belloꝝ sint semen: p quæ euacuantur agri colonis & ciuitates & desolantur regna. Dicũr pterea eos habuisse cũ diis bellũ: qđ & magnanimes habent & supbi. Magnanimes n. bonis opibus similes diis effici conantur. Supbi aũt se quod minime sũt extimãtes uerbo: & si possent opere ipsũ ueꝝ deũ calcare satagũt. ex quo fit ut deiciãtur & redigantur in nihilũ. Est tamẽ aduertendũ duplex ab hominibus bellũ cũ supbis habitũ: quoꝝ unũ fuit istud quo Iuppiter liberauit parentes occisis Titanis filiis. Aliud uero fuit cũ gygantes q & Titanis dicuntur filii uoluerunt ioui cælum eripere: & tũc montes mõtibus imposuere: quod postea ubi de gygantibus exponetur.

De Hyperione primo Titanis filio qui genuit solem & lunam. Cap. II.

h Yperionẽ Titanis & Terræ fuisse filium Theodontius & Paulus uoluere: de quo nil aliud credo legi: nisi quia Solem genuerit & lunam. Arbitror tamẽ eum magnæ præeminẽtiæ hominem fuisse: & hoc tam a significato nominis quod super omnia sonat q̃ a nominibus filioꝝ tam claris.

De Sole Hypionis filio q genuit horas quas loco unius filiæ pono: & sic prima gẽuit Eonas: quas æque loco filiæ unius scribo: & sic secunda. iii. Phetusam. iiii. Salempetii. quintam Dircen. Sextam Milerum. Septimã Pasiphem. octauam Oetam. nonam Cyrcem. decimam Anginam. Cap. III.

Solem Hypionis fuisse filiũ uulgatissima phama est: ex qua tamen matre: nõ cõstat. Hũc dicũt nõ solũ patri & fratribus aduersum iouẽ nõ fauisse: sed Iouis partes secutum: q̃ ob cãm post uictoriã currũ coronã & aulã: & alia multa ĩsignia a ioue obtinuisse: quæ oĩa ĩ sequẽtibus plene explicabũt. Hũc ego credo suis tpib9 clarissimũ fuisse hoĩem: & uere magnanimẽ. & ob id dictũ nõ fauisse fratribus: sed ioui: qa nõ supb9: quãobrẽ adeo illi fuit phama propitia ut ĩ eũ a poetis omne decus delatũ sit: qđ uero soli deferendũ est. Nec aliter de eo q̃ de uero Sole utplurimũ locuti sũt. Sane quoniam hic fere nulla ad hominem spectãtia apponi uideť: de Sole planeta loquemur. Finxerũt igitur eũ ante alia regẽ: & forte fuit: eiq regiam designauere aulam: de qua Oui. in maiori uolumine libro. ii. Regia solis erat sublimibus alta colũnis. & ĩfra p. xvii. uersus. Descripta uero aula Oui. maiestatẽ regiã pceresq describit dicẽs: Purpurea uelatus ueste sedebat: infra p septem uersus designata regia maiestate currũ eius describit dicens: Aureus axis erat themo aureus aurea sũmæ Curuatura rotæ: radioꝝ argenteus ordo: Per iuga chrisoliti positæq ex ordine gẽmæ. Clara repercusso reddebãt lumĩa phœbo: &c. Nec post multũ idem scribit equos. Interea uolucres Pyrous Eous & Ethon Solis equi quartusq phlegon humilibus auras. Flãmigeris implẽt pedibusq repagula pulsant: &c. Huic ĩsuper regi coronã insignem. cxxxii. lapidibus preciosis: ut Albericus ostẽdit: imposuit. Eiq dicũt aurora ueniente ab horis currũ parari & eqs adnecti. Hũc præterea multoꝝ filioꝝ patrem uolũt: ex qbus aliquos ueros fuisse possibile est: dũ eũ hominem fuisse dicamus: & nõnullos etiam ratiõe cõuenientiæ moꝝ attributos: si solem planetam dixerimus. Præterea ut aiũt philosophi in rebus pcreandis tantæ potẽtiæ est: ut pater omnis mortalis uitæ habeať. Inter alia ex q̃dam singulari potentia dũ in natiuitate alicuius hominis cæteris supcælestibus corporibus prævalet eũ formosissimũ: amabilẽ: facie alacrem: atq splendidũ: moribus insignẽ & generositate pducit conspicuũ. Eum similiter multis uocant nomibus: per q̃ satis apparet de Sole planeta non de homine intellexisse poetas. Nũc qđ dicta uelint explicandũ est. Dicũr eũ primo Hyperionis natũ: qđ concedendũ est. Diximus enim supra hyperionem idem sonare qđ super omnia: & sic hic pro uero deo accipieť: q cũ omnia ex nihilo creauerit: solus pater dici potest Solis: cũ ipse solus sit super oĩa. Post hæc regia huic tam splendida ideo designata est: ut intelligamus per apposita in eadem opere huius ex potẽtia attributa cũcta consistere: eiq omniũ curam gerere. cui inter alia propinquiora circũposita sũt tempora: & tempoꝝ q̃litates ut intelligatur eũ motu suo descripse omnia: esto aliquos fuisse dies ante eũ in principio Pentateuci scribat Moyses: Quos aete sua illa fecit: q cũcta creauit. Nõdũ isto creato: nec eidẽ potestate aliq̃ attributa. Postq̃ uero creatus est uolente creatore: suo motu tempora describit: & describit omnia & horas: & diẽ & mensem & annũ & sæcula: ut in sequẽtibus latius appebit. Sic & motu suo q̃litates tẽpoꝝ facit esse diuersas: cuidã dans frõdes & flores: alteri segetes: tertiæ maturos pbet fructus: & frõdes incipit auferre: ultimæ rigorẽ frigoris & niuis carnicẽ. Currus aũt illi tũ lucidus apparatus indefessam eius atq pperuã cũ indeficiẽte lumine circa orbem terraꝝ uolubilitatẽ ostendit: q rotaꝝ quattuor est ut descripta iã q̃ttuor tpa sua fieri circuitiõe designet: sic & illi q̃ttuor eq ut p eos q̃litates diurnæ circuitiõis ostendat. nã Pyrous q primus est pingiť & in tpe rubeus: eo q primo mane agẽtibus uaporibus a terra surgẽtibus sol oriẽs rubeat. Eous q secũdus est cũ albus effigietur diciť splendidus: eo q exhalatus sol iã dissolutis uaporibus splendẽs fit. Ethon aũt tertius rubẽs: sed in croceũ tendens ardens expõitur. nã sol iam cæli mediũ tenente lux eius coruscaẽ: & cũctis uidetur feruidior. Phægon aũt q̃rtus ex croceo colore tendit in nigrũ & in tpe terrã amans ostendens aduespascente die solẽ terram petere. i. occasum. Hos tamẽ equos Fulgẽ. Esto cũ eisdẽ significatiõibus alter noiat: uidelicet Erithreum Actheona: Lãpos: & Philegeũ. Per coronã aũt. xii. lapidũ ostendit Alberi. longa dicacitate. xii. cæli signa ĩtelligi debeť p q̃ mortaliũ ĩgenia eũ ãno quolibet discurreť fueneť. His pdictis supest de noibus solueť globũ: ex qb9 eo q nõnulla cũ qbusdã aliis diis hẽat cõia: illis reseruatis ubi de diis talib9 de his q̃ ad eũ solũ spectare uideť: q̃

breuiꝰ fieri poterit exponet̃. Vocat̃ ergo primo sol: eo q̃ iquãtũ planeta solus ẽ ut testari uidet̃ Macro. dicẽs. Nã & latinus eũ q tanta claritudine solus obtinuit Solẽ uocauit: Et in thimæo dicit Plato ubi de speris. ut aũt per ipsos: octo circuitus celeritatis & rarditatis certa mẽsura & sit & noscat̃ deus in ambitu supra terrã sideꝶ lumẽ accẽdit: quẽ nũc solẽ uocamus. Insup hũc Tul. ubi de repu. uocat prĩcipẽ atq; ducẽ dicẽs. Deide subitus mediã terræ regionẽ Sol obtinet dux & prĩceps & moderator luminũ reliquoꝝ mẽs mũdi & tempatio tãta magnitudine ut cuncta sua luce lustret & cõpleat. Sup qbus uerbis sic ait Macro. sup somnio Scipionis. Dux ergo qa oẽs luminis maiestate p̃cedit. Prĩceps. qa ita eminet ut ꝑpterea q̃ talis appareat sol uocet̃. Et post pauca seqtur. Mẽs mũdi appellat̃ ita ut physicieũ cor cæli uocauerũt. Inde nimiꝝ q̃ oĩa q̃ statuta rõne p cælũ ferri uidemus diẽ noctẽq; & migrãtes iter utrãq; ꝑlixitatis breuitatisq; uices & certis tẽporibus æquã utriusq; mẽsurã. Deide ueris clementẽ tẽperiẽ. Tocridũ cancri & leonis æstũ: mollitiẽ autũnalis auræ: ui frigoris iter utrãq; tẽperiẽ. Oĩa hæc solis cursus & rõ dispensat. Iure ergo cor cæli dr̃ p quẽ fiunt oĩa q̃ diuina rõne fieri uidemus. Est & hæc cã pp quã iure cor cæli uocet̃ qd natura ignis semp ĩ motu ꝑpetuo agitata ẽ. Solẽ ãt ignis ætherei fõtẽ eẽ dictũ rettulimus. Sol ergo ĩ æthere qd ĩ aĩali cor: cuius ista natura ẽ: ne unq̃ cesset a motu: aut breuis eius quocũq; casu ab agitatõe cessatio mox aĩal ĩterimat. hæc Macro. Ex qbus satis pcipi põt: cũ existimasse: Solẽ reꝶ oĩum cãm. Losias ĩsup eũ appellat: ut ait Macro. cenopides qd ab occasu ad oriẽtẽ tẽdẽs circulũ facit obliquũ. Phœbus ẽt nũcupat̃ & potissime a poetis qd a spẽ atq; nitore dictũ ẽ. Alii dicunt phœbus qa nouus eo q̃ mane quolibet nouus uideat̃ ab orizõte cõsurgere. Lycus ẽt nuncupat̃: & ut aliq dicũt a Licio tẽplo deli. Macro. ostẽdit Cleantẽ aliã rõnẽ reddere dicẽs. Cleantes lyciũ Apollinẽ noĩatũ scribit: q̃ ueluti lupi pecora rapiãt: ita ipse quoq; humorẽ rapiat radiis. Soconias ut idẽ dicit Macro. a Syris etiã Sol appellat̃ a fulgore. s. radioꝝ: quos uocãt comas aureas solis. sic & argitorosus q̃ nascens p sũmũ orbis ambitũ ueluti arcus qdam figurat̃ alba & argentea specie: ex quo arcu radii in modũ emicant sagittarũ. Imbricitor q̃ lumẽ eius exoriens amabile amicissima ueneratione oculorũ. Sol dictus est: quia sic a physicis estimatur. Dicitur & horus quasi magnus uel gygas maximus quidẽ est: ut ipsi uidere possumus: & hoc illi nomẽ est apud ægyptios. Vocatur insuper aliis noĩbus pluribus: ut per Macro. patet in saturnaliorum li.

De horis filiabus Solis & Cronis. Cap. IIII.

Horas Solis & Cronis dicit Theo. fuisse filias: & ab eo denoĩatas: eo q̃ horus ipse ab ægyptiis appellet̃. has Homerus dicit equos & currũ in tpe parare soli: & diei uenire uolẽti cæli portas apire. Filias ego ideo Solis dici puto: & Cronis: qd̃ est tẽpus: eo q̃ solis ꝑgressu ex certa tpis dimensione fiant. Equos aũt & currũ soli parari ab eis iõ fictũ est: qa eis sibi uicissim succedẽtibus nox labit̃: & dies accedit: in quẽ sol tanq̃ in p̃paratũ sibi uehiculũ a successione horatũ ꝑgredit̃: in cuius ꝑgressionis initio horæ diei aduenientĩ cæli portas. i. lucis ortũ apetire uidentur.

De Eonis filiabus Solis. Cap. V.

Eonas dicit Theodõtius plures eẽ sorores Solis & cronis filias corꝑibus igẽtes: & sub Iouis collocatas pedibus. De his ego nunq̃ alibi legisse memini: nisi forsan has uelit ĩtelligi sæcula cũ Eon græce latine sæculũ ĩterptet̃: si de sæculis dixisse uelit hæc ꝑfecto certa & lõga tpis dimẽsiõe a solis motu cõficiunt̃: hæc supra mõstrauimus a Claudi. in antro æternitatis fuisse descripta. de q̃titate uero sæculi plurimũ ĩter se discrepauere ueteres. Dicebãt eni aliqui: ut Cẽsorius in li. quẽ de natali die scripsit ad Cerellũ: ab his potissime: q rituales ætruscoꝝ sequebant̃: hoc modo descripta sæcula: ut aliquo superũ. s. ostẽto initiaret̃ sæculũ: eo usq; ptẽderet̃: donec aliud supueniret ostẽtũ: qd finis eẽt p̃teriti & sequẽtis initiũ: & sic nõ certo: aut determinato annorũ numero cõstare uidebat̃ sæculũ: qnĩmo aliquãdo longũ: & nõnunq̃ breue contigere. Post hæc ostẽdit alios aliter arbitrari dicẽtes id spaciũ tpis esse qd efflueret ĩter unã celebrationẽ ludoꝝ sæculariũ & alterã subsequentẽ: ex quo ẽt tẽporis ĩæqualitas sequeret̃ pmaxima. Postremo multis recitatis opinĩõibus dicit. & ciuile romanoꝝ sæculũ centũ annis solaribus terminari. Qd̃ ego memini sæpissime a uenerabili Andalo eodẽ finiri spacio. Erãt ĩsup qui uellẽt idẽ esse sæculũ & ætatẽ: qd nõ est uerũ: esto aliquãdo scribãt ĩproprie ueteres sæculũ pro ætate. Aetas eni: si eo modo sũpserimus: quo sanctoꝝ describunt litteræ: ac etiã poetarũ multa in se cõtinẽt sæcula. Quod uero sub iouis pedibus sæcula designent̃: puto fieri: ut ĩtelligamus solius ueri dei ĩperio tpa labi: eiq; soli diuturnitatẽ cognitã eorũdem: & quæ in eis futura sint: nec ab hoc discrepat Claudiani descriptio: qui illa dixit in antro æternitatis manere: cũ in ipsa trinitate ꝑsonarum: & unica deitate tantũ cõsistat æternitas: & sic quicqd in æternitate cõsistit in deo sit necesse est.

De Phætusa & Salempetii tertia & quarta filiabus solis. Cap. VI.

Phætusa & Salẽpetii nymphæ siculæ filiæ fuere Solis & Nereæ: ut in odyssea scribit Home. dicẽs has in Sicilia solis seruare greges: a qbus Vlysses a Cyrce ꝓhibitus ẽ. Circa quã ꝓhibitionẽ talis ab Home. fabula recitat̃: q̃ cũ uenisset ab ĩferis rediturus in patriam Vlysses a cyrce p̃monitus est: q̃ postq̃ cũ sociis ultra Scyllã & caribdim in siciliã deuenisset & coperisset greges solis seruari a Phætusa & Salẽpetii filiabus suis: ab eis oĩno cũ sociis abstineret. nã siquis ex eis comederet occideret̃: Ad quos cũ postergatis aliis piculis fessus cũ sociis deuenisset Vlysses: factũ est ut ibidẽ euriloci cõsilio pnoctarent: sed mane mutatis uẽtis abire nequiuere: & cũ ibidẽ longius credito detinerent̃ ĩpellente ciboꝝ penuria dormiẽte Vlysse: & Euriloco suadẽte: a sociis Vlyssis in greges itũ est: & ex eis sedata fames. Verũ eis discedẽtibus graui agitati tẽpestate: ad ultimũ a Ioue fulminati piere oẽs: Vlysse excepto q ex gregibus nõ gustauit. Huic fabulæ talis potest sensus exhiberi. Calor & humiditas. i. sol & nerea: quæ nympha est: syluas & pascua gignũt: q̃ duæ sũt nymphæ Solis & Nereæ filiæ. harũ altera p̃stat umbras: altera uero gregibus uictũ: & hæ seruãtes sũt greges solis: q ex oĩ uiuẽte cõficit̃: aĩa uegetatiua. s. & sensitiua. ope. n. suo nascunt̃; & regnãt:

atq; uictu prædictarū custodū seruant.et tamē hos greges in Sicilia dicit Home.nō tamē q alibi nō sint:sed
idīdē ob ingentē rerū abundátiá:& cæli téperié plus uigoris uideant habere delitiæ q̄ ob corruptos loci mo-
res etiá magis q̄ alibi sunt pestiferæ.Ab his ois rōnalis aía ꝓhibet.Sane tamen ne eis imoderate fruatur: ne i
morté deueniat:aut uitá quæ sit morte deterior:qđ totiés cōtingit:quotiés habenis appetitui datis in lasciui
as mergimur:qđ iá apud siculos fecere plurimi:qui eneru es facti post gustatis delitiis nō suffecere laboribus.
Verū Eurilocus.i.bláda sensualitatis psuasio:dormiēte Vlysse.i.rōnis robore:auidos sensus in greges.i.in de-
litias emittit:ex quo libidinibus soluti maris fluctuantis.i.mundi huius labores ferre nequiuere : & sic iouis
fulmie.i.iusto dei iudicio:in mare deiecti piere.i.in amaritudīes & miserias mortalis uitæ anxiati & icogni-
ti defecere.Vel q forsan cōtigisse potuit:cū in Siciliá deuenisset Vlysses:& ibidē ab aduerso deuineret tépore:
eo nō curáte adeo socii eius cibo potuq; & mulieribus soluti sunt:ut reintrátes mare opportuna negligerent
& sic naufragiū facerét:qđ nō solū Vlyssi cōtigisse legimus:qnīmo & Hánibali poeno strennuissimo bellorū
duci:cuius milites cum nulli longi atq; difficillimi itineris ex Hispania in Italiam transcendentes labores su-
perasse nequissent:capuanæ delitiæ attriuere.

De Dirte Solis.v.filia:& Lyci regis coniuge. Cap. VII.

DIrces solis fuit filia Lyci regis Thebarū cōiunx:in quá sicuti cæteras Solis filias Venerē sæuisse di-
cit Fulg.de qua talis fert historia.Stuprata p uim Anthiopa Nictei regis filia ab Epapho:ut placet
Lanctan.seu a ioue:ut plures uident arbitrari:a Lyco rege Thebarū marito suo abdicata est:& in-
super íducta Dyrces:quæ ilico suspicata:ne forte Lycus Anthiopá in suá reuocaret gratiá: & sic ea
reassumpta dimitteret:ipsa ípetrauit a uiro ut posset illá in uinculis detinere. Quæ cū ex ioue p-
lem geminá suscepisset partus adueniente tpe:ab eo uinculis liberata est:& clá in Cytheroné monté aufugit:
ibiq; peperit Amphioné & Zetū:quos expositos pastor qdá pro suis aluit : Qui cū adoleuissent a matre co-
gniti:& sui generis certiores facti facile in Dyrcé irritati sunt:& in matris ultioné surgétes Lycū occiderunt
regé:& dyrcé tauro ídomito alligauerūt:q dū eá traheret:miseratiōe deoꝝ auxiliū íplorauit : quoꝝ subsidio
i fonté sui noís haud lōge a Thebis mutata é : & sic Veneris satiauit irá.Qđ aūt in hac historia fabulosum est,
explicabit facile.Anthiopá a ioue tpe partus liberatá a carcere dicit Theo.iō fictū:qa cū uideret dyrci ob tu-
midū Anthiopæ uterū satis sui adulterii testimoniū apparere:& ob id eá uiro arbitraret odiosá:merito ultro
eá reliqt.Dyrcé aūt mutatá in fonté satis cōprehendi pōt tá ob perditū regnū q̄ ob supplicii illati poená eá in
multas solutá lachrymas.Fuisse autem solis filiá ideo dictam:qa aut sic de facto fuit eam alicuius insignis ui-
ri sic nominati fuisse filiá:aut ob ísignem eius pulchritudiné Solis filiam uocitatam.

De Mileto Solis.vi.filio:qui genuit Caunū & Biblidem. Cap. VIII.

MIletus ut testat Ouid.Solis fuit filius.Theo.auté dicit istū Solis Rhodii filiū:& Pasiphes fuisse fra-
tré.Hunc tamé in Minoé sené uolére ísurgere bello perterruit iuppiter : quá ob causam í Lesbon
abiit:& ibi ciuitaté:quá Militené ex suo nomine dixit:construxit.Verū postea ímutatis litteris ex
militene mitilena dicta est.Post hæc cū Cyane nympha Menádri fluminis filia se ímiscuit : & ex
ea suscepit filios duos:Caunum:scilicet & Biblidem.

De Cauno & Biblide filiis Mileti. Cap. IX.

CAunus & Biblis filii fuerūt Mileti ex Cyane nympha suscepti : ut testat Ouid.di.Hic tibi dū seq-
tur patriæ curuamina ripæ Filia menádri totiens redeuntis eadé. Cognita Cyane ꝑstanti corpore
nympha Biblida cū Cauno ꝓlé é enixa gemellá &c.Et qa nil præter cōe ambobus de his legi:de
ambobus scribere inuicé uisum est.Legit ergo Caunū speciosissimū fuisse iuuené:& a Biblide so-
rore ífausto amore dilectū:uenere in prolé Solis irata agéte.Sane cū Biblis fratri flámas execrádæ
libidís detexisset:ipse aspnatus detestádá sororis cōcupiscétiá fugá sumpsit . Inq; pegritia ponit noua mœnia
terra.Infoelix aūt Biblis cōfestí secuta é eū.& postq̄ Cariá Lyciáq; & Lelegas pagrauit labore atq; dolore uicta
cōsedit:& spreta sese dedit í lachrymas:ex quo factū é ut í fontem Nayadū beneficio misera uerteret:ut dicit
Oui.Sic lachrymis cōsumpta suis phœbeia Biblis Vertit í fonté:q nūc quoq; uallibus illis Nomé hēt domi-
næ:nigraq; sub ilice manat &c.Figmétū aūt satis patet:qa a fletu cōtinuo fons lachrymis manás uisa é.

De Pasiphe.viii.Solis filia & Minois coniuge. Cap. X.

PAsiphes Solis fuit filia:ut Senecæ poetæ tragœdia pcipitur carmíe aientis in Tragœdia Hippoly-
ti.Quid ille rebus lumé ífundés suū mris parés &c.Verba qdé nutricis sunt loq̄ntis ad ísaná amo-
re Hippolyti Phœdrá Pasiphes filiá.Theo.aūt dicit:nō fuisse filiá Solis Hypionis:sed Rhodii.Fuit
hæc Minois Cretésis cōiunx:& uacáte Minoe bello aduersus Megaréses & atheniéses ob occisum
Androgeū filiū ab irata Venere í Sobolé Solis ífausti amoris flámas suscepit:amauitq; speciosissimū taurū in
cuius cōcubitū Dædali artificio uenisse dr:& ex eo suscepit qué mediū hoīum mediūq; tauꝝ pepit. Alii ue-
ro aliá amoris huius cám describūt aiétes:q cū orasset Minos í bellū ꝓgressurus pŕem ut dignū se sacrificatu-
ro sibi ꝑpararet hostiam:euestigio illi ꝑparatus é taurus:formositate cuius captus Minos illū arméntis suis ꝑ-
fecit ducé:alio cōsecrato:ex quo iratus iuppiter egit:ut illo absente reseruatus diligeret a cōiuge.& hic uoluit
Minoé ob cōmissū facinus nō ausū í cōiugé sæuire. Qđ aūt Pasiphes filia Solis ex tauro cōcepit:uult Ser.tau-
rū hūc scribá Minois fuisse sic noíatū:eūq; í domo Dædali cū Pasiphe coisse:& filiū ex ea suscepisse.& tádé ge-
minos peperisse:quoꝝ alteꝝ ex Minoe cōceptū notis apparebat.alteꝝ uero ex tauro æque ídicántibus signis.
& cū de secūdo nō eét certa fides:noíe ad utrūq; spectáte paréte Minotauro.s.iposito enutritus é.Ego aūt lō-
ge altioré sensum sub hac fabula tegi reor.Existimo qdem uoluisse ueteres ostendere qualiter uitiū bestiali-
tatis cáret in nobis hac ratione.Pasiphé speciosissimá fœminá & Solis filiá:credo aíam nostrá ueri solis.i.Dei

omnipotentis a quo creata est filiã:omnĩ pulchritudine ĩnocentiæ splẽdidã. Hæc cõiunx efficit Minois regis legislatoris.i.rõni humanæ iungit:quæ suis legibus eã hẽt regere atq; in rectũ iter dirigere. Huic inimicatur Venus.i.appetitus cõcupiscibilis q sensualitati adhærẽs semp rõnis est hostis:cui si adhæserit aĩa a rõne superetur necesse est:a qua semota:facile a blanditiis & suasionibus carnis se trahi permittit: & sic pcipitẽ se fert ĩ concupiscentiã tauri a Ioue dati:ut sibi ex eo Minos sacrũ conficiat:quẽ ego thaurũ sentio mundi huius delitias prima facie pulchras & delectabiles a deo rõni concessas:ut ex ea moderamine certo uitæ nostræ opportuna ministret. Nam dum his debite utimur rite ex eis deo sacq; conficimus. Sane dum eis iudicium sensualitatis sequentes abutimur:aut abuti desideramus in bestialem concupiscẽtiam deuenimus : & thauro tunc obscœne aĩa iungit in lignea uacca:dum artificio ingenii nostri naturalibus præter naturæ leges innitimur Et sic ex appetitu illecebri & adoptione nephariæ uoluntatis cãtur & nascit minotaurus.i. bestialitatis uitiũ Huius aũt minotauri hoĩs & tauri formam esse finxere:eo q tali uitio laborantes intuitu primo uident homines:si opera aũt pspectemus:& abscondita ĩtrorsum desideria tales eẽ bestias cognoscemus. Claudit autẽ hic labyrintho carceri circuitionũ pluriũ iplicito. & hoc iõ:qa fortissimũ atq; ferocissimũ & furiosum esset aĩal. In quo ostenditur eum humano pectori ĩfandis desideriis intricato:& q eo impellente fortem atq; immanem peæstemus animum dum infaustum aliquid audemus:quod nisi pro uoto perficiamus confestim in furiam declinamus. Hic insuper a Theseo ab Ariadna prædocto occiditur.i.a prudenti uiro:cui uiriditas: quam per Ariadnam accipio:eo q Andres græce uir sonet latine . ostẽdit detestabile tam scelesto uitio subiacere:& quibus armis etiam conficiendum sit.

De Oeta Colchorum rege Solis filio octauo:qui genuit Medeam & absyrtium & Calciopẽ. Cap. XI.

OEta Colchorũ rex:ut Home.i odyssea testat:Solis fuit filius & Persæ filiæ Oceani. Tullius aũt ubi de na.deo.eũ ex Asterie sorore Latõæ susceptũ dicit:quã Asteriẽ uidet idẽ Tul.dicere ab eo occisã. Dicit enĩ sic. Quid Medeæ respõdebis : q duobus auis sole & oceano:& patre matricida pcreata est. Hũc clarũ ea tẽpestate fuisse regẽ testat antiqtas cũ permaximũ illi regnũ fuisse describat Seneca tragœdus in tragœdia Medeæ ad hũc nouercales insidias fugiẽs deuenit frixus Athamãtis filius cũ aureo uellere:q sibi fatale ab oraculo sentiens Oeta diligẽtissime seruabat:ne eo pdito priuaretur regno. Qui tamen a Iasone spoliatus est & regno pulsus. Verũ iam senex ab eadem in regnũ reductus est. Dicit Theo.hũc Oetã non fuisse filiũ Solis Hyperionis:sed eius qui apud colchos maximus fuit & regnauit ibidẽ.

De Medæa Oetæ regis filia:& Iasonis coniuge. Cap. XII.

MEdea Oetæ regis fuit filia ex Ipsea cõiuge:ut satis patet per Ouidii carmẽ dicentis : Nõ erat Oetes ad quẽ despecta rediret:Nõ ipsea parẽs &c. Huius Medeæ grãdis recitat historia quãdoq; fabulis mixta. Aiũt enĩ ante alia: qd ex Apollonio sumptũ est:qui de argonautis librũ scripsit Iasonẽ a Pelia patruo missum Colchos uenisse : & comiter ab Oeta susceptũ Medeæ uirgini placuisse.in quã Venus irata uti in cæterã Solis prolẽ:oẽs a filio amatorias inici flãmas fecit:quæ amãs cum pericula nosceret dilecti iuuenis euntis ad uellus aureũ assumẽdũ miserta eius:habita sui cõiugii spõsione : eũ docuit: quo pacto illud absq; periculo posset surripe : eoq; subrepto una secũ fugã arripuit:traxitq; fugæ comitem absyrthiũ:seu Egyaleũ paruulũ fratrẽ:quos cũ sequeret Oeta:ut eis spaciũ fugæ pstaret:in insula: quæ i faucibus Phasis a scelere ab ea perpetrato thomitania:exilio Ouidii Nasonis postea nobilitata;per quã oportebat Oetã sequentẽ trãsiri facere puerũ Absyrthiũ obtrũcauit:articulatimq; diuisum passim p agros disiecit : ut patrẽ sisteret ad colligẽda filii mẽbra. Nec pmeditatio fefellit infaustã.nã sic factũ est.dũq; orbatus pater flens membra collegit nati: & funeralia peregit:abiit illa cũ raptore. Et post lõgas secũdũ quosdã circuitiones in Thessaliam deuenit:ubi pcibus Iasonis Esonẽ patrẽ ãnositate decrepitũ in robustiorẽ retraxit ætatẽ. Et cũ Iasoni duos pepisset in Peliæ mortẽ suas filias armauit. Tandẽ quacũq; ex causa factũ sit a Iasone abdicata est : & Creusa Creontis regis Corinthiorũ filia despõsata:qd cũ ægerrime ferret:excogitata malitia filios suos:q si ad placandã sibi nouercã cũ donis in scrineolo clausis misit:qd a Creusa nõ ante apertũ est q per omnẽ regiã flãma euolauerit igens:a qua cũ ipsa Creusa regia oĩs exusta est:cũ iã pueri pmoniti euasissent. Verũ cũ in eã iratus Iason irruisset sumpturus ex tã ĩpio facinore pœnas:eo uidẽte Trux fœmina filios trucidauit ĩnocuos:& magicis suis sublata Athenas abiit:ubi Aegeo iam senescenti cõiugio iuncta est:Pepitq; ei filiũ:quẽ ex se Medũ uocauit. Sane cũ Theseo redeunti ex lõginqua atq; diutina expeditione ab egeo ĩcognito p eiusdẽ manus uenenatũ parasset poculũ:& illud idẽ ab egeo filio iam cognito sublatũ uidisset:fuga Thesei euitauit irã: & tandem nescio quo pacto Iasoni recõciliata una secũ in Colchos rediit:patrẽq; senẽ & exulẽ Iasonis uiribus in regnũ restituit. Esto grauis Cælius:ut ĩ de mirabilibus mũdi refert Soli.dicat eã a Iasone bitrote sepultã:& medum eius filiũ impasse Marsis populis italis. his ergo ornata facinoribus Medea locũ apud græcos primo : q melius eã cognouisse debuerãt. Deinde apud romanos cõperit:ut pro dea susciperet:atq; sacris honoraretur ab eis:ut liquido testat Macro. quæ autẽ huius in historia fictiones cõtextæ sunt ubi de Esone:& Pelia: & Iasone scribet:quoniã ad eos spectare uident:passim ubi opportunũ uidebitur:aperietur.

De Absyrthio & Calciope filiis Oetæ. Cap. XIII.

ABsyrthius & calciopes frater & soror filii fuerũt Oetæ regis colchorũ. nam de Absyrthio testatur Tul.ubi de naturis deorũ dicens. Quid huius.s.medeæ Absyrthio fratri:qui est apud Pacuuium Egyaleus.&c. De Calciope autẽ dicit Ouid.in epistolis. Nõ erat Oetes ad quẽ despecta rediret. Nõ ipsea parẽs Calciopesq; soror.&c. De hac Calciope nil repperi aliud legi nisi q cõiux fuerit Phryxi:eiq; peperit Cycorũ filiũ. De Absyrthio autẽ seu Egyaleo iam supra dictũ qualiter a sorore sit cæsus:a quo sunt qui dicant flumẽ illud colchorũ Absyrthiũ de pueri noĩe nuncupari.

De Cyrce filia Solis. Cap. XIIII.

CYrces malefica mulier: ut Homerus testa͂ in Odyssea: filia fuit Solis & Persæ. quo autem pacto Colchos reliquerit: & in Italiá uenerit: nusq̃ legi. cóstat tamé eá habitasse haud lóge a Caieta cápaniæ ciuitate: in quodá monte olim insula: q̃ cyrceus ab ea in hodiernũ usq; diem dictus est: Circa qué adhuc aiunt incolæ rugire leones: ferasq; alias: quas ex hoíbus cantato carmine fecit. De hac auté sic scribit Virg. Diues in accessos ubi solis filia lucos Assiduo resonat cantu tectisq; sup bis Vrit adoratá nocturna in lumina cedrũ Arguto tenues percurrés pectine telas Hic exaudiri gemitus iræq; leonũ Vincla recusantũ: & sera sub nocte rudentũ Setigeriq; sues atq; in præsepibus ursi Sæuire: ac formæ magnoꝝ ululare luporũ. Quos hominũ ex facie dea potétibus herbis Induerat cyrce in uultus ac terga ferarũ &c. Homerus auté in odyssea dicit Vlyssem erranté cũ sociis ad hác deuenisse: ut cũ socios eius oés mutasset in feras: eũ a Mercurio ꝓdoctũ mutare nó potuisse: qnimo ab eo exterrita socios eius oés in hoíes reformasse: eũq; parium ibidé tenuisse: ac peperisse ei Thelegonũ filiũ: & nónulli superaddũt Latinũ Laurétũ postea regé & demũ eũ prædoctũ multis dimisisse. Refert præterea de hac q̃ amauerit Glaucũ marinũ deũ: & quoniá ipse Scyllam nymphá amaret zelo percitá fonté: in quo nympha lauari cósueuerat ifecisse uenenis: quáobré dũ illũ itrasset nympha repéte a marinis canibus usq; ad inguina absorpta in marinũ monstrũ uersa est. Insuper dicit q̃ a Pico rege spreta eo q̃ Pomoná amaret eũ in aué sui noís transformasse. nũc auté qd sub his fictionibus sentiédũ sit uideamus. Theo. harũ rerũ solertissimus indagator dicit hác Solis Hyperionis filiá nó fuisse: sed eius qui apud Colchos regnasse creditur. sed ideo huius credita: quia ut dicit Seruius: formosissima fuit mulier & meretrix famosa: quod contigisse fingunt ob ueneris odium in prolé Solis: de quo odio infra patebit: ubi de Venere: Audiri feras mugiétes in circuitu mótis est: quia dũ inter ingentia atq; prærupta saxa rupes & cauernas: quorũ mons circũdatus est: maris undæ uentoꝝ impetu efferunt͂: & demũ retrahunt͂: & superuenietibus illidunt͂: & hinc íde frágunt͂: fit de necessitate rumor dissonus: & nũc mugitui nũc rugitui similis: & hinc se fingũt audire leones aprosq;. Quod auté herbis aut cátato carmine in beluas hoíes trásformaret: hoc uidetur a multis concedi possibile magicis illusionibus: dum pharaonis magos suis artibus fecisse credimus: quæ faciebat Moyses uirtute diuina. dũ hoíes í Arcadia lupos fieri: dũ apuleũ in asinũ permutatũ. Sed ego potius credo hác formositate sua multos in dilectioné sui traxisse mortales: qui sese ut eius mererentur gratiá: quæ meretriciá absq; pecunia cósequi nó potest: illecebris uariis: ut dona portarent: miscuisse: & sic eas íduisse formas: quæ officiis cógruebát: quas Vlysses. i. prudés hõ nó induit. Hanc post hæc amasse Glaucum ideo dictũ puto: qa secundũ qď aliquibus placet: & potissime Leontio: Glaucus idé sonat qď terror. & quoniá terribile sit audire mugitus aquarũ circa cyrceũ: ut supra dictum est: & ipse terror ibidem consistat assidue uidetur a Cyrce: idest a loco illo cyrces amari. q̃ autem Glaucus amauerit Scyllam ob eandem causam dictum est: eo q̃ apud Scyllam idem a mugitu maris sit terror assiduus: & sic cum ibi moretur assidue uidetur Scyllam diligere. q̃ Scylla infectis aquis a marinis canibus usq; ad inguina rapta sit: ab effectu sumpsit fictio causam. Est enim Scylla scopulus secus fretũ Siculum aquis supereminens: adeo ut medius aquas exire uideatur: & ab aquis medius occupari: & cum totus sit præruptus & cauernosus ubi cótinue maximo cum impetu mare fluat & refluat: dum cauernas illas intrat: & demũ se retrahit: ad instar canum latrantiũ sonum emittit: & sic scopulus a marinis canibus rapi dicitur: quæ autem ad Picum spectant: in sequentibus scribetur: ubi de Pico. Ego autem cyrcem hanc Oetæ fuisse sororem non credo: cum diu ante troianum bellum Colchida fuerit Cyrces. Hæc autem contemporanea: sed conuenientia nominum: & forsan artium ex duabus unam fecisse potuerunt.

De Angitia Solis filia. Cap. XV.

ANgitiá seu Ageoniá Theodontius dicit Cyrcis fuisse sororem & Solis filiam: & haud longe ab ea in agro campaniæ moratá: sed melioribus artibus operatá. de qua non in oíbus cũ eo concordans grauis Cælius asserit eam Cyrcis fuisse sororem & uicinia Fucini lacus occupasse: & ibidem salubri scientia aduersus morbos ícolis deseruisse. q̃obré diem claudés dea ab eisdé habita est. Macro. aũt in lib. saturnalioꝝ libro: hanc Angeroniam deam uocat: dicitq; illi apud Romanos. xii. calen. Ianuarias ferias celebrari: eiq; a pontificibus in sacello uolupiæ sacrũ fieri. Verius auté Flaccus ideo dicit eam Angeroniam appellari: q̃ angores & sollicitudines animarum propiciata depellat. Addit ísuper Masurius simulachtum huius deæ ore obligato atq; signato in ara uolupiæ collocatum: & ob id quod quis suos dolores anxietatesq; dissimulat beneficio patientiæ in maximam oblectationem deueniat. Sane Iulius Modestus huic sacrum fieri dicit: eo q̃ populus Romanus morbi qui anginia dicitur: uoto præmisso liberatus sit. Cur autem Solis sit credita aut dicta filia medendi ars causam dedisse potuit.

De Luna Hyperionis filia. Cap. XVI.

LVnam: ut ad Hyperionis prolem redeam: eiusdem Hyperionis fuisse filiam & Solis sororem uulgatissimum est. de hac ueteres multa senserunt. illi quippe ante alia Bigam dixere cócessam: eo q̃ aduersus patruos cum Ioue sensisset: eaq; curru uti testatur Accius poeta in baccis dicens. Almaq; curru noctiuago phœbe &c. Et Vir. Iamq; dies cælo cócesserat almaq; curru Noctiuago phœbe mediũ pulsabat olympũ &c. Hanc Bigá dicit Hisidorus ubi de ethimologiis a duobus equis trahi: quorũ alter albus: alter uero niger é. Eam præterea a Pane Archadiæ deo dilectam dicit Nicáder poeta: & lanæ candidæ munere in suos deduxisse concubitus: quod & Virg. in georgicis asserit dicens. Munere sic niueo lanæ si credere dignum est Pan deus Archadiæ captam te luna fefellit. In nemora alta uocans: nec tu aspernata uocantem &c. Insuper & eam dilectam aiunt ab Endymione pastore: qué dicunt primo ab ea repulsum: demũ

postq̃ aliquãdiu albos suos pauisset greges in suá gratiam susceptum. Dicit tamen Tullius eum in Lamio seu Latmio Ioniæ monte obdormiuisse: & in somnis a Luna deosculatum. Sunt & qui illi filios tribuant. Nam Alcyna lyricus poeta dicit rorem ab ea & aere genitũ. Similiter eam multis uocant noĩbus: utputa Lunã Hechatem Lucinam Dianã Proserpinã Triuiã Argenteã Phœbem Cererem Artenam Menam & aliis. sed quid ex his tõt intellexerint aduertendũ: Cur Hyperionis dicta sit filia dici potest: id quod de Sole dictum est: puto ego illam claritate insignem fuisse mulierem: & ob eius singularem præeminẽtiam. & quia Solis esset soror: Lunam denominatã fuisse: ad quã sequentia non spectant: quinímo ad uerã Lunã: & ideo q̃ aduersus Titanos Ioui fauerit. i. aduersus sup̃bos: ob eius cõplexionem frigidam & humidam dictum est: qua multum fumositates hoium repelluntur. Biga autem uti dicitur ad designandum cursum suum diurnum & nocturnum: quem longe clarius equorum colores ostendunt. Præterea & humiditate sua germinantia souet desuper: & desubter adiumentum radicibus ĩfert. Quod autem ab Arcade deo dilecta sit poterit forsan hic talis præstari sensus ut pro Archade deo sumat̃ quicunq̃ pastor. Erant eñi Archades utplurimũ pastores. omnes pastores autem lunam amant: idest eius lumen: eo q̃ ex illo commodum suscipiant: & ob id eam in syluis uotis uocare consueuerant ut suos greges per noctem ab insidiis ferarum facilius cauerent. & ob id dum fulgida ueniebat ei in sacris agnam mactabant candidam, & sic albo uellere captam dicebant. Quod autem ab Endymione dilecta sit dicit Fulgentius hoc posse cõtingere q̃ Endymion pastor fuerit: qui uti pastores faciunt: noctis humorem amauit: quẽ uaporia siderũ et ipsius lunæ in animãdis herbarũ succis ĩsudant. & inde in pastorũ cõmoda uertitur. Vel aliter ait idem Fulgẽtius: q̃ is Endymion primus rõnem cursus lunæ inuenerit: & obdormisse. xxx. annis dicitur: q̃a stultorũ iudicio meditationi uacantes dormiunt: idest tempus perdunt: seu qui meditationibus deditus est profecto non aliter q̃ si dormiret imiscetur actiuis opibus. Qđ de Endimione dictũ est: q̃a nil aliud eo uiuente: nisi huic meditationi operã dare pegit: uti Minaftas in eo libro: quẽ de Europa scripsit: testat̃: qđ ego uerũ puto: nec sit qui longũ tẽporis miret̃ spaciũ: tũ circa lunæ cursum plurima ueniãt considerãda: ut ostendit uenerabilis Andalo in sua theorica planetarũ. Sed q̃ albos ante greges pauerit: ideo appositũ credo: ut loci suæ meditationis qualitas ostẽdat̃: qui in culmine mõtis illius fuit quod sibi elegit: ut posset libere eleuatiões assumere tanq̃ expedito loco: & montiũ culmina: & potissime celsa: utplurimũ cõsueuerũt esse niuosa: quas niues: q̃a diu obseruauit: pastor niuei pecoris dictus est, q̃ autẽ a Luna deosculatus sit ideo fictũ reor: q̃a sicut amãtes puellã amoris munus osculũ arbitrant̃: sic & lõge meditationis fuisse Lunæ cõperisse cursum: & sic sui amoris uidet̃ osculũ suscepisse. Superest de noibus uidere. Lunã a lucendo dictã uolunt: & maxime dũ lucet in sero: cũ dũ mane luceat uelint appellari Dianã. Hecates autẽ dicta est: q̃a centũ ĩterpretat̃: in quo numero quasi finitũ pro infinito positũ sit uolũt multiplicitatẽ eius potẽtiæ denotari. Triuiã nõnulli: esto Seneca poeta triformẽ dicat in tragœdia Hyppoliti: suo noĩe principali dictã uolũt. Vocat̃ eñi Luna Diana & Proserpina. Dicunt eã etiã uocari lucinã: ut in odis Horatius. Te lucinã probas uocari &c. quã parturientiũ deã uocant: & cur sic dicta sit: paulopost dicetur: Argenteã autẽ ob id dicunt: quia suũ sit argentũ procreare: seu quia solis respectu qui aureus est uideat̃ argentea. Phœbeã autẽ ideo uocauere: q̃a sæpe noua sit. Arthemia seu amothemis attica lingua idẽ est quod luna: ideo sic dicta ut refert Macrobius: q̃a arthemis quasi amothemis. i. aerẽ secãs. Luna a parturiẽtibus iuocat̃: quia propriũ eius est discindere rimas corporis & meatibus uiã dare: qđ est ad accelerandos partus salutare: ut poeta Thimotheus elegãter expressit. Mena autẽ dicta est: q̃a nõnunq̃ defectus patit̃: utputa in eclypsibus: & inde mena q̃ defectus latine sonat: seu quia naturaliter luce careat: & quos habet mutuet̃ a sole: uti cætera faciunt sydera. Reliqua autẽ nomina: quoniã ad alias pertinent deas: de quibus singularis in hoc opere mentio fit: ex consulto donec de illis tractetur omisi.

De Rore filio Lunæ. Cap. XVII.

Rorem Alcyna lyricus poeta lunæ atq̃ Aeris fuisse filiũ dicit: teste Macrobio: qđ quidẽ figmentũ a natura sumptum est. agente quidem Luna uapores terræ humidos frequentes absente sole cõsurgere altius frigiditate aeris & lunæ alternati uertuntur in tenuem aquã: quæ decidens ros æstiuo tempore appellatur. Hyeme uero condensari gelu pruina dicitur.

De Briareo Titanis filio. Cap. XVIII.

Briareus ab oĩbus creditus est Titanis & Terræ filius: quẽ omnes fere latini poetæ hostem iouis & infestissimũ contemptorẽq̃ deorũ asserunt: & ob id apud inferos detrusum uolunt: eumq̃ inter mõstruosos in uestibulo inferni excubia agere scribit Virgilius dicens: Et centumgeminus Briareus & Belua Lernæ. & cætera. Sane Homerus eum amicum fuisse iouis ostẽdit in iliade dicens: ὢχ εχα τογχ & cætera. Cito centimanũ uocasti in magnum olympum: quẽ Briareũ uocant dii hominesq̃ omnes Terrigenã eius patrẽ meliorẽ: in quibus carminibus Homerus p̃functone tangit fabulã: quã Theodontius paulo latius refert dicẽs. q̃ cõmoti dii aduersus Iouẽ iuno: scilicet & Neptũnus una cũ palladẽ: & aliq̃bus aliis in domo Nerei patris Thetidis deliberauerũt cathenã facere: & dormienti ioui inicere: & uincẽ trahẽtes oẽs eũ e cælo eicere: qđ Thetis ioui rettulit: & ob id ipse in fauorẽ suũ in cælũ Briareum reuocauit. Quẽ cũ uidissent cõiurati: eo q̃ fortissimus estimaret̃: confestim a cœptis destitere: & sic tutatus ẽ iuppiter. Ex q̃bus patet Briareũ amicũ fuisse iouis. Cuius aũt fabulæ uolẽs leontius apire sensum aiebat ante resolutionem Chaos inferiora elementa cum superis discordare: & humoris opera iuisse concordiã. Et alia quædam plura ridenda potius q̃ scribenda. Theodontius autẽ dicit sub hac fabula tenui uelo historiã tegi. Dicit enim iouem post uictoriam ex Titanis atq̃ gygantibus habitam adeo elatum: ut importabilis efficeretur amicis: quam ob causam Iuno coniunx eius: & Neptũnus frater clam apud insulam Nerithos cõuo-

catis quibusdam ex amicis iniuere consilium:ut eum nil tale timentem e regno pellerent:q; cum illi reuelatum eēt a nauta conscio:Briareum ex Titanis superstitē unū & potentissimū adhuc hominē:seu potius Briarei Titanis filiū eodē nomine nuncupatum euocauit: & cum eo inito societatis fœdere cōiuratos exterruit: adeo ut in eū nil penitus auderēt. Dictus est eñi Briareus centūgeminus: quia multis p̄esset hominibus: & ponitur finitum pro īfinito. apud inferos autē non in ciuitate ditis detrusus est:ut reliqui sunt:qui adhuc in adiutoriū seruaretur superū:ut intelligamus non esse aliquos quantūcunq; peruersos: qn ad meliorem uitā seruentur a deo:cum ab eodem eorum futura conuersio cognoscatur.

De Ceo Titanis. iii. filio: qui genuit Latonam & Asteriem. Cap. XIX.

CEum inter alios Titanis filios enumerat Paulus:& eius matrem terram fuisse ostendit Virgilius cum dicit:Extremā ut perhibēt Ceo encheladoq; sororē &c. Leontius dicit hunc Ceæ insulæ fuisse potentissimū regē:& extremæ ferocitatis hominē:atq; superbiæ ob quā cū antiquior fuerit titano iter eius numerat̄ filios. Fuit enī Latonæ & Asteriæ spectabilium pulchritudine uirginum pater. Dicebatq; Paulus pro eo q; Iuppiter Latonā uitiasset Titanorū bellū aduersus iouē motū: sed falsum est:ut supra demonstrauimus ex his:quæ in sacra leguntur historia.

De Latona Cei filia: quæ peperit Apollinem & Dianam. Cap. XX.

LAtonam filiā fuisse Cei:ex Ouidii carmine sumit̄. Dicit enī. Nescio quo audetis genitam titanida ceo Latonā præferre mihi &c. Hanc autē ueteres a ioue dilectā pariter & oppressam uolūt: tamq; ex eo geminā suscepisse ,plem. Apollinem.f. & Dianā: qđ aiunt adeo ægre tulisse iunonē; ut nō solum omnē terrā ad onus uteri deponēdū interdiceret illi:uerū & immitteret Phytonē īgētis magnitudinis serpentē ad eam fugandā atq; īpediēdam. Quæ cum pauescens fugeret: neq; locū aliquē se retinentē inueniret:propinquans Ortygiæ īsulæ ab ea suscepta est:& in eadem peperit primo Dianā:quæ euestigio obstetricatus officiū in nascituro fratre matri præstitit: & Apollinē nascētē suscepit:qui mox sagittis Phytonē interemit:& dare cœpit respōsa petentibus. Præterea ob hunc partū dicunt nomē imutatū insulæ. nā cum primo diceret̄ Ortygia:Delos postea dicta est. Dicunt insuper deferentē Latonā paruulos adhuc filios per Lyciā dum ob æstū siti laboraret accessisse ad lacū quēdā ut biberet:quā tū uidissent cōstātes rustici:cōfestim latū pedibus ītrasse:& omnē turbasse aquā:ex quo cōmotā Latonā orasse:ut exterminarent̄:quāobrem rustici repēte in ranas mutati lacū semp īcoluere. Circa has fictiones dicebat Barlaam cessante diluuio:qđ Ogigii regis fuit tēpore:ex humiditate terræ nimia:cui calor erat īmixtus tam densas exhalasse nebulas:ut apud plura loca ægei maris:& achaiæ nullo modo solares radii die:nec nocte lunares uiderent̄ ab īcolis: tādē eis rarescētibus:& potissime apud īsulas:apud quas rōne maris minus poterat exhalatio terræ:cōtigit:ut nocte q̄dam circa horam diei proximam a circunstantibus in insula Ortygiæ primo uiderentur lunares radii:& subsequenter mane solares:quamobrem maximo omnium gaudio quasi reacquisissent quos perditos iam arbitrabantur:dictum est apud Ortygiam Dianam & Apollinem natos:& ob id insulæ mutatum nomen:& ex Ortygia delos:quod idem sonat qđ manifestatio:appellata est. eo q; ibi primo manifestatio solis & lunæ facta sit. Latonam autem eā ipsam insulam uoluere fingentes:in qua manifestatio facta:eāq; fœminam præcipue assumpsere ad figmētum conficiendum:quia contigerat eam geminos peperisse: quorum masculū Apollinem:fœminam autem nuncupauerat Dianam. Phytonem autem Latonam insequentem ne posset parere:nebulas densas surgentium uaporum uoluere:quæ quidem obstabant:ne possent solares atq; lunares radii a mortalibus intueri:nec incōgrue has uotauere serpentē. Nā dū leues huc illuc a quocunq; spiritu impellerentur more serpentis serpere uidebantur. Et hunc a Iunone ideo missum dixere: eo q; nonnunq̄ pro terra & mari intelligatur Iuno:a quibus euaporationes illæ emittebaotur. Diana autem ideo ante natam dicunt:quia oocte extenuatis iam uaporibus primo lunares apparuere radii. q; autem obstetricatus in natiuitate fratris officio functa sit:ideo dictum est:quia sicut obsterrices consueuere nascentes suscipere:sic & luna dum paulo ante solem surrexisset solem orīētem suscipere pansis cornibus uisa est. Occisum autem Phytonem telis ab Apolline ideo fictum:quia solaribus radiis agentibus omnis illa terræ euaporatio dissoluta est: q; autem cœperit Apollo dare responsa sumptum est ab eo qđ postmodum contigit. f. ut ea in insula nescio cuius maleficio dæmon sub Apollinis titulo cœpit & diu dedit de quæsitis responsa. Muratos autem in ranas rusticos ideo dictum ē:quia ut scribit Philochorus bellū fuit Rhodus. olim aduersus Lycios Rhodiis auxiliares uenere delones:qui cum aquatum ad lacum quēdam Lyciorum iuissent:rustici loci īcolæ aquas prohibuere: in quos delooes irruentes ,omnes interemere: & in lacum corpora occisorum eiecere. Tractu tandem temporis cum montani Lycii uenissent ad lacum:nec occisorum agrestium corpora comperissent:& ranas in circuitu coaxantes sensissent rudes & ignari arbitrati sunt eas ranas animas esse cesorum: & dum sic referunt aliis fabulæ causam adinuenere.

De Asterie filia Cei & matre Herculis. Cap. XXI.

ASteries filia fuit Cei Titanis:ut Theodontio placet. Hæc autē ut air Fulgētius: post uitiatā Latonā a Ioue dilecta est:a quo uerso in aquilam & oppressa fuit. eiq; eo ex concubitu Herculē pepit. Quæ tandem ut quibusdam placet:aduersus Iouem sentiens:& eius fugies iras miseratione deorum in coturnicē uersa est:quæ græce uocat̄ ortygia:nomenq; dedit insulæ: in quam aufugerat:ubi a Ioue in lapidē mutata est:undiq; dimersa:& ab eisdem huc illuc agitata: quæ tandem ob susceptā Latonam firmata est. Huius fabulæ talis potest esse ratio. dicit Theodontius superato atq; occiso a Ioue Ceo qui ob uitiatam Latonam aduersus eum arma mouerat:eum in ceam uenisse insulam: & ibidem Asteriem uirginem Cei filiam oppressisse:tandem ea aduersus eum sentiente. primo uolucri fuga in ortygiam abiisse:

inde uero i colchos transfretasse:soliq; ibi regnanti nupsisse:eiq; peperisse Oetam:a quo postmodũ occisa est. Seu ut Barlaã dicit:i partu oetæ defecit. Ex qbus fictum est Ioue aquilam secũ concubuisse:quia aquila Iouis erat signũ: dum esset i armis: & qa bello ceam cepisset fictũ est eum in aquilã uersum cũ Asterie concubuisse. Quod auté in coturnicẽ asteries uersa sit:aut ob eius uolucrẽ fugã:cum coturnicũ sit uolare pniciter : aut propter longã eius transfretationẽ:quod ẽt est coturnicum certo anni tẽpore transfretare. Quod aũt in lapidem uersa sit nõ spectat ad cam:quinimo ad insulam i quã primo aufugit:quæ ortygia dicta est: latine uero coturnix:quæ ideo in lapidem uersam dicitur:ut eius noua stabilitas designetur. Ferũt autem ortygiam solitam una cum undis fluctuate:quod fictum est:quia nimia & crebra terræmotuum cõcussione agitari consueuerit:quã tandẽ firmatam uolunt:idest a concussione liberatam:eo q; Apolline respõsum sit:ne i ea mortuum corpus sepeliretur:& quædã illi isup celebrarẽtur sacra:quibus rite celebratis cessauit terræmotuũ ifestatio:& sic facta lapis.i.stabilis. Puto ego repletis cauernis:i quibus aer iclusus terræmotus causabat:hoc cõtigisse:eosq; illo diaboli responso deceptos. Superaddũt quidã eidẽ ortygiæ micones atq; gyaros isulas adhæsisse atq; firmasse:quod nõ sic simpliciter itelligendum est:quinimo ex insulis illis:quæ illi proximæ sunt:ortygia iam firmata accessere incolæ & inuicem quã reliquerant habitauere.

De Typhone seu Typheo quarto Titanis filio ;qui genuit Aeos & Chymæram. Cap. XXII.

Typhon seu Typheus Thedõtio asserẽte Titani fuit filius ex terra:esto dicat Lactantius eũ ex cartaro genitũ & terra. Hunc insup dicit idẽ Lactantius Iouẽ in certamẽ pruocasse de regno. quam ob causam iratus Iuppiter fulmie eũ prostrauit:& ad eius opprimẽdam supbiã corpori eius superimposuisse trinacriã:quod ẽt sic testat Ouidius. Vasta gyganteis iniecta ẽ insula mẽbris : & infra p.x. uersus. Virgilius ãt nõ Ethnã sed inarinem illi dicit supiniectũ:q quidẽ mons ẽ isulæ uicinæ baiis: quæ hodie iscla uocat haud lõge a Prochita insula. & dicit sic. Tum sonitu prochira alra tremit durumq; cubile Inarine Iouis imperiis iposta typheo &c. Quod etiam uidetur tenuisse Lucanus dum dicit. Vndat apex cãpana fremẽs cui saxa uaporat Conditus inarines æterna mole typheus &c. Hinc insup insigne antrũ fuisse in cilicia haud longe a Coryco oppido dicit Pomponius mella in suo Cosmographiæ libro: & post eum Solinus de mirabilibus. Nã aiunt i monte profundissimã specum p duo milia & quingẽtos passus nemoꝝ umbra:& riuuloꝝ fluentum tinnitu amœnã plurimũ. Deinde post eam longũ descẽsum panditur specus altera: quæ i pcessũ iam obscura habet sacrum Ioui phanũ. Inde in eius extremo recessu Typhonis cubile positum incolæ asseruere. Hæc de Typheo. Nũc abscõdita corticibus euiscerãda sunt. Typheũ igit istũ titanis ob elatũ eius spiritũ filiũ dixere & terræ ob potẽtiã:cũ dicat Theodõtius eũ antiquissimũ Ciliciæ fuisse regẽ:& Osirim fratrẽ superasse bello:atq; discerpsisse mẽbratim:& bellũ aduersus primum Iouẽ mouisse:sed ab eo superatũ atq; occisum. Veꝝ fictionibus quibus hæc historia dedisse causam sans apparet:erit explicatio ista. Vidẽtur.n.i his natucã & causam terremotuũ satis conueniẽter:latẽter tamẽ ostendere qui finxere. Dicit.n. Papias Typhonẽ seu typheum idem sonare quod flãmas eiicientem: ut p hoc satis uidere possimus eos primo exhalantẽ in uisceribus terræ clausum ignem ostendere uoluisse:inquantũ illi supimpositos montes a Ioue.i.a natura reꝝ aiunt. Inquantũ aũt Typheũ se erigere conantẽ dicunt: terræmotuũ causam ostẽdũt. Est autẽ terra utplurimũ cauernosa:in qbus cauernis ut aer iterclusus sit aliquãdo necesse ẽ:& ibidẽ nõnunq̃ contingit per subterraneos meatus aquã ẽt penetrare:cuius qualicũq; motu oportet:ut aer ẽt moueat:qui motu suo:& ab obicibus hic inde pcussus:& in uehemẽntiorẽ motum excitatus calesit. Eo autem calefacto tãtæ potẽtiæ efficit motus eius:ut circũadiacẽtia cuncta cõcutiat & moueri faciat: & si bituminosa atq; sulphurea terra loco tali ppinq̃ sit ut accẽdat cõfestim necesse ẽ:nec extiguit unq̃ tali materia pdurante:& cũ nequeat ignis teneri clausus:& eo ardẽte multũ augeat aeris:nec tanti sit capax locus:fit nõ solũ cõcussio grandis terræ adiacentis sed etiam aperiri cogitur:& exitum præstare accenso igni:qui euaporans Typhonẽ.i.eiicientẽ flãmas locum facit. Et cũ Sicilia & inarines huiusmodi naturæ sint:ideo Typhoni superimpositas finxere prudẽtes.

De Aeo Typhonis filio. Cap. XXIII.

Aeos Isidorus ubi de ethimologiis scribit filiũ fuisse Typhonis:eũq; tuam Paphos Rex inclyte Cypri uetustissimam ciuitatem condidisse:quam supra Paphi filii Pigmalionis opus fuisse dixeram: & de sui nomine nũcupatam: quod an uerum sit incertum habeo.

De Chymæra Typhonis filia. Cap. XXIIII.

Chymæram Typhonis filiã fuisse Papias dicit & Chedriæ:quã ob cãm hoc dictũ sit non uideo:nisi quia & hæc ignes euomat. Hanc tamẽ qdam monstruosissimã describunt. Dicit enim de ea Oui. sic: Quiq; chymæra iugo mediis in partibus ignẽ Pectus & ora leæ: caudã serpentis habebat. Vir. autẽ de ea sic ait. Horrendũ stridens flãmisq; armata chymæra &c. Alii aũt dicunt illam igneũ habuisse caput:pectus leoninum:caprinum uẽtrem & crura serpentis:& plurimum Lyciis infestam sed tandem a Bellorofonte superatam atq; occisam. Cuius causa absconditum sensum quærit enucleare Fulgentius amplissimam:& meo iudicio minime opportunam uerborum effundens copiã: cũ potius historiale significatum:q̃ aliud sub tenui satis cortice lateat. Est .n. Chymæra Lyciæ mons in summitate ardẽs sicut & Aethna olim:postmodũ ad iferiora declinãs leones dudũ nutrire consueuerat: subsequenter abundat capreis:& in radicibus feracissimus erat serpẽtũ. Qui a Bellorophonte isigni uiro purgatus noxiis hitabilis factus est.

De Enchelado Titanis.v.filio. Cap. XXV.

Encheladum Titanis & terræ filium fuisse dicit Paulus: cum ex terra tantum natum dicat Virgil. ibi. Illã terra parẽs ira irritata deoꝝ Extremã ut phibẽt Ceo Enceladoq; sororẽ &c. Fuit hic hõ ingentis potẽtiæ:& imanis ut Theodõtius asserit. Hũc fulmie ictũ Aethnæq; suppositũ dicit Vir. sic

Fama est encheladi semiustum fulmine corpus Vrgeri mole hac: ingentemq; insuper æthnā Impositā ruptis flamā expirare cauernis: Et fessum quotiens mutat latus ītremere oēm Murmure trinactiā: & cælū subtexere fumo &c. Quem ego idē dicerē cū typheo: ni illos eē diuersos ostēderet in Odis Hora. dum dicit. Sed qd Typheus & ualidus minas. Aut qd minaci Porphirion statu. qd rhetus: euulsisq; truncis Encheladus iaculator audax &c. Quid ergo cū diuersi sint: uti physica rōne Typheū subterraneū ignē ab igne elemento p incētū a ioue fulmē designare & a motu subterranei aeris causatū atq; euaporatū ad exteriora diximus: sic morali demonstratōe huncsupbū hoiem designare dicemus: cuius mos est titu ignis stolida elatione semp ad excelsa cōtendere: uerba ignita emittere: & cuncta furore suo consumere: q totiens Aethna premit: quotiēs a potētia diuinæ iustitiæ īpellitur: & supatur: & humilium calcari pedibus submittit. Præterea si nō alio pōdere īcuruent tales: sua tātū honusti rabie deprimunt: dū minus sic uolēte deo ab eis in uotū itur.

De Aegeone Titanis sexto filio. Cap. XXVI.

AEgeon: si anquitati credimus: terræ fuit filius & Titanis. ea rōne qua cæteri. Hūc Seruius unū esse cū Briareo uelle uidet: eo q; & centūgeminus cognominet. Sed huic opinioni Paulus aduersat dicēs: ægeonē sæuissimū & īmanē fuisse Pyrhatā: & ægeona noiatū ab īsula deserta: q̄ æge in ægeo mari uocat. In q̄ īsidebat more pyrhatarū: qbus fas nō ē ob latrociniū suū urbes īcolere. Supaddēs Theodōtius ab hoc nō: ab æge īsula ægeū denomiatū mare: eo q; æuo suo nemo in eo mari nisi quantū huic placuisset: aliquid audebat. Dicunt præterea fabulæ ueteres hunc cētū a Ioue religatū cathenis. Ouid. īsuper dicit de eo. Balenatūq; pmētē Aegeo a suis īmania terga lacertis &c. Vt possit p hoc cōphēdi eū potētissimū fuisse: dū tot cathenis eius astrīgunt utres: & assiduā eius maris fuisse curā: & nauigiorū qbus īsidebat. Is. n. ō centūgeminus dictus ē: eo q; is centū hoies remigio deseruiētes hēret in nauibus: ut in lōgis opportunos cernimus.

De Aurota. vii. Titanis filia. Cap. XXVII.

AVroram dicit Paulus filiā fuisse Titanis & terræ: quā si mulierē uolumus arbitrari: eo q; eam Titanis fratris Laumedontis dicat Ouidius fuisse coniugē: possumus eam existimare aliquā ingentis potentiæ & admirandi decoris fuisse fœminā. Verū ego reor de ea ītellexisse poetas: quā omnes dicimus aurorā: eū. s. matutinū splendorem quo cernimus ante solē eleuatū cælū albescere: quā ideo Titanis dicunt filiā: non qa ex Titano natā credant: sed ex sole: quē sæpissime ex noie aui titanū uocant. Nā ex sole procedit: ut dictū est: illa claritas cæli: quā aurorā dicimus. Terræ autē ideo dicitur filia: quia Orizontem orientalē superans uidetur intuentibus ex terra exire.

De Iapero. viii. Titanis filio q genuit hesperū & Athlātē & Epymetheū & Promotheū. Cap. XXVIII.

IApethi parentes Titanū & terrā fuisse Theodontius asserit: qui eū dicit suo tempore grandē potētēq; fuisse apud Thessalos hominē: sed proteruī īgenii: cognitus magis nobis filiorū claritate: q̄ sua uirtute. Huius dicit Varro de origine linguæ latinæ coniugē fuisse Asiam nymphā. a qua Asia denominata est. Equidē huius non paruæ magnitudinis argumentū: ex qua suscepisse nonnulli uolunt Hesperū Athlantē Epimetheum & Promotheum.

De Hespero Iapeti filio qui genuit tres Hesperidas. Cap. XXIX.

HEsperū dicit Theodontius fuisse filiū Asiæ & Iapeti primo Phylotē a parētibus appellatū. Verū cū iuuenis una cū Athlante fratre ī extremos Mauros secessisset atq; æthiopibus qui ultra Ampelusiā promontoriū littus Oceani īcolunt: ac īsulis eo littori adiacētibus īperasse. A græcis Hesperus appellatus est: eo q; ex nomine occidentis hesperi omnē occiduam regionē uocent Hesperiam: & sic ab ea regione ad quam transmigrauerat a suis perpetuo denominatus est. De hoc tamen nil habetur ulterius: nisi q; illi tres fuerunt filiæ rapina Herculis claræ.

De Aegle Heretusa & hesperetusa filiabus hesperi. Cap. XXX.

HEsperides ut ipsum sonat patronymicū Hesperi fuerunt filiæ. Esto sit qui Athlātis dicat. Hæ tres numero fuere: ægle. s. & heretusa: ac ēt Hesperetusa. De quibus fertur q; eēt illis uiridarium ī quo aurea mala nascebantur: cui custodē præfecerāt serpentē peruigilē. Cuius uiridarii fama cū ad Euristeū puenisset: & ipse pomorū desiderio tractus misit Herculē ut illa mala surriperet. Qui ueniens soporato seu occiso serpente uiridarium intrauit: & mala sustulit: atq; Euristeo detulit. Cuius fictionis archanū aperuisse non erit difficile. Fuere quippe ut placet Pōponio insulæ ī Oceano occidentali habentes ex opposito desertū littus in continenti inter hesperos æthiopes & Athlantes populos: quæ quidē insulæ a puellis hesperidibus possessæ fuerunt: erātq; abundantissimæ ouium: lana quarum pciosissima erat ad īstar auri: & sic insulæ hesperiæ quæ taliū ouium erant pascua uiridariū fuere hesperidum: oues aūt aurea mala. Nam oues a græcis malæ seu mala dicuntur teste Varrone ī libro de agricultura. Peruigil aūt serpens Euripi erant: qui īter insulas æstuante oceano die noctuq; absq; intermissione insulas mira cum tempestate circuibant & ad insulas transitum prohibebant: quas Hercules captato tempore transiēs malis aureis: idest pecudibus eductis remeauit in græciam. Fulgētius aūt more suo ex abysso conatur in æthera educere intellectum: quē eo q; non putē fuisse de mēte fingētium: omittēdum cēsui. Sunt tamen qui uelint hunc Herculem fuisse Perseum & Hesperidas fuisse Gorgones: ipsi uideant.

De Athlāte. ix. Titanis filio q genuit Hyā & . vii. hyades: quarū hæc sunt noīa. Endora: Ambrosia: Piridile: Croni: Phito: Polyxo: & Thyenes: & genuit īsup Pleiades: quarū hæ sunt noīa: Eletra: Maia: Steropes: Celēo: Taygeta: Alcione: Meropes. & genuit Calipsonē nympham. Cap. XXXI.

AThlas: ut dicit Lactā. filius fuit Iapeti & Climenes: Theodō. uero Iapeti & Asiæ filiū fuisse dicit. Plinius aūt ubi de historia naturali matrē huius dicit libyā fuisse. Verū hi nō uident unū & idē: cum

tres fuisse dicitur. Quorum primus creditur ex Arcadia: alter aũt a primo Thessalus inde maurus fuit: tertius ille. s. qui cum Hespero fratre ad Mauros transfretauit. Est præterea & athlas Italus: qui ut uulgo fertur antiquissimus apud Fessulas impauit: cuius quoniã parentes non comperi: non apposui. De quo istorum circa ea quæ de eis scripta repiuntur: intellexerint auctores: nõ satis certũ est dato qđ aliquãdo possit p coniecturas intelligi. Scribã igitur tanq̃ unius tantũ acta sint oĩa. Fuit ergo athlas: ut dictũ est: Iapeti seu ex Climene: seu ex Asia filius: uel ex Libya: ex quo talis narratur fabula. Quod cũ Perseus Iouis filius iussu polydoris regis: ut dicit Lactantius ad occidendã iuisset Gorgonem: eãq; superasset: illiq; caput abscidisset uictorq; rediret: contingit ut hospitiũ pateret atlãn. Atlas aũt oraculo pmotus: ut sibi caueret a Iouis filiis: qa ab aliquo eorum regno priuaretur: audito eũ iouis esse filiũ suscipe noluit: quãobrem turbatus Perseus detecto Gorgonis capite illũ in sui nominis mõtem mutauit: dãnauitq; eum ut in ppetuũ cælũ substẽtaret humeris: qđ & factũ est. Sub hac fictione uoluere priores historiã occultari cũ dicat Fulgentius qđ supata Medusa ditissima regina Perseus regnũ inuasisset Atlantis fultus copiis atq; substantiis medusæ eũ in montes compulit aufugere: & sic nui ex regia mõtanus factus est fuga cãm dedit fabulæ: ut in mõtem diceret esse cõuersus ope eius: cuius diuitiis ĩ mõtes fuerat compulsus. Quod cælũ humeris substẽtauerit: alia causa fuit. Affirmat aũt Aug. in libro de ci. dei: hũc maximũ fuisse astrologũ: & Rabanus dicit eum primũ astrologiæ artem excogitasse: quod a Plinio sumptũ puto. Ipse autem in libro de naturali historia dicit hunc astrologiam inuenisse: & hinc ob sudores ex arte susceptos cælum humeris tolerasse dictũ est. Verum ignauũ uulgus hoc credidit: eum scilicet humeris sustinere: qa cerneret mõtis uerticem adeo extolli: ut in eũ uideatur inclinari cælũ. Huic præterea multas fuisse filias dixere ueteres: quos ex uariis Atlãnbus natas arbitror: & huic soli attributas: ut in pticulari earum descriptiõe clarius apparebit.

De Hyade Atlantis filio. Cap. XXXII.

HYas ut ab unico meliori: sexus initiũ faciamus: fuit Atlantis & Aethræ filius: ut placet Ouidio: ubi de fastis ait. Nõdum stabat Atlas humeros oneratus olympo: Cum satus est forma conspiciendus hyas. Hũc stirps oceani maturis nixibus æthra. Edidit & nymphas: sed prior ortus hyas. Hic iuuenis uenator fuit: & in uenationibus a Leena occisus est: ut ipse ubi supra testatur Oui. dicens. Dũ noua lanugo pauidos formidine ceruos: & infra per octos uersus.

De Hyadibus. vii. filiabus Atlãtis Cap. XXXIII.

HYades septẽ fuere sorores: & filiæ atlãtis ex æthra: quarum hæc fuer noĩa: Endora: Ambrosia: Proydile: Croni: Phito: Polixo: & Thienes. De gbus inuicẽ scriber necesse fuit: cũ de eis ĩ pticulari nil legat. De his aũt scribit Oui. At simul inducẽt obscura crepuscula noctẽ. ps hyadũ toto & grege nulla latet. Ora micãt tauri septẽ radiãtia flãmis. Nauita q̃s hyadas grauis ab urbe uocat. Pars Bacchũ nutrisse putat: ps credidit eẽ Tethyos has neptes oceãiq; senis. Per hos uersus possumus cognoscere eas ut supra dixerat idẽ Oui. ob pietatẽ mortui fratris ĩ cælũ assumptas: & in frõte tauri locatas. Videtur tamẽ Ouidius ĩ fine carminũ credere ptem harum Hyadis fuisse filias. Verum Theodõtius totas atlãtis fuisse cõfirmat. Has aũt succulas appellari dicit Anselmus in libro de imagine mundi. Sed qd ĩstauelint: uideamus. Et primo ego harum assumptiõe in cælũ sic cõtigisse arbitror: qa en q; numero cõuenirent cũ stellis in frõte tauri positis cæptũ sit ab his eui numerum norãt filiarum atlãtis. Iocose illas stellas a noĩbus puellarum appellare: & cũ pseuerarent adeo stellis annexũ est: ut in hodiernũ usq; pduret. Seu quod uerisimilius est: filias atlantis ob cõuenientiã numeri nomine stellarum nũcupatas: & huic tabulæ pstitisse materiam. Nã stellas illas hyadas uocatas credo ab effectu earum longa animaduersione percepto. Hyas enim græce: pluuia sonat latine: quod eis noĩe impositũ est: en q incipientibus eis apparere autumnales incipiũt pluuiæ. Succolæ uero dictæ: quasi succo plenæ. i. humiditate & pluuiis. Quod autem Bacchũ nutriuerint ideo dictum reor: quod humiditate sua seu signi in quo sũt sole existente in uirgine plurimum uinetis nocte conferant diurno feruore exhaustis.

De Eletra filia Atlantis & matre Dardani. Cap. XXXIIII.

ELetra filia fuit Atlantis & Peleonis: & uti ego arbitror Atlãtis Tusci: eo q; uelint aliqui eã cõiugem fuisse Corinthi regis: quem Tuscũ fuisse existimant plurimi: & si Thusci non fuit: Archadis tamẽ fuit: nõ enim ad eius cõcubitum Iuppiter iuisset in Mauros. Hãc a Ioue oppressam pepisse illi Dardanũ Troiæ auctorẽ uolunt: & uiro Iasium. Hæc præterea cũ sex sororibus a Pleione matre Plyades appellatæ sunt: & qa Iouem seu liberum patrem nutriuere cælũ meruerũt: & stellæ in genu tauri locatæ sũt & a latinis uergiliæ appellatæ. De gbus omnibus sic scribit Ouidius. Plyades incipiũt humeros referare paternos. Quæ septem dici sex tamen esse solent. Seu quod in amplexũ sex hinc uenere deorum. Nam sterope Marti cõcubuisse ferunt. Neptuno alcinoẽ: & te forma celeno. Mayam & Eletram Taygetamq; Ioui. Septima mortali meropes tibi sisyphe nupsit. Penitet & facti sola pudore latet. Siue quod Eletra Troiæ spectate ruina. Nõ tulit ante oculos opposuitq; manũ: &c. Astrologi autem dicũt harũ unam esse nebulosam: nec posse uideri. Sane ut figmenta paucis expediamus de his quantum ad nomen & ad sumptionem in cælum dici potest qđ de hyadibus dictum est. Esto uelit Anselmus has plyades non a matre: sed a pluralitate denominatas: cum dicat Plyon græcæ pluralitatem sonare latine. Vergiliæ autem dicuntur: quoniam oriuntur una cum sole scilicet eo exeunte in tauro: quia tunc uirgulta augeantur. Iouem autem nutrisse ideo dicuntur: quia opinati sunt nonnulli æthereum ignem ex humiditate terrestri nutriri: q̃ humiditatem pluuiæ causant. De libero autem ut supra ubi de hyadibus.

De Maia Atlantis filia & matre Mercurii. Cap. XXXV.

MAya Atlãtis fuit filia: ut dicit Virg. At Mayã auditis si qcq̃ credimus Atlas. Idẽ atlas generat cæli: q sidera tollit &c. Ego credo atlãtis archadis fuisse filiã: eãq; dicit Cinigius Vulcão nupsisse: & argumẽto utit: ut dicit Macro. saturnaliorum: qđ flamẽ uulcanalis alẽdis mais huic deæ rẽ diuinã facit.

Sed Piso nxorẽ Vulcani maiestam:nõ Mayã uocari dicit. Hoc tamẽ asserũt oẽs eã Ioui concubuisse:atq; ex eo pepisse Mercuriũ. Hãc insup Iunonẽ aiunt ex pellicipus Iouis unã sũme dilexisse:eiusq; filiũ Mercuriũ lactas se affirmat Martianus. Et huius amoris causam reddũt:qa ea surgẽte uer & æstas ueniũt:qbus aer pulchrior factus lætari uidetᷣ. Sed qd nõ sic Celenũ & Eletrã & alias.quæ æquo mõ surgũt cũ Maya: Rõ põt esse hæc: qa p Mayã ueteres terrã ĩtellexere:in qua diuitiæ & regna sunt:qbus p̃est ipsa iuno. Hæc aũt Maya apud Romanos in maxima fuit reuerẽtia. Ei qdẽ:ut ait Macrobius:mẽse maio eo q; ab ea denoĩatũ putarẽt:ut ubi de fastis scribit Ouid.exhibebãt mercatores una:& mercurio filio sacrũ. Et qa ut Cornelius labeo assentire uidetur:terrã eã putãt:& Maye nomẽ a magnitudine sũpsisse:ei p̃gnantẽ suẽ mactabãt:quã hostiã terræ ppriam dicebãt:& hoc ob fœcũditatẽ arbitror. Præterea dicit idẽ. Labeo huic Mayæ.i.terræ eædẽ calen.maiis dedicatam sub noĩe bonæ deæ:& eandẽ eẽ bonã deã:& terrã sit:& Bonã:& Faunã:& Opẽ:& Fatuã:põtificũ libris dicit ostendi. Rões autẽ supra ubi de terra scripsimus appositæ sunt.

De Sterope Atlantis filia. Cap. XXXVI.

s Teropes:& hæc filia fuit Atlantis:&,Pleionis:quã dicit Ouidius a Marte dilectã:& ex eo peperisse parthaonẽ:qui rex fuit Calidoniæ:Archadiæ fere oppositæ.

De Cylleno Atlantis filia. Cap. XXXVII.

c Ylleno æque Atlantis & Pleionis fuit filia. Hæc a Ioue uitiata Mercuriũ pepit:aliũ a supiori: qui cognominatus est Cyllenus a matre seu a monte Archadiæ:in quo forte natus est.

De Taygeta Atlantis filia. Cap. XXXVIII.

t Aygetæ patrẽ fuisse Atlantẽ uolũt:& Pleionẽ matrẽ:eãq; dicũt placuisse Ioui:& in eius amplexus uenisse:atq; ex eo cõcepisse Lacedæmonẽ:quẽ filiũ Taygetæ Agenoris filiæ dixerũt alii:& nõnulli eum ex Semele natũ uoluere. De Alcinoe filia Atlantis. Cap. XXXIX.

a Lcinoes ex Atlante & Pleione nata est:placuitq; Neptũno: ex quo peperisse uolunt Alcionem coniugem Cei regis Trachinnæ.

De Merope filia Atlantis. Cap. XL.

m Eropes:ut reliquæ Pliades Atlãtis & Plyonis filia fuit:Sisyphoq; Corinthiorũ regi nupsit. Ouidio teste:& credit eã Sisypho pepisse Laertẽ Vlyssis patrẽ:& Glaucum:& Creontem.

De Calypsone Atlantis filia. Cap. XLI.

Calypso nympha:ut dicit Priscianus in maiori uolumine: filia fuit Atlãtis:ex qua tamẽ matre nõ dicit. Quod etiã ante Priscianũ testatᷣ Homerus in odyssea dicẽs. Vbi certe Atlãtis filia dolosa calypso. Cuius aũt atlantis ignoratᷣ. Ad hãc:ut Homerus testatᷣ peruenit Vlysses naufragus:& septẽ annis apud eã detẽtus est. Fuit eni hæc domina cuiusdã insulæ Ogygia nuncupatæ : seu a se Calypso denoĩatæ. De Epimetheo Iapeti filio:qui genuit Pyrrham. Cap. XLII.

Epimetheus filius fuit Iapeti ex Asia cõiuge:ut ait Leontius. Hic ĩgenio ualens hoĩs statuã primus ex luto finxit:quãobrẽ dicit Theodõtius indignatũ Iouẽ:& eũ uertisse in simiã:atq; religasse apud insulas Pitagusas. Cuius figmẽti reseratio talis est. Sũt simiæ aialia inter alia hoc a natura infixum habẽtia:ut qcquid uiderit queq̃ agentẽ:& ipse facere uelint:& aliquãdo faciãt. Sic uisum est Epimetheũ ad istar naturæ uoluisse hominẽ facere:& sic simiæ imitatus naturã simia dictus est. apd Pitagusas insulas ideo simiã religatam dixere:eo q; olim abundauerint simiis insulæ illæ:seu forsan ingeniosis hominibus:& in suis operibus naturam imitantibus.

De Pyrrha Epimethei filia:& Deucalionis coniuge. Cap. XLIII.

Pyrrha Epimethei fuit filia: ut dicit Ouid.& Deucalionis cõiux:de q̃ idẽ Ouid.dicit sic:Deucalion lachrymis ita Pyrrha affatᷣ abortis. O soror:o cõiunx:o fœmina sola supstes. Quã cõe mihi genus & patruelis origo. Deinde torus iunxit:nunc ipsa picula iungunt. Hæc autẽ cũ esset pussima mulierum una cũ Deucalione uiro diluuiũ passa est:eiq; quattuor peperit filios.

De Prometheo Iapeti filio:qui fecit Pandorã & genuit Isidem & deucalionẽ. Cap. LXIIII.

Prometheus Iapeti fuit filius ex Asya nympha cõiuge eius :ut Var.testatᷣ:ubi de origine linguæ latinæ:& alii plures. Hũc aũt ante alios oẽs formasse hoĩem ex terra dicit Ouid. Siue recẽs tellus deductaq; nup ab alto æthere : cognan retinebat semina cæli. Quã satus Iapeto mixtã fluminibus undis. Finxit in effigiẽ moderãtũ cura deo℞. Horatius aũt aliqd supaddẽs dicit in odis. Fertᷣ Prometheus addere principi. Limo coactus particulã undiq; desectã insani leonis uim stomacho apposuisse nostro:&c. Verũ Claudianus in panagerico q̃rto : cõsulatus fabricã istã lõge plenius oium lõga uerborũ serie describit dicẽs. Disce orbis qdᷣ qsq; sibi cũ cõderet artus: & ĩfra p.xxvi.uersus. Sane his a Seruio & Fulgẽtio supadditᷣ fabula. Dicũt enĩ cũ pmetheus ex luto finxisset hoiem inaĩatũ : miratã eius eximiũ opus Mineruã:eiq; spopõdisse qcqd ex cælestibus bonis uellet in pfectionẽ opis sui. Qui cũ respõdisset se nescire nisi uideret:quæ apud supos sibi essent utilia:ab ea eleuatus in cælũ est:ubi cũ cerneret cælestia oia flãmis aiata. ut suo ẽt opi flãmã ĩmitteret:clã ferulã rotis phœbi applicuit:& ea accẽsa ignẽ furatus reportauit in terras:& pectusculo ficti hominis adplicuit:& sic animatũ reddidit ; eũq; pãdora uocauit. Quãobrem irati dii cũ per Mercuriũ Caucaso alligari fecerunt:& uulturi : seu aqlæ iecur eius uel cor dilaniãdũ p petuo dederũt. Cuius cõquestionẽ in rupe satis longo carmĩe Eschilus Pythagoreus poeta describit: asserens illi cor ab aqlæ rostro discerpi: & mox iterum restaurari:ac iterum ab aue laniari: & sic indesinenter uexari. Hominibus autem: ut saphos & Esiodus dicunt : dii ob hoc morbos & maciem : ac mulieres immisere : Horatius autem dicit tantum maciem & febrem:ut in Odis. Audax Iapeti genus ignem mala fraude gentibus intulit. Post ignem

ætherea domo subductum macies & noua febrium terris incubuit cohors &c. Harum fictionum inuolucrum Serenissime Rex non erit leue corticem aperire. multa enim insunt longa exquirentia uerba: quæ si non apponant: erit paucis plurimum īgenii opportunum. Faciam igit̃ resecans quantū potero: ut præstabit deus. Et ante omnia uidēdum puto quis fuerit prometheus iste. Qui quidem duplex est: sicut duplex est homo: qui producitur. Primus autem deus uerus & omnipotēs est: qui primus hominem ex limo terræ cōposuit: ut Prometheū fecisse fingūt: seu natura rerum: quæ ad istar primi reliquos etiam ex terra producit: sed alia arte q̃ deus. Secundus est ipse Prometheus: de quo antequā aliā scribamus allegoriā: secundū simplicē sensum quis fuerit uidendum est. Dicit ergo Theodontius de Prometheo isto legisse. ꝙ cum illi Iapeti patris: eo ꝙ natu maior esset: successio deberetur: iuuenis & dulcedīe studiorum tractus ultro illam Epimetheo fratri duobus paruis filiis Deucalione & Iside derelictis: in Assyriā abiit: & inde postquā aliquandiu insignes eo æuo audiuisset Chaldæos: in uerticem caucasi secessit: ex quo longa meditatione & experiētia percepto astrorum cursu: procuratisq; naturis fulminū: & rerū plurium causis: ad Assyrios rediit: eosq; astrologiam docuit. & procurationes fulminū: & quod omnino ignorabant ciuilium mores hominū: egitq; adeo: ut quos rudes & omnino syluestres: & ritu ferarū uiuētes inuenerat: quasi de nouo compositos ciuiles reliquerit homines. Quibus sic præmissis uidēdum est quis sit productus homo: quē supra dixi duplicē esse. Est enim homo naturalis: & est homo ciuilis: ambo tamē anima ratōali uiuētes. naturalis autē homo primus a deo ex limo terræ creatus ē: de quo & Ouidius & Claudianus ītelligunt: esto non adeo religiose: ut christiani faciūt: & cum ex luto illū Prometheus: iste primus formasset: insufflauit in eum animam uiuentē: quā ego rōnalem intelligo. & cū hac sensitiuā & uegetatiuā potentias: seu secundū quosdā aīas. Verū hæ naturā habuere corporeā: & nisi peccasset homo fuisset æterne sicuti & rōnalis: cui diuina natura est. Hunc perfectum fuisse hominē circa quoscūq; actus terreos credendū est. nec opinari debet quisq̃ opportunū illi fuisse ad eruditionē tēporalium rerum Prometheum aliquem mortalē. Verū qui a natura ꝓducti sunt rudes & igoari ueniunt: immo ni instruant̃ lutei agrestes & beluæ. Circa quos secundus prometheus insurgit: idest doctus homo: & eos tanquā lapideos suscipiens quasi de nouo creat: docet & instruit & demonstrationibus suis ex naturalibus hominibus ciuiles facit moribus: scientia & uirtutibus insignes: adeo ut liqdo pateat alios produxisse naturā: & alios reformasse doctrinam. Insuper dicunt Mineruā opus huius miratā eum in cælum traxisse: daturam siquid ad opus suum perficiendum cerneret opportunum. Quod ego sic ītelligendum reor: pro Minerua. s. sapientem uirum: qui naturæ opus admiratur: hominem. s. ex luto productum: & cum eum uideat imperfectum quantum ad doctrinam & mores cupiens eū animare: idest perficere sapientia duce per speculationem ascendit in cælum: & omnia ibi igne animata uidet: ut ītelligamus ꝙ in celo: idest in loco perfectionis sunt omnia animata igne: idest claritate ueritatis: sic & perfectus homo nulla ignoratiriæ nebula offuscatur: & meditatione continua uersatur in cælis: Deinde a rota solis furatur hic ignem: & defert in terris: & pectori infert luteo homini: & uiuus efficitur. Equidē non incongrue dictum est. Non enim in theatris uel in plateis uel in propatulo ueritatis claritatem adipiscimur: quinimo in solitudinibus semoti: & exquisita taciturnitate speculamur: & crebra meditatiōe rerum naturas exquirimus: & qa ista talia clam fiunt: quasi furari uidemur: & ut appareat unde sapientia ueniat in mortales dicit: ꝙ a rota solis: idest e gremio dei: a quo omnis sapientia est: ipse uerus deus est sol qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum: cujus æternitatem per rotam non habentem principium neq; finem designare uoluere: & hoc apposuere ut de ipso uero deo & non de sole creato acciperemus dictum. Hanc demum flammam: idest doctrinæ claritatem immitit pectori lutei hominis: idest ignari. Nam si omnibus largitor ille munerum deus animā bonam & perfectam infundat: corporea moles caligine īfecta terrestri adeo uires retundit animæ: ut plurimum nisi doctrina iuuentur: & excitentur adeo obtorpescunt: ut potius bruta q̃ rationabilia aīalia uideantur. Doctrina igitur sapientiæ a deo susceptæ prudens homo animat: idest sopitam aīam excitat lutei. i. ignari hoīs: q̃ tunc uiuere dicitur: dum ex bruto rōnalis efficit̃: seu effectus est. Explicito aūt hoīe iratos deos dicūt quædam fecisse: ut religasse Prometheū in rupe: īmisisse febrem: maciem: & fœminā hominibus. Circa qđ quantū ad primū aduertendū est hic poetas more uulgi improprie fuisse locutos. Existimat qdem uulgus iners iratū deū aduersus quēcūq; laborantē uident: q̃tuncūq; circa laudabile opus fatiget̃: quasi nil ꝑter ocium detur a pacato deo: & ideo iratū putauere deum Prometheo: eo ꝙ assiduo studio noscendarū rerū laboraret. Seu ideo iratos dixere: qa laboriosa hominibus īmisere. De ista ira qualis sit: supra ubi de Phama dictū est. Quod autem duci & alligari Caucaso Prometheū a Mercurio fecerint: peruertit̃ ordo. nam prius in Caucaso fuit Prometheus: q̃ hoīem rapto igne animaret. Ductus est igit̃ futurus: & iam desiderio ipso prudēs homo a Mercurio īterprate deorū. i. ab eruditione alicuius enucleantis secreta naturæ impulsus in Caucasum. i. in solitudinē q̃tūcunq; secundū historiā in Caucasum secesserit: & ibi religatus in rupe. i. a ꝓpria uoluntate detentus. Ibi illi præcordia aiunt ab aqla lacerari. i. a meditationibus sublimibus anxiari: quæ longo exhausta meditatōis labore tūc restaurant̃ quando per ambages uarias exquisita alicuius rei ueritas reperit̃. Et hæc quantū ad ficta de Prometheo: quē profecto maiores nostri asserunt eximiū sapientiæ doctorē fuisse. Nam Augu. in lib. de ciuitate dei: & post eum Rabanus: & Luon Carnotensis æquo fatent̃ consensu eū scientia īsignē fuisse oīū. Eusebius præterea in libro temporum dicit Argo regnante Argiuis fuit Prometheus: a quo homines factos esse commemorant: & reuera cum sapiens esset feritatem eorū & nimiam imperitiam ad humanitatem & scientiam transfigurabat. Post hunc Seruius etiam de eo testatur quia prudentissimus uir fuit: & a prouidentia denominatus: & quod primus astrologiam Assirios docuerit: quam in altissimo residēs Caucasi uertice maxima cum cura didicerat. Hunc insuper dicit Lactantius in libro diuinarū institutionum: primum simulachra ex

luto componere inuenisse: q̄ forsan de compositione hominis ex luto fabulæ dedit initium. Sic & Plinius ubi de naturali historia dicit: eum primo docuisse ignem e silice ꝓuocatum ferula seruare. Voluere insuper iratos deos imisisse hominibus maciem: febrem: & mulieres. Pro macie ego ītelligo labores corporeos: quibus extenuamur: & ad quos nascimur illius crimine cui dictū est. Cum sudore uultus tui uesceris pane tuo. Hinc aūt maciei uiam dedit intranti. Per febres uero ardores concupiscētiæ: quibus angimur: & uexamur assidue: uoluisse reor. Mulier autem ad solatium creata est: sed inobidientia sua factus est stimulus. nec equidem patuus; si rite intueri uelimus: quod ut potius alienis uerbis q̄ meis ostendā: quid præclarissimus præceptor meus Franciscus Petrarcha eo in libro: quem: de uita solitaria scripsit: de eis sentiat libet apponere. Dicit enim sic. Nullū uirus adeo pestifeꝝ uitā hanc sectātibus ut muliebre cōsortiū. Fœmineus enī decor eo formidolosior funestiorq̄: quo blandior ut sileā mores q̄bus oīno: nil instabilius: nihil studio quietis infestius. Quisq̄ requiē quæris: fœminā caue perpetuā officinā litiū ac laboꝝ. Raro sub eodem tecto habitāt quies & mulier. Satyricū uerbū est. Semper habet lites alternaq̄ iurgia lectus. In quo nupta iacet minimū dormit̄ in illo. nisi forte tranquillior est concubinæ accubitus. Cuius & fides minor & maior infamia & litigium par. Scitum est & illud clari oratoris dictū. Qui non litigat: celebs est. Post hæc paulo ista sequit̄ idem. Quisq̄ ergo litē fugis: & fœminā fuge. uix alterā sine altera effugies. Fœminæ & si q̄d raꝝ cum est mitissimi mores sint ipsa præsentia: ut q̄ ita dixerim: umbra nocens est. Cuius siq̄d fidei mereor uultus atq̄ uerba cunctis q̄ solitariam pacem quærunt: non aliter uitandi sunt: non dico q̄ coluber: sed q̄ basilisci conspectus ac sibila. nam nec aliter oculis q̄ basiliscus iterficit: & ante contactū īficit. hæc ille. Quæ etsi multa sint & uera haberē quæ dicerem longe plura. sed quoniā non exit itenni præsens. hæc de stimulo humani generis dixisse sufficiant.

De Pandora homine a Prometheo facto. Cap. XLV.

PAndora dicit Fulgentius nomīatum eum: quem Prometheus primum ex luto confecit. quod a Fulgentio ob id dictum puto. quia Pandoræ significatū sit in latino omnium minus: eo q̄ non ex noticia unius tantum rei componat̄ sapiens: sed ex multis & uerius ex omnibus. sed talis solus est deus. Posset præterea dici Pandora a pan quod ē totum: & doris quod ē amaritudo: quasi Pandorus omni amaritudine plenus. Nil. n. ī præsenti uita potest homo absq̄ amaritudine possidere: q̄d utrū ueꝝ sit se unusq̄sq̄ excutiat: & uidebit. Iob āt uir sanctus & patientiæ īsigne specimē uolēs hoc improperare humano generi: dixit: Homo natus de muliere breui uiuēs tp̄e multis repletus miseriis &c.

De Iside Promethei filia. Cap. XLVI.

ISis ut aīt Theodōtius: filia fuit Promethei & paruula a patre Epimetheo patruo derelicta: de qua idem Theodontius talem recitat historiam. Dicit ergo q̄ cum uirgo excreuisset: & præstantissimi decoris iam matura uiro Ioui placuisset: & ab eo actum seu potētia seu suasionibus: ut in eius iret concubitum: ex quo Isidem dicit Ioui Epaphum peperisse. Tandem seu tanto fidens Amasio puella: seu quia natura ardētis esset animi: ī regni cupidinē incidit: & auxiliariis a Ioue habitis & aliunde contractis uiribus: quasi ī effectum uiribus regē animum iniciens Argum Argiuoꝝ regem annositate decrepitum: sed alias occulatū hominē traxit in bellum: aduersus quē cum descendisset in aciem factum ē: ut fractis Isidis uiribus ipsa caperet̄ Isis: & ab argo seruaretur captiua. Verum iussu Iouis patris sui Stilbon: qui postea Mercurius appellatus est: homo eloquētissimus: & audacia atq̄ industria plenus: decipulis suis egit: ut occiso a se Argo sene a captiuitate liberaretur Isis. Cui cū non bene cederent res in patria: suæ confisa solertiæ conscensa naue: cui uacca erat īsigne: ad ægyptios trāsfretauit: & cum ea Stilbon ob perpetratum facinus pulsus ex græcia: & cum ibi iam apis potentissimus esset eidē nupsit: & datis Aegyptiis caracteribus litterarum: atq̄ ostenso terræ cultu in tam grandem deuenit ægyptioꝝ existimatiōem ut non mortalis fœmina: sed dea potius haberetur: diuiniq̄ illi adhuc uiuenti impenderentur honores. Leontius uero dicebat se a Barlaam habuisse hanc Isidē ante transfretationem Apis in ægyptum: eidem Api nupsisse: & postmodum cum Ioue cōcubuisse: & ob id cum rescisset indignatus Apis regno arguorum relicto ī ægyptum abiisse: & eam postmodum ad se accedentē ultro suscepisse. In quibus tot sunt ab utraq̄ parte operum & tempoꝝ inconuenientia: ut nō solum auferatur historiæ fides: sed nec etiam aliqua possit uerisimilitudo rerum adaptari: & potissime adueniente Iouis obstaculo: cuius cum Api conuenientia tempora huic historiæ plurimū auferunt fidei. Sane solertibus huius ueritatis inquisitio relinquatur.

De Deucalione filio Promethei: q̄ genuit Ellanū Psytachū & Dionysiū & Phentrate. Cap. XLVII.

DEucalion omnium ueterum testimonio: Promethei filius fuit: cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam iunxit coniugio. mitis enim īgenii homo fuit: & Pyrrha piissima fœmina: de quibus Ouidius. Non illo melior quisquā: nec amantior æqui Vir fuit: aut illa reuerentior ulla deaꝝ &cæ. Huius enim tempore apud Thessalos ingens fuit diluuium: de quo fere omnes scriptores ueteres mentionem faciunt: finguntq̄ plurima excrescentibus aquis Deucalionem solum cū Pyrrha coniuge in nauicula euasisse: & in Parnasum deuenisse montem: & cum iam aquæ cessarent Themis adisse oraculum consulturi de humani generis restauratione: eiusq̄ iussu tecto capite solutisq̄ uestibus post tergasse saxa: tanquam magnæ parentis ossa: & ea in homines fœminasq̄ conuersa. Hoc figmentum a Barlaam sic explicatum referebat Paulus. Dicebat enim se legisse in græcorum antiquissimis annalibus ob hoc diluuium territos homines: & ad suprema usq̄ montium effugisse atq̄ ītrasse cauernas & antra una cū mulieribus suis expectaturos finem: & ad hos Deucalionem & Pyrrham cessantibus aquis ī moesto atq̄ supplici cum habitu accessisse: & Deucalionem hominibus & Pyrrham mulieribus non absq̄ labore maximo suasisse aquas cessasse: nec amplius fore timēdum. & sic eos e uerticibus montium atq̄ ex saxeis antris eis. f. ame

bobus præcedentibus in habitatões & tecta reduxisse. Porro Theodontius non sic. Dicit enim delatũ Deucalionem cum coniuge & aliis pluribus in naui ad Parnasum. & cum cessassent aquæ ibi regni sui sedẽ statuisse: cum primo Thessalis imperaret: & ex communi consilio tanquam bono publico factum: ut reuocatis hominibus & mulieribus e cauernis: quarum quantitas maxima longe hominum numerum excedebat: eo ꝙ uenientibus aquis pauidiores longe anteꝗ̃ homines in montana confugerent: & sic ex eis nulla perit: cum ex hominibus multi absorpti sint: posita uerecundia quam per tectum caput intelligit. Non enim uerecundamur nisi uidentes: indistincte homines quibuscunq; mulieribus miscerentur: quod per solutas uestes dicit intelligi. Nam ut ubi de Venere dictum est: Veneris cingulum est dictum Ceston: quod ĩpa fert ad legitimos coitus. Cum uero in illicitos tendit: cingulum deponit. & sic illi solutis uestibus in illicitos ire coitus ostendebant: & hoc augendæ prolis causa: cum ex multitudine mulierum uirorũ paucitas possit amplissimã prolem suscipere. Qood autem illos uocat ossa parẽtis nõ ob aliud dictum puto: nisi ꝗa sicuti saxa terræ molem ne effluat continent. sic & ossa corpora hominum seruant in robore: sic & labores agricultorum agunt: ut ea producantur ex terra ex quibus nutrimor atque consistimus: quasi uideantur ex agris assumpti qui incolue re postea ciuitates. Ego autem reor illos parentis ossa dictos: quia ex caoernis & antris montium uti lapides facimus: educti sint: & ob duriciam suam saxei dicti.

De Ellano Deucalionis filio. Cap. XLVIII.

ELlanum dicit Theodõtius filium fuisse deucaliotis & Pyrrhæ: quem ait Barlaam parte mortuo adeo nomen suum & imperiũ ampliasse: ut fere omnis Græcia quæ ĩ egeum mare uersa est a nomine suo Ellada nominata sit: & Ellades græci.

De Psytaco Deucalionis filio. Cap. XLIX.

PSytacus Deucalionis & Pyrrhæ filius: ut ait Theodontius: Promethei aui sui doctrinis imbutus ad æthiopas abiit: ubi in maxima ueneratione habitus cum in longissimum euasisset æuum: orauit ut rebus subtraheretur humanis. cuius precibus dii faciles eum in auem sui nominis mutauere. Huius ego fictionis causam credo sui nominis & uirtutis phamam: quæ eo cano mortuo uiriditate durauit perpetua: uti sunt uirides aues illæ. Fuere ꝗ crederent hunc Psitacum eum fuisse: ꝗ unus ex septẽ sapientibus dictus ẽ. sed Theodontius dicit eũ longe antiquiorem.

De Dionysio Deucalionis filio. Cap. L.

Diooysius ut testatur Eusebius ĩ libro tempoꝝ: Deucaliotis fuit filius: eiusq; facta claruisse dicit circa initiũ ducatus Moysis. Quæ tamẽ fuerit nusquã legisse memini: præterꝗ̃ cum in Acticã uenisset: a Semacho quodã susceptus hospitio: filiæ eius Capræ pellẽ largitus est.

De Phentrate Deucalionis filio. Cap LI.

PHentratem Deucalionis fuisse filium Paulus & nõnulli alii arbitrantur: eo ꝙ de eo sic refetat Tullius in libro tusculanarum quæstionum: Dicearchus aurem illo sermone: quem Corinthi habitum tribus libris exponit: doctorum hominum disputantium in primo libro multos loquentes facit: doobus Phentratem: quendam Phiotam senem quem ait a Deucalione ortum differentem ĩducit &c. Ex ꝗbus præter originem apparet eum fuisse philosophum.

De Astreo Titanis filio .ix. ꝗ genuit Astream & Ventos. Cap LII.

AStreus filius fuit Titanis & terræ ut asserit paulus. Hunc dicunt Seruius & Lactantius cum Aurora concubuisse & ex ea genuisse astream uirginẽ: necnon & uentos omnes. Quos dicit paulus cũ senex esset: dum fratres aduersus Iouẽ bellum mouissent: omnes armauit & emisit ĩ superos: Esto Lactantius dicat eos ab Athlãte armatos. Astreũ potentẽ aliquẽ atq; supbũ fuisse hoiem existimo. ideo uentorum patrem dictum: ꝗa alicui uentosæ religioni præfuerit: ꝙ illos armauerit in superos: a uentorum discorsione sumptũ est: ꝗ si a terræ concauitatibus ueniant: ut ĩ altum erumpant necesse est.

De Astrea filia Astrei. Cap. LIII.

AStream Astrei Titanis fuisse filiam satis uulgatum est: quæ quoniã diis fauit aduersus patrem & patruos ĩ cælum assumpta est: & io zodaico locata ea ĩ parte quæ ab ea Virgo denoĩata est. Nunc autẽ ꝗd sibi uelit fictio uideamus. Astreũ Astreæ patrem ego hic oon hoiem: sed cælum astrigeꝝ ĩtelligo: ꝗđ ex se iusticiam gignit: dum perpetuo ordĩe sibi diuino munere dato ĩferioribus corporibus unicuiq; iuxta sui qualitatem ĩdesinenter opportuna concedit. Et huius exemplum legum latores pro ut humano ingenio possibile est nostram ordinauere iusticiam. Ex aurora ideo nata dicitur. quia sicur auroræ claritas solem præcedit: sic ex noticia certa rerum gestarum debet oriri seu oritur iosticia: seu iudicium. Diis fauisse dicitur: ꝗa bonis semper fauet iusticia & eiicit reprobos. Ea enĩ in cæli parte ideo posita est: quia contigua est equinoctio ut ostendatur ex iusticia rerum æquitatem consequi. & sicut sole ibidem existente æqua temporis pars nocti atq; diei ab eodem sole conceditur: sic a iusticia æquius redditur depressæ conditionis hominibus atq; claris.

De Ventis filiis Astrei in generali. Cap. LIIII.

VEnti ut perhibet Seruius & Lactãtius Astrei Titanis & Auroræ fuere filii hos dicit Lactãtius a Iunone ob natum Epaphum ĩcitatos in Iouem: quam ob caosam a Ioue cauernis clausi sunt: & sub imperio Eoli religati. Sed aliam causam dicit Theodontius a Pronapide monstrari in Protocosmo quæ talis ẽ. Dicit enim Pronapides litigium ægre plurimum tulisse a Ioue de cælo fuisse deiectum: & ob id ad inferos descendisse: & conuentis furiis orasse: siquid unquam eorum uotis suis labor posset in posterum uoluptatis afferre: irent: & sua uenena quiescentibus uentis inucerent ut furiis infe

stati Iouis regnum infestarent atq; quietem. Quæ euestigio tendentes: cum eos pacifice sedentes in domo patria inuenissent: non solum furias: sed odia immisere: adeo ut in regiones suas abeuntes confestim unus in alterum discursum facere: & omne cælum terramque concutere cœpere: Quibus perteritus primo Iuppiter: deinde commotus eis non absque labore captis: & cauernis Eoli inclusis eos sub eius esse iussit imperio. De quibus æneidos primo scribit Virgilius. Nymborum in patriam loca fœta furentibus austris Et infra per duodecim uersus. Harum uero fictionum: si uolumus habere sensum ante alia: necesse est ut Astreũ horum patrem cælum credamus astrigerum: ita tamen ut unum sit cælum quicquid inter lunæ cõcauũ & octauæ speræ conuexum continetur. Nam motũ cæli & planetarum tanquam a remotiori tantum paululũ causa causari arbitror. Si autem Astreum hominem uẽtorum patrem uoluerimus: iam supradictũ est eum imperasse locis: ex quibus multi orirentur uenti: & hinc dictus sit uentorum pater. Auroræ autem dicuntur filii: quia utplurimum appropinquante aurora consueuerunt uenti oriri. Quod nautarum approbat auctoritas & consuetudo. Illa enim hora eos surgere dicunt & ob id eadem hora utplurimum suas nauigationes incipiunt. & hinc Auroræ filii nuncupati sunt. Eos autem a Iunone in Iouem armatos fuisse ideo fictum ẽ. quia a terra emitti creduntur: quæ Iuno est: & quadam terræ respiratione ĩpelli: & cum alibi nequeant præter in aerem impingi: cum aer Iuppiter sit: in Iouem armatos: idest impetuosos fictum est. Quod autem litigium opere furiarum eos & inquietare regnum Iouis: & inter se hostes fecerit: a motu eorum & opere sumptum est. Nam si ab oriente uentus surrexerit: & itidem ab occidente: ut & per aerem & in se concurrant necesse est: ex quo uidentur hostes: & regnum inquietare Iouis. Eos autem sub imperio Eoli religatos in cauernis ideo dictum est: quia Eolides ĩsulæ ꝗbus olim præfuit Eolus. & ab eo denoĩatæ sunt. plenæ sunt cauernarum: cauernæ autem plenæ sunt aeris & aquæ: cuius motu causatur calor: & ob calorẽ surgunt ex aqua uapores: quos calor ipse reuoluit in aẽrem: q cum in loco non capaci consistere nequeat egreditur. & si arctus sit egressus de necessitate ĩpetuosior & sonorior & diuturnior exit. & sic cũ generati uẽti e cauernis eolidarum insularum exeant fictum est eos in cauernis Eoli religatos: atque suo sub imperio positos. Sed Virgilius sub hac fictõe longe aliud sentit: quod quoniam non spectat ad propositum non appono. Est præter fictiones horum prægrandis potentia. Sunt distinctæ regiones & nomina. Sunt insuper secundũ quosdam pauciores: secũdum uero alios plures. nec eisdem nominibus ab omnibus nũcupati sunt: de quibus antequam ad singulorum sermonem ueniamus: pauca dixisse non erit incongruum. De eorum potentia nominibus & regionibus: ĩ maiori succincte scribit Ouidius. Et cum flaminibus facientes frigora uentos. His quoq; non passim mundi fabricator habendum Aera permisit: uix nunc obsistitur illis: Cum sua quisq; regat diuerso flamina tractu. Quin lanient mundum: tãta est discordia fratrum: Eurus ad auroram nabathæa quæ regna recessit Persidaq; & radiis iuga subdita matutinis Vespe & occiduo quo littora sole tepescũt Proxima sunt Zephyro: scythiam septẽq; triones Horrifer inuasit boreas: contraria tellus Nubibus assiduis pluuioq; madescit ab austro. & cæte. hos duodecim esse dicit Isidorus ethimologiarũ lib. eosq; sic disponit & nominat: Qui ab oriente uerno in occiduum tendit. ideo dicitur subsolanus. quia sub ortu solis nascitur. Huic duos collaterales annectit: eurum scilicet a sinistris: quẽ sic ait uocari: eo ꝙ ab Eoo spiret: idest ab oriente æstiuo. A dextris uero dicit esse Vulturnum: sic dictus quod alte tonet. Austrum inde a meridie flantem sic dicit dici: ꝙ aquas hauriat: eumque græce appellari nothum. A dextris eius dicitur esse Euroaustrum inde dictum ꝙ inter eurum sit & austrum. Sic & qui a sinistris est austroaphrum. quia iter austrum sit & aphrum. Sic & idem lybonotus uocatur: eo ꝙ inde libs & hinc sit illi nothus. Zephyrum autem subsequenter ab occiduo flantem dicit eo sic appellatum ꝙ flores & gramina eius uiuificentur spiritu: atque eundem uocari fauonium latine: ꝙ his faueat quæ nascuntur: cuius a dextra Aphricum seu Lybin a regione unde spirat denominatum a leua uero chorum: eo ꝙ uentorum circulum claudat. & quasi chorum faciat. Antea tamen dicit chaurum nominatum: & a nonnullis argeston. Septentrionem inde dicit dictum: eo ꝙ a circulo septem stellarum consurgat: cui ponit a dextera circium: a uicinitate chori sic denominatum. A sinistra uero Aquilonem cuius nominis causam dicit ꝙ aquas extinguat & dissipet nubes: eumque dicit & Boream nominari: ꝙ ab hyperboreis montibus egredi uideatur. Scribit præterea Isidorus his. xii. designatis. alios etiam esse uentos: quos ego eosdem puto: sed aliis nominibus appellatos: utputa Ethesias: quas ait statuto anni tempore a borea in ægyptum efflare. Sic & auram & altanum. auram uero ab aere dictam: ꝙ lenis sit quasi agitatus leniter aer. altanum in pelago fieri: & ab alto denominatum. Turbonem insuper a terra dictum dicit. est enim uentorum circũuolutio quædam perniciosa persæpe. Fragorem a fractarum rerum sonitu denominari dictum uentum ait. Sic & procellam dictam: eo ꝙ cum pluuia flans euellat. Vitruuius autem ubi de architectonica scribit. xxiiii. esse uentos ostendit. Dicit enim austri collaterales leuconothum & altanum. Aphrici libonothum & subuesperum fauonii ergastes & ethesias: cauricircium & chorum. Septentrionis Thraciam & Gallicum. Aquilonis supernas & cecias. Solano carbas & orinthias. Euro circias & uulturnum. Alibi autẽ dicit ipse Vitruuius eos. viii. tantum esse scribens. Andronichum Cyrrestem ad demonstratiõnem opinionis huius Athenis turrim octogonam construxisse. & singulis lateribus sculptam eius uenti imaginem cui illa facies muri esset aduersa posuisse. & tandẽ metha marmorea super turrim imposita æreum tritõnẽ super imposuit illi dextra uirgam porrigentem. Qui cum circũageretur a uentis uirga designabat: qui esset: qui flaret. & sic dicit compertum inter solanum & austrum eurum. Inter austrum & fauonium africum. Inter fauonium & septentrionem chaurum seu corum. Inter septentrionem & Solanum aquilonem. quam descriptionem tamquã optimam atq; ueram mediterranei maris nautæ omnes seruant & potissime Ianuẽses: qui profecto cæteros nautice artis excedunt ingenio.

De subsolano uento & uulturno & euro collateralibus suis filiis Astrei. Cap. LV.

Expedito de uentis in generali de unoquoq; secundum Isidori descriptionem: in particulari pauca dicenda sunt & primo de subsolano orientali uento. Hic (ut Beda dicit) calidus é & siccus. sed temperate & ideo calidus: quia diu sub sole moretur. Siccus autem quia cum Oceanus orientalis multum distet a nobis exquo humiditatem sumere creditur eam omnem ueniẽdo dimittit. Sed absit ut credam ridiculum istud omnem. s. uentum qui ad nos ab orientis plaga uenit: oriri in oriente extremo: cum certissimum habeatur multos apud æolidas oriri ut prædictum est: ex quibus non nulli in nos efflant: quos nos orientales & merito dicimus. quam ob causam salua semper reuerentia Bedæ: frustra dictum puto eos ob longinquitatem originis suæ ad nos mutata complexione uenire: huic eiusdem complexionis sunt a dextris uulturnus omnia desiccans a sinistris uero Eurus nubes aggregans seu generans.

De Notho uento & Euroaustro atq; Austroafro collateralibus eius filiis Astrei. Cap. LVI.

Nothus australis est uentus naturaliter frigidus & siccus uerum dum per torridam zonam ad nos ueniens transit: calorem assumit: & ab aquarum multitudine in meridie existente sumit humiditaté. & sic mutata natura ad nos uenit calidus & humidus: & calore suo poros terræ aperit & humorem utplurimum multiplicare: & nubes & pluuias inducere consueuit. Huius formam sic describit Ouidius: Madidis nothus euolat alis Terribilem picea tectus caligine uultum. Barba grauis nymbis: canis fluit unda capillis. Fronte sedent nebulæ: rorant pennæq; sinusq; &cæ. Huic eiusdem complexionis a dextris é auroauster: qui tempestates i mari generat: eo q (ut dicit Beda) ab imo sufflet: a sinistris autem eustroafer: quem aliqui dicunt calidũ & temperatũ.

De septẽtrione uento & circio collaterali eius: & filiis Astrei. Cap. LVII.

Septẽtrio uentus est a plaga in qua oritur nuncupatus. nascitur enim in locis aquosis: & congelatis & excelsis montibus: ex quibus ad nos usq; purus flat. eo q in locis; per quæ transitus facit nollus ob intensum frigus resoluitur uapor. Hic aerem serenum facit: & quas excitauerat auster pestes repellit & purgat. Complexione auté cũ collateralibus frigidus est & siccus. Qui enĩ a dextris est: circius appellatur niuiũ grandinũq; productor. A sinistris autem aquilo est: seu boreas: de quo latior sermo sequitur.

De aquilone seu borea uento Astrei filio: & collaterali septentrionis: qui genuit Zethum Calaim & Arphalicem. Cap. LVIII.

Boreas seu aquilo uentus collateralis est septẽtrionis: & natura sua habet nubes dissipare: & aquas colligere gelu: cuius uires & opera in persona sui loquens describit Ouidius dicens: Apta mihi uis est: qua tristia nubila pello: Et freta concutio nodosaq; robora uerto: Indutoq; niues: & terras grandine pulso. Idem ego cũ fratres cælo sum natus aperto. Nam mihi campus is est tanto molimine luctor: Vt medius nostris cõcursibus insonet æther. Exiliatq; cauis elisi nubibus ignes: Idem ego cum subii conuexa foramina terræ: Supposuiq; ferox imis mea terga cauernis: Sollicito manes totumq; tremoribus orbem. &c. Ex hoc plures dicunť fabulæ. Nam Seruius dicit eum amasse hiacynthum puerũ: qui etiam ab Apolline amabatur: & quoniá cerneret amorem pueri in amorem Apollinis magis q̃ in se flecti: iratus disco ludenté interemit. Præterea dicit Ouidius eum amasse Orythiam Ericthonii regis athenarum filiá: ac eam in coniugem postulasse: quæ cũ non daretur indignans se disposuit ad rapinam: rapuitq;: & ex ea Zethũ & Calain filios suscepit. Insuper dicit Homerus in Iliade inducens æneam achilli loquenté in pugna boream pulcherrimas Dardani adamasse equas: & ex eis equos. xii. uelocissimos suscepisse. A qbus si corticé fabularũ amouerimus aduertemus primo boreá hiacynthũ: qui flos é: & ideo poer: quia nullus diu uiuit flos: amare. hac in forma: qa forte flabat sæpissime p prata plena hiacynthis: quasi uisurus quos diligebat: uti & nos crebro uisuri uadimus quos amamus. Qui hiacynthus & ab Apolline. i. a sole amabať. Ná & ipse pductor taliũ & spectator amator etiá diciť: & qa taliũ fotor é: & iõ a hiacicto amari diciť: qa unaquæq; res adamare uideť p qđ ad eé deduciť: & pseuerat i eé. ná flores & alia sole agéte nascunť & uiuũt q̃diu uiuũt. A borea auté ideo occisus dicitur: quia boreas horriditate sui flatus cuncta humore priuat atq; desiccat. Amasse eũ Orythiam historia est. Dicit enim Theodontius boream iuuenem fuisse Thracem nobilem & animosum: qui tractus fama matrimonii contracti a Thereo: qui Pandionis filiam habuerat in coniugem: cum audisset Orythiam Ericthonii Atheniensium regis formosissimam puellam esse cupidine captus eius petiit cõiugium: qđ cum illi negaretur ob icestum cõmissum a Thereo in Philomená: quasi similis illi Boreas facturus esset: iratus capt ato tpe: illam rapuit anno regni Ericthei. ix. & filios ex ea suscepit: & sic fabulæ locum & nomen iuuenis: & regno adinuenit. Equos autem Dardani a Borea genitos: ideo dici arbitror: quia possibile fuit Dardanũ fama bonitatis equorum eius regionis tractum misisse ibidem: & proletarios assumpsisse: quibus iunctis æq̃bus suis optimos atq; ueloces suscepit equos: quorum successores eius ,plem semper post modũ seruauere. & hinc sumptum eos boreæ filios extitisse.

De Zeto & Calai filiis Boreæ Cap. LIX.

Zethus & Calais filii fuere Boreæ & Orithiæ: quos testatur Ouidius cum Iasone & aliis augonautis ad Colchos iuisse. Verũ ut dicit Seruius: cũ a Phineo rege archadiæ: q eo q suasione nouæ coniugis filios cæcauerat: a diis cæcatus & ipse fuerat: eiq; ut escas fœdarent atq; surriperent arpyiæ obscœnæ aues fuerát appositæ: suscepti hospitio remuneratiõis gratia ad expellédas aues Zetus & Chalays: quoniá allati erát missi sũt. Qui cũ illas strictis gladiis psequerent ex archadia pulsas usq; ad insulas: quæ Plotæ appellanť persecuti sunt. Ibi uero monitu Iris ut desisterent Iouis canes ulterius persequi ad socios redierunt. Quæ in/

uenum conuersio nomen imutauit isulis:& ubi plotæ dicebantur Strophades dictæ sunt.nã Strophæ græce latine conuersio dicit.Hæc ego de istis legisse memini:quid autẽ habeãt sub uelamine fictiones detegẽdũ est.Dicit ergo Ouidius hos post pueritiã pẽnas habuisse:pro qbus ego itelligo barbam & uelocitatẽ:quæ in adolescẽtia hoĩbus ueniũt.Circa autẽ allegoriã pulsarũ ab his arpyiatũ dico q diuino munere oẽs boni nasci mur:& prima mortaliũ cõiunx bonitas:seu inocẽtia est:sed tandẽ grãdiores effecti:ut plurimũ abiecta inocẽtia depra uamur:& tũc secunda supinducit uxor:cũ quis cõcupiscibilis appetitus iudicio se trahi permittit.q in quãpniciosos deducat saltus:Phineus testis est:qui auri cupidie occupatus:dũ auaritiæ credit : quæ secunda uxor illi fuit:filios priuat luminibus.Filii autẽ nostri laudabiles actus sunt:quos tũc priuamus lumiẽ cũ illus obscœnis operibus deturpamus.Quid enĩ turpius agere possumus:q bonã mentẽ abiicere:ut diuitias acqramus:' Qđ teste Seneca philosopho facete Demetrius petẽti cuidam libertino dixit:Facilẽ.s.sibi ad diuitias uiam:quo die pœnituisset bonæ mẽtis.Sic & nos cæci efficimur : quãdo ob census desideriũ nimiũ in rapinas & turpia lucra delabimur.Apponunt enĩ talibus arpyiæ fœdæ uolucres atq rapaces:quas ego mordaces auarorũ curas & sollicitudines itelligo:a qbus ideo auaris surripi dicunt dapes:quia dum talibus detinentur cogitationibus in tam grandẽ sui obliuionẽ auari ueniũt:ut etiam aliquãdo cibum sumere efficiant imemores:seu dum auri cumulũ augeri satagunt:sibipsis cibos extenuant:& sua miseria fœdos faciunt.Argonautæ qui apud huc hospitant:quoniã illustres omnes iuuenes fuere:& uirtute conspicui loco salubriũ consiliorũ sumendi sunt:quæ etsi ægre suscipiant a talibus.suscipiunt tamẽ aliquãdo & suscepta loco muneris retribuũt boni inqsitionẽ:quæ secundũ fulgentiũ pro Zeto & Calai itelligit.Hæc autẽ boni:idest ueritatis inqsitio agit:ut canes Iouis:idest mordaces curæ:& alienis bonis cõtinue inhiãtes pellunt usq ad strophadas:idest usq ad cõuersionẽ animi pquirẽtis bonũ:quæ cõuersio eẽ nõ põt: nisi omissis uitiis & cõcupiscẽtiis in uirtutes quis gressus dirigat suos:& tunc remanet a sordibus desideriorũ turpium imunis mensa Phinei. Sane Leontius lõge breuius huius sensum expedit.Dicit enĩ histotiã hanc fuisse talẽ Phineũ ditissimũ fuisse regem Archadiæ:& auarũ: & mortua Steneboe cõiuge:ex qua Palemonẽ:& Phineũ susceperãt filios: supinduxit Arpalicẽ boreæ filiã:& sororẽ Zeti & Calai:cuius precibus ipse filios excæcauit:quod sciẽtes Pyratæ: q Plotas isulas icolebãt:quasi in destitutũ auxilus & odiosum suis ob scelus cõmissum in filios uenere & obsederũt eũ:& machinis erectis usq in regiã putrida sordesq iaciebãt. Tandẽ uenientibus Zeto & Calai uocatis cũ longis nauibus:eũ liberauerũt obsidione:pyratasq usq ad Strophadas repulere.

De Arpalice Boreæ filia & Phinei coniuge. Cap. LX.

Rpalices ut dicit Leõtius:filia fuit Boreæ:ex qua matre nõ dicit . Hæc Phineo regi Archadiæ nupta fuit:ut supra proximo patet:& infesta præuignis.

De Zephiro uento & Aphryco & coro collateralibus eius filiis Astrei. Cap. LXI.

Ephyrus uentus est occiduus:qui a latinis uocatur Fauonius complexione frigidus & humidus: tẽperate tamen.Hyemes autem resoluit:& germina floresq producit : & dicitur zephyrus a zeph qđ lanne uita sonat:Fauonius autem:eo q foueat germinantia:uel faueat germinibus.Flat enim suauiter & placide:& a meridie usq in noctem a pricipio ueris usq ad æstatis finem. A dextris eius Aphricus ponitur:qui tempestuosus fulmina & tonitrua generat.A sinistris autẽ eius corus: qui ut Beda dicit : in oriente nubilosum aerem facit:cũ serenũ faciat in occiduo. De Zephyro recitat talis fabula. Nymphã.s.fuisse nomĩe Corin a Zephyro dilectã:& i coniugẽ acceptã:eiq ab eo in munus amoris atq uiolatæ pudicitiæ omne ius in flores cõcessum.Eãq ex Clora florã uocauit.Prætetea refert Homerus in iliade hũc Tyellã cõpressisse Arpyiam:& ex ea Xanthũ : & Baliũ Achillis equos suscepisse.Harũ fabularũ itẽtio ralis eẽ põt.Dicit Lactantius in libro diuinarũ istitutionũ Florã fœminã magnas ex meretricio qsisse opes:qrũ moriẽs romanũ populũ scripsit hæredẽ:parte seruata:quæ sub annuo fœnore præstaretur : ex quo scilicet fœnore uoluit ut suus natalis dies singulis annis æditione ludorum celebraretur: qui ludi Florales : & sacra floralia : a Flora nuncupata sunt ;-quod quia senatui tractu temporis flagitiosum uisum est : cum timore plebis retractare non posset : ab ipso meretriris nomine argumentum sumi placuit : ut rei pudendæ dignitas adderetur & inde finxerunt floram floribus præesse:eamq oportere ludis placare : ut fruges cum arboribus: aut uitibus bene prosperẽque florerent. Quem colorem secutus Ouidius Nympham non ignobilem Zephyro nuptã ait: & dotalicio munere ut floribus præesset accepisse a sponso. Qui ludi ut dicit Lactantius:memoriæ meretricis conueniunt. Nam omni lasciuia & uerborum licentia:quibus omnis obscœnitas effunditur: positis flagitante populo a meretricibus uestimentis : quæ ludis in illis mimorum fungebantur officio: celebrantur. Ex Tyella autem Arpyia equos suscepisse:nescio quid uelit Homerus.nisi id forte q apud Elisbenem extremum Hispaniæ in occiduum oppidum equas facere consueuisse apud Plinium secundum legimus. Quas dicit Plinius in concupiscentiam prolis suscipiendæ uenientes hyulco gutture consueuisse flantes zephyros suscipere:& ex eis concipere:& parere uelocissimos equos:breui tamẽ æuo ualentes : & sic forsan ex equa cui nomen erat Thyella:quæ impetus seu procella interpræratur:factum ẽ:uel ut supra de equis Dardani ex borea conceptis diximus.

De Aloo Titanis.x.filio. Cap. LXII.

ALous ut ait Theodontius:filius fuit Titanis & Terræ:cui cõiunx fuit:ut ẽt Seruius asserit. Hyphimedia:quã cũ uiolasset Neptunus:duos ex eo peperit filios : Othum & Ephyaltem:quos Alous educauit ut suos:& cum.ix.digitis:ut dicit Seruius:singulis mensibus crescerent parantibus Gygantibus bellum aduersus superos:nec ob senium Alous ad illud posset accedere:hos misit geminos adiutores:de qbus ubi de filiis Neptuni dicemus.

De Pallene.xi. Titanis filio:qui genuit Mineruam. Cap. LXIII.

PAllenē seu Pallantem unū fuisse ex filiis Titanis dicit Paulus: īsulāq; in Aegeo mari tenuisse: & a se denominasse Pallenem: hoīem imanē: & superis aduersum plurimū: cuius Lucanus meminit dicens: Pallenea Ioui mutauit fulmina Cyclops. Hunc dicit idē Paulus a Minerua in bello aduersus Iouē facto occisum: & ob id eam Palladē denoīaram. Et alibi dicit idē Paulus: eū ob eius seuitiam ante bellū a Ioue fulminatū. Sane Theodōtius ei dicit fuisse filiā noīe Mineruā: a q̄ cū illi conaret̄ uirginitatē surripe: occisus est.

De Minerua Pallantis filia. Cap. LXIIII.

MInerua ut supra proximo patet iuxta Theodontium: filia fuit Pallantis: a se ob uirginitatem tuendam occisi. Hæc ut Tullius dicit ubi de naturis deorum inter plures alias Mineruas. v. fuit: eique ait ab antiquis pinnata appotu talaria: seu q̄a occiso patre uelox fuerit ad fugam seu ob aliam causam factum sit.

De Runco & purpureo. xii. & xiii. filiis Titanis. Cap. LXV.

RVncus & Purpureus: ut asserit Priscianus in maiori uolumine: filii fuerunt Titanis & Terræ: quorum ait Neuium poetam meminisse aientem. Inerant signa expressa quomodo Titani bicorpores magniq; Athlantes Runcus atq; Purpureus filii rerras pro terræ &c. Et Horatius in Odis: ait. Aut qui minaci Porphyrion statu. De his autem aliud legisse non memini.

De Lycaone. xiiii. Titanis filio qui genuit Calisthonem. Cap. LXVI.

LYcaonem Archadiæ regem dicit Thodontius: quod nusq̄ alibi legi: filium fuisse Titanis & Terræ seu ob splendorem regium: seu ob isigne aliquod facinus. seu quod potius credo: quia nequam fuit homo & deorum spretor atq; uilipensor: sicut plurimum legimus fuisse Titanes. Ex eo autem talem refert Ouidius fabulam. Cum ascendisset in cælum mortalium clamor quoniam oia male agerētur in terris: uoluit Iuppiter experiri præsentia: & forma hominis sumpta deuenit in regiā Lycaonis: egitq; ut aduerterent populi: q̄a deus esset in terris: q cū sacris operam darét: a Lycaone risi sunt oēs Qui ramē ut experiret̄: nunqd ut dicebat̄: hospes suus iuppiter esset: cōspirassetq; in nocturnā eius necē: nec peregisse potuisset: ad aliud facinus repēte intēdit animum: & occiso ex obsidibus molossorū uno: undis partim: partimq; prunis excoqui iussit: & illū comedēdū Ioui apposuit. Qui cū cognouisset scelus: spreuissetq; cibum: ignē i regiā Lycaonis iniecit: & abiit. Lycaon aūt territus: abiit in syluas & in lupū uersus morē rapinæ pristinū seruare cœpit: in greges sæuiēs sanguinis auiditare. Sub hac fabula historiā esse talē dicebat Leontius Fuit olim iter Epiros: ex q̄bus aliqui postea a Molosso Pyrrhi filio Molossi dicti sunt: & Pelasgos: qui postea Archades: controuersia: de qua cū in concordiam itum esset: petiit Lycaon: qui tunc præerat Pelasgis: ut sibi in robur initæ concordiæ dare᷑ saltem obses unus ab Epyris: eo q́ ab eis fuisset primitus exorta discordia. Cui a Molossis usq; ad certum tēpus iuuenis unus ex nobiliotibus concessus est. Qui cū nō remitteretur in termino a Lycaone per legatos gētis suæ teq̄situs est. Lycaon autem: seu q̄a superbe teq̄situs uideretur: seu ob aliam causam turbatus: eo q́ pessimus eēt homo: & inflan animi: respondit legatis se in sequenti die obsidem redditurum: iussitq; in mane sequēti secum in conuiuio essent: & clam obside occiso atq; decocto legatis aliisq; cōuiuantibus iussit apponi. Erat forte iter eos epulans iuuenis adhuc Lysaniaris qui postea Iuppiter dictus est: homo ea tempestare apud Archades existimationis permaximæ: qui cum mēbra humana nouisset: eiectis mensis turbatus atrocitate facinoris prosiliuit in publicū: & in Lycaonem sibi fauētibus popularibus omnibus euestigio conspirauit: & congregatis uiribus eum traxit in pugnā: superatūq; regno priuauit. Lycaon autē deiectus exul & inops cū paucis fugit in syluas: & cœpit itineribus īsidiari & raptu uiuere: qđ fabulæ locum dedit: q́ in lupum uersus sit. nam si rite uelimus īspicere: nulli dubium esse debet: quin q̄cito ad auaritiam & rapinam mentem apponimus humanitate exuti: lupum euestigio īduamus: atq; tādiu pseueramus in lupum: q̄diu talis appetitus perseuerat in nobis: humana tantū reseruata effigie. Dicebat insup idē Leontius: alios affirmare Lycaonem in uerum lupum fuisse conuersum: asserentibus talibus in Archadia lacum fore: quem siquis transnatasset: ilico transformabatur in lupum: & si a carnibus abstinuisset humanis: & anno. ix. transacto lacū eundem iterum transnatasset: ei forma pristina reddebatur. Quod sciens Lycaon: & plurimū iram Iouis timens atq; suorū: & ob suam perfidiā ignorans: quo satis tutā posset habere latebrā ad expectandū absq; suspitione uitæ rei exitū: lacum transnatauit: & uerus lupus effectus inter alia eiusdem speciei animalia habitauit in syluis: relicta filia unica uirgine Calisthone. Præterea scribit Plinius in lib. naturalis historiæ: bellorū inducias huius Lycaonis inuentū fuisse: ludorūq; gymnicorū in Archadia.

De Calisthone filia Lycaonis: & matre Archadis. Cap. LXVII.

CAlistho filia fuit Lycaonis: ut satis per Ouidiū patet. Hæc ut scribit Paulus iam patre fugato inter rerum tumultum adhuc uirgo regiam exuit: & aufugit ad nemora: ubi se uirginibus Dianæ dicatis sociam iunxit: apud quas a Ioue in habitu transformato Dianæ oppressa est: & cū turgescēte utero appareret crimē: pulsa peperit Archadē: De q̄bus ambobus plene īfra ubi de Archade dicetur: & ea potissime: quæ a Leontio de fictione relata sunt. Sane hæc pluribus est appellata nominibus. nā græce arctos dicit̄: qđ latine sonat ursa. Præterea & elyce dicit̄ a gyri circuitione: nā græce elyci dicuntur gyri. Nuncupat̄ etiā Cynosura: qđ nomē ante fuerunt duo noīa. Cynos. s. qđ sonat latine canis. Nam Imago cælestis: quæ postea ursa dicta est canis dicebat̄: & forte adhuc apud quosdam dicit̄: & uros: qđ latine bos syluestris sonat. nam & eodē nomine dicta est propter eleuatam caudam ad semicirculi formā: qđ magis ad syluestrem bouem spectat: q̄ ad canem faciat: aut ursam. Nā sicut dicitur: fert syluestris bos caudā eleuatam: ut semicirculū facere uideat̄. Appellat̄ & phoenix: sic uolēte Thalete inuētore: qui phoenix & ipe fuit: seu q̄a phoenices: qui instructissimi fuere nautæ: ea in nauigatione primi sunt usi. Dicit̄ & septētrio: q́ etiā Archadi: seu maiori ursæ nomen est: eo q́ a septē denotet̄ stellis. nā trion seu teron stella interpratatur.

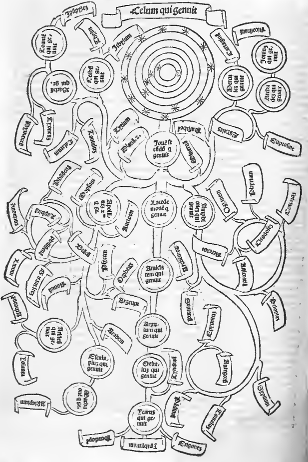
De gygantibus ex sanguine Titanorũ procreatis & terra. Cap. LXVIII.

GIgantes: ut Paulus & Theodontius testanẽ: nati sunt ex sanguine Titanorũ & terra: qđ etiã testari
uideẽ Ouidius in maiori uolumine: ubi dicit. O bruta mole sua cũ corpora dira iacerẽt. Et infra
per sex uersus: hos Theodontius dicit pedes anguiũ habuisse: & bellũ mouisse Ioui: ut patres fece/
rant. Verum nil ausos: donec Egla speciosissima mulierum: & coniunx panis a terra matre eorũ
celatetur in specu: qua occultata extẽplo in deos fecere inpetum: atq; eos adeo terruere: ut in ægy/
ptum usq; formis mutatis expelletent: de quibus sic dicit Ouidius: Emissũq; ima de sede typhea terræ Cæ/
litibus fecisse metũ: cũctosq; dedisse Terga fugæ donec fessos ægyptia tellus Ceperat: & septẽ discretus in ho
stia nilus. Huc quoq; terrigenã uenisse Typhea narrat. Et se mẽtitis superos celasse figuris. Duxq; gregis di/
xit fit Iuppiter ide recuruis. Nũc quoq; formatus libycis cũ cornibus ammon. Delius in coruo ples semeleia
capro. Phele soror phœbei niuea saturnia uacca Pisce uenus latuit: cyllenius ibidis ales &c. Verũ ĩ aliqbus The
odontius & Ouidius dissentire uidenẽ: cũ Theodontius dicat a gigantibus hoc factum: & Ouidius dicat Ty
pheum ex imo terræ uenisse atq; fecisse. Præterea & in formis deorũ. Nam dicit Theodontius Iouem in aq/
lam uersum: Cybelem in merulã: Venerẽ in anguillam. Pana autẽ se in fluuium fere totũ deiecisse. Superio/
rem uero partẽ q̃ remansit in ripa in hyrcum mutatã dicit: quæ intrauit fluuiũ in piscem: ex qua figura po/
stea Iouem capricornũ signum fecisse dicit. Tandẽ Iouem asserit oraculo habuisse: si uictoriã uellet clypeum
ex Egla panis coniuge tegeret: & caput suum gorgone. Quo facto præsente Pallade fugati sũt: atq; obruti gi/
gantes: & apud iferos a Ioue detrusi. Multa his dictis superdicenda uenũt: si fictionũ uelimus ambages resol
uere. Sed ante omnia nõ omnino fictum est fuisse gigantes: idest homines forma: seu statura ultra modum
cæteros excedẽtes: ĩmo constat esse uerissimũ: & liquido his diebus apud Drepanum Siciliæ oppidũ fortui/
tus demonstrauit euentus. Nam cum in radicibus montis: qui supereminet Drepano haud longe ab oppi/
do: nõnulli agrestes ad cõstruendã pastoralem domũ fundamenta foderẽt: apparuit tauernæ cuiusdã introi/
tus. quem cũ uisuri quidnã intus esset faculis incensis fossores intrassent uidi: antrũ summæ altitudinis at/
que amplitudinis ĩuenere: per qđ incedentes in oppositum introitus ingentis magnitudinis sedentem uide/
runt hominem: ex quo terrefacti repente fugam arripientes exiuere antrum: nec ante tenuere cursum: q̃ in
oppidum deuenissent occurrẽtibus quid uiderant nunciantes. Mirabundi autẽ ciues uisuri qdnã mali hoc
esset: incensis funalibus armisq; sumptis: quasi in hostem unanimes exiuere ciuitatẽ: & ultra trecẽtos intra/
uere specum. Videruntq; nõ minus q̃ primi stupidi quem retulerãt uillici. Tãdem proximiores facti: postq̃
non uiuum esse hominem norunt: uiderunt sedẽtem quẽdam in sede: & sinistra manu innixum baculo tan
tæ altitudinis atq; grossitiei: ut excederet quẽcunq; prægrandis nauigii malum: sic & hominem inusitæ atq;
inauditæ amplitudinis: nulla ex parte corrosum aut diminutum. Et cum ex eis unus porrecta manu tetigis
set stantẽ malum euestigio malus solutus in cinerẽ corruit: remansitq; ueste nudatus baculus altet plũbeus
ad manum usq; tenentis ascendens: & ut satis aduerterunt: plumbum erat ad augendum grauedinem ma/
lo infusum: q; postea ponderatores asserunt: qui uiderunt fuisse ponderis. xv. cãtariorũ drepanensium: quo/
rum unusquisq; ponderis est librarum cõmuniũ cẽtum. Demum hominis statura tacta æque corruit: & in
puluerẽ oĩs fere uersa est. Quẽ quũ nõnulli tractarẽt manibus: tres dẽtes adhuc solidi cõperti sunt mõstruo/
sæ grãdiciei. põderis aũt erãt triũ rotulorũ. i. cẽtũ cõium uociatũ. Quos Drepanites in testimoniũ cõperti gi/
gãtis: & sempiternã posteritati memoriã filo alligauere ferreo: & suspẽdere ĩ qdã ciuitatis ecclesia in honorẽ
annũciatæ uirginis edita: & eiusdẽ titulo insignita. Præterea & partẽ cranei anteriorẽ ĩuenere firmissimã ad/
huc: & pluriũ frumẽti modiorũ capacẽ. Sic & os alterius cruris: cuius etsi ob annositatẽ nimiã in putredinẽ
pars deuenisset: pceptũ tamẽ ĩ reliquo ẽ ab his q totã hoĩs altitudinẽ ad mẽsurã cuiusq; minimi ossis nouere
eũ fuisse magnitudinis ducẽtorũ cubitorũ uel amplius. Suspicatũq; est a qbusdã ex prudẽtioribus hũc fuisse
Ericem loci potentissimũ regem Butis & Veneris filium ab Hercule occisum: & in eodem monte conditũ
Quidã autem arbitrantur Enthellum: qui olim ĩ funebribus ludis ab Aenea p Anchise patre editis pugno
taurũ occiderat. Alii uero unũ ex Cyclopibus: & potissime Polyphemũ: de quo multa Homerus: & post eũ
Vir. ut patet circa finem tertii li. Aeneidos. Fuere igitur ingẽtis staturæ gigantes: qđ & sacra testatur pagina:
ex qbus etsi nõ huius tam mirãdæ magnitudinis fuerint: duo saltẽ ĩ eadẽ nuncupanẽ. Nembroth. s. q turrim
io deũ excogitauit: & Goliath Philisteus a Dauid funda & lapidibus supatus. Hos tales Iosephus uir alioqn
circũspectus & eruditus existimauit: ut ipse in libro antiqtatis iudaicæ scribit ab angelis dei mulieribus mor
talibus coeuntibus pcreari: qđ ædepol ridiculũ est: cũ ĩgentiũ corporũ causa sint sidera cæliq; reuolutio certa
qua etiã æuo nostro factũ est qđ aliqui fere caput omne: uel amplius pceritate excederẽt etiã magnos corpo
re uiros. Sane de his ego poetas nunc puto locutos si mites fuerunt hoĩes & humane uiuentes. Sed de his de
qbus uideẽ ĩtelligere in Saturnaliorũ lib. Macro. ubi dicit. Gigantes autem qd aliud credendũ est fuisse: q̃ ho/
minũ quandam impiam gentẽ: deos ñegantẽ: & ideo existimatã deum pellere de cælesti sede uoluisse. Horũ
pedes in draconum uolumina desinebant: quod significat nil eos rectũ: nil superũ cogitasse: totius uitæ eorũ
gressu atq; pcessu in inferna mergentes &c. Huiusmodi ergo homines ex sanguine titanorum & terra pro/
ductos fuisse. Non debet extraneum apparere homini erudito cum persæpe similis oriatur ex simili: & ob
hoc Titanorum superborũ hoĩum rite superbos omnes homines si non ex sanguine: saltem ex moribus seu
uitio filios possumus nuncupare. Quorum etiam nulla rectius dici mater potest q̃ terra: iam a Macrobio ra
tione monstrata: tales. s. nil superũ: idest cæleste: nil sanctum: nil iustum cogitant. omnis uitæ eorũ progres/
sus ad terrena & inferiora demergitur. Attamen hos tales: seu quos tales appellamus bellum habuisse cum
Ioue homine Cretensium rege non omnino fabulosum est. Constat enim ex historiis antiquis: Iouem duo

insignia gessisse bella.primũ cũ Titanis:ut parentes uinculis detentos liberaret.secũdũ cũ ipso patre suo Saturno:morẽ eius testãte Lactãoo moliente.& hoc giganteũ bellũ dictũ est.& secũdũ quosdã apud Phlegrã Thessaliæ agrũ cõflictũ ẽ & uictus atq superatus saturnus. Quod aũt oraculo Eglæ corio clypeũ tegere illi impatũ sit:& caput suum gorgone & Egles a terra in specu abscõdita. Intelligo quia subsidio gregũ & armẽtorũ i quibus consistebãt substãtiæ ueterũ:quæ p Eglã:qđ idem sonat quod capra:intelligũtur & agrorũ fructus:quos accipio pro Gorgone sumptus bellorũ maximi substentati sunt.& sic Iouis clypeũ tectũ:idest defensionẽ habiram & caput coopertum:idest cõsilus ad oppurtuna fulcitũ. His aũt cessantibus.s.fructibus substãtiarũ Egles dicitur abscondita.& tũc audent hostes in hostes insurgere quasi adoersus inermem. Tantũ his existẽnbus:& Palladæ:quæ p militari disciplina intelligẽda est hic:in uictoria itur. Qđ aũt iti infernũ mersi sint humiltari atq deiici supborum pteruiã ostendere uoluere singentes. Huic tamẽ bello gigantum mulra supadduntur hic nõ apposita:eos.s.montes montibus imposuisse ut in cælũ ascẽderent:& alia quædã fecisse: quæ referẽda sunt ad actus bellantiũ. Erigũt qdem arces & imponũr mœ̃ibus turres:ut cælũ:idest regnũ hostis occupẽt: q̃ omnia tandẽ a uictore deiiciũtur:ut a Ioue factũ est. De hoc gigantũ bello atq superorũ uidebatur Varro aliter opinari. Dicebat.n.hoc fuisse eum cessasset diluuiũ:dicens aliquos in diluuio cũ utensibus oĩbus confugisse in mõtes:qui lacessiti postea bello ab aliis:q de aliis descenderant montibus tanq̃ supiores uenĩẽtes facile repellebant. Vnde fictũ est supiores deos esse:inferiores uero terrigenas.& quia ex uallibus ad summã tendẽtes:præmisso pectore quasi reptare uidentur more serpentũ. Inde dictũ est eos serpentũ habuisse pedes. Quod autẽ metu Typhoei i Aegyptũ mutatis formis aufugerĩt dii:aliud sentit:q̃ historia uel mortalitas. Nã p Typhœo:q terræ fuit filius:terra ipsa intelligenda est:& potissime ea pars:quæ a nobis septentrionalibus incolitura:a q̃ dii.i.Sol:p quẽ(ut Macrobio placet in libro Saturnaliorũ) reliqua deorũ multitudo intelligenda est: tunc fugiunt quãdo ab equinoctio autũnali uersus antarcticum polũ sol incipit declinare:q tunc elongatur a terra sol:s.a regione nostra q septentrionales sumus:& tendit in ægyptũ.i.in austrũ seu ad regiones australes. Deos aũt formas mutasse: forte potius ad ornatũ fictionis appositum est:q̃ ob aliam cãm. Nã ut dicit Augustinus ubi de ciuitate dei:Non omnia quæ gesta narrãtur:aliquid etiam significare putanda sunt: sed pp illa quæ aliqd significant:& ea quæ nihil significant attexerunt. Solo enim uomere terra pscinditur. sed ut hoc fieri possit: etiã cætera aratri mẽbra sũt necessaria. Et soli nerui ĩ cytharis atq huiusmodi uasis musicis aptant ad cantũ. sed ut aptari possint insunt & cætera. In compagibus organorum:quæ nõ percutiuntur a canentibus: sed ea quæ percussa resonant: huic connectuntur. Hoc Augustinus. Et ob id esto ad intentum minime spectaret: ne uideamur euitasse laborem quod in illis formis sensisse potuerint:annectamus. Dicit ergo Ouidius: Iouẽ mutatum in arietem:ut in hoc iouis naturam demonstret. Est autem aries mãsuetum & benignum animal nemini si in quiete sua permittatur infestum. Præterea utile plurimum.nam ad procreandam prolem maximo pecudũ gregi solus sufficit.& insuper non solum uir gregis est:sed dux etiam.nã si absit pastor:ipse se pastorem pecori preuiũ offert:illudq itinere recto reducit in caulas. Quæ Ioui conuenire uidentur in alia multa. Est enim planeta benignus & mitis:nisi coniunctione alterius deprauetur:&c. Est similiter utilis:quia maturos fœtus mulierum mouet ad exitum:& emittit in lucẽ:omnesq iuuat ut ipsum nomen sonat:sic & dux gregis idest rex:& dominus deorum:ut omnis gentilious error affirmat. Solem autem ideo in coruum uersum reor:ut æque ex proprietatibus solis demonstretur una. Coruum autem habere uim quandam præsagiendi credidere ueteres: & ideo quia sol diuinatiõis dictus est deus:ut ubi de Apolline dicetur:eidem coruũ consecrauere:qui ut dicit Fulgentius solus inter aues habet.lxiiii.uocis mutationes: q̃ ob causam auguribus antiquis erat in auguriis captandis auis gratissima. Bacchum in capram mutatum:hyemali tempore conuetut.nam uinum idest bacchum a frigore hyemis coactum in se uires colligit suas. & cum minoris uideatur uirtutis q̃ sit:agente frigore facilius potatur a stultis. Verum postq̃ potatum est calore auctum stomaci extenditur:& more hyrci ad sublimiora tendit: agitq ut calefacti homines animosiores efficiantur: & ad cælsiora contendant. Quod autem luna in phelem idest in dammam mutata sit:ut eius designetur uelocitas dictũ est:cum sit Damma uelocissimum animal:nec illi ad defensionem sui tælum aliud q̃ fuga concessum sit a natura.& sic luna inter planetas uelocissima est. Iunonem autem in candidam mutatam uaccam:ideo uoluere: quia uacca fertile sit animal:& sic terra:quam Iunonem aliquando uolunt:& ideo cãdida: quia niuibus hyeme tegatur. Qood Venus piscis effecta sit:eius grandis humiditas seu quod humiditate uigeat Venus ostenditur. Mercurius autem ibis factus dicitur: eo q̃ Cyconia sociabilis auis sit: ex quo Mercurii conuenientia cum omnibus designatur:& uti serpentum hostis cyconia est:sic astutiarum dissipatur Mercurius. Secundũ autem Theodonoum Iuppiter in aquila oersus est: ut per aquilam: quæ altius cæteris auibus uolat eius sublimes intelligantur effectus. Cybelem uero in Merulam ideo uersam puto:quia cum terra sit:& Merula sit auis uolans continue circa terram:ut terra per Merulam designetur. Per anguillã autem i qua Venerem uersam dicit:eius Veneris lubricum accipiendum est. Per Pana autem in hyrcum in superiori sui parte uersum: & in piscem in inferiori.intelligo orbem totum cui natura rerum:idest Pan præest: & qui supiori parte idest terra:quæ aqua superior est: & hyrcos: & animalia cætera pascit.in inferiori aotem parte idest aqua ideo piscis fingitur: quia pisces producat & nutriat. Sed cum iam omnis Titania proles:expedita sit: libello huic finem etiam faciemus.

Explicit Liber quartus.

Et Jouis in quinto soboles sed Dardanus extra.

Genealogiæ deorum Gentilium secũdum Ioannem Boccatium de Certaldo Liber Quin tus Incipit. Prohoemium.

NOndum plene finieram Superbam Titanis prolẽ in medium trahere:& ecce q̃ adeo circa principium impetuose ab imo usq; cõuenerant æquora:quasi in antrum Eoli reuocati impio abiissent uenti geuere omnes : & turgidũ hactenus uelum languidũ exhaustũq; adhæsit malo. Quod ego ꝓspectans aduerti ilico: quia esset paululũ quiescendũ. nec mirũ:q̃ si fulminando Iuppiter fatigatus est de me scribendo scelesti generis elatos mores poterit arbitrari discretus. Progredior igit᷑ in littus: cõscẽdo tumulũ uisurus quo nã me libẽs liquisset spiritus: dumq; in circũ oculos uoluo:atticũ sub pedibus habere solũ cognoui: auidusq; in circuitu cuncta passim uidere:nõ ordine certo intuebar quinimo ut memoria repræsentabat præterita. Sic nunc huc nũc illuc oculos ĩpellebã.& summos primo aliq̃diu Archadum montiũ consideraui uertices:& nemorosa decliua mecũ dicẽs. Hos ĩcoluit Mercurius puer:per illa ducebat Diana choros: discurrebat Athlas & paruus adhuc Parthenopeus cõsueuit agitare ceruos:in illis Calistho latuit uirgo. Inde repẽte reuolutus in littus:aspexi. nõ dicã Athenas:sed carũ dum fere cõsumptũ paruũq; uestigiũ ituerer. Risi nostræ mortalitatis ĩsana iudicia:qbus decepta uetustas:dum illas futuras perẽnes arbitraret᷑ primo deos in litẽ nominis ĩponendi traxit. Inde eas uocauit eorũ snia ĩmortales:nunc paucis elapsis sæculis: ruinis suũ finẽ uenisse testant᷑. In mortẽ ꝑfecto nos & nr̃a corruũt oĩa celeri passu. Attamẽ q̃tuncũq; exinanita ciuitas: ĩmo potius ciuitatis bustũ esset:memorari cœpi quãta philosophorũ:atq; poetarũ luce: quãto studiorum omniũ decore:quanta regũ ducũq; gloria:quanta insignis potentia:quanto uictoriarum fulgore splendida iam dudum fuerit:& exhorrui uidens omnia sub turpi ruinarum tam templorũ q̃ ædium tumulo deiecta iacere. Ab hac tandẽ me consideratione retorsit biceps fere in cõspectu positus Parnasus plurimo celebris carmine: & uatũ redolens laureis:atq; uetustissimũ & suaue musarũ hospitiũ:quẽ dũ quadã mentis ueneratione conspicerẽ : & deserto fonti castalio cõpateret : uidi antiqui hostis decipulã ueterẽ:antrũ.s. Apollinis Delphici:ex quo ꝓdeuntes ambages:& ꝑplexa respõsa in se:tanq̃ in charibdim cũcta sorbentẽ:& in baratrũ ꝑditiõis ꝑpetuæ dimittentẽ:tandiu gentiliũ ĩfoelices aĩas cõtraxere:tamẽ mutũ & elinguẽ nõ aureis ornatũ statuis:nõ ꝓciosis coruscũ lapidibus:sed uaria fere torũ serpentiũ radicũ circũplexione contectũ:sic sacro uolente lumine: qđ nõ ĩplicitis uocibus:sed sanctorũ:qui a sæculo sunt ꝓphetarũ : eius futuris sacra mysteria expectatæ salutis elegãti patefecit eloquio. Ab hac in Thebas Boetias haud longĩquas loco se flexit ĩtentio: quas apud dum ĩter ruinarũ tumulos:& ingẽtia ueterũ ædificia turpi lapsu squalẽtia Bacchi & Herculis oculo mẽtis exquiro cunabula:terrus odor tabis illisi in saxũ learci:truncati Penthei:discerpti Acteonis: & germanorũ uulnerum me in partẽ impulit alterã. Et in Lacedæmonẽ:usq; ꝓtendẽs aciẽ ne dum Agamẽnonias arces: & execrabilẽ decorẽ Helenæ sacrasq; Lycurgi leges cernerẽ : & ĩperii prægrãdis ĩsignia : sed uix locus ubi cõsederit oculus alter græciæ cognoscere potui:& ob id in excedentẽ fere sydera Corinthiã arcẽ oculos dedi : Lacedæmonis memor:& Sisyphi. Sed quid multa? Dũ sic distrahor clemẽtissime princeps:sensi restaurari uires : quas pridianus labor obtuderat:& me ad cœptũ reuocari iter ab aura tenui:quãobrẽ omisso tumulo:quasi futuri itineris præmonitus:paruã reintraui nauiculã:& eius inuocato nomine: qui iãdudũ ĩ suaue uinũ insipidas uertit aquas in Chana:secũdi Iouis insignẽ scripturus prolem:flantibus uelum dedi.

De Ioue secũdo Cæli nono filio:qui genuit filios q̃ndecim:quorũ prima Diana. secundus Apollo. tertius Tirius. quartus Bacchus. q̃ntus Amphion. sextus Zethus. septimus Calathus: octaua Pasythea. nona Egiales. decima Euphrosynne. undecimus Lacedæmon. duodecimus Tantalus. tertiusdecimus Hercules. quartadecima Minerua. quintusdecimus Archas. Cap. I.

SVpra de cælo libro tertio dictũ est : cuius fuisse filiũ Iouẽ secũdũ testat᷑ Tullius in libro de naturis deorũ:eũq; dicit in Archadia natũ:ex qua tamẽ matre nõ dicit. Huius &si credã grandia fuisse facinora:absq; qbus nõ potuisset tam insigne meruisse cognomẽ : Pauca tamẽ ad nos usq; phama: seu ueterũ monimẽta duxere:& si qua forsan ꝑuenere:nõ satis certũ ẽ an sua:an potius primi : uel tertii fuerint Iouis. Uerũ quæ pauca huius fuisse Theodõtius asserit: explicabo. Vult igit᷑ Theodõtius hunc ĩsignẽ fuisse hominẽ primo apud suos: & ibidẽ ob apposita a Lycaone Archadum rege in cõuiuio humana mẽbra:Lycaonẽ uicisse prœlio:regnoq; priuasse:& tũc primo cœpisse uocari Iouẽ ob iustam de iniquo rege ultionẽ sumptã. Hũc tamẽ Leontius Lysaniã supra:ubi de Lycaone uocat:quẽ primũ fuisse Iouẽ:& Atheniensiũ regẽ diximus. Et ob id qđ dicã nõ habeo:nisi ut istas adeo ĩter se discrepãtes opiniones prudentior me:si queat in cõcordiã redigat. Post hæc dicit Theodontius hũc se Athenas trãstulisse: & ibidẽ in culmine fuisse ꝑmaximo. Et ob stupratã Latonã:aduersus Ceũ igens habuisse bellũ : eoq; sup̃ato maxima cũ gloria Athenas redusse:Iouiq; primo bouem ĩmolasse: & multa ad laudabilẽ ciuitatẽ spectãtia apud Athenienses ĩstituisse:qbus agẽtibus causis Iuppiter cõmuni hominũ cõsensu uocatus ẽ. de tẽpore nõ cõstat. Sũt tamẽ q credãt eũ Cecropẽ Atheniẽsiũ regẽ primũ fuisse : sed ab hoc uulgata discordat opinio:cum Cecrops fuerit Aegyptius:& Iuppiter archas. Alii uero antigorẽ dicũt: nec tamẽ ullus ꝑ̃fixũ tẽpus apponit : & ideo omittamus.

De diana prima Iouis secundi filia. Cap. II.

DIana omniũ fere testimonio poetarũ:Iouis & Latonæ fuit filia:& eodem partu cũ Apolline edita: ut supra ubi de Latona mõstratũ est. Hãc ueteres insignẽ uirginitate ꝑpetua uoluere:& quoniam ſpreto hominũ cõsortio syluas ihabitaret:uenationibusq; uacaret : eam arcu pharetraq; accinctã

descripsere: & nemorũ mõtiũq; dixere deã:currũq; uti uoluere:a ceruis albis tracto:& nympharũ societate: atq; officiis & obsequio uti.Qđ Claudianus ubi de laudibus Styliconis ostẽdit amplissime:ibi.Dixit: & extẽplo frõdosa fert ab alpe:& ista p multos uersus.Præterea hãc uiarũ uoluere præsidẽ:& una cũ luna multis uocauere noĩbus. His igit̃ p̃missis aduertendũ est:q̃ p ea sentiẽda sunt. Fuit hæc ꝑfecto fœmina Iouis hominis & Latonæ filia.& possibile est eã uirginẽ quãdã fuisse : ut nõnullæ sunt oĩno hominũ abhorrẽtes consortiũ:& sic uirginitate ꝑpetua claruisse:& uenationibus dedisse operã.Et cũ hæc lunæ cõuenire uideant̃ : q̃ suo frigore habet ueneras frenare concupiscẽtias:& nemora:mõtesq; nocte suo lustrare lumĩe:ei ad lunam spectantia tanq̃ si ipsa luna esset : iniũxere:seu ipsam potius insipidi credidere:eo modo:quo supra sæpius de quibusdam aliis dictum est.Et quoniã de his ubi de luna nil fere dictum fuit : paululũ latius prosequemur. Accingit̃ igit̃ Diana arcu & pharetra:ut per hoc ĩtelligat̃ luna:& ipsa radioꝝ iaculatrix:qui loco sagittarũ intelligẽdi sunt:& iõ sagittæ:qa nõnunq̃ nociui atq; pestiferi.Nemorũ mõtiũq; ideo dea dicta est : qa lunæ uideat̃ esse:plãtas herbasq; suis humiditatibus fœcũdare:& in uigorẽ seruare:ac etiã ĩcrementa p̃stare.Currus autẽ ideo illi addit̃:nõ solũ ut ex hoc cæli circuitio assumat̃ : qđ etiã uelocius cæteris planetis pagit : qnimo ut mõtiũ atq; nemorũ circuitiones uenãtiũ designent̃.Qui a ceruis ideo trahi dicit̃:eo q̃ a syluestribus aĩalibus uenãtiũ desideriũ trahi uideat̃.Candidi autẽ ideo apponunt̃:quia albedo ĩter colores Lunæ a physicis tribuat̃.Quod nymphas habet socias:accipi debet pro humiditate cõtinua ; qua abundat: cũ nil aliud nympha sit q̃ aqua:aut cõplexio humida:ut ĩfra ubi de nymphis clarius apparebit.Qđ nymphis sint officia attributa:ad decorẽ fictionis appositũ est:seu uelimus dicere humiditates obsequiũ p̃stare ĩfluentiis lunæ.Viarũ ergo p̃sidem ideo uoluere:qa lumine suo nocturnas uincẽs tenebras illas reddit uiatoribus expeditas:seu qa uiæ sint Dianæ uirgini sterilitate similes.Dianã uero uocari uoluere:ut dicit Rabanus in libro de origine rerũ:quasi duanã:eo q̃ nocte & die appareat:& sic deseruire uideat̃ ambobus.Sed Theodontius aliter: ut alias dictũ est.Luna etiã planeta iste uocat̃:quãdo de sero lucet.Diana aũt dum luce sua tẽdit in diẽ:& tũc est uenantibus aptior:& uiatoribus:& Virgo illo tũc dicit̃:qa post excursum mediũ cæli circulũ:plãtis nec affert nutrimentũ ualidũ:nec de nouo plantis præstat utile incremẽtũ:ut facit dum in oppositum fertur discedens a Sole.Cynthia autẽ dicta a Cynthio mõte:in quo præcipue colebat̃.De reliq̃s alibi dictũ est.

De Apolline secundo Iouis secundi filio: qui.xvi.iter filias & filios genuit:quorũ hæc sunt nomĩa. prima Laphita.secũda Eurimones.iii.Mopsus.iiii.Linus.v.Philesthenes.vi.Garamas.vii.Branchus.viii. Philemõ. ix.Orpheus.x.Aristheus.xi.Nomius.xii.Actous.xiii. Argeus.xiiii.Aesculapius.xv.Psice.xvi.Arabs. Cap.III.

APollo æque Iouis & Latonæ fuit filius:& eodẽ enixus cũ Diana partu:ut p̃habitũ est:ubi de Latona.De hoc multa narrant̃:quæ forsan nõ minus aliena fuere q̃ sua:cum præter eũ tres alios fuisse Apollines scribat Cicero.Verũ quoniã oẽs in hũc sese ĩclinãt poetæ:quasi solus ipse fuerit Apollo & ob id quæ aliorũ fuerint;nõ satis apparet:in hũc oĩa deferre necesse est.Dixere igit̃ post natiuitatis suæ fabulã:hũc diuinitatis & sapiẽtiæ deũ:& medicinæ artis reptorẽ.Præterea dicũt Cyclopes ĩteremisse:& ob id aliquãdiu priuatũ diuinitate:armenta Admeti regis Thessaliæ pauisse. Voluere ĩsup cum illi cytharam donasset Mercurius : eum eliconicis præesse musis : ut eo scilicet lyram tangente musæ canerent.Similiter & imberbem dixere:atq; laurum arborem:& hyperboreas gryphes:& coruũ & buccolicum carmẽ illi sacrũ fecere.Multisq; illũ uocauere noĩbus:& plures illi filios ascripsere.Longa fictionum series hæc est:quarum si uelimus sensum excerpere:ante alia aduertendum est:quoniam aliquando eum hominem:ut fuit:aliquando solem intelligamus necesse est.Fuit ergo hic homo ; & secundi Iouis filius ex Latona:ut sæpius dictũ est.Verũ Tullius ubi de naturis deorũ:dicit eũ Iouis Cretẽsis fuisse filiũ:& ab hyperboreis montibus uenisse Delphos.& si sic esset multa frustrarentur ex dictis supra.Verum:salua semp Ciceronis reuerentia.ego istud non credo:cũ dicat Eusebius in libro tempoꝝ Apollinem & Dianam ex Latona natos regnante Argis Stheleno:regniq; eius anno.iiii.qui fuit annus mũdi.iii.M.dcc.xi.cũ longe post p eiusdẽ Eusebii scripta compræhendatur Iouem cretensem fuisse. Theodontius uero dicit istũ Iouis secũdi fuisse filiũ: & apud Archades regnasse:eisq; nouas adinuenisse leges:& Nomiũ fuisse uocatum & ob seueritatem nimiã legum a subditis regno fuisse pulsum:& ad Admetum regem thessaliæ confugisse:atq; ex cõcessione Admeti quibusdam secus Amphrysum flumen populis imperasse: ex quibus nata fabula est q̃ ob occisos Cyclopes diuinitate priuatus admeti pauerit armenta.Sane dicit idem Eusebius Apollinem ex latona natum : nõ eum fuisse a quo consueuerunt antiqui responsa suscipere:sed eũ qui seruiuit Admeto:& sic ille ut dicit Tullius:qui Delphos ex hyperboreis uenit;filius potuit esse Iouis cretensis.De natiuitate autem huius & contingentibus circa eum:in præcedentibus ubi de Latona multa dicta sunt.& lõge plura legi possent per Macro. in libro Saturnalioꝝ scripta:quæ profecto utilia sunt.nec tamen multum a scriptis desuper discrepantia.& ideo non apposui.Fuit insuper hic ut theodontius asserit:primus;qui uires herbarum nouerit: & ad opportunitates hominum earum uirtutes adaptauerit.& ob id non solũ medicinæ repertor habitus est:sed deus: cum ægrotantes plurimi ex suis remediis sanitatem consequerentur. Et quoniam ipse pulsorum hominũ concordantias reperisset:illi a Mercurio numerorum atq; mensurarum principe cytharam concessam dicunt:uolentes intelligere ut i p diuersas uoces ex diuerso fidium tactu surgẽtes una fit melodia;si rite tangãtur:sic ex diuersis pulsuum motibus si rite ordinati sunt:qđ ad medicum spectat: fiat sanitas bene dispositi corporis concordantia.Et quoniam uisis ægritudinum signis multis mortem: & multis etiã sospitatẽ prædiceret:diuinationis illi deitas attributa est.Et sic illi laurus & coruus dicati sunt:cum ut alias dictũ est:si lauri frondes dormiẽtis capiti alligentur:somnia eũ uisurũ uera prædicẽt:quæ diuinitatis est species.Sic & coruum:ut etiã dictũ est:habere.lxiiii.uocũ mutatiões:ex q̃bus optime augures futura se cõprehẽdere asserebãt:

quod etiã ad diuinationẽ designandã opponit. albericus ĩsuper dicebat ob id fictũ eum occidisse Phytonem: qa phyton fidẽ auferens ĩterpretet: quæ ablatio fidei tũc de medio tollit. cũ ueritatis claritas reserat: qd' per solis lumen efficit. sed tũc planeta est: non homo: per quẽ ẽt ut mathematici asserunt multa futura mortalibus demonstrant. Sapientiæ ãt ideo deus est habitus propter consilia: q̃ salubria circa morbos dabat poscentibus. Præterea qa ubi de sole ĩtelligat: lumine suo uitãda demõstrat: ac ẽt imitanda: qd' sapiẽtis est. Imberbẽ aũt solẽ planetã dicunt: qa semper iuuenis tanq̃ omni die nouus exoriens Lyra canere: & musis præesse eũ iã uoluere: qa potauerũt eũ cælestis melodiæ modulatorẽ & pricipẽ. & ĩter. ix. speraꝝ circuitões uarias tanq̃ inter. ix. musas noticia & demõstratõe eorundẽ modulos exhibentẽ: Nunc de nominibus. dr Apollo: qd' ut ait Fulgẽtius pdens ĩterpretat: & ideo æthiopũ quidã sunt populi q eũ surgẽtẽ totis affectibus execrant: eo q fervore suo nimio apud eos cũcta disperdat. & hic est ut dicit Seruius qd' Porphyrius in eo libro quẽ solẽ appellat: dicit triplicẽ esse Apollinis potestatẽ: eũ. s. apud superos esse solẽ. Lybeꝝ patrẽ ĩ terris: & Apollinẽ apud inferos: & ĩde tria ĩsignia simulacro eius ab antiqs apposita: lyram. s. p qua cælestis armoniæ imaginẽ uoluere Clypeũ: quo eũ Terræ numen ĩtelligi sensere. & sagittas: qbus ĩfetnoꝝ deus & noxius iudicatus est. Er ob id Homeꝝ dixisse uidet eundẽ tam pestilẽtiæ: q̃ salutis auctorẽ. Quod ẽt sensisse uidet Horatius ĩ carmine sæculari: dũ dicit: Cõdito mitis placidusq̧ tælo supplices audi pueros apollo &c. Vocat ẽt insup Nomius qd' latine pastor sonat inde sumptũ q pastor fingat Admeti. & ideo tanq̃ pastori buccolicũ illi carmẽ consecratũ ẽ qa pastorale carmẽ est. Cynthius aũt dicit a cynthio monte: ĩ quo diligẽtissime colebat.

De Laphita. i. Apollinis filia. Cap. IIII.

Laphita ut Isidoro placet in libro ethimologiarum filia fuit Apollinis. Esto Papias uiꝝ fuisse testatur. Ab hac autem ut Rabanus asserit Laphitæ populi Thessaliæ denominati sunt. Indicium quidem est non parui momẽti: hanc. s. insignem fuisse mulierem: postquã egregii ab ea denominati sunt populi. Quod autem Apollinis fuerit filia: uerum esse potest tanq̃ hominis. si autem tanquã solis: ob formositatem: uel sapientiam: uel augurandi peritiam fictum arbitrari potest.

De Eurymone Apollinis. ii. filia. Cap. V.

e Vrymonem Paulus perusinus asserit apollinis fuisse filiam: eamq̧ Thelaõi nuptam: ac eidem Adrastum argiuorum regem: & Euridicem amphiarai: postea coniugem peperisse

De Mopso. iii. Apollinis filio. Cap. VI.

Mopsus ut dicit Theodõtius: filius fuit apollinis & Hymantis: Iasoni summa atq̧ fida amicitia iunctus: ut testat Statius: Sæpius ĩ dubiis auditus Iasone Mopsus. Hic ut placet Lactãtio: diuinãdi peritissimus fuit: & grineo nemori ubi apollinis oraculũ erat: præfectus ut ait Seruius: Fuit autẽ homo æuo suo uenerabilis adeo: ut illi post mortẽ tẽpla dicata sint & ex eoꝝ abdinis a petẽtibus accepta respõsa Paulus ãt dicit nõ Hymantis fuisse filiũ sed Manthonis filiæ Tyresiæ Thebãi: Hũc præterea dicit Põponius Mela: Phaselim ciuitatẽ ĩ finibus Pãphiliæ condidisse nec multo post asserit idẽ Põponius Mãthonem fugientẽ Thebaꝝ uictores: Clari fanũ apud libedos Ionas statuisse: Caystro fluuio proximũ: nec longe ab eo Mopsum eiusdẽ filiũ Celophonẽ cõdidisse. Eusebius ãt dicit Mopsum apud Cylices regnasse: regnãte Agamẽnone Mycænis. & eo Mopsicrone & Mopsiciæ dicti: dicẽtibus Mãthonẽ huius fuisse matrẽ: aduersantur dicẽtes: Manthonẽ post Thebanũ bellũ ĩ Italiã transmigrasse & in Cysalpinam galliã deuenisse.

De Lino. iiii. Apollinis filio. Cap. VII.

Linus ut scribit Lactãtius: ex Psamate filius fuit apollinis: ex quo talẽ recitat fabulam. Quod cũ interfecisset Apollo Phytonẽ serpẽtem & pergreret cædis actæ piacula: a Crotopo rege argiuoꝝ in domum susceptus est ubi clam cum Psamata uirgine & eiusdẽ Crotopi filia concubuit: quæ cũ cõcepisset: & tempore debito secus Nemeũ flumẽ occulte peperisset: filium illũ Linũ appellauit: eũq̧ ut placet aliqbus: exposuit. & sic repertus a canibus deuoratus est. Alii uero dicunt: quia illũ pastori cuidam alendũ tradidit: tamen dum quadam die incuria pastoris paruulus iaceret in herba. a canibus deuoratus est: qd Statius testari uidetur dicens. Irradiant medio linus ĩtextus acanto Letiferiq̧ canes &c. Apollo autem miratus filium fuisse a canibus deuoratũ: regioni monstrũ ĩmisit: cuncta deuastans: quod postmodum Corebus occidit. Arbitror fictioni huic causam dedisse aliquod pestiferũ animal: quod forte eo tempore apparuit: quo puer iste a canibus discerptus est: q d cũ impium uisum sit: eo dictũ monstrum ĩmissum. Fuit insuper & alter Linus: qui & Apollinis filius fuit: & in musica mirabilis habitus est: de quo Vitgilius. Non me carminibus uincet nec thracius orpheus. Nec Linus &c.

De Philistine. v. Apollinis filio. Cap. VIII.

Philisthenes ut Seruio placet: Apollinis ex Catilena filius fuit: quẽ ait Oaxem oppidũ in Creta insula condidisse: & ex suo nuncupasse nomine. Vnde Varro. Quos magnos Cantilena partu adducta dolore. Et gemitus capiens dolorem Oaxida palmis Scindere & cætera. Si ergo Oaxidem suo nomine appellauit: binomius de necessitate fuit. Ego existimo eum cantu ualuisse. & inde tam Cantilenæ q̃ Apollinis filium a poetis fictum.

De Garamante. vi. Apollinis filio. Cap. IX.

Garamas ut Rabanus ait in libro de originibus rerum filius fuit Apollinis & ab eo ut idem ait Garamantes æthiopiæ populi nuncupati sunt. & Garama oppidũ apud æthiopas constructũ. Hunc ego ideo Apollinis fictũ reor: quia ibidem ĩperauit ubi pfecto nimio æstu sol omnia fere perimat quas quia sedes elegit tanq̃ sterilitate & æstu delectatus: filius Apollinis habitus est.

De Brancho. vii. Apollinis filio. Cap. X.

BRanchus ut ait Lactantius: Apollinis filius fuit ex filia Iaucis: & Sucronis coniuge susceptus: cuius talis est fabula secundū Varronē in lib. reӡ diui. Cyus quidam decimus ab Apolline genus ducens: cū peregrinādo pranderet in littore: ac deinde fotre minus sobrius ꝓficisceretᷓ oblitus Sucronem filiū pueꝝ dereliqt. Qui Sucron patre ꝑdito errās ꝑuenit in saltū cuiusdā Iaucis: receptusq; cœpit cū pueris illius capras ī pascua ducere: cōtigit aūt eos cignū cape: quē cū ueste texissēt: pueri pugnabāt inter se qsnam illū patrono muneris loco deberet offerre. Tandē fatigati certamine reiecta ueste loco cygni cōpererunt mulierē: quo euentu territi cœpe fugā. Veꝝ reuocati ab ea moniti sunt ut Iauci patrono suo dicerent ut Sucronē pueꝝ coleret. Illi uero ea quæ contigerāt: & quæ audiuerant patrono recitant. Tunc Iaucis miratus Sucronē habere loco filii cœpit: eiq; filiā suā locauit uxorem. Quæ cū prægnās esset uidit per gertem solē per fauces suas ītrasse & exisse ex uentre. Post hæc editus est filius: quē Brāchū uocauerūt: q cū Apollinis malas deosculatus esset: ab eo captus coronā accepit & uirgā: cœpitq; uaticinari: & subito nusq̄ cōparuit. Post hoc illi templū igens cōstructū. qđ Branchiadon noīatur: & apollini phylesio ob hāc rē consecrata sunt templa: quæ ab osculo Branchidis: siue a certamine pueroꝝ Phylesia nuncupantᷓ. Alibi uero scribit Lactantius Branchū fuisse Thessalū adolescentē ab apolline dilectū: quē interfectū acriter dolēs sepulchro sacrauit: & templo: & ibidem Branchiades apollo dicitur. In præcedenti fabula pueri. i. ignari cignum capiunt: idest futuri uatis augurium. nam cignus auis soli dicatus ē: eo q; propinquam sibi mortem præcognoscat: & suauissimo cantu prædicet. Ex augurio autem sumpto in loquacitatē imr: & ideo in mulierē uersus fingitur. ex hac loquacitate fit: ut Sucron carior efficiatᷓ patrono: eiusq; deueniat gener: uidcatq; in somnis coniunx prægnans solem ꝑ guttur eius intrantem: idest cælestem influentiam ad producendum procreatum aptum uaticinio: quod per solem intelligitur: qui demum uentre egreditur dum nascitur: qui apollinis tunc malas deosculantur: dum delectatione absq; qua nil perficitur adhæret studio uaticinādi: & tunc coronā & uirgā ab Apolline suscepit: dū eruditus īsignia doctoratus assumit. nā per coronā. quæ capitis ornamētū est: præeminētia designatᷓ: quā qs ꝑ quæsitā studiis sciētiā cōsequitᷓ. Per uirgā āt potestas ītelligitᷓ exercendi q̄ studio q̄sita sunt. Eū autē nusquā cōparuisse eo factū est: qa morte de medio sublatus est.

De Phylemone. viii. Apollinis filio. Cap. XI.

PHylemon apollinis & Lychionis ut testatᷓ Ouidius: filius fuit. Nā ut ipse refert: Dædalion Luciferi filius habuit speciosissimā filiā: quā cū Apollo & Mercurius eo tēpore dilexissent: & ī eius iuissent cōcubitū: ex ambobus cōcepit: & apollini peperit Phylemonē: q carmīe clarus fuit & cythara. Qđ aūt fictū est ab euentu sumptū puto. nam Lychion uno partu duos enixa ē: quoꝝ alter fuit īsignis fur: quē dixerunt genuisse Mercuriū: eo q; circa talia uidcatᷓ astrologis opati Mercurius. Alter uero cytarista fuit egregius: circa qđ arbitrantᷓ solē operā dare. & ideo apollinis filiū uocare.

De Orpheo apollinis filio. ix Cap. XII.

ORpheus Caliopis musæ & apollinis fuit filius ut dicit Lactātius. Huic dicit Rabāus Mercurius lyram nuꝑ a se cōpertā tradidit: qua tātū ualuit: ut ea mouere syluas & flumīa sistere: & feras mites facere posset. De hoc Virgilius talē recitat fabulā: Eum. s. amasse Eurydicē nymphā: quā cum suo cantu ī suā traxisset gratiā: eam sibi iunxit uxorē. hāc cœpit amare aristæus pastor: & die quadā dū secus ripas hebri cū dryadibus spatiaretᷓ: eam cape uoluit: q̄ fugiēs pede serpētē īter herbas latitātē ꝑssit. Qui reuolutus ī eam uenenato morsu īteremit. Quā ob causam gemebūdus Orpheus descendit ad īferos & lyra adeo dulciter canere cœpit: orās ut sibi restitueretᷓ Eurydice: q; non solū ministros īferni in sui pietatē traheret: sed & umbras ī obliuionē pœnaꝝ suaꝝ deduceret. Ex quo factū est ut illi a Proserpina Eurydice restitueretᷓ: hac lege ne illā (nisi ꝑdere uellet) respiceret: donec ꝑuenisset ad superos. Qui cū iam ꝓximus eēt: nimio uidendi Eurydicē suā desiderio tractus: oculos ī postergantē flexit. ex quo factū est ut e uestigio dilectā iteꝝ perderet. Quā ob causam diu fleuit & celibē deducere uitā disposuit. & ob id ut ait Ouidius: cū multas suas nuptias postulantes reiecisset aliisq; hoībus celibem uitā ducere suaderet: mulieꝝ īcidit odiū & a celebrantibus matronis orgia Bacchi secus hebrū rastris atq; ligōibus cæsus atq; discerptus ē: & eius caput in hebrū ꝓiectū cū cythara: ī Lesbon usq; deiecta sunt: ubi cū serpēs qdā caput deuorare uellet ab apollīe ī saxū ꝯersus ē. Lyra aūt ut dicit Rabāus ī cælū assumpta: & īter alias cælestes imagines locata ē. Pulchræ eqdē & artificiosæ fictiones sunt ut incipiamus a prima: cur apollinis & Caliopes dicatᷓ filius: uideamus. Dicitᷓ āt Orpheus: q̄si aurea phogni. i. bona eloquētiæ uox: q̄ qdē Apollinis. i. sapiētiæ: & Caliopes: q̄ bonus interprætatᷓ sonus: filia ē. Lyra āt illi a Mercurio data ē: qa per lyrā diuersa uocū habentē discrimina debemus ītelligere oratoriā facultatē: q̄ nō una uoce. i. demōstratōe cōficitᷓ: sed ex multis: & cōfecta nō oībus cōuenit: sed sapiēti atq; eloquēti: & bōa uoce ualēti. Quæ cū oīa ī orpheū cōuenirēt: a Mercurio mēsurarme tēpoꝝ eidē cōcessa dicūtᷓ. Hac Orpheus mouet syluas radices habētes firmissimas & īfixas solo: id ē obstinatæ opiniōis hoīes: q nisi ꝑ eloquētiæ uires queūt a sua ꝑtinacia remoueri. Sistit flumīa. i. fluxos & lasciuos hoīes: q nisi ualidis eloquētiæ demōstratiōibus ī uirile robur firmentᷓ: ī mare usq; defluōt. i. ī ꝑpetuā amaritudinē. feras mites facit. i. hoīes sanguinū rapacesq;: quos sæpissime eloquētia sapiētis reuocat ī mansuetudinē & humanitatē. Hic īsuꝑ Euridicē habet ī cōiugē. i. naturalē cōcupiscētiā: q̄ nemo mortaliū caret. Hāc ꝑ prata uagantē. i. ꝑ tēporalia desideria: amat Aristæus. i. uirtus q̄ eam ī laudabilia desideria trahere cupit. Veꝝ ipsa fugit: qa naturalis cōcupiscentia uirtuti cōtradicit. & dū fugit uirtutē a serpēte occiditᷓ. i. a frande īter tēporalia latēte. nā apparet minus recte fruentibus tēpalia uiuere. i. posse beatitudinē ꝓstare: cuius apparētiæ si qs credat: se ī perpetuā duci mortē cōperiet. Sed qđ tandē? Cū naturalis cōcupiscētia ad īferos. i. circa terrena oīno lapsa ē: uir ꝑtudēs eloquētia: idest demōstrationibus ueris eam conatur ad superiora: idest ad uirtuosa reducere. Quæ tandem aliquando restituitur. & hoc

dũ appetitus ad laudabiliora dirigit̃:sed reddit̃ pacto ne retro suscipiens respiciat donec ad supos usq; deuene
rit.i.ne iterũ ĩ cõcupiscẽtiam talium relabat̃:donec cognitiõe ueritatis & superũ bonorũ intelligẽtia roboratus
ad dãnandã scelestorũ operũ spurcitiem:oculos possit in cõcupiscentiã flectere.Quod aũt ob id Orpheus ad in
feros descenderit: debemus accipere prudentes uiros nõnũq̃ ratiõe contẽplatiõis ĩ pituras res:& hoĩum igna
uias oculos meditatiõis deflectere:ut dum q̃ dãnare debeant uideãt:q̃ appetẽda sunt feruẽtiori desiderio cõ
cupiscãt.Fulgentius aũt longe aliter sentit.Dicit.n.dilectæ ac pditæ & demũ reassumptæ Eurydicis esse musi
cæ designatioñẽ:cũ Orpheus dicatur:q̃si oreaphogni:qđ interpraetatur uox optima.Eurydices aũt ,pfũda di/
iudicatio.& ideo cũ ĩ musicis aliud sit armonia phtõgorũ:& aliud effectus tonorũ: uirtusq; uerborũ &c.ut ubi
de ethimologiis:Sed ut ad ea ueniamus q̃ ad Orphei uident̃ spectare mortẽ: est sciendũ ut dicit Theodõtius:
Orpheũ primo Bacchi sacra compisse: & ea iussit apud Thraces choris Menadum.i.mulierũ parentiũ men/
struũ ut illa illo tpe auferret a cõmixtione uirorũ:cum nõ solũ abhominabile sit:sed etiã pniciosum uiris.Qđ
cũ mulieres post tempus aduertissent & extimassent:hoc adinuentũ ad turpitudinem earũ: uiris detegendã ĩ
Orphæũ cõiurauere:illũq; nihil tale suspicantem interficere ligonibus:& ĩ hebrum fluuium deiicere.Lactan
tius aũt in libro diuinarũ institutionũ dicit de eo sic. Sacra liberi patris primus Orphæus induxit in græciam
primusq; celebrauit in mõte Boetiæ Thebis:ubi Liber natus est ,pximo: q cũ frequenter cytharæ cãtu psona
ret:Cytheron appellatus est.Ea sacra etiã nũc orphica nominãtur:in quibus ipse postea dilaceratus & carptus
est:&c.Quod caput eius & cythara lesbos dilata sit:dicebat Leõtius fabulã nõ eẽ.qa sic phama ferebat Lesby
um quẽdam ex auditoribus suis ea secũ deuotiõis causa Lesbos usq; portasse.quod serpẽs q caput Orphei de
uorare uolebat in lapidẽ uersus sit: intelligo pro serpente annorũ reuolutiones:quæ caput.i.nomen Orphæi:
seu ea quæ ingenio Orphei cõposita sunt:cũ in capite uigeant uires ingenii cõsumere:ut reliqua faciũt: cona
tæ sint.Sed in saxũ ideo uersus dicitur serpens: ut ostẽdatur nil illi posse tempus obsistere.Qđ qdem hucusq;
nõ potuit egisse:qn adhuc famosus existat cum cythara sua cum poetis fere antiquior reputetur.Præterea sũt
qui uelint inter hos Plinius in libro historiæ naturalis:huius inuentũ fuisse auguria ex cæteris aialibus sumi:
quæ primo tantũ ex auibus sumebant̃:æquo modo opinati sunt qdam eum primũ cytharã excogitasse quã/
tũcunq; Amphioni aut Lino attribuant alii.fuit.n.ex gente cicona Thraciæ natus:q ut Solinus de mirabilib⁹
mũdi affirmat:in æuũ usq; suũ in maximũ sui decus sumebat.De tempore eius nõ uidetur ambigi.Multi.n.
testãtur quod inter argonautas Colchos cũ Iasone accesserit:ut Statius.De hoc tamen scribit Lactantius in li
bro diuinarũ institutionũ.Et fuit per eadem tpa quibus faunus:sed quis ætate præcesserit potest dubitari. Si/
qdem p eosdem annos Latinus Priamusq; regnatũt.Item patres eorũ Faunus & Laumedõ: quo regnãte Or/
phæus cum argonautis ad iliensium littus accessit.Hæc Lactantius.Eusebius autem ĩ libro temporũ dicit̃ eũ
fuisse regnante Athenis Aegeo:quæ quidem satis cõuenire uidentur.Leontius aũt dicebat:hunc nõ eum fuis
se qui orgia adinuenit:cum illum asserit longe antiquiorem esse.

De Aristhæo Apollinis.x.filio:qui genuit Actæonem & Iolaum. Cap. XIII.

ARisthæus filius fuit Apollinis & Cyrenis filiæ Pænei fluminis:ut testat̃ Virgilius in psona Aristhæi
in georgicis dicens:Mater cyrenes mater quem gurgitis huius Ima tenes:quid me præclara stirpe
deorũ.Si modo quẽ phibes pater ẽ tymbreus Apollo:Inuisum fatis genuisti &c.Quod ẽt Iustinus
in epythomate Pompei trogi cõfirmat talẽ historiã recitans. Quod Cyrus.s.rex Coranis ĩsulæ fi
liũ habuit:cui nomẽ Bathos pp linguæ obligationem. Verũ cum Cyrus ad oraculũ Delphos ,ppter dedecus
adolescentis filii deprecaturus uenisset:habuit in responsis Bathos Aphricam petere:Cyrenem urbem cõde/
re:& ibidem linguæ usum accepturũ.Quod ob solitudinem Coranis insulæ omissum est: quasi nõ haberẽt
unde colonos in Aphrycam deducerent.Tãdem tractu temporis peste compulsi adeo paucos miseratur: ut uix
nauis compleret̃ una.Hi Aphrycã uenientes:mõtem Cyrũ loci amoenitate & ubertate fontiũ capti occupaue
re.Ibi Bathos solutis linguæ nodis:dux eorũ primo loqui cœpit. Quãobrem oraculi ,pmissis certi urbem cõ
didere Cyrenem.Porro sic a posteris fictũ est: Cyrenem eximiæ pulchritudinis uirginem a Pelio mõte Thes
saliæ ab Apolline raptã:perlatamq; in eius montis iuga:cuius collem occupauerant q filium secuti sunt:& ab
eo repletã.iiii.pepisset filios:Aristhæũ:Nomiũ:Auctoũ:& Argeũ.In hac nil fere fictionis ẽ:nisi ubi Pænei dicit
Ipsei regis Thessaliæ filia fuit:a quo missi sunt q pquirerent:quoniã abiisset. Qui ea comperta & loci amoeni/
tate detenti:in eisdẽ terris aiũt cũ Cyrene remãsisse.Ex his tantum pueris tres aiũt adulti in Thessaliam redis
se. & auita regna recepisse.Inter quos dicunt Aristhæũ in archadia late regnasse:eũq; primũ apis & mellis usũ
& lactis coagulum tradidisse atq; trapetis oleas pressisse oleum educere:& eius usum ostendisse:ut refert Pli
nius de naturali historia.Præterea sciens factus sideris solsticialis ortus primũ inuenisse.qbus consideratis nõ
absurde Virgilius fabulam Aristhæi de recuperatione apium in fine georgicorum descripsit.Hũc insuper uo
lunt auctonoem Cadmi filiam in coniugem accepisse : & ex ea suscepisse actæonem. Sane ut Salustio placet:
matris consilio relictis Thebis Cæam insulam illosq; ab hominibus inhabitatam abiit: illamq; tenuit isto re
liquerit postea:& cum Dædalo in Sardiniam abierit : in qua ut dicit Solinus de mirabilibus mundi : urbem
condidit.quid inde ex eo contigerit:legisse non memini.

De Actæone filio Aristhæi. Cap. XIIII.

ACtæon filius fuit aristhæi ex auctonoe cõiuge:ut Statius testatur & Ouidius qui eũ etiã scribit Ian/
thiũm appellatum:ubi dicit Cum iuuenis placido cõpellat Ianthus ore.Et sunt qui dicant hoc illi
nomen a puella sepulta eo in loco in quo natus est. Hic ut ostendit idem Ouidius: uenator fuit:
& cum die quadam uenatione fessus in ualle gargaphiæ descendisset : eo q in ea fons esset recens
& lympidus:& ad eum forte putaturus accederet:uidit in eo Dianam nudam se lauantem.Quod
cum ægre Diana tulisset:sumpta manibus aqua:in faciem eius proiecit dicens:Vade:& dic si potes.Is autẽ re/
pente in ceruũ conuersus est:quẽ cum canes eius uidissent cõfestim irruerũt in eum:illũq; ĩ montẽ coactum

atq; dentibus laceratū: comederūt. Circa quod figmentū sic scribit Fulgentius. Anaximenes: q de picturis antiqs differuit: ait in libro. ii. uenationē actæonem dilexisse: q cū ad maturam peruenisset ætatem cōsideratis uenationū periculis: idest quasi nudā artis suæ rationē uidens: timidus factus est. Et paulopost: Sed cū uenādi periculū fugeret: affectū tamē canū nō dimisit: quos inaniter pascendo: pene oēm substantiā pdidit. Ob hanc rē a canibus suis deuoratus est.

De Iolao Aristhæi filio. Cap. XV.

IOlaum dicit Solinus de mirabilibus mūdi: filiū fuisse Aristhæi: & post eū in Sardinia dominiū tenuisse. Supra aūt dicit in suo uolumine Iolaū filiū fuisse Iphiclei filii Amphytriōis: & æque in Sardinia imparasse. nescio an idem sit: uel alius.

De Nomio. xi. apollinis filio. Cap. XVI.

NOmius ut scribit Iustinus in epitoma: filius fuit Apollinis & Cytenis. Hūc dicit Leontius apollinē noīatum (qcquid supra dixerit Theodōtius) eūq; archadibus imparasse: eisq; leges dedisse: quæ quoniā quosdā ex optimatibus uidebātur offendere: orta seditiōe inter archades: aristhæo fauente pulsus ē. & loco eius regnauit aristhæus. Is aūt ad Admetū Thessaliæ regē cōfugit & eius armēta septē annis pauit. Tandē uiribus reassumptus: aristhæū fugauit & archadū iterū obtinuit principatū cū abiisset aristhæus in Cæam insulā: & quoniā armēta pauisset Nomius appellatus ē: qd' apud archades pastor sonat. & hic dicit fictionē traxisse locū apollinē. s. ob occisos Cyclopes diuinitate spoliatū admeti regis armenta pauisse. ego aūt nescio qd credam potius: cū & uetustate & ignauia librariorū adeo perite codices ut subtractū sit: posse de q̄plurimis ueritatē cernere: & hic amplissimus uagādi locus mēdacio relictus est: cū scribat de antiqs unusqsq; quodlibet.

De Auctoo. xii. Apollinis filio. Cap. XVII.

AVctous filius fuit apollinis & Cytenis: ut supra monstratum est. Hunc sunt qui dicant descendentibus fratribus ex aphryca & in græciam uenientibus: Cyrene remāsisse & his imperasse: qui una secum ibidem remansere.

De Argeo. xiii. apollinis filio. Cap. XVIII.

a Rgeus ut supra a Iustino monstratū est: Apollinis fuit filius & Cyrenis. Hic de se quod ego nouerim nil præter nudum nomen posteritati reliquit.

De Aesculapio. xiiii. Apollinis filio: qui genuit Machaonem. Cap. XIX.

AEsculapius ut prisci fere testātur oēs: Apollinis & Coronidis nymphæ fuit filius. Dicit. n. Ouidius: hāc ex Larissa fuisse: & Phlegiæ filiā: quā cū sūme Apollo diligeret: & in eius iuisset concubitū prægnans effecta ē. Porro coruus apollinis auis ad apollinē detulit: qa cōperisset eā iuueni cuidā Aemonio cōmisceri: quā ob cām turbatus Apollo eā sagittis occidit: & facti tādē poenitus cū remediis suis illā negret ab inferis reuocare fecto eius utero: conceptū ex se eduxit infantē: eūq; æsculapiū appellauit. & ut fertur: chironi cētauro tradidit educādū: quē cū uidisset archiroe Chitonis filia uaticinii docta: uaticinata est qa mortuū hoiem ab inferis reuocaret ī uitā. & ipse fulmiatus deiceref ad īferos: qd' effectu nō caruit. Aūt. n. hūc arte sua cū eximius euasisset medicus: Dianæ p̄cibus Hyppolitū mēbris collectis undiq; ī uitā reuocasse: & pristinæ restituisse sanitati. Quā ob cām turbatus Iuppiter: eū fulmine īteremit: ut liqdo testaf Virg. dicēs: Pæonis reuocatū herbis & amore Dianæ: Tu pater oīpotens aliquē indignatus ab umbris Mortalē īfernis ad lumē surgere uitæ. Ipse reptorem medicinæ talis & artis Fulmine phoebigenam stigias detrusit in undas: &c. Quæ hucusq; dicta sunt: ut satis patet: historia mixta poeticis est: Ast ut pura cōsistat historia: executiēdæ sūt fictiones. Et ideo coruū accusasse Coronidē: sic accipiendū arbitror Apollinē. s. augurandi pitia fornicationē nouisse Coronidis & iratū interfecisse prægnantē. Quod aūt Hyppolitū: seu ut placet Plinio Castorē Tyndari filiū ob raptas Linceo & idæ spōsas a Lyncæo seu Ida occisum in uitā herbis & arte reuocauerit. aliter cōtigisse puto: hos seu horū alterū nō mortuos: qa a morte in uitā aliquē reuocare: solius dei est. Sed uulnerū īmanitate & ob pdirum sanguinē mortuos existimatos: quos cū arte & sollicitudine sua in sanitatē reuocasset pristinā dictū est: eū illos ab inferis in uitā retraxisset. Quod aūt ob id a Ioue fulmiatus sit: nō est credibile. sed id fictū credo: qa possibibile est ob eā curā eū laborasse plurimū in exqsitione herbarū & aliarū opportunitatū: & & sic p̄ter uires fatigatus in febrē incidisse: q p̄fecto lætale fulmen & ignitū ē: & ex ea febre defecerit: seu forte casu fulmiatus ē & opinatū ab ignaris hoc illi cōtigisse ob reuocatos ab inferis mortuos: & hinc fabulæ datū principiū. Sane Theodōtius negat apollinē dilexisse coronidē: & ex eo æsculapiū fuisse cōceptū: asseritq; eū ex æmonio iuuene & Corōide natū. sed apollinis filius dictus ē: altera ex duabus causis: seu qa mortua matre ante ptum: & eius fecto utero eductus est: qd' nō absq; medici ope fit: p quē fingif apollo: qa mediciæ reptor, & sic apollinis filius: qa apollinis ope natus fit. Seu qa q sic nascūtur apollini sacros fore uoluere ueteres: eo q, ut dictū ē apollinis ope lucē sortiri uidenf. & ob id aūt Cæsarū familiā sacra apollinis obseruasse: qa primus eorū q ex familia Iulia Cæsar dictus ē: ob eā cām cognomē adeptus est: & factus apollini sacer: q e secto matris utero in lucē uenerit. Præterea potuit apollinis haberi filius: qa clarissimus euaserit medicus. Theodōtii aūt opinio aliqliter dictis roboraf. Lactātius q de æsculapio ī libro diuinarū institutionū dicit sic. Hūc Tarqtius de illustribus uiris differens ait: Incertis parētibus ortū expositū: & a uenatoribus inuētū canino lacte nutritū: Chironi traditū didicisse medicinā. Fuisse aūt Messenū sed Epidauræ moratū: &c. Post hæc dicit Lactātius: hunc eū fuisse q Hyppolitū curauit. Cæterū ne ob diuersitatē relatorū ubi minie opportunū ē mēdaces credanf scriptores: ē aduertēdum: ut Placet Tullio de naturis deorū: qa tres fuere æsculapii. Quorū Primum dicit idem filium fuisse Apollinis: eumq; speculum inuenisse: & primum obligasse uulnus: & hunc ab archadibus assertum me coli. Secundum uero dicit fratrem fuisse secundi Mercurii ex Valente patre atq; Coronide matre natum: eumq; perculsum fulmine interisse: & cynosuris humatum. Tertium uero dicit filium fuisse Arsippi & Carsinoæ: eumq; primum alui purgationem & dentis euulsionem compersisse eiusq; sepulchrum esse in archadia: nō longe a lusio flumine: circa quod & lucus ostenditur eius. Et sic erit possibile ex his aliquē ex mis

utero cæsum aliquē ex īcerto patre natū atq₃ expositū.nec obstat omniū parētes a Tullio narrari. Vidi ego in patria nōnunq̄ ex prīcipibus patriæ hoīem:qui īfans fuit expositus: & demū a nutritore tanq̄ a patre cognominatus.Sed quid multa? qualiscūq₃ seu quicūq₃ fuerit ex istis tanta ueneratione apud Epidauros habitus ē ut etiā Romani iam fere omni Italia occupata:pestilentia ægritudinū agitati:quasi pro singulari & certo subsidio legatos ad Epidauros mitterēt oratores: ut illis de opportuno remedio subuenirēt:permitterētq₃ æsculapium tanquam salutare subsidium Romā deferrent:concessumq₃ ut in forma serpentis diabolo operante: Romam in naui deueherent:illiq₃ templum insigne ī insula Tyberis construerēt:& loco salutaris dei diu coleret.Dato illi impune Dionysius syracusanus nouacula auream abstulerit barbā. Aesculapius āt dure agens iterpretatur:quod forsan nomen labori suo circa curam Hippolyti conforme fuit.

De Machaone Aesculapii filio:qui genuit Asclepium. Cap. XX.

Machaon dicit Papias:filius fuit æsculapii:æuo suo insignis medicus: quod ego utrū credā: nescio: eū saltē fuisse medicū:cum scribat Isidorus post fulminatū æsculapiū īterdictū fuisse medēdi officiū:ut ait Plinius ubi de historia naturali.Cū claruissent opa æsculapii tēporibus Troiāis: sequētia eius ī nocte densissima latuere ad Pelopōnesiacū bellū:& tunc eā reuocauit ī lucē Hippocrates &c. Qd' tēpus ut dicit Isidorus fuit annoꝝ fere qngentoꝝ. Hic ego sumptū puto qđ fictū ē solem ob fulminatū æsculapiū noluisse aliq̄diu lucis curꝝ ducere: ut ostēderet solis iuentū.i.medicinā eclypsim passum p sæcula plura:& tandē ī lucē reuocatū.Ego hūc Machaonē auctoritate Papiæ nō apposuissem:cū eū ī multis circa talia minus curiosum sæpissime iuenerim scripsisse dissona ueritati.Sed ut ponerē me traxit solertia Pauli:qui non solū Machaonem æsculapii filiū scribit:sed & Asclepiū quēdā Machaonis filiū fuisse cōfirmat.

De Asclepio Machaonis filio. Cap. XXI.

Asclepius (ut dicit Paulus) fuit filius Machaonis:et edo Augustinū secutus:q hunc æsculapii nepotē uidet' dicere scribens:ubi de ciuitate dei Hermetē Trismegistū asclepio loquentē sic. Auus.n.tuus o Asclepi mediciæ primus iuentor:cui templū cōsecratū est ī mōte Libyæ circa littus Cocodrillorū:ī quo eius iacet mūdanus homo.i.corpus.Reliquus uero uel potius totus in sensu uitæ melior remeauit ī cælum:omnia etiam nūc hominibus adiumēta præstans:ifirmis numine nūc suo:quæ solet medicinæ arte præbere.Et paulo īfra idem sequit' Augustinus.Ecce duos deos dicunt hoīes fuisse: æsculapiū & Mercurium &c.Verum ego librum hūc Hermetis Trimegisti:quē de Idolo īntulat uidi. nec tamē qualiter æsculapius fuerit Asclepiadis auus p uerba Hermetis pcedētia atq₃ sequētia dictis ab Augu.pcipere queo.certus tamen:quoniam potius igenium deficiat meū q̄ accusari possit animaduersio augustini.

De Psyche.xv.apollinis filia. Cap. XXII.

Psyches ut dicit Martialis Capella in libro quē de nuptiis Mercurii & Philologiæ scripsit: filia fuit apollinis & Endelichiæ:ex q̄ Lucius apuleius in libro methamorphoseon:q uulgariori uocabulo asinus aureus appellat':longiusculā recitat fabulā talē.Regē.s.fuisse & reginā: qbus tres fuere filiæ: quaꝝ duæ maiores natu & si forma spectabiles eēnt:iunior cui Psyches nomē erat:ī rātū pulchritudie cæteras excedebat mortales ut nō solū admiratōe teneret spectantes:sed īfigeret aīs ignaris rei miraculo credulitatē ut Venus eēt:q̄ descēdisset ī terris:& phama lōge lateq₃ uulgata iuisæ formositatis egit: ut non solū ciues sed exteri ad uisendā Venerē:& sacris honorādā accederēt: tēplis ueræ Veneris neglectis.Qd' ægre Venus ferēs ī Psyhen accēsa Cupidini filio suo iussit ut eā amore seruētissimo hoīs extremæ sortis īcenderet. Interim pr' de nuptiis Virginis Milesiū apollinē cōsuluit. Qui respōdit ut illā ī uertice mōtis deduceret:ibiq₃ diuina stirpe creatum esto pessimum & uipereum nancisceretur uirgo maritum.Quo responso parentes affecti cū lachrymis & mœrore totius ciuitatis uirginē ī pdestinatū deduxere culmē:ibiq₃ solā liqre. Quæ & si solitudie & icerto timore futuri cōiugis anxiaret':non tamē diu pstitit:& uenit zephyrus mitis & suaui spiritu eā assumēs:ī floridā detulit uallē:ī q̄ cū aliqli sōno leuisset ærūnā:surgēs uidit gratū oculis nemus & argēteis manantē fontē:atq₃ palatiū nō solū regiū:sed diuinū miris ornatū diuitiis.Qd' cū ītrasset: & īgētes inuenisset thesauros absq₃ custode:& miraret' plurimū obsequentiū uocibus absq₃ corporibus auditis intrauit lauacrū:inuisis sibi assistentibus obsequiosis.Inde cœna diuinis cōserta dapibus sumpta: cubiculū itrans: conscendit genialē thoꝝ & soporatæ maritus affuit.q cū eam sibi fecisset coniugē ueniente luce iuisus abiit: & sic sæpius magna Psychis consolatōe cōtinuās factū est: ut sorores eiusdē audito Psychis īfortunio e domibus maritoꝝ ad lugubres parētes accederēt:& una cū eis sororis infœlices nuptias deflerēt.At Cupido psentiens quid inuidia soroꝝ pararet' Psychi:eam præmonuit: ut eaꝝ oīno floccifaceret lachrymas: nec in suam perniciem pia atq₃ credula esset.Qd' cū spopondisset Psyches:se cœpit deplorare captiuā:& qd' sorores uidere & alloq nō posset:& uenientē atq₃ redarguentē Cupidinē precibus in eam sniam traxit ut cū eis loq posset Zephyroq₃ iuberet ut eas ad se leni deferret flatu. Qui cū fecisset:cōcessit etiam ut ex thesauris: quos liberet asportare pmitteret:sed eaꝝ suasionibus nullo modo crederet:nec suā uidere formā alicuius consilio exoptaret.Tandē cōplorata domi Psyche a sororibus scopulū cōscendere & ululatu fœmineo reditegrato a Psyche auditæ sunt atq₃ paucis cōsolatæ uerbis:& postremo illas Zephyrus Psychis impio in uallem detulit amœnam.Ibi a Psyche sestiua cōgratulatiōe susceptæ sunt:eisq₃ omnes ostensæ delitiæ: ex qbus īuidæ factæ sorores et totis suasere nisibus ut uiri formā conaret' uidere:quæ credula eis cum donis remissis nouaculā parauit:& lucernā abscondit sub modio:nocte sequenti usura:quisnā esset is cuius uteret' concubitu: occisura eū si esset illi forma uerbis soroꝝ cōformis.Intrat igit' more solito lectū Cupido:& in somnū soluit'.Psyches nexo aperto lumine uidit illū mira formositate conspicuū iuuenē: alis pernicibus insignitum:& ad eius pedes arcum & pharetram sagittis confertam:ex qbus cum unam mirabunda eduxisset expertura aciem adeo di/

gito ĩpressit suo ut aliqualis scaturiret e uulnere sanguis. quo facto miro dormientis adhuc amore flagrauit. Dum q̃ illũ stupescens ĩspiceret: fauillula ex lucerna ꝓsiluit in dexterũ dormientis humerũ. Quãobrẽ experGefactus Cupido repente fugã arripuit. Verũ Psyches cũ illũ cœpisset crure atq̃ fortiter teneret: tandiu ab eo per aerem delata est donec fessa: eo dimisso caderet. Cupido aũt in uicinam rupressum euolans longa querela eam redarguit: seipsum dãnans q̃ a matre missus: ut illam extremi hoĩs amore ĩcenderet. & ipse seipsum ob eius pulchritudinẽ uulnerasset: & inde euolauit. Psyches anxia pditi uiri mori uoluit: fraude tandẽ sorores ambas: quarũ consiliis in ærumnã uenerat: in præcipitiũ deduxit. Inde a Venere obiurgata acriter: & pedissequis eius lacessita uerberibus: in labores mortali inexplicabiles iussu Veneris ĩplicita: opere uiri adiuta perfecit inuicta: cuius postremo ad Iouẽ precibus actũ est ut in Veneris deueniret gratiã: & in cælis assumpta Cupidinis ppetuo frueretur coniugio: cui pepit Voluptatẽ. Serenissime rex si huius tam grãdis fabulæ ad unguẽ sensum enucleate uoluerimus: in ĩgẽs profecto uolumẽ euaderet. & ideo cur Apollinis & endelichiæ filia dicat̃ Psyches: quæ eius sorores: & cur Cupidinis dicatur coniunx: rũ paucis ex cõtingentibus dixisse satis sit. Psyches ergo anima ĩterpretatur. Hæc aũt Apollinis. i. solis filia dicit̃: eius. s. q̃ mũdi uera lux ẽ deus: cũ nullius alterius potentiæ sit rõnalem creare aĩam nisi dei. Endelichia aũt ut dicit Calcidius sup Thimeo Platonis: perfecta ætas interprætatur: cuius oĩno rõnalis aĩa dicit̃ filia. quia etsi in utero matris illã a patre luminũ suscipiamus: nõ tamẽ eius apparẽt opera: nisi in ætate pfecta: cũ potius naturali quodã instinctu usq̃ ad ætatẽ perfectã formamur: q̃ iudicio rõnis. Aetate uero pfecta agere ĩcipimus rõne. Ergo bene Apollinis & Endelichiæ filia dicit̃. Sũt huic duæ sorores maiores natu: nõ q̃a primo natæ sint: sed quoniã primo potentia utuntur sua: quarũ una uegetatiua dicit̃: altera uero sensitiua: quæ non aĩæ sunt: ut quidã uoluerũt. sed huius aiæ sunt potentiæ: quarũ ideo Psyches dicitur iunior: quia longe ante eam uegetatiua potentia conceditur fœtui & inde tractu temporis sensitiua. Postremo aũt huic Psychi cõceditur rõ. & quia primo in actu sunt: iõ primæ dicunt̃ iunctæ cõiugio q̃d huic rõnali diuinæ stirpi seruat̃. i. amori honesto. seu ipi deo: cuius itet delitias a zephyro. i. a uitali spiritu: qui sanctus est defertur & matrimonio iungitur. Hic cõiugi prohibet ne eũ uidere cupiat ni perdere uelit: hoc est nolit de æternitate sua: de pricipiis rerum de omnipotẽtia uidere per causas: sibi quæ soli nota sunt. nã quotiens talia mortales pquirimus: illum: immo nosmetipsos deuiando perdimus. Sorores autẽ nonnunq̃ ad methas usq̃ primas delitiarũ Psychis deueniunt: & ex thesauris eius reportãt in quãtum penes rationem uiuẽtes melius opus suum uegetatio peragit: & sensitiuæ uirtutẽs clariores sunt: & longius perseuerant. Sane ĩuident sorori: quod minime nouum est: sensualitatẽ cum ratiõe discordem: & dum illi blandis uerbis suadere nõ possunt ut uirum uideat: idest uelit naturali ratiõe uidere q̃d amat: & nõ per fidem cognoscere: eam terroribus conãtur inducere: asserẽtes eũ immanẽ esse serpentem: seq̃ eam deuoraturum. Quod quidẽ totiens fit: quotiens sensualitas conat̃ rationẽ sopire & ostendere animæ contemplationem: & cognitarum rerũ per causam: non solum delectationes sensitiuas auferre: sed labores maximos: & angores minime opportunos ingerere: & nil demum placidæ retributionis auferre. Anima autem dum minus prudens talibus demonstratiõibus fidem adhibet & quod negatur uidere desiderat occisura. si uoto nõ correspondeat forma. Videt effigiẽ uiri pulcherrimã: idest extrinseca dei opera. Formam: idest diuinitatẽ uidere non potest. quia deũ nemo uidit unq̃. & cũ fauillula lædit & uulnerat: idest superbo desiderio: per quod inobediens facta: & sensualitati credula bonũ contẽplationis amittit: & sic a diuino separat̃ cõiugio. Tandem pœnitens & amans perniciẽ sororum curat astutia: easq̃ adeo opprimit ut aduersus rationem nullæ sint illis uires & ærumnis & miseriis purgata præsumptuosa superbia atq̃ inobediẽtia: bonũ diuinæ dilectõis atq̃ cõtemplationis iterũ reassumit: eiq̃ se iniũgit perpetuo: dum perituris dimissis rebus in æternam defertur gloriam. & ibi ex amore parturit uoluptatem. i. delectationem & læticiam sempiternam.

De Arabe Apollinis filio. Cap. XXIII.

Arabs ut placet Plinio in libro naturalis historiæ: Apollinis & Babyloniæ fuit filius: quẽ medicinæ artis dicit etiã repertorem. Puto ego hunc seu Babylonẽ fuisse hoiem: & ibidẽ medicinã ostendisse prius seu apud Babylonios didicisse: & ad arabes primũ detulisse. & hinc Apollinis filius dictus: q̃a medicus & Babylonius: q̃a in Babylonia natus uel eruditus sit.

De Tytio filio Iouis. iii. Cap. XXIIII.

Postq̃ Apollinis lõga posteritas expedita ẽ ut ad Iouis filios reuertamur ordo postulat: ex q̃bus sese ante alios Titius offert: quẽ dicit Leõtius filium fuisse Iouis ex Hellaro Orcomeni filia: quã pgnantem Iuppiter irã Iunonis timẽs occultauit ĩ terrã: ex quo factũ est ut nascens puer ex terra natus uideret̃: ut Seruius asserebat. Quæ q̃dẽ terra postmodũ eum nutriuit: & sic nõ mater: sed nutrix. Is tamẽ cũ ad integrã uenisset ætatẽ Lato[illegible] Apollinis matrẽ amauit: eamq̃ de stupro ĩterpellauit. Quamobrem turbatus Apollo eũ sagittis occidit: & apud ĩferos religauit: atq̃ eius iecur uulturibus laniãdũ apposuit hac lege: ut consumprũ restauraret̃ ilico. & sic nunq̃ uultures a discerpẽdo cessarent: nec ipse a patiendo. Restat nunc huic fictioni uelũ eripe: ut q̃d cõtegat uideamus. Dicit. n. primo Iouẽ prægnantẽ abscõdisse ĩ terris. Nil. n. occultius tegitur: q̃ quod ĩfodit̃. Et ideo debemus ĩtelligere hãc secretissime fuisse seruatã & hoc timore Iunonis. i. maioris potẽtiæ: cũ dea regnorũ sit Iuno. Terrã aũt aluisse Titiũ non ẽ nouũ cum oẽs alamur terra. Q̃d' Latonam Apollinis matrẽ amauerit: ĩgentẽ eius demonstrat animũ. Cælsitudinẽ. n. appent: quæ claritatis mater ẽ. sed ab apolline. i. a regio splẽdore deiectus ẽ apud ĩferos. i. apd plebeios: quos penes semp curarũ plenus: qualiter posset ĩ gradũ: ex quo deciderat reascẽdere. Recitat ex isto Ticio Leõtius breuẽ historiam: & dicit hunc apud Boetios magnũ fuisse hoĩem: & uiribus tẽtasse ex Delpho Apollinẽ eiicere: a quo ipse eiectus ẽ: & fere ad priuatam uitã redactus. De pœna aũt illi apposita dicit: ubi de somnio Scipionis Macrobius sic: Vlturẽ iecur im-

mortale tondentē: nihil aliud itelligi uolentes: q̄ tormenta cōscientiæ obnoxia flagitio uiscera iteriora rimātis: & ipsa uitalia idefessa admissi sceleris admonitōe laniantis: semperq̧ curas: si qescere forte temptauerit excitantis: tanq̄ febris renascentis inhærendo: nec ulla sibi miseratōe parcentis lege hac qua se iudice nemo nocens absoluitur: nec de se suā potest uitare sententiā. Hoc Macrobius.

De Baccho secūdi Iouis filio. iiii. q genuit Hymenæū Thyonæū & Thoantē. Cap. XXV.

Bacchus Iouis filius & Semeles ab Ouidio: & reliqs poetis dicit̄ ex cuius origīe talis recitat̄ fabula. Cū amaret Iuppiter Semelē Cadmi filiā: & ipsa concepisset ex eo: accessit ad eā Iuno formā gerens Beroæ epidauriæ anus: & inito cum ea colloqo: perquisiuit nunqd diligeret̄ a Ioue: cui dixit Semeles arbitrari se diligi. Tunc Iuno. nō potes filia nisi uno modo cognoscere. s. si stygis interposito iuramēto pmittat tecū eo pacto cōiungi: quo iunonı iungit̄. Semeles experiētiæ auida ueniēti iuramētum: & idē munus poposcit. Iuppiter autē dolens eā: ne aduersus iuramentū ageret: fulminauit: & mortuæ filiū traxit ex utero: suoq̧ apposuit foemori: donec tempus pficeret̄: quod eū esse ī uētre matris opportunitas exigebat. Hūc primo clā nutriuit Ino matertera eius: pōstmodū nymphis tradidit: quæ ēt ei alimēta dederūt: ut ait Ouidius: eūq̧: ne a pergrēte Iunone īueniret̄: æderis occulrauere. Huic īsuper alumnū dicūt fuisse Silenū q captus a rusticis a Mida Bacco restitutus ē. Hūc præterea curru & socus honorant. de qbus sic refert Statius. Promouet effrenæ dextra leuaq̧ sequūt̄ Lynces: & uda mero lābunt retiacula tygres. Post exultantes spolia armētalia portāt: Seminecesq̧ lupos scissasq̧ mimalones ursas. Ner comitatus īers: sunt illic ira furorq̧: Et metus: & uirtus: & nunq̄ sobrius ardor: Succiduiq̧ gradus: & castra simillima regni &c. Dicunt īsuper eum primū uitem plantasse: ut ait Accius in Bacchis. O Dionyse pater optime uiti satot Semela genitus euchiam: & hic uini dcū asset ūr. ædera ei sacrā & Vānū & Marsyā in tutelā eius ascribūt: eiq̧ Ariadnā Minois filiā cōiugē copulāt. Baculū ab eo reptū: atq̧ denominatū affirmat Rabāus: ut eo homines uino graues uterēt̄. Multis ēt illū nominibus uocāt: de qbus Ouid. Thura dabāt Bacchūq̧ uocāt bromiūq̧ lieū Ignigenāq̧: satūq̧ iterz solūq̧ bimatrē. Addit̄ his Nyseus īronsusq̧ Thioneus: Et cū læneo genialis cōsitor uuæ: Nictiliusq̧ eleusq̧ parēs: & iacus & euhan: Et q̄ pterea p graias plurima gētes Noīa liber habes: tibi. n. īconsūpta iuuenta ē. Tu puer æternus: tu formosissimus alto Cōspiceris cælo tūc cū sine cornibus extas &c. Addit & alia noīa Albericus: uocatūq̧ dicit Euchiū: Briscū & Bassareū. Lactan. ēt eū uocari dicit dytyrābū. Dicit īsup Seruius Orpheū dicete hūc a gygātibus mēbratim discerptum: qđ Albericus affirmat addēs q ab eis ebrius sit fuētus: eūq̧ dicit sepultū: & postea surrexisse itegrū. Pīgebāt ēt eū antiq ī habitu muliebri & nudū atq̧ puerulū: ei nocturno tpe tibiis & cymbalis & clamore sacrū: qd orgia uocabāt celebrātes. Præter hæc alia ēt recitantur: sed quoniā nō cōperta sunt oia: quæ q̄rūt: q̄ uideri possunt de appositis uideamus. Primo igit̄ & ante oia p cōstāti uidēt̄ tenere historiographi Dionysiū hūc ex Ioue & Semele natū adeo ut de tpe īter antiquos plurima fuerit uarietas: ex qbus alii Dionysiū. alii Liberz patrē uocāt. & quoniā nō cōstat cuius Iouis fuerit filius: ego secūdo ascripsi Ioui: eo q eius æuū melius uidcat̄ cōuenire cū secūdo q̄ cū aliquo aliorz. Dicit. n. Eusebius ī libro tēporz: a qbusdā arbitrari Danao Argis regnāte Dionysiū ī india Nysam cōdidisse: & suo noīe nuncupasse: & eodē tpe eū ī india militasse: & eius in exercitu fuisse mulieres bacchas cognoīatas ob furorē potiusq̄ ob uirtutē. Qđ qdē fuit circa ānos mūdi. iii. Mil. dccxxix. Paulo post idē Eusebius dicit regnāte Danao argis Cadmus regnauit Thebis: ex cuius filia Semele natus ē Dionysius. i. Liber pr: qđ secundū eius annorz descriptionē cōpræhendit̄: fuisse circa annos mundi. iii. Mil. dcc. lxxvi. ner multo post dicit anno. xxxv. Lincei regis argiuorz Dionysius: qui lanne dicit̄ Liber pater: nascit̄ ex Semele: quod contigisse uidetur anno mundi. iii. Mil. dccc. xiiii. inde subsequit̄. Acrisio regnāte argiuis Dionysius: qui & Liber pater: aduersus indos dimicās Nysam urbem iuxta indum flumē cōdidit: quod factū colligit̄ anno mundi. iii. Mil. dccc. lxx. Quāra sit hæc temporz diuersitas ab Eusebio ex cōmentariis ueterz collecta facile cōprehendi potest. nostrū aūt est per cōiecturas arbitrari: qd uerius potuerit ex dictis tēpus attribui æuo Bacchi. Ego aūt omissis causis me mouentibus arbitror Bacchi dies fuisse circa antiqus horz tempus: seu saltē qđ de pximo sequit̄: cūq̧ ca tēpestate natum ægisse quæ ab eo gesta narrant̄. Sed his curiosioribus derelictis ad figmēta rēdamus. Fulminarā Semelem a casu sumptū credo: eam. s. a fulmine: seu ab ignita febre in mortē deductā: quaz utranq̧ a Ioue. i. ab elemento ignis emissam non mirabit̄ eruditus. Euulsum ab utero mortuæ matris foetū: & Iouis foemoribus applicitū notissimū obstetricibus officiū designat̄. necesse enim est: ut caloribus extrinsecis: q per Iouē debent itelligi: foucat̄ qui ante tēpus itrisecis aufert̄. Sed cū sit hæc expositio physica. historiā recitat Pōponius Mella in Cosmographya dicēs. Vrbiū quas incolūt Indi: sunt aūt plurimæ: Nysa ē clarissima & maxima: montiū meros Ioui sacer: famā hinc præcipuā habent: in illa genitū in huius specu liberz arbitrant̄ esse nutritū. Vnde Græcis auctoribus: ut foemori Iouis insitū dicerēt: aut materia gessit aut error. Hæc ille. Albericus aūt addit dicēs a Remigio affirmari apud Nysam Liberi patris haberi crepūdia in testimoniū qđ ibidē altus sit: qd si sic est existimo potius de altero ītelligendū sit: q̄ de eo: q ex Semele natus ē: ex quo etiā sequi posset temporū diuersitates a diuersis Dionysiis exortas esse. De hoc eni: si is fuit: dicit Orosius sic. Subactā Indiā Liber pater sanguine madefecit: cædibus oppleuit: libidinibus polluit: gentē utiq̧ nulli hoīum unq̄ obnoxiā uernacula tantū quiete contentā. Cæterū: ut ad sensus physicos tectos sub fabula iterū redeamus: dico q nonnulli uolunt per Baccū uinū ītelligi: & sic semeles pro uite sumet̄: quæ ex Ioue. i. ex calore in altū humorē terræ immixtū p uitis poros trahente se prægnantē. i. turgidā facit: & ī palmites botrosq̧ succos: tanq̄ in cōceptū foetū emittit. tunc autem fulminatur cum adueniente autumnali calore nō in ampliorē maturitatem: sed potius in corruptionem & putredinē fructū conceptum deduceret: ut auferatur necesse est: & foemori Iouis. i. calori altero applicetur. Quod qdē fit: dum pressum ex uuis uinū: aut igni aut ipsismet pressis buliendū concedi-

mus iterũ donec defecatũ tali bullitione reddatᷣ potui aptũ. Deinde Ino. i. uas illud seruat occultũ. i. contectũ
ne a Iunone inueniatur. i. ne ab aere corrumpatᷣ. Seu ꝑgnantem tunc semelem dicimus ex Ioue: cũ uitem agen
te calore turgidã cernimus uere primo. Verũ tũc fulminatᷣ: dũ æstiuo calore præter consuetũ exuritur. Tunc
aũt apertis porris conceptũ emittit in botros: qđ fœmori Iouis. i. diurno calori applicatᷣ: ut quã ex matre non
habuerat: a patre maturitatẽ accipiat: & tunc ino illud seruat occulte: dũ a pampinis tegitᷣ ne ab aere tumis ca
lido offendatᷣ: & illod tũc nutriunt nymphæ: dum nocturnis humiditatibus restauratᷣ: qđ calore diurno fue
rat exhaustũ. Silenus senex eius alumnus dicitᷣ: eo ꝙ senes fere potu magis q̃ cibo sustententur. Qui illi a Mi
da auarissimo hoĩe restituitur: qa auarus potationibus non delectatur. Curru & sotus uti ideo a poetis dictũ
est: ut nõnulli ex suis demonstrentᷣ effectus. nã ꝑ curru ebrioꝶ uolubilitas assuménda est. Lynces aũt illi attri
buuntᷣ: ut intelligatur uinũ moderate sumptũ uires: audaciã & perspicaciã augere. Tygres aũt ideo currũ tra
hunt: ut ebrioꝶ ostendatur sæuitia. nemini. n. parcit onustus uino. Sunt præterea temulenti temerarii adeo:
ut in quodcũq; periculũ ĩconsiderate irruãt: qđ per femineces lupos: & scissas ursas: quæ in præda Bacchi de
portantur ĩtelligo: qđ irascantur facile: & inde ueniant in furorẽ: satis liq̃do patet: & sic nõ sobrio comitantur
ardore. Meticulosi etiã sunt uinolẽti: quia perdito recto rõnis iudicio sæpissime non timẽda pauescunt. Vir
tus aũt cur currui Bacchi iungatᷣ prætactũ ẽ: ubi de lyncibus diximus. Succidui gradus ideo inter Bacchi nu
merantur comites: ut ebriotum titubantia designetur: quia adeo titubando incedunt: ut cadere credantᷣ cõ
tinue. Superadditur Baccho castra esse simillima regum: nec immerito. nam si cernamus tabernas meritori
as ibidem: tabernarula frondium: cupedinarios lurcones: ædulia & potatiões hinc inde ac tumultuarios ri
xantesque uidebimus: quæ castris regum simillima sunt. Bacchum autem apud græcos primum plantasse
uitem seu uineam: & uinum fecisse possibile est: cum longe apud hebræos id fecisse Noe certissimum babea
mus. Dicunt tamẽ aliqui Bacchum uitem non plantasse: sed incognitum thebanis uini usum introduxisse:
atq; illud uariis liquoribus immiscuisse: ut amabilius foret: quod quoniã mirabile uisum est: deus uini apud
rudes primo creditus est. Hæderam præterea Baccho sacram dicunt: credo quia uites hædere tramites luxu
riantes plurimum: & botros uuarum imitentur corimbi: necnon quia uireat uiriditate perpetua: per quam
ostenditur uini iuuentus continua: nunquã enim quantum ad uires senescit uinum. Hac etiam poetæ coro
nari cõsueuere: eo ꝙ Baccho ob facũdiam sacri sint: & ad perpetuitatem carminum demõstrandam. Vãnus
autem illi sacer est mystica ratione. Ait autem Seruius Liberi patris sacra ad purgationem animæ pertinere:
& sic homines eius mysteriis purgantur: sicut uãno frumenta purgantᷣ. Fuere tamen qui uoluere hæc purga
mina uiuentibus hominibus fieri per extremam ebrietatem quæ sacrum Bacchi est: asserentes siquis in tan
tam ebrietatem procederet: ut in uomitum usq; ueniret: post præteritum cerebri stuporem animum exutis
curis tediosis: atq; electis remanere tranquillum. Cui opinioni Seneca philosophus in libro: quem de tranq
litate animi scripsit adhæsisse uidetur: Marsiam ĩ suam tutelam ideo positum uoluisse reor: quia audax im
mo temerarius in Apollinem fuit: per quam temeritatem uinolẽtorum loquacitatẽ in quoscũq; tendentem
intelligo: quam in cõspectu rudium sæpe prudentes ab ignaris confundi uidentᷣ: non aduertẽtium: quia nul
lo talium oratio incedat ordine: sed more satyri: uti Marsias fuit: huc illuc saltitando procedat. tandẽ in con
spectu eruditorum nudatus Marsia. i. patefacta calefactorum præsumptõe in flumen uertitᷣ. i. in lapsum: qua
si nil dixerint talium sermo soluatᷣ. Quod ad Ariadnam coniugem spectat in sequentibus ubi de ea scribe
tur. Hunc autẽ a gygantibus fuisse discerptum: & inde sepultum ideo dictum reor: quia ab Eusebio in libro
temporũ scribitᷣ ꝙ regnante Athenis Pandione anno. s. mundi. iii. Mil. dcccxcvi. Marco Varrone poeta teste:
hic Liber pater aduersus Perseum pugnãs ĩ prœlio occisus sit: eiusq; uideri sepulchrum apud Delphos iuxta
Apollinẽ aureũ: & hoc quantũ ad historiã dictum sit. Sed fictioni ĩupadditᷣ a q̃busdã eũ. i. quantũuĩq; discer
ptum sepelierit: integrũ surrexisse. Quod ego arbitror debere intelligi: quod ex pluribus ingurgitationibus
ab elatis calore uini bibonibus factis una consurgat ebrietas: per quam Bacchum uiuere: & aliquid agere sa
tis pater. Dicebat tamen circa hoc Albericus Bacchum animam mundi intelligendum: quamuis membra
tim per mundi corpora diuidatur: tamen se redintegrare uidetur de corporibus emergens: & se reformãs: &
semper una eadẽq; perseuerãs nullas simplicitatis suæ patiens sectiones. Hæc ille. Ast ego puto hunc Bacchũ
Alberici solem intelligendum Macrobii: ipse Macrobius transfert deorum omnium deitates. Pictus autem
ĩ habitu muliebri est: quia in expeditõe aduersus Indos secum habuit mulieres: ut prædictum est: uel qa con
tinuatæ potatões eneruent uires: debilesq; reddãt ad ultimũ potatores. Nudus uero ideo pingitᷣ: quia ebrius
omnia pandat secreta: uel quia multos iam ad inopiã & nuditatem deduxerit: uel qa calores potationes inge
rant. Puer quidem dicitur: quia non aliter sint lasciui ebrii q̃ pueri: quibus nondum ĩteger est intellectus. Re
stat nunc de nominibus uidere. Dicitur igitur primo Bacchus: quod idem sonat quod furor: eo ꝙ uinum &
potissime nouum tam feruentis furoris est ut nullo queat claustro contineri: & ĩmoderate sumẽtes ut præ
dictum est: facit etiã furiosos. Dicitur etiam Bromius a bromin: quod est cõsumere. Modesta quidem boni
uini potatio cõsumit superfluitates ciborum: & digestionem adiuuat: ut physicis placet. sed ĩmoderate sum
ptum humiditatem bonam desiccat: & neruorum hebetat uires: adeo ut plurimũ ingurgitatores tremulos
effetosq; reddat. Vocatᷣ ĩsuper & lyeus a lyen: quod est tractus: tractim enim bibitur: uel dicitur lyeus a ligo
gas. modeste aũt sumptũ dispersas uires colligit aogetq;: ĩmoderate sensus ligat & rationẽ. Vel secũdũ Fulgen
tium lyeus dicitur: qa lenitatẽ præstat. sumus. n. post aliqualẽ potationẽ magis exorabiles. Nũcupatᷣ & ignige
na: seu qa ex igne genitus sit: seu qa ignẽ. i. calorẽ generat. uidemus. n. capita potantiũ fumãtia: eosq; ob calorẽ
uestimẽta quandoq; deponere. Appellatᷣ etiã satus iterũ: & ob id eũ uocari dytyrambum: qđ idem sonet: di
cit Lactantius: ꝙ autẽ iterum natus sit: supra monstratum ẽ. & inde merito bimater. Nyseus præterea a Nysa

ciuitate in qua colit̃:uel a Nysa uno ex uerticibus Parnasi eidem consecrato.uocatus est Thioneus qd̃ intonsus sonat ideo dicitur:quia uites ex quibus orit̃ lõgos hñt palmites:uel qd̃ melius puto:ad suã pueritiã ostẽdendã:qa intonsi sint pueri.Consitor uuæ dicit̃ a uite a se primo plantata. Nictileus uero uocatur:qa noctẽ.i.tenebras sensibus ingerat.Elleus ab Ellea ciuitate:in qua potissime colebat̃. Hiacus aũt ea de causa noĩatus ẽ qa hoĩes hiare facit.Euhan ĩteriectio est laudantis Bacchũ:& sonat boous puer.Briseus ideo dictus: ut ait Albericus:quia primus uinũ ex uua pressit:uel briseus : q̃si hyrsurus.i.superbus.hinc aũt eũ apud ueterẽ græciã duas habuisse statuas:unã hirsutã brisrim uocatã:alterã uero lenẽ leneam uocitatã . Bassareus aũt appellatus est a specie uestiũ:qbus ministræ eius utebant̃ in sacris:& ab eisdẽ ministræ Bassarides nũcupatæ.Liber autẽ pater dicit̃:qa hoĩbus libertatem uideatur ĩferre:nã potati serui etiã ebrietate durãte arbitrant̃ se fregisse oĩa cula seruituris.Liberat præterea a curis:& in agẽdis securiores facit:pauperes ab opportunitatibus reddit immunes.deiectos extollit etiã in sublime.Et dicit Albericus : ꝙ cũ inter initia condendaꝝ ciuitatũ diis cæteris ꝓ auspicibus cœptoꝝ fierẽt sacra:Libero patri fiebant ut libertatẽ futuræ patriæ cõsecuaret.Præterea ciuitates imperantibus orbi Romanis aut stipendiariæ erant:aut fœderatæ:aut liberæ.in liberis aũt ciuitatibus in signũ libertatis simulacrum Marsiæ habebant:quẽ supra diximus in tutelã esse liberi patris.Insuper mos fuit Romanis liberã togam adolescentibus in festis liberalibus exhibere ad significationem liberioris uitæ in posterum concessæ.Cuius quidẽ sacra dicit Seruius a Iulio Cæsare Romam primo translata: in quibus hyrcus ĩmolabat̃:& hoc ideo:quia aliquando capellæ palmites uitiũ crescẽtes uastassent. Dicit enim .M. Teren. Varro:ubi de agricultura:eidẽ tanq̃ repertori uitis hyrcos ĩmolari:ut pœnas capite pẽdant.Ego aũt huius sacra nõ puto a Iulio primũ Romã trãslata sed eius Liberi pr̃is:de quo ĩtellexisse uidet̃ Tullius dũ ubi de naturis deoꝝ scripsit.Hũc dico liberꝝ Semele natum:nõ eũ:quẽ nostri maiores auguste sancteq; cẽsent liberꝝ.&c. Quẽ ego arbitror iuxta sentẽtiã Macrobii solẽ:quẽ arbitrati sunt rerũ oĩum patrẽ:&hinc liberũ patrẽ dictũ.& sic etiã ĩtellexisse Virgiliũ puto.Lumina labentẽ cælo quæ ducitis annũ Liber & alma ceres.&c. Nõ enim Bacchus labentẽ annũ cælo ducit:sed sol.Et hæc quidẽ ea duo fuerũt numĩa: quæ Etrusci potissime coluerunt.Sed qcunq; hic fuerit liber:ostẽdit Augustinus in libro de ciuitate dei:ei a priscis obscœna celebrata sacra:& ĩter alia dicit:qđ eius in honorẽ pudenda uirilia colebant̃ in publico:adeo ut in festis diebus liberi mẽbrũ uirile eleuatũ ex cõpitis deferret̃ in urbẽ uerbis flagitiosissimis omni cõcessa licẽtia.inde per forũ trãsuectum:& in locũ eidẽ deputatũ depositũ:oportebat ut honestissima omniũ materfamilias illi coronã ĩponeret.Insuper & Dionysius appellat̃ Bacchus:de quo ubi de Dionysio.

De Hymenæo filio Bacchi. Cap. XXVI.

HYmenæũ dicit Albericus filiũ fuisse Bacchi & Veneris:& sequit̃ auctoritate Remigii: ob id habitum:qa ex nimia petulantia libido soleat excitari.Hymẽ autẽ græce dicit̃ mẽbrana: quæ est proprie muliebris sexus:in qua puerpia fieri dicunt̃: inde Hymenæus nuptiarũ deus dictus est. Sane Lactãtius ab historia trachũ dicit scribẽs:qa Hymenæus puer fuerit atheniensis mediocri genere natus:q cũ annos puerilis ætatis excederet nec dũ uirũ posset ĩplere:ea pulchritudine fuisse ꝑditũ dicit̃:ut fœminã mẽtiret̃.Istũ cũ una ex ciuibus suis uirgo nobilis adamasset:is qa nuptias desperabat:puellã tamẽ uersa uice diligebat extreme:& aĩo saltẽ aspectu satisfaciebat suo.Cũq; nobiles fœmĩæ cũ uirginibus sacra Cæreris eleusinæ celebrarẽt:subito aduẽtu pyrrhataꝝ raptæ sunt:ĩter quas etiã Hymenæus:q illo a se dilectã secutus fuerat.Cũ igit̃ per longinq̃ maria prædã pyrrhatæ uexissent:ad quãdã tamẽ regionẽ deuoluti:& ibi sõno oppressi:ab ĩsequẽtibus ĩterẽpti sunt oẽs.Hymenæus aũt relictis uirginibus euolauit Athenas pactus a consanguĩeis dilectæ suæ nuptias:si illis filias nup raptas restitueret:q̃s ubi ꝓ uoto restituit: exoptatã accepit uxorẽ. Qđ cõiugiũ qa fœlix fuerat:placuit Atheniẽsibus nomẽ hymenæi misceri nuptiis. Sũt tamẽ : q dicãt eũ die q̃dã nuptiarũ ruina oppssũ:& piatiõis cã id adinuẽtũ:ut nomẽ eius celebraretur in nuptiis qđ oĩno Seruius dãnat.Ego autem eũ ob id Bacchi & Veneris filiũ dictũ reor.qa ꝓpter duo fiãt nuptiæ:seu duo ĩteruenĩũt in nuptiis : festũ & carnalis copula.Per festũ Bacchus ĩtelligẽdus est:ut p Virg.patet:dũ dicit. Adsit lætitiæ bacchus dator.&c.p uenerẽ autẽ carnalis copula:cũ ad eã spectare uideat̃ ad ꝓcreandã ꝓlẽ marẽ & fœminã copulare:& ex his duobus cõficiunt̃ nuptiæ : seu Hymenæus:q ꝓ nuptiis ĩtelligẽdus est.

De Thyoneo Bacchi filio. Cap. XXVII.

THyoneũ Bacchi filiũ dicit Ouid.& de eo breuẽ recitat fabulã.Dicit enĩ:ꝙ cũ bouẽ fuisset furatus:& ob id opprimeret̃ a rusticis:ĩuocato forte patris auxilio:factũ est:ut a Baccho Thyonæus in uenatorẽ cõuerteret̃:& bos ꝑmutaret̃ in ceruũ. Arbitror ego hũc fuisse furẽ:& potatis optime rusticis bouẽ suũ repetẽtibus facile ostẽdisse eis:& se uenatorem:& bouẽ ceruũ fuisse.

De Thoante Bacchi filio:qui genuit Hypsypilem. Cap. XXVIII.

THoãtẽ Bacchi filiũ fuisse carmẽ Ouidii demõstrat dicẽtis.Tũ primũ sese trepidus sub nocte thyoneus Detexit nato portãs extrẽa thoãti subsidia.&c.Paolus aũt eũ ex ariadna Mĩois filia susceptũ testat̃.Sed miror q̃liter hoc fieri potuerit:cũ Thoas:ut ĩfra monstrabit̃: genuerit hypsypilẽ:q tpe thebani belli nutrix Opheltis licurgo nemæo seruiebat:& ariadna anteq̃ Baccho nupserit a Theseo rapta est post hippolytũ susceptũ:qui paulo ante initiũ suscepti belli thebani in Italiã abiit : & sic lõge antiqor Thoas fuit:q̃ ariadna.Is quidẽ:ut testat̃ Statius:iam senex cũ lemniades:apud quos rex fuit: a fœminis suis cõi cõsilio occisi sunt:a filia Hypsypile:facto rogo saluatus ẽ:& in Chiũ ĩsulã nocte trãsmissus.

De Hypsypile Thoantis filia. Cap. XXIX.

HYpsypile filia fuit Thoãtis:teste Statio:dũ dicit.Cui regnũ genitorq; thoas & lucidus euan Stirpis auus.&c.Hæc autẽ:ut idẽ refert Statius:cũ adhibuisset cõsensum publico mulierum lẽniandum

consilio de occidēdis masculis suis:& suis legibus uiuere:ea nocte:qua scælus a cæteris fœminis pፘpetratū est Thoantē patrē naui īposuit:eūq3 bacho patri cōmēdauit:& in isulā Chiū trāsmisit:& constructo in regiā rogo:se patrē īteremisse mōstrauit:eiusq3 loco homicidis mulieribus īperauit:qua regnāte : ut ostēdit Statius: factū est:ut tēdētibus cū Iasone argonautis in colcos ad Lemni littus appellerēt:& seu qa non reciperent:seu qa ultores criminū accessissent:ui isulā cepe:& sic suscepti inter alios Iasoni ab Hypsypile receptus est: & eius amicitia usus:sociis orātibus & exigēte tpe:reditu ꝓximo nauē cōscendēs:eā prægnātē reliqt:quæ postea geminos pepit:Thoantē.s.& Euneū : & cū minime reuerteret Iason:& casu cognitū foret a lēniadibus:eā Thoanti pepcisse patri:regno pulsa est:& a pyrrhatis capta in littore in seruitiū regis Nemeæ deducta est.Qui eidem Opheltē paruū filiū alendū exhibuit:quæ dū operi uacaret:uenientibus argiuis in Thebanos in nemea sylua siti peūtibus:ab his q aquæ exploratores uenerāt:seu ab ipso Adrasto rege cōperta & īterrogata ē.Quæ euestigio langiá fluuiū ostēdit:ubi sitim posuere reges:& qui illos sequebant populi:& quænā eēt explorassent:& ea casus recitasset suos:cōtigit ut medio ex agmine Thoas & Euneus iuuenes filii eius ꝓsilirēt matre cognita:eiusq3 solarent dolores.Sed dū ipsa fortunas suas recitat alūnū oblita:quē īter herbas floresq3 ludentem liqrat:īselici euentu cōngit:ut is a serpēte caudæ repcussione occideret. Quāobrē turbatus exercitus ē. Verū Licurgus ægre filii necē ferēs:dū in eā īpetu ageret:ab Adrasto reliqsq3 regibus:& a filiis suis seruata ē Quid tandē ex ea cōtigerit nusq̄ legisse memini.

De amphione rege Thebarū qnto Iouis secūdi filio:q.*vii* genuit filios:& totidē filias. Cap. XXX.

AMphion fuit filius Iouis & Anthiopæ:ut in Odyssea testat Homerus:Ex cuius creatione : ubi de Anthiopa scribit fabula recitat.Dicit tamen Ouidius q3 ibidē nō scribit a Ioue in taurū uerso oppressam Anthiopā:& grauidā factā:Et alibi dicit. Addidit & satyri celatus imagine pulchrā Iuppiter īpleret gemino nicteida fœtu.&c.Homerus ꝑterea ubi supra dicit.Iouē tres ex anthiopa suscepisse filios: Amphionē.s.& Zetū atq3 Calaim.Hos ꝑterea uolūt expositos a matre pulsa a Lynceo rege Thebarū ob stuprū cū epapho:seu Ioue cōmissum:& grādes tandē a pastore quodā nutriti insurrexisse in Lynceū:& eū occidisse:atq3 Dyrcen cōiugē eius: & demū pulso Cadmo sene apud Thebas regnasse. Ex istis autē secundū Seruiū Amphiō musicæ artis adeo pentus fuit:ut iuxta Lactantiū a mercurio cytharā meruerit : cū q̄ Thebanos muros cōstruxit:ut Seneca poeta in tragœdia Herculis furētis dicit.Cuiusq3 muros natus Amphion Ioue Struxit canoro saxa modulatu trahēs.&c.Eūq3 lydios modulos īuenisse scribit plinius.Huic īsup cōiunx fuit Niobes Tārali filia:ex qua secūdū Homerū in Iliade.xii.suscepit filios:secūdū uero latinos poetas:& Ouidiū potissime suscepit.xiiii.quos cū ob superbiā Niobis ab Apolline & Diana uidisset occisos:seipsum gladio īteremit.Nūc autē declarādæ fictiones ueniūt.Dicūt igit hūc a tauro Ioue : seu satyro genitū:qđ fictū puto ad feruorē libidinis opprimētis demonstrandū:cū scribat alibi anthiopā uiolēter oppressam.Theodōtius tamē dicit:amphionē & fratres nō Iouis sed Epaphi fuisse filios ex anthiopa : & ob hoc a Lynceo Thebarū ægyptiotū rege anthiopā repudiatā : in quē Lynceū iam adulti iuuenes insurgentes eū interfecere:& aufugerūt in Græciā:& a Cadmo suscepti eū senē regno priuauerūt:& se Iouis dixere filios Floruit enim:ut dicit Eusebius in libro tēpotū:in musicis Lynceo regnāte argis. Eū autē cythara mouisse saxa in muros Thebanos cōstruēdos dicit albericus.nil aliud fuisse:q̄ mellifua oratione suasisse ignaris: atq3 rudibus & duris hoībus & sparsim degētibus:ut in unū cōuenirent:& ciuiliter uiuerēt:& sin defensionē publicam ciuitatē mœnibus circundarēt:qđ & factū est.q3 aūt a Mercurio cytharā susceperit:est q3 eloquentiā ab influētia Mercurii habuerit:ut mathematici asserunt.

De.xiiii.filiis amphionis. Cap. XXXI.

AMphioni ex Niobe septem fuere filii : & filiæ totidem:quotū hæc fuere nomina : Archemorus: Antegorus:& Tantalus:necnon & Phadimos: Sipolos:& Xemarchus:atq3 Epinitos: Demū filiæ sic dictæ sunt:Asticratia: Pelopia:& Cheloris:& post has Cleodoxe:ac Ogune & Phytia:atq3 Nerea.Hoꝝ ludentes masculi dicit Ouid.ob superbiā Niobis in Latonā obloquētis ab Apolline occisi sunt:fœminæ aūt a Diana Niobe matre uidente.Sane Ouid.discrepat in aliqbus noibus a Lactantio.Nā pro Archemoro Anthegoro Xemarcho atq3 Epinito ponit Ouid.Ilmeneū Alphenorē: & Damasiconē & Ilioneū.Ex his aūt nescio quē Homerus uocabat Amaleā.Qui hos dicit sic occisos nouē ānis sepulchro caruisse:tandē cōuersis a Ioue populis in lapides eos cōtexisse.Esto alibi dicat eos in Siphylo monte cōditos extitisse.Quod aūt isti tā repente perierint peste factū credo:cū sit exterminator Apollo:& hinc cōngisse deficiētibus hoībus defecisse q illos sepelirent:q mortui hoīes & in lapidē.i.puluerē conuersi eos etiā relolutos texere:aut texisse creditū.Vel:qđ melius dictū puto:populos lapideos factos.i. malis duratos illos : adinuētis urnis:ut ait Home.apud Siphylū sepelisse:nō enī aliquādo ob pietatē nimiā possumus qđ debemus Seu aliter potuit cōtigisse:hos īminēte peste populari ritu sepultos:& nouē annis neglectos demū regio more lapideis urnis īmissos.

De Zeto secundi Iouis filio.vi.q genuit ithilū & Thym. Cap. XXXII.

z

ZEtus filius fuit iouis & Anthiopes:ut ubi de Amphione tantū dictū est.Hunc dicit Lactantius sup achilleide:& Seruius similiter rusticū fuisse hoīem:esto cū fratre regnauerit.

De ithilo & Thyi filiis Zeti. Cap. XXXIII.

IThilus.& Thyis:ut testatur Homerus in Odyssea:filii fuerūt Zeti regis ex Aidona cōiuge. Ithilū autē per errorem nocte Aidona mater interfecit putans eum Amalea Amphionis filium. Inuidebat quidem uxori amphionis:eo q3 sibi sex essent filii masculi.Quæ ut ait Leontius:crimē suū cognoscens optauit mori: miseratione tamen deorum in carduelem uersa ithilum defiet. de Thyi autem nudum superest nomen.

De Calato secundi Iouis filio.vii. Cap. XXXIIII.

c Alatus filius fuit Iouis & Anthiopæ:ut Homerus in Odissea describit:de quo nil præter nomen legisse memini.

De Pasythea & Egiale & Euphrosyne gratiis secundi Iouis filiabus. Cap. XXXV.

PAsythea & Egyales & Euphrosyne:quæ grãæ seu Charites appellant̃: ut placet Lactantio:Iouis & Anthonoi fuere filiæ.Has dicũt Veneris eẽ pedissequas:affirmãtq; q̃a se lauẽt in acydalio fonte: q in Orchomeno Boetiæ ciuitate ẽ:& ĩde nudas icedere:& inuicẽ uinctas:ac ex eis duas facie ad nos eẽ cõuersas:cũ tergũ tertia uertat.Quid aũt in hoc senserint ueteres excutiendũ est. Cũ enĩ gratia semp in bonũ sonet:merito Iouis dicunt̃ filiæ:cuius effectus semp in bonũ tẽdũt. Et cũ cõiunctionũ oĩum ex attribura potẽtia causatrix uenus sit:ut supra dictũ est:illi merito obsequunt̃ cũ semp uideat̃ aliquali grã p̃cedẽte qs in unionẽ:seu amicitiã ire alterius:ut pura rõne beneficii ipensi: uel cõplexionis & morũ conformitate:seu studiorũ similitudine:& huiusmodi.Et ideo:ut placet Fulgentio:Pasithea q̃ gratiarũ prima est:interpretat̃ attrahens:eo q; ante alia q̃cunq; moueamur cã:ad aliq̃ rem desiderandã attrahimur.Secunda aũt Egyales ĩterpretat̃ demulcẽs:& hoc iõ:qa nisi delectatet in p̃cessu:qđ appetiuimus ante nõ ĩretur in perseuerantiã amicitiæ:ĩmo dissolueret̃ ilico:& iccirco ut demulceat & delectet necesse ẽ:qđ attraxerat ante.Tertia aũt Euphrosyne appellat̃ qđ retinẽs sonat:ut per hoc ĩtelligat̃ i uacuũ qs in delectationẽ alicuius rei attrahi:atq; se attractũ delectari nisi qs ope suo teneat qđ attraxerat & delectat. Et hinc potes aduertere duas in te grãs uenientes.Tertiã uero a te ĩ illas ineuntẽ:& sic duæ in nos faciẽ:tertia tergũ uertit. Vel aliter:siqd enĩ ĩ hominẽ gratũ miseris:ab eo ĩ te duplũ:seu maius redire uidebit:& ob id dicit Ilioneus Didoni apđ Virgi. Ne te certasse priorẽ poeniteat:q̃si uelit ĩtelligi:si nobis boni aliqd feceris:& uiuat æneas duplicatũ ab eo recipies.In acyde autem fonte ideo balneari dicunt̃: qa acyda græce latine cura ẽ:& hoc ideo fictum: ut sentiamus quia dũ trahimur:dũ mulcemur:dũ retinere conamur:uariis curis angimur.Nudas autẽ eas ĩcedere nõ ob aliud finxere:nisi ut uideremus in captãdis amicitiis nil fictũ:nil fucatũ:nil palliatũ ĩteruenire debeat:qnĩmo simplici & pura mente:atq; aperta in hoc debemus incedere. nam qui aliter exquirunt amicitiarum mercatores potius q̃ factores dici possunt.

De Lacedæmone.xi.secũdi Iouis filio:q genuit Amiclatẽ. Cap. XXXVI.

LAcedæmon:ut scribit ditis cretẽsis eo in libro:quẽ de expositione græcorũ in Troianos cõposuit: filius fuit iouis ex Taigeta filia Agenoris Phoenicũ regis.Esto Eusebius in libro tẽporũ dicat eũ filiũ fuisse Semeles patre nõ noĩato:eũq; Crotopo argiuis regnãte Lacedæmonẽ cõdidisse ciuitatẽ.

De Amiclate filio Lacedæmonis : qui genuit Argulũ. Cap. XXXVII.

a Miclas:ut prædictus ditis asserit:filius fuit Lacedæmonis . Esto sint libri:in qbus legat̃ : Lacedæmonem foeminã fuisse:& ex ea Amiclatẽ natũ:ego tamẽ hominẽ fuisse puto.

De Argulo filio Amiclatis:qui genuit Oebalum. Cap. XXXVIII.

a Rgulus:ut idẽ ditis dicit:filius fuit Amiclatis : quẽ Theodõtius dicit primũ iunxisse apud Acheos q̃drigã:sed timeo ne similitudine fere nois deceptus sit.Is enĩ qui primus quadrigam iunxit in græcia Aregillus dictus est:& id adinuenit regnãte Arge Phorbante:qui diu ante Argulũ fuit.

De Oebalo Arguli filio:qui genuit Tyndarũ & Icarum. Cap. XXXIX.

o Ebalus:ut dicit ditis & Theodõnus filius fuit Arguli:quẽ regnasse dicit Paulus apud Laconas: quos a se Oebalos nominauit.Huic duos fuisse filios cõperimus: Tyndarũ.s.& Icarum.

De Tyndaro Oebali filio. Cap. XL.

TIndarus:ut Ditis scribit & Theodontius:filius fuit Oebali:illiq; successit in regno : ex quo & si nil aliud habeamus:hoc saltẽ legimus:eũ Lædã habuisse cõiugẽ:quæ si nõ ex eo:ex Ioue tamẽ eius in regia Castorẽ & pollucẽ:& Helenã & Clitẽnestrã pepit:dato sint : qui Castorẽ:& Clitẽnestrã non iouis:sed Tyandri filios dicant.Ego omnes quattuor Tyandri fuisse arbitror : sed absit ut auferãtã pudicissimo deo liberos : quos illi liberalis dicauit antiqtas.

De Icaro Oebali filio:qui genuit Origonẽ Iptimã:& Penelopẽ. Cap. XLI.

ICarus:ut dicit Leontius:Oebali fuit filius.Hũc Lactantius dicit comitẽ fuisse Liberi patris : & ab eo accepisse:uti uinũ exhiberet mortalibus. Qui cũ pastoribus : seu secũdũ alios messoribus suis exhibuisset:& hi:seu qa ultra debitũ:seu qa isueti potassent ebrii facti:& ĩde existimãtes sibi uenenũ exhibitũ:Icarũ apud Marathonẽ uenationi uacantẽ ĩteremerunt.Quẽ dicit Seruius a cane suo diu seruatũ:tãdẽ ut dicit Theodontius: cũ canis fame ipulsus domũ redisset eiq; Erigores uirgo Icari filia panẽ dedisset:& ipse ilico ad cadauer reuerteret̃ domini:Erigones eũ secuta patrẽ occisum cõperit:cuius tandẽ p̃cibus Icarus in cælũ assumptus est:& in Boetẽ cõuersus:& cũ eo canis: q assyrius nũcupat̃.Possibile est : cũ in octaua sphæra ĩ antiqs astrologis multæ sint imagines q̃dã stellarũ designatiõe figuratæ:ex his aliq̃s in cõsolationẽ remanẽtiũ post Icarũ noĩe Icari & canis sui denoĩatas : Verũ ego non credo hũc eũ Icarũ fuisse:qui Oebali filius fuit: aut Penelopis pater.

De Erigone filia Icari. Cap. XLII.

ERigones filia fuit Icari:ut Lactãtius affirmat:& Seruius:q̃ cũ Bacho placuisset: ab eo ĩ spẽ uuæ:ut ait Ouid.decepta ẽ atq; opp̃ssa.Hæc tamẽ:ut dicit Seruius:cũ ductu canis ĩ Marathoniã syluã patrẽ a rusticis occisum cõperisset:fleuissetq; diu:tãdẽ doloris ĩpatiẽs ĩ arbore laq̃o se suspẽdit : sed seu corpis põdere nimio : seu laq̃i uel rami debilitate factũ sit in terrã cecidit. Cuius tamẽ miserti dii eã ĩter sydera trãstulerũt:fecerũtq; ex ea ĩ Zodiaco signũ illud:qđ adhuc uirginẽ appellamus: tractu tamẽ t̃pis:cũ secũdũ Lactãtiũ umbra eius regionẽ illã ĩfestaret : ad eius irã mitigãdã cõpertũ ẽ ex cæta humanã formare speciẽ:& in eadẽ arbore appẽdere:& a pastoribus canibusq; diẽ illã celebrare facere: ex quo

Virg. Tibiq; oscilla ex alta suspẽdũt mollia pinu. Sane Seruius aliter. Dicit.n.q; cũ post aliquãtũ tp̃is Atheniẽsibus eẽt morbus imissus talis: ut etiã uirgines furore quodã cõpellerent ad laqueũ: esset q; ab oraculo respõsum sedati posse pestẽ illã: si reqrerent Erigonis & Icari cadauera. Qui illa quæsiuere diu: & cũ repiri nõ possent: ad ostẽdendã deuotionẽ suã atheniẽses: q̃si in elemẽto alieno ẽt q̃rere uiderent: suspẽdebãt in arboribus funes: ad quas se tenẽtes hoĩes hac atq; illac agitabant: ut quasi p aerẽ illorũ cadauera petere uiderent: Sed qa plurimi cadebãt: iuenere formas ad sui oris similitudinem: & eas pro se suspẽsas mouebãt. Vnde oscilla dicta sunt ab eo: q; in his cilarent. i. mouerent ora: & eo modo pestis purgata est. A Bacho autẽ eã in specie uuæ deceptam: ideo dictũ credo. quia possibile fuit insuetã: dum uuas comederet: ebrietatẽ incidere.

De Hiptima filia Icari. Cap. XLIII.

Hiptima filia fuit Icari: ut in odyssea testat Homerus dicens. Hiptimæ puellæ magnanimi Icari: quæ Eumilo oupsit: domum fratris habitanti.

De Penelope filia Icari: & uxore Vlyssis. Cap. XLIIII.

Penelopes filia fuit icati: ut in Odyssea testat Homerus: dũ dicit: Filia icati ualde sapiẽs Penelope. Hæc qdẽ: ut satis uulgatũ est nopsit Vlyssi: & ex eo Thelemachũ filiũ pepit. Postea cũ iuisset Troiã Vlysses: & ĩde diu post Troiã deletã errasset: multa passa est: tam ob pudicitiã suã tutandã: quã pcatores plurimi sollicitabãt: q̃ ob timorẽ insidiarũ aduersus Thelemacũ a pcatoribus positarum: & dolorẽ nõ redeuntis Vlyssis. Tãdẽ eis seruatis: uirũ rehabuit: in quẽ tandẽ finẽ iuerit: nõ satis certũ habeo. Dicit tamẽ Leontius Lycophronẽ græcũ poetã dicere: Penelopẽ cõcubitũ omniũ pcantiũ passam: & ex uno eorũ gnuisse quẽdã filiũ: cui Pana nomẽ fuit: qđ cũ in reditu cognouisset Vlysses: statim abiit ad isulã Gortinam: & ibidẽ obiit. Qđ absit: ut credã pudicitiã penelopis a tot: tam q; egregiis celebratã auctoribus: ab aliquo fuisse maculatam: quicquid Licophron loquatur maliloquus.

De Tantalo duodecimo Iouis secundi filio. Cap. XLV.

Lacedæmonis expedita psapia: ad relquos iouis secũdi filios redeundũ est: ex qbus duodecimũ Tãtalũ dicit Theodõtius iouis fuisse filiũ: Fuit eni is antiqssimus Cotinthiorũ rex: & pius homo: atque deorum mẽsis sæpe accubuit. Quod ideo fictũ puto: quia cælsissima sit arx corinthiorũ: adeo: ut siquis eam ascendat in cælum uideatur conscendere: & esse cum superis.

De Hercule. xiii. secundi iouis filio: qui genuit Carthaginem. Cap. LVI.

Hercules hic a Cicerone in libro de naturis deorũ cognoĩat. iiii: & ab eodẽ dicit iouis filius ex Asterie sorore Latone susceptus. Hũc pterea sũmæ a Tyriis coli dicit: & ex eo Carthaginẽ filiã genitã.

De Carthagine. iiii. Herculis filia. Cap. XLVII.

Carthago: ut proximo supra mõstratũ est: Herculis quarti fuit filia: quã nos Carthaginẽ nõcupamus: quæ ideo Herculis filia dicta est: quia a Phœnicibus: qui Herculem summe colebant posita est Herculis dei sui auspicio.

De Minerua secundi Iouis filia. xiiii. Cap. XLVIII.

Minerua nõ ea cui cognomẽ tritonia fuit: iouis secũdi fuit filia: ut scribit Tulli. de naturis deorũ: quã idẽ Tullius iuẽtricẽ asserit fuisse bellorũ atq; principẽ: & ob id a nõnullis Bellona appellata est: & soror Martis: & auriga ut testari Statius uidet dicẽs. Regit atra iugales Sãguiõea Bellona manu: lõgaq; fatigat Cuspide &c. Nec ea fuit hæc: quã ueteres uirginẽ & sterilẽ asseruere: qnimo: ut idẽ dicit Tullius: ex Vulcano Cæli filio antiqssimo Apollinẽ primũ pepit. Præterea ut dicit Leõtius: hæc ẽ: quã armis isignẽ finxere: oculis toruã: Hastãq; gerentẽ lõgissimã cũ chrystallino clypeo: & hoc magis ad ostẽtationem inuenti a se belli: q̃ ob aliquod aliud significatũ: qđ ego non credo: quinimo insignia illa ad aliquod mysteriũ ostendendum apposita oĩa puto. Nã cum oẽs assiduis infestemur bellis: armatã fingi puto ut doceamur prouidos uiros semper in armis consistere idest cõsiliis: qbus ad emergentia possint obsistere. Quod oculos habeat toruos: ostẽdit sapientẽ de facili capi non posse: cũ utplurimũ exterioribus actibus longe aliod se ostendat agere q̃ gerat aĩo: uti toruus alibi respicit q̃ inruentes eius faciẽ arbitrent. hasta aũt illi dicat longissima: ut noscamus prudentẽ uirũ etiã longinqua cognoscere: & ex lõginquo ictus ifigere: atq; a se insidiantes repellere. Crystallinũ aũt ideo illi clypeũ attributũ est ut appareat in transparẽti crystallo atq; solido corpore sapientẽ uirũ æque simul & hostis uidere opa: & seipm remediis opportunis ptegere. Huic isup dicit idẽ Lactãnus cũ Neptuno de ipositione nois ciuitati Athenarũ fuisse certamẽ: illud q; præsentibus diis in ariopago agitatũ: actũq; eorũ snia: ut qs eorũ terra pcussã laudabiliorẽ pduxisset effectũ: is ciuitati nomen iponeret: ob quã rẽ Neptunus pcusso tridente solo equũ pduxit. Minerua aũt hasta picta pduxit oliuã. Quæ quoniã utilior uisa sit equo: Minerua deorũ iudicio ciuitatẽ e suo noĩe nuncupauit Athenas: nam Minerua a græcis Athena noĩata ẽ. Quid hic figmẽti est: sic Albericus exponit. Dicit enĩ Cecropi cõditori q & huic Mineruæ contẽporaneus fuit. & iuxta Theodontiũ paret fuisset aliquãdiu ambiguũ: an illa a cõmoditate maris quo etiã plurimũ ualebat: an cõmoditate terræ: qua etiã plurimũ abundabat: denoĩaretur: quã maris cõmoditatem per equũ designare uoluere: qa & mare uehat: ut equus: & equus ut mare uelox sit: & nonnunq̃ impetuosus: & furore nimio plenus: ut mare: terrã uero oliuam: seu qa locus oliuarũ abundans sit: seu qa pingue sit solũ & fertile. Tandẽ cũ cerneret circũspectus homo maris cõmoda uariis ex causis posse subtrahi. & terrestria q̃licunq; esse continua: a terrestribus perpetuis denominãdã censuit: atq; uocauit athenas: quod latine imortales sonat. Ego autem puto: cum Maritima ciuitas sit athenæ dissensionem hanc inter nautas & mecanichos homines ostendentibus nautis rem plurimũ augeri nauigiis: quæ per equũ intelligenda sunt. Mechanici autem contra artibus & agricultura ciuitates sustentari & augmentari quæ per oliuam demon-

ſtrantur:cũ eius ſit liquor mitis & ampliatius:q̃obrẽ a dis.i.a iudicibus in hoc datis pro mechanicis ſentẽtia lata eſt:& hic optime Neptũnus iductus eſt. ꝓ methanicis autẽ Minerua:quæ arnũ omniũ fere reptrix fuit. Poſſet qs hic obiicere Iouẽ ꝑimũ regẽ Athenarũ dictũ lõge antiqorẽ Cecrope: & hic Cecropẽ cõditorẽ dici/mus Athenarũ hãc obiectionẽ paocis abſoluit Leontius. Dicit eni nõ de nouo ædificatas Athenas a Cecrope: ſed mari ꝓpinquiores factas:& hac tempeſtate ſponte ſua oliuam in arcem natam.

De Archade.xv.filio ſecũdi Iouis:qui genuit Ionium. Cap. XLIX.

ARchas Iouis fuit filius & Caliſtonis nymphæ:ut clare teſtat̃ Ouid. Huius enĩ matris poſt Lycao/nẽ patrẽ e regno pulſum a Ioue:ut refert Paulus:ſe choris Dianæ ſociauit: & in uenationibus uitã agẽs:cũ ætate ualeret & forma a Ioue dilecta eſt:ut dicit Ouid. ab eodẽ ſub ſpecie Dianæ inter um/bras nemoꝝ decepta & oppſſa eſt. Quæ eũ cõcepiſſet:& iã excreſceret uterus:a puellis ſociis ad la/uacrũ euocata ẽ:ſe lauãte Diana. Hæc autẽ timẽs ne crimẽ appareret ſuũ:ſi ueſtimẽta deponeret:lauari renue bat:tãdẽ a uirginibus nudata:cũ turgidũ uẽtrẽ Diana uidiſſet cõſeſtim eã a cõſortio ſoo repulit: q̃ poſtea Ar/chadẽ pepit. Qd̓ facinus cũ cognouiſſet Iuno irata in eã:illã diu traxit crinibus:& tãdẽ trãſformauit ĩ urſam. Archas aũt cũ grãdis eẽt:eã ſibi ĩcognitã & ad ſe ueniẽtẽ uoluit occidere. aſt ipſa pauida:ut ait Theodõtius in Iouis tẽplũ:cuius ſemp erãt aptæ ianuæ:nec ꝓpterea aut fera:aut auis intrabat ulla aufugit: in qd̓ & Archas ſecutus eſt:quos cũ uellẽt ĩcolæ occidere:a Ioue ꝓhibiti ſũt:& mutato æque in urſũ Archadẽ ambos in cælũ trãſtulit:& circa polũ arcticũ locauit. Caliſto aũt urſa minor dicta ẽ:ubi maior uocatus ẽ Archas. Iuno aũt ex hoc turbata:qd̓ pellex in cælũ ſuſcepta eẽt una cũ filio:acceſſit ad Tethydẽ magnã nutricẽ ſuã:orauitq; ne has urſas more alioꝝ ſyderũ ſuis undis lauari pateret̃:qd̓ Tethys ultro ſe facturũ ꝓmiſit & ſeruat uſq; in hodier nũ. Sub hac fictiõe:ut plurimũ latet hiſtoria. Nã ſupato a Ioue Lycaone: Caliſto filia aufugit ad uirgines Pa/nyliceo ſacras:& cũ his emiſſo ꝑpetue uirginitatis uoto cõtigit:ut audito a Ioue:ſua formoſitate caperet̃:& ĩ/cideret ĩ deſideriũ potiũdi:& cũ ſe ĩ habitũ ſociarũ trãſformaſſet:clã nocte acceſſit ad illã:& cũ uariis ſualioni/bus in ſuũ deſideriũ traxiſſet:eã uitiauit atq; ꝑgnãtẽ fecit. Poſtremo cũ partu crimẽ appareret Caliſtonis:eue/ſtigio cũ maximo dedecore ſuo:nil ulterius timore Iouis audiẽtibus uirginibus ſacris: una cũ filio clauſtris excluſa eſt. Quæ ob ruborẽ clã ſeceſſit in ſyluas:& in eis latuit diu ĩcognita. Sane cũ adoleuiſſet filius: eſſetq; ĩgẽtis animi:nec poſſet ꝑpeti matris ĩperiũ:eã uoluit occidere. Quæ timore ꝑcita ſyluas lĩquẽs cõfugit ad Io/uẽ:qui tã in gratiã filii recõciliauit:ꝑmiſitq; ut in patriũ poſſet redire regnũ:iuitq;. Quãobrẽ cũ Archas ferox iuuenis Pelaſgos in ditionẽ redigiſſet ſuã: Archades illos ex ſuo noĩe appellauit: Archades aũt Caliſtionẽ: quã mortuã putabãt ob diuturnã latebrã urſam appellauere:cũ urſus:ut aiũt phiſiologi:certã anni partẽ in cauer/nis moret̃ dormiẽs:& a noĩe matris urſum ẽt filium uocauere:quos ambos poſtea in gratiã Archadis poetæ in cælũ trãſlatis dixere:& ex canibus eius in locis in qbus hos locauerũt:diu ante ab ægyptiis figuratis fecere urſos. qd̓ aũt a Tethyde Iunonis alũna lauari in oceano nõ ꝑmittat̃:ſũptũ eſt ab eleuatione poli:q in regione noſtra adeo eleuatus eſt:& hæc ſydera adeo illi ꝓpinq̃:ut circuitiõe cæli:ſicuti reliquæ quæ occidẽdo mergi uident̃ Oceano:mergi nõ poſſunt:ĩmo earũ circa polũ itegrũ circuitione uidemus. Hũc Archadẽ ſcribit Eu/ſebius ſubegiſſe Pelaſgos anno mundi.iii.mil.idccvii.

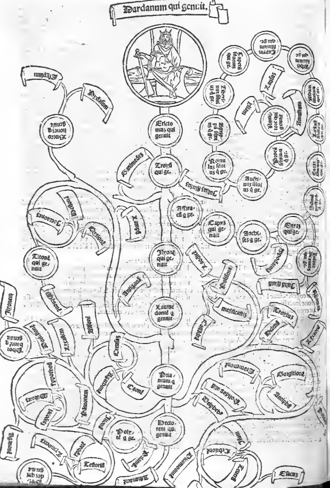
De Ionio filio Archadis:qui genuit Nicoſtratam. Cap. L.

IOnius fuit: ut ait Theodõtius:& poſt eũ Paulus Archadis filius ex Selẽne nympha ſuſceptus:hõ æuo ſuo bellica arte:& potiſſime nauali ꝑitiſſimus adeo:ut litiora ſete oĩa peloponẽſia: & uſq; ad mare ſiculũ ſuæ ditioni ſubigeret:& a ſuo noĩe Ionas & Ioniũ cognoĩaret mare:q in tã grãdẽ uene re præemioẽtiã:ut ſibi totius græciæ quartã partẽ ſubeſſe diceret: & Ionicis litteris atq; grãmati/cauti cogerẽt. Sane Leontius negat hoc cognomẽ gẽti mariq; ĩditũ a Ionio rege:affirmãs diu ante illis fuiſſe ab Ione Inaci filia:cui maximũ in partibus illis fuit ĩperiũ appoſitũ:quod ẽt alibi ipſemet teſtat̃ Theodõtius. Fuit ergo Ionii: ut Theodootius dicit & Leontius:filia unica nomine Nicoſtrata.

De Nicoſtrata filia Ioni & marte Euandri. Cap. LI.

NIcoſtrata:Theodontio & Leõtio aſſerẽtibus:filia fuit Ionii Archadũ regis:quæ cum ſecundũ præ dictos Pallãti cuidã Archadũ uiro nobili nupſiſſet:ſeu ſecũdũ alios eius nurus exiſteret:ex Mercu rio poſtea Euãdrũ Archadiæ regem cõcoepit:& cum græcarũ litterarũ eſſet doctiſſima:adeo uer/ſatilis fuit ingeniũ:ut ad uaticiniũ uſq; penetraret uigilanti ſtudio:& famoſiſſima uates euaſit. Et cũ quærẽtibus nõnunq̃ expromeret futura carmine: Nicoſtratæ abolito nomine: Carmẽta nuncupata eſt. Quæ cũ Euander putatiuũ patrẽ:ſeu uerũ ponus occidiſſet caſu:ut quidam uolunt. Seu ut aliis oidetur: ſe/ditione ſuorũ e regno pulſus auito magna filio fugienti uaticinio promitiens:cũ eo ad Italiã deuenit: & ho/ſtia tyberis intrans in palatino monte conſedit. Et cũ ſylueſtres comperiſſet incolas: nouos litterarum cara/cteres adinuenit:eoſq; earũ coniunctiones ſonoſq; edocuit. Quæ & ſi ab initio.xvi.tantũ fuerint aliis a poſte/ris ſuperadditis:eis in hodiernum uſq; otimur. Cuius rei admirati rudes: nõ hominẽ ſed deam potius arbi/trati ſunt:& cum eam adhuc uiuẽtem diuinis celebraſſent honoribus: mortuæ ſub infima Capitolini mõ/tis parte:ubi uitã duxerat: ſacellũ ſuo nomini condidere. Et ad eius perpetuandam memoriã a ſuo nomine loca adiacentis carmentalia uocauere. Quod quidem nec Roma iam grandi aboleſſe paſſa: quinĩmo ianuã ciuitatis:quam ibi exigente neceſſitate ciues conſtrui fecerant carmẽtale per multa ſæcula uocauere. Super/erat: ut omnis Iouis ſecũdi poſteritas eſſet appoſita: Dardanum qui ex filiis eius unus fuit: & omnem ipſius proſapiam apponere. Verum quoniam uolumen hoc quintum finem poſcere uidebatur: & illam eſſe lon/giuſculam:uiſum eſt hic terminum figere:& Dardanum prolemq; ſuam ſequenti uolumini reſeruare.

Explicit liber quintus.

Dardanum qui genuit.
Ericto nius qui genuit
Troys qui ge.
Ganimedes
Assaracū q ge.
Capys qui ge nuit
Anchises q ge.
Eneas qui ge.
Ilyonē qui ge nuit
Laume donē q genuit
Titonē qui ge nuit
Pria mum q genuit
Hectorē qui genuit
Troylus
Polixena
Helenā
Deiphebū
Gorgithione
Cresusa
Ascanius
Romu lus silui us q ge.
Lausus
Amulius
Iulius silui

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccacium de Certaldo Liber Sextus Incipit.

Prohœmium.

DEfecerat in faucibus Tyberis leuis cymbulæ ĩpetus ubi dũ ociosus:& nouas uires:& nouos expectarẽ pariter flatus:quadã loci ueneratione tractus cœpi adiacentia cuncta cõspicere. Erat ibi uidere Laurenti ueteris:lauiniq; minas: & priscorum latinoꝝ cunabula. Inde longam albam a scœta sue denominatam: siluis obsitã atq; uepretis:nullũ fere de se præter nomẽ præstãre uestigiũ. Ast ulterius paululũ aurea olim Roma fulgebat ueteri potius splẽdore:q̃ lumĩe nouo. Quã dũ toto ĩrueter aĩo:in mẽtẽ prisci uenere reges:uenere & ꝓceres:sublimesq; duces ĩsignes uirtute plurima:& militari disciplina:atq; sanctissima pauprate spectabiles. Venere triũphi conspicui:subactæq; undiq; natões: & gloria singularis ĩperii:qua sola motrales cæteros supauit:& ob quã orbis totius & frena regere & uocari meruit caput. Dũq; mecũ mirabundus ꝑquirerẽ:quisnã tantæ molis genitor:quis dici primus potuerit parẽs: Terra an Titanus uel neptunus potius educere ĩgẽtia corpora cõsueti:ruscus Dardanus subintrauit memoriã:eũq; uictoriosi populi uetustissimũ auũ memini. Nec ex lõginquo uidebat̃ littus:ex quo nauẽ soluerat ĩturus ĩ Asiã usq; tã iclytæ posteritatis in semia ꝓiecturus. q̃obrẽ ne omissa uideat̃ ꝓles tãta claritate cõspicua: tusci fluminis relictis hostiis ueterẽ setutus aquæ sulcũ. ut occulta fide maioꝝ monumẽra cognoscerẽ: Zephyro fauente ĩ littus usq; Meoniũ cõtẽdi:ut abide eo ꝓstãte q aq̃s seiũxit ab Arida: tã grandis:tãq; admirabilis ĩperii per suas successiones:auos uetustissimos recẽserẽ & in ultimũ usq; iclytæ posteritatis deducerẽ successores.

De Dardano.xvi.Iouis secundi filio:qui genuit Erictonium. Cap. I.

COnstẽsum ẽ in ꝓcedẽribus iouẽ secũdũ Cæli fuisse filiũ:cuius posteritatis:quoniã series ĩ ꝓcedẽti uolumĩe fere oĩs designata ẽ:solo reseruato Dardano:ĩ hoc libello eius sobolẽ describemus:eo ꝑassũpto:quẽ ueteres iouis testant̃ filium ex Electra Athlãtis filia:& Corithi regis coniuge susceptũ: ex quo de fastis ait Ouid. Dardaniũ electra q̃s nescit Athlãtide natũ. Scilicet Electrã cõcubuisse ioui. &c. Hũc aiũt prisci ĩter cæteros filios iouẽ ꝓcipue dilexisse. Sed q̃d uelit fictio paucis aduertamꝰ. Cõstat ãt sñia Pauli Dardanũ Corithi regis fuisse ex Electra cõiuge filiũ:sed ad nobilitãdã posteritatẽ ioui attributũ: cui ẽt moribus erat cõformis. Nã natura mitis hõ fuit & religiosus:ut idẽ ait Paulus. Huic Iasius fuit fr̃. Esto sint q addãt Italũ:& Sicanũ atq; Cãdauiã sororẽ:& cũ Corirho sola ciuitas Corithus eẽt de suo nõie dicta: & ea erat, q̃ hodie opiniõe Pauli aliq̃bus additis lr̃is uulgo Corneto uocat̃. Venerit eo mortuo de successione in discordiã fr̃es natu maiores: Dardanus:& Iasius:q̃ cõmotus Dardanus:q tp̃e posterior erat:Iasiũ ĩteremit. Quã ob cãm cũ turbatos ciues cerneret:cũ pte populi tiauẽ cõscẽdit:& lõga actus nauigatiõe:prio in Samothraciã: q̃ tũc samos erat:sedes habuit:ut testat̃ Virg. dicẽs: Arũcos ita ferre senes:his ortus ĩ agris Dardanus ideas phrigiæ penetrauit ad urbes: Treiciãq; samũ:q̃ nũc Samothracia fert̃: Hic illũ corithi tyrrhena a sede ꝓfectũ. &c. A Samo aũt eã in Asiæ partẽ abiisse:q̃ Helespõto cõtigua est mari:& eã quã occupauit horã de suo noĩe Dardaniã nũcupasse:quã apud regnauit:oppido eiusdẽ nois cõstructo:q̃d cõtigisse uisum est Eusebio circa.xxxv. Moysis annũ regnãte argiuis Steleno:qui mundi fuit annus.iii.M.dccxxxvi. Ibidem autẽ:cũ annis regnasset q̃nquaginta: uti idẽ dicit Eusebius in libro temporũ. Ericthonio filio relicto superstite diẽ clausit.

De Erictonio Dardani filio:q genuit Troium. Cap. II.

e

ERictonius filius fuit Dardani. Hũc Paulus arbitrat̃ ex Cãdauia Dardani coniuge & sorore natũ. Hic aũt Dardano patri successit:& cũ regnasset annis.xlvii. Troio filio derelicto:defunctus est.

De Troio Erictonii filio:q genuit Ganymedẽ:Ilionẽ & Assaricũ. Cap. III.

TRos seu troius filius fuit Erictonii:ut carmine patet Ouidii. Huius Erictonius. tros est generatus ab illo. Hic patri succedẽs:cũ uir eẽt armoꝝ ampliato regno ex suo noĩe regionẽ: q̃ usq; tũc dardania dicebat̃:appellauit Troiã. Huic bellũ fuit aduersus Tantalũ Phrygiæ regẽ ob raptũ sibi ab eo Ganymedẽ filiũ:quẽ prætet Ilionẽ & Assaricũ genuit:quibus superstitibus diẽ obiit.

De Ganymede Troi filio. Cap. IIII.

GAnymedes Troi regis fuit filius speciosissimus adolescẽs:de quo sic Virg. Intextusq; puer frõdosa regibus ida Veloces iaculo ceruos cursuq; fatigat. Acer anhelãti similis: quẽ ꝓpes ab ida Sublimẽ pedibus rapuit iouis armiger uncis. Lõgæui palmas ne quicq̃ ad sydera tendũt Custodes: sæuitq; canũ latratus ad auras &c. Hũc in cælũ raptũ dicit Ouid. & pincernã Iouis factũ:& aq̃rii signũ. Cuius fictionis intẽtũ paucis iudicio suo Fulgẽtius explicat dicẽs. Iouis pugnãtis nauali certamine: existẽtisq; in naui:cuius aq̃la erat ĩsigne:bellitã ꝓdã fuisse ganymedẽ. Eusebius aũt ĩ lib. tp̃orũ nõ a ioue raptũ:sed a Tãtalo Phrygiæ rege dicit:q̃d scriptũ asserit a Phãdro poeta: & ob hoc ortũ bellũ ĩter Troiũ & Tãtalũ:& hĩc uidet̃ frustrari Ouidii dictũ. Sane secũdũ Leõtiũ nõ frustrat̃. Dicit enĩ Tãtalũ ad iouis cretẽsis grariã ꝓmerẽdã: quẽ ĩpudicissimũ cognoscebat:sub signis aq̃læ uenantẽ:adolescẽtulũ rapuisse:eũq; ioui dono dedisse. Q̃d autem deoꝝ pincerna factus sit:iõ fictũ est:q̃a ĩter cæli imagĩes figuratus forsan ad suoꝝ solatiũ eã eẽ dicũt:quã uocamus aq̃riũ:in quo existẽte sole:terra maximis hymbribus irrigat̃: quarũ humidis uaporibus sydera pasci nõnulli uoluere: & sic deoꝝ pincerna factus est:fuit autem regnante argiuis Prito.

De Ilione filio Trois:qui genuit Laomedontem. Cap. V.

ILion:ut Homerus in iliade: ubi omnis genealogia Troianorũ usq; ad Hectorem & Aeneam explicauit:ait:filius Trois regis Troianorũ. Hic:ut dicit Eusebius in libro temporũ: regnãte athenis Cecrope:Ilionem ciuitatẽ illam inclytã Homeri carmine cõdidit: & ex suo noĩe nũcupauit. Hæc

enim est:quæ decẽnalẽ græcoꝝ obsidiotẽ passa est:& ab eis delata:Cõdita autẽ est circa annũ mundi.iii.M.dccc.xcv.Ilioni autem unicum legimus fuisse filium Laomedontẽ:quẽ supstitẽ moriens dereliquit.

De laomedonte Ilionis filio:qui ĩter mares & fœminas octo genuit filios:quorũ hæc sunt nomina. Antigona.Hesiona.Lampus.Clition.Ioetaon.Titon.Bucolyon & Priamus. Cap. VI.

LAomedon rex Troiæ filius fuit Ilionis:ut scribit̃ in iliade ab homero.Hũc dicũt ueteres uoluisse ilionẽ muris circũdare:& cũ Apolline & Neptũno cõuenisse: ut ipsi muros facerẽt mercede promissa:& obseruãdi iuramẽto præstito.Qui cũ fecissent:nec sibi ꝓmissum seruari cernerẽt:omnis Troia a Neptũno aquis repleta ẽ:& Apollo ĩsup misit pestem.Quãobrẽ anxius Laomedon de remedio oraculũ cõsuluit:cui respõsum oportere quot annis uirginẽ Troianã ceto marino.s.monstro exponere.Quod sorte apud troianos fiebat.Tandẽ Hesioni Laomedõtis filiæ sors cõtigit. Quæ cum in scopulo religata mõstrũ expectaret:aduenit Hercules:q cũ Laomedonte pactionẽ fecit:uidelicet si liberaret a mõstro filiã: sibi equos diuino semine ꝓcreatos:quos cõstabat Laomedontẽ habere: largiret̃: Attamẽ cum Hercules uirginẽ liberasset noluit Laomedon seruare ꝓmissum.Quãobrẽ:seu ut aliis placet: qa dũ illã puerum ꝑditũ q̃reret:a Laomedõte portu troiano ꝓhibitus est:& ideo cũ amplioribus copiis ueniẽs Ilionẽ expugnauit:& Laomedontẽ occidit:& oĩa eius uertit in prædã.Is appositis qd sibi uelit fictio uideamus.Volũt.n.apud Troianos pecuniã fuisse in sacra Neptũni:atq; Apollinis reseruatã:quã Laomedon iureiurãdo præstito se nõ solũ eandẽ restiturum:sed ĩsup ex ꝓpria largiturũ in ꝑdictis sacris in ædificatiõe murorũ ciuitatis expẽdit:nec tandẽ petẽtibus pecuniã restituere uoluit. Sane adueniẽte postea aquarũ ĩundatione:& post eã nõ satis a sole digestã:ut fit aer ĩfectus aquarũ putredine pestẽ ĩtulit:quæ duo quoniã ad Apollinẽ & Neptũnũ ptinere uident̃:adinuẽtũ est ea ob periuriũ a deceptis diis ĩmissa.Quod uirgines mõstro appositæ sint responso oraculi: cũ sic illos deciperet ꝑsæpe diabolus:possibile puto:& hinc historiã habere cætera arbitror.Fuere huic filii filiæq; plures:q̃q̃ solus Priamus esset ei in regno successor.

De Antigona Laomedontis filia. Cap. VII.

ANtigonã filiã fuisse Laomedontis testat̃ Seruius:quã dicit:eo q fortissima esset:ausam se pulchritudine ꝑferre Iunoni:ob quã causam irata Iuno eã uertit in ciconiã: cuius figmenti talis põt reddi ratio.Dicit Leontius q capto ab Hercule Ilione: & occiso Laomedonte: omnes Laomedontis filii:exceptis Hesiona & Priamo:qui capti fuerũt:clam aufugerũt:quo illos fortuna detulit.Antigona autẽ inter arũdineta Camãdri latuit pluribus diebus: & hinc ego fabulæ locũ datũ puto:qa quæ superbia sua se regnãte patre præferebat pulchritudine cæteris:a fortuna regnorũ domina uices uertente eo deducta sit:quo cõsueuere ciconiæ uictũ quærere:& sic ipsa donec ibidem fuit:quasi in ciconiã uersa uisa est.

De Hesiona Laomedontis filia:& Teucri matre. Cap. VIII.

HEsiona filia fuit Laomedontis:quæ cũ primo:ut supra dictũ est: fuisset a mõstro marino ab Hercule liberata:postmodũ ab eodẽ Hercule:deiecto Ilione & occiso Laomedonte:capta est:& Thelamoni:quoniã primus muros cõscẽdisset ciuitatis in partẽ ꝑdæ cõcessa est. Qui eã salaminã detulit:& cũ frustra sæpius a Priamo repetita esset:Thelamoni Teucrũ peperit.

De Lampo Clitione:& Ioetaone filiis Laomedontis. Cap. IX.

I Ampos:Clition:& Ioetaon filii fuere Laomedõtis:ut ĩ Iliade dicit Homerus sic aiens.Laomedon uero Titonon genuit.Priamũq;:Lãpũq;:Clitionẽ:Ioetaotiẽq; ramum martis : ex his tantũ tribus nil pꝛter nudum nomen habemus.

De Titone Laomedontis filio:qui genuit Mẽnonem. Cap. X.

TItonus:ut supra ꝓximo Homeri carmĩe mõstratũ ẽ filius fuit Laomedontis : q cũ esset forma decorus iuuenis:ut dicit Seruiꝰ:ab aurora dilectus:& raptus ẽ:ex q̃ filiũ aiũt Mẽnonẽ suscepisse:& cũ longissimã optasset uitam:& obtinuisset:postremo in cicadã uersus ẽ. Hunc aũt ab aurora raptũ.nil aliud puto.nisi qa desiderio captus:audiris forsan p q̃ spabat ĩperiũ:posse nancisci:pꝛia dimissa:ad orientales migrauit populos:a qbus nobis aurora cõsurgit:& ex eis subegit plurimos eisq; imperauit.Qđ autem in cicadam uersus sit:cur fingatur nõnullæ possunt rõnes ostendi.Prima quaꝝ est: quia un rore matutino:qui in aurora cadit:cicadæ aliunt̃:sic & iste sumptibus orientaliũ:q sub aurora sunt: alebat̃. Præterea qa cicadæ nigræ sunt cũ uirides nascant̃:sic & iste q albus natus est:agente feruore solis:eius regionis: ad quã transitũ fecerat:ĩcolaꝝ ritu niger effectus est.Postremo quia senex audita morte Mẽnonis filii: & suoꝝ desolationem in querulam senectutem lapsus sit: & inde mortuus:uti cicadæ faciũt:quæ potius conqueri:q̃ cantare uidentur:& demum post longam querelam crepantes obeunt.

De Memnone Titonis filio. Cap. XI.

MEmnon Ouidio teste:filius fuit Titonis ex aurora susceptus.hũc dicũt cũ maxima oriẽtaliũ populoꝝ copia subsidio uenisse Priamo:& in pugna ab Achille occisus est. De quo fabulose dicit Oui. q dum rogo ĩpositus ureret̃:ofone auroræ matris a Ioue in auẽ mutatus ẽ ; & cũ eo multæ aues ex fauillis pyræ ꝓdisse:quæ cum ter pyram cũ ĩgenti clamore circuissent:sese diuisere:& tã diu inter se decertauere:donec mortuæ occubuere.Quas aues Mẽnonias appellatas dicit Ouid. Hæc fictio a cõsuetudine quadã circa pyrã Mẽnonis seruatã a suis:& a quadã contingentia mirabili sumpsit originẽ.Verusissimus mos orientaliũ fuit:cariores amicos regis mortuo uelle cũ cadauere regis comburi:& ad hoc:seu aduersum cõcurrentes.ut circa Mẽnonis corpus factũ puto:seu aliter in mortẽ uadũt:& regio ĩponunt̃ rogo. Præterea dicit Solinus de mirabilibus mũdi sic.At iuxta Iliũ Mẽnonis stat sepulchrũ:ad quod ex sempiterno ex æthiopia cateruatim congregatæ aues aduolant:q̃s Ilienses Mẽnonias uocant. Cremutius auctor est:has eas dẽ anno.v.in æthiopia cateruatim cõgregari & undiq; uersum quo usq; qua sint ad regiã Mẽnonis cõuenire

Hæc ille. Possumus ergo ex dictis assumere fortuitu cõtigisse aues illas eo tũc uenisse: ubi regiũ Mēnonis funus agebaẽ: & circuisse uolatu locũ: & ide a simplicibus creditum eos q se morti dederāt i honorē regii funeris i fauillas: & ex fauillis i aues esse mutatos. Mēnonē autē in auē uersum nil aliud designare reor: q̃ uiri celebrē famā: q̃ post eius mortē euolauit: lõge lateq; agētibus oratõibus: & p̃conus populoꝝ suoꝝ. hũc Mēnonē aiunt qdā Susim īsigne oppidũ Persiæ: qd Sute fluuio imminet: construxisse.

De Bucolione Laomedõtis filio q genuit Esipiũ & Pidasum. Cap. XII.

Bucolion filius fuit Laomedontis: ut i Iliade testaẽ Homerus dũ dicit: Bucolicon āt filius generosi Laomedõtis &c. De hoc āt nil habemus ulterius: nisi q genuerit filios duos: Esipiũ & Pidasum.

De Esipio & Pidaso filiis Bucolionis. Cap. XIII.

Esipius & Pidasus filii fuerũt Bucoliõis: ut i Iliade scribit Hom. sic dicēs. Fuit āt ad Esipiũ & Pidasum. quos quondā nympha his a Varuarea genuit laudabili Bucoliõi. hi qdē strēnui iuuenes i pugna aduersus græcos fuere: sed tādē ab Eurialo quodā græco pugnātes occisi sunt ābo: ut idē testaẽ Home.

De Priamo Laomedõtis filio: q ex Heccuba cõiuge. xix. genuit īter filios & filias & ex aliis mulieribus īter mares & fœminas genuit. xxxi. ex qbus. l. noīa tantũ. xxxviii. cognouimus: q̃ hæc sũt. Prima Creusa. ii. Cassandra. iii. Iliona. iiii. Laodices. v. Lycastes. vi. Medisicastis. vii. Polyxena. viii. Paris. ix. Hector. x. Helenus. xi. Caor. xii. Troilus. xiii. Deyphœbus. xiiii. Polydorus. xv. Polydorus. xvi. Lycaõ. xvii. Esacus. xviii. Anthysus. xix. Isus xx. Teucer. xxi. Dimocoõtes. xxii. Echemõ. xxiii. Cremenõ. xxiiii. Gorgitõ. xxv. Cebriõ. xxvi. Phorbas. xxvii. Doricõ. xxviii. Pāmon. xxix. Aliphõ. xxx. Agatõ. xxxi. Hippothous. xxxii. Aganõ. xxxiii. Lacoõtes. xxxiiii. Mistor. xxxv. Iphates. xxxvi. Testorius. xxxvii. Tymœtes. xxxviii. Polites. Cap. XIIII.

Priamus Laomedõtis regis fuit filius adeo notus inter mortales ut uix usq̃ notior alter sit. Eo qdē adhuc puero existēte ab Hercule Ilion ciuitas deleta ē & occisus Laomedon: & ipse cũ multis aliis captus: quē Hercules uicinis p̃ciũ p̱ eo dãtibus: illis restituit: & a redēptõe Priamus appellatus: ut Seruio placet. hũc tamē semidirutā patriā restaurasse cõstat: uolũtq; scriptores multis eā aduersus hostiles īpetus uallasse. Nā dicit Ser. eũ sic egisse: ut p̱ rato haberet secũdũ Plautũ: tribus stātibus rebus: eā capi nõ posse. uita. s. Troili: Palladii cõseruatiõe: & Laomedõtis sepulchro ītegro: qd i porta sceæ fuit. Secũdũ āt alios lõge plura ad eā capiēdā opportũa græcis fuere: ut. s. de Eaci genere aliqs īteresset: & īde Pyrrhus admodũ puer ī bellũ uocatus ē. Vt Rhesi regis eq tollereẽ: anteq̃ Xanti aquā gustassent: & ut Herculis ītereessent sagittæ: q̃s misit Philotetes: cũ ipse nõ posset afferre morte p̱uētus. Priãus ergo Laomedõte mortuo regnauit: cui cũ cũcta p̱ uotis succederēt: capta Heccuba filia Cipsei regis Thraciæ ī cõiugē: & ex ea multis suscæptis filiis: & ex aliis mulieribus ēt q̃pluribus: ī tā grādē regnũ suũ āpliauit splēdorē: ut nõ solũ Troiæ rex: sed totius asiæ uidereẽ. Sane dũ patis filius eius p̱ capta Hesiõa sorore priami ab hercule Helenā Menelai cõiugē rapuisset: & deduxisset ī Troiā: nullisq; posset īduci suasiõibus: ut illā repetētibus græcis restitueret: Eos cũ mille nauibus ī litus Troianũ descēdētes uidit & Ilion ēt obsidētes & circũ igne ferroq; cuncta uastantes: & p̱sæpe filios suos & naturales & legitimos: & auxiliares reges occidētes: & postremo cæsum uidit hectorem: & curru Achillis trahi: ad cuius redimēdũ cadauer dicit Home. ī Iliade circa finē: nocte Mercurio duce iuisse: & flexis genibus Achillē orasse. Esto dicat Seruius lõge aliter fuisse: eũ. s. nocte ad tentoriũ Achillis accessisse: eũq; dormienrē īuenisse: adeo: ut eũ occidere potuisset: sed excitasse potius uoluisse atq; orasse & obtinuisse petitũ: & ab Achille usq; Troiā postmodũ p̱secutũ: sed hæc ab Homero oppressa: ne q laudũ Achillis erat p̃co: uidereẽ dedecorũ suoꝝ recitator. Præterea uidit priamus palladiũ subtractũ: equos Rhesi eductos: Troilũ cæsum & paridē: & ultimo Iliõ capi: & filias captiuas deduci & igne cũcta cremari: & ī regiā usq; suā: post polytē filiũ fugiētē Neoptholemũ penetrātē: & ī sinu suo īfœlicē filiũ occidētē: seq; obiurgātē trāsfodi gladio. Sāe dicit Ser. de morte priãi uarie opiari: cũ dicāt alii eũ a pyrrho ī domo regia captũ: & ad tumulũ usq; achillis tractũ: ibiq; cõfossum & busto caput abscissum: atq; pilo īpositũ & circũlatũ. Alii dicũt ad hercei Iouis arā: ut diximus: qd opiari uideẽ Vir. fuerũt. n. huic ut ipsemet Achilli narrat ī ultĩo Iliadis lib. filii q̃nq̃gita īter mares & fœminas ex qbus dicit se. xix. ex cõiuge suscepisse: reliquos uero ex mulieribus aliis in atriis suis cõmorantibus.

De Creusa prima filia Priami & Aeneæ coniuge. Cap. XV.

Creusa filia fuit Priami & Heccubæ ut testaẽ Seruius: fuitq; Aeneæ cõiũx ut sæpe p̱ Vir. patet: eiq; filiũ peperit Ascaniũ. Hāc in excidio Ilionis ab ænea cũ p̄re & filio fugiētē p̱dirā dicit Virgi. sed nõnulli eā ab ipso ex pactione cũ græcis facta occisam uolunt: ne qs in sua libertate ex semine Priami supesset. Q d satis caute tetigisse uideẽ Virg. ubi Aeneā exq̃rentē eā describit: & illius umbrā loquētem Aeneæ inducit atq; dicentē. Nõ ego mirmidonũ sedes delop̃ũue supbas Aspiciā. aut grais seruitũ matribus ibo. Dardanis & diuæ ueneris nurus. Sed me magna deũ genitrix his detinet horis &c. Et sic patet postq̃ a nemine captā se dicit: sed detineri a matre deũ: quæ terra ē: ibidē mortuā derelictā atq; īfossam.

De Cassandra. ii. Priami filia. Cap. XVI.

Cassandra filia fuit priami & Heccubæ formosa uirgo. Quam cũ amaret Apollo: eiusq; concubitũ peteret: petiit Cassandra munus: quod illi apollo se daturum iuramēto firmauit. Petiit ergo ut uates fieret & facta est. Volens aũt apollo quod petierat: ipsa negauit. Quamobrem turbatus apollo: cum auferre neq̃ret qd dederat: egit ut nulla præstaretur fides uaticiniis suis: & sic factum est. Nā cũ ex raptu Helenæ qd futurum eēt Troianis prædiceret: non solũ non credita: sed a patre & fratribus sæpissime uerberibus castigata est: hæc aũt Corebo Migdonio iuueni desponsata fuerat: Virg. asserente. Tandem cũ nondũ nuptias celebrasset capto Ilio: & ipa ifœlix a græcis capta est: ut idē dicit Virg. Verum Ilio diruto: & præda iter pricipes diuisa: misella in sortē cõtigit Agamēnoni: & quæ illi fata seruarenẽ a coniuge prædixit: ut Seneca poeta testatur in Tragœdia Agamennonis. Sed more solito nil sibi creditum est. Ex quo

ut in Odyssea testaƭ Homerus:factũ ē:ut in cõuiuio ab Egisto & Clitēnestra & Agamēnon occidereƭ: &ipsa iubente et Clitēnestra pimereƭ.Qđ aũt de Apolline,fictũ ē ab euētu sumptũ uideƭ.Studuit.n.uirgo ut uaticinio isttueereƭ:& eo ꝙ optime,pficeret ab apolline diuinatõis deo diligi uisum est:dictũqȝ illi ab eo concessum qđ labore quæsiuerat:& quoniá fides dictis eiusdē nõ præstabaƭ qđ figmēti superest additum est.

De Iliona.iii.Priami filia & Polymnestoris regis Thraciæ coniuge. Cap. XVII.

Liona:ut Seruio placet:filia fuit Priami:& ut asserit Paulus ex Heccuba.Hæc ratiõe ueteris hospitii: & insignis amicitiæ ut dicit Seruius:Polymnestori regi Thraciæ matrimonio iuncta est.

De Laodice.iiii.Priami filia:& Helicaonii coniuge. Cap. XVIII.

Aodices Priami fuit filia.& Helicaonio filio Anthenoris regis Thraciæ nupta:quá uocabát Troiani Laodicé galoo.hæc aũt testaƭ Home.i Iliade dicēs.Quá Anthenorides hēbat,rex Helicaoo.Laodicé priami filiarum specie optimam.Hanc Heccubæ ego filiam fuisse puto.

De Lycaste.v.Priami filia:& coniuge Polydamantis. Cap. XIX.

Ycastes:ut asserit Paulus:filia fuit Priami pulchritudīe īsignis adeo ut captus ex ea Polydamas Anthenoris & Theano sororis Heccubæ filius:illam ex concubina susceptam sumeret in uxorem.

De Medisicasti.vi.Priami filia & Polippi coniuge. Cap. XX.

MEdisicastis filia fuit Priami naturalis:nec habeƭ ex qua matre.Quæ ꝗdē nupsit Polippo Mentoris filio:ut ī Iliade testaƭ Homerus.Habitabat quá ipideon anteq̄ uenirēt filii Achiuorũ.Filiá aũt priami nothá hēbat Medisicastin.Huius Medisicastis uirũ.s.Polyppũ in certamīe a Teucro Thelamonis filio occisum dicit Home.

De Polyxena.vii.Priami filia. Cap. XXI.

POlyxena uirgo filia fuit Priami & heccubæ:ut persæpe testatur Euripides in tragœdia:cui titulus Polydorus.Hæc īter cæteras Troianas formosior ferƭ:ob quá formositaté īfortunio suo ab Achille dilecta ē:quo amore ī morté fortissimi iuuenis heccuba ,pditoꝛe usa ē: nõ existimás p Achillis uulnera sanguiné inocuæ uirginis se fusurá.Hác ꝗdé post Ilioné euersum:ut Sene.tragicus testaƭ ī troade : pyrrhus achillis filius ad placádos pr̄is manes poposcit:atqȝ post lõgũ iurgiũ:sic suadéte Calcite uate cõcessa ē.Quá ornatá ritu uirginum nuptias celebrátiũ ad Achillis tumulũ truculētus deduxit iuuenis: & quoniá ab imagine Achillis petitá dicebant: ut dicit Euripides ī præallegata tragœdia:ibidem interemit.

De Paride octauo Priami filio:q genuit Daphnidé & Idæũ. Cap. XXII.

PAris:q alio noīe Alexáder dictus ē:filius fuit priami & Heccubæ:ex quo talis áte alia recitaƭ historia.Dicit.n.Tullius ubi de diuinatõe scribit:Heccubæ p̄gnanti:ea.s.p̄gnatõe: ex q̄ postea natus ē paris:p qeté uisum faré parere Troiá oēm cõburété atqȝ dissipáté.Ob qđ somniũ anxius priáus apolliné cõsuluit:q respõdit nasciturí filii opa Troiá oēm pitura . Quáobré priamus Heccubæ nascituꝶ iussit exponi.Heccuba át cũ speciosissimũ filiũ pspexisset:miserta tradidit eũ qbusdá:q illũ pastoribus regiis alēdũ traderēt & sic sub Ida a pastoribus educatus ē: & cũ adoleuisset Oenõis nymphæ Ideæ cõtubernio usus:duos ex ea suscepit filios.p̄terea cũ īter quoscũqȝ lingantes eēt eqssimus:ī maximá iustiiæ famá euasit:adeo ut lingátibus de formositate pallade Iunone & uenere:pp aureũ pomũ a discordia eis ī conuiuiũ ,piectũ:in quo: deƭ digniori:erat scriptũ a Ioue ad eũ ,p snia remissæ sunt.Quæ:ut aiũt illi:sub opacis nemoꝶ umbris loco:cui Mesaulõ dicebaƭ:remotis uestibus sese paridi mõstrauere.Eiqȝ dixit pallas:si eá cæteris pulchrioré diceret ei rerũ oīum cognitioné daturá.Sic & Iuno regnoꝶ & diuitiaꝶ dominiũ.Venus át pulchrioré orbis mulieré spopõdit.Qũa tractus cõcupiscētia siluáus Iudex Veneri deberi pomũ iudicauit.Tádé:ut dicit Serui.hic paris secũdũ troica Neronis fortissimus fuit:adeo ut ī agonali certamīe:qđ agebaƭ Troiæ:superet oēs:& ipm Hectoré. Qui cũ iratus:qa uīcereƭ:ī eũ strīgeret gladiũ pastoré putás:dixit se eē germanũ:qđ ablatis crepūdiis,pbauit:cũ adhuc sub hītu latetet pastorali.Et sic uideƭ ꝙ cognitus receptus fuerit in domũ patriá.Inde cõpositis.xx.nauibus a priamo sub spē legatõis ad repetédá Hesioná ī græciá missus ē:ubi aliq uolũt:& hos ītec Ouid.uti epistolis eius patet:a Menelao hospitio susceptus & honoratus ē.Alii uero arbitráƭ in græciá uenisse: absente Menelao:& ad famá pulchritudinis Helenæ tractus Sparten petiisse ciuitaté:& eá expugnasse áno regni agamēnonis prīo nõ existēnbus ibi castore & polluce:q ad agamēnoné prexerát:& secũ hermioná helenæ & Menelai filiá duxerát.Et sic ciuitate captá helená renitēté rapuisse:& oēs thesauros regios abstulisse:qđ satis elegáter tágit Virg.dũ dicit.Me duce dardáius spartá expugnauit adulter &c.Et ob hoc uolũt q hác opinioné tenét Helená post captũ Ilioné meruisse a uiro recipi.Ex q̄ rapīa bellũ decēnale græcoꝶ aduersus Troiáos susceptũ est:ī qđ refert Home.paridé ab Hectore fr̄e ícrepitũ descēdisse semel:& singulare certamé aduersus Meneláũ sumpsisse:ī quo cũ aptissime uincereƭ: a Venere eũ p̄lio subtractũ dicit:aduciēs īpulsu Mineruæ pádaꝶ ī Menelaũ sagitasse atqȝ eũ uulnerasse:& sic qđ erat singulare ī uniuersale certamé deuēit.Postremo iá Hectore & Troilo perēptis ab achille:cũ ipse arcu & sagittis:qbus plurimũ ualebat:achillé fraude Heccubæ ad desponsandá Polyxená ī téplũ Tymbrei Apollinis nocte:& solũ euocatũ occidisset:& ipe a Pyrro achillis filio occisus ē.Paucis qppe fictõibus hæc historia īterlita ē:q̄s enucleate uolētes prío iudiciũ Paridis uideamus ī quo snia Fulgētii meo iudicio sequēda ē.Dicit.n.triparritá mortaliũ uitá eē.Quaꝶ prima theorica dr̄.secũda practica. tertia philargica:q̄s nos uulgarioribus uocabulis cõtēplatiuá:actiuá:& uoluptuosá nũcupamus. de qbus Aristoteles uti de cæteris optime facit:differit ī primo ethicoꝶ.Has Iuppiter.i.deus:ne uideaƭ aliquá reprobádo arbitriũ liberꝶ cuiq̄ surripe:ad iudiciũ Paridis.i.cuiuscunqȝ hoīs remittit ut ei liceat quá maluerit approbare: & sibi sumere.qđ auté sumenti uoluptuosam sequaƭ exitu Paridis demonstraƭ.ꝙ auté a Venere substractus sit:ad eius declarandam ignauiá dictũ est:ut appareat ꝙ iners tantũ uacaret Venereis.Pandarum autem a Minerua impulsum ideo dictum est ut ostēderetur astutia Troianorum:qui uidētes deficere Paridem: ut eum morti subtraherent:non seruatis pactionibus in Menelaum fecerũt insultum.

De Daphnide & Idæo filiis Paridis. Cap. XXIII.

d Aphnis & Idæus ut paulus affirmat: filii fuere paridis ex Oenone nympha idæa seu pegasea: cuius amicitia usus dũ pastor eẽt suscepit: de quibus nil memoratu dignum comperisse memini.

De Hectore Priami filio.ix.q genuit Astianactem. Cap. XXIIII.

HEctor præ cæteris corporea uirtute ĩsignis: uatũ oĩum carminibus celebris: iuuenis phama ĩclyta ĩ nouissimũ usq̨ diẽ forte uicturus: filius fuit priami regis & Heccubæ. húc ĩ cõiugẽ sumpsisse Andromachã filiã lectiõis Thebaꝝ Ciliciæ domini testaſ Hom. ex q̃ tã orto græcoꝝ bello filiũ suscepit noĩe Astianactẽ: esto ipse Camádnĩ appellaret. Huic igr̃ & si militaris disciplĩæ plurimũ ineẽt: tam grãdis erat animi audacia & corpis robur ut post occisum ꝓtesilaũ primũ ĩ littus troianũ ex græcis e nauibus ꝓsiliẽtẽ: troianoꝝ aciẽ ꝑsæpe ꝑsentia sua nõ solũ aduersus græcos ad subsistẽdũ patientẽ faceret: sed ad ĩsiliẽdũ redderet audacẽ: Et qd mirabilius erat: ipse solus sæpissime græcoꝝ thurmas aggredi ausus est.& ui disgregare phalãges: adeoq̨ omne agmẽ cogere: ut solus esset terror achiuis oĩbus. Hic aduersus aiacẽ Thelamoniũ ut ait Home. singulari pugnauit cetramĩe. nox tamẽ superueniẽs nõ minus aiaci grata q̃ sibi diremit duellũ a quo more prisco cũ discederet: gladiũ illi dono dedit: quo se Aiax postmodũ ĩteremit: & ab eo suscepit baltheũ: quo ornatus ab achille occisus ẽ: & post curꝝ tractus ut ait Serui. Tãdẽ cũ multos ẽt græcoꝝ prĩcipes morti dedisset: patroclũ Achillis amicũ & suis insignẽ armis occidit: achillẽ existimãs supasse: & armis nudatũ ĩsignibus põpa iclytus ĩgẽti troiã ĩtrauit: suæ necis irritamẽto gloriosus. nec multo post cũ Ahille cõgressus seu fessus hector: seu multũ ꝑualeret achilles: ab achille supatus occubuit: & non solũ armis omatuq̨ reliquo a Victore supatus ẽ: ueꝝ & curru cũ baltheo ab aiace cõcesso tractus circa ilionẽ priamo ẽt ꝓspectãte ẽ: & ad naues usq̨ græcoꝝ deuectus. Quas penes sæuerus iuuenis nondũ posito amici occisi dolore: nudũ cadauer p dies.xii. insepultũ seruauit donec nocte redẽpturus miserabilis pr̃ priamus ueniret: ut scribit Home. Veꝝ eodẽ homero teste iussu iouis apollĩe cadauer ĩsigne ne corrũperetſ: ante funus sacris liquoribus ꝑlitũ ẽ. priamo ãt restitutũ Iliadũ lachrymis & mœrore publico: & solẽni cerimõiaꝝ ueteꝝ põpa tumulatũ ẽ: eiusq̨ cĩeres aurea ĩ urna seruati. In hac historia nil fictũ ẽ ꝑter qd apollĩe sit cadauer curatũ: qđ factũ ẽ a medico iussu achillis. Dicebat Leõtius & hoc nõ honorificẽtiæ cã: sed expectatõe pecuniæ: q̃ ſpabat cadauer redimi: si integrũ seruareſ uti factũ ẽ. multis.n. susceptis muneribus poscẽti prião reddidit. Huic unũ tãtũ legisse filiũ memini: astianactẽ.s. Veꝝ iudicio alioꝝ plures fuere: cũ dicãt Euse. & Beda: unusq̨sq̨ eoꝝ ĩ libro quẽ tẽpoꝝ scripsere: hectoris filios post lapsum tpis Iliũ recepisse: heleõ eis subsidiũ ꝑstãte ac posteros anthẽoris ex iliõe pulsos regnãte Latinis Ascãio æneæ filio. Insup Vincẽtius gallicus historiographus uelle uideſ: Frãcoꝝ reges hodiernos a filiis Hectoris antiq̨ssimã originẽ hũisse: aiẽs a Frãcone quodã Hectoris filio cũ ĩ extremã germãiã aufugisset: Sycãbriã ciuitatẽ cõditã: & tractu tpis huius Frãconis successores ripas obseruãtes Danubii ĩ occiduũ descẽdisse: ac Marco manno priãi filio & Samiõe ex posteris Anthẽoris ducibus: Gratiãi Cæsaris Augusti tpe: trãsuadato Rheno eas ĩ partes uenisse: q̃s semp postea tenuere: sibiq̨ ex eis ducibusq̨ reges cõstituere: & ĩ posteritatẽ longã atq̨ fulgidã deuenere. Qđ & si multũ nõ credã: absit ut oĩno negẽ: cũ oĩa sint possibilia apud deum.

De Astyanacte Hectoris filio. Cap. XXV.

ASTyanactes ut sæpissime in iliade testaſ Homerus & Seneca poeta in troade tragœdia: unicus fuit Hectoris filius ex Andromacha natus eidẽ post ĩchoatũ bellũ iter troiãos & græcos: ut satis p Virgiliũ sumi põt ubi describit Andromachã Ascaniũ alloquẽtẽ: qđ ẽt ex tragœdia Senecæ ꝑallegata colligiſ: ubi dũ ab Vlysse q̃rereſ ĩ mortẽ (ut paruuloꝝ moris ẽ) cõfugit ad matrẽ. Sed tãdẽ ui agẽte græcis exposcẽtibus redditur ante q̃ naues a Sygeo soluerẽt: ut qdã uolũt: e turri deiectus ẽ: ut alii saxo illisus: & sic mortuus: ne ulla priami generis libera supesset posteritas. húc Homero teste hector ut plurimũ uocabat Camãdtũ.

De Heleno.x. priami regis filio. Cap. XXVI.

HElenus priami fuit filius: & Heccubæ uaticinio ĩsignis ut de eo loquẽs testaſ Virg. dicẽs. Troiugẽa ĩterpres diuũ q numina phœbi. Qui tripodas clarii lauros: q sidera sentis. Et uolucrũ linguas: & ꝑpetis oĩa pẽnæ Fare age &c. Huic sunt q dicãt a græcis ĩdultũ: q captus eis opportuna ad Troiã capiendã reuelasset. Ipse tamẽ Ilione deiecto pyrrho Achillis filio nauigationẽ ꝓhibuit: ꝑdixitq̨ futurã pestẽ nauigãtibus. Quãobrẽ non solũ a pyrrho seruatus ẽ: sed ab eo in Epyrũ deductus: & ibidẽ illi parte regni concessa cũ Hermionã tapuisset Horesti Andromachã olim Hectoris cõiugẽ quã loco uxoris tenuerat: illi cõiunxit cõiugio. & tandẽ cũ pyrrhus ab horeste occisus fuisset ĩ tẽplo apollinis ut dicit Seruius. Molossum pyrrhi filiũ: quẽ illi andromacha peperat & eius regnũ seruauit. Qui qdẽ Helenus cũ regnũ suũ Chaoniã de noĩe fratris appellasset: ibidẽ ad istar Troiæ ciuitatẽ ædificauit: in q̃ Aeneã profugum suscepit: & honorauit: & donatis muneribus interceptũ dimisit. Quis tamen illi fuerit finis non legi.

De Chaone priami filio.xi. Cap. XXVII.

c Haon ut dicit Seru. filius fuit priãi ex q̃ mr̃e nõ dicit. hunc ĩsup ait ab Heleõ ĩ uenatõe ĩaduertẽter occisum: & ob id q̃si ĩ ꝑditi fr̃is solatiũ regni portionẽ. q̃ heleõ fuerat a pyrrho concessa: ab eodẽ heleno Chaoniã noiatã.

De Troiulo.xii. priami filio. Cap. XXVIII.

t Roiulus fuit priami regis filius & Heccubæ: ut satis absq̨ testimonio notũ ẽ. hic aũt adhuc adolescẽtulus ausus aduersus Achillẽ pugnã arripere ab eo occisus ut patet liquido per Virg. ubi parte alia fugiens amissis troiulus armis.

De Deiphœbo.xiii. regis priami filio. Cap. XXIX.

DEiphœbus filius fuit priami ex Heccuba: qui cũ multa ĩ hostes egisset dũ se tutum arbitrareſ occubuit. nã inter tumultũ capti Ilionis dormiẽs ĩsidiis Helenæ quã post mortẽ paridis coniugẽ duxerat occisus: & turpiter laceratus fuit: ut apud Virgi. refert Aeneas: q illũ ĩsignia uulnerũ seruantẽ

apud inferos describit ibi: Atq; hinc priamidē laniatum corpore toto.& infra per plures uersus.

De Polydoro.xiiii.priami filio. Cap. XXX.

Polydoros ego duos fuisse Priami filios cōperio.nā unū ex hecuba suscepisse ī tragœdia:q̄ Polydorus ītitulat̄;plēissime asserit Eurypides: Alterū uero ex Laothoi filia Althai suscepisse dicit Home. ī Iliade:eūq; ī pugna occisū ab Achille.Nos āt de prīo ,pseq̄mur.Fuit ergo iste Priami filius & Hecubæ:quē ut dicit Eurypides:priamus filius ad futuros euētus cū maxīo auri pōdere misit ī thraciam ad polymnestorem regem antiquū hospitē : & amicū atq; generū suū: ut eū aleret : & cū auro seruaret: Sane cū iā ī græcos lætiori uultu ,pspicere uideret̄ fortūa:cū illa polymnestor aīum uertit:& auri cupidus polydorū ī littore spatiātē telis aggredit̄ & frustra fidē īplorātē occidit:cadētiq; tumulū supinīecit:cui supcreuere mirti uirgulta.Hæc aūt a Virg.scribunt̄ ibi.Hūc polydorū auri quondā cū pōdere magno.& ifra p plures uersus:ī qbus ēt refert q̄liter uirgulta ex his q̄dā fortuitu ab ænea discerpta emisere sanguinē:& demū uerba qbus ut fugā arriperet æneā p̄monuit. Huius extremæ ptis nil aliud tegit figmentū q̄ q̄ mirtera qbus amica sūt littora ad īstar iaculorū emittūt uirgulta.Sāguis uero emissus mortis uiolētā speciē designat. Sic & uerba hoīum cōsciorū relata:per quæ cōprǽhendit̄ iniquitas occisoris & monet̄ quis apud tales morā non eē trahendam.

De Polydoro.xv.& Lycaone.xvi.filiis priami. Cap. XXXI.

Polydorus hic alter a supiori & Lycaon filii fuerūt priami & Laothoi:ut satis apud Homerū Lycaon ostēdit Achilli dicēs:Te precor achille miserere mei:irutus enī tuus seruus sum quo miseris:te penes ī cōuiuio fui:dū me ī uiridario cœpisti & ī Lēnon trāsmisisti:duodecima dies abiit postq̄ ad Ilionē redii:& ī tuas māus iterū reduxit me deus:me iuuenē uides:quē genuit Laothoi filia Althai senis:q belleressi domioabat̄.Huius aūt filiā priamus hēbat:& alias.ex ista aūt duo nati sumus:tu aūt ambos iugulabis.Certe primū īter pedestres domuisti polydorū deo similē & percussisti lancea. Nunc aūt mihi īfortuniū paras:tuas effugere manus non possum.sed hoc in animo ponas quæso ne me interficias.non enim ex uno uētre cū Hectore sum:q tibi sociū īterfecit &c.Verū achilles nil iuuātibus p̄cibus:eū ignominiosis obiurgās uerbis:ī camādrū flumē īpulit:& ī eodē misere periit.Patet ergo ex uerbis huius Polydorū hūc aliū a prīo fuisse:q ut testat̄ Home.plurimū diligebat̄ a priāo:eo q̄ iunior filiorū eēt.& ob id non pmittebat illū ī pugnā descēdere.uincebat.n.hic celeritate pedū quoscūq; coætāeos: & mirabilē de se p̄bebat idolē.Verū q̄dā die nesciēte priāo armatus descēdēs ī hostes īcidit ī achillē:q lācea eū pcussit: & fractis obstaculis armorū īfœlicē eui scerauit. Sed ipē uisceribus māu collectis dū abiret debilitatus occubuit:nec potuit hector ī eius salutē ueniēs eū e māibus mortis subtrahere.

De Esaco.xvii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XXXII.

Esatus fuit filius priāi & Alysircæ dimantis filiæ:ut dicit Oui.Quāuis ē illū ,ples enixa dimātis Esicon umbrosa furtim pepisse sub ida.Fert̄ alysircæ &c.Hic āte bellū troianū diu natus ē: & mortuus pauloante initiū:ex quo talē recitat Oui.fabulā.Erat huic ciuitas exosa:& libēs nemora colebat & rura.cōtigit una die ut uideret hesperiē uirginē capillos pectētē suos atq; siccātē:& eius caperet̄ formositate.quē cū uidisset Hespies ad se accedētē:cōfestim fugā arripuit.hic uero dū illā feruēter seq̄ret̄:& cōtigisset ut uirgo fugiēs ab angue īter herbas latēte morderet̄ & moreret̄ ex morsu:acri dolore cōcussus ī desideriū mortis īcidit:& ex scopulo ,pximo se ī mare p̄cipitē dedit:cuius miserta Thetis eū mutauit ī mergū nōdū sic uocitatū.Ipse tamē uitā spernēs dum sæpe mergeret̄ moriturus ī undas:mergi nomē sortitus ē.hūc priamus & filii facto illi tumulo fleuere diu:eo q̄ si uita mansisset:Hectore nō uidebat̄ īferior uirībus.Eū āt ī mergū iō uersum dicit Theodōtius:qa uiuus descēdit ad ima & ab aq̄s mortuus ī altū reductus est.Ego āt puto iō ī mergū uersum creditū seu dictū:eo q̄ q nare nō norūt si ī aquas cadūt ante q̄ moriant̄ & mergunt̄:& ī altū sæpe redtūt more mergi.Seu forte sic cōtigit ut dū ī aq̄s cecidisset Esacus: & remāsisset in fundo:mergus q ante aq̄s ītrauerat:tūc eas exiēs euolauit.& hīc sumptū Esacū ī mergū uersum.

De Antipho xviii.& Iso.xix.filiis Priami. Cap. XXXIII.

Anphus & Isus priāi fuere filii.uerū antiphus ex Heccuba susceptus ē:eū naturalis Isus existeret ut auctoritate cōstat Homeri:q ī Iliade de ābobus sic ait.Ille āt iuit isonq; & ātiphō iterfecturus filios duos priāi Nothū & legitimū:ābobus ī uno curru existētibus.sed nothus frēa regebat: Antiphus āt etāsibat &c.Restat igr̄ q̄d Isus erat nothus:q frēa regebat.Hi tamē ābo:ut erāt ab Agamēnone ī pugna una hora occisi sūt: & ob id iūctos apposui.

De Teucro.xx.priāi filio. Cap. XXXIIII.

Teucer ut affirmat Barlaā:filius fuit priami ex nympha susceptus Anthiodona.nec est hic is a quo Teucri appellant̄ troiani.nā ille longe fuit antiqor:& filius scamandri Cretensis:qui ob penuriam frugū relicta Creta uenit ī phrygiā:& cū Dardano & Erictonio regnauit. Hūc tamen dicit Barlaā bello nō īterfuisse:cū paulo ante dū ī Bebritiis syluis uenaret̄ ab īgēti urso laceratus fuisset.

De Dicomoonte priami.xxi.filio. Cap. XXXV.

Dicomoōtes filius fuit priāi:ex q̄ tamē mfe non habet̄ sed naturalē satis p Homerū apparet ī Iliade dicentē de eo sic.Sed filiū priami Nothū pcussit Dicomoōtem.Hic ab Vlysse occisus est in pugna ut ī textu sequit̄ Homeri:& hoc ī uidictā Leuci socii Vlyssis occisi ab Antiphōe filio priami.

De Echemone.xxii.& Cromenone.xxiii.filiis priami. Cap. XXXVI.

e Chemō & Cromenō priami fuere filii naturales:de qbus ī Iliade sic dicit Home.ubi filios priāi duos cœpit Dardāidis ī uno curru existētes Echemōa & cromenonē.hos.n.duos ut satis p sequētia homeri uerba patet:Diomedes pemit ī pugna.

De Gorgitiōe.xxiiii.Priāi filio. Cap. XXXVII.

g Orginon ex Castiamira priami fuit filius:ut ī his testat̄ Home.& hunc certe fefellit.hic āt irreprehēsibilē Gorgitiona filiū amplū priami p pectus pcussit elo.Hūc ut postea sequit̄ in textu : Priamus ex

Castiamira ĩ Eusina ciuitate ꝓpinqua Troiæ suscepit:q postea ĩ certamine apud Troiã a Teucro Thelamonis filio cõfossus occubuit.

De Cebrione.xxv.Priami filio. Cap. XXXVIII.

Ebrion filius fuit priami ut p Home.apparet ĩ iliade dicẽtẽ.Cebrionẽ nothũ filium gloriosi Priami.
c Iste cebrion ut idẽ Home.ĩ iliade dicit:ĩ pugna penes Troiã a Patroclo saxo ictus iterit.

De Phorbãte.xxvi.Priami filio q genuit Ilioneũ. Cap. XXXIX.

PHorbas filius fuit priami & Ephithesiæ filiæ Stasyppi Migdõii ut dicit Paulus:quẽ adeo senẽ tpe belli fuisse scribit: ut potius frater q̃ filius priami uideret:& ob isitã armoꝝ uirtutẽ nõ obstãtibus ãnis ẽt ꝓhibẽte priamo ĩ cetramẽ sæpius descẽdit:& tandẽ a Menelao gladio obtrũcatus ẽ. esto dicat Ser.& ĩ testẽ ĩducat Home.hũc Phorbãtẽ nũq̃ pugnasse qn sibi fauisset Mercurius:qd ego miror ĩ iliade nõ ĩuenisse:dato credibile sit:nõ oẽs q ĩ certaminibus illis pugnauere ab Home.positos.qs ãt huic fuerit finis legisse nõ memini.

De Ilioneo Phorbãtis filio. Cap. XL.

Lioeus Phorbãtis fuit filius ut asserit Paulus qđ ẽr testat Seru. Quãtus uel q̃lis hic ĩ armis fuerit apđ
i troiã nõ legi.Veꝝ ut p Virg.patet:eloquẽtia ualuit plurimũ.Nã ipse fuit q secutus æneã post Iliõis excidiũ Didonẽ ꝓ salute sua atq; socioꝝ orauit:& eloqo placauit:& cũ iã in italiã uenisset æneas:ad Latinũ regẽ prĩceps legatõis fuit.

De Doridone Priami filio.xxvii. Cap. XLI.

d Oridon teste Home.naturalis Priami fuit filius.dicit enim in iliade sic.Aiax Troianis insultans accepit:idest occidit Doridonem Priami Nothum filium.

De Pãmõe.xxviii.Anthiphõe.xxix.Agathõe.xxx.Hyppothoo.xxxi.& Aganõe.xxxii.filiis priãi. Cap. XLII.

PAmmonẽ:Antiphonẽ:Agathonem:Hypothoũ & Aganonẽ filios fuisse Priami his carminibus ĩ iliade demõstrat Home.Irato senehicãt filios ꝓprios clamabat iniuriãs Helenũ Parimq; agathonẽq; gloriosum.Pãmonẽ antiphonẽq; & uoce bonũ Politõ.Deiphobũq; & Hyppothoũ : & diuũ Aganonẽ.hos qdẽ omnes ĩ hac parte dicit Home.iturus nocte Priamus ad achillẽ redẽptutus cadauer Hectoris iratus clamabat ad præparãdos sibi currus & alia opportũa:ex qbus concepti matribus seu quid ex eis postmodũ contigerit.nec dicit Homerus: nec alibi memoratos inuenio.

De Lacoonte.xxxiii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XLIII.

LAcoontẽ Priãi fuisse filiũ:& apollinis sacerdotẽ:undecũq; hũerit papias affirmat.Ex quo qdẽ mentionẽ facit Virg.dicẽs:Prius ibi ãte oẽs magna comitẽ caterua Lacoon ardẽs sũma decurrit ab arce.&c.Dicit qdẽ Virg.q; hic ꝑcussit hasta equũ paratũ a græcis:& ob id a duobus dracõibus duos filios suos puulos deuoratos: & ipse demũ ab eisdẽ captus & circũflexus.tamẽ utrũ fuerit occisus nõ satis appet:nec aliud ĩde dicit.

De Mistore.xxxiiii.Priami filio. Cap. XLIIII.

m Istor filius fuit Priami:ut in iliade ostendit Homerus ubi cõqueritur Priamus:q; omnes filii sui qui optimi erant iriarmis occisi fuerit:& inter alios nominat istum Mistorem.

De Iphate.xxxv.& Testorio.xxxvi.filiis priami. Cap. XLV.

IPhates & Testorius ut dicit Paulus filii fuerũt Priãi:quos illi unio ptu Periuia Idea nympha enixa ẽ:quã ipse furtim iuuẽis ĩ uenatõe cõpresserat.Cuius qdẽ rei testimõio utit Homeri.esto quo ĩ libro nõ scripserit.Addit ĩsup eos ineũtes una acriter pugnã apud Ilionẽ ab anthiloco Nestoris filio trucidatos.

De Thimœte.xxxvii.Priami filio. Cap. XLVI.

THimœtẽ dicit Seruius priãi & Arysbæ fuisse filiũ:ubi aduertẽdũ Thimœtẽ:ut testat Ephoriõ:uatẽ fuisse:q cũ dixisset die q̃dã nasci pueꝝ ꝑ quẽ Troia posset euerti contigit:ut ea die q̃ a Thimœte ꝓdicta fuerat parerẽt æq̃ thimœtis cõiux & Heccuba. Quãobrẽ ad euitãdũ ꝓsagiũ priãus Thimœthis natũ filiũ uxorẽq; iussit occidi.Et hĩc tractu tpis factũ ẽ. ut thimœtes iniuriæ memor aduersus patrẽ sentiret ĩ ꝓditionẽ ciuitatis:qd satis uidet ex uerbis Virgilii cõcipi dicẽtis.Pars stupet inuptæ donũ exitiale Mineruæ:Et molẽ mirãt equi:ptimusq; Thymœtes Duci ĩtra muros hortat & arce locari.Siue dolo:seu iam Troiæ sic fata ferebãt &c.Alii uero uolũt Thymœtem filium nõ fuisse Priami:sed Arysoæ uirum ex qua Priamus filiũ suscepit:quẽ mox cũ matre fecit occidi:ut supra dictum ẽ. & Thymœtes postea tam ob mortem coniugis q̃ ob perpetratum in ea a Priamo adulterium aduersus patriã cum græcis sensisse.

De Polite.xxxviii.Priami filio:qui genuit Priamum. Cap. XLVII.

POlites filius fuit Priami:ut carmĩe Virg.sumit:ubi dicit. Ecce aũt Elapsus Pyrrhi de cæde Polites Vnus natoꝝ priami &c.Nec multo post si qs leget aduertet facile Heccubæ ẽt fuisse filiũ.Hic autẽ polytes cũ multa egisset in bello ꝓ p̃riæ defensione:tãdẽ ciuitate capta a Pyrrho Achillis filio in sinu Priami p̃ris spectãte Heccuba ĩfœlix occisus ẽ.

De Priamo Politis filio. Cap. XLVIII.

p Riamus filius fuit Politis secũdũ Virg.in æneide dicẽtẽ. Vna iuuenũ ducit quã paruus ouãtẽ Nomẽ aui referẽs Priamus tua clara polyte Progenies.auctura italos &c.Hũc æneas paruulũ ex excidio secũ deduxerat ascanii filii sociũ.

De Assaraco Troiuli regis Troiæ filio:q genuit Capin. Cap. XLIX.

INfœlici Laomedõtis Troiuli regis filii prole in finẽ usq; deducta:ut ad Assaracũ eiusdẽ Troiuli regis filium retro trahamus calamum necesse ẽ ut urtuśtissimos Romani nominis proauos:& Dardani prolem integram designemus.Fuit igitur Assaracus troiuli regis troiæ filius: ut ubi de fastis testatur Ouid. dicens.Huius Erictonius:tros est generatus ab illo.Assaracũ creat hic &c. Gestoꝝ huius Assaraci nulla extant monimẽta:sic omnia uetustas absorpsit:sed propagatæ sobolis claritas non minus illum reddit illustrem q̃ infortuniũ ingens deiecti ilionis reddiderit.Nã uti ex audacia nimia ilionadum generis desolatio subsecuta est.sic ex humanitate prolis Assaraci Roma rerum domina constructa:& Cæsarum familia propagata:fulgentis apud mortales gloriæ testimonio sempiterna.

De Capi filio Assaraci qui genuit Anchisen. Cap. L.

C Apin Assaraci fuisse filium etiam ubi supra testatur Ouidius. Tros est generatus ab illo. Assaraci creat hic:assaracusq; capin &c. Et huius Capis sicut & assaraci faciora æque aboleuit antiquitas: in lucem tamen modo reseruato q Anchisen genuerit generosæ successionis gentis Iuliæ parentem inclytum:& inclytæ pietatis filii testimonium sempiternum.

De Anchise filio Capis:qui genuis Hyppodamiam & Aeneam. Cap. LI.

A Nchises filius fuit Capis ut idé Ouid. ubi supra genealogiá æneæ cõnnuás dicit sic. Assaracũ creat hic.assaracusq; capim. Proximus anchises &c. Hũc sũt q dicát áte Troianũ bellũ ciuitate relicta ne/mora & solitudies coluisse arméris intentũ & gregibus:circa q utplurimũ fuere diuitiæ antiquo/rũ. Qui cũ apud symoenré uacaret fluuiũ:a Venere dilectus é:& eius é amicitia atq; cõcubitu usus adeo ut ex illa suscepit æneá filiũ. Cõstat tamé & cõiugé habuisse:cũ ex ea dicat Homerus filias suscepisse. Eũ cæcũ fuisse dicit Seruius:& ob id troiáorũ cõsiliis nõ íterfuisse. Cæcitatis cám nõnulli dicũt fuisse qa secũ Ve/nere cõcubuisse iactasset:& íde ab eadé luminibus fuisse priuatũ. Capto át Iliõe & ícéso uoléte eũ secũ trahere ænea:ut testat Virgilius:potius q̃ abire uellet cõstat mori dispositũ. Verũ dũ flámulá absq; lesione capiti Ascanii ísidenté uidisset:capto omine fausto filio obtéperasse legit. Male tamé cõueniũt opiniones Virgilii & Ser/uii:quorũ alter cæcũ dicit:alter flámulá uidisse asserit. Abiit át cũ fugiente filio ab ipso ænea humeris p ignes & mille uolantia tela subtractus:& nauibus usq; Drepanũ Siciliæ oppidũ deuectus é:& ibidé senio mortuus: & in monte ericis sepultus:& hoc secundũ Virgiliũ. Alii tamé aliter sentiunt. ná Cato in Italiá usq; uenisse cõ firmat. Sed Seruius dicit Varroné dicere ossa anchisæ iubente oraculo a diomede direpta & asportata. demũ cũ multa mala psertet ab eodé Diomede cũ Palladio restituta. qd' qdé Virgilius ipse tangit dum iratá Dido/né aduersus ænca loquenté describit atq; dicenté. Anchisæ cineres manesue reuelli &c. quasi uelit dicere: nõ ego hoc feci sicut Diomedes:Præterea uidet uelle Seruius hác ob causam a Virgilio in psona æneæ dictũ. Ite/rũ saluete recepti Neq; cineres aíæq; umbræq; parentis &c. Quasi semel ex Troia suscepti sint:& a Diome/de iterũ. Vbi tamé p hæc mortuus sit cõpræhédi non potest:sed uident uerba Seruii eo pédere: ut apud Tro/iá ante captá urbé obierit. Suscepisse auté anchisem ex Venere filiũ qualiter ítelligá ifra ubi de ænea seruandũ duxi. Q d'aũt ob iactationé ab ea cæcatus sit:sic ítelligédũ existimo. Cõsueuere nõnulli iuuenes inter ppias fœlicitates suas frequétes enũerare coitus:& pluriũ mulierũ amicitias q̃si ex hoc uelint q eorũ formositas ue/niat cõmédáda:eo q a multis aut desiderét:aut suscipiát fœminis:sic & robur extollat q í coitũ ualétes pse/uerátesq; appareát:ex quo qdé crebro coitu psæpe ægritudies oriũt. & plurimũ uirtutes debilitát corporeæ & uisiua potissime. Ná certissimũ é nõnullos nõ solũ í breué uisum:sed í cæcitaté integrá ob coitũ deuenisse. & pcognito ob iactatões defectu dicũt:& merito a Venere obcæcati. Sic & anchisæ cõtigisse potuit:qa ueniés in defectũ uisus ob iactatos coitus euenisse dictũ sit. Sane ne uideat seruiũ a Virgilio discrepare:potuit í anchise é uisiuá uirtuté debilitatá adeo ut aut nõ discerneret q̃ í cõspectu eént:aut nõ nisi ex pxio uidere posset. quos tales ueteri q̃dá cõsuetudíe loquédi cæcos dicimus:Esto & solis radios & ignis uideát flámas:& sic potuit an/chises cæcus eé:ut dicit Seruius & flámulá uidere nepotis ut dicit Virg. Huic pter æneá fuere ex cõiuge filiæ: ex qbus sola Hyppodamia noiat.

De Hyppodamia anchisæ filia. Cap. LII.

H Yppodamia ut i Iliade placet Homero:filia fuit anchisæ:& antiqor filiarũ ut appareat eũ alias ha/buisse filias. Hæc formosa plurimũ:fuit parétibus dilectissima:q̃ tamé fuerit mater:nõ habemus. Eam tamen í coniugé tradidere Alchataoni Troiáo q postea ab Idomeneo Cretensi í pugna apud Troiá occisus é. Dereliqs át filiabus nec Homerus ipse nec alter:qué ego legerim aliqd refert.

De Aenea anchisæ filio:q genuit Iuliũ ascaniũ & Siluiũ posthumiũ. Cap. LIII.

A Eneá filiũ fuisse Anchisæ & Veneris & poetæ ueteres prædicant & moderni. Hic tamen & si pluri/mum extollat Homeri carmine tanta tamen carminis Virgilii ueneratõe armis & pietate cantat ísignis:ut non solũ barbaris:sed latinis cæteris præponat a græcis. Sic fert fortuna rerum. Habuit Achilles Homerũ:& Aeneas Virg. tanta potétes eloquétia ut respectiue illaudati cæteri uideantur mortales. esto æuo nostro tertius exurgat Scipio afri. nõ minori gloria:maiori tamen iusticia dela/tus í æthera uersu uiri celeberrimi Francisci Petrarchæ nuper Romæ laurea ísigniti. Táta.n. facũdia & lepidi/tate sermonis in mediũ trahit:ut fere ex tenebris lõgi silentii in amplissimá lucé deductus uideat. Aeneas igi/tur ut pauloante scriptũ est: ex anchise & Venere apud Symoenté fluuiũ natus é & iam ætate puectus Creu/sam Priami:& Hecubæ filiá uxoré habuit ex q̃ filiũ suscepit Ascaniũ. Et ut qdam scribũt:Paridi eunti in græ/ciá:& in raptu Helenæ socius fuit. Tádé cũ iá græci obsidiõe iliõné cinxissent & illũ crebris certaminibus expu/gnare conarent:sæpe in pugná descédit. sed inter alias uices semel aduersus Achillé cõgressus:cũ eét in discri/mine maxio ut in iliade dicit Home. allocutus é Neptũnus deos:& deprecatus ut Aeneá morti subtraherét: ne oís Dardania ples occumberet. Q d'a Iunone:quæ plurimũ erat Troianis aduersa:ut ipe faceret cõcessum est. & sic Neptũno tũc agente Aeneas e manibus Achillis subtractus é:ut ibidé tangit Homerus. Italiæ reser/uatus. q etsi multa clara facinora apud troiá egerit. secundũ tamen quosdá pditionis patriæ macula notatus est:& iter alia trahitur in argumentũ:q incolumis cũ filio & nauigiis & parte copiarũ abire pmissus sit cũ fe/re in cæteros sit sæuitũ. Alii tamen dicũt hoc illi pmissum loco muneris:qa legatorũ græcorũ ad priamũ ue/nientiũ hospes fuerit assiduus. & qa semp in consiliis troianorũ dánosum dixerit helená detineri:suaseritq; re/stitui. Sed q̃litercũq; factũ sit Virg. dicit:qd capta Troia cũ ipse frustra in defensioné príæ laborasset:sumptis dus penaribus sibi ab Hectore per qeté cõmédatis. & patre sene & filio partuulo:matre dea mõstráte uiá deue/nit ad littus. & ibi. xx. nauibus sumptis:cũ qbus iamdudũ Paris in græciá iuerat:intrauit mare. & in Thraciá

tralecit:ubi a Polydoro cuius in littore tumulũ inuenit mõitus:ut auaræ littus effugeret: cõdidit ciuitaté quã
de suo noĩe nũcupauit æntam: de q̃ Titus Liuius libro.xl.ab urbe cõdita dicit æneã ciuitatem ꝓpinquã Thes
salonicæ ab ænea troiano olim cõditã: de q̃ ipse idem Titus Liui.sic.Proficiscũtur a Thessalonica æneã ad sta/
tutum sacrificiũ:qđ æneæ cõditori cum magna cerimonia quot annis faciũt:&c.Et inde cũ nauibus iterũ re/
mtrasset oraculo uetustissimas auorũ sedes petiturus in Cretam abiit:& ibidé pulso iam Idumeneo rege a cre
tẽsibus q̃si ad sedes uenisset auorũ:eo ꝙ inde Teucer Scamãdri filius fuerit:q una cũ Dardano imperauerat:dar
danus cõstitit.Verũ & inde peste pulsus factus certior: qa Dardanus fuisset italus: Italiã petere disposuit.& in/
de in Chaoniã uenit:& ab Heleno uate de futuris edoctus Siciliã petiit:& apud Drepanũ ut Virgi.placet:An/
chisem pdidit: & reascensis nauibus tẽpestate in Aphricã delatus est:ut ait Virgilius:cũ alii negent ubi a Dido
ne regina susceptus cũ septem iã errasset ãnis:cũ q̃ aliquãdiu fuit eius amicitia usus & lecto: si hoc Virgilio cre
dendũ est.Inde aũt superũ monitu discedens iterũ uenit in Siciliã ad Acæstem:& ludis Anchisæ ãniuersarium
celebrauit magnifico sumptu:& acæsta ciuitate cõdita & pte suorũ ibidem derelicta dum italiã peteret : Pali/
nurũ magistrũ classis pdidit.Inde uenit in Baianũ sinum:& ductu Sybillæ descendit ad inferos: & ad Elysios
usq̃ cãpos penetrauit.& compto patre anchisæ:oẽm suã posteritatem eo mõstrante cognouit.Inde ad supos
rediẽs psolutis Meseno tubicini funeralibus Caietã nauigauit:ubi Caieta nutrice defũcta ciuitaté posuit:eãq̃
nutricis noĩe appellauit.Porro ĩ italiã.i.ad hostia Tyberis appulit: usq̃ quo dicit Seruius illi nõ defuisse Vene
ris uisioné:quã cũ amplius non uidisset:arbitratus est se ad prædestinatũ locũ uenisse:& debere cõsistere.Vbi
primo Euandri regis amicitiam habuit:& inde latini regis laurentũ: q illi Lauiniam filiã Turno Rutulorũ re
gi ante ꝓmissam iuxta respõsum oraculi dedit in cõiugem.quã ob cãm a Turno grãdi bello lacessitus est:ful/
tus tamen auxilus Euandri archadis & tuscorũ in odium Mezentii regis agelliæ regnũ obtinuit coniugis.De
morte auté eius diuersimode opinati sunt antiq:cũ dicat Seruius Catoné dicere iuxta Laurũ lauiniũ:cũ æneæ
socii prædas agerent prœliũ cõmissum in quo latinus occisus est ab ænea. q tamé æneas in ipso prælio nõ cõ/
paruit.Ascanius postea Mezentiũ interemit.Alii dicũt qđ uictor æneas cũ sacrificaret sup Numicũ fluuium;
lapsus est:nec eius cadauer inuentũ est.qđ Virgilius eleganter tãgit:ubi Didoné moriturã tũ exectanté indu/
citatq̃ dicẽté.At bello audacis populi uexatus & armis:Finibus ex terris:cõplexu auulsus iuli Auxiliũ implo
ret:uideat ĩdigna forũ Fũera:nec cũ se sub leges pacis iniquæ Tradiderit:regno aut optata luce fruaẽ.Sed ca
dat ante diẽ:mediaq̃ inhumatus arena.Hoc præcor:&c.Præterea sunt q dicãt eũ occisũ a turno:uolũtq̃ a Vir
gilio sub artificiosa fictiõe describi:ubi medio ĩ ardore certamĩs ostendit Iunoné morté Turni timere:& inde
ut illum e pugna subtrahat:effigiem dicit æneæ sumpsisse:in quem confestim dicit Turnum conuersum: &
Aeneam fugientem dicit in naues: quæ in Numico erant flumine: & in eas usq̃ secutum a Turno. quod uo/
lunt secundum historiæ ueritatem non Iunonem fuisse in Aeneam mutatam : sed ipsum Aeneam qui arma
Turni fugiens ab eodem apud Numicum occisus est:quod & ĩ superioribus carminibus pro parte patet . nec
alibi potuit tacuisse Virgilius dum in eodem libro Veneré inducit orantem Iouem atq̃ dicentem: Incolumé
Ascanium liceat super esse nepotem.Aeneas sane ignotis iactetur ĩ undis. Et quacunq̃ uiam dederit fortuna
sequatur:&c.Vbi si inspiciamus cum iam non sit amplius Aeneas: Venus quæ hucusq̃ fuerat sollicita de eo:
orat tunc pro nepote Ascanio. Et Ouidius in maiori uolumine istud idem tenere uidetur:dum dicit: Littus
adit laureus ibi tectus arundine serpit:In freta flumineis uicina numicius undis . Hunc iubet æneæ quæcũq̃
obnoxia morti Abluere:& tacito deferre sub æquora cursu.Corniger exeqtur Veneris mandata suisq̃.Quic
quid ĩ ænea fuerat mortale repugnat:&c.Et hoc idem arbitrari uidetur Iuuenalis:dũ dicit: Alter aqs alter flã
mis ad sidera missus:&c.Intelligit enim de Aenea & Romulo:qa æneas in aquis periit:ut prædictum est.Ro
mulus aũt apud capream paludem fulminibus & turbine subtractus est. Qui ambo apud Romanos præci/
pua deitate honorati sunt.Nã & ipse æneas quocunq̃ modo subtractus sit ab indigenis deus habitus:& Iup/
piter indigetes appellatus est.Huius qdem historia aliquibus figmentis immixta est: quorũ uidere rationem
ordo exigit.Aeneã igitur Veneris fuisse filium nõ æquo modo ab oĩbus acceptũ est.Quidã.n.uolunt in nati/
uitate Aeneæ Venerem cæli dominam fuisse:& ad eam demõstrationé futurorũ successuũ ptinuisse:& huius
dominii ope multa Aeneæ contigisse:quæ ex industria a Virgilio sub figmentis abscõdita sunt quæ ad præ/
sens elucidare non est incæpti huius intentio.Alii uero eum natum uolunt ea hora qua Venus ineũte matu/
tino tempore surgit.& ideo eius filium dictum uolunt : quasi uideatur eum ĩ lucem dum surgeret eduxisse.
Alii uero adeo formasam fuisse matré eius existimant: ut perdito proprio nomine Veneris nomẽ adepta sit:
ex quo dixisse Virgilium putant:Coniugio Anchisæ Veneris dignante supbo. Alii autem intra prioré decli/
nantes opinioné arbitrãtur.ideo eum Veneris dictum filiũ:qa nõ ex cõiugio sed ex cõcupiscibili cõiunctione
natus sit sumentes incõgtuũ uideri:tanti hominis incognitã matré fore:si Anchises extitisset cõiunx. Sed ad
illecebrẽ celebris uiri notã contegendã deam illi ueteres finxisse matrem. Ego qdem uerũ puto matrem eius
ob aliquod meritom Venerem cognom iatam:ut quosdam arbitrari prædixi. Nec obstat eius uerum nomẽ
ote ĩcognitum:nã nec Priami:q tantus fuit rex:nec etiã Agamẽnonis:nec multorũ aliorũ insigniũ regũ atq̃ ui
rorũ:Er absit ut credam ꝙ spurio pastoris Priamus tã grandis rex filiã Creusam dedisset in coniugẽ. Qđ aũt
Neptũni ꝑcibus ex Achillis pugna subtractus sit:nõ qđ aiebat Leontius uerum credo.s.quod agente cõstella
tiõe contingerit:qnimmo potius puto:qa circa nauallia:quæ ad Neptũnum spectare uidentur inquantum de/
us dicitur maris potuerit aliquid contigisse: propter quod exigẽte opportunitate reuocatus Achilles Aeneæ
certamen omisit.quod autem a Iunone hoc permissum sit neptũno:arbitror ad futura ꝓspexisse fingentem:
eo ꝙ italico regno reseruaretur æneas.& ob id regnocum dea salusem futuri regni curari pmisit.A Polidoro
autẽ in littore sepulto ideo monitus dicit:qa eius ĩfortunio ĩspecto cognouit:si cõstiteret thraces illi futuros

hostes:& iō inde fugiendū fore.qđ autē Venus usq; in agrū laurentū se lumine suo ducē illi exhibuerit:& eo ibidē existēte nō cōparuisse ulterius cōstellationi agenti incōcupiscibilē appetitū attribui pōt.Nā tādiu nauigando ꝓcessit:q̄diu distulit iuenire qđ placuit:quo iuento cessauit inipellentis ducatus. q̄ ad inferos iuerit: intelligendū puto eū egisse qđ olim fere familiare fuit maximis gentibū regibus uelle.s.ab īmūdis spiritibus per scelestū illud nigromātiæ sacrū de futuris certificari:qđ quidē in sinu baiarū apud lacū auernū: q talibus erat locus aptissimus:sacturus accessit:& occiso Miseno suo sanguine litasse inferis & cerimoniis aliis detestādis egisse:ut aliqs ex īfandis spiritibus ui cātaminū ꝓuocatus ad supos ueniens:& sūpto fantastico corpe cora cōparuerit:& ad īterrogata respōdiderit: & forte illi nōnulla de futuroꝝ successu ꝑdixerit.Deificano aūt sua nil aliud ē q̄ īsipiētiū ridēda fatuitas.Credo enī eū in Numico flumie nectū:& in mare deuolutū: & tusos piscibus escā fuisse laurentibus.

De Ascanio Aeneæ filio:qui genuit Iuliū:Siluium & Romā. Cap. LIIII.

Ascanius:ut Virg.placet:nō solū æneæ filius ex Creusa susceptus fuit:sed & fugæ & laborū in regnū quærēdo socius:ut ipse p omnē æneidā diffuse testaẽ.Sane Titus Liuius: cui ad ueritatē historiæ cura fuit īpensior nō plene affirmat creusæ:an lauiniæ fuerit filius:cū dicat.Nōdū maturus īperio ascanius æneæ filius erat:tamē id iperiū ad puberē ætatē ei icolume māsit:tātisper pet tutela muliebri:tāta īdoles ī Lauinia erat:res latina & regnū auitū paternūq; puero stetit:haud ambiguāq; enī rē tā ueterē ꝓ certo affirmet? Hiccine fuerit Ascanius: an maior q̄ hic Creusa matre Ilio incolumi natus: comesq; īde p̄m̄æ fugæ:quē Iuliū eundē Iulia gens autorē nois sui nucupat. Is Ascanius ubicūq; & quacūq; matre genitus certe natū æneæ cōstat:&c.hæc Titus.Eusebius uero in libro tēporū:Ascaniū Creusæ filiū arbitraẽ:& aliū ex Lauinia natū Syluiū posthumū appellat. Ascanius autē apud troiā matrē ꝑdidit:Et cū patre aduersus hostes:ut per Virg.late patet strēnue se gessit:eiq; plura fuere noia: ut Seruius asserit.nā ꝑter Iuliū & Ilum:q̄bus uocatus est:ut dicit Virg.At puer Ascanius:cui nūc cognomē Iulo additẽ:Ilus erat:dū res stetit ilia regno:&c.Hic etiā Dardanus & Leodamas appellatus est ad extinctoꝝ fratrū solaniū.Et sic patet æneā alios ex creusa ꝑter Ascaniū suscepisse filios.De noibus tamē huius dicit Seruī.sciēdū hoc primū Ascaniū ab Ascanio phrygiæ flumine dictū:ut trāsq; sonantē Ascaniū.Deinde Ilū dictū a rege Ilo:unde & Iliū.Postea Iuliū occiso Mezentio a prima barbæ lanuginæ:quæ in tpe uictoriæ nascebaẽ.hic tamē Ascanius: ut paululū Virgi. seq̄mur: adhuc paruulus futuri īperii portētū suscepit.nā disceptātibus patre & auo de futura fuga: flāmula quædā nullā īferēs lesionē eidē in uertice capitis cōstitit:cōstitit etiā parētibus illā extinguere conantibus domū:ut dictū est:Fuge comes multos cū patre labores tulit.Et cū æneas rebus esset absolutus mortalibus:& ipse successor regnū sūpsisset:bellū a patre inchoatū uictoria terminauit.Nā alii illū occidisse Turnū:alii Mezentiū dicūt.Verū dicit Seruius secūdū catonē historiæ hoc habet fides: Aeneā cū patre ad Italiā uenisse:& ꝓpter inuasos agros cōtra Latinū Turnūq; pugnasse:in quo ꝑlio periit Latinus.Turnū postea ad Mezentiū cōfugisse:eiusq; fretū auxilio bella renouasse:q̄bus æneas Turnusq; pariter rapti sunt.Migrasse postea in Ascaniū & Mezēnū bella.sed eos singulari certamine dimicasse:& occiso Mezētio ascaniū Iuliū cœptū uocari: ut pauloante dictū est.Hic aūt:ut ait Eusebius:cū.xxx.ānis regnasset apud Lauiniū albā cōdidit: & Syluiū posthumū fratrē suū sūma pietate educauit Alii amplius hoc recitāt asserētes eū ab amicis redargutū: q̄ Lauiniā nouercā:quæ ob timorē eius cōfugerat in syluas:ī exiliū detinere uidereẽ:quā ipse reuocauit:eiq; paternū restituit regnū:cū ipse iā ad albā trāsitū facere disposuisset.ipse tamē ꝓcreauit filiū:quē eo q̄ casu in syluis natus sit Iuliū Syluiū appellauit:a quo familiā Iuliā ortā nōnulli uolūt.Tandē cū īter Lauiniū & albam quā cōdiderat xxxviii.regnasset annis ī mortē ueniēs:q̄a filiū ꝓpter ætatē paruulū regēdis ciuibus nō cerneret aptū: Syluiū posthumū fratrē suū regni reliq̄t hæredē.

De Iulio Syluio Ascanii filio. Cap. LV.

Iulius Syluius secūdū Titū Liuiū:filius fuit Ascanii:& q̄a in syluis casu natus sit: Syluius cognominatus est:& ab eo Iulia gens ꝓcessit cū patri Ascanio in regno successerit. Eusebius tamē in libro tēporū eum Ascanii fuisse filiū dicit:sed quoniā eo moriente paruus esset:nec regno uidereẽ idoneus:Syluio posthumo fratri suo regni successionem reliquit.

De Rhoma Ascanii filia. Cap. LVI.

Rhoma filia fuit Ascanii.ut scribit Solinus de mirabilibus mūdi:dicēs: Agathoclē scribere nomen urbis Romæ ab hac Rhoma Ascanii filia:& æneæ neptæ initiū habuisse cū scriberet Eraclides q̄ cū capta troia q̄dā achiui ubi nūc Roma est deuenissent:& ibidē captiuæ cui Rhoma nomē erat: cōsilio sedes sumpsisse:& ab eadem locum denominasse.

De Syluio posthumo æneæ filio:qui genuit Aeneā Syluiū. Cap LVII.

Syluius posthumus secūdū Virg.æneæ ex Lauinia fuit filius.Hic post mortē æneæ natus ē:& ideo posthumus qđ ē generale nomē nascētiū post hūatū patrē. Syluius aūt ut placet multis:dictus ē: eo q̄ Lauinia mortuo p̄re Latino:atq; ænea uiro:& occupato ab Ascanio regno:eius metuēs ipsū in syluas ꝑgnās secessit:& ibidē latuit atq; pepit:& iō natū in syluis syluiū appellauit. Sāe ut supra dictū ē.Ascanius renouata nouerca in patriū regnū fratrē Syluiū fr̄na educauit affectiōe:& cū moreretẽ existente Iulio syluio paruulo adhuc eūdē syluiū fratrē suū regni reliq̄t hæredē:q æneā syluiū genuit.Porro Britōes eoꝝ puto barbariæ nobilitare cupiētes: huic filiū unū addūt dicētes eū brutū quēdā ēt genuisse ex nepte Lauiniæ matris suæ:cuius ī natiuitate aiūt mathematicū dixisse:q̄a occideret utrūq; parētē:ex quo factū est: ut partu suo moreretẽ mater:& ipse tādē cū adoleuisset ī uenatiōe patrē īaduertēter occidit.Quā ob causam pulsus Italia aiunt eū in Leogræciā insulā græciæ abiisse: & respōso accepit sibi deberi extremi occidui īsulam. Qui Pandrasi regis græci filia in cōiugē sūpta cū sociis p trienniū nauigās una cū Corniueo troiano superato: Gopherio æquitanoꝝ rege Albionā insulā:quā incolebāt gygātes supasse eāq; ex suo noīe Britaniā nūcupasse:& a Corniueo Cornubiā: & inde aiūt eū Brutū aliū genuisse cognomēto uiridē scutū:& hic aliū īsulæ re-

gē genitū:& ide aliū a& innumerabilē ꝓcedunt ꝓlē.quæ quoniā mihi nec uera nec uerisimilia uisa sūt:omittenda censui.Posthumus aūt cū annis.xxxviii.regnasset:Aenea Syluio superstite filio derelicto diem obiit.

De Aenea Syluio Sylui posthumi filio q genuit Latinum Syluium. Cap. LVIII.

AEneas Syluius Sylui posthumi tertii Latinorum regis filius patri successit:de quo quidem Virg. meminit.Et qui te nomine reddet Syluius æneas pariter pietate uel armis Egregius:&c.Hic Latinum Syluium genuit:& cum annis.xxxi.regnasset expirauit.

De Latino Syluio Aeneæ Sylui filio qui genuit Albam Syluium. Cap. LIX.

LAtinus Syluius ut dicit Titus Liuius:Aeneæ sylui fuit filius:& mortuo patre Albanis imparuit:& ab eo coloniæ deductæ sunt eorum:q prisci Latini nūcupati sunt.cūq ānis.l.regnasset:genuissetq Albā syluiū:quem liquit supstitem diem obiit.Eusebius uero in libro tēpoꝝ dicit se apud aliā historiā inuenire Latinū Syluiū quintū apud Albam regnasseq: eūq filiū fuisse Lauiniæ & Melāpodis & Vterinum fratrem Sylui posthumi:qui Latinus in ordine regum hic ponitur quartus.

De Alba Syluio Latini sylui filio:qui genuit Athin Syluium. Cap. LX.

ALba Syluius Latini syluii fuit filius:& patri successit in regno: cū regnasset annis.xxxix.Athi suo relicto suo filio rebus humanis subtractus est.

De Athi syluio filio Albæ:qui genoit Capin syluium. Cap. LXI.

AThis syluius Albæ fuit filius : quem Eusebius aliquando ægyptium syluium uocat .hic cum annis xxix.regnasset Capi filio derelicto diem clausit.

De Capi syluio filio Athis:qui genuit Capetum syluium. Cap. LXII.

CApis syluius Athis fuit filius.Sunt qui uolunt ob hoc Capuam olim insigniem campaniæ ciuitatem conditam:qui cum annis.xxviii.regnasset Capeto filio moriens regnum reliquit.

De Capeto syluio filio Capis:qui genuit Tyberinum syluium. Cap. LXIII.

CApetus syluius filius Capis:& cum annis.xviii.regnasset:Tyberino filio derelicto decessit.

De Tyberino syluio Capeti filio:qui genuit Agryppam syluium. Cap. LXIIII.

TYberinus syluius Capeti fuit filius & Agryppam syluiū genuit:cūq annis octo impasset albanis:amnē quē ante albulā uocitabant incolæ terminū inter latinos & etruscos traiciens in eū cecidit:& mortuus ē.Quāobrē in hodiernū usq ueteri abolito noīe a diuerso rege Tyberis nūcupatus est fluuius.

De Agryppa syluio filio Tyberini:q genuit Romulum syluium. Cap. LXV.

AGryppa syluius a Tyberino genitus submerso patre successit in regno:& cum.xl.regnasset annis moriens Romulum filium regni reliquit hæredem.

De Romulo syluio Agryppæ filio:q genuit Iuliū syluiū & Auentinū syluiū. Cap. LXVI.

ROmulus seu Aremulus syluius Agryppæ fuit filius . Hic autem præsidia albanorum inter montes posuit ubi Roma postea cōdita est:quod ea tempestate impie factum existimatum est:& obid existimauere illius æui homines eum iuste fulmine ictum atq examinatum cum iam.xix.regnasset annis:& ex eo Iulius & Auentinus filii fuere superstites.

De Iulio syluio Romuli filio. Cap. LXVII.

IVlius Syluius:ut scribit Eusebius minor natu fuit Romuli filius & ꝓauus Iulii Proculi:qui cum Remulo Romam transmigrauit:& ibidem fundauit familiam Iuliam ex qua Cæsares effluxere.

De Auentino syluio filio Romuli sylui:qui genuit Procam Syluium. Cap. LXVIII.

AVentinus syluius Romuli sylui filius fuit:eiq fulminato successit in regno & cum.xxxvii.ānis regnasset: Proca relicto filio mortuus est:& eo in monte Romæ : qui postea de suo nomine semper auentinus uocitatus est sepulto.

De Proca syluio filio Auentini qoi genuit Amulium & Nomitorem. Cap. LXIX.

PRocas secundum Titum Liuium Auentini filius fuit:& loco patris regnauit annis.xxiii.Numitoriq filio moriens regnum reliquit.

De Amulio Procæ filio. Cap. LXX.

AMulius teste Tito Liuio minor natu fuit ex filiis Procæ.hic per uim & nephas Numitori:q tpe potior erat regnū surripuit.Dicit Pli.de uiris illustribus:Procā patrē eoꝝ liqsse ut ambo ānuis uicib° regnatēt:& cū ad amuliū puenisset regnū fratri trāsacto āno restituere noluit:quinimo cū Numitori pepcisset Lausum filiū eius interemit:& Rheā eiusdem filiā ad subtrahendā spem ꝓlis sub specie honoris Vestę ppetuā eius uirginitatē dedicauit.Sed cū iā.vii.regnasset ānis : Rhea geminos pepit quos ī Tyberī deiici iussit:& Rheā uiuā infodi.Veꝝ nequntibus mistris ad alueū flumīs : eo q prædianis hymbrib° ītmisset deuēēreallos ī ripas posuere:q a Faustulo pastore cōpti & nutriti cū adoleuissēt Amuliū iterfecerāt:& Nūitori auo regnū reddiderāt.

De Nūitore filio Procæ:q gēuit Lausū & Iliā & Rheā. Ca.LXXI.

NVmitor filius fuit Procæ:& ut iā dictū ē:a frē ꝓiectus e regno q dū rure priuatus scenesceret a nepotibus:Romulo & Remulo occiso in regnum restitutus est.quid inde ex eo successerit:nō habemus.

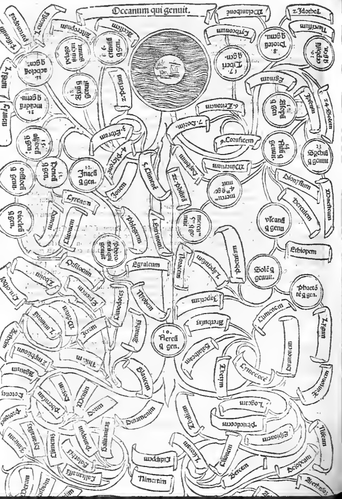
De Lauso Numitoris filio. Cap. LXXII.

LAusus ut prædictum est Numitoris fuit filius:& ab Amulio patruo impie trucidatus occubuit.

De Ilia Numitoris filia:quæ peperit Romulum & Remulum. Cap. LXXIII.

ILia quæ Rhea Numitoris fuit filia:& ab Amulio inter uestales uirgines trusa.quæ ut ait Ouidius:dū aquā ꝓ sacris quæreret obdormiuit:& in somnis illi uisum est a Marte opprimi:& sic geminos cōcepisse:quos dū pepisset:uiua infossa ē regis imperio.Fictio quod mars secū cōcubuerit:ubi de Romulo & Remulo declarabit.Et quoniā q ex Iulio Syluio nati sunt ordine nō habemus:genealogiæ posteroꝝ Dardani finē facere necesse est.Hoc mō apposito qđ ab his natus sit orbis & urbis fulgor:Caius Iulius Cæsar dictator.

Oceanum sobolemque suam dat septimus omnem.

Genealogiæ deorum gentilium secundũ Ioannem Bocchatiũ de Certaldo Liber Septimus Incipit.

Prohœmium.

QVi ab Elsa Certaldensi fluuio & arno tusco eminẽtissime Rex: pauloante uela concesseram in altũ: & per cæca ĩpulsus syrtiũ uada aqlone stridẽte sæuo: & inde p late patẽtia scabraq; Asiæ ꝓmontoria: & crebros euripos ægei magis ĩpellente libyco: necnon & uertiginosum siculum fretũ: atq; inter sonantia tam Illyrici q̃ tyrrheni maris littora spirante noto non minori persæpe timore: q̃ admiratione circũactus sum: tegentibus poetaꝝ atris nubibus: hinc phœbi splendidũ iubar: inde Arctoi sidus ĩmobile dum minus crederẽ a Vulturno raptus: postergatis Lygutũ Gallorũq; & Hispanorũ littoribus: & calpe abylaq; ꝓmõtoriis omissis ad limen usq; oceani delatus sum: & dum circa eius ĩgressum cõstitisset cortex: quasi deliberandi præstaret spaciũ in conterminum polis pelagum oculos dedi: dumq; intuerer ꝑgrande corpus: & ĩcomprehensibile monstrum præruptos aquarum in cælum montes eatumq; atra opacitate speluncas horrendas metirer animo: & indomitas uires: quibus terras concutit: ac incognitos populos & immanes eiusdem beluas cogitaremq; eum fluuiorum oĩum hospitem: horrui fateor & stetere crines: & timore quodam ĩsolito occupatus uix labantia membra continui: nec multum quin memet ultro in littus potius q̃ ad ulteriora progrederer: naufragum dederim: ludum iocumq; existimans p respectum iras fore mediterranei maris. Sed is q profecto certa spes & ĩfallibile suffragiũ rite ĩ se credentiũ atq; sperantiũ est: uocatus affuit ilico: & igne suæ charitatis noxio frigore pulso prostratũ suscitauit aĩum: & in uires ampliores solitis reuocauit adeo: ut paruo cortice: ingenti tamẽ pectore auderem ĩmensum intrare gurgitem: & insueta sulcare maria. Et expedita in præcedentibus fere omni cæli prole: calamum ad longã oceani posteritatem scribendam arripui gubernaculo tenuissimæ cymbæ illi commisso: qui arcam Noe ab aqs uniuersalis diluuii seruauit incolumem.

De Oceano Cæli & Vestæ filio: qui genuit. xxiiii. ĩter filios & filias: quorum hæc sunt nomina. Prima Eurinome. ii. Persa. iii. Aetra. iiii. Pleyon. v. Clymenes. vi. Triton. vii. Doris. Viii. Protheus. ix. Corufices. x. Nereus. xi. Achelous. xii. Inachus. xiii. Peneus. xiiii. Nilus. xv. Alpheus. xvi. Crinisius. xvii. Tyberis. xviii. Axius. xix. Asopus. xx. Cephysus. xxi. Meander. xxii. Pillira. xxiii. Sperchius. xxiiii. Sol. Cap. I.

OCeanum cæli & Vestæ fuisse filium uoluere theologi: qui arbitrati sunt ex cælo: seu ex terra: seu ex ambobus omnia a primæuo peoducta: qđ nec credidit: nec racuit ionicorum philosophorum princeps Millesius Thales apud priscos auctoritatis non minimæ: quinimo eidem oceano nõ minus insipide q̃ reliqui fecerint diuinam mentẽ esse insitam: & ab eo cuncta producta: seu eum causam dãtem existimauit eo forte motus: quia in omnibus cessante humiditate cerneret: & uitã de necessitate cessare: & æquo modo absq; humore nil penitus gigni uel nasci posse: & sic non genitum oceanũ sed patrem deorum rerũq; omnium asserebat: cui aliquando adhæsisse uidetur Homerus: & potissime ubi in Iliade introducit Iunonem dicentẽ: Oceanum deorum nationem & matrem Thethym. Et sic etiam nõnunq̃ hos secutus Virgili. ait: Oceanũq; patrem rerum. Plinius autem ubi de historia naturali elemẽtũ istud aquarum extollens dicit: Quippe hoc elementum cæteris omnibus imperat terras deuorant aquæ flãmas necant. scandunt in sublime: & cælum quoq; sibi uendicant: ac nubiũ obtentu uitalem spiritum strangulant quæ causa fulmina elidit ipso secum discordante mundo. Quid esse mirabilius potest aquis in cælo stantibus: at illæ ceu parum sit in tantam peruenire altitudinem rapiunt fluuios cum piscium examine: sæpe etiã lapides subuehunt portantes aliena pondera. Eadem cadentes omnium terra nascentium causa fiunt. Prorsus mirabili natura siquis uelit reputare: ut fruges gignantur: arbores fruticesq; uiuãt: & in cælũ migrare aquas: animãq; etiam uitalem inferre inita confessione: omnes quoq; terræ uites aquarum esse benefici. & cætera. hæc Plinius a quo Vitruuius ubi de architectura non discrepat aiens. Ex eo etiam qui sacerdotia gerũt moribus ægyptiorum ostendunt: omnes res e liquoribus potestate consistere. Ridiculum quippe est aquas rerum credidisse principium. Sed quid ego succenseam talibus si circa inusa rerum initia errauerint: cum aduersus ea: quæ in oculis sunt stolide credant? Viderunt ægyptii Isidem morientem: & conati sunt animis suis infigere eam. & si non omnipotentem potentissimam fuisse: & esse deam: non mortalem fœminam. Cretenses ipsum quem sepeliuerant ipsi libidinosissimum hominem Iouem non erubuere cæli & terræ prædicere deum. Sic igitur cæcitate mentis obducti credidere hos esse maiores: qui aliquando facti fuerunt: q̃ qui illos fecerat aliquando: sed de hoc alias. Qui autem oceanum rerum putauere patrem ab eo genealogiã cæpere deorũ: quẽ cum constet secundum alios habuisse patrem iuxta cœpti operis ordinem locauimus cum. Cui ne inter prægrandes deos inhonoratus incederet: currum: ut dicit Theodontius: statuere cũq; a balenis trahi per ingentia maria finxere. Sic & illi tritones tribuere tibicines atq; præcursores. Et maximos illi phocarum fecere greges sub custode protheo: eiq; maximas nymphas eohortes socias obsequiosasq; fecere: & designauere prolem amplissimam filiorum: & eum nominibus pluribus uocauere: sed exenterandæ fictiones sũt: Curru quidem trahi oceanum eius circa terræ rotunditatem describit ambitum: qui ideo a balenis duci dicit: quia a balenis undiq; discurratur. Tritones aũt eius ob causam tibicines præcursoresq; dicuntur: quia sui nominis significatum incessabiliter operatur. Nã triton secũdũ quosdã idẽ sonat: qđ terrã terẽs: quod assidue peragit mare: dũ sese continue ĩpellens in littora motu terras terit: & quoniã istud absq; sono non fiat tanq̃ sonans tibicina nuncupatus est: & ideo dictus præcursor: quia uehementiori impulsus motu sonus

in littus prænũcius est futuræ tempestatis certissimus. Eum habere phocarum greges ideo dictum est: quia phocæ ex anteriori parte speciem habeant uitulorum: & armentorum more pascuntur in terris turmatim. Pastorem autem Protheum dixere: eo ꝙ harum phocarum abundantissimũ sit mare carpaorum: ꝙ olim fuit sub ditione prothei. Nympharũ autem illi iuncta & obsequens corus nil aliud est (ut arbitror) q̃ multiplices aquarum proprietates: seu accidentia continue aquis iuncta: eisq; agentibus: seu in eas impressio alia una sese rum eis quasi obsequiosa imitantia. Vocatur insup præter oceanũ nereus Neptũnus & mare. Quæ nomina: quoniã nominibus aliorum numinũ conueniunt: ubi de illis sermo fiet: cõuenientius exponemus Oceanus autem qđ illi proprium est: ut dicit Rabanus a græcis: & latinis ideo dicitur: eo ꝙ in modũ circuli orbem ambiat. Item quia ut cælum purpureo colore nitet. Ego auté a cianes: quod latine nigrũ sonat denominatum puto: tantæ enim profunditatis est: ut nulla possint in eo transparentia apparere.

De Eurynomi Oceani filia. Cap. II.

EVrynomi Oceani fuit filia: ut asserit Homerus in Idiade dicens: Eurynomi filia retro fluentis oceani interpretatur fluctuationis: seu uentorum pastor. nam aquas maris semper fluctuat: ut uidemus: & ideo ab exercitio aquarũ denominata: & oceani dicta filia est: seu secundum alios: qui ex aquis oriri uentos uolunt: aqua uentos pascit: idest materiam præbet ex aqua: & creantur & uigent: & sic hæc rite dicitur filia oceani. Præterea ubi de hac Homerus loquitur inducit uulcanũ loquentem Tethydi pro Achille arma poscenti: & ut se paratum ostendat: dicit ꝙ eum a matre de cælo pinceretur: quia claudus ab ipsa Eurynomi & Tethyde susceptus atq; nutritus est: ubi uult ĩtelligamus ignẽ per humidum & spititum ali: qui si deficiant ut extinguãtur necesse est.

De Persa Oceani filia. Cap. III.

PErsa filia fuit Oceani: ut in Odyssea placet Homero: ubi dicit eam a Sole dilectam: eũq; ex eius cõcubitu Oetam Colchorum regem atq; Cyrcem suscepisse aiens. Soror sagacis oetæ. Ambo auté orti fuerunt a lucẽte mortalibus sole matreq; a persa: quã oceanus genuit filiam. Hanc auté Persam dicit Leontius ab Hesiodo Hecatem appellatam: quæ cum apud nos luna sonet: satis possumus Oetam apud suos clarissimũ regem illud idem fecisse quod Saturnus egerat: qui Vranum patrem cælum nuncupari iussit: & Vestam matrem terram: ut nominibus egregiis originem ampliaret suam. Sic & Oetam patrem Solem & matrem Lonam: quæ ideo oceani filia dicta est: ꝙ a littoralibus oceani fluctibus oriri uideatur: seu forsan ipsa Persa ab Oceano patri Oetæ uenerat: & ideo oceani filia dicta: uel imperium habuit penes oceanom.

De Aethra. iii. oceani filia & coniuge Athlantis. Cap. IIII.

AEthra filia fuit Oceani: ut carmine cõfirmatur Ouidii asserentis eam ex Athlante Hyadem atq; sorores peperisse: dum ubi de fastis legitur. Hunc stirps oceani maturis nixibus æthra Edidit & nymphis. & cætera.

De Pleyone. iiii. Oceani filia & Athlantis coniuge. Cap. V.

PLeyone filia fuit Oceani & coniunx Athlantis secundũ paulum: qđ etiam firmat Ouidius in lib. fastorum dum dicit. Hinc sata est pleyone eum stellifero Athlante iungitur ut fama est pleyadesque patit. &c. Pleyas enim idem est qđ pluuia: quæ eo ꝙ ex uaporibus humidis ex oceano maxime rum consurgentibus causetur: ideo filia oceani dicta est. Vxor autem athlantis: eo ꝙ huiusmodi uapores ex aquis consurgentibus: utplurimum circa culmen Athlanthis: & aliorum montium uoluantur & insidant incolis pluuias prænotantes.

De Climene. v. oceani filia & matre Phaetonis. Cap. VI.

CLimene ut Theodõtio placet filia fuit oceani & tethios: q̃ cũ forma ualeret: soli placuisse uolũt: in cuius cõcubitũ ueniẽs ex ea phaetõtẽ suscepit & sorores. Paulus auté eã dicit fuisse Meropis ægyptii cõiugẽ: & apud extremos ægyptios æthiopibus ĩperasse cũ uiro: & ex eo Aeridanũ: q & phaeton dictus ẽ: & sorores cõcepisse. Leõtius aũt dicit eã filiã fuisse Minii & Eurinassæ: & ex Merope uiro pepisse Iphyclũ & Phylacẽ & Phaetontẽ cũ sororibus. Circa quas uarietates aduertendum est ꝙ inquãtum oceani dicitur filia & a sole dilecta: potest intelligi humiditas. nam Climenes interpretatur humiditas. & sic oceani tanquã omnium humiditatum fontis merito dicetur filia quæ a sole diligit̃. eo ꝙ ut Tullius recitat ubi de naturis deorum: sol & astra reliqua de humiditare pascuntur: seu & melius eo ꝙ solis calor in humiditate agens suscitat nebulas: quæ Phytonẽ conficiunt: ut ubi de Latona dictum ẽ: & arbores etiam quasdam ex locis palustribus elicit: de quibus infra ubi de phaetonte & sororibus latius. Eam autem fuisse fœminam & Meropis coniugem si uelimus runc eam nobilem aliquã in littore oceani dominam fuisse dicemus: & exinde filiationem huiusmodi cõsecutam: nec aufertur ob hoc quin Minii & Eurianãssis 10 partibus forsam illis imperantibus fuerit filia. sed a loco tanquam a nobiliori parte denominata.

De Tritone. vi. Oceani filio. Cap. VII.

TRitonem Oceani & Thetidis filium dicit Theodontius Seruius autem eum Neptunni filium dicit & Salatiæ coniugis eiusdem. Pau. autem eũ tritonã uocat: & fœminã asserit. Tandẽ seu masculus seu fœmina sit. omnes in hoc conueniunt: eum. s. esse seu Oceani seu Neptunni tibycinem. sed cum magis in Neptunum uideantur declinari: credo Neptunnum & Oceanũ unũ & idem existimantes in testi. Ouid. trahunt dicentem: Nec maris ira manet: positoq; tricuspide telo. & infra. Ceruleum tritona uocat: cõcaq; sonano Inspirare iubet: fluctusq; & flumina signo iam reuocare dato &c. Et sic apparet tritonis officium & quod masculus sit: ut dicit theodoti. Quod autem oceani seu Neptũni sit filius

fatis in hoc ostenditur ꝙ ab eorum sonoro motu causetur. intellexerunt autem theologi pro tritone ipsum æstuantis maris & in littora ferientis clamorem: cum Triton sonus secundum quosdam interpretetur. Alii uero bene uoluerunt tritonis maris sonum: sed non eum quem dum se ipsum in se frangit: sed illum tantũ quem facit littora percutiens: & ideo dixere Tritonem: quasi terram terens: & inde tam secundum primos q̃ secũdum sequentes uoluere ex illo sono comprehendi futurum maris maiorem solito æstum: ut sono illo aduentante maiori cum impetu dominum suum ostẽdat triton: uti & tibycines imperatorum de proximo aduenire designãt tibiarum cantu. Sane Pli. ubi de naturali historia uidet arbitrari tritones non solum ficto noĩe poetis deseruuisse: sed etiã ueros Oceani pisces existere dicens de eis sic. Tyberio principi nunciauit olisiponensium legatio ob id missa uisum auditumq; in quodam specu conca canentem tritonem qua nascitur forma. De hoc etiam Lucanus ait. Torrentem tritonis adit illesa paludem. Hanc ut fama deus quem toto littore pontus Audit uentosa perflantem murmura conca &c.

De Doride. vii. Oceani filia & Nerei coniuge. Cap. VIII.

Doris secundum Pau. & Theodon. filia fuit Oceani & thetidis & Nerei fratris sui cõiunx: atq; nympharum mater: ut dicit Seruius. Huius Virgilius in buccolico carmine meminit dicens. Si tibi cũ fluctus subter labere sicanos Doris amara suam non intermisceat undam. Hanc aliqui uolũt munus interpretari: eo ꝙ aqua opportunissima mortalibus loco muneris a deo exhibita sit. Alii uero dicunt amaritudinem intelligi: & iccirco nereo marino deo nuptam: quia amarum sit mare ut appareat uti uiro perpetuo iuncta coniunx est: sic & aquæ marinæ amaritudo cõiugio stabili iuncta sit. Oceani autem ideo filia dicta. quia ex aqua Oceani sole agente amaritudo nascatur: quæ postea mari miscetur mediterraneo in quo Nereus dictus est.

De Protheo sene. viii. Oceani filio qui genuit Melanthodem & Idotheã. Cap. IX.

Prothtus marinus deus & isignis ut aiunt uates ut Theodont. placet filius fuit Oceani & tethidis. ꝙ autem uates fuerit post Homerum in Odyssea testatur Virgilius in georgi. dicens. Est in carpatio neptũni gurgite uates Ceruleus ꝓtheus: magnũ q piscibus æquor: Et iuncto bipedũ curru metit equoꝝ. & paulo ĩfra. Nouit nãq; oĩa uates. Quæ sint quæ fuerint: q̃ mox uẽtura trahant. Quippe ita neptũno uisum est: imania cuius Armenta & turpes pascit sub gurgite phocas &c. Hunc ait Homerus a Menelao ab excidio Troiæ redeũte & percontante: quidnã de sociis perditis contigisset: ui coactũ ad uaticinium reddendum. Sic & Virgilius dicit ab Aristeo de restauratione apum exquirente. Verum Menelaũ docuit Idothea filia prothei: ubi a Climene matre instructus fuit de agendis Aristeus. Erut Homerus dicit eũ ante responsum uarias dum cogitur sumere formas: ut dimittatur. sic & Virgilius. Fit enim subito sus horridus: atraq; tygris. Squamosusq; draco & fulua ceruice leæna. Aut acrẽ flãmæ sonitũ dabit: atq; ita uinclis Excidet: aut in aquas tenues dimissus abibit. Hunc Theodontius origine ex pallene insula siu monte fuisse dicit: & apud ægyptios regnasse: eiq; Helenã adhuc uirginem a Theseo raptam & cõmendatã: atq; ad rum tẽpestate impulsum post excidium Troianorũ Menelaũ cũ eadem Helena diuertisse. Senem atq; circunspectum uirum & rerum experientia doctissimũ: & eo ꝙ animaduersione sua nedũ præsentia nosceret: & integram præteritorũ haberet memoriam: sed per coniecturas etiam transactorũ nõnunq̃: ut sæpe faciunt sapiẽtes: de futuris prædicebat euentũ: & hinc fabulæ locũ datum: ꝙ uates fuerit ꝓtheus arbitrãtur. Formas uero: quas eũ sumere consuetum aiunt: & abiicere eas existimo passiones: quibus anguntur homines eius rei similitudinem gerentes: cui possunt merito similari. Quæ passiones ut amoueantur ab eo: cui consilium poscimus: si recte uelit præstare consiliũ: necesse est ut tranquillus remaneat animus ad interrogata. Potest insuper hæc fictio aliter aperiri: protheũ scilicet accipi loco diuinationis hydromanticæ: & tunc qđ oceani Thetidisq; sit filius: poterit non incõuenienter exponi: cum talis diuinatio fiat in aqua: ut ipsum sonat nomen hydromãtia: ab hidros qđ est aqua & mantia diuinatio: & omnis aqua ex oceano & Thetide est. Quod aũt uarias sumat formas eo potest dici: quia sit sacrilegium istud circa flumĩa: quæ sui rursus murmure plurimas imitantur formas. Seu forsan in hac operatione ad habẽdũ quod quæritur est de necessitate aquas moueri: quo in motu & murmur aliquod aditur & uariæ uidentur formæ: quibus in quietem positis uaticiniũ sumitur. Quod autẽ pastorem Neptũni seu oceani dicunt: causa supra dicta est ubi de oceano. Currum illi attribuunt ad designandas aquarum illius maris circũuolutiones. Quod autẽ ab equis bipedibus trahatur: iõ dictum est: quia mare illud abundat phocis: quibus & pedes & caput & totum fere corpus ab umbelico supra est instar uituli. deorsum uero pisces sunt: & sic cum tantũ duo sint illi pedes bipedes equos uocant.

De Melanthone filia Prothei. Cap. X.

Melantho ut Theodontius asserit: filia fuit prothei senis: cui cõsuetudo fuit positis uestibus delphines inequitans uagari per maria patris. Quæ cum formosa esset: in gratiam uenit Neptũni: qui in delphinẽ mutatus illi applaudens eã in consensum sui traxit: & transportatam etiam uiolauit. Asserit Barlaam rei huius ueritatem fuisse puellã hanc in gratiam suam allexisse delphinẽ: & eã solitam nõnunq̃ dorso eius insidere: atq; ab eo per mare deferri: & demum ad lorum ubi conscẽderet referri: ad ultimũ tamen quacunq; ex causa factũ sit: eam in mari necatam. Miraberis forsan serenissime rex fœminã a Delphine illesam ferri: quod ne fabulosum putes: de q̃busdã libet apponere. Legimus enĩ plinio grauissimo uiro scribente in aphrico littore apud hypponem diaritum delphinem fuisse ex hominũ manu cibum sumentem seq; tractandum manibus ꝓbentem & nantibus alludentẽ: atq; conscendentes portantem: & a flauiano proconsule Aphrycæ unctum unguẽtis: odore quonĩ nouitate sopitũ aliquãdiu more exanimis fluctuatũ: ac deinde expergefactũ quasi iniuriã passum per menses aliquos secessisse: qui cũ demũ

rediisset:& fere omnis prouincia ad hoc miraculũ spectuta concurreret ab Hypponensibus uenientiũ amicorum sumptibus grauatis occisus est. Præterea & Alexãdri macedonis æuo fuit in littore Asiæ puer adeo a delphine uno dilectus:ut eo discedente eũ sequeref in littus:& in arenam usq; inuectus expirauit. Similiter ut scribit Iaso egesidemus:puerũ hermẽ noie Delphiné super maria equitaoté : qué cũ repentina ꝓcella fluctibus exanimasset: a Delphine mortuus in littus reductus est:qui cũ liquido se mortis pueri causam fuisse fateref:nõ in maria retrocessit:sed in littore expirauit. Quid multa dicam? oõ est nouũ neq; inusitatũ delphinos cũ hoibus amicitias habuisse. Sed redeuntes unde diuertimus. Sunt qui dicãt q; Melantho albedo iterpretetur:quæ ex assidua maris fluctuatione oritur:& supra delphines piscesq; alios fert : & a Neptũno.i.a mari uiolaf quod ĩgurgitatur:& denuo restauratur. Ego auté unde hoc ab his sumptũ sit nescio : cum sciam melan græce nigrum sonare latine.

De Idothea Prothei filia. Cap. XI.

IDothea Prothei senis fuit filia:ut in Odyssea testaf Homerus dicens Prothei sortis filia marini senis idothea. Huic enĩ maxime animũ ꝓmoui. & paulo infra ubi eã de ꝓtheo patre suo loquenté Menelao regi ĩtroducit atq; dicenté. Immortalis ꝓtheus ægyptius:qui maris totius ꝓfunditates scit Neptũni famulus. Húc auté meũ fantur patré eé : atq; genuisse me. Hãc dicit Homerus obuiasse Menelao in insula Pharos:quæ in cõspectu ægyptiæ Alexandriæ est:in qua uentorũ cõtrarietate inutus detinebaf : & ei consiliũ primo dedisse:ut ad Protheũ accederet:& quid agere deberet ostẽdisse. demũ eum sub choris phocarum in antro Prothei cũ tribus sociis abscondisse. Idothea:ut quidam uolunt:formosa interprætatur dea:per quã maris tranquillitatem intelligi uolunt. ea enim trãquillitate factũ est ut posset Menelaus accedere ad Protheum.

De Corufice Oceani filia.ix. Cap. XII.

COrufices:ut Ciceroni placet fuit filia Oceani:quã ipse asserit ab Archadibus Chorion noiari: Affirmãs præterea eã placuisse Ioui:& Iouẽ ex ipsa suscepisse mineruã:eam.s.quæ quadrigarũ fuit inuentrix. Cur auté oceani dicaf filia q; nõnunq̃ de aliis dictũ est responderi põt:nobilé.s.fuisse mulieré natã circa littora oceani. Seu uelimus:q; etiã possibile est:Oceanũ hominem insignem fuisse ob aliquã Oceani similitudinem sic nuncupatum.

De Nereo.x.Oceani filio.hic genuit nymphas:quæ multæ sunt:uerum quoniam nisi de quattuor fit singularis mentio.earum tantum nomina appotiam.genuit ergo Cymodocem:Thetim minorem : Galatheã & Arethusam & alias. Cap. XIII.

NEreũ marinũ deũ Oceani & maioris Thethyos filiũ prisci gentiliũ uoluere theologi: eiq; Dorim sororem suam iunxere cõiugio:ex qua uolũt nymphatũ agmẽ suscepisse. Is enim aqua est : uulgo enim græce Neros aqua dicitur. Oceani & Thetidis filius:eo q; omnis aqua ꝓgrediaf ex illo. Qđ auté alio noie uocef:ab illo põt esse causa:qa sinus sit maris:& sic est:nõ eo æuo factus:quo Oceanus factus est. Refert enim Põponius mella Herculis opus fuisse abilã mauritaniæ promõtoriũ a Calpe Hispaniæ monte olim separatũ cũ perpetuo essent iugo cõiuncti:& tunc medias in terras oceanũ intrasse: & sic oceanus mediterraneus factus noua potuit quæsisse noĩa. Introductus auté Nereus cũ Doride cõiuge : idest aquarũ amatitudine multas apud nos genuit nymphas:idest humiditates:quæ forsan ante non erant.

De Nymphis in generali. Cap. XIIII.

NYmphæ generale nomen est quatũcunq; humiditatũ:quod ideo dico : quia humiditates secũdũ diuersitaté rerum: quibus deseruiunt nomina diuersa accipiunt:ut in sequẽtibus apparebit. Hæ ut dictũ est:Nerei & Doridis filiæ dictæ sunt:eo q; a mari omnis deriuetur humiditas. hatũ quidem aliæ sunt marinæ:& appellantur nereides a Nereo patre. Ex his Homerus in iliade nominat xxxiii. quas ad cõcussam Thetidẽ ob mortem Achillis filii sui cõuenisse dicit : quarũ hæc sunt noĩa:Glaucis Thalia: Cymodoci:Nisea: Spio: Thoi:Cymothoi: Acthei:Liminoria:Melin:Iera: Amphitoi: Agaui: Doto: Proto:Pherusa:Dinameni:Doxa:Meni: Amphinomi:Gallianira:Doris:Panopi:Galathia:Nimertis:Apsedis Callianassa:Climeni:Iaoira:Dyanassa:Mera:Orithia:& Amathia. Præterea & alias superesse dicit . Hax si qs haberet significata nominũ:credo aduerteret facile eas proprietates aquax maris : & accidentia circa eas demostrari. Sunt & aliæ quæ dicunf fluminũ & hæ uocantur nayades: eo q; nays interpretetur fluctus uel cõmotio. & ideo nayades dictæ quia fluant flumina & in motu continuo sint. Ex his Virg. in Geor. xviii. noiat uidelicet Climes:Drimo:Xanto:Logea:Philedoce:Nisea:Espio:Thalia: Cymodoce: Cydippe: Licoras: Clio: Berce:Ephyre:Opis:Deiopea:Arethusa:& Achao. Quas ego existimo fluuiox uarias designare ꝓprietates. Nec obstat his ĩmixtas esse:uel aliis aliquas ex noĩatis inter nereidas:cũ debeamus credere nonnullis proprietaribus mare & flumina conuenire. Sunt & aliæ quæ dicũtur fontium:& eæ appellanf napeæ: quasi napteæ .i. aquax fomites. Nam napta apud persas fomes est. & si non sit aquarũ transũmptiue aliquando uocabula apponuntur. Sunt enim fontes fluuiox continuũ nutrimentũ. Ex his enim numerantur nouem : qbus Castalius fons dicatus est. quax nomina noo apponam:quoniã musæ uocanf. & de eis alibi fit sermo prolixior Sunt & aliæ quas nemorũ dicunt:& hæ driades uocitantur:eo q; dryas arbor sit seu quercus. Ex his Claudianus ubi de laudibus Stilliconis septé nominat:has.s. Leootadome. Neuopene:Thero:Bitomarthis: Lycaste Agaperte:Opis. Quas ego non dubitem:qn arbox proprietates in generali interpretatæ describant. Sunt & aliæ quas arbox dixere: easq; Amadryades uocauere:quas in speciali arbores:noo in generali nemora amantes. Aliæ uero sunt montium:quas dixere Oreades. nam Oron græce latine mons dicif. Sic etiã & aliæ hymnides appellantur:ut placet theodontio:quas dixit pratorum atq; florũ nymphas existere. Has auté omnes

aliquando mori & deficere dicit Aristoteles. Sicut panes faciunt fauniq;. Sane ply. in lib. naturalis hystoriæ. nereydas nõ simpliciter aquas seu aquarum proprietates esse consentit dicens. Et nereidum falsa opinio nõ est: squãmis modo hispido corpore etiam: in quo humanam effigiem habent. Nãq; hæc in eodem littore. s. Olisiponẽsium spectata est: cuius morientis etiam cantum tristem Accolæ audiuere longe. & Diuo augusto legatus Galliæ complures in littore apparere exanimes nereydas scripsit. Hæc ply. Ad quam opinionem for tius roborandam subdit & ipse ply. Auctores habeo in equestri ordĩe splendentes uisum ab eis ĩ Gaditano Oceano: Marinum hominem toto corpore absoluta ascẽdere similitudine nauigia nocturnis temporibus: statimq; degrauari: quas ĩsederit partes & si diutius permaneat etiam mergi. Tyberio principe cõtra littus in sularum lugdonensis prouinciæ trecentas amplius beluas reciprocans destituit Oceanus miræ uarietatis & magnitudinis: nec pauciores in sanctonum littore: iterq; reliquas elephantos & arietes candore tantum cor nibus assimilans: nereydas uero multas. Hæc Ply. Quod & si claro homini atq; erudito plurimũ credi pos sit: non sic propterea deliris mulierculis & agrestibus ignaris asserentibus absq; rubore uultus se ex fonti bus formosissimas mulieres: quas ipsæ lammias uocãt prodeũtes uidisse. Sunt præterea: ne nos nimis arctemur à significato uocabuli: & aliæ nymphæ: ut sæpissime uocauere poetæ: utputa Cyrces: Calisto: Climenes: & aliæ huiusmodi multæ: quæ ueræ fuere mulieres: pro quibus nulla superior fictio intelligenda est: quinim mo tales seu pro talibus accipiendæ & intelligendæ sunt puellæ uirgines atq; nobiles: & thalamorum colen tes umbras: ideo nymphæ dictæ: quia ex fleumatica complexione: qua uigent: tanquam humentes molles & delicatæ sunt: & tenellæ & in eas tanquam in res aqueas facile omnis potest impressio. Agrestes autem fœ minæ utplurimum exhausto laboribus: atq; feruore solis humido hispidæ sunt: & duræ cutis: & ideo nym pharum nomen merito perdidere. Et hoc in generali de nymphis dictum est.

De Cymodoce filia Nerei. Cap. XV.

c Ymodoce nympha ex filiabus Nerei una est: quã dicit Seruius cursus fluctuũ interpretari.

De Tethyde minore Nerei filia & matre Achillis. Cap. XVI.

Tethis minor nympharũ una fuit: de qua dicit Ouidius: q; cũ cõsuluisset Protheũ de successibus suis: sic illi fuisse respõsum. protheus dea dixerit unde Cõcipe. mater eris iuuenis: qui fortibus ar mis Acta patris uincet: maiorq; uocabit illo: Tandẽ cũ esset speciosissima uirgo a Ioue dilecta est: qui tamẽ a respõso territus: ne forsan ex eo ipsa cõcipet filiũ: qui illũ regno pelleret abstinuit. Ipsa autẽ pelleo filio Aeaci regis nupsit: & ex eo cõcepit & peperit Achillem filiũ: quẽ Chironi centau ro nutriendũ tradidit: eiq; existẽti in troiano bello cũ arma pdidisset in morte Patrocli amici sui a Vulcano noua ĩpetrauit. Cuius fabulæ & potissime responsi Prothei euidẽs fortitudo Achillis causam dedit: cũ post factũ uaticiniũ adinuentũ sit. Hanc dicit Leontius Chironis fuisse filiã: & Tethyos insulæ cultricem: nec tãtũ ob habitatã insulã maris filiã habitã: & Tethydẽ appellatã: quãtũ a moribus filii. eo q; furiosus & impius mo re maris fuerit: & ideo Tethis. i. furẽtis dictus est filius: & ĩde nomẽ ipsa sortita est post filii furiã: cũ aliud ha beret ante.

De Galathea Nerei filia. Cap. XVII.

Galathea ex nymphis una Nerei filia fuit: ut paucis carminibus ostendit Ouidius in psona eius di cens. At mihi cui pater Nereus: quã cerula doris Enixa est &c. Ex qua talis extat fabula. Acis pul cherrimus adolescens siculus a Galathea dilectus ẽ: cũ illã sũme diligeret Polyphemus cyclops: q cũ nõ diligeret: & Aci die una Galatheæ iũctũ cerneret: iratus illũ saxo illisit: atq; occidit: quẽ Ga lathea in fluuiũ siculũ trãsformauit. Cuius fabulæ allegoria talis esse põt. Galathea dea albedinis est: per quã albedinẽ undarũ sese frangẽtiũ ĩtelligo. Acim autẽ amat. i. fluuiũ suscipit: quia flumina oĩa in ma re uoluunt. Theodontius autẽ dicit sub hac fictione historiã latere asserẽs Polyphemũ ĩmanẽ fuisse Siciliæ tyrãnũ: & cũ Galatheã singularis pulchritudinis puellã amaret: eãq; per uim ostuprasset: cõtigit ut aduerte ret hanc cũ Aci siculo adolescente misceri: quã ob causam ĩdignatus iuuenẽ iussit occidi: & in fluuiũ deiici: cuius nomẽ fluuio postea datum ab incolis est. Galatheæ autẽ amore nõ permittente nil egit.

De Arethusa Nerei filia. Cap. XVIII.

Arethusas fuisse duas cõperi: quarũ altera Nerei & Doris fuit filia: de qua talis fert fabula. Dicunt enĩ hanc elidis fuisse nymphã: & Dianæ comitẽ: quã cũ fessam & uestimẽtis nudã: ac se in alpheis undis lauantẽ Alpheus elidis fluuius uidisset cõfestim desiderio sui captus illã tenere uoluit: uerũ ipsa territa cœpit fugã: & cũ sequeret eã fluuius: nec iam sibi uideret posse euadere: orauit Dianã dominã suã: ut illi opẽ ferret: quæ illã nube texit: quã cũ circuiret fluuius: Arethusa timore sudans in fontẽ uersa est. Cuius undis cũ suas miscere conaret Alpheus: ipsa a terra absorta est: & in orthigiã usq; insulã dela ta: & inde in Siciliã: usq; quo etiã Alpheũ eã secutũ dicũt. In qua fabula monstrũ designat apparens. Nã certũ est alpheum elidis fluuium eẽ: & apud syracusas Siciliæ habere exitũ: qđ probare uidet Seneca philosophus ubi de quæstionibus naturalibus sic dicẽs. Quidã fontes certo tpe purgamẽta eiectãt: ut arethusa in Sicilia quinta quoq; æstate per olimpia: inde opinio est alpheon ex achaia eousq; penetrare: & agere sub mare cur sum: nec anteq̃ in syracusano littore emergere: ideoq; his diebus qbus olympia sunt uictimarũ stercus secũ do traditũ flumini illic redũdare. hæc Seneca. Ab hoc igit euẽtu fabulæ locus adinuẽtus est. Ouidius tamen agit carmine suo: ut maius uideat miraculũ: dum dicit in eodem arethusa. Pars ego nympharũ: quæ sunt in achaide dixit. Vna fui. &c. Verũ hanc: & si absorptã a terra ostẽdat: nõ in Siciliã uenisse dicit: sed in orthigiã i sulam erupisse. qualiter aũt postea in Siciliã uenerit nõ habet: sed qualitercũq; fuerit: uel uenerit hæc eadem uidetur eẽ: quæ se fatet in elide ab alpheo dilectã. Et sic per subterraneos meatus in Siciliã deuenisse: ut etiã testari uidetur Virgilius illi dicens. Sic tibi cum fluctus subterlabere sicanos. Doris amara suam nõ ĩtermi

fceat undá. Et fic fons & indé fluuius ex elide in Siciliá uenit:& ob ísecutioné fluminis amor fluminis in fontem ꝑsumptus est. Altera uero arethusa in Ithaca insula fons est: de qua sic dicit Homerus. Penes coraci petrá ac fonté arethusam: Leontius uero ex hac arethusa refert: quédá fuisse in Ithaca uenatoré; cui corax nomen; qui furore impulsus ex petra quadá præcipité se dedit in mare:& ob id petra illa ab eo corax denoíata est: mater auté eius: cui arethusa nomé: hoc uidés dolore percita in uicinú petræ fonté se ꝓiciens enecta est: & sic de se nomé fonti dedit:& sic sunt duo fontes arethusa uocati. Solinus auté ubi de mirabilibus mundi tertiú addit asserés apud thebas fonté esse: cui etiá arethusa nomé: sed apud quas Thebas nõ dicit.

De Acheloo flumine Oceani. xi. filio: qui genuit Syrenas. Cap. XIX.

Achelous fluuius: ut dicit Paulus: filius fuit Oceani & terræ. Seruius dicit eius matré esse Thetydé Teodontius eú solis & terræ filiú uocat. Homerus in Iliade non tantú Acheloum: sed oés fluuios dicit Oceani filios sic aiens. Neq; ꝓfundissimi magna potétia oceani: a quo oés fluuii & totú mare:& oés putei longe fluút. Terrá auté fluuioꝝ matré esse per Virgilii carmé in geor. cõprehendi põt: dú dicit. Iáq; demú mirás genitricis & humida regna Speluncisq; lacus clausos lucosq; sonátes Ibat: & ingenti motu stupefactus aquarum. Oía sub magna labentia flumina terra Spectabat &c. Cú ergo in uétre terræ ante ortú cõsistant flumina:& eius ex uentre effluát bene terra mater dicit᷑ fluuiorú. Quod auté dicebat Theodõtius rõne nõ caret. Volút eni physici a tractu solis nõnullas aquas í terræ cauernas deduci per humiditaté uaporú solis caloré sequétiú: qui in frigidis terræ uisceribus euaporátes in aquá uertunt᷑: quæ ꝑ occultos meatus in supficié ueniés erúpit in fonté:& quádoq; fluuiú cõficit. Quod auté de origine huius dictú é; de reliqs etiá intelligatur necesse est: ne oporteat replicare quotiés de flumine aliquo sermo fieret. Is auté fluuius: ut ait Ouidius: gemino cornu olim erat insignis tandé ob peritá Deianirá Oenei regis calidoniæ filiá in cõiugiú Herculi despõsatá: cú eo in certamé deuenit:& cú sese in uarias transformasset figuras ad ultimú uictus & spe cõiugii:& uno cornu priuatus est. Primúq; præterea Lactátius & Seruius dicút hunc fuisse: qui uinú poculis miscuerit: qđ etiá testat᷑ Virgilius. Poculaq; inuétis acheloia miscuit uuis. Eúq; syrenarú patré esse uoluerút. Quid per hoc sentiédú sit exquirétes sciédú acheloum fluuiú e pyndo monte fluere: ut scribit Plinius:& ut Vibius sequester de fluminibus asserit: primus fuit; qui terrá erupit:& ut idem plinius aitacarnaniá ab ætholia diuidit:& per fines ꝑebiorú efflués in mahacú sinú effundit᷑ hostio obiectas habens insulas thynnidas: ex qbus assiduo terræ inuectu cõtinéti quasdá iunxit. Certamé tamen eius & Herculis cessit: ubi eiusdé labores in sequétibus scribemus: ut dabit᷑ exponemus. Vinú auté poculis miscuisse: nil aliud ítellexisse ueteres puto: nisi qa primo penes eú in græcia uineæ plantatæ sunt; quæ in usu ante non erant; & sic ex cõloco primo uinú propinatú est. de syrenis auté dicet᷑ in ꝓximo.

De Syrenis filiabus Acheloi. Cap. XX.

Syrenas tres fuisse Seruius & Fulgentius asserút:& acheloi atq; caliopis musæ filias: cantátesq; dicunt alterá uoce: alterá cithara:& tibiis tertiá. Leontius uero illas dicit fuisse quattuor sic núcupatas. Aglaosi: Telcipoi: Pisno:& Iligi. easq; filias acheloi & Terpsicores musæ: quartá tympano canere supaddés. Has dicit Ouidius socias fuisse proserpinæ: eáq; raptá diu quæsisse: quá cú non reperissent in marina mõstra fuisse cõuersas: ora uirginú habétia:& corpus ad umbelicú usq; fœmineú: abinde infra pisces existétia: quos alatos Albericus dicit:& eis galinaceos pedes addit: & retéta modulationis doctrina: qua ante mutationé utebant᷑: dulcissimá canút melodiá. Eas præterea dicit Seruius iuxta pelorú Siciliæ ꝓmõtoriú primo: deinde ad capreá insulá secessisse. Plinius uero dicit Neapolim calchidiensium: & ipsá Parthenopé a tumulo syrenis appellatá:& sic iam qnq; syrenas habemus. Deinde paulo post dicit idé Plinius nuceria Surentú cú ꝓmontorio Mineruæ syrenú quendá. &c. Aristoteles auté ubi de mirabiliú auditu dicit. In extremo Italiæ ubi pelorus scissus ab apénino iter tyrrheno mari í adriacú præbet. syrenicas aút ísulas residere eisdé ibidé sacrú cõsistere téplú: in quo plurimú ab ídigenis sacrificiis honorant᷑: quæ cú tres sint nõ absurdú est nominú meminisse. Vna ex eis igit᷑ Parthenopeia appellat᷑: secúda leucosia: tertia ligia núcupat᷑. Hæc ille. Has aút ísup aiút sui cátus dulcedine nautas in sõnú trahere: sopitos mergere: mersos ultimo deuorare: q̄obrem in prátis íter occisoꝝ ossa illas pingebant ueteres:& nõnulli mortuas dicút dolore: q̄ a se Vlyssem prætereunté trahere nequiuerunt: ut in Odyssea describit Homerus. hæc de illis legisse memini: in quibus qđ fingentes senserint aduertendú est. Palefactus ante alios in libro ícredibiliú scribit has meretrices fuisse solitas decipere nauigátes. Et Leontius asserit uetustissima haberi fama apud Etholos prima græcoꝝ fuisse meretricia:& tantum Lenocinio facúde ualuisse: ut fere omnem Achaiam in suam uertissent prædam: & ex hoc arbitrari fabulæ originis syrenaꝝ locú fuisse concessum:& sic ille Etholiæ fluuius pater é dictus: eo q̄ eú penes prima sua scælesta cepere seruitia:& ut itelligamus per labenté fluuiú patré lasciuiá effluenté concupiscentiá meretricú: qbus ob blandá fere oíum facundiá caliope. i. bona sonoritas mater ascribitur. Demú prima uocatur Parthenopeia a partheno: quod est uirgo: cõsueuere quidem meretrices doctæ uolétes exteros irretire uirginum seu pudicarú matronarum moces fingere: oculos. s. in terram deicere: uerba pauca facere; erubescere: tactum fugere: petulcis etiam gesticulationibus ludere:& huiusmodi: ut ex his arbitrentur ísipidi hostem honestatis hospité esse:& incognitú appetant: qđ erat cognitú fugiendú. Secunda dicitur leucosia: a leucos: qđ est album. Ex quo sumendú reor oris formositaté:& corporis decentiá atq; uestiú: & ornamentoꝝ splendidam apparentiá: qbus comptæ incedunt illecebres. Nam si desint ista: cú ab ignaris per exteriora iudicentur intrinseca; non facile deueniet ad intentú: cú de sui natura turpes uilipendant᷑ & pauperes. Tertia dicitur ligia ab iligi: qđ est circulus; seu gyrum: ex quo ísipientis captiuitas assumenda: quæ adeo irretitos tenet astrictos; ut etiam si nouerint scælestissimas esse: quas amant nequeant uolentes uincla dissoluere. Harú

autem cantus uoce:fidibus:& tibiis quid aliud putandi sunt:nisi melliflua uerba:gemitus:blanditiæ: risusq; lasciui: & petulantiæ:quibus carcerati nautæ.i.exterriti trahuntur in somnum a talibus.i.in sui obliuionem sepsos spe stolida decipientes donec his liguriensibus mercimonia omnia:facultates & nauigia dederint: & sic demersi non in mare: sed ĩ sterquilinio obscœnæ libidinis deuorentur ab his marinis:immo infernalibus monstris:quæ eis nudatis atq; repulsis.in pratis: idest in deliciis ossibus miserorũ.i.exinanitis memoriis nudatorum insident:seu eosdem infami seruitute premunt. Ab umbilico autem infra ideo pisces esse dixere:ut cognoscamus ad decorem eo usq; uirgineũ corpus.i.pulchrum atq; decens mulieribus esse concessum:ut appareat homo.in umblico autẽ omnẽ libidinosam mulieꝝ concupiscentiã esse credunt:cui soli quod corpori deorsum restat deseruit:ex quo non absurde piscibus similantur:qui animalia sunt lubrica & facile in aquis huc illuc discurrẽtia:sic & meretrices cernimus ĩ coitum discurrere uarioꝝ:quod per alas etiam designatur. Eas autem habere gallinaceos pedes ideo uoluere: quia prodige & inconsiderare credentium eis dispergant substantias. Socias autem has fuisse proserpinæ ideo fictum puto:quia Proserpina sicula abundãtia rerum sumenda sit:ex qua utplurimũ libidinis pruritus subsequitur & ciborum ociorumque diuitiæ ministrantur. Hæc autem dum subtrahitur:ut fit remanente ob cõsuetudinem appetitu:dum perquiritur nec inuenitur: & ob penuriam appetitus acuitur fit ut a multis in lupanar usq; quæratur. Dicunt insuper has incolere insulas & littoralia loca:quod ideo dictũ est:qa sic sit. Nequeunt enim huiusmodi fœminæ ubi cognitæ sunt aucupiũ facere:& iõ hæc ex ꝓposito ĩcolunt loca:ad q̃ crebro forẽses adueniãt: ut illos possint ĩcognitæ laqueare. De his qdẽ syreois deo plenus Isaias dicit. Sytenæ & demonia saltabãt ĩ Babylonia:qđ forsan æuo nr̃o ĩ noua Babylone cõtigisse uidimus. Sunt aũt syrenæ dictæ a syron:quod est tractus.trahũt.n.ut ꝑmonstratũ est.

De Inacho fluuio.xii.filio oceani qui genuit Ionem.Phoroneum:& Phlegeum. Cap. XXI.

INachus achaiæ grandis est fluuius irrigans, ut ait Pomponius: argolicos campos. Hic ut cæteri oceani & terræ dicitur filius:pro quo sentiatur uolunt ueteres de Inacho rege sycioniorum:a quo denominatus est:qui ut Eusebius ait:regnauit:regnãte apud assyrios Balameo seu Xerxe circa annos mundi.iii.Mil.ccc.xlvii.qua tempestate Iacob natus est.

De Ione Inachi filia & matre Epaphi. Cap. XXII.

IO:ut dicit Ouidius: filia fuit Inachi:ex qua talem recitat fabulam. q; cum esset formosissima uirgo a Ioue dilecta ẽ:qui illã a paternis undis redeuntẽ atq; iam fugientẽ:orantemq; tenebris superinductis detinuit:& oppressit:& cũ iuno ex alto uidisset tenebras suspicata descẽdit in terras:& tenebras soluit:qđ iuppiter uidens:ne pateret crimẽ:puellã transformauit ĩ uaccã:eamq; laudãti atq; desposcẽti iunoni ægre dono concessit:quæ ilico Argo filio Aristids:cui centũ erant oculi bini & bini dormiẽtes uicissim:seruandã tradidit:cui cõpatiens iuppiter misit Mercuriũ ut illã custodia liberaret: q pastoris sumpta forma argo iũctus ẽ:cui dum redderet fistulæ rationẽ:eum tetigit caduceo & ĩ profundissimũ somnum omnes una oculos eius astrinxit:& ĩde dormientẽ gladio ĩteremit:qđ uidens iuno Argi oculos sumẽs illos caudæ pauonis auis suæ apposuit:& uaccæ ĩmisit oestrũ:quo infestata cursum rapuit:& peragratis locis plurimis nõ ante destitit:q̃ ad ægyptios ꝑueniret: ubi qeuit:& ꝓce iouis a iunone eidẽ forma pristĩa restituta ẽ:& ut uolũt plurimi: ioui peperit Epaphũ:misitq; Api nepoti suo:& ex ione ab ægyptiis isis dicta ẽ. Cuius fabulæ duplicẽ esse sensum puto:naturalem scilicet & historiographum:quorum talem naturalem existimo: ut hic iuxta Macrobii sententiã ꝓ sole Iuppiter accipiẽdus sit: q sol inachi fluuii filiã amat.i.humani seminis uitalem humiditatem ut in eam agat:fiatq; quod ait Aristoteles.homo hominem generat & sol:quam quidem humiditatem inachi iuxta fictionẽ filiam:tunc tenebris circundat: cum ĩ utero matris suo ope conceptum fœtũ auget:& conseruat:quas quidem tenebras tunc iuno.i. luna:ad quã spectat meatus ampliare corporum resoluit:cum inuocata more ueteri:eo q; dea parturientium haberetur illum iam maturum deducit in lucem:quem iam sol in uaccam transformauerat:idest ex humiditate humani seminis cõcreta animal fecerat:& ideo in uaccam transformatus dicitur homo:quia uti uacca laboriosum & fructuosum sit animal sic & homo:qui quidem uti ad uolatum auis:sic & ipse nascitur ad laborem: quorum autem fructuosus sit labor deus ipse cognouit. Demũ hic iam natus argo seruandus committitur:idest rationi: cui profecto multa sunt lumina semper & in salutem nostram uigilantia. Sane Mercurius:idest blande carnis astutia.caduceo idest suasionibus pessimis: in somnum rationem deducit:atq; ĩterimit:eaq; superata atq; deiecta Iuno: idest regnorum præeminentiarum:atq; diuitiarum concupiscẽtia.uaccæ:idest humano appetitui summitit oestrũ:idest sollicitudinis acquirendi stimulum. Hinc miseri cursum rapimus:uagamur & circumagimur fluctuantes quietem eis in rebus quærentes:in quibus ne dum sit quies: sed cõtinuus labor inest talis ut anxios nos ad ultimũ deducat in ægyptum:idest in tenebras exteriores ubi fletus & stridor dentiũ. & ni nobis diuino munere suffragium præstetur:Isis efficimur:idest terra.sic enim isis interpretatur & a cunctis tanquam res uilis atq; deiecta calcamur. Et hæc quantum ad naturalem & mysticum sensum dicta sint. Ad hystorialẽ autem uidentur sufficere quæ supra de Iside Promethei filia dicta sunt: si hanc potius q̃ illam ægyptiam isidem esse uelimus. Theodontius uero & Leontius aptissime negant Ionem hanc in Aegyptom transfretasse: aut unquam Isis habuisse nomen: quinimmo dicit alter eorum eam apud Ionas regnasse: eosque de suo nomine nuncupasse. Quibus & si multum Ouidii obstet auctoritas: multum tamen fidei affert inconuenientia temporum. Eusebio, enim teste in libro tempotum Inachus apud argos regnauit circa annos mundi.iii.M.ccc.xlvii.eumque annis quinquagĩta regnasse dicit Eusebius idem:infra quod tempus Ionem natã necesse ẽ. Potuit hac tẽpestate iouẽ ætheris filiũ esse:ex quo & Nyobe Phoronei filia natũ Apin nõ Epaphum. Reliqui uero iones diu fuere post istum:ex quibus secũdus isidi Promethei filiæ cõtemporaneus est.

Nam regnante argiuis Phorbante Isis ipsa Promethei filia floruit ætate:& eadẽ tempestate cõstat Argũ fuis/
se cuncta cernentẽ.Inde idem Eusebius in eodẽ libro anno mũdi.iii.M.dc.xlvii.regnante Cecrope athenis di
cit Ionẽ Inachi fuisse filiã:eidẽq; Ioue imixtũ:& eã ãno Cecropis.xliii.ĩ ægyptũ trãsfretasse.Subseq̃nter adhuc
Eusebius in eodẽ libro dicit ãno mũdi.iii.M.dc.xxix.Danaũ argiuo℞ regẽ fuisse:& eius filiã Hypmestrã ean
dem Isidem seu Ionẽ esse.Postremo in eodẽ uolumine asserit anno mũdi.iii.M.dcc.lxxxiii.regnante Lynceo
argis:& athenis Pandione Hypermestrã:quã Isidẽ uocauere:fuisse.Q̃d q̃dẽ tempus satis compent Ioui cretẽ
si:qui Iuppiter tertius fuit.Quibus tã diuersis historiographorũ opinionibus fere stupefactus:quid teneã de
hac Iside nescio.Hoc tamẽ scio:quia temporis cõformitas Isidis Promethei rũ Ione:& historia:quæ si nõ ue
ra est:uero tamen similis est:me magis q̃ ad aliquã aliarũ trahit.Sane:ut ad aliqua circa allegoriã huius Ionis
per alios dictã reuertar:aliis omissis dicunt hanc Ioui in uaccã fingi mutatã:quia in naui cuius erat isigne uac
ca:in ægyptũ transfretasset.Quæ postmodũ diu:ut dicit Fulgentius:ab ægyptiis in summa reuerẽtia habita
est:& ibi lr̃as ægyptiis tradidisse:q primo signis loco lr̃atũ utebantur:eosq; terræ docuisse culturã:& ut pla/
cet Martiano:lini usum sementẽq; primã ibidẽ adinuenisse:atq; seri fecisse:& multa eis etiã cõmoda demon
strasse.Esto Augustinus in libro de ciuitate dei.dicat quosdã scribere eã de æthiopia in ægyptũ uenisse regi/
nam.Præterea eam Api nepoti suo:qui post eam:& aliqui ante eam dicunt:in ægyptũ etiã transfretauit:nu/
psisse.Eusebius uero eam cuidam nupsisse Telegono scribit:& ex quocunq; habuerit seu ex Ioue seu ex Api
uel Telegono Epaphũ filium peperisse uolunt.hæc insuper propter concessa commoda doctrinis suis ægy/
ptiis ab omnibus habita est:& dum uiueret omni diuino cultu honorata:& post mortẽ ut ait Augustinus
ubi supra:adeo fuit illis grata:ut capitali crimine reus fieret:siquis eam fuisse hominẽ diceret.

De Phoroneo Inachi filio:qui genuit Egyaleũ & Niobẽ. Cap. XXIII.

PHoroneus:ut Eusebius in libro temporum scribit:filius fuit Inachi:& secũdus apud argos tenuit
regnum:Belocho regnante assyriis & sicioniis Leucippo:Fuit quippe homo insignis industria:&
sapientia conspicuus:Cuius tempore primo legum & iudiciorum argos clarior facta est.Nam ob
hoc iuris ciuilis periti dicunt cum locum quem forum dicimus:in quo.s.iura petentibus reddun
tur denominari.Cuius præterea filios Egyalcum atq; Niobem fuisse dicit Eusebius.Asserit insu/
per Lactantius hunc primum Iunoni sacrificasse.

De Egyaleo Phoronei filio. Cap. XXIIII.

EGyalcus:ut testatur Eusebius:Phoronei fuit filius.Huic Apis quem Phoronei filium quidam di/
cunt.quod etiam idem uelle uidetur Eusebius:dato dicat eum ex Niobe filia Phoronei Iouis filiũ
primum:ex mortali fœmina susceptum fore:postquã argis regnasset:in ægyptum trãsitus Acha/
iæ regnum liquit:sed cui imperauerit regioni non dicit.Eusebium autem in se discordantem de
Api:quem a Iouis & phoronei dicit filium:ut uerum scripsisse uideatur:est possibile duos fuisse quibus no/
men idem:quorum alter Iouis:alter phoronei fuit filius:& sic identitas nominis ueritatem historiæ im/
cauit.Quod autẽ duo fuerit per Eusebium apparet:quorum unus:ut ipse ait:sycioniorum rex fuit:circa an/
nos mundi.iii.mil.cc.xxix.Alter uero apud ægyptios deificatus est anno mundi.iii.mil.cccc.lvii.& hunc idẽ
dicit Eusebius regem argiuorum fuisse anno mundi.iii.mil.cccc.lvii.& cum Egyaleum fratrem suum re/
gem fecisset achaiæ ad ægyptum nauigasse.præterea idem Eusebius scribit anno mundi.iii.mil.ccc.xiii.Io/
uem niobi filiæ Phoronei immixtum & ex eo concubitu natum Apim:quem postea serapim ægyptii uoca/
uere.Deus rei huius uideat ueritatem:ego quidẽ has intricationes non intelligo:ne dum explicare queã.

De Niobe filia Phoronei:quæ peperit Apim. Cap. XXV.

NIobe:ut Eusebio placet:fuit filia Phoronei:esto Geruasius Tileberiensis in libro ociorum impera
lium asserat:hanc matrem Phoronei non filiã:quod quidem non est impossibile idem nomẽ ma
tri & filiæ fuisse.Cum hac aũt dicit Eusebius & post eum Lactantius:immixtum Iouem:cum an
te mortalium nulli fuisset immixtus:& ex ea suscepisse Apim qui post Phoroneum regnauit ar/
giuis:& ab ægyptiis postmodum Serapis dictus est.

De Phægeo Inachi fluminis filio. Cap. XXVI.

PHægeus:si Augustino credimus:Inachi fuit filius:qui dum adhuc iuuenculus moriretur:ad eius
tumulum templũ constructũ est & sacra ordinata:ut & tãquã deus etiam coleretur.Primus qui/
dem sacella diis instituerat:& honores diuinos impenderat:docueratq; regni sui rudes homines
tempora per menses & annos destinguere.Quibus meritis a suis deus habitus est.

De Peneo flumine.xii.Oceani filio q genuit Cyrenẽ & Danẽ. Cap XXVII.

p Eneus Thessaliæ fluuius est æque oceani:sicuti & reliqui:filius:celebris quidem poetarum carmini/
bus:& historiographorum litteris:cui duæ fuere filiæ:Cirene & Dane.

De Cyrene Penei filia:quæ peperit Aristeum & fratres. Cap. XXVIII.

CYrene teste Virgilio filia fuit Penei fluminis:dicit enim.Cyrene soror ipse tibi tua maxima cura
Tristis Aristeus Penei genitoris ad undam &c.Hanc dicit Iustinus ab apolline raptam:& ei Ari/
steum & fratres peperisse.Huius autem quæ secundum ueritatẽ Penei regis apud peneum regnã
tis fuit filia:& fabula & historia plene habetur in præcedentibus ubi de Aristeo dictum est.

De Dane Penei filia. Cap. XXIX.

DAnem Penei fluminis fuisse filiam uulgatissima fama est:& fere deliræ iam aniculæ eã & specio/
sissimam uirginem:& a Phœbo dilectam nouere:eãq; dum fugeret miseratione deorum in laurũ
fuisse cõuersam:& inde ab apolline ad suas citharas & pharetras ornãdas assumpta:q̃ fabula ni fal/

lor: non naturalis. Pro Dane quidem humiditas: quæ circa Penei ripam ex ipso Peneo procedit sumenda est: quam ideo Apollinem dixere diligere: eo q illam feruore radiorum suorum in sublimé trahat: eamq; nonnunquá resoluit in aerem. & ob id humiditas ut natura sit: quia unaquæq; res fugit & renuit id: per quod de esse ad nõ esse trahitur: sese ad intrinseca terræ trahit: ibi aũt cum eam ĩ altum trahere nequeat Apollo: agit in eam: & cum abundet regio illa semine laurorum elicit lauros: & sic danes: idest humiditas Penei filia in laurum uersa uidetur. Sed ratio uidenda est cur huius frondes suis citharis & pharetris dicarit Apollo: quæ potest esse talis. mos græcorum uetustissimus fuit: secundum qualitates agonũ: quos uarios in suis solénitatibus peragebant: inter alia munera sertis frondium honorare uictores: & cum inter cæteros tanquá dignior phitius celebraretur agon: qui ĩ memoriá superari phitonis ab Apolline cura solertiori fieret: uictori eiusdé laureum decernebatur sertum. Aequo modo poetis his potissime: qui heroico carmine gesta maiorum perpetuæ cõmendabant memoriæ: uidebatur enim hos non posse sine apollinis facundia tam sublimes uersus cõponere: & sicuti per pharetrá apollinis pugiles & athletas designari uolebant: sic per citharam demonstrari poetas: & hinc tractum Apollinis citharas & pharetras ornari lauro. Qui mos postmodũ cum uniuersali rerum gloria ad Romanos delatus est: tátæq; apud eos fuit existimationis: ut nisi quibus decerneretur triũphus: decerneretur & laurea: poetis exceptis: qui soperato laudabili labore meriti uiderétur. Quod uir inclytus Franciscus Petrarcha: cui iam pridem fuit honor iste delatus in epistolis testatur dicẽs. Florea uirginibus sunt laurea serta poetis. Cæsaribusq; simul: parq; est ea gloria utrisq;. Nec erat decernere cuiquá lauream uulgatæ auctoritatis: senatus solius fuit ista potestas: quá sibi postea ut reliqua subripuere principes. Quæ aũt ratio tam exquisiti moris inuentores mouerit: non latet. Dicunt enim Isidorus & Rabanus: q laurus a uerbo laudis dictus sit: cum prisco tempore laudus uocaretur: & inde quia uictores: per quos & seruabatur & augebatur respublica: & poetas: per quos hominum merita miris extollebantur laudibus: frondium laudé significantium ornabantur. Viret præterea arbor hæc perpetuo: ut ostendatur per eius uiriditatem benemeritorum perpetuo uirere famam: & quoniam sola non fulminetur: sic talium gloriæ uiriditatem ab inuidiæ fulmine ledi non posse. Sacra insuper hæc arbor Apollini ideo est: eo q occultam quandam diuinationis uideatur habere uirtutem. Nam aiunt siquis huius frondes capiti dormientis supponat: eum uera uisurum somnia: & ideo Apollini diuinationis deo dicata est.

De Nilo flumine. xiiii. Oceani filio: qui genuit Mineruam Herculem Dionysium Mercurium & Vulcanum. Cap. XXX.

Nilus fluuius é meridionalis ægyptũ ab æthiopia separãs Oceãi & terræ filius. Huic secũdũ quosdã latine nomé est melo: eũq; nñi theologi ĩ sacris libris appellari geon dicũt: de hoc multa & mirabilia referunt. Cõposuit. n. ex eo libellũ Aristoteles: & Seneca phũs ubi de quæstiõibus naturalibus multa dixit: & post eũ Luca. sic & ego ubi de mõtibus & fluminibus: de quo quoniá hic pter simplex nomẽ non ponit: siqs amplius uidere desiderat: pallegata uolumina q̃rat: Nos aũt de filiis eidé attributis psequamur.

De Minerua nili filia. Cap. XXXI.

Minerua alia a superioribus: ut dicit Tullius de naturis deorum: filia fuit Nili: eamq; ut ipse idem testatur: ægyptii saletæ colunt. credo ego hanc prudẽtia & artificio insignem fuisse mulierem. ideo nili filiam dictam: quia penes eum forte gessit imperium.

De Hercule Nili filio. Cap. XXXII.

Hercules a superioribus aliis: ut placet Tullio: Nili fuit filius. Hunc autem litteras phrygiis cõscripsisse: eumq; dicit Theodontius: qui cum Antheo luctam egit: quem arbitror illustrem aliquem fuisse uirum nili accolam: & inde ideo illi filium attributum.

De Dionysio Nili filio. Cap. XXXIII.

Dionysius: ut dicit Cicero Nili filius fuit: non tamen idẽ cũ reliquis: cũ dicat eum Nysam interemisse: quæ autem hæc fuerit Nysa: ego nõ repperi: sunt tamen qui uelint hunc eũ eẽ Dionysium: qui aduersus Indos habuit bellũ: & a Perseo superatus & occisus est. Hunc præterea nonnulli putant eum esse: qui cum Antheo pugnauit: & ob uictoriam habitá Herculis meruisse cognomen.

De Mercurio q̃rto Nili filio: qui genuit Mercuriũ q̃ntũ & Daphnim. Cap. XXXIIII.

Mercurius a superioribus quartus Nili fuit filius: ut legitur apud Tulliũ de naturis deoꝝ. Hunc dicit Theodontius Hermeté trismegistũ fuisse: pium quidé hoiem & plurimis imbutũ doctrinis: & tanq̃ gẽtilis homo de uero deo mirabiliter bene sensit eo in libro: qué de idolo ad Asclepiũ scripsit hic apud ægyptios in maxima ueneratione fuit: adeo: ut apud eos nephas fuerit ipsum proprio nomine nuncupare. Credo ob reuerentiam numinis: ne forte internominãdo de eius humanitate & mortalitate sermo contingeret: & sic uideretur deitati eiusdem in aliquo derogari. Nili aũt filius dictus é ad extollendá fluminis & eius gloriá. Volentes eũ insuper quosdã seu genitos seu attributos habuisse filios.

De Daphni Mercurii quarto filio. Cap. XXXV.

d Aphnis: ut Seruius asserit: filius fuit Mercurii: utrum huius: an potius alterius ignoro. Ego autem quoniam sub hoc appositum comperi: sic apposui. Fuit quidem iuuenis forma speciosissimus: & ut aiunt: primus in siluis pastor.

De Mercurio quinto filio Mercurii quarti: qui genuit Noracẽ. Cap. XXXVI.

Mercurius q a primo q̃ntus é: ut dicit Theodõtius: Mercurii filii Nili fuit filius & cũ a pr̃e Cath fuerit noĩatus ob ĩsignẽ eius: & artificiosam sciẽtiá meruit cognominari Mercurius atq; coli. Huic. n. cæteroꝝ mercurioꝝ ascribunt ĩsignia: ac ĩsup a Theo. gallus illius apponit cĩgulo. Qui dicit eũ: cũ

filii uideret̃ a fama paui atq; patris locũ præripi ĩ extremũ occiduũ abiisse:& ibi in maxia occidẽtaliũ existima tiõe fuisse:& cũ illos multa docuisset ad mercimonia spectantia:& mẽsuras & pondera mercato℞ deũ ab eis nuncupatum fuisse:cuius nominis interpretatio a præclaro uiro Francisco Petrarcha facta optime conuenit cum oculo deitatis. Dicit enim in libro inuectiuatũ in medicũ sic. Vnde & Mercuriũ:quẽ sermonis deũ uocant:inde dictũ uolunt:q̃ mercatorũ Kyrius hoc est dominus eẽ uideatur. Hæc ille. Gallũ autẽ illi addidisse: ut omittamus reliqua:ut nocturnã mercatorũ solertiã designaret:qua eo tẽpore potissime utunt̃ in cõponẽdis mercimoniis:& in reuidendis rõnibus:& in itineribus peragẽdis & huiusmodi. Hũc eundẽ triphonũ.i. conuersibilẽ appellant:qđ aptissime mercato℞ est:se.s.ad mores quatũcũq; nationũ: ad quas uadũt uertere: & negocia sua oĩa quadã astutia sermonis circũuolutione pagere:& ĩgenio & sagacitate tractare. Et quoniã ad occiduos abierit:ab ægyptiis & græcis eũ abiisse sub terras fictũ ẽ. De hoc Iulius Cælsus in libro belli gallici a Cæsare cõfecti dicit sic. Hũc galli maxĩe colunt:& multa℞ inuẽtorẽ artiũ uolunt:& uiarũ atq; itinerum ducẽ dicũt:& ad quæstũ pecuniæ & mercaturas hẽre uim maximã arbitrant̃. Cicero aũt ubi de naturis deorũ hunc Mercuriũ qui triphon appellatus est:filiũ dicit fuisse Valẽtis & coronidis. Leontius autẽ addit dicẽs eũ uterinũ fratrẽ fuisse æsculapii medici fulminati:& ob dolorẽ fraternæ mortis ad occiduos secessisse. Eusebius uero in libro tẽpo℞ cũ Theodontio concordat dicẽs:eũ fuisse filiũ Trismegisti: & regnante argis Stelleno floruisse.

De Norace Mercurii quinti filio. Cap. XXXVII.

Norax:ut dicit Theodõtius:filius fuit Mercurii quinti ex Oschyra nympha Pyrrhenei filia. Quod etiã testari uidetur Solinus ubi de mirabilibus mundi qui æq; eũ Theodontio dicit hunc Noracẽ a Tharsalo Hispaniæ oppido uenisse Sardiniã:ubi cũ sardus Herculis filius uniuersam insulam ex suo nomine dixisset Sardiniã:ipse oppido constructo de suo nomine nuncupauit.

De Vulcano Nili filio:qui genuit æthiopem & solem. Cap. XXXVIII.

Vulcãus:nõ is qui p̃fuit Lẽno:sed alter:ut Cicero de naturis deo℞ scribit:filius fuit Nili. Hũc opinor ægyptii appellant eũq; esse custodẽ ægypti uolunt & cũ nil aliud de eo legerim:credo eũ aliquẽ insignẽ fuisse ui℞ circa fabrefactiões:& architectonicã:& secus nilũ ĩperiũ habuisse:& ob id nilo ĩ filiũ attributũ.

De Aethiope Vulcani filio. Cap. XXXIX.

Aethiops:ut Plinio placet in libro de historia naturali:filius fuit uulcani:& ut idem ipse ait:cũ oĩs gens eius regionis:q̃ postea æthiopia dicta est:appellaret̃ ætheria:& deĩde athlãtia:postremo ab isto æthiope æthiopia nũcupata est:nõ parum equidẽ argumentum eũ potentissimum fuisse hominem.

a

De sole Vulcani filio:q genuit Phaetontem:Phætusam:Lampethusam & Iapetiam. Cap. XL.

Sol:ut scribit Tullius:Vulcani ægyptii fuit filius:& ut idem dicit Cicero:ægyptii uolunt eius urbẽ fuisse Heliopolim: nã græcæ elios sol dicitur. Theodontius autem dicit eũ in ea ciuitate regnasse: & splendidissimũ fuisse regem:& meropem uero nomine nuncupatũ: & in cõiugem Climenem habuisse:& ex ea heridanum:quem Phaetontẽ uocauere:& alios filios suscepisse Leõtius uero putabat eũ idem cũ æthiope fuisse & ob splendorẽ occupatæ æthiopiæ solẽ ab amicis & subditis nũcupatũ.

De Phaetonte solis filio qui genuit Lygum. Cap. XLI.

Phaeton filius fuit Solis ægyptii:& Climenis:ut carmine pater Ouidii in persona Climenis dicentis. Per iubar hoc inquit radiis insigne coruscis Nate tibi iuro:quod nos auditque uidetq;. Hoc te quem spectas:hoc te qui temperat orbem Sole satum &c. De hoc talem recitat Ouidius fabulam. contigisse.s.quod non cedẽte Phaetonte Epapho Iouis & Isidis filio:ab illo illi dictum sit: eũ solis non esse filium:quã ob causam Phaeton matri conquestus ab ea ĩ regiã usq; solis deductus ẽ:ubi a patre benigne susceptus petiit:quod iam se daturum iurauerat donũ.s.ut lucis currum illi ducere permitteret: qđ cũ illi Sol diu frustra dissuasisset:instanti concessit. Ipse uero non sufficientibus uiribus ad regendũ equos territus uisione scorpionis dimisit habenas:quam ob causam equi omisso consueto itinere nunc in cælum ascendentes:nunc uersus terrã etiam declinantes omnem illã cæli regionem exusserunt:& fere terrã omnem multis desiccatis fonobus & fluminibus ĩcenderũt. quo incendio terra cõmota orauit Iouem ut auxiliaretur ei: qbus precibus motus Iuppiter fulminauit Phaetontem:qui in Padum cecidit:ibiq; a sororibus defletus atque sepoltus est & sepulchro appositũ epitaphium tale. Hic situs est phaeton currus auriga paterni:Quem si nõ tenuit:magnis tamen excidit aosis. Fictio hæc iudicio meo:sub spisso cortice historiã & naturalem rationem tegit. Creditũ.n.ab antiquis est:ut in libro tempo℞ asserit Eusebius:& post eum Orosius præsbyter in chronicis suis:incendium quoddã permaximũ in partibus græciæ & orientis fuisse:regnante cecrope primo athenensiũ rege:nec hoc humano opere factum:sed corpo℞ supercælestiũ infusione emissum : & id omnes uocauere incendiũ Phaetontis. Huius.n.longe lateq; uagantis opere factum est ut desiccarentur fontes:& flumina multa:sata omnia redigerentur in cineres & arescerent syluæ:& arbusta quæcunq; : relinquerentur ab incolis urbes:& a populis regiones:& fere mare feruescere uideret̃ omne:& cũ mensibus perseuerasset pluribus:contigit ut circa mediũ autumni cadentibus immensis himbribus extingueret̃. Quæ sub figmento tali ratione ponunt̃. Phaeton ante alia:ut ait Leontius thessalus:latine sonat incendium. Hic ideo solis dicit̃ filius:quia sol caloris fons & origo sit:& sic cum a sole causari uideatur calor omnis: nõ incongrue incendii pater fictus est. Climene autem græce latine sonat humiditas:quæ ideo Phaetõtis mater dicta est: quia nõ possit perseuerare calor:nisi cõgrua subsistat humiditas:& sic ab humiditate tanq̃ a matre filius ali uidet̃ : & i eã perseuerare. Quod autem Phaeton petat a patre:ut cur℞ lucis ducat: nil aliud sentire debemus q̃ innatũ quoddam etiam insensibilibus uegetatiuis creaturis permanendi & augendi desiderium:ut de ĩsensibilibus tanq̃ de rõnalibus loquar:qđ etiã de terra orante dicere possumus. Quod ãt inserit̃ eũ uiso scorpiõe timuisse: atq;

habenas equorum liquisse:& eos ultra solitum ascēdisse:& cæli partem illam exussisse:& terram æquo mo/do descendentes incendisse:ab ordine naturæ continuo sumptum est. Est enim in zodiaco spacium.xx.gra/duum a.xx.s.gradu libræ usq ad.x.scorpionis:quod philosophi uiam uocauere cōbustam:eo q singulis an/nis gradiente sole per spacium illud:omnia in terris uideantur exuri. Nam arescunt herbæ:& frondes albe/scunt & decidunt:aquæ ad iteriora terræ trahūtur:nec aliqd penitus ea tempestate gignit:& sic ab effectu cæ/li pars illa denosatur. Prætereaphaetontem circa medium autūni fulminatū fingunt: qa eo tépore ex opposi/to scorpioni occidēte sole surgunt i oriente cum signo tauri pleiades orion & erydanus astra. habéna prouo/cante pluuias:& exundationes aquarum:a quibus extinguuntur incendia. Quas pluuias uidemus utplurimū cadētes circa medium autūni:uel ante & diu perseuerare:& sic earū opere omnis terræ superficialis calor ex/tinguitur: Eum autem i erydanum cecidisse sic sentiendū puto. Dicit enim Iginius i libro de astrologia poe/tarum: erydanum a nōnullis nūcupari nilum:& ab aliis oceanū:pro quibus ingentem aquarū copiam debe/mus accipere:& sic intelligere incendia ingenti aquarū copia cadere.i.extingui:& sic non in padum simplici/ter ut nōnulli minus auertentet arbitrantur. Quod aūt a Ioue fulminatus sit sic itelligendum reor. Intelli/gunt enim poetæ nō nunq̄ pro Ioue ignem:& aliquando aerem:qui hic pro aere accipiendus est:in quo ascē/dentes uapores humidi glomerātur i nubes quæ si ipulsu alicuius uenti extollantur usq ad frigidam regio/nē æris confestim uertuntur i aquas:quas cadentes pluuias dicimus:& sic fulminatus est.i.extinctus a Ioue.i. ab aere causante pluuias. Possumus insuper dicere omissa historia ueteri:æstiuum calorem a téperie superue/nientis autūni extingui:& i nubes deiici. Asserit tamen Paulus perusinus secundum nescio quem Eustachiū: q regnante Spareto apud Assyrios:erydanus qui & phaeton solis ægyptii filius cum copia suorum duce Ni/lo nauigis deuenit i mare:& uentis adiutus i sinum qué ligustinum dicimus:uenit. Ibi cum suis lōga fatiga/tus nauigatione descendit:& cum suasionibus suorū in mediterranea pergeret genuinum unū ex sociis suis nausea maris debilitatum cum parte suaꝝ nauium custodem liquit in littore. Qui iunctus accolis loci silue/stribus hoībus oppidū cōdidit:& Genuā de suo nomine nūcupauit. Erydanus autem superatis montibus: tum in amplissimam atq fertilem deuenisset planiciem:hominesq rudes & agrestes:feroces tamen compe/risset, ratus se ingenio eoꝝ superatuꝝ ferociam: secus padum cōsedit:& ut idem refert Paulus:uidetur Eusta/chium uelle Taurinū oppidū suum fuisse opus:sed Erydanū nuncupatum. Ibidē autem cū aliquādiu regnas/set:relicto Lygure filio in pado periit:a quo padus Erydanus appellatus est. Quem ueteres ægyptii in memo/riam cōpatriotæ sui inter cæli imagines locauere:& sic aliqui uident arbitrari hoc fabulæ dedisse causam: & potissime qd fulminatus sit phaeton: & i Padum deiectus. Addebat huic Leōnus fratres duos: Iphidum.s.& Phylacem:eosq natu maiores Phaetonte:de quibus quoniā nil aliud inueni illos apponere tīō curaui.

De Lygo Phaetontis filio. Cap. XLII.

Lygus ut ex prædictis patet filius fuit Phaetontis:eiq mortuo successit:qui quos habuit in ditione po/polos lygures de suo nomine nuncupauit.

De Phætusa, Lampetusa:& Iaphetia filiabus Solis. Cap. XLIII.

Phætusa. Lampethusa:& Iapetia:ut ait Ouid. filiæ fuere solis:& secus padū mortē Phaetontis flen/tes i arbores uersæ electrum lachrymātes sunt. Cuius figmenti si causam exqrimus:non arbitror has fuisse fœminas:quinimo diuersas arborū species circa padi palustria agente sole sponte sua na/scentium:& circa æstatis extremum:dum incipit solis feruor decrescere:sudātium humorem cro/ceum i modum lachrymarum:qui si colligatur arte solidat in electrū:& qa ut dictū est sole agente nascunt i locis humidis:Solis & Climenes:idest humiditatis filiæ dictæ sunt:& a sole elyades nuncupatæ.

De Alpheo fluuio oceani filio.xv.qui genuit Orsilocum. Cap XLIIII.

Alpheus Oceani & terræ fuit filius:qué Seruius fluuiū elidis oē dicit: & q apud Pisam elidis ciuita/tem effluat. Hunc autē amasse Arethusam nymphā quæ in fontē uersa est:eāq in Siciliā usq se/cutū:supra ubi de Arethusa satis dictum est. Veꝝ Seruius amoris huius flāmas his aperit uerbis. Elis & Pisa ciuitates sunt Archadiæ:in q̄ est fons ingēs:q ex se duos alueos creat.alpheū & arethu/sam:unde fit ut fingat coniungi in exitu quos origo nō cōiunxit. Huius aūt filiū dicūt fuisse Or/silocum.

De Orsiloco filio alphei fluuii qui genuit Diocleū. Cap. XLV.

Orsilocus filius fuit Alphei fluminis:ut liqdo testatur Homerus in Iliade dicens. Diues in uita uel in pecuniis. Generatio autē erat a fluuio alpheo:qui ample fluit per terrā Pylon: q genuit Orsilocū multorū uirorū regē. Orsilocus aūt genuit Dioclea magnanimū. A Diocleo gemelli filii nati sunt Crito Orsilocusq omnis pugnæ bene scientes. Hunc Orsilocum dicit Homerus in Phyri ciuitate quæ secus Alpheū est habitasse:ex quo patet quæ sit huius filiationis causa.

De Diocleo filio Orsiloci:qui genuit Critonem & Orsilocū. Cap. XLVI.

Diocleus ut satis per Homerū ostensum est:filius fuit Orsiloci:ex quo præter nomē & genus: & qd Critonem & Orsilocū filios genuerit non habeo.

De Critone & Orsiloco filiis Dioclei. Cap. XLVII.

Crito & Orsilocus:ut ostensum est:fuerunt filii Dioclei. Hi quidē insurgentibus græcis aduersus Troianos:una cū reliquis græcoꝝ pricipibus coniurantes Venere ex Phyri ciuitate ad exterminiū Ilionis. Ibi autē cū ingentis essent animi:& plurimum incorporeis uiribus confiderent: die qua/dā inito certamine ausi sunt aduersus Aeneā armis insurgere:a quo ambo occisi sunt: & maximo Menelai & antilochi nestoris filii labore e manibus hostiū eoꝝ cadauera subtracta sunt: & concessa sepulchro.

De Crinisio fluuio.xvi.Oceani filio qui genuit Acestem. Cap. XLVIII.

CRinisius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Is quidem per siciliam fluit: & ex eo talē refert Seruius fabulam. Nam cū Laumedon promissam Neptuno & Apollini mercedē pro ædificatiōe murorum Ilionis non persolueret: & Neptunus iratus Troiæ Cæte immisisset: ut eam uastaret: consultus Apollo etiam indignatus dicunt contraria respondisse: scilicet obiiciendas esse puellas nobiles beluæ: quod cū fieret: Hyppotes troianus nobilis: cum cerneret Hesionam Laumedontis filiam non absq; seditione religatam: timens ne sic Egestæ filiæ suæ cōtingeret: clam illam naui īposuit: fortunæq; commisit: uolens potius: ut se non uidente a fluctibus sorberetur: q̄ se coram deuoraretur a belua. Hæc autē uentorū ui in Siciliam delata est: ubi Crinisius fluuius eius forte formositate captus: in canē seu ursum uersus eā cepit atq; oppressit: & ex ea Acestem filium suscepit. Cuius fabulæ mediū historia est. quod autē circa principium fictū legimr: ubi de Laomedonte exponitur: quod autem in fine est: dicit Theodontius per cōiecturas oportere sumi: cū nil traditū īueniat̄ ab antiqs. Et iccirco dicit possibile fuisse hanc uirginē minis alicuius potētis circa Crinisiū ubi deuenerat pauefactā eius in amplexus uenisse. Nā minannū boatus latratibus canū simillimi sunt: seu audaci alicuius cōplexu: qd̄ ad ursum spectare uidetur: uirginē captā atq; oppressam fuisse.

De Aceste filio Crinisii fluminis. Cap. XLIX.

ACestes filius fuit Crinisii fluminis ex Egesta troiana: ut in æneide testat̄ Virgilius dicens. Occurrit Acestes Horridus in iaculis & pelle libistidis ursæ. Troia Crinisio conceptū flumīe mater. Quē genuit ueterū non īmemor ille parentū &c. Hic iā senex primo Anchisem & æneā Italiā petentes suscepit hospino: & mortuū Anchisē una cū Aenea ī erice mōte Siciliæ sepeliuit: demū iterū a carthagine descēdētē æneā: quo illū uenti īpulerant suscepit: ubi Aeneas cōdita īualidis sociis ciuitate eā a mře Acestis uocauit Egestam: quæ postea segesta uocata est: & sub dominio reliquit Acestis: quem tam ab Aenea relicti: q̄ indigenæ regem suum uocauere.

De Tyberi fluuio. xvii. Oceani filio qui genuit Citbeonum. Cap. L.

TYberis seu tibris Oceani & terræ filius: hic ex appennini latere dextro affluens thuscos ab umbris atq; campanis: urbē etiam Romanam diuidēs separat. Cui ego q̄ contigerit regum dominium īuenīri circa se toto orbi & carminibus poetarum celeberrimus factus est: adeo ut Xantū atq; Simoētem græcorum memoria illustres superauerit. cui multa fuere nomina: quæ siquis appetit: uideat ubi de montibus: & fluminibus scripsi. Placuit præterea priscis hunc tyberinum filium genuisse.

De Citheono Tyberis filio. Cap. LI.

CItheonus filius fuit Tyberis fluuii & Mantonis filiæ olim Tyresiæ thebani uatis: ut ī æneida testatur Virgilius dicens. Ille ēt patriis agmen citheonus ab oris Fatidicæ mantus & tusci filius amnis: Qui muros matrisq; dedit tibi Mātua nomē &c. Hūc Seruius dicit ī Buco. Bianorē uocari a Virgilio. Sane Pōpōius ī cosmograpbia de hac Manto seu aliter mantone sentire uidet̄ dicēs Asiaticū littus describēs: ibi libedos clatiq; Apollinis phanū: quod Māto Tyresiæ filia fugiens uictores thebarum ephigenos & colophon: quā Mopsus eiusdē Mantonis filius &c. Ex quibus patet non occiduum sed in orientem solem hanc fugientem sumpsisse iter. Est tamen possibile eam tractu tēporis in Italiā uenisse: quod & si minime probetur: quis tam claro uati fidem deneget circa suæ ciuitatis originem?

De Axo fluuio. xviii. filio Oceani qui genuit Pelagonium. Cap. LII.

AXus fluuius oceāi & terræ fuit filius de quo Home. in Iliade: procul ab amidona ab axio ampli fluctus axio: cuius pulcherrima aqua spargit̄ p terram paphlagonū &c. hunc dicit Homerus amasse perhibiam antiquiorē ex filiabus Achessomenii: & eā oppressisse: & ex ea pelagoniū suscepisse.

De pelagonio Axii filio: qui genuit Asteropium. Cap. LIII.

p

Elagonius filius fuit Axii fluminis & perhibiæ: ut Homerus in Iliade testatur ex quo nil aliud legisse memini nisi q̄ Asteropium filium genuit.

De Asteropio Pelagonii filio. Cap. LIIII.

a

Steropius ut testat̄ Home. filius fuit pelagōii. Qui audax iuuenis atq; robustus cū pœnis auxilio uēit troiāis: & dū nimis ex uiribus suis cōfideret in. xi. die postq̄ ad troiā uenerat Achilli irato ob occisum patroclū occurrere ausus ē: & prīo uerbis eū lacesset̄ & īde armis cōtēdere: a quo misere cæsus iterit.

De Asopo fluuio Oceani. xix. filio: qui genuit Ipseū & Aeginam. Cap. LV.

ASopus fluuius: ut aiūt: Oceani & terræ fuit filius. Hic p Boetiā fluit: ut ait Lactātius: & ī epydamō effluit: ut ibi de fluminibus asserit Vibius. Hūc præterea patrē asserūt fuisse Ipsei & æginæ & cū rescisset æginā a Ioue uitiatā: adeo ægre tulisse: ut furore cōmotus undis ī astra bellū moueret: ut ait Sratius. Nāq; ferunt raptā patriis æginā ab undis Amplexu latuisse iouis: furit amnis & astris. Infensus bellare parat nōdū ista licebāt. Nec superis sterit audaces effusus ī iras. Conseruitq; manū: nec quē imploraret habebat &c. Iouē āt cōmotum eū fulminasse aiunt. Quod idē testat̄ Statius dū dicit. Donec ui tonitrui sūmotus & igne trisulco Cessit adhuc ripis aīosus gurges anhelis Fulmineū cinerē magnæq; insignia pœnæ Gaudet: & æterneos ī cælū efflare uapores &c. Fictio fabulæ huius talē cōtegit ueritatē. Dicit Leōtius Asopū regē fuisse Boetiæ & ab eo flumē denominatū: cui cō Iuppiter arcas æginā subripuisset filiā: cōuocatis uiribus bellū aduersus eū mouit: & ab eo uictus atq; fugatus ē. Qd̄ āt fulminatus fuerit: nō spectat ad regē: sed ad flumē: qd̄ cū p sulphureos cāpos trāsitū faciat: & undis suis ex illis fumū suscitet: apd̄ ueteres irā fulminis cāuit.

De Ipseo Asopi fluminis filio. Cap. LVI.

i

Pseus filius fuit asopi fluminis: ut carmīe pbat̄ Statii dū dicit. Ipsea q̄driiugos clypei septemplice tauro &c. & īfra asopos gēuisse dat̄ &c. Hic āt ut idē ostēdit Sta. auxiliū tulit æthecoli aduersus polinicē.

De Aegina filia Asopi: quæ peperit Eacum. Cap. LVII.

AEgina filia fuit Asopi fluminis: ut supra dictũ est: quã iuppiter amauit: dicit Ouidius: Aureus ut danẽ asopida luserit ignis: &c. Nã ĩ ignẽ uersus eã cœpit & oppressit: & ex ea suscepisse æacũ uolũt: qui postea ut idẽ ait Ouid. insulã enopiã: in qua regnauit: de noĩe matris uocauit æginã: quæ in hodiernũ usq; nomẽ seruat. Quod in ignẽ uersus sit: dum cũ ægina concubuit: arbitror potius a uirtute subsecutæ posteritatis: q̃ aliunde sumptũ. ignei enĩ uigoris homines fuerunt æacides: ut in Achille: Pirrho: & aliis descendentibus satis uidere possumus.

De Cephiso flumine Oceani. xx filio: qui genuit Narcissum. Cap. LVIII.

CEphisus filius oceani fuit & terræ: & p Boetiã labit̃: ut ostẽdit Lucanus. Boetii coiere duces: quos impiger ambit Fatidica cephisos aqua cadmeaq; dirce: &c. Huius dicũt filiũ fuisse narcissum: & q; cum esset cæde zephiri prostratus: Apollinis miseratione sanatus est. dicit Lactantius: Circa q̃ primo aquas Cephisi ideo uocari fatidicas credo: quia penes eũ fuerit olim templũ themis: ad qđ cum nõdum essent oracula phœbi: Deucalion & pyrrha cõsulturi deã iuerunt: & quia ibi darentur responsa quid fato futurũ esset demõstraret̃: sumpsit aqua cognomẽ: & quod deæ templi erat: aque etiã appropria/tum est. Et forsan præcedentia sacra responsa instituto ueteri absq; aqua fluminis fieri nõ poterant: & sic ali/qd uidebat̃ aqua illius falsæ diuinitatis habere. Quod nece zephiri prostratus sit posset eẽ intẽtio hæc. Di/cit Augustinus ĩ libro de ciui. dei. Mesappũ regẽ sycioniorũ nouũ fuisse: qui & Cephisus appellatus est: cuius forte regia in parte erat: in qua æstiuo tpe flante zephiro sanitas erat incolis: eo uero cessante: ut fit: & aliis su/peruenĩetibus uentis corrũpebat̃ aer: & sic factũ est, ut nece zephiri Cephisus infirmitatẽ incideret: a qua be/neficio Apollinis. i. medicinæ: quia medicinæ deus appellatus est Apollo: releuatus sit Cephisus: & sanitati re/stitutus. Et si hæc regi attribuere uolumus: possumus regioni: per quã labitur Cephisus.

De Narcisso filio Cephisi. Cap. LIX.

NArcissus filius fuit Cephisi & Lyriopis nymphæ: ut satis ostendit Ouid. Cerula lyriope quã quon/dam flumine curuo Impleuit. causæq; suis cephisus in undis: &c. Ex hoc satis notã fabulã Ouidi/us refert. Dicit enĩ q; nato Narcisso ad tyresiã uatẽ delatus est: ut de successu uitæ ipsius haberetur respõsum. Qui respondit percunctantibus puerũ uicturũ quãdiu se uidere differret. Quod quidẽ uaticiniũ primũ ab audiẽtibus risum est: sed tandẽ effectu nõ taruit: nã cũ in formosissima adolescẽtia excre/uisset: uenator factus a nymphis pluribus amatus est: sed ab echo parnasi nympha potissime. Sed cũ eẽt in/exorabilis. & floccifaceret oẽs diligẽtes se: orationibus nympharũ ĩpetratũ est: quod infra modicũ tpis conti/git. Nã die quadã cũ tam labore uenationis q̃ æstu tpis fessus in recentẽ uallẽ secessisset: sitiens se in limpidũ reclinauit fontẽ: & uiso idolo: quod ante nõ uiderat: existimãs fontis nymphã, repente pulchritudinẽ proba/uit: & raptus est. & cũ non posset quod arbitrabat̃ posse cõtingere: cũ seipsum stulta cõcupiscẽtia ligasset. post longã querelã sui oblitus ibidem inedia perit: & in florẽ sui nois miseratione nympharũ uersus est. Hac ex fictione moralis excerpit̃ sensus: Nã per echo: quæ nil dicit nisi post dictũ: ego intelligo famã: quæ unũquẽq; mortaliũ diligit tanq̃ rẽ: per quã consistit. Hanc multi fugiunt & paruipendũt: & in aquis. i. in mũdanis deli/tiis: nõ aliter q̃ aqua labilis seipsos. i. suã gloriã intuent̃: & adeo a suis uoluptatibus capiuntur: ut spreta fama post paululũ tanq̃ non fuissent: moriunt̃: & si forsan aliquid nois supest in florẽ uertit̃: qui mane purpureus & splendẽs est. sero autẽ languidus factus marcescit: & in nihilũ soluitur. Sic & huiusmodi ad sepulchrũ usq; aliquid uident̃ habere fulgoris. sepulchro autẽ clauso euanescit: & in obliuionẽ pditur una cũ nomine.

De Meandro flumine oceani. xxi. filio: qui genuit Cyanem. Cap. LX.

MEander fluuius oceani & terræ fuit filius. & genuit cyanẽ nymphã. Hunc dicit Liuius in summa cy/lenarum arce nasci: & mediam per urbẽ effluere: idẽ per tat ias & ionas in sinũ maris deferri: qui ĩter Pyrenem & miletum est.

De Cyane filia Meandri. Cap. LXI.

CYane Meandri filia a Mileto solis filio: & dilecta & oppressa ei peperit caunũ & biblidẽ: ut Ouidius ait: Biblida cum cauno prolẽ est enixa gemellam.

De Phyllira. xxii. filia Oceani. Cap. LXII.

PHylliram Oceani fuisse filiã dicit Paulus: & a Saturno dilectã ei Chironẽ centaurũ peperisse.

De Sperchio. xxiii. Oceani filio: qui genuit Mnesteũ. Cap. LXIII.

SPerchius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Hic ut ait Homerus ex Polydori filia Pelei: & Borionis coniuge genuit Mnesteũ: & ut ait Põponius in sinu pegaso effluit: eiq; deuouerat Achilles comas: ut ait Lactãtius: si sospes ab expeditione troiana remeasset in patriam.

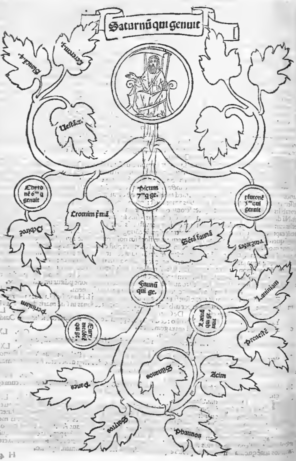
De Mnesteo filio Sperchii. Cap. LXIIII.

MNesteus: ut ait in Iliade Homerus fuit Sperchii fluminis & Polydoris filiæ Pelei filius: qui cum egre/gius esset iuuenis Achillẽ ad obsidionẽ Troianam comitatus est.

De Sole. xxiiii. Oceani filio. Cap. LXV.

SOlem aliũ a supis. i lib. naturalis historiæ dicit Ply. auctoritate Gellii oceani fuisse filiũ: matre nõ expssa. Et hũc dicit medicinæ: & mellis fuisse ĩuẽtorẽ: qđ pluribus hactenus attributũ est: nec ppterea admiradũ. Possibile. n. est taliũ multos uariis in locis reptores fuisse: cũ ubiq; ĩgenia medi/tationesq; ualeãt: & sic qđ apud græcos credimus Apollinis opus aut Aristei: nõ aufert̃ qn possi/bile fuerit apud Oceanũ nasci aut aduenisse: qui tãtũ dũ ualuerit ĩgenio: & eadẽ experiẽtia cõpensset: quẽ lo/ci incolæ ad extollendũ nomẽ eius & genus solẽ uocauere: & oceani per quẽ forte nauigio uenerat: dixere fi/lium. Nos autẽ quoniã omnis oceani proles explicata est: finem faciemus uolumini septimo.

Octavum saturnus habet cum parte suorum.

Genealogiæ deorum gentilium Liber octauus.

Prohœmium.

Ffuscari nebulis cælũ : & solis præclarum deficere iubar: turbari uentis aera: crebras corruscationes aperiri: audiri syluas: mugire solũ : & quodãmodo in cauernis tumultuari: in sũmũ cete maris: & monstra reliqua efferri : terrisq; misceri undas: querulis uolucribus taciturnitaté íponi: & umbras impelli nemorũ: & in latebras syluestres abire feras: ac omnia repente tristari cœptũ est. Ego autem mirari primo demũ tã grandi rerũ pmutatione exterritus: in mediis Spchii faucibus solis adhuc inuenta prospiciens: quod in oceano minime timueram timere cœpi: ne in antiquũ chaos omnia uerterent. Nec quid agerẽ stabat consiliũ. Tandem dũ sic in pendulo essem : & ecce ex orientali oceano quasi sese ab inferis in altũ efferẽs : tardũ atq; nubilũ sidus uisum est. Stygia uelatũ caligine: quod dũ nebulis ímixtũ intuerer: memor præceptorũ uenerabilis Andalo : odiosum atq; nociuũ Saturni astrũ fore cognoui. Cuius dũ perniciosos mores in mentẽ reducerẽ: cessit ilico repentinæ mutationis pauor: & admiratio. Et quasi eo apparente suarũ miseriarũ: a noua rerũ ímutatione pmonitus. Cũ ex cæli filiis secundũ cœpti operis ordinẽ esset extremus: ad explicandã eius splendidã ,plẽ: nõ uno qdẽ uolumine: pgrandis qdẽ est. Sed ex istis sequẽtibus proximo euocatũ me noui. Sane cũ labyrinthos quattuor fuisse historiæ testent ueterũ: Aetrascũ. s. & ægyptiacũ: Cretensem atq; Lẽniacũ: ex his qui errorũ & circũuolutionũ plenior fuit : nõ dubitem qn facilius intranti atq; progredienti præstiterit exitum q̃ præstaturæ sint infœlices grandæui senis: cuius sermonẽ intraturi sumus ambages. nã cũ in eũ fere oĩs uetusti erroris inclinet: & gentilitatis infantia: non erit leue ad exitũ deduxisse diuersitates opinantiũ: ac dissonãrias errantiũ: & antiquorũ relationes ambiguas & in propositũ pulsum: ac deuiũ exulẽ: atq; agricolã reuocasse regẽ. Non ergo absq; horrore quodã oceani littora: proleq; relinquo inter asperos scopulos & profundos ad íferos usq; hiatus: aquarũ uertigines plurimas directurus fragilis nauigii ,ptam: & ponsime cũ mundũ sans : etiã si per fuscũ aerẽ oculos ípingã: quorsum suasurus sim: aduertere possim. Spero tamẽ is qui luridas ditis domos & terribiles æterna fuligine peruias factas uictor euacuauit in optatũ exitum aperiet æquor ímensum.

De Saturno. xi. Cæli filio : qui. x. genuit filios. s. primũ Cromim. ii. Vestã. iii. Cererẽ. iiii. Glaucam. v. Plutonem. vi. Chironẽ. vii. Pycum. viii. Iunonẽ. ix. Neptunũ. x. Iouẽ tertiũ. & sane de Ioue Neptuno & Iunone nõ in hoc libro: sed in sequentibus. v. libris scribetur. Cap. I.

Saturnus cæli & Vestæ fuit filius: ut in libro diuinarũ institutionũ scribit Lactãtius. Cui ante alia ueteres Opim fororẽ suã sacro iunxere cõnubio. eiq; ex ea susceptos plures ascripsere filios : quos aliqui ferũt deuorasse oẽs: & euestigio euomuisse. Nõnulli seruatũ Iouem opis fraude: & illi loco eius addũt lapidẽ psentatũ : quasi illũ pepisset opis. Volũt præterea illũ cælo patri uirilia abscidisse falce. Quod illi factũ a Ioue dicũt alii. Inde qdã eũ regno pulsum scribũt a Ioue. Alii uero apud inferos relegatũ. Sũt insup qui illũ senẽ: mœstũ: sordidũ: capite obuolutũ: inertẽ : segnẽq; & armatũ falce describãt. Cur cæli terræq; dictus sit filius rationẽ ostẽdit Lactantius: ubi in lib. diui. institutionũ in testẽ minutium fœlicẽ inducẽs ait. Saturnũ cũ fugatus eẽt a filio: in Italiãq; uenisset cæli filiũ dictũ : quod solemus hos: quorũ uirtutẽ miremur: aut eos qui repẽtine aduenerint de cælo cecidisse dicere. terræ autẽ quod ignotis parentibus natos terræ filios nominemus. Sũt hæc quidẽ similia ueri: nõ tamẽ uera : qa cõstat etiã cũ regnaret ita esse habitũ: potuit sic argumẽtari Saturnũ cũ potẽtissimus rex esset ad retinẽdã parentũ suorũ memoriã: nomina eorũ cæli terræq; indidisse: cum ii aliis uocabulis appellent: qua rõne & mõtibus: & fluminibus nomina scimus íposita. Hæc Lactãtius: Qui alibi dicit. Ennius quidẽ in Eumero nõ primũ dicit regnasse saturnum: sed Vranũ patrẽ : & alibi idẽ. Apparet ergo nõ ex cælo natũ esse: quod fieri nõ põt: sed ex eo homine cui Vrano nomẽ fuit: quod eẽ uerũ Trismegistus auctor est; qui cũ diceret admodũ paucos extitisse: in qbus esset pfecta doctrina: in his Vranũ : Saturnũ: & mercuriũ noiauit cognatos suos: &c. Quẽ Vranũ cælum a Saturno uocitatũ idẽ testat Lactantius dicẽs. Legi in sacra historia Vranũ potentẽ uirũ Vestã habuisse cõiugẽ : & ex ea Saturnũ atq; Opẽ: & alios suscepisse: qui Saturnus cũ regno potens efficeret : patrẽ Vranũ cælũ appellauit: & matrẽ terrã: ut hac mutatione nominũ fulgorẽ suæ originis ampliaret: &c. De Opi autẽ cõiuge multa supra dicta sunt. Eũ deuorasse filios & euomisse demũ duplicẽ tangit sensum: historialẽ. s. & naturalẽ. Nã in sacra legit historia: ut alias dictũ est: qa saturnus ut retineret regnũ cũ Titano fratre pactionẽ habuit occidendi omnẽ masculinã prolẽ: quæ a se gigneret. Verũ qui nascebãtur masculi clã ab eo a cõiuge seruabant : eiq; psentabant fœminæ : & sic absumpti uident filii : q̃tũ ad Saturnũ : & tunc emissi cũ in ultionẽ suã aduersus Titanũ cõparuere. Circa autẽ naturalẽ rõnẽ dicit sic Cicero. Saturnus autẽ est appellatus q; saturetur annis. Edere eñi natos fingit : qa cõsumit ætas tpis spatia: annisque præteritis ísatiabiliter explet: &c. & hoc q̃tum ad deuorationẽ filiorũ dictũ. De emissione autẽ dicet de fructibus annuis e terra susceptis. Nã pductæ in tẽpore fruges ex terra esto deuorent: oẽs in tẽpore ab eodẽ tpe agẽte deo anno sequẽti reddunt. Ob hãc fictionẽ ab ignaris minime ítellectã a nõnullis creditũ est detestabilẽ illũ sacrorũ ritũ apud q̃sdã barbaras natiões exortũ: quo. s. saturno quidã: ne dũ alios: sed natos ímolabãt proprios : quasi ad instar illius acturi. Macrobius autẽ dicit in libro saturnaliorũ q; Hercules geryone superato sacrũ hoc apud Italos ímutauit. Iussitq; loco humanorũ capitũ: quibus cõficiebat: oscilla ad humanã effigiem ex cera composita Saturni aris accensis luminibus imponerent: quod postea diu obseruatum est. Dicunt insuper nato Ioue loco eius Saturno a coniuge lapidẽ ostensum: de quo dicit Theodõtius eũipsum ladidem fuisse Iouẽ. Sed mõstrarũ saturno Iouẽ non

furum:sed alterius hominis fuisse filium & lapidem nuncupatum: quod forsan sic est. Dicit enim Eusebius
Danao argis regnante lapidē quēdam cretensibus imperasse: quo tpe iam cretensis iuppiter secundū quos/
dam poterat regnare cœpisse. De abscisione genitaliū:quā quidā a Ioue Saturno factā uolūt satis supra ubi de
secunda Venere dictum est. Satusnū a Ioue regno pulsum certissimū historiographi arbitranť facinoris cau
sam sacra declarat historia in qua legiť: q; cum iuppiter Saturnū & Opim a titanibus captos liberasset cōpe/
rit forte Saturnus q; regno pelleret a ioue:& ideo ad euitendā fortē Ioui insidias tetendisse: ut illū occideret.
Quod cū Iuppiter cōperisset contractis fortibus arma in tū sumpsit. Qui cū nequisset resistere:& ut uolūt q/
dam in phlegra uictus aufugit: q; autē apud inferos relegatus fuerit a Ioue falsum eē sacra demonstrat histo
ria. in qua sic scriptū est. deinde titan postq̄ resciuit Saturno filios procreatos:atq; educatos esse clam se: sedu/
cit secū filios suos:qui titani uocanť:fratreq; suū saturnū atq; opē cōpræhēdit:atq; muro circūegit: & custo
diam his apposuit. Et post hæc paululū subdiť. Iouē ad ultimū cū audiuisset patrē atq; matrē custodiis circū
septos:atq; in uincula cōiectos uenisse cū magna multitudine cretensiū titanū q; atq; filios eius expugnasse
parentes uinculis exemisse:patri regnū reddidisse:atq; in cretā rediisse. Hæc ibi. pro quibus dicit Lactantius
Liberatur Iuppiter sūmi sceleris crimine:q; patrē uinxisset cōpedibus phibetur. Si uero eiusdē Lactantii uel/
mus opinionē sequi:qui super thebaide statu dicit. Saturnū relegatū a filio apud inferos: tunc dicemus q; cū
Saturnus a Ioue pulsus:ut diciť in Italiā abierit:quæ græcia īferior est.i.occasui ppinquior:apud inferos de/
scendisse uideť:& ibidē ideo relegatus:quia in regnū redire nequiebat:sic & exules etiā nōnunq̄ dicimus rele
gatos. Quod aūt mœstus senex obuolutus capite:tardusq; & sordidus sit: atq; ornatus falce:& planetæ & ho
mini cōueniūt oīa. Albumasar autē in suo maiori introductorio dicit Saturnū cōplexione frigidū esse & sic/
cum:melancolicū: & fœndi oris:quæ ad mœstū hominē spectare uidenť. Dicit præterea eū comestorē præ/
grandē:auarū:pauperē ad inopiā usq;:maliciosum:inuidū:ingenio ualentē:seductorē:& in periculis audacē:
& cōuersationis paucæ:superbū:simularorē:iactatorē:& cogitatioīs q̄plurimæ atq; pfundi cōsilii:tardū ad
irā:sed irreuocabilē fere:bonū nemini cupientē:populatorēq; locorū. Est præterea significator opis ad agri/
culturā spectantis mensurationū terrarū:atq; diuisionū:peregrinationū longarū atq; laboriosarū:carceru at/
que tristitiarū mœrorū:fraudū:& afflictionū:destructionū:amissionū:mortuorū & eorū reliquiarū uitupa/
tionū ac latrociniorꝫ:effossorꝫ etiā sepulchrorū:& uispilonū magorꝫ & uilū hominū:& spadonū. Quæ oīa q̄
coformia sint: saturno homini attributis:quoniā facile uidebit oculatus hō:& pro parte in sequētibus etiā
tangentur:non appono. Sed uidere superest quātū Saturno:de quo sermo cōformia sint. Mœstus autē fingi
tur:ut melanconica compressio:& exilii tristitia ostendať. Senex etiā:quia tunc erat dum pulsus est:& q; tur
pis faciei sint senes:& utplurimū fœtidioris:& quia consilio & astutia:qua summe ualent annosi ualuit ipse.
Obuolutum autem capite ideo uoluere:ut fuscum syderis Saturni aspectū:& fugientis habitū:& occultā sa/
turniorū sagaciā:cogitationes:atq; simulationes designarēt. Tardū autem dixere:quia ob grauitatem mem/
brorum tardi sunt senex ad incessum:tardi ad irā:tardum & ipsum planetæ corpus motu. nam fere in.xxx.
annis cursu suo orbē Zodiaci perficit:qđ ī longe minori spacio temporis alii faciunt. Sordidū uero ideo fi/
ctum puto:quia impuros habeat saturnus præstare mores:seu quia more ueteri regno pulsus: & in miseria
constituturus ad Ianū susceptorē suū sordidatus accessit.i.uestibus miseriā prætēdētibus indutus:seu ut osten/
datur agriculturam exercentes laute uiuere non posse:falce autem ideo insignitus est:ut intelligamus:q; per
ipsum omnis agrorū cultus primo Italis traditus sit; erat enim apud nos ante aduentū eius incognitus:his
igitur explicatis libet apponere:quid illi pulso contigerit:quid uiuens egerit:quid etiā mortuo a superstitibus
impensum sit. Cū ergo superatus atq; fugatus ubiq; psequeretur a filio: ad ultimū in Italiam fugit:ut testa/
tur Virgilius dicens:Primus ab æthereo uenit Saturnus olimpo Arma Iouis fugiens: & regnis exul adem/
ptis. In Italia autē:ut dicit Macrobius a Iano susceptus est. Et genus īdocile:ac dispersum mōtibus altis Cō/
posuit:legesq; dedit latiumq; uocari Maluit:his quoniā latuisset tutus in oris. Aurea quæ perhibent illo sub
rege fuere Sæcula:sic placida populos in pace regebat. Apud Italos enī receptus multa ostendit ante non co/
gnita:& inter alia cum eo usq; ex pellibus pecudum duratis igne pecunia conficeretur:ipse primus æra signa
uit:& nomen signātis apposuit nummo insigens ex parte una Iani susceptoris sui caput bifrons: ex altera ue/
ro nauim:eo q; uenisset in naui fugiens:& hoc fecit ut eius aduentus memoria perseuararet in posteros. Hoc
tamen a posteris factum uelle uidetur Ouidius ubi de fastis scribit:Causa ratis superest tuscum rate uenit in
amnē:& infra. Aiunt insuper cum concors una cum Iano regnaret & uicina cōmuni opera coostructa habe/
rent oppida saturnia:scilicet & ianiculum aurea fuisse sæcula:eo q; libera tunc esset omnibus uita: nemo ser/
uus:nemo alteri obnoxius:nullum etiam fertur in eis finibus furtū factum:oec sub illo fuit aliquid alicuius
priuatum. Nec signare solum aut partiri limite campum fas erat:in medium querebant. Quāobrem respe/
ctu secutorum sæculorum illa aurea dicta sunt. Et Romani apud ædem Saturni ærarium publicum esse uo
luerunt. ut apud eum locaretur pecunia cōmunis:sub quo fuissent cunctis uniuersa cōmunia. Insuper igna/
ros docuit arua colere:semina terris dare:matura colligere:& suo tempore stercoribus agros fœcundare: ex
quo cum ex reliquis officiis:nullū esset consecutus cognomen:sterculius appellatus est deo tanto atq; tali p
fecto splendidum & insigne nomen. Demum cum in multis hominum uitam in melius redegisset cōtigit
ut repente nusquā compareret. Quam ob causam excogitauit Ianus: ut Macrobius asserit: honorum eius
augmentum: ac primo terram omnem ditioni suæ parentem saturniam nominauit. Aram deinde cum
sacris tanq̄ deo condidit: quæ saturnalia appellauit: iussitq; eum obseruari maiestate religionis: quasi uitæ
melioris auctorem:cuius rei simulacrum indicio est:cui falcem insigne messis adiecit. Huic deo insertiones
surculorum:pomorumq; educationes: & omnem huiuscemodi fertilium tribuunt disciplinas. Et ut idem.

dicit Macrobius hunc una cum coniuge nonnullis persuasum cælum & terram esse. Saturnumq; a satu dictum cuius causa de cælo est: & terram opem cuius opere humanæ uitæ alimenta quæruntur uel ab opere per quod fructus frugesq; nascuntur. Huic deæ sedentes uota concipiunt terramq; de industria tangunt demonstrantes ipsam terram matrem esse mortalibus appetendam. Et sic non deum esse Saturnum sed etiam cælum una cum coniuge agentem uolunt. Philochorus insuper ut appareat non solum Italorum hanc fuisse insaniam dicit Saturno & opi primo in actica statuisse aram Cecropem eosq; deos pro Ioue terraque coluisse: statuisseq; ut patres familiarum: & frugibus & fructibus inchoatis passim cum seruis uescerentur. Sic & appollophanes comicus dicit in Epico carmine Saturnum quasi sacrum num: nus enim græce aut Satorem num quasi diuinum sensum creantem omnia & cætera. Romani autē quibus plurimum curæ fuit nil absq; significam componere cum huic deo templum cōtruxissent eius in fastigio tritonas sculpsere: cum bucinis & terris: earum caudas immersere: uolentes per hoc intelligi q ab eius commemoraoone in nostrum usq; æuum historia clara sit: atq; uocalis quæ ante eum muta: & obscura atq; incognita est: quod per infixionem caudarū intelligunt. Et hæc de Saturno dicta sint.

De Croni prima Saturni filia. Cap. II.

Cronis secundum Barlaam filia fuit Saturni: Lactantius ueto non foeminam sed marem dicit: & latine serpentatium appellari: & ab ægyptiis inter sydera collocatum. Sed cum sonet latine tempus: ne uideatur q tempus nascatur ex tempore pro certa temporis dimensione accipiendam puto: & quoniam græci a Croni Cronicas uocant libros gestorum: quos nos uocamos annales: hanc dimensionem Cronim ueteres annum ītellexisse puto: quod etiam anni uetus ægypoorum descriptio: serpentarius scilicet satis uidetur ostendere. Est enim serpentarius homo serpentem manibus tenens in se in mediū circuli adeo reuolutum ut deuorare ore caudam uideatur. Hoc enim signo pro āno utebantur ægyptii: anteq̄ eis litterarum catacteres traderētur ab Iside uel Mercurio. & sic cronis erit illa tēporis dimensio: quam annum uocitamus ad huncannum designandum. Cēsorinus in libro: quem de natali die scripsit ad Cerellum: longam describit historiam: intercallationes annorum: atq; mensium: & dierum apponens: & diuersorum insuper philosophorum opiniones: quas ego curiosis exquirendas omittam: ut breuitao obsequar: opportuna sumens tantūmodo. Est igitur annus duplex: uertens scilicet atq; magnus. uertentem olim ægyptii habuere Bimestrem: trimestrem archades: decem mensium īæqualium ueteres habuere Romani sub Romulo rege primo: Cui Numa pompilios duos addidit: ut. xii. esset mensium: dierum uero ccclin: qui antiquissimus hebreorum fuit annus: & ab israelitis in hodiernū usq; seruatur. Sane cū multas intercalationes annus talis exquireret ne feriæ messiū hyemales esse cootigeret: aut sacra hyemalia efficerentur æstiua: Caius iulius cæsar consulatu suo. iii. annum ad solis cursum æquauit: eūq; dierum. ccclxv. cum quadrante constituit: eo q comperisset hoc in spacio solem ferme Zodiacum omnē circuisse: & quoniam quadrantem illum singulis apponere annis uidebatur difficile: instituit ut quarto anno annus esset semper dierum. ccclxvi. diē illam februario mensi addens hac in forma ne auctus uideretur: ut. vi. kal. martii bis diceretur scilicet & duobus continuis diebus in quibus uenire contingeret: & hic bisextus est. Hunc autem annū Romani a mense martio icepere ob martis reuerentiam: a quo mense ille denominatus est. Alii uero aliter. Magnus autem annus is est secundum Aristotelem: quē sol & luna cæteriq; planetæ in eundem punctum unde iuncti omnes discesserint inuicem redeuntes cōficiunt: ut si omnes sint in principio arietis: & inde cursum cœperint quandocunq; contingat eosdem in principio arietis īuicem reperiri: annus tunc magnus erit perfectus. Hoc fieri diuersimode putauerunt antiqui: ut idem Cēsorinus ostendit. Dicit enim Aristarchum putasse hunc annum confici ex annis uertenobus. ii. Mcccc. lxxxiiii. Arethēm uero diracinum ex. v. M. d. lii. Heraclitum & Linum ex. x. M. dccc. Clionem ex. x. M. dcccc. lxxxiiii. Orpheum ex. cxx. M. Cassandrum ex tricies sexies centum millibus. hæc ille. Tullios quidem arbitrari uidetur ex. xv. M. annis cōfici. Sed Seruius ex xii. M. dcccc. liiii. Senex autem uenerabilis Andalo & Paulus geometra florentinus astrologi ambo insignes ex. xxxvi. M. expleri dicebant. Ex his quippe apud quosdam exortus est error asserenobus eis si contingat super cælestia corpora in eundem locum: unde alias cursum cœpere reuerti & reassumere cursum eosdem de necessitate productura effectus: quos alias produxere: & sic nos iterum: & iterum: & infinitum usq; hanc in uitam redituros. quod quidem credere ridiculum est.

De Vesta Saturtu filia secunda. Cap. III.

Vestam Saturni & Opis Ouidius fuisse filiam dicit ex Ope Iunonem memorant: Cereremq; creatā semine Saturni, tertia Vesta fuerit. & cætera: & sic duæ fuere Vestæ Saturni mater & filia. De his confuse loquūtur auctores nōnunq̄ unam ponentes pro altera: & ideo dicētes Vestam terram eē: quia floribus & herbis uestita est de matre Saturni dictum sumendum est. Quando autem eam dicunt oirginem Saturni filia designatur: quam ignem eē uoluere: ut ait Ouidius. Nec aliud Vestam q̄ purā uiuam intellige flammā Nataq; de flamma corpora nulla uides. Iure igitur uirgo est quæ semina nulla remittit: nec rapit. & cætera. Hanc dicit Albericus nutricem fuisse Iouis: exponēsq; ex igne īferiori cælestis alatur ignis. Ego autem contrarium credo: elementum scilicet ab elemento qd' sublimius est nutriri. Iouem aūt a Vesta nutritum ad historiam pertinere reor: cum ut supra dictum est Iouem natum Saturni aspectui subtractum: & Vestæ auiæ suæ cōmēdatum: & ab ea clam nutritum. Dicunt & hanc a Priapo hortorū deo fuisse dilectam: q credibile est: cum dicat Ouidius: Nitimur in uetitum semper cupimusq; negatum. Vestam enim uirginem uolunt: & uirgines obsequio suo deputauere romani: quas semper eo q cautiori seruarentur custodia libidinosi appetiuere: seu quia absq; igne: idest calore iaceat priapus. Huius præterea nunq̄

uisam dicunt effigiem:qđ dicunt:eo ꝙ incognita sit.nam si flãmam uideamus:quã illi dicemus esse effigié.
Dicit ĩsuper Augustinus ueteres nõnunq̃ & Vestam dixisse Veneré.ꝙ & si inhonestum uideatur uirginem
deturpare meretricis nomine potuit hæc fictio rationis aliquid habuisse.Dicimus enim iri uenerem : seu li-
bidinem ueniẽtes in ignem ĩcurrere: ut Virgilius.In furias ignẽq; ruũt:idest luxuriam.ergo & hic calor a si-
militudine Vesta uocari potuerit. Nec omnino erit a toto sensu fictionis huius externũ cum Vestam dica-
mus Saturni filiam:idest saturitatis:ex qua saturitate non minus oritur uenereus ignis q̃ uirgineus pudor
hoc Romani summe coluerunt:& eius in templo obsequẽtibus uirginibus perpetuum seruabant igné:quē
semper summa celebritate die prima Martii innouabant:& factum istud inter alia a troianis habuerunt.

De Cerete terna Saturni filia & matre Proserpinæ. Cap. IIII.

Ceres altera a superiori:& notissima dea frugum est : & Saturni filia atq; opis: ut ab Ouidio supra
monstratum est.Hanc aiunt Ioui fratri suo placuisse:& ex eo concepisse Proserpinã: quã cum ra-
puisset Pluto nec reperiretur a Cerere : dicunt eam accensis facibus & maximo cum ululatu per
uniuersum orbem exquisitam.Demũ apud paludé Cyanis irata:cum rastros & aratra & cætera
rutalia instrumenta:quæ ad culturã terræ ĩuenerat:fregisset filiæ cingulum comperit:& ab Arethusa nym-
pha certior facta est:quoniã illã apud inferos uidisset.Quæ rũ Ioui Plutonis accusasset audaciam ab eo eidé
primo suasum est:ut papauera comederet:quæ cũ fessa fecisset in soporem soluta est: & cũ expergefacta asti-
tisset Ioui ab eo habuit se filiam retrahere posse:si nil apud inferos comedisset:sed accusante Aschalapho cõ-
pertum est:eam tria grana mali punici ex uiridario Plutonis gustasse.Quapropter Iuppiter ad mitigandam
tristiciam Cereris sanciuit : ut sex mensibus anni proserpina cum uiro esset:& tondem apud superos cũ ma-
tre.Narrant insuper:& inter alios Lanctantius.ꝙ cum perquirens Ceres filiam ad Eleusium regem perue-
nisset:cuius uxor erat Hyotia : & ea peperisset paruulũ nomine Triptolemum: quæreretq; illi nutricé:ultro
se Cererem altricem infantulo obtulisse:& cum suscepta esset uolens alũnum facere immortalem:interdum
lacte diuino nutriebat:noctu clam igne obruebat:atq; præter q̃ soliti erant mortales crescebat puer: ꝙ cum
mitaretur pater : clam nocturno tempore obseruauit quid in puerum nutrix ageret : & cum uidisset eum
igne obrui:exclamauit:ex quo irata Ceres Eleusium exanimauit:ac Triptolemo ternum contulit benefici-
um.nam fruges eius propagandas:& currum draconibus iunctum dedit.Quibus ille uictor orbem terrarũ
frugibus obseuit.Postq̃ autem domum rediit:Cepheus rex eum tanq̃ æmulum occidere conatus est: sed re
cognita iussu Cereris Triptolemo regnum tradidit:qui ibidem oppidum constituit:qđ ex patris sui nomi-
ne appellauit Eleusium & Cereri sacra primus instituit:quæ thesmophoria græci nuncupauere.Ouidius ue-
ro dicit Triptolemum infirmum fuisse puerum:& cuiusdam pauperis mulieris filium:quem Ceres in retri-
butionem beneficii illum curauit:& demũ illi currum tradidit:& cum frumẽto misit.postremo in Scythia
a Lynceo rege fere occisus est.Quem Ceres in animal sui nominis transformauit. Sunt insuper qui dicant:
& Homerus potissime in odyssea:Cererem Iasionem quendã amasse:& sese illi amicitia & lecto iunxisse : &
Leontius addebat Cererem ex Iasione Plutonem filium peperisse:& tandẽ Iasionẽ a Ioue inuidia fulminatũ.
Recitantur præterea & alia.nos auté sensum eliciamus ex dictis.Est igitur Ceres aliquando luna:aliquando
terra:& nõnunq̃ terræ fructus:& persæpe fœmina:& ideo quando Saturni & Opis dicitur filia fœmina est.
& Sycani Syciliæ regis coniunx:ut Theodotius asserit:quando autem ex Ioue Proserpinam parit : tũc ter-
ra est:ex qua prima Proserpina idest luna nascitur secundum opinionem eorum:qui ex terra omnia creata
arbitrati sunt.Seu potius ideo credita est luna terræ filia:quia dum ab ĩferiori hemisperio ad superius ascẽ-
dit uisum est priscis eã ex terra exire:& sic illam terræ dixere filiã.Hanc rapit pluto qui & terra est . sed infe-
rioris hemisperii quando post diẽ.xv.incipit sole cadente nõ apparere : & hinc fit ut appareat eã tantũdé esse
apud hemisperium ĩferius quãtũ apud supius:ex quo sũptũ est fabulosum illud: Iouẽ sanxisse ut anni mediũ
apud inferos cum uiro esset & tantum apud superos cum matre.Seu aliter.Est quidem proserpina loco fru-
gis habenda:quæ ex iacto sulcis semine nisi cæli temperies agat:incrementum habere non potest.& nisi eiuf-
dem iuuetur calore in maturitatem uenire non posset.Iuppiter auté & cæli temperies est & calor:cuius ope-
re suis temporibus & crescunt segetes & maturitatem suscipiunt:& sic ex Ioue & cerere proserpina nascitur
quæ tunc a plutone.idest terra rapitur:quando semen sulcis iniectum non redditur :quod aliquando contin-
git ob nimirum frequentatam sationem : ex qua adeo bona terra humore emungitur ut exhausta nequeat
dare iniectis seminibus nutrimẽtũ.Hinc turbata Ceres: idest agricultores: qui terrei dici possunt homines:
instrumenta frãgit ruralia:idest frustra operata cognoscit & negligit.& ululatu fœmineo:idest agricultorũ
querela:incensis facibus:idest exustione agrorũ:per quam humores aduersi: qui sunt circa terræ superficiem
exalant:& utiles ab inferiori terra euocantur in altũ:& suadetur a Ioue Cereri ut papauera comedat : idest ut
in quietem uadat.Habent enim papauera somni quieté præstare: per quam quieté intermissio culturæ in-
telligenda est:ut possit terra ob intermissionem emunctos humores reassumere. Redire autem ad superos
rapta proserpina:idest abundantia frugum non potest in continenti:quia grana mali punici gustauerat: per
quæ intelligenda sunt uegetatiuæ uitæ principia:quæ tunc inicituntur:quando ex humore terræ humecta-
tur:& calefit semẽ iniectum & inde putrefactum prosilit in radices:quarum opere segetes uegetantur.Quæ
principia ideo per grana mali punici designantur: ut ĩtelligatur quia sanguini similia sint:sicut sanguis nutri-
mẽtũ ẽ animalis sensitiui:sic & illa principia uegetatiui.& ut placet empedocli sicut in sanguine uita cõsistit
anialium sensitiuorum sic & segetum in humore terrestri. Sed Iouis sententia:idest cæli dispositione agitur
ut post sextum mensem:qui anni dimidium designat:ad superos redeat proserpina:idest segetum abundan-
tia:eo ꝙ a die sationis seu a mense in mẽse septimo incipiant spice segetum apparere & grana suscipere & in

maturitatem etiã deuenire: quæ grana usq; ad fationis nouæ tempus apud superos commorãtur. Theodontius ex cerere istam uetustissimam referr hystoriam: ex qua uidetur multum causæ fictionis superioris assumptum: & dicit Cererem Saturni filiam Sicani regis fuisse coniugem: & Siciliæ reginam: ingenio clarissimo præditam: quæ cum per insulam cerneret homines uagos glandes & mala siluestria comedẽtes: nec ullis obnoxios legibus: prima in Sicilia terræ agriculturam excogitauit: & adinuentis instrumentis ruralibus boues iunxit: & terris semina dedit: ex quo homines cœpere inter se campos diuidere & in unum conuenire & humano ritu uiuere: ex quo a Virgilio dictum est: Prima ceres unco terram dimouit aratro. Prima dedit fruges alimenta mitia terris. Prima dedit leges: cereris sunt omnia munus & cætera. Proserpinam uero dicit speciosissimam fuisse uirginem Cereris reginæ filiam. & ob insignẽ eius pulchritudinis famam ab Orcho molossorum rege raptam & in coniugem sumptam. Quod etiam testatur in libro temporum Eusebius. uerum de hoc infra prolixior fiet sermo. De Triptolemo autem scribit Philochorus uetustissimum fuisse regem apud Atticam regionem: qui cum tempore ingentis penuriæ occiso a concursu populi patre eleusio: quia pereunte fame plebe filium aluisset abunde: aufugit: & longa naui: cuius serpens erat isigne: abiit ad exteras regiones. & quæsita frumẽti copia in patriam redut: ex qua pulso Celeo: qui terram occupauerat: seu secundum alios Lynceo thrace: in regnum paternum restitutus est. & non solum restitutus alimẽta tribuit subditis: sed illos docuit facto aratro terram colere: ex quo Cereris alumnus est dictus. Sunt tamen qui uelint non Triptolemum sed Buzyem quendam Atheniensem Atticis bouem & aratrum comperisse. Dicit tamen Philochorus Triptolemum multis sæculis ante fuisse q̃ fuerit Ceres regina syculorum. Quod autem Ceres amauerit Iasionem dicit Leontius etiam hystoriam fuisse talem. Cum tempore diluuii ogigii Iasion quidam Cretensis multum frumenti congregasset illud patientibus penuriam ob diluuium pro libito uendidit: & sic ex frumento maxima conflauit pecuniam. Et hinc locus fabulæ datus: q; ex Cerere: idest ex frumento Plutonem diuitiatũ deum: idest diuitias susceperit. Iasion aũt a Ioue inuidia fulminatus dicitur quia ab amicis quibus opportunus erat uisum est: q; ante tẽpus subtractus sit.

De Glauca. iiii. Saturni filia. Cap. V.

g Lauca Saturni & Opis fuit filia: & ut sacra narrat historia uno partu cum Plutone ædita: & Saturno sola præsentata clam Plutone seruato atq; nutrito: quæ adhuc paruula diem clausit.

De Plutone. v. Saturni filio qui genuit uenerationem. Cap. VI.

PLuto qui latine dispater dicitur Saturni filius & Opis uno eodẽq; partu: ut supra dicitur cũ Glauca æditus est: & clam a Saturno seruatus. Hunc ueteres infernorũ finxere regem: eiq; ciuitatẽ dedere ditem: de qua Virgilius. Respicit æneas subito sub rupe sinistra: Mœnia lata uidet. Et infra per plures uersus: in quibus illam describit. Eius inde aulam atq; maiestatẽ sic describit Statius dicens: Forte sedens media regni ifœlicis in arce. Dux herebi populos poscebat crimina uitæ. Nil hominũ miserans: natusq; omnibus umbris. Stant furiæ circũ: uariæq; ex ordine mortes. Sæuaq; multisonãs exercet pœna cathenas. Fata ferunt animas: & eorum pollice dãnant. Vincit opus iusta minos cum fratre uerendo Iura bonus meliora monet regẽq; cruentũ Temperat: assistunt lachrymis atq; igne timẽtes Cocyton flegetonq; & stix periuria diuũ Arguit. & cætera. Currum illi insuper trium rotarũ statuere: qui triga dicitur trahiq; illũ a tribus eq̃s uoluere: Amatheo scilicet & abastro & Nouio. Qui ne cælebs uiueret sic uxorẽ sibi q̃sisse dicit Ouidius. Nam cum die quadam ingentibus uiribus tẽtasset Typheus superimpositã sibi trinacriam abiicere: uisum est Plutoni si hoc contingeret possibile ad eum usq; lucem diei penetrare: quãobrem conscenso cucru exploraturus qualia essent trinacriæ fundamenta exiuit infernũ: & dum insulam circuiret haud longe a Syracusis uidit proserpinam cum uirginibus sociis legentem flores. Quæ cum ueneris sperneret ignes: factũ ut repente Pluto sua pulchritudine caperetur: & ob id flexo curru uirginem nil tale timentem rapuit & ad inferos detulit: & sibi coniugio copulauit. huic insuper uenerationẽ: seu reuerentiã filiam fuisse dicunt. Et tricipitem Cerberum canem regni custodem attribuunt: quem aiunt tricipitem fuisse: & inauditæ ferocitatis: & cuncta uorantẽ. De quo tragœdus Seneca in tragœdia Herculis furentis. Post hæc auari ditis apparet domus. Hic sæuus umbras territat stygius canis: qui terna uasto capita concutiens sono regnũ tuet̃ sordidũ. tabo caput lãbunt colubræ: uiperis horrent iubæ: longiusq; torta sybilat cauda draco Par ira formæ. &c. Hæc ego sic intelligenda existimo: cum iuxta Fulgẽtium pluto latine sonet diuitias: & ideo dispater quasi diuitiarum pater a latinis appelletur: & diuitias perituras in terris consistere: aut ex terris effodi clarũ sit: & terra uocetur opis; ut supra sæpius dictum est merito pluto opis dicitur filius. Verum quoniam diuitiæ primæ pro parte ex cultura terræ patuere: nondũ auro comperto: & saturnus terram colere docuerit: Plutonis dictus est pater. Diuitiis ferrea ciuitas & custos Thesiphon ideo datur ut ferreas auarorum mentes & truculẽtias eorũdem circa custodiam & tenacitatẽ earum cognoscamus. Hanc ciuitatẽ intrare neminẽ iustum dicit Virgilius: Nulli fas casto sceleratum insistere limen: ut appareat aut quærere aut seruare diuitias absq; iniusticia non posse. In hac ciuitate scribit Dantes noster obstinatis inferri supplicia: quibus nulla proximi charitas: nullusq; fuit amor in deum. Per aulam autẽ atq; circunstantes multipliciũ curarum anxietates: & augẽdæ rei labores execrabiles: atq; perdendi formidines; quibus aguntur in diuitias hiulco tendentes gutture intelligendi sunt. Currus autẽ circuitiones optantium ditari designat triplici uectus rota: ut labor circũeuntium periculum & futurorũ incertitudo monstretur. Sic & equi trahentes tres esse dicuntur. Quorum primus Ametheus dicitur: qui ĩterpretatur obscurus: ut per eum intelligatur insana deliberatio acquirendi q̃d minime opportunum est: qua trahitur seu impellitur cupidus. Secundus Abaster dictus est; qui idem q̃d niger sonat: ut appareat discurrentis mœror: & tristicia circa incumbentia fere semper pericula & pauores.

Tertius Nouius nuncupatur: quem intellexere sonare tepentem: ut per eum aduertamus: quoniã ob timo-
rem periculorum ardor feruentissimus acquirendi tepescat aliquando. Coniugiũ uero proserpinæ quã su-
pra abundantiã diximus nulli dubium est cum diuitibus fieri: & potissimæ iudicio prospectantis uulgi: cu-
ius sæpe falsa est extimatio. Arbitrat̃ quidẽ utplurimum dum diuitis intuentur horrea plena ibi abundan
tiam fore ubi fames est & penuria auaritia ꝓcurãte. Ex hoc quippe coniugio nil gignitur: laudabile scilicet
aut memoratu dignum. Cerberus: ut nõnulli arbitrantur uerus fuit canis triceps dictus: eo ꝙ eẽt latratu so-
norus mordax nimiũ: & in tenendo fortissimus. Senserunt tamen ueteres: ut reor sensus alios hac sub ueri-
tate repostos: eo ꝙ custos fingat̃ ditis. Et ideo cũ pro dite diuitiæ intelligendæ sint: ut præmõstratũ est. nul-
lum earũ rite dicemus custodem præter auarum: & sic pro cerbero auarus itelligendus est. Cui ideo tria de-
scripsere capita: ut triplicem auatorũ denotarent speciẽ. Sunt enim qui aurũ cupiũt: & in omne lucrũ etiã in-
honestũ uolentes irruunt: ut quæstũ dissipent & expendãt: qui diuitiarũ custodes dici non possint: pernicio-
si tamen: & damnosi sunt hoĩes. Sunt qui maximo labore & ꝑiculo suo cõgregant undiq; & quomodocũq;
ut teneãt seruẽt atq; custodiãt: nec ex quæsitis sibi ꝓsint uel aliis: & hi hominũ genus inutile. Sunt qui nul-
lo suo ope: sed maiorum quæsita sudoribus tam studiosa uiolentia seruent: ut nõ aliter q̃ alienũ depositum
contingere audeant: & hi segnes atq; tristissimi sunt: & diuis custodes certissimi. Serpẽtes uero cerbero addi-
ti tacite atq; mordaces auaritiæ curæ sunt. Plutonẽ hunc insuper uocauere orcum: ut in uerrinis Cicero dũ
dicit: ut alter orcus uenisse æthnam & nõ proserpinã sed ipsam Cererem rapuisse uidebatur. &c. quem ideo
sic uocari dicit Rabanus: quasi receptorẽ mortiũ: quæ recipiat quacũq; morte morientes. Februũ præterea
dictũ uolũt nõ a febre: ut multi stolide arbitrant̃: sed a lustro quodã sacro a ueteribus ei cõstituto ꝑ qd̃ ma-
nus purgari credebant̃: & in hoc mense februarii fiebat: & inde mẽsis ille nomen sortitus est: ꝙ a Macrobio
in libro saturnaliorũ dicit̃ sic. Secundũ dicauit februo deo: qui lustrationũ potens credit̃. Lustrari enĩ eo mẽ-
se ciuitatẽ necesse erat: quo statuit ut iusta diis manibus soluerent̃. &c. His ꝑlibatis quid hæc fictio historiæ
tegat apponẽdũ est. Refert ergo Lactãtius de plutone in libro diuinarũ istitutionũ sic. Ergo illud in uero est
ꝙ regnũ orbis ita partiti sortitiq; sunt: ut oriẽtis imperium Ioui cederet: Plutoni: cui cognomẽ fuit Agesilao
pars occidẽtis obtingeret: eo ꝙ plaga oriẽtis: ex qua lux mortalibus datur sup̃ior. occidẽtis autẽ inferior ui-
deat̃. &c. Theodontius autẽ paululũ de hoc plenius inq̃t: saturno. s. Iouẽ neptũnũ & plutonẽ fuisse filios: qui
eo mortuo cũ eis partiret̃ imperiũ cõtigit plutoni iuniori in occiduã regni partẽ regnaret: apud ea loca: in qui-
bus postea mãsere molossi secus inferũ mare: & is a circũadiacẽtibus regno suo populis orcus appellatus est:
eo ꝙ scuus & receptor scelestorũ esset hominũ: & ꝙ ingẽn cani suo quẽ cerberũ appellabat cõsuetus eẽt ui-
uos hoĩes trucidandos apponere. Hinc proserpinã uirginẽ siculã cũ intercepisset in regnũ deportauit suum:
eãq; sibi coniugẽ copulauit. hæc ille. Eusebius autẽ in libro tempoꝝ hunc appellatũ aydoneũ ait. & tempore
Lyncei regis Argiuorum atq; ærithei atheniensium regnasse.

De ueneratione plutonis filia & Honoris coniuge. Cap. VII.

Venerationem filiam fuisse plutonis Seruius affirmat. Theodontius autem hanc reuerentiam uo-
cat dicens uenerari deos oportere: maiores autem homines reuereri. Et quoniam ea quæ homi-
nibus exhibetur & non diis plutonis fuit filia: ideo reuerentia: nõ ueneratio appellari: ex qua au-
tem cõcepta sit matre: non habetur: cum proserpinam sterilem fuisse omnes affirment. Hãc Ho-
nori nuptam Paulus & Theodontius dicunt: & ex eo peperisse maiestatem: ut supra monstratum est. Ego
ex hoc figmẽto id sentio quod intueor. diximus supra plutonem diuitiarum deum: ex quibus diuitiis omnẽ
reuerẽtiã satis cernimus: cum reuerẽtia solis exhibeatur diuitibus: etiam si inertes degeneres insciĩ priuatiq;
sint homines. tantæ sunt apud mortales existimationis diuitiæ.

De Chirone. vi. Saturni filio qui genuit Ochiroem. Cap. VIII.

Chironem centaurum Saturni & Phyllaræ filium uoluere. Lactantius tamẽ dicit eum ex Pelopea
conceptum: cuius originis talis extat fabula Saturnum scilicet uenustate Phyllaræ captum eam i-
tercepisse. & dum eius: ut ait Seruius: uteret̃ concubitu interueniẽte Opi coniuge confestim se uer-
tit in equum ne cognosceretur in culpa. Phyllara autem ex eo concubitu Chironem concepit: pe-
peritq; animal ab umbelico supra hominem: ab inde uero infra equum. Qui cum excreuisset in
syluas abiit: easq; coluit. huic autem a Tethide Achillẽ puerum commendatum: quem ipse nutriuit & docu-
it: & similiter Aesculapium. Postremo cum eum uisitasset Hercules casu factum est ut una sagittarum eius
lerneo ueneno perlita super pedem eius caderet. attamen cũ a parẽtibus fuisset genitus immortalis: ut Ochi
roes uaticinium impleretur: quo prædixerat eum optatum eẽ mortalem: graui uexatus morbo mori cu-
piens orauit superos ut illi mori concederent. Quo concesso: ab eisdem in cælum translatus est: & in zodia-
co locatur & sagittarius appellatus: & quoniam ualuerit auspicio eo coram cælestis ara apposita est. Ex his fi-
ctionibus Theodontius & Barlaam sensum exprimebant huiusmodi Chironem ideo Saturni filium dictũ
quia circa agriculturam plurimum ualuerit. & quia hortorum adaquationem inuenerit: Phyllaræ dictus ẽ
filius: quia Phylladros: idest aquæ custos uel amator: eo ꝙ ad irrigationẽ hortorũ plurima uteretur. Quod
autem in conceptione eius Saturnus a coniuge repertus uerteretur in equum dictum est: eo ꝙ causam su-
am apud turbatam coniugem iustificauerit dicens: ꝙ ob id aliarum mulierum concubitum quæreret si
forte filios masculos suscipere posset: cum sibi ꝓlem melioris sexus ex ea conceptã ob promissum Tita-
no factum seruare non posset: & sic ob hoc æque agere uisum est: & inde æquus idest iustus. Alii uero uo-
lunt fabulam a præcedentibus causam habuisse. Nam cum uidissent illum mortales: ut dicit Isidorus ho-
minũ pariter & iumentorum medicinam inuenisse hominis & equi filius dictus est: & Chyron denotatus

ut intelligeretur quia chyrurgiam non physicam reppertisset: quæ leui doctaq; manu operatur. nam Chyros græce manus est. Quod a sagitta Herculis uulneratus sit: historiographum dicunt: & cum lætalem morbũ arte sua aliquandiu curasset uisum est amicis eum immortalem creatum: quem ueneni uis non occideret. Tandẽ cum uenisset in mortẽ ob meritum uirtutis suæ: quia iustissimus fuerit homo: ut in iliade dicit Homerus: ad perpetuam sui nominis memoriam ab antiquis inter astra locatus est.

De Ochyroe filia Chyronis. Cap. IX.

Ochyroe filia fuit Chyronis ex quadã nympha Chayci fluminis suscepta: ut ait Ouidius. Ecce uenit Rutulis humeros protecta capillis Filia centauri: quam quõdam nympha Cayci Fluminis in rapidis ripis enixa uocauit Ochyroes: non hæc artes contenta paternas Edidicisse fuit: fatorum archana canebat & cætera. Hæc Aesculapium orbi toto profuturum prædixit: & patrem optaturũ mortem: & se equam futuram: quæ omnia euenere. Rei huius significatum potest esse cum dicat Theodontius eam Thetim Achillis matrem fuisse. ideo in equam uersam dici: quia genuerit equum. i. hominem bellicosum ut Achilles fuit: & furore cuius & ipsa Thetis: ut dicit Leontius: aquarum dea occupata est. Equi autem ubiq; apud antiquos bellorum erant præsagiũ ut Virgilius dicit. Quattuor hic primũ omen equos in gramine uidi: Tondentes late campum candore niuali. Et pater anchises. bellũ o terra hospita portas. Bello armantur equi. bellum hæc armenta minantur.

De Pico septimo Saturni filio qui genuit Faunũ & Sentam & Faunam. Cap. X.

Picus Ausoniæ rex saturni filius fuit: ut asserere uidet' Ouid. dũ dicit: Picus in ausoniis proles saturnia terris. & Virgilius. Accepimus fauno picus pater: isq; parentẽ Te Saturne refert. & cætera. Hũc dicit Seruius a pomona pomorum dea dilectum: ac eius sortitum coniugiũ. Demum: ut ait Ouidius: cum die quada uenaretur a Cyrce solis filia uisus & amatus est: quã cum ipse paruipenderet: ab ea irata in auem sui nominis uersus est. Sane Ouidius a Seruio discrepat picum uirum fuisse cyrcis dicens eumq; dilexisse Pomonam: & ob id Cyrces zelo commota aurea illum tangit uirga: & in picum auẽ mutauit. Huius autem fictionis effectus talis a seruio arbitrari uidetur: picum scilicet regem eo in picũ auẽ mutatum dici: quia augur fuerit: & domi picum habuerit: per quem futura prænosceret: & sic in põtificalibus libris haberi. nõ nulli dicunt hunc picum cum ob singulare studium domandorũ equorũ alias rudis esset homo: a Cyrce doctus eloquentissimus factus est: qua eloquentia in commodum suum multos traxit agrestes: eosq; sibi fecit obsequiosos. Et ob id fictum eum in auẽ sui nominis fuisse conuersum. Est enim pico aui inter alias proprietates hæc: ut cum habeat longissimam linguam æstiuo tempore exquirit loca formicarum plena: & emissa inter eas lingua patitur eas illam conscendere & morsu præhendere. randem cum illam formicarum plenam sentit: retrahit adhærentes una secum formicas. Ex quibus sic pastus euolat. Sic picus rex eloquẽtia idest lingua trahebat agrestes: qui formicis similes sunt: & in suum: ut dictum est: uertebat commodum. Augustinus autem de ciuitate dei: dato quæ ad historiam spectãt quasi poeticã fictionem floccifaciat incipit. Exortũ est Laurentũ regiũ: ubi Saturni filius picus regnũ primus accepit. & paulo post sequitur: Sed hæc poetica opinent' eẽ figmenta: & pici patrẽ stercon potius fuisse asscuerent a quo peritissimo agricola inuentum ferunt: ut fimo animalium agri fœcũdarentur: qđ ab eius nomine stercus dictum est. Hunc quidam stercutium uocatum ferunt: qua autem ex causa eum saturnum appellare uoluerunt. Certe tamen hunc Stercen seu stercutium merito agriculturæ fecerunt deum picum quoq; similiter eius filium. & cætera. Et sic uidetur per Augustinum ostendi picum filium non fuisse saturni. Sane cum pici plures esse potuerunt: & Augustinuo credimus picum quendam Stercen fuisse filium: & alium picum filium fuisse Saturni. Huius insuper inuentum lusoriam pilam in libro naturalium historiarũ Plinius asserit fuisse.

De Fauno Pici filio qui genuit Faunos satyros panes & Syluanos Acum & Euremedontem & Latinom & secundum quosdam Sentã Faunã quam alii uolunt sororem fuisse & coniugem. Cap. XI.

Faunus Pici fuit filius: ut Virgilii testimonio patet dicentis. Accepimus fauno picus pater. & cætera. hic etiam patri successit in regno: de quo dicit Lactanrius in libro diuinarum institutionum primo. ꝙ ut Pompilius apud romanos institutor ineptarum religionum fuit: sic ante Pompilium Faunus in latio: qui & saturno auo nepharia sacra constituit: & sororem suam Sentã faunã eãdẽ coniugẽ consecrauit: quã ut Chryspus Clodius in eo libro: quem græce scripsit: dicit: eo ꝙ cõtra mores: decusq; regium clam uini ollam ebiberet: & ebria facta erat; uirgis myrteis ad mortem usq; cecidit postea facti pœnitens cum desiderium eius ferre non posset: illi sacros detulisse honores. De Fauno uero hoc & fauna ꝙ dii facti sunt uidetur testari seruius sic. Quidam dictus est fatuellus huius uxor est fatua idem faunus & eadem fauna a uaticinando: idest a fando: unde & fatuos dicimus inconsiderate loquentes. ergo faune & fatue nomen quasi asperum. &c. hæc ille.

De Senta Fauna pici filia & coniuge Fauni seu filia. Cap. XII.

Senta Fauna: ut proximo supca dictum est filia fuit pici regis & coniunx Fauni fratris sui Lactantio teste: & quicquid Chryspus Clodius minus honestum de eo scribit: Gabius Bassus dicit eam fatuam nominatam: qđ' mulieribus fata canere consuescet: ut faunus uiris. Eandem Varro scribit tãtæ pudicitiæ fuisse: ut nemo illam dum uixerit præter suum uirum in os uiderit: nec nomẽ eius audierit. & ideo mulieres illi in operto sacrificare consueuerant: & bonam appellare deã. Sed de hac Macrobius Saturnaliorum libro auctoritate Cornelii Labeonis hanc Mayam dici dicit: eiq; sub nomine Bonæ Deæ ædem Kalendas Maias dedicatam: eandemq; terram esse: & id occultiore ritu sacrorum doceri. Demum eam opem bonam Faunam & fatuam pontificum libris appellari. Bonam. quia bonorum omnium

ad uictum causa sit. Faunam: quia omnibos animantibuss faueat. opem: quia eius auxilio uita constet. Fatuam a fando: eo q non ante infantes partu editi uocem edant q̃ terram attigerint. Et quia cum regali sceptro figuretur sunt qui dicant eam Iunonis habere potentiam. Et alii eam arbitrari Proserpinam: eo q illi phorca ob depastas segetes sacrum faciat. Praeterea eam non sororem & coniugem fauni: ut quidam dicunt: sed filiam: eumq in amorem eius lapsum: & ob id q etiam oppressa uino noluisset eius parcere desiderio uirgis myrteis caesam. Tandem eo in serpentem uerso cum ea rubuisse creditum: & ob id in templo eius haberi uirgam myrteam nephas esset: & extentam supra caput eius uitem uideri: eo q pater uino illam decipere tentasset. Quod in tẽplo eius suo nomine nõ consueuit inferri: sed uas in quo uinum esset inditum mellarium nominari: & uinum nuncupari lac. Et serpentes in templo eius innocuos & impauidos apparere: & alia plura quasi uelint hanc Faunam terrã esse. Quas quidẽ ego ambages & circuitiones detestor & omitto liberis.

De Faunis Satyris panibus & syluanis filiis Fauni. Cap. XIII.

FAunos Satyros & Panes atq Syluanos dicit Theodontius Fauni fuisse filios. Leontius uero dicebat Saturni: de quibus eo q nullius nomen sciatur proprium: seu opus: inuicem tractare de omnibus necesse est. Faunos ergo & satyros nemorũ dicebant deos: & ut ait Rabanus uoce nõ signo ostendebant futura paganis exigentibus. Panes uero agrorum deos: & syluanos syluarũ: sed improprie a poetis persaepe unus pro altero assumpti sunt: ut Virgilius facit. Et uos agrestum praesentia numina fauni. Hos etiã semones: seu semideos uocari ueteres uoluere: ut scribit Ouidius. Sunt mihi semidei: sunt rustica numina nymphae Et fauni satyriq: & monticolae syluani. Quos quoniã caeli nondũ dignamur honore: Quas dedimus certe terras habitare sinamus. & caetera. Hos ego nec fauni: nec saturni filios credã: cũ homines isti: illi uero quodãmodo animalia bruta sint. Sed possibile est forsan circa saturni tempora uel fauni ex eis ortus est error: & de eis primo recitationes iter mulierculas haberi coeptae. de quibus tamen ab insignibus auctoribus quaedam miranda narrantur. Nam pomponius Mella: ultra athlantem mauritanum montem dicit noctu lumina uisa: & strepitus cymbalotum atq fistularum auditus persaepe: nec die repertus quisq: atq pro constanti habitum: hos faunos esse atq satyros: & huiusce generis animalia. Praeterea dicit Rabanus satyros homũtiones esse & habere uncas nares & cornua frontibus: pedesq caprarum similes: & ex his unum a beato Antonio per solitudines Thebaides Paulum sanctissimum uirum heremiticam agentem uitam exquirente uisum atq ab eodem interrogatum respondisse se mortalem: & ex accolis heremi unum ex his: quos stolido errore lusa gentilitas faunos satyrosq colit. Alii syluestres homines putant: appellantq incubones seu ficarios: Ex quibus sic scribit Martianus: ubi de nuptiis Mercurii: & Philogiae: Ipsamq terram: quae hominibus inuia est referuntur longaeuorũ chori: qui habitãt syluas: nemora: lucos: lacus: fontes atq fluuios: appellãturq panes: fauni: fones: fatuaeq uel fantuae: uel etiam fanae: a quibus fana dicta: eo q soleant diuinare. Hic omnes post prolixum aeuum moriuntur: ut homines: sed tamen & praesciendi: & incursandi: & nocendi habent prõpissimam potestatem. haec Martianus. Hos autem dicit Aristoteles post annorum mulia & nymphas: & satyros perire. Nonnulli autem gentilium inter alias stultitias suas in hanc deuenere: ut se horum mallent filios q̃ hominum dici: arbitrãtes: dum matrum meretricia accusarent suae nobilitati plurimum splendoris iungere: ex quibus pauci apponuntur.

De Aci Fauni filio. Cap. XIIII.

ACis filius fuit Fauni & Nymphae symetridis ut clare scribit Ouidius dicens: Acis erat fauno nymphaq symetrideq cretus & caetera. Ex his talis ab Ouidio fertur fabula: q scilicet Galatheã nympham siculam amauerit: & ab ea amatus sit & caetera. ut supra de Galathea. Verum quoniam aliter sensus hic ex fictione sumitur q̃ supra factum sit: illum apponere uisum est. Dicit ergo Theodontius Cyclopem tyrãnum apud siculos fuisse cui maximum erat pecus: lacte cuius plurimum eius augebantur substãtiae & ideo Galatheam: idest lactis deam amasse dicit quia ex humiditate lac procreatur. sed cum aquae Acis fluminis hanc habeant proprietatem: ut desiccent ubera potantium pecudum non solum Cyclops ob id a flumine illo certo anni tempore amoueri greges iubebat. sed nonnuoquam per riuulos illud exinanire atq desiccare conatus sit. frustra tamen. Ego autem non credo hunc Fauni regis fuisse filium: sed forsan alicuius alterius nobilis uiri sic uocati: seu unum ex his fuisse: qui Faunorum filios dici maluere q̃ hominum.

De Eurymedonte Fauni filio qui genuit Periuiam. Cap. XV.

EVrymedon filius fuit Fauni: ot placet Statio in Thebaide ubi dicit. Proximus Eurymedon cui pastoralia Fauni Arma patris & caetera. Hũc ego ut de Aci dixi non arbitror Fauni Laurentum regis fuisse filium. sed quoniam in syluis conuersaretur ad extollendam progeniem suam se Fauni finxit filium. fuit enim hic ut idem Statius ostendit in bello Thebano partibus fauens aetheoclis.

De Periuia Eurymedontis filia & Nausithei matre. Cap. XVI.

PEriuia filia fuit Eurymedontis: ut in Odyssea scribit Homerus dicens Nausitheum quidem primus neptunnus terram mouens genuit & Periuia foeminarum specie optima iunior filia magnanimi Eurymedontis. Dicit autem Leontios: Eurymedontem Gygantem fuisse dominum: & cũ eis perisse. Haec ex Neptũno peperit Nausitheum: ut per Homerum monstratum est.

De Latino Laurentũ rege Fauni filio: qui genuit Lauinã & Praenestẽ. Cap. XVII.

LArinos Laurentũ rex Fauni regis & Maricae nymphae Laurentis filius fuit: ut carmine patet Virgilii dicentis: Rex arua latinus & urbes Iam senior longa placida in pace regebat: Hunc fauno & nympha genitum laurente marica Accepimus. & caetera. Iustinus autem non fauni filium: sed

nepotem dicit ex filia. Scribit enim redeunte Hercule ex Hyspania Geryone superato fauni filiam uitiasse: & ex eo concubitu suscepisse Latinum. Seruius autem refert secundum Esiodum in libro quem aspidopiam uocat: Latinum Vlyssis & Cyrcis fuisse filium; quã nonnulli Maricã uocant. & inde eo dicit dixisse Virgi. Solis aui specimen: eo q Solis Cyrces fuerit filia. Verum dicit Seruius quia temporum ratio non procedit. & ideo illud accipiẽdum esse Hyginii; qui ait latinos plures fuisse: ut intelligamus poetã abuti ut solet nominũ similitudine. sed quicquid dicãt alii cum uniuersalis fama Virgilio faueat: latinum.s. fauni fuisse filium carmini eius obtemperandum est; credendumq Latinum Fauni fuisse filiũ. Est insuper & de matre Marica opinio uaria. Seruius autem de ea dicit: Est aũt Marica dea littoris Miturnensium iuxta Lyrim fluuium. Hora. & innantem Maricæ littoribus tenuisse Lyrim. quod si uoluerimus accipere uxorem Fauni Maricam non pcedit. Dii enĩ topici.i. locales ad alias regiones non transeunt: sed potest dictum esse p poeticam licentiã. Laurente Marica: cum sit Minturnensium. Dicũt alii per Maricam Venerem intelligi debere: cuius fuit sacellum iuxta Maricam in quo erat scriptum   hæc Seruius: Hoc tamem dubium paucis potest absolui. plures enim potuere esse Maricæ ut supra de Latino etiam dictum est. Hic autem Latinus rex fuit eo tempore qoo Troia deleta est: habuitq Amatã Dauni regis Ardeæ sororem in coniugem: ut per Virg. patet. Varro autem eo in libro quem de origine linguæ latinæ scripsit: dicit Pallantiam Euandri filiam eius fuisse uxorem: eumq uolunt profugum suscepisse Aeneam: & uti responso susceperat Lauiniam filiam iam Turno filio Dauni promissam dedisse uxorem. quamobrem bellum ingens inter Aeneam & Turnum exortum est: ĩ quo latinum cecidisse dicit Seruius.

De Lauinia filia Latini & Aeneæ coniuge. Cap. XVIII.

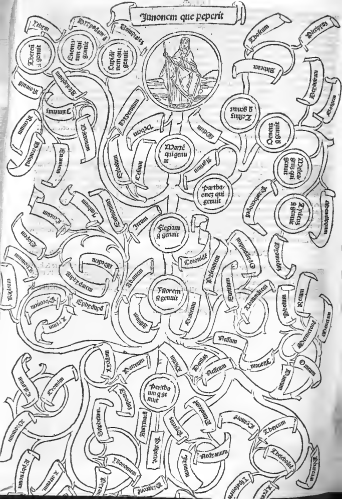
LAuinia filia fuit Latini regis & Amatæ secundum Virg. quã cum Turno regi promissam Latinus pater daret in coniugem Aeneæ troiano: ingens exortum est bellum. & ut ait Seruius: in primo fere cuncursu Latinus occisus est. & sic patris dotata sanguine aduenæ coniugio iuncta est. & cum uirum in eodem conflictu apud Numirum fluuium perdidisset timens uictoris priuigni insolentiam ex Aenea prægnans aufugit in syluas: & ut dicit Seruius: apud Tyrum pastorẽ diuertit: ibiq peperit filium: quem Iulium Syluium posthumum appellauit: eo q post patris funus in syluis natus esset. Hanc Ascanius postea reuocauit in regnum patrium: cum ipse secessisset in Albam a se conditam: quod quidem cum regia indoles generoso mulieris io pectore ob aduersas res in nullo fracta esset: adeo integre conseruauit: ut adulto filio auctum q̃ dimminutum potius regnaret. Euseb. autem in lib. temp. dicit hanc post Aeneæ mortem Melampedi cuidam nupsisse & ex eo cõcepisse filium: quem latinum syluium nominauit: qui etiam Latino Iulio Syluio mortuo imperauit.

De Præneste Latini regis filio. Cap. XIX.

PRæneste Latini regis fuit filius: ut Solinus ubi de mirabili. mundi scribit: uidetur asserere. & hunc ait prænestem etiam ciuitatem fecisse: & a suo nomine nuncupasse. Dicit enim sic: præneste ut zeno doctus a præneste Vlyssis nepote Latini filio: &c. De eo autem nil amplius legi.

De Iunone Neptunno & Ioue Saturni filiis: & eorum prosapus in sequentibus scribitur: ut huic octauo libello finis imponatur.

Explicit liber octauus.

Junonem que peperit
Martē qui genuit
Parthaones qui genuit
Coronidē
Nessum
Perithoum q genuit

Genealogiæ deorum gentilium Liber nonus. Prohoemium.

MITIOri iam cælo partē posteritatis Saturni q̄ cœpissem ī Laurentū littus pere/
gerā:& ecce seu maris æstu factū sit:seu occiduo īpellēte flatu:repente in ægeū
usq̄ mare delatus sum:& ī cōspectu famos iam dudū splēdidæ īsulæ quasi in/
iectis anchoris serenissime rex firmatū me cōperi. Ibi dū parum ī cælū usq̄ de/
lata uetustissimi tēpli semesa fastigia cernerē:& partim disiectas in frusta colū/
nas mirabiles:euulsas e sedibus bases:dirutas testudines:æq̄tas fere solo parietū
longissimas alas:humo infixas tholos:& omnē ingentis: imo mōstruosi ædifi
cii solutā compaginē atq̄ ruinaȝ demersam cumulis: uepribus atq̄ syluestri/
bus arboribus sua spōte nascētibus:muscoq̄ occupatis turpi:mirabūdus īue/
rer:mecūq̄ perquirerē:cuius ob obsequiū tam grandis potuerit æuo suo mo/
les extolli: sumptusq̄ ueteȝ magnificos laudarē:uenit ī mentē Samiā fuisse Iu
nonē:& a Samiis præ cæteris deitatibus honoratā:& e uestigio comprahendi tēplum illud olim īter cætera
urbis mirabile & uetustissima fama celebre eidē Iunoni ab incolis fuisse constructū:O q̄ grādes diuturniq̄ la/
bores exhausti. quot architectoȝ emūcta ingenia. quot pontificū instituta sacra. quot ingentiū uiroȝ matro
narūq̄ ornatus appositi : ut diabolo præstaref obsequiū perire? Et hinc ī cogitationē longiusculā perseuerās
emisso e ꝓfundissimo pectoris archano suspirio mecū inq. Erubescāt miseri christiani: q̄bus hac tēpestate fa
cillimū est ut rē domesticā augeāt:mōtiū terebrare uiscera:maris & fluminū alueos uncis piscatoris radere:
arthoas trāsire niues:æthiopū expiri soles:hyperboreas fallere gryphes:libycos sopire serpētes : Marmaricos
leones excludere. Oceanū sulcare ratibus:& si daref in cælū usq̄ transcēdere. Heu miser q̄d defleo? Aliq̄ for/
te cū honestate possunt hi sudores assumi. sed q̄d dicam cernens pirrhatica īfestare maria:itinera obsidere:ia
nuas īfringere:falsas signare tabellas:uenena porrigere:bella iniusta mouere:iustū sanguinē fundere:fidē frā/
gere. & ī cunctos dūmodo suppetāt uires tyrānidē:& uiolentiā exercere:ut ampliusculā possimus facere sub/
stantiā perituram? Ingemiscendū eq̄dē est cæcitati nr̄æ. Quid quæso si def cumulasse q̄d cupimus:refert palla
tia erigere:thalamos ornare:equos ministrosq̄ parare:cōuiuia festosq̄ dies ducere: auro gēmis & purpura illu
stres apparere:alea ludere:possessiōes amplissimas facere:uiridaria lacusq̄ cōponere. Si noster honor : nostrū
decus:nr̄a gloria ab idignioribus occupaf? Seruit īclyta Hierusalē ciuitas Agarēis. loca sacra & memoratu di
gnissima barbarica fœdanf spurcitia:& ī dedecus christiāi nōis deturpant. Hostes blasphemant: floccifaciūt
atq̄ ridēt:quo uerbū caro factū est:quo natus christus & alitus: q̄bus se deū & hominē demonstrauit:& præ
dicans dogma tradidit salutare:quo ut nos solueret a laqueo seruitutis: innocēs passus:mortuus: & sepultus
ē. Quo cū surrexisset a mortuis:uirtute ꝓpria euolauit ī celos. O scelestū facius:O dedecus īexpiabile: potue/
re īsulæ unius & paruæ incolæ e mōtibus colūnas excidere:īgentia euellere saxa:& in amplissimū opus dedu
cere. Et ī sumptus auri īgentia pondera erogare:ut tēplū admirabile nephariæ construerēt mulieri. Europa
uero oīs negligit:classem ī mare trahere:arma sumere:naues conscendere:& bellū hostibus īferre: & uiribus
regionē sanctissimā a cam ignauis hostibus emundare:& a nr̄is frontibus ruborem detestabilē amouere. ut
his lapidibus nō ī terris perituȝ templū:sed ī cælis ciuitatē ædificemus æternā. Sed q̄d uerbis forte sup̄fluis
aures uerbero? segnes puniet deus:& auaros diuites dimittet inanes. Nos āt ī ꝓpositū reuertamur. dū igr̄ rui
nas inspicio nequeuntes auferre adhuc loci ueterē maiestatem satis aduerti a delatrice fortuna moneri. Quo
niam Iouis atq̄ Neptūni esser sermo paululū differēdus:ut Iunonis fabulosam progeniē in mediū traherē: in
qua & belligeri Martis omnis ꝓcosusa continetur prosapia:cuius īter strepitus atq̄ furores quæso mitis de/
us:qui Dauid docuit manus ad bellum:sua pietate deducat in pacem.

De Iunone. viii. Saturni filia quæ absq̄ uiro concepit & peperit Hebē & Martē. Cap. I.

IVno errore gentiliū regina deoȝ Saturni & opis fuit filia ante Iouē nata:eodem tamen partu. fuit
præterea & Iouis coniūx ut dicit Ouid. Si genus aspicif saturnū prima parētē Feci saturni sors ego
prima fui &c. Educatā aūt illā a Tethide dicit Seruius. Eāq̄ Neptunnū educasse asserit Albericus.
Sic Martianus illā nutrisse dicit Mercuriū Mayæ filiū. Eā p̄terea regnoȝ atq̄ diuitiaȝ faciūt deā.
Sic & cōiugii ut scribit Virg. Iunoni aūt oīs cui uincla iugalia curæ. Præterea & parturiētibus præ/
eē uolūt: ut p Plautū patet ī aulularia dicētē. Peri mea nutrix obsecro te:uteȝ doleo:iuno lucina tuā fidē &c.
Illi īsuper īsignē currū & arma attribuunt:ut in iliade demonstrat Homerus. & ne deoȝ regina sola ꝓcedat:
& pedissequas illi. xiiii. nymphas ascribūt:ut in p̄sona eius ait Virg. Sunt mihi bis septē p̄stanti corpore nym
phæ &c. Inter quas illi Iris præcipue famulaf. Auē etiā pauonē in tutelā eius dixere:caudæ cuius eam argi pa
storis occisi a Mercurio oculos apposuisse dicit Ouid. Vocant etiā illā præter Iunonē & reginā noībus multis
utputa lucinā mrōnā:curitim:deā matrē:fluoniā:februā:īterducā:domiducā:unxiā:cynthiā:socigenā. popu/
loniā & ꝓserpinā. Eam dicūt comestis lactucis syluestribus Hebē filiam cōcepisse. Sic & ꝑcusso flore martē.
Ex ioue uero uiro suo pepisse Vulcanū. & alia de ea referunt plurima. Circa prædicta sicuti multa sunt: sic &
multa dixere diuersi. Dicit aūt Barlaam. Iunonē Saturni ac Opis filiā arbitratos:qui Saturnū opificē reȝ esse
& opim materiā & Iunonē terrā credidere uel aquā. Sic & Macro. ubi de somnio Scipionis illā Iouis dicit eē
sororē:q̄a ex eisdē seminibus q̄bus Iuppiter ꝓducta sit:cū iouē cælū asserat & aerē dicat eē Iunonē. Quā iō ante
iouē natā dicūt:q̄a cū iuppiter ignis sit & hæc aer:nō uidef apud nos q̄ absq̄ spiritu:q aer ē ignis deduci pos/
sit in flāmam. nec sublato usq̄ uiuere & ideo opportunū aerem eē si ignē uelis uel q̄d ignis motu aeris accen/
datur:ut in syluis locisq̄ palustribus sæpe uidimus cōtigisse. & sic aer natus anteq̄ ignis. Eā aūt educatā a the

thy de ideo fictũ: quia humiditate aquæ restauraṫ qcqd aeris extenuati in ignẽ uertiṫ. Eã aũt educasse Neptũ
nũ & Mercuriũ ubi de eis fiet mentio exprimetur. Iouis aũt cõiunx ideo dicta ẽ: quia sic aer cælo seu igni sup
ponitur. Seruius aũt dicit iouẽ aliquando ꝓ igne & aere: & nõnunq̃ pro igne tantũ sumi. Sic iunonẽ ꝓ terra
& aqua: & aliquãdo pro aere solo. & ideo quando ꝓ igne & aere accipiṫ iuppiter & iuno ꝓ terra & aqua me
rito coniuges dicunṫ: cũ ignis & aer habeant agere: & terra & aqua pati. & sic supioribus & iferioribus agen
tibus suffragantibus supcælestibus corporibus apud nos cũcta gignunṫ. Quãdo uero ut idẽ Ser. ait Iuppiter
ꝓ igne tantũ & iuno ꝓ aere poniṫ tam rõne cõtiguitatis q̃ etiã tenuitatis & leuitatis similitudine fratres eẽ di
cunṫ. Theopompus uero in cypriaco carmine & Helanus in diospolitichia dicũt iunonẽ a Ioue iunctã cathe
nis aureis & depriuatã icudibus ferreis. Quos nil aliud sentire uoluisse arbitror: nisi aerẽ a frigiditate & duri
tie terræ depriuatũ: cathenis aureis. i. ꝓ cõtinuatas lucis successiões igni iũctũ eẽ. Tullius uero dicit circa hãc
materiã sic. Aer aũt stoyci disputãt iteriectus iter mare & cælũ Iunonis noie cõsecratus q̃ est soror & cõiunx
Iouis: qđ & similitudo est ætheris & cũ ea summa cõiunctio. Effœminatũt aũt eũ iunoniq; tribuerunt. Aere
qdẽ nihil ẽ mollius &c. Reginã & deã regnoꝝ atq; diuitiaꝝ isuper dixere iunonẽ: quã Fulgẽtius uelato capi
te & sceptrum manu tenentẽ designat nil aliud: ut ipse credo: uolẽtes ostendere q̃ qua i patre regna cõsistant
& diuitiæ. Diximus enim iunonẽ eẽ terrã: in qua regna mũdi consistere satis patet. ergo supræma in se regna
tenet regnoꝝ regina est. qđ qdem ꝑ sceptrũ demostraṫ. & hac eadẽ rõne diuitiaꝝ est dea. nã ut in uisceribus
metalla oĩa & preciosos lapides tenet: quod per uelatum caput ostenditur. Aut in superficie segetes fructusq;
omnes & pecora: in quibus profecto consistunt diuitiæ terrenorum ostendit & præbet. Coniugiorum autẽ
deam uolunt: eo q̧ utplurimum dote media eatur in cõiugium: quæ dos iuris Iunonis est. Præterea iunonẽ
in aliquibus lunam eẽ credidere. Eamq; circa humanos actus multa posse & potissime circa motus de loco
ad locum: & hinc arbitrati sunt iunonem puellas nubentes & de domibus patentum ad sponsos euntes per
iter ducere & inde interduca uocitaca est: seu alia ratione. quia ueteri more nocte uirgines ad sponsos mittere
cõsueuere eis erubescẽtibus ire palã uirginitatẽ deponere. & quoniã luna dũ luceret ducatũ præstare uidereṫ
itineris iterduca dicta ẽ. Et quoniã ducatu illas primo in domos uiroꝝ uidereṫ deducere: ẽt domiduca dicta
est. Et quoniã uirgines sub ducatu iunonis ueniẽtes ad limina spõsoꝝ ritu ueteri uariis unctõibus postes un
gebãt iuno ab unctõibus illis unxia appellata est: & spõsæ deide uocitaræ unxores. & deĩde ut dicit Albericus
eo uẽtũ est ut dicanṫ uxores. Parturiẽtiũ aũt deã ideo illã dixere: dicit Fulgẽtius: qa diuitiæ: qbus ipa pest: sem
per de se alias pariant: qđ qdẽ non ẽ simpliciter ueꝝ de oĩbus & semp: qnimo parturiẽtiũ dea dicta ẽ: qa luna
quã idẽ cũ iunone uoluere a parturiẽtibus sub lucinæ & iunonis noie inuocari cõsueuit: & eius muneris esse
dicebãt: ut ait Macro. distẽdere & laxare rimas corpoꝝ: & meatibus uiã dare: qđ ẽ ad accelerãdos partus salu
tare. & tunc uocitaṫ artemia græce q̃si aerẽ secans latine. Currus iõ illi attributus est ut per eũ designeṫ circui
tio aeris cõtinua circa terrã. Arma uero illi data sunt: q̧ bellãtibus & maxime diuitiaꝝ & regnoꝝ cãea suade
re aut p̃stare & præparare uideaṫ. Nymphas illi obsegosas dicunt esse. xiiii. ut noscamus totidẽ i aere acciden
tia uariis de causis generari: utputa serenitas: uẽtoꝝ ipetus: nubes: pluuia: grãdo: nix: pruina: ros: choruscatio:
tonitruũ: iris: cometes: uapores incẽsi: & nebula. Nõnulli tamẽ alias describũt eẽ demẽtes ex dictis aliquas &
alias superaddẽtes: q̃ terræ uidenṫ cõtingẽtia: ut terræmotus: exhalãtia i terris icẽdia: & huiusmodi. Porro ex
his q̃ iunoni famulãṫ familiarior describiṫ a poetis iris: quã thaumãtis fuisse filiã uoluere. i. admiratiõis: eo q̧
sit coloribus & apparitõe mirabilis. Hanc. n. Iunoni diuitiaꝝ deæ ideo attribuũt ut ꝑ eius picturatã uariis co
loribus curuatutã opũ omamẽta designẽt: quæ qdẽ fulgore suo admirãda sunt: sic descẽdẽtia ut ascẽdunt: &
uti hæc tã pulchra repẽte dissoluiṫ: sic & diuitũ splẽdores i momẽto resoluũṫ in nihilũ. uoluitq; eã irim dici
quasi erim: qđ certamen ẽ: eo q̧ ꝓpter diuitias multa orianṫ certamina. & hinc aiunt qdã irim semp missam
ad discordiã excitãdã. Pauonẽ uero illi i tutelã tribuunt ut q̃litates ostẽdanṫ diuitũ. Est. n. clamosa auis pauo:
i quo clamores: elatas uoces: iactãriã: boatusq; itelligũt diuitũ. Incolit & pauo tecta & ædificioꝝ semp cælsio
ra cõscẽdit ut appareat diuites p̃eminẽtias oẽs appetere: atq; si nõ denṫ arripe. Picta isup pẽna nitet undiq; &
laudibus delectaṫ: & ad ostẽtationẽ sui adeo trahiṫ: ut erecta i gyꝝ oculata cauda nuda atq; turpia posterio
ra reliquat: ꝑ q̃ purpura diuitũ: & uestis aurea: & ianis gloria: & futilis põpa: & aures adulatõibus patulæ de
signant: i quas quotiẽs minus aduertẽtes icurrũt: euenit ut qđ forsan sordidũ latere poterat. detegaṫ: & appa
reat splẽdore sub illo cor miseꝝ curis anxiis lacessitũ ignauia: stulticia: moꝝ ieptia: uitioꝝ spurcities. & nõnũ
quã cadauera turpi marcẽtia tabo. Supest de noibus & potissime de his de qbus nil dictũ est ponere rõnem.
Vult igiṫ Tullius eã uocari Iunonẽ q̃si iuuãs oĩbus: qđ propriũ Iouis ẽ. Rabaus aũt dicit iunonẽ q̃si ianonẽ. i.
ianuã ꝓpugnatõibus fœminaꝝ: eo q̧ q̃si portas mřis natis pandat: & nubẽtiũ maritis. Leõtius ãt dicit qđ iu
no græce dř ηρη: qđ quidẽ uenit ab era quod est terra & fitmutatio ε in η & fit ηρα cui mutata α in η fit ηρη.
Vnde ꝓprie iuno terra ẽ. Socigẽa uero appellaṫ: eo q̧ mares societ iũgatq; cõnubio fœminis. Sic & populonia
ob id q̧ ex coniũctõibus hoium atq; mulieꝝ a se factis populi ꝓcreenṫ. & ĩde cynthia qđ lunæ nomẽ ẽ. Cyn
thia dicebaṫ q̧ ipsa a uirginibus cingulũ castitatis dũ uiris iungerẽṫ exolueret: qcquid dicãt isti: Veneris hoc
officiũ puto: quã Alberico teste dicebãt iunonẽ domi ducã i nuptiis seq: eo q̧ iunonis eẽt officiũ: prĩo ad mři
moniũ spectãtia agere. Veneris uero uiꝝ & uirginẽ in coitũ iũgere & cingulũ uirginitatis soluere: qđ ipsi Ve
neri tribuũt: & cæston uocãt. Matrõa uero dř qa his tantũ p̃sit mulieribus q̃ uiris maturæ sint: aptisq; conce
ptui: q̃ & ipse ẽt si nõ nubãt matrõæ sunt. aut dici possunt: eo q̧ secundũ ætatẽ matres esse possunt. Curitim
uero dicit Albericus eã uocari q̃si regalẽ uel fortẽ uel potẽtẽ: uel iuxta Seruiũ a curru: eo q̧ bellãtes curribus
uterenṫ: qbus illã rõne causæ belloꝝ præesse uolunt. deũ ẽt matrẽ uocãt: eo q̧ illã terrã itelligũt oĩum matrẽ.
Fluoniã ãt dictã dicit Albericus a fluoribus feminũ: seu q̧ foemĩas i partu liberet. Ego aũt a mẽstruali mulie

nũ fluxu: q a luna causari a nonnullis credit: dictam puto fluoniã: sic & a purgatõibus februã q fœminas post partũ secũdinis exeũtibus purget. & idẽ in mẽstruis. Nam februo idẽ est qđ purgo. Dicta sunt ea q sub aliquo figmẽto poetico q̃tũ ad naturalẽ sensum abscõdi posse uisum ẽ: restat dicere qd sub fictionũ parte secundũ historiã fictum sit. In historia qdẽ sacra legit iunonẽ a Saturno rege & homie genitã: & ab Ope Saturni cõiuge uno & eodẽ partu cũ ioue prius tamẽ editã: cãq ut scribit Varro: apud ĩsulã Samũ prius parthenĩã appellatã educatãq. & cũ ibi adoleuisset ioui nuptã. & ob id sami nobilissimũ & antiq̃ssimũ fuisse templũ. & ĩ eo simulacrũ iunonis ĩ habitu nubẽtis puellæ figuratũ: eiusq sacra ãniuersaria nuptiarũ ritu celebrari cõsueta.

De Hebe Iunonis filia & iuuẽtutis dea & Herculis coniuge. Cap. II.

Hebes ut ait Theodon. filia fuit iunonis: cuius rei idẽ Theodon. recitat fabulã. Apollinẽ. s. iunoni nouercæ ĩ domo Iouis p̃ris sui passe cõuiuiũ: eiq ĩter alia apposuisse lactucas agrestes: q̃s cũ comedisset cũ desiderio iuno: ilico usq tũc sterilis p̃gnans effecta ẽ: & eo ex cõceptu pepit Heben. Quæ qa formosa eẽt a ioue ad officiũ pincernatus assumpta ẽ: & dea iuuẽtutis effecta. Tandẽ cũ ipse una cũ cæteris diis apud æthyopes comessaturus iuisset: cõtigit q ministrante eis Hebe pocula perq lubricũ minus caute ĩcedẽte caderet & uestimẽtis amotis oĩbus ĩ casu obscœna supis mõstraret: quã ob causam factũ ẽ ut illã ab officio pincernatus Iuppiter remoueret: & loco eius Ganymedẽ Laumedontis regis Troiæ fratrẽ substitueret. Postremo Herculi oetes iã ĩ numerũ deorũ assumpto illã iũxere cõiugẽ. Home. ãt in odissea eã ex ioue cõceptã dicit. Sane quoniã a latinis poetis eã tantũ iunonis absq p̃re filiã habitã ĩuenio: ioui nõ ascripsi. Quid aũt ex fictõe hac sumendũ sit hoc arbitror. Dicebat uenerabilis Andalo ioui: quẽ patrẽ Apollinis aiunt: ĩter signa zodiaci duo attributa: q̃ eius astrologi dixere domicilia: sagittariũ. s. atq pisces. Verũ sole. i. apolliẽ ĩ sagittario existẽte iouis domo ĩstãte iam hyeme iunõi. i. terræ lactucæ apponũt syluestres. i. frigus ĩtẽsum. Nã lactucæ syluestres: ut aiunt physici: frigidissimæ sunt. frigus ãt circa terræ sup̃ficiẽ agit: ut cõdensatis terræ poris calor terræ ĩmixtus agat circa ĩtriseca terræ: & terræ humiditate calefacta radices graminũ atq plãtarũ apite faciat: & hũore repleat: ex quo turgescũt: & p̃gnãtes efficiũt. & sic sole ĩtrãte sagittariũ ob frigus ĩtẽsum terra efficit p̃gnãs q̃ ĩ autũno sterilis uidebat. Tãdẽ adueniẽte tpe partus. i. uere nouo: Heben parit. i. iuuẽtutẽ & rerũ oĩum renouationẽ frõdes flores & germina oĩa ea emittũt tẽpestate. Sic primo adueniẽte uere qđ calidũ est & humidũ diis. i. sup̃cælestibus corporibus. q̃ ut alias dictũ ẽ secundũ quorundã opinionẽ ex hũiditate uaporũ a terra surgẽtiũ pascunt: pocula. i. humectatões porrigere dr. Tandẽ adueniẽte autũno ĩ quo Sol ĩcipit uersus solsticiũ hyemale tẽdere. i. ad æthyopes q uersus antarcticũ sũt: uirẽtia oĩa cessare & frõdes arborũ cadere ĩcipiũt. & sic Hebes dũ deteguntur q̃ occultauerãt frondes nudari dr: & obscœna mõstrare & a pincernatu etiã remouet: & Ganymedes substituit: qa q̃ rii: signũ dicit: eo q eo tpe pluuiosa sit hyems & abũdãter humidos p̃pinet uapores sideribus. Quod aũt Herculi iungat cõiugio ideo fictũ credo: qa iuuentus. i. uiriditas p̃petua semp iuncta sit clarorũ uirorũ opibus nec illa nedũ in mortẽ sed nec in senium cadere permittat.

De Marte Iunonis filio cuius. xv. fuere filii: quorũ nomina sunt hæc. Primus cupido. ii. Enomaus. iii. Thereus. iiii. Aschalaphus. v. Ialmenus. vi. Parthaon. vii. Zesius. viii. Flegias. ix. Brictona. x. Euannes. xi. Hermiona. xii. Hipius. xiii. Etholus. xiiii. Remus. xv. Romulus. Cap. III.

Martẽ sunt q uelint Iouis & iunonis filiũ. sed Ouid. ubi de fastis eũ Iunonis absq patre filiũ tantũ eẽ demonstrat dicens: q Iuno turbata: eo q iuppiter ex seipso tantũ nullo mulieris adhibito obsequio Mineruã procreasset occanũ quærebat sumptura cõsiliũ qualiter & ipsa absq uiri cõmixtiõe posset filiũ concipere atq parere. & cũ fessa secus fores floræ deæ coniugis Zephyri quieuisset a flora quorsum p̃geret interrogata narrauit: Cui flora si ioui esset occultũ p̃misit auxiliũ salutare eamq cũ iurasset per undas stygias se nemini dicturã: docuit in cãpis oleneis florẽ esse. quo tacto confestim absq uiro conciperet. Quod experta iuno ilico absq uiro concepit & peperit filiũ: quem Martem appellauit. Alii uero dicunt q Iuno p̃cussa uulua Martẽ concepit. hũc oẽs ferocissimũ deũ & armigerũ dicũt: & ob id bello armisq p̃esse uolũt. describit illi Statius in Thebaide regione domũ atq ministros sic dicẽs. At thracũ cylenius arua subibat Atq illũ hybernæ labentẽ cardine portæ Tẽpestas æterna plagæ p̃tentaq cælo Agmĩa nymborũ primiq aquilonis hiatus. In diuersa ferũt crepat aurea grãdine multa Palla: nec archadii bene p̃regit umbra galeri. Hic steriles delubra notat mauortia syluas Horrescitq tuẽs &c. Et designata nõ absq misterio regiõe: domũ describit atq familiã dicẽs. Vbi nullæ furorib' illi Cigit aduerso domus ĩmãsueta sub hemo Ferrea cõpago laterũ ferro atta terunt Limĩa: ferratis ĩcũbũt tecta colũnis. Ledit aduersum phœbi iubar lipãq sedẽ Lux timet & dirus cõtristat sidera fulgor. Digna loco statio primis salit ĩpetus amẽs E foribus cæcũq nefas iteq rubẽtes. Exãguesq metus occultisq ensibus ĩstat. Insidiæ: geminũq tenẽs discordia ferrũ. Innumeris strepit aula minis: tristissima uirtus Stat medio lætusq furor: uultuq cruento. Mors armata sedet bellorũ solus in aris Sanguis & ĩcẽsis q captus ab urbibus ignis: Terrarũ exuuiæ circũ & fastigia tẽpli. Captæ ĩsignibãt gentes celataq ferro fragmina portarũ: bellatricesq carinæ. Et uacui currus p̃tritaq curribus ora: Pone ẽr gemitus adeo uis oĩs & oẽ Vulnus ubiq ipsum sed nõ usq̃ ore remisso Cernere erat talem diuina mulciber arte Ediderat &c. Præterea eius dicũt Bellonã fuisse sororẽ: quã currui eius attribuũt aurigã ut idẽ Sta. testat: q eiusdẽ martis ĩcessum sic describit. Comũt furor iraq cristas: Frena ministrareq pauor armiger at uigil oi Fama sono uarias rerũ succĩcta tumultus Ante uolat currũ flatũq ĩpulsa gemẽtũ Alipedũ trepidas denso cũ murmure plumas Excutit: urget enĩ stimulis auriga cruẽtis Facta ĩficta loq currusq ĩfestus ab alto. Terga comasq deæ scithica pr ĩcrepat hasta &c. Hũc ĩsup tã dirũ tãq cruẽtũ deũ amãtẽ fuisse uolũt: & ĩter alias ab eo dilectã Venerẽ Vulcani p̃cipue. dicũt & eius usum cõcubitũ: ex quo talẽ fabulã Home. viii. recitat Odys. Dicit enĩ Martẽ sup̃me Venerẽ dilexisse: & cũ ea aliq̃do ĩmisceret a sole uisus: Vulcão Veneris cõiugi accusatus ẽ: q clã cathenas iuissi-

biles circa lectũ suũ apposuit:finxitq̃ se lemnũ ire:qđ arbitratus mars accessit ad Venerẽ: & cũ nudi lectũ in/
trassent & se fallaciis Vulcani iam captos aduerterẽt:rediit Vulcanus ex cõposito. Qui tũ ob illatã iniuriã cla/
maret:aduenere dii:& ĩter alios Neptũnus Mercurius & Apollo. Deæ uero ob uerecundiã nõ uenerũt: & cũ
oẽs riderẽt captos nudosq̃ uidentes solus Neptũnus ꝓ captiuis iterpellauit:ac tã diu orauit donec Vulcanũ ĩ
suas ꝓces flecteret & captos liberari faceret. Huic ĩsup tã acri deo lupũ attribuũt ĩ tutelã: & ex auibus picũ. Sic
ẽt ex herbis gramẽ. Multa ẽt de hoc recitanť:q̃ suis seruata locis nũc omittere cẽsui:ut qđ cõtegant q̃ dicta sũt
deducamus ĩ mediũ. Veteres Iouẽ martis patrẽ iõ noluer̃:ne adeo filius degener uidereť a pr̃e.mitẽ q̃ppe atq̃
benignũ Iouẽ sæpe diximus: ubi mars crudelis atq̃ ĩmitis ẽ. Iunonẽ ãt oceanũ petere: & floræ cõsiliũ sumere
ad colorãdã originis rõnẽ q̃ ob aliud positũ reor. & iõ florẽ oleneũ seu in cãpis olenéis natũ mẽstruũ existimo:
qđ solũ fœmiæ patiũtur:eiusq̃ fœditatẽ ipæ uocabuli pulchritudine conanť tegere: florẽ uocãtes suũ:quẽ ex
oleneis aruis iõ dicit Oui. Seu qa olidus sit:seu qđ ex olido manet loco:de quo sic scribit Isid. Mulier solũ aial
mẽstruale ẽ: cuius cruoris tactu fruges nõ germinãt:acescũt musta:moriunť herbæ:amittũt arbores fœtus:
ferrũ corrũpiť rubigine:nigrescunt æra:si qui canes ederint in rabiem efferanť:glutinum aspalti quod neq̃
ferro:neq̃ aqua dissoluiť cruore ipso pollutum resoluiť &c. cuius igiť si sane considerenť effectus ex alia nul/
la materia tam sæuũ aial:tam ĩmane creari poterat:ut cum genitore genitũ conueniret. Marte.i. bello furen/
te nedum nõ germient fruges sed nec seruntť:ubi bellicus personet furor:uineta negliguntť: & sic in acetum
uersa uidentur:moriunť herbæ pressæ discursibus:fructus aruorum pereunt omnes: agentibus uiolentiis
& rapinis:ferrum iniquo attritum usu consumiť:æta decoloranť & arua sanguine occisorũ:castra si frequen/
tes in nimiam occupandi rabiem efferanť dissoluunť:aut sæua pugna:aut longis obsidionibus mœnia ciui/
tatum:oppida:& arces excelsæ:& quicquid hominum seu etiam naturæ arte munitum est. bene ergo con/
uenit cum semine fructus:seu alia ratione Iunonis dicitur filius:quam sæpe terram diximus: & regnorum
atq̃ diuitiatũ dominã:cũ ambitione hoiũm insatiabili circa talia ĩngia:iurgia: dissensiones oriãť & bella. Si
ãt ad ꝑcussionẽ genitaliũ Iunonis ĩtueri uoluerimus:dicemus tũc illa ꝑcuti q̃do appetitus ad sup̃flua excita/
tur:ex quo q̃stio sæpissime oriť:ꝑ quã & ĩ bellũ nõnunq̃ itur:& sic mars nasciť. Is igiť sic genitus qđ apud bi/
stonas tracesq̃ habitet:ut describit Statius:euidẽti rõne cognosciť. Sub arctoo q̃dẽ cardine: eo q̃ frigidissima
sit regio:q̃ ibidẽ nascunť sunt hoies sanguie pleni. nec hoc a natura discretissima frustra factũ. exangues.n. fri/
gori nõ possent obsistere. Sũt hi sanguie abundãtes obtrũcatores ciboꝝ:uini igurgitatores ĩmoderati:cõsilio
segnes:fraudibus copiosi:ĩ præcipitia faciles:clamorosi:furiosi. nil nisi ꝑ certamẽ optãtes sanguinis: & ridẽtes
uulnera: quæ omnia marti competunt. q̃obrẽ apte apud tales eius regia descripta ẽ. tẽpestatũ agminũq̃ nym
boꝝ & stridentiũ aq̃lonũ & grãdinũ circũdata: ut sentiamus ĩpetus furores rabiẽ atq̃ rumores: & tumultus
uocantiũ bellis. Præterea ferrea describiť domus ut locoꝝ munitiões circa q̃ bellũ geriť sentiamus:q̃ ferreæ
sunt.i. armatoꝝ hoiũm plenæ & gladioꝝ atq̃ teloꝝ:q̃ q̃dẽ:eo q̃ ĩ malũ utplurimũ agãť solis cõtristãt iubar:
q̃a in bonũ lux creata sit. Insup radioꝝ solis ab armis reflexoꝝ aliquãtulũ liuescit splẽdor:ex q̃ liuedine aurea
solis lux tristari & obfuscari paululũ uideť. Seu dicere uelimus mentes hoiũm in q̃bus tam dirus amor arde
scit ferreas eẽ.i. iexorabiles obstinatas. & ĩ oẽ malũ pronas:& semp sæuis cogita tõibus aduersus claritatẽ diui
næ charitatis agẽtes. Demũ ex ministris Martis primus ex regia ꝓsiliẽs ĩpetus ẽ:quo ipanẽtes miseri postq̃ uer/
bis semina belli uideť iniecta ad arma discurrimus:& hunc cæcũ sequiť nephas:eo q̃ dũ furioso agimur ipe/
tu auferť oĩs aĩaduersio rõnis. q̃ sublata facile itur ĩ homicidiũ:in icendiũ:ĩ dispsionẽ bonoꝝ:& ruinas urbiũ:
& sicuti rotatus ignis ĩ ampliorẽ deduciť flãmã:sic & ĩchoatũ facinus iras acuit & accẽdit male agentiũ aĩos:
quos iõ rubẽtes describit:q̃a facies itati hois ignea uideať:seu q̃a ex ĩcenso sanguine orianť. Sũt præterea hæc
in domo martis:q̃ ubicũq̃ bellũ geritur intelligenda ẽ:exãgues metus:quos ideo exangues dixit:quia consue
uerunt pallere metuentes:eo q̃ sanguis totus reuocatus ad cor metuẽtis liquerit partes exteriores exangues.
Qui q̃dẽ metus cũ dubius sit euẽtus belli:nõ solũ segnes occupat. sed aliquãdo strẽnuos pugiles atq̃ duces ua
riis agẽribus causis. Sũt & ibidẽ ĩsidiæ:iõ tectos gerẽtes gladios:ut ĩtelligať ĩsidiãtis fraus. Circa has plurimũ
artis oportet hr̃e duces:cũ nil palã nisi maximo suo cõmodo ĩsidiãtes faciãt. Dicit & ĩter ministros Martis eẽ
discordiã duplici gladio accinctã ut sentiamus cũ ĩ hoc ueniũt hoies ut nõ æq̃ sentiãt:sed ĩ diuersas tẽdãt sen/
tentias ab hac aĩoꝝ diuersitate unicuiq̃ parti arma suaderi & bellũ ĩ reliq̃:sunt & ibi ĩnumerabiles minæ q̃ ĩ/
flatoꝝ hoiũm tela sunt:adeo ut nõnũq̃ his tãtũ cõficianť bella cũ sæpe minus faciãt hoies q̃ magna minãtur.
Sic & ibidẽ tristissima uirtus est:qđ ideo dicit:q̃a esto homo belloꝝ sit oculatus plurimũ:sit robustus & ua/
lens:sit audax & aduersus ĩcumbẽtia fortis:& cõstans:quoniã hæ uirtutes ĩ effusionẽ sanguinis: ĩ dirutiões ur
biũ:in prædã tẽdunt:tristes eẽ uidenť:eo q̃ ĩ alioꝝ tristiciã operanť. Est cũ aliis & lætus furor & hoc ideo: q̃a
bellis sæpissime ĩteruẽiat quẽ letũ dicit:eo q̃ ĩter plenos cibo & potu:& hic lætus oriri cõsueuerit. Raro.n. ie/
iuno stomacho furẽtes cernimus. Mors ẽt ĩter hos armata ẽ:& cruẽto uultu:uolẽs ꝑ hoc ostẽdere crebras oc
cisiões quæ ĩ bellis fiũt & sanguinis amplã effusionẽ dũ illã armatã & cruento uultu descrribit. Seu armatũ di/
cit ad d̃fiam morientiũ ĩ pace:q̃ ĩermes moriunť. Supest & ornatus tẽpli: qui oĩs tẽdit ad ostẽdendã uictorũ
miseriã & triũphantiũ gloriã qui quoniã satis patet omitiẽdus ẽ:sic & bellona de q̃ satis supra dictũ ẽ ubi de
Minerua armigera. Supest de icessu Martis pauca dicere:cuius initiũ a furore & ira:q̃ eius comũt cristas: esse
uideť:q̃ his urgẽtibus absq̃ ĩpetu esse nõ põt:& hoc supra descriptũ ẽ. Hos iõ Martis amore comere.i. orna/
tas reddere cristas.i. arma dicit:ut ĩtelligamus q̃ cũ arma ad ĩferendã & ꝓpagendã pugnã facta sint:tunc splen/
dida uidenť cũ ĩpetuose operenť. nã ĩ segni & miti milite flere dicũť. Pauorẽ aũt dicit equos Marti parare: &
eius eẽ armigeꝝ:eo q̃ seu aduenĩẽtiũ seu circa strepintiũ timore equos sumamus & arma. Fama autẽ equos
martis.i. aduenientis belli ꝓcedit fere semp facta:& ĩfecta referẽs:q̃ oĩa a timidis expectãtibus crediũť facile &

augentur. Martem aũt Venerem amasse: alii historiá uolũt texere asserentes Venerem ob deformitatẽ parui/
pendisse Vulcanũ: & adhæsisse eiusdem armigero: qđ uir prudẽs & amicus Vulcano aduertens crimẽ coniu/
gis Vulcão detexit: qui diu questus & in furorẽ lapsus sere ĩ coniugẽ irruit. sed ab eodẽ modesto mitigatus uiro
eius furor sedatus est. Alii uero ꝑ hoc dicũt ĩtellexisse fingentes: & ostendere uoluisse multos olim bellicosissi
mos uiros & ĩsignes duces hac illecebra fuisse notatos. Nõnulli acutius sentiẽtes arbitranť ĩtelligi posse ꝑ Ve
nere concupiscibilis appetitus Vulcão ignis deo. i. calori naturali. matrimonio. i. ĩdissolubili uinclo alligatus.
hic more ignis dũ in maius ĩcendiũ nitiť martẽ tanq̃ feruentissimũ amare dř: & ab eo tanq̃ sibi simile amať:
& ĩ idẽ desideriũ iunguntť lasciuientes: qđ a sole. i. a sapiente uiro dũ cerniť redarguiť: & excedens iusto calori
accusať. Veꝝ dum ĩ cõtrariũ feruor ĩordinatæ concupiscentiæ ferť: fit ut occultis uinculis. i. cogitatõibus atq̃
delectatõibus lasciuis artius alligeť ĩcipiẽs: a qbus effœminatus solui nõ possit: & iam palá factis obscœnis cõ/
mixtionibus a sapientibus rideať. Neptũnus aũt qui solus ꝑ captiuis ĩterponiť: lasciuo feruori cõtrarius effe/
ctus ẽ: quo uti ab aqua ignis sic ignominiosus amor extinguiť: & dũ uelit q patiť cathẽata rõ relaxať. Huic iõ
attribuiť currus: quia more ueteri pugnãtes cu tribus uterenť. Lupus uero ob id illi dicatus est: quia rapax &
ĩgluuiosum sit aĩal ad ĩsatiabilẽ uoracitatẽ sequẽtiũ castra mõstrandá. Cui ideo picus attribuiť auis: qa ut plu
rimũ belloꝝ homines auguriis & auspiciis ĩtenti sint. & quia ex quibuscũq̃ contingẽtiis cõfestim oĩa sumát.
Seu qa uti rostro picus assidua percussiõe etiá robora penetrat: sic & armigeri cõtinua demolitione aut certa
minũ cõtinuatõe mœnia penetrẽt ciuitatũ. Gramẽ át ideo illi sacꝝ dicit Albericus: qa hæc herba secũdũ Pli/
niũ ex humano sanguine ꝑcreeť. & ĩde ut idẽ dicit Romani rem bellicá agentes Marti sactũ facturi ará con/
struebát gramineá. qđ ego ridiculũ reor ut gramẽ ex sanguine tantũ humano oriať: sed aliũde illud Marti di
catũ habuisse originẽ puto. ná cũ cõsueuerit belligeri hoĩes ĩ expeditis locis libentius castra locare: & od id ut/
plurimũ ĩ locis gramineis q̃ ex cõsulto ab agricultoribus nõ coluntť: eo q̃ ĩ se gramẽ omnẽ terræ humorẽ at/
trahat: & satis nullũ uel modicũ linquat: a romáis & forsan a priscis ĩuentũ ẽ ad ostẽtationẽ uirtutis beneme/
riti pugnatoris: eos herba graminea coronare: qui armoꝝ ui castra primi ĩtrassent hostium.

De Cupidine primo Martis filio: qui genuit Voluptatem. Cap. IIII.

CVpido ut ait Tullius in libro de naturis deoꝝ: Martis & Veneris fuit filius: quem insipidi ueteres
moderniq̃ ingentis potẽtiæ deũ uolunt: qđ satis patet carmine Senecæ tragœdi: q de eo in tragœ
dia hippolyti. Et iubet cælo supos relicto Vultibus falsis habitare terras Thessali phœbus pecoris
magister Egit armentũ: positoq̃ plectro Impari tauros calamo uocauit: Induit formas quotiens
minores: Ipse qui cælũ nebulasq̃ ducit: Candidas ales modo mouit alas. In qbus q̃ grãdis sit potẽtia designa/
tur. Nec minus ostendiť in ea fabula quá de eo refert Ouidius dum illũ dicit ob Danis pulchritudinẽ Apolli
nem phitonis uictorẽ aurea uulnerasse sagitta: & Danem plumbea: ut amaret ille hanc: illa aũt hunc haberet
odio: eius formá sic describit Seneca tragœdus ĩ octauia. Volucrẽ esse amorẽ fingit ĩmitem deũ mortalis er/
ror. armat & telis manus. Arcusq̃ sacros ĩstruit seua face. Genitũq̃ credit Venere &c. Seruius aũt dicit eũ æta
te pueꝝ. & Frãciscus de barbarino nõ postponẽdus homo ĩ quibusdá suis pœmatibus uulgaribus huic ocu/
los fascea uelat & griphis pedes attribuit: atq̃ cingulo cordiũ pleno circũdat. Apuleius át ubi de asino aureo
eũ describit formosissimũ dormientẽ sic: Cũ uidelicet capitis aurei genialẽ cæsariẽ: Ambrosiam temulentiá:
Ceruices lacteas genasq̃ purpureas: perrantes criniũ globos decoriter ĩpeditos alios antepẽdulos alios retro/
pendulos: quorũ splendore nimio fulgurante & ipsum lumen lucernæ uacillabat per humeros uolatilis dei
pennæ Roscide micanti flore candicant: & quáuis alis quiescẽtibus extimæ plumulæ tenellæ ac delicatæ tre/
mulæ resultantes inquietæ lasciuiũt. Cæterum corpus glabellum atq̃ luculentum: & qualem peperisse Ve/
nerem non pœniteret &cæ. Refert præterea Ausonius ex hoc fabulam satis longo carmine scriptá: quam pi/
ctam ait treueris in triclinio zoili. Cupidinem. s. ĩter mirteta herebi casu euolasse: quẽ cum cognouissent He
roides mulieres eius ob causam dira supplicia & inhonesta desideria atq̃ mortes passæ facto agmine in eum
confestim surrexere: & frustra conantem exercere uires: eũ cepere: atq̃ in excelsam ibidẽ mirtũ cruci affixere
suas inde pendenti ignominias inicientes: quas ĩter dicit & aduenisse Venerẽ ĩcrepantem eũ: eiq̃ Vulcani ca/
thenas ĩpropantẽ: & supplicia seua minitãtẽ: qbus cõmotis aliis remissis suis ĩiuriis a Venere ueniá illi ĩpetra/
uere: eũq̃ sustulere de cruce: & ipe euolauit ad supos. Referunť & ĩsuper plura: qbus omissis dicto nĩ perscru/
tandus est sensus. Fuisse eum Cupidinẽ Martis & Veneris filium & ĩsignem pulchritudĩe lasciuiq̃ moris sa/
tis possibile reor. Veꝝ de hoc minime sensere fingẽtes: & iccirco qs talis ex his oriri potuerit ĩter opĩones ma
ioꝝ inuestigandũ ẽ. Est igiť hic: quẽ cupidinẽ dicimus: mẽtis quædá passio ab exterioribus illata & per sen/
sus corporeos introducta & ĩtrinsecaꝝ uirtutũ approbata præstãtibus ad hoc supcælestibus corporibus apti
tudinẽ. Volunt náq̃ astrologi ut meus asserebat uenerabilis Andalo q̃ quando cõtingat Martẽ in natiuitate
alicuius in domo Veneris in tauro. s. uel in libra reperiri & significatorẽ natiuitatis eẽ: prætẽdere hũc: qui tũc
nasciť futuꝝ luxuriosum: fornicatorẽ: & ueneareoꝝ oĩum abusuꝝ & scælestũ circa talia hoĩem. & ob id a phi
losopho quodá cui nomẽ fuit ali: in cõmẽto q̃dripartiti dictũ ẽ: q̃ quãdocũq̃ ĩ natiuitate alicuius Venus una
cũ Marte participat: habet nascẽti cõcedere dispositionẽ philocationibus fornicatiõibus atq̃ luxuriis aptá: q̃
qdẽ aptitudo agit: ut q̃cito talis uidet mulierẽ aliquá quæ a sensibus exterioribus cõmendeť cõfestim ad uir
tutes sensitiuas interiores deferť quod placuit: & id primo deuenit ad fantasiam: ab hac autem ad cogitatio
nem trasmittiť. Ab istis aũt sensitiuis ad cá uirtutis speciẽ transportať q̃ ĩter uirtutes appræhensiuas nobili/
or est. i. ad intellectũ possibilem. Hic aũt receptaculũ est specieꝝ: ut in libro de aĩa testať Aristo. ibi aũt cogni
ta & ĩtellecta si per uoluntatẽ patientis fit: in qua libertas eiiciẽdi & retinẽdi ẽ ut tanq̃ approbata retineať: tũc
firmata memoria hæc rei approbatæ passio: quæ iam amor seu cupido diciť: ĩ appetitu sensitiuo potuit sedẽ

& ibidē uariis agentibus causis aliq̄do adeo grandis & potens efficitur ut Iouē olympū linquere. & tauri formā sumere cogat. Aliquando aūt minus ꝓbara seu firmata labitꝰ & annihilatꝰ ira: & sic ex marte & uenere nō generatꝰ passio: sed secūdū qđ supra dictū est hoīes apti ad passionē suscipiendā secūdū corporeā dispositionē ꝓducuntꝰ. q̄bus non existentibus: passio non generaretꝰ. & sic large sumēdo a marte & uenere tanq̄ a remotiori paululū cā cupido generatꝰ. Seneca aūt tragœdus in octauia ampliori paululū licētia: esto paucioribus uerbis huius describit originē dicens. Vis magna mētis blādus atq̄ animi calor Amor ē iuenta gignitꝰ luxu: ocio nutritꝰ: īter læta fortunæ bona. Sane in excusationē suæ ībecillitatis hanc pestē mortales miseri pressi passione hac potentissimū finxere deū: quos ī Hyppolito Seneca tragœdus detestatꝰ dicens. Deū eē amorē turpi seruitio fauens finxit libido: quoq̄ liberior foret: Titulū furoti numinis falsi addit &c. Sed iā eo ueniēdū ē ut excussis fictionibus qd sub eis sit abscōditū uideamus. Hūc puerū fingūt ut ætatē suscipientiū passionē hanc & mores designēt. iuuenes enī plurimū sunt & more puerorꝫ lasciuiūt: nec satis sui cōpores quo passionis ipellit iperus: potius q̄ quo rō iusserit efferuntꝰ. Alatus præterea dꝛ ut passio nati īstabilitas demonstretꝰ. Faole. n. credētes cupiētesq̄ de passione in passionē euolāt. Arcū atq̄ sagittas iō ferre fingitꝰ ut īsipiētiū repēnina captiuitas ostēdatꝰ. nā in ictu fere oculi capiuntꝰ. Has aureas eē dicūt & plūbeas: ut ꝑ aureas dilectionē sumamus: q̄ uti aurū lucidū atq̄ ꝑciosum ē: sic & ipsa. Per plūbeas aūt odiū uolūt: qđ uti graue metallū iners & uile sit. sic & maliuolētia reddit quos corripit. Fax aūt illi supaddita ostēdit aiorꝫ īcendia: exustiōe cōtinua captiuos infestātia. Oculos aūt illi fascia tegūt ut aduertamus amātes ignorare quo tēdāt: nulla eorꝫ eē īdicia: nullæ rerū distinctiōes sed sola passiōe duci. Pedes aūt gryphis illi iō apponuntꝰ ut declaretꝰ quoniā tenacissima sit passio: nec facile merti impressa ocio soluitꝰ. Eū cruci affixū si sapimus documētū ē: qđ q̄dē seq̄mur quotiēs aio turres reuocato laudabili exercitio mollitiē supamus nr̄am & aptis oculis ꝑspectamus quō trahebamur ignauia.

De Voluptate filia Cupidinis. Cap. V.

Voluptas ut dicit Apuleius cupidinis atq̄ Psicis filia fuit. cuius generatiōis fabula supra ubi de Psice latissime dicta ē. Cuius figmēti ratio aperietꝰ facile: Cū enī contingit nos aliq̄d optare & optato potiri proculdubio obtinuisse delectamur. hanc delectanonē prisci uoluptatē uocauere.

De Enomao secundo Martis filio qui genuit Hippodamiam. Cap. VI.

Enomaus rex fuit Elidis atq̄ Pisæ: & ut Seruio placet atq̄ Lactātio Martis fuit filius. Sāe ego bellicosum fuisse hoīem arbitror: & ob id fictū Martis filiū. Cōstat. n. eū aduersus Pelopē bellū habuisse & a Pelope supanī & cū secū uenisset ī pacē eidē Hippodamiā filiā suā cōcessit ī cōiugē.

De Hippodamia Enomai filia & Pelopis coniuge. Cap. VII.

Hippodamiā dicit Seruius filiam fuisse Enomai regis. & cū formosissima peteretꝰ a multis: essentq̄ Enomao uelocissimi eq ut q ex uentorꝫ flatu creati fuerāt: ab enomao petētibus talis apposita cōditio ē: ut. s. currule deberēt inire certamē: & supati necarentꝰ: uictor autē potiretꝰ optato: & cū iam multos ī mortē dedisset aduenit Pelops tātali regis filius: clara floridus iuuētute: petitq̄ coniugiū uirginis dispositus subire certamē. Hippodamia āt cū uidisset Pelopē formositate eius capta Myrtilū aurigā pr̄is pactiōe primi coitus corrupit. Alii uero dicūt clam a Pelope fuisse hac eadē pactiōe corruptū. Myrtilus āt axem currus fecit ex cera: & sic dū eēnt ī stadio fracto axe currus enomai: pelops uictor euasit: & sic cōiugio Hippodamiæ potitus ē. Dicit Barlaā in annalibus græcorꝫ legisse Pelopē ob negatā sibi Hippodamiā aduersum Enomaū iuisse bellū & Enomaū fraude Myrtili ꝑfecti sui superatū. Qui Myrtillus cū preciū fraudis postularet a Pelope ab eodē ī mare deiectus periit. Hæc Pelopi uiro suo pepit Atridē & Thyestē: Phystenē & alios.

De Thereo tertio Martis filio qui genuit Ithim. Cap. VIII.

Thereus rex Thracū fuit: & ut ait Theodōtius filius fuit martis ex nympha Bisconide ꝑ uim ab eo oppressa: qđ in parte scribit Ouid. dicens. Quem sibi pandion opibusq̄ uirisq̄ potentē. Et genus a magno ducentē forte gradiuo. Cōnubio progne iunxit &c. Ex hoc talis hystoria cū fabuloso fine narratꝰ. Cum fatigasset Tereus bello pandionē athenarꝫ regē: & ī pacem tandē uenisset: ut firmior eēt: Prognē natu maiorē sumpsit in coniugē: q̄ cū iam illi Ithim filiū peperisset: uenissetq̄ ī desiderium uidendi Philomenā sororem suā orauit ut aut mitteretꝰ athenas: aut ab athenis accersiretꝰ Philomena. Thereus aūt Athenas uadēs a Pandione impetrauit: ut Philomenam ad Prognē duceret: quam speciosissimā uirginē cum adamasset Thereus eam ī pastorali domo uiolēter oppressit. & minitanti se eū accusaturā Progni: liguā abscidit: & ī domo illa clausam seruauit: & ueniēs sordidatus ad Prognē: Philomenam maris nausea mortuā dixit. Philomena uero carceris affecta tedio in tela quæ sibi contigissent oīa acu scripsit & ꝑ ancillulā sorori misit. Quæ cū ficta lætitia dolorē occultasset suū īstantibus orgiis Bacchi noctu: nā eo tp̄e a bisconiis mulieribus cælebrabātꝰ: tyrsis & pellibus ornata intrauit siluas & philomenā æque ornatā eduxit ī regiā: & accēsa furore: cū molta excogitasset ī uirꝫ ī Ithim paruulū filiū illi applaudētē euomit iras: eūq̄ secto iugulo iteremit & coctū uiro mane de more epulāti apposuit: q cū sæpius rei īscius illū uocasset eiq̄ respōdisset cōtinue Prognes adest. nec itelligeret ille anteq̄ a mēsa surgeret Philomēa ex cōclaui exiēs illi ī hoc seruatū caput apposuit. Qui repēte hinc īde cōmotus dū illā īsequeretꝰ gladio: factū ē miseratiōe deorꝫ ut Progne s ī irūdinē uerteretꝰ: & pullo ī habitu ꝓpria tecta seruaret. Altera uero ī auē sui noīs mutata siluas petiit q̄s oēcte reliquerat. Thereus āt upupa factus ē: & sic oīs regia trāsformata. Sensus āt fictionū secūdū Barlaæ sniam talis ē. Fuit Thereus hō ipius & ferox nil nisi ꝑ bellū cupiēs aut sumēs: & ob id Martē meruit ī patrē cū filius fuerit Astogyri bisconidū pricipis: q q̄dē ob suū facinus nil aoderet ī cōiugē: & ipsa ob luborē ꝑpetratæ seuitiæ oūq̄ ī regiā descēdisset: sed nigra tecta ueste ī sublimiori domus parte suū differet scelus: & sororis infortuniū huius mutatiōis cām dedit: sicuti a Philomēa tā noīe q̄ reditu ī siluas. Thereū aūt iō in upupā uersum dixere: q̄ cū/

stata sit auis:& ululăre cătus eius sit:& stercora cibus:ut p cristā isigne regii capitis designet : & p ululatū filii perditi lamentationes:& per fœtidū cibum aspernanda atq; fastidiosa memoria comesti nati.

De Ithi Terei filio. Cap. IX.

i This Terei & Prognes fuit filius:cuius ætas & ĩfortuniū satis supra scriptū ē. Aiunt.n.eū in auiculam quam carduelem uocant mutatum:& hoc potius ab habitu infantiæ suæ sumptum credo : q̃ aliunde.picta quidem auis est carduelis:ut & pictas acu uestes ferre uidemus infantes nobilium.

De Ascalapho.iiii.& Ialmeno.v.filiis martis. Cap. X.

AScalaphus & Ialmenus fratres & filii fuerūt Martis ex Astochia:ut ĩ Iliade placet Home.dicēti sic. Illis dominabat Ascalaphus & Ialmenus Martis filii quos genuit Astochia in domo actoris Azidao uirgo uenerabilis palatiū cū ascendit Mars fortis.hic aūt cū ipsa iacuit clam.Hos aūt dicit Homerus ubi supra domi os fuisse Asplidonis & Orcomeni ac Minionis ciuitatibus:& cū græcis Troiā uenisse cū.xxx.nauibus.Ego aūt ut de reliqs dictū ē pugnaces fuisse hoīes arbitror:& iō filios hītos ab antiquis.

De Parthaone.vi.Martis filio q genuit Agriū & Melā & Thestiū & Oeneū. Cap. XI.

PArthon ut ait Theodon. filius fuit Martis ex Meroe:patrēq; eius alio noīe Meleagrū appellatū & Calydoniæ regē.Paulus aūt dicit hūc Martis fuisse filiū ex Sterope filia Athlantis.Lactātius aūt dicit hūc nō Martis fuisse filiū:sed Meleagri martis filii.Tandē Theodon. dicit ueq; eē Parthaonē filiū fuisse Meleagri ex Merope Ethola uirgine.Sed quoniā Meleager primus armis sibi occupauerit Calydoniā atq; tenuerit:cū Iouis Archadis filius fuerit:mars a tu dibus ĩcolis creditus & appellatus ē:& idē Parthaon martis filius dictus.Huius qdē genealogiā Home. ĩ Iliade ĩtroducēs Diomedē loquētē designat ostenditq; Parthaonem tres filios habuisse . Agrium Melam & Oeneum: sed Theodontius his superaddit quartum Thestium.s.ab Homero minime nominatum.

De Agrio & Mela filiis Parthaonis. Cap. XII.

a Gtius & Mela:ut supra dictū est Homero teste filii fuerūt patrhaonis : de qbus nil præter nudū nomen ad nos usq; peruenit.

De Thestio Parthaonis filio:qui genuit Thoxiū & Plexippū & Altheā. Cap. XIII.

THestius dicit Theodōtius filius fuit parthaonis ex Calidone nympha.Paulus uero dicit ex althea & altheā filiā sic dictā:qa dū nasceret ipsa labore partus mortua mater sit:net de eo pter hoc habetur ulterius nisi q altheā genuerit & Thoseum & Plexippum.

De Thoseo & Plexippo Testii filiis. Cap. XIIII.

THoseus & Plexippus Testii fuerūt filii:ut pdictū est.Qui qdē cū iuuenes essent robusti ætate ualētes:& aio una cū reliqs nobilibus iuuenibus græciæ in uenatiōe apri calidonii:cūcta:ut refert Ouidius uastātis uenere;ibiq; cū post lōgū laborē beluā ĩteremissent cernētes : q Meleager Oenei regis filius eoq; nepos & uenatiōis princeps caput apri athlāti uirgini:qa pria uulnerasset illū dedisset: ut tanq̃ prima feriēs ritu uenātiū pcipuo uenatiōis decoraret honore.Illud illi ĩdignātes q tāti laboris inter tot nobiles iuuenes fœmina primo ĩsigniret honore:eripuere.Quā ob causam turbatus meleager in illos irruens subtracto capite illos interemit renitentes:& uirgini sublatū honorem restituit.

De Althea filia Thestii & matre Meleagri. Cap. XV.

ALthea Thestii fuit filia:& de matris noīe peuntis:dū cā pateret nūcupata ē:ut satis pdictū est.Hæc Oeneo regi Calidoniæ nupsit:cui cū ĩter alios filios Meleagrū pepisset:eo nato uidit audiuitq; fata circa ignē dicētia:tā diu natū uicturū q̃diu stipes unus:q tūc ardebat in igne pmaneret ĩcōsumptus ab igne.Quo dicto decedētibus fatis:Althea e lecto surgēs cōfestim subtraxit ab igne atq; seruauit.porro cū sacrificās ob honorē Meleagro ex uenatiōe cōsecutū:& iterum audisset ab eodē fratres occisos furore pcita in uindictā se dedit præcipitē:& arrepto fatali stipite;quē caute illo usq; seruauerat igni cōburendum exhibuit:quo cōsumpto filius meleager occubuit.Quod tū audisset ĩfœlix facti pœnitens in gladiū irruit:& uitā miserrime termiāuit. Stipitē hūc ego radicale humidū arbitror naturæ lege factū:ut eo durante uita nascētiū pseueret:q a matre.i.a rerū natura igni.i.siccitati ĩpositus;ut peat natus necesse est.

De Oeneo parthaonis filio qui genuit Deianirā:gorgē:& meleagrū:& thydeū:ac menalippū. Cap. XVI.

o Eneus Calidoniæ rex:ut supra dictū est Parthaonis filius fuit lōge magis apud nos filiorū ope q suo cognitus.Huic cōiunx fuit althea : & plures illi fuere nati : sed utrum ex althea omnes non satis mihi notū est:cum de alio q̃ de meleagro legisse non recolam.

De Deianira Oenei filia & herculis coniuge. Cap. XVII.

DEianira Oenei regis fuit filia:ut ĩ motte Meleagri testat Oui.dicēs.Quas postq̃ Oenie tādē Latoida clade Extiata domꝰ pter gorgēq; nurūq; Nobilis alcmenæ &c.Hæc uirgo pstātissimæ formæ fuit:adeo ut multi illā in cōiugē exoptarēt:atq; peterēt.tādē cū acheloo flumini pmissa fuisset : & postremo herculi poscēti despōsata ortū ob ipsius nuptias certamē ē:& supato acheloo herculi recessit.Hæc pterea a Nesso cētauro sūme adamata:& ĩ trāsitu flumĩs rapta:ut clarius ubi de Nesso:q cū sagitta ab ĩsequēte hercule lætaliter uulneratū se sciret : ĩ amoris pmiū uestē Deianiræ uenenato sanguine respsā dilectæ dedit:asserēs uestimēto uim eē reuocādi herculē a qbuscūq; amoribus : q̃ cū credula clā seruasset capto amore Yolis herculi trāsmisit ĩduēdū:ut illū ad se reuocaret:attamē cū illud hercules ĩduisset : & sudore siccū cruorē resoluisset porisq; hausisset apertis;ui urgēte ueneni in rabiē uersus sese dimisit ĩ ignē : & mortuus est. Et sic Deianyre uxoris munere iteriit. Theodōtius dicit bellū habitū cū Acheloo huiusmodi fuisse:q cū desideraret hercules Deianirā:& Achelous fluuius Calidoniā duobus alueis fere omnē aliquādo irrigaret

& fata oĩa secũ traheret ab Oeneo Herculi petẽti hac sub cõdione cõcessa: si Acheloũ in unũ cogeret alueũ: & illũ sepiret aggeribus: q cũ nõ absq maximo labore fecisset Hercules Acheloo superato Deianirã obtinuit.

De Gorge Oenei filia. Cap. XVIII.

g Orgẽ Oenei fuisse filiã: testimonio Ouidii præmõstratũ est. Theodõtius uero dicit Gorgem nõ fœminam: sed hominẽ fuisse: & in bello Thebano occubuisse.

De Meleagro Oenei filio: qui genuit Parthenopeum. Cap. XIX.

Meleager filius fuit Oenei regis Calidoniæ & Altheæ: in natiuitate cuius refert Ouidius parcas tres ab Althea iã labore partus soluta uisas circa ignẽ stamĩa nentes: & cũ flãmis ignis stipitẽ posuissẽt dixere. O nũc nate erit æqua tibi cũ stipite uita. Q cũ audisset althea eis discedẽnbus surgẽs stipitẽ igni subtraxit: illũq ne cõbureret cũ diligẽtia seruauit. Fuit hic meleager iuuenis ĩsignis: & æuo suo fama clarissimus: & eodẽ Ouidio referẽte cõtigit: q Oeneus pater ex susceptis frugibus cũctis superis sacro ĩstituto honores ĩpẽderet Diana tãtũ: seu idignatiõe: seu obliuiõe omissa. Quæ aduersus eũ turbata aprũ ĩmanẽ agris calidõis imisit cũcta uastãtẽ. Ad quẽ cõficiẽdũ cũ uocatu Meleagri cõuenissent oẽs adiacentiũ ciuitatũ ĩsignes iuuenes: cõtigit: ut athlas uirgo Oenei filia: seu secũdũ alios Iasii regis: forma & ætate cõspicua: & uenationũ expta ẽt aduocata ueniret. Quã cũ extẽplo Meleager amasset factũ ẽ ut inita uenatiõe: cũ oẽs in aprũ irruerẽt: hæc ante alios oẽs illũ iaculo uulneraret. Qui postq̃ captus & occisus ẽ: Meleager uenatiõis princeps: seu amore ductus: seu q a sic expetebat usus: Athlãti: q̃ prio illũ uulnauerat apri caput trãsmisit. Lactã. addit & pellẽ: q præcipuus apud uenatores habebat honor. Q d ægre ferẽtes Plexippus & Thoseus: seu ut dicit Lactantius Agenor: fratres altheæ eidẽ athlanti caput oblatũ abstulerũt: seu auferre conati sunt. quãobrẽ iratus Meleager ĩ eos irruit: & illos occidit. Cæterũ cũ calidões ob mortẽ apri festũ ĩgẽs celebrarẽt: & dona portarent tẽplis: & ĩter eos althea tã ob mortẽ hostis q̃ ob gloriã filii lætabũda ĩcederet: audita fratrũ cæde repente turbata est: & in uindictã potius q̃ in lachrymas irt ucẽs fatali sũpto stipite eũ in flãmas iniecit: quo cõsũpto & Meleager cõsũptus occubuit. Homerus in Iliade ea in oõne: in qua phœnix conat psuadere achilli: ut arma capiat aduersus troianos: lõgũ de Meleagro Oenei filio sermonẽ facit: & dicit q cũ ob homicidiũ auunculorũ suo℞ plurimũ ab Althea matre execraret ĩdignatus: cũ uenirent hostes usq ĩ uallũ callidoniæ ciuitatis nollet arma sumere: sed cũ Cleopatra marsippe Idei euinei filia: quã ẽt altionẽ uocat: eo q altionẽ aurã suã pr sæpe ploraret delectabat ĩclusus thalamo: q̃ post mortẽ fieri nõ poterãt. Attamẽ ex his q eũ ob cædẽ auunculorũ mortuũ purãt: sunt q credant eũ nõ stipite cõsumpto: sed matris cõspiratiõe occisum. Barlaam ab ea fuiste dũ dormiret occisum dicit. Paulus uero casu eũ post gloriã ĩterẽpti apri mortuũ putat: & inde fabulæ locum adinuẽtũ fatalis stipitis: quẽ dicit radicale humidũ arbitrari: quo deficiẽte: deficit & uita. Quaecunq tamen morte: uel quãdocũq assumptus sit ab hoibus: arbitrari uidet eũ athlantis amicitia usum: & ex ea Parthenopeum filium suscepisse. Fuit enim Meleager & Venatio hæc famosa: ut testatur Eusebius in libro tẽporum Atreo & Thieste regnantibus Micenis. anno mundi. iiii. mil. c.

De Parthenopeo Meleagri filio. Cap. XX.

Parthenopeus filius fuit Meleagri & Athlãtis: quã dicit Theodon. filiã fuisse Iasii regis Archadiæ & eũ eẽt acris ppositi uirgo: cõiugiũq renueret: Dianã in uenatiõibus secuta est: tãdẽ pbitate uicta Meleagri eius usa cõtubernio illi Parthenopeũ pepit: quẽ eo q diu celauerit sic appellatus ẽ a mris putata uirginitate. Nã græce parthenias uirgo seu uirginitas sonat. de pulchritudie huius: & mris euẽtu re cognita elegãter scribit Statius ibi. Pulchrior haud ulli triste discrimẽ ituro: & ĩfra p octo uersus. Huic ãt cũ plus eẽt aĩ q̃ uiriũ adolescẽtulus nõdũ pubes: plurio belli succensus amore audiẽs argiuos duces in thebas ituros: ignara matre conuocatis populis cũ Adrasto rege reliquisset in obsidionẽ thebar℞ uenit & ibidẽ ĩ pugna uulneratus occubuit. Cæterũ de isto lõge aliter sentit Seruius. Dicit. n. eũ Menalippe & martis siue Melamonis fuisse filiũ & Archadiæ regẽ: & puer℞ admodũ thebana bella secutũ ut dictũ est.

De Tydeo Oenei filio qui genuit Dyomedem. Cap. XXI.

Tydeum Oenei regis fuisse filiũ Statius clare cõfirmat dicens. Sanguis habet luctu magni de stirpe creatũ Oeneos: & Marti non degenerare paterno. Accipies &c. Hoc etiã cæteri uident asserere: sed de matre qdã dissentiũt. Nã Lactãtius eũ filiũ fuisse dicit Altheæ. Seruius aũt Euriboeæ. De hoc insuper clara recitat hystoria. Dicit ante alia Lactantius eũ e Calydonia discessisse qa Menalippũ fratrẽ suũ in uenatõe minus aduertẽter occiderat: & hinc sequit Sta. q multa iã nocte ĩbribus atq pcellis fatigatus in argos ciuitatẽ uenit. ubi cũ neminẽ nosceret & refugiũ quæreret quo pnoctare posset ad regiã porticũ uenit in quã paulo ante Polynices thebanus pactiõe cũ Etheocle fratre facta de annuo imperio successiue etiam madens deuenerat: & equum suũ locauerat: & cũ non satis capax duo℞ locus uideretur ob mansiotiem non cedente Polynice in iurgium deuenere & inde in certamen. Quod cũ audisset Adrastus descẽdens eos pacificatos deduxit in regiam. Et cum uidisset Polynicem Leonis pelle tectum: & Tydeũ apri: confestim ambiguum oraculum responsum quod consuluerat de nuptiis filiarum intellexit. Acceperat autẽ se illas daturum: alteram Leoni: alterã uero apro: & ideo cum iam eos cognouisset quasi sibi missos generos: Thydeo Deiphilem iunxit. Polynici autem argiam. Ipsi quidem paulo ante hostes non solum affinitate sed amicitia integra euestigio iuncti sunt: adeo ut ueniente tempore: quo secundum pactionem Polynices regnum a fratre debebat assumere. neminem ire legatum præter se ad repetendum pro Polynice regnum passus est. Cui cum denegatum fuisset præter ius & fas redeunti: ut ait Homerus: & post eum fere ad lĩam Statius: insidiæ iussu Etheoclis appositæ sunt: & cũ nocte in incautũ qnquaginta milites irruissent: nulla ex parte territus expedito gladio in eos conuersus est & post longã atq cruentã pugnã multis saucius uulneribus: uno exceptos

oēs occidit. Tādē cū Adrasto & Polynice iā uiro ex Deiphile suscepto filio Dyomede ad obsidionē uenit thebas: cōuocatis amicis. Ibi aūt cū tanq̄ rem suā ageret acriter sæpe pugnans die una a quodā Menalippo sagitta in mortē uulneratus est. Qd' cū ipatienter ferret: seq; acerbitate uulneris in mortē trahi cerneret: fere in rabiē uersus socus eius q eū uulnerauerat postulauit caput. Qui postq̄ illud multo sanguine fuso obtinuerunt: eiq; detulerūt: ipse nō aliter q̄ canis iā deficiens ceruici dentes ifixit: & illā dū bestiali ritu deuoraret: occubuit. hūc pterea ut Lactantius refert fuerūt: q ex marte genitū dicerēt: sumpta facie oenei: nil aliud sentiētes q̄ martē i natiuitate tydei adeo potēnssimū significatorē fuisse: ut ei in gestibus suis simillimus appareret.

De Dyomede Tydei filio. Cap. XXII.

Dyomedes ut satis uulgatū est filius fuit Tydei ex Deiphile. Hic Ethologꝝ dux cū cæteris græcis ad obsidionē Troianam accessit: apud quā adeo strenue se gessit ut post Achillem & aiacem græcorū omnium fortior haberet & audacior. Nam præter occisos reges a se: & singulares pugnas aduersus Hectorē & Aeneā: aliosq; insignes Troianoꝝ pricipes: & captos rhesi equos atq; palladiū Troianis subtractum eo in bello Martē uulnerauit: ut testat Homerus in Iliade: sic & Venerē Aeneam protegentē: ut Homerus primo: deinde dicit Virgilius. Tandem cum obtenta uictoria in pΓiam remearet: dicit Leontius ꝙ ab Egiale coniuge: quæ suasione naupli patris Palamedis alteri adhæserat homini: minime receptus est. Seruius quidem dicit ꝙ cum ipse cognouisset Egialem cum Cyllabaro Stheleni filio concubuisse uerecundia ductus domum noluisse reuerti. Dicit insuper Leontius: hoc illi imprecatum a dione fuisse: cum filiam uulnerauit. Is tamen indicto sibi exilio ad partes apuliæ sese contulit: & occupato Gargano monte: ut uolunt aliqui: eius in radicibus sypontum cōdidit ciuitatem. Alii arpum dicunt: & ibi cum multa passus fuisset: ut dicit Virg. socios in aues mutatos pdidit: & eo ꝙ ossa anchisis oraculo secū tulerit: dicit Seruius: cū ipsa ppessum: & ob hanc causam illa restituit. Aristoteles autē: ubi scribit de mirabiliū auditu dicit: Dyomedem ab Aenea per dolū occisum: & loca qbus iperauerat occupata: eo tamē mortuo: ut asserit Augustinus: ab incolis deificatus est: eiq; tēplū cōstructū in insula: cui diomedia ab eo nomē est: & post eius mortē socios ob dolorem necis eius in uolucres uersos: eosq; tēplū icolere atq; circūuolare. Quod etiam affirmat Seruius dicēs: has aues a latinis uocari diomedias: a græcis uero Erodyos: dicens insup eas græcis ad Italiā uenietibus applaudere atq; lætas occurrere: cū latinos fugiāt uehemēter: eo ꝙ suæ originis memores sint: & ꝙ a latinis dux eorū sit occisus. Theodōtius uero dicit eas græcis applaudere & cæteris nationibus eē ifestas: & singulis ānis aquā rostris portātes tēplū Dyomedis pfundere. Sed qd sub fictionibus lateat uidēdū est: Diemedē Martem uulnerasse ideo dictū puto: qa forsan cū Hectore pugnās qui ob isignē militarē eius uirtutē merito Mars dici poterat: illū uulnerauit: Sic & Venerē: quia ænea ueneris filiū uulnerasset: socios aūt in aues mutatos dicit Theodōtius ideo fictū: qa pirrhatæ effecti sunt. adeo ueloci cursu remoꝝ suffragio discurrētes maria: ut uolare uiderentur: eosq; græcis seruatis reliquis nationibus fuisse infestos.

De Menalippo Oenei filio. Cap. XXIII.

m Enalippus: ut Lactātio placet Oenei regis fuit filius: hic in siluis dum una cū Tydeo fratre uenaret: ab eodē iaduertēter occisus est.

De Zesio. vii. Martis filio. Cap. XXIIII.

z Esius: ut ait Theodontius Martis fuit filius ex Hebe iuuētutis dea susceptus: mihi tamē oīno icognitus.

De Phlegia. viii. Martis filio: qui genuit Coronim & Isionem. Cap. XXV.

Phlegias: ut dicit Lactātius filius fuit Martis: homo neq; elatus & in superos. hic autē ut ait Seruius: filios habuit Isionē & Coronidē nymphā. Quā cū sensisset ab Apolline uitiatā: cōfestim ira percitus tēplū eius delphis incēdit. Quāobrē iratus Apollo eū sagittis iteremit: eiusq; animā apud iferos religauit: hac sub poena: ut sub igenti sedeat saxo ruinā minante: & semp illud casurū suspicetur & timeat: de quo sic Virg. Phlegiasq; miserrimus oēs Admonet: & magna testat uoce p umbras: Discite iustitiā moniti: & nō tēnere diuos. &c. Phlegiā combussisse templū Apollinis: ut dicit Eusebius in libro tēporū: contigit Dauid regis argiuorū anno. xxi. anno uero mūdi. iii. mil. dcc. lii. Nūc qd ueteres de ipensa Phlegiæ poena senserint uideamus. Phlegias autē dictus est a phlegon qd' est flāma: & ideo martis recte dicit filius: qa calidus sit & siccus: & ardores & icendia cōpetūt. Quod aūt apud iferos dānatus sit: ea quæ dicta est poena: putat Lucretius: ꝙ arbitrati sint ueteres anteq̄ ad corpora ueniāt apud superos esse animas: & uenietes in corpora: quoniā iferi sumus respectiue ad supcælestia corporū: eas descendere ad iferos: & ibidē uarias habere poenas. secūdū uarias affectiones uel exercitia: & sic Phlegias in hac uita iter mortales uiuēs ad hanc poenā dānatus est: quā talē itelligit Macrobius: ubi de somnio Scipionis sic dicens. atram silicē lapsurā: & cadēti similē illoꝝ capitibus iminere: q arduas ptātes: & ifaustā ambiūt tyrānidē nunq̄ sine timore uicturi & cogētes subiectū uulgus odisse: dū metuāt semp sibi uidet exitiū excipe qd' merentur.

De Coronide nympha filia phlegiæ & matre æsculapii. Cap. XXVI.

c Oronis nympha: ut ait Seruius: filia fuit phlegiæ: quæ cum forma præclara esset placuit Apollini: & ab eo uitiata est: atq; ex eius cōcubitu filiū cōcepit: qui postmodū Aesculapius appellatus est.

De Isione filio phlegiæ: qui genuit cētauros. Quoꝝ hæc sunt noia. Euritius: Nessus: Astilus: Ophionides: Grineus: Rhetus: Orneus: Lycidas: Medem: Pyserior: Taumas: Mermeros: Pholus: Menelas: Abas: Eurinomus: Hyreos: Hymbrus: Ceneus: Alphidas: Elops: Pacreus: Lycus: Cromis: Dictis: Pharcus: Bianor: Hedianus: Licetus: Hypason: Thereus: Ripheus: Demoleon: Plageon: Hyloti: Ephynous: Damus: Doryilas: Cyllarus: Hyllonōe foemia: Pheo: Tomus: Theboas: Pyretus: Erhodus: Ephydupus: Nesseus: Odites: Stiphelus: Bromus: Antimacus: Elimꝰ: Pyramꝰ: Latreus: & Monicus & alios & hos pter genuit pithoū. Cap. XXVII.

ISion phlegiæ filius phibet͛ a cunctis. Hūc aliqui uolūt Iouis miseratiõe in cælū assumptū: & eius secretariū atq̃ Iunonis effectū: ubi elatus officio ausus est Iunonē de stupro iterpellare: quæ Ioui cõquesta eius iussu nubē in sui similitudinē exornauit. Isioniq̃ loco sui apposuit. Qui cū ea iacēs ex illa cētauros genuit: & cū a ioue de cælo fuisset deiectus i terras: ausus est apud mortales gloriari se Iunonis potitū concubitu: quãobrem ictus fulmine apud inferos rotæ uolubili: & plenæ serpentum alligatus continuæ reuolutioni dãnatus est. Vnde dicit Ouidius. Voluitur Ision: & se sequiturq̃ fugitq̃. & cætera. Huius autem figmēti ratio potest esse talis Ision thessalus fuit: & Laphitarū dominus: regni præter modum auidus adeo: ut per tyrānidem occupare conatus sit. Iunonē autem nunc aerem: nunc terram diximus: & reginam regnorum atq̃ diuitiarum: quæ inq̃tum terra & regnum in terris: & aliquid stabilitatis uidetur ꝑtendere: & inq̃tum aer q̃ lucidus est splendoris aliquid uidetur addere regnis: qui tamē fugitiuus est: & in tenebras uertitur facile. Nubes aūt solis opere ex uaporibus aqueis seu humētis terræ surgentibus: & in aere cōdēsans cõficit͛ natura sua caliginosa uisui sensibilis. manu autē icõprehensibilis: & nullis firmata radicibus a uētis huc illuc ipellit͛: & demū aut in aerē a calore resoluit͛: aut in pluuiā a frigore uertitur. Quid ergo ex dictis? Pro nube nõ regnū itelligemus: sed quoniā in Iunonis effigiē apponit͛ id dicemus: qd͛ in terris uiolētia possidemus: cui regni similitudo nõnulla est: inq̃tū uti rex suis subditis dominat͛: sic & is: qui uiolēter possidet: dū uires suppetūt suis iperare uidet͛. Sed ut iter limpidū aerē: & cõdensatā nubē grãdis est differētia: sic iter regē atq̃ tyrānū. aer fulgidus est: sic & regiū nomē. Nubes obscura est: sic & caliginosa tyrānides. Regis amabile nomē. Tyranni tetrū & odibile. Rex tronū cõscēdit suū regiis isignitus notis. Tyrannus occupat dominiū armis horridis circūseptus. Rex per quietē & lætitiā subditoꝝ. Tyrãnus per sanguinē & miseriā subiacēnū. Rex pacē augmētūq̃ fidelū totis exq̃rit uiribus. Tyrãnus rē suā curat per exterminiū alioꝝ. Rex in sinu amicoꝝ qescit. Tyrannus amicis fratribusq̃ semotis in satellitū scælestorūq̃ hominū animā suā ponit. Quãobrē cū in se: ut patet: diuersissima ista sint: rex splendidus aer merito fingi pōt: & ei est aliquid stabilitatis annexū: siquid dici pōt stabile in caducis: ubi tyrānus respectiue turbulēta nubes est nulli stabilitati anoexa: & quæ facile resoluatur: seu a furore subiacentiū: seu ob desidiā amicoꝝ. His ꝑmissis arbitror qd sibi uelit fictio absq̃ difficultate uidebimus. Assumit͛ ergo tūc i cælū Ision: cū celsa aīo cõtēplamur: utpote regnū: purpuras: splēdores egregios: eximiā gloriā: potētiā inexhaustā: & quæ stultoꝝ iudicio regū infinita sunt cõmoda: nec imerito Iouis atq̃ Iunonis uidemur secretarii facti: dū qd͛ ad eos attinet: quasi ex specula deitatis præsumptuoso speculamur aīo. Et tūc in Iunonis desideriū trahimur: dum hos regios fastus aliud q̃ sint: stolido iudicio arbitramur. Tūc autē Iunonē iterpellat de stupro Ision: quando nulla præuia rõne: nullo iusto suadēte titulo in id priuatus hõ conatus exponit: ut regno uiolēter præsit. Sed qd fit: si forsitā aliqd p indegritur? Illi nubes Iunonis effigiē habēs apponit͛: ex quo cõcubitu: occupātis. s. & occupati iperii ilico nascunt͛ cētauri: fuere qdē cētauri hoīes armigeri elati animi: & imoderati: ac in oē nefas proni. uti satellites cernimus: & stipēdiarios: & ministros scelerū: ad quoꝝ uires fideq̃ cõfestim recurrit tyrannus. Qui iō ex nube nasci dicunt͛: quia ex substātiis umbratilis regni. idest subditoꝝ eorum emungunt͛ stipēdia: ex quibus in eorum exterminium impune nutriuntur. Demum Ision a Ioue in terras e cælo pellitur: idest a natura rerū. Postq̃ enim cupidus intrauit dominium omissis cogitationibus splendidorum: quibus spe blanda: & fallaci existimatione oblectabatur: in anxias certasq̃ trahitur curas: dum scilicet nocere incipit: quibus laboribus quantum cunq̃ continuis & amaris plenum sit imperium. Hic insuper quoniam se cum Iunone concubuisse iactasset idest se regem dicere ausus est: fulminatur a Ioue: eo scilicet fulmine quo exuruntur insipidi: qui dū se somniantes alis in cælum euehi arbitrantur: somno excussi repente se reperiunt præcipitatos in terris. Nā dū turgido spiritu elati quantūcūq̃ uiolētia populoꝝ iperiū teneāt: in se redeūtes stolide ambitiõis somnū ab oculis pellūt: aduertunt quos angores itrauerint q̃s ambages: quos timores: quasq̃ icognitas anteperplexiones: qua aīaduertētia nõ aliter q̃ ab ignito fulmine cruciant͛. Qui cruciatus si peccato aliquo eo tenēte tyrannidē finiret͛: non apud iferos supplicio rotæ uolubilis dānaret͛: sed quoniā i pectore talis absq̃ q̃ete aliq̃ circulari motu assidue circūuoluit͛ & ueteres inouant͛ & nouæ supaddunt͛: dum hic huius isidias: inde uires illius: illinc dei iudiciū timidus expauescit. Rotæ ifixus uolubili dicit͛. Quæ iō plena serpentū fingit͛: q̃a curis nõ solū assiduis: sed ēt mordacibus agitat͛. Seu aliter & breuius. Nubē regni dicemus fore spem sumptā: quā nõnulli sibi male suis uiribus mēsuratis certissimā faciūt. Quæ ideo similis Iunoni fingit͛: q̃a sperāti iam speratū possidere uidet͛: nec aliter secū q̃ si possideret: de re sperata disponit: & hinc fit: ut ex hac tam certa spe: ut effectū cõsequat͛: sperans sibi uires præparat: & sic agente spe. i. nube: cētauri oriunt͛. i. præparant͛ & cū ad consequendū opere qd͛ iā spe tenet insipidus: itrat labores adeo ut omittat cogitationes splendidas & i turbulentias deueniat necesse est: & sic a Ioue. i. a luce & splendore cogitationū cadit: seu deicit͛ in terras & fulminatus uexetur in rotā ut dictū ē. De hac aūt rota aliter sensisse uidet͛ Macro. illos. s. radiis rotaꝝ pendere districtos: qui nihil consilio ꝓuidentes: nihil rõne moderantes: nihil uirtutibus explicātes: seq̃ & omnes actus suos fortunæ cõmittentes casibus fortuitis semp rotant͛. Alii uero ubi Ision Iouis & Iunonis secretarius dicebat͛ senserunt Isionem augurem fuisse: eo q̃ in aere capecentur auguria per quæ secreta. i. ea quæ futura sunt solum a talibus cognosci credebantur. Quod autem ex nube genuerit centauros uolunt oil aliud intelligi: q̃ q̃ precio satellitum fidem aucupent: quæ sic facile dissoluitur alio superueniente munere ut nubes fit. Dicit præterea Fulgentius dromocridem in teogonia scribere Isionem in græcia primum regni gloriam affectasse: & sibi centū equites primum omnium cõquisisse: ex quo centauri. i. centū armati. Sed ego miror Isionē primū apud græcos regnū optasse: cū constet ante tēpora Isionis multos fuisse sycioniis & argiuis reges: q̃ & græci sunt. Fuit. n. Ision danao iperāte argiuis: posset tamē hic respõderi alios reges: q̃ eū ꝓcesserūt sponte populoꝝ

tū q̄bus īperauerant extitisse. Ision aūt primus fuit q̄ per uim & tyrānidem regnū occupare conatus est.

De Centauris Isionis filiis in generali. Cap. XXVIII.

Centauri Isionis & Nubis filii fuere: ut p̄mōstratū ē. Hos uolūt q̄dā apud thessaliā equos ante alios domuisse & īsignes euasisse eq̄tes: & quoniā centū cōuenere iuicē cētauri dicti quasi centū armati uel cētū martes: nā græce arios mars ē. seu potius cētū auræ: nā sicut uentus uelociter euolat: sic & hi centū uelociter currere uidebant. Verūtamē hæc latina ætimologia est: quā græce dictiones minime patiūt. Ex eis talē refert Seruius fabulā: q̄ cū q̄dā Thessalus rex bobus Oestro exagitatis satellites suos ad eos reuocandos ire iussisset: & illi cū cursu pedestri nō sufficerēt ascenderūt equos: & eoꝝ uelocitate boues cōsecuti: eos stimulis ad tecta reuocarūt. Sic hi uisi aut cū irent uelociter: aut cū eoꝝ eq̄ circa flumen peneon potarent capitibus iclinatis locū fabulæ stulta credulitas adinuenit: q̄ arbitratū ē unū eē aīal ex equo & hoīe cōpositū: & sic postea semper pictū ē. Hi tandē elati hoīes in nuptiis perithoi cibo pleni uinoq̄ madētes sponsam perithoo auferre conati sunt: sed resistēte Theseo supati. Virg. aūt dicit illos fuisse laphitas. Eos aūt superati atq̄ deleri Mars passus ē: eo q̄ illi sacrū nō exhibuissent cū diis cæteris adolessent. Quasi ex hoc uelint: q̄ omissa Martis seueritate: epulis & potationibus uacantes effœminati sint: & sic superati. Si quid præter hoc ex eis hic fictionis haberetur: satis supra ubi de Isione declaratum est.

De Euryto Isionis filio. Cap. XXIX.

Eurytus ex Centauris unus: ut refert Lactātius: in domū Oenei regis calydoniæ ueniens Deyanirā quā paulo ante Hercules petierat & fidem præstauerat se illam in uxorem ducturum: postulauit ī cōiugē. Oeneus uī timēs spopōdit: & cōstituto die dū nuptias Eurytus celebraret: superuenit Hercules: & inito cū cētauris ibidē existētibus certamine eos occidit. & Deyanirā sibi matrimonio copulauit. Ouidius uero nō sic: q̄nimo dicit: q̄ cū pirithous duxisset Hippodamiā cōiugē & posuisset in antro mēsas cētauris: & ipsi epulātes uino plurimo caluissent: ī lasciuiā uenere & audaciā nimiā: & capiēte Euryto Hippodamiā atq̄ trahēte eā: īsurrexit pirithous atq̄ theseus: & turbati casu aduersus eū & socios iniere pugnā: & cū abstulisset Theseus Hippodamiā Euryto eū conantē manibus cratere sumpto interfecit.

De Astilo ex cētauris uno uate: Isionis & Nubis filio. Cap. XXX.

Astilus ex cētauris fuit unus: & quoniā augurio ualebat futura p̄noscens fratres monuerat ne bellū aduersus Laphitas assumerēt. Tandē cū se una cū eis in nuptiis reperiret: uideretq̄ Driantē acriter insistētē cedentēq̄ misere quos cōtigere poterat: & ex suis etiā plures fugiētes timēs illius uirtutē & ipse fugā cæpit nessoq̄ cētauro fugiēti dixit: ut dicit Ouidius: Astillus ille etiā metuēti uulnera nesso. Ne fuge ad herculeos inquit seruaberis arcus. &c.

De Nesso Isionis & Nubis filio. Cap. XXXI.

Nessus ex cētauris famosissimus fuit: hic cū uersutus hō plurimū esset: & fuga manus euasisset laphitarū: in calidoniā abiit: & secus Hebenū eiusdē regionis fluuiū morā trahēs: Deyanirā filiā Oenei regis amauit: tractu uero tpis cōtigit q̄ eunte Hercule a Calidonia uersus patriā una cū Deianira cōiuge ab Hebeno fluuio pluuiis turgido detētus est. Cui nessus quasi obsequiū præstaturus obtulit se. si natās uellet transuadare fluuiū: Deianirā in ripā alterā delaturū. Quod Hercules annuit. Verum cū trāsuadasset uelociter nessus: hercule adhuc natāte: ratus suo ardori cōcessum tēpus: aura ocior cū Deianira fugā arripuit. Hercules aūt sūpto arcu: sagitta eū cōsecutus est. Qui dū se sauciū cerneret: & periturū agnosceret: ne iultus occūberet: nouā cōmētus fraudē: cōfestim uestimētū sanguine suo plītū exuit: & quasi munus amoris deianiræ dono dedit: hāc illi asserēs eē uirtutē: ut si illotū seruaret: posset ab omni amore forēsi in suū reuocare herculē: dūmodo id ageret ut illo īdueret hercules. Quod credula Deianira seruauit: & post tēpus: dū herculē amore Iolis captū in suū reuocare uellet: illū: ut latius in sequētibus exprimet: occidit. Nessus aūt uestimēto dato expirauit: ut uaticiniū ipleret astili. Statius hūc hebenū fluuiū ob mortē nessi cētaureū cognoīat. Et Lucanus de eo dicit. Et meleagreā maculatus sanguine nessi Hebenos calidona secat. &c.

De reliq̄s centauris Isionis filiis. Cap. XXXII.

Phyonides: Grineus: Rhethus: Orneus: Lytidas: Medon: Pisenor: Taumas: Mermeros: Pholus: Menelas: Abas: Eurinomus: Yreos: Ymbtus: Oeneus: Aphidas: Elos: Patreus: Licus: Cromis: dictis: Phareus: Bianor: Gedianus: Liceus: Hypason: Tereus: Ripheus: Demolcon: Phlageon: Ilon: Ephinous: Damus: Dorylas: Cyllarus: Ilionome fœmina: Thomus: Theleboas: Pyretus: Ethodus: Phidupus: Nesseus: Odites: Stiphelus: Bromus: Antimachus: Elimus: Pyramus: Latreus & Monicus: oēs fuere cētauri Isionis & Nubis filii: & in nuptiis pithni: aut cæsi: aut fugati a laphitis: ut late in suo maiori uolumine testat Ouidius.

De Perithoo Isionis filio: q̄ genuit Polipitē. Cap. XXXIII.

Perithous nō ex nube apposita: sed ex cōiuge fuit Isionis filius: ut dicit Ouid. duxerat hippodamē audaci Isione natus &c. Hic ut fert: amicitia ītegra Theseo atheniēsi iunctus fuit: & cū hippocatiā secūdū Lactātiū. Secūdū aūt Ouidiū Hippodamiā duxisset uxorē: ut ait Seruius: circūuicinos populos cōuocauit ad festū: ex quo secutū est: cū in nuptialibus sacris cæteri honorarentur dii: solus Mars omissus est: quā ob causam indignatus centauris indignantibus immisit furorem: qui surgentes aduersus Laphitas in pugnam: ut supra dictum est: plures ex cētauris cesi occubuere. Lactantius uero dicit hoc in certamine laphitas fuisse deletos: quod intelligendum est de his laphitis qui cētauri erant. Perithoum īsuper uolunt Hippodamia mortua seu ea uiuente: & forte repudiata: cum Theseo amico suo conuenisse: qui tunc forte celebs erat: se nisi ex Iouis genitis sumpturos uxores: & cum iam Theseus Helenam rapuisset: quæ Iouis & Ledæ filia habebatur: nec altera nosceretur in terris ea tēpestate a Ioue genite præter

proserpinā Plutonis cōiugē:cū in cælū nequirēt ascēdere:ad inferos eā rapturi declinauerunt. Verū cerberus aduersus Perithoum īsurgēs:illū primo interfecit īpetu:quē dū iuuare conaref Theseus:in magno uitæ fuit discrimine:& ultimo a Plutone detētus est. Tādē redeunte Hercule ab hispania Gerione supato:& p̄da īgen ti diuite:audito pithoi īfortunio:& captiuitate Thesei a trenaro specu descendit ad inferos:ut tragœdus testatur Seneca in tragœdia Herculis furentis. Cui obuius cerberus factus:ut in eadē tragœdia plenius dicitur: ab Hercule uictus atq̧ triplici ligatus cathena Theseo cōcessus est. Aliqui uolūt cerbero ab Hercule barbam decerptā:quē liberato Theseo.p trenarō ad superos triplici traxit cathena etiā renitētē. Pōponius autē in cosmographia scribit circa Euxini sinus īstroitū haud longe ab heraclea urbe acherusiā specū esse:ad manes usque:ut fama fert: peruiū:& ex eo ad superos aiunt incolæ cerberū tractū. Sūt p̄terea nōnulli:q ad augendā fabulæ fidē:cum uenenosis herbis locus abūdet: dicāt eas primo ex spuma tracti cerberi natas:nec in p̄cessu a quoquā euelli potuisse. Quod hac historia fictum est:æque ad historiā p̄tinet. Nā cū clam latronū more nō tanq̄ strēnui iuuenes rapturi p̄serpinā iuissent Perithous & Theseus · nocte a cerbero cane pithous : ut legit occisus est:& ab īcursantibus detētus Theseus:pro cuius liberatiōe Hercules ad īferos descendens.i.in regna molossorū primo claua occurrētē:& oīa audentē canē domuit:atq̧ ligauit:& Theseū sub īterminatione belli plutoni repetiit:qui illi cōcessus est:& sic cū cane in aticā seu boetiā rediere. Per barbā cerbero euulsam audaciam atq̧ robur debemus ītelligere:qbus canis priuatus est. Nā exptus Herculis clauā:& uisa uiri cōstātia timidus atq̧ mutus effectus se uictū cōfessus est. Est enī hoībus barba a natura cōcessa in testimoniū uirilitatis:ut in moralibus placet Gregorio. Hāc enī quotiēs tāgimus aut uidemus nos esse uiros meminisse debemus:& nobis ab his:quæ minime uirum deceant cauere monemur. de reliquis alibi dictum est.

De Polypite Perithoi filio. Cap. XXXIIII.

POlypites perithoi fuit filius:& Hippodamiæ:ut Homerus in Iliade:dum dicit. Illos autē ducebat fortis bello polypites filius perithoi:quē īmortalis genuit Iuppiter. Hunc polypitē pithoo genuit gloriosa Hippodamia. Hic ut p eundē Homerū patet in catalogo græcorū:cū eis in Troianā expeditionē iuit.

De Britona Martis.ix.filia. Cap. XXXV.

BRitona seu Briton nympha fuit cretensis:& ut Lactantius asserit:martis filia:quæ tū uirgo adhæsisset Dianæ:& ppetuæ facto uirginitatis uoto uenatiōibus uacaret:eo q̧ formosa eēt: Minoi regi cretēsiū placuit. Qui cū ei renitēti uiolēnā uellet īferre:nec aliunde uirgini appareret effugiū : se in mare dedit præcipitē:& sic ab undis absorta est:contigit postea ut piscatorū retibus traheref eius cadauer in littus:porro:seu Dianæ:seu Martis turbatione factū sit:pestis ingens insulæ īmissa est: quā uidebant cessare nō posse īcolæ:nisi Dianæ īstituissent tēplū: & cā dicthynā appellarēt:eo q̧ piscatorū retia:quibus in terram deductum est britonæ cadauer dithia nominentur.

De Euanne.x.Martis filia & Capanei coniuge. Cap. XXXVI.

EVannes:ut Theodōtio placet Martis fuit filia:ex Thebe asopi fluminis cōiuge suscepta. Quæ qdē Euānes cōiunx fuit Capanei insolētissimi hoīs.& ex eo filiū pepit:quē Sthenelū uocauere. Credo ego hāc ferocissimā fuisse fœminā:& ideo Martis dictā filiā:Quā ferūt adeo Capaneū uirū suū dilexisse:ut dū fulminatus apud Thebas eius funeralia exercerentur:ponereturq̧ Capanei cadauer semiustū in rogū:ferre nō potēs tā ingentē animi dolorē:sese iniecisse flammis illud urentibus: & sic una cū uiro exustam & īmixtis cineribus in urnam depositam.

De Hermiona.xi.Martis filia:& Cadmi coniuge. Cap. XXXVII.

HErmionā poetæ dicūt Martis & Veneris fuisse filiā:eāq̧ relicta spinge : a Cadmo thebanū rege in coniugē ductā.huic Vulcanū aiūt monile fecisse pulchritudinis īsigne sed īfausti ominis portanti: & hoc ob odiū in eā susceptū:qđ ex adulterio coniugis nata sit. Ex hac insup Cadmus.iiii. suscepit filias:& postremo:ut aiunt in serpētes uersæ:in mortē usq̧ mansere. Cuius fictōis absconditū hoc esse potest. Primo Veneris filia fuit Hermiona.quātū ad Cadmū:qa pulchritudinis seu facetia sua potēs fuit in Cadmū uenereas īmittere flāmas.i.libidinosam flagrantiā: qđ Veneris ē:& hoc īquātū ob ipsius desideriū Spingē pristinā coniugē abdicauit. Martis uero filia ideo dici pōt:qa eidē cadmo cā fuit belli. Nā ut dicit Euseb.palefactū īducens in testē Spingos: p̄pter zelū Hermiōæ a Cadmo:cuius erat uxor discessit:& cōfestim in eū bella cōmouit:& sic Martis filia.i.belli cām Cadmus assumpsit uxorē. Monile aūt īfaustū a Vulcano conditū accipi pōt p̄pter īfaustū huiusce matrimonii exitū:eo q̧ ab amphione & zeto regno priuati:& in exilio pulsi sunt. Qđ aūt in serpentē uersa sit:pōt ītelligi:seu qa exul circa īfima uti serpentes īcedunt: se cū uiro exercuit:ubi dū regnaret uacabat excelsis:seu:qa p diuersa post exiliū:nunc huc:nūc illuc errauere ut serpentes.seu quia affecti senio pectus in terram uersum uti serpentes faciunt:q pectore gradiunf incessere.

De Hyperuio.xii.Martis filio. Cap. XXXVIII.

HYperuiū Martis fuisse filiū asserit in libro naturalis hystoriæ Ply.de quo nil aliud reperisse meminu:tusi q̧ idem Plynius dicit eum.s.primum fuisse:qui occidit animal:& ob id puto cum opus sæuum uisum sit:Martis filium dictum.

De Etholo.xiii.Martis filio. Cap. XXXIX.

ETholus Martis fuit filius:ut Ply.in libro naturalis hystoriæ testatur:eiusq̧ fuisse compertum iaculum dicit. Credo ego hunc Etholum regem fuisse Etholiæ:& ab eo forsan denominatam fore regionem illam: in qua cum bellicosi plurimum populi sint:& ipse Etholus:ut in coentū eius ostendit cum bellicosus homo esset:ab ipsis Etholis Martis filius dictus est.

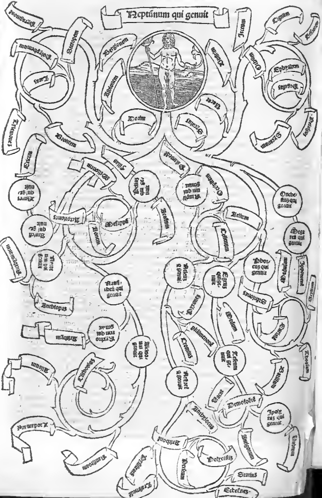
De Remo.xiiii.& Romulo.xv.Martis filiis. Cap XL.

Remus & Romulus seu romus:ut ueteres asseruere Romani:Martis fuere filii:ex Ilia uestali uirgine suscepo. Ex qbus ubi de fastis refert Ouidius : q̃ cū Ilia urna sumpta iret aquā latura pro sacris sub salice fessa cōsedit:& canentibus auibus ĩ sōno soluta:a Marte uisa & oppssa est;ei uero dormiēti uisū ē:se ĩ cōspectu igniū uestaliū stare:& in socos uittas laneas : qbus obumbratū caput habebat cecidisse:& eis duas consurgere palmas:quaꝝ altera maior ramis totū occupauerat orbē.Quas cū moliref patruus excidere:a pyco martia aue:& lupo totatæ sunt.Quæ cū ex eo compressu:quē dormiēs passa fuerat:gemios pepisset:iussu Amulii regis albanoꝝ patrui sui:ut pucerent ĩ tyberim delati:cū ĩrumuisset pri diani hymbris cū flumē:nequeūtes delatores deuenire ad alueū:illos ĩ ripā deposuere:ibi aliquādiu a pyco nutriti:aduēit lupa q̃ catulos pdiderat &admotis labellis eoꝝ uberib⁹eos educauit.Figmēti huius rō satis sumif ex Romāoꝝ ānalibus.Hētur.n.p cōpto Iliā ex ĩcognito pr̄e uno partu Remū & romulū pepisse:sic uittæ uirginitatis testimoniū ferētes ĩ ignē cecidere:duo nati duæ fuerunt palmæ:qa uictoriosi fuere iuuenes:sed alter magis.∫.Romulus q romanū fūdauit impiū:p qd' ois orbis suis & suoꝝ.∫.uictoriis subactus ē.In hoc sæuif uoluit patruus dū abiici iussit.A pyco aūt educatos iō dixere:qa pycus formicis alaf : p quas agricolæ intelligūf:sic:& ipsi a fausto pastore regio;q & agricultor erat collecti:& seruati sūt:& a lopo nutriti ēt sūt:quoniā ab acha laurētia faustuli cōioge lactati & materna solertia gubernati fuere: quā lupā uocauere:eo q̃ nobile scortū fuit:& tales nūcupātur lupæ:ob auaritiā:cā cuius pudicitiā pstrauere:& inde in hodiernū usq; cellulæ taliū lupanaria appellātur.Qd' aūt ex Marte geniti sint ad cōtegēdā cōditoꝝ rā inclytæ gētis ĩfamē originē adinoenū ē:cōueniētib⁹ ēt moribus iuuenū figmēto:nā rapaces & p̄dones & elati aĩ atq; bellicosi fuere : de qbus dicit Titus Li.qd' cū Amulius Numitorē fratrē regno expoliasset:Lausū eius occidit filiū:& iliā ad aoferendā spem p̄lis uestalē dicauit uirginē:ex q̃ cū nati gemini:& iossu Amulii eēnt exposio : a Faustulo regꝫ cōscio æducati:&ad ætatē usq; puberē deducti cū rapinis & latrociniis uacarēt:sirpis eoꝝ facti cōscii & fraudis Amulii ex cōposito tū captiuus a sociis duceref alter:& alter q̃si accusator cū cōsociis ad Amoliū uenissent:cōsurgentib⁹ hic accusatore inde accusato ĩ regē:eū occiderūt:& genus pfessi suū:auo coꝝ Numitori seni regnū restituer.Ipsi oero:ubi nūc Roma ē sibi cōdidef urbē.Et dū de se uterq; nouæ urbi nomē uellet ĩponere:in hāc cōcordiā ex cōposito deuenere:ut siqs faustius sūpsisset auguriū ex diuersis mōtibus:is nomē ĩponeret ciuitati. Ex quo secutū ē: ut sex uultures oideret Remus.xii.Romul⁹ q̄obrē quoniā plures uidisset:Romā a se nūcupauit urbē:Remus aūt postea:qa sulcū loco muri signatū cōtra edictū Romuli supasset:seu aliā ob cām ; a Romulo uisū sit:a Fabio Romuli duce remus cultro pastorali occisus ē.Et fūt q arbitrenf eū ibidē sepultū ubi futuri muri uestigiū trāsgressus ē:ostēdunt q; hodierni pyramidē ĩ muro saxis in altū egestā cadaueri eius supædificatā.

De Romulo taotum.xv.Martis filio. Cap. LI.

Romulus Iliæ & Martis fuit filius:ut supra pxio mōstratū ē.Esto dicat Seruius hūc Romū appellatū fuisse.Veꝝ p Romo Romulus blādimēti cā dictū. Nā gaudēt diminutiōe blāditiæ.Hic qdem primus fuit Romāoꝝ rex bellicosissimus hō adeo:ut merito Martis filius crederef.Nulla.n.ei qes unq̄ fuit.Hic multos ex adiacētibus urbi populos armoꝝ ui suæ ditioni subegit.Et quoniā uir belloꝝ fuit pauca sacra apud nouū populū;quē ex fugitiuis & latrōibus asylo facto cōgregauerat : & sabinas mulieres fraude captas cōgregatis cōcesserat: ĩstituerat.Sed ĩter alia laurētalia intulit:hāc ob cām :ut dicit Macrobius:qa ut Macer ĩ historiaꝝ libro refert:Faustuli cōiugē accā laurētiā Romoli & Remi nutricē: regnāte Romulo Caruno cuidā tusco diuiti nuptā auctāq; præmortui Caruti hæreditate: Romulū quē nutriuerat hæredē liqsset.& sic ob id pietatis cā festū laurētaliū ĩstitutū.Nōnulli aliter opinātur dicētes.nō a Romulo sed ab ipsa Acca laurētia hoc introductū factū: & a Romulo cōtinuatū.Quæ opinio roborari uidef auctoritate Fulgētii:q in libro antiquoꝝ sermonū dicit sic. Acca laurentia romuli nutrix cōsueuit p agris semel ĩ āno sacrificare cū.xii.filiis suis sacrificiū p̄cedētibus:unde dū unus mortuus eēt: pp nutricis gratiā Romulus ĩ uicē defūcti succedere pollicetur : unde & ritus pcessit cū.xii.& hi.xii.q sacrificarent deinceps Aruales dicti sūt fratres: sicut Rotilius geminus in libris pōtificalibus memorat.Hic insup annū: primus Romāis ex.x.mēsibus ordinauit.Quoꝝ primū a Marte patre martiū appellauit:p̄terea centū fore patres instituit: quos Senatores nūcupauit:& q ex his nascebātur patricii dicebanf.Inde sedato sabinaꝝ ob raptā mulieꝝ:bello diuisit in curias:& regnum tres cēturias descripsit:& alia multa fecit bellica:potiusq̄ pacis tpa pspectāria.Inde multaꝝ insignis uictoriaꝝ: dū apud capreas paludes : ad recensendū exercitū contionē haberet coorta subito tēpestate maxima cū fragore cæli & tonitruoꝝ strepitu ingenti:atq; dēso nymbo contectus ē.adeo ut eius cōspectus auferretur a plebe:nec ulterius ĩ terris postea uisus ē.Creditusq; ē a patribus:eo q̃ plebi uiderenf fauere nimis:trucidatū & in paludē cadauer eius deiectū.Sed postq̄ plebs nobilitatis metu aliquādiu tacuit a nonnullis initio facto:deū deo natum regē parentēq; urbis Romanæ salutare cœpere:& uota exhibere. Quā stolidā opinionē unius nobilis uiri cōsilio roboratā aiunt.Nā Iulius pculus q ex stirpe Aeneæ creditus cū Remo Romuloq; alba relicta Romā deuenerat:& in ciuitate sollicita desiderio pditi regis in cōcionem prodiit. Romulus quirites parens urbis huius prima hodierna luce cælo repēte delapsus se mihi obuiū dedit: cū pfusus horrore uenerabūdus astiossēt.petēs cōtra:ut intueri fas esset.Abi nūcia inqt Romāis cælestes ita uelle:ut mea Roma caput orbis terraꝝ sit: pinde rem militarē sciāt: & ita posteris tradāt nullas opes homanas armis romāis resistere posse.Hoc inquit locutus soblimis abiit.Ex quo factū ut sub nomie quirini:sic enim qa hastatus incederet:& hasta quiris sabina ligua diceretur appellatus:& deus habitus sit:Plinius tamē ubi de uiris illustribus dicit: Romulō a curibus Sabinoꝝ oppido Romanos appellasse quirites: decessit qdem postq̄ annis.vii.&.xxx.regnasset:& regnare cœpit anno mūdi.iii.M.cccc.xlv.natus ānoꝝ.xv.ut scribit in libro tēpoꝝ Eusebius.Et quoniā ultimus ex compertis ex prole Martis est.libello oono secum libet finem imponere.

In decimo cum stirpe tua Neptūne notaris.

MEDIterraneum mare aphrico & asiatico atqꝫ euripo littore terminatum mil/
le conspicuum insulis opere Herculis regum inclyte inter Abilam & Calpem
occidentalia promontoria: quæ Pomponius columnas Herculis uocat: ad ter/
ras demissum nostras ex oceano uetustissimi homines credidere. Ex quo sic
deo sua liberalitate nostris opportunitatibus prouidente ingens mortalibus
commodum consecutum est. Quid enim spectare diuino præstante lumine
rates humano excogitatas ingenio: & artificio fabrefactas: nunc remigio sul/
cantes undas: nunc uelo tenso uentorum impulsas spiritu: quibus omne gran/
de defertur onus. Quid eorum excogitare audaciam: Qui se primo undis in/
cognitis: & inexpertis flatibus credidere: horror equidem est notum tamen:
& si non semper utplurimum tanta fuit fides aut audentium fortuna: ut trans/
fretantes peregrinatione longinqua: non dicam cursu solum; sed uolatu cele/
ri delati aurũ metallaqꝫ cætera eois: uestes purpureas: & aromata: lapides præ/
tiosos: & ebora occiduis: peregrinas aues: & balsama: ligna nostris syluis incognita: gummas: & sudores arbo
tum reliquos: radicesqꝫ non omni solo familiares: ex quibus tam sanis q̃ ægris corporibus medicamina: atqꝫ
oblectatiões sequuntur innumeræ. Et quod non minimum humani generis. r. p. bonum est. His agentibus
nauigationibus maris huius factum est: ut cymber: & celta altero orbis angulo nonnunquam sentiant: qui
sint Arabes: quid mare rubrum: quid & sabea nemora sudent: hyrcanus: & tanais incola athlanticos noscant
hesperidas: & eorum etiam gustent aurea mala. feruẽtes ethiopes: & Nilum & libycas postes: gelidus Hyper/
boreus lustret & sarmata. sic & Hispanus Maurusqꝫ uisitatus uisitet: persas & indos & caucasum: & tyles ulti
ma calcet taprobanis littora: & cum sua inuicem permutant bona non solum mores legesqꝫ: & habitus mi/
rentur fit: quinimmo qui se dum alterum intuetur ex altero q̃ sit mundo: nec uno eodem secum illo ambiri
oceano arbitratur ritus miscet fidem mercimoniis cõmunicet: amicitias iungat: & dum sua docent ydioma
ta: discant & aliena: & sic fit ut quos fecerat distantia locorum extraneos nauigatio iungat: faciatque concor/
des. Sunt præterea & alia multa: quæ si tanta non sint admiratione conspicua: sunt forsan utilitate continua
cariora: præbet hoc mare lembis infinita piscatorum cõmoda: quibus fit: ut opipares diuitum mensæ ma/
gnis: atque sapidis piscibus onerentur: & pauperes minoribus nutriantur. Hoc insuper præstante tranquillo
ex insulis fertilibus pecora iumenta atqꝫ frumenta: & opportuna quæcunqꝫ uictui & continentem etiam alte
rutrum deferantur: dat ualidis infirmisqꝫ lauacra: & sale suo ualere facit insipida: humectat adiacẽtes undiqꝫ
terras eiusque meatu subterraneo fistulas implet: ex quibus fontes habemus & flumina: quorum nisi susce/
ptor adesset: in conuallibus maxima hominum peste marcerẽt. Quid multa referam? hoc tam singulare bo
num cunctis: ut prisci finxere poetæ in diuisione regni trium filiorum Saturni Neptũno contigit: & eius di/
ctus est deus: cuius quoniam prolem explicaturus sum: libuit meipsum per eius beneficia circumagere pau/
lulum. Vt si dum aliorum nauigans posteritates exquirens: si absque periculo cimbulæ meæ sulcare permi/
sit: nunc exquirenti suam tranquillum se præbeat. Quod oro: ut ille faciat: qui illud in cathaclismo infra lit/
tora reuocauit.

De Neptũno nono saturni filio. Cui. xxxv. fuisse filios legimus: quorũ hæc sunt nomia. Primus Dotus. ii.
Amicis. iii. Phorcus. iiii. Albion. v. Borgion. vi. Tara. vii. Polyphemus. viii. Tilemus. ix. Brõtes. x. Steropes. xi.
Pyragmon. xii. Nasicheus. xiii. Melion. xiiii. Acterion. xv. Aon. xvi. Mesappus. xvii. Busiris. xviii. Pegasus. xix.
Nictheus. xx. Ireeus. xxi. Pelius. xxii. Neleus. xxiii. Cignus. xxiiii. Chrisaor. xxv. Othus. xxvi. Ephialtes. xxvii.
Aegeus. xxviii. Onchestus. xxix. Pelasgus. xxx. Nauphlius. xxxi. Celeno. xxxii. Aello. xxxiii. Occipite. xxxiiii. Si/
canus. xxxv. Siculus.

Capitulum primum.

NEptunus Saturni & Opis fuit filius: & dũ natus ẽ a matre fuit absconditus: ne a Saturno occidere/
tur: ut in Sacra hystoria legitur. Hũc ueteres maris dixere deum quod ex carmine Maronis patet
dum dicit: Maturate fugam regiqꝫ hæc dicite uestro. Non illi imperium pelagi seuumqꝫ tridentẽ:
sed mihi sorte datũ. Neptuno supra. Quod forsan ab Homero sumptum est: dum in persona Ne/
ptuni sic in Iliade dicit. Tres enĩ a Saturno sumus fratres: quos genuit Rhea. Iuppiter & ego. Ter/
tuis autem dites mortuis dominans. Tripliciter autem omnia diuisa sunt: cuilibet autem contigit honor:
certe mihi contigit antiquum fretum habitare semper &c. Huic præterea dicit Albericus uxorem fuisse no/
mine Amphitritem: & amplissimam: sed ex pluribus mulieribus prolem. Et cum illi currum comitesqꝫ de/
derint: qualiter per regnum incedat suum: pulchræ describit Virgilius dicens. Iungit equos currum genitor
spumãtiaqꝫ addit. Frena feris manibusqꝫ omnes effundit habenas Ceruleo per summa leuis uolat æquo/
ra curru. Subsidunt undæ tumidumqꝫ sub axe sonanti. Sternitur æquor aquis fugiunt uasto æthere nim
bi. Tum uariæ comitum facies imania cæthe. Et senior glauci chorus inousqꝫ Palemon. Tritonesqꝫ ci/
ti phorciqꝫ exercitus oĩs. Leua tenet thetis & melite panopeaqꝫ uirgo. Nisææqꝫ eploqꝫ talia cymodoceqꝫ &c.
Sed Statius aliter eius describit excursum dum dicit. Qualis ubi æolio demissos carcere uentos: Dux præ se
neptunus ait magnoqꝫ ualantes: Inicit ægeo tristis comitatus eunti. Circum lora fremũt nimbiqꝫ hyemes/
que profundæ Nubilaqꝫ euulso terrarum sordida fundo Tempestas &cæ. Huic ĩsuper de impositione nomi
nis: cum Minerua litigium fuit: quod quoniam ubi supra de eadem dictum est: satis plene describitur: reite/
rasse superuacaneum duxi. Sic & de muris Troiæ ab eo & Apolline constructis. ubi de Laomedonte legitur:

inuenimr. Volunt eum insuper Iunonis fuisse alumnum & loco sceptri gestare tridentem: & rerum illi fundamenta sacrata. Ex quibus quid senserit decepta uetustas uidendum est. Neptunus maris deus a fingētibus dictus est: eo q sic in sacra legitur hystoria: Iuppiter Neptuno imperiū dat maris: ut insulis omnibus: & quæ secus mare loca essent omnibus regnaret &c. Hinc poetæ postmodum ubi regem dixisset hystoriagraphus: deum fingendo dixere: quæ fictio adeo adoleuit: ut etiam qui se prudentes arbitrabantur: infanda credulitate caperentur. Amphitritem aūt illius ideo dixere coniugem: quia semper mari iunctus sit sonus: qui ubiq; littus sit: in circuitu orbis proiicientibus sese undis in terrā. dicitur etiam amphitrites ab amphi: quod est circum: & triton maris sonus: & sic circunsonans. Currus autē habet designare motum eius in superficie: qui cum reuolutione & rumore fit ut currus faciunt rotæ. De eius incessu & comitiua: quod a Virgilio scribitur redeuntis in tranquillitatem maris mos seu natura ponitur. A Statio uero contrariū designatur: qualiter. s. ex tranquillitate mare efficitur procellosum. Mare autem Iunonis fuisse alumnum ideo dictum est: quia aer ex aquis suscipit incrementum: ut ubi de Iunone dictum est. Tridens autem sceptrum illi concessum triplicem aquæ proprietatem ostendit. Est enim labilis: nabilis: & potabilis. fundamenta uero illi consecrata sunt quia eius opere terra moueatur: & ob id ab Homero uocatur sæpissime Ennosigeos: quod idē est quod terra mouens: & propter hoc uoluerunt insipidi id quod sibi sacrū esset ab eo deberi seruari. O q̄ male legerant dauidicum illud. Nisi dominus ædificauerit do. in uanum laborant qui ædificant eam. & hi potissime qui Neptuno fundamenta commodant: cum nil stabile: nisi fundetur in petra: petra autem Christus est. Vocant eum Neptunum: ut ait Rabanus & Isidorus: quod nubat: idest mare terram tegat: uel ut dixit Albericus: eū a nando dictū quasi ob id moueatur quod in eo res natent. Ridiculum est ob id inopinato regis nomine uel le regni qualitates expromere.

De Doroptimo Neptūni filio. Cap. II.

DOrus ut dicit Seruius Neptuni fuit filius: quem alii in parte græciæ regnasse uolunt: ibiq; tantæ fuisse auctoritatis: ut omnes apud quos gessit imperium: ab eius nomine dori nūcupati sint. Isidorus uero ubi de æthimologiis: & Rabanus in libro de origine rerum dicunt. Dorus Neptuni & Elopis filius fuit: unde Dori nomē & originē ducūt: sunt aūt græciæ ps: ex qbus ēt cognominata tertia lingua græcorum: quæ dorica appellatur. Cur autem hic neptūni dicatur filius: talis uidetur ratio. primo enim possibile est eum neptūni regis fuisse filium & tam uirtute sua: q̄ auctoritate patris in magnum deuenisse nomē: ut sit: & de hoc satis dictum sit. Consueuere præterea ueteres: & potissime qui generosi erant animi a propeiis sedibus ad alias transmeare: nonnunquā motu proprio ob cupiditatem gloriæ & aliquando seditionibus pulsi: uel alia necessitate coacti. qui eo q nondum ubiq; peruii essent montes & tenebrosa uetustate nemora complerent omnia: quia littora colerentur: tantum mediterraneis fere neglectis locis nauigio ferebantur: & ubi applicabant: seu in littore occupato: seu sponte incolarum suscepti: si uidentiū opinione erant uel efficiebantur insignes: dum nationis eorum alia non haberetur ab incolis rudibus noticia: q per mare uenissent: & ut etiam eius originis gloriam ampliarent: confestim neptunno attribuebant: eumq; neptunni filium nuncupabant. Si forsan huiusmodi homo terrestri aduenisset itinere: terræ illum filium esse dicebant: quod multis contigisse indocta testatur antiquitas. Et ne sæpius reiterandus sit sermo sic de reliquis Neptūni filiis: ni alia ratio demonstret: intelligendum sit.

De Amyci uel Amyco Neptūni filio qui genuit Buthem. Cap. III.

AMycis uel amycus filius fuit Neptūni & Melites nymphæ secūdum Seruium: qui eum dicit a polluce certamine superatum. Quod Lactantius apertius explicans dicit: quod cum pollux cum argonautis ad bebritium nemus appulisset: & eum Amycus bebritiorum rex ad cestuum prouocasset certamen: haberetque semper hanc consuetudinem ut insidiaretur intrantibus bebrinum nemus: & sub titulo euocationis in certamen illud aduenas deduceret & occideret: contigit q cum in illud perduxisset Pollucem: & superatus illi uellet uim inferre: conuocans a Polluce sotiis ibidem occisus est: ubi alios occidere consueuerat. Theodontius uero dicit hūc ex Melanthone Prothei sænis filia Neptūni fuisse filium. Verum ego magis Seruio credam: cum dicat Leontius eum ex melita insula haud longe a sicilia ibidem deuenisse & bebritiæ regnum uiribus occupasse. Est enim bebritia regio quæ postea bithynia nuncupata est proxima troadi.

De Buthe Amyci filio qui genuit Ericem. Cap. IIII.

BVthes: ut asserit Theodontius: filius fuit Amyci regis bebritiorum. Quem dicit Leontius ob patris sæuitiam eo ab argonautis ceso regno pulsum & cum melita auitum regnum repeteret: post aliquales errores paruo nauigio drepanū in sicilia deuenisset: ibidem a lycaste nobili atq; pulcherrima ea tempestate meretrice hospitio susceptus est: qui cū forma ualeret & moribus & ætate: a lycaste facile adamatus est: cuius cum esset usus contubernio: ex eo filium suscepit: quem Ericem nuncupauit. Et quia Lycastes ob eximiam pulchritudinem & meretricium ab incolis Venus uocaretur: fabulæ datus est locus Buthem. s. Ericem ex uenere susceptum.

De Eryce Buthis filio. Cap. V.

ERyx: ut Theodontio placet: filius fuit Buthis & Veneris. Seruius autem dicit Neptūni & Veneris: & ex numero argonautarum fuisse: & ait q cum Venus spatiaretur in littore siculo a Neptunno oppressa Ericem concepit. Quod prædictis male consonum est. Esto dici posse Buthem hominē exterum & a mari uectum Neptūnum dici. Hic Eryx regnans in sicilia & uiribus potens hospitibus legem posuerat: ut secum cestibus decertarent: qui tandem ab Hercule ex hispania redeunte

uictus occubuit. Sane Theodontius historiá continuás generationis eiusdem dicit: q̃ cũ tam iure parentũ q̃ maximarum diuitiarũ meretricio quæsitarũ licastis amplissimũ in eo siciliæ angulo dominiũ possideret: & uiribus Butis etiam amplatam: ea moriente Eryx tam thesauro q̃ egregio matris titulo: licet falso elatus se loci regẽ dixit: & in culmine propinqui drepano mõtis: tẽplũ ingens cõstrui fecit: quod matri dicauit: & uocari iussit templũ Veneris erycinæ. Tandẽ insolens nimiũ ab Hercule occisus est: & in monte sepultus ubi matri condiderat templum.

De Phorco tertio Neptũni filio: qui genuit Bathillum: Thoosam: Scyllam: Medusam: Stennionem: & Eurialem. Cap. VI.

PHorcus: ut dicit Seruios: Neptũni & Thoosæ filius fuit. hũc dicit Varro regẽ fuisse corsicæ & Sardiniæ: & ab Athlante rege nauali certamine superatũ: & cum magna exercitus sui parte obrutũ: quáobrẽ socii qui fuere superstites in suá consolarionẽ eum in marinũ deũ fuisse conuersum dixere: & sic maris dictus est deus: fauẽtibus poeticis fictionibus desiderio attestantium: & sic uidetur ea demersione phorcum sibi deum patrem & deitatem quæsisse.

De Bathillo Phorci filio. Cap. VII.

b Athillus: ut dicit Theodontius: filius fuit Phorci: & marini monstri: de quo & si quædam alia referat litteris a lituris delens legisse nõ potui: nec aliud usq̃ alibi uidisse memini.

De Thoosa Phorci filia: & matre Polyphemi. Cap. VIII.

THoosam dicit Seruius Phorci fuisse matrẽ: Verũ Homerus in odyssea eiusdem Phorci dicit fuisse filiam. Sic. Anthicheũ Polyphemum: cuius potẽtia est magna oĩbus in cyclopibus. Thoosa aũt ipsum genoit nympha phorcinos filia mari sine fece prædominantis. Et sicapparet hanc phorci filiam fuisse: & ex Neptũno peperisse Polyphemũ cyclopem. Nec aduersatur quod dicit Seruius eá phorci matrẽ: cũ duæ potuerint esse eodẽ nũcupatæ noĩe: quatũ altera fuit mater: altera uero filia.

De Scylla filia Phorci. Cap. IX.

SCylla: ut ait Seruius Phorci & crotheidos nymphæ filia fuit: quá ut ait Ouid. Glaucus ex Anthidone ciuitate marinus deus amauit: & quoniá illá cyrci filiæ solis: quæ illũ diligebat præponeret, irata Cyrces fontẽ: in quo cõsueuerat scylla lauari uenenis infecit: adeo ut dũ descendisset scylla in eũ more solito pubetenus repente in uarias est mucata formas. Attamẽ cũ suá deformitatẽ horreret: sese in propinquũ præcipitauit mare: & Glauci amãtis sui opere dea marina facta est. Alii marinũ monstrum effectá dicunt: cuius formam sic describit Maro. At scyllá cæcis cohibet spelũca latebris Ora exertantẽ & naues in saxa trahentem. Prima hoĩs facies: & polchro pectore uirgo Pubetenus postrema ĩmani corpore pistrix. Delphinũ caudas utero cõmissa luporũ Præstat trinacrii metas lustrare pachini: &c. Homerus autẽ longa carminũ serie aliter in odyssea describit fere in hac sentẽtia. Dicit enim eá latrantẽ: & catuli uocẽ habere nuper geniti: aspectu horribilẽ: & pedes habere. xii. cũ sex capitibus: & in omne caput os ingẽs cũ trinis ordinibus dentiũ plenis nigra morte: eáq; in spelũcæ medio morantẽ capita extra mittere in profundissimo mare: piscariq; ut delphines capiat uel balenas. Leontius autẽ aliá a superiori de scylla recitat fabulá. dicit enĩ: q̃ cũ scylla misceretur Neptũno amphitrites eius cõiunx cõmota zelo sparsis in aquis farmacis: in q̃bus lauari cõsueuerat: eá uertit in caniná ferá: quá Hercules cũ præda Gerione hispano superato rediẽs: eo q̃ sibi boues abstulisset occidit. Verũ illá pater eius reuocauit in uitá. His præmissis quid cõtegát enucleandũ est. Sunt ergo qui extiment olim in littore calabro freto tenuia siculo separato aduená fuisse mulierẽ sũma pulchritudine: & astu plurimo ualentẽ: & cũ feruenti ureref pruritu modestia morũ & honestate oris: q̃bus uirginẽ seu pudicissimá fingebat matroná: illectos hospites in cõcupiscentiá suá nudabat substátiis: & hinc datũ fabulæ locũ. Fulgentius autẽ de ea aliter sensit in moralem sensum æque fictionẽ trahens: & dicens sic. Scylla enĩ græce quasi exquina dicta est: quod nos latine confusionẽ dicimus: & quid confusio: nisi libido est? quá libidinẽ Glaucus amat. Glaucus enim græce luscitius dicif. unde & glaphcomaca dicimus cæcitatẽ: ergo oĩs qui luxuriá amat cæcus est. Nã Anthedonis filius dictus est. Anthedon enim græce quasi anthudon: quod nos latine cõtrariũ uidens dicimus. ergo lippitudo ex contraria uisione nascitur. i. ex re cõtraria uisui. Scylla uero in modũ ponitur meretricis: quia oĩs libidinosa canibus lupisq; ĩmũdis atq; spurcidis: & biulcis hoĩbus inguina sua necesse est misceat. Iuste ergo lupis & canibus mixta. Quá circes odisse dicitur. Cyrces manus diiudicatio uel operatio nuncupaf: quasi cyronere. Labotẽ enim manuũ & operationẽ libidinosa mulier non diligit. Hæc ille. Glaocus autẽ supra ubi de cyrce pro maris spuma sumptus est: qua abundat cyrceus mõs in radicibus suis rõne scopolorũ: circa quos mare impulsum frangif: & sic scyllæ scopulus. tamẽ de hoc satis ubi de cyrce. Salustius autẽ dicit saxũ esse simile terebratæ formæ procul uidentibus. Canes uero & lupi ob hoc ex ea nati fingunf: quia loca plena sunt monstris marinis: & saxorũ asperitas illuc imitatur latratus canũ. sed nos paululum figmentis explicati adaptemus. Certissimũ est ex parte Italiæ in conspectu littoris caoromenitani saxa esse ingentia atq; cauernosa: & acuta: & cultrorũ ritu secantia: & se in fretum siculũ protendentia: in quo eo motu: quo oceanus assidue agitatur: fluxu. s. & refluxu adeo cursu uelox: & impetuosum ferf mare: ut nil celerius uideatur aut potẽtius. Præterea flantibus ab arthoo in austrũ uentis: & ab austro in arthoum tanto impetu eo in freto in se undas impellunt: ut percussionibus suis in cælum usq; uideátur efferri: ex quo tam impetuoso motu fit: ut intrantibus undis cauernas scyllæ: rumor causetur ingens: qui hincinde fractus latratus canum: ululatũq; luporũ imitatur: & quoniá in uacuũ semper declinant aquæ: fit ut eis descendentibus in cauernas scyllæ secum potentius impetus si sint nauigia trahat: & sic ex ueritate contingentium cõstat Virgilii fictio: q̃ illi multa sint capita: ut dicit Homerus: nihil aliud est q̃ pluralitas scopulorũ ibidem dũ

se retrahunt unum caput in altum extollentium:quibus iuxta numerum:ut pedes sint: idest fundamētum
eorum opportunum est. Ora autem plura & dentium ordines:nil aliud q̄ crebras eurypos intersecantia sa/
xa discurrentes ostendunt:qui quidem nigra morte:idest moris periculo illos intranribus pleni sunt:quod
delphinis piscetur aut balenis:ideo dictum est:quia locus ille sempet magnorum & monstruosum pisrium
abundās sit. Quod autem dicebat Leontius scyllam misceri Neptūno euidens est:nam ot pater in mare pro/
tenditur saxum:& quoniam ibi sit tempestas & sonoritas assidua : ideo fictum est ab amphitrite pharmaca
fuisse iniecta. Quod autem illam occiderit Hercules dicit Theodontius ob id fictum:quia unius cyclopis fi/
lius inter saxa scyllæ perierit: quāobrem in ultionem suam cyclops maximis molibus loco iniectis ora scyl/
læ clausit:& in uium frenum fecit:& ob id mortua scylla dicta est:tractu tamen temporis omnia iniecta in se
retrahens mare locum redegit in formam pristinam: & sic a phorco suscitata est filia. Scyllam autem phorci
fuisse filiam dicit Theodontius a philocoro testari: eamq; cum sardinia stēleno Corintbio nobilissimo iuue
ni mitteretur in coniugem:ibidem perisse:& loco reliquisse nomen.

De Medusa Sténione:& Euriale gorgonibus & filiabus phorci. Cap. X.

Edusa Sténio & Euriale phorci filiæ:& ex monstro marino susceptæ fuere. ut dicit Theodontius.
Hæ quidem gorgones appellatæ fuere:& uetere testante fama inter omnes tres unum tantū ocu
lum habuere:quo utebantur uicissim:& ut scribit Pōponius mella in costuographia insulas dor/
cadas tenuere: quas esse constat in oceano æthiopico ex oppisito æthiopum hesperidum. Quod
& a Lucano testari uidetur:ubi dicit. Finibus extremis libyes ubi feruida tellus Accipit oceanum demisso so/
le calentem Squalebant late phorcinodos atua medusæ : &c. His insuper hanc fuisse proprietatem aiunt:ut
quoscunq; eas intuentes in saxa conuerterent. Has duas tātum fuisse dicit Ouidius : Cuius introitu geminas
habitasse sorores Phorcidas unius sortitas luminis usum : &c. & hoc q̄tum ad omnes tres dictum sit. Nunc
autem fictionum sensum libet inserere:& ante alia has ego phorci regis sardiniæ:de quo supra filias fuisse nō
puto:sed alicuius alterius phorci apud insulas dorcadas ea tempestate regnantis. Mōstri autem marini ideo
filias dictas puto a similitudine. monstrum enim marinum balena est : cuius inter proprietates dicunt. hi
qui animalium exquisiuere natutas hanc esse: ut dum os aperit tanto odore cuncta circumpleri : ut omnes
ad eam propinqui conueniant pisces:ipsa autem quos uult capit donec eius expleatur fames. Et qa equo mo/
do phorcinides mirabili pulchritudine sua ad se uidendas omnes attrahebant homines:monstri filiæ dictæ
sunt. Eis unum tantum fuisse oculum ob id fictum uidentur credere Sorenus & deonigdus antiquitatum
historiographus:eo q; unius & æquæ pulchritudinis essent. Ego autem reor:eo q; ex eis intuentium omni/
um unū & idem esset iudicium. Quod autem prospectantes in saxa conuerterent : ob id fictum existimo:
quia tam grandis esset earum pulchritudo:q; ea uisa stupescerent intuentes:& muti atq; immobiles non ali/
ter q̄ si essent saxa deuenirent. Gorgones autem dictæ sunt:quia ot dicit Theodontius : cum moriente patre
ditissimæ remansissent adeo rem curauere suam:ut auctis diuitiis plurimū a suis hoc cognomine uocarētur:
quod sonat terræ cultrices ; nam græce georgi agricultores dicuntur. Fulgentius quidem lōge aliter sentit.
Dicit enim tria esse terroris genera:quæ per nomina harum demonstrantur. Stennio nanq; debilitas inter/
pretatur:idest timoris initium:quod tantum mentem debilitat. Euryale uero idem est quod lata profundi/
tas:idest stupor uel amentia : quæ profundo quodam terrore mentem debilitatam spargit. Medusa autem
obliuionem significat:quæ non tantum mentia turbat intuitum. uerum etiam caliginem ingerit uisus hic
terror in omnibus operatur:sed salua semper Fulgentii reuerentia: ista non uidentur de mente fingentium:
cum hæ non terrorem:sed admirationem inferant.

De Medusa Phorci filia in singulari. Cap. XI.

Edusa filia phorci:ut dictum est:cum speciosissima mulierum esset : habuit inter alia sui decoris
spectabilia:ut Theodontius asserit:crines non solum flauos sed aureos:quorum splendore captus
Npetūnus cum ea concubuit in templo Mineruæ : ex quo concubitu Pegasus equus natus est:
quāobrem turbata Minerua:ne ignominia templo iniecta remaneret inulta crines Medusæ mu/
tauit in angues:& sic ex pulchra monstruosa facta est. Cuius monstri cum fama uolitaret undiq;
factum est:ut ad illud superandum ueniret Perseus scuto Palladis armatus:qui ei caput abscidit : & cum uo/
lans remearet in patriam:caputq; secum deferret gorgonis:contigit q; cadentibus guttis sanguinis per solli/
tudines libycas ex eis crearentur serpentes:quorum plenissima est libya:Medusam crines habuisse aureos:iō
fictum reor:ut intelligamus eam fuisse ditissimam:cum per crines sumantur substantiæ temporales. Pro/
pter has autem substantias Neptūnus:idest exterus homo:ut fuit Perseus : in cōcupiscentiam eius trahitur:
& eam in templo Mineruæ opprimit:idest intra terminos prudentis consilii illam superat. Quod etiam per
scutum palladis demonstratur q; crystallinū erat:ut per eum sumatur prudentis circunspectio. Habet enī
hoc crystallum ut reddat oculis intuentis quicquid extra se geritur. Sic & dux discretus consilio quicquid
possent hostes agere intuetur : & sic se tutū facit dū illorū a se præuisa frustrat consilia. Ex cōpressu autē pru
dentis & cæteri ducis orit pegasus equus.i.fama:ut in sequētibus ubi de eo patebit latius: crines aūt in serpē/
tes uertunt : quotiēs quis rōne substātiarū suarū opprimit:nā quæ cōsueuerāt splēdoris esse causa possidētes

in mordentes sollicitudines curasque uertuntur. Caput enim tunc Medusæ abscinditur cum substantiis spoliatur: per quas uiuere & multum posse uidebatur. q serpentes in libya ex sanguine capitis Medusæ nati sint ad roborandam figmenti speciem potius q̃ ad aliquid significati tegẽdum dictum est. Testatur autem Eusebius in libro temporum hanc medusam a perseo præda diuitiarum tracto superatam atq; regno diuitiisq; priuatam Cecopre Athenis regnante: dicitq; a Didimo scriptũ in historia peregrina.

De Albione.iiii.& Borgine.v.filiis Neptunni. Cap. XII.

Albion & Borgion ut Pomponius mella in libro Cosmographiæ testatur: filii fuere Neptunni: ex quibus ipse idem talem recitat fabulam. Transeunte Hercule inter hostia rhodani & loca quæ postea mariana fossa dicta sunt: ei Albion & Borgion obuii facti sunt: eius impedientes transitum. Quamobrem eum Hercules aduersus eos inisset certamen: deficerentque ei tela ab inuocato patre eius Ioue illi subsidium datum est: hymber scilicet lapidum quorum adeo locus ille abũdans est ut facile pluisse existimes. Arbitror ego bos probos fuisse uiros & aduenas: cumq; sibi ibidem sedes sumpsissent timẽtes ne forte pellerentur obuiasse Herculi uel alteri uenienti a quo superati sunt: & iacẽtes passim lapides locum fabulosæ pluuiæ inuenisse.

De Thara.vi.Neptunni filio. Cap. XIII.

Tharam filium fuisse Neptunni Seruius asserit: dicitque eum circa Salentinorum confinia Tarentum olim inclytam ciuitatem condidisse & a suo nomine nuncupasse. Esto Iustinus uelle uideatur a Spuriis spartanorum conditam uerum idem Seruius ab eisdem duce Pallanto non conditam sed restauratam confirmat.

De Polyphemo Cyclope.vii.Neptunni filio. Cap. XIIII.

Polyphemus Cyclops uti & reliqui Cyclopes omnes: filius fuit Neptũni ex thoosa Phorci filio ut supra per Homerũ patet: ubi de Thoosa. Constat enim hunc inter cyclopes notissimum & potentissimum fuisse: & Galathtam siculam nymphbam amasse: ut patet supra ubi de Galathea. Præterea eum unicum habuisse oculum uolunt: & ingentis staturæ fuisse hominem: atq; amplissimos in syluis Siculis seruasse greges: & postremo ab Vlysse priuatum oculo. de quo Homerus in odyssea talem refert fabulam. Dixit enim q eum Vlysses uagus post ilionis excidium lothophagis relictis uenisset in Siciliam: uidit ibi hominem uillosum & hispidum greges mungentem: & ab antro suo solum amouentem lapidem: quem mouere nequissent iuga bouum uiginti. tandem cum antrum itrasset eius cum.xii. ex naualibus sociis polyphemoque percontanti narrasset qui essent & unde uenirent: orassetque eius in suis opportunitatibus fauorem: a cyclope superbe responsum est: cum diceret se Iouem non timere: eoque se meliorem. & cum rogasset quonam nauim liquissent Vlysses perfidiam cyclopis sentiens respondit se cum sociis naufragium fecisse. postque Cyclops uidentibus cæteris captis duobus ex eis: illos ritu beluæ discerpsit atque deuorauit. quare commotus Vlysses cogitauerat eum occidere. sed aduertens: quia tam ingentem molem ab hostio antri amouere nequisset destitit. Cyclops autem mane facto duos alios commedit: & Vlysse cum reliquis in specu relicto cum gregibus abiit. Vlysses autem clausus ingentem baculum: acuit: texitque fimo. & cum sero Cyclops rediens duos insuper ex sociis occidisset Vlyssis: obtulit ei Vlysses optimi uini Cadum misericordiam orans. Cyclops potato uino promisit misereri: si uinum iterum propinaret: quod postquam factum est cum tertio potasset: nomen petiit Vlyssis: Qui illi se utim uocari respondit: quod latine sonat nullus. Cui Cyclops. loco muneris exhibiti poculi te ultimum comedam. Tandem cum ob bibitum uinum: Cyclops insuetus facile se soluisset in somnum Vlysses sumpto stipite quem sepeliuerat in fimum: eoque igne præusto animatis in facinus sociis incensum in oculum Cyclopis acri nixu impegere. Cyclops autem experrectus ingenti clamore socios antro propinquos inuocauit adiutores: qui circum antrum quærentes quisnam illum infestaret cum Cyclopem utim respondentem audissent: arbitrati quia natutali egritudine grauaretur abeuntes dixereu t neptunnum patrem pro sospitate precaretur. Cyclops autem tristis cum amouisset ab hostio antri molem prætendissetque brachia ne quis hostium exiret antrom cum gregibus perscrutatis singulis pecudibus emittebat. Vlysses autem cum sociis cum se occisorum arietum pellibus contegissent exiuere antrum quadrupedes: & a Cyclope icogniti: qui deductis ex pecoribus Cyclopis festiui ad naues abiere: quos cum sensisset Cyclops eiecta mole ingenti sere nauim attigit. Vlysses autem ex tuto nomen illi aperuit suum: quod cum audisset Cyclops. Heu dixit in uaticinum Tyleni Eurymedis Cyclopis tandem deueni. Vlysses abiit. Virgilius autem eius tam formam q̃ domum narrante Achimenide: uno ex sociis Vlyssis longe breuiori carmine designat dicẽs. Immemores socii uasto cyclopis in antro Deseruere domus sanie dapibusq; cruentis. Intus opaca igens ipse arduus altaq; pulsat Sidera dii talem terris auertite pestem. Nec uisu facilis: nec dictu affabilis ulli Visceribus miserorum: & sanguine uescitur atro &cæ. His ex Polyphemo præmissis ad intellectum intrinsecum ueniendũ est: & primo uidendũ qs Neptunni & Thoosæ filius dictus sit. Circa quod ego arbitror p̃stante causam matre regis Sardiniæ filia cũ incognitũ Siciliã aduenisse. Cuius cũ occupasset partem seu sorte totam incognitus Neptũni dictus sit filius & tyrannus insulæ factus. aliã ob rausam patrẽ meruisse Neptunoũ. nã uti inexorabilis est Neptunnus tẽpestate cõmotus: sic & inexorabiles suot tyrãni ira aur cupiditate cõmoti. Et q hic igentis formæ: idest magnæ potentiæ dux gregum: idest populorum tyrannus fuerit. q oculus unus illi tantum fuerit ostendit. solam enim suam rem tyranni curant: nil in deum: nil in proximum: nil in subactam plebem respiciunt. Homines suos euiscerant atq; corrodunt: dum substantiis euacuant subditos: dum exiliis damnant: dum inocuos cruciant. Hi tamen uino: idest blanditiis astutorum hominum sopiuntur: & oculo obcæcantur dum nudantur

substātiis:& dominio. Albericus autem de Polyphemo isto aliter sentire uidetur dicens: hūc Polyphemum uocari quasi multæ lucis hominem ut cum Seruio conueniat: qui dicit multos dixisse Polyphemum unū habuisse oculum: alios duos: alios tres. sed totum fabulosum esse: quasi ipse uelit unum tantum habuisse. & ideo asserit hunc prudētissimum fuisse uirum: & hunc in fronte oculum habuisse: idest iuxta cerebrum. sed ab Vlysse prudentia superatum: quod in Vlyssis particularem laudem concedi potest: ut superato donis sensuū tyrannico per Polyphemum eloquium & dolosas demonstrationes oculari hominis atq; uiolentiam parantis manus effugerit. Ego insuper quidem de magnitudine corporea huius poetas hyperbolice locutos iā dudum arbitratus sum. Postq̄ de cinerea statua hominis apud Drepanum his temporibus comperta audiui pendulus factus. nec utrū uerū simpliciter scripserint aut fictum negare audeo nec affirmare.

De Tilemo. ix. Neptunni filio. Cap. XV.

Tilemus Eurymedes ex Cyclopibus unus: ut in Odissea ostendit Homerus & ut cæteri dicuntur sic & hic neptunni fuit filius: ex qua tamen matre nisi ea fuerit ex qua Eurymedes ooiatur oon habetur. Vates fuisse dicitur. atq; prædixisse Polyphemo quia ab Vlysse oculo priuaretur.

De Bronte nono Sterope. x. & Pyragmone. xi. Neptunni filiis. Cap. XVI.

Brontes: Steropes: & Pyragmon Cyclopes insignes fuere. & ut dicit Theodontius ex Amphitrite coniuge neptunni filiū fuere. Hos artificiosos fuisse homines constat & acri labore duratos: quos Vulcano ignis deo attributos: ut sub eo apud Lyparam insulam Iouis conficiant fulmina uolunt: ut Virgilius in æneide plurimo describit carmine: quorum si rite uolumus causam originis eorum & officii demonstrare: pauca de necessitate præmittenda ueniunt. Cum igitur Cyclopū duæ saltem uideantur esse species: ne de una quod de altera expositum est intelligatur: ueniunt distinguendæ. Prima est de qua supra ubi de Polyphemo: & illa ut satis apparet pessima. Secunda uero artificiosorum hominum est ut apparebit in sequentibus. Et quoniam inter se discordes sunt ut discordet interpretatio nominis gentilicii: quod commune habent: necesse est. Dicuntur igitur hi Cyclopes: qui artificiosi sunt homines: a cyclops quod est circulus: & copis quod est oculus: idest orulo circulatus. Seu ut breuius sententiā sequētes uocabulorum circunspectus. quod quidem artificem hominem esse oportet. nam si non sit: nequeunt congrue primis ultima respondere. & ideo consueuete circunspecti artifices antequā manum operi apponerent mente principium & medium & ultimum intueri: ut fini debita possint præstari initia. & sic opus est inchoare. Papias autem dicit Cyclides artes a græcis nūcupari: eo quia origo illarum sicuti circuli initium latens sit: ex quo uocabulo dici Cyclopes tanq̄ ab arte artifex congrue dicere possumus. His præmissis cur neptūni dicti sint filii uideamus. Existimo quidem: eo q; ex mari seu aquis fere exemplaria rerum omnium artificiatarū sumpta uideantur. A piscibus quippe sumptum uolunt quo ordine in pugnam acies deducantur. ab eisdem quo pacto homines equiq; ferro teganrut: squāmis eorum inspectis. A spina excarnificati piscis in litiore ad construendas longas naues doctrina sumpta est: Abiuuare construendæ domus & solaria artificium demōstratum: a testudine consumptis carnibus cytharæ compositio ostensa est: contectrum etiam documentum A conchis & spondilibus hostiorum atq; ualuarum flexuosirates traditæ: nec non & qualiter per circunflexos gradus in excælsas possumus rurres ascendere. Sic & quo pacto buccinas edere. In aquis prætereа herbarum contestiones & productiones filiorum exortæ & interserere fila: telasq; texete demonstrarum: aquæ uarietates telarum colore faciēdas piscium sanguine præbuere primæ: motus earum primus musicam: & tempora eius atq; conceptum meditantibus dedisse compertū est. Quid multa dicam? innumerabilia sunt quæ mare producit instruentia artificū ingenia: ex quibus fit ut merito artificiosos homines Neptunni filios nūcupemus Cyclopesq; uocemus. Et quantūcunq; Hesiodo placeat Plinio teste in libro naturalis histo. q dactili uocati sunt in cretam fabricam ferrariam inuenisse. dicit ibidem Plinius a ciclopibus atque calibis ferrum fuisse compertum. Cur autē ex amphitrite dicantur suscepti puto a circuitione sonorū cum undiq; perstrepant artificum sonus. Vulcani ideo tradunrur obsequio: quia igne molliunrur dura ad usum artificis: & mollia solidanrur ut latius ostendetur ubi de Vulcano tractabitur. quod autem apud lyparam fabrilia operentur dictum est ad ostendendum quoniam ab artificibus loca artificio conuenienria sumēda sint. Quid quæso faciet faber ferrarius in palude? qd piscatot ī monte? quid agricultor in saxo? quid in solitudine medicus? Nil egdem. & ideo ī lypara officinā fabrorum descripsit Virgilius. quia igneus locus sit quo fabri molliunt æra. Sed supest de nominibus rationem exquirere. Brontes enim ut dicit Albericus dictus est a tonitru quod fit tam sufflātibus follibus q̄ etiam incudem uerberantibus malleis. Sic & Steropes dicitur a fulgore qui ex incendio nascitur. Pyragmonem autem dicit ab incude calenti nomen sumpsisse: eo q; pyr ignis: agmon autem incus īterpretetur. & hæc ideo his attributa sunt nomina: quia circa armorum artificium exerceantur. non enim talia darenrur nauim uel templum uel palatium construenti. Volunt postremo: eo q; telum Ioui fecissent: quo Esculapius ictus est: hos ab Apolline īterfectos: quod ego intelligo cum apollo interprætetur exterminans & humoris expulsor sit. qđ ignis etiam facit: opifices tales si opus tale continuent cito deficere: eo q; tam labore assiduo q̄ igne cōtinuo ante tempus desiccetur humor & deficiant.

De nausithoo. xii. Neptunni filio qui genuit Rixinorē & Alcinoum. Cap. XVII.

Nausithous Pheacum rex ut in odyssea placet Homero: Neptunni fuit filius & Periuiæ nymphæ: de quo & eius prolem sic ipse idē describit. Nausithoum qui primo Neprunnus terrā mouēs genuit: & periuia fœminarum specie optima iunior filia magnanimi Eurymedondtis &c. De hoc autem nil aliud reperitur nisi q; Rixinorem & alcinoum filios habuerit.

De Rixinore Nausithoi filio qui genuit Arithim. Cap. XVIII.

Rixinor filios fuit Nausithoi ut in odyssea sic ait Homerus. Nausithous autem genuit Rixinorem Alcinoumque. hic Rixinor: ut idem dicit Homerus coniugē sumpsit: & suscepta ex ea filia unica: quā Arithin nominauit: ab apolline percussus occubuit: puto febre exterminatus fuerit.

De Arithi Rixinoris filia & Alcinoi coniuge. Cap. XIX.

ARithis ut in odyssea scribit Homerus: filia unica fuit Rixinoris: quā Alcinous Rixinoris frater & Pheacum rex sumpsit in coniugem & ex ea Nausitheā filiam & tres filios suscepit: ad hāc Vlysses ductu & consilio Palladis transformatæ in effigiem Calpis uirginis a Calistone nympha ueniēs naufragus accessit & multa illi interrogatus exposuit: & tandem honorifice ab ea susceptus est.

De Alcinoo filio Nausithoi: qui genuit Nausitheā & Laodamantē & Alioū & Clytoniū Cap. XX.

ALcinous rex Pheacū ut in odyssea testatur Homerus: filius fuit nausithoi regis: & uir arithis: ad hunc autē in conuiuio sedētem uenit Vlysses naufragium passus: & ab eo honorifice susceptus est: eiq; coniugium Nausitheæ oblatum: Demum data ingentia munera: & nauis quæ illum in patriam reportaret parata: sociique nauales præstiti.

De Nausithea Alcionis regis filia. Cap XXI.

NAusithea filia fuit alcinoi & Arithis: ut testatur Homerus: quæ cum exisset ciuitatem cum pedissequis suis: iussetque ad flumen lotura uestes: factum est ut uideret Vlyssem naufragum nudū in littore & frondibus arborum circuntectum & ab eo suppliciter exorata: ut illi cibum daret & uestes postulata concessit: & inde illi suasit ut ad patriam suam: & ad regiam domum post se accederet: uti postea factum est: prout plene in odyssea narrat Homerus.

De Laodamante & Alioo & Clitonio filiis Alcinoi regis. Cap. XXII.

LAodamas alios & Clytonis filii fuere Alcinoi regis & arithis Homero teste in odyssea: de quibus nil præter generales laudes inclytæ iuuentutis eorum reperitur: & quod Vlyssem una cum patre alcinoo & matre eorum honorauerint: eique munera dederint.

De Melione. xiii. Actorione. xiiii. neptunni filiis. Cap XXIII.

MElion & actorion neptunni fuerunt filii ut in iliade scribit Homerus. Inducit enim nestorem senem patroclo dicentē: se adhuc iuuene bellum habuisse aduersus archades: & multos interemisse. & ni neptunnus melionē & actorionem filios suos caligine occultasset: eos æq; cū aliis occidisset.

De Aone. xv. neptunni filio. Cap. XXIIII.

AOn ut dicit Lactantius filius fuit Neptunni & ab eo dictam affirmat aoniam: quæ quidē pars est Boetiæ. Theodontius uero hoc idē asserit: Aonemq; dicit ex apulea factione suorum pulsum naufugio uenisse euboeam: & inde se in Boetiam detulisse: ibiq; rudibus adhuc populis in montanis imperasse: & illos aonas una cum montibus ex suo nomine nuncupasse: a quibus neptunni filius habitus est; cum onchesti cuiusdam ditissimi hominis Apuli fuisset filius ex parichia coniuge.

De Mesappo. xvi. neptunni filio: a quo Ennius poeta. Cap. XXV.

MEsappus filius neptūni ut dicit Virgilius. At Mesappus equum domitor neptunoia proles: Quē nec fas igni cuiquam nec sternere ferro &cæ. Hic enim ut idem testatur Virgilius: Turno aduersus æneam auxilia duxit: Quē secuti sunt fesennini: æqui falisci: & qui soractis habitabāt montē: & Cimini syluas & lacus & insuper capeni. hunc tamē dicit Seruius per mare ad Italiam uenisse: & inde neptūni filium dictum. eum etiam esse inuulnerabilē ferro dictum est: eo q; nunq̄ in bello perierit: ab igne uero immunē: eo q; neptūni filius: quē deum constat esse aquarum: ab isto dicunt Ennium poetam dicere se originē ducere: eumq; equoꝝ domitorē dictum: quia animalia sint a neptūno ꝓducta.

De Busiride. xvii. Neptunni filio. Cap. XXVI.

BVsiris neptunni fuit filius ex Libya Epaphi filia susceptus: ut in libro temporum ait Eusebius. hic autem: ut ait Augustinus in libro de ciuitate dei: regnante Danao Argiuis: uel rex uel potius tyrānus suis diis hospites immolabat: quem Seruius ab Hercule occisum dicit: eo q; cum apud illum diuertisset: ut alios sic & eum uoluisset occidere: & idem Seruius asserit huius Busiridis laudes ab Isocrate descriptas.

De Pægaso equo. xviii. Neptunni filio. Cap. XXVII.

PAegasus equus alatus: ut testatur Seruius & Lactantius: filius fuit Neptūni & Medusæ in templo Palladis conceptus ut supra ubi de Medusa. Oui. autem dicit eum natum ex sanguine cadente ab exciso Medusæ capite ut ubi de fastis dicit: Creditur hic cæsæ granido ceruice medusæ Sanguine respersi prosiluisse romis. Quā Ouidii opinionem Fulgentius sequitur & Albericus. Hunc præterea non solum uelocissimum: sed uolucrem fuisse aiunt: eodem Ouidio teste. Hūc supra nubes & subter sidera lapso Cælum pro terra: pro pede penna fuit. Eumq; dicunt pede castalium musis effodisse fontem: ut idem fert Ouidius: Fama noui fontis nostras peruenit ad aures: Dum medusei quem præpetis ungula rupit. Et paulo infra. Vera tamen fama est & pægasus huius origo Fontis. & ad latices deduxit pallada sacros &cætera. Hunc insuper dicunt Bellerophontem aduersus Chymæram monstrum euntem tulisse. Sic & Perseum dum ad gorgones iuit. Anselmus uero ubi de imagine mundi: huic equo quædam addit: quæ ab alio nemine dicta comperi. Dicit enim illi cornua esse: eumq; igneum habere anhelitum & ferreos pedes: ut intus monstro sit similis. illum postremo inter sidera locauere Ouidio teste: Iamque indignanti noua frena receperat ore: Cum leuis aonias ungula fecit aquas. Nunc fruitur cælo quod pennis ante petebat: Et nitidis stellis quinque decemque micat. Nunc his appositis quid sensisse potuerint

ueteres exquirendum est. ego hunc equum famam rerum gestarum arbitror cuius uelocitas per cursum & uolatum equi huius designatur:qui ideo neptuni & gorgonis dicitur filius:quia ex gestis in mari & terra fama oriatur. Quod in templo palladis conceptus ideo fictum puto:quia ex discrete & consulte gestis recte fama oriatur. Ex fortuitis aűt nemini iure fama debetur:ex temerarie autem factis potius debetur infamia. Qood huic equo pedes sint ferrei dictum puto ut demonstretur quoniã in circuendo nunquã famæ deficiant uires. Cornua auté apponuntur ei ut famosorum compræhendatur elatio. Sic & anhelitus igneus ut garulorű feruens dicendi desiderium cognoscatur. Eum castaliű effodisse fonté satis manifeste declarat: quia cupidine famæ atq; gloriæ temporalis a nonnullis affectio ponitur omnis. ex qua quotiens optatum consequitur totiens fons castalius:idest abundans dicendi materia oritur:quæ quoniã poetarum est: musis igitur dicitur consecratus hic fons. Eum auté Bellorophonté & Perseum gessisse assumptas expeditiones eo dictű dici potest:quia cupidine gloriæ:idest ad id delati sunt quod egerunt. seu ut quidam uolunt ad id delati sunt nauibus quibus alatus equus erat insigne. Albericus peregrinam de hoc equo scribit opinionem: ex Fulgentii fonte sumptam. Dicit enim eum dictum pesagum a pege græcum quod latine fontem sonat:eumq; esse fluuiorum omnium commune nomen:& hic uult flumen:idest pege equű esse neptuoni:idest ex Neptunno genitum cum ex mari omnia nascantur flumina. & per alas uelocitatem fluminum designari: & a pege uult pagos dici:quos ueteres iuxta flumina semp ponere consueuerat & inde pagani quasi ex uno pege:idest fonte uel flumine potantes. & sic fontem quem dicimus a pegaso pede factum a Neptunno procedere sentiemus. Sed quid circa hunc equum & fontem sentiat Fulgentius qui latissime scripsit pautis apponendum est. Dicit ergo pegasum ex medusæ sanguine nasci:eo q; in figura famæ constitutus sit. nam cum uirtus terrorem decidit famam generat:quem ideo uolucrem dicit quia ut dictum est fama uolucris sit. Fontem autem musis ungula aperuisse ideo fingitur:quia musæ ad scribendã heroum famam aut antiquorum gesta: aut priorum dicta sequãtur. Præterea dicit idem Fulgentius pegasum interpretari æternum fonté: quod arbitror. quia fama egregiorum hominum indeficiens est.

De Nicteo neptűni. xix. filio: qui genuit Antiopam & Nictimenem. Cap. XXVIII.

Nicteus ut ait Lactantius filius Neptűni fuit. & ut Theodontius asserit ex Cyleno filia Athlantis susceptus. hunc dicit Lactantius Ethiopiæ fuisse regem & Anthiopiam & Nictimené filias habuisse:eumque secűdum quosdam a nictimene illecebri amore dilectum: cum qua cum opere nutricis concubuisset ignarus scelere cognito eam uoluit:ni aufugisset:occidere. Alii uero contrariű dicunt eum scilicet infauste nictimenem dilexisse:eamq; eum illi uim uellet inferre aufugisse: quod is neptunni filius fuerit possibile est:cum fere contemporaneus æuo neptunni hominis uideatur. Si autem non sit ea ratione neptunni filius dici potest qua dicuntur cæteri.

De Anthiopia nictei filia & matre Amphionis & Zethi. Cap. XXIX.

Anthiopam dicit Lactantius nictei regis fuisse filiã: cui Ttheodontius addit ex Amalthea cretensi nympha. Hanc ut dicit Theodontius nicteus lyceo thebarum ægyptiatű dedit uxorem. Lactantius autem dicit eam ui ab Epapho Iouis filio stupratam. alii dicunt a ioue. quod cum sensisset Lyceus ea abdicata superinduxit dircen: quæ ab eo impetrauit ut illam in carcerem poneret. Verum cum tempus partus aduenisset:miseratione deorum fractis uinculis aufugit in cytheroné:& amphionem zetumque peperit & exposuit &cæ. ut supra ubi de Amphiooe.

De Nictimene filia nictei. Cap. XXX.

Nictimene nictei regis & Amaltheæ fuit filia. hanc autem seu patrem amauerit seu ab eo amata sit dum illius arma fugeret miseranone Mineruæ in auem sui nois uersam:& in eius tutelam susceptam. Cuius figmenti talis potest esse ratio. Nictimenen prudenti usam consilio seu sui criminis seu paterni uerecundia nunquam post scelus in lucem comparuit. & inde noctua dicta est. q; in tutelam Mineruæ uenerit ubi de Minerua explicata ratio est.

De Hirceo. xx. Neptunni filio. Cap. XXXI.

Hirceus ut Theodontius dicit & Paulus filius fuit Neptunni ex Alchinoe filia Atlantis susceptus: ex quo nil aliud memini me legisse.

De Pelya. xxi. Neptunni filio qui genuit filias & Acastű. Cap. XXXII.

Pelyas filius fuit neptunni & Tyro nymphæ filiæ Salmonei regis Salaminæ ut in odyssea satis extense describit Homerus. Dicit enim hanc consueuisse circa ripas Enyphei fluminis delectari: quã ob rem Neptunnus Enyphei sumpta forma Virginem cœpit:& cum ea concubuit. Et ex eo concubitu geminos genuit Peliam scilicet & Neleum. Tyro autem postea nupsit Erithio. Pelyæ auté apud Thessaliam regnanti ut dicit Lactantius ab oraculo responsum est:tunc illi propinquã mortẽ fore cű eidé Neptunno patri sacrificanti aliquis pede nudo superueniret in sacris. Cui annua sacra peragenti superuenit iason nepos altero pede nudus. Celeranti enim ad sacrum in limo fluminis calciamentum retentum est. quod cum uidisset Pelyas oraculi memor confestim non tantű sibi sed filiis timens propter egregiam Iasonis uirtutem: eidem iasoni suasit ut expeditioné in colchos ad gloriã sui nominis consequendã assumeret: existimans ut fama ferebatur: arduű nimis & difficile aureű uellus posse surripere:& sic eű facile periturũ: qui cum assumpsisset & præter spem pelyæ cum aureo uellere & Medea coniuge redisset: eo itum est ut opere Medeæ Pelyas a filiabus occideretur filio Acasto superstite. Circa id quod fictum est: dicebat Leontius pelyam Neptunni hominis fuisse filiű: eumq; secus Enypheum specie iuuenis incolæ a Tyro dilecti eã non resistenté atq; similitudine formæ deceptam oppressisse:& ex ea filios suscepisse duos.

De filiabus Peliæ. Cap. XXXIII.

Filias Pelyæ regi fuisse satis constat Ouidio inter alios recitante: quæ tamen illis fuerint nomina a nemine dictum comperio. Hæ quidem ut moris est filiarum senectuti Pelyæ patris cōpatientes ei astabant continue: quas aiunt Medæam fraude decepisse: adeo ut earum pietas in patrem in scæ estum uerteretur facinus. nam cum cerneret Medæa senectutem Pelyæ ut dicebat Leontius Iasonis obstare imperio: ficto cum Iasone iurgio secessit ad illas: & diu de iniquitate Iasonis questa in detrimentum eius dixit se iuuentutem Pelyæ herbis restituere uelle: ut pauloante æsoni restituerat: & sic credulis filiabus Pelyæ suasit: ut omnem sanguinem frigidum atq; ueterem ex tremulo Pelyæ senis corpore cultris exhaurirent: ut nouum atq; floridum uenis posset immittere. quod cum fecissent puellæ expirassetq; Pælya ad iasonem rediit Medæa. Dicit Theodontius inter Pelyam & filias a Medæa seminatam zizaniam & ob eam puellas ferro in senē patrē insurrexisse & illum occidisse.

De Acasto Pelyæ filio. Cap. XXXIIII.

Acastus teste Seneca poeta in tragœdia Medeæ Pelyæ fuit filius. dicit enī sic. Terrore pauidū quippe te pœnæ expetit actoq; Acastus regna thessalica obtinens. Senio trementē debili atq; æuo grauem patrem peremptum queritur. & cæsi senis decisa membra cū dolo captæ tuo piæ sorores impiū auderent nephas & cætera. Verba sunt Creontis ad Medæam.

De Neleo. xxii. Neptūni filio qui genuit nestorē periclimenonē Cromiū & pyro puellā. Cap. XXXV.

Neleus Neptunni fuit filius ex Tyro ut supra ubi de Pelya monstratū est qui ut scribit Homerus a Pelya fratre pulsus a Thessalia Pylon condidit: & ibidem habitauit deorum cultor. Huic fuit coniunx Cloris Amphionis Orcomeni regis filia: ex qua ut idem dicit Homerus suscepit Nestorē & periclemenonem Cromiū & Pyro fœminam: & alios usq; in duodecim sed eorum nomina non habemus.

De Nestore Nelei filio: qui genuit Antilocum: Pysistratū: Trasimedem Echephoronem Stratum: Perseū: Aritum: & Policastin fœminam. Cap. XXXVI.

Nestor filius fuit Nelei & Cloris ut dictum est. Cui. xii. fratres fuere: ut testatur Ouidius: dicēs: Bis sex neleides fuimus conspecta iuuentus. &c. Fuit enim homo hic ætate lōgæuus: ut ipsemet tempore troiani belli fatet apud Ouidiū: dicens. Spectatorū operū multorū reddere uixi Annos bis centum. nunc tertia uiuitur ætas. &c. Bellicosus præterea fuit. Nam inter alia uiuente adhuc patre eo existente iuuēculo bellum aduersus Epyos gessit: & multos in pugna peremit: Homero teste in Iliade. postea uero cum Theseo in nuptiis Perithoi fuit in certamine aduersus centauros. Et ut de reliquis tacei cū græcis apud troiā arma senex gessit: & sæpe troianis obuius fuit in pugna. Fuit īsup facundia celebris adeo: ut sæpe principū mitigaret iras: & in concordiam discordes reduceret. Huic Eurydices filia Climenii ut dicit Hometus coniunx fuit: ex qua septē filios & filiam unam suscepisse. idem testatur Homerus: quo tamen fine subtractus sit: legisse non memini.

De Anthiloco Nestoris filio. Cap. XXXVII.

Anthilocus fuit filius Nestoris & Eurydicis: ut apparet per Homerū in odyssea: qui scribit Pysistratum Nestoris filium in domo Menecai apud Lacedæmoniam mortem eius flentem. Nam secutus patrē ad troianū bellū ibidē in pugna dum uiriliter ageret a Menone auroræ filio occisus est.

De Pisistrato Nestoris filio. Cap. XXXVIII.

p Ysistratus filius fuit Nestoris & Euridicis. hunc autem Nestor dedit in socium Thelemacho Vlyssis filio uolenti ire Lacedæmoniā īterrogaturus Menelaū nunqd aliquid de Vlysse præsciret.

De Trasimede Nestoris filio. Cap. XXXIX.

t Rasimedes Nestoris fuit filius & euridicis: quē secū Nestor: ut testat Home. duxit in troianū bellū.

De Echefrone: Stratio: Perseo: & Anto filiis Nestoris. Cap. XL.

e Chefron: Strarios: Perseus: & Anthos: filii fuere Nestoris & Eurydicis: quos ideo in unum iunxi: quia nil particulare de aliquo eorum legeram.

De Polycaste Nestoris filia. Cap. XLI.

p Olicastis fuit filia Nestoris & Eurydicis: iunior ex filiabus Nestoris Homero teste: & sic apparet eū alias habuisse: quarum ego nomina non cognoui: nec de ea aliud audiui.

De Periclimenone Nelei filio. Cap. XLII.

Periclimenon Nelei filius fuit: & Cloris: ut Ouidius testatur affirmans huic a Neptūno auo cōcessum: ut posset se in quas uellet transformare figuras. Ex quo factum est q; cū Hercules in ultionem epyorum aduersus messanos atq; pilios: & elipios acri dimicaret pugna hic forte occisorum fratrum dolore cōmotus in auem uersus Herculem uncis pedibus īfestaret plurimum: ut Hercules illum uolitantem sagitta interimeret. hunc uertibilem in quā uellet formam: nil aliud intelligo q̄ eius membrorum agilitatem: qua tanq̄ ceruus saltabat: currebatq; uti uolasset auis & huiusmodi faciebat. Eum autem uolitantem occisum credo uolucri cursu fugientem.

De Cromio Nelei filio. Cap. XLIII.

c Romius Nelei fuit filius & Cloris: ut etiā affirmat Homerus: qui quidē ea in pugna: quā pilii & messeni aduersum herculem gesserunt: cum decem fratribus suis occisus est: ut satis etiam demonstrat Ouidius in maiori uolumine.

De Pyro Nelei filia & Biantis coniuge. Cap. XLIIII

Pyro uirgo nelei & cloris filia fuit:ut in Odyssea scribit homerus:hæc ut idem asserit adeo formosa fuit:ut illius fere omnes græcorũ nobiles optarent coniugium:eãq; neleo postularent. Qui nulli illam iungere uoluit:ni sponderet ab Iphiclo matris nelei patruo boues auferre:quos detinebat & date negabat. Et cum nemo sponsionem hanc facere auderet Melampus uates ea tempestate clarus Biæ fratri suo ostendit post tempus fieri posse:ut ab Iphiclo deducerentur boues:quos poscebat neleus:suasitq; illi sponsionem:ut tam spectabilis uirginis coniugium consequeretur. Bias autem fratri credẽs spopondit neleo:qđ petebat:& dum circa recuperationẽ bouũ conaretur Iphicli iussu captus:& carceratus est. Post tempus autem dimissus boues reduxit:& Pyro habuit in uxorem. hæc fere in textu Homeri continentur:ultra quem dicebat Leontius q; cum Bias per anoum in carcere seruaretur:sensit trabes domus uermes fecisse:quos uulgo dicimus tralos:concepitq; ob uitiatas trabes secuturam ruinam:quam eom prænũciasset Iphiclo meruit libertatem. Tandem cum interrogasset iphiclus filios non procreans:quid ad procreandum esset agendum suasit illi:ut serpentis potaret uenenum. Quo facto concepit uxor iphicli:& filium in tempore peperit:quo beneficio ab Iphiclo illi restituti sunt boues:quibus deductis:ut dictum est:Pyro deduxit uxorem:quæ illi peperit Antiphatim & Mantionem.

De Cygno.xxiii.neptũni filio. Cap. XLV.

Cygnus filius fuit neptũni:ut affirmat Ouidius. Iam leto proles neptũniã cygnus Mille uiros dederat.& cætera. Hic ut idem dicit Ouidius haboerat a patre ut ferro inuulnerabilis esset:qua cõmoditate audax factus troianis auxiliator mulris ex græcis cæsis aduersus Achillem iniuit certamen. Qui cum illum gloriantem se cemeret:q; ferro uolnerari non posset:sumpto ingenti lapide in eum fessum atq; iam crebris ictibus attonitum iecit. Cygnus autem graui impulsus ictu cecidit:quem cõfestim Achilles occupauit:& genu pectus eius premens:& manibus guttur in mortem ire coegit:qui euestigio a patre in auem sui nominis mutatus arma reliquit achilli. Horum figmentorum talis expositio potest esse. Neptũni filius dictus est cygnus forsitan ob candorem cutis & membrorum agilitatem:cum hi qui humidi sunt complexione:quæ a neptũno humiditatis patre procedit:colore sint candidi:& ut pluma molles cute:cui humiditati si proportione debita immixtus sit calor:hi tales optima membrorum agilitate fruuntur. Ex quo fit ut docti in euitandis ictibus:ut quosdam uidimus ferro feriri nequeant:& ut lassitudine uincantur necesse est si sit qui tales superare uelit. Quod autem auis factus sit sui nominis intelligendum q; eo mortuo nil de eo apud mortales superfuerit præter uolanle nomen.

De Grissaore.xxiiii.neptũni filio. Cap. XLVI.

g Rissaor:ut in libro de originalibus retũ affirmat Rabanus neptũni filius fuit:nec de eo amplius.

De Otho.xxv.& Ephialte neptũni.xxvi.filiis. Cap. XLVII.

Othus & Ephialtes:ut asserit Seruius filii fuere neptũni:ex Iphimedia aloi titanis coniuge:quã idẽ neptũnus oppressit:ut in odyssea testatur Homerus. hanc tamen Iphimediam Paulus uocat Electrionem. Theodontius autem Ephimeidam. hi autem quoniam ex uxore Aloi nati sunt utplurimum aloidæ appellantur:sicut & sæpe Herculem a uictrico amphitrioniadem appellamus. Hi quidem nouem digitis singulis mensibus crescere uidebantur:quãobrem paruo in tempore mole ingentis corporis mirabiles facti sunt. Dicit enim Homerus his ideo rãgrande icremẽtũ fuisse:eo q; a terra nutrirent̃:eosq; non amplius nouẽ annis uixisse:& eoꝝ designãs magnitudinẽ dicit.ix.brachioꝝ ãplitudinẽ habuisse:longitudinẽ uero.ix.passuũ. his insuper dicit Home. in Iliade:bellũ fuisse aduersus martẽ:eũq; ab eis cãptũ atq; cathenis uinctũ:& in carceribus.xiii.mẽsibus detentũ:& ni Iuno Mercurio iniunxisset:ut pro liberatiõe eius ageret i carceribus defecisset. Qui Mercurius clã eũ rapuit:& liberatus est:qđ Claudianus tãgit:ubi de laudibus Stiliconis dũ dicit:Cũ gemini fratres genuit:quos asp alous Martẽ subdiderit uiclis.&c. Hi præterea ab aloo uictrico in gigomantiam cum ipse grauatus senio ire non posset missi sunt:qui ibidem:ut quibusdam placet cum reliquis a ioue fulminari periere:& ephialti æthna mons superimpositus:Otho autem mons quidam cretensis. Alii uero dicunt:inter quos Homerus:eos ob magnitudinem corporis ausos montes montibus imponere:cælũq; affectare. Sed ut in Odyssea dicit Homerus imberbes adhuc ab Apolline sagittis occisos:quos Virgilius dicit apud inferos detrusos aiens. Hic & aloidas geminos imania uidi Corpora qui manibus magnum rescindere cælum Aggressi superisq; iouem detrudere regnis & cæte. His prædictis fictionum sensus aperiẽdus est. Dicebat autem Barlaam hos duos fuisse fratres ingentis potentiæ aloi filios. sed ideo Neptunni dictos:quia præter mensuram omnem humanorum corporum excreuerant:quod ad neptunnum spectare uolunt ingentia producere corpora:eosq; tantũ nouem annis regnasse.& ideo a terra nutritos dicunt:quia maximos prouentus ex his quæ possidebant assumerent:& aduersus iouem in olympo monte habitantem bellum secundum hystorias habuisse:& in eo bello iuuenes defecisse egritudine pestifera ambos:& hinc sumptum eos ab Apolline sagittis occisos. Alii uero dicunt hos cũ Saturno aduersus iouem fuisse:& nonnullas arces extulisse:& ultimo uiribus iouis quando in flegra pugnatum est cũ aliis multis cæsos. De captiuo Marte nil reperi. Arbitror ego sic explicari posse martem insignem aliquem fuisse uirum militari disciplina instructum & bellicosum atq; robustum:horum hostem:qui & si potens esset:tamen ut sæpe contingit maiores succũbere & obtinere minores:ab eis captus & carceratus est:& cũ liberatiõis eius nullus adinueniret̃ modus:Mercurius.i.fraus:qa furũ deus:qui clã & fraude furãtur:iunone iniungente:idest pecunia:quia forte corrupti custodes astutia Mercurii Mars liberatus est.

De Aegeo.xxvii.neptũni filio qui genuit Theseum & Medum. Cap. XLVIII.

a Egeus athenarum rex filius fuit neptũni:Theodontio affirmante & Marinus deus. Huic dicit Pau

lius due fueræ coniuges: quarum prima dicta est Ethra filia Picthei regis Troezen: ex qua Theseum suscepit. Secunda ut testatur Ouidius fuit Medæa profuga: quam a iasone repudiatam atq; fugientem non solum suscepit hospitio: sed illam etiam sibi matrimonio copulauit: & ex ea ut placet Iustino: Medum filium suscepit. Successit quidem in regno pandioni regi: quem Theodontius secundum ueritatem dicit eius fuisse patrem. & eo regnante multa incommoda Atheniésibus euenere. ná inter alia bellú Minois regis cretensiú: quod in uindictam Androgei filii sui índigne occisi mouerat: diu tulere. Vltimo cum succubuissent in has a Minoe deducti sunt leges: ut. s. annis singulis septem nobiles iuuenes ad Minotaurú in cretam mitterentur. qui tribus annis forte missi sunt. quarta autem sors cecidit in Theseum. qui maximo ægei patris dolore nauem conscédit iturus & cum omnia nauigii ornamenta nigra essent & nauis uelum habuit: in mandatis a patre: ut si cótingeret in agendis eum fœlicem obtinere exitum: rediens naui album poneret uelum amoto nigro ut a longe infortuniú suum nosceret. Theseus autem ariadnæ consilio uictor mandatorum immemor non amoto nigro uelo redibat. Aegeus excelsa turri prospectans nigrum uidens uelum Theseum mortuum arbitratus ex turri se deiecit in mare: & mortuus ab Atheniésibus liberatis & Neptunni filius & marinus deus in solatium Thesei consecratus est.

De Theseo Aegei filio: qui genuit Hippolytú Demophoonté & Anthigonú. Cap. XLIX.

THeseus íclytus Athenarum rex fuit Aegei regis filius & Aethræ ingentis atq; generosi animi iuuenis plura memoratu digna peregit: adeo: ut inter Hercules plurimos nominetur unus. Hic quidé ante alia cú Hercule ab euristeo misso aduersus amazones expeditionem suscepit: ut dicit Iustinus: & cú multas occidissent atq; cepissent. Cœpe inter alias Menalippé atq; Hippolyté Anthiopæ reginæ sorores. Sed Hercules ꝓ armis reginæ Menalippé sorori restituit. Theseus uero Hippolyté q̄ sibi í sorté ꝑdæ cótigerat sumpsit uxoré: ex q̄ Hippolytú filiú suscepit. Præterea ígéti uirtute: ut refert statius. Creontis thebane regis supbú rettulit íperiú: egitq;: quæ ꝓhibebat officia funeralia possent occisis in bello regibus exhiberi. Et taurú ab Euristheo atticæ terræ ímissum cúcta uastanté apud marathoné interfecit. sic Scironé latroné hospites suos dú resideret in scopulo: aut lauare sibi pedes: aut se adorare cogété: eosq; incautos ꝑcipitáté in mare. Et procusté æque latroné super cephyso flumine habitanté: & orcte suos hospites trucidanté superauit atq; occidit. Helená insup Castoris atq; Pollucis sororé uirginé cælestis pulchritudinis ísigné in palestra ludenté rapuit: minotaurú íteremit: & athenas a turpi seruitio liberauit. Ariadná atq; Phedram Minois filias patri surripuit: & Ariadna relicta phedrá sibi coniugio copulauit: ex qua quosdam filios suscepit. Atheniéses per diuersa passim uagátes in patriá reuocauit: & in formá ciuiú sparsos agrestesq; reduxit. Et ut placet Plinio in libro naturalis historiæ: primus fœdera adinuenit. Aduersus centauros in nuptiis perithoi amici sui egtegiæ pugnauit: eosq; superauit: illiq; comes ad inferos usq; ad rapiendá proserpiná iuit: sed minus fœliciter ex hoc illi successit. nam perithoo a tricerbero orci cane trucidato in mortis ipse periculo fuit; ni forte superuenisset Hercules: qui illú a discrimine liberauit & reduxit ad superos. Et athenas rediés cóiugé querulá accusantéq; falso de stupri íterpellatione Hippolytú cóperit; qué fugauit: & quantú in eo fuit occidit. Postremo iam senex a ciuibus suis pulsus exul apud schyrú minoré insulá dié clausit: cú annis. xix. iperasset atheniésibus: his eius laudes fere omnes Ouidius paucis testatur carminibus ubi dicit. Ingenú facié canunt te maxime theseu: & infra per undecim uersus.

De Hippolyto Thesei filio: qui genuit Virbium. Cap. L.

HIppolytus Thesei & Hippolytes Amazonis fuit filius. hic cú uenatióibus cælibé uitá ducens uacaret: & oíno cóstanti animo mulieres spemeret: a Phædra nouerca absente Theseo amatus est: desiderio cuius cú obtéperare noluisset: Theseo redeunti ab ea accusatus est. Qui in furoré uersus filii neté optauit. Veꝝ Hippolytus timés cóscenso curru fugá cœpit: quo fugiéte fortuitu phocæ quæ in littus exierát audientes equorú strepitú: dú sese in mare fugiétes præcipitant æquos exterruere Hippolyti. Qui per scopulos aduersus eius íperiú uiresq; currú trahétes: atq; ui eius cópages dissoluentes omné infoelicem iuuené loris íplicitú adeo per abrupta traxerút: ut ꝓ mortuo a circúuicinis collectus sit. Esto poetæ oés & signáter tragœdus Seneca in tragœdia eiusdé hippolyti laceratú atq; discerptú omné asserant & occisum. Qui tandé opere atq; subsidio Aesculapii quasi ab íferis in sanitaté pristiná non absq; lógo labore reuocatus est: ex quo euentu uidetur fabulæ locú datú: qua legimus Theseú habuisse a patre: ut ter posset optare quod uellet: & q̄a nunc filiú optasset occidi: phocas a patre emissas in littus. Hippolytus auté ne tertiá patris expiretur irám: qui ante Hippolyté matré eius occiderat: & núc eo inaudito eú quærebat in pœná: atticá terrá liq̄t: & in Italiá uenit; haud longe a loco: ubi postea códita Roma: & mutato noíe se Virbiú appellari iussit: q̄a bis uir fuisset: semel ante euentú: & iterú postq̄ beneficio Aesculapii in uitá uidebatur reuocatus. Ibi autem dicit Theodótius oppidú cóstruxit: qd' ex noíe sumptæ cóiugis Ariciá appellauit. Dicit præterea idé Theodótius falsum eé hippolytum Cælibé uitá ægisse: & ímo secreto amore Aritiá nobilé atticæ regionis fœminá adamauit: quá Dianá: eo q̄ uenationis uacaret: uocabat: & se Dianá colere asserebat: & opere huius Aritiæ factú dicit: ut ab æsculapio sanaretur: cú mortuum illum arbitraretur Theseus.

De Virbio Hippolyti filio. Cap. LI.

VIrbius filius fuit Hippolyti & Ariciæ post hippolyti fugam ex attica susceptus. Qui cú adoleuisset ænea ilione deleto in Italiam uenientem a patre missus est in subsidiú Turni: prout describit Virgilius. Ibat & hippolyti proles pulcherrima bello Viribius insignem: quem mater Aritia misit Eductú egeriæ lucis. &c. De eo auté nil aliud habemus.

De Demophoonte Thesei filio. Cap. LII.

DEmophoon:ut Theodõtius asserit filius fuit Thesei ex phedra. Hic quidẽ cũ cæteris græcis ĩ bellum troianũ iuit. Iliõe aũt deiecto dũ rediret in patriá tẽpestate in Traciá delatus a phyllide Lygurgi regis filia hospitio:& lecto susceptus est. Et cũ aliquãdiu secũ fuisset audito q̃ Mnesteus athenarum rex agitatus ꝓcellis & Nasea uexatus maris appulisset ĩsulá melos: & ibidẽ clausit diẽ: regni cupidine tractus ĩpetrata per tẽpusculũ licentia a Phylide resarcitis nauibus athenas rediit:& post xxiii.annũ paterni exilii:ut dicit Iustinus: Athenatũ regnũ assumpsit:neq̃ de reditu curauit ad phylidem. Et cũ annis.xxiii.regnasset mortuus est. Cui successit Osintes:utrũ hic eius fuerit filius:incertum habeo.

De Antigono Thesei filio. Cap. LIII.

ANtigonus:ut dicit Theodontius:filius fuit Thesei & Phedræ:ut dicit Barlaam natu maior demophoõte:& post fugatũ ab atheniẽsibus patrẽ fere adhuc pubes ab atheniensibus assumptus:& rex factus Mnesteusq̃ uocatus. Qui troiá uadẽs non satis de ingenio demophoontis fidens eũ secum traxit. Hic rediens tempestate actus nimia apud insulá melos expirauit.

De Medo Aegei filio. Cap. LIIII.

MEdus:ut Iustinus tradit:ægei regis Athenatũ: & Medeæ fuit filius. Quã idẽ Iustinus dicit cũ priuignũ uidisset adultũ:ab Aegeo ꝑ diuortiũ discessisse:& colchos cũ Medo filio abiisse. Ouidius aũt dicit ob paratũ Theseo uenenũ:ut ubi supra de ea: eá aufugisse. Aiũt insup aliqui eá Iasonis in gratiá rediisse:& hunc Medũ inde iuisse in asiã : atq̃ uiribus plura sibi subegisse regna:sed eá tenuisse patrẽ:quã mediam appellamus:& de suo seu martis nomine nuncupasse.

De Onchesto.xxviii.Neptũni filio:qui genuit Megareum. Cap. LV.

ONchestus secũdũ Lactãtiũ filius fuit Neptũni:quẽ Seruius & Lactãti. dicũt Onchestẽ ciuitatẽ ꝓpinquã ꝓmõtorio micalesso cõstituisse:& suo noĩe appellasse: nec de eo aliqd ꝑterq̃ q̃ Megareũ filiũ genuerit legi.

De Megareo filio Onchesti:qui genuit Hippomenem. Cap. LVI.

MEgareus filius fuit Onchesti:ut liqdo testatur Ouidius loquente sic Hippomene. Nãq̃ mihi genitor Megareus:Onchestius illi. Est Neptũnus auus:pronepos ego regis aquatũ.&c.

De Hippomene Megarei filio. Cap. LVII.

HIppomenẽ Megarei fuisse filiũ satis ostẽsum est:de hoc Ouid. talẽ recitat fabulã. Erat in scyro ciuitate athlas Oenei filia seu Iasii uirgo ĩsignis pulchritudinis:& ꝑnicissimæ uelocitatis:q̃ ut plurimũ deorũ monitu habitabat in syluis. Hæc cũ a multis in cõiugẽ peteret legem apposuit:ut.s.cursus certamẽ peteret:& siq̃ superarent ab ea morte mulctarent:uictor aũt eius potiret cõnubio: & cũ iã plures magis audaces q̃ fœlices supati tã seueta lege dánati eẽnt: Hippomenes ea nondũ uisa taliũ ridebat stultitiá. Tãdẽ cũ casu cõtigeret:ut illá uideret:miratus roseá faciẽ:sidereos oculos: os cĩnameũ:aureá cesariẽ:pectus ꝓtẽsũ:corpusq̃ glabellũ:& gestus placidos:cõfestĩ eius ĩ ardorẽ ĩcidit:qui ante dánauerat alios: nec dubitauit eius postulare cõnubiũ:& seueræ legis subire discrimẽ. Virgo autẽ Hippomenes Veneris inplorauit auxiliũ:q̃ illi tulit ex uiridario hespidũ tria mala aurea:eũq̃ docuit maloꝝ usũ:porro cũ cursũ expediti ĩtrasset: anteiretq̃ uirgo:iuuenis prædoctus euestigio indẽte uirgine unũ ex malis ꝓiecit:fulgore cuius capta puella gradũ collectura ꝑuertit. Et cũ euolasset iterĩ iuuenis illa ꝑstãtior facile anteiuit:ille secũdũ eiecit:qđ dũ illa collectura moratus ille stadiũ arripit uolucer. Sane illa ꝑnici uelocitate malo collecto ꝑua mora currẽtẽ ꝑterit. Ast ille cũ iá meta cursus eẽt ꝓpinq̃:tertiũ ꝓiecit:quo detẽta uirgo anteq̃ uolucris euolasse potuisset tenebat Hippomenes terminũ:quã ob causã supata uirgo eius in cõiugiũ uenit.cũ q̃ dũ lætus in patriá abiret:Hippomenes feruoris ĩpatiẽs & suscepti muneris a Venere ĩmemor ĩ lucũ cybelis illá deduxit: & ibi cũ ea cõcubuit:ex quo seu Veneris seu matris deũ ĩdignatione factum sit:amantes in leones uersi sunt:& currui Cybelis additi. Qua sub fictione talis potest sensus abscondi. Primo mulierũ si qua est obstinata durities & auro:& muneribus frangi posse:cũ natura auri oẽs & cupidæ & tenacissimæ sint:in leones aũt ideo cõuersi dicuntur:quia in nemus cybelis coiuerunt:idest in delitiis humanis abundauerũt:& ob id elati sunt: & sic in leones uersi:quoniá leones superba sint animalia:& ideo uersa uice currui Cybelis applicati sunt.i.in ꝓcessu a rerum natura edocti quoniam terrenis legibus omnes sumus obnoxii:quia terrei uiuimus: & quantuncũq̃ superbientes.postremo in terram reducimur.

De Pelasgo.xxix.Neptunni filio. Cap. LVIII.

PElasgus:ut dicit Theodontius: filius fuit Neptunni:Isidorus uero ubi de ætymologiis cũ Iouis & Larissæ filiũ dicit. Sane quoniá ex compertis apparet Theodontiũ taliũ solertissimũ indagatorem fuisse:plus illi in talibus præstandũ fidei ratus sum & ideo Neptũni:nõ Iouis posui filiũ. Hic aũt ea in parte græciæ regnauit:quæ postea ab Archade calistonis filio Archadia dicta ẽ:& ab eo denoiata Pelasgia. dicebat Leontius & in Asia eẽ Pelasgos:eosq̃ aduersus græcos fauisse troianis ut in Iliade testat Homerus. Verũ hi Pelasgi a Palasga muliere græca nomen sortiti sunt:quã aiunt in Pelasgiis cũ copiis in Asiá transmeasse & ciuitatẽ condidisse:& de suo noĩe Pelasgiá nuncupasse:& inde Pelasgii:qui secus lyciam sunt appellari:alii contrariũ tenent Pelasgũ regem fuisse in Asia & ab eo Pelasgos & in de mulierẽ Pelasgá ubi postea fuere Pelasgi in græciá ex Asia trãsfretasse & ibidẽ occupata regione nomẽ ĩposuisse Pelasgis.

De Nauplio.xxx.Neptunni filio:qui genuit Palamedem. Cap. LIX.

NAuplius Neptũni & Ammimonis filiæ Danai regis filius fuit:ut testat Lactãtius:qui de eius origine fabulã recitat talẽ. Ammimone danai filia dũ studiose in syluis iaculo exercitaret minus aduertẽs ꝑcussit Satyrũ:quá cũ uellet Satyrus uiolare illa Neptũni ĩplorauit auxiliũ. Neptũnus aũt fugato Satyro ipse eã cõpressit : ex quo cõpressu Naupliũ suscepit. Hũc Naupliũ apud Euboeam

regnasse cōstat:& eius aūt fuisse filiū Palamedē græcoꝝ factione occisum apud troiā.Quod cū egerrime ferret Nauplius:nec adulationē suppeterēt uires ad ingeniū uersus stātibus apud troiā græcis : ut erat senes coepit oēm græciā circuire:& regias itrare græcoꝝ principū:& ibi q̄bus poterat suasiōibus cōiuges eoꝝ in adulterū cū q̄buscūq; poterat trahere arbitratus:ex hoc in reditu græcorū seditiones exorturas plures:eisq; agentibus græcos in suū sanguinē ruituros:& sic dū se inuicē trucidarēt īmerito trucidati Palamedis mortē suis occasionibus expiarēt.Creditū est : ut Leontius asserebat ope suo Clytēnestrā in amplexus Egesti uenisse:ex quo Agamēnon postea interēptus:& ide Egistus:& Clytēnestra.Sic Egialē Diomedis cōiugē i cyllibari Stheleni filii cōcubinis:& ut de reliq̄s taceā conaṫ Lycophron inclytā Penelopis famā nauplii cōsiliis maculare uolens eā cū uno e procatoribus suis nōnullas īsomnes noctes egisse. Præterea īplacabilē senē aiūt tā feruēti aīo uindictā optasse:ut redeūtibus græcis ilione cōsūpto in patriā:& acri atq; turpi tēpestate agitatis caphareū cōscedisse mōtē:& nocte accēsa face:quasi in portū salubrē piclitātes acciret in letiferos scopulos salutis auidos euocasse:& multis hoc facinore exitii extitisse causam. Vnde Virg.Sidus & euboicæ cautes: ultorq; caphareus:&c.Ammoti aūt satyri & oppresse Amminonis a Neptūno assignat Batlaam paucis uerbis rōnē dicēs:satyrū uirginis fuisse pedagogū.Neptūnū autē lerneū quēdam ægyptiū insignē:cuius prima amminone pelex fuit q coniunx:& ab eo lerneum fontem denominatum atq; prouinciam.

De Palamede Nauplii filio. Cap. LX.

Palamedes Nauplii fuit filius:q cū eēt una cū græcis circa troiā:& hi aduersus Agamēnonis īperiū īsurrexissent seditiōe dolosa Agamēnoni ptāte subtracta eius dux belli factus est.Huic enī cū ulysse simultates erāt:ut dicit Seruius:eo q; Vlysses in īsania ficta conatus eēt in bellū troianū nō ire:& ad eā simulādā uinctus aratro dissimilibus aīalibus salē serebat. Cui ante aratrū ad experientiam sumendū īsaniæ Palamedes apposuit Thelemachū puerū:quē cū uidisset Vlysses illico suspendit aratrū.Præterea cū in traciā frumētatū iuisset:& nil portasset:seq; non cōperisse diceret.Palamedes uadēs reportauit affatim.Quibus īdignatus Vlysses ægre patiebaṫ illius gloriā:q̄obrē dolo eius factū ē:ut a seruis Palamedis satis grāde pōdus auri īfoderet sub tabernaculo eius:& īde nūciis subornatis habitis cōfictitiis litteris cōsilio græcoꝝ Palamedē accusauit: qa cū Priāo de deditione haberet tractatū:eūq; auro eē corruptū: & ad euidētiā ꝑditiōis īcæptæ iussit eius in tabernaculo fodi:q̄si si ibidē cōperireṫ auri: litteris eēt exhibēda fides & nunciis:q̄obrem auro cōperto:qđ ipsemet īfodi fecerat:Vlyssis accusatio uera credita est:& Palamedes tanq̄ noxius lapidibus est obrutus.

De Celeno.xxxi.Ahello.xxxxii.& Occipite.xxxiii.Arpys filiabus Neptūni. Cap. LXI.

Celeno Ahello & Occipite Arpyetres fuere secundū Seruiū & Neptūni & terræ filiæ. Alii uero dixerūt Thaumātis & electræ.Harū formā describit Virg.dicēs.Tristius haud illis mōstrū:nec sæuior ulla uestis:& ira deū stygiis sese extulit undis.Virginii uolucrū uultus fœdissima uētris Proluuies uncæq; manus & pallida semꝑ:Ora fame:&c.Hic ēt describit in q̄bus habitēt locis:& unde uenerint:dū dicit:Accipiūt strophades graio stāt noīe dictæ īsulæ Ionio ī magno:q̄s dira celeno arpiæ: quæ colūt aliæ phineia.Postq̄ clausa domus mēsasq; metu liquere priores. Ex his a Seruio fabula recitatur: quæ supra ubi de Zeto & calai plene scripta est. & qđ ꝑ illā etiā sentiēdū sit. & similiter de his dicta sunt q̄dā: ubi de allecto:& aliis furiis supra scripsimus : & ob id pauca hic dicēda supsunt. Vult igiṫ Seruius eas iō Neptūni & terræ filias:qa in īsulis habitēt:quæ terræ sūt:& tamē mare circundatæ.Ego uero eas Neptūni filias puto:qa mōstruosæ sint:ut ꝑ Virgilii carmē patet. Arpiæ aūt secūdū Fulgētiū iō uocāṫ:qa arpæ græce:latinæ rape dicit:& iō canī ꝑtima est dicta Ahello:q̄si Ahelenalon:qđ est alienū cōcupiscere.Secūda occipite:qđ significat celeriter auferre. Tertia celeno:quæ nigrū sonat:ꝑ qđ rapinæ occultatio sumēda est:& sic primo cōcupisciṫ.Secūdo auferṫ.Tertio occultaṫ.Virgineos aūt uultus iō hēe dicunṫ:seu qa ut dicit Fulgētius : sterilis fit rapina.Cui ego addā q̄tū ad eū cui rapiṫ.& esto aliter putē fures q̄ppe more suo placidos mitesq; se in conspectu hominū exhibēt:ut hac possint arte ignaros fallere.Vncas autē raptores habere manus expositiōe nō indiget.Quod ora illis sint palida:nil aliud uult prætēdere:q̄ fames assidua:insatiabilis appetitus habēdi:qua miseri & in rapinā proni anguṅṫ cōtinue:fædissima uentris ꝓluuies raptorū est : inq̄tū utplurimū rapinarū turpis est exitus.Itur enī ex rapinis in ludū substātiarū cōsumptorē oīum : & miseriarū patrē. Itur in luxuriā lasciuiarū & ociorū marcētiū matrē.Itur in gulā crapularū & ægritudinē eloacā turpissimā & dānosam. Arbitrot q̄d has ad pyrrhatas:& auarissimos atq; īmanes hoīes spectare:eo q; littora inhabitēt.Addebat insuper dictis arpiis Homerus arpyā unā:quā Thiellā uocitat zrphirū dicebat equos achillis genuisse.Hanc dicebat Leontius uēti īpetū:seu procellā īterpretari:per quā etiā pirrhatarū demōstraṫ uelocitas ad rapinam.

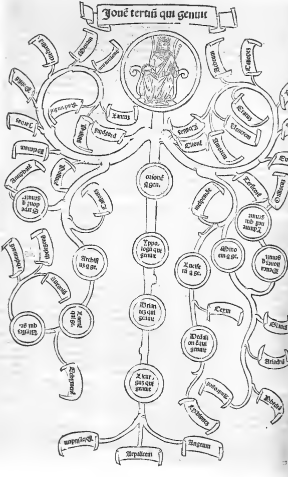
De Sycano.xxxiiii.Neptūni filio. Cap. LXII.

Sicanus:ut dicit Theodontius:antiquissimus rex fuit Siciliæ:& neptūni filius : & ab eo insula q̄ antiquiori noīe dicebaṫ Trinacria Sicania nūcupata est:de qua Solinus ubi de mirabilibus mūdi dicit.Sicaniæ diu ante troiana bella Sicanus rex nomen dedit:eductus cū amplissima liberorū manu:&c.Ex his nec nomē alicuius ad me puenit.Dicit tamē Theodontius huius Cererē fuisse coniugem:& proserpinā filiā quā iouis dixere poetæ.

De Siculo.xxxv.Neptūni filio. Cap. LXIII.

Siculus rex fuit Siciliæ:& Neptūni filius:ut Solinus de mirabilibus mundi testatur.Regnauit autem:ut dicit Theodontius post Sycanū:& ab eo Sicilia denominata est. Paulus hunc dicit filium fuisse Corithi & electræ:& Dardani fratrem.Neptūni filium dictum : eo q; ex Tuscia in Siciliam transfretasset:& multa rudes homines docuisset.

Juppiter vndecimo generis cum parte notatur.

Genealogiæ deorum gentiliũ secundum Ioannem Boccacium de Certaldo Liber Vndecimus.

Prohœmium.

EX Achaia īter pachinum trinatriæ promontorium & ueteres Syracusas leni satis spiritu me detulerat subsolanus. Ibi dum iam in finē fere deducta omni Neptunni prole uetustissimorum regum potius aduentum in insulam q̃ gesta narrassem: & mecum omnia circũspectans excogitarem: ad quã cæli plagã uertēda esset nauiculæ prota: uenit in mentē tantũ nũc uelo: nunc remis, nunc pedibus itũ fore: ut ex filiis Saturni senis infausti nullus superesset: cuius non esset descripta soboles: præter Iouem quē patrem dominumq; regēq; deorum & hominũ uoluere. Obstupui fateor serenissime rex. Et animi cecidere uires: & quasi itineri meo obstaculum insuperabile esset obiectum desperans aiebam. O miser potui amplissimum oceani gurgitē intrare: & fluctus in sydera usq; surgentes modico conscendere lembo. Potui uastum littus omne mediterranei maris inter mille scopulos: & sonantia saxa ambire. Montes scabrosos ascendere: lubricas calcare ualles: tenebrosa antra subire: perscrutari lustra ferarum: & syluarum atq; nemorũ sepositas umbras lustrare: urbes: & oppida. & qđ longe terribilius: ad manes usq; descēdere. & ditis oppacas itrare domos. Et terræ uiscera oculis retebrare: & sic aliorũ deorũ ꝓlem etiã renitēte calamo tanq̃ cognitã ī mediũ trahere. Nũc aũt si iouē nõ uidero quo pacto eius: q̃ ãplissima ē: posteritatē scripsisse potero? Si aũt iouē uidisse ueli ī cælũ ire necesse ē: quo ifœlix ex sublimi saltu quo ex mõte cælso ī illđ memet deiciã? Quis me eo uerorũ extollet īpetus? Quæ deferet cõdēsa nubes? aut ipsius armiger ales? O utinã ab inferis remearet Dædalus: q solus hoī pēnas īduere nouit. Et mortalibus īsuetas cæli uias ostēdere. Ipse forsan opportunitati huic posset ꝓstare suffragiũ. Quod nisi undecũq; uenerit deč post tot exhãnelatos labores: tot uictos timores: tot ēt obices supatos: īfecto itinere īchoato nõ absq; ignominia temeritatis meæ subsistēdũ ē. Obrabã ꝓterea cælestiũ uidere patriã: & quo ordine sanctissimi illi gentiliũ theologi templa: palatia: atria: domosq; disposuissent cælitum. Præterea & cũ ipso ioue ipsius sublime uidere soliũ. Quo iure sacrum illud deorũ cõcistorium conueniret in unum. Quod in illos ipsius īperium. Quis ordo sedendi: quæ præsidētis maiestas. Quæ leges darētur. Qui & quo ritu largirentur imperia: ut in finem debitũ mundi gubernaretur mortalitas: & alia etiã tam prægrandis dei magnalia. Cæterũ dum hinc uidēdi desiderio cælũ ac ꝑficiēdi itineris angerer īde desperatione ꝑmerer. Et ecce ex littore siculo me etiã gubernaculũ nõ regente repentino impetu in cretã usq; delatus sum: quã cum circũspicerē non ante ydeon montē aspexi q̃ resolura mentis caligine: & ueri dei illustratus lumine proletarii iouis cognoui cunabula atq; fornices in circuitu: & qua in parte eius cineres & ossa iacerent memini. Et sic eum nõ deũ cæli tronũ tenentem fore perpendi: sed hominē: cuius acta & mores: & reliqua non maiori labore q̃ aliorũ deorum gentilium poterant ex terrenis speculis intueri. Reuocatis igitur uiribus: ut eius numerosissimã prolē describã: Iter quod præpeditũ rebar intrabo: orans in optatum me terminum dirigat: qui futurum sibi disertissimum populum per rubrum mare eduxit sicco uestigio ex ægypto.

De tertio Ioue decimo. Saturni filio: q. xxxix. genuit filios: quorũ hæc sunt noĩa. Prima Clio. ii. Euterpe. iii. Melpomene. iiii. Talia. v. Polymia. vi. Eratho. vii. Tersichore. viii. Vrania. ix. Caliope. x. Acheus. xi. Venus. xii. Amor. xiii. Proserpina. xiiii. Castor. xv. Pollux. xvi. Helena. xvii. Clitēnestra. xviii. Palistus. xix. Paliscus. xx. Iarbas. xxi. Mena. xxii. Myrmidon. xxiii. Xantus. xxiiii. Lucifer. xxv. Orion. xxvi. Minos. xxvii. Sarpedon. xxviii. Rhadamãtus. xxix. Archisius: de his. xxix. tractatur in præsenti libro undecimo. xxx. Tãtalus. xxxi. Dionisius. xxxii. Perseus. xxxiii. Aon. xxxiiii. Eacus. xxxv. Pylumnus. xxxvi. Mercurius. xxxvii. Vulcanus. de his uero octo. s. a xxix. citra duodecimo in libro tractať. dě reliquis duobus: qui sequũtur: scilicet de Hercule. xxxviii. & Eolo. xxxix. in libro tertiodecimo scribitur. Cap. I.

IOuē cretēsem: qui tertius in hoc ope est: Saturni & Opis fuisse filiũ oīs restať antiqtas. Hic eodē partu cũ Iunone editus: ne a Saturno occidereť ob pactionē cũ Titano fratre factam: q̃ cito natus est: clam in ydam cretensem montē alendus ab Opi transmissus est: & ut quidã uolũt: curetis populis cõmendatus: seu ut alii dicũt Ideis dactilis. Eusebius uero in libro temporũ dicit Creti regi cretēsiũ: & hũc illũ in hosori ciuitate in qua matris eius est tēplũ seruasse atq; nutrisse. Qui a curetis dixere addunt eũ ab eisdē in antrũ mõtis idæ delatũ: ibiq; dũ: ut paruuli faciũt: fleret ne audireť Cymbala & tympana: & clypeos: & arma pulsabant. Ad sonitũ: quoq; mote suo cõueniētes apes mella in os eius inferebãt: ob qđ beneficiũ postea deus factus dedit eis: ut absq; coitu generarent. Aliis uero placet eũ nymphis alendũ datũ: īter quas: ut didimus ī libro narratiõis pyndaricæ asserit Mellisco cretēsiũ regi duas fuisse filias Amaltheã & Melissam. quæ caprino lacte atq; melle Iouē nutrierũt. unde dicit Lanctantius in libro diuinarum institutionũ. Capellã Amaltheæ nymphæ Iouē infantē uberibus suis aluisse: & ob id dicit germanicus cæsar in aratheo carmine. Illa putatur Nutrix esse iouis: si uere Iuppiter īfans Vbera cretææ mulsit fidissima capræ: Sydere quæ claro gratũ testatur alũnum. Quod etiã testari uidetur poeta cælebris Franciscus petrarcha in buccolicis ea in egloga cui titulus argus est: sic dicēs: Teneris signata labellis Vbera te moueãt nisi forte obliuia lactis. Illius astringere nectar ubi suggerit aulæ. De grege nēpe fuit nutrix tua. &c. Seruius aũt dicit nõ ī idã: sed in dictẽ mõtē a matre trãsmissum: & ibidē nutritũ. Iunius aũt columella de agricultura scribēs lib. ix. sic de educatiõe iouis īfantis ait. Nec sane rustico dignũ ē scitari fuerit ne mulier pulcherrima spē melissa: quã Iuppiter ī apē cõuertit: an ut & Home. poeta dicit crabrõibus & sole generatas apes: q̃s nymphæ fri

xonides educauerūt. Mox dicit eo in specu Iouis extitisse nutrices: eaq; pabula munere dei sortitas: qbus ipse parū educauerant alumnū. Hæc ille. Ex qbus sumit Iouē melle tātū educatū hic tandē cū adoleuisset ob captos parentes bellū hūit cū Titanis: liberauitq; illos: inde patrē regno expulit: eo q coperisset eū uitæ suæ insidiari: quæ supra ubi de Saturno latius dicta sunt. Et hinc illi bellū dicunt cum gigantibus consecutū: quos superatos: supposuit montibus: ut præmōstratum est. Deinde orbe subacto cum fratribus imperiū partitus est. Dato Plutoni infernorū dominio. Neptūno autē maris: sibi olympo reseruato. Et cū iam diu ante Iunonem sororem suam sumpsisset in coniugē: & rex potens factus: gloriæ auidus: cœpit ambire: & non minus astutia q̄ uiribus nō solū humanas laudes: sed diuinos etiā sibi honores quæsiuit: templa quidem: ut in sacra legitur historia: in multis locis construxit: & suo dicauit nomini: & in quācunq; regionē uenerat Reges principesq; populorū hospitio sibi comitate sua: & amicitia copulabat: & cum ab eis digrederetur imperabat sibi ædificari phanum: & suo hospitisq; sui nomine insigniri: quasi ut ex hoc posset amicitiæ ac fœderis memoria conseruari. Et hac astutia factum ut constitura sint templa ioui ataburio: ioui labriando cum ataburius & labriandus auxiliatores eius fuerint in bello. Sic & ioui laprio: & ioui molioni: & ioui cassio: & quæ huiusmodi sunt: q ille astutissime excogitauit: ut sibi diuinū honorem: & hospitibus suis perpetuū nomen acquireret cum religione connexū. Gaudebāt autem illi & eius libenter obsequebantur īperio: & nominis sui gratia ritus annuos: & festa celebrabāt: & hoc modo religionē cultus sui p orbē terræ iuppiter seminauit: & exēplum cæteris: ad imitandū dedit. is īsup in olympo mōte habitauit: ut eadē sacra testatur historia. ubi legit. Ea tempestate iuppiter in monte olympo maximā partem uitæ colebat: & eo ad eū in ius ueniebāt: si quæ res in controuersia erāt. Item siquis quid noui iuenerat qd' ad uitam humanā utile esset: eo ueniebat: atq; ioui ostendebat. &c. præterea quātūcunq; homo hic circa honores occupādos ambitiosus esset: & libidini deseruiret: multa tamen bona & utilia humanæ uitæ adīuenit: & īntroduxit: & nōnulla mala sustulit: & īter alia admouit a moribus hominū consuetudinē comedendi carnes humanas: quibus Saturni tempore uescebātur. Qui tandem dispositis rebus suis diem clausit. de exitu cuius testis est Ennius ipse quidem in sacra historia descriptis omnibus: quæ in uita sua gesserat iuppiter ad ultimū sic ait. Deinde Iuppiter postq̄ qnquies terram: circuit: omnibusq; amicis atq; cognatis suis imperia diuisit: liquitq; omnibus: leges: mores: frumētaq; parauit: multaq; alia bona fecit: īmortalē gloriam memoriāq; adeptus sempiternā monumēta suis reliquit: ætatem pessime actam in creta uitā cōmutauit: & ad deos abiit: eūq; curetes filii sui curauerūt: decorauerūtque eum: & sepulchrū ei in creta in oppido Aulatia: & dicit Vestam hāc urbem creauisse: inq; sepulchro eius scriptum antiquis litteris græcis Iuppiter Saturni. Euemerus autem dicit eum in Oceania mortuū: sed bene in aulatia oppido sepultū: forsan & hoc nomē oceaniæ cretæ fuit anteq̄ a creta nympha Hesperidis filia: ut Plinius ait: ubi de historia naturali: dicta fuerit. Vides ne celeberrime rex quāto ingenio: quāto fortunæ fauore: quot antiqui hostis fallaciis longæuū nomē famem gloriā & diuinos honores sibi quæsiuerit homo iste? Miror equidē illius quātūcunq; rudis æui insaniā: ut quē ex homine natum passibilem atq; mortalē uiderant: deum: & summū deum tam inconsulte crederent. Scio possint esse qui dicant multo recentiores in hāc eandē inscitiā nō minus fuisse ꝓcliues: cū legerimus a luca medico scriptū apud lystros lycaoniæ Barnabā & Paulū uiros sanctissimos: & diuini dogmatis prædicatores: eo q contortū a natiuitate hominē in noīe iesu christi rectū: ambulantēq; fecissent: a lystris deos euestigio creditos: Barnabā Iouē & Mercuriū Paulū: eisque renuentibus serta & holocausta tanq̄ diis a pontificibus & populo præparata: de quibus ego minus miror. diuinū enim opus fecerant ignorātibus lystris: quoniā nō suo: ut ipsi testabant: sed xpi opere. Iuppiter autem quid unq̄ supra hominem facere uisus est? nil equidē. uictoriosus fuit homo: & ne satis hoc cū astutiæ humanæ & nonnunq̄ fortunæ opus sit: ut ob id deus & cæli rex debeat a quoquā credi. profecto uertibiles nimium in credulitatem erāt illius æui mortales. Nos autem ueteres in sua fatuitate sinamus: & ad omissa uertamus calamū. Postq̄ quæ ad hystoriam spectant de Ioue dicta sunt: quid de eo fingentes dixerunt prosequamur. Primo qdem eū patrē dominumq; deorū: & cæli regē dicunt: eiq; loco sceptri trisulcum fulmen tribuunt. Eius ꝑterea arborē dixere quercū. Sic & in eius tutelā aquilā posuere. Nūc qd p hæc sensisse potuerint uideamus. deorum autem pater & dominus ideo hic dictus est: quia eo regnante heroum tempora seu cœpere seu floruere: in quibus & poetarum seu theologorum gentilium cœpit & floruit studium apud græcos. Qui cum istum tanquam ea tempestate mortalibus cæteris præualentem cernerēt: eumq; iam sibi ne dum apud suos: sed & apud exteras nationes adhuc uiuenti diuinos honores quæsisse: & eorum patrem esse aut maiorem: q iam eius intuitu fictionibus ad diuinitatem extollebantur: & quod ei nomen etiam faueret Iuppiter: quod iam diu erat celebre & uero deo attributum: faueretq; illi locus habitationis olympus: quo nomine cælum etiam appellamus: eū deorum finxere patrem: & cæli regem. Nec sufficit attribuisse illi quod fecerit: quinimmo multa ex his quæ ante eum per plura sæcula facta fuerant: & potissime eorum duorum temporibus: quos supra Ioues nuncupatos diximus per nominum abusionem in hūc reuocata sunt. nec aliter q̄ suo æuo facta eidem attributa: & quod lōge perniciosius fuit: multa ad uerum deum uerū deorum dominum spectantia sub huiusmodi fictionis uelo recondita & demum enucleata ad potentiam & deitatem fictam huius hominis spectare ab ignaris credita sunt: tantūq; inoleuit hæc inscitia ut non solū Iouis esse quæ dei: sed dei ueri esse quæ Iouis erant crederent: utputa adulteria proditiones & bella: & huiusmodi. Sane quotiens pro isto Ioue illustres uiri deū sensere uerū: quod minus honestum de ioue scribitur pro aliquo naturali actu opere naturæ naturatæ producto: quæ dei opus est intelligi uoluere: quod ego nō laudo per illecebres fictiones diuinam designari potentiam. Deorum insuper numerositatē non adinuenere: ut tot crediderint deos esse: quin īmo prudentes uoluere deitates illas multis ascriptas diis potentiæ unius ueri dei officia esse

existimantes:sic p ministros deum agere uti mortales agimus quod clarissime in libro de dogmate Platonis ostēdit apuleus. Nos aūt & bene secundū Psalmistā credimus de deo: quia dixit & facta sunt. Nec tamē negamus deo ministros ēe alios iustitiæ ut dæmones: alios gratiæ ut angelos: alios opportūitatū & uictus: ut sup cælestia corpora: sed de his alias. Per fulmē uero trisulcū loco sceptri ioui additū: eo φ igneū sit ostendere uoluere fingentes nōnunq̄ eū pro elemēto ignis & aeris assumēdū ut asserit Seruius: & tunc iunonē eius coniugem terrā & aquā eē uolūt: eo φ ex eis omnia quorundā iudicio procreantur: & sic secundū Varronē de agricultura duo dicuntur parētes magni: iuppiter pater & iuno mater. Puto ego hac fictionē originē habuisse ab his qui arbitrati sunt ignē rex omnium causam: ac eo agente cuncta generari atq̧ nutriri: & sic dum ignis & aer iuppiter eius opus est corruscatiões & tonitrua: nubes congregate: atq̧ dissoluere: uētos excitare: atq̧ cōprimere: fulmina emittere: & huiusmodi: eo φ hæc in regione aeris igne agēte cōficiant. Trisulcū aūt dixere fulmē ut triplex fulminis designetur proprietas: ē.n. coruscū: & scindit & urit: de quibus si qs plene uidere cupit Senecā philosophū uideat ubi de quæstionibus naturalibus. Quercū arborē ideo attributā illi uolunt: qa eius fructu primæui homines pascerentur: & ideo uisum est eam arborē rite dici illius ad quē spectat educare homines: quos ipse produxit: seu quoq̧ gerit imperium. Hāc Isidorus ubi de ethi. nucē uidetur arbitrari: eamq̧ dicit a latinis iuglandem uocari: quasi iouis glandem: eo φ ioui olim cōsecrata fuerit: & sequitur eius fructus tantū habere uirtū ut si mittatur inter suspectos herbarum uel fungox cibos: quicquid in eos uirulētum sit exudēt: rapiant & extīguant. Aquilam eius ī tutelam esse asserunt: eiusq̧ rei causam Lactātius ex alieno describit dicēs. Cæsar quoq̧ in aratho refert aglaostē dicere iouē cum ex insula naxo aduersus titanos proficisceretur & sacrificiū faceret in littore: aquilā ei in auspiciū euolasse: quam uictor bono omine acceptā tutelæ quæ subiugarit. Sacra uero historia ēt ante concedisse aquilā illi in capite: atq̧ ei regnū portēdisse testatur. Cur īfans a saturno absconditus sit. Cur cū titanis bellum. Cur Saturnum fugauerit satis plene ubi de Saturno monstratū est. De cōiugio uero Iunonis ēt ubi de iunone est explicitū: sic & de noīe satis plene: ubi de Ioue primo. Et ex his quæ ibidē & hic scribūtur: siqs uellet satis posset aduertere quantū homo iste cum proprietatibus Iouis planetæ conuenerit: & quoniam ob id merito sit iuppiter nuncupatus.

De nouem musis filiabus Iouis. Cap. II.

Musæ numero nouē sunt Iouis & Memoriæ filiæ ut ubi de Ethymologiis placet Isidoro. Theodontius āt mēnonis dicebat: & thespiæ: eo forsan φ thespiades illas appellet Oui. Harx noīa sunt hæc: Clio: Euterpe: Melpomene: Thalia: Polimnia: Eratho: Terpsicore: Vrania & ultima Caliope. His dicunt cū filiabus Pieri numero totidē bellū īnatū fuisse. Et quoniā uictæ sint a musis Pierides in picas mutatæ sunt: & ob uictoriā musæ earx consecutæ sunt cognomē. Has præterea dicunt a quodā pyrrheneo claustris clausas: easq̧ ex claustris in detētoris pernicié euolasse. Insuper aiunt eis fontē castaliū & nemus helicone cōsecratū: easq̧ ad lyrā Apolline pulsante canētes. Nos āt his præmissis ad auferendū uelū fictiōibus ueniamus. placet Isidoro christiāo atq̧ sanctissimo homini has musas appellatas a quærēdo: eo φ p eas: sicuti antiquoluerūt: ius carminū & uocis modulatio q̄reret: & ob id p deriuationē ab eis musica: quæ ē moderationis pitia denominata ē. Et ut idē dicit Isidorus: quoniā ipsax musax sonus sensibilis res ē: & q̄ in præteritū fluit īprimiturq̧ memoriæ: iō eas a poetis iouis & memoriæ nūcupatas. Ego aūt puto cū a deo oīs sit sciētia: nec solū ad eā cōcipiēdā ītellexisse sufficiat: nisi qs ītellecta memoriæ cōmēdauerit: & sic memoriæ conseruata expresserit: ut te qs scire nouerit: ut ait Persius. Scire tuū nihil ē nisi te scire hoc sciat alter: qđ musax officiū ē: & hic illas ioue genitas & memoria fictas ē. Necnō arbitror musas a moys qđ ē aqua dictas causa ī sequētibus ostēdet. Cur aūt nouē sint ī cōmētario secūdo sup somnio Scipionis plurimū Macrob. conaẗ ostēdere eas eqparās octo sperax cæli cantibus: nonā uolēs cælox modulationē esse cōcētū: supaddēs post lōgā uerborū seriē musas esse mūdi cantū a rusticis ēt sciri: qa eas camenas q̄si canenas a canendo dixerūt. Attamē ex his reddit Fulgētius aliā rationē dicens uocē fieri q̄ttuor ex dētibus: quos ligua dū loquiẗ percutit: ex quibus si defecerit unus potius q̄ uox sibilus emittatur necesse est. Insuper ex duobus labiis uelut uerbox cymbalis commoda modulātibus. Sic & lingua quæ curuamine a circūflexione quadā tanq̄ plectrū uocalē format spūm. inde & palato concauitate cuius sonus pfertur. Vltimo ut nouē sint additur gutturis fistula quæ tereti meatu spiritualē præbet excursum. Et īsuper quoniā his a multis cōcinens Apollo additur nō aliter q̄ seruator coticētus pdictis ab eodē Fulgentio iungitur pulmo: q uelut erarius follis cōcepta reddit atq̧ reuocat. Et ne sibi in tā sepositū naturæ opus tantūmodo fidē uelle præstari uideatur: tam exquisitæ rōnis testes īducit Anaximandrū Lampascœnū & Zenophanē Heracleopolitem: quos suis in cōmētariis: quæ dicta sunt scripsisse cōfirmat. Asseritq̧ hæc & ab aliis æque illustribus philosophis affirmari: ut a Pysandro Physico & Euximeneo in libro quē telegumenon nūcupauit. Porro idē Fulgentius q̄si minus plene dilucidauerit: quod de musis ītendit: ut nominū & opationū singulax rationē deducat in mediū: dicit sic. Nos uero nouē musas doctrinæ atq̧ sciētiæ dicimus modos: hæc est prima Clyo quasi prima cogitatio discēdi. Clyos.n. græce fama dicitur: & quoniā nullus scientiā quærit nisi in qua famæ suæ ptellet dignitatē: ob hanc rē prima Clyo appellata est: idest cogitatio quærendæ scientiæ. Secunda Euterpe græce: qđ nos bene delectans dicimus: qđ primū sit scientiā quærere: secundū sit delectari qđ quæras. Tertia Melpomene quasi melempio comene. i. meditationē faciens pmanere: ut sit primū uelle: secundū delectare quod uelis: tertiū īstare meditando ad id qđ desideras. Quarta Thalia. i. capacitas quasi si dicatur tythoalia. i. ponēs germina. Quinta Polymnia quasi polim. i. multam memoriā faciens dicimus: quia post capacitatem est memoria necessaria. Sexta Eratho: idest euricumenon: quod nos latine inueniens similem dicimus: quia post scientiam & memoriā iustum est ut aliquid simile & de suo inueniat. Septima Terpsichore. i. delectans instructionem. ergo post īuentionē oportet te iam

discernere ac iudicare quod inuenies. Vrania octaua est. i. cælestis. post. n. diiudicationẽ eligis quid dicas qđ despicias. Eligere enim utile & caduca despernere cæleste igeniũ est. Nona Calyope. i. optime uocis. Ergo hic erit ordo. primũ est uelle doctrinã. secundũ est delectare qđ uelis. tertiũ est instare ad id quod delectat. quartũ est capere ad qđ instes. qntũ est memorari qđ capis. sextũ est inuenire de tuo simile ad qđ memineris. septimũ iudicare qđ iuenias. octauũ eligere de quo iudices. nonũ bene proferre qđ elegeris. hæc Ful. Vellem ego hos cõuenire si possem: q erectis signis aciebusq; compositis in musas ipetũ facere & eas ab eis sumptis armis exterminare si possint conant insipidi: & dũ male itellectis uerbis Boetii se armatos existimãt in certamẽ inermes descendunt: & quæ succincte de musis dicta sunt ituentes dicant: nunqd has tã sublimes mulieres in lupanari uiderint: nunqd e's abusi sint. nunqd credent Psalmistã Isaiam Iob: aliosq; sanctissimos dei uiros illas e meretricio manu duxisse ut iter sacra uolumina collocarẽt. Scio negarẽt hos unq̃ has quas idifferenter scenicas meretriculas dicunt usos: ni testis mihi sacer diuinaꝝ lraꝝ iterpres Hiero. essẽt: cuius ne ab eorũ iscitia refringi possim libet ut iacent in prohœmio libri a se ex græco in latinũ translati Eusebii cæsariẽsis uerba describere. Dicit enĩ post multa Hierony. sic. Quid psalterio canorius: qđ in morẽ nostri flacci & græci pyndari nũc iambo currit: nũc achaico psonat: nunc saphico tumet: nũc semipede igreditur? Quid Deutemnomii & Isaiæ cantico pulchrius? qd Salomone grauius? qd perfectius Iob? quæ oĩa hexametris & pẽthametris uersibus ut Iosephus & Origenes scribunt; apud suos cõposita decurrũt &c. Nesciebant puto tales musarũ officium esse uocũ tpa ordinare. nesciebant circa scientiã musas agenda disponere. nesciebãt diuinis uiris ad maiestatẽ lraꝝ suarũ augendã sua officia præstitisse. Taceant igit & seipsos rabidi mordeant: q dũ non intelligunt alios mordere conant: & nos omissum reintremus iter. Musis cum pieriis fuisse de cantu certamen hoc arbitror sensum sumendum. Sunt nonnulli tam ineptæ audaciæ: ut cum nullam nouerint disciplinam suo tamen innitentes ingenio audeant se disciplinatis præferre: nec dubitent disputationis inire certamen: quod dum in conspectu doctorum faciunt: non scientifici doctis apparent: sed potius stolida & quadam præsumptione loquaces: & cum multa dicere ignaris uideantur: nec aliquid tamen dicãt rationi consonum: nec sese loquẽtes itelligãt: lusi a prudẽtibus picæ existimant. quæ qdem uoces potius humanas: q̃ itellectũ garriendo imitant: & ob hoc tales a sciẽtificis trãsformari i picas rite a poetis confictũ est. has aũt uoluisse pyrreneũ icludere nil aliud puto q̃ quosdã ad ostencationẽ sui ipetuosos & auidos q neglectis studioꝝ laboribus postq̃ scrinca libris cõpleuerit: & eoꝝ fere tegmina uiderint tanq̃ oĩa quæ in eis continent cognouerint sese audẽt existimare poetas aut a circũspicientibus arbitrari. Veꝝ cum euolauerint musæ quas putauerãt claustris clausisse: si eas i publicũ sequi uelint. i. ostẽdere se scire qđ nesciunt in p̃cipitiũ confestim ruunt: ex quibus nõnullos ego cognoui qui libroꝝ congerie cumulata se credidere magistros: & in conspectu sciẽtum corruere. Est & musis consecratus fons castalius: & alii insuper plures: & hoc qa habeat lympidus fons non solũ delectare intuentis oculos: sed eius etiã ingeniũ quadã uirtute abscondita in meditationẽ trahere & cõponendi desiderio urgere. Nemus aũt ideo illis sacrũ est ut per hoc itelligamus solitudinẽ qua uti debẽt potæ quoꝝ est poemata meditari: qđ quidẽ nunq̃ bene fit inter strepitus ciuitatũ aut cõpita etiã ruralia. qnimo ut Quĩtiliao placet ubi de oratoria institutiõe: in loco obscuro & quieto utpura nocturno tpe: qđ per nemora demonstrat satis congrue. sunt. n. opaca dẽsitate ramoꝝ & quieta: eo q; semota utplurimũ sint ab habitatõibus hoium.

De Acheo. x. Iouis filio. Cap. III.

ACheus ut placet Isidoro ubi de ethimologia. iouis fuit filius: & ab eo uult appellatos Acheos seu achiuos. His paucis uerbis egregii hominis negocium pertransisse contẽtus. Attamẽ Theodõtius postq̃ eum iouis filium dixit addit eũ antiquissimum Messenioꝝ fuisse principẽ: eiq; filiorũ amplissimã fuisse manum: quoꝝ opere: & quia pie apud Messenios uixerit: factum ẽ ut tonus prouinciæ quã hodie usq; Achaiã nuncupamus: aut societate aut iperio potiret: & ab eius noĩe diceret Achaia: asseritq; ab hoc oẽm græciæ nobilitatẽ habuisse pricipiũ: sed ex filioꝝ numerositate nullũ nec noĩe exprimit.

De Venere Iouis. xi. filia quæ peperit Amorem. Cap. IIII.

VEnus Homero teste Iouis fuit filia & Dionis: & est hæc quam Tullius ubi de naturis deoꝝ tertiã uocat & coniugem fuisse Vulcani. hãc aiunt Martẽ amasse: de quoꝝ adulterio & raptiuitate supra ubi de marte dictum est. Sic & Aeneæ matrẽ dicũt. de qua etiam ubi de ænea scriptũ est. sic & ubi de Diomede de uulnere ab eodem suscepto: & æque ubi de Adone narratum ẽ: qualiter a filio casu uulnerata Adonẽ dilexerit. nec desunt q credant de hac dici qđ legit i historia sacra: uenerẽ. s. instituisse meretriciũ q̃stũ: qđ Augustinus ubi de ciui. dei uidet asserere dũ dicit. Huic oblata a phœnicibus eẽ dona de prostitutionibus filiaꝝ anteq̃ uiris illas cõiungerẽt. Huic præterea Claudianus ubi de laudibus Stiliconis apud tuam Cyprũ rex optime delitiosissimũ describit uiridariũ: i quo omnia facile possint enumerari spectãtia ad suadẽdam lasciuiam. incipit enim sic. Mons latus Ionium Cypreæ rupis obumbrat: & perseuerat ĩfra per. xlvi. uersus: quos quia prolixum nimis erat: nõ scripsi. Et hic idẽ uiridario descripto q̃ grandis sit Veneri cura circa cultum & ornatum apponit dicens: Cæsariem tum forte Venus subnixa coruico. & infra per. x. uersus. Quoniam supra ubi de ueneribus multa circa fictiones de Venere dicta sunt: esset hic replicare superfluũ. Superest qđ am[b]igitur ponere. hãc enim Venerẽ quidam putãt eandem esse cũ Cypria. Ego duas fuisse arbitror: & hanc uere iouis filiã fuisse & Vulcani coniugem. Aliam Syri & Cypriæ seu Dionis filiam & Adonis coniugẽ. Qui unã & eandẽ putant: dicũt eam Iouis & Dionis filiã primo Vulcano nuptã & ide Adoni. & ob nimiã formositatẽ cælestem Venerẽ a cypriis arbitratã: & dea dicta est: & tãquã dea sacris honorata: eiq; apud Paphos templũ & ara fuit eamq; aram solo thure & floribus redolẽtem faciebant: eo q; Venus ex uariis causis odoribus delectetur. Aiuntq; cum hæc uiro fuisset superstes tanto ferbuisse pruritu ut fere i pu-

blicum declinaret lupanar:& ad suum palliandum scelus:dicunt eam Cypriis mulieribus suasisse meretrici/um: & instituisse ut facerent uulgato corpore quæstū:ex quo subsecutū ut uirgines etiā ad littora mitterent Veneri uirginitatis & futuræ pudicitiæ libamenta daturæ atq; ex coitu aduenaꝝ sibi exqsitare dotes. Theo/dontius.etiam supaddit dicēs tam scelestū facinus non solum in Cypro diu seruatum:sed in Italiam usq; de/ductū:qđ auctoritate Iustini firmatur:qui dicit apud locros ex uoto aliquando contigisse.

De Amore.xii.Iouis filio. Cap. V.

AMorē Iouis & Veneris fuisse filiū omnes uolunt:qđ ego non hominū credam:sed planetarū.sunt enim ambo cōplexione similes calidi & humidi.Sunt præterea beniuoli ambo & æqua luce splen didi.& ideo ex his amorē gigni:& eū potissime quo cōuiuimus quo amicitias iungimus:fictū est: ut ītelligamus quoniā ex cōuenientia cōplexionū & morum īter mortales amor & amicitia gene ref.quæ quidē uera præter inter uirtuosos esse nō pōt:ut clare demōstrat Tullius ubi de amicitia:& hinc ar/bitror potius ex his quia ambo beniuoli natus dicit:eo q; beniuolus esse non possit quis:nisi sit uirtuosus.De concupiscibili autem amore satis supra dictum est.

De Proserpina.xiii.Iouis filia & Plutonis coniuge. Cap. VI.

PRoserpina Iouis & Cereris fuit filia:quæ quoniam Veneris despiceret ignes a Plutone amata ē at/que rapta & ad īferos delata & ibidē eius coniunx facta:quā cū diu quæsisset Ceres: & indicio Are thusæ apud inferos cōperisset:eo q; tria grana malipunici comedisset eā rehabere nō potuit.sentē/tia tamen iouis factū est:ut sex menses cum uiro:sex aūt cū matre moraretur apud supos. De hac proserpina in pcedēribus ubi de Cerere quicqd sub figmento tegitur explicasse memini. Et iccir/co præter quod ad historiam attinet replicare non curabo. Arbitror igitur hāc Sicani regis Siciliæ & Cereris fuisse filiā:eiq; ab Orco molossoꝝ rege seu cudonio uel agesilao secūdū philocoꝝ anno.xxviii. Ericthei regis athenaꝝ raptā:eiq; cōiugio copulatā.hæc tamē historia plixius habef ubi de Plutone.

De Castore.xiiii.& Polluce.xv.filiis Iouis. Cap. VII.

CAstor & Pollux & Helena secundū Ful.filii fuerunt iouis & Ledæ:ex quoꝝ conceptōe talis fertur fabula:Cum leda tindari regis cōiunx ioui placuisset ipse ī cygnū uersus cœpit canere : quo cantu illam ad se non solum audiendū sed capiēdum traxit.q dum caperef ab ea: eam ipse cœpit atq; op pressit & eo coitu Ledā cōcepisse ferūt:& ouū peperisse unum ex quo Castor & Pollux & Helena nati sunt. Alii uero uolūt Pollucē & Helenam tātum: & castorem fuisse mortalē Tyndari filium. Nonnulli dicunt:inter quos Paulus:ex compressu illo duo nata esse oua:ex uno quorū Castor & Pollux nati sunt:ex altero uero Helena & Cliténestra postea.Castorem ergo & Pollucē iuuenes fuisse insignes:omnis te/statur antiqtas:& ante alia legitur eos ex argonautis fuisse.eisq; redeūtibus a Colcho Pollucem Amicum be/britioꝝ regem ei uolētem uim inferre īteremisse.Demum cum recuperassent Helenam sororem a Theseo/raptam:cum eandē a Paride asportatam cum cæteris græcis nauibus irent illā repetituri.Sunt qui dicant eos nec ad troiam deuenisse nec in lacedæmoniam rediisse:sed ī cælum raptos signum geminoꝝ fecisse. Tullius tamē scribit ab Homero dici eos Lacedæmone fuisse sepultos.Et Ouidi. ubi de fastis dicit : q; cum ipsi Phœ/bem & sororem eius Leucipii filias rapuissent:Lynceo & Idæ fratribus desponsatas:a sponsis bello repetitas: & ī eo Castorem a Lynceo occisum:in quē cum curreret Pollux:eum interemit: occidissetq; Idas Pollucē ni a Ioue actum esset ut eū nequiret ledere . Lactārius etiā in libro diuinaꝝ institutionum dicit castor & Pollux dum alienas sponsas rapiunt esse gemini desierunt.nam liuore iniuriæ cōcitatus Idas: alterum gladio trans/uerberauit &c.Aiunt insuper Castorem equo ualuisse plurimum & Pollucē pugna.& cum esset pollux æter nus:cerneretq; fratrē mortuū:ioui patri petiit ut sibi cum fratre æternitatē partiri fas esset.qđ cū concessisset iuppiter:ambo in cælū assumpti sunt:& geminoꝝ fecere signum.hoꝝ ī tutelā equos esse uoluere gentiles. Nunc quid ex fictionibus īterpositis sentiendū sit:uideamus.Placet qdem Tullio ubi supra Castorē & Pollu cem filios fuisse Iouis tertii & Ledæ:hoīs qdem:non cygni : neq; dei:eosq; eē ex his quos dioschortes appella uere grai. Iouē aūt in cygnum uersum:ideo forsan finxit antiquitas qa dulce cātat cygnus:qđ possibile est & Iouē fuisse & sui cantus dulcedine:ut sæpe contigisse uidimus:in sui dilectionē atq; cōcupiscentiā ledā traxis/se.Est enī cantus ex uncis Veneris unus.Seu forsan erat iam senex iuppiter & ob seniū canus:quando Ledam amauit.& qa ob feruens desideriū querulus factus sit fictū fore eū in cygnū uersum qui canus est & morti p pinquus canorus.Qđ aūt ex eius concubitu oua peperit non ob aliud dictū credo nisi ne in fictione fœtus ui deretur a genitore dissimilis.aues aūt oua gignere cōsueuerūt.Seu quia pellicula quadam circūuoluti ambo eodē partu nati sint:ut uidemus nōnunq̄ oua nasci pāniculo nondū in nucleū solidato.Idā phibitū a Ioue ne Pollucē lederet:uim constellationis arbitrabatur Leontius.Qđ alterna morte Pollux redimeret fratrē uide/tur Alberico cū assumpti in cælo geminoꝝ signū fecissent:& in eo ita se habeant stellæ ut dū oritur una: alte ra adhuc latitet.Eadēq; quæ latuerat post prioris occasum adhuc aliquātisper appareat : & sic dū descēdit ad īferos unus occidēs.s.primo tanq̄ mortalis:alter tanq̄ diuinus apud superos adhuc consistit. & econuerso dū ascendit unus ad superos:diuinus esse uidetur stante adhuc altero aliquantisper apud inferos tanq̄ mortalī. Pollucem solum īmortalem fuisse a fulgore sideris existentis in capite Pollucis sumptū creditur: q longe ma ior est:q̄ is q ex sidere Castoris cernitur:q oi aliquando ob uaporis grossitiem nō uidef cū Pollucis uideatur continue.Paulus uero dicit Castorem Pollucis opere a lacedæmonibus numero deorum additum: & sic im mortalem factum.Pollux autem postea ob pietatem erga fratrem habitam.& quia insignis esset homo etiā deificatus est & fratri coniunctus:& sic alterna morte se inuicem redemerunt.Nam primo Castor ne pollux occideretur occisus est.Secūdo pollux ut frater esset æternus eum deū fieri fecit:& ipse remāsit mortalis data

fratri deitate sua. Posuissem Fulgentii expositionē. sed quoniā p sublimia uadit: omisi. Equos eorū ī tutelā posuere ad ostēdendā iuuenū delectationē & curā dū uixerūt potius q̄ ob rē aliā: qcqd Ser. dicat existimo.

De Helena Menelai coniuge & xvi. filia Iouis. Cap VIII.

HElenam Iouis & Ledæ fuisse filiam uulgarissimū est & ꝓximo supra monstratū. Hanc aiunt inter mortales cæteras formosissimam fuisse: ut Tul. testatur in arte ueteri: cuius qdem formositas græcis atq; asiaticis populis eo æuo plurimū dānosa fuit & potissimū exitiosa Troianis. uolunt igitur hanc adhuc uirgunculā & inter scænas in palestra ludētem a Theseo Atheniensium rege raptam Demū eo peregre profecto ab eiusdem matre Castori & Polluci repetentibus restitutā. Inde uero Menelao regi Lacedæmonū coniugio iunctam: tādem a Paride: ut placet aliquibus: sub specie legationis Hesionam reposcēte & Menelai hospite: eo etiā absente pulchritudine & facetiis eius capto hospitalitatis iure neglecto cum oī supellectili regia raptā ea uolēte. Lactantius uero dicit eum classe spartam quæsisse: & cū postulata Hesiona nō redderet: ut habuerat a Priamo: regionē bello īfestasse: & spartā ui cepisse: & inde Helenā adduxisse Troiam. Quā postea græcorū principes oēs coniuratione facta cum illā frustra sæpius repetissent sub ducatu Agamēnonis cum ingēti exercitu secuti sunt. & pluribus peractis certaminibus post decēnium Ilione capto Ilium Menelao restitutam non absq; labe proditionis: cum sint qui dicant: occiso Paride a Pyrrho eam Deiphœbo nupsisse: & quærentibus græcis proditione perficere quod armis non uidebatur posse contingere: cum discessium ex composito simulassent: eam ex arce dormiente Deiphœbo signum accēsa face ad occupandam sopitam ciuitatem græcos reuocasse: ob quod meritum asserunt eam in Menelai gratiam redusse. Alii tamen dicunt a Menelao ultro susceptam: eo q̄ ui non sponte sua rapta fuerit. Sane per Homeri carmen patet eam apud Troianos fuisse annis uiginti: cum longe minus arbitrentur plurimi: quod quidē in Iliade circa finem ostendit Homerus: dum eam cum Heccuba: & reliquis matronis Troianis Hectorē occisum flentem introducit atq; dicentē. Iam certe nunc mihi hic. xx. annus. Exquo ab illīc ueni: & a mea recessi patria. Eusebius uero dicit in libro temporū eam anno primo regni Agamēnonis ab Alexādro raptam: & eiusdē agamēnonis anno. xv. Ilionem captum atq; deletum: & sic discordes sunt. Seruius autē facit quæstionem de ætate Helenæ. Nam cum argonautæ fuerint fratres: illamq; a theseo raptam susceperint qui cōtemporaneus eorum fuerat: & inde a filiis argonautarum bellū Thebanū confectū fuisse: quorū filii in troianam demum uenere expeditionē ob Helenæ raptum. uidetur ei ualde mirabile quasi existimet eam iam senē: mihi autē non sic. Nam ut ex dictis Eusebii patet: Helena a Theseo rapta est anno regni eius. xvi. qui mundi fuit ānus. iii. M. dcccc. lxxxix. & tūc erat Helena paruula puella: postmodū a Paride rapta est āno primo regni Agamēnonis qui mundi fuit annus. iiii. M. vii. & sic inter primā capturam & secundam non amplius. xviii. annorum fuit spacium: & sic Helena esse potuit. xxx. ānorū uel circa: quando a Paride rapta est: qua ætate mulieres nobiles & ingenio ualentes speciosiorē formositatē suam faciunt arte addentes: siqd forte ꝓuectior ætas subtraxerit. experiētia quippe rerū doctiores factæ sciunt mores componere: quibus non solum augetur pulchritudo: sed etiam nōnunq̄ ad capiendū uires deformitati præstātur. hæc tamen Ilione capto Menelao suo restituta tempestate maris circūacta primo in ægyptum delata est. Tuori rege ibidem regnante: quem Homerus in odyssea Polybū uocat. inde in Lacedæmoniam cū Menelao reuersa est.

De Clitemnestra. xvii. Iouis filia & cōiuge Agamēnonis. Cap. IX.

CLitemnestra secundum quosdam: ut supra dictum ē Iouis & Ledæ fuit filia: ex uno ouo cum Helena nata. hæc autem Agamēnoni nupsit: & ex eo plures filios peperit. Tandem cum ad troianum bellum imperator iuisset: occiso iam Palamede a græcis: ut Leontio placet: Nauplii senis suasione in amplexus ægisti sacerdotis olim Thyestis filii uenit: & cum iam iliōe deiecto uictor agamēnon repeteret patriam: & secum: ut Seneca poeta ī tragœdiis ait: traheret Cassandrā Priami filiam: quæ illi ex præda cōgerat seu suasione adulterii: seu conscia patrati sceleris: seu ira supinductæ pelicis mota: eo suscepto: ut quibusdam placet illum in cōuiuio sacrorū trucidari fecit. Seneca autem dicit ibidem: q̄ cum suasisset illi uestes bellicas ponere: eiq; indumētum parasset: cui nullus erat capiti exitus: eum exquirētem & implicitū adultero tradidit occidēdū: & Cassandrā æque trucidari fecit. Quo cæso regiam occupauit: & cum. vii. annis una cum ægisto regnasset ab horeste filio cum sacerdote scelesto occisa est.

De Paliscis. xviii. & xix. Iouis filiis. Cap. X.

PAlisci fratres fuere duo ut Macrobius ī satumaliorum libro asserit: iouis filii & Thaliæ nymphæ: de qbus talem recitat fabulam. In Sicilia Simetus ē fluuius iuxta hūc nympha Thalia cōpressu iouis grauida metu Iunonis optauit ut sibi terra dehisceret: quod factū est. sed ubi uenit tempus maturitatis infantiū: quos aluo illa gestauerat: reclusa terra ē: & duo infantes de aluo Thaliæ progressi emerserunt: appellatiq; sunt palisci: quoniā primo ī terram mersi denuo īde reuersi sunt: neq; longe inde lacus sunt. sed ī immēsum ꝓfundi aquarū scaturgine semp ebuliētes: quos īcolæ crateras uocāt: & noie Dellos appellant: fratresq; eos paliscorum existimant & habētur in cultu maximo præcipueq; circa exigendum. hæc Macro. His quidē ut satis p Macrobiū potest ītelligi ara fuit atq; sacerdos: eo q̄ miranda ibidē cernerent. Nā Aristot. in libro quē scripsit de mirabilium auditu dicit: In palisco siciliæ. x. cubitorum aqua ē: quæ sese duabus ulnis in altum efferēs a uidētibus campus adiacēs submergi putatur. Verum decidēs in statum pristinū conquiescit: & apparet ibidem sacrum quoddam. nam si quis in tabella quot rerum uoluerit iuramentū describat: & descripto super aquam deponat si iustum sit: tabella natat: si iniustum demergitur. periurus autem inflatur adeo ut sacerdos loci nullam ab eo pro purgatione satisfactionem accipiat. Macrobius autem asserit q̄ si furti uel alterius alicuius rei cōtrouersia esset īter aliquos: & accusatus diceret se apud crateras iuramēto

uelle purgare:sumptis uadibus accedebant: si is qui iurabat rite iurasset essetq; inocens illesus abibat. falsus aūt iurator mox uita priuabatur io lacu. Miranda qdem suot &:grandis erat in tales hostis anoqui potestas. Cur aūt Iouis dicti sint filii:& absorpta mater sit:reddit talē Theo. rōem. dicit aūt haud lōge a panhormo oō igno bilem fuisse Scrobē loco ubi dicebatur thalia in quā omnis aqua quæ a plaga illa mootis Ethnæ ob himbrē cadebat mergebatur. & quicqd tūc fuisset in cauernā deiectū oon multo post in lacus seu fontes pal:scoꝝ ebu lientes uidebatur emergi:per quod apparebat himbrem quā iouis. i. aeris opere natam uolunt:eo in loco sub terras condi:& demum apud lacus paliscorum iterum nasci:& sic ex ioue nan palisci.

De Iarba Getulorum rege. xx. iouis filio. Cap. XI.

IArbas Getuloꝝ rex filius fuit iouis & Garamantidis nymphæ teste Virg. q dicit. Hic amone satus rapta garamantide nympha. &c. Paulus uero dicit eū fuisse filium ex filia Bisalphis regis: quā dicit iouē ī forma arietis oppressisse. Sed huius rei fabulā sic narrabat uenerabilis Andalo. Iuppiter a cō uiuio æthiopū rediens cum uidisset in ripa bragadæ fluminis Garamātidē nymphā speciosissimā lauantē pedes suos: ut erat in libidine pronus euestigio cōcubitū eius optauit: quem in se euntē cū uirgo uidis set territa uoluit cape sugā. Veꝝ cancer qdam pedi nymphæ ꝓpinquus minimo pedis digito ore capto nym pham dolore captauit: quæ dū remouere eū cooaretur a superueniente ioue capta & oppressa ē:& ex eo cōcu bitu cōcepit & pepit Iarbā. Iuppiter aūt ob impēsum seruitiū cancrū in cælo locauit: signūq; zodiaci fecit. Leō tius dicit credi Iarbam iouis uete fuisse filiū: cum ipse mundum circuiēs loca oīa libidine sua fedauerit:& Ga ramāodē filiam fuisse Garamanos regis Garamantū: eamq; ab eo in ripa nili captam atq; uiolatam. Qđ ego arbitror factum tempore solstitii æstiualis: & ob id fictum uirginē penes fluuium calore detentā a cācro mo ratā. Theodontius dicit Iarbā Garamantis regis fuisse filium & iouis dictū: qa getulos ab extremis æthyopiæ solitudinibus & arenis arentibus in aphricū littus eduxit: & eos io multis ad humanitatē ptinentibus instru xit. Præterea iam dictus Paulus longe aliter de hoc Iarba alibi scribit. Dicit enim se legisse Garamātidē specio sissimā atq; nobilē regionis illius fuisse uirginē:& cū ab æstu æstiuo penes fluuium quendā detineret Ameze tulio rege captam atq; oppressam:& ei pepisse Iarbam: ideo uetusto more ab incolis: quibus post patris mor tem imparuit Iouis filiū dictum seu creditū: eo q; optimis īstitutis effetatos mores eoꝝ ī mitiores redegerit. Hic ut Virgilio placet: Didonem optauit in cōiugem.

De Mena. xxi. iouis filia. Cap. XII.

MEnam Iouis fuisse filiam: sed ignobilem testatur Augustinus ubi de ciuitate dei dicens. Sed ibi est mena: quæ mēstruis floribus præest: quāuis Iouis filia tamē ignobilis:&c. Hāc Papias dicit lunam esse. Esto Varro hoc officium iunoni attribuat ut ibidem Augustinus affirmat. Hanc iouis filiam attributam ideo reor: qa a ioue causatur. men. n. græce latine defectus sonat: qui hac in parte mu lieꝝ est: quaꝝ ī utero natura ꝓuida in nutrimētū foetus purissimū seruat sanguinē: q infra mēsem non cōcipientem muliere a calore naturali per quē sumitur iuppiter corrumpitur & corruptus emittitur.

De Myrmidone. xxii. iouis filio. Cap. XIII.

MYrmidon ut asserit Hisidorus ubi de ethimo. & post eum Rabanus: fuit Iouis filius & Corymosæ nymphæ:& ab eo uolūt myrmidones nominatos: eo q; eoꝝ dux fuerit. quem etiam Rabanus di cit post Cecropem regem atheniensium fuisse. Sane Seruius aliud sensit de nomine myrmidonū. dicit aūt in Attica regione fuisse puellam cui nomen Myrmix erat. quæ cum ob castimoniā:& su lertiā gratissima esset Mineruæ: contigit ut aratrum in odiū Cereris a Minerua conditū omnibus ostēderet. quāobrem turbata Minerua eam uertit in formicam: dānauitq; ut nūq̄ a congregādis granis desisteret. quæ cum multitudinem procreasset euenit: q; morientibus Thessalis Eaco Iouis filio subditis ex formicis illis in homines transformatis restaurarentur ex quo myrmidones dicti: eo q; formicæ myrmices dicerētur a Myr mice puella in formicam uersa. Myrmidonem aūt puto aliquē insignē fuisse uiꝝ: cuius agentibus meritis Io uis dixere filium.

De Xantho fluuio. xxiii. iouis filio. Cap. XIIII.

XAnthus fluuius filius fuit Iouis: ut in Iliade testatur Home. dicens: Xanthi reuoluētis quem imor talis genuit Iuppiter. Hic quidem fluuius sub Iliōe efl. Iit:& Symoi prope mare miscetur: & cū eo effluit. Est autem longe maior fama q̄ undis: eumq; magna fecisse fingit Homerus aduersus græ cos: Sed mirandum est Homeꝝ alibi dixisse omnes fluuios Oceani filios esse. & hic dicit Xanthū iouis esse filiū: quod ꝓfecto nō inaduertēter factū est. ferunt aūt nōnulli Xanthū potius torrentē eē q̄ fluuiū inter quos Lucanus dicens. Inscius ī sicco serpentē puluere riuū Transierat: q xanthus erat:&c. & ideo cū ex hymbribus potius q̄ ex fōte tumesceret nō Oceani sed Iouis ē filius: cū ī aere q ē iuppiter causent pluuiæ: ex qbus torrētes effluūt.

De Lucifero. xxiiii. Iouis filio: q genuit ceym & Dedalionē. Cap. XV.

LVciferꝝ dicit Barlaā Iouis & Auroræ fuisse filiū & Trachinnā amasse nymphā: & ex ea uiolata ꝓlē geminā suscepisse Ceym. s. & Dedalionē. Hunc ego speciosissimū & mitē fuisse hoīem arbitror:& ob id iouis dictū filiū. qđ aūt eius mater Aurora dicta sit: ob id puto qa Venus q̄ dū mane solē ꝓce dens & aurorā lucifer dr̄ ex siou auroræ oriri uideat. & iō a cōueniētia noīum tractū reor. & sicuti cælestis lucifer: sic & iste auroræ dictus est filius. & qa trachinæ ꝓuiciæ impauit: fictū ē eū eam oppssisse:& ex ea geminā suscepisse ꝓlem.

De Dedalione Luciferi filio: q genuit Lychionem. Cap. XVI.

DEdalion Luciferi fuit filius: ut testatur Ouidi. dicens. Acer erat belloq; ferox ad uimq; paratus: No mine dedalion illo genitore creatus: Qui uocat aurorā cæloq; nouissimus exit:&c. De hoc Oui. refert fabulā: q; cū huic filia esset uoīe lychiōe:& hæc ob eius formositatē Phœbo & Mercurio pla cuisset: elata in Dianā ausa eēt obloq: secutū est ut ab ea cū sagittis cōfossa occūberet. Cui dū funera lia agerent uoluit sæpius se ob dolorem ī ignē in quo corpus filiæ comburebatur inicere. qđ cū ter detētus

ne quisset: quarta uice dũ obstinatus ad ignẽ curreret: anteq̃ eo deueniret in accipitrẽ uersus euolauit: & quos mores habuerat homo & auis etiã obseruauit: Theod. huic fictioni uelũ amouẽs historiã refert dicẽs: Lychionem Peonio Epidaurensi nupsisse: & Dedalionẽ patrẽ eius rapacissimũ hoiem & ob id a fratre Ceo pulsum a peonio susceptũ: & sũmo honore habitũ. ueꝝ cũ mortua esset filia de affinitate desperans in ueterem rediens morẽ: in accipitrẽ uersum dixere.

De Lychione filia Dedalionis & Peonis cõiuge. Cap. XVII.

LYchion filia fuit Dedalionis: quẽ cum. xiiii. attegisse annum formosissima a multis in cõiuge postulata: ut ait Theo. peonio epidaurensi nupsit. inde redeũte Mercurio a cylleno mõte & phœbo a delphis & ea uisa eius pulchritudine capti sepati eius petissent concubitũ. Apollo spem optati coitus traxit in noctẽ. Mercurius feruẽtius optans nõ expectarata nocte uirginẽ caduceo tetigit: & in soporẽ altissimũ aligauit dormientẽq; uitiauit atq; discessit. phœbus aũt ueniente nocte anus formã assumpsit: & intrauit ad illã atq; oppssit. & sic factũ est ut ex utroq; cõcipet: peretq; Mercurio antilocũ q tractu tpis a patre nõ degenerãs artificiosissimus fur est effectus. phœbo uero pepit philemonẽ q grãdis carmine & cithara ualuit. Sane cũ hæc ob tam generosam ꝓlem & q̃ rã splẽdidis diis placuisset in sup biã extolleret̃: ausa est pulchritudinẽ suam pulchritudini dianæ ꝓferre. quã ob cãm cõmota Diana sagittis tumidã iteremit. sub cuius fabulæ cortice qd abscõditũ sit ubi de unoquoq; eoꝝ scribitur: supra adaptũ est: lychionẽ aũt a diana occisam: nil aliud arbitror nisi agentibus humoribus frigidis eam diem clausisse.

De Ceo Luciferi filio. Cap. XVIII.

CEis trachinnæ Telluris rex fuit filius Luciferi. Vnde sic Oui. Hic regnũ sine ui sine cede regebat: Lucifero genitore latus patriũq; nitorem Ore ferẽs ceis: &c. Erat igitur ut idẽ scribit Ouidi. formoso atq; pio homini uxor Altyones quã ipse diligebat sũme & plurimũ diligebatur ab ea: quæ cum is uellet ire cõsulturus Apollinem clariũ: nec posset terrestre iter agere impediẽte phorbãtis bello in quãtũ poterat obsistebat ne mare ingrederet̃. Veꝝ Ceo suo desiderio magis q̃ cõsilio ut beneplacito coniugis credens: conscensa naui iter arripuit. Nec diu & tempestas ingens exorta est: q̃ nimium fatigatũ nauigiũ periclitatũ ẽ: & ipse ĩfœlix ab undis absortus interiit. Altyões aũt domi die noctuq; ꝓ salute uiri ꝓcibus atq; sacris Iunonem honorabat. Quæ cũ friuolas deuotæ mulieris ꝓces diu pati nõ posset: domũ adiuit somni: egitq; ut morphea ex ministris suis unus cui erant uires diuersas hoium inducere formas mitteret. q qd' contigerat in somnis Altyoni nũciaret. qd' cũ mœsta uidisset p quietem abeunte somno cucurrit ad littus: ad quod fortuitu maris æstu Ceis cadauer impulerat. Quo uiso dũ doloris impatiẽs se undis dare præcipitẽ conaret̃: deoꝝ & luciferi miseratione ambo tam mortuũ corpus q̃ præceps Altyone in aue uersæ sunt nomenq; amãtis mulieris tenent: & adhuc littora ac maria seruant: de quibus dicit Ambrosius in hexametron id temporis habẽt deputatũ a patribus: quando maxime insurgit mare littoribusq; uehemẽtior fluctus illiditur. & quod mirabile est: dicit q̃ positis ouis in littore confestim mitescit mare: & oẽs cadunt uentoꝝ procellæ: donec septem diebus oua foueat Altyones sua & nascuntur pulli: & post hæc aliis septem diebus natos educat: & sic. xiiii. diebus mare quiescit auibus his obsequiosum iubente deo: quos qdem nautæ Altyones dies appellant: sic Ambrosius si dixisset poeta fabulosum putassem. Hanc Theo. historiã affirmat: & quod circa finem figmenti est: asserit a casu & mulieris nomĩe fictum. Nam ea forte tempestate dũ undis ĩpulsum examine corpus Ceis deuenisset in littus & Altyone dolore urgente aues ille qbus nomen erat Altyonis astantibus apparuere: ex quo ab omnibus dictum est mortuos in Altyonas aues fuisse mutatos.

De Orione. xxv. Iouis filio: qui genuit Hyppologum. Cap. XIX.

ORion Iouis & Neptũni & Mercurii fuit secundũ Ouidium filius. Sane qa cõmunia a digniori denominari cõsueuere: placet Thedontio ut Iouis tantum filius appelletur. Attamen & si de origine concordes sint: ueteres de ꝓcessu uitæ & exitu discrepant. Nam ex eo ante alios Ouidius talem recitat fabulã. s. quod terram peragrãtibus Ioue Neptũno & Mercurio factum est: ut nocte superueniente nec aliud esset illis diuersorium Hyrei senis parui cultoris agelli Gurgustiolo intrarent. Qui cum illos ĩcognitos comiter suscipisset q̃cito aduertit deos esse: occiso boue eis sacrificiũ obtulit. qua deuotiõe motus Iuppiter dixit ei ut peteret quod optaret: qui dixit se non habere coniugem: & præmortuæ promisisse aliam nõ sumpturum: optare tamen filium Iuppiter aũt cum reliquis duobus diis bouis occisi sumpsere corium: & cũ in eo mixissent iusserunt seni ut decem mensibus terra superiniecta esse permittere: qui cum fecisset mense decimo prosiliuit puer: qui Orion appellatus est. qui grandis factus & in uenatiõe Dianæ socius sui fidens dicere ausus est nullam esse feram quam non superaret. Ex quo cõmotis diis factum est ut terra breue emitteret animal ei obuium: scorpionem scilicet a quo superatus occubuit. Latona autem Satelliti filia miserta eum in cælum transtulit: & cæleste signum secus taurum constituit: & cum eo canem suum quem Syrũ uocabat apposuit. Hoc Ouidius. Seruius autem hæc Enopioni regi contigisse dicit: cumq; grandem Dianæ cõcubitũ exoptasset: a qua Horatio teste sagittis confossus est. Cui & Homerus assentit ĩ odissea dum dicit: quod deoꝝ inuidia a Diana apud Ortygiam sagittis occisus est. Lucanus autem dicit a Diana Scorpione immisso eum occisum: & deorum miseratione in cælum assumptum: atq; insigne tempestatũ signum effectum. Sane Seruius alibi longe aliter deo sentit dicens: quod Enopionis habitus filius cum ingẽtis esset staturæ & uenator permaximus factus: Enopionis filiam uitiare uoluit. quam ob causam ab Enopione oculis priuatus est: qui cũ ab oraculo habuisset si per pelagus ita aduersus Orientem pergeret: ut oculorum concauitates: Solaris radiis semper haberet oppositas: recuperare lumina posset. Quod ille facere conatus est: & audito strepitu Cyclopum fabricantium sono duce ad eos deuenit: & ex eis unum humeris suis imposuit: & eius ductu in solem uadens lumina reassumpsit. Hæc autem tam uarie recitata fabula: & physicam rationem contegit: &

historiã. Credo igitur poetas circa generatioñẽ Orionis initiũ nostræ generatõis ostẽdere per Iouẽ & Neptũnum intelligẽtes calidũ & humidũ humano semini annexũ. Per bouis coriũ mulieris uterꝫ: in quẽ postq̃ descẽdit hominis semẽ nisi quædã naturalis frigiditas supueniat: quæ & os uteri stringat & claudat: & semẽ in unum cogat: non stabit in matrice semẽ: quam frigiditatẽ per mercurium ĩtelligi uoluere: qui complexione frigidus ẽ. Ex corio autem terra tecto. i. corporea circundato mole post decem mẽses puer exit. ꝙ autem Dianam de stupro interpellauerit potest ĩtelligi. quia cum Orion cæleste signũ sit: & eo incipiẽte apparere: quod circa mẽsem octobris sit: oriuntur pluuiæ: & uentoꝝ impetus & tẽpestates: ex quibus ĩundatiões fiũt & maris motus. & sic uidetur uelle ĩ hoc Lunã. i. Dianam: quæ causa motuũ aquaꝝ est: supare. Veꝝ eius deficiente potentia & Luna perseuerante ab ea superatus apparet: seu agente lunæ motu fit psæpe: ut Orionis ĩtenẽtur impetus & coerceatur tempestas: & sic telis feriaẽ Dianæ. ꝙ a scorpione emisso a terra uictus sit: ratio talis ẽ. Imago orionis ab antiq̃s astrologis secus signũ tauri locata ẽ: & de mẽse octobris surgit in oriente: & tunc incipiunt tẽpestates: ut dictũ est: quasi ipse secũ afferat. Imago aũt scorpionis ex opposita cæli parte situata ẽ nec ante incipit in oriente ascendere: q̃ orion occidat in occidente. & quoniam circa eius ortum cessant hymbres & procellæ & serenũ tẽpus & uer primũ apparet: dictũ est orionem a scorpiõe superatũ: qui ideo a terra emissus dicĩ: quia ex terra oriatur: seu quia surgens ab oriente terram exire uidetur. ꝙ luminibus ab Enopione priuatus sit: & reliqua fabulosa ad historiã pertinet: quam talẽ recitat Theodõtius. Dicit. n. Enopionẽ regem fuisse Siciliæ: & Orionẽ eius fuisse filiũ robustissimũ iuuenẽ & uenatõibus deditũ: eũq; die quadã uenationibus fessum antrũ subiisse atq; obdormiuisse. eiq; p q̃etẽ uisum sibi suaderi a Venere ut primo sibi surgẽti occursantis uirginis uterer cõcubitu. qui exprectus cum exiisset antrũ obuiã habuit Candiopẽ sororẽ suã æque uenatiõibus uacantẽ: quã cum renitentẽ traxisset in antꝝ oppressit: & ex ea filiũ suscepit quẽ uocauit Hippolagũ: qđ cũ rescisset Enopion indignans eũ in exiliũ abire iussit. Orion aũt regni spe priuatus consuluit oraculũ: a quo illi respõsum ẽ: si in orientẽ tenderet decus regiũ recuperaturꝝ: qui sumptis nauibus & Candiope cũ paruo filio docti nautæ ope in Thraciã delatus ẽ. ibi aũt cũ uirtute sua fauẽte cælo incolas subegisset ĩ magno fuit habitus precio: & Neptũni filius appellatus. Hac uisa credo satis apparet fictionũ intẽtio.

De Hippolago Orionis filio: qui genuit Dryantem. Cap. XX.

h Ippolagus ut supra patet: Orionis fuit filius ex Candiope: ex quo nil penitus legisse memini: nisi ꝙ Dryantem genuerit.

De Dryante Hippolagi filio: qui genuit Lycurgum. Cap. XXI.

D Ryas fuit filius Hippolagi ut testatur Statius dicẽs: Horrẽdũq; dryãta mouet cui sanguinis autor Turbidus Orion. &c. Dicit Theodõtius mediãte Hippolago: cuius fuit filius: hic ĩ bello Thebão fuit: & ptibus fauit Etheoclis. q cũ in pugna Parthenopeũ lætali ictu uulnerasset: ut Lactantio placet: a Diana sagittis occisus ẽ. Fuit illi Clustimena Colchida cõiunx: ex q̃ Lycurgũ filiũ suscepit.

De Lycurgo Dryãtis filio q genuit Angeũ: Arpalicẽ: & Phyllidem. Cap. XXII.

L Ycurgus ut placet Home. ĩ iliade: filius fuit Dryãtis. ait enĩ sic. Neq;. n. neq; Dryãtis filius fortis Lycurgus. De hoc ãt multa narrãẽ. Dicit. n. Hom. ubi supra. ꝙ cũ hic pseq̃reẽ Bacchi nutrices ĩ Nysa lantãtes: & ipse Bacchus timẽs fugisset ĩ mare: lycurgus odiosus factus supis: oculis priuatus ẽ. Seruius ãt dicit. ꝙ cum is bacchũ cõtẽneret: & uites eius se amputare crederet: sua sibi succidit crura. Lactã. ãt eũ Thracũ dicit regẽ: & ĩ mare pcipitatũ: eo ꝙ primus aquã uino miscuisset: & rẽ haustu syncerã plurimis ĩfecisset uenenis. Quæ tã diuersa sic ĩ unũ reuocari possunt. Dicit. n. Seruius hũc Abstemiũ fuisse: & hic uini cõtẽptorẽ: & ob id a diis orbatũ: qđ tã ĩclyti liquoris moderate sumpti cõmoda ignorasset. quẽ dũ aspnereẽ & uites ĩcideret: sibi iõ crura ĩcidisse finxerũt: eo ꝙ uini haustus ad oĩa faciat hoĩes pmptiores. ꝙ autẽ ĩ mare deiectus sit nil aliud ẽ nisi eũ sua simplicitate ad ppetuũ aq̃ ponĩ fuisse dãnatũ a natura regẽ: cũ uinũ oĩno respueret. Seu aliter. hũc iõ Bacchi contẽptorẽ uolũt q a ĩgurgitatot maximus Bacchi uidebaẽ contẽnere uites: & ob nimiã uini ingurgitationẽ oculos pdidisse: qđ pluribus cõtingit. ꝙ aũt illius se arbitraretur uites ĩcidere: nõ uult aliud nisi quia potãdo multũ credebat se uini penuriã ĩmittere. Veꝝ sibi crura cõcidebat. i. crurũ uires auferebat: ut contingere ebriis sæpe uidemus: dum onusti uino titubantes incedunt. ꝙ aũt in mare proiectus sit dictũ ẽ. q a cũ mare salsum sit & salsedo habeat sitim afferre: & potatores huiusmodi quãto magis potant: magis siciunt in mare piecti. i. in ppetuã sitim esse uidentur.

De Angeo Lycurgi filio. Cap. XXIII.

A Ngeus secundũ Lactan. Lycurgi fuit filius. & ut dicit Statius. Cernimus eacidas muris ĩmane minantẽ angeũ &c. Videẽ ergo ex argonautis fuisse: q̃obrem non huius fuisse filiũ arbitror cum legamus Dryantem Lycurgi patrem in Thebano bello occubuisse: quod diu post fuit. Hũc præterea dicit Isidorus ubi de ethimo. Samũ condidisse ex quo constat eũ antiquiorẽ Lycurgo.

De Harpalice Lycurgi filia Cap XXIIII.

H Arpalicẽ dicit Papias Thracẽ fuisse & Lycurgi filiã: ac uenationibus deditã: de qua Virg. uel qualis equo Threissa fatigat Harpalice: uolucremq; fuga præuertitur Hebrũ &c. Theo. dicit hanc patriã reliq̃sse: & ad amazones abisse: & ibidẽ ĩperasse. Seruius aũt scribit de hac: ꝙ cũ patrẽ senẽ a Geris captũ sensisset collecta confestim multitudine: & celerius q̃ de foemina sperari potuerit: illũ armis & robore liberauit.

De Phyllide Lycurgi filia. Cap. XXV.

P Hyllis ut ait Oui. ĩ epistolis: filia fuit Lycurgi regis thraciæ: ad quã cũ deiecto ilione tẽpestate actus uenisset Demophoon: ab ea hospitio & lecto susceptus ẽ: & cũ ob mortẽ Mnestei regis Athenarũ uellet in patriã redire: resarcitis nauibus: & obtẽta ad tps licẽtia: illã dimisit: q̃ cũ angereẽ eo in ter-

minũ nõ redeũte:ut nõnulli uolũt:laqueo uitá finiuit. Alii dicũt dũ i mare se pcipité dare uellet: miseratione deoꝝ i amigdalũ uersa ẽ. Redeũte tãdé Demophoonre eius in aduẽtu floruisse. Cuius figmẽti talis põt eé rõ. Amygdalus græce philla uocat̃ in q̃ morẽtis phyllidis remãsit nomé. Hæc flãte Zephyro:q occidẽtalis ẽ uẽtus:& in thracas uadens p atticam regioné transitũ facit:floret:cũ uẽtus hic héat planis & graminibus adeo fauere ut floreant:& hinc fabulæ locus datus ẽ:Phyllidam .s. lætari & florere redeũte ab Athenis amasio.

De Minoe Iouis xxvi. filio q genuit Androgeũ:Glaucũ: Ariadnã:Phœdrã & Deucalioné. Cap. XXVI.

Minos Iouis & Europæ dictus est filius:quam ipse ex littore phœnicum rapuit:ut supra ubi de ea dictum est. Hic autem ætate prouectus Pasiphen Solis filiam sumpsit uxorem & ex ea filios filiasq progenuit. inter quos Androgeus præclaræ indolis fuit. hic ab Atheniensibus & Megarensibus inuidia occisus est:eo q̃ cæteros in palestra superaret:in ultionem cuius Minos aduersus eos arripuit bellum:cuius circa initium & in processu quædam conngerunt:de quibus habetur ubi de Pasiphe & Theseo. uerum ante alia scelere Scyllæ Nisi regis filiæ megarenses subegit:& inde superatos Athenienses sibi uectigales fecit. posttemo Dædalum:eo q̃ operã dedisset adulterio pasiphis una cum Icaro filio Labyrintho clausit:ex quo cum euolassent:sumptis armis eos in Siciliam usq secutus ẽ:ubi ut in politicis Aristo. placet:apud Camærinum oppidum a filiabus Croralı occisus est:cuius post mortem eum apud inferos iudicem dixere poetæ:ut Virgilii patet carmine. Quæsitorq minos urnam mouet ille silẽtum Concilium uocat uitasq & crimina discit &cætera. Quæ tam multa cum hystoriis & fictionibus mixta sint: de eis seriosius aduertendum est. q̃ autem Iouis filius Minos habitus sit:sunt qui uelint uetum : & tunc Iouem hominem fuisse & Cretensium Regem : & Europam internuncio præcaptam atque monitam & ex phœnicum littore raptam:& non tauri dorso: sed naui : cuius esset uel nomen uel insigne taurus : in cretam delatam & ibidem Ioui iunctam regi : & Minoem aliosque peperisse filios. Sunt qui uelint eam raptam & uitiatam a ioue:& demũ Asterio regi Cretẽsium nuptam:& ex eo quos diximus filios peperisse: ut i libro tempoꝝ scribit Eusebius. & si sic sit:tunc fictũ est eũ iouis fuisse filiũ seu ad eius gloriá ampliandã:seu q̃a ex suis opibus se ioui planetæ similẽ exhibuerit. fuit. n. inter alia homo oĩbus subditis æquus & seuerus iusticia:legesq cretensibus dedit:quas nondum habuerant:& ut a rudi populo acceptiores haberentur: solus secedebat i antrum. & cum quod uidebat̃ opportunũ:cõposuisset:exiens illud se a ioue patre reportare mõstrabat: qua astutia & id forte cõsecutum ẽ eum arbitrari iouis filiũ:& leges a se conditæ in maximo precio habitæ sunt. Eum autẽ Asterii filiũ fuisse nullo modo cõcedi uidet̃ a tempore:cum constet Asteriũ in Creta regnasse Danao regnante argis:circa annos mundi. iii. M. dcc. lii. cum bellum ab eo habitũ aduersus Athenienses fuerit ægeo regnante q regnauit circa annos mundi. iii. M. dcccc. lx. Dædalum autẽ euolasse ideo dictũ est: quia longis habitis nauibus:quæ remigio maxime ualẽt:clam tanquã euolaret abiit. Iudex ideo apud inferos dictus est:eo q̃ apud mortales: qui respectu habito ad supercælestia corpora:inferi sumus:componendo leges & ius exhibẽdo poscentibus iudicis officiũ egit. Porro omittendũ nõ est q̃ uane de tempore huius scriptores senserint. Legitur igitur apud Eusebiũ Minoem anno. xvii. Hircei regis argiuoꝝ apud Cretam regnasse:q annus mũdi fuit. iii. Mil. dcc. lxxxxvi. Nec multum postea regnãte Acrisio argis a cretensibus Europam raptã anno mũdi. iii. M. dccc. lxix. qui quantũ a supiori distet apparet. Subsequẽter scribitur ibidem. Pandione athenis regnãte Europam raptã: quod fuisse potuit circa annos mũdi fere. iii. M. dcccc. xvi. & id cõuenit longe melius q̃ supiora tẽpora cũ his quæ de Minoe leguntur. Nã ut idem Eusebius dicit : a paradio memoratũ regnãte ægeo athenis Minos mare obtinuit:& leges cretensibus dedit:qd' fuisse percipitur anno mũdi. iii. M. dcccc. liii. Et esto ibidem legat̃ Platoné hoc esse falsum cõuincere:cõueniũt tamẽ cũ his quæ a Philochoro in attidis libro de Minotauro recitant̃:dato aliquãtulum discrepẽt ab his q̃ postmodũ ab Eusebio dicunt̃:quæ asserit anno regni atrei. lxi. minoẽ in Sicilia aduersus Dædalũ arma corripuisse:qd' secundũ supputationẽ annoꝝ mũdi fuit anno. iii. M. ii. q unus plurimũ distat a cæteris:dato possibile sit eũ tam diu uixisse:nisi obstarẽt tẽpora successorum ut i sequẽtibus patebit. quæ ad tauꝝ & pasiphem spectãt supra ubi de pasiphe explicata sunt.

De Andeogeo Minois filio. Cap. XXVII.

Androgeus filius fuit Minois & Pasiphis: iuuenis quidem egregiæ uirtutis: qui cum athenis in palestra superaret omnes ab atheniẽsibus & megarensibus inuidia occisus est, in cuius ultioné pater insurgẽs occiso Niso megarẽsiũ rege:athenięses acri bello supauit:sibiq uectigales fecit.

De Glauco Minois filio. Cap. XXVIII.

Glaucus ut ait Seruius:filius fuit minois:ex qua matre non ponit. hic ut idem Seruius dicit:ad Italiam ueniens sibi poscebat imperium. quod ideo illi minime concessum est:eo q̃ nil præstaret incolis:sicut pater fecerat:qui Zonam eis incinctis euntibus transmiserat. quamobrem is eis ostẽdit cutum:a quo & ipse labicus dictus est:& populi labici. & sic uidetur Minoem apud italos aliquãdo regnasse:qd' ego miror:& suspicor:ne corrupta uocabula historiã etiã faciant esse corruptã

De Ariadna filia Minois & coniuge Bacchi. Cap. XXIX.

Ariadna filia fuit Minois ex pasiphe:ut sæpe testatur Ouidius. Hæc Theseum ab Atheniensibus cretam missum amauit : & eius clam usa contubernio sumpta fide : q̃ eam in coniugem & phædram sororem suam pro Hippolyto asportaret eum docuit:quo pacto labyrinthum posset intrare & minotaurum superare : & filio duce labyrinthum exire. qui cum perfecisset omnia noctu Ariadna & phædra naui positis clam discessit:& i Chium isulam:ut dicit Ouidius:seu naxum:ut ait Lactantius:nocte discedens dimisit Ariadnam ibidem dormientem : quæ expergefacta cum derelictam se cerneret:clamoribus & ululatu fœmineo cœpit omnia complere littora. Verum bacchus forte secus naui

gans cum eam uidisset:amassetq́:in coniugem sibi iunxit : & ex ea ut placet aliquibus thoantem lēni regem suscepit. Sane cum superasset Bacchus idorum regem: & eius amasset filiā:& Ariadna diu ob hoc questa ēēt a Baccho amplexibus & blāditiis lenita coronam eius quam ante Vulcanus fecerat:& Veneri dederat:& Venus Ariadnæ concesserat:in cælum sustulit:& nouem stellis ornauit:& inde a suo nomine Ariadnam uocatā liberam æque secum in cælum traxit:& cælestem fecit imaginem. Naxo seu Chios insulæ sunt optimo abūdantes uino:quo captam Ariadnam poto:& ob id a Theseo themulentam relictam: & quoniam potationibus uacasset:postea Bacchi dicta est coniunx:inde quoniam a uino mulieris honestas omnis dissoluitur: et a Venere corona.s.libidinis insigne donatur:quod in cælum usq́:idest in noticiam omnium fertur:& nō solū detestabile infamiæ dedecus per ora uirum fertur:uerum agente uino mulier in amplexus quoruncunq́ dilabitur.

De Phœdra Minois filia & Thesei coniuge. Cap. XXX.

PHœdra filia fuit Minois & Pasiphis:ut satis ueteri fama uulgatum est. Hæc cū Ariadna sorore superato miotauro cū Theseo abiit:& Ariadna:ut supra dictū ē:relicta eius facta ē cōiux:& ex eo peperit Demophoontē & Antilochū. Tandē cū Theseus cū Perithoo rapturus ꝓserpinā descendisset ad īferos:Hippolytū priuignū amauit.cuius libidini cū cōsentire nollet Hippolytus:furore īcensa illū redeunti Theseo accusauit:q̄ illi uim uoluisset īferre.quāobrē Hippolytus irā patris effugiens fere:ut supra dictū ē ubi de Hippolyto:ab eqs distractus occisus est:tamē cū eū occisum fama ferret:pœnituit eā falsæ accusatōis.& Theseo scelus cōfessa suū cū ense Hippolyti seipsam transfodit. Ser.aūt dicit eā laqueo finisse uitam.

De Deucalione Minois filio:q genuit Hydumæneū. Cap. XXXI.

d Eucalion:ut in Iliade placet Homero:Minois fuit filius:ex qua matre nō habetur.eius tamen successor præsumi potest:cum Hydumæneus eius filius rex Cretensium fuerit.

De Hydumæneo filio Deucalionis:qui genuit Orsilochum. Cap. XXXII.

HYdumæneus Deucalionis fuit filius:Homero teste.hic cum græcis aduersus Troianos bellū gessit. Sane ut dicit Seruius dum ilione deleto patriā nauibus repeteret:tempestatem passus pro salute sua superis uouit:si eum in regnū suum sospitē redire concederent:se illis sacrificiū exhibiturū ex ea re:quæ illi primo occurreret:qui cū cretense littus teneret : contigit ut ante alios filius desiderio uidendi patrē illi fieret obuius:quē cū ut aliqui dicunt:īmolasset:seu ut aliis placet īmolare uoluisset ob eius īmanitatē a ciuibus pulsus est:quā ob causam cū nauem reascendisset:Salentinū usq́ ꝓmōtorium Calabriæ uectus:statuissetq́ ibidem exilium agere:haud longe a littore sibi suisq́ Petiliā cōdidit ciuitatem.

De Orsiloco Hydumænei filio. Cap. XXXIII.

ORsilocus Hydumænei fuit filius:ut in odyssea scribit Homerus.ubi genealogiā eius a Ioue in eū usq́ describit.hic patrem Hydumæneū in troianam expeditionem sequutus: cum per omne bellum sibi successisset ad uotum:in exitu rei ob eius insolentiā:dum obstaret totis uiribus : ne ex ꝑda capti Ilionis sors debita daretur Vlyssi:ab eo occisus est.

De Sarpedone.xxvii.Iouis filio qui genuit Antiphatem. Cap. XXXIIII.

SArpedonē Homerus dicit filiū fuisse Iouis & Laodomiæ filiæ bellorophontis:cuius etiā Seruius uestigia sequit̃. Augustinus autē aliter sentire uidet̃: dicēs p eos annos.s.regnāte Danao argiuis a rege Xantho cretensium:cuius apud alios aliud nomē īuenimus rapta perhibet̃ Europa : & inde geniti Rhadamanthus Sarpedon & Minos : qđ magis ex eadē muliere filios Iouis esse uulgatū. & cætera. Alii dicunt hos Asterii fuisse filios:& ob id ego istum nō illū reor Sarpedonē esse:cū ille longe superior fuerit tempore. Sed quoniam de illo nil legitur:satis sit apposuisse nomen:& de isto quæ legimus prosequamur. Hic igitur rex Lyciæ fuit:& aduersus Agamēnonem & græcos partes troianorū sequutus insignis uir armorū fuit:& multa memoratu digna pugnans fecit:ut per Homerū scribitur in Iliade. Tādem a Patroclo occisus est: & iussu Iouis ab Apolline de medio pugnantium sublatum est corpus eius:& flumine lotum atq́ Ambrosio respersum liquore: & regia īdutum ueste:suisq́ ad exequendum funus restitutum. Quod autem hic figmenti modicū est:nil aliud uult:nisi q̄ medici opere cadauer curatū sit:& unguentis ad conseruationem eius unctū atq́ respersum.

De Antiphate Sarpedonis filio. Cap. XXXV.

ANtiphates filius fuit Sarpedonis:Virgilio teste dum dicit. Et primum Anthiphatē.is enim se primus agebat Thebana de matre nothū Sarpedonis alti.& cætera. Hic ilione subuerso in Italiā æneam sequutus est:& ibi aduersus turnum bellum gerens ab eodem occisus est.

De Rhadamanto.xxviii.Iouis filio. Cap. XXXVI.

RHadamantus Iouis fuit filius:& ut oēs uolunt:ex Europa:& regnante Danao Argis.secundū Eusebium rex fuit Lyciæ. Hic cum seuerus iusticiæ executor esset : eum apud inferos finxere poetæ culpas explorare nocētū de quo Virg. Gnosius hæc rhadamāthus hēt durissima regna. Castigat: auditq́ dolos:subigitq́ fateri.&c. De huius origine & fictione sentiēdū est:qđ de minoe dictū est.

De Achrisio.xxix.Iouis filio qui genuit Laertem. Cap. XXXVII.

a Rchisius:ut testat̃ Ouid.Iouis fuit filius. De eo.n.Ouid. Vlyssem loquētē atq́ suā nobilitatē explicātem aduersus Aiacē paucis his uerbis scribit. Nam mihi Laertes pr̃ est Achrisius illi. Iuppiter huic.s. Achrisio.

De Laerte Achrisii filio:qui genuit Echimenē & Vlyssem. Cap. XXXVIII.

LAertes:ut ostensum est:filius fuit Achrisii.hic Anticliā Autolici filiā sumpsit uxorē:& ex ea suscepit Vlyssem & sorores eius:uiditq́ Vlyssem non sua sponte aduersus troianos euntē : tam q̄ diu uitā fessam laboribus traxit:donec post longos errores redeūtē cerneret:& iniurias ulciscentem.

De Echimene Laertis filia. Cap. XXXIX.

Echimenes filia fuit Laertis: ut in Odissea scribit Homerus: dicens: Simul cum echimeni longi pepli filia uenerabili: quã iuniorẽ genuit filiorũ: scilicet Laertes. hanc ut in eodem patet libro: parentes tradidere in coniugem cuidam qui Saminidis dictus est.

De Vlysse Laertis filio: qui genuit Thelemachũ: Telegonũ: & Auxoniũ. Cap. XL.

Vlyssis incliti hominis apud ueteres dubiũ genus est. Nã alii eum Sisiphi latronis fuisse filiũ dicũt. Seruius enim dicit Anticliam eius matrem ante nuptias cum Sisipho Aeoli filio concubuisse: & Vlyssem concepisse: qđ illi apud Ouidium aiax Thelamonius concionans obiicit dicens: Et sanguine cretus Sisiphio: qđ etiam Theodontius asserit dicens: Anticliam primo nupsisse Sisipho: & iam prægnans eo relicto ad Laertem uenisse: & ex cõceptu Sisiphi Vlyssem peperisse. Leontius uero dicit q̃ cum nupsisset Anticlia Laerti: & ad oraculum consulrum iret a Sisipho latrone: qui postea a theseo occisus est: capta & oppressa est: & prægnans effecta ex eo concubitu Vlyssem peperisse. Alii autem eũ Laertis filium dicũt: inter quos Homerus & Virgilius & inueterata sæculorũ pluriũ fama testatur: quorũ ego auctoritatem sequutus Vlyssem laertis fuisse filium dico. hic fuit homo sublimis consilii & prægrandis ingenii: fraude an uirtute plus ualens incertum. Hũc multimodũ persæpe uocauit Homerus: quasi ad omnia habentem modũ. Multa quidem perpessus omnia inita fortitudine superauit. Hic Penelopem Icari filiam iuuenis sumpsit in coniugem uirtute & corpore speciosissimam uirginem: & ex eo ilico telemachum suscepit filium. Tandem rapta Helena a Paride dum delectum græcorum faceret Palamedes: ut dicit Seruius ire ad troiam fugere conatus est: se insanum simulans: & ueniente ad ithaciam palamede animalia diuersi generis iugo iunxit ad aratrũ: & salẽ seminare cõpertus est. Verũ palamedes astutiã uiri suspicatus capto paruulo telemacho ad explorandam ingenii sui fraudem: cum aratro opponit. Vlysses autem uiso telemacho confestim dimouit aratrum: & sic cognitus in expeditionem ire coactus est: in qua Diomedis Etholi amicitiam summe perseuerante obsidione seruauit. Et cum Iphigeniam pro captandis uentis sub specie nuptiarum duxisset in sacrum: cum reliquis uenit troiam: ubi maxima cum solertia ad obtinendam cœpti uictoriam: opportuna plurima operatus est. Nam ut dicit Theodontius: suo opere factum est: ut Achilles a matre apud filias Lycomedis in habitu uirginali absconditus inueniretur: & in obsidionem etiam duceretur. Suo opere sagittæ Herculis: absq; quibus troiam capi non posse dicebãt: oraculo compertæ sunt: & a Philoctete etiam obtẽtæ & ad troiam delatæ. Suo opere Laomedontbeus cinis q̃ sup Scæa porta ilionis seruabat caute sublatus est. Post hæc ipse una cum Diomede fatale palladium ex troia rapuit. Sic & Dolone peremto: æque cũ Diomede explorator factus Rhesum Thraciæ regem obtrũcauit nocte: & albos eius equos anteq̃ Xanthum gustassent: eduxit in castra græcorum. Et nõnunq̃: ut dicit Seruius: habitu tectus mendici hominis uerbera uolens passus est: ut troiam explorator intraret: & comperta cũ fide rettulit: semel cognitus ab Helena. Præterea cum florida plurimum ualeret eloquentia: inter græcos & priamum regem pro concordia legationis officium gessit aliquando. Nec non in mediis aciebus quantum ualeret in armis ostendit sæpissime. Sic & in concionibus persæpe consilio græcos iuuit. simultates habuit cum palamede: eo q̃ inuitum traxisset in bellũ: & frumentũ portasset ex thracia: qđ ipse missus facere noluerat: q̃obrem mortem eius machinatus est fraude: ut supra ubi de palamede dictum est. Ad ultimum creditur hũc proditionem composuisse: qua arte Synonis: seu alia uia ilion captus & dirutus est. Capta deinde Troia pro armis Achillis in iurgium cum Aiace Thelamonio uenit: & tandem illa aduersus eum eloquẽtia sua obtinuit: & Orsilocho regis cretensium filio cæso: eo q̃ obstaret: ne sibi prædæ troianæ pars daret: ut reliqs dabatur principibus: & Polyxena occisa: atq; Astyanacte saxo illiso naues in patriã rediturus ascendit. Sed lõge illi a uoto contigit: multis quippe agitatus procellis in longissimos errores atq; peregrinationẽ decennẽ euectus est. primo aũt procellaꝝ ĩpulsu: ut ipsemet in Odyssea Alcioni Pheacum regi refert: ad Cicones delatus est: quos cum expugnasset: & Hismarum ciuitatem omnem uertisset in prædam: paucis ex sociis perditis ad lothophagos tempestate impulsus est: exploratoresq; quos miserat: cum Lotho gustato reditum nõ curarent: retraxit. in Siciliam inde delatus ubi antrum Polyphemi Cyclopis cum duodecim ex sociis intrauit: ex quibus cum sex deuorasset Cyclops: obruto ei oculo præusto fuste arietum pellibus inuolutus cum superstitibus sociis antrum exiuit Cyclopis. inde delatus æoliam ab æolo uentos in utrem coactos obtinuit. & cum iam Itachiæ pximus esset soluto utre a sociis thesaurum credentibus flante aduerso uento in æoliam repulsus est: ex qua ab Eolo pulsus nauigans die sexto deuenit ad lestrigonas. quos cum haberet aduersos perditis nauibus sociisq; cum sola naue sua fugiens deuenit ad cyrcẽ: quæ cum exploratores suos mutasset in beluas: ipse a Mercurio suscepto pharmaco ad illã accessit impauidus: & expedito gladio mortem illi minatus ẽ: ni e uestigio sociis primas redderet formas: qđ cum fecisset eius amicitia usus anno iam trãsacto: & Thelegono ex ea suscepto filio: cũ rennuisset ĩmortalitatem ab ea eruditus de agendis: Alpenore ob uiolentiam casu mortuo derelicto: nauem conscendit: & secundo uento impulsus nocte una ad oceanum usq; deuenit. quo peractis sacris a Cyrce monstratis ad ĩferos habuit aditum: ubi & Anticliam matrem & Alpenorem nuper præcipitatum inter alios inuenit. & de multis futuris a Thyresia uate certificatus est. inde reuersus ad nauem ad cyrcem rediit & sepulro Alpenore & prædoctus de futuris a Cyrce discedens: deuenit ad insulã syrenarum: ad quas ne posset diuertere: sociorum aures cæra obstruxit: & se malo nauis alligari iussit. & sic eis canentibus loca earum præteriit. ĩde scyllam transiuit atq; charybdim non absq; ingenti periculo & pari omnium labore: & cum ad ea loca uenisset: quibus a nymphis solis greges seruabantur: iussit nequis eos uiolaret. Quod cum eo dormiente famescentibus sociis suasisset Eurylocus: & ex gregibus animalia plura sumpsissent ei tempestatem intollerabilem impetrauere:

in qua cum fracta oatie omoes deperissent socii; ipse solus & nudus capto nauis malo.ix.diebus ab undis & uento agicatus est:& tandem ad Ogigiam depulsus insulam:a Calypsone nympha susceptus est:& ab ea.vii. annis detentus. Taodem eum ab ea ægre discessum impetrasset:& nauem cum sociis obtinuisset. Neptũnus infensus:eo ꝙ Cygnũ filiũ eius occidisset in pugna:& troiam quã ipse construxerat demoliri fecisset: Cyclopem filium orbasset:ab impetu maris fatigatum plurimo coegit:ut naui demersa nudum se præcipitem daret in undas:cuius natantis miserta Leucothoe uelum illi præstitit suum:cuius subsidiũ eum die tertia uenisset ad littus:& hostia fluminis Phœcicum itrasset:relecto uelo in mare inter frondes nemorũ se nudũ eomposuit: ubi a Nausithea fila Alcinoi compertus uestes accepit: & inde Palladis opere usq ad Arethim Alcinoi regis cõiugẽ deductus est: ubi meruit dona suscipere:& nauim & socios:qui eum usq Ithaciam reduxere:in qua dormientẽ cum donis deposuere.excitatus autem a Pallade præmonitus de agendis in mendicũ senicu lum transformatus:ad sub olcos deuenit suos:apud quos Telemachum uidit:& allocutus est. Tandem a Syboute porcario in patriam deducitur incognitus:ubi in propria domo a procatoribus Penelopis ignominiosa quædam perpessus est:& tandem ab Eurydia nutrice recognitus:inde ex cõposito arma eum filio & duobus subulcis confestum Vlyssem aduersus procatores assumpsit: eosq graui pugna omnes peremit. Esto Theodonrius dicat eum illos oculis priuasse:& in cancam deduxisse miseriam:ut in triuiis starent stipẽ querentes ob uictum:hinc uisa Penelope:Laertem senem uisurus accessit in uillam. Postremo dicit theodontius eum uariis exterritum somniis:quorum cum interpretationẽ quesisset:habuit in responsis ut sibi caueret a filio:qui recedens in loca abdita quãtũ potuit somniorũ portenta oitauit. Tandem Thelegonus:qui ei natus fuerat ex Cyrce cum eam querens uenisset Ithaciam:a domo eius fuit prohibitus. Qui ut erat robusti uigoris iuuenis multos ex prohibentibus occidit in finem: Vlysses in eum lœtiferum imisit telum, quod cũ euitasset Thelegonus eo reassumpto transmisit in patrem. Ex quo ictu cum se moritutum cognosceret Vlysses quisnam esset interrogauit:& cum eius nomen audisset:& patriam & filium cognouisset:cum præmõstrata nequisset effugere:diem clausit. Leõrius uero dicit eum casu a Thelegono eum quærẽte spina piscis uenenosa tractũ: & inde moetuum Longa equidem huius historie est:& succioctæ narracanõnullis imixta fictionibus:ex quibus pars maxima in præcedentibus ostensa est. Et ideo uideamus paucis quæ supersunt & primoquid uelint per uentos utre argentea cathena ligatos & solutos a sociis. Vultquidem Homerus in odyssea componere bonum uitũ:& inter alia uolens ostendere quid nobis nascẽtibus a diuina bonitate dono datum sit:dicit ab æolo.i.a deo uentos: idest concupiscibiles appetitus datus bouino in corio: idest in arbitrio uirilis ætatis:quæ fortis & constans esse debet: uti corium bouis est: & hi sunt argentea cathena ligati: idest famosa claræ uirtutis sonoritate:qua profecto nõnulli longe magis firmatum corium seruant:q̃ diuini amoris intuitu. Hãc tamen cathenam socii Vlyssis:idest sensus humani corporis ignauia nostra tationi imperantes soluunt prædam existimantes:idest arbitranres longe meliorem & dulciorem uitã in uoluptatibus nulla coactis regula q̃ eis ligatis in ratione solida.his tamen solutis dum in hãc & in illã labimur lasciuiã:isurgũt tempestates animo:idest rubores:repræhensiones:conscientiæ redargutiones; fluctuationes animi: mœrores; inopia; egritudines: & mille malorum species:quæ nos a prima:idest a quiete ammouent. Iuisse autem ad oceanum: & ibidem illi ad inferos iter apertum sit sacris arbitror Vlyssem ad lacum auernom in sinu baiano nocte una nauigasse:& ibidem occiso Alpenore obscœnum illud peregisse sacrum:quo manes euocantur ad superos:& de quæsitis haboisse ab imundis spiritibus responsum. Velum autẽ Vlyssi naufragio a Leucothoe præstitũ:nil aliud fuisse arbitror q̃ spem imotam:quã euadẽdi forti seruabat pectore:hæc egit ne desperando periclitaretur:quã quidem spem dum speratum obtinuisset retro reiecit.eum autẽ sæpissime adiutum a Pallade est:quia ab ea cum aduertentia sua instructus multa euitauit pericula:& multa egit sibi etiam opportuna.

De Telemacho Vlyssis filio. Cap XLI.

Telemachus Vlyssis fuit filius paruulus Penelopi matri a patre relictus: qui multa a procatoribus matris perpessus tandem una cum patre sumpsit ex omnibus ultionem.

De Telegono Vlyssis filio. Cap. LXII.

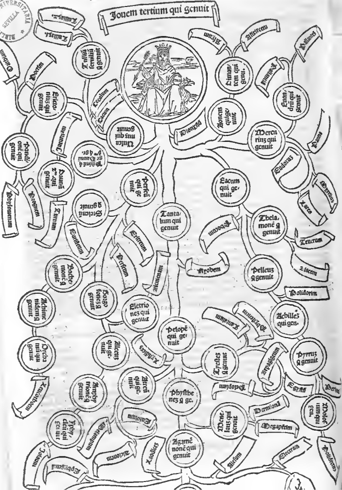
Telegonus Vlyssis & Cyrcis fuit filius: qui dum grandis uidere patrem quereret: eum iticognitũ occidit:in Italiam rediens Tybutim condidit:ut ait Ouidius: Et iam telegoni iam mœnia tyburis udi: Stabant agricolæ quæ posuere manus. Papias autem dicit eum ædificasse Tusculum.

De Ausonio Vlyssis filio. Cap. XLIII.

Ausonius filius fuit Vlyssis: ut scribit Paulus longobardus ea in historia: quæ de gestis longobardorum scripsit:dicens:ab eo omnem Italiam Ausoniam nuncupari. Titus Liuius autem aliter sentire uidetur in libro nonio ab urbe condita dicens: Minturnas & Vestinam ciuitates Ausonidum M.Pellio:&.C.Sulpitio consulibus ab eisdem proditione captas:& fere deletam Ausoniam gentem:& sic illa particula Italiæ fuit ausonia. Ego hunc Ausonium puto eum latinum fuisse:quem Cyrcis & Vlyssis uolunt quidam fuisse filium ex Marica nympha susceptum:dicens: cum teste Seruio: Marica dea sit littoris mynturniensium iuxta Lyris fluuium. Nos & si multi ex Iouis prole supsint:finem huic facientes libello:paululum quiescamus.

Explicit liber undecimus.

Bis senus Jouis octo notat cum semine natos.

Genealogiæ deorum gentilium Liber duodecimus. Prohœmium.

SI post longū prædestinati agri discursum rex illustris:& si iter in finē nō uenerit:conceditꝰ aurigæ discreto anhelos equos curru dimouere & illos aliqūsper uagos exonerare uesicā pmittere:& recēti fluuio:atq; florido recreari prato:dū ipse apud mercennariū hospitē potu sibimet parcit & somno: & aratori instructo q̄q̄ oīs ager uomere scissus nō sit:pte adhuc diei supstite iugo boues soluere:& in quietē & pascua ire pmittere:dū ipse leni blandiente aura fusca sub nemoꝝ umbra:iā satur cantu rudi:duros conatꝰ obliuisci labores. Necnō & egregio belloꝝ duci posito in finē certaminis itum nō sit:fessos & sanguine graues dato signo reuocare milites:ut & a periculo cladis retrahat & restauraris ocio uiribus:eos alias in hostes acriores imittat. Quis mihi non eē fas dicet: esto in finem numerosæ prolis cretensis Iouis nō uenerim:parte tamē maxima recitata:subsistere paululū:& q̄si ad certā ueneri metā resipiscereꝰ Nemo arbitror iuste:morē igꝰ alioꝝ secutus nō aliter q̄ i certū & isignē terminū deuenissem. Labore attritus in Ausoniā litus q̄uis iportuosum:subsisti arbitratus isuper qđ breuioribus distinguitꝰ signis: itellectu facilius capitur & tenacius memoriæ cōmendatur. ibidē dū non fessos oculos in circuitu ducerē. cœpi ueteꝝ pspectare uestigia reꝝ. Hic.n. ueteres cumæ calchidēsiū opus:dædali tēplū:Miseni tumulus atq; lucrinæ aq̄ admiratōe tenebātaīum.& ex opposito īarime uetus simiaꝝ hospitiū:& ex inarime excussa pchita distrahebāt. Sic sonātes reuolutōibus æstuātiū fluminū Vulturni fauces atq; lyris fusini nebulæ & literni paludes exilio & morte āplissima uiri primi africani nobilitatæ: & i cōspectu fere. M. Scauri uillula suo adhuc isignis noīe atq; formiatū fere deleta uestigia:& lōgiuscule in radicibus mōtiū calenus:stelenates: atq; cāpanus agri mira fertilitate cōspicui:& supeminētia agris oppida suessa. Theanū: sidicinū: Caselinū:Thelesiæ:& alia plura tā Romanoꝝ q̄ Carthaginēsiū monimēta:necnō & multa:quoꝝ lōga magis q̄ utilis huic opi eēt historia. O q̄ lætabar aīo Italiā meā uidere claris opibus nō rātū æquasse:sed loquacē supasse græciāꝰ Veꝝ cū iā breui quiete recreatus aīus uires i laborē pmitteret reinteraui uolēs mare uehiuolū:& in phrygiā usq; deuectus sumpsi mentē Tātali: aliorūq; quorūdā ex filiis Iouis plē exqrere atq; describere. Qđ ut pagā ille faciat p̄cor: qad ictum uirgæ seruitoris sui Moysi sitienti populo aquas affluēter emisit ex rupe.

De Tantalo. xxx. Iouis filio: qui genuit Nyobem & Pelopē. Cap. I.

TAntalus ut dicit Lactātius filius fuit Iouis ex Plote nympha susceptus. Hūc dicit Eusebius Phrygum fuisse regē regnāte Erithteo athenis. Et huic ob raptū Ganymedē bellū fuit aduersus troiū Dardaniæ regē:& Ganymedis patrē. uolūt p̄terea hūc deos in cōuiuio habuisse:eisq; ut expientiā detratis eoꝝ assumeret occiso filio illū mēbratim discerptū coctūq; apposuisse comedēdū: qui cū abhorruissent cibū nō solū abstinuere:sed collectis in unū mēbris puerum in formā pristinā reduxere: & reuocata per Mercuriū ab īferis anima:eā illi restituere. Sane cū aduerterēt humerū deesse puero: quē deuorauerat Ceres:loco cōsumpti eburneū refecere. Tantalū aūt deiecere ad īferos:raliq; dānauere supplicio ut fluuio ad os usq; demersus:siti uexaretꝰ assidua:& dū os forte declinaret in potū aquæ fluminis etiā declinarent: in tantū ne illas posset attingere. Desup aūt arbores pomis onustas addidere:quæ ad os eius usq; descenderēt ipse tamē īgenti & cōtinua percitus fame dū illa carpere conaretꝰ se rādiu extollerēt q̄diu ipse ut cōtingeret laboraret. Et sic factū est ut inter poma & aquas positus fame sitiq; uiuēs depeat infœlix hō. Nūc qd sentiendū sit ex his aduertēdū:& cōcesso eū Iouis fuisse filiū:seu uerū:seu ob aliquā similitudinē attributum. Et quæ ad Ganymedē spectāt ubi de Ganymede posita sint. Dico eū ob id diis filiū apposuisse dictū: qa cū auarissimus homo fuerit:& rem domesticā plurimū augere curauerit:frumēta:ex qbus popularē exhauriebat pecuniam nō aliter q̄ filiū diligebat:quæ tunc diis apposuit dū cultis agris iniecit: & iniecta qdē sulcis in cōspectu supoꝝum sunt:quæ eisdē agētibus supis in frugē uenientia pristinā reassumūt formā. Verū humerus. i. semē deuoratus a cerere. i. terra cōsumptus eburneus restauratꝰ:dū increscēte segete nutrimēti robur imittitꝰ. Suppliciū autē huius ostēdit liquido auari hoīs detestabilē uitā. Dicit enī Fulgētius Tantalū interp̄rari uisionē uolentē qđ optime cōpetit unicuiq; auaro:non enī aurū & amplā supellectilē congregat:ut eis utatꝰ:qnimo ut illā intueatꝰ:& cū pati nō possit sibi quid boni ex cōgestis diuitiis facere eis imixtus fame piclitatur & siti.

De Nyobe Tantali filia & Amphionis coniuge. Cap. II.

NYobes filia fuit Tantali & Taygete:ut apud Ouidiū ipsa testatur dicens:Mihi Tātalus auctor:Cui licuit soli superum contingere mensas. Pleiadum soror est genitrix mea.& cætera. Sed salua reuerentia Ouidii. pater huius non fuit ille tantalus qui amicus deorum fuit. Nam ille fuit homo pius & corinthiorum rex & tempore prior. Lactantius autem dicit hanc filiā fuisse Tantali & Penelopis. Hæc ut placet Theodontio nupta fuit Amphioni regi thebanū:ut faueret Amphion partibus Pelopis bellū gerentis aduersus Enomaum elidis regē & pisæ. Ex quo Amphione ipsa peperit septē filios: totidēq; filias. esto Homerus in Iliade tātū duodecim fuisse filios dicat. hæc elati spiritus mulier sacrificātibus thebanis iussu Manthonis filiæ tyrhesiæ latonæ cœpit eos acriter increpare uerbis:& se Latonæ p̄ferre: quā ob causam indignata Latona & filiis questa factum est:ut ludentibus filiis atq; filiabus in campis apollo filios & Diana filias occideret: qui apud Siphylonem montem fuere sepulti. Nyobes autē orbata uiro & filiis apud urnas eorū in lapidem uersa obriguit. De filiis & Amphione supra dictum est. Eam autem in lapidē uersam Tul. ubi de q̄stionibus tusculanis fictū arbitratꝰ: ppter eius æternū in luctu silentiū. Verū huic fictio-

ni Theodŏtius addit dicẽs eius adhuc statuã in Siphylo apparere lapideã : & adeo tristẽ:ut lachrymis exist/ meť deficere:qđ prӕter naturã nõ est. Potuere qppe ueteres ad memoriã ingentis ĩfortunii supbӕ mulieris in Siphylo lapideã apposuisse flẽtis mulieris statuã:& cũ frigidӕ cõplexionis sit lapis ĩsurgẽtibus in eũ uapo/ ribus ex terra humidis lapidis frigiditate soluũtur in guttas aqueas ad instar lachrymarũ:& hinc forsan ar/ bitrantur ignari Nyobem adhuc flendo deficere.

De Pelope Tãtali filio:q genuit Lysidicẽ Atreũ Thiestẽ & Physthenẽ. Cap. III.

PElops filius fuit Tãtali & Taygetӕ:& ut ait Barlaam hõ belloꝝ fuit:& ĩsignis plurimũ. Qui cum apud Phrygas regnaret bellũ habuit aduersus Eonomaũ regẽ Helidis atq; Pysӕ:qđ qdẽ memo/ tabile fuit:& pmaximũ:ut scribit Thucidides. Belli causam dicit Paulus fuisse hippodamiã Eno/ mai filiã a Pelope dilectã:atq; in cõiugiũ postulatã & denegatã. Dicit enĩ Seruius huius Hyppoda miӕ multos fuisse petitores ob ĩsignẽ eius pulchritudinẽ:qbus ab Enomao ea lex ĩdicta ẽ : & id ĩ/ de sequutũ qđ supra scribiť ubi de Hyppodamia. Sed Barlaam dicit nõ sic se habuisse negociũ:qnĩmo cum Pelopi uidereť ĩhumatia conditio:aduersus Enomaũ arma mouit:& magnis hincinde conuocatis subsidiis fraude Myrtili prӕfecti armoꝝ Enomai astutia Pelopis corrupti eum supauit. & sic Hyppodamia & regno potitus Myrtilũ postulantẽ ,pditionis prӕmiũ deiecit in mare. Hũc dicit Eusebius in libro tẽporũ Hyppo/ damiam uxorẽ duxisse regni Priti argiuoꝝ regis. anno. xiiii. qui mũdi fuit annus. iii. mil. decc. lvii. & paulo/ ante dicit regnãte Lynceo atgis Pelopẽ apud argos regnasse annis. liii. & eos a suo noie pelopõnẽses denoias/ se. Dicit etiã Acrysio regnãte Argiuis Pelopem olympiis ĩterfuisse : & postea aduersum Ilion arma mouisse eũq; a Dardano expugnatũ anno mũdi. iii. mil. decc. lxxxi. cũ legatur diu ante fuisse Dardanũ. Ego autẽ tam discordãtium opinionũ ueritatẽ ignoro. huic ex hyppodamia plures fuere filii.

De Lysidice Pelopis filia & Electrionis coniuge. Cap. IIII.

LYsidicen dicit Lactantius ex Hyppodamia filiã fuisse pelopis & Electrioni nuptã : ac ex eo Alcmenã peperit Herculis matrem.

De Atreo filio Pelopis:qui genuit Alceonum:Melampum:& Eusolum. Cap. V.

ATreus Pelopis & Hyppodamiӕ fuit filius:qui ut ex uerbis Senecӕ poetӕ in tragœdia Thiestis pci pi põt:una cũ Thyeste fratre apud pelopõnesũ regnauit. alternis tamẽ uicibus:sed tandẽ inter eos nata discordia est:cuius talẽ dicit Lactãnus fuisse causam. Cõstat enim ut supra dictũ est a pelope Myrtilũ Mercurii filiũ in mare deiectũ atq; necatũ:qđ ӕgre ferẽs Mercurius inter atreũ & Thye/ stem tãtũ iniecit zinzaniӕ:ut hostes efficerenť. Insup erat apud atreũ aries:de quo sic Seneca tragi cus. Est pelopis altis nobile in stabulis pecus Archanus aries ductor opulẽti gregis: Huius per oẽ corpus ĩfu/ sa coma depẽdet auro: Cuius e tergo noui aurata reges sceptra tãtalia gerũt. Possessor huius regnat:hũc tan/ tӕ domus Fortuna sequiť tuta seposita sacer. In parte carpit prata q̃ claudit lapis:Fatale sacro pascuũ muro te gens & cӕtera. Hũc habere cupiẽs Thiestes arbitratus est posse p cõcubitũ Meropis Atrei cõiugis obtinere: nec defuit sceleri locus. nã ex ea & filios cõcepit:& illã eripuit uiro:ex quo in bellũ uenere fratres & pulsus re/ gno Thyestes ẽ. Sed Atreus nõ cõtẽtus fratris exilio illũ ficta gratia reuocauit:& credulo tres filios decoctos ĩ cõuiuio apposuit:& eoꝝ sanguinẽ poculis mixtũ illi dedit ĩ potũ : repletoq; tã scelesto cibo capita manusq; natoꝝ ĩfœlici pñ iussit apponi:atq; qđ comedisset detegi: Qđ cũ fieret aiũt solẽ surgentẽ in ortũ retrocessisse: scelus uidere fugientẽ. Hũc tamẽ Atreum:ut dicit Lactantius Egistus Thyestis filius ĩteremit. Aureũ uellus in hac historia fictũ sic intelligendũ arbitror:ut intellexisse uidetur Varro : ubi de agricultura dum dicit pe/ cudes propter caritatem aureas habuisse pelles ; ut argis atreus:quã sibi Thyestem subtraxisse queritur. &c. Vel potius pro ariete isto auri uelleris thesaurus ĩtelligendus:quo reges plurimũ ualent:& absq; quo oppor tuni sumptus ad bella & ad splendorem regium sustẽtandũ fieri nõ possunt. Sol aũt in ortus suos reuolutus eclypsim ea tẽpestate fuisse demonstrat:quӕ cũ eẽt hominibus ĩcognita monstruosa uisa est. Dicit tamẽ La/ ctantius hãc ab Atreo Mecœnis pdictã & primitus adinuẽtã:cuius cũ cerneret approbari dicta Thyestes inui dẽs ex urbe discessit.

De Alceone Melampo & Euiolo filiis Atrei. Cap. VI.

ALceon Melampus & Euiolus fuere fratres:& ut asserit Cicero ubi de naturis deorũ:Atrei fuere filii: quos dicit apud graios inter dioscortes numeratos. Quãobrem celebres fuisse uiros credendum est cum ex his fuerint castor & pollux:de eis autẽ nil amplius reperitur.

De Thyeste Pelopis filio qui genuit Tantalũ Physthenem Arpagigem Pelopiam & Egistũ. Cap. VII.

THyestes Pelopis & Hippodamiӕ fuit filius. cui aduersum fratrẽ Arteum quӕ dicta sunt supra fue runt odia:qui cũ iam dicta passus esset a fratre:uindictӕ auidus oraculum consuluit:a quo respõ/ sum habuit ex se & pelopia filia sua nasci posse qui filiorum ulcisceretur mortẽ. Qđ cũ audisset:ut qui erat in scelera:& potissime in libidinẽ pronus:cõfestim in amplexus filiӕ uenit:& ex ea filium suscepit Egistũ:qui postea iterfecit atreũ:stuprauit clitẽnestrã etiã Agamẽnonẽ ĩteremit.

De Tantalo Physthene & Arpagige filiis Thyestis. Cap. VIII.

TAntalus Physthenes & Arpagiges filii fuerunt Thyestis ex coniuge Atrei suscepti ut per uerba Se necӕ poetӕ in tragœdia Thyestis comprӕhenditur: esto duos tantum nominet Tantalum scili/ cet dum dicit. primus locus ne deesse pietatem putes auo dicatur Tantalus prima hostia est: dein/ de nominat phisthenem dicẽs. Tunc ille ad horas Phystenem sӕuus trahit. Adicitq; fratri &c. Ter tium pueꝝ uocat dũ dicit ferrũq; gemina cӕde pfusum tenẽs. Oblitus in quẽ rueret ĩfesta manu. Exegit ultra corpus ac puer stati pectore receptus ensis a tergo extitit. Cadit ille &c. Tertiũ hunc pueꝝ. Thyo

dontius dicit Arpagigem nuncupatũ:& sic ex eis præter patrui crimen & patris escã nil legitur.

De Pelopia Thyestis filia. Cap IX.

PElopia dicit Lactantius filia fuit Thyestis. ex qua matre nõ dicit. hanc ut ipsemet Lactantius asserit: Thyestes responso desuper dicto habito oppressit:& ex ea filius natus est:quẽ ipsa rubore sceleris cõfestim feris exposuit. Et sic apparet ob luxuriã Thyestis non ob respõsum oraculi a Thyeste in concubitũ filiæ itum:responsum aũt oraculi ad palliandã Thyestis ignominiã post cædẽ suoꝝ ab Egisto factã cõpertũ est.

De Egisto Thyestis filio. Cap. X.

EGistus filius fuit Thyestis ex Pelopia eiusdẽ Thyestis filia ut ipsemet testat̃ in tragœdia Senecæ dicens. Coacta fatis nata fert uterũ graue. Me patre dignũ uersa natura ẽ retro &c. Hic quãcito natus fuit a matre ob pudorẽ ignominiosi criminis in syluas deiectus est:ut delaceratus a beluis turpitudinis aui parentisq; atq; matris pariter & sororis uiuens:testimoniũ nõ præstaret. Sed aliter factũ est. Nam seu beneficio pastoꝝ:seu sic permittente deo capratũ sponte contigerit a capris ubera præstãtibus in siluis nutritus est:& inde dictus Egistus ab ege.s.capra nutrice. Is tandẽ a suis cognitus & ĩ regiã deductus dum creuisset essetq; in paruo precio rerum præteriratum iam cõscius seu patre impellẽte:quod magis creditur. ut Lactantio placet:Atreum occidit:cui Thyestes occupata regia successit:tãdem iam Thyeste mortuo cum regnarent Agamennon & Menelaus & ob raptam Helenam in Troianũ iuisset excidiũ. Egistus:ut Leontio placet:suasionibus Nauplii in amplexus optantis Clitemnestræ deuenit:& postremo redeuntem Agamennonem a desolatione ilionis immane ausus facinus illum fauenre Clitemnestra trucidauit & regiã Pelopis septem tenuit annis. Ad ultimum ab Horeste Agamennonis filio una cum adultera Clitemnestra nullo remanente ex eo superstite obtruncatus est.

De phystene Pelopis filio qui genuit Agamennonem & Menelaum. Cap. XI.

PHysthenes : ut ait Theodontius filius fuit Pelopis & Hippodamiæ : qui cum iuuenis moreretur Agamẽnonẽ & Menelaũ filios suos paruulos cõmẽdauit Atreo fratri suo:qui illos suscepit:& ĩ filios educauit:& ob id abolita tractu temporis physthenis memoria Atrei filii habiti sunt: & Atrides ab omnibus appellati.

De Menelao Physthenis filio q genuit Hermionã & megapentim. Cap. XII.

MEnelaus Lacedæmonũ rex:ut Theodõno placet:filius fuit Physthenis & fr̃ Agamẽnonis. hos Seneca in tragœdia thyestis uidet̃ oĩno tenere filios fuisse atrei:in cuius ꝑsona sic ait. Cõsilii Agamẽnõ mei sciens minister fiat:& patris cliens. Menelaus assit prolis incertæ fides. Ex hoc petat̃ scelere si bella annuũt:& gerere uolũt odia:si patruũ uocant pater est.&c. Et sic atrei ex Merope uidentur filii:teneat qđ mauult lector. Menelaus autẽ : ut eusebius ostendit in libro temporũ:Atreo & Thyeste uiuẽnbus Lacedæmonũ rex dictus est:anno mũdi.iii.mil.dccc.xcvii. Cum Agamẽnon qui Thyesti successit secundũ Homerũ regnare cœperit Mecœnis anno mũdi.iii.mil.vii.fuit huic Helena Iouis filia cõiunx:quã anno primo regni Agamẽnonis:& secũdũ Eusebiũ.x. Menelai:ut ait Dares phrygius:absente Menelao:qui ad Nestorẽ pylon iuerat: Paris legatus missus ad Castorẽ & pollucẽ rapuit ex isula Cytherea sub oppido heleno:ea etiã cõsentiente:existẽnbus fratribus & Hermiona apud Agamẽnonẽ. Dites uero dicit illo tũc Menelaũ cũ Agamẽnone cretã iuisse diuisuros thesauros:quos sibi deposuerat Atreus. Hinc factum est ut fratris cõsilio Menelaus cõquereretur græcis ꝑincipibus. Venĩ cũ frustra legationibus obsidione demũ repetita est Helena:& post decẽniũ fraude magis q̃ uiribus capta Troia reassumpta est & restituta Menelao: qui cũ ut cæteri nauim intrasset patriã periturus tẽpestate actus:ut scribit Eusebius:ad Tuorim regẽ ægypti quẽ pollybiũ appellat Homerus cũ ea deuectus est:& a protheo uate:ut per Homerũ patet in odyssea:consilio sumpto postq̃.viii.annis errasset in Lacedæmoniã redit Agamẽnone diu ante cæso : & illis forte diebus Egisto. Qui tandẽ illi successerit:quo uel qua morte diem clauserit non inueni.

De Hermiona Menelai filia & Pyrrhi & ĩde Horestis cõiuge. Cap. XIII.

HErmiona:ut Ouid. testat̃ in epistolis Menelai fuit filia ex Helena. Hæc aũt horesti filio agamẽnonis desponsara fuit. Porro Pyrrus cum occiso agamẽnone regiã occupasset Egistus:& fugisset horestes:andromacha olim Hectoris cõiuge:quã a Troia duxerat:heleno cõcessa:hanc horesti subripuit & sibi coiugio copulauit:attamẽ eo postea ab horeste occiso in eiusdẽ horestis cõiugiũ redit eiq; pepit Horestẽ filiũ.

De Megapẽthi Menelai filio. Cap. XIIII.

MEgapẽthis dicit Theodõtius filius fuit Menelai ex Lydia captiua susceptus post raptã helenã : qđ homerus testari uidet̃ ĩ odyssea dũ dicit. Filio aũt a sparte alectoris accepit filiã. Qui ipsi unigenitus fuit fortis Megapẽthis a serua. helenæ autẽ diũ filiũ nõ dederãt:postq̃ ꝑimo genuit hermionã filiã desideratiuã:quæ formã habebat aureæ ueneris. Et sic per hos patet etiã menelaũ megapẽthi cõiugẽ dedisse filiã Alectoris spartani: cuiꝰ nuptias celebrãtẽ telemacus ulyssis filiꝰ ueniẽs ex Ithaca cõpit.

De Agamẽnone Physthenis filio : qui genuit Iphigeniã Chrysothemitu Laodicẽ Hiphianassam Electrã Alesum & horestem. Cap. XV.

AGamẽnon Physthenis fuit filius: ut supra:& atreo paruulus derelictus:fuit hic Mecœnarũ rex & Thyestis successor:ut i ilyade ẽr sentire uidet̃ homerus ubi de sceptro agamẽnõis: multos describit uersus fere hoc dicẽtes. apud Troianã in cõcione græcorũ ꝑsidens agamẽnon sceptrũ tenebat: quod uulcanus artifex fecerat: illudq; dedit ioui Saturnio. Postea iuppiter cõcessit Diactoro argiphonti. Hermias autẽ rex dedit pelopi phisipo:postea pelops dedit atreo : q moriẽs Thyesti bellicoso reliqtq; thyestes reliqt agamẽnoni multis isulis & argo ĩperãti.&c. In qbus uerbis non seruat̃ genealo-

giæ descriptus ordo: quē latinorū auctoritatem describens sequutus sum. Cœpit autē regnare Agamēnon secundū Eusebiū anno mūdi. iiii. Mil. vi. quo anno helena rapta ē. & græcia oīs in Troianos excitata pari oīum cōsensu cōgregatis in aulide nauibus: & exercitui īperator factus in bellū perrexit. Cliténestra cōiuge relicta: ex q̄ iā plures susceperat filios: & apud troiā labores multos passus. quorūdā etiā principū simultates pertulit: qbus agētibus īperio depositus est: & illi Palamedes suffectus: q crimīe Vlyssis occisus Agamēnon maiori sua gloria in īperiū reassūptus ē q̄ ignominia depositus. Sustinuit p̄terea īdignatiōes achillis ob bryseidā illi a se sublatā. Tandē capto Ilione atq; dirupto: cū illi cessisset ī sorté cū præda plurima Cassandra Priami filia naues in patriā rediturus ascendit. Verū tempestate actus fere per annū errauit: ut scribit Homerus: anteq̄ ueniret in patriā. Interim autē: ut idē testat̄ Home. Egistus Thyestis filius rū tacite oīa occupasset: positis p̄ litius speculatoribus: & audito ab eis Agamēnonis reditu uiginti ex amicis suis in insidiis posuit: & ipse cū comitatu reliquo ficta amicitia illi obuius factus est: & īgēs ei parauit cōuiuiū In quo Cliténestræ cōsensu illū cū sociis epulātē occidit. Seneca aūt poeta aliter de morte eius sentire uidet̄: ea in tragœdia: cuius titulus est agamēnon. dicit. n. Cliténestrā acri dolore agitatā: q; Cassandrā Agamēnon secū traheret. Ego autem credo cōmissi sceleris timore: & cū Egisto adultero esto primo discorde: sed in cōcordiā: ut p̄cipit̄ reuocato ea die: q̄ in patriā īntrauit domū parato Cliténestra cōuiuio: & ipse Agamēnon dū picta ueste sublimis iaceret Priami superbas corpore exuuias gerēs ei detrahere cultus hostiles uxor iubet: & īduere potius cōiugis fidelis manu textos amictus. Verum induta uestis exitū manibus negat: caputq; laxi & inuii claudūt sinus: & tūc autit tremēti semiuir dextra latus Agamēnonis: eūq; īterfecit ueste inuia inuolutum.

De Hiphigenia Agamēnonis filia. Cap. XVI.

Hiphigenia Agamēnōis filia fuit: ut ī agamēnōis tragœdia testat̄ idē Seneca. Hāc tamē alii Hiphianassam uocāt: ut Lucre. dicēs: Aulide quo pacto triuiai uirginis arā Hiphianassai turparēt sanguine fœdi. Hæc īsignis pulchritudine uirgo fuit: de qua Seruius talē refert historiā. Græci troiā ituri cū ad aulidē deuenissent: agamēnon Dianæ ceruū occidit ignarus: q̄obrē irata dea flatus uentoꝝ remouit: & iō cū nauigare nō possent: & pestē īsup sustinerēt: oracula cōsulta dixerunt Agamēnonio sanguine Dianā eē placandā. ergo cū ab Vlysse p̄ simulationē nuptiarū adducta Hiphigenia: & iā ut īmolaret̄ eēt altaribus admota numinis miseratiōe sublata ē: & cerua supposita. Vnde Oui. Victa dea ē: nubēq; oculis obiecit: & īter Officiū turbāq; sacri: uocesq; p̄cātū Supposita fert̄ mutasse micœnida cerua. &c. Virgo aūt: ut Seruius asserit: ad tauricā regionē trāslata ē: & Thoāti regi tradita: & īde dictiæ dianæ sacerdos effecta: & cū secūdū Statutā cōsuetudinē hūano sanguīe numē placaret. agnouit fratrē Horestē: quē diu nō uiderat: q accepto oraculo carēdi furoris cā cū amico pilade colchos petierat: & cū his occiso thoāte simulachꝝ sustulit abscōditū fasce lignoꝝ: & sic ad laconas Diana trāslata ē: Hiphigenia reportāte. Quid deīde de hiphigenia sequutū sit: nusq̄ cōperisse memini. Quod supra dictū est Dianā loco hiphigeniæ posuisse ceruā humanū fuisse artificium credēdum est: q; ut populus oīs Agamēnoni esset obediēs adinuētū est eū. s. filiā īmolasse: quæ medio in tumultu sublata: ne fraus aperiri posset in longinquā regionē trāsmissa: & sub umbra sacerdotii seruata est.

De Chrysothemi Laodice & Hiphianassa filiabus Agamēnonis. Cap. XVII.

Chrysothemis Laodices & Hiphianassa agamēnonis fuere filiæ & Cliténestræ (ut arbitror) cū ex eis unā: quā mallet agamēnon apud Homerū Achilli offert dicēs. Gener mihi erit: honorabo aūt eū similē horesti Qui mihi unigenitus nutrit̄ abūdāna in multa. Tres mihi sūt filiæ in atrio bene facto Chrysothemis & Laodices & hiphianassa. Leontius tamē dicit hāc hiphianassam hiphigeniam eē: qd̄ ego nō credo. Quō enī dixisset agamēnon hiphigeniā domi eē: quā sciebat in sacris p̄ uēns q̄rendis: aut occisā: aut alibi clā delatā.

De Electra agamēnonis filia. Cap. XVIII.

Electra agamēnonis & Cliténestræ fuit filia: ut liq̄do patet p̄ Senecā in tragœdia agamēnonis: in q̄ p̄cipit̄: q̄a ab agamēnone troiā eunti parua relicta sit domi. Hæc cū patrē occisum cerneret Strophilo phocēsi agamēnonis amico clā cōmēdauit horestē: & īde matrē ob p̄petratū scælus īcrepauit aspe: quā ob causam Cliténestra iubēte in carcerē deducta est. Quid tandē ex ea sequutū sit legisse nō memini.

De Aleso agamemnonis filio. Cap. XIX.

Alesus filius fuit agamēnonis: ut satis clare dicit Vir. Hic agamēnonius troiani noīs hostis Curru iungit alesus equos. &c. Ex qua tamē matre susceptus sit in dubiū uertit̄. Nā alii dicunt eū ex bryseida natū: alii ex Cassandra: qd̄ ego nō credo. nō enī ex Cassandra natus potuisset aduersus æneam fauisse turno ætate nō patiēte. Hūc Theodōtius arbitrari uidet̄: cū Cliténestra sensisse aduersus patrē: & ob id & Cliténestræ filiū: & patria pulsum: qui quacūq; ex causa patriā liq̄rit in Italiā uenisse Vir. asserit & apud Massicū cāpaniæ montē consedit: ac inde tanq̄ troiani noīs hostis uenit fautorq; aduersus Aeneā partibus Turni. Ouidius uero ubi de fastis uidet̄ existimare eū faliscos condidisse: & ob id dicit Venerat atridæ fatis agitatus alesus. A quo se dictā terra fallisca putat &c. Posteritatis aūt eius nulla extat memoria

De Horeste Agamēnonis filio q genuit Chisamenē Corinthū & Horestē. Cap. XX.

Horestes Agamēnonis & Cliténestræ fuit filius: ut satis in præcedētibus ostēsum ē: huic dicit Theodontius Hermiona Menelai & Helenæ filia paruula adhuc desponsata est: cū & ipse paruulus esset. Hic tandē occiso ab Egisto Agamēnone studio Electræ sororis suæ a Strophilo phocēsi clā Micœnis subtractus & asportatus atq; seruatus ē quærētibus eū ī mortē m̄re atq; Egisto. Qui cū tractu t̄pis excreuisset captato cōmodo Hermiona sibi iā a Pyrrho subtracta in ultionē p̄rnæ cædis surrexit: & Egisthū adulterū: cū. vii. iā regnasset ānis una cū Cliténestra m̄re occidit. Quo facto aiunt cōfestim in furiā deuenisse cū sibi uideret̄ iminere: occisæ m̄ris imaginē facibus & serpētibus armatā: & ei continuū mi-

nitantem exitium:ut dicit Statius:Armatã facibus matrem & serpentibus atris.Cum fugit:ultricesq͂ sedent in limine diræ &c.Cui Pylades Strophii filius:qui tẽpore paternæ cædis transfugauerat iunctus promissa il li salute cum eo ad aram dictynæ Dianæ i colchos cõfugit & ibi resipiuit Horestes:submouitq͂ ab infestatiõe tali matrẽ:& sorore cognita Hiphigenia quæ ibidẽ deæ sacerdos erat:occiso Thoante rege & simulacro deæ rapto atq͂ i fasce lignoꝝ delato secundũ quosdã in regnũ redut : & fraude Macharei sacerdotis pyrrhũ Achil lis filium i templo Apollinis iteremit:& sibi Hermionem coniugem reassumpsit.Alii uero uolunt eũ anteq͂ in regnum redisset i Italiã deuenisse:& haud longe a Roma apud Ariciam Dianæ simulacrum collocasse:& impia statuisse sacra.Sed quãdocũq͂ hoc factum sit eum post occisum Egistũ regnasse annis.xv.affirmat Eusebius i libro tempoꝝ:& anno.xxi.regni Demophoontis regis athenaꝝ occidisse Pyrrhũ.Solinus uero in libro quẽ de mirabilibus scripsit:dicit eũ post occisam matrẽ profugũ Hermionam in omnes casus habuisse sociã.quo autẽ diem clauserit etiam in dubium uertitur.Cum dicat Seruius ossa eius iam Roma condita ab Aricia Romã translata & sepulta ante tẽplum Saturni quod est cliuum capitolinũ iuxta Concordiæ templũ. Solinus autem ubi supra dicit q͂ olympiade.lviii.ossa eius a spartanis oraculo monitis Tegei iuenta & tantæ magnitudinis fuisse ut iplerent longitudinem cubitorum.vii.

De Thysamene Horestis filio. Cap. XXI.

Hysamenis:ut scribit Eusebius:filius fuit Horestis & ei successit in regno.

De Corynthio Horestis filio. Cap. XXII.

COrynthus filius fuit Horestis ut dicit Anselmus eo i libro quẽ scripsit de imagine mũdi:i quo asserit eũ corynthũ achaiæ ciuitatẽ fecisse & suo noĩe nuncupasse:& hoc idẽ affirmat Geruasius tilli beriẽsis.Qui esto noui sint auctores : nõ tamen paruæ sunt grauitatis.Præterea & Isidorus i libro Ethi.dicit.Corynthũ i achaia cõdidit corynthus Horestis filius.Ego ãt conditã nõ credo:sed forte restauratã: cũ scribat Eusebi.i libro tempoꝝ eã diu ante a Sysipho cõditã & Ephyrã appellatã.

De Horeste Horestis filio. Cap. XXIII.

HOrestes:ut Solinus de mirabilibus mundi testatur: filius fuit Horestis ex Hermione:& ab eo affirmat populos qui horestides appellant denominatos dicẽs sic.Micœnis profugus matricida cum abscessus lõgius destinasset natũ sibi i Emathia paruulũ de hermiona:quã i omnes casus sociã adsciuerat:hic mandauerat occulendũ.Adoleuit & i spiritũ regii sanguinis nomẽ patris sui referens occupatoq͂ q͂cquid est:qđ procedit i macedonicũ sinũ & adriaticũ salum:quã cui iperitauerat Horestiã dixerat.De hoc ego nil ulterius legi:i longã tamen posteritatẽ deuenisse suos creditum ẽ adeo:ut affirmet trogus Pompeius Pausaniam Philippi regis macedonum occisorem ab horeste originem duxisse : sed quibus mediis uetustate agente non reperitur.

De Dionysio.xxi.Iouis filio. Cap. XXIIII.

DIonysius:ut i libro de naturis deoꝝ scribit Cicero:Iouis & Lũæ fuit filius:quẽ ego idem cum Baccho dicerẽ:si nõ essent i matre dissimiles: cũ ipe idẽ Tullius fieri ei orgia arbitret.Possibile tamen ẽ ut sic sit fictiõe mutata:dũmodo utrũq͂ pro uino nõ pro hoĩe assumamus.Nã iuppiter.i.calor dici:& luna rore & humectatiõe nocte uites fouẽt:& ad icremẽtũ atq͂ maturitatẽ uuas deducũt. Et sic hic erit q in culmine colit nysæ altero ex Parnasi mõtibus uerticibus Baccho: eo q͂ uinetis abundet consecrato:& dicetur Dionysius quasi nysæ deus:nam dios græce latiẽ sonat deus.

De Perseo.xxii.Iouis filio q genuit Gorgophonẽ:Stelenũ:Erithreũ & Bacchemonẽ. Cap. XXV.

PErseus quem ueteres totius nobilicatis græciæ patrem opinari sunt:Iouis & Danis Achrisii fuit filius:unde Oui.Nõ putet eẽ deũ:nec.n. Iouis eẽ putabat Persea:quẽ danes pluuio cõcepat auro &c. Qualiter aũt ex Ioue & Dane natus ubi de Dane i præcedẽtibus uideri põt. Is aũt iã grãdis:ut dicit Lactantius:Polydecti regis impio in Gorgonẽ expeditionẽ assumpsit:hũitq͂ pegasum alatũ equũ & Palladis ægidẽ & talaria ensemq͂ Mercurii:uolatũq͂ cœpit ex aphesante:mõ:ut refert Stati.ibi: Mons erat audaci seductus in æthera dorso:& ĩfra per.v.uersus:Quã qdẽ gorgonẽ prætensa ægide pallantea uidit ipune atq͂ cõsiderauit:& uicit: eiq͂ caput abstulit:& Athlantẽ regẽ sibi denegantẽ hospitiũ ostenso Gorgonis capite mutauit in saxũ:inde remeans in patriã cũ excelso uidisset i syrio littore circa regna cephœi Andromedẽ uirginẽ alligatã matris crimĩe & ammonis s͂nia scopulo:& sic mõstro marino expositã:flentesq͂ parentes in littore:euolauit illuc:& cognita causa cũ parentibus pactus est coniugium uirginis si illam a belua liberaret:quod factum est.nam uenientem interemit.Inde celebrãte eo nuptias cum Phineus cephœi frater: cui ante sententiam puella despõsata fuerat:eam repeteret:& ui conaretur tanq͂ suam auferre:bellum aduersus eum iniuit:& cũ multos ex hostibus occidisset reliquos capite Gorgonis ostẽso cõuertit in lapides:post. hæc Pritum aui sui fratrem qui Achrysium regno pepulerat transformauit in saxum:& regnũ auo restituit In persas præterea bellum intulisse ferunt & in eodem liberũ patrem aduersum se consistentẽ in prœlio occidisse.subactãq͂ nationẽ a se denominasse:ibiq͂ Persepolim regiam ciuitatem ædificasse:quam postea ut scribit Quintus Curtius de gestis Alexandri. Alexander Macedo uino calens & epulis demoliri fecit:attamen Achrysium auum:ut dicit Lactantius:in lapidem cõmutauit.Et inde dicũt eum una cum cephœo & Cassiopia atq͂ Andromeda coniuge in cælum fuisse assumptum:& inter cæli sidera collocatum:ut de imagine mũdi testatur Anselmus dicens:huic cõiungitur Cephœus rex & Cassiopia uxor eius : cui associat Peseus filius Iouis & Danis habens iuxta se sidus Andromedæ &c.His appositis ad sensum fictionis ueniendũ est. Perseũ equo pegaso uectũ famæ cupidine tractum demonstrat.Alii tamen uolunt eum ad trãsfretandum habuisse nauim:cui insigne uel nomen fuerit Pegasus.Scutũ palladis accipiendũ reor pro prudẽtia qua & hostiũ acta

consideramus & nosipsos ab eorundem isidiis telisq; protegimus. Mercurii talaria uelocitatem & uigilantiã in agẽdis significare reor. Sic & ensis recuruus & a patre exteriori acutus ostẽdit: quoniam bellorum tẽpore & prædas hostiũ ad nos trahere debere: eosq; a nostris amouere cædibus. De Gorgone aũt & Athlante satis in præcedentibus: ubi de eis dictũ ẽ: liberasse autẽ Andromedem a bælua hystoriam reor: cum & in cosmographia dicat Pomponius. Est Ioppen ante diluuium conditum ut ferunt: ubi cephœa regnasse eo signo accolæ affirmant: q; titulum eius fratrisq; phinei ueteres clamare cum religione plurima retinent: quinetiam rei celebratæ carminibus atq; fabulis seruatæq; a Perseo Andromedæ clarum uestigium mariæ bæluæ ossa imania ostentat: hæc ille. præterea & Hierony. præsbiter in libro quem de distantiis locorũ composuit dicit. Ioppe oppidum palestinæ maritimũ in tribu dan ubi hodie quoq; saxa monstrãtur in littore in quibus Andromeda religata Persei quondam uiri sui fertur liberata subsidio. hæc Hieronymus. Plynius uero inter scriptores celeberrimus homo scribit. Beluæ: cui dicebatur expositam fuisse Andromedam: ossa Romæ apportata ex oppido Iudeæ Ioppe. ostendit inter reliqua miracula in ædilitate. M. Scaurus longitudine pedum xl. altitudine costarum Indicos Elephantes excedente. spinæ grossitudine sexquipedali &cæ. Perseum autem hostes & ptitum in saxa uertisse capite Gorgonis ostenso: nil aliud puto nisi quia uictos diuitiis Gorgonis tacitos illos reddidit & ĩbelles. Achrysium autem auum cõstat per Eusebium in libro temporum aliter saxeũ effecisse: nam ab eo non sponte occisus est: & sic frigiditate perpetua lapidi similis factus est. q; in cælis a septẽtrionali plaga stellificatus luceat sententiam Tullii ubi de quæstionibus tusculanis sequẽdam puto: qui de eo & reliquis ait. Nec stellatus cephœus cum uxore genero filia traderetur. nisi cælestium diuina cognitio nomen eorum ad errorem fabula traduxisset. hæc Tullius. Cæterum de tempore eius ambigitur cum scribat Eusebius eum occidisse Gorgonem anno mundi. iii. M. dccxxix. Tamen hoc eodem anno secundum alios dicit eũ cũ coniuge in cælum raptum. Paulo post dicit ãno. ii. regis Cecropis qui mundi fuit. iii. M. dccc. lvii. eum Gorgone occisa aduersus Persas dimicasse. Nec multo post scribit anno. xxxv. regni Cecropis Achrysium ab eo mortuum: & argiuorum regnum in Micœnas translatum: quod ego uerum puto cum magis tẽpus conueniat rebus gestis.

De Gorgophone Persei filio q genuit Electrionẽ & Alceum. Cap. XXVI.

g Orgophones: teste Lactantio: filius fuit Persei ex Andromade coniuge: de quo nil aliud habemus nisi quia genuit Electrionem & Alceum.

De Electrione Gorgophonis filio: q genuit Alcmenam. Cap. XXVII.

e Lectrion ut Lactantio placet: Gorgophonis fuit filius: ex quo nisi alcmenam filiam haberemus nudum nomen nobis liquisset antiquitas.

De Alcmena Electrionis filia & amphitrionis coniuge. Cap. XXVIII.

ALcmena: ut dicit Lactantius: filia fuit Electrionis: qd' & Plautus ĩ amphitrione testatur dicẽs. Qui cum alcmena ẽ nupta Electrionis filia &c. Hæc quidem ut idẽ & ibidem dicit Plautus: nupsit amphitrioni Thebano: & a ioue dilecta est: & ĩ specie amphitrionis uiri sui ab eo oppressa Herculem peperit: ut in sequentibus ubi de Hercule dicetur latius.

De Alceo filio Gorgophonis qui genuit amphitrionem. Cap. XXIX.

a Lceus: ut ait Paulus: filius fuit Gorgophonis magis filii fama cognitus apud nos q̃ splendore suo. Nã ut aiunt pater fuit amphitrionis.

De Amphitrione filio alcei q genuit Hiphicleum. Cap. XXX.

AMphitrion: ut Paulus ait: filius fuit alcei homo armorũ insignis: ut Plautus ĩ comœdia eiusdẽ amphitrionis ostendit. huic cõiunx fuit alcmena: cum qua Thebis morabatur: ubi dum ipse pro thebanis aduersus theleboœos bellũ gereret: Iuppiter eius ĩ spẽ alcmenã oppressit & ex ea suscepit Herculem. amphitrion autem eodem partu ex ea suscepit Hiphicleum: placet præterea Plinio ĩ libro naturalis historiæ huius fuisse inuentum ostentorum atq; somniorum interpretationes.

De Hiphicleo amphitrionis filio qui genuit Iolaum. Cap. XXXI.

HIphicleus: ut scribit Plautus ĩ amphitrione: fuit filius amphitrionis & alcmenæ: eumq; uno partu cum Hercule editum dicit. Verum Hiphicleus post nonum conceptionis mensem natus est. Hercules aũt una secũ natus septimo non perfecto: quod Augustinus. ii. de ciuita. dei concedere nõ uitur: q; mulier possit in diuersis temporibus diuersos concipere.

De Iolao Hiphiclei filio. Cap. XXXII.

IOlaus: ut Solinus de mirabilibus mundi asserit: filius fuit hiphiclei: Hic ut idem ait Solinus: sardiniam ingressus pallantes incolarum animos ad cõcordiam eblanditus Olbiam atq; alia græca oppida extruxit. iolenses ab eo dicti sepulchro eius templum addiderunt: q; imitatus uirtutes patris malis plurimis Sardiniam liberasset: hæc ille. fuere tamen & alii hiphiclei.

De Steleno Persei filio qui genuit Eurysteum. Cap. XXXIII.

STelenus: ut placet homero: Persei fuit filius & andromadæ. Nam ĩ iliade homerus describit Agamẽnonem concionãtem & Euristei genealogiã designantem asserentemq; Stelenum fuisse Persei filium & euristei patrem. Is quidem: ut dicit Eusebius in libro temporum: trãslato argiuorum regno a Perseo micœnis post Perseũ regnauit: quãdo non reperitur. Nam mortuo acrisio. qui. xxxi. annis regnauit immediate sequitur initiũ regni Eurystei: qnq; tamẽ interpositis ãnis: eoq; scilicet Euristheo regnãte scriptum comperio Stelenum. xl. annis micœnis regnasse: ubi hi perditi sint iuenire non possum.

De Eurysteo Steleni filio. Cap. XXXIIII.

EVrysteus Steleni filius fuit ut pmonstratū est. de natiuitate eius talē refert Home. fabulam. Cum die quadā iuppiter apud supos dixisset die illa nasciturū hoiem qui oibus circūuicinis dominaretur: Iuno id fecit iuramēto firmari: & confestim ascendit ī terras & retinuit Ithiā: quā nos Lucinā dicimus: deā parturiētiū apud uxorē Stheleni pgnantē iam. vii. mēsium: & ex ūtero eius eduxit filiū. vii. mensiū q uocatus ē Eurysteus. Erat qdē ea die nasciturus Hercules: sed alcmēa ob retentā parturiētiū deā peperisse nō potuit: & sic factū est: q de Hercule iuppiter intelligebat uerteref in eurysteū: q postmodū aliis & herculi ēt imperauit: regnauitq; Micoenis ānis. xlv. & successorē moriēs reliqt atreū. Fabula at hæc ab euētu sibi locū uendicauit: cū uiderent hoies Eurysteū herculi fortissimo uiroq; imperantē.

De Bacchemone Persei filio q genuit Achemenidem. Cap. XXXV.

BAcchemon: Lactantio teste: Persei fuit filius & andromedæ. & ut ipe idem dicit: apud quosdā oriētales populos īperauit: qui ab Achemēide eiusdē Bacchemonis filio: ut dicit Theodoncius: Achemenides postea nuncupati sunt. Qui apollini sacrorum ritus inuenisse se asserūt: est aūt apud eos is in speleo persico in habitu cum tiara & utrisq; manibus comprimens cornua bouis. puto q ad immensam eius potentiam ostendendam.

De Achemenide filio Bacchemonis q genuit Orcamum. Cap. XXXVI.

AChemenides: ut dicit Theodonnus: filius fuit Bacchemonis: esto sint qui uelint eum filium fuisse Persei: hic autem Achemenis populis imperauit: eosque a suo nomine nuncupauit: & moriens successotem Orcamum filium reliquit.

De Orcamo filio Achemenidis q genuit Leucothoem. Cap. XXXVII.

o Rcamus: ut supra a Theodontio dictū est: filius fuit Achemenidis: cui cōiunx fuit eurimene specisissima mulier: ex qua filiā unicā Leucothoem suscepit: quā quia soli se diligēti paruerat uiuā infodit.

De Leucothoe Orcami filia. Cap. XXXVIIII.

LEucothoē filiam fuisse Orcami & Eurimēis testaf Ouidius in maiori uolumine ubi dicit q eam summe dilexit Phœbus: & in formā uersus eorimenis matris eius noctu accessit ad eam & licentiatis mulieribus suis tanq secreta secū locutura ī formā ppriā redit & patientē cōpressit. Qd' cū Clitiæ q ante diligebaf a Phœbo ad aures deuenisset zelo pcita cōfestim Orcamo accusauit: q iratus atq; seuerus tumiū uiuā sepeliri iussit. Phoebus aūt cū illi uitā restituere negret: eā in uirgā thuream uertit. Huius fictōis ratio talis a qbusdā redditur. puellā ob adulterium cum splēdido iuuene perpetratum iure Sabeo uiuā defossam: & cum eo ī loco forte uirga thurea nasceretur: quaq; abundātissima regio est solis uirtute e sinu terræ in altum deducta locum fabulæ adinuenit. Ego autem apud achemenidas locum puto: cui sit nomē uel fuerit Leucothoe: qui quoniā thure abundet ab īcolis a sole diligi dicitur: qui ī matris formam transformatus: idest in complexionem ad enutriēdas thureas uirgas opportunam ibi descendit: & humiditati terræ iungitur: adeo ut qui uiuas plantas ibidem apponat confestim in altum educat.

De Erithteo Persei filio. Cap. XXXIX.

ERithreus seu erithta: ut placet Solino de mirabilibus mūdi: filius fuit persei & Andromedæ: & in cōfinio rubri maris regnū habuit. esto sint q dicāt eū ægypti fuisse regē: de quo idē Solinus scribit sic. Vltra pelusiacū. n. hostium arabia ē ad rubrū pertinens mare: qd' erithreū ab erithra regepersei & andromedæ filio nō solū a calore appellatū Varro dicit: hæc ille. Hic erithreus apud arabes maxime fuit auctoritatis adeo ut morięti in quadā rubri maris īsula cæteris famosiore īsigne plurimum sepulchrum construerent: eum loco dei colerent: & ab eo rubrum mare denominarent erithreū: quo noīe adhuc græci uocant. s. erithratalasson. Nam talasson latine sonat mare: de posteritate huius nil habemus.

De Perse Persei filio. Cap. XL.

PErsen filium fuisse Persei in lib. naturalis hystoriæ testatur Plynius de quo nil aliud comperi præter q idem Plynius asserit eum scilicet primum sagittarum repertorem fuisse: quod forsan apud suos uerum est: cum apud alias nationes illas longe anciquiores legerimus.

De Aone Iouis. xxxiii. filio qui genuit Dimantem. Cap. XLI.

AOn ut Paulus ait: Iouis fuit filius ex nympha Muosyde: a quo dicit Boetiam Aoniam nuncupatā: quia ibi regnasset: nos autem supra Lactantii auctoritatem secuti Neptunni filiū scripsimus. Quē Theodontius factione suorum ex Apulia pulsum & Onchesti fuisse filium: & in Boetiā uenisse dicebat: & ibidem Neptunnum patrem quæsisse & prouinciam de suo nomine nūcupasse: nullum tamen illi filium designabant: ubi Paulus filium suum Dimantem asserit.

De Dimante Aonis filio qui genuit Asium & Alixiroem. Cap. XLII.

d Imas: ut dicit Paulus: filius fuit Aonis & Asii atq; Alixiroe pater. Nec aliud de eo legi.

De Asio Dimantis filio. Cap. XLIII.

ASyus filius fuit Dimantis: ut in Iliade scribit Homerus dicens. Asyo qui auunculus erat Hectoris bellicosi frater Heccubæ filius Dimantis: hunc quantuncūq; Homerus dicat fratrem fuisse Heccubæ & auunculum hectoris: dicebat Leōtius ex parte matris fuisse: quia ex eadem matre Asyus & heccuba nati fuerunt: sed ex diuersis patribus. Hic aūt aduersus græcos priamo fauit.

De Alixiroe Dimantis filia & matre Eaci. Cap. XLIIII.

a Lixiroe filia fuit Dimātis: ut testari uidef Oui. dicēs. Quāuis ē illū ples e n ixa dimātis Exacō umbrosa furti pepisse sub ida Fert Alixiroe &c. Hæc igr ex priamo pepit Exacū q postea i mergū uersus ē.

De Eaco. xxiii. Iouis filio q genuit Phocū Thelamonē & Peleū. Cap. XLV.

EAcus Iouis fuit filius & æginæ:ut in Iliade dicit Home. Pelius Eacides. ille aūt Eacus erat a Ioue patre. Qualiter aūt iuppiter æginam oppresserit supra dictū est ubi de ægina. hunc insuper dicit Ouidius regnasse apud enopiam: quā ipse ex nomine matris uocauit æginam. in qua cū postea defecissent homines: & ipse in somnis uidisset quercū plenam formicis nunc sursum nunc deorsum deambulantibus: sibi dormienti uisum est orasse Iouem: ut omnes formicæ quas uidebat homines efficerentur: qd & factum est. & sic eius est restaurara ciuitas: & ciues Myrmidones appellati: nā Myrmix græce latine formica est. Hunc præterea dixere ueteres apud iferos cum Minoe & Rhadamanto culpas hominū excutere: & pro meritis culpas iferre. Sub his autem figmentis latet hoc: primo ciuitas eius euacuata ciuibus peste: ex agricultoribus restaurata estq more formicarum æstate messes ex agris & alia opportuna colligūt ut hyeme fame non pereant. Hos autē ipse legibus instruxit & uiuere coegit: & hinc Iouis dictus est filius: & apud inferos iudex. Nam per respectū ad supcælestia corpora mortales iferi sunt.

De Phoco Eaci filio. Cap. XLVI.

P Hocus Eaci fuit filius: ut per Ouidiū scribif: dū legif. Expetit occurrunt illi thelamonq; minorq; Quam thelamon Peleus & ples tertia Phocus &c. Hic a Peleo occisus est.

De Thelamone Eaci filio: q genuit Aiacē & Theucrū. Cap. XLVII.

THelamon Eaci fuit filius fratrū maior natu: quem Seruius ex Argonautis fuisse dicit & Herculis sociū: & cū a Colcho reuertetetur: quæreretq; Hercules Ilā puerū perditū apud Mysios: & ad troianū deuenisset littus: phibitus a Laomedonte: idicto illi bello congregatis uiribus aduersus eum rediret: tanq̄ susceptæ iniuriæ particeps Thelamō: una secū uenit: & ilione expugnato: atq; Laomedonte occiso: eo q primus muros ciuitatis ascendisset: illi ex præda capta Hesiona Laomedōtis filia data est: ex qua cum iam ex alia suscepisset Aiacem: Theucrum suscepit. Hic enim seu pulsus seu notsusceptus in patria in Cyprum abiit & Salaminam ibi condidit ciuitatem.

De Aiace Thelamonis filio. Cap. XLVIII.

AIax bellicosissimus homo Thelamonis fuit filius: hic cū aliis græcis ad delēdam Troiā arma sumpsit: & ut reliqua quæ i certaminibus miraoda fecit: omittam: singulare certamē aduersus Hectorem arripe ausus ē: & si homero fides ulla pstanda est: ni illud nimis festina nox diremisset uictor aiax redisset ad suos: ea tamē superueniēte cum illi uetusto more Hector donasset gladium & ab eo baltheū suscepisset recens aiax & animosus discedēs: fessum Hectorē Troiam ire permisit. Hæc dona secundum Seruium nephasta fuere: cum eo se gladio postea interemerit aiax: & cum Baltheo ab Achille occisus est Hector. Aiax autem ilione capto atq; diruto de armis Achillis præmortui aduersus Vlyssem ingens litigium habuit: tandē cum cerneret uirtutem bellicā eloquentiæ cedere i furorem uersus eo se: quē ab Hectore susceperat: gladio interemit: & ut ait Ouidius in florē sui nominis uersus est. In quo nos docet antiquitas nostras uires caduci floris more in nihilum facile solui.

De Theucro Thelamonis filio. Cap. XLIX.

THeucer filius fuit Thelamonis ex hesiona Laomedontis filia quæ non uidetur Thelamonis fuisse coniunx cum Homerus aliquando in ilyade dicat Theucrum fuisse nothum. Hic tamen insignis homo fuit & armorum ualēs: & una cum fratre aiace iuit in Troianum bellum. Eo tandem peracto cum absq; fratre redisset in patriā nō susceptus secessit in Cyprū: & ibidem Salaminā ciuitatē construxit & uitæ residuū habitauit. Qd ego uerius puto q̄ qd de Thelamōe supra scriptū est.

De Peleo filio Aeaci q genuit Polydorim & Achillem. Cap. L.

PEleus Aeaci fuit filius & magnis uiuēs interfuit rebus: nam cum Meleagro i uenationē apri Calydonii accessit. Sic & cū Perithoo aduersus centauros pugnauit. huic ut refert Ouidius cōiunx fuit Thetis aquarum dea quā Iuppiter amauit: sed ideo concubitū eius neglexit: quia oraculo nouerat ex ea filium nasciturum qui maior esset patre. Ad hanc tamen obtinendā audaciam uiresq; fuere opportunæ. Nam cū peleus consilio prothei senis eam die quadam cœpisset ipsa in uarias mutata formas adeo eū exterruit ut dimitteretur ab eo. Qui ad Protheū rediens ab eodem sibi suasum ē ne mutationes illas timeret: quinimo in tenēdo eam perseueraret: quia si fecisset ipsa desiderio suo cederet. Peleus die sequenti cum dormiētem eam in antro comperisset cepit illā. Ipsa uero more suo in uarias uersa formas cum eum tenentē sentiret in propriā rediens in cōiugium eius cōsensit. Porro Iuppiter ad eoꝝ nuptias omnes cōuocauit deos præter Discordiam. Quæ indignans cum cerneret Iunonem Palladem & Venerem iuicem ex parte una sedentes sumpto aureo malo illud inter eas piecit: dixitq; digniori detur. ex quo cōfestim inter eas seditio orta est cum unaquæq; se digniorē diceret. Et cum de hoc Iuppiter inter eas nollet ferre sententiā ad Paridem: qui in sylua ida morabatur: misit eas. Is uero ob promissam sibi a Venere speciosissimam mulierē: spretis aliarum oblatiōibus Veneri tanquā digniori tradidit. Quæ illi raptū Helenæ concessit: ex quo subsequutū est troianum bellū & occisus Achilles: qui ex nuptiis illis: ad quas uocata nō fuerat discordia: natus ē: & sic expiata iniuria. Peleus igitur ex Thetide suscepit achillem & polydorim puellā. Demum cum fratrem phocū occidisset: in exilium abiit seuera patris iubente iustitia. Et primo ad Ceim regem thrachinæ aufugit a quo amicabiliter susceptus est. Inde postea discedens ad Magnetas abiit ubi ab Achasto fraterna cæde purgatus est. Quid inde subsecutū sit nescio. Nunc quid sentiendum sit ex fictionibus aduertendū est. Thetis nobilis fuit mulier: cuius in natiuitate uisum est ex ea nasciturum hominē qui partē uirtute superaret. & ob id Chiron pater eius uaria secum & plurima uoluit consilia: cui nam illam concederet: & his agentibus petens eam peleus primo repulsus est: & sic consiliorum uariationes mutationes formarū Thetidis fuere. Tandem

cum iterum Peleus peteret post multa patris consilia illi concessa est. Et eius in nuptiis .i. procreatione Achillis omnes conuocatur dii .i. omnia supercælestia corpora: ad quæ spectat secundum diuersas potentias suas in corpus iam creatum diuersos effectus infundere: ut perfectũ sit. discordia autem nõ uocat ne disgreget cœptum opus & pereat. Ipsa autem postea sese miscet dũ homo incipit cogitare: quæ trium sit splendidior uita aut contẽplatiua: quæ per Palladẽ designatur: aut actiua: quæ per Iunonẽ intelligit: aut uoluptuosa: quæ per uenerẽ demonstrat. Ex quibus noluit Iuppiter .i. deus dare iudiciũ: ne uiderent reliquæ sua dãnatæ sentẽtia: & homini iniecta necessitas. de his tamen tribus supra latius ubi de Paride.

De Polydori filia Pelei & coniuge borionis. Cap. LI.

Polydoris: ut in iliade dicit Homerus filia fuit Pelei: & a Sperchio flumine dilecta atq; oppressa: & sic Mnestheum peperit: qui Achillem in troianũ bellum secutus est. hæc autem cuidam Borioni perirei regi nupsit.

De Achile filio Pelei: qui genuit Pyrrhum. Cap. LII.

Achilles græcorũ fortissimus: ut præmõstratum est: Pelei & Thetidis fuit filius: quem cũ peperisset mater cõtinuo ad inferos detulit: & ut laborum patientẽ redderet totũ stygiis undis imersit: excepto calcaneo: quo illum tenebat. Demũ Chironi centauro alendũ tradidit: qui illũ educauit: nõ eo ritu: quo cæteri educant: sed ex medullis tantũ bestiarũ ab eo captarũ cibũ confici faciebat: & hoc ut assiduo duraretur exercitio. Et hic dicit Leon. eũ Achillem nuncupatũ ab a, quod est sine & chilos cibus quasi sine cibo nutritus. Hunc Chiron Astrologiã docuit & medicinã: ac etiã lyrã tangere. Tandẽ cum thetis, rapta a Paride Helena præsagio cerneret bellũ futurũ: & in eũ Achillẽ filium periturũ: ad eius si posset euitandã mortẽ consilio: clam illũ adhuc ĩpubẽ ex antro Chironis dormientẽ rapuit: & in schyron insulam in domũ Lycomedis regis detulit: & uestimẽtis puellaribus tectum atq; prædoctũ: ne se masculum cuipiam demõstraret: quia uirginẽ inter filias seruandũ tradidit Lycomedi. Verum Deidamiæ uirgini Lycomedis filiæ diu eũ masculum fore occultum esse non potuit: cum qua tempore captato cõcubuit: & propter amoris cõmodũ ipsa etiam iuuenis sexum occuluit: ex eo tamen concepit & peperit filiũ: quẽ Pyrrhũ postea uocauere. Cæterũ cũ cõiurassent in troianos græci: & respõsum accepissent absq; Achille capi troiam nõ posse: ad eum exquirendum Vlysses missus est. Quem cum audisset in muliebri habitu apud filias lycomedis clam teneri: ne loco iuuenis uirginẽ auferrent: nouam cõmentus est fraudem: dũq; se in mercatorem finxisset: & iocalia: quibus se delectari uirgines consueuere: filiabus Lycomedis apposuisset: inter ea circũposuit & pharetrã: arbitratus Achillem: si illis ĩmixtus esset: arcum sumpturũ: nec defuit rogitationi successus. Quem postq̃ arcum trahentẽ cognouit facile suasionibus induxit: ut se sequeret in bellum: in quo dum iret habitu fœmineo posito plures ciuitates hostium cœpit: ægitq; prædam ingentẽ: & inter alia uirginem sacerdotis Apollinis filiam: quã Agamẽnoni cooncessit: & Bryseidam: quã æque ceperat sibi reseruauit. Sane cum iam iussu deorũ oportuisset Agamẽnonẽ sacerdoti natam restituere: Bryseidam illi surripuit. Quãobrẽ indignatus Achilles diu stetit: nec arma aduersus Troianos capere uoluit ullius suasione uel precibus. Tandẽ cũ die una acriter a Troianis urgerentur græci a Nestore Patroclus deductus est ad eũ: ut oraret si nollet arma sumere saltem permitteret: ut ipse loco sui sua indueret: & currũ suum ascenderet: & myrmidones ociosos in pugnam deduceret. Quod & si ægre pateretur Achilles: Patroclo tamen nil negaturus concessit. Qui cũ processisset in prœlium: Achilles ab omnibus creditus molta mala troianis intulit. Postremo Hector qui pugnam aduersus Achillem diu optauerat eum putans aduenit: & Patroclum labore modico superauit: armisque superatum nudauit: & quasi Achillem superasset armis eius indutus ingenti cum pompa patriam reintrauit. Hoc casu summe turbatus Achilles amicum aliquãdiu fleuit: eiq; officium funebre magnis sumptibus & mirabili honorificentia peregit. Inde a Thetide matre: quæ ad eius leniendas lachrymas uenerat nouis reassumptis armis: quæ ipsa a Vulcano susceperat: armatus in ultionem amici perempo processit in bellum: & cum multos ex Troianis occidisset: Hectorem etiam interemit. nec ad satiandas iras eum occidisse satis uisum est: quinimo eum eius corpus currui alligasset suo: dedecorose Ilionem circuiuit: Priamo etiam prospectante: ac inde apud tumulum Patrocli .xii. diebus nudum tenuit cadauer: illudq; tandem priamo seni ad eum uenienti nocte: orantiq; & maxima munera exhibenti concessit. Post hæc alia in pugna Troilum interfecit. Quo dolore commota Hecuba superstitibus omens & patriæ: si lõgum uiuat Achilles: astu fœmineo insidias in uitam eius tetendit. Nouerat autem eum Polyxenam diligere: eo q; illi induciarum tempore uisa placuisset: & iccirco per intermedium spopondit illi nuptias suas si a prœliis abstineret. Cui cum assensisset Achilles in talem compositionem itum est: ut clam solus nocte ueniret in templum Tymbrei Apollinis: qđ fere secus muros Ilionis erat: & ibidem eam cum filia inueniret. eãq; desponsaret. Quod amans: & cupiens Achilles credens iuxta compositum inermis & solus nocte templum intrauit. In quẽ e uestigio Paris ex insidiis prosiliens: cũ esset arcu doctissimus sagitta eius calcaneũ petiit atq; uulnerauit: eũq; frustra gladio in hostes discursantem interemit: & tandem in sigeo troiano promontorio a suis sepultus est. In tam longa historia: paucis tamen recitata uerbis nil fictum est præter Achillẽ stygiis mersum undis excepto calcaneo. & qđ eo uulnerato mortuus sit. Circa quod placet Fulgentio hominẽ stygiis undis unũquẽq; laboribus duratum cum styges interpretetur tristitia: ut intelligatur neminem in lætis durari: sed laxari potius: si alias duratus eẽt. Quod aũt thalus imersus nõ sit physicũ tegit mysteriũ. Volunt enim physici q; uenæ: quæ in thalo sunt ad renum & fœmorum: atq; uirilium rationem pertineãt: & ideo per thalum nõ mersum in stige inuictã in Achille libidinem uoluerunt: quæ per durationes alias sublata non est: ut satis apparet: cum libidine in manus uenerit hostium: & ab eis occisus est.

De Pyrrbo Achillis filio: qui genuit Peripeleum: & Molo Tum. Cap. LIII

PYrrhus: ut præmonstratum est: achillis & Deidamiæ fuit filius; sic uocatus: ut dicit Seruius: a capillorum qualitate: cum Neoptolemus alio nomine uocaretur. hic achille mortuo uix pubes in troianum bellum ductus est animosus ad instar patris: & acris ingenii iuuenis. Qui & si circa finē belli uenisset: non tamen occisus fuit. Inter alios quidē iuuenes strēnuos & audaces equū ligneū: quem græci dolose construi fecerant intrauit: & in ilionē tractus: dum nocte exisset aliis uenientibus a tenedo stragem maximā Troianorū peregit: & usq; in abditissimū penetral regiæ domus Politem filium priami sequutus intrauit: eūq; patris in gremio interemit: & inde Priamū obiurgantem: & in seuitiā eius obloquentē: ut sanguine suo fedaret: quas ipse sacrauerat aras irruit. Inde ilione deleto Polyxenā eximiæ formositatis uirginem ad manes placandos patrios apud Achillis sepulchrum occidit. Et cū ex troiana præda illi Andromacha olim coniunx Hectoris contigisset: eam sibi iunxit uxorem. Quæ illi secundum quosdam duos peperit filios Peripeleum & molossum. Inde captus pulchritudine Hermionis filiæ Menelai tradita Andromacha Heleno filio Priami cum patre regni: eo ꝙ uates illum præmonuisset ne intraret mare sicuti cæteri fecerant: Hermionā Horesti rapuit: & sibi cōiugē fecit. Deinde seu paupertate coactus: seu ad prædam animi feruore impulsus: ut nōnullis placet: mare nauibus infestauit. Quæ quidē nauigatio infesta aliis ab eo pyrrhatica denominata est: & exercentes pyrrharæ; eo ꝙ ipse primus exercuerit: ut dicit Paulus: Postremo cum horestes ex Taurica regione posita furia redisset in regnum: corrupto Machareo sacerdote templi Apollinis Delphici Pyrrhum trucidauit in templo: & hic finis fuit illius.

De Peripeleo Pyrrhi filio. Cap. LIIII.

P Eripeleus: ut dicit paulus: filius fuit Pyrrhi ex Andromacha. Theodōtius autem dicit ex Hermiona nec ex eo aliud ad nos usq; peruenit.

De Molosso Pyrrhi filio: qui genuit Polydectam. Cap. LV.

MOlossus filius fuit Pyrrhi & andromachæ. Hic patri mortuo foccedens partem Epyrrhi tenuit populosq; ex suo nomine nuncupauit molossos. Verum donec ad poberē deuenirer ætatē apud matrem & uitricum fuit & moriens Polydectum filium dereliquit.

De Polydecta filio molossi. Cap. LVI.

POlydecta seu masculus fuerit seu fœmina: non satis mihi notum est. eum tamen filium uel filiam fuisse Molossi Paulus affirmat. Post quē successiue ex Aeacidibus neminem: nisi post plura sæcula compereo: cum apud græcos diu nulla sit habita ꝓgenies nobilior. Ex æacidibus fuit Pyrrhus rex Epyrotarum: qui aduersus romanos bellū gessit Tarentinorum opere. Sic & Alexander Epyrota a Lucano Satellite occisus: & Olympias clarissima macedonū regina Alexandri mater. Et alii plures uirtutibus & titulis insignes.

De Pylumno Iouis. xxxv. filio: qui genuit Daunum. Cap. LVII.

PYlumnus: ut dicit Paulus: filius fuit Iouis: cui Seruius fratrem fuisse Pyturanū dicit: & eos ambos fuisse deos: horūq; Pylūnum usum stercorandorum agrorum inuenisse: & inde Sterculinum dictum. Esto Macrobius in libro Saturnaliorū Saturnū fuisse dicat. Pylūnū uero pisendi frumenti: & ob id a pistoribus coli: & pilum ab eo denominatū. Adhuc Theodontius dicit Danē Achrysii filiā patris iram fugientem delatam a pastore unacum paruulo Perseo: quā ipse genere cognito sumpsit uxorem: & una cum ea apulea: in qua grandis erat derelicta: eo ꝙ opposita uideretur Achrysio ad rutulos uenit: & ibidem cum Dane construxit ardeam: ac ex ea suscepit Daunum.

De Dauno Pylūni filio: & proauo Turni. Cap. LVIII.

DAunus filius fuit Pylūni: & ut Theodontius asserit: ex Dane Achrisii filia susceptus. Huic regnū in apulea fuit: & ab eo Daunia nuncupata: & hunc dicit idem Theodontius auū fuisse patris Turni: qui & Daunus dictus est. De filio huius & patre secundi Dauni nil me legisse memini.

De Dauno primi Dauni nepote: qui genuit Turnū & Iuturnam. Cap. LIX.

DAunus præcedētis Dauni secundū Theodontiū ex filio nepos fuit. Huius coniunx fuit Venilia soror Amatæ coniugis Latini regis: ex qua cōstat plures suscepisse filios. Inter quos ea fuit: quā Diomedi profugo ferunt iunxisse cōiugio. Paulus tamē dicebat Daunū patrem Turni filiū fuisse Pylūni: eo ꝙ dicat Virgilius. Cui Pylūnus auus: cui diua uenilia mater: de turno loquēs. Verum ego magis credo Theodontio: cum dicat idem Virgilius alibi in persona Iunonis. Ille tamē nostrū deducit origine nomen. Pylūnusq; illi quartus pater: &c. Quod esse nō posset secundū Paulū ubi secundū Theodontium æque respōdet numero.

De Turno Dauni filio. Cap. LX.

TVrnus rex rutulorū filius fuit Dauni ex Venilia cōiuge: & cū armorū disciplia insignis fuerit æuo suo iuuenis tantæ fuit corporeæ fortitudinis: ut nulla in hac fides præstanda antiqs uideret̄ ni recentiori testimonio firmaret̄. Et inter alia eius roboris stantia argumēta de eo aduersus Aeneā in singulari certamine pugnāte sic scribit Virg. Saxū circūspicit īgēs. Saxū antiquū cāpo ꝙ forte iacebat: Limes agro positū litē: ut discerneret aruis: uix illud lecti bis sex ceruice subirent. Qualia nunc hominū ꝓducit corpore tellus. Ille manu raptū trepida torquebat in hostē: &c. Quod Augu. in lib. ciuitatis æternæ. xv. ratū hr̄e uidet̄. Præterea & Pallantes seu pallas Euādri filius ab eo ī pugna occisus multū fidei affert. Legimus. n. Henrico cæsare. iii. īperatore eius corpus haud lōge Romā a fodiēte uillico compertū integrum uti nuper sepultum: eductūq; sepulchro altitudine seu proceritate Romana mœnia superasse: & in eo adhuc īpressi uulneris a lancea Turni apparere hiatum lōgitudine quattuor pedū excedentē. Ex qbus quātus

debuerit esse Turnus q̄ fortis qui iuuenē tam grandē supauit:qui telū pugnans tam ꝑgrande tulerit:q d'adeo grāde uulnus ipresserit satis arbitrari possumus. Huic carmine cælebri ostendit in æneida Virgilius bellū ingēs fuisse aduersus æneā:eo ꝙ Latius Lauiniā filiā suā: quā Turno ꝓmiserat: æneæ dedisset i cōiugē:& ut idē ostēdit Virgilius:post multa cum hic pallantē Euandri filium occidisset:nudassetq; Baltheo:illudq; ob insignē gloriam supati iuuenis ipse gestaret:cū ea die quæ illi ultima fuit i terris aduersus æneā ex composito singulari certamine pugnaret:& ab ænea supatus uitam oraret impetraturus erat ni uisus Balteus æneā in pietatem reuocasset amici:& sic ab eo occisus ē. Hoc secundum Virgi.in laudibus æneæ totis tendentē uiribus: dictum est. secundum autē alios aliter. Dicunt quidam nō paruæ auctoritatis homines æneam a Turno superatum.& penes Numicū fluuium fugiētem occisum: nec ulterius etiam corpus eius uisum: & turnū post hæc ab Ascanio interēptum:de quibus latius supra ubi de ænea scriptum est.

De Iuturna Dauni filia. Cap. LXI.

IVturna Dauni fuit filia:cui ut dicit Virgilius:Iuppiter uirginitatē abstulit & in munus ablati decoris illi immortalitatē exhibuit:& Numici fluminis nympha facta ē. Hæc multa in subsidiū fratris egit:quæ & si fictionibus uarientur in hoc unum egisse arbitror:ut interpositione numici fluminis actum sit: ut ab hostibus Turni i agrum ardeæ & ipsum Turnum libere & expedite iri nō potuerit. Verum dum Turnum deficere uidisset mœsta sese condidit undis. Sunt qui dicant hanc clam cum Latino rege amicitiam habuisse:quod cum palam fieret erubescens in Numicum se sponte sua necauit:& sic a Ioue:idest a rege oppressa est facta nympha Numici.

De Mercurio.xxxvi.Iouis filio q genuit Eudoꝝ: Mirtilum:Lares:Euandrū:& Pana. Cap. LXII.

MErcurius Iouis fuit filius & Maiæ athlantis filiæ:ut satis uulgatum ē. Fuere.n.ut in ꝓcedētibus pater Mercurii plures:& esto fere omnes ab antiquis eisdē ornamētis insigniti sint.non tamē omnibus eadē est deitas attributa. Nam alius medicinæ deus:alius mercatoꝝ:alius uero furum: & eloquentiæ alius:quē Theodontius hūc Maiæ filiū esse uoluit:quid tamen illū moueat nō describit: nec ego postq̄ compertū nō habeo intēdo inuestigare subtilius. Credo tantū quēcunq; Mercuriū eloquētiæ deum ueteres uoluisse:eo ꝙ ad Mercurium planetā mathematici asserunt spectare omne sonans organum seu fistulā in corporibus nostris disponere:& hīc credāt nōnulli eum deoꝝ dictū nuncium & iterpretē:quia p organa ab eo disposita cordis nostri pandātur ītrinseca : quæ deoꝝ secreta dici possunt inquāñ nisi exprimanť nutu uel uerbis nemo ꝑter deū cognoscit:& in hoc īterpres secretoꝝ taliū ē : quia uerba quæ organizata sunt p organa ab eodē disposita interpretantur & aperiūt : quæ ex nutu solo percipi non poterāt. Deorum ergo nuncius & īterpres ē:& hinc eloquētiæ deus. Quod clarius & p officia attributa & p insignia illi apposita demonstrantur. Galero quippe tegitur Mercurius : ut ostendatur ꝙ aduersus inuidiæ fulmina eloquentia ualido tegumento seruetur:quod nil aliud est q̄ gratia quam eloquens a beniuolis meretur auditoribus. Hoc in longum scripta ueterum seruat aduersus mordaces & inuidos:quod præuidisse sibi uidetur Ouidius dum dicit. Iamq; opus exegi quod nec Iouis ira nec ignis:Nec poterit ferrum nec edax abolere uetustas &cæ. Alata aūt fert Mercurius talaria ut sermonis describať uelocitas qui eodē i momento ex ore loquētis egrediť:& in aures suscipiť audientis. Designant ꝑterea opportunā nunciis persæpe uelocitatē. Virgā defert ut nuncii officiū denotet.cōsueuere idē nūcii:quasi insigne quoddam uirgas ferre:qua uirga dicunt Mercurium aīas ab orco euocare:& nonnullam in illū dimittere: & sic p illā eloquētis uires ītelligere possumus: quibus iam plurimi e mortis faucibus subtracti sunt & nōnulli in eadem impulsi. Quis orco Mylonem surripuit? Quis Pomilium lenatem? ut de reliquis taceam:nisi eloquentia Ciceronis:qui in illum impegit Lentulum:Cethegum:Statilium: aliosq; eiusdem factionis homines nisi Catonis eloquii uis acerrima? hac præterea uirga dicunt Mercurium incitare uentos : ut aduertamus eloquentem posse furores immittere ut in Cæsarem apud Ariminum Curionis oratio:sic & tranare nubila:idest & turbationes auferre : ut pro Deiotario Tullius dum Iulii Cæsaris in eum turgidum pectus placida oratione sedauit. Quod autē somnos hæc eadem uirga adimat & immittat satis clarum est. Eloquentia inertes sopitosq; ad exercitium excitari:& in suum decus animosos nimium retrahere cōponere sopire. Serpentem autē uirga cingitur : ut a serpentis prudentia assumatur oportere eloquentē essē discretū circa electiones dicēdorū temporū locorū: ac etiā personarum:ut eo quo cupit auditores deducat orator.

De Eudoro Mercurii filio. Cap. LXIII.

EVdorus ut ait Homerus in Iliade filius fuit Mercurii & Polimiæ filiæ Philantis:de quo sic. Atq; se dem Eudorus Martialis principabatur Parthenius. Quem genuit in chorea bona Polymili Philantis filia hāc fortis argiphontes:idest Mercurius &cætera. Huius Homerus prosequitur prolixiorem fabulam dicens:quod Mercurius uidens Polymilem elegāter in chorea saltantem cum cantantibus in choro Dianæ dilexit eā:& clam eius ascendens palatium cū ea concubuit & genuit Eudorū uelocissimū hominē:atq; bellicosum:qui cū Achille in troianā expeditionē accessit.

De Myrtilo Mercurii filio. Cap. LXIIII.

MYrtilus ut ait Lactātius filius fuit Mercurii & Auriga oenomai regis:cuius filiam Hippodamiam cum postularet Pelops in coniugem dispositus cursus subire certamen:corrupit sponsione primi coitus Myrtilum:qui facto currui cereo axe:eoq; in medio cursus fracto:obtinuit Pelops uictoriā & uirginem. Myrtilum autem promissa poscentē deiecit in mare:in quo necatus mari nomen dedit:ut ab eo Myrtilum uocaretur. Huius aūt Myrtili fraude qui præpositus erat armorum oenomai superatus bello oenomaus est:ut supra de Pelope scribitur.

De Laribus Mercurii filiis. Cap. LXV.

Ares fuere duo Mercurii & Laris nymphæ filii: ut dicit Ouidius. Lactantius autem in libro diuinatum institutionum eam dicit uocari Larundam seu Laram. De origine tantum horum talem recitat Ouidius fabulam. q cum Iuppiter diligeret Iuturnam Tyberinam Nympham & Turni regis sororem: reliquis loci Nymphis imposuit: ut eam fugientem retardarent. ne eo sequēte ipsa mergeretur in undas. Lara uero filia Almonis: ut dicit Paulus una Nayadum iussa Iouis Iuturnæ rettulit & Iunoni. Quãobrem Iuppiter ĩdignatus Laram lingua priuauit: iussitq̃ Mercurio ut illam ad inferos traheret: & ibi esset stygia Nympha. qui cum illam ducens aspiceret: in eius concupiscentiam ĩcidit: & in itinere oppressit: quæ cum concepisset peperit illi geminos: quos ipse de nomine matris lares appellauit. Huius fabulæ fictio satis absconditum tenet sensum. Iuppiter enim calor est. Iuturnam Nympham. i. humiditaté in quá agat appetés. Verũ Lara quæ hic mulieris nimius ẽ calor: opus agẽtis ignis disgregat: sed mercurius. i. frigiditas naturæ opere excitata superfluo calore muliebri exinanito semé coegit in unú: & sic Lara lingua priuata est. i. nocédi potétia. De hac tantũ calcata caliditate mercurius. i. naturæ moderata prudẽtia secundũ génles elicit lares: non quidé recte ex ea: sed ea amora fit ut secundú opinioné quotundá lares cũ cream fœtu nascantur seu creentur: q ea stante creari non poterant. De quibus laribus non omnes æque sensere ueteres Existimauere auté antiqui cũ anima rationalis a mercurio in corpus nouum deducta esset ut alias dixi. ideo a mercurio deduci opinari: qa in sexto mẽse: qui mercurio attribuitur: fœtus animá credatur suscipere: seu ut talé potẽtiam in anima deú seu deos nouæ aïæ uenire custodes: quos aliq geniũ uel genios uocauere: nõnulli dixere lares: ut pauloante dictũ ẽ. Et ut Censorinus asserit ĩ libro de natali die: ubi uult eũ dici geniú: seu qa ut gignamur curat: seu qa una nobiscum gignatur: seu q genitos semper tueat: & eundem eé genium & larem dici a multis ueteribus affirmatum & potissime a Caio flacco: eo in libro qué Cæsari de ĩdigitamentis scriptum reliqt. Et esto q unum tantũ dicat geniũ seu laré in subsequẽtibus adiicit opinioné Euclidis Socratici duplicé oïbus appositum geniũ: & sic duo sunt unicuiq lares opinione ueterũ. Quod satis firmari uidet auctoritate Annei florii scribẽtis ĩ. iiii. Epythomatis sui sic. Ipsiq bruto p noctem cũ illato lumine ex more aliquo secũ agitaret atra quædã imago se obtulit: & quæ eét ĩterrogata: tuus inqt malus genius. hoc & sub oculis mirantis euanuit &c. Qui quidé nõ adiecisset malus nisi & bonus alter esset: & sic duo. Christiana ueritas angelos uocat: non cũ nascẽte genitos: sed natu sociatos. Quorũ alter bonus ĩ bonum semp urget qué seruat: alter aũt malus ĩ cõtrariũ nititur: & quasi bonorũ malorũq nostrorũ obseruatores & testes in morté usq assistunt cõtinui. Hos præterea lares ẽt priuatorũ domibus ĩesse credidere: ut in principio aululariæ ostédit Plautus: eosq familiares seu domesticos uocauere deos: & uti custodiæ corporis appositos diximus: sic & hos custodiæ domus: eisq ĩ domibus locũ cõmuné domesticis oïbus: ubi. s. ignis area quá in medio aulæ ueteres faciebãt dedere. Ibiq eos uenerabant sacris ritu ueteri. Qd' quidé nondũ apud nos oblitũ est. Nã & si error ille insipidus abierit: stant adhuc nöia: & quædã ueterũ sacrorum uestigiũ sapientia. Habemus aũt florẽtini & sic forsan nõnullæ aliæ natões utplurimum in aulis domesticis: ubi fit cõmunis ignis toti familiæ domus ferea quædã instrumẽta ad lignorũ igni appositorũ sustentationé apposita quæ lares uocamus: & ĩ sero præcedẽte calendarũ Ianuariarũ die a patrefamilias oïs conuocatur familia: & repleto lignis igne stipes magnus apponitur: cuius caput unũ igne crematur in reliquo insidet ipse paterfamilias cæteris circunstantibus: & uino sumpto bibit ipse pater primo: & ĩde capiti stipitis incẽsi superĩfundit: qd' uini superfuerat ĩ calice: & deinde cũ in circuitu potauerĩt cæteri quasi pfecta solẽnitate ad officia consurgunt sua. hæc sæpe puer in domo patria celebrari uidi a patre meo catholico profecto hoïe. Nec dubité quin a multis adhuc celebretur ratione potius consuetudinis a maioribus sumptæ q̃ aliqua idolatriæ superstitione deceptis.

De Euádro Mercurii filio: q genuit Pallanté & Pallantiá. Cap. LXVI.

Vander Archadũ rex: ut ait Paulus: filius fuit Mercurii ex Nicostrata: homo fortitudine & ĩgenio insignis. Dicit. n. Seruius eũ ĩcerillum quédã ĩmané hominé occidisse ut Hercules Gerioné: eũq ob eius singularé pbitaté unũ inter multos hercules numeratũ. Et idé Seruius dicit: hunc pallãtis regis Archadiæ fuisse nepoté: & cũ patré suũ occidisset uiq. s. Nicostratæ suadente ipa Nicostrata: quæ uates erat: dimissa Archadia ĩ Italiá uenit: & pulsis aboriginibus tenuit illa loca: quæ postea Roma condita é: & oppidũ modicú in mõte palatio fundauit: ibiq Herculé ex Hispania redeunté cum põpa supati Gerionis suscepit. Qui illũ ab ĩsultibus caci latronis liberauit. Inde post euersionem Troiæ Aeneam nouas sedes qrenté recepit & aduersus Turnũ iuuit: misso in bellũ cũ eo Palláte filio: qué senex Turno occisum misere fleuit. Mercurii aũt ideo filius dictus é: qa esset ĩter cæteros eloquẽtissimus homo: ut asserit Theõdotius.

De Pallante Euandri filio. Cap. LXVII.

Allántes Euandri fuit filius: ut sæpissime in æneide testatur Virgilius: hic iuuenis celebris uirtutis spectabilis Aeneæ amicitia iunctus congregatis auxiliis illum aduersus Turnum secutus a quo in acie uulneratus occubuit & ab infœlici patre sepultus est. Huius autem corpus ut refert Martinus eo in libro qui martiniana uocat: imperante Romanis Henrico. iii. imperatore haud longe ab urbe a quodã agricola altius solito fodiente agellum compertum é: adhuc adeo integrum ut nuperrime uideretur infossum & statura adeo ingens ut murorum altitudiné longitudine superaret: & qd' longe magis mirandum refert: sic in illo hiatus illati a Turno uulneris apparebat permaximus ut longitudiné quattuor pedum excederet: addens supra caput eius lucernam perpetuo igne ardentem compertam nec ullo poterat extingui spiritu uel liquore tandem facto ĩ fundo foramine extincta est. Insuper dicit sepulchro tale fuisse epytaphium scriptum. Filius Euandri Pallas: quem lancea Turni Militis occidit more suo iacet hic.

De Pallantia Euandri filia. Cap. LXVIII.

Pallantia ut dicit Seruius filia fuit Euandri. Qui asserit hoc a Varrone narrari quam ait Herculem uitiasse: & ex ea genuisse Latinum regem laurentum. Hanc tandem cum moreretur dicit sepultã in monte qui de suo nomine Pallatinus appellatus est.

De Pane Mercurii filio. Cap. LXIX.

Pan: nõ is qui Archadiæ dictus est deus: sed alius Mercurii fuit filius & Penelopis: ut in libro de naturis deorum scribit Cicero. Et dato dicat Licophron Penelopem Vlyssis coniugem cum procatoribus omnibus concubuisse: Vlysse non redeunte: & ex uno Pana filium suscepit: sunt qui uelint huic fictioni locum datum: & intelligere contigisse alicuius eloquẽna Penelopem in concubitum eius uenisse: & ex eo filium peperisse: qui eo q̃ eloquentia exq̃situs uidebatur. Mercurii filius dictus est. Ego autem alias dixi arbitrari non possum pudicitiam tam celebrem uti Penelopis fuit: alicuius eloquio uel opere alio foedari aut flecti potuisse: fuere quidẽ & aliæ mulieres oĩe secũ: sed forte non pudicitia coæquales: & sic ex aliatũ una nasci potuit Mercurio Pan filius.

De Vulcano. xxxvii. Iouis filio: qui genuit Ericthoniũ Acũ Cechulũ & Tulliũ Seruiliũ. Cap. LXX.

Vulcanus Iouis & Iunonis fuit filius: ut omnes fere poetæ testantur. Hic eo q̃ claudus & deformis erat quãcito natus est a parẽtibus in lẽnum insulam est deiectus: de hoc in buccolico carmine dicit Virgilius. Cui non risere parẽtes. Nec deus hunc mẽsa: dea nec dignata cubili est &c. Huic uxorem fuisse affirmant omnes: sed quæ ea fuerit non æque demonstratur a cunctis. Cingius enĩ ut Macro. in lib. Saturnaliorũ refert: dicit Mayã uxorẽ fuisse Vulcani. Piso aũt dicit fuisse maiestã. Homerus primo & idẽ Vir. & poetæ latini reliq̃ Venerẽ fuisse scribunt. Sane cũ certũ sit plures fuisse Vulcanos: possibile ẽ hos oẽs uera dicere: cũ cuius Vulcani fuerit cõiuges maya seu maiesta nõ dicant. Qđ aũt Vulcani Lẽnensis Venus fuerit coniunx satis comperto teneri uidet̃. Hunc ĩsuper Iouis fabrũ dicunt: & apud lyparas & Vulcanũ insulas ad facienda fulmina: & deorũ arma Cyclopes obsequiosos & officinas habere testantur. Et ab eo quicquid artificiose compositũ est factũ uolunt: ut Achillis & Aeneæ arma: monile Hermionis & corona Ariadnæ & huiusmodi. Hunc præterea dicunt ostenso illi a sole adulterio Veneris coniugis suæ & martis: ambos inuisibilibus cathenis alligasse. Vocant etiam illum mulciberũ & filiorũ plutiũ faciunt patrẽ. Volentes igitur ex dictis sensum elicere. Sciendum est primo Vulcanum hũc Iouis & Iunonis fuisse filium: & apud lẽnum regnasse: & Venerem habuisse cõiugem: eãq̃ cum armigero comperisse iacentẽ: ut supra dictum est. ubi de Marte: & hoc quãtum ad hystoriã. Quãtũ autem ad aliũ sensum est ante alia aduertendum apud nos duplicem ignẽ esse. primus est elemẽtũ ipsum ignis: qđ non uidemus: & hoc persæpe poetæ Iouẽ uocant. Secundus autẽ elementatus est ignis causatus a primo & hic duplex est. Primus enim est qui in aere ob uelocissimũ circularẽ motũ in nubibus accenditur: & hic dum illas exeundo frangitur coruscationes: & tonitrua facit: & maximo cũ impetu in terras impellitur. Secundus autẽ is ignis est quo utimur ex lignis aliisq̃ cõbustibilibus a nobis ex silicibus duris eductus: & fomentis educatus atq̃ seruatus: de his tribus hac in fictione fit mentio. Nam primus Iuppiter est: ex quo & rebus aereis & terreis: quæ pro Iunone intelligendæ sunt: duo reliqui oriuntur: Ex his uterq̃ claudus est. nam si fractionem nobis inspexerimus nõ recte gradientem ignẽ: sed nunc in partem istã: nunc in illam declinantem uidebimus: & sic claudicantem dicemus. Ex quo modo & nostri ignis flãmas nunquã æquali sese in altum extollentes gradu uidebimus: sed more claudi nũc altius nũc depressius appetũt altiora. Ex his primus de cælo in terrã: ut præmonstratũ est: deiicit̃: nec illi parẽtes arridẽt: quia q̃cito creatus est: eiicit̃: & sic nec in mensa dignatus est. In lẽnum autẽ ideo deiectum uolunt: q̃a persæpe in ĩsulam illã cadunt fulmina. Quod autẽ dea non illũ cubili dignata sit: paulopost ubi de Erithreo dicetur causa: a simiis autẽ nutritus est: is qui penes nos est. Est enim simia aĩal hoc habens a natura: ut quicquid uideat hominẽ facientem: & ipsa conetur facere: & quoniã homines arte & ĩgenio suo in multis naturam imitari conãtur. & circa actus tales plurimũ opportunus est ignis: fictum est simias: idest homines nutrisse Vulcanũ. i. ignem fouisse: de quo ut eius opportunitas cognoscatur: sic in libro Ethycorũ scribit Isidorus. Absq̃ igne nullũ metalli genus fundi extendiq̃ potest. Nihil enim penẽ qđ non igne efficiatur: alibi enim uitrũ: alibi aurũ: alibi argentũm: alibi plumbũ: & alibi mineũ: alibi pigmenta: & alibi medicamenta efficit: igne lapides in ære soluuntur: igne ferrum gignitur & domatur: igne aurum perficitur: igne cremato lapide cementa & parietes ligantur: ignis lapides nigros coquendo candificat: ligna candida urẽdo effuscat carbões ex prũia fulgida nigros facit: de lignis duris fragilia: de putribilibus imputribilia reddit. stricta soluit: solutã restringit: dura mollit: mollia dura reddit. hæc Isidorus. Volunt insuper hunc Iouis esse fabrum: & aliarum rerum omnium artificiosarum compositorem: ut intelligatur quicquid artificiosum fit ignis suffragio fieri: qui inquãtum artificiosus dicitur Vulcanus ab aliquo insigni artifice sic dicto denominatur. Officinæ autem eius car apud Lyparam & Vulcanum insolas esse dicantur liquido patet. Insulæ enĩ ignẽ euomẽtes sunt & earũ nomen fictioni fauet. Vulcaniæ quippe nũcupant̃: sed non a Vulcano Iouis filio dictæ sunt: quinimo a Vulcano quodam: qui in Emalio natus illas tenuit. Nec solum eum fabrum armorũ aut iocaliũ ignem: seu uulcanũ esse uoluere: sed & hominũ conuentionibus: & sermonis initio causam præstitisse uolũt: ut in libro de architectura Vitruuius uidetur asserere dicens: homines ueteri more in syluis & speluncis & nemoribus nascebant̃: ciboq̃ agresti nascendo uitam agebant. Interea quodã in loco a tempestatibus & uentis densæ crepitanobus arbores agitare: & iter se terẽtes ramos ignẽ excitauerunt: & eo flãma uehementi perteriti: qui circa eũ locũ fuerant sunt fugati: postea requie data propius accedentes cũ aĩaduertissent cõmoditatẽ esse magnam corporibus: ad ignis teporẽ ligna adiicientes: & id cõseruãtes alios adducebãt:

& nutu monstrantes ostendebant: quas ex eo haberent utilitates. In eo hominum gressu cum profundebatur aliter e spiritu uoces quotidiana consuetudine uocabula: ut obtingerent constiterant. Deinde segregando res sæpius in usu ex cuetu fari fortuitu cœperunt: & ita sermones intra se procreauerunt. Ergo cum propter ignis inuentionem initio apud homines & consilium & conuictus esset natus: & in unum locũ plures conuenirent: habẽtes a natura primũ præter reliqua animalia: ut nõ proni sed erecti ambularent: mũdiq; & astrorum magnificentiam aspicerẽt in manibus & articulis; quã uellent rem faciliter tractarent: cœperũt in eo cœtu: alii de frondibus facere tecta: alii speluncas fodere sub montibus: nõnulli hyrũdinum nidos: & ædificationes earum imitantes de luto & uirgultis facere loca quæ subirent: hæc Vitruuius. Nõ autem insignis homo iste penthateucum legerat: circa cuius initium longe aliũ sermonis auctorẽ Adam omnia nominantem legisset. & alibi Caim: non domos tantũ sed ciuitatẽ etiam cõstruere nouisset. Sed de hoc alias. Cur autẽ Vulcano Cyclopes obsequiosi dati sint: supra ubi de Cyclopibus explicatũ est. Vulcanus autẽ faber iste ideo dictus est: ut ait Seruius quasi uolicanus: q per aerem uolet. Rabanus autem dicit Vulcanus uolans candor. Mulciber autem dicitur: ut ait Albericus: quasi mulcens hymbrem: eo q cum nubes altiora petierint calore in pluuias resoluũtur. Ego autem mulciberum dici puto: ideo quia molliat æra.

De Erictonio Vulcani filio: qui genuit Pocrim: Orithiam: & Pandionem. Cap. LXXI.

ERictonius quẽ Eritheum appellat Homerus: filius fuit Vulcani & Mineruæ: ex creatione cuius talis fertur fabula ab antiquis. Quod cum Vulcanus fulmina Ioui aduersus gigantes pugnanti fecisset: petiit eidem loco præmii: ut liceret sibi cum Minerua concũbere: quod ipse concessit: data Mineruæ licentia: ut suam uirginitatem si posset uiribus tueretur. Dum ergo Mineruæ cubiculum intrasset Vulcanus: & Mineruæ acriter se defendẽti uim inferre conaretur: actum est: ut uolũtate nimia percitus Vulcanus in pauimentũ semen effunderet: ex quo aiunt Ericthoniũ natum: eiq; serpentinos dicunt fuisse pedes: ad quos contegẽdos ætate prouectus currum primus excogitauit; ut dicit Virgilius: Primus Ericthonius currus & quattuor ausus iungere equos. &c. Huius autẽ fictionis ĩtentum Augustinus in libro de ciuitate dei sic detegit. Dicit enim apud Athenienses templũ fuisse Vulcano & Mineruæ commune. In quo compertus est infans dracone circũuolutus: qui cum eũ magnũ uirũ futurum iudicio atheniẽsium portenderet eum seruauerunt: & eo q parentes essent incogniti iis quibus dicatum erat templum: in quo compertus erat: Vulcano scilicet & Mineruæ dederunt in filium. Hic præterea: ut dicit Anselmus in libro de imagine mundi in cælum inter alias cælestes imagines assumptus serpentarius dictus est.

De Pocri Erictonii filia & coniuge Cephali. Cap. LXXII.

POcris filia fuit Erictonii: seu Erictei & coniunx Cephali: Ouidio teste q dicit. Quattuor ille quidẽ iuuenes totidẽq; crearet Fœmineæ sortis; sed erat par forma duarũ: Ex quibus Eolides Cephalus te cõiuge fœlix Pocri fuit. &c. quæ huius fuerit fortuna: q̃ mors post hæc ubi de Cephalo scribit.

De Orithia Erictonii filia & coniuge Boreæ. Cap. LXXIII.

o Rithia Ericteiseu Erictonii fuit filia: ut Eusebius in libro temporũ testatur. Hanc trax boreas astrei filius rapuit: & sibi matrimonio copulauit: quæ illi Zethum & Calaym filios peperit.

De Pãdione Erictonii filio: qui genuit Prognẽ & Philomenã. Cap. LXXIIII.

PAndion: ut Lactantio placet: filius fuit Erictonii athenarum regis: sibiq; successit in regno. ex quo præter regni tempus: quod uixit apud Eusebium annis. xl. fuit: nil est nisi quia duos habuerit filios & totidem filias: ex quibus bello fessus: q d' diu aduersus thracas gesserat: cũ in pacem uenisset unam prognem. s. thereo thracum regi dedit in coniugem. alterius autem Philomenæ. s. infortunium fleuisse potuit: de quibus supra latius.

De Progne & Philomena filiabus Pandionis. Cap. LXXV.

PRognes & Philomena ut satis late dicit Ouidius filiæ fuere Pandionis Athenarum regis. Harum Prognem Pandion Thereo regi Thraciæ dedit in cõiugem: & ipsa ex eo peperit Ithim filium. Philomena autem secundam Pandionis filiam dum ad Prognem Thereus deduceret stuprauit: eiq; linguam abstulit. Ex quo secutum est ut Ithis a matre occideretur: & patri daretur in cibum: & inde Prognes mutaretur in hyrundinem: Philomena in auem sui nominis: Thereus in upupã: ut de omnibus planius supra ubi de Thereo.

De Caco Vulcani filio. Cap. LXXVI.

CAcus filius fuit Vulcani: ut dicit Virgilius: Hic spelũca fuit uasto summota recessu Semihominis Caci facies quam dira tegebat Solis inaccessum radiis semperq; recenti Cæde tepebat humus foribus affixa superbis Ora uirum tristi pendebant pallida tabo. Huic monstro Vulcanus erat pater illius atros Ore uomens ignes magna se mole ferebat & cætera. Ex hoc fertur q Herculis ex Hispania redeuntis & cum Euandro hospitantis boues noctu cauda traxit in antrum suum: quos cum diminutos mane cerneret Hercules: nec quorsum errassent posset aduertere. Videbat enim uestigia pedum antro ad armenta uenientia: cum reliquis recedebat. sed cum mugirent ob relictos socios abeuntes: respondentes mugitu qui clausi tenebantur cognita est Caci fraus: in quem dum uerteretur Hercules. ui ex antro illum eduxit: & claua interemit: & boues reassumpsit. Alii uero uolunt a Caca sorore Caci fratris furtum Herculi reuelatum & ob id meruisse ibidem diu ara sacrisq; uenerari. Hunc ideo Vulcani filium dictũ dicit Seruius: quia adiacentia omnia crebra combustione consumeret: quem Albericus dicebat nequissimũ Euandri filium fuisse seu seruum: quod nomen ipsum sonat. Nam Cacos græce latine malum sonat. Sub fictione autem fabulæ uidetur Solino ubi de mirabilibus hystoriam e ẽ. dicit enim habitasse Cacum eo in lo-

eo cui Salynæ nomẽ est: ubi postea trigemina urbis porta facta. Deinde dicit Cælium dicere q cum a Marsia rege Tarconi tyrrheno legatus iuisset: & ab eo Megali phrigio seruandus esset traditus ab eodem cũ amphionibus subsidiis: unde uenerat reductus regnum circa Vulturnum & campaniam occupauerant. Et dum tentarent aduersum Euandrum & Archades duce Hercule: qui tunc forte aderat Cacus oppressus est. Megalis autem ad Sabinos secessit: quos augurandi disciplinam docuit.

De Ceculo Vulcani filio. Cap. LXXVII.

CEculus (si Maroni fides præstãda est) filius fuit Vulcani. Dicit enim de eo sic. Nec prænestinæ fundator defuit urbis Vulcano genitum pecora inter agrestia regem: Inuentũq; focis omnis quẽ credidit ætas Ceculus: &c. Ex hoc talis fertur fabula. Duo fuere fratres: quibus uirica fuit soror: quæ dum secus ignem sederet fauilla casu eius in gremium ex torrente feruido euolauit: ex qua mulierem concepisse aiunt: & peperisse puerum quem Vulcani dixere filium: eũq; ob lippitudinẽ oculorum dixere Ceculum. Qui die quadã forsan infestatus improperatione: quia non Vulcani filius esset: orauit Vulcanum: ut si eius esset filius demonstraret: nec mora uulcano agente aiunt missum fulmen: a quo oẽs qui non credebant exusti atq; perempti sunt: ex quo uere uulcani filius a superstitibus habitus est. Ego existimo fictionis huius rationem esse talem: Ceculum .s. prænestem proprio nomine nuncupatum: & ab ægritudine oculorum Ceculũ: & idem esse cum præneste Latini regis filio: de quo supra: & ob euolatam fauillulã in gremiũ prægnantis matris adoptatũ Vulcano: eũq; hostes suos igne & incendio castigasse: & Prænestẽ condidisse ciuitatem: & uiribus Turnum aduersus æneam iuuisse.

De Tullio Seruilio Vulcani filio: qui genuit Tullias duas. Cap. LXXVIII.

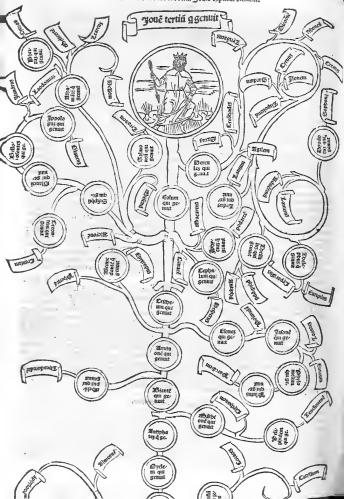
TVllius Seruilius Vulcani fuit filius ex Cresa corniculana: ut in libro fastorũ testatur Ouid. dicens: Nãq; pater Tulli Vulcanus: Cresia mater Persignis facie corniculana fuit. Et paulopost. Iussa foco captiua sedet cõceptus ab illa Seruius a cælo semina gentis habet. Hũc præterea dicit Ouid. a fortuna dilectũ: cãq; solitam ad eũ ire per fenestrã palatii & secũ esse: ubi postea facta est porta: quæ a fenestra illa fenestrale nomen accepit. Huius fabulæ intentũ ex historia per Titum Liuiũ stilo egregio narrata sumetur: quã ut paucis cõplectar uerbis: dico: q capto Corniculano a Tarquino prisco romanorũ rege inter alias captiuas iuuencula quædã: ex eo q nobilis uideret a Tarquinio in domũ regiã deducta est: quæ prægnans peperit Tolliũ Seruiliũ: quo adhuc infantulo & in cunis dormiente descendit ab alto igniculus: & capiti suo insedit nullã inferens lesionẽ: quẽ cum uidisset Tanaquil regina auguriorũ perita suasit uiro suo puerũ cũ diligentia seruandũ, magnũ eni futurũ familiæ suæ cõmodũ. hinc seruatus cũ strẽnuus euasisset Tarquini filiam sumpsit in coniugẽ: & uulnerato Tarquino a filiis Anci marci: & a regina ex uulnere mortuo clã seruato: ea iubente paruulis adhuc existentibus filiis Tarquinii: Seruius illi occupauit regiam: qua occupata: & morte patefacta Tarquinii. Seruius illi suffectus est rex: cui cũ duæ essent ex cõiuge filiæ illas filiis Tarquinii prisci dedit uxores. Ipse autem cũ multa bona fecisset romanis a Targnio superbo genero suo filiæ impulsu occisus est: cũ regnasset annis. xliiii. Illa igit̃ flãmula de qua supra locũ dedit fabulæ: ut filius fingeret̃ Vulcani quod ostẽdit Ouid. Signa dedit genitor: tũc cũ caput igne corrusco Cõtigit: hincq; oĩs flãmeus egit apex: &c. quod autẽ a fortuna dilectus fuerit mõstrauere successus. Hunc plynius in libro uirorũ illustriũ filium dicit fuisse Publii Corniculani: & Ocreatiæ captiuæ.

De duabus Tulliis filiabus Tullii Seruilii. Cap. LXXIX.

TVlliæ duæ Tito Liuio auctore filiæ fuere Tullii Seruilii & cõiuges Arunci & Lucii prisci Tarquinii filiorum. Maior quippe tullia feueri atq; ĩpatiẽtis animi: & ad quæcũq; facinora procliui Arũci mitissimo iuueni contigit. Iunior uero: quæ pissimam oliet erat lucio acris & ambitiosi curdis iuueni data est. Ardebat Tullia maior desiderio regni: segnẽq; uirũ cõtumeliis infestabat: & suam dãnabat fortunam: q non Lucio data esset. Tandẽ actum est ut moreretur Arũcus & iunior Tullia: quãobrẽ e uestigio maior conuenit cũ lucio: & patiente potius q̃ approbante Seruio matrimonio iuncti sunt: cœpitq; ilico improba mulier uiri animũ irritare uerbis: & ad regnũ stimulis ĩpellere. Ex quo factum est ut die quadam curiam intraret Lucius: & pro rege sederet: & uenientẽ Tullium pelli faceret: & inde sequi atq; trucidari. quod cum audiuisset tullia conscẽso uehiculo lætabunda ad salutandum uirum regem cucurrit. Rediens autem domum cum Seruii cadauer media in uia prostratum uideret auriga: atq; substarẽt: ne illud transiẽs uehiculo premeret. obiurgatus a Tullia: eo presso trãsiuit. Hæc peperit Lucio filios inter quos sextũ Tarquinium: ob cuius illatum in Lucretiam collatini coniugem per uiolentiã stuprũ Lucius filiiq; secum in exilium acti sunt: & ipsa cum eis: quæ apud gabios trucidatum Sextum audisse potuit: & uidisse uirum apud cumas campaniæ tabida in senectute marcentem: quis autem mulieri finis fuerit: non legi.

Explicit liber duodecimus.

Tertius a decimo sobolem Jouis explicat omnem.

Genealogiæ deorum Gentilium Liber Tertiusdecimus. Prohœmium.

CVrgitis uasti ac nimium æstuosi portio lõge maior cursuq; difficilior uero præstante deo post puppim relicta cũ iam cani montiũ uertices oppositi littoris se tenui quadã ostentatione in remotis ostenderẽt: cœperat uideri mihi mare placidũ & nullis fere ĩpeditũ obicibus: & undas solito laxiores præstare & spe atq; auiditate cõtingendi littoris: in quo quies pmittebat futura: & ob superatos labores uectrici meæ Laurea ultro remis ferebam & uelo. Sed & ecce dũ a tyberis hostio dum lenis aura me detulisset in cuboicum salum: stetissentq; coram Cadmeiæ thebæ: & quas prætexieram non aduertens coliæ insulæ in mentem uenissent sensi mecum quid superesset agendum: eum.s. describendum monstruosarum rerum domitorem egregium cæteros mortales uiribus excedentem. Nec non & furentis populi regem: cuius persæpe opere fere naufragus factus sum: & eo℞ inde numerosas satis posteritates ãnectere. Ex quo tepuit paululũ feruor ille q me auidũ deferebat in littus: & substiti. & dũ mecũ uoluerẽ facile non esse eos labores describere: quibus præter Herculẽ nemo suffecisset mortalium: eumq; regem cuius famuli orbem uidebantur posse concutere: existimaui quiescendum fore: & aliquali ocio languidas iam uires in neruum reuocare: ne inter egregios Alcidis sudores deficerem. At ubi minime uellem debilis deferrer ab æolo: & sic nondum Iouis tertii enumerata ĩtegre prole: Iterum rex ĩclyte steti tanq̃ incertum deuenissem terminũ: a quo iam factus robustior surgens in residuũ itineris nauiculæ uela cõcedo. Orans more solito ut faueat: meq; laboris deducat in finem: cui facillimum fuit ex nihilo cuncta componere.

De Hercule. xxxviii. Iouis filio: qui genuit. xvii. filios: quorum hæc sunt nomina: Oxias: Creontiades: Tyriomachus: Dyicohontes: Ithoneus: Cromis: Agilis: Ilus: Sardus: Cirnus: Diodorus: Tlipolemus: Thessalus: Auentinus: Telephus: Lydus: & Lamirus. Cap. I.

HErcules: ut scribit in amphitrione Plautus: filius fuit Iouis & Alcmenæ: quæ: ut quidã uolunt: hac lege nupsit Amphitrioni: ut mortẽ fratris sui a Thelebois occisi ulcisceretᷣ: in qua expeditione: ut ubi supra ait Plautus cũ uersaretur amphitrion: Iuppiter in Alcmenã ardẽs amphitrionis militantis forma sumpta ante lucẽ: quasi ab expeditione rediens accessit ad eã: quæ cũ eom uirũ suũ crederet cũ eo cõcubuit: ex quo cõcubitu esto ex amphitrione prægnans eẽt: cõcepit: ad quã cõceptionẽ uolunt noctẽ unam nõ suffecisse: qnimo aiunt tribus in unã iunctis lasciuiẽdi spaciũ adultero Ioui cõcessum: qđ a Lucano scribitur. Thebas alcmenæ: qua dum frueretur olympi Rector luciferũ ter iusserat hesperũ eẽ. & cætera. Et sic in tẽpore geminos peperit: ex amphitrione uiro Iphicleum: ex Ioue autẽ Herculẽ. Præterea & aliã fabulam ad huius natiuitatem spectantẽ recitat Homerus: quã quia supra ubi de Eurystheo filio Steleni scripsimus: hic iterare superfluũ esset. hunc ueteres maximis extollunt laudibus: & eum q̃tũ ad corporis staturam maximũ ferunt: adeo ut nolint eius altitudinem superasse: quẽq̃ & eã septẽ fuisse pedũ: qđ Solinus probare uidetur: ubi dicit. Licet ergo plerisq; diffiniant nullũ posse excedere longitudinẽ pedũ septẽ: qđ intra hũc modũ Hercules fuit. & cætera. Et cum Iunonis nouercæ inimicitias eum passum uelint: & Eurystheo regi famulatũ præstitisset robore corporeo: & ingenio cæteros anteisse confirmãt: Cuius labores præcipuos fere omnes duodecim tantum fuisse confirmant: cũ. xxxi. esto nõn omnes æquos fuisse comperiam.

Primo quidem dum adhuc esset infantulus: & in cunis cũ fratre iaceret: a Iunone odiis insequutus dormientibus parentibus ad eũ deuorandũ serpẽtes duo missi sunt: quibus uisis terræfactus Iphicleus: ex cunis decidit: & eiulatu suo parentes excitauit: qui surgẽtes Herculẽ inuenere cœpisse manibus serpẽtes & eos occidisse: de quibus in tragœdia Herculis furentis sic ait Seneca poeta. Infantis ætas monstra superauit prius Quã nosce posset gemina. cristati caput angues ferebant ora: quos contra obuius Reptauit infans igneos serpentum oculos Remisso pectore ac placido ĩtuens Arctos serenis uultibus nodos tulit Et tumida tenera gutturа elidẽs manu. &c. Secundo apud lærnã paludẽ cum hydra ĩmani monstro certamen habuit: cui cõ eẽnt capita septẽ: & uno exciso septẽ illi renascerẽtur ilico: exquisita uitalium origine illam consumpsit: de qua sic Seneca tragœdus ubi supra. Quid sæua lærnæ monstra numerosum malum: Non igne demũ uicit & docuit mori. &c. Tertio cum Nemeus leo eẽt toti regioni terribilis susceptus a Molorco pastore: qui loco pximus erat ubi leo aduersus eũ animosus accessit: & captũ atq; enectũ excoriauit: & ob uirtutis ĩsigne loco palliĩ corio eius postea usus est: unde Ouidius: Iis elisa iacet moles nemea lacertis. Quarto aduersus Theumesium leonẽ nulla ex parte minus horribilẽ Nemeo: audaci processit pectore: pstratũq; iugulauit: cuius facti in Thebaide meminit Statius: dicẽs. Illius speciẽ: quẽ per Theumesia tempe. amphitrioniades fractum iuuenilibus armis Ante Clionei uestitur prælia mõstri. & cætera. Quinto autem aprum menaliũ cuncta uastantẽ cœpit: ex quo Seneca ubi supra: Solitũq; densis hispidum erimanti iugis archadia quatet nemea menalium suem. & cætera. & ut dicit Lactantius: hunc aprũ uiuũ detulit Eurystheo. Sexto ceruam æneos habentem pedes: & aurea cornua menali nemoris hospitam: quã nemo poterat cursu cõtingere: ipse cursu superauit atq; cepit: de qua sic Seneca ubi supra: Menali pernix fera Multo decoro præferens auro caput Deprensa cursu est. Septimo arcu Stymphalides occidit aues arpiyas scilicet: de quibus sic idem Seneca: Solitasq; pẽnis condere obductis diem petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas. & cætera. Octauo taurum quẽ uictor Theseus a creta detulerat q ob insolentiã acticam regionem uastabat deprehendit: de quo tauro supra ubi de Pasiphe: cuius mentionem ubi supca Seneca faciens dicit: Taurumq; centum non leuem populis

merum.&c. Nono Acheloum superauit:cuius facti fabula ubi supra de Acheloo:de quo Ouidius: Vos ne manus ualidi pressistis cornua tauri.&c. Decimo Diomedem regem Thraciæ:cui mos erat hospites suos occidere:& iumentis suis in cibũ apponere:ipse supauit & occidit:& eisdẽ iumẽtis mãducandũ apposuit:unde idẽ Seneca:Quid stabula memorẽ diri Bystonii regis.&c. Vndecimo cũ Busiris rex Neptũni & Lybiæ filius oras oẽs nilo adiacẽtes pdator igens isestaret:& forẽses hospites suis mactaret diis:accedẽs Hercules eo supato illã regionẽ pacatã reddidit.unde Ouid.Ergo ego fœdãtẽ pegrino tẽpla cruore Busirim domui.&c.

Duodecimo Libyã petiit: & Antheũ terræ filiũ lucta supauit apud Sũmictũ aphricæ ciuitatẽ:ut dicit Lactãtius: de quo Ouid.idẽ dicit:Sæuoq; alimẽta parẽtis Antheo eripui.&c.huius fabulam scripsisse memini ubi de Antheo ipso. Tertiodecimo colũnas in occidẽte posuit:de qbus Põponius Mella in cosmographia ait.Deĩde est mõs peraltus:quẽ ex aduerso hispania attollit obiectus.Hũc abilã illũ calpẽ uocãt colũnas Herculis utrũq; addit fama nois fabulã herculẽ ipsum multos olim ppetuo iugo diremisse colles:atq; ita exclusum antea mole mõtium oceanũ: ad quæ nũc inundat admissum.&c.Nec hoc etiã Seneca tacuit ubi supra dicẽs.Vtrinq; mõtes soluit abrupto obice.Etiã ruẽti fecit Oceano uiã.&c. Quartodecimo aurea mala sustulit puellis hesperiis dracone puigili iterẽpto:ex quo sic ait Seneca.Post hæc ad ortus nemoris opulẽti domos Aurifera uigilis spolia serpẽtis tuli.&c. Quĩtodecimo aduersus Geryonẽ trianimẽ bellũ habuit:eoq; supato atq; iterẽpto hyspanũ atq; egregiũ pecus in Græciã usq; maxima cũ põpa deduxit.unde Seneca.Inter remotos gẽtis hespiæ greges.Pastor triformis litoris carthesii perẽptus acta est pda ab occasu ultimo.Nothũ cytheron pauit oceano pecus.&c. Sextodecimo Baltheũ reginæ Amazonũ Eurystheo regi reportauit ea supata:de quo idẽ Seneca.Nõ uicit illũ celibis semp tori Regia gẽtis uidua Thermodotiæ.&c. Septimodecimo Caciũ auẽtini furem etiã iteremit.unde Boetius ubi de cõsolatione. Cacus Euandri satiauit iras.

Decimooctauo cẽtauros isolẽtes:uolẽtesq; Hyppodamiã nuptiarũ die surripe Perithoo Hercules acri bello supauit:ex quo Ouid.Nec mihi cẽtauri potuere resistere.&c. Nonodecio Nessũ cẽtaurũ sibi sub spẽ obsequii Deianirã cõiugẽ surripe conãtẽ occidit:ut patet latius supra ubi de nesso. Vigesimo Albionẽ & Begionẽ iter ipediẽtes suũ haud longe ab hostio Rhodani a Ioue lapideo adiutus hymbre supauit:ut i cosmographia testaẽ Põponius. Vigesimoprimo Hesionã Laomedõtis filiã liberauit a mõstro marino: ut supra patet ubi de Laomedõte. Vigesimosecũdo Troiã deleuit:ut ubi de Laomedonte plenius. Vigesimotertio Laciniũ latronẽ extremã Italiæ orã latrociniis isestãtẽ occidit:Iunoniq; tẽplũ cõstituit:qd' Iunonis laciniæ appellauit. Vigesimoquarto:ut Homerus testaẽ in Iliade:Iunonẽ in papilla telo trisulco uulnerauit:qd' fecisse dicit Leontius: eo q; ab Eurystheo rege audisset eã sibi laborũ omniũ causam fore. Vigesimoqnto cælũ humeris tolerauit: cuius causam fuisse dicit Anselmus ubi de imagine mũdi:q; cũ gygãtes deos ipugnarẽt, dii quoq; oẽs in unã cæli partẽ cõuenissent tãtũ põderis igesserũt:ut cælũ uidereẽ minari ruinã: qd' ne caderet Hercules una cũ Athlante supposuit humeros.Vulgatior tamẽ fabula est: fesso Athlanti atq; optãti humerũ mutare.Herculẽ interim humerũ supposuisse suũ.unde Ouid.eũ queritantẽ describẽs dicit. Hac cælũ ceruice tuli.&c. Vigesimosexto Hercules descẽdit ad iferos:& ibi:ut in Illiade dicit Homerus:ditẽ uulnerauit. Vigesimoseptimo Theseũ pauitantẽ Perithoo mortuo liberauit ab iferis & eduxit ad supos. Vigesimooctauo Alcestã Admeti regis Thessaliæ cõiugẽ retraxit ad uirũ.dicit.n.q; cũ ifirmareẽ admetus implorassetq; Apollinis auxiliũ:sibi ab Apolline dictũ mortẽ euadere nõ posse:nisi illã aliqs ex affinibus atq; necessariis subiret.Quod cũ audisset Alcesta coniunx non dubitauit suã pro salute uiri cõcedere: & sic ea mortua admetus liberatus est:q plurimũ uxori cõpatiẽs Herculẽ orauit:ut ad iferos uadẽs illius animã reuocaret ad supos:qd' & factũ est. Vigesimonono cerberũ tricipitẽ itroitũ illi negãtẽ barba cepit atq; deiecit: eũq; triplici cathena ligauit:& in lucẽ traxit:ut patet supra:ubi de eo scriptũ est. Trigesimo ab iferis rediẽs Lycum thebarũ regẽ:eo q; Megeræ cõiugi uim uoluisset iferre:iteremit:ut i tragœdia herculis furẽtis dicit Seneca. Sic & in furiam uersus filios occidit & coniugẽ.Olympiaca isuper certamina ipse constituit in honorẽ Pelopis.Postremo ut in finẽ eius aliquando ueniamus. Trigesimũprimũ laborẽ supasse non potuit.nã cũ cætera supasset monstra amori muliebri succubuit.Dicit enĩ Seruius:q; cũ Euritus rex Aetholiæ ei spopondisset in coniugẽ Iolem filiam dissuasione filii:eo q; Megeram occidisset:petenti denegauit.qobrẽ capta ciuitate & Eurito occiso:Iolem obtinuit.Huius.n.amore ardens ea iubẽte leonis spolium & clauam deposuit:sertis & unguentis & purpura anulisq; usus est & quod turpius:inter pedissequas amatæ iuuenis sedens penso suscepto uenit.Vnde in thebaide dicit Statius. Sic Lydia coniunx Amphitrioniadẽ exutũ horrentia terga Pendere sydonios humeris ridebat amictus Et turbare colos & tympana rumpere dextra &c. Ve℞ tamẽ Ouid.in maiori uolumine:& hic Sta.Nõ Iolẽ Aetholam sed omphalẽ lydiã fuisse quæ illũ colo nerẽ iusserit. Sane possibile ẽ utrunq; ue℞:cum multi fuerint Hercules:& sic uariis apud uarias mulieres uarie potuit cõtigisse. Dum aũt tam illecebri teneretur amore:memor deyanira muneris sibi a Nesso centauro olim concessi. Verũ credens quod ille firmauerat moriens:Herculem in sui concupiscentiã reuocare uolens:misit illi clam centauri uestẽ:quã cũ non aduertẽs iduisset:& circa uenationẽ laboraret:sudore resolutus sanguis uenenatus p poros ampliatos calore in pcordia lapsus ẽ:eũq; in dolorẽ adeo itolerabilẽ accẽdit ut mori deliberaret: & cõstructo in oeta mõte rogo sagittis & pharetra cõcessis Philocteti Phyantis filio in eũ cõscendit. icẽdiq; iussit:& sic fessam aiam exalauit.Hũc Sene.in tragœdia herculis oetei in cælũ a Ioue susceptũ dicit: eiq; Iunoni nouercæ cõciliato desponsatã Hebẽ iuuentutis deã & Iunonis filiã asserit.Home.uero in Odys.dicit eũ ab Vlysse apud iferos cõuenirũ & multa locutũ.dicit tamẽ non eũ quem uidebat Vlysses herculẽ ue℞ esse sed eius idolum.hic insuper quantũ uiuens mortales fortitudine sua fecit attonitos:tantũ uel amplius mortuus decepit insanos. Nã tanta ueneratiõe sui mẽtes iuasit:ut p excellẽtissimo numine haberetur.Nec sola hoc errore Græcia dece

pta est:sed romæ & orbi toto uenerabilis factus tẽplis status:& sacris illi cõstitutis sanctissime imo stultissi/
me diuino cultu honoratus ẽ.Sed iã qd sibi fictiões uelit aduertẽdũ est:& ante alia qd sonet Herculis nomen
Dicebat aũt Leon.Herculẽ dici ab hera qđ est terra:& cleos qđ est gloria:& sit Hercules idẽ qđ gloriosus in
terra.uel heracles ab heros & cleos:& sic gloriosus heros.Paulus aũt dicebat Herculẽ dici ab erix qđ est lis &
cleos gloria:& sic gloriosus litiũ.Rabanus aũt in libro de origine reꝝ dicit ꝙ cũ crederent Herculẽ deũ uir/
tutis eũ dici q̃si herucleos:qđ latine uirꝫ fortiũ famã dicimus.Et scribit idẽ Rabanus a Sexto Pompeio scri
bi Herculẽ fuisse agricolã.Hunc tamẽ græci hiraclim uocant:ꝑpter qđ nos Heracles nõ Hercules dicere de/
beremus.Sed cũ sic dicatur antiquata consuetudine a latinis uideẽ uitiũ excusari.Hoc tamẽ nomẽ Hercules
unius tãtũ hominis propriũ fuisse reor:eius.s.q thebis ex Alcmena natus est:cũ multoꝝ appellatiuũ fuisse
credaẽ.nam Var.cũ.xliii.homines hercules cognominatos cõnumerasset:dicit omnes q fecerũt fortiter her/
cules uocabanẽ.hinc igiẽ est ꝙ legimus herculẽ:thyrinthiũ argiuũ:thebanũ:lybin & huiusmodi.Ex quo su/
meẽ nõ oẽs ꝑscriptos labores unius hoĩs fuisse tantũ:sed pluriũ:quos quoniã abusio nominũ miscuit:cui ap/
propriari debeant de oĩbus nõ habeẽ:nec ẽt quæ prius seu quæ postea facta fuerint:& hinc uni tantũ & mix/
tim danẽ herculi.nec ex tot ĩpossibile secũdũ Pomp.unũ fuisse agricolã.Nõ.n.solis nobilibus liberalis natura
est ꝗ̃ꝗ nobiliũ corpora fortũa faciat clariora.fuisse aũt prio Iphicleũ genitũ:& idẽ alio roitu herculẽ:moꝝ &
opeꝝ diuersitas adinuenit.Nã cũ remissus hõ eẽt Iphicleus amphitrioni datus ẽ.& iõ prio genitus dictus:qa
uideẽ astrologis constellatio illa quæ tũc erat dũ arbitrati sunt cũ gigni potuisse:conueniens moribus suis:
& subsequens herculi:& hinc secundo genitus:& qa esset iniuriarum ultor & religionũ atqꝫ legũ ĩtroductor
Ioui datus est filius.Ego aũt credo filiũ fuisse Amphitrionis:& eodẽ cõcubitu cũ Iphicleo genitũ esto mathe
maticoꝝ ꝑspicacitas nequeat rõnẽ aliã cernere cur gemini fuerint moribus dispares ꝑter cõstellationũ diuer
sitates.Sic Esau & iacob:sic & alii plures etiã æuo nostro fuere gemini:nõ diuersis tꝑibus : sed uno & eodem
coitu cõcepti:ut arbitraẽ Augu.ubi de ciui.dei.& ipsam diuersoꝝ operũ rõnẽ nõdũ satis nota est:nisi deo:da
to multa possint dici:quæ forsitã uiderenẽ cõueniẽtia ueritati.Triplicẽ autẽ noctẽ cõceptioni huius attribo/
tam puto ab opibus humanis sũptũ.nõ enĩ adeo in breui tꝑe ædificia magna perficimus:sicuti pauperũ do/
múnculas faceremus:& iõ quasi sic natura circa ꝑductionẽ magnoꝝ uiroꝝ:& plurimũ ponat tꝑis & laboris
ubi in ꝑductiõe aliorũ hominũ nox una suffecisse uideẽ:Herculi : q cæteros debebat excedere:tres datæ sũt.
Eũ autẽ Iunonẽ habuisse aduersam:iõ fictũ credo:qa Eurysteus rex:q illi dominabaẽ:quẽ ꝑ Iunone regnoꝝ
dea possumus hic assumere:eũ forsan ob eius inclytã uirtutẽ suspectũ habẽs : ne aliqd noui moliret in regno
cõtinuis in expeditiõibus semp amotũ tenuit:& sic illi ꝑtãs regia aduersata est.Labores herculi ascriptos iam
pluriũ fuisse diximus:& sic fictiones q̃rũdã supra enucleatæ sũt:ubi his contigere : q ex numero taliũ crediti
sunt.Et nõnulli etiã simplicẽ historiã referũt:& ob id ex multis pauci supsũt poetico uelamine tecti : ad qđ
auferẽdũ ueniẽtes dicit Theodõtius in qbusdã græcoꝝ codicibus legisse Herculẽ amphitrionis fuisse filium
& nõ Iouis:& noctu ad cunas eius:atqꝫ fratris geminos accessisse serpẽtes:ut existimatũ est domesticos:& la/
ctis odore tractos:cuius auidi sunt:inuẽtũqꝫ a parẽtibus herculẽ uigilantẽ & ĩpauidũ illos : qt poterat mani/
bus amouẽtẽ:qđ ꝑmaximũ fuit existimatũ:& tãta ex hoc ĩfantis ĩdoles assũpta est:ut nõ solũ crederẽ eũ fu
turũ mirabilẽ hoĩem:sed ẽt illũ dei filiũ arbitrari ĩsipidi cœperit:ex quo sibi locũ fecit fabula:eũ.s.ex Ioue cõ/
ceptũ:quẽ ex uiro molier honesta cõcepat.Secũda Herculis gloria ẽ hydrã septicipitẽ occidisse : cuius figmẽ/
ti rõnẽ talẽ recitat Albericus.Dicit enĩ hydrã locũ fuisse aquã e diuersis locis euomẽtẽ: a qua ciuitas & circũ/
uicina loca oĩa uastabanẽ:cuius uno clauso meatu erũpebant multi.qđ cũ uideret hercules loca multa in cir/
cuitu exussit:& sic aque clausit meatus.Ego aũt arbitror aliquẽ strẽnuũ fuisse uirũ : q auerterit aq̃s ex diuer/
sis scaturiginibus loca palustria atqꝫ fœtida faciẽtes:hoc pacto ut exq̃sito earũ ꝑincipio:illud in partẽ aliã uer/
tum paludẽ Læmeã siccã liquerit:quã uocauere Hydrã:qa more hydræ circũflecteret & serpet:ac ẽt hydros
græce aqua est:& qa locus ubi ante palus siccus relictus ẽ:iõ hydrã finxere exustã.Eusebius autẽ in lib.tꝑoꝝ
de hac hidra aliter sentire Platonẽ dicit:quẽ ait asserere hydrã callidissimũ fuisse sophistã.nã sophistarũ mos
est:nisi qs auertat adeo ꝑpõnes suas tradere:ut uno soluto dubio multa cõsurgãt.Sed astutus phũs dimissis
accessoriis ad ĩtemitionẽ principalis conaẽ:quo remoto cætera remouẽtur.Eũ acheloũ supasse supra ubi de
Acheloo scriptũ ẽ:& declaratio fictiõis apposita.Similiter & Anthei fabula ubi de Antheo: & de malis hespi
dũ:ubi de eisdẽ.Circa Geryõis figmẽtũ dicit Seruius:Geryonẽ regẽ fuisse hispaniæ tricipitẽ seu trimẽbrẽ:sic
iõ existiatũ:qa tribus ĩsulis ꝑfuerit hispaniæ adiacẽtibus balearibus.s.maiori & mĩori & ebuso.Bicipitẽ etiã
canẽ hũisse dicit uolẽs ob hoc ĩtelligi:qa & terrestri:& nauali certamĩe plurimũ potuerit: ad quẽ ait herculẽ
olla ferrea delatũ eũqꝫ sopasse:ꝑ ferreã ollã ĩtelligẽs fortẽ nauẽ & ære munitã:q̃ uect⁹ hercules accessit ad eũ.
Alii ãt eũ dixere trianimẽ:qđ Rabanus ĩtelligit eũ duos hũisse fratres adeo secũ cõcordes:ut ĩ unoquoqꝫ eo
rũ sua & reliquoꝝ aĩæ ĩesse uiderenẽ.Iustinus aũt de eo sic ait in alia parte hyspaniæ : q̃ & ĩsulis cõstat regnũ
penes Geryonẽ fuit.In hac tãta pabuli lætitia est:ut nisi abstinentia ĩterpolata sagina fuerit: pecora corrũpan
tur.Inde dicta armenta Geryonis:quæ illis temporibus solæ opes habebantur: tantæ famæ fuere:ut hercu/
lẽ ex Asia prædæ magnitudine allexerit.porro Gerionẽ ipsum nõ triplicis naturæ.ut fabulæ fuisse ferũt:sed
tres tantæ concordiæ extitisse:ut uno animo omnes regi uiderentur : nec bellum Herculi sua sponte intu/
lisse:sed cum armenta sua rapi uidisset amissa bello repetisse.hæc Iustinus. De Caco Auẽtini fure supra ubi
de eodem dictum est. De leonibus duobus & Menalio apro:quoniam historiographa credimus nil dicen/
dum superest.& de stymphalidis auibus:ubi de arpiis habeẽ.sic & de tauro ubi de Minoe rege:& de Diome
de & Busyride:& colũnis historiæ sunt : nec minus de Baltheo reginæ amazonidum : & de superatis cen/
tauris:etiã ubi de eis dictũ est:& de Nesso cẽtauro & supatis Albione & Bergione:& de Hesiona:de qbus oĩ/

bus supra de eis singularis est sermo: delesse eũ troiá notissima historia est: nec occidisse Laciniũ sonat aliud q̃ lartonis sceritũ. cælũ tolerasse humeris ĩproprie dictũ est. ab Athláte. qđ ea tempestate isigni astrologo doctus: eo seu uoléte qescere: seu moriéte ipse locũ eius tenuit: & laboré in docédo supcælestium corpoꝝ cursus subintrauit. Vulnerasse trisulco telo Iunoné sapiẽtis describit opus. ná diuitias & sublimes ptátes prudẽs despicit & uilipẽdit triplici rõne. Sút enĩ tpalia in regẽdo anxia: in seruádo suspitionibus & curis plena: & statu dubia: & caduca: & sic trisulco telo uulnerat ab Hercule Iuno. Ad inferos aũt descẽdisse: & dité etiá uulnerasse: illud idẽ sonat qđ de Iunone dictũ: cũ diuitiarũ deus sit Dites: q totiés uulnerat quotiens despiciunt diuitiæ: ut nõnullos fecisse philosophos legimus: eo ꝙ illas studioꝝ arbitraret hostes. Theseum uero liberasse historia potius est q̃ fictio. De Alcesta ad admetũ ab inferis reuocata. dicit Fulgẽtius ꝙ cũ alcestæ pr̃ uoléti eá in cõiugẽ hác legé apposuisset: ut duas dispares bestias apponeret currui: Admetus apollinis & Herculis munere leoné iũxit & aprũ: & sic accepit alcestá. Dicit ergo admetũ & in modũ mẽtis positũ: & eũ admetũ dictũ: q̃ si quẽ adire poterit metus. hic alcestá in cõiugẽ desiderat. Alce aũt lingua attica p̃sũptio dicit. ergo mens p̃sũptioné sperás sibi cõiũgi duas feras suo curtui iũgit. i. suæ uitæ duas uirtutes adsciscit aĩ & corporis: leoné ut uirtuté aĩ: & aprũ ut uirtuté corpis. deniq3 & apolliné & Herculé sibi ꝓpiciat. i. uirtuté & uirtuté. Ergo præsumptio semetipsá ad morté ꝓ aĩa obiicit ut alcesta: quá p̃sũptioné: q̃uis in ꝑiculo mortis deficiẽte uirtus ab ĩferis reuocat: ut hercules fecit. Ego aũt aliter sentio. admetus aĩa rõnalis ẽ: cui nũc alcesta. i. uirtus. ná alce grece uirtus ẽ latine: q̃ iũgit dũ a leone & apro. i. ab appetitu irascibili & cõcupiscibili. Currus eius. i. uita q̃ circuitionibus cõsumat: trahit. i. agitat. Virtus. n. nõ ob aliud iũgit: nisi ut ab ea passiões frenent: & sic ꝓ salute aĩæ aduersus passiões uirtus seipsam opponit: q̃ si aliquádo fragilitate nostra succũbit a reuocata fortitudĩe releuat. De Cerbero ad supos tracto supra ubi de Perithoo satis dictũ est. Licũ regẽ ab eo occisũ cũ reliqs ad historiá tẽdũt. Herculẽ aũt mortuũ cõstat: ut scribit Euse. anno regni atrei & thiestis. lxiii. eo ꝙ in morbũ pestilenté ĩcidisset: & ob remediũ doloꝝ se iecisset in flãmas. & hic thebanus fuit hercules amphitriõis filius: morte aũt fũctus est anno ætatis suæ. lii. anno uero mũdi. iiii. M. cccc. eũ in cælũ tráspotatũ dicũt: eo ꝙ inter alias cælestes imagines descriptus sit ab astrologis: qa & ipse fuit astrologus. iuuẽtuté aũt sũpsisse in coniugẽ: iõ fictũ ẽ q̃tũcũq3 qa peat corpus uiri egregii fama nomẽq3 eius ꝑpetuæ iũgit iuuẽtuti. Iunoni aũt cõciliatus iõ dicit: qa q hoiẽm exuit: nec a cõcupiscẽtia regnoꝝ: nec ab ĩperáte aliquo mortali amplius uexari potest.

De Oxea Creõtiade Tyriomacho & Diicoonte filiis Herculis. Cap. II.

Oxeas creõthiades tyriomachus & diicoõtes filii fuerũt herculis ex Megera filia creõtis thebani: ex qbus tres creõtiadẽ tyromachũ & ducoõta. Home. in odyssea filios Herculis ex Megera fuisse dicit: & occisos ab eo in reditũ ab ĩferis post occisũ lycũ. Seneca aũt poeta in tragœ. Her. furẽtis duos noĩat oxeá & creõtiadẽ: & eos ab Her. redeũte ĩterẽptos dicit: & ideo. iii. posui de quibus nil aliud cõperisse memini.

De Hythoneo Herculis filio. Cap. III.

Hythoneus: ut placet Lactãno filius fuit herculis ex Paphia: ex quo Statius: q illũ ĩ bello thebano fuisse dicit Etheocli: sic ait. Ducit hythoneos & alcomena mineruæ agmina. &c. Et alibi. hythoneos & ipse supra aonia diuertis hythone. Hythone aũt ciuitas ẽ boetiæ: in qua hic regnauit. alibi autẽ dicit Lactantius: ꝙ Statius hic hythone mineruá cognoĩat ab oppido qđ in macedonia est ubi antiq̃ eius sedes est.

De Cromi Herculis filio. Cap. IIII.

Cromis Herculis fuit filius: ut Lactãti⁹ testat: dicẽs: Cõstat Cromim herculis fuisse filiũ: & equos habuisse thraces: quos Hercules occiso Diomede abduxerat hũanis carnibus uesci cõsuetos. Verũ Sta. huius rei assertor antiqor dicit. It cromis hyppodamusq3 alter satus hercule magno. s. cromis & paulo ĩfra. Mox Cromis Hyppodamũ inete iteriotis ad orbẽ uiribus herculeis & toto robore patris &c. hic cum Adrasto rege accessit in bellum thebanum.

De Agile Herculis filio. Cap. V.

a Gilis ut placere uidetur Lactantio filius fuit Herculis: cum dicat Tyrinthiam pubem intelligi deberi eos: qui cum agile Herculis filio in bello fuere thebano.

De Hylo Herculis filio. Cap. VI.

Hylus herculis & Deyaniræ fuit filius: ut testari uidet Sene. poeta ĩ tragœdia herculis oetbei eidẽ loquẽte Deyanira. si uera pietas Hylæ q̃ređa ẽ tibi. iá perime matré. & paulopost: Herculẽ eripui tibi. & post hæc ĩfra. Natus Alcide times &c. hic cũ reliqs q ex alcide mortuo supstites fuere pulsi ab Euristeo rege Athenas cõfugit: & ibidẽ una cũ eis templũ misericordiæ seu clementiæ construxit in testimonium auxilii sibi impensi ab athenensibus & refugium in posterũ deiectorum.

De Sardo Herculis filio. Cap. VII.

Sardus Herculis fuit filius ut dicũt Rabanus & Anselmus: quẽ uolunt cũ multitudine a Libya discessisse & insulá Sardiniæ occupasse: & quæ Ichus uocabat a græcis de suo noĩe Sardiniá nũcupasse. Solinus uero ubi de mirabilibus mũdi dicit: eá a Thimeo sandaliothẽ dictá: & a Chrysippo Muniuiam. & ꝙ Sardus Hercule procreatus nomine mutato eam uocauit Sardiniam.

De Cyrno Herculis filio. Cap. VIII.

c Yrnus Herculis fuit filius ut placet Rabano: qui asserit ab eo ĩsulam quam hodie Corsicam dicimus habitatam primo: & Cyrnum a suo nomine nuncupatam.

De Diodoro Herculis filio qui genuit Sophonem. Cap. IX.

d Iodorus ut in lib. antiqtatũ iudæoꝝ scribit Iosephus herculis fuit filius asserẽs Apherá & Iaphram filios abrahæ ex cethura ab hercule ĩ aphrycá subsidiũ suscepisse: eiq3 Elcheá filiá lasiá dedisse ĩ cõiu-

gem:& ipsum ex ea suscepisse Diodorum:cuius Sophon fuit filius: & sic apparet hunc antiquissimum fuisse Herculem qui Diodorum genuit.

De Sophone diodori filio. Cap. X.

s Ophon ut asserit Iosephus i libro antiquitatis iudaicæ:filius fuit Diodori:& regnauit in aphryca:atq; ut idem scribit Iosephus:barbari Libycæ regionis ab isto Sophone:Sophaci nominati sunt.

De Tlypolemo herculis filio. Cap. XI.

Tlypolemus: ut in iliade placet homero: filius fuit herculis ex Astiochia quã rapuit ex Ephyri ciuitate Laconiæ qui grandis factus ut idem dicit Homerus occidit auunculum suum senem nomine Lycemmonẽ a Marte progeniem ducentẽ:& fabricatis nauibus cum multitudine gẽtium fratres fugiens & affines intrauit mare:& Rhodõ abiit:ibiq; imperauit Rhodiis.inde euntibus græcis in troianam expeditionem & ipse etiam uenit: ut satis patet p homerum in libro desup dicto.

De Thessalo Herculis filio q genuit phidippum & antiphum. Cap. XII.

t Hessalus ut in iliade dicit Homerus:filius fuit Herculis:genuitque filios duos:cum quibus in Troianam expeditionem cum græcis cæteris fuit in armis.

De Phidippo & Antipho Thessali filiis. Cap. XIII.

Phidippus & Antiphus Thessali fuere filii:de quibus in iliade sic ait Homerus.hos autem Phidippusq; & Antyphus duxerunt Thessali filii duo Herculei regis.dicit Leõtius q. Herculei in carmĩe homeri appositum patronymicum est Thessali.& ideo Thessalum herculis dicit fuisse filium.hic quidem Phidippus & Anthyphus patrem secuti cum græcis apud Troiam fuere.

De Auentino Herculis filio. Cap. XIIII.

Auentinus fuit filius Herculis & Rheæ ut ostẽdit Virgilius ibi. Victorq; ostentat equos satus Hercule pulchro.Pulcher auentinus &cæ. Hic turno fauit aduersus æneam: & hunc dicit Theodontius esse quem Latinum uolunt ex Fauni filia susceptum.

De Thelepho herculis filio q genuit eurypilũ & Cyparissum. Cap. XV.

t Helephus ut dicit Lactan.filius fuit herculis ex Auge pcreatus: & ab ea cum fuisset i sylvis expositus a cerua lactatus est.hic ut Leõtius asserit i lyciã chitẽsibus iperauit:moriẽsq; duos filios dereliqt.

De Euripilo Thelephi filio. Cap. XVI.

Eurypilus fuit filius Thelephi ut in odyssea testatur Homerus dicens:Sed solum thelephidem interfecit ferro hercem Eurypilum:multiq; circum ipsum socii echitii iterfecti fuerunt muliebriũ causa donorum.dicit Leonnus uineam auream a Ioue troio datam ob precium ganimedis rapti: quæ per successionẽ deuenit ad Priamum:q cum audisset uirtutẽ Eurypili circa bellica misit eam matri eius: ut ipsa eum sibi auxiliarem mitteret:quæ dono suscepto statim misit.ipse uero a Neoptolemo cum multis ex chithiis: quibus post patrẽ imperauerat: occisus est apud troiam.

De Cyparisso Thelephi filio. Cap. XVII.

Cyparissus:ut ait Lactan.filius fuit Thelephi.hunc dicit Seruius syluanus syluarum deus amauit.q cum haberet mansuetissimam ceruam:eamq; summe diligeret illam syluanus inaduertenter occidit:quamobrem Cyparissus summe dolens mortuus est.Syluanus autem illum in arborem sui nominis uertit. Huic fictioni conuenientia nominis & quia continue gemat dedere causam.

De Lydo & Lamyro filiis Herculis q Lydus genuit Lanium. Cap. XVIII.

l Ydus & Lamyrus:ut Paulus asserit:filii fuere Herculis ex Iole Eurithi regis filia suscepti: ex qbus nil aliud q̃ nuda noĩa reliqsse uidet antiqtas:præter q. ex Lydo Laniũ genitũ idẽ paulus affirmat.

De Lanio Lydi filio. Cap. XIX.

l Anius ut pdictus asserit Paulus:Lydi fuit filius:ex q̃ matre uel qd egerit nil omnino rettulit.

De Aeolo.xxxix.Iouis filio qui genuit Machareum:Canacem:Alcionẽ:Misenum: Criteum Salmoneũ Iphiclũ.Sisyphum:Cephalum.& Athamantem. Cap. XX.

Herculis magnifici descripta ple superest ut de Aeolo rege uentoꝝ sermo fiat: quẽ Theodõtius.& post ipm Paulus aiunt Iouis fuisse filiũ.& Sergestæ filiæ Hyppotis troiãi:& sic uterinũ Acestis fratrẽ. Plyni.aũt in lib.naturalis hystoriæ dicit eũ cuiusdam Heleni filiũ fuisse:& uentoꝝ iuenisse rõnem.hic tamen ut eidẽ placet:regnauit apud insulas:quæ sunt propinquæ Siciliæ Italiam uersus: quas quidã æolias ab hoc æolo: nõnulli Vulcanias a Vulcano olim earundẽ rege nũcupãt:quaꝝ potior Lyparis est.hunc poetæ regem seu deũ uentoꝝ dicunt ex quo eius describens regiã & officiũ Virg. dicit Aeoliã uenit.hic uasto rex æolus antro Luctãtes uẽtos tẽpestatesq; sonoras iperio pmit:ac uiclis & carcere frenat.Illi idignãtes &c.& ifra p octo uersus.attamẽ ipse æolus Virg.teste regnũ & uẽtoꝝ iperiũ a Iunõe tenere fatet dicẽs.Tu mihi quodcũq; hoc regni tu sceptra Iouẽq; Cõcilias:tu das epulis accũbere diuũ:Nymboruq; facis tẽpestatũq; potẽtẽ &c.Præterea dicit Home.i Odys.cũ huic eẽnt filii.vi.& totidẽ filiæ: easq; masculis dedisset i cõiuges:ad eũ Vlyssem uagũ deuenisse eiq; æolũ uẽtos oẽs i corio bouis argẽtea cathena alligatos pter zephyrũ dedisse.Haꝝ fictionũ cãs tales nõnulli assignãt.Dicit.n.Solinus ubi de mirabilibus:strongilẽ unã ex isulis eẽ æoliis: & eã a solis ortu mĩme angulosam:& a cæteris liqdioribus differentẽ flãmis:cũ fere oẽs flãmas euomant.qua ex eã fit q. ex eius fumo potissime icolæ psentiscunt:q nã flatus in triduo sint futuri. quo factũ est: ut æolus uentoꝝ crederet deus:cũ asserat Paulus eũ nondũ aduertentibus aliis primũ fuisse q murmurationibus atq; motibus flãmaꝝ aliq̃diu adeo cõsideratis ut dũ eas audiret: aut uideret:confestim qs uentus esset in ptibus illis futurus pdiceret:non aliter q̃ si ipsi emittẽdi esset iperiũ.& iõ huius erroneæ credulitatis cõua/

lescens fama sibi ab ignaris ĩpetrauit ut uentorũ existimaretᷓ deus. Sunt tamẽ q uelint hac fictõe Virg. eũ subli mi in arce residentẽ rõnẽ eẽ sedẽ habẽtẽ in cerebro. Vẽtos ueto illecebres appentus in antro humani pectoris tumultuantes: qui ni rõne frenentur: in exitiale præcipiniũ deferant emitientẽ necesse est: quinimmo nõ unq̃ mundũ omnẽ lanient & discerpant. Nouisse enim potuimus qd secutũ sit ex male laxata libidine Paridis. qd ex stolida ꝑsumptione Xerxis persarũ regis. quid ex ambitione marii. quid ex auaritia crassi & aliorũ plurimũ. qd ex eis in corio datis Vlyssi sennẽdũ sit: supra ubi de Vlysse demonstratũ est. Tangit præterea Virg. artificio se naturalẽ uentorũ cãm. oriunᷓ qoippe in cauernis agente aeris motu: & exeuntes per aerẽ efferuntur. & sic a Iunone regnũ tenere fatetur. i. ab aere absq̃ quo uentus creari non põt: & cũ se extollunt in altum: ioui conci liantur: inquantũ ꝓximiores regioni ignis efficiuntur. & mensis deorũ. i. superiorũ corporũ accumbũt: & per seuerante aeris dispositione congrua ad eos ꝓducendos: ipsi etiam perseuerant. Sunt ĩsuper qui uolunt. xii. fi lios æoli. xii. uentos esse prout eos sote dicit Aristo. in methauris: & ex his uolunt sex esse q suo spiritu hẽant agere ut terra ad ꝓducendũ fructũ uires emittat seu disponat. vi. uero qui illam ad suscipiendũ præparatam faciant: & sic agentes masculi: & quos patientes faciunt fœminæ.

De Machareo & Canace filiis Aeoli. Cap. XXI.

MAchareus & Canaces: ut ĩ epistolis Ostendit Ouid. Aeoli fuere filii: & cũ se minus honeste amarẽt uterenturq̃ consanguinitatis cõmoditate cõcepit ex Machareo Canaces & peperit filiũ: quẽ dum clam e regia per nutricẽ emitteret ut aleretur: ĩfœlix ĩfans se suo uagitu patefecit auo q filiorũ icen sus scelere iussit inocuũ exponi canibus: & ꝑ satellitẽ Canaci gladiũ misit: ut eo ꝓ meritis uteretur qd ex ea secutũ sit: nescio. Machareus aũt aufugit. & sunt q uelint hunc Machareũ: eũ fuisse qui po stea Apollinis delphici sacerdos factus in mortẽ Pyrrhi Achillis filiĩ Horesti concessit assensum.

De Alcione filia Aeoli coniugis Ceicis. Cap. XXII.

ALciones filia fuit Aeoli: ut per Ouidiũ patet dum dicit. Neue tuũ fallax aĩum fiducia tegat: Quod socer Hyppotades tibi sit: qui carcere fortes Contineat uentos &c. Huic enim cõiunx fuit Ceix ex Trachinne Luciferi filius: de quibus ambobus & ĩfœlici eorũ casu ubi de Ceice dictum est.

De Miseno Aeoli filio. Cap. XXIII.

MIsenus Aeoli fuit filius ut ait Virg. Misenũ æolidẽ quo non præstantior alter Aere ciere uiros: mar tẽq̃ accẽdere cantu. Et infra per. xiii. uersus in q̃bus describit Virg. q̃liter Hectore mortuo Aeneã secutus sit. & cũ die quadam cantu certaret cũ diis a Tritone tractus sit: & demersus. nec post mul tũ subdit eũ ab ænea sepultũ: & loco suo nomẽ impositũ. Núc quoniã simpliciter a Virgi. dicta ue ra nõ sunt: qd sit absconditũ aduertẽdũ. Fingit ergo Misenũ eoli filium: eo q̃ fuit tubicen. nam tu bæ sonus nil aliud est q̃ spiritus ꝑ fistulam ab ore emissus: sicuti & uentus ẽ aer impulsus: & ꝑ terræ fistulas e cauernis emissus. & quia uentorũ æolus deus dicitᷓ: quasi eorũ auctor sit: a similitudĩe operis Misenus eius di citᷓ filius. Eũ aũt a Tritone Neptũni tubicina tractũ atq̃ demersum ĩ undas: sunt qui credãt a Virgi. iuentum ad tegendam æneæ iniquitatem: quẽ sæpe piũ uocat: eo q̃ puteut ipsum apud lacũ auerni ab ipso Aenea sacrũ illud infaustũ inferis faciente occisum. sicuti Alpenor ĩ eodem loco occisus est: cũ oequeat illud ꝑfici absq̃ hu mano sanguine. Quod autem illi sepulchrũ fecerit facile credi potest: ĩ præmium sublatæ uitæ. nec dubium quin apud Baias sit mons paruus: cui adhuc Misenus nomẽ est. an illi a sepulto homine datum sit: an potius a monte homini ut fictioni melius conoeniret: nescio.

De Erictheo æoli filio qui genuit Esonẽ: Pheritam: Amicthaonẽ: & Alcymedontẽ. Cap. XXIIII.

ERictheus filius fuit Aeoli: ut in odyssea scribit Homerus. huic fuit cõiunx Tyro filia Salmonei regis fratris sui: ex qua ipse suscepit Esonem: Pheritam: Alcymedontem: atq̃ Amicthaonem.

De Esone Ericthei filio qui genuit Iasonem & Polymiam. Cap. XXV.

ESon Ericthei fuit filius ex Tyro ut supra dictũ est: q cũ genuisset insignẽ Iasonẽ eo æui toti græciæ iuuenẽ: & is missus a Pelia ĩ colchos: & inde uictor aureũ reportasset uellus: & Medeam Oethæ re gis filiam sibi in coniugẽ in Thessaliã deduxisset: ut Ouidi. asserit: ab eadem uirtute herbarũ cũ se nex esset iuuenis factus est: cuius fictõis talis potest esse sensus. Esoni. s. ex insperato reditu filii tam difficilis expeditionis gloriosi: tam grandis lætitia addita est ut ætas quæ tendebat in mortem: in ætatem retrocessisse floridam uideretur.

De Iasone Esonis filio qui genuit Thoantem: Euneum: Philomelum: & Plutum. Cap. XXVI.

IAson Esonis fuit filius: Ouidio teste: ex quo talis recitatur historia. Fuit Iasoni patruus Pelias rex Thessaliæ: cui oraculo iussum erat ut singulis annis Neptunno patri sacrificiũ exhiberet: ut ait La ctantius: dũq̃ cerneret eo celebrãte queq̃ nudo pede ad sacrũ uenientem de ꝓximo se moriturum sciret. cõogit inde ut eo sacrum faciẽte Iasonem festinãtem ad sacrũ in limo anauri fluminis calcia mentũ alterius pedis liquisse: quod uidẽs Pelias filiis timens suasit Iasoni ut colchos iret aureũ uel lus quæsitorus: cũ nõ redituꝝ existimans: cũ audisset opus esse humanis uiribus insuperabile. qui expeditio ne assumpta fabricata est illi nauis longa ab Argo ĩ sinu pegaso. & argos ab auctore denominata. nobiles græ ciæ iouenes fere omnes conuocauit: inter quos Hercules fuit. Fuere præterea Orpheus: Castor: Pollux: Ze thus: Calais: Aliiq̃ plures splendidissimi genere & uirtute iuuenes: quos ob nobilitatẽ semideos appellat Sta tius in thebaide dicens: Iam tũ prima cum pube uirentẽ: Semideos iter pinus me thessala reges Duceret &c. Qui a nomine nauis argonautæ appellati sunt: quibus congregatis ex sinu pegaso nauem soluit: & inde secũ do urgente uento in lemnũ deductus est. Ibi autẽ cum mulieres uiros omnes interfecissent suos: uirorũ im perũ aspernatæ: regnaretq̃ Isiphiles thoãtis olim regis filia: eis ut testatur Statius: superatis Iason ab Isiphile

hospitio susceptus est & thalamo. tandē cū redargutus ab Hercule Isiphilem prægnantem liquisset: deuenit ī Colchos: ubi cū florida iuuētute & formositate ualeret a Medea colchoꝝ regis filia receptus est: cui cū clam se maritū futuꝝ spopondisset ab ea doctus ē quo pacto Aeripedes tauros & domare & iugo subigere posset: occidere draconē peruigilē: & eius dentes sulcis immittere. & ex dētibus surgētes armatos in pernitiem suam cōcurrere sineret: & hoc pacto qualiter illi ad aureū uellus iter peruiū esset: qui cū iuxta monita pegisset oīa: ī prædam deuenit optatā & ea sublata clam cum sociis & Medea fugam arripuit. Sane onū omnes non tenuisse iter in reditu satis constat: cū Hercules & reliqui fere omnes ad proponndē & helespontum uenisse legan/tur: cum Iasonem scribant omnes ueteres hyberi hostiū intrasse: & īde ad eam usq; partem deuenisse: in qua diuisus Hyster in adriaticū fertur: & eam itrasse & in adriaticū deuenisse: quod Aristo. ubi de mirabiliū audi tu asserit dicens q͏ esto ibi loca inauigabilia sint: Iasonem nauigabila fecisse per cyaneas tendētem. Et ad pro/bationem huius itineris dicit. quia loca illa per quæ Iasonem iter fecisse tradit admirandorū plena & crebra per eadē a iasone altaria īueniri cōposita: & in una adriatici maris insula dianæ templū a medea dedicanī. Præ terea & oppidū Pola qd' in nostrū usq; æuū pseuerat a Colchis colonis primo habitatū. Hæc meo iudicio na uigatione non probant: īmo potius possent firmare: quæ alii arbitrātur: iasonē. s. q̄diu potuerit naui peregisse iter. inde obstātibus nauigationi montibus portāribus sociis nauem humeris superasse montes & hystrum cisalpinum deuenisse flumen: aras & altaria quæ narrantur peragrando fecisse. Sed quodcunq; tenuerit iter: constat aureo cū uellere in patriam remeasse: & illud ut Lactātius dicit: Creonti corinthiorū regi detulisse. Is autē cū ex Medea duos suscepisset filios: eiusq; opera iunior factus Eson: & a filiabus trucidatus pelias: seu cri minum enormitate: seu alia ex causa fecerit: eam repudiauit. & ut dicit Lactan. Glaucē assumpsit uxorē. Sene ca uero poeta in tragœdia Medeæ eum assumpsisse Creusam Creontis regis corynthioꝝ filiam ostēdit. Ob quam indignationē cum maleficiis Medeæ regiam & nouam coniugē ut asserit Seneca: uidisset exustam: ab eadē oculis suis uidit quos ex ea susceperat filios gladio laniari: & hīc subsequi potest qd' Lactātius asserit: eū Glaucē accepisse. Tandem cum ob suum crimē Medea: quæ ab Egeo ī coniugē suscepta fuerat ausugisset ab eo: iteꝝ a Iasone Thessalia pulso ut aiunt suscepta ē. & cū ea Colchos iterū transfretauit: oetamq; senem Me/deæ partē regno pulsum reduxit in regnū: & multa insup per Asiā egit magnifica ī tantū ut ibidē dei ritu co leretur: & suo nomini tēpla constituerētur plurima. Quæ postea Alexandri Macedonis iussu forsan eius glo riæ īuidētis demolita sunt. qualis tamē illi fuerit finis aut ubi legisse nō memini. Huius historiæ tam succin/ctæ recitatæ: quædā sunt poetica fictiōe uelata: quæ si possumus aperienda sunt. Legitur enim primo tauros æneos habentes pedes: efflantes naribus ignes domuisse: Quos ego reor regni colchoꝝ proceres insupabiles uiribus elatiq; spiritus fuisse: quos non bello sed oratione ac circūuentionibus supatos puto: & in suam Me/deæq; sententiā tractos populares ad seditionē disposuisse. & ceso per fraudem dracōe puigili. i. præfecto cu/stodiæ regni: & ob eius mortē q̄si seminatis dētibus. i. dissensionū causis aduersum seipsos armarēt Colchi. & in bellū pseuerantes adeo fatigarētur ut demū a iasone subigerētur facile atq; diuitiis nudarētur & aureo uellere. i. grege habēte preciosissimū uellus. Hūc arbitrat' Plynius primū fuisse qui lōga naui nauigauerit.

De Thoante & Euneo Iasonis filiis. Cap. XXVII.

THoas & Euneus filii fuere Iasonis ex Ypsiphile ut satis patet per Statiū ī thebaide. Creditum q̄ppe est eā prægnantē ex iasone ad colchos eūte remāsisse. & ut cōprehēdi potest cū gemellos peperisset nec fas eēt apud lemniades masculos alere: eā illos alēdos alibi trāsmisisset: & dū ob detectū serua ri pr̄is facius regno pulsa fuisset & a piratis capta: atq; Lycurgo regi Nemeo uēdita aut tanq̄ serua tradita nūquā postea illos uidit. qui cum adoleuissent & cum Adrasto rege in thebanum bellum irent: audi rentq; eam in syluā Nemea casus recitātem suos Adrasto: illam euestigio matrē cognouerūt: & iræ Lycurgi regis ob male seruatū Opheltē filiū eā surripuerunt. Quid aūt ex eis postea actū sit mihi icertū est.

De Philomelo Iasonis filio qui genuit Plutum Cap. XXVIII.

PHilomelus ut scribit Rabaous in libro de originibus rerum: filius fuit Iasonis. nec de eo habetur aliud: nisi quia Plutum genuit.

De Pluto Philomeli filio qui genuit Pareantem. Cap. XXIX.

p Lutus ut scribit Isido. ubi de æthi. filius fuit Philomeli: de quo nil aliud nisi q̄a genuit Pareantē.

De Pareante filio Pluti. Cap. XXX.

p Areantes filius fuit Pluti: ut scribit Isidorus ubi supra: q ibidem ait eū Paron insulam tenuisse: eāq; & eius oppidum Paron de suo noīe nuncupasse cum primo Minoia uocaretur.

De Polymilia Esonis filio. Cap. XXXI.

POlymissias ut Leootius asserit filius fuit Esonis: qui Leontius dicit Esoni præter hunc nullū fuisse filium. Verū ego plus fidei antiquatæ famæ exhibeo: qua habemus Iasonem Esonis fuisse filium q̄ auctori nouo. Tamen possibile est Iasonem fuisse bynomium.

De Alcimedonte Ericthei filio q genuit Epitropū. Cap. XXXII.

ALcimedontem filium fuisse Ericthei Leontius dicit asserens a Pherecide recitari ab Alcimedonte moriente Epitropū paruum filium suum Pelyæ fratri derelictum: quem cum mater Chironi nu triendum dedisset grandis a Pelya colchos missus est.

De Epitropo Alcimedontis filio. Cap. XXXIII.

EPitropus secundū Leontiū: filius fuit Alcimedontis q ut refert Pherecides: a m̄re Chironi centau/ro alendus traditus est: & cum adoleuisset in patriam rediens Pelyæ patruo paternam petiit hære ditatem: a quo colchos missus est uellus aureum quæsiturus.

De Pherita Crithei filio. Cap. XXXIIII.

Pherita filius fuit Crithei ex thyro susceptus: ut in Odyssea testatur Homerus.

De Amicthaone Crithei filio q genuit Melampũ & Biantẽ. Cap. XXXV.

Amicthaon ut in Odyssea Homeri legiť: Crithei fuit filius ex Thyro susceptus. hunc Home. dicit bellicosissimũ fuisse hoiem: neq; de eo amplius nisi q; Melampũ genuit & Biantem.

De Melampo Amicthaonis filio q genuit Theodamantẽ. Cap. XXXVI.

Melampus olim augur ĩgens filius fuit Amicthaonis: ut in thebaide testať Stati. ibi. Sacra mouere deũ solers tibi cura futuri. & ĩfra p octo uersus. Scribit aũt Lactan. hũc filias Proeti regis ab insania curasse: ut supra de proeto. & sic unã ex eis in coniugẽ & regni portionẽ cõsecutus est: fuit qppe Melampus iste herbariæ artis pitissimus ut ueteres tradidere & Theodamantẽ filiũ supstitẽ reliqt.

De Theodomante filio Melampi. Cap. XXXVII.

Theodamas filius fuit Melãpi Statio teste q dicit: Insignẽ fama sanctoq; Melãpode cretum Theodamãta uolũt &c. Fuit iste Theodamas augur egregius adeo ut absorto terræ hiatu Amphiarao apd Thebas Adrastus & reliq principes q secũ Thebas obsidebant eũ absorti loco substituerunt.

De Biane seu Bya Amicthaonis filio qui genuit Manthionem & Anthiphatẽ. Cap. XXXVIII.

Bias Amicthaonis fuit filius: ut Theodõtius dicit: ex quo Home. hystoriã refert q̃liter Pyro Nelei filia nupta sit quæ qđ supra ubi de Pyro scribiť plene: nec de eo aliud legitur nisi q; cũ coniuge habitauerit apud Pylũ Nelei ciuitatẽ: & q; ex ea susceperit duos filios Manthionẽ & Antiphatem.

De Manthione Biantis filio: q genuit Clitonem & Polyphidẽ. Cap. XXXIX.

Manthion ut in Odyssea scribit Homerus filius fuit Biãtis ex Pyro. nec ex eo aliud refert nisi q; genuit Clitonem & Polyphidem.

De Clitone Manthionis filio. Cap. XL.

Cliton Manthionis fuit filius: ut in odyssea testatur Homerus ubi dicit: q; cum esset forma & decore conspicuus eum ab aurora raptum. nec ultra usquã comparuisse: dicit tamen Barlaam hunc ad orientales partes abiisse & ibidem de reditu in patriam non curans quibusdam populis imperasse: & ob id fictum eum ab aurora raptum.

De Polyphide Manthionis filio: q genuit Theoclimenem. Cap. XLI.

Polyphides filius fuit Manthionis ut Homerus dicit in odyssea ubi eum egregium fuisse uatẽ asserit: & Amphiarao in bello thebano ab hiatu terræ absorto substitutũ ab argiuis: ubi Statius Amphiarao suffectum dicit Theodamantem Melampi filium: hic Theoclimenem genuit.

De Theoclimene Polyphidis filio. Cap. XLII.

Theoclimenes: ut ĩ odyssea placet Homero: filius fuit Polyphidis & cũ moraretur in Argo ciuitate & habeletur augur insignis: ibi hominẽ interfecit: ob quã causam cum inde discessisset & in Pylon ciuitatem uenisset ex inde cum Thelemaco filio Vlyssis abiit in Ythachiam.

De Antiphate Biantis filio qui genuit Oicleum. Cap. XLIII.

Antiphates. ut asserit Homerus in odyssea: filius fuit Biæ ex Pyro cõiuge susceptus. nec ex eo aliud habetur nisi q; genuit Oicleum.

De Oicleo Antiphatis filio qui genuit Amphiaraum. Cap. XLIIII.

Oicleus eodem Homero teste filius fuit Antiphatis & amphiaraũ uatem genuit: quem nonnulli Lyncei regis argiuorum ex Hypermestra filium fuisse arbitrantur.

De Amphiarao filio Oiclei q genuit Almeonẽ: Amphilocũ & Catillũ. Cap. XLV.

Amphiaraus: qcquid alii dicãt: Oiclei fuit filius: ut ĩ odyssea testať Hom. & Statius ĩ thebaide dicẽs: Tandẽ prorumpere ad actus Oiclides &c. Hic aũt inter cæteros augures ueteres clarior habetur. q cũ adrastus argiuus rex bellum aduersus Thebanos initurus eẽt: montẽ una cum melãpo uisurus qđ futuꝝ eẽt argiuis si bellũ aduersus thebanos assumerẽt: ascẽdit: & cũ inter alia uidisset se si ĩ bellum iret: nõ rediturꝝ ĩ patriã: latebras petiit: & Eriphile cõiugi suæ: ex qua iam quosdã susceperat filios: tãtum tanq̃ fidissimæ latebras suas patefecit. Sane cũ instarẽt argiui pricipes: ut ĩ thebanos irẽt: eũq; solũ pquirerẽt: nec iuenire possent: cõtigit ut Eriphile argiæ filiæ adrasti cõiugis Pollynicis uideret monile: qđ olim Vulcanus Hermioni priuignæ suæ & cõiugi Cadmi dono dederat: & illud desideraret: & inde cũ argia in compositionẽ ueniẽs: monili suscepto Amphiaraũ patefecit: ut ĩ thebaide plenius scribit Statius. Sic igiť amphiaraus cõiugis fraude detectus cũ aliis argiuoꝝ pricipibus non rediturus iuit in bellũ: in quo dũ die quadã armis & curru ĩsignis proeliũ ĩtrasset atq; acriter ĩ thebanos pugnaret: repẽte terræmotu facto ingẽti: & ea ĩ parte in q cõsistebat uoragine telluris patefacta absortus ẽ cum maxima supstitũ pturbatione. Hũc Statius armatũ uiuumq; in cõspectu ditis descẽdisse describit: & poetico more multa porasse dicit: quæ ad ppositũ nil afferũt. Fuit tamẽ ea tẽpestate tãta ueteribus cæcitas: ut quẽ dei iudicio a terra absorptũ cernerẽt: amicũ dei: imo deũ etiã existimarẽt: eiq; ea ĩ parte ĩ qua absorptũ nouerãt tanq̃ deo tẽplũ cõstruerẽt & aras dicarẽt & sacra cõficerẽt: & ritu dei illũ colerẽt. Huius ãt iuentũ ĩ libro naturalis historiæ dicit Ply. fuisse ignispiciã: qđ utꝝ credã nescio. memini ãt legisse apud caldæos Nẽbroth opus fuisse q p multa sæcula præcessit Amphyaraũ.

De Almeone Amphiarai filio. Cap. XLVI.

Almeon amphiarai uatis & Eriphiles fuit filius. huic amphiaraus ĩ bellum ire coactus nequitiam in se Eriphiles aperuit: eiq; futuræ mortis suæ uindictã reliquit: qui defuncto patre memor præcepti tempore sumpto ut paternam pietatem seruaret: in matrẽ impius factus ẽ: eamq; pemit.

De Amphilocho amphiarai filio. Cap. XLVII.

a Mphilochus ut ĩ odyssea dicit Hom. filius fuit amphiarai ex eriphile susceptus: nec d eo legi ãplius.

De Catillo Amphiarai filio q genuit Tiburtinũ Catillũ & Coracen. Cap. XLVIII.

CAtillus: ut ait Solinus ĩ libro mirabilium: filius fuit amphiarai: de quo sic scribit. Catillus enĩ amphiarai filius post prodigialẽ patris apud Thebas interitum odelaui iussu eum omni foetu uer sacrum missus tres liberos in Italia ꝓcreauit: Tyburtum: Coracem & Catillum: qui depulsis ex oppido siciliæ ueteribus sicanis a noĩe Tyburti fratris natu maximi urbẽ uocauerũt. hoc ille.

De Tyburtino seu Tyburto Catilli filio. Cap. XLIX.

TYburtinos seu Tyburtus filius fuit Catilli secundũ Solinum: & ab eo quia natu maior esset: tybur ciuitas a fratribus denominata ẽ. Plynius autem ubi de naturali historia dicit. tyburtes multo ante Romam originem habuisse: & apud eos dicit extare tres ilices tyburtino eorum conditore uetustiores apud quas inauguratus traditur. tradunt autem eum. s. Tyburtinum filium fuisse Amphiarai qui apud thebas obiit una ætate ante Iliacum bellum.

De Catillo Catilli filio. Cap. L.

c Atillus Catilli filii Amphiarai fuit filius: ut asserit Solinus obi supra: Qui sicut Cato facit testimoniũ Archas fuit: & classis Euandri præfectus & tyburis conditor.

De Corace primi Catilli filio. Cap. LI.

COrax (ot Solinus de mirabilibus mundi dicit) filius fuit Catilli: eius. s. qui filius fuit amphiarai & una cũ Tyburtino: & catillo fratribus urbem cepere Siculorum haud longe a Roma: quam ut supra dictum est: a Tyburtino fratre maiore Tyburim uocauerunt.

De Salmoneo Aeoli filio qui genuit Tyro. Cap. LII.

SAlmoneus: ut dicit Lactan. filius fuit æoli: & apud Elydẽ regnauit: homo ĩsolẽs & ĩportabilis. q cũ nõ eẽt regia sublimitate cõtentus: conatus ẽ se deũ eẽ suis ostẽdere: & fabricato æneo ponte ĩ sublimi adeo ut elydis partẽ desup tegeret super eo currus agitari faciebat: q tam suo strepitu q̃ pontis ærei sonoritate ĩ tam grandẽ sonũ ueniebat ut tonitruũ uideret: qđ cũ ex ĩprouiso faceret ad istar tonitrui subditos exterrebat. Præterea ex excelso ignitis facibus ĩ similitudinẽ fulminũ iaculabat stantibus satellitibus eius intentis ut fulminatus qlibet: si face iniecta non piret: gladiis iussu suo occideret: & hac fatuitate se Iouẽ fulminantẽ arbitrari uolebat. Verꝫ deus uesaniam hanc non diu passus est: qnĩmo eũ uero fulmine ꝑcussum deiecit ad iferos: ut ait Virgilius. Vidi & crudeles dantẽ Salmonea poenas. Dũ flãmas Iouis & sonitus imitat olympi &c. Huic tantum unica filia Tyro supstes fuit.

De Tyro filia Salmonei. Cap. LIII.

TYro ut ĩ odyssea placet Home. filia fuit Salmõei regis Elydis & ex ea iuxta Enipheũ fluuiĩ Neptũnus trãsformatus ĩ speciẽ eiusdẽ flumis cũ illã oppressisset: duos suscepit filios Neleũ & pelyã: ut supra de eis dictũ ẽ: q̃ postea nupsit Critheo filio æoli & ei peperit Esonẽ: Pheritã: & Amictaonem.

De Iphiclo filio æoli qui genuit Podarcem. Cap. LIIII.

IPhiclus ut ait Lactan. æoli fuit filius: & cum potens esset: boues Tyro filiæ Salmonei & matris Nelei: qui Neleo debebantur sucripuit atq; detinuit: donec Biantis generi Nelei: aut Melampi auguris fratris sui opere restitueret. Nam hic est: qui cum nõ posset filios procreare: habuit a Melampo seu a Bya: ut serpẽtis uenenum potaret: quo porato cõfestim Podarcẽ genuit. Dicit Leõtius uenenum serpẽtis herbam eẽ: ex qua si gustauerit serpẽs illico morief: sterilibus ãt cõfert.

De Podarce filio Iphiclei. Cap. LV.

p Odarces: ut Lactantius asserit: Iphiclei fuit filius: nec de eo aliquid plus habemus.

De Sisypho Aeoli filio qui genuit Glaucum & creontem. Cap. LVI.

SIsyphus æoli fuit filius: ut satis p Ouidiũ patet dicentẽ. Reddit ubi æolidẽ saxum graue Sisyphon urget &c. & Horatius in Odys. dicit: Sisyphus æolides &c. Vbi aduertẽdũ Sisyphos fuisse duos: & sic æolos de necessitate fuisse plures: q̃q̃ duos tantũ fuisse dicat Lactan. Sed prĩo de Sisyphis uideamus. Sisypbus primus cõtẽporaneus fuit Danao argiuoꝝ regi: seu saltẽ Lynceo ægisti filio: q Danao successit ĩ regno. nã otrũq; testaf Euseb. ĩ lib. tẽpo. Dicit. n. eũ ephyrã ciuitatẽ: quã postea Corynthus Horestis filius a se Corynthũ appellauit Danao regnãte cõdidisse ãno. s. mũdi. iii. M. dcc. xxix. nec multo post dicit scđm alios eũ. s. Sisyphũ cõdidisse eã Ephyrã ãno. xv. regni Lyncei: q fuit ãnus mũdi. iii. M. dcc. xciiii. & hic Corynthioꝝ rex dictus est. i. Ephyræ. nã q Corynthioꝝ reges dicti sunt: longe postea ĩceperunt. s. circa annũ mũdi. iii. M. c. regnãte latinis Aenea Syluio & Athenẽsibus Melanthone pře Codri: & fuit rex eoꝝ primus Aletius. & sic iste eius æoli fuit filius: cuius & eritheus & Salmoneus & Iphicleus & alii hoꝝ cõtẽporanei. & huius fuit cõiunx Meropes filia Athlantis de quo Ouid. Septima mortali Merope tibi Sisyphe nupsit. Et huius fuere filii q sequunf Glaucus & Creoo. Fuit & alter Sisyphus: & hic æoli pariter filius. & de hoc superiores auctoritates testantur pocius q̃ de quo dictũ est: & hic ægeo Athenis regnante fuit. Nã ut dicit Lactan. cũ inter duo maria. s. ioniũ & ægeũ montẽ positũ: q Isthmos dictus ẽ: Sisyphus crudeli latrocinio occupasset: hac poena mortaliũ pascebaf: ut hoies prægrauans ĩgenti saxo oecaret. Seruius uero dicit. ꝙ cũ transeuntes cepisset residẽs in scopulo ad lauandos sibi pedes adoocabat: ĩtẽtos officio calce illos ex prærupto præcipitabat in mare. Hũc aũt dicit Home. morã traxisse in Ephyra ciuitate argiuoꝝ: quæ postea corynthus dicta. Alii ĩsuper dicunt ꝙ hic secretarius fuerit deoꝝ. & quia secreta mortalibus reuelasset: apod ĩferos dãnatus est: hac poena ut semper saxũ ĩgentis ponderis euoluat: ut ait Ouid. Aut petis aut urges ruituꝝ sisyphe saxũ &c. hunc

Theseus ut supra ubi de eo scripsimus: occidit: q si filius æoli fuit: esse nõ potuit eius eoli cuius supior fuit Sisyphus: qui longe fuit antiquior. Nec potuit eẽ æoli regnantis apud Lyparã: cũ hic iam mortuus esset anteq̃ ille nasceretur. & sic uidetur tres fuisse æolos: quos ĩdifferenter poetæ uentorũ deos seu omnes unũ uentorũ deum nominant: huius Sisyphi sunt qui credant Vlyssem fuisse filiũ: ut ubi de eo dictũ est. Saxũ aũt sursum deducere & demũ ad ĩferiora dimittere: dicit Macro. super somnio Scipionis itelligi debere eum inefficacibus laboriosisq̃ conatibus uitã terere: qđ profecto prædonum est.

De Glauco filio Sisyphi q genuit Bellerophontẽ. Cap. LVII.

g Laucus ut in Iliade ait Home. filius fuit Sisyphi regis Ephyræ. nã in persona Glauti huius Glauci nepotis aduersus Diomedẽ pugnãtis apđ Troiã oẽm Genealogiã eiusdẽ Glauci describit ut sequif.

De Bellerophonte Glauci filio q genuit Laodamiã Isandrũ & Hyppolochũ. Cap. LVIII.

BEllerophon ut ĩ prædicta Glauti orõne ad Diomedẽ: filius fuit Glauci prædicti. Fuit eqdem Bellerophon iste iuuenis inclyto decore cõspicuus & ĩsignis: uirtutis eximiæ. Hunc regem Ephyræ fuisse dicit Homerus: qui a Prito rege argiuoꝝ regno priuatus: apud eum eo iubente diuertit. Cuius uxor Anthia seu secũdũ Lactantiũ Stenobes formositate eius capta in suã cõpellauit libidinẽ: rennuentemq̃: quod ei uim uoluisset inferre Prito accusauit. Qui indignatus cũ noluisset occidere eum: lr̃is in quibus iubebatur occidi: Ariobati socero suo deferendas tradidit illi. Bellerophon autẽ in Lyciam ueniens ab Ariobato ut moreretur ad occidendã Chymærã missus est. Erat enĩ Chymæra mõstrũ: ut ubi supra de ea dictũ est. Bellerophon aũt equo pegaso sumpto euolauit ad illãatq̃ occidit. Inde cũ esset Ariobati aduersus solimissos bellũ: de uirtute Bellerophontis confidens: illũ misit ĩ pugnã. Qui æque solimissos expugnauit atq̃ fugauit. Tertio aduersus Amazonas ĩsultãtes in eũ: arma arripi iussit. Bellerophon aũt superatas in terminos redire coegit. quæ cũ uidisset rex eius misertus est: & Achimenẽ filiã suã Anthiæ sororem ut dicit Lactantius dedit in coniugẽ cũ parte regni: ex qua ipse suscepit Isandrum Hyppolochũ & Laodamiã Stenobes aũt seu Anthia cũ rescisset eũ a patre honoratũ seipsam ĩteremit. Et ut placet Seruio: ob hoc crimẽ Priti filiæ in insaniã deuenere. Ex eo uero qđ hic fictum est: sic sentit Fulgẽtius. Dicit. n. Bellerophontẽ quasi bulefertinta: qđ nos latine sapientiæ consultorẽ dicimus: qui libidinẽ spernit: idest anthiam. Anthion. n. græce contrarium latine dicitur. quæ anthia Priti cõiunx est: qa pritos pamphilia lingua sordidus dicitur: & cuius uxor libido nisi sordidi est? & bona cõsultatio: idest bellerophon qualẽ equũ sedet nisi pegasum? quasi pegasion. i. fontẽ æternum. Sapiẽtia enim bonæ cõsultationis æternus fons est. ideo pẽnatus quia mundi naturam uniuersam celeri cogitationum theoria collustrat. Præterea Bellerophon chimæram occidit. Chimæra enim quasi chimæron: idest fluctuatio amoris quã tricipitẽ dicit Fulgen. & ideo tricipitẽ: quia tres amoris sint actus: hoc est incipe: perficere: & finire. Dum. n. amor nouiter uenit: ut leo feraliter ĩuadit. q capta in medio sit: uel fingatur: perfectio libidinis est: ea uidelicet causa q animal sit ĩ libidinẽ ualde pronũ. At uero q postremo draco dicitur. qa post perfectionẽ uulnus det pœnitentiæ uenenũq̃ peccati &c. Sed quicqd dicat Fulgentius: hoc habet historia: chimærã montẽ esse Lyciæ ĩ summitate flãmas euomens. Demũ leones paululũ inferius inde alens: & posttemo in radicibus serpẽtum abundans. quæ cum illum redderẽt ĩhabitabilẽ: & circũadiacentibus noxiũ. Bellerophon ut alibi dictum ẽ: his nociuis sublatis habitabilem reddidit. Præterea ut placere Plyn. in lib. naturalis historiæ ab hoc primo equo uehi compertum.

De Laodamia Bellerophontis filia & Sarpedonis matre. Cap. LIX.

l Aodamia filia fuit Bellerophontis & Achimenis coniugis eius. hæc autem cum uirgo formosa esset Ioui placuit: qui cũ ea cõcubuit: & ut dicit Home. ex ea Sarpedonẽ peperit: q postea rex Lyciæ fuit.

De Isandro Bellerophontis filio. Cap. LX.

i Sander: ut Homerus scribit in iliade: filius fuit Bellerophontis & Achimenis. & cum esset bellũ inter lycios & Solimissos aduersus solimissos acriter pugnans occisus est.

De Hyppolocho Bellerophontis filio: qui genuit Glaucum. Cap. LXI.

h Yppolochus ut supra dicit Hom. Bellerophontis fuit filius ex quo nil aliud recitat nisi q Glaucũ genuerit.

De Glauco Hyppolochi filio. Cap. LXII.

GLaucus Hyppolochi fuit filius ut ipsemet in iliade interroganti Diomedi dicit. Nam cum iste troianis uenisset adiutor: & die una aliquãdiu aduersus diomedẽ pugnasset cũ eo tandẽ in colloquiũ uenit & inter alia qualiter a Sisypho per Glaucum: & per Bellerophontem & Hyppolochum natus sit: recitauit: ob quam recitationem memor factus Diomedes ueteris amicitiæ prædecessorũ suorum secum conuenit: ne amplius inuicem pugnam inirent. & hincinde datis sumptisq̃ muneribus discesserunt: iste tamen Glaucus in prœlio postea occisus est.

De Creonte Sisyphi filio qui genuit Creusam. Cap. LXIII.

CReon rex fuit corĩthioꝝ & Sisyphi filius: ut Medeæ uerbis ĩ tragœdia eiusdẽ Seneca poeta demõstrat dicẽs. Nõ ueniat unq̃tam malus miseris dies. Qui ꝓle fœda misceat ꝓlem inclytã Phœbi nepotes sisyphi nepotibus &c. Credo hic intelligi creontẽ hunc sisyphi latrõis fuisse filium: & od id Medæa tanq̃ ex turpi genere ꝓcreatos sisyphi nepotes hic respuit filiis suis cõsanguineos futuros.

De Creusa creontis filia desponsata Iasoni. Cap. LXIIII.

CReusa ut satis ꝓximo supra patet filia fuit Creõtis corynthiorum regis: & desponsata Iasoni. quãobrem indignata Medæa cantaminibus suis ignem inextinguibilẽ scrineolo ĩclusit: illudq̃ firmatum tanq̃ iocale aliquod ad eius gratiam filiis promerendam eidem creusæ p filios paruulos misit: quæ cum uisura quid muneris mitteretur scrineolum aperuisset: euolauit ex illo ignis confe

stim: qui creusam regiam q creontis exussit omnẽ: cum iam Medeæ filii præmoniti discessissent.

De Cephalo Aeoli filio qui genuit Hesperum. Cap. LXV.

Cephalus Aeoli fuit filius: ut de eo loquens carmen sonat Ouidii ubi dicit. Aspicit æolidem ignota ex arbore factam &c. Huic fuit uxor Pocris Ericthei regis filia. Eam tamen dicit Seruius Hyphili fuisse filium. fuit & hic ab aurora dilectus. quæ ut dicit Seruius: illi dedit canem uocatum Lelapam: & hastilia duo omnia quæ uellet contingentia: eo q uenatiõibus delectaretur: cui cum eius postularet amplexus: respondit Cephalus se iusiurandum habere cum coniuge mutuæ castitatis: Cui aurora castimoniam Pocris quæso transformatus experiaris. Qui cum se mercatorem finxisset & munera ingentia promisisset: eam in suum desiderium flexit: & turbatus se maritum confessus est. Ouidius uero dicit q cum Aurora Cephali uteretur amplexu. & hic nil præter Pocrim amaret ab Aurora indignante dictum. Siste tuas ingrate querelas Pocrim habe dixit: q si mea prouida mens est: Nõ habuisse uoles & cætera. Quibus auditis cœpit Cephalus de pudicitia cõiugis suspicari & experturus in mercatorem se transtulit: & domum ueniens suam cum omnia castitati congruentia cerneret a cœptis desistere uoluit. Tandem pseuerans in proposito muneribus pactus est eius concubitum: quo facto se Cephalum demonstrauit. Pocris autem criminis conscia erubescens in syluas abiit & adhæsit Dianæ: cœpitque una cum ea uenari: cui Diana canẽ dedit: & iaculum. porro cum precibus ad se reuocasset Cephalus ab ea canem & iaculum habuit. Ipse autem uenationibus uacans more solito feruescente sole secedebat in umbras: auram refrigerii causa cantu uocans. Rusticus autem quidam nympham uocari putãs pocri retulit: quæ zelo percita: ut uideret quæ nam eẽt quæ uocata accederet inter uirgulta uallis se abscondit. Et cum audisset cephalum blanda uoce Auram uocantem: mouit se paululum: ut uideret qd' uidisse noluisset. Cephalus uiso uirgultorum motu: feram ratus iniecit iaculũ: & inaduertens uulnerauit uxorem. quæ ulnis eius suscepta: orans ne Aura loco sui duceretur uxor a cephalo expirauit. Anselmus aũt uidetur credere hanc aurã fuisse fœminã: & scribit cephalum ex ea suscepisse filium Hespeṛ: qd' & Theodontius arbitratur: & sic erit historia & non fictio qd' narratur.

De Hespero Cephali filio. Cap. LXVI.

h Esperus alter a supiori filius fuit Cephali & auræ seu auroræ: ut dicit Anselmus: ubi de imagine mũdi. de quo nomine excepto nil aliud reperitur.

De Athamante Aeoli filio qui genuit Phrixum Hellem Learcum & Mellicertem. Cap. LXVII.

Athamas rex filius fuit Aeoli: ut satis per Ouidium patet: ex quo talem historiam Seruius refert. Dicit enim q Athamas habuit Neiphilem uxorem: ex qua suscepit Phrixum: & Hellem. Verum cum insania liberi patris concitata in siluas abiisset: Athamas filiis eius Inoem Cadmi filiam superinduxit nouercam. Quæ uti nouercarum mos est: priuignis exitium machinata cum matronis egit: ut frumenta serenda corrumperẽt: quo peracto fames ualida subsecuta est. Tandem cum ad consulendum Apollinem misisset athamas: Ino eum: qui missus fuerat: dolose corrupit: egitque: ut referret ab oraculo dictum neyphilis filios ad famem auferendam immolandos: quos & ipsa accusauerat: q frumenta incendissent: Athamas autem inuidiam plebis timens Phrixum & Hellem publice arbitrio commisit nouercæ: clam autem illis salutare concessit remedium: egitque ut Phrixus aureum abduceret arietem. Qui Iunonis nutu monitus una cum Helle sorore sua illum conscendens mortem euitauit: & abiit. Inde superaddit Ouidius. Iunonem excitasse ab inferis furias in Athamantem: quæ uenientes in aulam: in qua forte tunc erat Athamas: eum colubribus iniectis in tãtam deduxerunt isaniam: ut dum uideret Inoem ad se uenientem cum duobus filiis Leenam illam crederet: & filios suos Leenæ catulos: quamobrem emisso clamore ingenti in eos irruit: & Learcum ex filiis alterum ex ulnis matris excerptum totis uiribus illideret saxo. Quod Ino uidens territa cum Melicerte filio altero fugiens: se ex rupe quæ Leuchothea dicitur præcipitem dedit in mare. Quid tandem de Athamãte factum sit nullum extat uestigium. Iunonem regnorum & diuitiarum deam thebanis infestam sæpissime poetæ dicũt. propter crebram regum apud eos mutationem ex qua profecto populis mala consequuntur plurima. Verum quod ad athamantem spectat dicit Barlaam Inonis odium in priuignos egisse: ut opere cuiusdam arietis nutritoris Phrixi Phrixus ipse cum sorore Helle cum omni ornatu regio: & thesauro aufugerent: quod ino dolens non tantum athamantem infestabat iurgiis q regnum spoliasset diuitiis: & splendore regio: sed omnes regni proceres in eum tãquam in regni desolatorem incenderat: quibus impulsus athamas: & in Inoem accensus. non in eam solum: sed & in filios: quos ex ea susceperat die quadam more furentis irruit: & secutũ ex inde est qd' supra dictũ est.

De Phrixo & Helle filiis Athamantis qui Phrixus genuit Cythorum. Cap. LXVIII.

Phrixus & Helles filii fuere athamãtis regis & Neiphilis in quos dum Ino nouerca machinaretur mortem: ipsique: ut dicit Lactantius per insulam ferrentur incerti: eis a matre aries aurei uelleris apparatus est. Seruius autem supra dixit a patre: eaque iubente illum conscenderunt ambo colchos usque petituri salutem. Quos cum per mare deferret aries: contigit: ut helles perterrita caderet in pontum: & confestim a uertigine raperetur aquarum ex quo secutum est: ut æternum illi cognomen ponto imponeret. Nam ab ea demersa de cætero semper Hellespontus illa maris particula in qua periit appellata est. Phrixus autem incolumis deuenit ad Oetham colchorum regem: & cũ ab eo comiter fuisset susceptus: iuxta matris imperium arietem sacrauit superis. Alii Marti tantum consecratum uolunt. Et ut scribit Pomponius mella iuxta phasis fluminis hostia oppidum a Themistagora milesio conditum est & phasim denominatum: penes qd' Phrixi templũ: & lucus fuit nobilis aurei uelleris ariete. Phrixo tandem Oeta filiam dedit in coniugem puto ego calciopem: Verum cum oraculo dicente audisset ut sibi ca

ueret ab Aeoli prole:sciretq; Phrixum Aeoli nepotem:esto illi filiam in coniugem dedisset: & iam Phrixus ex ea filios suscepisset:sibi magis timens:q̄ genero parceret ad euitandum periculum illi pronunciatum Phrixum interfecit incautum. Quod autem hic fabulosum uidetur:& si supra secundum opinionem Barlaæ expositum sit:libet aliorum sensum apponere. Sunt ergo qui dicant Phrixo & Helli nauem ad fugam fuisse paratam cui aureus aries esset insigne. Eusebius autem dicit a palefato affirmari arietem uocatum fuisse nutritorem:per quem a nouercalibus insidiis liberati sunt. Sed quid ergo diis seu Marti cōsecratum fuit a Phrixo si nauis tantum aut aries nutritor fuit? Ego autem quod dicit Barlaam aut uerum: aut ueritati proximum reor.& q; a matre sit illi aries apparatus sic potest intelligi. Diximus enim supra eam non mortuam:sed in siluas aufugisse:quæ uiuens potuit tanquam conscia filio reuelasse thesauri locum & sic arietem aureum præparasse. Marti autem ideo consecratus est aries : ut intelligamus reges consecrare thesauros & seruare ut eis opitulantibus uolentes bellum possint inferre:aut a se instante opportunitate repellere. Scribit insuper Eusebius hoc secundum quosdam fuisse regnante athenis Erictheo : argis uero Abante anno mundi.iii.Mil.dccc.xx. Secundum autem alios regnante argis Prito:anoo uero mundi.iii.Mil.dcccxliii.

De Cythoro Phrixi filio. Cap. LXIX.

Cythorus filius fuit Phrixi:ut in cosmographia testatut Pomponius. Dicit enim circa parthenium amnem inter alias esse Cythosorum ciuitatem a Cythoro Phrixi filio positam. hic cum aliis Phrixi filiis:ut dicit Lactantius:Phrixo occiso : intrauit mare : ut ad Athamantem auum aufugeret: sed naufragio uexatus ab Esone Iasonis patre : una cum fratribus susceptus est : nomina tamen fratrum non uidimus.

De Learco & Melicerte filiis Athamantis. Cap. LXX.

Learcus & Melicertes filii fuere Athamantis:ex Inone cadmi filia:ut supra dictum est. Hi tamen: ut præmonstrauimus paruuli periere. Nam Learcus saxo illisus a patre obiit. Melicertes autem cum se una cum eo Ino mater dedisset in undas absortus est. Aiunt tamen uenerem misertam eorum ōrasse Neptunnum ut numero deorum maris illos iungeret:qd' factum est:& ob id Ino leucothoe uocata est:a rupe ex qua se deiecit in mare. Latine tamen amatuta dicitur. Melicertes uero palemon dictus est:qui latine sonat portunnus:& ueneratiōe præcipua templis & sacris ritu deorum culti fuere iam dudum. Seruius autem dicit Melicertem a boetia nauigio ithismos adiisse:eumq; demum ab æthiope rege susceptum : & ithismia sacra quæ in honorē Neptunni celebtabantur facta melicerthia.& hinc est q; a Neptunno numero deorum ascripti sunt. Theodontius addit causam dicens q; cum Ino forma ualeret:& ætate:& Melicertes speciosissimus fuisset puer : & fugiētes nauigio deuenissent ad sisyphum qui & æthiops a noonullis uocatus est:ipsum æthiopem in libidinem pronum eorum abusum fuisse concubitu: & in præmium eius eos maris fecisse deos:& sic apparet Venerem pro eis iterpellasse. & alibi dicit idem Theodōtius æthiopem illos profugos portui præfecisse : eisq; in quotidianos sumptus prouētus omnes ex portu dedisse & hinc illis nomina immutata.

Cur auctor Alexandrū Macedonē & Scipionē africanū inter Iouis filios non apponat. Cap. LXXI.

Poteram si placuisset tam amplissimæ tertii Iouis proli doos illustres addere uiros Alexandrum scilicet Macedonē asiæ domitorem & Publium Cornelium Scipionem : cui concessum est & hispanias ab afris occupatas recuperare:& ipsos afros Romanis subigere. Verum:quoniam iam horum æuo in desuetudinem abiisse uidetur stultitia uetus: illa qua gloriabantur insignes fictionibus generi deorum ascribi:& illa aduenerant sæcula:in quibus per uirtutem claritas quæreretur: hac extulisse illos fictione potius q̄ splendor uideretur ridiculum: omittēdos censui. Præterea quod ambitione quæritur atq; fraude:aut taciturnitate respuitur.non satis iuste conceditur. Passus enim primo Alexander est fabulari Iouem anguis in speciē cum olympiade matre mixtum & se genitum ex cōcubitu illo : inde iam non contentus titulorum multiplicium:quos fortuna audaciæ suæ fauens splendori addiderat suo:& quod satis uulgi fabula oon uidebatur quæsitum : fraude Iouem in patrem sibi quærere conatus est: sacerdotibus ad hoc amonis libyci subornatis. O insipidum inclyti iuuenis desiderium : malle potius se adulterio q̄ ex connubio genitum ; malle matrem habere incestuosam potiusq̄ pudicam : malle draconis se filium credi q̄ Philippi clarissimi regis :& potius spurium q̄ legitimum arbitrari. O mortalium mentium : non solum inanis: sed detestanda gloria:is qui continue in oculis amicorum patiebatur mortalia per mendaciorum fascinationes ab eisdem se immortalem existimari cupiebat insipide. Sed quid tandem? hanc ob causam reiicitur merito : ne fraude gaudeat qui uirtute poterat laudari. Scipio autem & si murmure uulgi diceretur a Ioue in speciem serpentis in cubiculo matris uersato genitus:& ob id:& quoniam noctu eunti in capitolium nunquam latrarent canes occurrētes : & eius operantibus meritis uideretur augeri fabulæ fides: & si non negauerit cum sapientissimus esset confiteri nunquam uoluit:quamobrem cum friuolo honori tacite renunciasse uideatur : non ē meum illum eidem expresse concedere. Et sic cum nusquam alios iouis compererim filios uel nepotes:& sibi fecerit prosapia finem:ego atque libello conficiam.

Genealogiæ deorum gentilium Ioannis Boccatii de Certaldo Liber.xiiii.in qoo auctor obiurgationibus respondens in hostes poetici nominis inuehit.

Prohoemium.

ORci domos opacas & cælo remotissimas animarum fontium sedes: esto titubanti gradu: Diuina tamen luce præuia: perambulauimus: & maris amplissimi non solum scabrosa littora:quinimmo & insulas uario sub sole iacentes indefessa nauigatione per circuitum quæsiuimus omnes:ac insuper eius profundissimos gurgites:adeo perspicaci quadam indagatione sulcauimus:ut Neptuni cæruleas ædes:atque prothei senis:& nympharum choros: & thalamos ac etiam eiusdem pelagi beluas:& agmina piscium:& fluminum uiderimus capita,post hæc & urbes præclaras:& umbrosa nemora:syluas inuias: celsos montes:& lubricas ualles:atq; abscondita rupibus antra. Necnon & æquora tractu longissima:ac similitudines ipso horrendas nomine peragrauimus. Et quasi sumptis Dædali pennis audaci quodam uolatu in cælum usq; meditatione delati:Iouis aureum tronum:Solis auream domum:deorum atria:templa ingentia gemmis & auro conspicua:& cõsistorium superum mira luce splendidum: atq; uenerabile:& siderum claritates perpetuas:& eorum flexus:atq; reflexus & admirabili compositos motus perspeximus ordine:& undiq; clementissime rex iuxta promissum ueteris naufragii prout cõcessum est desuper fragmenta collegimus:& in unum corpus qualecunq; sit pro uiribus igenii nostri redegimus: adeo ut a demogorgone:quem primum deorum omnium errantes prisci dixere initio sumpto per eiusdem successiones ordinare ad extremum usq; iouis tertii filium æolum:eiusq; æoli Athamantem & athamantis learcum & Melicerté filios deduximus omni diligentia adhibita:ut tuũ impleretur desiderium. At idé ne in aliquo tuis uotis uideretur omissum:aut quos comperimus ex antiquis:aut quos mea sententia approbaui fictionibus cunctis sensus apposuimus:ut ipse præstãte deo uisu tus es. Quibus sic peractis: quasi in quæsitam a principio stationem seu sinum uenerimus:suadebat quietis desiderium:ut in littus ex nauigio prosilirem: & sacro gratiarum deo exhibitori rite peracto laborum uictrici Cymbæ lauros apponere:& inde in exoptatum ocium ire. Attamen consilium longe probabilius menti desuper infudit deus. Monemur enim auctoritate prudentum: ut ex præteritis quid futurum sit:coniectura prænoscamus. Agitari quippe procellis infestis:nõnunq̃ in perniciẽ usq; nisi præmunita sint:permaxima etiam consueuere nauigia:quid ergo nauiculæ futurum arbitrandum est:si medio in salo soluta:& absq; gubernatore linquatur? Non ergo adhuc paruus superest labor. Proris quippe alliganda est continenti: & anchoris fundanda ualidis:ac etiam quibus possumus tegenda tutamẽtis est:ne ab ignitis strepẽtis ætheris fulminibus exuratur:seu ab imbribus mixtis grãdine diluat:aut a stridulo aqlone turbido austro:furẽti euro libyco: aliisq; nullo perflãtibus ordine scopulo aut littori illidatur:uel forsan ab undis fluctuantibus absorbeatur & pereat. Quã sudore plurimo per eurypos & sonantia saxa per maris æstus: & mille pericula icolumem itineris in finẽ usq; deduximus. Quæ quidem tunc peregisse reor: dum obiecta iãdudũ: aut obicienda in poesim & poemata ab hostibus poetici nominis rationibus ueris retudero. Noui equidem & memini: quot & quæ ignari iam dixerint non habentes in contrarium responsoré. Et hinc dum hoc perlegent opus inuidia infestante:quid in poetas: & quid in me dicturi sunt:satis percipio. Labori igitur huic extremo: qui duobus aliis uoluminibus terminabitur auxiliũ desup fundat: qui rerum omnium Alpha & O.principium est & finis.

Alloquitur auctor regem. Cap. I.

VEniet opitulante Iesu christo:quoniam sic mihi propositum est:rex illustris opus hoc anteq̃ alibi gradum flectat in sacras celsitudinis tuæ manus:ut cuius iussu factum est:se primo illius exponat iudicio:& eidé pro uiribus præstet obsequium. Quod postq̃ benigne susceptũ conspexeris: rõne & sublimi ingenio tuo partes eius quascunq; discusseris:miraberis q̃ in tam protensum uolumẽ postulatum tuæ claritatis euaserit:quãtũcunq; ob librorum penuriam multis in locis nõ satis integrum putem: & forsan legens latentes nuper sub rudi cortice sensus nunc productos in lucem non aliter q̃ si ex igneo globo recentes scaturire latices uideas mirabundus aspicies: teq; ipsum modesta quadam delectatione laudabis: q̃ iam dudũ de poetis uera arbitratus sis:eos scilicet non fabulosos fuisse simpliciter homines:ut inuidi quidam uolunt. Sed eruditissimos quidem atq; diuino quodam animo: & artificio præditos. Verum collectis omnibus qualis de opere toto tua futura existimatio sit non satis certum habeo. Hoc tamen mecum cogito te de corpore & membris sola agente iustitia sanam & integrã laturam sententiã:ac etiã opinor:quia nimus apta regia caritate tua redargues:& cõmendabis:quæ laudanda cõperies. Magnũ quippe immo maximum hoc mihi erit:& iam spe ipsa lætor & gaudeo. Cæterum cum uisum iam illud in amicorum manus uisendum tradideris: & tua licentia prodibit in medium: reor nõ æqua sic ab omnibus põderabitur lance:nec nouũ hoc erit sub sole. Trahit sua quẽq; uoluptas. Præterea liuor edax lœtalis uiuentiũ pestis adeo occupauit a primæuo hominũ pectora: ut rarissima eo exurente æqua in quem mauis præstent iudicia. Quã ob causam in eũ surgẽt rabido latratu plurimi:& quas cõperiét partes minus acri soliditate firmatas:morsu ipio auferẽt & discerpẽt. Aduersus quos: quorũ ex ueteri more iam uerba & obiectiones ariolorum:ut iam dixi ne longus labor resoluat facile:& ignitis agentibus spiculis euolet in cinerẽ & fauillã: opportunis respõsionibus occurrã necesse est. Oro tamen:ut & ipse rex optime: cui laboraui diu:una mecũ generosum pectus opponas:securus si feceris hostes laboris nostri tanq̃ fumus in auras euanescent.

Pauca aduersus ignaros. Cap. II.

Concurrent: ut fit: ad spectaculum noui operis non solum uulgus ineptum: sed & eruditi homines conuenient: & postq̃ undiq; ꝑspectauerint: non dubitē quin aliqui uiri sint ꝓbitate uenerabiles & itegræ mētis atq; sciētiæ: qui tua sequentes uestigia commendanda laudabunt: & affectione quadam sacra minus probanda redarguent. Quibus ego benedicere: gratias agere: obsequiū præstare: & eorum tenebor collaudare iusticiam. Sed longe numerosior multitudo corona in circuitu facta in rimas minus bene compacti operis: & quascūq; mēdas: siquæ erunt: impīget oculos auidior uidisse quid mordeat: q̃ inuenisse qd probet. Aduersus hos mihi superest bellum: mihi arma sumenda sunt: & melioribus rationibus ut conculcem necesse est. Sane non in totum simul agmen. Nam circunuētus forsan opprimerer facile: sed distinctis aciebus: ut assuescāt certamini manus: & paulatim conterant hostes. ī debilibus primo corripienda sunt iacula. Sunt hi: ut reliquū sinamus uulgus: hoīes quidā īsani: quibus tanta loq̃citas est: & detestabilis arrogãtia: ut aduersus oīa quorūcūq; ꝓbatissimorū hominū præsumāt clamoribus ferre sententiā: eos floccifacere oīpendere: & si queant turpi dānare sermone. qui postq̃ boatu sonoro: quasi maximum suum prædicent decus se idiotas confessi sunt: ueluti nil amplius in suam ignauiam inici possit: summū bonū cōmessationibus: libidinibus: & inerti ocio uacare existimantes in ganeis atq; lupanaribus spumanna uino præ se tenentes pocula. Et extema eructantes crapula eruditorum hominum uigilias: meditationes: & studia: honestosq; labores: & modestiam spurcido ore dānare: & suis obscænitatibus fœdere conantur: ex quo fiet: ut hoc uiso opere ridētes dicāt. O insipidus homo: quātum dulcissimæ quietis: quantum temporis optimi perdidit: quantum friuoli laboris impendit: quot membranas amisit: & in cassum uersiculos exarauit. Nonne satius fuerat amasse: potasse: dormisse: & tam grande tempus uoluptatibus tribuisse: q̃ has scripsisse nugas? Profecto qui se prudentes haberi uolunt stultissimū genus hominū est. Nam perdito lucubrationibus tēpore: anteq̃ unam diem lætam sentiant dānando probanda in mortē concidunt æquā cunctis. O sanū. O uenerabile iudicium: ex lenonū bachanalibus: ex senatu gnatonicorum: ex ganeis manduconū atq; bibiorum: & ex meretricantiū emissum fornicibus. Sed quid multa? Horum ergo uituperationes illustrium uirorum splendidas laudes arbitror: cum turpitudinis participem a turpibus laudatum existimē. Vadant ergo tales: & cauponibus: lanistis: cætariis: atq; meretriculis gannientes applaudant: & somno uinoq; marcentes suas illis laudes ingerant: & sapientes uiros eorumq; labores in sua luce permittant. Cum nil ignaro indecentius homine: nil indocto fastidiosius ante quidem diem miserum atq; caducum mortalitatis suæ corpus infœlicis animæ fecere sepulchrum. Hi quippe tam fœtida olent infamia: ut rudentes asinos: grunientes sues: mugiētesq; boues: sapientes possint cum patientia audire: eos audire non possunt. Eant iterum tales & uentri deseruiant: & ne dum alios reprehendere: sed apparere: siquando sobrii sunt in conuentu hominum erubescant.

Aduersus eos qui cum non sint sapientes cupiunt apparere. Cap. III.

Prospectabit: & hoc opus species hominum altera moribus forte minus redarguenda priore: sed prudentia non maior: & hi sunt qui ante uisum scholarum limen: quia quandoq; philosophorum quorundam audiuere nomina putant se philosophos esse: seu si non putent ut ab aliis credantur exoptant: & quadam ficta grauitate uerborum: & morum ponderositate uisis aliquādo nonnullis libellis uulgarium: non nisi de apicibus rerum uerba faciant: & ut estimentur quod cupiunt apud eruditissimos uiros uersantur mouentes persæpe de sublimioribus dubia: utputa qualiter tribus personis una tantum sit deitas: uel nunquid deus possit sibi similem facere: aut rur noo per mille millia sæculorum creauerit deus orbem: q̃ fecerit & huiusmodi. Et dum responsa prudentum percipiunt factis quibusdam ratiūculis friuolis in contrariū: & auditis doctoꝝ replicatōibus atq; cōclusionibus q̃si nō satis illis satisfactū sit: quatiētes si uideant paululū caput & torquentes cū cachino faciem & circūstātes etiā intuentes nō aliter q̃ si indulgeāt reuerētiæ respōdentis ꝑtereūt. Et tandē qa ex ore ꝓbatissimoꝝ hoīum intellectus eorū tenuit: & remissus excepit: seruauitq; memoria apud muliercularū textrinas seu potius si ꝑstetur in triuiis ignaro ascultante popelo nti ipm deū cōsuluerint post longū suspiriū blacterātes emittūt uolētes ex hoc percipi q; non absq; labore plurimo quod dixerint īgenio & speculatione sua ex penetralibus diuinæ mentis euulsum sit: & ut omnino insipidis sapientes appareant: ampliatis sermonibus non tamē eodem uerborum cootextu: quinimmo ounc huc nunc illuc per uarias materias saltitantes: nec de aliqua concludētes sed se auditoresq; implicantes suos seu plenissime liberales artes nouerint: quarum persæpe nomina non nouerunt. Priscianum Aristotelem: Ciceronem: Aristarcum: Euclidem atq; Ptolemæum: aliosq; circa hos insignes uiros stomacosa quadam dicacitate neglexisse demoostrāt se tractos aientes ad sublimiora theologiæ dulcedine. Sic & de moribus hominum: & de gestis heroum: ac de sacris legibus & institutis legumq; latoribus. Et si quando contingat poesis: aut poetarum intrare colloquium: tanto cum fastidio illos: & poemata uti integre uiderint omnia: & despicienda cognouerint damnant: uituperant: floccifaciunt: & a se eicere ostendunt: ut uix tolerare possint: etiam imprudentes & balbutientes aiunt Musas: heliconam castalium fontē: & Phœbi nemus: & huiusmodi delyrantium hominum nugas esse: & puerorum ad grammaticam esse præludia. Ex quibus fatuitatibus iam satis scio quid monstrum istud spectantes in me: quid in opus meum qd in poetas dicturi sint. Veꝝ reor hoꝝ uecordiæ cōpatiendū potius q̃ rōnibus insistendū. Nā cū seipsos nō ītelligant: longe minus alios ītellecturi sunt: ignari sunt & luce ueritatis carētes: sensualitate duce se trahi ꝑmittūt: qbus charitate mea nō eorum merito dixisse uelī: ut alienis omissis officiis exerceāt sua. Et si hac gloriæ cupiditate agitantur: ut sapientes existimentur scholas itrent: audiāt præceptores: libros euoluant: uigilēt atq; discāt: & pa

lestras disputantiũ solertes uisitent:memores ne festini in doctoratũ euolẽt pictagorici istituti:quo cauebaẽ:
ne quis scholas eius itrans loquuturus de philosophis os apiret anteq̃ per quinqueniũ audisset. Quod cum
laudabiliter fecerint:& in bene meritum titulum uenerint:si libet in mediumprodeant:prædicent: dispu-
tent: redarguant:& castigent:atq; acri spiritu suis redargutoribus istent. Aliter autem fecisse non ostentatio
sapientiæ sed dementiæ est.

Quædã in iurisperitos paucis de pauptate laudibus immixtis. Cap. IIII.

SVnt insup hoĩes qdã toga aureis bullis & ornatu fere regio isignes nec minus incessũ & morũ gra
uitate atq; oris facũdia spectabile:s magnis postergati clientoꝝ cateruis & ĩgenti auctoritate cõspi
cui. Hi qdẽ sunt clarissimi legũ præceptores:& tribunaliũ præsides: a quibus si rite exerceaẽ iura:
frenanẽ hoĩum illecebres mores:extolliẽ inocentia:& qđ suũ ẽ unicuiq; poscẽti cõcediẽ: qbus rei
pu. neruus nõ solũ in suis uiribus seruatur:sed perẽni iusticia augeẽ in melius. Venerabiles ergo &
præcipuo honore dignissimi sunt. Sane quãtuncũq; alioꝝ purgẽt sua prudẽtia notas:una tamẽ labe fere pol-
luti sunt oẽs:auri cupiditate laborãt:nec aliqd seu aliquẽ laude dignũ putãt:ni fulgeat auro. hos ego uẽturos
existimo cum reliquis: ut prospectent: nunquid operi nostro aliqd criminis possint suis inserre legibus. Nec
me fallit si morem sequentur ueterem qd obiecturi sint. Cõsueuere quidẽ relictis rostris & prætoria exeun-
tes:& potissime dum curis paululũ soluti in conuentũ amicoꝝ ueniunt:si cõtingat inter loquendũ fieri mẽ-
tio poetaꝝ illos extollere laudibus:quoniã eruditissimi atq; eloquentissimi fuere uiri. tandem post multa ab
scouditũ sub melle uenenũ non lætale camẽ emittunt. Dicũtq; eos parũ fuisse prudentes iquantum tempus
omne terentes facultatẽ secuti sunt: ex qua post longos labores nullæ consequuntur opes:superaddentes ob
hoc pauperrimos homines fuisse poetas:nullo splendore spectabiles:nullis diuitiis:nullo famulatu insignes:
uolẽtes ex his irelligi. qa nou diuites fuere:nullius p̃ciĩ eoꝝ existimãda sit facultas. Quæ qdẽ uerba una cũ ab
scõdita cõclusiõe facile audiẽtiũ aĩos intrãt:cũ oẽs in auaritiam proni simus:& stulta credulitate arbitremur
summũ bonum possidere diuitias. Hac ergo inpulsi peste autumo si laborem inspexerint nostrum:eos post
multa dicturos opus. s. pulchrũ:sed supuacaneũ: & inutilẽ sudorẽ meũ: eo q; minime tendat quo cæterorũ
mortaliũ labores intẽdunt:& sic nõ solum aduersum me apparebit dixisse sententiam; sed ex consequentia
quadam tanq̃ summũ & detestabile malũ;una cum opere poetas cũ pauptate dãnasse uidebunẽ. Pia quippe
& humanitati cõformis atq; opinioni uulgari hæc uideẽ obiectio:& gratiarũ actiõe dignissima:dũmodo ex
fonte caritatis exundaret in mediũ. Verũ quoniã ex offuscato appetitus inepti iudicio sumit originẽ. ridenda
est atq; abiicienda:& eorũ protigini cõpatiẽdum. Et quoniã digrucari taliũ insup deferendũ est:ne se poster-
gatos existiment obiectionẽ eorũ uerbis amplioribus in suos ortus uertẽdã puto. Cõsitebor ergo spõte qđ
dictũ est:poesim nullas afferre substantias:& poetas pauperes fuisse:si paupes dici debẽt qui ultro spreuere di
uitias. Stolidos autẽ fuisse nõ cõfitebor:eo q; poesis studiũ sequuti sunt:cũ prudentissimos arbitrarer:si uerũ
deum catholice cognouissent:& nũc reassumẽdo:ne cõfessione mea cam ultronea uidear absolute obiectori
bus tanq̃ uictoribus areã liquisse certaminis:& obiectionẽ primã deducamos in mediũ. Dicunt ergo splẽdi-
di legũ interp̃tes isignes poesim nullas afferre diuitias:uolẽtes ob id:ut satis percipi potest: eam ab imratidis
excludere:quasi nullius iter scientias reliquas sit momẽti. Equidẽ ut iterato dixerim:certũ est poesim nullas
afferre diuitias:non tamen assentio:ut isti uolũt:hoc ignobilitate contingere. Verũ quia speculatiuarũ disci-
plinarũ nõ sit officium tale:aut intentũ:sed mechanicorum artificum seu foeneratorũ:quorũ in hunc finem
oĩs tendit intentio:qui ut cito ueniat nil gratis penitus operanẽ. Sic & causidici qui hinc ex delictis hominũ:
inde ex legũ. peritia sibi officinas construunt:in quibus uenalis linguæ maleo nũmismata cudunt:& aurũ ex
miserorũ lachrymis uerbositate cõficiunt:qđ poesis generosæ memor originis oĩno abhorret:& renuit: ex
quo si dãnanda aut paruipendenda est:nullius una secũ precii erit physica rerũ magistra: & cuius opere enti-
um causas discimus. Nullius æque theologia:cuius demõstrationibus rite deum cognoscimus:quibus nul-
lum unq̃ quærẽdi thesauros fuisse studiũ audiui. Si nesciunt isti:poesis maioribus uacat. Nã cũ cælos inhabi
tet diuinis ĩmixta consiliis paucorũ hominũ mentes ex alto in desideriũ æterni nominis mouet: & sua pul-
chritudine in sublimes cogitationes impellit:tractisq; iuentiones peregrinas ostendit:atq; ex ĩgeniis egregiis
sermones exquisitis emittit. Et si quando plaridis uocata p̃cibus e sublimi sede descendit in terras sacris co-
mitata musis:non celsa regum palatia:nõ moles deliciosorũ:domos exq̃rit habitatura. Verum antra atq; p̃-
rupta montiũ:umbras nemorũ:fontes argenteos:secessusq; studentiom:q̃tũcunq; pauperrimos:& luce peri
tura uacuos itrat & icolit:quod alibi forsan plenius ostendetur exigente materia:& sic cum ætherea sit: atq;
perẽnis nullũ sibi cũ perituris cõmerciũ est: splendoresq; manu factos tanq̃ futiles & inanes paruifacit:& re-
nuit de suis contenca bonis non curat aggregare diuitias. Post hæc ex iam dicta positione subnectunt minus
prudẽtes fuisse poetas: qui tale secuti sunt dogma:ex quo nullæ sequaribus cõsequantur opes. Quibus ut re-
sponsum sit:reor plurimum prudentis opus circa eligenda consistere:& ideo hos cõuenire uelim:quis in eli
gendo prudentior sit habendus merito:iuridicus:an poeta. Aedepol prudentius actum puto elegisse trahen
tem ad sublimia mentem:q̃ ad terrestria deprimentem:stabilem:q̃ casurã:quæ lõgæuũ bonũ præstet:q̃ quæ
breuissimũ exhibet. Elegere poetæ scientiã iter syderα:iter deorũ sedes:ornatusq; cælestes suos cõtinua medi
tatione trahentẽ. Nunqd hoc uerũ sit testimoniũ reddant ipsa uatũ poemata ipulsu trahentis eleganti stilo
poetarũ descripta calamo. Causidici uero legũ facultatẽ secuti sola scriptorũ ualent memoria: nõ ex ĩgenio:
sed ex litteris legũlatorum iura reddẽtes:nec putandũ est ut satis uideri potest:eos insistere circa excelsa: aut
semota naturæ:utputa nunqd recta an trãsuersa uia sol ab idis petat hispanos:qnimo nunqd hæreditario iu
re an emphitheotico uel p̃cario Titius uel Sẽpronius occupet agellũ: nunqd certum debitum: aut usuariũ

dicendum sit. Nunquid ardens fœmina solui possit a frigido uiro. magna sunt & egregia hæc: & ex gremio
naturæ sublata. Præterea poesis quã ueteres prælegere poetæ stabilis est: & fixa scientia æternis fundata atq;
solidata principiis: ubiq; & omni tẽpore eadẽ: nec ullis unq̃ cõcussa moribus. Leges autẽ nõ sic: nõ equo iure
uiuit cũ æthyope sauromata. Nõ eadẽ legũ auctoritas bello laborãtibus atq; læta pace qetis: necnõ augent sæ
pe minuũt: quæ plurimũ potestatis ĩstituta municipalia legibus: cõstitutionesq; regnorũ facit illas in dictum
iusticiũ mutas. Senescũt etiã & moriunẽ aliquãdo. Nã nõnullæ ĩãdudũ ĩ p̃cio fuere p̃maximo: quæ æuo no
stro: aut neglectæ sunt: aut oĩno abolitæ: & sic nõ idem semp sunt: ut cõperta poesis: ex q̃bus ne plura dicã sa
tis patet facultatẽ legũ: nõ scientiã esse dicendã. Et quã præsit scientia facultati: prudẽtes nouerũt tam ueteres
q̃ moderni. Insuper lõgæuũ bonũ præstat imitatoribus poesis: si bonũ dicẽdũ est: qđ omnes optare uidemur
uitã. s. fama saltem: si nõ detur aliter in lõgæuũ æuum deducere. Nã ut liquido constat: fere ĩmortalia sunt: cũ
noĩe cõponentis carmina poetarũ. Iuristæ ueto & si paululũ splendeant uestibus: sæpissime moriẽ cũ corpo
re nomen. Breue est ualuisse per sæculũ: si sæcula numerenẽ Homeri. Et ut in optatũ ueniã nulli uidebiẽ du
bium erudito prudẽter elegisse poetas: ubi minus iurisperiti in electione fuere prudẽtes insipiẽtes effecti: dũ
qđ suũ est uitiũ conanẽ in ĩmeritos retorquere. Pauperrimos fuisse poetas ex eodẽ: quo supra fonte hauriẽ
tes pleno effundũt ore: & potissime cũ ipsi sint doctissimi legistæ: quasi ĩfamis & detestabilis sit pauptas. Ma
nifestũ est equidẽ iurisperitos: ex lachrymis alienis: ex ærũnis: & alienis periculis: & persæpe miseris: ut dictũ
est: auri iam multũ cõflasse: & ĩde palliatos: fimbriatos: uaria tectos pelle: aureis coruscos clauis: lõga post ter
gum cliẽtum comitate caterua: cũ sic mortaliũ uelit dementia ĩcedẽtes. Sic poetas: nõ ignauia sua: sed innocẽ
tia: & q̃a uolunt pauperes fuisse negari nõ potest: sed q̃ isti minime uolunt spectabiles insigni atq; perẽni cla
ritate fuere: qđ exẽplis ostẽdisse nõ erit difficile. Certũ habemus Homerũ adeo inopẽ extitisse: ut nõ esset il
li luminibus capto unde sumptus puero duci posset ĩpendere. Sed expecta pauxillum: & uidebis nunq̃d hæc
fuerit ornata pauptas. Supato Dario potẽtissimo atq; ditissimo persarũ rege ab Alexandro macedone: eius
in mediũ uenere iocalia: iter quæ capsula aurea cõperta est artificio & ornatu preciosissima. Hæc tam regis
q̃ procerum consensu unanimi non Alexandri iocalibus: sed Homeri uoluminibus seruata est. Quis unq̃ tã
splẽdidus phaleratis iuristis honor impẽsus est? Sarsinate bonorũ fortunæ Plauto paupior nemo fuit: æge
state quippe: ut honeste uẽtrẽ pasceret: ad molas manuarias precio fatigabaẽ die. noctes in cõponẽdis comœ
dus ducebat insõnes: quarũ numerositas & artificiũ egit: ut laurea uictorũ atq; triũphantiũ impatorũ ĩsigne
præcipuũ nõ paruipenderet eius quãtũcunq; pauperis ambire comas: cuius odor & uiriditas in eius nomi
nis decus perseuerat usq; in hodiernum: ubi legum ĩterpretum birreta auro non prohibẽte mures & tineæ
consumpsere. Ennio insuper brõdusino homini clarissimo tamen uari adeo tenues fuere substantiæ: ut in
auentino unius tantum ancillulæ contentaretur obsequio: cuius seruitorũ penuria honorum abundantia
restaurata est: ex quibus cum de se famosissimus homo sit unum tantum apposuisse mihi sufficit. Huius. n.
cum diem clausisset corpus: Scipiones: quorum fuerat amicitia usus: suo sepeliri sepulchro uoluere. Nõ asp
nantes brondusini hominis cineres Corneliorum misceri cineribus. Præterea quis maronem Virgiliũ pau
perem & lunfiguli filium non audiuit? Fuit illi non amplius in bonis q̃ patrius agellus unus apud uicũ an
den: cui dicunt pietola hodierni: haud longe Mantuam non absq; litigio possessus: cuius agentibus studio
rum meritis Octauiani Cæsaris orbi toto præsidentis amicitia usus est: a quo cum iussisset moriẽs æneida
ĩgne cremari: ut seruaretur poema egregiũ: omnis legum auctoritas pedibus calcata est: & eleganti carmine
iussum seruari coliq;. Quis p̃cor legistarũ quãtũcũq; splendẽtiũ indicis lapillis & auro honor tã magnificus
a tã glorioso principe ĩpensus est? Veniebant insup plurimi læta paupertate: & honoribus æquis conspicui.
Sed exemplis finis imponendus est. Cum tam his: q̃ præmonstratis rationibus satis ostendisse arbitror poe
tas prudentes: & quantuncunq; pauperes splendidos etiam fuisse: eosq; perẽni uiuere fama: ubi causidico
rum opes & nomina tanq̃ fumus in auras abiere: nec non eisdem rationibus demonstrasse opus hoc si ua
lent poemata minime superuacaneum esse: nec sudores meos friuolos componendo. Nũc autem post hæc
liber paulusum exire limen: si forte queã obloquentiũ in paupertatem frenare impetum. Est igitur pauper
tas quã multi fugiunt tanq̃ importabile malũ: ut uulgo placet: caducorũ bonorũ paucitas. Esto ego existimẽ
eam animi ægritudinẽ fore: qua & abundantes persæpe laborant. Prima quippe: si desiderio careat augendi:
placida atq; optabilis est: & eius infinita sunt cõmoda. Secunda uero pacis & quietis est hostis misere cruciãs
mentes: quibus inhabitat. Prima poetarum fuit quos isti pauperes uolunt: eis quippe dũmodo esset quod ui
tæ sufficeret satis erat. Hac enim duce libertatẽ uolentes consequimur animi tranqllitatem: & cũ his laudabi
le ociũ: q̃bus medus uiuentes in terris gustamus cælestia. hæc in solido sita ẽ: nec fortunæ mũdana uersantis
minas aut iacula timet: fulminet æther desup: cõcutiat uentorũ ĩpetuosa rabies orbẽ: inundent cãpos imbres
assidui. Diluant flumina: sonet classicũ: tumultuosa oriantur bella. Discurrant p̃dones undiq;. Hæc ruinas ri
dens & ĩcendia dulci securitate lætaẽ. Hæc oraculo Apollinis in p̃sona Aglai sophidii parui possessoris agelli
thesauris Gygis regis prælata est. Hac delectati poetæ ornare uirtutibus animũ: meditationibus uacare cæle
stium: altisonis carminibus poemata texere: & nomen sibi perpetuum quærere potuere. Hac delectatus
Diogenes sui æui splendidissimus Cynicorum princeps diuitias: quarum abundantissimus erat: omnes po
tuit largiri uolentibus atq; largitus est. Doliũq; quasi uersatilem domum q̃ palatia habitare maluit: & lactu
cas siluestres suis lotas manibus manducare: q̃ Dionysio adulari: ut ferculis uteretur regiis. Hæc uoluntaria
rerum abiectio: & claritas studiorum ad se uisendum euocasse potuere superbum iuuenem: atq; iam animo
urbis tenẽtem imperium Alexandrum macedonem eius amicitiam exquirentem: & frustra munera ingen
tia offerentem. Hac delectatus Xenocrates ortulo cõtentus modico: eiusdẽ iuuenis aĩum mouisse potuit in

desiderium beniuolentiæ suæ q̃ insigni legatione atq; donis regiis postulauit. Hac delectatus Democritus patrios agros & inumerabiles opes reipu. Atheniensiũ ultro cõcessit: satius ducens cũ paopertate studiorũ libertate lætari: q̃ opum seruili cura uexari. Hac delectatus Anaxagoras dulcedine tractus philosophiæ poruit ingentia prædia neglexisse: asserens quoniã seipsum perdidisset: si illã colere uoluisset. Huius ope Amyclas pauper nauta nocte in littore solus clamantẽ Cæsarem cuius uocem superbi timebant reges ad hostium gurgustioli atq; pulsantem audiuit intrepidus. Sic & pauper Aruns flagrante Italia omni ciuilis belli incendio iter marmoreos lunæ montes cæli solis lunæq; ꝑspectans motus stetit ĩpauidus. Hæc non ĩtuentur: q paupertatem lacerant fugiuntq;. Dicant oro si oportuisset Homerũ de re agraria cũ uilico litigare aut de domestica a curatore domus tõnẽ exigere: quãdo Iliacũ excogitasse carmẽ: & nomen suũ claritate siderea floridũ in hodiernum usq; protẽdere potuisset: Quando Virg. Quando reliqui poetitã cũ paupertate sectantes. Non igit̃ illam spreuerunt amicti porpura: eo q; palliastro tenui tecta procedat. Nam rite studentium prima gloria est nescio quippe: immo scio quid referat corpus ornasse uestibus aoreis: si mens uitioꝝ labe sordescit: nec ut arbitrantur anxia comitati turba sola procedit. Hanc uates semper laureis insigniti prosequontur: & sæpe nominatus Homerus: Esiodus: Euripides: Ennius: Terentius: Virgilius: Flaccus. Aliiq; plures diuinis ornauere carminibus. Sic pompa tamẽ fulgidiori palmatis induti tunicis Camilli: Quintii: Curtii: Fabritii: Scipiones: Catones inuidia olim & gloria facinorum q̃ auro ditiores splẽdidis comitantur triumphis: eamq; excelsis ꝑposuere regibus: orbis præfecere imperio. Sic ergo sociatã: sic ornatã solam squalentem peritiq; iuris dicent incedere. Secunda insuper paupertas eorum profecto est: qui eam tanquam hostem conantur effugere: non aduertẽtes dum maiori conatu sequontur diuitias ueræ ꝓruant pauperiatis in gremium. Precor quid aliud paupertas est q̃ summa in abundantia angi desiderio congregandi? Tantalum ne diuitem dicam: si cibis circundatus & poculis fame sitique pereat? Absit: pauperrimus habendus est. Sed concedamus legistis nostris opulentiam dari: & quid ex inde uoluptatis possint assumere uideamus. si experiẽtiæ credimus assidua ardentiq; semper premuntur sollicitudine: qui diuites nuncupant̃. Si appareat in aere nubecula confestim pluuiã suspitatur: & timet anxius: ne nimia rorrũpant̃ fata: si uentus excitet̃: ne euellant̃ arbusta: aut ædificia ĩpellant̃ pauescit. Si suscitetur in terris incẽdiũ ne in suas euolet ædes timore labascit. Si bellũ nascat̃ armentis gregibusq; supĩminere rapinã miser ariolatur. Si cõcordia ex litigiis oriatur tanq̃ suũ infortuniũ ingemiscit. Amicorũ inoidiã: latronũ astutiã: taptorũ uiolentiã: affiniũ insidias: tumultos ciuicos. Secordia uexatus assidua expauescit. Possem supaddere multa: quæ non solũ diuites hos paupes faciunt: sed egenos. In lubrico posita sũt fortunæ bona: nullo certo firmata subsidio. Desistant ergo in benemeritos insulrũ facere miseri: indeantq;: ut litigii tausam auferant omnẽ: nil secum uates uoluisse cõmune illi turbæ lis imixta: & frequẽtia fori apud rostra insistũt clamore uenali poetæ in syluis & solitudinibus ocia meditationibus terũt. Illi fontium crimina cupido exquitunt animo. Isti illustriũ carmine extollunt clara facinora. Illi totis affectibus cupiunt aurũ. Isti totis uiribus gloriã quærũt & inclytã famã: & ne pluribus instem satis hæc inter se distãtia sũt. Quæ si uos oĩum rerũ iudices mouere non possunt: ut loquamini moderatius in poetas: moueat uos uestri Solonis auctoritas: qui ex amplissimo legũlatore in poesim iam senex uoluntarius euolauit.

Qui sint & q̃ mulra poetis quidã apponant. Cap. V.

ESt præterea serenissime regũ: ot tu lõge melius nosti: diuino munere domus in terris cõposita ad instat cælestis cõcilii sacris tantũ studiis dicata: in hac sublimi ĩ solio ex dei missa gremio philosophia rerũ magistra ꝑsider augusta facie: & diuino splẽdore conspicua: regiis induta uestibus: & aurea ĩsignita corona: nec aliter q̃ mortaliũ ĩperatrix: cũ prima sinistra libellos: & dextra regale baiulat sceptrũ: & diserto sermone audire uolentes: q sint laudabiles hominũ mores: quæ naturæ parentis uires: qd uerũ bonũ & cælestia docet archana. Quã si intres nõ est dubiũ qn sacrariũ omni reuerẽtia dignissimũ uideas: & si circũspectes qcqd humana possunt agere studia: qcquid ingenia speculari: qcquid cõprehendere intellectus: uidebis liquido & adeo miraberis: ut tecũ ducas unũ totõ cõtinẽs domũ esse: imo ipsa tu fere diuinæ mentis effigiẽ: & ĩter alia sũma oeneratione dignissima sunt ibi post dominã cælsiori in sede locati hoĩes: nõ multi tamen: mites aspectu: atq; eloqoio etiã morũ grauitate tanta honestate atq; uera humilitate spectabiles: ut credas deos potius q̃ mortales. Hi iam præsidẽtes dogmatibus pleni abunde aliis ĩgerũt: quæ nouerunt. Est & alia multitudo ꝑstrepẽs uariarũ quidẽ hominũ ſpẽrũ: ex qua nõnulli omni abiecta supbia uigiles mãdatis insistũt: si forte studio quæãt in altiorẽ deuenire gradũ. Alii uero sunt: qui fere rerũ principiis auditis elato aĩo in uestes ĩpetatricis uncas iniiciũt manus: & acri uiolẽtia qbusdã subreptis piculis uariis ĩsigniti titulis: quos nõnunq̃ extra domũ uenales cõperiũt: non aliter q̃ si mentẽ oẽm diuinitatis perceperint fastu quodã ĩflati: ex sacra se protipiunt æde. Quãto tamẽ cũ detrimẽto insipientũ prudẽtes aduertũt. Hi autẽ aduersus quascunq; bonas artes cõiuratione unanimi facta: ante alia conant̃ fingere bonũ uirũ. Exterminãt autem facies suas: ut appareant uigilantes. ĩcedũt ĩsuper deiectis in terrã oculis: ut nunq̃ a meditationibus separari uideantur. Tardo tamẽ ferunt̃ gradu: ut sub põdere sublimiũ speculationũ nimio ab insipidis titubare credantur: honesto uestimentoꝝ otunt̃ habitu: nõ qa mẽs honesta sit: sed ut ficta sanctitate decipiãt. prarus est sermo illis grauisq;. rogati nõ absq; ꝑmisso suspirio & tẽpusculo ĩterposito: ac eleuatis in cælũ oculis paululũ respõsa cõcedunt. Volẽtes ex his a circũstantibus arbitrari: qa ex lõginquo supcælestiũ sanctorũ archano non absq; difficultate uerba deducãt in labia: q̃ sunt dicturi: pietatẽ: sanctitatẽ & iustitiã ꝓfitent̃: ꝓphetico ꝑsæpe ntẽtes uerbo. s. zelus domus dei comedit me. Hinc ad ostentationẽ suæ admirãdæ sciẽtiæ ꝓcedẽtes: q̃ nõ nouerũt oĩa dãnãt: nec frustra. Hoc faciũt eni: seu ut nõ ĩterrogent̃ de bus respõdere nescirẽt: seu ut tanq̃ uilia & minora: & a se cognita despexisse atq; neglexisse uideant̃: & uacasse maioribus. His aũt decipulis captiuatis ĩsi

pientũ iudiciis ciuitates ambire:sæcularibus se miscere negociis:consilia pstare:cõnubia tractare : cõmessationibus iteresse:testantiũ dictare tabulas:testamẽtorũ executiones assumere:& multa minus philosophos decentia agere psumptuose incipiũt atq; psequunt:ex quibus fit:ut in famosam uulgi famã quãdoq; deueniant: ex qua tanta tumiditate turgescũt:ut incedentes cupiant a uulgo digito demõstrari:& longe magis audire:qa pergrãdes magistri sint:uidere q eis assurgãt psidentes in triuiis:eos rabi uocitẽt:salutẽt:inuitẽt: ppo nant:atq; pficiant.ex his omni cõsideratione seposita audẽt oĩa:nec uerentur in alienas messes falces immittere suas:ex quo fit:ut dum cætera ptet sua ignominiose deturpare conant interueniat aliquando de poesi:& poetis colloquiũ:quoq; audito noie tanto repente accendanrur furore:ut igneos oculos illos habere diceres.Nec possunt cõsistere:fremũt: aguntur q; ipetu.Demũ quasi aduersus eos:nõ aliter q̃ in letales hostes cõiuratũ sit nunc in scholis:nunc in plateis : nunc in pulpitis auscultãte nõnunq̃ uulgo inerti in eos insano clamore prũpunt:ut nõ de innociis rantũ:sed & de se nmeant circũstantes:& aiunt poesim oĩno nullã:aut futilẽ facultatem atq; ridiculã.Poetas hoies esse fabulosos:imo illos:ut despectiori utantur uocabulo: nõnunq̃ fabulones appellant.Rura syluas & mõtana colẽtes:eo q moribus nec urbanitate ualeant.Præterea eorũ poemata esse dicũt obscura nimis atq; mẽdacia lasciuiis plena:& deorũ gentiliũ nugis atq; ineptiis referta.Asserentia Iouẽ quẽdã adulterũ & spurcidũ hoiem : nunc deorum patrẽ:nunc cæloq; regem:nũc ignẽ:nũc aerẽ: nũc hoiem: nunc taurũ:nũc aquilã : & huiusmodi incõueniẽtia.Sic & Iunonẽ & alios infinitos eos multorũ nominũ celebres faciemia.Mentiũ isup seductores clamitãt esse poetas:ac suasores criminũ:& ut turpiori:si possint: cõmaculẽt nota; prædicũt eos philosophoq; simias esse : Firmantes inde poetarũ libros legisse:aut tenere prægrande piaculũ;ac nulla facta distinctione auctoritate ; ut aiunt fulti Platonis eos ne dũ e domibus:sed ex urbibus esse pellendos:& eoq; scenicas meretriculas Boetio approbãte in exitiũ usq; dulces detestabiles fore atque eiiciẽdas una cũ eis:& renuẽdas oĩno.Quid multa?longũ nimis eẽt oĩa in mediũ deducere:quæ illis exitiale odiũ infestante inuidia dicẽda furẽtibus parat.Ad hos tã celebres iudices:tam æquos:tã mites:tã fauorabiles satis credẽdũ est princeps inclyte deueniet opus nostrũ:qd scio circũdabũt more leonis famelici : ut inueniant qd deuorẽt:& quoniã omne poeticũ est:nõ expecto mitiorẽ sentẽtiam q̃ irati fulminẽt in poetas:nec scio qbus spiculis pectus apponã: nisi eis quæ uetus odiũ demõstrauit:illa conabor repellere.O bone deus sis tã indiscretis:tã incõsideratis clamoribus obuius:& horũ demẽtiũ obsiste furori.Et tu etiã rex obtime:quoniã ad triones uentũ est generosi pectoris tui uiribus adsis: fer opẽ militanti tibi:nũc ais opus est: nũc pectore firmo:arura & ueneoata:nec roboris tela istorũ sunt. Nã si inepti sint iudices:alias tamẽ ualẽt:& ideo horreo & tremisco nisi deus primo:qui nõ deserit sperãtes in se. Et tu inde faueris: & teoues mihi uires sunt : & ingenium debile:sed spes ingens subsidiũ:qua fretus in eos irruam comitante iustitia.cordi ingerere iam audaciam sentio.

Poesim esse utilem facultatem. Cap. VI.

GYnnasium pusillus intraturus hõ aduersus has gyganteas moles firmãtes auctoritate:qua possũt aut nullã:aut futilẽ facultatẽ fore poesim : si pcõtet ante alia quid nã sit poesis: seu circa quod eius uersetur officium:nil aliud fecisse reor:q̃ in scirpo quæsisse nodũ.Sed quoniã faciendũ est; quæso: ut id aperiant hi facultatũ oĩum pceptores egregii:ut appareat:circa quod nostrum uelint uersari certamen.Scio obstinata fronte nullo unq̃ pfusa rubore ridentes inquient;q paulo ante male dictũ est.O bone deus adsis:& has ridiculas obiectiones aduerte:& in melius eorũ dirige gressus. Dirũt ergo dãnantes poesim eam omnino nullã esse:qd si sic est:scire uelim unde iam dudum tot illustres uiri sibi poetæ quæsiuere nomẽ.Vnde poematũ multa uolumina? Vnde hoc nomẽ poesis ortũ est? Si poesis nihil est.Certe si responsuri aliquid sint:per ambages ituros reor:cũ nihil aliud quæant iure respondere:q̃ q aduersus inanẽ positionẽ suã sit.Certissimũ enĩ est:ut post hæc suo loco mõstrabit: hãc:ut cæteræ disciplinæ:a deo a quo sapiã oĩs:initium habuisse: & uti reliquæ ab effectu nomen sortita est:a quo demum celebre poetarum nomeo deriuatum:& inde poematũ poetis.Quibus stantibus non oĩno nihil:ut aiebant uidetur esse poesis. Quæ si sciã est quid inquiẽt sophistæ clamosi? Credo paululũ retrahent pedẽ:uel potius in secundã obiectionis partẽ ob disgreganuã copulã transuolantes inquiẽt si facultas ẽ:futilis facultas est.O ridiculũ rancidulũ sanus tacuisse fuerat:q̃ uerbis friuolis in errorẽ sese pcipitasse maiorẽ.Nõne uidẽt ignari ipum nois huius;facultatis.s. significatũ semp aliq̃lẽ plenitudinẽ demõstrare? Sed de hoc alias.Et q̃so exprimant elegãtes hi uiri quo iure poesis facultas dicẽda sit futilis;cũ eius istigatione opitulante diuina gr̃a tot extẽt clara uolumina: tot memorãda poemata:tot inuenta plucide atq; peregrina:obmutescent eqdẽ:si patiet inanis ostentatõis uredo. Siqd obmutescent dico:mori mallẽt q̃ ueritatẽ nedũ extremis labiis;sed taciturnitate fateri.in diuerticulũ aliud irruent & suo iterpretãtes iudicio hũc dicẽt adiectione futilẽ itelligendũ fore dãnosam atq; detestabilẽ : eo q poemata a poesi uenientia deoq; suoq; cantẽt illecebra & ifanda suadeãt . Esto possit hæc iterptatio reprobari cũ futile nõ sit quod est illecebris plenũ:poterat tã æquo aio tollerari:sed qd ob eã uolunt posset rõne fateri cũ consitear ultro nõnulla fore poemata id qd asserunt exprimẽtia:qobrẽ si mala species posset bono generi derogare uicissent.Sed depcor si praxiteles aut phydias sculptura doctissimi ipudicũ sculpserint priapũ in iolẽ nocte tendentem potius q̃ spectabilem honestate Dianam.Aut si contingat apelles:seu noster ioctus quo suo æuo non fuit appelles superior.Martem se ueneri immiscentem potius q̃ Iouẽ diis ex trono iura præbentem has artes damnandas fore dicemus stolidissimũ esse fateri lasciuientiũ quippe ingeniorum culpa hæc est.Aequo modo iam dudũ nõnulli fuere poetæ si tales poetæ dicẽdi sunt qui seu rõne quæstus seu ad gratiã populi pmerendam sic eo exquirente sæculo & illecebri suadẽte lasciuia:q honestare omissa in has ineptias corruere. Quæ qdem dãnandæ detestandæ & abiiciendæ:ut latius post dicet. Ob hoc tamẽ quoniã fingentiũ scelus

non est uniuersalis dãnanda poesis:a qua tot in uirtutes suasiones & poetarum monita atq́ documẽta legimus ab his quibus curæ fuit cælestes meditatiões sublimi ingenio ac summa cũ honestate & stili atq́ uerborũ ornatu describere. Sed qd multa? Est non solũ aliquid sed scia ueneranda poesis. Et ut sæpius in præcedẽtibus uisum est:& in sequẽtibus apparebit:non futilis:sed succi plena facultas est:sensus uolẽtibus ex fictionibus ĩgenio ꝓmere. Et sic pateat ne longius ꝓtrahamus sermones:primo certaminis ĩgressu duces hos terga dedisse: eosque modico labore nostro aream liquisse duelli. Sed quid poesis sit explicandum est: ut ipsi uideant q̃ stolide opinentur illam futilem facultatem.

Quid sit poesis:& unde dicta:& quod officium est eius. Cap. VII.

POesis est quã negligẽtes abiciunt & ignari. Est feruor qdam exq̃site ĩueniendi: atq́ dicẽdi seu scribendi qd ĩueneris. Qui ex sinu dei ꝓcedens paucis mentibus:ut arbitror:in creatione cõceditur. Ex quo quoniã mirabilis sit:rarissimi semp fuere poetæ. Huius.n.feruoris sunt sublimes effectus utputa mentẽ in desideriũ dicendi cõpellere:peregrinas & inauditas ĩuentiones excogitare: meditatas ordine certo cõponere:Ornare cõpositũ inusitato quodam uerborum atq́ sententiarum cõtextu: uelamento fabuloso atq́ decenti ueritatẽ contegere. Præterea si exquirat ĩuentio:reges armare in bella:deducere naualibus:classes emittere:cælũ terras & æquora describere:uirgines sertis & floribus ĩsignire:actus hominũ ꝑ qualitatibus designare:irritare torpentes:desides aĩare:temerarios retrahere. sontes uincire:& egregios meritis extollere laudibus & huiusmodi plura. Siquis aũt ex his qbus hic ĩfundit̃ feruor hæc minus plene fecerit iudicio meo laudabilis poeta nõ erit. ĩsuper quãtuncũq́ urgeat aĩos:qbus ĩfusus ẽ prauo ĩpulsus cõmendabile pficit aliqd si ĩstrumenta:qbus meditata pfici consueuere defecerint. utputa grãmaticæ præcepta atq́ rhetoricæ:quorum plena notitia opportuna ẽ. Esto nõnulli mirabiliter materno sermone iã scripserint & ꝑ singula poesis officia pegerint:hic & liberaliũ aliarum artiũ:& moraliũ atq́ naturaliũ saltẽ nouisse principia ẽ necesse:necnõ & uocabulorũ ualere copia:uidisse monimenta maiorũ:ac etiã meminisse hystorias nationũ: & regionũ orbis:mariũ:fluuiorum:& mõtium dispositiões. Præterea delectabiles naturæ artificio solitudines opportunæ sunt;sic & trãquillitas animi & sæcularis gloriæ appetitus:& psæpe plurimũ ꝓfuit ætatis ardor. Nã si deficiãt hæc nõnunq̃ circa excogitata torpescit igeniũ. Et quoniã ex feruore hoc igeniorum uires acuente atq́ illustrante nihil nisi artificiatũ ꝓcedit: ars utplurimũ uocitata poesis est. Cuius quidẽ poesis nomẽ nõ inde exortũ est;unde plurimi minus aduerteter existimãt. s.a poyo poys:qd̃ idẽ sonat qd̃ fingo fingis:qñimo a poetes uetustissimũ græcorum uocabulũ latine sonãs exquisita locutio. Nam primi:qui ĩflati spiritu exquisite rudi adhuc sæculo cœpere loqui:utputa carmine:tunc oĩno loquendi genus incognitum:ut sonorũ auribus audientiũ etiã uideretur:illud pẽsatis moderauere temporibus: & ne delectationẽ nimia breuitate subtraheret:aut longitudine plurima luxuriãs tediũ uideret̃ inferre certis mensuratũ regulis atq́ ĩtra diffinitũ pedũ & syllabarũ numerũ coercuere. Sane quid ex hoc tam accurato dicendi ordine ꝓsilibat: nõ dicebatur poesis amplius sed poema:& sic;ut iam diximus;tã arti q̃ artificiato ab effectu nomẽ cõsequutũ est. Inquiẽt forsan isti obiurgatores perlucidi: & si dixerim scientiã hanc ex dei sinu recentibus adhuc aĩabus infundi se nolle uerbis meis satis pstare fidei:qbus satis roboris æquis animis: quæ uidemus assidue poterãt præstitisse: sed adhuc egemus testibus. Si ergo legerint quid Tulius Cicero homo philosophus nõ poeta dixerit in ea oratione:quã apud senatũ habuit pro Aulo licinio archia in fidem forsan faciliores deuenient. Dicit enĩ sic. Atq́ sic a sũmis hoĩbus eruditissimisq́ accipimus. Cæterarũ rerũ studia atq́ doctrina:& p̃ceptis: & arte constare poetã. Natura ipsa ualere:& mentis uiribus excitari:& quasi diuino quodã spiritu ĩflari.&c. Et ne orationẽ lõgius ꝓtrahã:satis apparere potest:piis hoĩbus poesim facultatẽ eẽ:& ex dei gremio originẽ ducere: & ab effectu nomẽ assumere:& ad eã ĩsignia atq́ fausta multa spectare:qbus ipsimet negãtes utunt̃ assidue. Si quærãt ubi uel quãdo ĩ promptu est:fateant̃ ipsi quo duce: cuius ope re fictiones suas ipsi cõponãt dum scalas gradibus distinctas in cælũ erigũt:dũ ꝓceras arbores ramorum fœcũdas æque ad astra producũt:dum mõtes in excelsum usq́ circuitionibus ambiunt. dicẽt forsan;ut huic a se ĩcognitæ detrahãt: quo utunt̃ rhetoricæ opus esse:qd̃ ego pro parte nõ inficiar. Habet enĩ suas inuentiones rhetorica. Uerũ apud tegmenta fictionũ nullæ sunt rhetoricæ partes. Mera poesis est quicqd sub uelamẽto cõponimus & exquirit̃ exquisite.

Qua in parte orbis prius effulserit poesis. Cap. VIII.

SI mi rex qua sub cæli plaga:quibus sæculis: cuius opere hæc primo cõparuerit in terris exquiras: uix credo satis certũ posse dari respõsum. Quidã aũt existimati sunt hanc cum sacris cerimoniis ueterũ originẽ habuisse:& sic apud hebræos exortã: eo q́ ab eis primo deo sacrificiũ oblatum sacræ testantur literæ. In quibus legit̃ Caym & Abel fratres & primos natos orbis homines deo sacrificasse. Sic & a Noe undis cathaclysmi cessantibus eo arcã exeunte deo sacrũ fuisse confectũ. Præterea & ab Abraã superatis hostibus:dum melchisedech sacerdoti uinum obtulit atq́ panem. Sane cum ex his qd̃ quærit̃ nõ sumat̃: dato uaticinãtes potius q̃ probantes asserãt:minime arbitrandũ sacra hæc absq́ ulla uerborũ prolatione confecta. Subiungunt a moyse: cum sicco pede una cũ populo israel rubrũ superasset mare:integre peractũ;cum legamus eum sacra:& sacerdotes:& tabernaculũ instar futuri templi erectũ: & orationes:qbus placaret̃ diuinitus ĩuenisse: qbus aspectis uidebit̃ nõ ante moysis ducis israelitarũ tempus poesim apud hebræos habuisse pricipiũ. Qui quidẽ circa finẽ uitæ Marathi regis Sicioniorũ:qui diẽ obiit anno mũdi.iii.mil.dclxxx.populũ eduxit:& sacra confecit. Sunt & alii gloriã hanc babyloniis largiri nolentes. Quos inter uenerus puteolanus episcopus hystoriarũ inuestigator permaximus erat asserere consuetus dicacitate prolixa poesim moyse longe antiquiorem:utputa nembroth temporibus ortam. dicebat.n.eũ primũ idolatriæ inuẽtorẽ; eo q́ cũ ignẽ mortalibus accõmodũ uidisset ac ex motibus eius atq́ murmuratiõibus uariis

futura quædá cognosceret eum deú fore firmabat:& ob id loco dei nō solú coluit caldæisque suasit: uerū filii
tépla cōstruxit: sacerdotes ordinauit:& precatōes etiam adinuenit:qbus ī precatōibus ostendebat eū exqsito
usum eloquio:qđ possibile ē:esto unde sumpserit nō explicaret liqdo. Ego auté & si sæpissime legerim apud
Asyrios religiōis cultū: philosophiæ studiū:& armoꝝ gloriá prio fuisse.Non tamē absq; alio fide digniori te
stimonio facile credá apud barbaras & adeo īmanes nationes originē habuisse artificiū tam sublime.Græci
īsuper apud se exortá poeticá autumant ut totis uiribus affirmat Leōtius:i quá credulitaté & ego paululum
trahor:memor aliquádo ab inclyto præceptore meo audisse penes priscos græcos tale huic fuisse principiū.
Nā cum primo iter rudes adhuc hoies nōnulli cælsioris ingenii cœpissent naturæ parentis opa admirari.&
inde p meditatōes sensum itrare credulitaté aliqué unum esse.Cuius ope & īperio gubernarenť & ordinaré
tur cuncta quæ cernerent:& eū unum uocauere deum.Deide existimantes eū nōnunq̄ terras icolere arbitra
ti sanctum fore:ut diuerticula suo nomini dicata ueniés iuenerit ei sacras ædes erexere:sumptu permaximo
cōstruxere:q̄s nos tépla dicimus hodie.Inde ut eum erga se propitiū facerét quosdá honores præcipuos exco
gitauerūt.Illis statutis téporibus fiendos:quos dixere sacra:Demū quoniá quantū cæteris ꝑualere diuinitate
rati sunt tantū ꝑ cæteris honorandū: cōstituendas eius ī sacris argenteas mensas & aureas phyalas:cádelabra
& aurea quæcūq; uasa:& ex prudétioribus atq; nobilioribus populi homines:quos dixere postea sacerdotes:
eosq; in sacris cōficiédis nō uulgaribus quinimo preciosissimis uestibus & thiaris atq; lituis īsignes esse uo
luere.Tandé quoniá uidereť absurdū mutos tacitosq; pontifices deitati exhibere sacra uoluerūt uerba com
poni:p quæ ipsius deitatis laudes & magnalia monstrarenť: & populi uota exprimerenť & preces secūdum
opportunitates hominum porrigerenť eidem:Et quoniam appareret incongruum:non aliter q̄ si cum uili
co aut seruulo seu contubernali amico loquereris diuinitatem alloqui uoluere prudentiores:ut exquisitus
loquendi modus inueniretur: quem excogitandum sacerdotibus commisere. Ex quibus aliqui pauci ta
men: quos inter fuisse creduntur musæus Linus & Orpheus quadam diuinæ mentis instigatione commo
ti carmina peregrina mésuris & téporibus regulata finxere:& in dei laudé inuenere in qbus:ut amplioris es
sent auctoritatis sub uerboꝝ cortice excelsa diuinoꝝ mysteria posuere:uolétes ob hoc ne talium ueneranda
maiestas ob nimiá uulgi notitiá in contéptus præcipitiū efferreť:qđ artificiū:quoniá mirabile uisum é:& eo
usq; inauditū:ut prædiximus ab effectu uocauere poesim seu poetes:& q̄ cōposuerant poetæ uocati sunt:&
quoniá nomé etiá fauet effectui creditur:ut omittamus additū carminibus cantū & reliq̄ apud græcos origi
né habuisse poesim.De tépore uero ambigiť plurimū.Dicebat.n.Leontius a Barlaá calabro ꝑceptore suo:&
ab aliis eruditis uiris i talibus audisse sæpius téporibus Phoronei argiuoꝝ regis q áno mūdi.iii.M.ccc.lxxv.
regnare cœpit.Musæū qué ex iuétoribus carminū unū diximus īsigné apđ græcos fuisse uiꝝ:& eodé fere té
pore floruisse Linū:de qbus adhuc fama satis celebris é.q cos apud nos ét testať sacris ꝑfuisse ueterū:& his ét
addiť Orpheus thrax:& ob id primi credunť theologi. Paulus át ꝑusinus lōge iunioré poesim eé dicebat nō
mutatis auctoribus asserés Orpheū:q ex antiqs īuentoribus scribiť unus:tpibus Laomedontis troianoꝝ re
gis claruisse:circa ános mūdi.iii.M.dcccc.x.Euq; Orpheū & argonautis fuisse:& non solū sucessoré Musæo
sed eiusdé Musæi Eiumolphi filii fuisse magistrū.Qđ ét in lib.tépoꝝ testať Euseb.Ex quo patet:ut dictū est
lōge iunioré q̄ diceret apud græcus eé poesim.Attamé ad hæc respondebat Leontius arbitrari a doctis græ
cis plurimos fuisse Orpheos atq; Musæos.Veꝝ illū ueteré Musæo ueteri atq; Lino cōtéporaneū græcū fuisse
ubi Thrax iunior ꝑdicatur.Sane quoniá hic iunior Bacchi orgyam adinuenit: & menandrū nocturnos cœ
tus:& multa circa ueterū sacra inouauit & plurimum oratione ualuit:ex quibus apud coæuos īgentis existi
mationis fuit:a posteris primus creditus est Orpheus:cui opinioni forsan adhærendū est:cū quorundá uete
rum testimonio constet:etiá ante tiatū Iouē cretensem nonnullos fuisse poetas:cū post raptam a Ioue Euro
pam per Eusebiū constet claruisse Orpheū thracé.cū igitur inter se sic discordantes sint:nec ullum satis uali
dū testimoniū ex antiqs auctoribus ad corroborandas opiniones suas inducant:non satis certū habeo cui fi
des præstanda sit. Apparet tamen ex temporibus descriptis si Leontio credendum sit apud græcos potius q̄
apud hæbreos:& si ueneto:apud Chaldæos primo q̄ apud græcos apparuisse poesim.Si uero Paulo fidé præ
stare uelimus:sequeť Moysen primo q̄ Babylonios:aut græcos eiusdé fuisse magistrū. Ego aūt quantūcun
q; Aristoteles dicat rōne forsan superiori tractus: poetas primos fuisse theologos existimans eos græcos itel
lexisse:qd aliquale adminiculum opinioni Leontii uidetur afferre. Nō credá huius poesis sublimes effectus
sinamus in belua illa nébroth:sed nec in Musæo seu Lino uel Orpheo quátūcunq; uetustissimis poetis nisi:
ut arbitrantur aliqui:Musæus & Moyses unum & idé sint:primo ifusos: quinimmo in sacratissimis & deo
dicatis prophetis:cū legamus Moysen hoc percitū:ut reor desiderio penthateuci parté maximá non solū sti
lo:sed heroico scripsisse carmine spiritu sancto dictante.Et sic alios nonnullos æquo mō magnalia sub me
trico uelamine litterali:quod poeticum ouncupamus finxisse.Quoꝝ ego nec forsan isipide reor poetas gen
tiles in cōponendis poematibus secutos uestigia.Verū ubi diuini hoies sancto pleni spiritu eo ipellente scri
psere:& sic alii ui mentis unde uates dicti hoc urgente feruore sua poemata condidere. Tu aūt rex inclyte cū
nil aliud circa huius originem qd dicam habeam tuæ serenitatis iudicio sume quod libet.

Cōposuisse fabulas apparet utile potius q̄ dánosum. Cap. IX.

ASserunt insuper hi boatores magnifici poetas fabulosos hoies esse: & ut deiectiori seu detestando
magis utanť uocabulo:stomacantes illos aliquádo uocitát fabulones. Nec dubité quin ignaris ex
ecráda plurimum talis uideatur obiectio.Ast ego floccifacio. nō habet aliquoꝝ linguæ spurcities
illustriū uiroꝝ gloriosum nomen inficere.Doleo q; uidens hos liuore percitos in innocuos sese i
frenes efferre.Sed quid tandem concedo fabulosos.i.fabularum compositores esse poetas:nec hoc

ignominiosum existimo nisi uti formasse philosopho syllogismū. Nam si ostendatur quid sit fabula: & quæ fabulaȝ sint spēs: & quibus hi fabulones usi sint: reor nō adeo ꝑgrande piaculum uidebitur: ut hi uolunt fabulas condidisse. Fabula igitur ante alia a for faris honestam sumit originē: & ab ea cōfabulatio quæ nil aliud q̄ collocutio sonat: qđ satis per Lucā in euangelio demōstrat dum dicit de duobus discipulis post christi passionem euntibus ī castellū cui nomē Emaus sic aiēs. Et ipsi loquebant adinuicē de his oībus quæ acciderant: & factū est cū cōfabularētur & secum quærerent: & ipse christus appropinquans ibat cū illis &c. Et si cōfabulari sanctis hominibus non ipuratur in uitiū: nō erit fabulā composuisse peccatū. Sed cedamus paululū his. Superuacaneū est cōposuisse fabellas non ifiiciar: si simplices tantū poetas fabulas cōposuisse cōcesserim: uerum nusquā leget: qn ab intelligēti hoīe cognoscat aliquid magni sub fabuloso cortice palliarū: & ob id consueuere nōnulli sic fabulā diffinire. Fabula est exēplaris seu demōstratiua sub figmēto locutio: cuius amoto cortice patet intēoo fabulantis. Haȝ q̄druplicē fore spēm credo. Quaȝ prima oīno ueritate caret in cortice: utputa quando aīalia bruta: aut etiā insensata interloquētia inducimus: & auctor hacum pmaximus fuit Aesopus uir græcus antiqtate ac etiā grauitate uenerabilis: & dato his non solū ciuile uulgus, sed et agrestes utant utplurimū: nō fastidiuit aliquando suis libris inserere Aristotel. cælestis igenii uirū & peripatenchoȝ principē philosophoȝ. Secunda aūt spēs in supficie nōnunq̄ ueritati fabulosa cōmiscet: ut si dicamus Minei filias nentes spernentesq orgia bacchi ī uespertiliones uersas. Has aūt a primæuo uetustissimi iuenere poetæ: quibus curæ fuit diuina & humana pariter palliare figmentis: & q poetarum sublimiores secuti sunt ī melius euexere posito nonnulli comici deprauauerit eas magis de assensu lasciuientis uulgi q̄ de honestate curauere. Species uero tertia potius hystoriæ q̄ fabulæ similis est. hac aliter & aliter usi poetæ cælebres sunt. Nam heroici quātūcūq uideant hystoriā scribere: ut Virgilius dū æneā tēpestate maris agitatū scribit: & Homerus alligatū malo nauis Vlyssem ne a syrenaȝ cantu traheret: longe tamē aliud sub uelamine sentiunt q̄ mōstret. Comici insup honestiores: ut Plautus atq Terētius hac confabulandi specie etiam usi sunt: nil aliud præter qđ littera sonat itelligētes: tamē arte sua diuersoȝ hoīum mores & uerba describere: & interī lectores docere & cautos facere: & hæc si de facto nō fuerint cū cōmunia sint: et potuere uel possent. Quarta quidē spēs nil penitus in superficie nec in abscōdito ueritatis habet cum sit delirātiū uetularum inuētio. Ex qbus si hi redargutores eximii primā spēm dānent qđ etiā sacris litteris legimus: ligna. s. siluarum de constituendo rege sibi habuisse colloquium damnandū et ueniet. Si uero reprobet secunda: omne fere sacrum ueteris testamēti uolumē uenit reprobandū: quod absit: cum eodē passu in eodē scripta cū æditionibus poetaȝ uideant incedere: & hoc quantū ad componēdi modum. Nam ubi absit hystoria neuter de possibilitate supficiali curat: & q poeta fabulam aut fictionē nuncupat: figuram nostri theologi uocauere. Quod nunqd ita sit uideant iudices æquiores æquo ponderātes libramine superficē litteraȝ uisionū Isaie: Ezechielis: Danielis & alioȝ sacrorū hoīum & poetaȝ postea fictionū. Et si in sensu contingēdi uideant discrepantes: dānationi consentiam. Si tertiā quod nequeunt dixerint et dānandā nil aliud erit q̄ eam sermonis spē dānasse qua sæpissime usus ē Iesus xps dei filius saluator noster dum eēt ī carne: q̄q nō eo p poetæ uocabulo sacræ uocitēt litteræ: qnīmo uocauere parabola: ī nōnulli exēplū dicunt eo q rōne exēpli dicat. Quod aūt quattuor damnētur cū a nullo satis congruo uideatur pricipio moueri: neq alicuius artis uallari suffragio: aut ī finē ordine deduci debitum non magni facio. Non enim in aliquo cum fabulis poetaȝ conueniunt: & esto credam redargutores hos arbitrari poeticas ab illis in nullo differre. Nunc quæso nunqd sanctū spiritū fabulonē: nunqd xpm deū dicturi sint? q ambo sub eadē deitate fabulas edidere. Non credant si sapiūt. Ego āt si liberet ī sermonē longū excedere: optime nominū diuersitatē non obesse si stili qlitates cōueniant demonstrarē: sed ipsi uideant. Fabulas quippe quas isti ob uocabulū ita despiciunt nōnunq̄ legimus incitatos insano furore animos fuisse sedatos & in mansuetudinē redactos pristinā: ut putādū a Mēnio aggrippa grauissimo uiro romana plebs a patribus dissidēs e sacro monte in patriā p fabulā reuocata est. Fabulis fessis illustriū uiroȝ circa maxima animis uires psæpe restitutæ sunt: qd nō tantū exemplo ueteri: sed assiduis demonstratur. Cernimus enī principes maximis occupatos rebus quasi reȝ natura docēte post regnoȝ suoȝ sublimes dispositiōes in melius: ut fessas in neruū reuocent uires cōuocare: q iocosis confabulationibus recreent aīos fatigatos: fabulis laborantibus sub pondere aduersanos fortunæ nōnunq̄ solamē ipensum est: qđ apud luciū apuleiū cernitur: quē penes charites generosa uirgo īfortunio suo apud prædones captiua captiuitatē suam deplorans ab anicula fabulæ psicis lepiditate paululū refocillata est. Fabulis labantiū in desidiā meotiū in meliorē frugē lapsus reuocatos iam nouimus: & ut de minoribus & meipso sinā. audiui iā dudū illustrē uiȝ Iacobū de sancto Seuerino tricarici & clari montis comitē dicentē se a patre suo habuisse Robertū Caroli regis filiū postea inclytū Hierusalē & Siciliæ regē tam torpentis ingenii filiū fuisse: ut non absq maxima demonstrantis difficultate prima litterarū elementa perciperet: & cū fere de eo hac in parte amici desperarent oēs: pedagogi eius ingeniū solerti astutia rimātis fabellis Aesopi in tā grāde studendi sciendiq desideriū tractus est: ut breui non tantū domesticas has nobis liberales artes didicerit: uerū ad ipsa usq sacræ philosophiæ penetralia mira perspicacitate transiret: taleq de se fecisse regē: ut a Salomone citra regū nullū doctiorē mortales agnouerint. Quid multa? Tanti qdē sunt fabulæ: ut earū primo cōtextu oblectēt indocti: & circa abscōdita doctoȝ exerceant ingenia. Et sic una eadēq lectione pficiunt & delectant. Non ergo tam erecta ceruice: tam fastidiosa snia nauseantes hi liuorē & ignorātiam suā euomāt ī poetas. suas si satis sani sunt primo curēt illecebras q̄ alienos splēdores maledictoȝ nebulis offuscare conent. Videāt uideant cēsores hi quibus & q̄ pniciosis ad excitandū mulierculaȝ risum nōnunquā utant scomatibus. Et dū seipsos purgauerint alioȝ conent purgare fabellas: memores christū mandasse ex accusatoribus his primus q innocēs esset primū sumeret lapidē ī adulterā mulierē.

Stultū credere poetas nil sensisse sub cortice fabularū. Cap. X.

SVnt ex his nonulli tantæ temeritatis ut nulla auctoritate suffulti non uereant̃ dicere stolidissimū
arbitrari clarissimos poetas sensum aliquē suis supposuisse fabellis: quinimmo illas fecisse ostēsu/
ri q̃ magna possent eloquentiæ suæ uires: & potissime dū eis agentibus crederentur ab īsipidis fal/
sa pro ueris. O iniquitas hominū. O ridenda stoliditas. O ineptū facinus dū alios deprimunt sepu
rant ignorantes extollere: quis præter ignaros dicat. fecerunt fabulas poetæ uacuas & inanes so/
lo ualentes cortice: ut eloquentiā demonstrarent: quasi circa uera uis eloquentiæ non possit ostēdi? Male p/
fecto nouerunt Quintiliani sententiā. Cuius maximi oratoris opinio est circa falsa nullū eloquentiæ neruū
posse consistere. Sed de hoc alias. Quis. n. ut ad hoc ueniā: tā demens: tam q̃ uecors erit: qui legens in buccoli/
cis Virgilii. Nāq̃ canebat uti magnū per inane coacta: una cū nonnullis in hanc sententiam sequentibus car/
minibus. Et in georgicis esse apibus partim diuinæ mentis & haustus cum applicitis ad hoc. Et in æneida.
Principio cælum & terras camposq̃ liquentes. cum annexis. ex quibus merus philosophiæ succus exprimi/
tur non uideas liquido Virgiliū fuisse philosophum: & arbitretur eruditissimū hominē ob ostendendā elo/
quentiam suam qua profecto plurimum ualuit: Aristeum pastorē in penetralia terræ ad Climenē matrem
deduxisse: aut Aeneam aut patrem uideret ad inferos absq̃ abscondito sub fabuloso uelamine intellectu scri/
psisse? Quis tam sui īscius qui aduertens nostrū Dantē sacræ theologiæ īplicitos persæpe nexus mira demō/
stratione soluentē non sentiat eū nō solū philosophū: sed & theologū īsignē fuisse? Et si hoc existimet qua ful
tus ratione arbitrabitur eū bimembrem griphem currū in culmine seueri montis trahentē septē cādelabris
& totidē sociatū nymphis cū reliq̃ triūphali pompa: ut ostēderet: q̄a rithimos fabulasq̃ sciret cōponere? qs in/
sup adeo insanus erit ut putet p̄clarissimū uirū atq̃ xp̄ianissimū Franciscū petrarchā cuius uitā & mores eius
sanctitate laudabiles uidimus ipsi: atq̃ præstante deo diu uidebimus: & quo neminem magis redimentē nō
dicā tēpus tātū: sed quoscūq̃ tēporis labētis athomos noscimus expedisse: tot uigilias: tot sacras meditatiōes:
tot horas dies & annos: quot iure possumus existimare impēsos si buccolici sui carminis grauitatē: si ornatū:
si uerborū exq̄sitū decus pensemus: ut gallū fingeret thireno calamos exposcētē aut iurgantes inuicē Pamphi
lum & mitionē & alios delirātes æque pastores: Nemo ædepol cōpos sui satis assentiet: & lōge minus q uide
rūt q̃ scripserit soluto stilo ī libro solitariæ uitæ: & ī eo quē intitulauit de remediis ad utrāq̃ fortunā: ut alios
plures omittā: in q̄bus q̄cq̄d īmortalis philosophiæ sinu potest sanctitatis aut p̄spicacitatis assumi tāta uerbo
rum maiestate percipit: ut nil pleoius: nil ornatius: nil maturius: nil deniq̃ sanctius ad instructionē mortaliū
dici queat. Possem præterea & meū buccolicū carmē inducere: Cuius sensus ego sum cōscius: sed omittēdū
censui: q̄a nec adhuc tanti sum: ut inter p̄stantes uiros misceri debeā: & q̄a propria sunt alienis linquenda ser/
monibus. Taceant igit̃ blacteratores insciī: & obmutescāt supbi si possūt: cū ne dū insignes uiros lacte musa
rum educatos: & in laribus philosophiæ uersatos atq̃ sacris ducatos studiis p̄fundissimos ī suis poematibus
sensus apposuisse semp credendum sit. Sed etiā nullā esse usq̃ delirantem aniculā circa foculū domestici laris
una cū uigilantibus ybernis noctibus fabellas orci seu fatarū uel aminiarum & huiusmodi: ex quibus sæpissi
me inuenta cōficiunt fingentē atq̃ recitātem: quæ sub p̄textu relatorū nō sentiat aliquē iuxta uires sui modi/
ci intellectus sensum minime quādoq̃ ridendum: per quem uelit: aut terrorē īcutere paruulis: aut oblectare
puellas: aut senes ludere: aut saltē fortunæ uires ostendere.

Ob meditationis cōmodum solitudines incoluere poetæ. Cap. XI.

DIxi hos obstrepentes insuper dicere poetas rura montes & siluas incolere: eo q̃ urbanitate & mori
bus nō ualerent: O ignauum hoīum genus. nō aduertunt furore p̄citi q̄a dū uolunt ueritatē falso
approbare suffragio se mēdaces faciant. Ego aūt poetas rura siluas & mōtes colere non solū confi/
teor: qnimmo nisi ipsi dixissent ego dicturus eram: & forte iam dixi sane nō ob eā causam quam
inflati asserunt q̃ si illi urbanitate nō ualeant cū eos ualere satis testent̃ poemata: q̄bus si fidē præstare negli/
gant uoluant ueterū scripta philosophorū: annales p̄legāt: nec dubitē quin crebro cōperiant poetas regum &
nobilium amicitiis atq̃ cōuictu usos dū libuit: quæ sordidis atq̃ ineptis hoībus nō præstāt̃. Nec ī testimoniū
ueritatis huius desunt occurrentia quædā. possem nempe si uellē ostēdere Euripidē poetā Archelai macedo
num regis contubernalē. Ennium brundusinū Scipionū domesticū. Virgilium Octauiani Cæsaris amicissi/
mū: & si sordēt uetera: nō desunt præsentia. Dantes noster Federico aragonēsis siculidū regi. & Cani de la sca/
la magnifici ueronēsium domini grādi fuit amicitia iunctus. Scimus insuper & fere orbi toto notissimū est
Frāciscū petrarcham Caroli īperatoris. Ioānis francorū regis. & Roberti æque Ierusalē & Siciliæ regis: ac sum
morū pontificum pluriū dilectissimū atq̃ familiarissimū fuisse: & uiuorū esse dum uelit. Ast si nesciunt susur
rones hi: ob id solitudines īcolunt & coluere poetæ: q̄a non ī foro cupidinario: nō in prætoriis: nō ī theatris:
nō in capitoliis: aut plateis publicis: uel ociis uersantibus: seu turbellis ciuicis īmixtis: uel muliercułis circūda/
tis sublimiū rerum meditatio præstat̃: absq̃ qua fere assidua nec p̄cipi possunt nec p̄fici p̄cepta poemata q̄d
īsuper uix credā ista dixissent: si sana mente legissent q̄d scribit Oratius Floro q̄ postq̄ elegāter more suo enu/
merauit quædā urbium īpedimenta dicit īterrogās. Romæ ne poemata cēses scribere posse īter curas atq̃ la
bores? uolens ob hoc ut ītelligat̃ minime posse. Nec his cōtētus supadditis aliis īconueniētiis q̄bus ciuitates
agitant̃: continue quasi cōmotus ait. Nūc & uersus tecum meditare canoros. quasi dicat. non poteris. Et de/
mum subnectit exp̄rēs. Tu ne īter strepitus nocturnos atq̃ diurnos Vis canere: & cū tacta seq̃ uestigia uatū?
Nec multū post superaddidit. īdignas hic ego rerum Fluctibus ī mediis & tēpestatibus urbis Verba liræ mo
tura sonū cōmittere digner? ex q̄bus ne plura superīponā satis apparet cur petant & īcolāt siluestria loca poe/
tæ. Quod et Paulū heremitā. Antoniū. Machariū. Arseniū: aliosq̃ plures uenerabiles atq̃ sanctissimos hoīes

non ob urbanitatis defectum: sed ut liberiori animo deo seruirent: fecisse legimus. Esto nõ adeo detestabile sit: ut hi arbitrati uidenť habitare siluas: cũ in eis nil fictum nil fugatũ nil menti noxiũ uideať. Simplicia quidem sunt oĩa naturæ opa. ibi in cælũ erectæ fagi & arbores cæteræ opacitate sua recẽtes porrigẽtes umbras: ibi solũ uiridãtibus herbis contectũ atq; mille coloꝝ distinctum floribus: limpidi fontes & argentei riuuli lepido cum murmure ex ubertate montiũ declinãtes. Ibi pictæ aues cantu frondesq; lenis auræ motu resonantes. Bestiolæ ludẽtes: Ibi greges & armẽta: Ibi pastoria domus aut gurgustiolũ nulla domestica re sollicitũ: & omnia tranquillitate & silentio plena. Quæ non solum satiatis oculis auribusq; delitiis suis animũ mulcent: uerum mentẽ in se colligere & igenium si forte fessum sit i uires reuocare: atq; illud uidenť impingere i desiderium meditationis sublimiũ: & auiditatẽ etiã componẽdi quæ mira exhortatiõe suadẽt libelloꝝ societas: & canori circum choreas agentes musaꝝ chori: quæ oĩa si rite consideremus: qs studiosus homo ciuitatibus solitudines nõ præponat? Sane nõ poetaꝝ crimen solitudines ẽt si crimen merito dici possit. Hos mouet insolentes uiros i redargutionẽ: qnimo eoꝝ ifecta mens ambitõe damnabili: a qua discrepantes poetas execrabiles aiunt eẽ uiros. Mos enim hoĩm dãnatoꝝ moꝝ est summe cupere sibi cæteros eẽ cõformes ut sua alieno crimine: aut pallient: aut defendant. Erubescãt igiť & obmutescant: si prout ipsi poetæ non factitant: horrent qppe & detestabile ducũt uiri spectabiles ficto pallore deformare faciẽ. Et incessu tardo uerere assiduis circuitionibus ciuitates. horrẽt atq; recusant turpi atq; deformi hypocrisi inertis uulgi mercari grãm laudesq;: & ab ignaris mõstrari digito: horrẽt fasces. ne dum exposcere: sed optare: Aulas ambire regũ aut ꝓcerũ quorũcunq; assentatores fieri: aut pontificũ infulas aucupati uti uentri & ierti ocio latius idulgere quærant: blãdiri mulierculis ut deposita subtrahant pecunia: quæsituri quod meritis quæsisse nõ poterunt. horrent præterea & totis detestantur affectibus caturcenses ob pecuniam i cælos euehere: & iuxta muneris quantitatẽ eis exhibere sedes. qnimmo quos isti blassemant tenui contenti uictu breuiq; somno speculatõe continua & exercitio laudabili componendo scribendoq; sibi famosam gloriam & ꝑ sæcula duraturam exqrũt. O species hæc hoĩum conuitiis deturpãda. O detestãda solitudo talium. Sed quid uerbis insto? Haberem qppe multa quæ dicerem: ni spectabilis candor: ni uirtus egregia: ni laudabilis uita poetarũ illustrium aduersus tales scripsam longe ualidiori robore tueretur.

Damnanda non est obscuritas poetarum. Cap. XII.

Obscura autem cauillatores hi eẽ pſæpe poemata: & hoc poetaꝝ uitio id agẽtiũ: ut qd' iextricabile est artificiosius uideatur esse compositũ: idq; egisse uolũt imemores ueteris oratoꝝ iussus quo caueť planã atq; lucidã rõnem esse debere. O peruersæ mentis iudiciũ. qs enim ꝑter dolosam aĩam i cogitationem tã nefariã declinasset: ut qd' ei iaccessibile ẽ non solum odio habeat: sed falsa si possit criminatõe deturpet? Fateor nõnunꝗ obscuros esse poetas: sed ꝓbeant si uolunt ipi responsum. nunqd philosophoꝝ: quoꝝ sæpenumero ipi ipudice se miscent: cõtexta comperiãt adeo plana: adeo ꝑlucida ut debere dicunt orationẽ incedere? si asserant mentientur. Cũ inter scripta Platonis & Aristote. ut de cæteris sileã. perplexiones adeo inodate sint: ut non dũ a multis ꝑspicacibus uiris ab eoꝝ sæculo i diẽ usq; hũc examinatæ potuerint satis lucide concordi snĩa explicari. Sed qd de philosophis dico? nõne diuinũ eloquiũ cuius ipi professores haberi cupiunt: a spiritu sancto ꝓlatum obscuritatum atq; ambiguitatum plenissimum est? Est æquidẽ & si negent ipa manifesta ueritas apparebit. Testes sunt plurimi: quos inter si libet interrogẽt Augu. sanctissimũ atq; eruditissimũ hoiem: & cuius igenii tam grãdes fuere uires: ꝓut artes multas: ut qcqd de decẽ cathegoriis tradidere philosophi absq; ut ipe fatetur: præceptore ꝑceperit. Nec tamen erubuit confiteri se Ysaiæ principium intelligere nequiuisse. Non ergo obscuritates solis poematibus isunt. Quid ergo non incusant philosophos ut poetas? qd nõ dicũt spũm sanctũ suis operibus ut artificiosiores apparerẽt obscutas iplicuisse snĩas? quasi non rerum oĩum sublimis ipse sit artifex. Non dubitẽ qn illis tanta temeritas insit ut facerent ni scirent esse philosophis defensores: & in spiritum sanctũ loquẽtibus apparata supplicia: & iccirco in poetas ꝓsiliunt: quia eos cernũt defensore carentes. Existimantes ꝑterea nullã ibi culpã fore ubi confestim pœna nõ sequitur. debuerant hi ꝓuidisse nõnulla obscura uideri cũ clarissima sint intuentes uitio. Lusco qdẽ illucescente sole qui lympidus est nebulosus uideť aer. Quædã alia de natura sui adeo ꝓfunda esse ut non absq; difficultate acies etiã egregii intellectus possit in earũ abditũ penetrare: uti in solis globo anteꝗ eũ possint contingere nõnunꝗ perspicacissimi retunduntť oculi quædã uero & si natura sui forsan sint lucida tanto sunt fingentiũ palliata artificio: ut ægre etiã quis possit ingenio uerũ ex illis excerpere sensum: ut persæpe inter nubila conditũ solis ꝑgrande corpus etiã doctissimi queãt astrologi qua cæli uageť in parte cõprehendere punctaliter oculoꝝ intuitu: & ex his esse nõnunꝗ uatũ poemata nõ inficior. Verũ non ob id ut isti uolunt iure dãnanda: cũ iter alia poetæ officia sit non euiscerare fictionibus palliata: quinimo si in propatulo posita sint memoratu & ueneratione digna ne uilescant familiaritate nimia quanta possunt industria tegere: & ab oculis torpentiũ auferre. Et si qd' ad eos spectat fecere solertes nõ execrãdi sed cõmẽdãdi potius poetæ uenięt. Et iõ ut iã dictũ ẽ fateor illos nõnunꝗ obscuros: esse sed extricabiles semꝑ si sanus ad eos accesserit itellectus. uerũ reor his querulis noctuæ oculos esse potius ꝗ humanos. nec sit qui existimet a poetis ueritates fictõibus iuidia cõditas: aut ut uelint oĩno absconditoꝝ sensum negare lectoribus: aut ut artificiosiores appareant: sed ut quæ apposita uoluissent labore ingenioꝝ quæsita & diuersimode itellecta: comperta tandẽ faciant cariora. Qd' longe magis sanctũ fecisse spiritũ unusquisq; cui sana mens est: debet ꝓ certissimo arbitrari: qd' per Augu. in lib. cælestis Hierusalem. xi. firmari uidetur dum dicit. Diuini sermonis obscuritas etiam ad hoc est utilis ꝙ plures sentẽtias ueritatis parit & in lucem noticiæ producit: dum alius eum sic: alius sic intelligit. Et alibi Augu. idem super Psalmo. c. xxvi. dicit. Ideo forte obscurius positum est: ut multos intellectus generet: & ditiores discedant ho-

mines q̃ clausum iuenerunt quod multis modis aperiretur q̃ si uno mõ apertũ iuenirent. Et ut eiusdem Au
gustini testimonio adhuc aduersus recalcitratores amplius utar: ut sentiant quoniã quod ipe pro obscurita
tibus sacrarũ litterarũ tuendis: ego pro obscuritatibus poematũ itelligi uelim. Dico ego eũ scribere sup Psal
mo. c. xlvi. sic. Peruersum nihil hic est: obscurũ aũt aliqd est: non ut tibi negẽt sed ut exerceat acceptur̃ &c.
Et ne ampliori utar sacrorũ hoium circa hoc attestatione nolo fastidiũ ducãt hi audire: quoniã idẽ uelim de
obscuritatibus poetarũ sentiri quod de diuinis ab Augustino sentitur: quinimmo ut exfricata paululũ fron
te uolo considerent obsistentes quanto magis de his sennendum sit quæ respectiue paucis apponuntur. Si
de sacris lfis quæ omnibus sunt appositæ nationibus sentiunt. Si forte uelint duritiem textus figuras dictio
nũ aut orationũ colores & pegrinorũ uocabolorũ icognitã a se pulchritudinẽ damnasse: & hinc poetas obscu
ros dixisse: qd aliud dicã nõ habeo: nisi ut grammaticales iterum scholas repetãt: pedagogi ferulam subeant
studeant: discantq́: quid uetetũ auctoritate circa talia poetis licẽtiæ datũ: scrupulosiusq́ scrutẽtur. præter uul
garia atq́ domestica quæ sint etiã pegrina. Sed qd talibus istorũ paucioribus dixisse poteram: agant ut exuto
ueteri nouũ atq́ generosum igenium induant. & quod eis nunc uidebitur obscurum tunc familiare uidebit
& apertum. Nec indigestam intellectus sui grossitiem palliare se credant priscorũ oratorum præceptis: cuius
non dubitẽ semper memores fuisse poetas. Sed aduertant quoniam perorando aliter q̃ fingendo uerborum
ordo procedat: & fictiones in fingentis arbitrio relictas fore tanq̃ opus alterius speciei: in quibus summope
re a poetis seruatur stili maiestas: & eiusdem dignitas retinetur: ut ait contra medicum in libro inuectiuarum
tertio Franciscus petrarcha: nec ut ipsi arbittari uidentur: carpere nequeuntibus inuidetur. sed dulci labore
præposito delectationi simul memoriæq́ consulitur. Cariora enĩ sunt quæ cũ difficultate quæsiuimus accu
ratiusq́ seruantur: ut idem ubi supra Franciscus testatur. Quid multa? Si his obtusum igeniũ ẽ: iertiã suã: nõ
poetas redarguant: nec aduersus eos friuolis instent latratibus a quibus secum optime actum ẽ. Primo enim
in limine: ne frustra fatigent ignari: ab ipo rerũ facie terror iniectus ẽ. Retrahãt ergo gradom in tpe potius q̃
torpore ingenii fatigato icedẽtes patiant cũ rubore repulsam. Et ut iterũ dixerim uolentibus intelligere & ne
xus ambiguos enodare legendũ ẽ: insistẽdũ: uigilandũ: atq́ iterrogandũ: & omni modo pmendæ cerebri ui
res. & si nõ una uia potest qs puenire quo cupit: itret alterã. & si obstent obices arripiat aliam donec si ualitu
ræ sint uires lucidum illi appareat qd primo uidebat obscurum. Sanctũ enim canibus dare diuino prohibe
mur monitu: & hoc eodẽ ante porcos protiirere margaritas.

Poetas non esse mendaces. Cap. XIII.

Mendaces præterea isultãtes hi dicunt esse poetas. & hũc conant locũ ualidis si possint firmare rõni
bus aientes: q̃ sepe dictum ẽ eos in suis fabulis mendacia scribere: utputa hoiem i lapidẽ uersum:
qd oino apparet ueritati contrariũ. Præterea asserunt poetas mendaciter dicere multos esse deos:
cum constet ueritate certissima unum tantũ esse: & illũ uerũ atq́ oipotentẽ: Addentes Virg. latino
rum poetarũ principem recitasse Didonis hystoriam minus uerã: & huiusmodi quædam alia etiam isẽrẽtes.
Credo uicisse putẽt: uicissentq́ ni esset q eorũ uociferatões isipidas ueritate retũderet. Quid igit? Rebar i præ
cedentibus loco huic respõdisse satis. Dum qd sit fabula: quot fabularũ spẽs: & qbus usi poetæ sint: & per qd
satis late descripsi. Sed i hanc materiam iterũ redeundum ẽ. Dico poetas uti isti uolunt nõ esse mendaces. Est
enim mendaciũ iudicio meo fallacia quædã simillima ueritati: p quã a nonnullis uerũ opprimit: & exprimit
qd ẽ falsum. Huius octo fore species asserit Augu. ex qbus & si grauiores reliqs nõnullæ sint: nulla tamẽ scie
tes uti possumus absq́ peccato atq́ infamiæ nota: qua dicimur eẽ mẽdaces: cuius diffinitõis intẽtum si æquo
animo perspectent: poetici nominis hostes redargutionẽ hanc: qua mendaces asserunt esse poetas uiribus ca
rere cognoscent: cum poetarũ fictiones nulli adhæreant specierum mẽdacii: eo q̃ non sit mentis eorũ quẽquã
fingendo fallere: nec uti mẽdaciũ est fictiones poeticæ utplurimũ nõ sunt nedũ simillimæ: sed nec similes ue
ritati: imo ualde dissonæ & aduersæ. Et dato spẽs fabularum una quã uideri potius hystoriam q̃ fabulã dixi
mus sit ueritati simillima antiqssimo oium nationũ cõsensu a labe mẽdacii imunis ẽ: cum sit cõsuetudine ue
teri cõcessum ea qs uti posse rõne exẽpli i quo simplex non exqrit ueritas nec prohibet mendacium. & si spe
ctet poetarum officium: nõnunq̃ in superioribus demonstratũ uinculo huic astricti non sunt ut ueritate utã
tur i superficie fictionũ: & si auferat eis uagandi per omne fictionis genus licẽtia eorũ officium omnino resol
uetur i nihilum. qd pluta? si omnia quæ dicta sunt i reprobationem meritam deiiciant quod fieri posse non
arbitror: hoc irreprobabile supest nemo suũ iure exercẽs officiũ in notam põt ob hoc ifamiæ deuenire. Præ
tor esto in legẽ malemeritos capitali mulcet supplicio: nõ iure tamẽ dicit homicida. Sic nec miles agrorũ ho
stium populator dicit prædo. Nec iuriscõsultus etiam si minus æquũ clientulo præstet cõsiliũ: dũmõ a iuris
limite non separet falsidici nomẽ merebit. Sic & poeta quantũcũq́ fingendo mentiat: mendacis ignominiã
non icurrit cũ suũ officium nõ ut fallat sed ut fingat iustissime exequatur. Si tamen uelint i hoc instantiã face
re quod uerũ non est: mendaciũ qualitercũq́ dictũ sit est. Si factũ non sit nõ tamẽ ulterius uires ad intermitio
nem huius obiectionis apponã. sed quæram ut uideã qd responsuri sint: quo noie uocanda sint ea quæ p loã
nem euangelistã in apocalypsi mira cũ maiestate sensuũ: sed oino psæpe prima facie dissona ueritati: quo ipe
Ioannes: quo alia aliiq́: q eodẽ stilo dei magnalia uelauere? Ego qdẽ mẽdacia aut mendaces ẽt si liceret dicere
non auderẽ. Scio tamẽ dicẽt q̃ egomet in parte dicturus som si roget Ioannẽ. s. aliosq́ pphetas ueracissimos
fuisse uiros quod iam concessum est. Præterea supaddent ab eis scripta fictiones non esse: sed potius esse figu
ras & sic nuncupari debere. & per consequens figuratores eacum scriptores. O ridẽdum diffugium quasi cre
dituri simus quod simillimum est in cortice mutatione seu diuersitate nominis effectus habeat diuersos ef
ficere. Sed in hoc minus quæstionis sit: figuræ sunt nunqd habeant in litterali cortice ueritatem exprimant

quæso si me hoc uelint credere nil aliud erit q̃ mendacio uelare mihi oculos itellectus uti illam uelát suppo-
sitam ueritaté. Sane cũ médaces hi dicendi nec habendi sint: qa nõ sunt: sic nec poetæ q pro uiribus eo℞ intu-
tunĩ uestigus i fingendo. Multos aũt deos scripsisse poetas cũ unus tantũ sit deus negari non potest. Sed mi-
nime illis in mendaciũ iputandũ: qa non credentes neq; firmantes: sed more suo fingétes scripsere. Quis enĩ
sui tam isciuis sit ut existimet quenq̃ i laribus philosophiæ uersatum tam dementis esse sniæ: ut credat deos
q̃plurimos esse? Si satis sani sumus facile credere debemus eruditos uiros studiosissimos fuisse ueritatis iue-
stigatores: eosq; eousq; quo humanum potest penetrare ingeniũ attigisse: & absq; ambiguitate nouisse unũ
tantum deũ eẽ. ad quam noticiá deuenisse poetas eo℞ in opibus pcipit liqdo. Lege Virg. & orantẽ inuenies:
Juppiter oĩpotés precibus si flecteris ullis &c. quod epiteton nemini deo℞ alteri datũ cõperies. Reliquá deo-
rum multitudiné non deos sed dei mébra aut diuinitatis officia putauere. qd' Plato quem theologum nũcu-
pamus: etiam opinaf: talibus autem ob uenerationé officio conforme deitatis dedere nomẽ. Sed ifestos hos
his non acqeturos existimo: clamabunt nempe dicentes poetas de uero deo & unico: quem nouisse dicimus
multa scripsisse mendacia: & ob id merito nuncupari mendaces. Ego auté non dubito poetas gentiles de ue-
ro deo minus recte sensisse: & sic de eo nõnunq̃ quod minus ue℞ fuerat scripsisse: & sic uti isti uolũt menda-
cium: sed ob id mendaces dicẽdos esse non puto. Sunt enim médaciorum hoĩum spés salté duæ. Ex qbus pri-
mi sciétes & aduertentes mentiunf ut ledant: aut ut non ledant: seu ut prosint: & hi non mẽdaces tantum di-
cendi sunt: sed propriori uocabulo mentiẽtes. Secundi sunt q ignorantes se médacium dicere médacium di-
xere tamẽ. Et inter hos opportuna cadit distinctio. Sunt enim ex his aliqui quorum ignorantia itolerabilis
est: nec excusationé recipit aliquam: utputa. Cauef lege publica ne quis ciuis ciuem priuato seruet in carcere.
Caius Semproniũ debitoré suum detinuit: & a multa tutari uult ignorantia legis: quæ quoniam suppina us
def & crassa ciué. s. leges publicas ignorare: nocuũ defensare non pôt. Sic & christianus homo ætate iteger ab
articulo℞ fidei ignorantia tutari non debet. Sunt & alii qoq℞ uidef ignorãtia excusanda: ut pueri si philoso-
phiam nõ nouerint. Montanus homo si non nouerit nautica. & cæcus natus si littera℞ nõ noscit caracteres:
& huiusmodi: q oos iter numerari possunt poetæ gentiles: q &si liberales artes: si poeticam: si philosophiá no-
uerint: xpianæ religionis ueritaté nouisse nõ poterant. Nondũ enim lux illa ueritatis æternæ i terris effluxe-
rat. Quæ illuminat omnem hominé ueniẽtem in hunc mundũ. Nondum ad agni cœnam inuitantes pera-
grauerant orbé quouscũq; uocantes: israelitis solis hoc donũ erat desup datum ut deum uerum & iuste co-
gnoscerent & rite colerent. Hi nedum quenq̃ ad cõmunicandum secum conuiuium tam celebre iuitabant:
sed nec accedentes si qui fuissent exteri admittebant. & sic minus uera sentiẽtes scripserint de uero deo se ue-
ra scribere arbitrantes hac acceptabili ignorãtia excusati non sunt dicẽdi médaces. Dicét scio quacunq; igno-
rantia mendacium dictum sit mẽdax est dicés: quod negari non potest: esto non cadẽ oia labefactandi sint:
qui ignorantia excusabili peccauere: q̃ qui crassa & supina ut dictum est: cum illos nõ solum æquitas sed etiá
legum austeritas habeat excusatos: & si sicẽ: noram mẽdacii non incurrunt. & si uelint eos oino quomodo-
cunq; mẽdaces: ego illis socios addam philosophos Aristotelẽ. Platoné. Socraté aliosq; quos ipsi summe co-
lunt eodẽ sontes crimine. Extollẽt reor hi cẽsores optimi iterum uoces in cælum in psalterio psallẽtes & cy-
thara: quoniam non satis plene particula unica huius obiectionis reiecta uideatur. O isipidi si militi uno par-
ma confracta sit: nondum loco mota ẽ acies integra. non ergo exultẽt sed meminerint: quoniam sæpissime
contusi nolentes cesserint. Quod autem Virgilio obiiciunt falsum ẽ. noluit quippe uti prudẽs recitare Dido-
nis hystoriam. Sciebat enĩ ut talium doctissimus Didoné honestatæ præcipuam fuisse mulieré eáq; manu p-
pria mori maluisse q̃ ifixum pio pectori castimoniæ propositũ secundis ificere nuptiis. Sed ut artificio & ue-
lamento poetico consequeref quod erat suo operi opportunũ composuit fabulam in multis similẽ Didonis
hystoriæ: quod ut pauloante dictum ẽ: ueteri istituto poetis concedif. Potest tamẽ qs dignius responsione &
forsan tu ipe priceps perquirere ad qd hoc erat necessariũ Virgilio: cui oĩ digne responsum sit. Dico eũ in hoc
a quadruplici causa tractum. Primo ut in eodẽ stilo quem in æneida sumpserat poeticum sequeref moré: &
potissime Homeri: cuius fuit in eo opere imitator. Nam poetæ non ut hystoriographi faciunt: qui a quodá
pricipio opus exordiunf suũ: & contonua atq; ordinata rerom gestarũ descriptõe in finé usq; deducũt. quod
cernimus fecisse Lucanũ: quam ob causam multi eum potius metricũ hystoriographũ q̃ poetam existimãt:
uerum artificio quodam longe maiori: aut circa mediom hystoriæ: aut aliquando fere circa finem inchoant
quod intendunt. & sibi adinueniunt cãm recitandi: quod ex præcedẽtibus obmisisse uidebantur: ut in odys-
sea Homerus: q quasi circa finẽ errorum Vlyssis eum naufragum in littus pheycum delatum scribit: & ibi-
dẽ Alcinoi regi recitantẽ quicquid illi ante diẽ illam post discessum a Troia contigerat inducit: quod uolens
Virgilius facere cum Aeneam a littore troiano fugientẽ scripsisset post erutam ciuitatẽ non adinuenit aptio-
rẽ locum ad quẽ eum deduceret ante q̃ Italiam intraret africano littore. eo. n. usq; semp inter græcos hostes
nauigauerat. Et cum littus afrum in tẽpus usq; illud a rusticis & agrestibus atq; barbaris incoleretur: ut eum
ad psonam ueneratione dignam deduceret: & a qua reciperet & cuius hortatu troianorum casus suosq; reci-
taret: nec aliam pter Didoné: quæ &si non tunc: multa tamẽ post sæcula loca illa icoluisse creditum ẽ: compe-
riens Didoné tanq̃ suam uenisset eius hospitam fecit. & ut legimus eius iussu sua suorũq; ifortunia recitauit
Secundo quod sub uelamẽto latet poetico intẽdit Virgilius p totum opus ostẽdere qbus passionibus huma-
na fragilitas ifestef: & qbus uiribus a cõstanti uiro superetur. Et cum iam nonnollas ostendisset uolẽs demõ-
strare quibus ex causis ab appetitu concupiscibili in lascioiam rapiamur: introducit Didoné generositate san-
guinis claram: ætate iuuenem: forma spectabilem: moribus insignem: diuitiis abundantem: castitate famo-
sam: ciuitati suæ & populo imperantem: prudentia & eloquẽtia conspicuam: & uiduam quasi ab experientia

Veneris concupiscẽtiæ aptiorẽ. Quæ oĩa generosi cuioscunq; hominis habẽt animũ irritare nedũ exulis atq; naufragi & in icognitã regionẽ deiecti atq; subsidio idigentis. Et sic ĩtendit pro Didone cõcupiscibilẽ & attractiuam po:etiam opportunitatibus omnibus armatã. Aeneam autẽ pro quocunq; ad lubricum apto & demum capto. Tandem ostẽso quo detrahamur in scelus ludibrio: qua uia in uirtutẽ reuehamur ostẽdit: ĩducens Mercurium deorum ĩterpretẽ æneam ab illecebra ĩcrepantẽ atq; ad gloriosa exhortantẽ: p quem Virg. sentit seu consciæ proprie morsum seu amici & eloquẽtis hominis redargutionẽ: a qbus dormientes in luto turpitudinum excitamur: & in rectum pulchrumq; iter reuocamur. i. ad gloriam. & tunc nexum oblectationis ĩfaustæ soluimus quando armati fortitudine blanditias: lachrymas: preces: & huiusmodi in contrarium trahentes constanti animo spernimus ac uilipẽdẽtes omittimus. Tertio curat Virg. in laudibus æneæ ad honorẽ Octauiani Cæsaris iuliorum genus extollere: quod pagit dum illum lasciuias & immundicias carnis & muliebres delitias robore mẽtis spernẽtẽ atq; calcantẽ ostẽdit. Quarto ĩtẽdit sublimare romani nois gloriã: quod satis facit dum execratões morituræ Didonis describit. nam p eas bella carthaginẽsium cum romanis & triumphi quos ex eis romani consecuti sunt ĩtelliguntur: in qbus romanum nomẽ satis extollit. Et sic nõ mẽdax fuit Virg. ut mĩme ĩtelligẽtes existimant. nec alii ẽt si q sunt eo modo fingẽtes.

Stuite damnat quod minus sane ĩtelligitur. Cap. XIIII

VOlunt ĩsuper atq; clamitant execrãtes poeticum nomẽ oĩno abolẽda eẽ poetarum carmina: eo q lasciuiis & nugis deorum gẽtilium referta sint: oẽc modo aliquo tolerabile q uni eidemq; plures deo attribuant formæ: atq; omnia ut poetæ faciunt suo Ioui uel aliis. stulti militis more certamẽ ĩtrãt aduersarii nostri: q tanto nocendi hostibus fert ĩpetu: ut sibiipsi nõ uideat: ex quo sæpe fit ut quos in alterum parat ictus ĩermis ipse suscipiat. Ego autẽ his obiectõibus in unum coaceruatis inuolucrum satis eẽ responsum in præcedẽtibus arbitrabar: in qbus scriptũ sæpissime memini sub formis uatiis lasciuiis & nugis atq; noibus honestos ac sapidos claudi sensus: quos etiam pro uiribus ingenii mei amoto fabuloso cortice aperuisse recordor. Actus uero deorum illecebres quocũq; modo a poetis comicis potissime descriptos nec laudo nec cõmendo: quinimmo detestatus sum: & tam scriptores in hoc: q ipsos actus uituperandos existimo. amplissima quidẽ fingẽdi ẽ area: & pleno semper fictionũ cornu poesis ĩcedit. Non ergo deficiebant qbuscunq; sensibus honestissima tegumẽta. Sane querela hæc iam diu sublata ẽ atq; sopita: nãq; i scænis atq; theatris a mimis & histrionibus atq; parasitis: & huiusmodi hoibus enormia canebant olim. Omnino abstulere atq; reprobauere Romani ueteres Cicerone teste & ipsam scænã & artẽ ludicram dãnauere; agẽtesq; nota mulctauere cẽsoria: & eos amouere tribubus. Sic etiã prætorꝝ ædicto cautũ ẽ: qui artis ludicræ pnunciãdi ue causa i scænã prodirẽt ipo facto haberent infames. Porro post Constantinum Cæsarẽ & Syluestrũ pontificẽ pullulante undiq;: & indies excrescẽte fide catholica talium comicorꝝ seu scænicorꝝ carmĩa obsoluerũt a sæculo: & remanserunt illustriũ & laudabiliũ libri: & opuscula poetarũ: q res gestas & naturales augustiore stilo artificioso sto mate: facundiore locutu: sub congruo fictionũ & imaginum tegmĩe ptulerũt: & sic quos semideus Plato urbe pellẽdos iusserat: & aduersus quos hi nostri ueritatis ignari clamitant: iam exterminati sunt & abiecti. Verꝝ ut aliquid his reprehẽsoribus nostris particulæ obiectiõis alteræ respõsum sit: dico si ante initam pugnam prudẽtes: qbus i locis feriri possent acutius ĩspexissent: uidissent profecto quod ipsi poetis gẽtilibus obiiciunt i se retorqueri telum: nunc Iouẽ nunc cæli deũ: nunc ætheris ignẽ: nunc aqlam: nunc hominẽ: seu a qbus mauis formis a poetis descriptum mirarẽtur: si meminissent ipsum uerꝝ & unicum deum: nunc solẽ: nunc ignẽ: nunc leonẽ: nunc serpẽtem: nunc agnum: nũc uermẽ: nunc etiam lapidem a sacris descriptum litteris. Et eodẽ modo uenerandissimam matrẽ ecclesiam nostrã: quam aliquando mulierẽ amictam solẽ: aliquando mulierẽ indutam uarietate: aliquando currum: aliquando nauim: aliquãdo archam: domũ: templum & huiusmodi uocari sacra demonstrant uolumina. qđ & de uirgĩe genitrice: & de humani generis hoste memini legisse sæpissime: de noium multiplicitate: qđ dicam habeo istud idẽ: inumerabilia fere apud nostros deo attribuunt: & totidẽ Mariæ uirgini atq; ecclesiæ: & hæc nõ absq; mysterio facta sunt: sicuti nec poetæ fecerũt. Quid ergo iaduertẽtes hi rugiunt: liuore qdẽ ipellẽte stare nollẽt quod ipsi nõ noscunt.

Detestabile nimis de ĩcognitis iudicare. Cap. XV.

POrro zelantes hi suasores criminum poetas affirmant. qua i accusatione si distinguerẽt forsan pro parte concederẽt eos eẽ uictores. Constat. n. nonnullos satis iam dudum ihonestos fuisse comicos seu eorꝝ scelesto sic suadẽte ingenio: seu sic æuo exqrẽte tunc corrupto: necnon & Nasonẽ pelignũ clari: sed lasciuiẽtis ingenii poetam artis amatoriæ cõposuisse librum: in quo & si multa suadẽtur nefaria: nil tamẽ minus opportunum: cum nemo sit tẽpestate hac adeo demẽs iuuẽculus: aut simplex puella quæ mouẽte illecebri appetitu ĩgenium longe ut ẽt id ueniat quod exopcat acutiora nõ nouerit q his q se talium præceptorẽ fore præcipuũ arbitratus ẽ doceat. Si igit minus hi: quos nõ oũq abiiciẽdos diximus: honestatẽ facultatis poeticæ quid alii splẽdido rubore conspicui hanc incurrere meruere notam? & una cum tẽporibus accusari? Equidẽ patiẽdum nõ ẽ: & ob id ut pateat cur ab his accusentur illustres: quæso dicant nunqd Homeri carmẽ unquam legerint? nunquid Hesiodi: Virgilii: Horatii: Iuuenalis & aliorum huiusmodi plurium. & si se legisse fateantur exprimãt quorsum has criminũ suasiones inuenerint ut ipsi uidẽtes quod nõdum uidimus cum eis malemeritos condẽnemus. Attamen negare superfluum est. quis autem accusatione audita non percipiat quia nunquã legerint? cum liquido debeamus credere si uidissent i tam stolidam sentẽtiam non uenissent. Arbitror tamen ex quæstione tali hos scælus scœleri addituros. Nequeunt enim tacere tanto pauore tenentur: ne ob taciturnitatem minus omnia nouisse credant. Dicentq; elata facie totis loquẽtes buccis: & omni frontis amoto rubore q̃si ex hoc summe laudandi ueniant. Quid has nugas uiderimus:

Vah nec uidimus nec uidisse uolumus maioribus operá damus. O bone deus ab æterno ope tuo si uelis pausam sumere potes:& si diuinitatis tuæ 'appeterét oculi:posses i somnú ire si uelles:rem tuá isti curant:tibi noctes isomnes hi ducút:tibi suos sudores ipendunt. Primú qppe mobile moueant reor dum maioribus operá præstát magnú é. multú é. & taliú si pateris dignus labor. O ignauæ hoíum mẽtes nõ aduertũt dũ alios tam prudẽter floccifaciunt q̃ misere suam ignorantiá detegant. Possumus etenim nos si stultiores eis non sumus uidere satis q̃ iusta sit eoꝝ accusatio:q̃ sancta atq; toletanda sententia. Sane ne sit qui arbitreť me responsum hoc futuꝝ ex meditatõe friuola uaticinari:confiteor quoniam i hoc a certissima coniectura deducar. Audiui iam dudum iterrogatiõi simili nõnullos etiam fastidiosius respõdẽtes. Et quod mihi grauius fuit:uiꝝ quẽdam ætate uenerabilem & sanctitate alias ac doctrina præcipuum:non respondẽtem sed motu proprio longe execrabilius eloquẽtem. non mentiar. Deus nouit rex inclyte:erat ut tunc uisum é: uir iste adeo poetici nominis hostis ifestus:ut illud nõ nisi stomachans proferre uidereť:quod ubi minus honestati suæ opportunũ erat:ostendit. Nam mane quodam in generali studio nostro legens in cathedra saccum Ioannis euangelium auditoribus multis:cum fortuito in hoc incidisset nomen:accensa facie flammeis oculis & altiori solito uoce totus frendẽs multa in poetas enormia dixit:& postremo ut eius appareret iusticia dixit:inqt & fere iuramẽto firmauit se neq; uidisse:nec unquá aliquẽ ex poetaꝝ libris uidere uoluisse. O sancte deus quid ignati dictu ri sunt: si sic alias eruditus homo ánis grauis & auctoritate locutus é? poterat ne loq stultius ab insano? Vellẽ ergo scire:si non uiderunt:si nõ cognouerunt:si maioribus uacant hi cẽsores egregii:unde poetas criminum suasores agnoscunt? qd circa eos incognita latrant? qd nõ idonei iudices de incognitis laturi sniam rostra cõscendunt? qui ne dum iaudita sed nec reqsita parte snias fulminant? Forte inquiẽt sacro ispirante spũ tam seuerum se in poetas ferre decretum. Possibile dicerẽ si crederem sanctũ spiritum tam spurcidas ne dum ihabitare sed intrare animas. O scælus impiũ. O execrabile malum. O detestãda temeritas. audere cæcum natú in propatulo de coloribus ferre sententiam. Sic olim ut isti præsides uenerandi faciunt. Audiui Phoroneũ apud argiuos:Lycurgum apud Lacedæmones Minoem apud cretenses:& apud mirmidones Eacum factitare solitos. Sed ut eo ueniam quo fert animus: quicquid isti reuerendi iudices blactrẽt:non sunt ut ipsi uolunt poetæ criminum suasores:qnimmo si sana mente & non liuore insano perciti eorum legant uolumia: impulsores inuenienť:nunc suasissimi:nunc acerrimi pro exigẽtia temporum i uirtutes. Quod ne tam paucis uerbis uidear probasse contentus libetante obstrepentium oculos apponere: saltẽ pauca:ex quibus possint ueritatẽ hanc si uelint agnoscere. & omissis Homeri monitis qui ob græcas litteras latinis minus familiaris est:si uelint legát & perlegant:quæ sint in æneida ad patiẽtiam laborum emergẽtium exhortatiões æneæ ad socios: Quis ardor illi pulchræ per uulnera mortis pro salute patriæ fuerit. quæ erga patrem pietas:quẽ humeris p ardẽtes undiq; domos & ruẽtia templa:per quæ medios hostes: & mille uolantia tela deuexit i tutum:quæ in Achimenidẽ hostem clementia:quod robur animi ad illudendas frangendasq; amoris petulci cathenas. quæ iusticia atq; munificentia circa amicos & exteros i exhibẽdis muneribus benemeritis:ludis in anniuersario Anchisis patris apud Acestem peractis:quæ prudentia:quanta circũspectio in descensu ad inferos: quæ genitoris ad eum suasiones ad gloriam. quæ eius i iungẽdis amicitiis solertia:q̃ grandis comitas fidesq; i confœderandis susceptis:q̃ piæ i Pallãtis amici cæde lachrymæ: quæ eius ad filium psæpe monita. qd multa referá? adsint oro adsint hi i poeticum rugientes nomen. Librent huius poetæ uerba: sententias ponderent. & si patitur animus: fructum ex his q potest exprimát:& si deo gratum erit uidebunt:nunquid poeta hic i malam frugem suasor sit. Profecto si rite deum nouisset & coluisset Virgilius nil fere præter sanctum eius i uolumine legeretur:& si dicant leges nõ pati quẽq̃ approbari testimonio unius:uenusinum insuper flaccũ suscipiant Persiũ uulteranũ:Iuuenalẽ aqnatẽ:quoꝝ satyricũ carmẽ tãto uirtutis ipetu i uiria uitiososq; iuehit:ut eos exterminare uideať. Si ergo hi plures satis sunt:taceát isti q suasores criminũ poetas accusant & rabiẽ suá mansuetudine doment. nec dedignenť discere priusq̃ uelint aliorum labores ridendo iudicare iudicio:ne dum in alios suæ stolidæ iniqtatis tela coniiciunt:in se ultionis diuinæ fulmina ꝑuocent.

Quod in bonum poetæ deducant se legentes. Cap. XVI.

Aiunt post hæc isidiátes acerrimi poetas eẽ mẽtiũ seductores: eo q dulcisono carmie lepido sermone accurata atq; ornata orone ieptias suas legẽtibus igerunt. & sic quo mime opportunũ lectores seducunt isipidos. Quis ignarus & q poetas nõ uiderit:ut ipi obiectores ignari sunt:nec poetas uiderunt illustres:& si uiderunt igenioꝝ suoꝝ ignauia non itellexerunt: non credet facile hos optime iuste sancteq; in poeticũ carmẽ iuehere? hoc uideat deus:& hi uideant qbus ab eo lumen itellectus concessum est. Tu aũt cytarista cælestis Dauid solitus dulcedine carminis furores sedare Saulis. Si suaue aliqd:si mellifluũ cecinisti lyricũ tuũ carmẽ absconde. Et tu Iob q labores tuos atq; patientiá heroico carmine scripsisti:si lepidũ si ornatũ sit idẽ facito una cũ aliis sacris uiris q æthereo uersu diuina cecinere mysteria:& quod his dico dictũ sit Orpheo:Homero:Maroni:Flacco & aliis:postq̃:eo uentũ est ut iueniantur qui dicant ipune. quoniá seducere mẽtes hominũ sit dulcisone lepide accurate metricas orones effundere. O Baui & tu Meui lætamini postq̃ dánantur isti:tẽpus quod minime rebar uobis concessum est: & locus præparatus amplissimus. Scio dicẽt se dixisse pnicìosum ieptias sonoro scripsisse carmie & legisse. Erat fateor additio hæc non parui momẽti: ni in præcedentibus sæpius eẽt ostẽsum:quales sint quas isti accusant ieptiæ illustriũ poetaꝝ:& ob id quod maximum existimabant in nihilum resolutum est. attamen ut in hoc directius ueniam:quia seductores mentium dicunt esse poetas: primo scire uelim cum multi sint q ex his poetæ sint qui seductores sint mentium & quis dubitet: nullos dicere possint præter quos student. quos autẽ studeant accusatio ipsa demonstrat. Si deo placet zelantes hi amant ꝑcanť:& mulierculis ridẽtibus applaudent oculis

amatorias litterulas dictāt:cōponunt rhitimos & cantiunculas excudunt:qbus affectiones suas & suspiria expromant:& deficiētibus īgenio sibi uiribus pro opportuno subsidio ad īstructores artis amatoriæ euolant. Hinc Carulli:propertii & Nasonis uolumina euoluunt:& ab īeptis talium suasionibus lepidis descriptis carminibus & uerboꝝ facili exornatis contextu tanq̄ in hoc toto īclinati pectore uolentes trahunt seducuntur: atq; tenent.hic poetaꝝ illecebras cognouere:hinc īgrati præceptores accusant suos eosq; seductores mentiū dicunt:quos ipsi non rogati sponte sua secuti sunt.Magnis igit īmo pmaximis uacant redargutores nostri. Non enī paruum ē amori obseq:cuius uiribus primo Phœbus:īde Alcides monstrorum domitores cessere. O q̄satius fuisset ignaris tacuisse q̄ in suū dedecus emisisse uoces.nam si prospectent dū poetas accusasse rent seipsos aduertēt monstrasse culpabiles.Ex hac enī accusatōe quæ sint eoꝝ studia:quæ desideria: quæ iustitia manifeste cognoscimus.Quid enim de his arbitrari possumus si puella lasciuis gestibus petulcis oculis blandis uerbis spem pollicеatur infaustam postquam a mutis seu tacitis carminibus seducuntur? Erubescant igitur miseri:& in melius insanum suum reforment consilium:prospectentq; Vlyssem gentilem hominem non mutorum carminum: sed mellifluos syrenarum cantus spreuisse: tanq̄ nocuos atq; transisse. Et ut aliquid circa uim uocabuli dictum sit quod tanquam detestabile poetis obiiciunt:uidisse debuerant:quoniam & si Christo saluatori nostro a iudæis obiectum sit: qui illum ignominiose seductorem dixere: non tamen semper in malam partem sumendum fore.Nequiuere enim illi abutentes īfandi homines uim ueterem surripuisse. Potest enim in bonam partem sumi seducere. Nam rem curantes pastoriam ab infectis armentis nondum infectos ægritudine boues seduxisse solertis pastoris est: et sic nonnunquā eruditi homines generosos animos ab his qui morbo uitiorum laborant suis seducūt monitis.quorsum illustres poetas seducere sæpissime credulos reor:& eos facere meliores:ubi hi seducti tractiq; suo non poetarum minus etiam honestorum crimine in malam frugem si possint conantur offendere. O bone Iesu aduerte pestē hanc ab ignaris credulis.& hos loquaces corripe:ac adeo īstrue ut exēplo tuo uelint prius facere q̄ docere.

Philosophorum simias minime poetas esse. Cap. XVII.

Simias præterea philosophorū ex his nōnulli qui se cæteris præferunt dirunt esse poetas. ueꝝ non satis certū habeo an ut hominibus risum inruriant:uti nonnunq̄ suis scomatibus mulierculæ faciunt: an potius ex animi sententia: quia sic credant:seu mētis negtia ut irrideant istud euomant. Primum quippe deberet īdignanti animo a prudentibus tolerari:dū cernerent ab ignaris exuiis conspicuis ridicula confici uulgo.cum passim p triuia asini infulati & fallerati sues: ac ex quo maris genere beluæ simbriatis:necnō & uariatis pellibus incedentes amicti comperiant facile:ex quibus decentius qs uolens:posset confingere talia.Si uero credentes asserunt aut irrident utrūq; tam stolide q̄ negter agūt. Est enim simius ut aliquando dixisse meminimus hoc de more a natura īfixum ut uelint dum possint uidētes quoscunq; hominum actus imitari.Et sic uidetur hoc uelle poetas imitatores:& inde simias esse philosophorum:quod minime ridiculū esset.Honesti quidem utplurimū homines fuere philosophi & bonaꝝ artium repertores.sed fallunt indocti.nam si satis intelligerent poetarum carmina aduerterent omnes non simias.sed ex ipo philosophoꝝ numero computandos:cum ab eis nil præter philosophiæ cōsonum iuxta ueterum opiniones fabuloso tegat uelamine.Præterea imitator simplex in nullo exorbitat a uestigiis imitati: quod qdē in poetis minime cernit.Nam esto a philosophicis non deuient conclusionibus:non tamen in eas eodem tramite tendunt: philosophus ut satis patet syllogizādo reprobat qđ minus uerum existimat: & eodem modo approbat quod intendit.& hoc apertissime prout potest poeta quod meditando concepit sub uelamento fictiōis syllogismis omnino amotis: quanto artificiosius pōt abscondit.Philosophus stilo prosaico ut sæpius & eius fere paruipendens ornatum scribere consueuit. Poeta metrice summa cum cura exquisito decore cōspicuo.Philosophorum insuper est ī gymnasiis disputare.Poetaꝝ in solitudinibus canere. & cū ista inter se non cōueniant:non erit ut aiunt simia philosophorum poeta.Si simias dicerēt eos esse naturæ posset fortasse ægore aīo tolerari:cū p uiribus quicquid ipa:qcqd eius operatōe operat perpetua:poeta celebri conatur describere carmine.quod si intueri uelint isti uidebunt formas:mores:sermones:& actus quorūcūq; animantium: cæli syderūq; meatus:uētorū fragores & īpetus:flāmarum crepitus sonoros:undarum rumores: montium cælsitudines:& nemoꝝ umbras:atq; discursus fluminum adeo aperte descriptos:ut ea ipa paruis in litterulis carminū inesse arbitrent.In hoc ego poetas esse simias confitebor:quod ego honorabilissimum reor opus: in id.s.arte conari qđ agit natura potētia.Sed qd plura? Esset talibus satius agere si possent:ut nos una secū efficeremur simiæ Iesu Christi q̄ sibi īcognitos poetaꝝ irridere labores: cum cōtingat sæpissime tentantes alienū pruritū scalpere ēt suū alioꝝ cruentas ungues cum anxietate sentire.

Non esse exitiale crimen libros legere poetarum. Cap. XVIII.

Hi æquitatis immo iniquitatis arbitri feruida rabie rupientes poetici nominis exterminium quasi pauca in illud dixerit altisono insuper clamitant hincinde boatu.O īsignes uiri.O diuino redempti sanguie.O gratus deo populus:Si qua pietas:Si qua deuotio:si quis christianæ religiōis amor. Si qs dei timor uobis est:hos īfaustos poetarum libros abiicite:flammis exurite : & uentis seruandos exhibete cineres.eos etiam ullo modo uelle uidere exitiale crimen est:animas lætali ueneno īficiunt:uos in tartara trahunt & cælestis regni exules in æternum faciunt.Post hæc aucto clamore Hieronymum in testem aduocant:eumq; dicētem aiunt ī epistola ad Damasum de filio prodigo:dæmonum cibus sunt carmina poetarum:& his ac similibus multis toto gutture ignaros auditores intonant.O pietas. O prisca fides. O dei patientia grandis:quid pateris? quid rerum conditor in erectas turres? quid in cælsos uertice montes fulmina torques? Hi sanctissime pater feriendi sunt:qui dolosa lingua atque mendaci aliorum & persæpe ino-

ciorum exitio ſibi aucupant inanem gloriam. Medici errores ſuos terra tegũt. hi prohibitõibus atq; flámis
ſuas conant ignorantias occultare. Quis ſimplex homo hos audiat qn arbitret poetas pernicioſiſſimos eſſe
hoies: diuini nominis hoſtes: cõrubernales dæmonũ: ĩmites: maleficos: ſcelestis ſemp uacãtes operibus: qbus
nulla bonarum artium cura. nulla pietas: nulla fides: aut ſanctitas ſit? Et ſic hoꝝ ignorantium opere & iniqta
te conſequunt celebres uiri ignominiam quá mĩme meruere. Sed ſpero deus uidebit aliquando. Nos aũt ui
deamus ſi poſſumus quale ſit hoc tam ĩexpiabile malũ: quod hi cõmini clamitant: ſi teneant: ſi uideant: aut
legant carmina poetaꝝ. quæ hoꝝ contineant libri: quæ ſuadeãt: q̃ damnẽt: quæ doceãt: iam ſatis ſupra decla
ratum eſt. Sed eis omiſſis uolo aduerſus ueritatem hos ſceleſta omnia ſcribere atq; ſuadere lectoribus. quid
tandem? gentiles fuere hoíes: non chriſtum nouere: ſuá extulere: quá ſacram arbitrabant religionem: fictões
edidere: gratiſſimos & cõmendabiles utero perſæpe gerentes fructus. Sed qd inde? quæſo hos elegãtiſſimos
clamatores dicant. Nunqd illis ꝓhibitum ſit ab aliqua ueteri ſeu noua doctrina deoꝝ ſuorũ ſcelera quo uel
lent in ſtilo deſcribere? Non equidẽ reor nec etiá xpiano ſingẽti dũmodo ſane ĩtellecta fictio aduerſus catholi
cam ueritatem exenterata nil pariat: ſi non prohibitum eſt. Si hos legere non leges prohibẽt: neq; prophetæ:
non ſacræ pontificum ſanctiones. quid tenere. quid legere mali eſt? Inquiẽt quia ſeductores ſint inẽtium dul
cedine ſua. huic obiectioni pauloante reſponſum eſt. Verum ſi hi imbecilles ſunt atq; tractabiles ſibi caueant
memores prouerbii ueteris: quo prohibetur hos certamen lapidum non intrare: quibus ſit galea uitrea. Fate
or tamen ultro longe melius fore ſacros ſtudere libros q̃ iſtos etiá ſi optimi ſint: ſtudenteſq; acceptiores reor
eſſe deo: pontifici ſummo: & eccleſiæ. Verum nõ omnes nec ſemper eadẽ trahimur affectione. & ſic nõnun
q̃ ad poeticos trahunt quidá. & ſi trahimur uel ſpõte noſtra in eos imus: qd hoc crimẽ: quod malũ eſt? poſſũ
mus ĩpune mores barbaros audire: ĩpos ſi uelimus ſuſcipe barbaros: eis hoſpitalitatẽ exhibere: eis ſi petãt ius
dicere: cũ eis amicitias iũgere: poetaꝝ libros legere: ſi deo placet ab his uiris doctiſſimis ꝓhibemur. Mãichei
Arrii: Pellagiiq; & aliorũ hæreſiarcharũ execrabiles errores: ut noſcamus nemo ꝓhibet: qn ſcrutemur. Ver
ſus aũt legiſſe poeticos horrendũ: ut hi clamitant: ĩmo lœtale crimẽ eſt: ioculatores in quadriuiis: ut pluri
mũ inhoneſtos ludos agentes ĩſpicere poſſumus. Hiſtriones in cõuiuiis turpia canẽtes audire: Nebulones in
popinis: Lenões i lupanaribus: blaſſemáteſq; pati: nec ob id ad tartara trahimur: poetica legiſſe poemata: nos
æterni regni facit extorres. Pictori etiam in ſacris ædibus fas eſt pingere tricerberũ canẽ Ditis obſeruãtem li
mina. Charonem nautá Acherontis uada ſulcantẽ: Erynnas hydris accintas accenſiſq; armatas facibus: ipm
Plutonẽ infœlicis regni principem dánatis ſupplicia inferentẽ. poetis ſonoro carmine hæc eadẽ ſcripſiſſe ne
fas: & irremiſſibile lectori eſt crimen. Pictori eidem cõceſſum eſt in aulis regũ & nobiliũ uirorũ amores ue
terum deorũ: ſcelera hominũ: & quæcũq; cuiuſcunq; cõmenta pingere: nullo patrum prohibente decreto: &
hoc a qbuſcunq; pro libito ĩtueri pmiſſum eſt. Poetarum inuenta omatis linita litteris plus a ſapientibus le
cta uolũt mentes ĩficiant: q̃ picta ab ignatis inſpecta: Quid multa? deficio: fateor uolẽs ſi poſſem aduertere q
bus uiribus: qua potentia liuor edax & ignorantia hos boatores in tam grandem demẽtiam potuerit impel
lere. ſcire ſaltem debuerant: quia uas electionis teſtatus eſt: ſcire malum: malum non eſſe ſed operari. Et ipſi
nouiſſimi præceptores credo: ut a ſuis mulierculis prudentiores habeantur: & inde pinguiores conſequan
tur offas: non uerentur dicere ne dum ſcire dicam: ſed poetas legere pernicioſiſſimum eſſe. O faſtidium au
dire etiá: ſi omnino deſpiciendi ſint poetæ: nefarium fore ſi uideris margaritam ex luto colligere: quaſi ab
ſtergibile lutum illá minus fecerit precioſam. Nec erubeſcunt interptes hi hac præſumptuoſa atq; genera
li ꝓhibitiõe ſua uelle ex ueritate fieri mendaciũ: ſi dixerit aliquando poeta: ĩmo eos dixiſſe toto denegãt ore.
Ridiculum eſt audire humani generis hoſtẽ dyabolum potuiſſe uerbum bonũ aliquando dixiſſe. Poetas au
tẽ eſto aduerſus cõſciẽtiá pauloante malos eẽ cõceſſerim: cũ forte nonnullis pter gentiliciam maculá: nil ĩho
neſtum iure poſſet obiici uerbum bonũ dicere nequiſſe. Vocat etiam nõnunq̃ a ſacris hominibus in teſtimo
nium diabolus: ĩuocaſſe poetam horum accuſantium auctoritate irremiſſibile crimen eſt. Sed nũc hos ꝓhi
bitores: & in exilium poetarum præcones oro dicant. quid magis q̃ philoſophia potuit peccaſſe poeſis. Veri
tatis quippe optima ĩdagatrix philoſophia eſt: cõpertæ uero ſub uelamĩe ſeruatrix fidiſſima poeſis eſt. Si mi
nus recta ſentiat illa non potuit rectũ iſta ſeruaſſe pediſſequa eſt: dominæ ueſtigia imitet neceſſe eſt: ſi deuiet
illa: & hæc ut exorbitet a neceſſitate cogit. Quid ergo cum gẽtiles philoſophos allegemus ore pleno: eorũq;
ſeruemus ſentẽtias: & nil fere niſi eorũ uallarum auctoritate firmemus: dicta poetarum poetaſq; horrere ſci
mus atq; deteſtando dánamus: extollitur Socrates: honorat Plato: colit Ariſtoteles: ut de reliqs ſileam: qui
omnes fuere gẽtiles: & perſæpe dánatis opinionibus erronei homines. Homerus ab obiurgatoribus noſtris
pellit: dánatur Heſiodus: Maro deſpicitur atq; Flaccus: quorum figmenta nil aliud ſentiunt q̃ diſputationes
illorũ: quoꝝ quoniá dogma ſtudent: & ex his eſto cũ difficultate non patente ĩgenio quædá principiola ſũ
pſerunt: quaſi intellectum commendant. Poetarum uero: quoniam ſcripta negligunt: & ſic nõ intelligunt:
deſpiciunt & cõdemnant. Attamen quicquid clamitant: quicquid latrant: quicquid iubeant uel ſuadeant: ſi
philoſophorum ſcripta: ſi barbarorum geſta: ſi hæreticorum perfidia legi poſſunt: & poetarum uolumina
abſq; piaculo legi: teneri: audiriq; poſſunt. mente tamen integra atq; conſtanti: ne ſi quando aliquid in orto
doxam dicerent fidem tanq̃ ab illa exteri ſe lectores labefactari permittant. Nunc autem ſupereſt in extre
mum horum clamorem pauxillum acrius inſtandum atq; prolixius: quoniá ea ex celeberrimi atq; ſanctiſſi
mi hominis auctoritate præcedentia omnia firmaſſe ſe credunt. Dicunt igitur clamitantes Hiero. uerbum
ad Damaſum papam: Dæmonum cibus ſunt carmina poetarum: quod ſi ſatis percepiſſent a nobis etiá fir
matum aduertiſſent: & potiſſime ubi damnatam comicorum ſpurcitiem atq; obiectam ſemel & iterum
ante iam diximus: ſed quoniam nulla poetarum facta diſtinctione inuidentiæ offuſcati caligine: & in

quoscūq; cæci irruūt propulsanda illorū ignauia est:& ipsi in perpetuum cogendi silentiū. Si igiť epistolas:&
uolumina Hieronymi. si hanc eandē: quā ꝓducūt in testē: seu cuius auctoritate dānatos poetas uolūt studio/
se legissent: īuenissent profecto uerbū hoc a Hieronymo declaratū: & eius sensum appositū atq; obiectionē:
quā faciūt esse solutā: & potissime ex figura mulieris captiuæ raso capite: deposita ueste: resectis unguibus: &
pilis oblatis israelitæ matrimonio copulandæ. Et si religiosiores atq; delicatiores sanctis doctoribus eē nō ue
lint cōperient hunc dæmonū cibū: nō solū nō reiectū flāmis: ut iubēt imissum. sed cū diligentia seruatū: tra/
ctatum atq; gustatū a Fulgentio doctore atq; pōtifice catholico: ut apparet eo in libro: quæ mithologiarū nū
cupat ipse: in quo elegantissimo stilo descripsit poetarū fabulas exponendo æquo modo. Augustinū doctorē
egregiū cōperiēt nō horruisse poesim: nec poetica carmina: q̄nimo solerti uigilantia studuisse & intellexisse:
qđ uolētes negare nō possent: cū sæpissime in suis uoluminibus sanctus hō Virgiliū aliosq; poetas inducat.
Nec fere Virg. unq̄ absq; alicuius laudis titulo noīat. Sic ut iterū dixerim Hieronymū doctorē eximiū atq;
sanctissimū: & triū linguarū mirabiliter eruditū: quē ignorātiæ eorū hi in testē trahere satagunt tanta poeta/
rum carmina diligētia studuisse pcipetēt atq; seruasse memoriæ: ut nil fere absq; eorū testimonio firmasse
uideať. Videant si non credunt inter alia libri eius hebraicarū q̄stionū prologū: & aduertant: nunqd eū totū
Terētianū fuisse sentiant: uideāt nunqd sæpissime Hora. atq; Virg. sibi quodāmodo assertores īducat: & nō
solum hos: sed & Persium aliosq;. Legant insup eiusdē facundissimā ad Aug. epistolā. Rimenturq; nunqd in
ea īter illustres uiros uir doctus poetas: quos ipsi tanto clamore cōfundere si possint conanť: enumeret. Por/
ro si nesciunt plegant actus apostolorū & sentiant: nunqd Paulus uersus poeticos studuerit & nouerit. Inue/
nient quippe eū nō fastidisse in Ariopago aduersus atheniensium obstinationem disputantē uti testimonio
poetarū. eūq; alibi Menandri comici carmine usum. dum dicit. Corrūpunt mores bonos colloquia mala. &
Epymenidis poetæ si memini allegat uersiculū: qui aduersus hos aptissime dici potest: dicēs: Cretēses semp
mēdaces malæ bestiæ: uentres pigri. Et sic nō qui ad cælum usq; tertium raptus est: qđ isti sanctiores uolunt
peccatū: uel turpe arbitratus est legisse atq; didicisse poetarū carmina. Insup pscrutenť quid scripserit Diony
sius ariopagita Pauli discipulus: & xp̄i martyr egregius ī suo hierarchiæ cælestis libro. Ex ītētione q̄ppe dict
psequiť atq; ꝓbat diuinā theologiā poeticis fictionibus uti inter alia: ita dicēs. Et enī ualde artificialiter theo
logia poeticis sacris formatiōibus in nō figuratis ītellectibus usa est. nostrū ut dictū est aīum reuelās: & ipsi p
ptia & cōiecturali reductiōe ꝓuidēs: & ad ipsum reformās anagogicas sanctas scripturas & alia multa: quæ
ad hanc sentētiā subsequunť. Et ut reliquos postremo sinam: quos aduersus bestialitatē horū possem īduce
re. nōne etiā ipse dominus & saluator noster multa ī parabolis loquutus ē comico cōuenietibus stilo? Nōne
& ipse aduersus Paulū prostratū Terētii uerbo usus est? s. Durū ē tibi contra stimulū calcitrare. Verū absit ut
putē christū dominū a Terentio q̄tūcunq; diu ante fuisset q̄ hæc dicta sint uerba assūpsisse. Sufficit mihi satis
esse ad firmandū ꝓpositū saluatorē nostrū uoluisse q̄tūcunq; uerbū suū atq; sentētiā ore Terētii fuisse ꝓlatū
ut appareat nō omnino esse cibū demonū carmina poetarum. Quid nunc īquiēt boatores illustres? clamita
bunt ne īsultabunt aduersus carmina poetarū a suomet teste reprobati: & aliorū pluriū sanctorū uirorū testi
monio uicti atq; repulsi? Clamabūt æquidē īsupabilis eorū rabies est. Sed q̄ iuste tu uideas rex optime uide/
antq; quibus rō magis amica est q̄ obstinata horū proteruia. His autē tam absolute dānātibus iustissimus iu
dex deus aliquādo retribuet īuidētiæ meritū: & eadē eis metieť mēsura: qua ipsi aliis metiunť.

Minime poetæ oēs iussu Platonis pellēdi sunt urbibus. Cap. XIX.

Erminimū uisum ē latratoribus nostris conatus exposuisse oēs: ut e domibus ac manibus homi
nū si potuissent poetas excluderēt: & ideo ecce iterū agmine facto irruūt: & armati Platōis auctori
tate īfando gutture sonoras uoces eruptāt aiētes. Platōis iā dicti iussu poetas urbibus eē pellēdos.
Inde ut platoni deficiēti subueniāt: supaddūt ne suis lasciuiis ciuiū mores īficiant. Cui obiectioni
& si satis in supioribus responsum uideať non pigebit ite℞ latius respondisse. Maximā igiť fateor
philosophi huius auctoritatē esse: nec spernendam si sane ītellecta sit: de sensu cuius profecto hi aut nihil aut
puerse sentiunt: ut apparebit. Ostēsum tamē illis ē poetas sponte sua solitudines habitare: q̄obrem illos mon
tanos & ineptos hoīes nuncupabant. Si aūt uiolēter urbes īcolerent. quid dicerēt morsores hi? dicerent eos
esse tyrannos. Si uero nunc uelint sentētiam uertere: & eos cultores urbiū dicere falsum est. Cōstat Homerū
īter asprera scopulo℞ & montana nemo℞ post peragratum orbē extrema cum paupertate littus archadum
habitasse: & ibidem mente uidens: luminibus tamen ægritudine captus: ingentia illa atq; admiranda uolu/
mina non Hyblæo sed castalio melle perlita: Iliadis & Odysseæ dictasse. Virgilius autē īgenio nō minor Ho/
mero: urbe Roma tunc re℞ domina neglecta: atq; Octauiano Cæsare: totius orbis pricipe: cuius singulari læ
tabať amicitia: omisso: quæsiuit sibi haud longe a Neapoli cāpaniæ inclyta ciuitate: tunc etiam delitiis abun/
dante & ocio semorū locum qeto atq; solitario littori proximū: ut magni spiritus homo Ioannes barillus aie
bat. Inter promootoriū posilibi & puteolos uetustissimā græro℞ Coloniā: ad quē nemo fere nisi eū quære/
ret: accedebat. In quo post georgicū carmē: cælestē decantauit æneidā. Cuius selectæ solitudinis Octauianus
præstare testimoniū uolens cū fecisset eiusdem Virgilii a Brundusio ossa referri: haud procul ab electa solitu
dine tumulari iussit secus eā uiā: quæ adhuc puteolana dicitur: ut eo iacerent mortua cuius elegissent in uici/
nio uiuere. & ne semper p antiqua uagemur: quæ oppugnatores quantuncunq; fausto testimonio roborata
sint negant facile. Francis. petrarcha cælestis hō profecto: & nr̄o æuo poeta clarissimus: nōne spreta Babylone
occidētali atq; pōtificis maximi beniuolētia: quā oēs fere xp̄iani sūmope cupiunt & ꝓcurāt: & pileato℞ orbis
cardinū aliorūq; pricipū in uallē clausam abiit: īsignē galliæ solitudinē locū ubi Sorgia fontiū rex oriť: & ibi/
dem omnem fere floridam iuuentutem suam uillici unius contentus obsequio: meditādo atq; componēdo

consumpsit. Fecit equidē. stant uestigia: stabūtq; diu. Parua domus & ortulus: & dū deo placet testes uiuunt plurimi. Si ergo ne plures recitē sic est: minime ædepol opportunum ē: ut in hoc qs labores ipendat ot abeūtes ultro poetas urbibus pellat. Vellē ego tamē ab istis audire: nunqd existimēt Platonē dū reip. libr. scripsit i quo hoc mandat: quod isti aiunt itellexisse de Homero. s. urbs illa placuissēt eū urbe fuisse pellēdum. Nescio qd responsuri sint. ego autē non credo: cum de eo multa laudāda iam legerim. Hunc. n. sacratissimæ cæsar. leges omniū uirtutū patrē uocitant & sæpissime eorū latores: ut eas maiori ueneratione dignas facerēt: & quodā sacrosancto testimonio roborarēt: iter eas nōnunq Homeri carmina miscuere: ut in fine phœmii codicis Iustiniani iliadis legit carmē. & in eodē sub titulo de iusticia & iure: sic & cōtrahēda emptōe & de legans & fideicōmissis & aliis locis ut minus credentes possunt in pandecta pisana cognoscere. Hūc isup in suū ciuē plures græcorum egregiæ ciuitates eo etiā mortuo & paupere uoluere. & de hoc iter se mouere litigiū: ut compræhēdi potest liqdo per uerba Cice. in orone p Archia dum dicit. Homerum Colophoni dicunt ciuē eē suum. Chii suum uendicant. Salamini repetunt. Smyrni uero suō esse confirmant: itaq; etiam delubrum eius in oppido dedicauere. Permulti alii præterea pugnant iter se atq; contēdunt. Hæc Tullius. Qood etiam testati a uetustissimo græco carmine satis iter eruditos uulgato legisse memini sic aiēte. Septē litigant ciuitates de radice Homeri: Samos: Smyrnæ: Chios: Colophon: Pylos: Argos: Athenæ. Hūc præterea ipe Plato in eodem libro reipublicæ aliisq; persæpe conclusionum suarum inducit in testem. Si igitur uirtutum pater a legibus habitus est: si legom decus: si tot ciuitarū ciuis etiam repetitus: si a præceptore ipo Platone testis assumptus: stultissimum est arbitrari Platonem idem prudentissimum uirum talem poetam urbe pellendum iussisse. Insuper hoc Platonis iussu existimabimus Ennium urbe pellendum: qui honesta paupertate contentus adeo ob uirtutem suam carus scipionibus fuit: hominibus quidem non solum armis & bello atq; sanguinis generositate conspicuis. sed philosophiæ domesticis & sanctitate more illustribus ut post mortem etiam uellent suis maiorumq; suorum suos misceri cineres: & suo tumulari sepulchro. Si credant hi rgo non credam quin arbitror Platonē suam ciuitatē optasse taliū fuisse repletā. Quid pterea de Solone dicemus: q datis athenīēsibus legibus: esto iā senex esset: sese concessit poeticis: urbe ne pellēdū dicemus: qui urbē dissolutā in ciuilem uitā moresq; reuocauit? Quid isup de Virgilio nostro? cuius ut reliqua sinā: tāto frōtis rubore: & mētis uerecūdia iter coæuos & quoscūq; mitius decētia quæq; audiebat pingebat: ut ob hoc iuuenis adhuc uocaretur parthenias: quod latine uirgo: seu uirginitas sonat: cuius tot sunt ad uirtutē suadētia monita: ut iam sæpe dictū est: quot sunt eius carminū uerba: cuius ne cōbureret diuinū opus: ut ipse Virg. moriēdo pceperat. Octauianus cæsar Augustus postpositis maximi iperii curis phibitorios uersus cōposuit: qui in tēpus usq; nostrū legunt: cuius adhuc nomē apud mātuanos tanto honore celebrat: ut cū cineres ab Augusto sublatos pro uotis colere nequeāt: eius agellū ueterē ad iostat uiuētis hoīs ab eo denoīatū colūt: filiis iuuenibus tāquā quoddā uenerabile sacrū senes parētes ostēdūt. Cæteris aduenīētibus: quasi suā gloriā augētes sollicite indicant: nō absq; uirtutis pcipue testimonio ista pueniūt: & nos uirtuosos urbe pellēdos Platonē uoluisse credemus? O stolidū capitulū: possem de Horatio Flacco: de Persio uulterano: de Iuuenale aqnate multa dicere: p quæ pateret liquido mētis Platonis nō fuisse tales urbe pellēdos: sed trahit animus ut uisa igerā: & quæ nulla tergiuersatione ab istis negari possint apponā. Credam ne igit tantæ demētiæ fuisse Platonē: ut Fran. petrarcham urbe pellēdū iusserit? q a iuuētute sua celibē uitā ducens: adeo ieptæ Veneris spurcitias horret: ut noscētibus illū sanctissimū sit exēplar honesti: Cuius mēdaciū loetalis est hostis: q uitior. oium execrator est: & uenerabile ueritatis sacrariū uirtutū decus & læn na: & catholicæ sanctitatis norma: pius: mitis atq; deuotus: & adeo uerecūdus: ut inde dicat Parthenias alter. est & isup poeticæ gloria facultatis: orator suauis atq; facūdus cui cū ois pateat phiæ sinus: ē illi igentū pter humanū perspicax: memoria tenax: & rerū oium put homini pōt eē noticia plena: ex quo opa eius tā psaica q metrica: quæ plura extāt: tāto splēdore refulgēt: tāta suauitate redolēt: tāto florido ornatu spectabilia sunt: & lepore sonātiū uerbor. melliflua: & sniarū succo mirabili sapida: ut cælestis ingenii artificio potius q humani fabrefacta credant. Quid multa dixerim? pfecto hominē superat: & in lōgū mortaliū uires excedit: neq; ego has laudes pdico: quasi antiquū hominē & lōgis ante sæculis defunctū cōmendē. Quinimo dū deo placet uiuētis atq; ualētis merita refero: quē morsores egregii si nō litterulis meis creditis oculata fide uidere potestis. Nec dubito: ut ex eo contingat quod utplurimū famosis uiris contingere cōsueuit; ut ait Claudianus: minuit præsentia phamā: imo audacter assero: quia huius superet præsentia famā. Tanta eni morum maiestate: tanta suauis eloquentiæ facundia: tanta etiam urbanitate: & composita senectute cōspicuus est: ut de eo qd apud Senecam moralē philosophū de Socrate legitur: dici possit: auditores scilicet eius plus ex moribus q ex uerbis traxisse doctrinæ: & ut aliquādo de celeberrimo uiro isto taceam: quæso hos dicant: nunqd tales poetæ a Platone pellant ex urbe. Et si pellunt huiusmodi referent: quos introducturos ipse sit ciues: lenones: an uispiliones: atq; gnatonicos epulones cæterosq;: seu forte furciferos: aut similes illis assument. O fœlix. O mansura diu Platonis resp. si poetas pellat: & hos ciues habeat: & morum uitæq; hominū præsides. Sed absit ot arbitror doctissimū oirū id intellexisse: qood sentiunt interpretes hi. qoinimo reor & poetas insignes: & quoscunq; alios similes eisdē: non tantū ciuitatū: seu suæ reipublicæ ciues esse. sed principes atq; magistros. Sed inquient stomachantes hi: si hos non: quos pelli iubet Plato poetas? Esset respōdendū talibus. uos ipsi perquiratis censores inepti. Sed quoniā ignorātiæ quorūcūq; cōpatiendū est. & si male sint meritii compatiendū tamen est. uti liquoribus oibus. sic & facultatibus sua fex: quæ esto abominabilis: & abiicienda: non tamen defecatus liquor efficitur uilior & æquo modo facultas. Quid enim philosophia rerum omniom magistra ueracius? hæc amurcæ loco: ot de cæteris taceam: cinicos habuit: & epicurios: qui infandis erroribus iuoluti fere eā dehonestare in nonnullis conati sunt: adeo ut

hostes uiderētur potius q̄ ministri. Sed quæso propter hos Socratem: Xenocratē: Anaxagorā: Panetium: aliosq; hoc eodē insignitos titulo abiiciendos fore dicemus. Stolidū & ignaui defectoris esset officiū: quid christiana usq̄ religione sanctius? & hæc donatistas: Macedones: Fotinos & alios habuit hæresiarchas longe fetidiori fece execrabiles: nec propter hos iuste Basiliū cæsariensem: Ioannē crisosthomū: Ambrosium mediolanensem: Leonē papā: & alios sacros ac uenerabiles uiros dicimus esse pphanos. Sic & poesis: ut de reliquis tacceā habuit suā fecem: & fuere quidā qui comici poetæ dicti sunt: quos īter & si nōnulli honesti fuerint hoīes: ut Plautus & Terētius: utplurimū turpissimis fictionibus suis splēdidam poesis gloriā īficere uisi sunt: & his iungi pōt aliquādo pelignēsis Oui. hi quidē seu mentis īnata lasciuia seu lucri cupidine & desiderio uulgaris applausus scælestis cōpositis fabulis eas minus introductis recitabāt in scænis: ex quibus lasciuientiū pectora puocabanť in scelera: & cōstanniū agitabať uirtus & oīs fere morū disciplina reddebať eneruis: & qđ pnitiosissimū erat q̄tiēcūq;: & in cæteris religio gentiliū detestanda sit populos in rā turpia sacra deduxerāt: ut erubescenda a suis etiā uidereť. Huiusmodi etiā poetas ut in præcedēnbus sæpe dictū est nō sola abhortet christiana religio: sed ipsa etiā abiecit gentilitas. Hi quippe sunt: quos urbe pellendos reor Plato iusserit. Ego autē nō urbe sed orbe tales exterminādos fore existimo. Sed hos ppter est ne Hesiodus Euripides: Statius: Claudianus: aut similes ciuitate pellēdus? Ego nō arbitror. Distinguāt igiť hi: & si nō odio laborāt indigno male meritos carpant sua linquētes in pace conspituos.

Musas infici oon posse ob defectū lasciuiēris cuiusq; īgenii. Cap. XX.

Postremo rex inclyte hi nomē poeticū blasfemantes infanda temeritate pciti: silentia sacra semotos antri gorgonei aditus: honesta penetralia uenerandæ poesis: & puellarū choros: cantusq; diuinos intrare ausi sūt: atq; dissonis turbare clamoribus: & Boetii sanctissimi atq; clarissimi uiri uerbis armati eis. s. quæ circa pricipium libri eius de cōsolatiōe leguntť: phīa loquēte atq; dicēte. Quis has scenicas meretriculas ad hūc ægrū permisit accedere: quæ dolores eius non modo ullis remediis fouerēt: uerū dulcibus insup alerēt uenenis. &c. oīa nō aliter q̄ uictores cōplere clamoribus: & ionocuas ludentiū mentes ignominiosis opprobriis cōmouere si possint. Et cū nō sentiāt qđ illa uerba uelint: Boetii solū inspiciētes corticē: pudicissimas musas nō aliter q̄ si essent cameæ mulieres: eo q; fœminini generis sint eo₂ noīa. Inhonestas: obscœnas: ueneficas atq; meretrices esse pclamāt: & eo q; diminutiuo utať Boetius illas extremæ sortis: & extremo etiā in lupanari a fece uulgi pstratas existimāt: nec hoc satis: est qnimo hic uolunt poetas etiā esse hoīes īhonestos i argumētū deducētes suū. Si musæ Boetii assertione meretriculæ sunt īhonestæ mulieres sunt: & sic hi qbus familiares sunt: ut inhonesti sint hoīes necesse est: cū amicitia seu familiaritas: nisi ex cōueniētia morū iungi aut stare nō possint: eas autē eē familiarissimas poetis cōstat. Ligdo etiam carminibus eorū testantibus: & sic ut iam dictū est: īhonesti sunt homines. Aduertis ne prudētissime rex in quē exitū tēdat illecebris horū astutia: sed qualis sit ueritate lucida confundēda est: quot igiť & quæ sint musæ: & qbus īsignitæ noībus: & qd per eas senserint illustres uiri: si bene memini supra libro. xi. operis huius mōstraui. Sed adhuc horū īpietate nō quiescente paululū laborandū est. Satis ergo arbitror ex pmonstratis assumi posse: duplicem esse poetarum speciem: quarū altera uenerabilis & laudabilis est: & piis hominibus semper grata. Altera uero obscœna atq; detestabilis: & ea est poetarum: quos dixi non urbe tantū: sed orbe pellendos: æquo modo dici potest de musis: quarum & genus unum sit species duæ dici possunt. Nā dato eisdem uitibus: eisdēq; legibus actualiter unaquæq; utatur cum uariis exactitatis uideatur exprimi fucus hic scilicet dulcis: amarus ille: nō īcongrue honestam unam arbitrari possumus: & reliquā inhonestam. harum igitur altera totis commendanda præconiis laurea incolit nemora: castallium fontem: & quæcunq; religione uenerabilia loca cognoscimus phœbi socia floribus & sertis ornata & dulcedine cantus atque uocum sonoritate spectabilis. Altera aūt ea est q̄ ab inhonestis comicis tracta scœnas atq; theatra & q̄driuia tenet & scælestibus fictionibus ob mercedē se inerti uulgo placidam exhibet nullo cōmendabili ornatu conspicua. hæc non consolatiōe uirtutū: non salubribus antidotis: nō sacris etiam remediis ægritudines languentium mitigat aut sanat. sed querelis gemitibusq; in mortē usq; amplificat ea delectatione q̄ passionibus implicitæ delectanť. ex qbus satis possunt q; ignorabant uidere poetis īfesti: Boetiū. s. dum musas meretriculas scenicas uocitabat. de theatrali musarū specie ītellexisse. q; aptissime obiectores hi uidisse potuissent si qd post pauca a philosophia dictū legiť ītellexissent. dicit enī. Sed meis eū musis curandū sanandūq; relinqre. & ut euidētius appareret quoniā de secunda musa₂ specie loqrereť persæpe i sequentibus philosophia ad curā & cōsolationē Beotii in eodem libro oblectamēta carminū & fictiones poeticas ītroducit. Ergo postq̄ illas philosophia suo īmiscet artificio: eas honestas eē existimādum est. & si hoœstæ sint & hi qbus familiares sunt ut horum uidetur uelle deductio: honesti sint homines necesse ē. & sic honestæ sunt musæ: & poetæ honesti sunt hoīes quos & quas inuicem turpi nota in uacuum labefactari conati sunt.

Alloquitur auctor regem. Cap. XXI.

Quibus potui rōnibus clementissime rex horum celantiū maledicta retudi: & ni honestari pepercissem meæ i temerariam eorū præsumptionē: & uitam moresq; suos lōge acrioribus uerbis & aculeis acutioribus iuexissem. Reor tamē eos pter dicta multa dicturos qbus oībus respōdere uoluisse i lōgū nimis ptēdereť orō: & multitudo uerbo₂ nimia psæpe cōsueuit: ne dū aīos magnis occupatos ut regii sunt. sed ēt uacuos & ociosos offendere. Et iccirco ne celsitudini tuæ tediosus sim: & ne uidear hos extra terræ termīos fugare uelle: cū ignorātiæ eo₂ potius cōpatiēdū sit q̄ i meritū exterminiū pcedendū his finē pstare mēs ē. & qđ ipi nō facerēt: ego ante huius libri finē tua cū grā fecisse uolo: posuisse. s. mentā omnē: & eo₂ ignouisse neqtiæ: & eos amicis alloq uerbis: si forsan in cōsiliū melius possim īpellere.

Poetici nominis hostes orat auctor:ut se in melius uertāt consilium. Cap. XXII

Vos igitur o prudentes uiri iā si sapitis iras ponite:& turgida sedate pectora. Satis enī īmo nimiū inter nos odiis decertatū est. uos primi ī īsontes itulistis arma: ut eos extermīaretis orbe. Ego ex aduerso pectus opposui ei ꝓ uiribus p̄stāte deo & meritis cāæ iuuātibus ne benemeriti ab īfestis pellerent hostibus. Esto si aduersum uos:ipsi in æquū descēderent campū:q̄tū p̄ualeant uestris meisq; uiribus sera pœnitētia nosceretis. Belligeratū tamē ē & eo uētū:ut cū aliq̄li offensoꝝ gloria: q̄q sudore plurimo paululū sit omnino uincendi repressa libido:& ut æquis legibus iri possit in pacē. Vadamus ergo eāq; capessemus ultro:& q̄etem laboribus demus. librata enī sunt belli p̄mia. Nā uos doctrinā ego refero aliquantulū consolationis in prædā:& sic satis loci paci relictū est. Credo sic uelitis quoniā cœpisse uos pœnitet: & iō eius fruamur bonis. q̄d ut me ex animo dicere noscaris: q primus lacessitus sum. primus seruare amicitiæ leges incipiam:& ut uos etiā faciatis: quæ amicus caritatiue pauca dicturus sum:æquo aīo atq; trāquillo percipite. Ecce honorabiles uiri q̄bus potui demōstrationibus elucidaui:q̄d sit poesis:quā uos ipsi nullam faciebatis: qui poetæ sint:quod poetaꝝ officium:q mores: etiam fabulones scælestos hoīes:suasores carminū:& mille malis īfectos clamabatis. Quid īde musæ sint designaui: quas meretriculas dicebatis:& forte arbitrabamini lupanares. quos si tanti sunt:si adeo uenerabiles:non solum non damnare debetis. sed eos colere:laudibus extollere:amare:& eo cum ut meliores efficiamini studere uolumīa. a quo ne uos retrahat:aut ætas annosior aut famosiores audisse facultates: conemini ex uobis ipsis id posse quod de se non erubuit annosus princeps & uirtutum omnium singulare decus Robertus rex Hierusalem & Siciliæ rex inclytus: qui clarus olim philosophus & medicinæ præceptor egregius atq; inter cæteros eius temporis insignis theologus cum in sexagesimūsextū usq; ætatis suæ annū puipendisset Virgiliū: illūq; cū reliq̄s more uestro. fabulosum diceret hoiem:& nullius fore p̄cii ornatu subtracto carminū:q̄cito Frā. petrarchā arcanos poematū referentē sensus audiuit:obstupefactus seipsū redarguit:& ut ego dicēte meis auribus audiui:asseruit se nunq̄ ante arbitratū adeo egregios atq; sublimes sensus:& sub tā ridiculo cortice uiri poetarū sūt fictiōes latere potuisse:ut aduertebat post demōstrationē solertis uiri abscōditos eē:suūq; mira cōpūctiōe dānabat īgeniū:& īfortuniū:q tā sero poeticū artificiū cognouisset:nec erubuit:aut senio & spe breuis in futurū uitæ detineri potuit q̄n sepositis studiis splēdētiū facultatū:ut plenū e Virgilio sēsū sumeret coepit operā dare. Sane festina mors nouū īterrupit studiū:q si pseuerare potuisset:q̄s dubitet q̄n ī maximū poetarū decus & italoꝝ cōmodū studio tali uacātiū euasisset? Quid ergo q̄d regi sapiētissimo sanctū uisum est: uos ne arripe īdignū ducetis? uix credā. non enī nos tygres:aut īmanes beluas reor: quoꝝ īgeniū uiri illarū seuitia in melius flecti nō possit. At tamē si p̄ter hāc piā credulitatē meā in pectoribus uestris ipetuosus adhuc ī īmeritos pseuerat hostilis ardor ī uestrū saltē decus quotiēs uos linguæ pruritus in uerba irritat. q̄so p sacrū phiæ pectus:cuius forsan aliquando māmillas suxistis:ne in totū poeticū nomē adeo uos dedatis p̄cipites:q̄nīmo si satis sani estis distinctione semp ubi opportuna sit utamini:ipsa quidē in cōcordiā discordātia reducit:& abstersis ignorātiæ nebulis intellectū clarificat:& recta quo uult ducit igeniū. Et hæc facitote ne īhonestis uenerabiles īplicetis poetas:ex q̄bus multos fuisse gētiliū ostēsum est. Sit satis uobis in illecebres comicos irruere:in hos itas euomere:in hos bona cæterorū pace oē uestrū uersetͬ īcendiū. Præterea & hebraicis parcite. Nō enī absq; diuinæ maiestatis īdigne lacessiri possūt:& p̄mōstratū est Hieronymo attestante quosdā ex eis sub poetico stilo sancto dictante spiritu sua cecinisse uaticinia:æquo īsup modo & xp̄iani ab iniuriis īmunes seruandi sūt. plures enī ex nostris poetæ fuere & adhuc sūt:q sub tegminibꝰ fictionū suarū xp̄ianæ religiōis deuotos sacrosq; sensus cōmēdauerae. & ut aliq̄d ex multis ostēsum sit. noster Dātes dato sermone materno:sed artificioso scriberet ī libro:quē comœdiā nūcupauit:defunctoꝝ triplicē statū iuxta sacræ theologiæ doctrinā designauit egregie. Et illustris atq; nouissimus poeta Frāciscus petrarcha in suis buccolicis sub uelamine pastoralis eloquii ueri dei: & īclytæ trinitatis laudes irasq; eius īcalcantes ignauia Petri nauiculā mira desrriptione notauit. Stant uolumina & ītelligere uolētibus sensus apparēt. Hos ultra uigēt prudentii atq; sedulii carmina sacrā sub tegmēto expromentia ueritatē. At arator nō solū xp̄ianus hō:sed romanæ ecclesiæ sacerdos & cardo:heroico carmine apostoloꝝ gesta mote cātando poetico designauit. Iuuēcus insup hispanus hō:sed æque xp̄ianus sub uelamento hoīs:bouis:leonis:& aq̄læ:xp̄i filii dei uiui redēptoris nostri actus oēs enā fingendo cōposuit. Et ne plures in mediū deducā:si ut nostris saltē parcatis:nulla uos humanitas trahit: nolite seueriores esse matre nostra ecclesia: quæ laudabili cōsideratiōe ꝓspectās nō dedignatͬ cum multis: & potissime cū Origene se hr̄e benigne. Fuere enī huic hoī tā grādes in cōponēdo uires:ut nunq̄ circa id exhaustū uideatͬ fuisse īgeniū:nec in scribendo fatigata manus: ex quo in millia uolumina uariarū materierū excessisse credatͬ. Ex q̄bus oībus more solertis uirginis:quæ īter spineta flores illesis colligit digitis:& spinarū aculeos sinit separatim uilescere: omissis minus bene creditis laudāda sūpsit: & īter suos thesauros seruari uoluit. Videte igitͬ & examīate: & æqua lāce poetarū dicta librate:& quæ minus sancte srripta sunt:sinite. quæ aūt bene dicta sūt nō dānate:q̄si existimetis euestigio clamore ī poetas sublato: Augustinos aut Hieronymos ab ignaro populo arbitrari. hi enī q̄bus æqua fuit cū sanctitate prudētia nunq̄ in poeticā:seu poeticæ artificiū facere. Verū in errores gentilitatis recitatos ab eis: quos semp etiā circūstātibus catholicæ ueritatis hostibus atq; recalcitrāribus uoce ītrepida dānauere:semp aduertētes eorū scripta tanta uerborū arte composita: tanto lepore suauia: tanto sīsarū sale condita:tanto ornatu etiam delinita:ut ab eis experi fore necesse uideatur qoicquid quis uelit latino eloquio apposuisse decoris: Et ne longiori sermone uos traham:ut ait Cicero pro Archia:hæc studia adolescentiam agunt:senectutem oblectant:secūdas res ornant:aduersis profugium ac solatium præbent: delectant domi: non impediunt foris: pernoctant nobiscum:peregrinantur:rusticantur: quasi ipsi neq; attingere: neq; sensu

nostro gustare possemus: tũ ea mirari deberemus etiã cũ in aliis uideremus. & cætera. Cũ igitur non sper
nenda:neq; abiiciẽda sed colẽda sit poesis:& inde poetæ si sapitis satis dictũ est. Si aũt obstinati perseueretis in
rabiem esto uobis cõpatiar cum aspernandi sitis: nihil ad sufficientiam scribi posset.

Genealogiæ deorũ gentiliũ liber.xiiii.desinit. Sequitur.xv.& ultimus liber:in quo auctor purgat seipsum
obiectis in se.

Prohœmium.

Vndaui serenissime Rex:qbus potui armamẽtis hinc inde nauiculã:ne æstu p
cellosi maris aut uẽtorũ aduerso ĩpetu pelleret̃ in litus:& illisa ruptis cõpagi
bus solueret̃. Et ne crepitãtibus desup nubibus in imbrẽ solutis infestũ aut cor
ruscũ fulminibus ignẽ dilueret̃. aut uerteret̃ in cinerẽ: tegmẽta supaddidi: q̃
opportuna ratus sum:necnõ & ploresis atq; rudẽtibus illã alligaui scopulis: ne
ab undis se retrahẽtibus una cũ illis rtaheret̃ in pelagus. Aduersus uero dei irã
nil mortaliũ obstacula iuuãt: & ob id suis ĩ manibus linquẽdã cẽsui. ipse:absq;
cuius suffragio nil pfecto stare potest:illã seruet misericordia sua. Nũc autẽ su
perest:ut iniecta in sangatũ nautã tela excutiã:ac si possim qualitercũq; amoue
am. Quis enĩ dubitet qn petat̃ a multis? Sane ut forte minus æquo aĩo ussus
sum:quãdoq; tulisse quæ in poesim:& poetas ĩmissa fuere sic sũma cũ patiẽtia
quæ in nautã euolauerunt:quocunq; iussu missa pferã:nec huius patientiæ rõ
longe abest. Indigne qppe meo iudicio pulchra poesis:& elegãtes hac in faculta
te uiri lacessiti fuere. nescio utrũ supborũ an ignorantiũ potius maledictis dixerim. Nauta autẽ nõ sit. nã si p
uiribus conatus sit arte nautica per maris uertiginosos anfractus:& confragosa scopulis freta cymbã in tutũ
deducere:ne iuste redargui possit. Scio tamẽ qa multarũ rerũ ignarus sit:& ideo ex multis eo minus aduertẽ
te cõmissis forsan merito redargui potest. Agã igitur qd' potero iuuãte deo ne oĩno temerarie uideat̃ egisse
quod fecerit: ipse me eripiat de faucibus malignãtiũ. q ex camino ignis ardẽtis eripuit illæsos israelitas pue
ros sperãtes in se:& in finẽ laboris extremi me deducat in sui sanctissimi noĩs gloriam & honorem.

Minus opportuna preciosa fore nõnunq̃. Cap. I.

Circũspiciẽt scio collosseũ hunc:undiq; iam dicti:seu alii ĩtentis oculis carptores egregii: eoq; cõspe
cto ariolor dicturi sint pia forsan intẽtione. Durũ enĩ hoĩ est hominũ mẽtes cognoscere: tã grãde
opus minime opportunũ eẽ:& ideo in p̃cio nõ futurũ. hi qdẽ his paucis uerbis fere opus oẽ cõcu
tient:cũ a quadã nõ satis expssa ueritate uidcat̃ obiectio:nõ solũ colorari:sed etiã approbari. Quis
enĩ nõ dicat ĩruitu primo:nõ dicã nõ opportunas:sed etiã supfluas fore poetarũ fabulas:ex qbus hoc opus oẽ
cõsistit? Verũ aliter ego sentiẽdũ reor. fateor eni fabulis hoc opus cõsistere sic:si cõcessero illud minus oppor
tunũ. multa etiã nõ opportuna:& hæc ĩter opus hoc p̃ciosissimã fore mõstrabo. & ĩde hoc opus quoniã utile
tam reip. q̃ priuatæ sit:ostẽdã ĩter opportuna etiã numerãdũ. In p̃cio igit̃ & maximo esse multa minime op
portuna:& artificio hominũ adinuẽta: & naturæ ope facta mõstrant̃. Exqrimus eni lapicidas: cæmẽtarios:
dolatores:& architectos:ĩsignes uolẽtes domos cõstituere:quas rudis uillicus ex luto & palustribus calamis
opportunas erigeret: Tẽpla:capitolia: palatia regũ populoꝝ atq; principũ maximis sũptibus cõstructa:pictu
ra supflua decoramus: aureis cælatisq; uasis utimur:cũ opportunitati possint deseruire fictilia. Sic coronis
purpureis uestibus & armillis aureis delectamur:cũ laniciũ simplex cuiuscũq; pecoris sufficiat opportunita
ti:& sic artes & ornamẽta:quæ minime opportuna sunt in preciũ deuenere. Sed qa hæc ambitione hominũ
qs posset p̃ciosa dicere:uideamus nunqd naturã rerũ discretissimã etiã circa supflua ambitiosã uelimus dice
re. Et quæso ad qd capitis capillitiũ opportunũ sit? nemo dicet: illud tamẽ multi firmãt adeo p̃ciosum fore:
ut si absq; eo Venus ĩcedat suis enã comitata gratiis Marti placere nõ possit:eũq; tanti estimatũ a Cæsare di
ctatore:ut ad contegendũ caluitiũ perpetuã laureã a senatoribus ĩpetrarit. Ad qd hoĩum barba:qua siqs æta
te prouectus careat:non absq; rubore hoĩbus imisc̃etur aliis. Ad qd cornua ceruo. Ad quid pictæ uolucribus
pennæ cõcessæ sunt:ob ornamentũ non ob aliud responderi põt:& sic ne p plura discurrã:quod alias nõ erat
in p̃cio ornamẽti cã efficit̃ preciosum. & sic ornamẽti cã quid efficit̃ preciosum:hoc profecto opus erit in pre
cio. Quid enĩ pulchrius in collocutionibus hoĩum q̃ nonnunq̃ ĩmiscuisse fabellas sententiis? qd decentius q̃
fructuosos fabellarum sensus eidẽ applicuisse colloqis? & hoc opus unũquodq; præstabit abunde. hæc insu
per ponderosis & accuratis orationibus:plurimũ afferre decoris satis apparet cũ passim mixta scriptis Cice.
Hierony. & alioꝝ prudentiũ uiroꝝ illa legamus. Poterat ergo sufficere ostẽdisse hoc opus p̃ciosum ornamẽ
ti cã. sed huic superadditur utilitas quæ ex hoc consequtur tã publica q̃ priuata: ex q̃ p̃cium maius efficit̃. Exi
stimabant enĩ nonnulli poetas peritos hoĩes simplices tãtũ cõposuisse fabellas:& per cõsequens non solũ non
utiles sed illos arbitrabant̃ dãnosos & discurrentes legendo nullũ ex fabulis emolumentũ sumebãt. hoc aũt
opus dum fictionibus uelamentũ amouet:& eruditos fuisse uiros poetas ostendit:& legentibus facit fabulas
cũ delectatõe fructuosas. & si q falsa opĩone perisse uidebant̃ poetæ reip. ĩsignes & q̃si rediuiui redduntur &
priuatim quæ ĩcognita abiiciebat̃ utilitas per hoc patefacta colligit̃:& altiores sensus & ĩgenia legentiũ exci
tantur. Præterea spero sic uolente deo:uti hactenus fuere consurgent q ad poeticam mentes erigent:qbus nõ
modicũ: dum ueterũ monimẽta perlegerint: cõmodi per hoc opus p̃stabitur:ex quo fiet saltẽ fabulis precio
sum. Sed qd multa dicã? Si cessent quæ dicta sunt oĩa: dũmodo princeps optime: cuius iussu: laborẽ sumpsi
tuo per hoc opus desiderio satisfactũ sit:illud p̃ciosissimũ duco. Esto laudabile sit placuisse pluribus:sic si tuæ
celsitudini minime gratũ sit etiã si placimꝰ atq; acceptabile cæteris ueniat:parui apud me momẽti fiet. Tuũ
igitur est istud preciosum facere aũt si libet abiicere.

Perseuerarē sæpe diutius quæ minus duratura uidentur. Cap. II.

EAdē forte pietate loquent̄ & alii dicēt: postq̄ rimosum opus uiderint nec bene cōpactū nec diu
mansuꝶ ruinā præmonstrātibus satiscentibus rimis. Ego his præmonitoribus libēs ago gratias.
excutiunt.n.ab oculis meis somnū meꝗ solertē faciunt: ut opportunitati pstē subsidiū. Veꝶ quo
niā ante cœptū opus sit euasuꝶ illud ratus sum si satis memor es rex inclyte. Istud idē circa princi/
pium testatur his quibus potui tōnibus ostendēs cur strambū mutilū cicatricibus plurimū existi
matem illud futurū & ut satis apparet: & isti aiunt: mea me nō fefellit pmeditatio. Et ideo circa defectū hunc
fure excusandus uenio. Sane qbus adminiculis potui illud in robur deduxi nec postq̄ deductū ē īexcogitatas
aut nouas cōtraxit rimas. ueteres aūt & puisse q ariolant̄ isti arbitror adeo repēte nō facier. Nā si more mor/
taliū p cōiecturas de futuris puidere uelimus in longū pseuerabit hoc opus. Vidimus.n.sæpe ī saxo firmatas
arces in ruinā ire citius q̄ ī palustri luto piscatoria situara domus. Hi aūt q sibi nō satis firma ædificia norāt ui
gilātes īspiciūt sæpe: & sic si exigat opportunitas restaurāt fundamēta: resarciūt parietes tecta tignis: & solaria
uariis adiumētis suffarciūt. & sic q̄ ilico casura uidebant̄: nōnūq̄ recta deducunt̄ ī sæculū. Secus q fortia se pos
sidere existimāt. nā dū secura qete tenent̄ & ecce lapis unus grādi pōdere pssus attritus crepirat: & oē secū at/
trahit ædificiū ī ruinā. Sūt & alii cāus palatia ābit īuidia: & odia excidiū parāt. pua domus paucis & possessori
cognita q̄diu deo gratū ē pseuerat. Quis arbittari potuisset iliōnē recentē adhuc priāi ciuitatē: tot refertā uiri
bus diuis splēdidā regni totius asiæ arcē toti minātē græciæ lapsurā. citius paupis aglai sofidii gurgustiolo.
Sic & robustos uidimus iuuenes uiuaci atq pclara ualitudīe decoros pua īteruenīete febricula seu accidente
alio ī repēnnā fere pcipitari mortē: ubi nōnūq̄ īualidi senes ī lōgiorē ēt q̄ uelit euasere uitā. Sed qd refert p exē
pla discurrere: quoꝶ abūdātissima uita mortalis ē? dicāt isti qd uolūt & ego qd cupio arbitror. hoc tamē scio
certissimū. Nisi domius custodierit ciuitatē frustra uigilat q custodit eā. Ipsius ē seruare atq cōterere. ipius soli
us ē q̄tū mūdana oīa in lōgū duratura sint: seu q̄cito casura scire. prudētū in eo spes oīs est. ipe uideat. Ego qdē
quia rimosum opus meū cognoui: eidē humilitatē imperaui: sciens qa deus humilibus dat gratiā. Sed quid
ego de lōgitudine æui huius uerba facio: cū mihi permaximū sit: si adeo rimosum: adeo mutilū: adeo cauer/
nosum: uti illud cōposuisse potui: ad tuas usq manus mi rex puenire queat: ut nō dicam uigilantiā: sed obe/
dientiam meam cognoscas. Satis mihi hoc opus erit: si tandem ulterius perseuerer diuinæ bonitati & fortu/
næ regiæ īputandū existimo.

Nequisse membra huius aptius collocari. Cap. III.

SVperueniēt quidā: Ariolor: & inspectis: quæ alii īspexere. dicent optabilius fore prudenti hanc cō/
cidere molē q̄ consistere diu: cū casus defectus eius sublaturus sit: quos pseueratio demōstrabit: &
hūc potissime qd latū pectus ex craneo: ex pectore tibyæ formatæ sint: & pedes in uerticē reuolu/
ti. O sentētia Socratis fœlices medici: quorū terra tegunt̄ errores. Cū scriptorū sæpissime etiā be/
nedicta: quoniā in ppatulo sint caninis lacerantur dentibus: at saltem infestentur latratibus: quod sūmo ex/
quisitū atq compositū labore est: & illustriū uirorū auctoritate ubi possibile fuit formatū: prætereuntiū uer
bis fere deiectū est. Sed quid? patienda sunt omnia ut cōculcet̄ humilitate pteruia. His tamē sic aientibus qd
responsurus sim nihil habeo præter q nouerim de principio genealogiæ huius multos multimode opina/
tos: qd nec circa primi huius uoluminis libri initiū omissum est: atq ostēsum: quoniā uetustissimum sum/
pserim: ut de cæteris aliqualis haberetur mentio: & huic uetustissimo capiti prout cōperisse potui successiue
pectus & reliqua mēbra applicui. Si aliæ ueriores sint: aut potiorē ostendētes ordinē: q nō nego fore possibi/
le. & si multū uigilauerim plura & alia reuoluendo uolumina nō uidisse fateor: nec noui quo ordine mēbra
tam ingētis corporis possent aptius collocari: & pducāt ipsi in mediū qd nouerūt: ut eis uisis si iure q̄ scripsi
dānanda sunt: suis fides adhibeat̄ integra. nā dixisse me tantū ex craneo cōfecisse pectus: & nil aliud ostēdisse:
est potius inique detrahere q̄ laudabiliter redarguere aut utiliter emendare.

Nō appositū est quod minime cōpertū est. Cap. IIII.

PRæter cōpositiōis idecētiā pauloante redargutā multa eē omissa: q̄ apponi debuissent: hi forsan su
peraddēt. uel alii. hoc ego si uelim negare nō possū: cū meminerim saltē de spectātibus ad supficiē
fabulosam ob librꝶ defectū. Circa huius opis principiū scripsisse multos ex ple deoꝶ defuturos
hoīes. Et si tamē libri repiri dicant̄: qs mortaliū tā audax erit: ut prūpēs dicat uidisse se oēs atq le
gisse. ego aūt nō uiderim etiā quos alii uidisse potuere absq frontis rubore cōfiteor: multos omissos fore: &
nōnullos forsan ob labilis memoriæ culpā. nō enim sufficit uisis: & icciteo īdulgeāt q̄so memores: & q igno
rātia siue obliuione factū est: nolint æquiparare malitiæ. Adest & res alia in quā forsan possunt obloqui uiri
sublimes. s. circa explicationes sensuū fabularū exhibitas. Absit ut his ego uelim obsistere. possibile qdē reor
tū nunq̄ de me ausus sim tā magna psumere: quoniā me minus ad hæc ualere ratus sim: & qs ex imperfecto
hoīe pfectū exqret opus? Solius ē dei pfectū opus cōponere: quoniā & ipse pfectus ē. Siqd tamē temerariꝰ egi
circa hoc tuo iussu rex optīe īpulsus egi. Et ob id si circa hāc partē minus bene egerī: īponat̄ onus celsitudini
tuæ. Ast ego hos prudētiores depcor p uenerabile ac sanctū phiæ nomē qd colāt existio uti q̄dā sapiētioꝶ au
ctoritate. Dētes in minus bene cōmissum infigunt: ita pia humanitate etiā medeant̄. nō enim insuetū est: ut
nedū eruditos homines uidere: quod indoctus nō uiderat: si aliquando indoctos uidisse qd minime uiderāt
eruditi. homo enī sum ego: & hominē peccasse: nec nouū est: nec mirabile. Ait enī Flaccus: Quandoq bonus
dormitat Homerus: Centū præterea argo fuere oculi bini & bini uicissim dormiētes: uigilantibus reliquis:
& tamē qn somnū aliquādo ire pmitteret omnes causse non potuit: si ergo mihi cum tantum duo sint: &
hi quandoq a sopore tacito uinciantur: mirabile non est. Exprimant igitur quæso qd a me permissum est:
& fabulaꝶ enucleatōes suppleant: aut si minus debite qd expositū sit imutent: & in melius qd minus decēti

opinione firmatũ est reformãtes emendent. Ego quidem & si nõ plene: uerũ tamẽ atq; sancte scribere ratus
sum: qđ si minime factũ est: nõ adeo obstinate pertinax sum: qn meũ humiliter fatear crimẽ: & grato animo
emendationem suscipiam tanq̃ homo qui & si iam totis pedibus in senium tendam doceri nõ uereor: im/
mo cupio & perscrutor: hoc enim si fecerint perfectius inceder opus: & ego doctior factus magis eorum libe
ralitate laudandus efficiar.

Nullas fabulas aut historias: nisi ex cõmẽtariis ueterũ sumptas inesse. Cap. V.

INsurgent hos p̃ter & alii: & q̃si queruli clamabũt: quoniã inauditas fabulas & historias: ut textus
grauiores: & ĩplicatiores facerẽ miscuerim. Fateor nõ nouas fabulas aut historias ĩmiscuisse uete/
ribus: sed forsan a multis ex latinis his inauditas sæculis: ex q̃bus nullas nisi ex cõmentariis ueterũ
sumptas apposui: nec ut grauiores: aut ĩplicatiores textus excuderẽ: sed sic opportunitate exigen/
te factũ est. discolorũ quippe & male secũ conuenientiũ conquestio talis est. Nil enĩ æquo animo
pati possunt. si textus faciles scripseris: & laxa q̃dã claritate patẽtes: pedestrẽ dicũt stilũ & puerile pedagogon:
redolentẽ: & fastidientes abiiciunt: si paulũ acriorẽ dictaueris primo ĩgressu fatigati: cũ nõ obuius sensus eue
stigio tendit ingenio: scribentem accusant: scabrosũq; dicunt: etiã si facili sit artificio delinitus: & indignantes
negligũt. Ego quippe nulla ꝓpter lesione circũuolutum scripsisse mereor. nc uideo etiã si ex composito fecis/
sem: qđ intertextæ fabulæ q̃tũcunq; ab eis inauditæ possint difficultatis aut obscuritatis afferre. Reor tamen
hos astu quodã tacito fabulas uelle: & historias sibi ĩcognitas dãnare tanq̃ nõ ueras sub p̃textu textus impli
ti. Iam dictũ est ex cõmẽtariis ueterũ sumptæ sunt omnes: ut referentiũ auctorũ noĩa testant̃ apposita: quas si
forsan nõ uiderint: quasi nil uerũ esse possit: nisi qđ legerint reprobãdas existimare nõ debẽt. Certissimũ ego
habeo eos multa uidisse: quæ mihi penitus ĩcognita sunt. Sic & ego legisse potui: quæ nõdũ ad eorũ deuene/
re noticiã. Nemo solus præter deũ cognitionẽ omniũ rerũ habere potuit uñq̃. Eo igitur animo a me compta
legant: quo uolent alios legisse sua: & forsan si aliquãtũ acer uideatur contextus: cogant in uires ingenium: &
sentientes aduertent perlucidum esse: qđ arbitrabantur obscurum.

Insignes uiros esse: quos ex nouis inducit in testes. Cap. VI.

NOtũ puto quippe hæc etiã erit querela q; in testes scriptorꝶ ĩauditos ueteres & nouos ĩcognitos au
ctores ĩduxerim: q̃bus utrũ p̃stãda fides sit ĩcertũ ẽ. habet æq̃dẽ q̃rimonia hæc aliq̃d grauitatis. Nã
q̃tũcunq; noui fuerint: qui nunc ex auctoribus ueteres sunt: uidet̃ qđ per multa sæcula perseuera/
tum est a longitudine tẽporis approbarũ sit: & inde plurimũ auctoritatis sumpsisse: qđ utrum de
omnibus nouis quãtũcunq; bene sint meriti arbitrari debeat apud multos uidet̃ in pẽdulo. Ego
autẽ huius sentẽtiæ sum: nunq̃ in æuum duraturos hos: quos nouitas approbata nõ sit: cũ ab eorꝶ nouitate
necesse sit exordiũ approbationis sumẽdũ: & sic ego eos: quos nouos ĩuocorũ uiuos nouerim aut noscã me/
ritis eorũ agentibus egregios esse uiros atq; ꝓbandos ausus sum in testimoniũ euocare. hoc enĩ mihi cõstat
ex oibus eos fere per omne uitæ tẽpus studiis uacasse sacris: eos inter insignes: sciẽtia & moribus semper uer/
satos hoĩes: eos uita laudabiles: nec ulla turpi nota signatos: eorꝶ scripta aut dicta a prudẽtioribus etiã esse ap/
probata. Credo his agẽtibus æquiparãda sit eorꝶ nouitas uetustati. Verũ ne q̃s arbitret̃ me minus graues p/
duxisse uiros: eosq; uelim mea auctoritate ꝓbabiles facere. Libet de nouissimis aliqua sigillatim scribere: ut
& aliorũ iudicio: si satis bene dixerim appositũ sit. Induxi sæpe generosum atq; uenerabilẽ senem Andalo de
nigro ianuensem olim in moribus astrorũ doctorẽ meũ: cuius quanta fuerit circũspectio: quãta morũ graui
tas: quãta syderum noticia: nosti tu rex optime: tibi enĩ: ut aiebat ipse: cum adhuc esses romæ cõformitatis
studiorꝶ familiarissimus fuit: & ut ipse uidisse potuisti: nõ solũ regulis ueterũ: ut plurimũ facimus astrorum
motus agnouit: sed cũ uniuersum fere peragrasset orbẽ: sub quocũq; climate: sub quocunq; orizonte expẽta
discursuũ certior factus uisu didicit: qđ nos discimus auditu: & ob id: & si in omnibus illi fidẽ præstandam
crediderim. Circa ea tamẽ quæ ad astra spectare uident̃ nõ aliter q̃ Ciceroni circa oratoriã: aut Maroni circa
poeticam exhibendã cẽseo: huius insup plura stãt opuscula astrorꝶ cæliq; motus ostẽdentia: quæ quantũ sibi
circa talia præminẽtiæ fuerit ostẽdũt. Vti senẽ hunc: sic & Dantẽ aligeri florẽtinũ poetã cõspicuũ: tanq̃ præci/
puũ aliquãdo ĩuoco uirꝶ: meret̃ q̃dẽ. Fuit. n. ĩter ciues suos egregia nobilitate uerẽdus: & quãtuncũq; tenues
essent illi substantiæ: & a cura familiari: & postremo a longo exilio angeret̃: semp tamẽ physicis atq; theolo/
gicis doctrinis imbutus uacauit studiis: & adhuc Iulia fatetur Parisius: in eadẽ sæpissime aduersus quoscũq;
circa quanruncunq; facultatẽ uolentes responsionibus aut positionibus suis obiicere disputãs ĩtrauit gymnasiũ.
Fuit & hic circa poeticã eruditissimus nec q̃cq̃ illi laureã abstulit præter exiliũ. Sic enĩ formauerat anĩo nunq̃
nisi in patria illã sumere: qđ minime illi p̃missum est. Sed q̃d plura? Qualis fuerit ĩclytũ eius testat̃ opus: qđ
sub titulo comœdiæ Rhitmis florẽtino idiomate mirabili artificio scripsit: in quo ꝓfecto se non mithicũ sed
catholicũ atq; diuinũ potius ostẽdit eẽ theologũ: & cũ fere iã toto notus sit orbi nescio utrum ad celsitudinẽ
tuã sui nois fama p̃uenerit. Memini ĩsuper esto rato Franciscũ de barbarino traxisse in testẽ hoiem q̃dem ho
nestate morꝶ & spectabili uita laudabilẽ. Qui & si sacros canones longe magis q̃ poeticã nouerit: nonnulla ta/
men opuscula Rhitmis uulgari idiomate spendidis ĩgenii sui nobilitatem testãtia edidit: quæ stant & apud
italos in precio sunt. Hic ĩtegerrimæ fidei fuit & reuerẽtia dignus: quẽ cũ ĩter uenerabiles nõ dedignet̃ florẽ/
tia ciues optimũ semp & in oibus fide dignũ habui testẽ: & ĩter quoscũq; egregios uiros nũerãdũ. Traho p̃te
rea aliquãdo Barlaã Basiliũ Cæsariẽsis monachũ: calabrũ hoiem olĩ corpore pusillũ p̃grãdẽ tamẽ scia: & græ/
cis adeo eruditũ ut ĩpatorꝶ & p̃cipũ græcorꝶ atq; doctorꝶ hoĩum priuilegia hẽret testãtia: ne dũ his t̃pibus
apđ græcos eẽ. sed nec a multis sæculis citra fuisse uirꝶ tã ĩsigni tãq; grãdi scia p̃ditũ: nõne ergo huic & potissi/
me ĩ rebus ad græcos spectãtibus ego credã? Nõ. n. opus suũ aliq̃d uidi: esto cõposuerit nõnulla audiuerĩ: hũi

tamen ex suis scripta quædam in nullum reducta librum nec aliquo insignita titulo: quæ &si illum non sa/
tis ĩ latinis litteris instructũ ostenderẽt:eũ tamẽ multa uidisse atq; perspicacissime sensisse mõstrabant.æquo
modo & Paulũ perusinũ grauissimum uiꝝ cæteris imisceo: qui & ætate ꝓuectus:& multarum reꝝ non tia
doctus fuit:diu magister & custos bibliothecæ Roberti Hierusalẽ:& Siciliæ regis inclyti. Et si usquã curio/
sissimus fuit homo ĩ ꝑquirẽdis iussu etiã sui prĩcipis peregrinis undecunq; libris hystoriis & poeticis opibus:
iste fuit.Et obid singulari amicitia Barlaæ iunctus:quæ a latinis habere nõ poterat:eo medio innumera ex/
hausit a græcis.Hic ingentẽ scripsit librũ:quẽ collectionũ titulauerat:in quo iter cætera quæ multa erãt & ad
uaria spectãtia:quicqd de diis gentilium non solum apud latinos.sed etiã apud græcos inueniri põr adiutorio
Barlaæ arbitror collegisse.Nec dixisse uerebor ego iuuenculus adhuc longe anteq̃ tu in hoc opus aĩum meũ
traheres ex illo multa auidus potius q̃ intelligens sumpsi:& potissime ea quæ sub nomine Theodonti appo/
sita sunt.Quẽ librũ maximo huius operis incõmodo Biellæ ĩpudicæ cõiugis crimine eo defuncto cum plu/
ribus aliis ex libris eiusdem depditum cõperi. Puto igit̃ eo tẽpore:quo mihi primo cognitus est:neminẽ illi
in talibus æquiparãdum fuisse.Post hos & Leontium pylatum thessalonicẽsem uiꝝ: & ut ipse asserit:prædi/
cti Barlaæ auditorẽ persæpe deduco:q quidem aspectu horridus homo ẽ:turpi facie:barba ꝓlixa: & capillitio
nigro:& meditatione occupatus assidua:moribus incultus:nec sans urbanus homo:uerum uti experiẽtia no
tum fecit litterarum græcarum doctissimus:& quodãmodo græcarum historiarum atq; fabularum arciuũ
inexhaustum esto latinarũ non sans adhuc istructus sit:huius ego nullum uidi opus sane quicquid ex eo re/
cito ab eo uiua uoce referente percepi.Nam eum legentẽ homerum:& mecũ singulari amicitia cõuersantem
fere tribus annis audiui:nec ĩfinitis ab eo recitatis uergente etiã alia cura animũ:acrior suffecisset memoria ni
cedulis cõmendassem.Similiter & paulũ geometrã conciuẽ meum:quẽ tibi rex inclyte fama notissimũ scio
ad hæc assumendũ aliquando ratus sum:eo ꝙ nouerim nulli usquã alteri tẽpestate hac:adeo sinũ arismetricã
geometriã & astrologiã aperuisse omnẽ uti huic aperuere:i tantum ut nil arbitrer apud illas illi fuisse ĩcogni
tum:& qđ mirabile dictu etiã & uisu longe magis quicquid de sideribus aut cælo loquit̃.Cõfestim ꝓpriis ma/
nibus instrumentis in hoc confectis oculata fide demõstrat spectare uolẽtibus:nec ẽ hic tãtum patriæ aut ita
lis notus. Longe quidẽ studioꝝ suoꝝ Parisius fama clarior ẽ:q̃ apud suos sit: sic & apud Britãnos Hispãosq;
& aphros:quos penes hæc in precio studia sunt.Siquidem fœlix homo erat iste si animo erat ardentior: aut
liberaliori sæculo natus. Quid tandẽ?& Franciscũ petrarchã Florentinũ uenerãdissimũ ꝑceptorem : patrẽ &
dominũ meũ:nuper Romæ ex senatusconsulto approbante Roberto Hierusalem & Siciliæ rege inclyto ab
ipsis senatoribus laurea insignitũ inter ueteres uiros illustres numerandũ: potius q̃ inter modernos induco.
Quẽ non dicã:itali omnes:quoꝝ singulare ac penne decus ẽ:sed & gallia ois atq; germania & remotissimus
orbis angulus Anglia græciq; plures nouere poetã præcipuũ:nec dubito qn usq; Cyprũ & ad aures usq; tuæ
sublimitatis nomen eius inclita fama detulerit.Huius enim iam multa patent opera & metrica & ꝓsaica me
moratu dignissima : certũ de cælesti eius ingenio testimonium hinc ĩde ferentia.Stat.n.exitũ cupiens adhuc
sub conclaui clausa:diuina Aphrica heroico carmine scripta : primi Aphricani narrans magnalia:Stat Buco/
licũ carmen iam ubiq; sua celebritate cognitũ.Stat & liber epistolaꝝ ad amicos metrico scriptaꝝ stilo. Stant
præterea ingentia duo epistolaꝝ prosaicaꝝ uolumina tanta sententiaꝝ:tanta reꝝ gestaꝝ copia:tanto ornatu
artificio splendentiũ:ut ĩ nullo Ciceronianis postponendas eas censeat lector æquus. Stãt in medicum inue/
ctiuæ:Stat solitariæ uitæ liber. Et qui paucis post diebus in lucẽ nouissimus uẽturus est de remediis ad utrã/
q; fortunã.Sunt præterea in officina plures:quos cito eo uiuente fabrefactos legemus in publico. Quis ergo
hunc ĩ testem renuat? Quis dictis eius fidẽ præstare deneget?O nisi pauloãte tenui calamo scripsissem quot
& quas eius possem superaddere laudes:quibus dictorum ab eo fides amplior deueniret. Sed ad præsens di/
cta sufficiãt.Hæc igitur quæ de nouis dicerem habui: uerum ne de incognitis antiquis ab his uideatur omis/
sum pauca dicenda supersunt.Dicent igitur hi me inauditos a se inducere auctores. quasi qa eoꝝ nomina nõ
audiuerint:non illis integra præstanda sit fides:insipientis eqdẽ ẽ credere:nil præter quod uiderit fide dignũ
quasi lectis fidem legendo iniunxerit ipse.Fateor me auctorum plurimum: quorum forsan nomina nõnul/
lis modernorum peregrĩa sunt:dicta & fabulas recitasse:eo ꝙ ut iam dictum est antiqtate uideantur appro/
bata:& hos omnes:qot uidi qot legi aut a recentioribus allegatos comperi : quos si hi queruli non uiderunt
aut eorum nõ audiuere noĩa:nõ auctoꝝ sed desidiæ eoꝝ crimen est:& ideo sibi ĩpotare.non de me conqueri
debent:non.n.possunt uolumina e Bibliothecis ĩ manus euolare torpentium:nec q uiderunt debent nomi/
na uisoꝝ hostiatim deferre. legant:perscrutentur & ĩuenient quod nõ norunt:& peregrinis efficient dome/
stici:& comperient eos sic auctoritate ualere:uti arbitrãtur ualeant quos legerunt.hæc igitur habeo quæ de
auctoribus:tam nouis q̃ ueteribus a me productis dicenda reor:quorum si me ad ĩducendũ non prouocarẽt
merita:ad id opportunitas cogeret.Habẽt.n.ciuiles & canonicæ leges præter textus multiplices hoium neg
tia semper auctos apparatus suos a multis hactenus doctoribus editos.habent philosophoꝝ uolumina dili/
gẽtissime cõmẽta cõposita.habẽt & mediciales libri plurimoꝝ scripta omne dubiũ enodãtia. sic & sacræ lr̃æ
multos habent ĩterpretes.habent necnon & facultates & artes reliquæ glosatores proprios.ad quos si oppor
tunũ sit isolẽs hẽt ubi recurrat:& quos uelit ex multis eligat. Sola poesis quontã ꝑpaucoꝝ semꝑ domestica
fuit:nec aliqd afferre lucri auaris uisa sit:nõ solũ ꝑ sæcula multa neglecta atq; deiecta. Sed ẽt uariis lacerata ꝑ/
secutõibus his caret subsidiis.quã ob cãm fatri huc illuc ad quẽcũq; possumus absq; tã celebri selectõe recur/
ramus necesse ẽ:& si nõ multũ a quocũq; saltẽ qđ modicũ possumus excerpamus qđ a me factũ ꝑsæpe ĩtelli/
gẽti satis appet:cũ nõnũq; nõ tãtũ ad nouos auctores diuerterĩ:sed ad glosulas ẽt auctoris carẽtes noie recur/
sũ hũeri.Et iccirco q̃rulĩ sic opportũitate uolẽte nõ solũ inauditis ueteribus sed & nouis ẽt auctoribꝰ acqescãt.

Carmina nonnullis agentibus causis huic immixta sunt operi. Cap. VII.

Seu hos seu alios dicturos non dubito quoniã ostentationis gratia græca carmina operi meo immiscuerim. quod satis aduerto non ex caritatis fomite emissum: quinimo uredine liuoris impu impellente ex adusti cordis ītrinseco hæc emittatᷣ obiectio. impie factū ē. ast ego profecto nō cōmouebor opitulāte deo. Sed more solito humili gradu ī responsum ibo. dico igitᷣ si nesciunt tarpētes īmeritū insipidum ē ex riuulis quærere quod possis ex fonte percipere. Erant homeri libri mihi: & adhuc sunt: ex qbus multa operi nostro accōmoda sumpta sunt. Et ex his satis percipi potest plurima a priscis assumpta: a quibus tanq̃ a riuulis non ē dubiū sumere potuissem: & sumpsi sæpissime. uerū uisum est aliquando satius ex fonte sumere q̃ ex riuo: nec semel tantū contigit: non ī riuo repperi qđ abundantissimū erat in fonte. Et sic aliquādo in hoc: hīc delectatio: inde necessitas īpulere: delectant insuper scriptores nōnunq̃ aliqua scriptis inserere quæ habeāt aliquo modo lectorē sistere: ac ī oblectationē seu quietē deducere. ne perseueratione nimia uniformitate lectionis tractus ī tedium a lectura desistat: quod īmixta carmina aliquando forsan fecisse poterunt. Insuper quod ī propria forma positū ē: habet uires testimōii pleniores: si forsan obiurgator īsistat: si sic ergo qui scripto a me carmini fidē non præbeat: adinuenta Iliade uel Odyssea poterit uidisse: nunqd uera aut falsa descripserim: & si uera plenior erit testimonii certitudo. Nec insuper ego solus sum: q miscuerim græca latinis: uetus cōsuetudo est: uoluant si libet uolumina Ciceronis: uideant scripta Macrobii: ītueanᷣ Apulei libros: & ne plures afferā maximi Ausonii opuscula legāt. hos sæpissime uersus græcos latinis litteris īserētes inuenięt. Hoꝝ ego uestigia ī hoc secutus sum. Reor dicēt illico: si dudum laudabile fuit hodie friuolū esse laborē. Nā cum nemo sit q græcas litteras norit est consuetudo uetus abolita. Ast ego in hoc latinitati cōparior: quæ si omnino græca abiecit studia: ut ēt nō noscamus caracteres lr̄arum. nā & si sibi suis sufficiat litteris: & in eas omnis occiduus uersus sit orbis: sociatæ græcis lucidiores proculdubio apparerent: nec præterea omnia secū a græcia ueteres traxere latini. multa supersunt: & profecto nobis incognita qbus possemus scientes effici meliores. Sed de hoc alias. hi demum nō prospectant: ad quem hoc opus ego dirigam: cui laborē impendā. uidissent qppe: quoniā eruditissimo regi: & cui tam græcaꝝ q̃ latinaꝝ litteratū: si uera fert fama: notitia ē. & quē penes cōtinue docti hoies græci sint: quibus græca carmina ut is ignaris nō uidebūtur superflua. Sed qd multa? getamus paululū obiurgatoribus morem: ostentatōis causā græca carmi a scripsi: qd inde quæso mordendus sum? cui enim iniuriam facio si iure utar meo? Si nesciunt meum est hoc decus mea ē gloria. s. inter etruscos græcis uti carminibus. Nonne ego fui qui Leontium pylatum a Venetis occiduam babylonē quærentem a longa peregrinatione meis flexi consiliis ī patria tenui? Qui illū ī propriā domum suscepi: & diu hospitē habui: & maximo labore meo curaui ut īter doctores florētini studii susciperetur: ei ex publico mercede apposita. Fui equidem ipe insuper: qui primus meis sumptibus Homeri libros & alios quosdā græcos ī hetruriam reuocaui ex qua multis ante sæculis abierant non redituri. Nec in hetruriā tantū: sed in patriā deduxi. Ipe ego fui q primus ex latinis a Leontio pylato ī priuato Iliadē audiui. Ipse insuper fui q ut legerentᷣ publice libri Homeri operatus sum: & esto nō satis plene perceperim: percepi tamen quantum potui: nec dubiū si pmansisset homo ille uagus diutius penes nos: qn plenius pcepissem. Sed quantulūcūq; ex multis didicerim: nōnullos tamē præceptoris demonstratōe crebra ītegre ītellexi eosq; prout opportunū uisum est: huic operi miscui. Quid hoc mali ē? fabulas græcoꝝ scripsisse: quarum hic liber plenissimus est a noīe ostentatōis causa factū dicitur paucos inseruisse uersiculos: græcis litteris scriptos lacessitur. Potuit Marius arpinas supatis aphris: cymbris: & theutonicis more liberi patris cantolo in poculum uti. Sic & C. Duelius q pœnos primus nauali certamine supauit: a cœna domū repetens semp lumine funalis cærei usus: & hæc quātūcūq; præter romanæ urbis morē essent æquo animo tulere romani. Mihi autē irascunᷣ nōnulli si præter nostro æuo solitū latinis græca carmīa misceo: & ex labore meo paululū gloriæ sumo. Rebar æquidē latinitati aliqd decoris afferre: ubi ī me liuoris nebulā excitasse uideo. Doleo qppe: sed qd arbitror doctos. Nā ista dicturos de reliqs & si curādum sit: tolerari tamē patientia pōt. Postremo tamē precor omnes ut placido ferāt aīo: memores Valerio teste: qa nulla ē tā humilis uita q̃ dulcedīe gloriæ nō tanganᷣ.

Gentiles poetas mithicos esse theologos. Cap. VIII.

Quidā forte religiosi hoīes sancto mouēte zelo legentes præcedentia: dicēt iniuriam sacrosanctæ religioni christianæ illatam dum poetas gentiles diximus esse theologos: quos solos diuinis litteris īstructos hoc insigne faciamus christiani decoros. Eqdem hos ego uenecandos homines puto: eisque si quādo hæc aliq dicētes erunt ex nūc grās ago. salutis. n. meæ sollicitos sentio. Veꝝ dum minus circunspiciunt quæ loquanᷣ: ostendunt liqdo se paucos uidisse libros. Nam si multos studuissent liber cælestis hierusalem inter cæteros famosissimus pertransiri non debuisset inuisus: ī eo. n. legisse potuissent Augu. libro sexto referentem Var. doctissimi hoīs opinionē qua ipe Varro arbitratᷣ triplicē esse theologiam. Mithicā. s. Physicā atq; ciuilem. Mithica aūt dicitᷣ fabulosa a mithicon græce quod latīe fabula sonat: & hæc comœdiis: de quibus supra & theatris accōmoda est: quæ ob turpia ī scænis actitata ab illustribus poetis etiam improbatᷣ. Physica autē quæ ut īterpretatōe uocabuli percipitᷣ naturalis ē necnō & moralis: quoniā mundo utilis uideatᷣ laudabile ē. Ciuilis uero seu politica: quæ & sacrificola dici potest: ad urbem spectare dicitur quæ ob sacroꝝ ueterum abominabilē turpitudinē a ueri dei cultu atq; rectitudine fidei reprobanda ē. Ex his. n. physica poetis egregiis attribuitᷣ: eo q sub fictionibus suis naturalia contegant atq; moralia & uirorum illustrium gesta: & nonnūquā quæ ad suos deos spectare uidenᷣ & potissime dum sacra carmina primo in deorum laudes composuere atq; eorum magnalia sub cortice texere poetico: ut ī supioribus dictum ē: ex quo a prisca gentilitate theologi nuncupati sunt: cosq; primos fuisse theologizantes testatᷣ Aristo. & q̃q̃a nō

tero deo nomen tale fortiti sint oehientibus ueris theologis perdidisse neqoioete:tuim suam seruante uoca/
bulo:quod a quocunq3 deo exortum est:quod reor aduertentes theologi hodierni.s.nomen ex causa indirū
auferre nō posse:ne de mithica uel alia possit īelligi theologia se non theologos tantum:sed sacræ theologiæ
asserūr professores:nec hoc ē aliqua īstantia īprobandū:quasi xp̄iano nomini iniuriosum.nonne nos omnes
hoies dicimus quoscunq3 mortales scimus constare ex aīa rōnali & corpore.Dato alii gentiles sint & israelitæ
alii:& alii agareni:& alii xp̄iani:& nōnulli adeo puersoꝝ moꝝ:ut potius īmanes beluæ q̄ hoīes habēdi sint.
Et tamen nullā sic omnes uocantes xp̄o redemptori nostro iniuriā facimus:quem ultra deum uerum homi
nem fuisse cognoscimus:æquo modo siqs poetas dicat theologos nulli facit iniuriam.Si sacros qs illos dice/
ret:quis adeo demēs est qo uideat quoniam mentiret? Esto nōnūquā ī præcedētibus pateṫ circa honesta eo
tum theologia uersetur:quæ sæpissime potius physiologia:aut ethologia q̄ theologia dicenda est.Dum eorū
fabulæ naturalia cōtegunt aut mores.Et hæc etiā circa catholicam ueritatem uersari potest:dūmodo uelit fa
bularum cōditio.Quod fecisse nouimus nōnullos poetas orthodoxos a fictionibus quorum sacta documē/
ta teguntur.nec sit his audisse difficile uti & poetæ quādoq3 sacri possūnt appellari theologi.Nōne Dātes no
ster qcquid consistit ī sacræ theologiæ sinu sub poetico uelamento cōtexit? Quapropter & sacer theologus
appellandus est.Sic & q sacri sunt theologi opportunitate exigenre deueniunt physici.Quod si alias non con
tingat saltem dum sensum exprimūt ex fabula lignoꝝ sibi regē cōstituentiū se physicos eē demōstrāt.

Non indecens esse quosdam christianos tractare gentilia. Cap. IX.

Dicent alii æquo superioribus forsan animo inderens esse christiano homini gentilium superstitio
nes & nepharia sacra seu genealogias describere aut perquirere:cum habeant nōnunquā talia mē/
tes legentium in erroneas opiniones deducere:& persæpe opinantis periculo detinere non isiciar
hoc qdem sanctissime dictum est: & arbitror nōnullos a studio talium amouēdos.& sic etiam ali
quibus absq3 aliqua suspitōe sinistra permitti posse. Nam si omnes a talibus abstinere nacessariū
uisum fuisset:non dubito quin sacra sancta mater ecclesia derreto perpetuo uetuisset.Fuit.n.utilissimū olim
uix dum apud gentiles nouis germinibus pullulante ecclesia aduersus eosdē:eoq3 adhuc saperent tam ab ori
gine q̄ ab ipsius gentilitatis pseueratia sacris insistere acriter atq3 curare:ne legentes talia ranq̄ unco uetustatis
tracti more canis uerterentur in uomitum.Hodie gratia Iesu christi in robur firmissimum uentū est:& exe/
trabile tunctis gentilium nomen una cum erroribus suis in exterminium tenebrasq3 perpetuas pulsum est:
& uictrix ecclesia castra possidet hostium.Qua ob causam fere absq3 periculo talia exquiruntur atq3 tractan/
tur:Non tamen nego quin benefactum sit:si puer abstineat cui memoria renax:& tenellum adhuc ingeniū:
ner dum satis plene christiana religio cognita.Sic Neofidus homo quē nondum bene firmata credulitas la/
xatis habenis facile in lubricum exorbitare permitteret.Et si forsan aliqui duriores i tam obscænum crimē
se labi permitterent:etiam si nil aliud studuero uix possum credere hoc in me contingere posse.nam abute/
ro matris meæ ad fontem nostræ regenerationis delatus lotusq3 quod pro me cathecumino promisere qui
me futulerunt ab illo:ut potest humana fragilitas in hodiernum usq3 seruaui:Certissimum semper habens:
quod inter iustorum hominum congregationem psallitur.Vnum.s.in triplici personarum distinctione deū
esse:& honc uerum & æternum atq3 omniū æque opificē rerum earumq3 perpetua rōne gubernatorem ser
uatorem atq3 rectorem omnia intra se continentem:& a nullo contentum.Et quod mirabili & alias inaudi/
to eiusdē diuinitatis artificio factum est:uerbū.s.eius æternum obumbranone sacri spiritus ad abolendā hu/
mani generis labem:ob inobedientiam primoꝝ parentum cōtractam:igenuæ uirginis utero:prænūciante
cælesti nūcio:carnē factū:& uirginis illibata uirginitare i tempore passibilem atq3 mortalē hoīem natū.Qui
adhuc infans in gremio matris a sabæis regibus oblatis muneribus adoratus est & ætate crescente iter sacræ
legis doctores dum solueret nexus ambiguos:non deus sed admirandæ indolis puer ab eis creditus est:non
dum eni ueritatis splendor æternus caliginem absterserat a mentibus eorundē:ut eum.s.deū illis repromis/
sum cognoscerent:quem mortali septum carne uiderent.Insuper certū habeo eum qui ætherea arce relicta:
& ex deo serui assumpta forma:& q iter hoīes uti homo uersatus est:iam trigesimom agentē ætatis annum
ab hispido atq3 syluicola uate:& ab utero mr̄is sacro pleno spiritu ad apperiēdum æternæ salutis ianuam:lo/
tum in Iordanis alueo:dum cælū intonuit desuper & acre murmur supinrūbentis nubis i uocem solutum
deitatis aientis:Hic est filius meus dilectus i quo mihi bene cōplacui ipsum audite.Præterea credo & ratum
habeo eū aquis apud chana galileæ in uinum uersis:ut sacro pectori absconditam diuinitatē ostenderet:sum
pto iam sacro consortio iudæam urbesq3 phœnicū Samariā & Galileam ambisse & cælesti dogmate in tēplo
& sinagogis docuisse populos:lepras mūdasse:elingues uocales fecisse:lumē cæcis seu natura seu casu perditū
restaurasse:animas ab orco i cadauera reuocasse:febribus:uentis:& undis īperasse:& in multis aliis signa suæ
diuinitatis mōstrasse.Post hæc hora eius adueniente cum sacerdotum hebreoꝝ inuidia procurante lotis a se
amicorum pedibus:& ingenti illo celebrato conuiuio:in quo suis manibus uerbisq3 cōfectum est:cōmunio/
nis nostræ sacrū illud ieffabile:quo corpus eius i cibum:& sanguinē eius i potum tam præsentibus q̄ futuris
exhibuit:uno sociorum neq̄ uendente:orōne i solitudine peracta:a nefaria turba exqrente cū fustibus & lan/
ternis captum & i præsentiam deductum principom:& ibidem nefarie accusatum:& sua patiente humilita/
te false quibusdam testantibus insimulatum:& hinc in prætorio præsidis lusum:uirgis cesum:corona spinea
insignitū:sputis & colaphis deturpatum:& postremo latronum more damnatum:crucisq3 affixum sublimi:
& in eadem aceto & felle potatum.Cuius cum iam humanitate uicta suppliciis i finem suum iusset. Seu &
melius reor ut Thomæ de aquino placet:cum uoluntarie collectis uiribus spiritum emisisset:tremuit orbis
omnis:& meridianum fere solis iubar per tres horas iuit i tenebras:luna ex opposito offuscata.Esto aliter ad

policarpum:scripsit Diony.ariopagita:quod ego miror:Inde eius a cæco milite perforatum lácea pectus:san
guinem aqua mixtum emisit : ex quo sacra omnia nostræ salutis credo: sumpsisse exordiũ . nec minus certũ
habeo eum a cruce depositum atq; sepultum:ac inde uirtute suæ deitatis uti prisci cecinerant uates post dié
ternam:ceu Ionas ex utero cæti:sic ex uentre terræ surrexisse superata morte: & rediuiuum domos íferas ui
sitasse:& confractis uectibus ferreis reuulsisq; postibus antiqui carceris subacto plutone in libertatem prædã
omné ueterem eduxisse:post hæc suis apparuisse sæpius:& e medio eoꝝ eis cernentibus nulla corporea impe
ditum mole cum uero corpore olim mortali propriis uiribus in cælos ad eum:q miserat euolasse.& inde cæ
lestem illum ignem ex se patreq; optimo pariter prodeuntem uiuificanté omnia: & uera cuncta docentem í
cõmilitones egregios ímisisse.Quo illustrati bellum aduersus orbis pricipem íniuere ilico: perq; suum san
guinem & uulnera multa sato ubiq; ueritatis semine & obtéta uictoria ducem suum triumphantes í patriã
secuti sunt.Sic institutam ab eodem dei unigenito piam iustoꝝ congregationé: & sacrũ illud regeneratõis la
uacrum:quo mala facinora abolentur mortalibus cum cæteris eiusdem conuentionis faustis probandisq; sa
cris:qbus deo obsequentes efficimur.atq; lapsi nostra imbecillitate resurgimus:eiq; uolentes cõciliamur:nec
ob id humanũ sanguinem effundétes:ut efferati plures iam fecere gentilium:aut hyrcos uel tauros more ue
teri ímolantes:nec a me fuit unquã ueritas hæc amota:qn testimonio patrũ crederé diem extremã uéturã:in
qua resoluent omnia peritura:magnoq; dei opere ex cineribus ꝓpriis:omnes: q ante fueramus mortales cũ
nostris corporibus resurgemus æterni:& i præfinitum ueniétes locum í quo christus ipse iudex prætorii in
maiestate ꝓpria residebit:& apparẽtibus cunctis suæ passionis ísignibus:audiemus finalé meritoꝝ nroꝝ sen
tentiã.Sic & í futurã similiter uitã:in q̃ nõ meo merito:sed miseratõe diuina spero uidere deũ redéptoré meũ
i carne mea:& cũ beatis lætari í terra uiuétiũ.Hæc igit ne plura dixerim sincera fides hæc æterna ueritas adeo
pectori meo ífixa é : ut nedũ euelli ab aliquo gétilitatis ípulsu:sed nec cõcuti mõ aliquo:aut labefactari queat.
Nã & si peccator homo sim:nõ tamen gratia Iesu xp̃i Cherea Teréntianus adolescés sum:q dum a tegulis i gre
miũ Danis cadenté Iouẽ i tabula pictũ intueret:etiã in optatũ a se facinus aíatus est.Abiit cũ annis iunioribus
leuitas illa si fuisset aliquando circa iam dicta:quod minime memor sum.præterea aduertés:qa cõtinuis de
cipulis & explicatis ubiq; retibus: antiquus hostis tãq̃ leo rugiés ut íueniat qué deuoret ambiat: in mortaliũ
semitas:eosq; í præcipitiũ conet ípellere: uti Mitridates senex ille rex põti:q magnanimo ausu sumptuq; ma
gnifico : quadraginta annis cõtinuis aduersus romanum populum bellũ ingés & memorabile traxit a iuuẽ
tute sua aduersus lethale uenenum farmacis pectus armauit.Sic & ego mecum euãgelica ueritate sacro Pau
li dogmate:& Augu.aliorũq; plurium uenerandoꝝ patrũ iussionibus consiliis atq; suasionibus armaui:ex
quo arma gétilitia paruipendo.Si.n.xp̃ianus homo gentiliũ tractaui stultitias iussu tuo rex inclyte & i dete
stationé erroneæ credulitatis eoꝝ hoc feci:& si parua quandoq; maioribus æquare fas é: feci quod etiã sum
ma cũ laude nõnulli sanctissimi fecere uiri:ut Augu.Hiero.& cum nõnullis ẽt alius neofidus homo Lactan
tius.Mihi qdé a teneris annis notissimũ est:psalmista mõstrante:qa omnes dii gentiũ dæmones:& hinc eoꝝ
semper inepta displicuere facinora.fateor tamé religione eoꝝ seposita:quorũdã poetaꝝ mores & scripta pla
cuisse:& ob id nõ solum eos laudasse.sed pro uiribus ab obiectionibus accusantium defendisse:ut apparet in
præcedentibus liquido.Et hoc ideo feci:ut ab ignaris non ueniant lacerandi:q si xp̃m nouissent:coluissentq;
inter sublimiores christiani nois haberent.Sed ad supiora ꝓspectans inqet aliqs bene operatus es:ꝑmunuisse
enim se aduersus hostes semp laudabile fuit.Sane picé tractantes coíquinant a pice.Iam plurimi dum se for
tissimos existimarét ípulsi ab hoste ẽt debili cecidere.Et si cæteri desunt:quoꝝ grãdis numerus est:Salomon
tamen adest testis certissimus ibecillitatis humãæ: huic sciétia omnis concessa est:diuitiæ omnes & íperium
grande summa cũ iusticia populos subditos tenuit.deo téplum ædificauit mirabile:multa bona cõposuit: &
tandem iam ætate maturus:tot bonoꝝ largitore postposito: conscenso offensionis monte moloch ægyptio
rũm ydolum flexis genibus adorauit.Quid ergo? tu ne eris fortior salamone:aut circũscriptiõe plenior? Fal
limur de oobis nimium confidentes:hæc qdem negari non possunt:uera.n.sunt . Attamen aliud belli genus
mihi cum erroribus gentilitiis est:q̃ Salomoni fuerit cum ægyptiaca coniuge:quæ astu fœmineo adueniens:
quoniã infœlicis uiri animã formositate sua laqueasset:& deos suos extollere auida nunc complexo uenereo:
nunc mellitis sauiis:nunc blanditiis muliebribus:nũc petulca lasciuiis: nũc precibus:nũc lachrymis:quas ob
sequiosissimas mulieres habent fœminæ:nũc indignatõe composita absq; intermissiõe:nõ diebus omnibus
tantum:sed noctibus amantis uiri aíum ípugnabat.O q̃ grauia & intolerabilia sunt dilectarũ mulieꝝ: & po
tissime nocturna certamina:hic tandem dũ timeret mulieris quã summe diligebat grãm amittere:terga de
dit:& uiribus armatæ fœminæ inermis succubuit.Mihi aũt nõ tale aduersus deoꝝ gentiliũ nugas bellum é:
mille iam ueris rõnibus a me cognitis íprobatas. Et ideo cũ eis exhaustis uiribus:acieq; pulsis leuis é pugna:
scio tamen nimium de se cõsidisse quandoq; sit uitiũ.uerum ego de me nõ cõfido.Sed de grã Iesu christi cu
ius precioso sanguine redéptus sum:spero quidem eũ non passurum:ut qui tam diu recto tramite eius uesti
gia iuuenis secutus sum senex exorbitem &si i lapsum ueniam manum sua pietate debili porriget:& fessum
placida quiete fouebit. Sed ut in finem ueniam satis ex præmissis colligi potest:uti non omnes decet tractare
gentilia sic nec omnibus indecens esse.

Vt plurimum studia sequimur:in quæ prona uidentur ingenia. Cap. X.

SI fateant nõnulli uera esse quæ dicta sunt:non tamé quieturus reor quimo arbitror dicent longe
melius fuisse:studiis sanctioribus triuisse tépus q̃ talia didicisse:qđ si quis neget:non erit equidem
satis sanus.Nosco quoniã in promptu erãt leges cæsaꝝ:& pontificũ canones :& medicina : quarũ
plurimi sanctissima arbitrant studia:eo q; eis ꝑsæpe auro auidi mortales ditent.erat & philoso

phia cuius optima demonstratione rerum causæ & a falsis disgregari uera noscuntur generosis quibuscunq; ingeniis appetenda. Erant & sacra uolumina: a quibus & paruipẽdere peritura docemur: & dei magnalia declarant. atq; quo tramite cæleste regnũ petamus ostendit: quod studiũ ꝓfecto cæteris præponendũ ẽ. Ex his quodcũq; sumpsisse forte sanctius egisse me dicerent obiectores. Sane si quod debemus ageremus omnes: legum minister rostra frustra conscenderet. Attamen non adeo facile est: ut existimãt aliqui: uelle omnia quæ debemus: & longe acrius consequi si uelimus. Nã: ut Cytharista uatiis ex fidibus aliis lentius: aliis uero protẽsius tractis: his grauẽ: acutum illis tinnitũ reddẽtibus docta manu: plectroq; ex tam discordãtibus tonis reddit suauissimã armoniã: Sic & natura parens: cui iexaustæ uires & ꝑfectum ingeniũ est: producit hæc pitura diuersis officiis apta ut ex hac officioꝝ incõueniẽtia resultet humani generis: circa quod plurimũ intẽta est: cõseruatio: atq; ubi ĩ longã conseruationẽ iri non posset: noua ꝓductio aduertẽs: quotiã si uniformes producerent omnes ut de reliqs finã: hoĩes nulla possent produci nec etiã per tempusculũ rõne cõsistere. ergo hinc fit: ut discreto naturæ ordine hic ex mortalibus nascat̃ faber: ille nauta: mercator alius: & quidam sacerdotio apti: aut regimini: & nõnulli legunlatores: præsides: poetæ: philosophi. seu sublimes theologi: ex quorũ uariis studiis: tam ingẽtis multitudinis hoĩum cõseruatio resultet necesse est. Nã si omnes: quotiã ad unũquẽq; spectat: si posset ad sublimiora studia conscẽdere: ĩ theologiã uigilantes iremus: & agricultor absit: ex qbus quæso fructibus tam nobile sequẽtes studiũ nutriremur? Si cemẽtarius: si lignarius desit: quibus in tabernaculis ab imbribus: a uentis: a frigoribus: ac a solis æstu: & aliis ĩcõmodis assidue superuenientibus tutabimur? Si nõ lanifex: nõ cerdo: unde uestes & calciamenta sumemus? Quid enumerẽ multa? ut incõmodũ humani corporis inter se differentia qualitate & officia mẽbra a natura rerum apposita sunt: ut ex hac diuersitate consistat: uti melodiam ex diuersitate tonorũ: sic & ut humanũ genus ꝑseueret: necesse fuit ad studia inter se differẽtia gigneremur. Et si ab ipsa natura quæ sic cælos: sic astroꝝ orbes & cursus uaria etiã agitatione disposuit agẽte deo: ut nullo labore suo ad officia productos uaria nos uidemus: quis quæso fœliciter audebit ab eo ad quod natus ẽ in aliud transitum attẽtare? Nõ quidẽ adeo ignarus sum: qn nouerim liberi arbitrii: quo omnes ualemus potẽtia possumus naturæ supare uires: quod egisse nõnullos legimus: opus profecto iter raro contingẽtia numerandum: tam grãdi & fere inuincibili necessitate trahimur ĩ quod nascimur. Et si ad diuersa gignimur: nascimur: alimurq; si ea plane peragamus: ĩ quæ trahimur æquidẽ satis ẽ: ne dum ĩ aliud transitum fecisse uelimus: quod dum iam dudum frustra tẽtarent aliq: id ꝑdidere quod erant: nec potuerunt effici quod quærebant. Veꝝ ad quoscunq; actus natura produxerit alios: me qdem experientia teste ad poeticas meditationes dispositũ ex utero matris eduxit: & meo iudicio ĩ hoc natus sum. Satis. n. memĩ apposuisse pr̃em meum a pueritia mea conatus omnes: ut negociator efficerer: meq; adolescennã nõdũ intrantẽ arismettica ĩstructũ maximo mercatori dedit discipulũ: quẽ penes sex annis nil aliud ægi q̃ nõ recupabile tẽpus inuacuũ terere. hinc quoniã uisum ẽ aliquibus ostendẽtibus indiciis me aptiorẽ fore lraꝝ studiis: iussit genitor idẽ ut pontificũ sanctiones diues exinde futurus: auditurus itrarẽ: & sub ꝑceptore clarissimo fere tantundẽ tẽporis icassum ẽt laboraui. fastidiebat hæc aĩus: adeo ut ĩ neutrũ horum officioꝝ aut ꝑceptoris doctrĩa aut gẽitoris auctoritate: qua nouis mandatis angebar cõtinue aut amicoꝝ precibus seu obiurgatõibus inclinari posse: ĩ tantum illũ ad poeticum trahebar affectio. Nec ex nouo sumpto consilio in poesim aĩus totis tendebat pedibus: qnimo a uetustissima dispõne ibat ĩpulsus: nã satis memor sum: nondũ ad septimũ ætatis annũ deueneram: nec dũ fictiones uideram: nondũ doctores aliquos audiuerã: uix prima lraꝝ elementa cognouerã: & ecce ipsa ĩpellente natura fingendi desideriũ affuit: & si nullius essent momẽti: tamẽ aliquas fictiũculas edidi: nõ. n. suppetebãt tenellæ ætati officio tanto uires igenii. Attamẽ iã fere maturus ætate & mei iuris factus nemine impellente: nemine docente: immo obsistẽte pr̃e: & studium tale dãnante: quod modicũ noui poeticæ sua sponte sumpsit ingenium: eãq; summa auiditate secutus sum: & præcipua cũ delectatiõe auctoꝝ eiusdẽ libros uidi legiq; & uti potui intelligere conatus sum. Et mirabile dictu cũ nõdũ nouissem qbus seu quot pedibus carmen incederet: me etiã ꝑ uiribus renitẽte: qđ nõdũ sum: poeta fere a notis oĩbus uocatus fui. Nec dubito dũ ætas in hoc aptior erat si æquo genitor tulisset animo: quin inter celebres poetas unus euasissem. Veꝝ dum ĩ lucrosas artes primo: inde ĩ lucrosam facultatẽ ingeniũ flectere conat̃ meum: factũ est ut nec negociator sim nec euaderẽ canonista: & perderẽ poetã esse cõspicuum: Cætera facultatum studia: & si placerent: quoniã nõ sic ĩpellerent minime sim secutus: uidi tamen sacra uolumina: a qbus quoniam annosa ætas: & tenuitas ingenii dissuasere: destiti: turpissimũ ratus senẽ: ut ita loquar: elementariũ noua ĩchoare studia: & cunctis ĩdecentissimum esse id attentasse: quod minime arbitreris perficere posse. Et ideo cũ existimẽ dei beneplacito me ĩ hac uocatõe uocatum: ĩ eadẽ cõsistere mens est. Et quod egerim hactenus his monstrantibus studiis laudare quærant alii quod uidet̃. Qui ergo patiuntur cerdonem subula: setisq; uacare. Lanistam pecori: sculptorem statuis: me etiam quæso uacasse poetis æquo animo patiantur.

Damnose compatimur regibus & diis gentilium. Cap. XI.

ERunt q adurato iam calcibus tramite exorbirent: & ex transuerso prosiliant clamitẽtq; quoniam temerarius homo sum: eo q ꝑsumã ueteꝝ regũ terebrare busta: & qeros iam longa pace cineres ĩ nouum odium suscitare ant eoꝝ recentioribus nebulis ueteres offuscare splendores: necnõ & deorum semisopita scelera audientibus cunctis in minus opportunã uigiliã excitare: & sub titulo honorabili. s. genealogiæ deoꝝ eorundẽ recitare latrocinia: & ĩcestus. longa ẽ querela hæc: & plurimũ mẽbrorũ ĩplicita: & ea monstrante aduerto: quoniã senserint isti qd scripserim: & potissime dũ querunt̃ q deoꝝ gentiliũ facinora recitarim. Veꝝ gentiliũ animũ redolet ista cõquestio & si sic sapiunt mẽte ut uerba sonãt querula: Viget adhuc ĩ nõnullis error ille infamis: quẽ quæso auferat deus & resoluat ĩ nihilũ. Obiectis aũt respon

disse facillimum ē.agit.n.temerarie q in nimium terminos excedit aodaciæ. Sic memini in libro ethicorum
Aristo.arbitrari.hoc ego excessisse nō reor.audere qdē qd a boni necessitate concessum ē:non ē temerarie age
re.Nemini ꝓhibitum legi seu honesta sint:seu ēt minus honesta regum gesta describere. Erat tamē regibus
satius sic ægisse ut nil de eis referri posset ꝑter honestū.Ego aūt de his non ordinato nec ī hoc disposito stilo
scripsi.Sed summotenus & ꝑfunctorie uti nōnunquā ordo assumpta opis exigebat recitaui si qua īserui.sed
esto fecerim: non nouū aut inusitatū facinus feci:stant tam antiqua q̄ magna illustriū scriptoꝝ uolumina:in
qbus & stilo celebri:& ordie ītegro regum recitant̄ acta.A qbus si qd huic opi appositum ē nouissimus sum
psi.Si ergo querela facienda ē de illis amplioribus & antiquis querant̄ hystoriographis: quoꝝ scripta cele-
berrima cū fama iam diu uniuerso patuere orbi:ex his si quod odium generari potest in cineres iam quietos
exordium sumptū est. Sed quæso quæ pietas hæc? ex quo charitatis fomite orit̄? quæ huius pietatis causa?
Credo generosi cum uideri cupiāt tales ī hoc q̧ honores regios curent:ostendantq̧: qa turbent̄ audiētes de-
decora.O q̄ paruo tales existimant nobilitatē mercari:quæ egregiis moribus iusticia sanctitate: atq̧ scientia
adipiscit̄.Scirent isti si nobiles essent:qa non solum supuacaneum sit:sed dānosum nō solum gentilibus sed
male meritis:qbuscūq̧ cōpati.Et ideo si sapiunt seruēt hāc pietatē ī melius.Turpia aūt deoꝝ gentiliū dede-
cora nec dormiunt nec sopita sunt:qnimo a sacra xp̄i doctrina ī perpetuū non surrectura sepulta & īgēti dā-
natōis mole cōtecta & oppressa sunt.huius ego molis onus & si nō satis: ꝓ uiribus tamē tanq̄ xp̄ianus homo
augere cōatus sum:laudes ide dignas cōseq:nō redargutōes expectās.Veꝝ hos ego parfacio morsus:cū nullo
possint dētis acumine quēq̄ ledere.hi ergo si xp̄iani sunt taceant & pœniteāt eos: si deoꝝ gentiliū obiectōi eis
ulla fuit cōpassio:cum iter alia crimen hoc minime deceat xp̄ianum.

Breuiloquus siue longiloquus ob crimē laterandum nō est. Cap. XII.

Breuiloquum forte medicent alii:eo q̧ aliquādo magis ꝑfunctorie q̄ longa serie recitando fabulas
atq̧ hystorias aut illas enucleando ꝑtranseam.Et sic non dubito qn sint q dicant me q̄ oppotunū
sit sæpissime longiorē.Primis ut sic essem fateor necesse.ē fuere.n.huius facinoris rōnes plurimæ.
Quædā aūt ideo paucis sub uerbis relata sunt:qa non erat unde possem ampliora describere:ni ex
meo uoluissem fabulas aut hystorias protelare uel fingere: quod oino fugiendū est sano homini.Quædā ue
ro ēt ad plenū scripsisse:paucis īdigebat litterulis:ex quibus si satis ītentio sumit̄ uitiosum fuisset ī lōgius ꝓ-
tendisse.Sunt tamē & multa quæ ꝓculdubio lōgiorē uerboꝝ copiā tolerassent.Sed quæso si cuncta sinamus
quæ dici potuissent;aut forsan exqsisset materia.sed ea tantū quæ mihi scribenti occurrebant circa longissi-
mas hystorias:aut fabulas.Circa omnes singulares tam deoꝝ q̄ hoīum actus:circa multiplices fictionū sen-
sus.Circa testimoniū fabulaꝝ aut hystoriarum ueteꝝ auctoritates:circa opiniones pluriū:relatōes & huius-
modi scripsisse:quādo me finē huic opi fecisse existimāt tales.Eqdē uix unum suffecisset sæculum & tā gran
de ēt euasisset uolumen:ut solo ītuitu primo lectores terruisset quoscūq̧:& ob id satis ratus sum:ea quæ di-
cta sunt sic summotenus tetigisse.nō.n.puero aut inerti uulgo scribimus: qnimo ut alias dictū ē doctissimo
regi:& ꝓfectis hominibus:si aliquando ex manibus tuis serenissime priceps ad alios uenturum opus hoc ē.
Præterea ut exerceant̄ īgenia:nō adeo plene scribenda sunt oia.Nā quæ labore aliquo q̄sita sunt: placere ma-
gis consueuerunt:& cum maiori diligētia obseruari q̄ quæ sponte sua ī intellectum legentis accedunt. Est &
posteris linquendus dicēdi seu scribēdi locus;ne inuidisse uideamur futuroꝝ ingeniis:& arrogantia quadā ad
quā omnes aspiramus uideamur ꝑoccupasse sequētiū gloriā.Miti ergo aīo ferēdū est qd̄ honestis agentibus
causis:aut breuiter dictū ē:aut cā breuitatis omissū.His āt q me:si q erūt:dicēt longiorē debito quādoq̧ fore:
nō aliud dicā nisi qa sic opportunū esse ratus sum: aut qa me ut fit aliquando ītellectus delectatio ipellebat:q̄
prudētioribus nōnunq̄ liberalissimū ꝑstitit calamū. Sed qd? uo breuia habēt ītelligētium exercere igenia:sic
& ampliora minus ītelligentium prouocare:& iccirco q plura nouerūt sint memores: quoniam & ipsi ali-
quando fuere rudes:& ob id absq̧ īdignatōe patiant̄ si ampliuscule iunioribus laboratū sit.

Aereo non ficto regis mandato hoc opus compositum. Cap. XIII.

Aderunt forte q dicāt qd̄ nōnunq̄ de aliis qbusdā ēt claris uiris dictū ē.Me.s.ī gloriā mei nois finge
re: q̧ tuo iussu rex īclyte hoc opus elaborauerim.Cū minime ueꝝ sit.tarda his fides ē:scu uerius
aīus neq̄:qd̄ de se nouerunt urētes īuidia ī alios coniecturā faciunt.Certissimum ē:ut Tullii uerbis
utar:trahimur oēs studio laudis: & optimus qsq̄ maxie gloria ducitur. Et ob id cū gloriosum sit
paruo homini maximo atq̧ optimo regi obsequiū ꝑstare posse:nō fidē tū difficultate cōperiet dixisse:nōnul
los ad extollēdā humilitatē suam mēdaciū finxisse huiusmodi:sed scriptores nūq̄ credā:sed de hoc alias.Ego
aūt ut ad me ueniā non īsiciar me gloriæ auidū:sed q̄tuncūq̧ cupiā ꝑfecto nō adeo effrenis sum.nō adeo hoc
accēsus desiderio:nō adeo hostis honesti: ut in tam turpi mēdaciū rubore nō dicam frōtis sed mētis abiecto
meipsum ꝓripuissem.In hoc me supbū cōfiteor: si supbia dicenda hæc ē:ī talibus nisi deo cæli honorē seu ti-
tulū irreqsitus inferrē.Et hoc ēt nō oībus regreōbus exhiberē. Tu nosti rex optime:quoniā me renitēte atq̧
tergiuersante: Donini militis tui suasiōibus ꝑcibusq̧ ī uotū tuū deductus sum:ut.s.hūc laborē subirē:nec nō
labēobus annis factū ē:ut Bechinus bellintiōus familiaris tuus & cōcius meus e cypro ueniēs apud Rauen-
nā urbē me cōueniret.Et postq̄ placidis uerbis clemētiā atq̧ grām celsitudinis tuæ erga me īmeritū mōstra-
uit:miris exhortatōibus ut aiebat te sic īpante semisopitū circa hoc opus īgeniū meū irritauit:æquo mō dile-
ctissimus tibi Paolus geometra nōnūq̄ ostēsis lr̄is sigillo maiestatis tuæ signatis:ī qbus ad me iussa īserebant̄
tua sollicitū reddidit.Nouit deus & tu scis:qa nec unq̄ ꝑminētiā tuā uidi:nec tu me uidisse potuisti:his māda
tis credidi.& onus humeris meis ꝑgrāde subiui.Si te ignaro hæc acta sunt p iā dictos deceptus sum:& sic hos
fateor eē ueridicos:q asserūt nō tuo iussu compositū.Veꝝ nō crimie meo nisi me ī hoc peccasse qs diceret: q̄

nõ dixerim me factuꝝ:si tuis lris ad me directis suscipeté. Sed hoc mihi sup̄bũ uisum ẽ: qđ Doninũ insigné
milité minus ueridicũ arbitrarer. Doninus át ut audiui eo fere anno ĩ quo me primo cõuenerat dié clausit:&
ob id nõ eius fidẽ ĩuocare possum: uiuit Bechius & Paulus geometra uiuit: hos ego & regiá fidé tuá ueritatis
huius testes ĩ terris héo: te igr̃ cũ illis ĩuoco: tuũ hũc si oecessitas exigat laboré eẽ opportunũ ẽ: oppugnatõi.s.
huic obsistere:& nomé meũ a tá illecebri nota ueritatis affirmatõe purgare. Sed ut te rex ĩclyte paululũ omis
so ad obiectores deueniá, eorũq; obiectõi aliqd p iure meo respõdeá. Assero si p rostris sedéte p̄side agẽdũ li-
tigiũ eẽt me uiuos hr̃e testes: nec ex fece plebeia sed illustres hoies: qa minime mihi opportunũ erat: ut usq; cy-
ptũ p tam iepto médacio euolaré: si opus meũ ĩsignire regio noie cupiebá: ppe erat: imo. nec uerebor dicere:
rex q si credidisset obtiuisse: postq̃ coeperá: qđ minime ĩ aío erat: dũ me cõuenit doninus: uiua uoce rogasset:
ut suo hoc opus ascriberé maiestati: esto minus ĩtelligés priceps esset: existimás nõ mihi suo noie gloriá infer
re: qnimo meis lris æternũ suis titulis decus addere: nec miꝝ. suffragiis.n. scriptoꝝ stant ĩsignia & noia regũ.
Hinc Alexáder ille macedo: q pria militũ manu ĩgenti aío orbé totũ aggredi ausus ẽ: in psas uadés multos ex
huiusmõi scriptores: q sua gesta describerét secũ traxit. Et ĩ sigeũ ueniés: quo bustũ uidit Achillis tacuisse nõ
potuit qn ostenderet uerbis q̃ grádis sibi uideret gloria: quá consequebant a scriptoribus reges: eũ fortunatũ
dicens q illi Homeꝝ cõtigisset hr̃e p̄coné. Hinc Põpeius magnus q equá fecit cũ uirtute fortuná: theophané
mitilenũ: quasi nomen suũ penne factuꝝ in contõe militũ ciuitati donauit. Hic Scipiões. T. fuluius. cato cen
sorinus. Quĩtus Metellus pius. Gaius Marius. Cicero:& alii plures illustres uiri: se scriptoribus faciles atq; li
berales exhibuere: ut eos ĩ hoc traherét. ut de se scriberét. Quid ergo meis litterulis regẽ ĩclytũ médacio ĩlerá
quasi ĩurto gloriá largiturus sim:& meá offuscaturus ignominiosa labe? Si adeo auidus essem médaciis meá
extollere gloriá. Stát & alia opuscula: ex qbus nullũ ẽ ullo huiusmõi titulo ĩsignitũ p̄ter Buccolicũ carmé: qđ
ut sibi ĩtitularé petiit Donatus apẽninigena paup: sed honestus hõ:& p̄cipuus amicus meus: qđ nõ oibus no
mina p̄pono regũ. Præterea ẽ ne hoc sub sole nouũ reges desiderare scripta q̃dá & amicis iniũgere? Nõ eqdé.
Diebus nr̃is memini Robertũ Hierusalé & Siciliæ splédidũ regé a multis ornatũ titulis postulasse ab ĩsigni
uiro Frácisco petrarcha: nialtius tribuisset: ut sibi ascriberet Aphricæ a se nouiter editæ titulũ: quá q̃so auctu
rus gloriá Frácisci: an suá? suá p̄fecto. Quid multa? nõ eqdé magnoꝝ ducũ noia claros scriptores faciunt: imo
potius ipi reges scriptoꝝ ope cognoscũt a posteris. Insup si approbádũ sit opus: qd illi adiectũ regis nomé põt
auctoritatis afferre aut benemerito auctori gloriæ supaddere? Et si ĩprobádũ sit quo iure poterit p̄scriptio il
la fecisse p̄babile: aut notá auctori iniectá abstergere? Decus igit & gloria agẽti approbatio uiroꝝ illustriũ af-
fert: non regii nois ascriptio. Ego át ut iteꝝ dixerim adeo supbe obstĩatus sum: ut nisi deo: gloriæ cuius ascri-
béda sunt oía: unius carminis tátũ decus: ẽt Cæsari dictatori resurgẽti: aut Scipiõi africano nisi rogatus: aut si
amicus eẽt ascriberé. Dicta sint hæc mi rex bõa cũ tua uenia: q̃so & postremo p̄cor: si cõtingat te unq̃ aliquos
talia obuciétes audire tanq̃ ueritatis cõscius ĩpera regia cũ ĩdignatõe silentiũ:& qđ tuo nomini te petente dica
tum ẽ: ĩmo cõpositũ te mandante: regia uirtute defende. Supererát multa: sed quoniá mihi sat dixisse uidetur
omittéda reliqua censui:& deo muneꝝ largitori tibiq; opis fortuná cõmittere: qđ postq̃ ĩ tuas deuenerit ma
nus: dũ libuerit tuo fultũ p̄sidio:& te iubente tendat ĩ publicũ.

Conclusio. Cap. XIIII.

Ecce tádé clemẽtissime rex diuina pietate p̄bẽte ĩ fine lõgi opis uentũ ẽ: ĩ quo ea qua potui solertia
iuxta ueteꝝ traditões deoꝝ gẽtiliũ gẽus & eoꝝ posteritates multis undiq; exqsitas uigiliis quo da
tũ ẽ ordie descripsi:& iuxta mádatũ tuæ serenitatis p uiribus ĩgenii mei post fabulas fictionũ sen-
sus: seu ab antiqs sumptos: seu a tenui ĩtellectu meo emunctos apposui. ostendi ĩsup: qđ officiosissi
mũ ratus sum nõnullis poetas aduersus opiniones taliũ nõ dicá iustos oẽs: sed nec ridiculos aut simpliciter fa
bulosos eẽ: qnimo singulari scía: ĩgenio:& moribus ac ẽt ĩsigni claritate cõspicuos. Lignũ p̄terea ĩ littore anco
ris & presis ĩgẽiose firmaui: magis sp de bonitate diuía cõfidés q̃ de robore uĩculoꝝ. Sic & a nauta q̃s magis
nocuas credidi sagittas amoui: esto arbitrer superesse q̃plurimas aduersus q̃s uix credá satis armasse potuerĩ:
nõ æqdé se q̃tuncũq; bellicosissimus miles sit adeo caute armare potuit q̃sq̃: qn locus hostili gladio liqueret.
Ipse igr̃ deus p̄tegat: q solus nouit diuerticula malignátiũ:& uolés cõtriuisse potuit. Veꝝ quoniá hõ sum: no-
uiq; nullũ adeo oculatũ: qn nisi diuía p̄tegat mánu: sæpissime cadat ĩ lubricũ: arbitror satis possibile me nõnũ-
q̃ aut omisisse dicéda: aut nõ dicéda scripsisse: aut dicta nõ satis rõnibus roborasse: aut minus plene ĩ uotũ tuũ
iuisse: seu aliis modis peccasse plurimis de qbus doleo. Et quoniá nosco q ignauiæ meæ mea ĩputáda sũt cri-
mia: supplex ueniá posco teq; hũiliter p ĩsigne tui capitis decus exoro ut tui ĩgenii celsitudie defectus supple-
as supfluitates excidas: dicta mĩus accurate exornes & oía p iudicio tuæ sinceræ mẽtis piter corrigas & emé-
des. Si forsan maioribꝰ occupatus: ut sæpissime reges estis: huic labori nõ posses tẽpus ĩpẽdere. Tũc oẽs hone
stos sacros pios atq; catholicos uiros:& potissime celebẽ uiꝝ Fráciscũ petrarchá ĩsigné p̄ceptoré meũ: Ad ma
nus quoꝝ opus hoc aliq̃do deuenier p xp̄i p̄ciosissimũ sanguiné: deprecor ut errores quoscũq; si quos forsan
mĩus uidẽs dictis ĩmiscui: sua pietate atq; benignitate surripiát: aut illos ĩ sacrá ueritaté cõuertát. eoꝝ. n. existi
matõi:& emẽdatõi opus hoc eẽ suppositũ uolo. Præterea rex ĩclyte si qd boni ĩest: si qd bene dictũ: si qd uotis
tuis cõsonũ: gaudeo & exulto:& ex ĩde labori meo cõgratulor. Veꝝ sciæ meæ ĩputes nolo: nec lauros aut ho
nores alios ob id postulo: deo qppe a quo omne datũ optimũ & oẽ donũ p̄fectũ est attribuas q̃so: eiq; hono-
res ĩpenditio & gr̃as agito: cũ ipse more meo semp post exactos quoscũq; labores honestos cõsueuerim q̃ pos
sum mẽtis deuotõe dauiticũ illud dicere. Nõ nobis domine nõ nobis: sed nomini tuo da gloriá.

Genealogiæ deoꝝ gentilium secundum Ioannem Boccatiũ de Certaldo: ad Illustrem principem Vgoné
Hierusalem & Cypri regem liber quintusdecimus & ultimus explicit.

Quia istud opus genealogiæ deorum gentilium est adeo prolixum: ut Rubricæ ad unũ ut supra patet in principio locum reductæ etiã per se uolumen uideantur efficere. ideo uolenti alicuius hystoriã seu fabulam inuenire etiam in rubricis est ualde difficile: nisi quasi omnes legantur. Iccirco ut quæsitor possit: quod quærit repire facilius super ipsa tabula rubricarum per alphabetũ est infrascripta alia tabula ordinata: quæ sicut ipse rubricæ sunt totius operis repertorium: ita æque erit ista repertoriũ rubricarum: q̃q̃ etiã posset ad totum opus referri: per quam tabulam per alphabetum compositã: littera a qua icipit nomen eius cuius hystoria quæri cõngerit perscrutata: in quo libro nomẽ & hystoria sic poterit faciliter reperiri: quo tam faciliter reperto se ad rubricarum tabulam referendo cito iuenietur quod quæritur. Quod quidem opus assumpsi ad instanstantiam insignis uiri Colucii pieri Cancellarii florentini Ego dominicus de areno grãmaticæ atq̧ rhetoricæ doctor atq̧ professor deo dante sic icipiã: ut īfra sequit.

frãciscus petrarcha p[illegible] tor Iohãnis bocatij.

Laus Deo.

Versus Dominici Syluestri de Florentia super quindecim libris Genealogiarum.

Quæ narrat ter quinq; libris Boccatius: audi.
Primus habet stirpē demogorgonis æthere dempto
Aethera concipiet prolis cum parte secundus.
Cælius in terno: & generis pars scribit eius.
In quarto titan dat: & titania ,ples.
Est Iouis in quinto proles: sed Dardanus extra.
Dardanus & proles sexto sua ponitur omnis.
Oceanum sobolemq; suam dat septimus omnem.
Octauum saturnus habet cum parte suorum.
Ponit ī nono Iuno: & Iunonia ,ples.
In decimo Neptunne tua cum prole notaris.
Iuppiter undecimo generis cū parte notatur.
Bissenus Iouis octo notat cum femine natos.
Tertius a decimo sobolem Iouis explicat omnem.
In decimoquarto contra hostes inuehit auctor.
Quintus ab obiectis decimus defendere curat
Hoc terquinque libris epigramma dominicus addit. Finis.

Laus Deo.

Ioannis Boccatii de Certaldo: de Mõtibus: Syluis: Fontibus: Lacubus: Fluminibus: Stagnis: seu Paludibus: de nominibus Maris: Liber incipit fœliciter.

SVrrexeram equidem fessus a labore quodam egregio: & aliquali ocio uires restaurare cupiens: Venit in mentem Socratẽ olim diuini luminis iubar ĩ terris solitum cum a meditatione cælestium surgeret: supposita cruribus harundine cum paruulis filiis ludere. Ac Scipionem africanum & Lælium insignes romanorũ duces ab arduis reipu. opportunitatibus paululum resipiscentes: nonnunquam maris in littore teretes calculos: eiectasq́ʒ conculas consueuisse ritu puerorum colligere: ne dum tempus ad recreandam uirtutem præstaret: tacite nil agẽtes subintraret ĩertia. Quos tanq̃ inclytum laudabilium exercitiorum specimẽ imitaturus: ne omnino tẽpus inerti otio elabatur: assumpsi loco iocosi laboris studentibus poetarum illustrium libros aut antiquorum historias reuoluentibus ĩ aliquo leui opere: si possem: uelle prodesse. Memini quippe tales & potissime q tracti desiderio rudes stadium intrant studiorum: huiuscemodi circa integrum lectionis sensum impediri plurimum: dum nonnunq̃ montium: syluarum: fontium: fluuiorum: stagnorum: seu paludum uel maris occurrunt uocabula. aliter. s. intelligendo q̃ debeant: utpura dum montis nomen pro flumine: dum paludis ꝓ monte seu syluæ ciuitatis uel prouĩciæ loco sumitur: facile sensus historialis confunditur & esto aliquando proprie assumatur: existimatione etiã eruditi persæpe fallũtur dum montem seu fluuium q in occiduo est arbitrantur sub oriente sole consistere. Ad euitationem quorum & indebitæ existimationis amouendos errores: celebres inter auctores quoscũqʒ & potissime gẽtiles mõtes: syluas: fontes: lacus: fluuios: stagna seu paludes: & maria: & quo sub cælo effluant & consistant ut comperi mẽs est. Et ne multum talia scrutantibus euoluere necesse sit: per ordinem litterarum alphabeti describam singula. Sane quoniã e mõtibus excrescere syluas: emanare fontes & flumina: a quibus lacus paludes & stagna cernimus exoriri: de montibus primum scribẽdum non incongrue ratus sum. Sunt igitur ut liquido patet: montes terrarum eminentiæ quædam in cælum: non tamen æque surgentes: & ex his aliqui saxei: nonnulli terrei sunt. Qui in sublime magis efferuntur: saxei omnes. qui uero humiliores persæpe cõperiũtur fere semper terrei. ex his colles quos utplurimum montium summitates in longũ protensas dicimus: & promontoria quæ sese in maria propellentia cernimus oriũtur. De quibus indistincte cũ montibus mentio fiet. Is tamẽ ante alia quæso faueat operi: qui illos ab orbis conditione constituit: & ex excelso eorum altitudines metitur & conspicit.

Alac motis est: cuius nomẽ alii diuidentẽ mõtẽ interpretãt. Alii uero leuẽ. i. limpidũ seu lubricũ: & ĩ syria cõstitutus eminet.

Abarim mons est excelsus diuidens terram amon & eufratis a terra promissionis cõtra Hierico iordanem usqʒ fluuiũ radices protendens ostẽditur q̄ppe ascendentibus in eston: insignis autem ẽ monte Moysis ĩcliti atqʒ primi Hebreorum ducis.

Abila mons est in mauritania cælsitudine leuatus in sydera: oppositus Calpe monti: qui in hispania est: quos ambos Herculis esse colũnas aiunt: uoluereqʒ ex ueteribus quidam hos unum & idem iãdudum colle continuato fuisse montem herculeaqʒ uirtute fuisse diuisum & ex oceano quod ante non erat ĩtromissum terris mare: quod postea in hodiernũ usqʒ diem mediterraneum dictum est.

Acantius promontorium est magnesiæ.

Acaton mons est Oetoliæ.

Actium promõtorium epyrrhi est: memorabilis naualis pugnæ Octauiãi Cæsaris uictoria: & clade Antonii & Cleopatræ.

Acrea promõtorium est olim Iunoni sacrum sese effundens in mare aduersus sicyonem a corintho nõ amplius. viii. M. p. distans.

Acontius mõs ẽ magnesiæ: seu ut aliis placet Boetiæ.

Acroceraunii montes excelsi sunt inter armeniam & hiberiam sic dicti: eo ꝙ fulminibus sæpissime infestentur. Nam ceraunos græce latine dicitur fulmẽ. & secundum alios atros ignis. ceraunia summitas quasi montes ignitas habentes a fulminibus summitates.

Acroceraunium promõtorium est epyrrhi: in angustias adriatici sinus emissum inde dictum ꝙ montibus cõterminũ: qui & acroceraunii dicunt eadẽ ratione qua superiores diximus nominatos

Acrocorinthus mõs est altitudinis eximiæ ĩter ægeum mare & corinthium sinũ positus adeo ꝙ utrũque inumbret mare.

Adilisius magnesiæ mõs ẽ: ut nõnullis uidet boetiæ.

Adoreus mons est phrygiæ ex quo sangarius erumpens fluuius per phrygiam labitur in bithiniam.

Aphesanta sunt qui dicant mõtem esse tarso ciliciæ. alii uero dicunt in sinu argolico positum: ꝙ eo magis credo: eo ꝙ tam primi q̃ secundi conueniant in hoc ꝙ ex eo perseus ad occidendam gorgonem iturus uolatum arripuit. & amphiaraus & melampus uaticinaturi de bello thebano ab adrasto missi in eũ ascenderunt: q græci omnes ad hoc in ciliciam non iuissent.

Aga mons est maioris armeniæ ex quo ueteres eufraten fluuium emanare testantur.

Aganippe mons est boetiæ: qui primo enippe dictus est musis sacer.

Agolonius unus est ex archadiæ montibus.

Agragas mons est Siciliæ: haud longe a gela muro olim cinctus habens in summitate oppidum. Consueuere quidem ueteres apud eum optimos equos alere: & exinde in græciam ad agones trãsmittere.

Agrispecula mons est moabitarum: qui eo ꝙ uehementer præruptus sit: a nonnullis uocator excisus: & haud procul ab ænone mari supereminet mortuo. in cuius summitate Balach filius Beor deduxit Balaam diuinum ad maledicendum populo Israel.

Agrosus mons est: ubi nunc Roma: quẽ Faunus rex euandro archado exuli cõcessit & ipe palatinũ postmodum appellauit.

Agued mons est britanniæ: albaniæ propinquus & castro etiam puellarum.

Alafrice promontorium est in creticum procurrens mare: nō longe a ptolomaida quæ barce uetusto nomine dicebatur.

Albanus mons est in latio in quo olim Iulius ascanius ciuitatē condidit albam: sic a sue alba: dum a troia cū patre profugo uenisset ibidē inuenta: nūcupatū a ciuitate montē existimo.

Album promontorium est in syria longe a Colonia Claudii cæsaris ptolomais seu acreon tendens in mare syriacum.

Alburnus mons est in lucania: quæ hodie calabriæ pars est.

Alcion mons est in macedonia.

Algidus mons est haud longe ab urbe romana.xx.M.pass.in quo eiusdem nominis oppidū: hodie sylua latrocinus incolarū accōmoda.

Alimpus mōs est in īsula mitilena seu lesbos: a continenti distans non amplius.vii.M.pass.

Alocrine mons est ī minori asia ex quo Menāder fluuius emittitur.

Alpes montes sunt seu mons pluribus & excelsis cacuminibus distinctus: togatā galliā diuidens a comata: haud longe a nicea urbe īcipientes.& secūdū quosdā in macedoniā usq; tendentes: hos quidē ex Hispania in Italiā ueniens Hānibal pœnus peruios fecisse creditur cū a quodā eminente atq; inuio scopulo īpeditus illū aceto ac igne dissoluerit.

Amaleth mons est in syria in quo phraton oppidum unde fuit abdon iudex olim populi israel.

Amanus mōs est in quo oppidum bomite: & in ora oppidi miriandros īcipiēs separat Syriam celem a cilicia: a parte altera eius pluta effluunt flumina: ut androchus: pinarus: lycus: & sinus qui ab aliqbus thaurus nuncopatur.

Amozanius mons est in maiori asia præter cuius radices termodon labitur amnis. Dictus enī hic mons ut nonnulli arbitrantur ab amazonibus: q; penes eū primo conuenerint.

Ambru mons est apud britānos iuxta salesteriā olim hodie cercaradce.

Ami syluestres sunt indiæ montes ea in regione quæ dedala alexandri macedonis tēporibus dicebat.

Amodes ꝓmontoriū cilici maris est inter Cidnū piramūq; fluuios sese protendens in cyprum.

Ampelusia oceani occidui extremū ꝓmontoriū est in mauritania uitta hercolis colūnas: ubi quondā lusa & cocta fuere oppida postea tīgi: a quo tigitana mauritania dicta: quod oppidū ab antheo fuisse conditū asserunt: hoc tamen promontoriū afri aliter noīant. esto idē quod apud græcus ampelusia sonet. in eo quidem prisci dixere specum fuisse herculi sacrū: & inde tingi oppidum ut dictum ē anthei opus: cuius in rei testimoniū ostendebant incolæ parmam elephantino tergori exectam: adeo ingentis magnitudinis ut nulli hominū æuo Neronis principis usui eē potuisset: eāq; īcolæ ab antheo gestatā asserebāt: & ob hoc præcipuo honore celebrem conseruabant.

Ancoranus mons est citerioris mauritaniæ cupressibus laudatissimis ad qđcūq; opus abundans.

Anemurium promontorium est a pamphilia distinguens aliciam.

Angaris mons est iudææ.& ut percipi potest haud lōge a samaria.

Agnius mons ē excelsus apud gallos ligures frinates.

Anasiui montes dicunt esse boetiæ: quos penes aiunt morari musas.

Antelibanus mons est arabiæ: libano ad orientem appositus: in quo æque cō libano colligi thura dicunt. extenditur quidem circa regiones urbis damasci: & in sortem cecidit tribus Manasse.

Anthirnum prumontorium quod penes corinthiaci sinus ē: nō amplius.M.pass.latitudinis habens.

Aonas heliconis montē dicunt eē boenæ: musis sacq; nec deest qui dicat aonem thraciæ mōtem: & ab eo aonidas dici musas.

Aothe mons est insulæ samos: sese in altum erigens per.x.M.pass.

Appenninus mons ingens: a nōnullis is quem paulo ante nominauimus alpes creditus est. Et pēninū uolunt denominatū ab Hannibale pœno: a quo primo peruium factū putant. Sed opinio longe uulgatior ē eum esse apenninum qui omnem in longū tendens Italiam in partes separat duas & a dextris inferū spectans mare: a sinistris autem superum: in siculum usq; fretum progreditur. Hic autem secundum quosdam a ꝓmōtorio monichi esse finem ligustini maris incipit. Vnde & alpes & in aquilonē fere tendens una cū alpibus a dextris linquit bagiternos. & cum ad mantuanos gallos deuenit: in orientem flectitur eis a finistris derelictis: & Sēganis a dextris ubi albintinulo & albagaunum & ienuam & uelliates gallos cū ex parte alia habeat cispadanos & augustam taurinorum. Alii uero putant inter ueneris portum & Macræ fluminis hostium quod penes ut arbitrant aliqui Ligustinus inchoat sinus: eum initium sumere: & in boream pauxillum tēdere: ac iam dicto mōti separanti cispadanos gallos a Liguribus in finibus ueliatum ligurum fūgi.& inde in euro austrum uergēs tyrhenum mare: Lunam ciuitatem: Lucam: Pisas & nobilissimam tusciæ ciuitatem Florētiam ad meridiem finit. Ad aquilonem autem padum fluuium: Parmam: Mantuam Virgilii: Rhegium Lepidum: Mutinam: & studiorum matrem Bononiam. Hic a dextris ad ulteriora procedens: Aretium: Corthonam: Transimenum larum: Perusium: Fulgineū Spoletum: alias Spolitium: Meueniam: Tudertum: Vlsinas: Faleras: Narinas: & olim rerū dominā Romam urbem conspicit. Aleua autem Comelii forū: quod & Imolam dicimus: Fauentiam: & Rauennā: & Sabinorum Coloniam: Forum Liuii & Pompilii inde curuam Cesenā: Ariminum: Pensaurum fortunæ phanum: & Senogalliam. Tandem sese in modū cubiti flectens seu sui potius partē iaciens inde adriatirum promontorium facit: cuius in extremitate Anchonam ueteres condidere græci: inde Firmum Picenum: & esculū: & post hos Marsos pelignosque populos: donec alium flexum faciens altissimis uerticibus Garganus dictus in adriaticum deuehatur fretum: sub quo syponrum uetus Diomedis oppidum. Demum præteruehens a dextris urbem Tyburim: Catilli: Penestras: Ferentium: Febracteriam: & Aquinum linquit: & maximum sui in ty-

thenum protendens brachium: Volscos fere omnes includés in Cyrceũ desitut monté: qué uetus fama ẽ extinsse iamdudum Circis ueneficæ regiam. Hinc theanũ Sedecinum: & quas dixisse debueram: Teracinam atq; Caietam: Suessam: Minturnas: Capuam. atq; Neapolim: & Sãnio atq; Lucania Cãpaniam diuidens scabrosis culminibus in finẽ cãpani sinus excurrit Mineruæ promontoriũ fere usq; ꝓtendens ĩ Capream ĩcludés cũ campania Vesuuiũ: Pompeios: Noceriam: Stabiã: Surrentũ. Post hæc habens in uisceribus Beneuẽtũ. Hinc Salernũ: Lucanos Brutiosq; omnes: mutato nomine Calabros nominant incolæ: spectans nõ desinit: donec Rhegiũ extremum Italiæ oppidum sese uehendo contingat: relictis a leua Dauni regno Bardulis: Bario: Brũdusio atq; Tarento & suorum saltuum ĩcolis Salẽtinis: Penlia idu ĩnei. Cretone: Caulone: Locrisq; atq; Saleo: & Leucopetrã linquens: ubi supra diximus in fretum secus Rhegiũ finem fecit diuisus: ut creditum est: & saxorum ingenuũ fracturæ restantur terræmotu a Peloro primo in Italiam uerso siculoꝝ promontorio & uariis multisq; uorticibus insignis in se multa continet oppida: & pascuis syluisq; abundans ex se hinc inde flumina emittit maxima & famosa.

Apollinis promontorium in aphrica est inter candidum & mercurii ꝓmõtoria in sardiniam se ꝓpellẽs.

Aprodisias promontorium est minoris asiæ.

Aracinthus mõs est Mineruæ sacer & celebris carminibus poetarum. Verum ueteres in qua sit regione non concordant. nam alii dicunt eum atticæ regionis montem. quidam eum esse thebanum: nonnulli ambracium: & alii archadum.

Ararath mons Armeniæ maioris est: in quo ueteres omnes concordare uidentur archam Noe cessante diluuio consedisse: & eius reliquias consueuere peregrinis indigenæ demonstrare: dixeruntq; armeni loco exitum seu egressum: eo q; ibi Noe archam egressus sit.

Araxum Pelopõnensium promontoriuũ in cephaloniam uersum.

Arentinus mõs est haud lõge ab urbe Roma: in quo præneste ciuitas sita est.

Arcabrum seu arthabrũ promõtorium Hispaniæ ulterioris est: uasto se cornu protendens in mare: & hispaniam uersus occiduũ finiens: terras maria cæliq; disterminare uidetur. hoc aliqui Olisponense dixerunt ab oppido ei opposito. Et quidã uocauere magnum: eo q; maris occupet plurimum.

Arcobares mons Indiæ est: quẽ alii cacobates dicũt: ĩsignis quidem: eo q; ex se Gangẽ profusissimum orientalium flumen effundat.

Argeus capadociæ mons ẽ: arduus plurimũ: & omni tempore pruinis rigens: eumq; dei habitaculum ueteres accolæ credidere. Subiacet ei Mazata ciuitas Capadocum metropolis.

Ariobargenes mons est asiæ inter massagetas cõstitutus & parthos.

Arius mons est in insula chio: in quo nascuntur optima uina a monte aruisia nuncupata. esto sint qui dicant eũ promontoriũ & aruisium uocitatũ.

Arpendus mons est pamphiliæ: cuius in radicibus eutimenidum defluit fluuius.

Artagus mons est capadocũ: sub quo Maizacũ ciuitas quæ postea cæsaria nominata est. credo idẽ cum argeo de quo pauloante dictum est.

Artemisius mons est archadiæ.

Artemius in argolico sinu mons est.

As mons est maredonum.

Ascreus mons in boetia est: a quo & uicus denoĩatus, unde poeta insignis Hesiodus oriundus.

Asterion mons est in sinu argolico.

Astrixim mons est aphricæ ab aquilone habens litterales aphricæ populos: a meridie uero harenas iacentes ad oceanũ usq;: in quibus uagant̃ gaulales æthyopes. alii uero eum mauritaniæ montem uolunt. esto non multum intersit. nam & aphrica & mauritania iunctæ sunt.

Asuaus mons est chaoniæ: cuius in radicibus aous fluuius.

Ater mons est aphricæ e regiõe subatra. hic quidẽ lõgo spacio ab oriente in occiduũ protenditur: & a nostris ater uocat̃: eo q; adusto similis sit nec distat multum a Matelge oppido garamantum.

Athlas uetustissima fama celeberrimus mõs est. Hũc aliqui in extremis mauritaniæ finibus consistere uolunt. aliqui ab æthyopibus: clara ditis & flumine bambaro ad montem thenorema dicunt: & promontoriũ hesperũ decem dierum atq; noctium nauigatione per oceanũ eum locant. Mons quidẽ supra nubes excelsus uertice: aspectu squalidus ea parte q̃ spectat oceanũ a se denominatum. qua uero aphricam ꝓspicit nemorosus atq; opacus & fontibus atq; fluminibus irriguus: & omnium generum fructuum abundãtissimus. Eius supremum culmẽ semꝑ asserunt esse niuosum. Inferiores aũt partes a serpẽtibus elephantibus: & brutis aliis occupatas aiũt. Præterea referunt tanta taciturnitate silere ꝑ diẽ: ut non absq; horrore quodã & occultæ diuinitatis suspitõe adeatur. Nocte uero ad instar cæli crebris lucere luminibus: & resonare cantibus atq; tinnitibus cymbalorũ tibiarũ & fistularũ egipanorũ atq; satyrorum. Sunt insuꝑ qui referant imas eius radices densis altisq; syluis repletas incognito ex genere arborũ proceritate spectabilium: frondesq; cupresso similes habentium in rore ualẽtes perpetuo easq; præter odoris suauitatem obduci lanugine quadam ex qua si arte exculta sit: possint nõ aliter q̃ ex bombice uestes fieri. Hunc insuper nõnulli thelamonẽ noĩari uolunt: sicut nilũ flumen melonem asserunt nuncupari.

Athos macedoniæ mons est: seu ut qdã perhibẽt thraciæ: mari ægeo supeminens: & altitudinis mirandæ. Asserunt quidẽ eũ umbram suã in Lẽnum usq; insulam efferre: quam aiunt alii. lxx. M. passuũ. Alii uero. lxxxvi. ab Atho distãte. Huius præterea uertex ut ꝑ cõperto demonstrant: uentos nubesq; superat cũ relictos cineres annui sacri aliqbus caracteribus ĩsignitos anno trãsacto redeũtes in nullo mutatos ĩueniãt. Dicũt etiã huius in culmine fuisse oppidũ noĩe acrothõ seu acrochaon: ibidẽq; ætatẽ hoĩum dimidio q̃ alibi longiorẽ. Extat etiã hic mons superbiæ Xerxis persaꝝ regis perpetuũ monumẽtũ. nã aduersus athenienses & lacedæmonas ueniẽs: cũ ĩter sestũ & abidon ponte facto ex asia in europã pedibus ingentem traiecisset exercitum Athon superare classe disposuit:

eo q̃ defesso hominom opera a continenti disiunxit nauigabili facto munere longitudinis.lxxx.M.pass.cũ latitudinis esset.M.d.& sic athon non solum montem sed mare undiq̃ circundatum traductis nauigiis insulam dereliquit.

Atritas achaiæ promontorium est: haud longe ab asineo sinu.

Auene promontorium mauritaniæ occidentale.nã inter istud & calpen gaditanũ coartatur fretum.

Auentinus ex septem urbis Romæ monobus unus ẽ quem aliqui uolunt ab auibus e tyberi ascendentibus nominatum.alii uolunt ab auentino aboriginũ rege ibidem occiso atq̃ sepulto nuncupatum. Sunt & insuper qui dicant eum a sabinis ibidem a Romulo susceptis a quodam prouinciæ suæ monte nomen impositum.aliqui ab aduentu hominum: eo q̃ ibi commune latinorum dianæ templum constitutum sit dictum.Nonnulli alio ab aduentu appellarum.nam dicunt eum montem paludibus a cæteris fuisse disclusum:& eo q̃ ex urbe ratibus ibidẽ ueheretur:auentinum uocatum.

Aulon mons est uinetis abundans.

Azan phrygiæ mons est in quo iuppiter & cybeles coli consuerant.alii putant apud archades esse: & ibidẽ eo ritu quo apud phrygios colebantur: coli iouẽ matremq̃ deorum.

Azaræ mauritaniæ mõtes sunt disterminãtes a mauritania aphricam.

BAal mõs Ermon circa libanũ ĩ finibus alophilorum ẽ. aliqui eũ dicunt baalermon quem ego sic uocari arbitror.

Balbus mons est aphricæ: insignis latebra Massinissæ regis a syphace superati.ẽ.n. fontibus abundans & pascuis:agroq̃ carthaginensi propinquus.

Balista mons est galliæ cisalpinæ situs apud ligores.

Bargillus mons phoenicũ syriæ conterminus est.

Barbastenes mons ẽ laconum:non amplius.x.M.pass. a lacedæmone distans.

Bebius campaniæ mons est ignẽ ad istar ætnæ syculæ uaporans.

Besegot & segor mõtes moabitarum sunt: quorum in summitate balaã ariolus a balach rege deductus est ut malediceret israelitis.

Berecinthius mons est phrygiæ in quo dudum cybeles mater deum ritu gentilicio persanctissime colebatur:a quo etiam berecinthia dicta est.

Beris super miniandam in armenia mõs est: in cuius uertice arbitrati sunt ueteres multos tempore diluuii saluatos.nec desunt qui dicãt ibidem archam applicuisse Noe:& diu post ostensam ab ĩcolis seu eius reliquias extitisse.

Binon promontorium ultra cyrenem est inter duas syrtes protensum maiores claudens.

Blagnia mons ẽ hyberniæ:cuius in radicibus tres nobiles scaturiunt fluuii:berua: eorus: & syurus omnẽ fere irrigantes insulam.

Boreas mons est epyrrhi.dyrrachio primus.

Bonon promõtorium numidiæ sic a græcis dictum q̃ a borea uento infestetur et quidem hyporegius superimpositus in hyponis nomen permutatum.

Brutinum hispaniæ promontorium est.

Brutium promontorium Italiæ in ionum mare tendens haud longe a caulona & conseotia.

Bracæ montes sunt disterminantes mauros superiores & æthyopes perosos, a radicibus nigrensium fluuium effodentes.

Brilesus atticæ regionis mons est.

Buli mons est syriæ haud longe a gari.

CAas mons ẽ syriæ in tribu effraim : isignis tumulo Iesu filii naue. nam diu apud uicantanam sepulchrum eius ab incolis forensibus ostensum est.

Cadistus seu calistus cretensium mons est adeo in uertice cadẽs ut a nauigantibus nubes potius arbitrentur q̃ uertex.

Cæma mons est alpium dirimentium togatã galliã a comata ex quo uarus fluuius emittitur.

Caphareus mons est euboeæ altissimus : promontorium faciens : quod in hellespontum protenditur: apud q̃d plurimi græcorũ a troia redeũtium fraude Nauplii cupientis ulcisci mortem palamedis filii sui iniuste perempti:periclitati sunt.

Caldone promontorium indiæ propinquum flumini salso: haud longe a loco ubi quondam Eufratis hostium.

Calicandrum asiæ minoris promontorium est terminus nauiganonis a Romanis positus Anthioco magno ab eis superato.

Calidromus achaiæ est promontorium haud longe a sinu maliaco.

Caligon ꝓmõtoriũ est in oceanum orientalem tẽdẽs.

Calpe hispaniæ mõs est: totus fere in mare ꝓminens abilæ qui in mauritania est oppositus quẽ ut de abila dictum est alteram herculis columnam uetustas credidit asserens eum cum abila separatum : & inde oceanũ mole mõtis ante retentum in medias exundasse terras:angustoq̃ freto europam ab aphrica separasse.Sunt præterea qui uelint apud Siciliæ pharũ calpem alium esse.

Calon seu chion promontorium cretense in occiduũ uergens.

Cambalidus indiæ mons ẽ & caucasi ramus sub quo Messalene & ĩde nobilissimus ĩ bactrios trãsitus.

Camenta cypri promontorium est solem spectãs occiduum.

Canastreum macedoniæ promontorium est:cui Sena proxima.

Canatus citerioris Hispaniæ mons excelsus est:cuius ut aiunt in uertice lacus profunditatis impescrutabilis colore niger:de quo miranda referunt incolæ. Dicunt enim si quis lapidem aut aliquid durum in eum iecerit:confestim tempestatem oriri : eiusq̃ in abdito specu palatium esse dæmonibus & alia plura meo iudicio fabulosa.

Candania mons est epyrrhi a dyrrachio distans.lxxxviii.mil.pass.

Capitolinus mons est Romæ eo sic dictus q̃ cum in eo fundamenta foderent ædis iouis. humanũ caput inuentũ dicit. Antea quidẽ tarpeius dictus a uirgine uestali Tarpeia:q̃ ibi a sabinis necata atq̃ sepulta : & adhuc eius saxũ tarpeium appellatur . Hũc eundem montẽ tradiderunt uetustissimi saturnum appellatum:& ab eo late saturniã terram: & in hoc antiquũ

etiam fuisse oppidum cui saturnia nomen: cuius in
longum postea tria mansere uestigia. Nam saturni
fanum in eius fuit faucibus & saturnia porta: quam
postea uocauere Pandaná: & post ædẽ saturni i ædi
ficiorũ legibus parietibus sũt postici muri scripti.

Capontes uel catopen secundũ alios mons est scythis
proximus cuius sub radicibus haud longe a zimara
seu zizima dicunt eufratem oriri.

Caralitanum promontorium puto sardiniæ sit uer/
sus aphricam tendens.

Cardenni montes sunt armeniæ maioris: in quibus
archam Noe resedisse cessante diluuio a nonnullis
traditum est.

Cardidũ promõtoriũ aphricæ ẽ sardiniæ aduersum.

Carina mons cretæ ĩsulæ est ex quo mirabile recitat.
aiunt enim: cum mollis sit: nec amplius.ix.M.pass.
ambitus intra hoc spatium nullas reperiri muscas:
nec mel ibidem factum nusq̃ attingát.

Cariobarzanes mõs ẽ inter massagetas parthosq;.

Carigini samariæ lætissimus mons est ciuitati sicio/
niorum supereminens.

Carmeniæ promõtorium puto persici maris cui iun/
guntur populi armogei: & ibi portus macedonum
est & aræ Alexandri.

Carmelus phœnicum mons est. Heliæ prophetæ spe
ctabilis mansione: & oleis arbustisq; & uinetis con/
spicuus: per dietas circiter duas distinctus: huius in
radicibus palus est cẽdebora ex qua progreditur bel
lus fluuius hatenas trahens ad uitrum conficiendũ
crystalli emulum cæteris præualentes.

Carmelus mons alter a superiori in gallia est de quo
naba.

Cartandrus mons est ĩter persas mœdosq; positus.

Casinus mons est campaniæ ubi dudum Apollo co/
lebatur ab incolis cuius fanum destructum a Bene/
dicto sanctitate insigni uiro sub beati Martini titulo
ad honorem ueri dei celebris ecclesia constructa est:
& eo loco in quo fuit ara Apollinis erectum est alta
re: ac sub Ioánis baptistæ nomine cõsecratum.

Casytus mons persidi propĩquus: cui appositæ urbes
seleucia. & susinare.

Casius syriæ mons est: haud longe ab anthiochia: sub
quo olim silentia libeta Pieria appellata. Hic mõs al/
tissimus est. nã ambitu ad cacumen.xviii.M.pass. di/
citur. altitudo autem per directum.iiii.M.pass. & de
eo antiquitas mirabile quoddam refert. Asserit enĩ
quarta noctis uigilia in orientem per tenebras Solis
globum surgentem uideri: & sic paruo corporis fle
xu surgentem solem: inde profundissimam noctem
intuetur aspiciens.

Casius mons alter a superiori. hic enim in arabia est:
pelusio egypti conterminus: haud longe a loco qui
dicitur Astracinæ nobilis sepulchro Pomp. magni.

Caspius mons sub boreali plaga constitutus est & ab
eo caspium mare cui conterminus est denominatũ.

Castalius mons in delphis: musis sacer.

Catabathmon motis parthonio propĩquus est: cui &
Alexandri castra uicina sunt.

Catacrisea montes sunt in eo deserto per quod transi/
tum fecere filii Israel ab ægypto in terras promissio/
nis uenientes. hos quidem auro fertiles aiunt: eosq;
penes perhibetur Moysem librum Deuteronomio
descripsisse.

Catillus mons est prope tyburim ciuitatem Romæ
uicinam a Catillo fratre tyburti conditoris tyburis
denominatus.

Caucasus orienralis mons & famosissimus est. Is qui/
dem secundum quosdam inter oleos qui sunt ad o
mericum mare: & albanos ultra caspium sub septẽ/
trione iacẽtes eleuatur: primo & perpetuo iugo usq;
in orientem extremum protendi uidetur: secũdum
uarias illi nationes adiacẽtes uaria sumens nomina:
eumq; Taurum mõtem seu tauro monti iunctum
credidere plurimi: eo q; percoatras armeniæ mons
inter taurum & caucasum positus illos iungere ui/
deatur. Sed fluuius eufrates ex percoatra descendens
& in meridiem defluẽs: & ad sinistram taurum de/
relinquens esse disiunctos ostendit. & sic a dextris i/
ter oleos ad albanos ubi portas habet incipit cauca/
sus: sic dictus eo q; semp eius uertices niue candeant.
nam incolarũ lingua candor dicitur caucasus. A por
tis autem caspus ad armenias usq; pilas seu ad tygri/
dis fontem inter armeniam & hyberiam: qui uer/
tices caucasi sunt acroceranni appellantur: de qui/
bus supra. A fonte autem tygris usq; carras inter par
thos Massagerasq; Ariobarzanes nominatur. A car/
ris usq; ad Cadippin oppidum ĩter bactrianos & hir
canos moniarmali dicitur amomi ibidem nascentis
ĩsignis: a quo collis subsequens dicitur parthau. Ab
oppido uero Cadippi ad saphrin uicum inter duas
sarcaraucas & parthionas mons est obscobares ex
æquo gautes & lacer exũdat. A fonte gangis usq; ad
fontem fluminis orthogorræ qui a septentrione est
ubi montani patopanisade taurus est. A fontibus or
thogorræ usq; ad orthogorræ ciuitatem inter hirca
nos & scythas & gangaridas caucasus ẽ. Vltimus au/
rem inter eos & pasiadras mons lanibus uel imauus
ubi crisororas fluuius & samara promontorium ab
oriẽtali excipiuntur oceano: & sic imauus extremus
est caucasus. Alii taurum totum hunc uolunt: eum/
q; ab oriente nostrum usq; mare deducunt: caucaso
huius tam longi montis nil præter particulam oriẽ
ti propinquam donantes.

Caulon calabriæ seu brutiorum mons est in finibus
Italiæ freto siciliæ propinquus: baccho fertilis & cui
eiusdem nominis oppidum fuit.

Calidonium ultimum est tauri promõtorium: in no/
strum effusum mare.

Celius mons est a cele Iubeano nobilissimo duce tu/
sco dictus: eoq; Romulus aduersus Latinum regẽ
cum auxiliaribus uenerat inclytus quidem multis
titulis. Sed nec minus insignis est q; in eo poeta En/
nius habitauerit.

Celticum promontorium hispaniæ in oceanum pro
currens.

Cenum promontorium in septentrione directum.

Cenus extremum Italiæ promontorium uersus pelo
rum siciliæ tendens: non amplius.xii. stadiorum in/
teruallo distantia.

Cerason Chriseon promontorium propontidis in
quo Bizantium oppidum cui postea nomẽ constan
tinopolis.

Cerauni mõtes in epyrrho oriunt & exinde cõtinuo
iugo ripheis iũgunt: a pte altera in euxinũ & Meoti

da atq; thanaim cadunt. Altera uero in caspium.
Cercius mons est haod longe a thessalia a merope q̄p pe eunti thessaliam inuenitur.
Cespius urbis mons est regione exquilia apud ædem iunonis lucinæ.
Childarus mons est hyberniæ.
Chymæra: ut uideāt logici quia aliqd sit: mons est ciliciæ apud phaselitas carinā a licia disterminans. huius quidem summitates perpetuis flagrāt flammis: quæ quidem augentur aqua superinfusa, terra uero iniecta extinguūtur. Alit p̄terea mons iste circa summum leones: paulo autem infra capreas: suntq; radices eius serpentum plenissimæ. Bellorophon autē glauci filius hunc purgauit noxiis & habitabilem fecit: a quibus fabulæ locus admoentus est.
Cibaini mōtes sunt thraciæ in quibus caister fluuius oritur.
Cillenius mons est archadiæ: celebris natiuitate Mercurii.
Cymborum promontorium sub septentrione & in oceanum aquilonarem protenditur.
Cibelus phrygiæ mons in quo cybeles deū mater colebatur olim denominata cybeles ab eodem.
Cibotus mons olim fuit: & in eo oppidū noīe caritate qui terræmotu absorptus est una cū oppido.
Ciminius etruriæ mōs ē in quo & eiusdē noīs lacus.
Cinthius mons est insulæ Deli: famosus apollinis natiuitate: cuius tam grandem magnitudinem dicunt ut umbra sua ægei maris ambitū tegat.
Cireneū promontorium in asia minori: haud longe a monte Mina.
Circes seu circeus mons Italiæ: & caietæ propinquos: sic a circe uenefica: quam ibidē habuisse regiam uolunt: denominatus. Eius in sommitate & oppidum eiusdem nominis fuisse prægrande dicunt. præterea afferunt hunc olim a continenti fuisse disiunctū: nō qdē freto sed paludibus: & oseū alias Otheū ante nominatū ab horrore trāseuntiū: credentiūq; ibi hoīes ī beluas trāsmutari. Tādē ex albanis mōtibus limus effluēs cōpletis paludibus eū fecit terræ cōtinuū.
Cirra mons est phocidis seu uertex alter Parnasi mōtis ī quo olī celebre toto orbi oraculū fuit apollinis.
Citheron boetiæ mons est poetarū carminibus celeberrimus: nec longe athenis extollitur. Aliqui partē Parnasi putant a citherone quodam denominatum in hoc enim præcipue colebatur Bacchus. secundū autem alios Venus: eamq; dicunt ab eo cithercam fuisse uocatam.
Cithorus mons est paphlagoniæ abundans buxo in spacium. lxiii. M. pas. porrectus: loco ueneto clarus: a quo uolunt paphlagonios in Italiam cum antenore transuectos uenetos appellatos.
Ciena promontorium est cariæ: esto sint qui dicant illum Deli montem.
Ciareus mons orientalis est in regione quæ dicitur apouertene.
Clarios est mons colophoniæ in quo colitur apollo: & ab eo clarius nominatus.
Clibanus mons apud calabros est haud longe a lacinio promontorio.
Climax æthyopiæ mons est secus rubrum mare: ubi honesti homines & rubri maris tenentes imperium foeminæ prolixis barbis insignes uenationibus uacantes: tygresq; habentes pro canibus & pardos etiā nutrientes.
Cordei medorum sunt montes.
Cophantus bactrianorum mons est: nocte flammas emittens e uertice.
Colaicum indiæ promontorium in taprobanem insulam sese ferentem.
Corambus promōtoriū paphlagonū in ponto haud longe ab amne parthenio.
Corax oetholiæ mons est altissimus inter calipobim & naupactum.
Corax mons est noo lōge Tyburīn a corace fratre tiburti conditoris Tyburis dictus.
Coreb mons regionis Madian ē iuxta sinom arabiæ imminens: qui qoidem uenerandissimus est ob crebram iamdudum oen dei apparitionem.
Coritus ciliciæ mons est insigni specu memorabilis: qoi in summo montis uertice conto oppido supereminente: amplo satis hiatu patet & in profundum demissus quanto magis demittitur: tanto amplior efficitur & undiq; pubētibus locis adeo pulcher atq; admirabilis se inuentibus aperitur ut mentes admiratione consternat: qui cum & assuefactos non satiet per descensum unicum & angustum atq; asperum m. d. p. inter amoenas umbras & opaca syluarum riuis hincinde quoddam agreste sonantibus. Ast ubi in finē descensum est: specus apparet alter. ueq; cymbalorum sonus terret adeuntes īgressu primo & aliquandiu spectabilis incedenti fit obscurior: & ingentis amnis se extollentis fons aspicitur: qui ubi paruo cursu maximum demonstrauit impetum: conditur. Intra uero spacium horribile & incognitum augustum tamē sacrumq; adeo: ut a diis habitari ueteres credidere incolæ. Alius præterea specus ulterius est quem Tiphoneum uocant angusto ore: & ut experti tradidere quidā pressus & assidua nocte suffusus: eumq; dicunt aliquando tiphonis fuisse cubile: & in se dimissa confestim examinat. Memorandus est & fabula & natura. Mons autem extrorsum Croci plurimum ferax est adeo ut sint qui credant ob hoc illi nomen coritus positum.
Coris thessaliæ mons est: serpentes producēs: quibus Sypas nomen est: noo proprium habentes colorem sed loci silenni in quo morant̄ sumentes: morsu quidem non aspero sitim ingerunt: & īsanabilis est.
Coritus mons creditur ætruriæ a corito uetustissimo rege Electræ uito & Dardani patre una cum oppido in eodem existente denominatus.
Corsicus mons est ultra hiberiam & hircaniā: ex quo nascuntur ex uicinis footibus cyrus & cambises ingentia flumina.
Coronæ achaiæ promontorium.
Creon mons est insulæ lesbos.
Crimoca p̄montoriū euxini maris arduo supcilio.
Crise promontoriū est oceani orientalis apud seres.
Crocodillus ciliciæ mōs ē a parte amanni fluminis.
Crocus mons est in creta insula.
Crotonius mons achaiæ: pisæ ciuitati supereminet.

d

Adai montes sunt indiæ olim chopedis reginæ propinqui.
Dardanus mons est apuliæ.

Delphicus mons inter histriam & mětoriam esse fertur cuius in culmine existentes aiunt ex longinquo nauigia uenientia cernere.

Dicteus cretæ insulæ mõs est a Dictea nympha quæ in eodem colebať dictus: qui quidem adeo ē in uerticibus albus: ut a nauigantibus q̃ uertices potius existimantur. in hoc aiunt iouem quem deum stolidi arbitrabantur absconditum a matre & a curetis nutritum.

Dimascus mons est in miconia insula.

Dindimus mons est phrygiæ in quo galli sacerdotes cybeles & sacra matris deum celebrare & se abscindere consueuerant.

Dinarete promontorium iosulæ cypri.

Diomedes promontorium in dalmatia.

Diptamon cretæ insulæ mons est abundãs diptamo herba: a quo & ipsa nomen sortita est.

Dodona chaoniæ mons: in quo & sylua eiusdē nominis & in ea olim fuere quercus. e quibus colūbæ con sueuerant responsa dare quærentibus.

Dolorosus mons in anglia est.

Drepantium promontorium est siciliæ.

Dyrrachium epyrrhi mons est. ubi castrum est quod petra dicitur.

Duriscos promontorium est atticæ regionis.

EBbitei mõtes sunt apud bathimos ad oceanum meridionalem.

Ebron mons est palestinorum haud longe a Gaza syriæ ciuitate: cuius in uertice olim sanson noctu Gazæ ab hostibus inclusus portas uectesq; detulit.

Edon mons thraciæ est.

Effram iudææ mons est in quo olim sicem fugitiuorum ciuitas fuit.

Egialeus atticæ regionis mons est.

Elatus Cephalaniæ nobilis mons est.

Eleome mons est macedoniæ.

Elicon boetiæ mons est: musis dicatus celebrisq; poetarum carminibus: ex quo inter alia flumina parmesus egreditur.

Emimodimus mons est hyberiæ ponticæ.

Emochi montes sunt indiæ.

Emodus mons pars caucasi creditur: quem cum superioribus: quos emochos: uocant idem credo.

Emus mons aliqui dicunt thessaliæ sit: & ī eo locum describūt: qui tempe dicitur. Alii uero thraciæ attribuunt: huius cælsitudinis adeo grandis phama fuit: ut crederetur ex huius uertice adriaticum & Euxinum mare posse discerni qđ experturus Philippus Demetrii filius macedoniæ rex: illum conscendit: nec absq; labore plurimo. Nam circa medium adeo ramorum arborum innexione densum inuenit: ut præter impeditum iter nonnunq̃ cælum uix cernere posset. Et cum post diem tertiam ab īcœpto a radicibus itinere deuenisset in culmen: contecta nebulis omnia comperit & uulgatæ opiniōis omnia falsa: & sic spe frustratus: duabus aris ioui soliq; ī uertice cōsecratis descēdit. Hinc una cum Rodope & Orbelone sacris liberi patris & moenadum cetibus Orpheo uate primum instiante celebris fuit: qui uasto iugo procumbens in pontum oppidum habuit in culmine aristeum. Volunt alii q; ennius ea in parte quam aratores celebrāt scythæ ostendant tumulum Pollidori: ubi gramen alias geraman urbs. quam uocant barbari Catiton: & ex ea ferunt pigmeos fugatos a gruibus.

Eos mons est ad arabicum mare.

Epopon dudum mons pitecusarum insulæ capano ī sinu: ex quo cum repente flamma emicuisset: in processu campestri solo æquatus est.

Eracleum promontorium est colchorum.

Ercinius germaniæ mons insignis est.

Eridanus mons est dyrrhachii.

Erimantus mons finibus constitutus est archadiæ in quo Hercules aprum cuncta uastantem uiuum cœpit: eumq; euristeo detulit regi.

Erix siciliæ moos est: drepano propinquus: cuius in summitate fuit olim ericinæ ueneris templū ab erice eiusdem filio: & a quo denominatus est mõs: cōstitutum. In hoc autem ab ænea Anchises secūdum quosdam tumulatus est.

Ermintus mons lusitaniæ in hispania.

Ermon mons amorreorum est ultra iordanem: quē phœnices uocant sanor: & Amorrei Sanir: cuius in uertice insigne fuisse templum summæ celebritatis apud gentiles dicitur. Distat duobus mil. passuum a tabor & eius ē adeo uertex frigidus. ut ex eo ad delitias nobilium æstiuo tempore ferantur niues tyr.

Esperuceras promontorium extremum aphricæ est aduersus dorchadas īsulas olim gorgonum domos æthyopum hesperorum confine.

Esperus mons æthyopum est sub aphrico situs.

Estie promontorium bosphori est.

Etheodontia mons est græciæ termopolis supereminens.

Etna moos in medio siciliæ orbi toto celeberrimus fama: & cum sublimis plurimum sit: solitusq; e culmine celso globos ignis emittere hodie deficiente iā subterraneo sulphure solum fumos emittit. Cuius in summitate duos esse crateres: e quibus olim eructabat flamma dicunt indigenæ. Circa quos asserūt eum eē cinereum & niueum ut plurimum tectum: cum circa radices amœnissimus montium sit: limpidissimis fontibus & frutectis abundans. Et quoniā persæpe terremotibus agitatur regio: fabulam finxere ueteres: cum scilicet a ioue Tiphei capiti superimpositum: quasi suspirãs Gigas flammas emittat euomere omnem: & tremere: dum frustra excutitur. In hoc oppidum ingens ex sui nominis olim fuit.

Eucalegon mons est haud longe a sigeo troianorum promontorio.

Euganeus mons est Venetiæ: quem ut quidam putant incolæ dicunt hodie paduanum patauio proximus.

Euprosepon pmontoriū syriæ est nō longe a sydone.

Eurotas mons est laconiæ regionis.

FAlarium promontorium est Corciræ insulæ ex quo in mare protenditur scopulus: quem a similitudine ulyssis nauem fuisse dixere uetusti.

Falernus cãpaniæ mõs ē: optimi uini ferax.

Faneus promontorium Chii insulæ: & secundum alios siciliæ uitibus consitus: & a faneo rege olim denominatus.

Faradi mons est seu uertex ydæ montis troiani.

Fasga mons est supra iordanem in terra Moab cōtra hierico: sub quo ienua ciuitas in campo Moab.

Ferraria promontorium hispaniæ: sub quo hyberus fluuius ingreditur mare.

Fesulæ mons est biceps florentiæ inclytæ tusciæ ciuitati supereminens oliuetis plenus: ex quo si lapides q plumbei sunt excidantur: breui temporis spatio nouis incrementis restaurari compertissimum est. Fuit & i culmine huius eiusdem nominis uetustissima ciuitas ruinis semesis testantibus.

Ficonra promontorium est aphricæ importuosum: haud lōge ab his oris quas dudum testantur aliqui tenuisse lotophagos.

Fiondis thessaliæ mons mempheus uocitatus olim.

Fiscellus Italiæ mons est non longe a tyberi fluuio.

Fogor moabitarum mons est: ad quē Balach rex deduxit Balaam ariolum: ut malediceret israelitis.

Foloe mons est thessaliæ: in eo quondam centauri nati sunt. Alii archadiæ montē dicūt: nōnulli thraciæ.

Forgius æthyopiæ mons excellentissimus.

Frasus oetoliæ mons est: haud longe a promontorio anthimo: ubi hostium corinthiaci sinus.

Gabaa mons est iudææ in tribu Beniamī: haud longe ab Hierusalem.

Gabalo mons est in terra promissionis: in quo iussu Moysis altare constitutum est.

Gad mons est in deserto synai: quem penes castrametati sunt filii israel.

Gange mons est minoris asiæ: in quo ceridala & thodiopolis sitæ sunt.

Gagus mons est minoris asiæ: haud longe a pathara: credo idem cum superiori.

Galaad mons est ad tergum phœnicis & arabiæ libano copulatus: & in eodem ciuitas eodem nomīe dicta: quā cœpit galaad filius machir de manu Amorreorum: & tam monti q̄ ciuitati nomen suum imposuit: & ab eo olim galadites regio nuncupata est.

Galeo mons atticæ regionis.

Gallicanus campaniæ mons est: & īminet agro falerno: & eidem cassilinus.

Gallidromon mons est: seu aliud ex cacuminibus imminentibus termopilis.

Galmada mons supra idumeam & samariam.

Gargara phrygiæ mons: seu summus idæ mōtis uertex. Nam gargara dictus: qui caracaros quod caput capitis sonat. i. altitudo altitudinis: ubi templū olim fuit Iouis.

Garganus apuliæ mons est finistrorsum ab apœnino in adriaticū ueniens mare: cuius in radicibus Sipontum ciuitas olim a Diomede montis uictore condita. Secus hunc Metapontum dicunt: ubi palladis hellinitis templum fuisse aiunt: in quo diu seruata sunt Epii frumenta quibus durium equum apud iliōē fabricauerant. & apud eundem asserūt locum fuisse Dauniæ nomīatum: ī quo Palladis achaicæ templū ubi bipēnes æreæ: & arma Diomedis sociorum deposita diu ostensa sunt. Dicunt præterea ibidem fuisse canes græcis uenientibus læta garrulitate blandiētes. Sed quod longe maius & uerius atq; uenerabilius est: hoc in monte anno ab incarnato uerbo. cccc. lxxxx. Zenone principe imperante Romanis diuino munere Michaelis archangeli specus incolis ostensus est: ī hodiernum usq; celebris: & summa a christicolis deuotione uisitatus.

Gari mons est syriæ: & secundum alios dictus garius in samaria: in quo Tusci populi ab assyriis in samariam missi relicto Hierusalem diis suis altaria construxerunt.

Gaulalcus mauritaniæ mons est: & ab eo circumhabitantes æthyopes gaulales dicti sunt.

Gaulannus cāpaniæ mons est puteolis baisq; uicinus.

Gaurus campaniæ mons est: propīquus massico mōti atq; surrento.

Gazarim mons seu garizeus in iudæa est: supereminens sicyoniorum ciuitan.

Gebal mons est iudææ oppositus gazari: qui & hebal nuncupatus est.

Gebbenna galliæ mons est īter auernos & eluios medius: & in eo ciuitas posita: cui geuna nomen est.

Gelboe syriæ mons est. sexto a scitopoli lapide: in hoc quidē Saul primus iudæorū Rex a Palestinis uictus occisis filiis ab amalechita iuuene pcuti precibus obtinuit: maledictione Dauid successoris eius nec ros nec pluuia postea cecidit.

Gerasenorum mons est trans iordanem: in quo Alexander iudæorum rex mortuus est.

Gerestus euboeæ promontoriū: aphricam spectans.

Gerionis montes in Italia prope lematem agrū sunt.

Gibel mōs est iudææ: sub quo ior & dan fontes ex libano prodeuntes iordanē fluuium iuncti faciunt.

Ginidos minoris asiæ promontorium est: in quo dudum æthyopia libera.

Gion mons est iudææ: apud quē salomon fuit inunctus in regem iudæorum & dyademate īsignitus.

Girim mons est apud garamantas: in quo nasci gemmas uetustas testata est.

Gorditanum sardiniæ promontorium in conspectu habens asulcensim & ænosim insulas.

Grin mons est citerioris hispaniæ mari contiguus.

Granus mōs phrygiæ est xantho flumini proximus.

Iarus mons est ex armenia inter mœdos adiabenosq; ueniens supra param & cœnem.

Iambus mons est caucaso monti iunctus: diuidēs indiam a scythia superiori & inferiori.

Ianiculus unus ex montibus urbis. ī hetruria quidem positus: & sublicio ponti iunctus: a iano ut creditur olim romanorum deo nuncupatus.

Ibla mons atticæ regionis seu siciliæ est: thimo abundans & melle.

Icarus mons atticæ regionis est.

Ida mons est phrygiæ: haud longe ab ilione & hellespontiaco supereminens mari: memorabilis iudicio paridis: ex eo quidem mirabile quoddam retulere ueteres: scilicet solem surgentem longe aliter q̄ in aliis terris conspici. Nam in tāto ab hoc ex summo montis apice cui gargara nomē a media fere nocte passim ignes micare uidentur plurimi: diu tandem nocte in diem eunte: qui sparsi fuerunt in unū conuenire: donec in unam emicent flammam. quæ postquam diu grandi incendio similis clara uisa est se in rotundam formam cogi cernitur: & ingens

factus globus terris apparet annexus: deinde paulatim decrescere & lucidior effici: donec iam fugatis tenebris sese extollat in altum sol factus. Et ex hoc præterea monte scamander: qui & xanthus: & simois fluuii longe fama maiores q̃ undis copiosi: & alii scaturiunt plures.

Idalius mons in cypro ueneri sacer est.

Ideus mons cretæ insignis plurimũ apud ueteres: eo q̃ in eodem Iouem absconditum a matre Rea & clã nutritum credant antiqui: eiusq; sepulchrum in eo a priscis diu uisitatum est.

Idrus calabriæ mons est: unde oppido nomẽ idruntũ

Ieris ꝓmontoriũ est elidis: haud longe a pisa.

Imabus orientale ꝓmontoriũ est ab emodis montibus in mare oceanũ se mittẽs: Sonat q̃dẽ imabus iatica lingua niuens: extremus quidem Caucasus est.

Imettus mons ĩter cæteros atticæ regiõis obtinet pulchritudinis prĩcipatum. Nam floribus nitet: thimo abundans & optimo melle & in eo ut dicunt nascitur herba Carisia: quã mulieres ut ardẽtius appetantur a uiris brachiis alligare consueuerunt.

Inarimes mons olim fuit insulæ prochytæ: ut scribit Sed ego credo eius q̃ hodie iscla uocat̃ aduersa Meseno: & sub eo finxere poetæ: eo q̃ altissimus fuerit & ignes more ætnæ euaporauerit: Iouem caput supposuisse riphei. Hic q̃dem mõs a perpetuo igne introrsum fere cõsumptus: a terræmotu extussus: & ĩ mare deiectus est: fecitq; ex se longe ab iscla insulam aliã quã indigenæ prochytam uocauerunt: eo q̃ ex propinquo ceciderit mons: ex quo edita sit.

Iouis mons in hispania est occidenti oppositus: cuius eminentia: quia inter exigua cautium spatia consurgit Hannibalis scala appellata est.

Ippanis mons scythiæ est.

Iperborei montes sunt scythiæ in asiatico oceani littore sub ipso cardine siderum hyperborei dicti: eo q̃ ultra eos flat boreas.

Ipoplanis mons est lyciæ seu ciliciæ: haud longe a thebis liciis. q̃bus olim dominabatur hietion pater Andromachæ uxoris hectoris.

Impius mons secundum quosdam in bithynia est: & sub eo picopolis fuit ciuitas. alii illum dicunt ilioni propinquum: & post eum insidus latuisse græcos: & hinc sumptum: q̃ ex equo qui ippos græce dicitur: prodierint. Sane bithynia troadi contermina est: & is forte mons medius inter eas.

Ipixotus mons est macedoniæ.

Iraneancos mons est germaniæ: ex quo dicunt danubium nasci.

Irmine ꝓmontorium achaiæ.

Irpimus mons est sabinorum: in quo optimi nascuntur equi

Isamus mons est poeniã a midia separãs: ĩ quo nascuntur aĩalia menopẽ noĩata boui similia: q̃bus prægrãdes comæ a collo pendẽt & usq; in oculos a ceruice.

Ischiniæ promontorium est thessaliæ: super demetriadem ciuitatem.

Ismaeus thraciæ mons est pro parte asperrimus: & in residuo uinetis oliuetisq; abũdãtissimus. In hoc nõnunq̃ Orpheus cythara canere consueuit.

Isparus promõtorium in ora æthyopici oceani est: se ꝓtendens in mare: quod azanium appellatur.

Itabirus mons est iudeæ: apud quem Alexander Aristoboli regis filius & iudæorum Rex a gauinio Romano eum duce superatus est.

Isthmos mons in quo sita Corinthus est ciuitas. Hic ex achaia in reliquam græciam tandem spatio separat ionium mare ab ægeo.

Lacinium promontorium est Italiæ: inter adriaticum & ionium mare in eurum tendens ĩsigne quondã iunonis laciniæ tẽplo: haud longe a petilia ciuitate.

Lampeus archadiæ mons est.

Lamus mons est Cariæ nobilis ob Endimionis fabulam: quem aiunt a luna dilectum in eodem obdormiuisse.

Latemus & hic cariæ mons est: in quo quidã tradunt hospites a scorpionibus non lædi: cũ ab eis indigenæ occidantur.

Larinius mons ẽ circa Romam: in quo tradunt fuisse lupercal ludicrum ab euandro archade ĩstitutum: in quo nudi iuuenes per ludũ atq; lasciuiã decurrebãt.

Lecton mons troadis est: seu idæ potius uertex.

Lentus archadiæ mons est.

Leptis mons est mitilenæ.

Lepterea promontoriũ ẽ indoꝝ ad oceanũ meridianũ haud longe a malco insula.

Letheum promontorium est corinthiorum.

Leto mons est galliæ cisalpinæ apud ligures.

Leucaloniũ promontorium est pamphiliæ.

Leucata mons est altissimus in promõtorio epyrthi: quod leucopetra dicitur iuxta ambrachiam ciuitatem: quam postea Octauia. Cæsar superatis ibidem Antonio & cleopatra nicopolim appellauit & templũ Actiaco Apollini constituit. Hunc alii promontoriũ leucare uocant: & nonnulli leucatem dicunt eã arabiæ. Alii uero laucatas promontoriũ propinquũ bythynniæ uolunt. possibile ut ubiq; sint: quum certissimum sit leucatam montẽ esse epyrrhi.

Libanus mons phoenicum altissimus: a thure dictus quod ibi colligitur. in sacris litteris mons celeberrimus. Alii dicũt eum arabiæ montem: quum sit medius inter arabas & phoenices. ex hoc quidem albana & farfar & iordanis flumina & alia oriuntur: muro quondam iunctus fuit antilibano monti: de quo supra.

Licabesos mons est atticæ regionis: oliuetis conspicuus.

Libetras mons est oetoliæ: musis sacer: a quo & ipsæ libetrides appellantur.

Licæus mons est archadiæ pinetis clarus: & tẽplo panis. in quo eum natum asserunt.

Licius mons est græciæ: medius inter meropũ montem & macedoniã & thessaliã & epyrrhum.

Licoronis mons archadiæ est.

Lilibeus promontoriũ siciliæ in occasum respiciens a ciuitate ibidẽ posita nominatũ.

Libanus mons est syriæ. ex quo orontes fluuius orit̃.

Litricus mons seu montes deserti mauritaniæ.

Lura mons galliæ inter sequanos & aluceros.

Luretilis mons est sabinorum.

Lucrinus mons est in extremis Italiæ: cui & locris ciuitas imposita: peloro oppositus: & a quo lucrina palus.

MAcroceni montes sunt ab istro flumine nō longinqui.

Magnaua mons ē ī gallogræcia: apud quē a manlio uulsone pugnatū ē cū thelostobagis & tectosagis & obtenta uictoria.

Malleus seu malles mons est in idia apud orestas monedes & smaros: cuius mōtis umbra æstate i austrū hyeme ad septentrionem uergit: nec amplius.xv.noctibus ex eo uidetur septentrio.

Malea seu malcum promōtorium laconiæ est: quod .l.mil.pas.infra mare protenditur:adeo ondas impellēs:ut nautas persequi uideatur. Ex quo narratur ꝙ quom conscendisset in eo maleus tyrrhenorum rex qui tubam æream primus iuenerat:& pyratica mare infestabat:i eo templū apollini consecrauit:eumq; maleorté nūcupauit:& mōti nomen æq̄ a se iposuit alii dicunt achaiæ esse montem:& ꝙ ibidē uenereꝰ. apollo & ꝙ ex eo amphiarao uati auxilia missa sint.

Mallus mons ē:cui proximi sunt mādæi & mali:quorum mons mallus qui tractus est gangis.

Mambre mons est iuxta ebron:ubi credimus ab opifice rerum deo parentem primum fuisse plsamatū.

Marathon mons atticæ regionis īsignis Thesei uictoria ex tauro superato: & icari regis a rusticis occisi morte:& milciadis gloria.

Maros mons est epyrrhi.

Marpeso mons est paros insulæ marmorum candore conspicuus.

Masiticus mōs aritando flumini proximus est & andriæ ciuitati.

Massicus mons est campaniæ promontoriū olim mineruæ sacrū:Capreæ insulæ oppositū faciēs hinc surrentū in radicibus habēs:& īde amalphiā & salernū.

Mastusia promontorium est in chersonenso oppositum sigeo troiano.

Matinus apuliæ mons est.

Maul mons ē britanniæ: cui i radicibus lacus ē aquis suis adeo animalia fessa restaurans: ut nullo uideantur attrita labore.

Maxillum moos est œtoliæ.

Maxtoria mōs est hispaniæ iuxta oppidum auronæ.

Medullus hispaniæ mons est.

Melam seu melampus mons est ī tertio europæ sinu.

Mempheus mons circa thessaliam.

Menalus archadiæ mōs est excelsus:sic dictus ab ouibus:quarum plenus ē.Nam mela græce latine ouis.

Menetus mons est in alpibus.

Mercurii promontorium africæ est:in siciliam uasto tracto se ferens.

Meritus est mons in tertio europæ sinu.

Meropus mons est græciæ:propinquus thessaliæ:insignis Quinti Fulurii uictoria:& Philippi regis macedonum fuga: grandis quippe mōs & anfractibus uariis præruptus est.

Meros mons est indiæ:Ioui sacer:cuius in specu incolæ liberum patrem fuisse nutritum arbitrantur. Et ex hoc forsan habuit fabula argumentum: ꝙ ex utero tractus fulmīatæ matris patris fœmori sit appositus.Hic autem mons hædera plurima & uitibus atque frutetis conspicuus est: & irriguus fontium: eiusque sub radicibus Nisa ciuitas est.

Messia mōs ē in asia minori mari supeminēs:clarus naualī uictoria atheniēsiū ī psas duce Themistocle.

Metagoniū ꝓmontoriū est africā diuidēs a numidia.

Micalesos ꝓmōtoriū ciuitatis Onchestæ in græcia ē.

Milton mons est phitorum.

Mimanta mons est grandis contra Chion.

Minas minoris asiæ mons est:haud longe a colophone ciuitate.Hic quidem a mari in campos excurrit.cl.mil.passuum:& eius caput sipilus.Nubes aūt uerticibus suis appositæ:ut aiunt incolæ futurarum tēpestatum qualitates ostendunt.

Mindalēsis mons ē insulæ Sami: memoratu dignus ob crucem mortēque Polictatis samii tyranni olim fœlicissimi.

Mineruæ promontorium campaniæ est: ex massico monte procurrens in capream insulam.

Mionensum ꝓmontoriū ē inter Teiū & Samū:cuius collis in modum metæ auctus est:a continēti uero aditum habet semita manufacta.

Misenus mons est campanus cumis proximus:a miseno æneæ socio ibidē ab eodē sepulro denoiatus.

Modim mons est:non amplius.vi.mil.pas.distans a Hierusalem:ea uia quæ tendit Ramata.Ex hoc Mathathias fuir Machabæorum pater.

Molus mons est meoniæ:qui prius Tmolus dicebatꝰ ex quo Pactolus effluit fluuius:aureas trahens harenas:Cuius in radicibus cadieni: loreni philadelphinique appositi.

Monachus archadiæ mons est.

Monychus promontoriū est in sinu ligustini maris: haud longe a nicea distans:Ienoensium pyratarum potissimum & insigne receptaculum.

Monoetes mons est ilyriæ.

Morin seu morian mons ē iudææ: cuius in culmine iussu dei Abraam filium suum Isach eidem deo uoluit im molare:ubi David postea templum construxit insigne.

Mormalus mons est inter bactrianos & hircanos: in quo amomum nascitur.

Mossilicos ꝓmontorium est æthyopiæ: in quo cinamomom deuehitur.ad hoc usq; Sestoriū dicūt duxisse exercitū:cū sint q dicant nil ulterius eē præter oppidū unū æthyopū in littore bragaza.

Mulolaca africæ promontorium ē: propinquum flumini asusabæ.

NAbauth mons est: qui hæbraice dicitur Nabo:supra Iordanem contra hierico:in quo quidam aiunt mortuum Moysen hebræorum ducem.Hic tamē alibi abarim nominatur.

Naustathmos promontorium littoris cyrenaici.

Nazaræ mootes sunt meridionales numidiæ.

Nebrodes Siciliæ mons est:cui damarum copia nomen dedit.

Nemeus cleonensium mons est.

Neptalim mons est galilææ:super quo olim fuit sacerdotalis ciuitas.

Neptunus mons est Siciliæ:cui specula superest in tuscum & adriaticum mare prospectans.

Neris mons est apud argos.

Niger mons est garamantum.

Nimaui mons est orientalis:ubi deficit caucasus.

Nympheum promontorium est dalmatiæ:quod ac

colunt amarites & bullones.

Nion mons est apud rithreum portũ.

Niphates armeniæ mons est.

Nirithus mons est ithacæ: a quo Vlysses naritus denominatus est.

Nisa mons ẽ indiæ: in quo liberum patrem aiunt fuisse nutritum. Hũc eundem supra mœros diximus uocitarum.

Nisa mons est phocidis: seu uertex alter parnasi montis: in quo dudũ colebatur Bacchus.

Nisus mons megarensiũ a niso q purpureũ habuit crinẽ & megarensiũ rege ibidẽ sepulto dictus.

Nulo seu nilo mons est: in quo ferunt homines habitare auersis plantis: octonos digitos in singulis pedibus habentes.

Numordis mons est mitylenensium.

Numasticus mitylenensium mons est.

Axes mons est Scythiæ.

Ocila mons est armeniæ: cuius in summitate deficiẽte diluuio arcã Noe fuisse delatam ferunt: & diu ibidem lignorum reliquias perdurasse: in multis quidem mõtibus hactenus dictum est hanc consedisse. Quod sane intelligendum est aut eum montẽ plura habuisse nomina: aut plura cacumina diuersimode nominata: quorum aliud memini pro alio ponere seu ps pro toto: ut scribentium motis est.

Odori montes in regione tassiæ sunt.

Oeniphilæ dyrrachii mons est.

Oeta mons iter thessaliam & thraciam: insignis morte Herculis. In eo quippe rogus eius cõditus: & ipse consumptus est.

Offensionis mons Hierusalem: fere continuus est in accubitu montis oliueti. sic dictus: eo ꝙ in eo Salomon adorauerit idolum Moloch.

Ogiginus mons apud thebas est: ab Ogigio rege sic dictus.

Oleneus mons arcadiæ: qui & meneus dictus est.

Olympus mons ẽ altissimus macedoniæ: Hunc olim crediderunt aliqui unũ & idẽ fuisse cum ossa mõte thessaliæ: & tandem eum terremoru disiunctos peperisse Peneum fluuium: & paludibus quibus laborabat thessalia exitum præstitisse. Is quidẽ adeo uerticem in cælum extollit: ut nubes argumẽto cognoscatur excedere. Nam cinere sacrorum characteribus litterarum signato consueuerant sacrificãtes discedere & in sequenti redeuntes anno uti liquerant: signatũ inueniebant. Ex quo apparet nec ibi uentos efflare: nec aues uolare: nec pluuias cadere aut aliam nullam alterationem causari: quinimmo quia subtilissimus sit aer: sunt qui dicant solitos cum spongiis aqua plenis & olphatui oppositis ascendere: ut aerẽ attraherẽt crassiorẽ. Videtur quidem olympus qui ololampus: idest cælum: qđ & olympus etiam nominatur. In hoc insuper dictum Iouẽ aduersum titatanas pugnatũq; aquilæ primo augurium habuisse.

Olympus alter a superiori mons ẽ in gallogræcia clarus uictoria Mãlii uolsonis ex stolostobigiis habita.

Olympus mons est a superioribus alius: ĩ minori asia Smyrnæ propinquus: qui & misius dictus est: cuius in radicibus Hannibalem dicunt brusam cõdidisse ciuitatem: dum apud regem bithyniæ moraretur.

Olympus mõs est æque alius a superioribus. nam in æthiopia secus mare rubrum est: quem aiunt oriente sole usque in horam diei quintam flãmas emittere. Est enim haud longe ab ethiopoli ciuitate.

Olisipo mons est hispaniæ: cui & oppidum eiusdẽ nominis est appositum hoc memoratu dignum. Nam equas in eo ex fauonio uento concipere & uelocissimos equos parere testantur incolæ.

Oliuatum mõs est in iudæa Hierusalem iunctus: inter cæteros orbis ueneratiõe dignior. Nã in eo christus ueri dei filius discipulos docuit: orauit: & ad patrem rediens ultima in terris reliquit uestigia. Quo in loco non absq; diuinitatis miraculo quũ ob reuerentiam & memoriã suæ ascensiõis ecclesia rotũdo scæmate conderetur: nulla arte nullo fabrorum ingenio obtineri potuit: ut summum culmen ecclesiæ tegeretur: ut appareret a terra in cælum usque deũ uoluisse nulla interposita re: sui glorificati corporis integrum conseruari meatum.

Onolon mons est thessaliæ.

Opon ꝓmontoriũ cretæ insulæ se in occidẽtẽ uergẽs.

Opirus macedoniæ mons est.

Oppius mons latii fuit faculrali lacui propinquus.

Or mons est arabiæ ex quo diuina gratia Moyses uirga aquam excussit: clarus quidem morte & sepultura Aaron fratris Moysi.

Orbelon mõs ẽ traciæ mediterrãeus sacris liberi pris & cœtu menadũ Orpheo primũ initiante celebris.

Orcobares mons indiæ est: inter duas sarcaraucas & parthionas: seu secundum alios inter dasias & caraucas: & parthiõas positus. Ex hoc autem ganges & lasser flumina oriuntur.

Oreb mons Madian: & ut quidam dicunt pars est montis Syna & in eodem rupes ostenditur: quæ petra dicitur: ex qua uirgæ ictu diuino tamen munere Moyses aquas eduxit populo sitienti.

Oromenus mons apud indos natiui salis ẽ: in quo lapidicinarum ritu sal effoditur inde renascens maius regum uectigal q̃ ex auro uel margaritis.

Ossa mons est cũ portu ĩ sinu psico: ut arbitrant̃ aliq.

Ossa thessaliæ mons est olim ut quidam existimant idem cum olympo: sed terremotu disiuncti uiam fecere Peneo flumini & paludibus: quibus thessalia inficiebatur. Apud hunc aiunt quondam centauros morari solitos.

Otris thessaliæ mons est oppositus ossæ: in quo lapitarum fuit origo.

Achiri montes sunt in maiori asia: e quibus funditur absartus fluuius.

Pachinum promontorium est siciliæ: peloponnensum spectans dictũ ab aeris crassitudine. Nam pachis crassus est.

Paledur mons est angliæ: super quo rudumbria oppidum sesconiæ conditum est.

Palatinus urbis Romæ mons: de cuius nominis causa multiplex iter ueteres dissensio est: nam sunt qui dicant: pulsis inde aboriginibus ab euandro archade: & ab eodem ibidem oppido condito a pallante archadiæ urbe pallentium dictum: & deinde pallantium. Quidam uero dicunt a pallante auo Euandri: & alii a pallante filio dictum. Præterea asserũt & alii a pallantia Euandri filia ibidem ab Hercule uitiata

& postmodum dum moreretur in monte sepulta: & alii a pallantia Laoni regis coniuge. Nõnulli a pallanta Hyperborei filia ab Hercule ibidem oppressa. Pauci uero asserunt a quibusdam qui pallatini dicti ex agro reatino ibi ante Euandrum euenere: & aliqui a balatu ouium ibi pascentium balanteũ: & exinde per andisticon palēteũ: quibus diuersitatibus claritatem montis additam certissimum est.

Palinurum calabriæ promontorium haud longe ab Helia: quæ postea uelia dicta est: in quo palinuri gubernatoris nauis æneæ tumulus ē: & ab eo locus nomen sortitus est.

Pertan mons est inter bactriatios & hircanos proximus mormalo monti: ubi amomum nascitur.

Pallene mons est cui tanta soli planioes in culmine est: ut quinque urbium sedes sit atque ager. Nam cũ totus in altum satis anguste conscendat: obi incipit ibi possidea ē: ubi amplius patet ibi mendenōe: quarum altera ab eretris altera ab achiuis ilione capto cõdita est. De oominibus autem aliarum inuenisse tul memini.

Pancoatra seu parcoatra mons est armeniæ medius inter taurum: & caucasum: ex quo tygris & euphrates in austrum uariis funduntur ex fontibus.

Pāctolium mōs est oetholiæ: ea de causa sic dictus qa ibidem omnis oetholia conueniebat ad peragenda cõmunia: & inde pan quod est totum & oetolia.

Pandio mons a pandionio filio Erictonii & athenarũ rege dictus.

Pangeus thraciæ mons est thessaliæ iunctus: in quo secundum quosdam Iulius Cæsar a Pompeianis fere ad deditionem coactus est: huius in radices mœstus defluit amnis.

Pārnasus q̄q̄ alii discrepent: phocidis mons biceps ē. cuius uertices alter apollini: alter Bacho sacer ē: huius in radicibus Derphis liberum fuit oppidum: & per illud Cephesus effluit amnis. In hoc enim castalius est fons musis sacer: & ut uolunt aliqui in huius uerticibus tempore diluuii Deucaliōis: ipse Deucalion una cum Pyrrha coniuge seruatus est cum aliis pluribus.

Pantridi montes cappadociæ seu armeniæ sunt.

Parapanisus indiæ mons est aduersus bactras: alii dicunt sub ipso parnaso bactra conditam.

Parnes græciæ mons est uitibus abundans.

Pariedræ montes sunt circa armeniæ principium.

Parthenius mons archadiæ a uirginibus denominatus: eo q᷑ in eodem uenari consueuerunt.

Parthenium taurorũ apud scythas promontoriũ est.

Pedarium cariæ seu ioniæ promontorium est.

Pelion thessaliæ mons orientalis: tam habitatiōe Chironis centauri q̄ Pellei & Thetidis memorandus ē: hic altissimus perhibetur. Nam ut quidam asserunt mil. ccl. passuũ ratione perpēdiculi excelsus est: i eius summitate pineta sunt: q̄rcus uero cætera occupat.

Pelorum Siciliæ promontorium respiciens aquilonē a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem sepulto denominatum est: hoc ut uolũt plurimi: iam apoenino iunctum fuit & terræmotu postea separatum & exiguo freto q̄q̄ exæstuoso interposito actũ: ut Sicilia insula sit: quæ olim erat iuncta italiæ.

Poeninus mons est unus ex his: quibus multis alpes eminent: a sacrato in eo poeninus denominatus.

Peon mons est ultra æthyopas: perpetuis flagrans ignibus.

Perimulæ indiæ promontorium: & in eo celebre indorum emporium est.

Perparus mons argolici sinus est.

Petra appuana mons est olim gallorum frimenatum ab initio apoenini in agrum lucensium protensum huic ligustinum tuscumque mare & ueterem lunã ciuitatem: inde pistoriensium & florentinorum cãpos aspiciens: & procurrentia in euroaustrum apoenini iuga: rigēs fere niue perpetua: & a quo quondã apuani denominati sunt galli.

Petre Dyrrachii mōs est: apud quem castra Pompeii magni fuere ciuili æstuante bello.

Petrinus cãpaniæ mōs est apud Suessãm ciuitatē.

Pieria macedoniæ mons est: cui maximum auri pondus ab antiquis imperatoribus fuisse suppositum fama fuit: ex quo quattuor locis ab imo apertus est: & ex imo ferunt per planum aurum concrescere.

Pilartes Dyrrhachii mons est.

Pilmeus mons pitusiæ insulæ est.

Pindus mons est thessaliæ Apollini musisq̧ sacer: & acarnaniã ab oetolia diuidens: achelouũ flumen emittit: celebris quidem laphitarum origine est: & in eo perebi habitant populi.

Pion mons est in nymphea insula.

Pinonius mons est minoris asiæ: supereminens prelæ & caystro flumini.

Pireneus mons est ingēs: diuidens Hispaniam a gallis sic dictus: eo q᷑ fulminibus feriatur sæpe. Nam pyr græce latine dicitur ignis: i eo quippe nascuntur boues agrestes maiores aniālibus cæteris exceptis elephantibus: & uti græce uocantur.

Pireum promontorium Atheniensium in æginam progrediens: apud quod Atheniensium portus seu naualia fuere dudum.

Placanodes Achaiæ promontorium: haud longe a pisa & alpheo flumine.

Possideum promontorium Ioniæ est: haud longe ab oraculo Apollinis bramaciæ dictum postea didymi & urbe mileto.

Pritidasus mons Asiæ. ex quo ticius fluuius qui pergamum abluit funditur.

Purgara mons est: & in eo oppidum eius nominis p̄pe Troiam.

QVedoni montes sunt thraciæ.

Quilleus mons est archadiæ.

Quirinus uel quirinalis mons est Romæ: dictus a phano quirini quod in eodē fuit seu a quiribus qui cum Tacio sabiorum rege ibidem castra habuerunt: seu a Romulo qui q̄rinus uocatus est ab asta quam gerebat: quæ sabinorum lingua dicitur quiris.

Quossei montes ultra armeniã & babyloniã sunt.

RAmousium scordensium mons est.

Regis mons inter Italiam & pannoniã est sic dictus: eo q᷑ in Italiã ueniens alboinus rex longobardorum a Narsete uocatus illum conscendit & Italiam prospectauit: montique nomen dedit. In hoc bisontes feras dicũt nasci ingentis magnitudinis beluas.

Remna mons est:qui in regnorum libris domus dicitur idoli damasceni.

Retheum promontorium troianum est:aiacis thelamonii sepulchro conspicuum.

Reticus mons est in germania altissimus.

Rhiphei mõtes sunt scythiæ ĩ capite germaniæ a ppetuo flatu uentorum nuncupan:a quibus thanais fluuius egredif.ultra hos iacet ora quæ spectat ad oceanum aquilonarem. pars mundi a natura rerum dánata:& densa demersa caligine.

Rion promontorium circa hostiũ corynthiaci sinus dirimens oetolos a peloponneso.

Roas mons seu petra iudææ est.

Riphei montes archadiæ:qui absq; aspiratõe scribuntur:ubi cum aspiratione scythiæ.

Rhodope mons thraciæ mediterraneus est: a migdonibus habitatus: sacri liberi patris & cœtu mœnandum Orpheo itiniante celebris.

Rhosũ montes in syria sunt:uersus taurum montem positi.

Rusteus ꝓmontoriũ oceani septentrionalis est.

SEbasten mons supra Idumeam & samariam

Sacer motis tratis aniẽnem fluuium non amplius quattuor millũ passuum ab urbe distans est:in quo sæpius plebs romana a nobilitate dissentiens consedit:nec ante recuperatam libertatem urbem reintrauit.

Sacer mons alter a superiori in Hispania est ĩ finibus galliciæ:quẽ ferro uiolari nefas habebatur. Sane cũ terra fulgure conscissa erat quod ibi res assidua ẽ:aurum detectum tanquam dei munus colligi permittebatur.

Sacer mõs a superioribus alius circa sinum persicum est:opacus siluarum & arborum odorem miræ suauitatis reddentiũ in crina insula aduersa æthyopiæ.

Sacrum promontorium e media frõte Hispaniæ in oceanum protenditur.

Salatiga mons est hyberniæ altissimus: mari iminẽs quod britanniam & hyberniam iterfluit: uocitatus a Salanga Barcolani primi habitatoris hyberniæ filio.Esto postea ob monasteriũ in radicibus a beato Dominico cõstructũ hodie mons domini appellef.

Salen seu salẽtinum promonrorium est italiæ aduersus Ionium mare procurrens:sinum faciens tarentinum.In hoc idomeneus cretensium rex post troianum excidium a suis pulsus ueniẽs habitauit:& ibidem ciuitatem construxit.

Samara promontorium in oceano orientali ubi deficit caucasus est:ad aquilonem habens hostia fluminis ortogoræ:ex quo oceanus sericus appellatur.

Samonium promontorium est cretæ insulæ: tendẽs aduersus rhodum.

Samus thraciæ mons est: ex cuius uertice omnis ida uidebatur & troia.

Sanir amorreorum mons est: uocatus a phœnicibus sanior:a latinis Ermon:cuius in uertice fuit insigne templum:quod a gentilibus cultui habebatur.

Serdemisos mons est pamphiliæ finis & lyciæ principium:ubi phaselis ciuitas a Mopso condita.

Sarnus mons est medius iter pompeianum agrum & salernitanũ:ex quo magnus cum murmure Sarnus erumpit fluuius:apud sarnũ oppidum in montis radicibus constitutum.

Sarpedonum promontoriũ finis fuit regni sarpedonis regis lyciæ:quã a Pãphilia distinguir in littore.

Saturnus mons urbis Romæ est: qui & Capitolinus & tarpeius dictus est.

Scalcide montes sunr prope libanum.

Scarabrum promontorium paphlagoniæ:tauri iuga prospectans.

Scillaceum promontorium italiæ: haud longe a scilla freti siculi.

Scipiades promontorium est epyri.

Seir mõs est Idumææ sub damasco: in quo esau habitauit:a quo cũ esset hirsutus & hyspidus dictus est.

Semeir seu semer mons est in iudæa:& super eum sepulchrum Ioseph:& ciuitas samaria olim regia israelitarum:quæ postea ab Herode antipatris Sebasten nuncupata est.

Semeron mõs iudææ est:quem legimus ab Amri rege israel emptum a quodam semera: & in eius uertice ciuitatẽ ædificatam:& a uendentis nomine Semeron appellatã:hunc ego idẽ puto cũ ꝓximo superi.

Senèus promontorium est Hispaniæ: propinquum promontorio sacro.

Septem fratres: septem sunt mauritaniæ montes interno mari ex ordĩe suppositi: & a numero septem: & a similitudine fratres appellantur. Hi quidẽ olim frequentes elephantibus fuere. hodie præter idiam nemo habet.

Seriphion promontorium est thraciæ: ebro flumini propinquum.

Serius mons est thraciæ.

Siagrium arabiæ promontorium est.

Sigeum promontorium est asiæ:ea in parte ubi hellespontus apertius dilatatur: oppositum urbi calisiæ quæ in europa est:& in eo oppidũ sigeum æque dictum:& Hecubæ monumentũ quod Cynosema dicitur.Huius in sinum xantus simoenti iunctus immittit.Dicitur aũt sigeus propter Herculis taciturnitatẽ:quẽ cũ nollet hospitio Laumedon suscipere:tacens finxit abire:& demũ redut hostiliter cuncta dissipans.Sige quippe silentium sonat.

Signia mons ẽ minoris asiæ circũfusus flumine Marsiæ:cuius in radicibus Tiboron ciuitas sita est.

Silla seu silleum mons est leucaniæ.

Silios mons est atticæ regionis.

Sinay mons est in regione madya super arabiam: qui & Coreb & Ereb aliquando sacris in litteris nominatur.Hic excelsus plurimum est:& altitudine cæteros superare uidetur.In eo deũ habitare ueteres credidere: cum Moysi pascenti greges ardens in rubo appacuerit:præcipiens illi: ut calciamenta solueret. Venerabilis quippe plurimis ex causis est.In hoc lex Moysi ab ipso deo data est:cuius uirga diuino opere in serpentem conuersa est:& mox in uirgam: cuius manus leprosa & demũ sana est facta. Ex petra huius uirgæ ictu aqua excerpta est:& ne cũcta uetustiora recitẽ:nouissime Catherinæ uirginis & ob christi nomen passæ corpus post supplicium exanimea diuinis ministris in summitatem delatum atque pie tumulatum est.

Sion paruus in hierusalem mons est:cuius in uertic

quondam ciuitatis arcē construi fecit Dauid : a quo sacro carmine plurimū celebratus est.

Sipilus mons est maximus inter lydiam & phrygiā : tantalus olim dictus. In hoc quidem dixere prisci locum esse : qui dicitur Acheloon : in quo nympharū cubilia. Clarus uero est tumulis filiorum Niobis : & mutatione ipsius i saxum : in eo lapidem cylindro similem nasci dicunt : non permittentē filios inobedientes esse parentibus.

Sipilus mons fuit in magnesia. & io eodē loco cyprus ciuitas fuit : q̄ una cū mōte ab hiatu terræ absorpta ē.

Sira mons in tribu Dan est in quo Thannasara ciuitas iesu filii Naue : in qua diu etiam post eiusdem iesu sepulchrum uisum est.

Sithoo mons thraciæ est : perpetuis dānatus niuibus.

Sithoris mons est a chio insula distās .lxiii. mil. passū.

Silanius mons est hyberniæ insulæ altissimus : dictus a silanio Rege in uertice eius sepulto.

Smaragdon mons est æthiopiæ : mari supereminens rubro : qui surgente sole flammas emittit usque ad horam quintam.

Sophim mons est effraim.

Siophora mons est indiæ orientalis : iuxta quem habitauerunt filii iectan filii heber : ad quem Salomon classem quandoq; transmisit nō minus triennio inueniri immorantem.

Solis promontorium in mauritania est.

Solimi possidiæ montes sunt.

Soloxius mōs terraconēsis hispaniæ ē : & ex oretanis iogis carpētanisq; & a betica atq; lusitāia distiguit.

Solurius mons est hispaniæ a singularitate dictus : cū solus altior omnium uideatur : uel q; solis radius in eo appareat antequam alibi oriatur.

Somorus mons est syriæ.

Soractis mons est hirpinorum : secundum alios faliscorum : olim diti patri sacer : sed secundū alios Apollini : in quo spelunca comperta latebram sibi elegit Siluester pōtifex summus Constantino Cæsare augusto imperante Romanis.

Sparnes mons est atticæ regionis.

Sperchium promontorium thraciæ est : nobile Orphei uatis origine.

Stessiarus mons est molossorum.

Stimphalon mōs est archadiæ : in quo Hercules stimphalidas occidit aues.

Stopedon promontorium est ciliciæ : haud lōge a flumine callidado in conspectu insulæ cypri.

Strimon mons est thraciæ : ex quo hebrus & neston flumina emittuntur.

Subar mōs est in galilea : isignis Heliæ pphetæ raptu : & helysei memoria ob fontē ab eo ibidē benedictū.

Sueuus mons est ab ortu solis germaniæ initium faciens : & cum permaximus sit, ad cymbrorum usq; promontorium tenditur. Ab hoc autem sueui nuncupati sunt.

Suimocum mons est galliæ cisalpinæ apud ligures.

Sunium promontoriom est atticæ regionis : finiens ad litus elados : quod spectat ad oriētem. apud hoc aiunt ab Apolline sagittis occisum phitooem : onitoridem gubernatorem nauis Menelai : & a menelao ibidem sepultum.

Surrentum promontorium maritaneæ : in occasum excurrens : montesque bracæ includens.

Tabim mons est inter antropophagos scythas eminens : oceano septentrionali iunctus : inter quem & taurū seres habitant.

Tabor mons est in medio galileæ : mira rotunditate spectabilis atque sublimis : quē penes Nazareth ciuitas : ex qua denominatus saluator humani generis christus : uenerabilis qdē mons iste est : cum solus in terris in suam transfiguratum diuinitatem christum uiderit nondum passum.

Taburius syriæ mons est : isacar terminans sortem.

Taburnus mons est in samnio oliuetis conspicuus.

Tager mons ē in hispania : olisipo propinquus : in quo equæ sunt statuto anni tempore ex uento cōcipientes fauonio.

Taygeta mons laconum inter lacedæmoniā & mare positus : libero patri & Apollini sacer olim.

Taman mōs est asiæ maioris : inter quem & taurum montē habitauerunt filii Iapheth.

Tamus promontoriū est : quod taurus attollit : collis credo idem cum superiori.

Tarpius epyrrhi mons iuxta leucadam.

Tarpeius mons est Romæ : qui obm Saturnus : postea capitolinus dictus est.

Taunus mons est germaniæ altissimus.

Tauromitanus Siciliæ mons est asper : eo q; acutissimos habeat lapides.

Taurus mons a multis idem cum caucaso creditur. Nam asiam omnem ab eois incipiens & in cilicium mare desinens in duas fere æquales diuidit partes. Sane quantuncunq; de caucaso multa dicta sint : & si reiterari fere uideantur : de hoc ueterum opiones scripsisse non pigebit. Is igitur a primis orientis littoribus surgens Celidonio disterminatur promontorio. Et ubi primo ab īdico sese extollit oceano in occiduum tendens per uarios circumagitur flexus. Hinc phœnicum : inde ponticum. Illinc caspium hircanumq; aduersus Meotidas paludes agitur. Ergo sic inter hæc claustra coactus postq̄ superans flexuosus euadit : ad cognita ripheorum montiom iuga : infinitis fere nominibus & extraneis clarus īcedit. Nā primo Egidus : mox Paropanisus : circeus : compages : pariadis : coatras : oreges : orantes : impetus : taurusq; dictus est. Et ubi semetipsum exuperat caucasus. Vbi ingentia emittit brachia : sarpedon : toraces : garas : iterūq; taurus nominatur. Vbi uero declinat : seq; populis facilem exhibet : portarum sibi tunc uendicat nomina : quæ alibi armenicæ : alibi caspiæ : alibi ciliciæ nominantur : & quia nunc contractus & effugiēs aliquando maria plurimis immisceatur gentibus : a dextris hircanus & caspios : a leua uero pariedrus : mortius : aromanitus : torosicus : scythicus appellatus est. ab uniuersa uero græcia Ceraunius : & tandem dum in nostra exit maria : taurus dictus est. Ex quo & si longe plora scribi possint : hæc sSoperioribus ubi de caucaso iuncta dicta sufficiant. Solers autem lector quod uerius arbitrabitur : id sequatur.

Temistea promontorium est in conspectu isularum aprodisiarum positum : initio persidis propinquū.

Tenarus laconiæ promōtorium est circa finem Mallei monns: in quo quia hiatus est: & ex eo agente spiritu quidā audiūtur rumores: & murmura progredi: inferorum ueteres dixere descensum.

Tenintrus macedoniæ mons ē: pximus apolloniæ.

Tenothema mons est æthyopum: iunctus oceano occidentali: flāmis flagrans assiduis.

Termophile mons est longissimus a leucade in occidente incipiens & in ægeum mare haud longe a demetriade ciuitate finiens: omnemq; græciā per medium diuidens: marathonum: epyrum: perebiam: magnesiam: atq; thessaliam: & opnotas cū sinu malliaco derelinquens. In austrum autem oetoliæ partē maiorem: arcaniam: locridem atq; phocidē: & boetiam cum isula euboea & attica regione in modum promontorii sese in eum extollente & una cum istis a tergo pelopōnensium. Insignis quippe multorum egregiorum facinorum tam græcorum q̄ exterorū ducum: sed potissime inclyta atq; memorabili morte Leonidæ cōmilitonumq; suorum: & tam grandi q̄ turpi strage persarum.

Tetercus Italiæ mons fiscello proximus.

Tetricus mons sabinorum est asperrimus.

Temeson mons Thebis propinquus: ex quo aiunt se præcipitē dedisse una cū Melicerta filio Inonē Cadmi filiam & Athamātis coniugē. Volunt apud hunc Herculem alterū ex leonibus occidisse.

Ticiunta mons est græciæ: seu unus ex cacuminibus termophilarū dicitur.

Tiphata campaniæ mons est: Capuæ supereminens ciuitati.

Tiphernus mons est in samnio.

Tilarus mons est apud molosos: & ibi dodonei iouis tēplum circa huius montis radices centū uel ultra fontes exundare creduntur.

Timmā pmontoriū ē thraciæ: & ī eo urbes helmideson & phylias & phinopolis: hellespōto ppinquū.

Tinolus quē alii tmolus ex i. & n. tantū facientes m. scribunt: & ut credo bene: nam sic græci sæpe faciūt mons est Ciliciæ uel mœoniæ: & nonnulli liciæ dicunt croco & uitibus abundans & melle: habens ex parte una sardos ex altera ipeplos: & ex eo pactolus aurifer fluuius oritur. Hic molus in superioribus nuncupatur.

Tiscus mons græciæ excelsus: Demetriadi ciuitati ppinquus.

Tomarus ambrachiæ mons est.

Trapeze: quod troezam aliqui uocant: promontoriū europæ est: a quo primo se concitat hellespontus.

Trebanorum mons est: ex quo anio fluuius ortus in tyberim effluit.

Trisone promontorium: in quo bizātium ante ligos dictum: Constantinopolis ultimo.

VAticanus mons est: in quo iouē nutritum dicunt aliqui.

Vecilius mons italiæ prope algidum.

Veneris promontoriū ciliciæ: cum eiusdē nominis oppido: Cypro propinquū.

Vesuus seu uesulus mons est liguriæ iuxta alpes: iter cæteros alpium clarissimus: cuius ex imis radicibus padus erumpit fluuius.

Veseuu campaniæ mons est: nulli montium coniunctus: undique uinetis atq; fructetis abundans. Hinc ab euro austro pompeios in radicibus habuit: atque sarnum ab euro fere: sed remotius beneuentum: & a uulturno capuamq; & a circio Neapolim calchidensium parthenopem dictam in tumulo sirenæ sedentem. Ex hoc enim maximo cum incolarum pauore Nerone Cæsare imperante repente tam grandis erupit circa uerticē fumus: ut omnis breui tractu temporis ab eo tegeretur regio: nec euanuit ilico: quinimo p dies plures adeo condensus permansit: ut sublatis omnino solaribus radiis noctem faceret plurīū dierum continuam. Tandem cum adiacētia omnia & ipsum mare quod in conspectu sub radicibus est ab occiduo complesset cineribus: cessans flammam ingētem e culmine montis euaporantē uidisse permisit: quæ multis sæculis postea exustos euomēs lapides perdurauit. Hodie nec fumus nec ignis emittitur. Stat tamē in montis uertice hiatus īgens præteriti testis incendii. Huius autem in radicibus pugna fuit cōmemorabilis inter Romanos atque latinos: in qua. P. decius unus consul se pro uictoria obtinenda deuouit diis manibus: & inde decubuit. Incolæ hodierni montē hunc uulgo summā uocitant.

Viminalis mōs ē Romæ a ioue uiminio nūcupatus.

Virinius mons est hispaniæ.

Vosegus mons est in finibus ligonum: & ex eo mosa progreditur fluuius.

Vranius mons est: hunc in eppicantia chalchedonensium aiunt esse siluis omnimodis abundantem: atq; uersicoloribus floribus uariatum: & ex eis uiatoribus icolisq; plurimum odoris fundentem: & quod longe maius est: in eo olei fontem afferunt habentis odorem corticis cedri: cui uolentem propinquari nudum esse necesse est: & sic etiam si hauriatur ex illo oleum augeri. Præterea penes hunc fontem lapidem ingentis magnitudinis ortum dicunt: & eum æstate flāmā emittere. Hyeme āt eis ex partibus unde exalauerat ignis aquæ scaturigīes apparere: adeo frigidæ: ut glaciei simillima uideatur: nec hoc dicō contingere: aut per tempusculū perdurare: quinimmo quandiu durat æstas & ignis: & econuerso tota hyeme prosilit aqua.

Vultur mons est apuliæ.

ZApaortenus mons partorū est: in quo sita ciuitas Daran ab arsace primo parthorū rege condita. Mons quidem amœnus plurimū & natura loci adeo munitus: ut inexpugnabilis uideatur.

Zephirum promontorium italiæ protendens in ionium mare: in quo petilia ciuitas.

Ziph mons est squalidus uel caligans: seu nebulosus: puto in syria est.

De Montibus Finis.

De Syluis tractatus.

SYLVA nemus: & lucus idem. Verum sylua primum ubicunque longe lateque apud latinos arborum & potissime siluestrium & plurimū infructuosorum multitudo frequens extrem

dicta ē quasi soliua.i.solitaria:eo q̧ raro ab hominibus frequententur quæ si alicui numini more gentiliū uetusto forsitan dicata fuisset:ilico a numīe nemoris sortiebatur nomen:quod tamen superstitionibus illis cessantibus syluis minoribus in bodiernum usq̧ tribuitur. Lucus autem & sylua & nemus esse potest:dummodo per ætatem & negligentiam frequentia arborum & ramorum condēsetur: adeo ut diei lux aoferatur solo:ex quo p antiphrasim sylua uel nemus quod obscuꝝ est:lucus postea appellatur. Cæteꝝ quia syluæ uti barba hominum & mulierum crines montium sunt ornamenta : ferarum domicilia;ac pastorum armentorumq̧ persæpe refugia: necnon & multis mortalium opportunitatibus præstēt commoda;postq̄ de montibus dictum est: de eis & nemoribus lucisq̧: & potissime de his: quæ apud auctores priscos famosæ sunt : singularis mentio faciēda est:i quibus uo ante fecimus:etiā sequemur ordinē alphabeti: & ab Albunea: quæ primū se offert dei noīe inuocato sumemus exordiū.

Albunea hetruscorum fuit famosissima sylua : in qua & si tetri odoris fons esset : non obstitit quin ad eam omnis italiæ multitudo uetusto errore decepta pro responsis concurreret. Erat profecto seu in fonte seu arboris in trunco spiritus aliqois īmundus : q decēptis orantibus responsa daret ambigua.

Angitia nemus marsis inclytum.

Arduena sylua galliæ est : magnitudine sua celebris ualde. Hæc &enim per medios fines treuerorū a ripis rheni fluminis:& remotum initium ad neruios usq̧ pertinet.& mil.pas.amplius.d.occupans.

Aricinum nemus ab aricia oppido cui ꝓpinqoom est:nomē obtinuit:& apud priscos olim īsigne fuit. In hoc quidem post reuocatum opere æsculapii ab inferis Hyppolitum a Diana:quam perfecte colebat ipse translatus est. In hoc insuper egeriæ fons:apud quem Numa pompilius hydromantiam exercēs se cū Egeria nympha de agendis consiliū sumere simplicibus ostendebat. Apud hoc etiam nemus & Symon magus Petri & Pauli aduersarius claudus iam post casum factus misere expirauit.

Arsia hetruscoꝝ sylua fuit: penes quā dū Valerius publicola cōsul Romanoꝝ aduersus ueientes & hetruscos bellū pro tarquiniis pulsis gerentes in aciē desoēsurus esset:repente e sylua prodeuntē ingentē uocem audiunt atque dicentem:uno plus hetrusci cadent. Quod post obtentam uictoriam a Valerio:uerum fuisse compertū ē:& Syluanū deū Romanis fauentē hoc dixisse creditum.

Angui seu anguitiæ lucaniæ nemus est.

Bacenis germaoiæ sylua est : infinitæ magnitudinis: Cheruscos diuidens a sueuis: & quasi natiui muri loco alternis eorum aduersus se incursionibus obstaculū est.

Bebryacum nemus in bithynia est:in quo aiunt quondā bebryciorū Regem consuetū uim hospitibus inferre:quam cum in eodē Polluci a colchide redeunti facere conaretur : a Polluce occisus est.

Ciminia sylua hetruriæ ē olim permaxima & horrenda:adeo ut nec mercatoribus eēt peruia:nec habitata latronibus : postea tamen apertissima facta est. Nam quom nemo præter ducem eius eam esset intrare ausus : disponentibus Romanis in hetruscos agere bellum. M.Fabio &.C.Mario runsiano consulibus : primus qui illam transire ausus est Fabius ī habitu pastorali uno tantum sociatus seruo fuit.

Clariū nemus ē colophōiæ : apollini clario cōsecratū.

Coricū nemus thebis propinquū est : ab ogigio rege suo a thebanis postea Ogigiū noīatū.

Daunia sylua apud apulos: ut arbitror est:a Dauno rege eoꝝ nuncupata.

Dodona celebris inter poetas plurimū sylua est. Hæc in dodoneo monte Chaoniæ frequens est:& in ea templum fuisse dicitur Dodoneo ioui sacrū. Fertur præterea ī hac duas de cælo colūbas descendere solitas: & ueteribus insidere quercubus:& ex eis postulantibus dare responsa. Tandē ex eis:ut aiūt altera transoolauit ī delphos boetiæ ciuitatem & ibi Apollinis delphici claꝝ fecit oraculū. Altera ad amonis iouis tēplum in africā trāsmigrauit& sic dodona mutata relicta est.

Ercinia multis sylois nomē est. Sed maior atq̧ notior ea est:quā apud germanos etiā græci ueteres cognouere:eamq̧ dixere orciniam. Huius quidem latitudo nouē dierum iter expedito homini patet. Orit aūt ab Eluetioꝝ & Nemetū atq̧ curiacorum finibus:& recta danubii fluminis regione ad fines Daciorum & anaritium usq̧ contingit. Inde se sinistrosum flectens prupter īmensam sui magnitudinem multarum gentium fioes attingit & quadraginta dierum in lōgitudinem eius progressus factus sit. Nemo tamen ex germanis est:qui se audisse aliquem ad eius deuenisse finem dicat:aut quo sob cælo oriatur : seu potius finiatur accepit. Multa quidem in ea ferarum sunt genera:com quibus pro gloria robusti iuuenes syluæ propinqui exercentur.

f Oloe thessaliæ sylua est:a Folo centauro incola denominata.

Grineum nemus in finibus Ionii ē:& apollini consecratum:in quo ferunt prisci Mopsum uatē fuisse apollinis qui & grineos etiam exinde cognomiatus est. Addentes in eodem aliquando calcaotem com Mopso de diuinandi peritia disputasse.

Ida sylua est phrygiæ ab Ida mōte : in quo excreuit denominata.apud hanc ad ostentum somnii Hecubæ effugiendum expositus est Alexander:qui postea paris dictus ē & huius in uallibus de pulchritudine seu dignitate deaꝝ ab eodem iudicium latum est.

Idalium nemus in insula cypri est ueneri sacratū.

Ideum græciæ nemus est:in quo liberi patris filius cū furto subtraxisset pastori iuuencum & ad restitutionem cogeretur:patris aoxilium iuocauit:qui confestim iuuencum transformaoit in ceruum:& sic filiū rubori surripuit:& ditauit rapina.

Inia sylua est in rhetia : in qua rhenum & danubium oriri quidam tradiderunt.

Ircania igens sylua est adeo ut ab ea hircania regio nominetur scythis conerigua:alit quippe animalia siluestria plura:sed tygres præcipuæ.

L Aurea sylua olim in latio propinqua tyrrheno littori fuit insignis tamẽ excisa ubi erat uicus ædificatus est: cui ab ea laurentũ nomen impositũ est.
Libistris sylua est: ut quidã dicũt thessaliæ Alii uero illã apud Bistonas eẽ confirmãt: quæ & si multorũ animaliũ altrix sit: ursos tamẽ prægrandes alit & ualidos.

M Ulcana sylua est ĩ gallia cisalpina: in qua galli Borlutiũ posthumiũ consulem legionesq romanorum trucidauere.
Miciosa uel liciosa olim sylua fuit in campo sabino: penes quam Tullius hostilius romanorũ Rex aduersus sabinos hostes habuit pugnam & syluam uictoria sua fecit insignem.
Marathonidis sylua apud marathonem montem in regione attica est: in qua Icarus a rusticis ebriis occisus est: & ab Erigõe filia requisitus & canis ductu repertus. In hac Theseus taurũ regioni infestũ occidit.
Molorcos nemus est & nemea sylue uocatum: sed sic eo dictum: quia dum accederet Hercules aduersus leonem nemeum a Molorco pastore susceptus & hospitatus est: ob quod beneficium nemus postea molorcum nuncupatum est.

N Assamonum nemus apud nassamones est: ad quod sunt qui uelint Herculem accessisse: & ibidem oppressisse leonem.
Nemea sylua est iter argos & thebas: apud quam regnauit Lycurgus. Hæc quidem clara est ob leonem ab Hercule ĩ eadem superatum & ob agonem annuum ĩ honorem Archemori occisi a serpente: dum hypsypile nutrix langiam monstraret argiuis celebratum.

P Arthenium nemus est Archadiæ: in quo quondam Iuppiter trãsformatus in Dianam Calistonem uirginem uitiauit. Dictũ enim parthenium a uirginibus: quæ in eo consueuerant uenationibus exerceri. Nãm parthenos græce latine uirgo sonat.
Peliũ nemus apud pelion montẽ & ab eo denominatum credo: Chironis centauri domicilio clarũ.
Plantus silua est haud longe a hierosolymis: in qua dudũ Dauid retinuit exercitum suum.
Rosinne silua est: argo propinqua.
Stymphalis silua in stymphalio monte: in qua Hercules stym phalidas occidit aues.

T Egea silua est archadiæ: in qua Pan archadũ deus honore plurimo celebrabatur.
Tempe nemus est hẽmoniæ iter ossam & olympum: cuius per mediũ peneius amnis a pindo monte ueniẽs discurrit.
Thymbra silua est troiæ propinqua: sacra apollini: & in eo eius templum tymbrei apollini nominatum: in quo Achilles ab hecuba deceptus per insidias noctu a Paride uulneratus & occisus inermis est. Dicitur autẽ silua hæc a tymbra herba qua abundat plurimũ. Hanc autem herbã aiũt latine uocari cyanẽ.
Vrbis silua prope ticinũ galliæ cisalpinæ.
Zonæ nemora sunt: haud longe ab hebro flumine: & promontorio Seriphioe thraciæ: quæ quidẽ secuta dicunt canentẽ cythara Orpheum.

De Syluis Finis.

De Fontibus eiusdem tractatus alius.

P Ostq̃ de montibus & eorum ornatu: siluis atq nemoribus expeditum est: anteq̃ pgrediamur ad flumina: de fontibus his quos celebres antiquorũ fecere traditiones non erit absurdum. Est igitur fons cuiusque fluminis seu alterius congregationis aquarum initium: a fundendo dictus. Et ideo cum parentes filiis præponendi sint. fontes loco parentum lacubus fluminibusque præponemus & quasi montium partus post eos explicitos adnectemus. Fons igitur aliqualis in primo exitu scenbus terræ exitu aquarum congregatio est inse nonnunq̃ aliquandiu subsistens. Esto utplurimum postea aut in riuum tenuem aut in amplum flumẽ procedat: quos cum eorũ mirabilibus exponẽtes ut in prælibatis factum est: sic præstante deo ordinem seruabimus alphabeti. Et quoniã persæpe amœnissimi sunt: & uenereis delitiis suopere uidẽtur esse cõformes ab Acidalio fonte olim ueneri consecrato sumemus initium.

A Cidalius fons ẽ in Orchomẽo ciuitate boetiæ: qui quidẽ ueneri sacer fuit: & ab eo Venus aliquãdo acidalia nominata est. In hoc autẽ dixere poetæ gratias tres iouis filias: q̃ ueneri obsequẽtes sunt: lauari cõsuetas: uolentes ostendere sub figmẽto qualis sit fontis huius proprietas: cũ nomẽ etiã faciat manifestũ. Acida quidem græce latine cura sonat: qua plurimũ infestant amantes & in qua lauare. i. a sordibus excutere debemus gratias: ut non concedamus indignis: aut illas sincero aio meritis largiamur.
Acidalus agri uenefrani in campania fons est: ægris oculis mederi consuetus.
Acilius fons est ĩ sicilia: ex quo talis fertur fabula. Acis iuuenis quidã siculus Galatheam nympham amauit: & ab illa amabatur: quam cum amaret Poliphemus cyclops: & sperni se cerneret: uidissetque acim Galatheæ misceri: iratus eũ occidit: Qui Galatheæ nymphæ dilectæ suæ precibus ĩ fontẽ sui nominis a Neptunno conuersus est.
Agaoippe fons est boetiæ celebris plurimũ: eo q musis dicatus sit: a quo & ipsæ musæ aganippæ nonnũquã nuncupatæ sunt.
Albunea fons est in altissimis montibus tyburtinis: qui sic ab aquæ qualitate denominatus est. hũc nõnulli Leucotheam uocauere.
Alis fons est ĩ potionibus adeo suauis: ut nulla potius aqua desideretur.
Amimoneus fons est apud argos: ab amimõe Danai regis argiuorũ filia denominatus: ex quo talis cõsueuit narrari fabula. amimon cũ studiose in quadã silua iaculo uenaretur: minus aduertens percussit satyrum: quã cum uellet satyrus uitiare: illa Neptũni auxiliũ precata est. Ipse aũt fugato satyro illã oppressit: & ex ea suscepit Nauplum postea Palamedis patrẽ: fontemq loco propinquum & flomen ab ea denominauit. alii dicunt eam uitæ tedio affectam in fontem sui nõis fuisse conuersam.
Anxir fons uolscorum fuit haud looge a terracina: q̃ anxir antea dicta est. Qui eo q ignaris loeralem hau

stam præberet : ab incolis iniectis lapidibus & terra oppletus est.

Aon fons est ab aonia regione in qua ē denomiatus: musis sacer: a quo & ipsæ uocantur aonides.

Apollinis fons est in licia turius appellatus.

Archemorus fons ē in nemea sylua: iuxta quem celebratur agon ī honore archemori Lycurgi regis filii: & ab eodē denoiatus: cū ante diceret langia.

Archidemia siciliæ fons ē ī agro effluens syracusano.

Areth fons est syriæ: apud quē gedeon aduersus madianitas tendens castramentatus est.

Aretusa fons est siciliæ: syracusarum proxima muris ea in parte quæ dicitur archadina celebris plurimū poetarū carminibus. Ex quo cōsueuit talis fabula recitari. Arethusam elidis fuisse nympham: & se lauantē in elidis flumine ab eodē fuisse dilectā: quē cū ipsa fugeret: eiusq; sequētis circuitionibus teneret: aiunt deorum īplorasse auxiliū: quo in fontē sui nominis uersa ē: cuius undis cū misceri uellet se alpheus deorum miseratione per subterraneos meatus euasit in Siciliā: quā etiā secutus per eosdem meatus alpheus ibidē imixtus est. alii eam siculā dicunt fuisse nymphā: & ab alpheo ex elide uenientē in siciliā fuisse dilectā. Sed seu ab Elide fons ueniat: seu in sicilia oriat hoc pro comperto habetur. alpheum ab elide in siciliā penetrare: fontiq; prædicto misceri. cuius rei euidentissimū aiunt esse argumentū : fontē arethusam de quinquēnio in quinquenniū emittere purgamēta: nec illa aliud apparere q̄ stercora hostiarum in alpheū apud Elidē in sacris olympiacis secūdo flumine projecta. & sic in arethusam delata. Hunc insuper fontē dicunt nōnulli de quinquennio in quinquennium translocari.

Arethusa fons est. alter a superiori in Ythachia: erumpens apud petram quæ corax denominatur. Ex quo talis recitatur fabula. Fuit corax uenator quidam: q quacūq; de causa fecerit: ex petra illa in mare se præcipitem dedit: a se petræ nomen relinquens. Cuius arethusa mater præcipitium uidens ægre ferens : in proximū se fontē deiecit miseranda & fonti nomen dedit mortua.

Arethusa & hic a superioribus fons est alius: ut q̄busdam placet in agro thebano.

Arthacus fons est apud listrigonas.

Asinanicus fons est circa thiana. Ertio ioui sacer: eo sic uocitatus: quia sic incolæ uocent aquas. Is quidem plurimum mirabilis est. Nam ut fertur aquæ eius ex subterraneis meatibus frigidissimæ in fontem ueniunt in quo ilico feruent: & ex astantibus incolis his : qui pro re aliqua recte iurauerunt suauis potui & dulcis est. Deierantibus uero aduersa : & ex fonte psiliens tanquā in hostes oculos pedes manusq; talium feriens hydropisim atq; depilationis ægritudines īfert. Nec est læsis abire possibile : donec periuriū suum confiteātur his: quorum in præiudicium deierarunt.

BAiarū fontes memoratu quidē dignissimi sūt. Nā paruo soli spatio plurimi salubresque oēs scaturiūt. Baiæ autē locus est inter Poteolos & misem monimētū : secus cāpanum mare nō longum littoris tractū occupans. tanta cæli benignitate: & agrorum fertilitate: atque nemorū: & maris amœnitate cōspicuus : & obtabilis: ut olim in se posset romanos attrahere proceres : & roma relicta hyeme : atq; uere deonere toto: qd' satis ædificia ingētia & uetustate semesa testant. Et q non parū eis ignominiæ infert: apparēt adhuc cōchilioꝝ & piscium medio in gurgite carceres. Est & præterea templorum insignis. Nam ibi uidere est Apollinis oraculum ingens opificū artificio nō deitate numinis uenerabile. Sibyllæ insuper auerno supereminens lacui : uetustissimā atq; ingentem ædē: & q nōnulli templum fuisse ueneris arbitrantur p̄ cæteris neglectum. Quid multa: fontium abundantissimus est: & omnes pro diuersitate diuersis ægritudinibus præstāt remedium salutare. Et quod mirabile est: obicunq; in littore fodias: facile & fere circa ipsam soli superficiem tepentes comperies undas morbisq; aliarum more uidentes. Quibus uero cōferant: præbet experientia docomentum. Sed inter alios a cæteris semotus est in littore præcipuus riuus: quem tritolim indigenæ uocant. Hic quidem exciso manibus monte superba testudine atq; amplo habitaculo conspicuus æstuatius oceani maris more bis in die feruidas eructat ondas : & totidē tepentes absorbet : & opitulans infirmitatibus uariis cæteros excedit inclyta fama.

Bandusiæ fons est lympidissimos.

Biblis fons est Mesopotaniæ haud longe a Carris: ex quo fabula talis. Biblis Cauni fuit soror: eūq; infausto amore dilexit: qui cum sororis amorem horresceret : & fugeret : infœlix illum usq; Carras frustra sequuta est : ibi autē doloris impatiens miseratione deoꝝ in fontem sui nominis conuersa est.

Bituminis fons est: ut arbitrari possum: apud æthiopas iuxta cotambim.

Blandus fons est iuxta senam iultā aquarū abundās: & quia opportunitatibus incolarū copia sua blandiri uidetur: blandi nomen consuetus est.

CApharnaum fons ē galileæ : quem plerique credunt per subterraneos tramites a nilo flumine deriuari: eo q piscem procreet coratinum nusq̄ alibi præter hunc fontem q̄ in nilo repertum.

Calliroe fons est atticæ regionis: & medicæ salubritatis fert gloriā: haud lōge scaturiēs a hierosolyma: sic ab ipso aquarū præconio nominatus est.

Calipia fons est in epheso ciuitate: penes eximiū amazonum opus dianæ ephesiæ templum.

Camœnarum fons romæ fuit.

Caminon fons est calidas aquas habens citra feruorem : quas si uino miscueris ; triduo potionis calorem seruant.

Carmamenis meoniæ fons est.

Castalius fons est poetis familiaris plurimū: cum musis sacer sit. Hic in parnaso monte est: & dicitur castalius a uirgine quadam castalia: quæ cum illi Apollo oim uellet inferre: in fontem se præcipitem dedit: & in eo nomen uitāq; reliquit.

Chebron fons ē iodææ : apud quem expugnatus fuit Ismael uir nō ex genere dauid: qui post solatā Hierusalē a Naburzada principe regis Babyloniæ multos iudæos occiderat.

Celpsia fons est atticæ regionis.

Chii fons est in insula chio: a qua etiã denominatur: ex cuius aqua siquis potauerit hebes efficitur.

Cianæ Ciciliæ fons est in agro syracusano: de quo talem ueteres fabulã recitabant. Fuit cianæ sicula nympha: & proserpinæ socia: quæ cũ cerneret illã asportari a plutone: iter raptoris uoluit impedire: nec potuit. Tandẽ se spretam uidens dolore deflens nimio in fontem sui nominis mutata est. Esto sint qui dicant eam stagnum esse: seu paludem.

Ciceronis fons haud longe a puteolis est: calidas euomens aquas: quæ ægris oculis plurimũ cõferunt. Et ideo Ciceronis uocatur: quia in uilla eius: quã achademiã uocauerat: ea ĩ uia: quæ ab Annio lacu fert puteolos: ẽ. Nec tamẽ eo uiuẽte fons erat: sed breui interposito post eius necẽ tpe: illã Antistio uetere possidente eius in parte prima prorupit: quẽ etiam laurenas tullius unus ex libertis olim Tullii carminibus celebrẽ reddidit: ut appareret clarum hominem dũ uiueret scientia sua mẽtalibus mortaliũ oculis præstitisse medelam: & eius post nomẽ eo defuncto ꝑstare corporeis.

Cizius fons apud ciziũ asiæ ciuitatem sic existimo: & a ciuitate denominatus. Esto cupidinis fons ab aliqbus nuncupetur: a quo putarũt ueteres ueneris incẽdia aboleri.

Clanius in campania fons est apud acerras: quẽ aiunt incolæ: dum creuerit: circũadiacentium agrorũ præsagire pestem.

Cleon fons ẽ asiæ minoris haud lõge a cilene Marsiæ ciuitate.

Clitor archadiæ fons est: qui potus odiũ ĩducit uini.

Clitũnus: ut quidã dicũt Meuaniæ fons est: alii umbriæ lacum: & circa cũ maximos boues gigni. Alii uero Meuaniæ flumen asserunt.

Coralis fons carpati.

Crimescon seu crimos atticæ regionis fons est.

DAn fons est in libano mõte: ex quo progreditur fluuius: qui nomen fontis tãdiu seruat: donec alteri ex eodem monte effluenti: cui nomen Ior iungatur. Iuncti autẽ simul iordanem faciunt flumen.

Daulotos fons est sabæorum.

Debris fons est apud maceglæ oppidum garamantũ miræ conditionis. Eius quidẽ aquæ a meridie usq; in mediã noctẽ feruẽtissimæ sũt: a media uero nocte in meridiem usq; econtra frigidissimæ.

Delius fons dianæ sacer est: & ab eo ipsa delia denominata est.

Dirces fons est boetiæ thebis proximus: ex qua talis narratur fabula. Antiopa nictei regis filia nupsit lynceo regi thebarum: qui eo q; compertisset eam ex Ioue cõcepisse: illã abdicauit: & Dircem supinduxit: q̃ timens ne lynceus traheretur in amorẽ antiopæ: illã carcerari iussit. Sane cũ Antiopa Amphionẽ & zetũ peperisset: carcere liberata adultos filios irritauit in lynceũ & dircẽ: qui occiso lynceo & thebarum occupato regno: Dircem ĩdomitis tauris alligauere: q dum eam traxissent atq; occidissent: ubi postea fons dirces erupit reliquere: quẽ quidem ex eadem dirce miseratiõe deorum in fontem mutata factum atq; denominatũ quidam uolunt.

Dora fons est Sabæorum.

EDipode fons est boetiæ: credo ab edipo rege thebarum denominatus.

Egeria fons est in aricino nemore Ariciæ propinquũ: quẽ nũma pompilius romanorũ rex camœnis dicauit: & cũ ex opaco progrederetur: ad fidem dictis augendã ibidem se dñi cõsulturũ de agendis fingebat: cũ hydromantiam exerceret solus.

Egelon fons ẽ in phrygia haud lõge a fonte Marsiæ.

Ena fons est: a quo & locus in quo est ena denoĩatus ubi quondã ingens idolum fuit toti regioni uenerabile. Hic autẽ locus propinquus taimæ nicograndi intra heliam & diopolim.

Enuscabeles fons est in arabia: quod nomen camelorum fons sonat.

Epigramea fons est boetiæ: apud quẽ quidã arbitrantur cadmum characteres litterarum excogitasse.

Esculapii fons athenis est: & quæ in eo mergũtur: in phalerio flumine in atrino cãpo delata cõperiuntur.

Esus fons fodi.

Exampeus paruus fons apud Caliopodas est: qui scythæ sunt. Hic adeo amaras emittit aquas: ut hyppane permaximum scytharũ fluuiũ q̃cito illi miscetur omnem reddit amarum: cum eo usq; dulcis atq; potabilis fuerit.

f

FRigidi fontes in agro sunt ardeatino: odore sulphureo fœtidi.

Fulria fons est Siciliæ.

GArga fons est euboeæ: in quo se balneantẽ Dianam uidit Actæon: a qua mutatus in ceruum: secus hunc fontem a suis canibus laceratus est.

Gargaphiæ fons est boetiæ Dianæ quondam seu hecati sacer: quem eundem cum superiori quidam putant: nec obstat locorum diuersitas: cum facile unus pro altero sumi potuerit. Non enim euboea alio medio q̃ Euripo a boetia separatur.

Geon fons est in iudæa: apud quem Salomon a Nathan propheta & Sadoch sacerdote in regem iudæorum unctus est.

Geron mesciacodice fons est: ex quo bibentes oues si albæ sint efficiuntur nigræ.

IEzara fons ẽ samariæ propinquus: in quo samaritæ corpus occisi Acab regis sui referentes samariam: currum eius sanguine regio respersum lauerunt.

Imea fons est atticæ regionis.

Inessa fons est apud rhodiosia quo & Siciliæ fons nũcupatur.

Iob fons in iudæa est: qui ut aiunt colorẽ mutat quater in anno: puluerulẽtum: sanguineum: uiridẽ: atq; limpidum: ternis mensibus unũquẽq; conseruans.

Iouis fons in dodone ẽ duplici de causa mirabilis. Nã cum frigidus sit: si mergantur ardentes faces: illas more aliorum extinguit: extinctas autem accendit. Præterea semper in meridie deficit: cum circa medium noctis exundet: quam ob causam anapanomenon uocatur ab incolis.

Ippocrene fons est boetiæ hunc aliqui fingũt ob equi Pegasii percussionem factum: & hic denominatum. Quod quidem figmentum facile detegitur: si secundum quosdam inspiciatur hystoria. Volũt quidam

cadmum equo insidentem: dum sedem sibi sociisq; perquireret primo haud hunc fontem constituisse: & quia litterarum græcarum repertor fuit quarum forsan meditationem ibidem sumpsit illum musis sacrum esse uoluit.

Iuturna fons ē in Italia apud Numicū fluuiū. & quia saluberrimus sit Iuturnæ a iutando nomen sortitus est. de hoc enim fonte Romā ad sacra deferre semp consueuit antiquitas.

LAngia fons est in nemea sylua quē penes agon ānuus celebratur Archemoro lycurgi filio: a quo postmodū archemorus denominatus est.

Larine fons est atticæ regionis.

Lerneus fons est quē aiunt Neptunnū postq̄ Amimonem filiā Danai a satyro liberatam cōpressit: locum tridente percussisse & fontē produxisse lerneum: & eū qui ex eo progreditur fluuiū amimonē a cōpressa uirgine nominauit. Hunc tamen aliorū secuti opinionē supra amimonē scripsimus.

Lerneus fons est archadiæ cuius aquas aiunt abortus fieri non pati.

Leucogei fontes inter puteolos & neapolim sunt: qui oculis medentur ægris.

Libetros magnesiæ fons est musis sacer: a quo musæ dicuntur libetrides.

Linus archadiæ fons qui abortus fieri non patitur.

Linope fons est in quo aiunt se prīo uidisse narcisum: & amore sui captū eū penes occubuisse.

MAgia siciliæ fons est in agro syracusano.

Marsia fons est in phrygia ad cylenarum oppidum.

Melle fons est in esciato: ex cuius aqua si biberint nigræ oues albæ efficiuntur.

Menais fons est in sicilia apud leontides: per quem iurare timent.

Messis thessaliæ fons est.

Molus fons est in insula delo: quem aiunt eodem tēpore cū nilo flumine crescere atq; decrescere.

Miturnion fons est in argolico sinu.

NAsi fons est in tribu beniamin: quem alii napto uocant.

Neminica fons est in agro reatino.

Neptūnus fons fuit apud terracinam: ex quo qui inaduertentes biberant: occidebātur: quāobrem ab antiquis obstructus est: hunc supra Anxurem nominauimus.

Nympheus fons est: penes quē gentiles nympharum nominā celebrabant.

Nyobea fons est in argolico sinu.

OEstrum fons est siciliæ: apud quem musæ coluntur.

Ortorum fons iuxta collem libani mōtis effluens flumē facit: quod inter tripolim & tortosam mari miscetur.

PAneus fons est sub libano monte: in quo si qua natantia proiiciantur: in lacum: cui phiala nomen: cuncta reperiuntur.

Pegaseus fons est in monte parnaso musis sacer: & a pegaso equo ungula factus: & inde pegaseus nuncupatus: cum & alia sint illi nomina plura.

Pileus fons est macedoniæ musis sacer: & a quo musæ uocitatæ pileæ sunt.

Pirene fons corynthi.

Pitonia fons est saluberrimus apud marsos. oritur q; dem in ultimis pelignorum montibus: & amplius e gurgitationibus effluens Marsos transiens: & laci fucinum mergitur in specu. & in tiburtino agro effunditur iterum: ex quo factis fornicibus primus perducere Romam Ancus Martius ex regibus unus auspicatus est. post quē Quintus Martius rex tunc prætor: & post eum ultimus restaurauit. M. Agrippa.

Prothesis fons est apud thesiphontem persarum ciuitatem.

Psamate fons est apud thebas.

REgiæ aquæ fons est epyri haud lōge a castello macroceraunis & cuna.

Rogel fons est in tribu beniamin: quē penes adonias uictimas imolatus est.

Rodiorō fons est in chersonēso: qui de triennio in nouēniū egerit purgamenta.

Rotrini fontes in phrygia sunt agro agalaseno ppinqui & apamiæ ciuitati.

Rubrus fons est æthiopiæ: ex quo q biberit lymphatus efficitur.

SAcer fons in epyrro est frigidissimus: & spectatæ diuersitatis. nam si in eo ardētem demerseris facē extinguit: extinctas inflamat hunc supra iouis fontem diximus.

Salmaces fons est in caria secus Alicarnasium ciuitatem: qui falsa multorum opinione creditur uenereū morbum implicare bibentibus: & ob id figmētum illud poeticum exortum putant: quod legitur de Hermete puero: a nympha salmace captum: & ex duobus eius precibus corpus unum utriuſq; sexū habens factum sit. Sed longe alia causa locum præstitit fictioni: & a minus intelligentibus infamia fonti exorta est. est & enim fontis huius aqua perlucida: & egregio sapore delectabilis gustui: & cum iudas quidam & arenanias ab argis uenientes troezen coloniā deduxissent: barbaros incolas carras. f. & lelegas eiecerunt: qui pulsi sedibus montana adiacētia peoerunt: & latrocinus cœperunt nouos infestare inquilinos. Cæterū cū ex colonis unus secus fontem aquæ bonitate tractus tabernam meritoriam cōdidisset: eāq; rebus omnibus quæstus causa ad alliciēdos in cibum homines complesset continuādo per tempus factum est: ut ex barbaris seu necessitate cibi seu delectatione quosdam traheret. post quos & alii aduenere loci fama attrahente: & sic consuetudinē cum græcis sumētes paulatim efferatos cœpere linquere mores: & humanitate quadam molliri: & tādem ex belluis mites effici hoīes: & sic non effœminatos in uenerē: ut quidā intelligūt: reddidit: sed ex asperitate nimia & syluestri ad humanam mansuetudinem reuocauit: & ex aduersis hostibus conciues faciens in amicitiā perpetuā copulauit.

Sarsula fons est narbonensis prouinciæ nō dulcibus aquis defluens: sed salsioribus q̄ sit maris: ut nomē merito sortiretur. distat autem modicum a lacu ru

breso:qui ataxē recipit fluuium.

Sames fons est in tribu beniamim.

Siala fons est in radicibus montis syon nō iugibus ef fluens aquis:sed horis certis & diebus aliquibus bu lit:hunc quidā uolūt ex piscina probatica fluere.

Sinomotoe notissimus achaiæ fons est: haud longe ab oppido patras.

Solis fons in cyrenaica regione est:in medio nemoris qd' amomius dicitur:qui profecto habita considera tione ad mutationes eiusdem mirabilis est. Sole eq/ dem surgente aiunt aquas eius emanare tepidas: ca lescente meridie frigidas:eo in uesperam inclinante tepefieri:nocte autem in tēpesta feruescere & in tepi ditate reuerti dum diei propinquior nox accedit.

Sorgia a surgendo dictus in narbonensi prouincia:lo co qui uulgo dicitur uallis clausa:fons nobilissimus est. nam e specu quadam abditissima saxei montis tanta aquatum erumpit abundantia ut abyssi pu/ tes aperiri fontes, mitius tamē āni tempestate qua/ dam exundans:& cum clarissima aqua sit & amoe/ na gustui ilico facta fluuius optimorum piscium fe rax est pducens in fundo sui herbā adeo bobus sa/ pidam:ut demersis ad illam carpendam sub undis capitibus assidue pascentes fere ad suffocationē usq; detineat: inde inter asperrimas cautes effluēs paruo contenta cursu in rhodanū mergitur. Celebris qui/ dem & antiquorū præconio: & aquarū copia: & pi/ sciū atq; herbarum fertilitate est. Sed longe celebri/ or in posterum factus noui hospitis carmine & inco latu. Apud huc quidem nostro æuo solitudinis aui/ dus:eo q; a frequentia hominū omnino semotus ui deretur locus:uir inclytus Franciscus petrarcha poe ta clarissimus conciuis atq; præceptor meus secessit noua babylone postposita:& paruo sibi comparato domicilio & agello:agricultoris sui contentus obse/ quio:abdicatis lasciuiis omnibus cum honestate ac sanctitate mirabili ibidem iuuentutis omnem flo/ rem fere cōsumpsit: Et si solitudinis amœnitate plu rimum teneretur:non tamen detestabili: aut uano ocio tempus triuit:quinímo sacris & assiduis uacās studiis:inter scopulos montium:umbrasq; nemoru: teste sonoro fonte africā librū egregium heroico car mine gesta primi Scipionis africani cantans arte mi ra composuit. Sic & bucolicū carmen conspicuum: sic metricas epistolas plures: sic & prosaice inuecti/ uas in medicos:& epistolas multas:& laudabiles ad amicos. Ac insuper ad Philippum caualicensem epi scopum de uita solitaria librum tam exquisito atq; sublimi stilo:ut diuino potius q̄ humano editus ui/ deatur igenio: quāobrē quasi obsoleto ueteri aqua rū miraculo post eius discessum æstatis feruore su/ perato tanq̄ sacrarium quoddam. & quodam nu/ mine plenum eius hospitium uisitant incolæ osten dentes loco miraculi ignaris & peregrinis: nec dubi um quin adhuc filii nepotes:& qui nascentur ab il lis ampliori cum honore tam uatis administratio/ ne uestigia ueneretur.

Spandeus fons est in insula asiæ.

Amantiæ cantabriæ fontes sunt. nā cum tres sint inter se octonis distantes pedibus: in alueum unum coeunt uasto amne, hi q/ dem esto eis uicinus fons sit sine intermissione af fluentissimus. singulis tamen diebus duodecies sic/ cantur: & uigesies aliquando: quod in augurium cantabri sumunt.

Tanios fons atabum est haud longe a monte eo.

Tesiarum fons est conceptus mulieribus repletans.

Tima fons est apud colophoniam in apollinis clarii spelunca: ex potu cuius miranda redduntur oracula uita tamen bibentium breuiore.

Turius fons est in pmontorio æthiopiæ: a nauigan tibus expetitus.

u Elini fontes italiæ ultra intertanas sunt.

Virninus apud laconas fons est.

Zame fons est in africa: ex cuius aqua siquis biberit: canoram faciet uocem.

Hucusq; fontium terminus.

De Lacubus eiusdem tractatus alius.

Rat animus mihi cum de fontibus di ctum eēt ut de fluminibus scriberem. Sed quia persæpe cernimus fluuios quosdam e lacubus exundare: aut su/ sceptos ex eis emergere: mutare pro/ positum fatius esse ratus sum:& lacus primo famosos apponere: ne si postposuerim ab ho stius in fontes uidear flumina reuocasse. Est ergo la/ cus aquarū prægrandis copia ex occultis terræ mea/ tibus in unū deueniens atq; consistens locū. Ex quo nonnulli aiunt lacum dici quasi aquarum locum. Hos quidem maximo mortalium commodo per terrarum ambitum passim natura rerum disposuit & quicquid aliqui dixerit longe a fontibus alienos. Augentur autem fontes & minuuntur facile pluui/ is aliisq; superuenientibus atq; cessantibus undis; ubi lacus absq; incremento aut sorbere ingentia flumi/ na aut tanq̄ hospites suscipere & emittere ilico cerni/ mus. habent & exitus fontes in riuos uel fluuios la/ cus non dicam omnes: sed utplurimum nullos ha/ bent. Esto ignoremus quonam recondat pluuias & torrentes. Ferunt & grandia nauigia lacos: fontibus nec minimi innatant cortices. Præterea fontes nul/ los aut paruulos alunt pisces: ubi ex lacubus fere om nibus maximos atq; sapidos piscantes assumimus. Sunt & qui dicant q; longe iconuenientius est: lacus idem esse cum stagnis: cum uulgo galli facta distin/ ctione sic uocitent, absurdum qppe est cum stagnan tes aquas deficere:& nōnunq̄ aridum solum linque/ re cōtingat:& aliquando extenuatis æstiuo feruore aquis reliquas languētes paucitate putrescere & odo re tetro adiacentia inficere loca quod lacubus conti/ gisse fere nunq̄ cōpertum est. quid in multa proce/ dam: cum liquido pateat fontes stagna lacusq; inter se fore diuersos: ad quos describendos fauente sem/ per qui arida fundauit illos: per alphabetum more solito uenientes acheros seu acheronta cum se primū offerat ordini aliorū principē faciemus.

Cheros uel acheron uolunt quidam lacū eē:& ad inferos deferri: & ibi acherontē fluuium facere.

Acronius in alpibus lacus est quem descendens a fon

te rhenus facit.

Aeticus apolloniæ lacus est.

Afio lacus est cuius aqua habet uitiligines tollere.

Albanus lacus est in albano monte haud longe a bur
be: ex quo uaticiniũ fuit: nũq̃ romãos ueiũ capturos:
ni primo ex albano lacu emitteretur aqua.

Alce lacus est per porcidamum: quẽ apud Indos pu/
to: in quo cum nil mergatur fluitant omnia.

Alotrine lacus est in minori asia in moute alotrine ex
quo menander oritur fluuius.

Aluuris lacus est super histropolim: haud lõge ab ho
stus histri fluuioli.

Asconius lacus est in bithinia propíquus olimpo mõ
ti & heusæ ciuitati olim ab hãnibale conditæ.

Ampsanctus lacus est apud lucanos: ex quo tam loeta
lis euaporat odor ut uolãtes desuper aues necentur
eo suscepto.

Anaus lacus est in asia qui a circũnascente absin thio
inficitur.

Aneticus lacus ægyptiorum est: circa quem papirus
nascitur ex quo primæ chartæ factæ sunt.

Anius lacus puteolis uicinus est: quem ego arbitror
hodie sudatorii lacum uocari a balneo: quod in eius
est margine: cum lacus alter præter hũc in partibus
illis inominatus sit. Si is est nullum alit animal præ/
ter ranas. Ex insuper nullo artificio reperiri fundus
ut aiunt incolæ potest: cum altotum montium in
theatri formam circundatus sit. & cum nullos ha/
beat exitus: non amplius octo millia passuum am/
bitus est. Eminet inter alios huic ad austrum mons
silicibus plenus: ex quo iunio ueniente mense tot
serpentum iuicem glomeratorum globi se præcipi/
tant ut mirabile uisu sit: oẽsq; in subditũ se demer/
gũt lacum. nec est, qui unq̃ exeuntem uiderit aliquẽ:
aut innatantem uel aliter prodeuntem.

Arethissa armeniæ maioris lacus est: in quem impe/
tuoso cursu tygris intrans nõ aliter q̃ si contineatur
a ripis nulla in parte miscetur lacui. Quinimmo ser
uato alueo in partem exit oppositam. Semper quic/
quid ingerit secum trahẽs: quod aquarum testatur
dissimilitudo. Hunc lacus uersa uice adeo libere ire
permittit: ut prout nihil illi de suo concedit fluuius.
Sic nec illi largitur lacus. Quod quidem patet in pi/
scibus: quorũ unum tantum genus lacus alit: cum
plurima tygris ex quibus nunquam a piscatoribus
aliquis in aquis lacus repertus est. Sic nec ex specie il
la quæ in lacu nascitur: nunquam in aquis transcur/
rentis tygris ullus inuentus uisus aut captus est tan/
ta seruat diligentia quisq; suos.

Aricinus lacus haud longe a roma est ab aricia ꝓpin/
quo oppido dictus: apud quẽ Diana Hippolytũ ab
æsculapio ad superos reuocatõ mutato nomine la/
tere uoluit qui uirbius nominatus ibidem dianæ sa
cra transtulit.

Amaricus lacus est troiæ propinquus.

Asanius lacus est: cuius aquæ in sũmitate sunt dulces
atq; potabiles: si ad profundiores processeris: uitio/
sas comperies.

Assaltis lacus est syriæ ea in prouincia: quæ iãdudum
pentapolis uocata est: qui quidem in multis mirabi
lis est. Nihil enim ante alia gignit: nec ex uiuentium
genere quicq̃ suscipit: qđ ut experientia cerneret Ve
spasianus princeps iussit in eum quosdã nandi igna/
ros morti damnatos ꝓici: qui & si iactu mersi sint
tanq̃ a uehementi spiritu ad superiora uiuentes im/
pulsi sunt. Sic nec aues assuetas mergi suscipit. Quæ
uita carent absorbet omnia: ut si ponas ardentem lu
cernam innatat uiuente lumine eo mortuo confe/
stim mergitur. aquæ eius amaræ & fastidiosæ gu/
stui ingentes bituminis globos ferunt: quo agente
nullis uentis agitari lacus põt. Præterea nauigatiõis
impatiens est: cũ nihil mortuum patiatur quin sor/
beat: ea præter: quæ bitumĩe illustrentur. Est tamen
lauatiõibus ægrotantium utilis: medeturq; morbis
aliquibus: & eo q̃ ĩgens & absq; motu sit: a nõnullis
mare mortuum appellatur. Quidam uero eum ma
re salinarium dici uolunt: includitur lõgitudine in/
ter lerico & zoaros arabiæ stadiis. dcc. lxxx. quom la
titudinis nõ habeat pter. cl. circa huius margines so
domorũ ciuitates diuino igne consumptas patet: ut
adhuc earum quædam testantur uestigia. & quod
mirabile est & memoratu dignissimũ: sunt ibi cam
pi ꝓducẽtes fructeta eximiæ formositatis poma fa/
cientia adeo ut qui uiderit: trahatur facile in deside/
rium comedendi. Verum si carpserit fatiscunt ilico
& in cinerem resoluuntur: fumantesq; diuinum ui/
dentur testari iudicium. Hunc secus iãdudum colli
gebatur balsamum: cuius frutices Cleopatra Anto/
nii regina ægypti extirpatos usq; ad unum omnes
in ægyptum transtulit: ibiq; plantari iussit qui per/
manent etiam usq; in hodiernum.

Auernus cãpaniæ lacus ẽ in sinu baiano: celebris plu/
rimũ carminibus poetarũ. huius in margine seme
si uetustate parietes adhuc Sybillini oraculi testãtur
opus magnificum. Sunt præterea circum scaturien
tes assidue tepentes fontes. & quia mari cõtiguus sit
eoq; æ fluãte misceatur illi: & ob sulphureas scaturi/
gines circũadiacentes ĩpotabiles habet aquas: pisces
autem paucos gignit & paruos atq; nigros: nec hu/
mano usui commodos. sed multos & maximos ali
quando ab agitato impulsoq; in eum mari suscipit.
Et si forsan primo haustus aquæ uideatur difficilis:
assuefacti tamen in eo uiuunt a nullis hominum pi
scatoribus infestati. Dicunt ueteres hunc auerni la
cum syluis adeo densis fuisse circũdatum: ut modi/
cum illi ad exhalandum relinqueretur spacium. Est
enim modici ambitus & collibus continuis circũ/
cinctus: & ob id uolantes desuper aues ab exhalatõe
illa confestim necabantur. introrsus uero adeo um/
bris dẽsus: & sulfureo odore oblitus erat: ut merito
intrantibus uideretur auernus. i. absq; delectatione.
& ideo quia ibi densa caligo erat foetida: & quia sæ/
pe obscoenũ illud sacrum humano sanguine confe/
ctum inferis agebatur ab ignaris inde esse iter ad in/
feros creditum. Nec desunt q arbitrẽtur ibidem ab
Vlysse primo occiso Helpenore ui sacrorum & car/
minum ab inferis euocatos manes: & de futuris cõ/
sultos. Sic & postea ab ænea mactato Miseno: osten
diturq; ab incolis iter in specũ ĩ domum Sibyllæ &
alia quædam huic opinioni facientia fidem. Tandẽ
aiũt Octauianum cæsarem factis undiq; excidi atq;
eradicari siluis locum amoenum atq; salubrem red/
didisse. Vidi ego ex hoc lacu Roberto inclyto: Hie/
rusalem & Siciliæ rege uiuente tam grandem pi/

ſcium copiam eiectam in margines: ut monſtro ſi/
mile uideretur. Et quom omnes eſſent mortui : in/
trorſum nigri erant: & ſulphure ſetidi: adeo ut nul/
lum ex illis guſtaret animal. Creditum ex eo eſt a
prudentioribus incolarum eruptas diebus illis in la
cum ſulphureas uenas tanti uigoris: ut infectis aqs
piſces occiderit.

Anien lacus eſt uelinorum : & per tiburtinorũ fines
infunditur: in tyberim fluit : ab aniene filio Apolli/
nis nuncupatus.

BEnacus lacus galliæ Ciſalpinæ eſt inter ar/
ctas montium fauces ſituatus: adeo ut co/
acti impetu inter eos uenti eum more ma
ris æſtuationes undarum atq; tempeſta/
tes facere cogant. hunc aiunt aureas hare/
nas euoluere: & ex eis nutriri piſces: quos uocant in/
digenæ carpiones nuſq̃ alibi repertos. Ex hoc Virg.
Mintius fluuius excurrit in padum.

Beobis lacus eſt theſſaliæ.

Boriſtenes lacus eſt apud boriſtenas ſcythas flumen
eiuſdem nominis habentes.

Biguntinus ſeu brigãtinus lacus ẽ in agro retico mu
ſtellas murenis emulas generans.

Buſeſagore lacus eſt apud ſchythas a meotidis palu/
dibus petroſo dorſo diſclusus.

CAlda·ci lacus inter ſeleuciam & theſihon
tem ſunt: in quos tygris fũditur qui .lxv.
mil. paſſuum amplian illum uaſto effun/
dunt alueo: forſan caldaici dicti: quia aut in
caldæa aut caldææ nomen dederint.

Calearcium lacus eſt africæ.

Caſpius lacus ẽ: eſto caſpis dicatur mare: ſicuti & aſſal
tidis lacum mare mortuum appellamus. Verũ hu/
ic conuenientius ob immenſam eius magnitudinẽ
dicimus. Eſt igitur inter caſpios & hyrcanos tam la
to longoq; tractu diffuſus: ut mare non incongrue
nuncupetur. Sed conſtat eum ex concurſu maximo
rum fluminum ab aquilone cadentium inter aquas
perpetuas & maximas ampliatum: nullos exitus pa
tentes habentem: nec ſe uſq̃ alicui mari iungentem.
Eſt præterea nationibus multis conterminus ha/
bens in circuitu portus : & littora : & nauigia uehit
ingentia patiens inſuper tempeſtates & maris acci/
dentia reliqua.

Caulas lacus eſt in iudæa haud lõge a fonte chebron.

Clitorius lacus eſt Italiæ: cuius ex aqua ſiquis potaue/
rit in uini odium incidit.

Clitũnus lacus eſt umbriæ : apud quem aiunt maxi/
mos boues gigni. ſupra eum fontem diximus.

Cocytus ſecundum quoſdam lacus eſt apud inferos
alii dicunt fluuium.

Copæ ſunt lacus in Syria : Arabia : & numidia: apud
quos a circunhabitantibus bitũinis ingentes colligũ
tur moles.

Coranicus in Sicilia lacus eſt.

Crobſitaria lacus eſt ex quo non ſolum qui biberint:
ſed qui ex eius aquis lauerint moriuntur.

Cuminius lacus eſt apud hetruſcos in mõte: cui & ci/
minius nomen eſt: quem taliter natum fabuloſe di
cebat antiquitas. nam quom aliquando ad hos po/
pulos deueniſſet Hercules : & ad oſtendendam uir/
tutem ſuam forte prouocaretur ab eis, defixit in ſo/
lo uectẽ ferreum: quem cum nullus poſſet auferre:
rogatus ſuſtulit: eumq; confeſtim aqua ſequuta eſt:
quæ lacum fecit.

Curtius olim lacus fuit: ubi nunc Roma eſt. Verum
dum excreſceret ciuitas factis ſubterraneis cloacis
exhauſtus eſt. Nominis huius triplicem cauſam ret
tulerunt antiqui. Quidam dixerunt eo in loco ter/
ræ hiatum apparuiſſe : & ab aruſpicibus fuiſſe re/
ſpõſum deum Manio poſtilionem poſtulare .i. ciuẽ
fortiſſimum eodem mitti : quáobrẽ Curcium quẽ
dam ſtrẽnuem uirum tanq̃ ipſe poſtularetur arma/
tum aiunt conſcendiſſe equum: ac ſeſe in hiatũ præ
cipitem dediſſe: coq; facto coiſſe terram : & ſic eius
corpus humatum fuiſſe : locoq; nomen datum ui/
ſum eſt: & ſic non lacus fuiſſe uidetur aquarum: ſed
ſic locus pro libito uocitatus. Alii dicunt ſabino bel
lo: qđ ĩter Romulũ & Taciũ ob raptum ſabinarum
ſuſcitatum eſt: Mecium Curcium uirũ fortiſſimũ
unum ex ducibus ſabinorũ dum pugnaret acriter
urgente romanorũ acie ſeſe in paludem ibidem exi
ſtentẽ cõieciſſe: ex qua cum ſuaſione ſuorum emer/
ſiſſet: eoſq; in capitolium collegiſſet: a ſe lacui nomẽ
dediſſe. Nõnulli uolunt eum locum fulguratũ fui/
ſe: & ex ſenatuſconſulto circunſeptum : cumq; cur/
tium appellatũ: qa a Curtio conſule factũ ſit : qui ea
tempeſtate Marco genitio collega erat.

Cutilenſis lacus eſt in qua inſula mobilis eſt: & ideo cu
tilenſis dictus.

ELectrides lacus eſt ſyriæ : in quo electrum
naſci dicitur.

Eptabolus lacus eſt apud mauritaniam.

Epilis lacus ẽ galliæ ciſalpinæ: in quo pgre
dit Lambrus fluuius in padũ defluẽs.

Exquilinus lacus Romæ fuit ſub monte: qui Oppius
dicitur.

FAcultalis lacus romæ fuit regiõe exquili/
na: apud quem Seruius Tullius romano
rum rex ſepultus fuit.

Feronia terracinæ lacus fuit.

Fiala haud multũ lõge a libão Lacus me/
dicus ẽ: ex quo ſunt q credãt Iordanẽ orin: & paruo
diſcurſo tractu a terra ſorberi: & ad radicẽ libani ite
rum ebulire. quod aiunt depræhendiſſe primũ phi/
lippum Tetrarcham palleis in fialam poſitis: eiſq;
apud paneam recoilectis. Paneam enim uocant fon/
tem ſub libano ex quo Iordanis effluit. Dicitur autẽ
lacus iſte fiala a rotonditate: qui quidem cum ſemp
plenus ſit, nunq̃ ut exundaret compertum eſt.

Fleuo Lacus ẽ: quem Rhenus maximã aquarum co/
piam trahens de ſe ipſo poſt longum diſcurſum fa/
cit: & in eius medio inſulã: æque fleuo nominatam
amplectens demum exinde exiens iterum ſeſe cogi
tur in ripas.

Fucinus lacus eſt apud marſos: ſeu ut quidam dicunt
equiculanos forſan ambobus cõterminus. nam ho/
die uulgo dicitur lacus marſi. opimos autem piſces
nutrit. Ab hoc autem lacu uolũt quidam hauſtum
ſeu abſorptũ fuiſſe oppidũ Archippe: qđ olim Mar/
ſias lydoꝝ dux: a quo marſi dicti ſunt: cõdiderat.

Furialis lacus eſt Boetiæ inſani generator amoris. Di
cunt quidam qui ex eo biberint in tantum libidinis
ardorem incendi: ut fere agi furiis uideantur ob hoc

nomen sortitus est furialis.

GAlileæ lacus é quē hebræi more suo mare
noíant. Omnē enim aquarum recollectio
nem tarsu uocant: qđ latine mare sonat. Is
aūt dulces habet aquas tanq̄ q ex Iordane
fluuio efficitur. Et galileæ dicitur qa præ/
terfluit galileam. Et nonnunq̄ etiam tyberiadis ma
re: eo q illi supemineat ciuitas tyberiadis. Præterea
& stagnum Genesaret appellatur aliquādo: eo q cri
spantibus undis ex se auram generaret. seu a genesa/
ra regione quam præterfluit admirabilem diuersis
generibus arborū: & extenditur stadiis. cix. quom
latitudinis nō amplius habeat. xl. in hoc enim pisca
batur Symon bariona: quando accersitus in discipu
lū fuit a Iesu. Sic & Andreas frater eius: & Zebedei
filii. in hoc tempestatem passi sunt dormiente Chri
sto. & huius in litiore quom iam surrexisset a mor/
tuis: illi panem & assatos parauere pisces.

Gebennensis lacus est Galliæ quem idem uolunt cū
lacu lemanno ex quo rhodanus effluit.

HYlas bithiniæ lacus est abluens trusiadē ur
bem. apud hunc seu in hoc resedisse credi/
tur Hylas dilectissimus Herculi puer nim
phatum rapina: & ab eo lacum atq̧ fluuiū
ex eo manantes denominatos uolunt: eius
q̧ in memoriam annis singulis solenni tripudiatio/
ne populus lacum circuit Hylam uocans.

LArius lacus est galliæ cisalpinæ ꝑpinquus
ciuitati como: piscium abundantissimus
ex quo addua progreditur fluuius.

Lemānus galliæ transalpinæ lacus est grā
dis ex quo susceptus egreditur rhodanus & a quo
adiacentes populi nominantur lemanni. Hunc su/
pra gebennensem uocaui.

Licomedes lacus é æthyopiæ ꝑpinquus psilis populis
q ore serpētū exhauriūt uenena uulneribus.

Lorisma lacus. est in minori asia in aspectu fere insu/
læ rhodiorum.

Lucrinus lacus é cāpaniæ īter mesenū baiaꝝ caput &
euboicas cumas: lucrinus: ut ueteres dicūt a lucro di
ctus. nam cū in eodē multitudo piscīū caperet: ex q/
bus maximū mercatores consequebant lucrū: Lu/
crinus dictus est. Verū cum plurimū æstuans mare
quod penes est: obesset pistātibus: & ob id minui ui
deretur uectigal: quod exinde ꝑsoluebat romanis a
senatu Iulio cæsari datum é opus: ut lucrinū a maris
īpetu īmunē redderet: q labore maximo atq̧ sum/
ptu oppositis molibus: & paruo relicto mari ho/
stio lucrinū ab æstu maris securum reddidit. Quā/
obrem a nōnullis postea aquæ iuliæ appellatæ sunt.
Alii maris ocia uocauere. a quibusdam mare mor/
tuū appellatur. Sane & si non omnino repletus are/
nis sit: modicū tamen uacui reseruauit: qđ magis ali
quibus nauibus quietā aliquando stationē præstat:
q̄ piscatoribus lucri cōmodum.

Lumie lacus é apud babyloniā caldæorū plurimū li/
quidi bituminis euomens: quo creditur quondā a
Semiramide assyrioꝝ regina: & testaceo latere baby
loniam omnē muris instauratā.

Lunæ lacus est athamaniæ tenuia accēdens ligna: ex
cuius aqua siquis potauerit: aut in īsaniā labitur: aut
soluitur in soporem.

MAlesicus lacus Scotissei est: quem etiam in
sanum uocant. hic die fit amarus ac salsus:
tantūdemq̧ dulcis atq̧ potabilis: nocte ue
ro serpentes albos uicenum cubitoꝝ emit
tit in aridam.

Mandalus lacus apud æthiopas est.

Mareotis lacus é: qui olim crapotes dicebatur: penes
quem Alexander macedo Alexandriā insignē ægy/
pti ciuitatem constituit.

Meoridis lacus est in ægypto ciuitati Memphis pro
pinquus: qui ut quidam dicunt. ccl. M. passuū. & ut
alii. cccccl. longitudinis habuit: & latitudinis. l. ma/
nufactus opera Meoridi regis ægyptiorum: a quo
& denominatus est.

ONoleus alias Monoleus lacus é æthiopiæ:
haud lōge a ptholomaida epithea cogno/
minata: ad uenatus elephantorū a phila/
delpha condita.

Oeris alias Moeris lacus est in ægypto uiginti milia
passuū ambitus: qui cāpus sit aliquando: postmo/
dum lacus altior q̄ ad ferenda nauigia opus sit.

Oaxus lacus est indiæ: cuius oras īcolūt bactriani at/
que exostristæ: ex quo qdē oaxes emittitur fluuius

PAndosus lacus archaniæ: quæ uocari con/
sueuerat curretis.

Pelseis pānoniæ lacus est.

Pergusa siciliæ lacus est olim nemoribus
circundatus: quem penes dicunt spacia/
batur Proserpina flores legens: dum Plutoni placu/
it: & ab eodem rapta est.

REgillus lacus est in agro Tusculano penes
hunc aiunt dum Paulus posthumius di/
ctator aduersus Mamiliū tusculanorum
ducem pugnaret: uisi sunt castor & pollux
pro partibus romanorum acriter dimicā/
tes. Sic & ab eisdem dicūt Valerio Publio Vationio
reatinæ præfecturæ uiro noctu romā petente nun/
ciatum die præcedente ab æmilio paulo persen re/
gem macedonum uictum captūq̧.

Rubresus lacus est Narbonensis prouinciæ: cui super
innatat fluuius atax fusus epyreneo.

SAlentinus lacus est Salentinorū iuxta an/
duriam oppidum. hic ad margines usq̧
plenus neq̧ exhaustus minuitur: neq̧ su
perīfusis augetur aquis.

Salīnarum lacus est africæ inter rusicadā
& montes azare.

Sara iudeæ lacus é nō āplius ambitus occupans q̄. xvi.
M. pas. urbibus pluris atq̧ celeberrimis circūspectus

Scaphagiolus modicus lacus est in appēnino: qui in/
ter agrum pistoriensem atq̧ mutinensem sublima
tur miraculo magis q̄ aquarum copia memorabi/
lis. Nam ut omnes testātur accolæ siquis sponte uel
fortuitu lapillum uel rem aliam: quæ aquas moue/
at io eum proiiciat: repente aer in nubes cogitur: &
tanta uentorum tempestas oritur: ut nōnunq̄ uici/
næ ualidissimæ quercus fagiq̧ ueteres: aut truncen/
tur: aut radicitus euellātur. Quid animalia dicam:
si qua sint: si arbores euertantur? & sic infestationi/
bus per diem totam aliquando perseuerat.

Seriphus lacus est in quo ranæ non coaxant: quom
id faciant si alibi deportentur: qui denominatus est

à feripho infula in qua eft.

Sebinus cifalpinæ galliæ lacus eft:ex quo olius flumẽ exundat.

Sicendus theffaliæ lacus eft:in quo ranæ nullo modo coaxant:quom alibi delatæ faciant.

Semeconitis lacus eft galileæ:qui a iordane fluuio interfecatur.

Sirbonis lacus eft.Caffio monti arabiæ iunctus fuit: habuitq; ut tradunt ueteres.cl.M.p.circuitus : poftea in modicam deuenit paludem.

Speculum dianæ lacus eft haud longe ab arritia: quẽ fupra aricinum nominauimus.

TAge lacus eft æthiopiæ.

Tarentinus lacus eft apud Tarentũ Italiæ ciuitatẽ:qui æftiuo æftu ficcaẽ in falem.

Tarquinienfis lacus a ciuitate ætruriæ tarquiniẽfi denominatur : in quo duo magna circunferuntur nemora:nunc triqueftram farientes figuram:nunc rotundam impellentibus uentis:quadratam autem nunq̃.

Tepidus lacus ẽ p quẽ tigris ĩpetuofo curfu rapitur.

Tefprotie lacus eft ambrachiæ:ex quo Acherufia funditur fluuius.

Tiberiadis lacus eft galileæ : hunc paoloante a galilea denominauimus.

Tolofẽfis lacus eft tolofæ ciuitati ꝓpinquus : & ab ea denoĩatus:ĩ quo tectofagi pefte oppreffi monitu aurufpicum omne aurũ atq; argentũ : qđ prædantes quæfierant proiecere:& abiit peftis.

Trafimenus Tufciæ lacus eft:hinc perufium & cortonam:inde aretinum & Senæ iuliæ agrum habẽs infignis clade Flãminii romanorum confulis:Hannibalis pœni uictoria.

Tragoditis lacus eft:qui ter in die amarus:& totidem dulcis fit.

VAdimonus lacus eft in quo narat infula.

Velinus lacus iuxta agrũ uefulanum fuit. hic fecũdũ quofdã exaruit.Alii dicunt in piceno effe & lapideo cortice cuncta iniecta obducere.Alii illũ in reatino agro defcribũt.Alii in narem fluuiũ a quodam romano cõfule dicunt effe diffufum.

Veneris lacus in fyria ẽ apud Hieropolim:ex quo uocitantibus edituis pifces ueniunt:ut fertur & adulantur auro exornati : atq; fcalpuntur: & hiantia ora ꝓftant manibus inferentis.

Venetus lacus ẽ ĩ alpibus a rheno flumine editus uri & acronius:ex qbus efflués efficitur fluuius.

Viturnæ lacus eft haud longe a roma:cuius in margine olim fuit ædes caftori & polluci facra:eo q; apud eundem uifi funt:quom pro romano pugnaffent ĩperio equos lauantes fuos.

Verbanus lacus eft Galliæ cifalpinæ:ex quo Ticinus emergitur fluuius:feu ut dicunt alii:per quem Ticinus ex alpibus ueniens fua celeritate feruata decurrit ad padum.

Vulfinus lacus a uulfinis oppido:cui adiacet nomĩatus pifcium fertilis in ætruria eft.

ZOroanda lacus eft fub tauro mõte:ubi abfconditus ultra montẽ tygris fluuius exit in lucem : quod quidẽ patet : eo q; ea quæ in flumine fpecum intrante ꝓiecta funt: altera ex parte montis redduntur in lacu.

Finis de lacubus.

De Fluminibus eiufdem tractatus alius.

FIgmento poetico traditum eft flumina ab oceano & terra fuiffe progenita. Nec equidem credẽdum eruditos homines tanta fuiffe caligine obfufcatos ut animalium more arbitrarentur hæc procreatio facta fit. q̃nimmo fub tam tenui uelamento fenferũt ex ampliffimo oceani fonte:quibufdam agentibus mediis omnem humorem in terram deduci.cuius in uifceribus poftq̃ amaritudo digefta ẽ omnis:& cœptus meatus ĩ exitum ufq; peractus eft:his in locis ad quos aut traxit aut impulit potentia maior:fontes parturiantur & lacus ex ubertate:quorum ut iam prætactum ẽ:deriuanẽ & flumina.Et quia de fontibus atq; lacubus pro qualitate laboris affumpti fatis dictum eft.& fi opportunitas exigat:reaffumetur: & iterum de fluminibus congrue dici poteft : principia fluxus & fines paucis explicãdo. De his potiffime dico quos ad noticiam noftram antiquorũ deduxit folertia:feu ipfi fumpfimus oculis regiones uarias peragrantes. Sunt igitur flumen:fluuius:riuus: & torrẽs:in fe aliquid diuerfitans habẽtes.Efto nonnunq̃ fcriptores fecundum ftili exigentiam improprie uno utantur ꝓ altero Flumen quippe omnis aqua ẽ:quæ ab ipfo exitu ut ita loquar ex utero ufq; in finem.eo fcilicet quo cõmixtione alterius nomen extinguitur continet.Fluuius is eft locus per quẽ flumẽ perpetuo curfu deducit.Riuus aũt tenuis aqua:quæ ex fonte uel lacu exuberante procedit:uel quæ aquationis feu oblectationis alterius caufa a fluuio in partẽ deflectitur aliquã.Torrens is eft qui agentibus hymbribus repente firrurgidus uel impetuofus fefe e montibus præcipitẽ ferens in ualles:& pluuiis ceffantibus exarefcit.Verum in præfenti opere nil nobis ẽ cũ riuis aut torrentibus:quoꝶ curfus aut flectuntur facile aut auferũtur æftate.Et iccirco ueniẽtes ad fluuios quos amnes quandoq; loci amœnitas : per quẽ uadũt nũcupari facit : eo propitio iuffu cuius eorũ flexibus apparuit arida:cœptus alphabeti feruabiẽ ordo:lõgoq; agmini dux dabiẽ Arnus florẽtiæ ciuitatis fluuius:non quidẽ tanq̃ ob litteraꝶ ordinẽ meritus:fed quia patriæ flumen fit:& mihi ante alios oẽs ab ipfa infantia cognitus.Bona ergo legentium pace fiet:eoq; paucis expedito cõfeftim ordo reaffumetur in reliquis.

ARnus Tufciæ fluuius eft ex appennino effluens mergitur in tyrrhenũ:cuius lapfus paulo propenfius oftendẽdus eft. Is igitur ex dextero appẽnini latere : eo ex loco cui uulgo diciẽ falterona prorũpens inter cõfragofa ualliũ occiduum petens:ab initio paucis fertur undis.Inde adiutus ab aliis grandiufculus a finiftris Aretiũ uetuftate nobilẽ ciuitatẽ linquens:poftq̃ florẽtinũ intrauit agrũ:eo ufq; labiẽ ut anchifam ꝑterfluat maiorũ eximii iubaris Francifci petrarchæ poetæ cõfpicui uetuftiffimã fedem.inde florẽtiã totius Italiæ fingulare decus paruo curfu contingit: & eius per medium currẽs petit alpeos:quorũ antiquiffimã urbẽ Pifas poftq̃ in partes diuifit duas haud lon

ge ab ea ut diximos : effunditur in tirrhenum : qui &si nauigabilis non sit:net piscium fœcunditate famosus : si quis recitare uelit plurimum clarissimorum facinorum facile efficiet insignis. Ex quibus ut aliis præstetur locus unum recitasse satis est. Is quippe certantibus de orbis impio Romanis atq; carthaginensibus pro romanis partibus uires posuit suas. Nam cum iam alpes ex hispania ueniens HanTnibal pœnus superasset : & apennino transcenso ex gallia uenisset in thusciam : a fesulis iturus aretium quasi ex composito totus effluens in tantum ripas excessit:ut Pœnũ maxima exercitus parte priuaret: eumque ducem cogeret medus in undis elephanto superstiti insidere: quem adeo nocturnis ac palustribus auris affecit:ut oculo caperetur uno : & ob hoc arbitror a ueteri fama in hodiernum usque seruatum:ut obsemicæcatũ hostem Florentini: quorum forsan in agro contigit:cognominati sunt cæci : & si tantũdem fluuius egisset alter: aut cæcus pugnasset Pœnus:aut quietam italiam omisisset.

Abana fluuius est damasci in radicibus libani montis exortus in syriacum effunditur mare.

Abiga fluuius est numidiæ.

Absepus fluuius est Asiæ apud Lampsacum oppidũ præterfluens ex quo priapus fuit obscœnitate uirilium cognitus.

Absartus fluuius est in pachieris mõtibus asiæ ortus in pontum effluit:haud longe a Trapezonta quum Emochorum fluuius sit.

Absilis seu absilia perparuus fluuius est asiæ : latiam præterfluens ciuiatem.

Absirtus fluuius colchorum:quem fingũt ex sanguine absyrti fratris medeæ:& ab eadem fugiente cum iasone occisi ortum : & ideo sic uocatæ. Ego autem puto secus hunc fluuium absyrtum a medea occisum:& ob id uetere fluuii nomine subtracto absyrtus denominatus sit.

Abus fluuius epyrri in finibus apolloniatum.

Abona fluuius est britanniæ.

Acates siciliæ fluuius i quo soliti reperiri lapides q & acates a flumine dicti sunt.

Acapseonsis fluui. est asiæ apud emocos præuteros colchorum gentes.

Acapsis flu. ẽ asiæ apud laros:q & Colchi sunt populi.

Achelous fluuius est græciæ e Pindo thessaliæ monte effluens ætoliam ab armenia diuidit:& in maliacum sinum effluit. hic autem apud poetas famosissimus est:& de eo narrantur multa. Sunt qui dicant hunc primum erupisse terram . alii uero dicũt eum primum uinum cum poculis immiscuisse. Præterea talis ex eo fabula recitatur. Qui deianiram Meleagri sororem in coniugium uolens cum hercule qui eam desponsauerat:certamen habuit : & quom se in uarias uerteret formas : tandem uersus in taurum longam cum hercule luctam exercuit. Postremo altero priuatus cornu se uictum confessus est. Hercules autem deæ copiæ dicauit illod : nimphisq; exhibuit. Cuius rei ueritas fuit: qood cum esset achelous bicornis & multũ occuparet agri: quidam rex conatus est eum in otium alueum cogere. quod quidem etsi difficillimũ fuerit: tandem peregit. & locus ille qui a cursu fluuii remansit immunis:quom esset pinguissimũ solũ maximam frumẽti uini atq; fructuũ copiam incolis attulit.

Acherontus flouius apud molossos oritur & in hellespontium effluit sinum: seu potius ut placet aliis ex lacu thesprociæ oriens in ambrachiom sinum cadit. hunc poetæ inferorum dicunt fluuiũ eo q; liuentibus euehatur undis & eius nomen sonet tristicia.

Acheron fluuius locanorum est Consentiam ciuitatem circundans . apud hunc Alexander epirotarum rex & olympiadis frater qui Bruttis aduersus lucanos auxilio uenerat : in transitu a lucano satellite occisus est.

Acesinus fluuius est persiæ: & in indum fluuiom cadit nauigabilis quidem & magnus circa quem ferunt arundines tantæ magnitudinis atque grossitiei nasci ut singula earum internodia incolis præstẽt nauigia.

Acestis indiæ prægrandis est fluuius atq; nauigabilis quem iuxta Alexander Macedo Bucephalam fecit construi ciuitatem dimissisq; taxile & poro indianis regibus:naues intrauit oceanum petiturus. hũc ego arbitror in gangem effluere.

Acis fluuius est siciliæ ex ætna monte procedens : ex cuius ripis fertur Poliphemum saxa in ulyssem egisse. hunc ubi de fontibus fontem diximus:& ibidem fabulã scripsimus mutationis eiusdem.

Acris Italiæ fluuius est heracleæ ciuitati propinquus.

Addua fluuius est galliæ cisalpinæ : ex alpibus secundum quosdam fusus egreditur larium lacum : & ex eo integer emergens in padum effluit. alii dicunt ex lacu originem trahere Bonos quidem pisces nutrit & potissime timulos.

Adonios fluuius. sunt qui dicant:nascitur haud longe a tyberiade ciuitate:& longo defluens cursu a cretico recipitur mari:quod mihi impossibile uidetur quum in syriacum potius credam.

Adima Numidæ fluuius est.

Adumen fluuius haud longe a Roma.

Adusa epyrrhi flumen est a quibusdam eas appellatũ apolloniæ propinquus.

Aecis uel acras macedoniæ fluuius est : & decurrit in ionium:quod non credo.

Aesis fluuius est in piceno ex apennino fluẽs in adriaticũ cadit haud looge a senogallia cioitate.

Aegos fluuius est in chersoneso naufragio atticæ classis insignis:cuius ꝓximus sextos ẽ abido oppositus.

Afas fluuius est molossoꝝ in sinu cadẽs ambrachio.

Afrosidius fluuius i pyrea ẽ:reddẽs steriles mulieres.

Agasinus fluuius prægrandis & clarus in Indum defluit flumen.

Agecin minoris asiæ fluoius est.

Aget fluoius est mautitaniæ:ex athlante monte profluens in occiduum:quum ex septentrionali regione sit ortus in lacum eptagonum seu eptabolum tẽdit. inde sub desertis montibus fluens per meridiana loca manat & in paludem mergitur quãdam : ex qua emergens progreditur:& meroem insulam cingit &c. q̃ de nilo:cuius hic uidet̃ initiũ narrabunt̃.

Agilaa fluuius est mauritaniæ cæsariensis.

Agisines fluuius est orientalis apud censonas & aphilos:per quem Alexander macedo ad oceanum tendens deuectus est.

Agnices fluuius ē armeniæ celebris q in tygri effluit.

Agon fluuius est æthiopiæ.

Agera calabriæ est fluuius haud longe a freto siculo.

Agatenia siciliæ fluuius ē a colonia terme nō distans.

Alabastros fluuius est phrygiæ: haud lōge ubi Troia fuit.

Alacenon fluuius est macedoniæ: ad quem pecora quæ candida nasci uolunt: deducunt incolæ: cumq; nigra uelint: ad axum.

Alader fluuius est gallogræciæ haud lōge a uico: quē tisco uocant incolæ.

Alachim fluoius est megarensium: cuius fontem Dædalus dilatauit: agrumq; tradidit & regionem fertilem quam idem fluuius deuastabat.

Alanus fluuius ē scythiæ a quo alani populi denominati creduntur.

Alauria britanniæ fluuius est.

Albis germaniæ fluuius est: & sueuos a ceruetiis diuidens mergitur in oceanum.

Albæ bambleæ flumen est in uasconia.

Albaneis fluuius albaniæ cui amazones: & sauromathæ propinqui.

Albula fluuius dictus ē qui hodie tyberis per urbem labitur.

Alces bithiniæ flumen est.

Alchione siciliæ fluuius est.

Alduasdulis fluuius uolsontionis circuit ciuitatem.

Alemoo fluuius macedoniam distermiat a thessalia.

Alere uasconiæ fluuius est.

Alesus fluuius asiæ minoris est per colophoniam effluens.

Alpheus fluuius est elidis iuxta Pisam decurrens: de quo concordaonbus omnibus uiris clarissimis mirabile recitatur. s. q; in achaiam mergatur: & in fontem arethusam apud syracusas in siciliā exeat & in mare siculum uadat; quod olim piatis sacris percipitur; ut supra ubi de arethusa dictum ē: scribitur: ubi amoris eius ī fontem. Sunt præterea qui dicant fontem in archadia esse: ex quo alpheus & arethusa procedūt separatis alueis: & demum post aliqualem cursum coeuntes in unum terrā subeunt: & in syracusanum agrum effluunt.

Alfidamus thessaliæ fluuius est.

Aliartes boetiæ fluuius est.

Aliagmon fluuius est macedoniæ.

Alibocrus fluuius ē orientis: nascitur ex monte lyseo & in oceanum tendit.

Alis fluui. est cappadociæ īter calibes decurrens iuxta lycastam ciuitatem insignis uictoria Manlii Vulsonis: & clade gallogræcorū qui ibidem ducibus Louorio atq; lutatio sumpserant sedes. oritur quidem in radicibus tauri montis.

Alia fluuius est non amplius. xi. Mil. passuum uia salaria ab urbe distans e monnbus crustumeriis effluens in tyberim: Romanis quippe abominabilis est. nam ibidem a gallis Breno duce. xv. cal. augusti uires eorū oēs attritæ sunt: ex quo ilico urbis subsecuta ruina & patr̨ cædes atq; capitolinæ arcis obsidio.

Alintos lucanorum fluuius est lucaniam a ueliēsibus diuidens.

Alisicus macedoniæ fluuius est.

Almon paruus est fluuius Romæ proximus: in quo simulactum Cybelis qoum trahi non posset per tybetim lorum est: & exinde. vi. cal. aprilis lauari in eodem annis singulis consuetum.

Alloa bagorzan flumina sunt in terra medorum ad quos; montes populus israel captiuus deductus est.

Almanicus armeniæ maioris fluuius est.

Alpon taringiæ fluui. est inclytus Sigiberti regis francorum uictoria ex aduersum se uenienribus habita.

Alons calabriæ fluuius est.

Alsa fluuius est prouinciæ aquilegiensis.

Alto fluuius est dyrrachii in illyricum decurrens.

Alnus fluuius dacis conterminus in oceanum effluit.

Amasenus uulscorum fluuius est: ultra quem Metabus uulscorum rex fugiens telo alligatam proiecit Camillam filiam suam.

Amesa numidiæ fluuius est.

Amesus fluuius Romæ uicinus.

Amphita fluuius circa initium numidiæ.

Amphrisus fluuius est thessaliæ: penes quem apollo posita deitate propter fulminatum æsculapium fuit septem annis sub forma pastoris Admeti regis pauit armanta.

Amimon argiuorum fluuius est ab amimone danai regis filia nuncupatus ut præmonstratum est supra ubi de amimone fonte.

Amis germaniæ fluuius est in oceanum effluens.

Ampsaga uel ampsarus initium est numidiæ: in mare decurrens apud coloniam augustam.

Amissis germaniæ fluuius est in oceanū se fundens.

Amissus fluuius est haud longe a pilo ciuitate Nestoris Messenam interfluens ciuitatem.

Anas fluuius est hispaniæ Lusitaniam a betica separans. oritur quidem in lauminicano agro hispaniæ citerioris & modo in stagna se fundens: & nūc in angustias resorbens aut in cuniculis totum se condens ad ultimum in atlanticum cadit oceanum.

Anapis siciliæ fluuius est leniter fluens. hunc quidam anapasolios uocant.

Anathis fluuius est Siciliæ haud longe a syracusis.

Anathis fluuius est africæ.

Anaurus thessaliæ fluuius est sic denominatus: eo q ex se neque auram neque nebulam emittat. in hoc calciamentum iason ad sacra pelie ueniens dereliqt: quod cernens Pelias intellexit se moriturum cito: & eum in colchos misit.

Anatius fluui. est propinquus bactris: alexandriam: quam ibi construi fecit alexander: præterfluens.

Ancus Siciliæ fluui. est qui per. ii. Mil. pas. sub terram se mergens syracusis miscetur mari: appellaturque anopos.

Androchius fluuius est ciliciæ ex amano monte progrediens.

Anemon fluuius est prope Romam.

Aniene fluuius est inter sabinos & Romanos: quem aliqui anio uocant: & ex trebanorum montibus oriri dicunt: insignis uictoria Tullii Hostilii regis qua fidenates fundit Romanorū hostes.

Aniger seu antiger uel anager fluuius est thessaliæ: in quo centauri ab Hercule uulnerati lauerunt uulnera sua. quamobrem cū primo habuisset aquas dulces atq; potabiles: habuit postea foetidas atq; turpes.

Anxer fluuius tusciæ propinquus pisis.

Antrum britanniæ flumen.

Anulo flooius est mauritaniæ in quo iādudum consueuerant elephanti noua uisa luna descendere & sese lauare. īde exeūtes eam salutare & in syluas redire.

Anxius fluuius ut quidam uolūt ex monte armenio nascitur: & per caucasum in mesopotamiam transiens occurrit pactolo flumini: & caucaso cadenti: & unum facti in euphratem demerguntur.

Aous fluuius apolloniæ inter meropū & asuaū montes decurrit in meoniam.

Apidamus thessaliæ fluuius est in quo eniseus melax & phœnix miscent: quos ipse secū in peneon defert.

Aper fluuius est intet apolloniam & rusiam.

Appiot fluuius est germaniæ inter sarmathas nascitur: & effluit in danubium.

Apius fluuius galliæ cisalpinæ io padum mergitur.

Aponus uenetorum fluuius haud longe a patauio.

Arcosia fluui. circa aratosiam ciuitatem olim a semiramide regina conditam fluens.

Arabis fluuius carmaniæ apud cenolophagos labēs: qui qdem sunt homines testudinū conchis casas tegentes hirti corīsq; piscium uestiti incedentes.

Aranta fluui. est lacedæmoniæ ciuitati uicinus.

Arar germaniæ fluui. est e uogeso effluens monte: & per fines eduoꝝ atq; sequanorum adeo leniter currit ut uix intelligi possit quam in partem descendat. tandem miscetur rhodano.

Aratus molossorum fluoius est.

Araxes iogēs armeniæ fluui. est: & ab eniochoꝝ mōtibus origiṅē trahens q̄diu secat arua armeniæ: placidus quietosque descendit adeo ut utram in partem effluat facile non possis dignoscere. cum uero rupibus premitur: tanto perniciot effici uidetur quanto ueneratur illuc usque quietior. Rapit quidem se & uasto cum murmure uoluitur adeo uelox: ut antequā alueum attingat sese ultra uehat unda. Demū ubi curuatur iterum fit tranquillus: & qui uno exierat alueo diuisus in duos cadit in caspium. Huius in margine Persepolim olim persarum metropolim: & ab Alexandro macedone deletam fuisse uolunt adeo ad nihilom iādiu retractam ui arbitrentur potius q̄ sciant incolæ quo in loco tam clara ciuitas sita fuerit. aliqui putauerunt hūc in tyrū ferri: & a tyro in caspium mare.

Arasaces fluuius est principio rubri maris propinquus per deserta loca & cineri magis q̄ terræ similia effluens.

Arauis sabæorum fluuius est.

Arbrin parthorum est fluuius.

Arbor armeniæ maioris fluuius.

Arcesim indiæ fluuius est & in indom fluit.

Ardalio fluuius est inter tebastem & metrideram ciuitates.

Areda fluu. est hispaniæ a quo arenates denoīati sunt.

Arethon fluuius ex archanania cadens grandis atque naoigabilis efficitur: & circūdatis cursu ambrachiæ ciuitatis muris in sinum cadit ambrachiū.

Argaon histriæ fluuius est.

Arimaspus fluuius est aureis harenis effluens inter scythas.

Ariminus fluuius italiæ penes ariminum oppidum a se denominatum.

Arinocolira fluuius est ægypti: & terræ promissionis terminus.

Arint fluuius est apud dacos.

Armodius fluuius apud æthiopas nascitur & in sinu mergitur persico.

Armilla fluu. est inter polloniam defluens & rusiam.

Amus fluui. est arabiæ diuidens meotidem ab amoriade: & qui in montibus arabiæ natus fuerat in lacu assalatidis terminatur.

Amus fluui. apud uasconas est. De florentino in principio dictum est.

Arosapon fluuius in india est in regione aricina feruoribus exusta atq; circundata desertis: cuius cultores circa fluuium hūc arcon ciuitatem incolunt.

Arapsus fluuius asiæ est cui arapsa ciuitas est apposita ultra lycum fluuium lydiæ.

Arabr is fluuius indiæ quem codroni incolunt: quos quidam in sinu rubri maris dicunt. hi quidem domorum fores ex maxillis beluarum faciunt: ossibus tecta contignant: ut alexandro Macedoni relatū est.

Armoniacus numidiæ fluuius est.

Arsania armeniæ fluuius est io eufratē defluēs quem tygri misceri quidam uolunt: & demum quum lenius fluat separari: & in euphratem mergi.

Arcandus fluuius influit in limira haud longe a monte masitico.

Arsena galliæ fluuius est.

Arsia fluuius illyrici est.

Arula fluuius rheno propinquus.

Arusorasines fluuius est haud longe a bosphoro.

Artemon fluuius minoris asiæ.

Aruina fluuius africæ haud longe ab hippone regio.

Asanus fluuius mesiæ est.

Asam mauritaniæ fluuius est ex athlante scaturiens: haustu salsus: crocodilos atq; hyppotamos nutriens

Asassus fluuius est thessaliæ secus hetacleam ciuitatē: quæ in radicibus est montis oetæ effluens.

Asarmaxis fluuius est germaniæ.

Ascanius fluuius est misiæ.

Ascelphus fluuius est colchis propinquus.

Asdrubala fluuius nascitur in montibus, Boduæ & in mare caspium fluit.

Asiaces fluuius est scytharum iter calipodas asiacasq; discurrens.

Asinus fluuius est in Sicilia apud carinam in littore tauromenitanorum descendens.

Asima fluuius est britanniæ.

Asopus boetiæ fluoius est: ex quo talem ueteres recitant fabulam: q; quum iuppiter in aquilam transformatus Eginam filiam suam uitiasset: totis aquis ꝑ uiribus ulturus iniuriam ignominiāq; si posset exurgebat in cælum: quo ausu iratus iuppiter eū fulminauit. Hic tamen in epidanum influit.

Asopus alter a superiori fluuius est asiæ præterfluens una cum capro flumine laodicem celeberrimam urbem Lyco impositam flumini.

Assis fluuius est apud illyricum.

Asosima Siciliæ fluuius est.

Astago uenetorum fluuius est.

Astabores fluuius est inter africam & æthyopiā apud meroem insulam: qoi una cum astabo flumine iunctus nilū facit: de quo plene infra ubi de nilo scribet.

Astabus & hic fluuius ē meroē īsulā æthyopū altera ex parte circunfluens ut ꝓximo supradictū est.

Astura Hispaniæ fluuius ē:a quo astures Hispāi populi denominati.

Asterion achaiæ fluuius est: in nemea insula placide effluens.

Astron fluuius est phrygiæ.

Astras fluuius est armeniæ maioris

Astragos fluuius ē æthyopiæ cuius ripas īcolūt æthyopes nomades in occidentē uergentes.

Asubula fluuius est africæ propinquus salaat portui.

Atax fluuius ē ex pyrrheneo mōte effusus:cursu lenis & inter laudanū & rhemos effluens.Narbonē attingit ubi nauigabilis efficitur.hymbribus adeo turgescit ut seipsum capere non possit.hic in rubreso lacu mergitur:& inde tenuis in tyrrhenū mare.

Atesmes indiæ fluuius est permaximus.

Atemus fluuius est Italiæ:quē penes adria colonia ē. hic per marsos decurrit in adriaticum.

Athesis fluuius galliæ cisalpinæ in tridentinis oritur alpibus:cursu rapidus tridentū radit.inde Veronā in duas diuidit ptes:& postremo padi paludes amplissimas suprafluens haud longe a brundulo integer in adriaticum mare funditur.

Athenis galliæ fluuius est.

Atir fluuius ē tambardiæ ciuitatis aquitaniæ in oceanum defluit.

Atiras fluuius inter cōstantioopolim & thraciā labit.

Atisa fluuius est aquilegiæ in adriaticum fluens.

Atrax fluuius est oetoliæ : a quo dicti sunt atraces populi hic in ionio funditur mari.

Aua fluuius est scythiæ & in pontum cadit.

Auenrius britanniæ fluuius.

Auelimphius fluuius ē hiberniæ per dublimam effluens regionem.

Auenimorus in hibernia est fluuius lismonensem rigans prouinciam.

Asuphetus uolscorum fluuius supra quem terracina ciuitas.

Auphidus apuliæ fluu. est:ex hirpinis exiēs mōtibus Canusium præterfluit & in adriaticum mare ruit. hic tamen ab aliquibus canna uocatus ē quo nomine uicus ei supereminēs ouncupatur. Celebris quidem est illa romanorum ingēti clade: ex qua uictor Hannibal ex occisorum manibus nobilium tria collegit modia annulorum.

Auoceladus Hispaniæ fluu.est inter celticos effluens.

Axon fluuius apud ionas in minori asia.

Axius paphlagonum est fluuius.

Axona fluuius est in extremis rhemorum.

Axus macedonum fluuius est cuius ex aqua si pecora potent:nigros pariunt foetus.

Barbena fluuius in illyricum currens.

Baptus apud daresios fluuius est.

Bactrus fluuius est circa fines scythiæ sub monte effluens parapanis ubi bactrorum ciuitas zanestes dicta est. sed & ipsa & populi a fluuio nomen sortiti sunt.

Bacchus hispaniæ fluuius est Cordubæ ciuitati propinquus.

Balchus fluuius est colchorum: in ora emochianorū atque prensteloru.

Bacuntius fluui.septentrionalis credo pānoniæ ꝓpinquus.hic i San flumine apud syrinthū oppidū fluit.

Bactumigeron est fluui.propinquus portui paterno.

Bamborus fluuius ē apud æthiopas claradditas confertus hyppotamis & crocodillis.

Bana syriæ flouius est : quem sub libano supra diximus:& albana nominauimus.

Banna fluuius est hiberniæ per ulconiam effluens regionem. nam exiēs ex lacu eiusdem prouinciæ per maximo in borea lem oceanū decurrit. in hoc enim olim piscis repertus est formam salmonis habens tantæ magnitudinis ut nullo modo integre in margine trahi posset.

Balgis germaniæ fluuius est:montibus scaturiens sarmatarum.

Barbarus fluuius est indici oceani : per quem transiuit Alexaoder macedo.

Bargens numidiæ fluuius.

Bargus thraciæ fluuius est io ebrum cadit.

Bastros maioris armeniæ flouius est.

Batinias fluuius est chersonēso ut arbitror ꝓximus.

Bautica flouius galliæ cisalpinæ in padum fluens.

Basileus fluu.insulæ cypri: syriacū prorūpens i mare.

Bedese fluuius est Rauennæ : quam sabinorum oppidum quidam dicunt.

Bellus fluuius phoenicis ex candea seu candebra palude in radicibus montis carmeli procedens:& paruo contentus cursu apud Ptolomaidam Claudii cæsaris coloniam : quæ quondam acron dicta est: mari miscetur harenas quidem habet uitro accommodas plurimum.

Berua fluuius est hiberniæ: quæ & Scotia:ex monte blagme effluens:& per Lichiniam currens.

Bethis fluuius est terraconensi prouincia demissus:p mediam fere hispaniam sicut nascit alueo uno decurrit:nomen imponens regioni. Post autem mari propinquus ingentem ex se lacum facit : ex quo duplex egreditur tantus utroque gurgite: quantus solus intrauerat lacum : & sic geminatus in oceanum labitur occiduum.

Betulus paruus fluui. barginonis littori proximus.

Bibilus fluuius ē hispaniæ : cuius aquæ circa ferri tēperamenta acerrimi uigoris sunt: adeo ut nullū telū approbent incolæ nisi quod in eodem tingatur aut in calibe:quem æquæ uirtutis aiunt.

Bicornius germaniæ fluuius ē:& in eadem nascitur.

Billus asiæ minoris fluuius circa paphlagoniam.

Bisingibilia fluuius albiæ est:& in oceanum fundit.

Blexa fluuius galliæ.

Boandus hiberniæ fluuius est & per regionem mediam funditur.

Bombos fluuius haud longe a seleucia calidano flumini imminente.

Borcani sardiniæ fluuius est.

Boreus fluuius boreo promōtorio oceano serico iuncto proximus est.

Boristeus fluuius est scythaæ:nomen incolis sibi adiacentibus: atque lauci tribuens.& quum cæteri scytharum fluuii turbidi fluāt:solus hic clarus atq; potabilis labitur:pabula læta alens & pisces optimi saporis qbusq; nulla sunt ossa.Ex longinqun plurimū effluit: & ex incognito fonte adeo ut per spacii

neris quadraginta dierum stringatur alueo: & tan/
to est nauigiis aptus spacio: & iuxta boristenidá atq;
olbiam græca oppida cadit in euxinum.
Boua orientalis atque nauigabilis est fluuius: in gan/
gem fluens.
Bouzimelo ciliciæ fluui. est haud lõge a Lyco amne.
Bragada fluuius est africæ iuxta oppidũ musti. Huic
quom uicinus esset castramentatus. M. Amilius Re/
gulus cõsul romanorum bellum agens contra car/
thaginenses: querentibus militibus suis q ad flumẽ
aquatum ibant se a serpente ĩfestari accessit: & com/
perit secus flumen serpentem longissimũ: in quem
quom balistis aliisq; machinis bellicis nil agere pos/
set conuocato ad opus exercitu lapidibus obrui fe/
cit. demũ sublato eſ mortuo corio longitudinis pe/
dum. c xx. Romam quasi mirabile misit.
Brison ægypti fluuius: & a Nilo implet: cuius in con
finio abũdare elephantes consueuere.
Bucrates fluuius est ex timaro monte progrediens:
miscetur q; arino.
Brenta fluuius Venetorum secus patauium fluens in
extremo sinu adriatici.
Brixa fluuius ẽ ĩ extremo persarum latere tantum li/
mi trahens ut cœno illam oram inaccessibilẽ faciat.
Bruxa fluuius est in confinio italiæ galliam cisalpiná
pergenn bus adriatico littori adiacẽtem qui iamdu/
dum rubicon dictus est.
Bronona uasconiæ fluuius est.
Bugenis fluuius est scytharum. in lacu balcsicoræ ca/
dens meonidi uicino.
Bustncius pannoniæ fluuius est.
Bura fluuius est arabum seu arabis propinquus.
Buthes fluuius est scytharũ cui proximi sunt satma/
tæ & agatirsi.
Butrotus fluuius in extremo italiæ angulo: penes lo/
cros profluens.

CAbrius persarũ fluuius hostio portuosus.
Caicus misiæ fluuius est: ueniens a teutrã
ta loco ultra pergamũ ciuitatem: quæ teu
tranta iam pars eolidis atq; troadis fuit.
Caistrus fluuius est labẽs præter asiam pa/
ludem asiæ: ex albanis iugis cadens & ciuitatem ab/
luit Ptelæ sub piono monte.
Calamac fluuius est syriæ.
Calcanius campaniæ fluuius est.
Calibs hispaniæ fluuius est: cuius aqua si temperetur
ferrum longe acrius aquæ uiolentia redditur: q̃ sua
fuerit ante natura: adeo ut nullum approbent Hi/
spani telum ni sumpserit ex calibe temperamẽtum.
Calydon oetoliæ fluu. est: quem ego Acheloũ puto a
Calydono oppido oetoliæ qđ præterfluit denoĩatũ.
Calor fluuius est in samnio Beneuento iũctus clarus
Caroli regis Siciliæ uictoria & cæde Manfredi.
Calicadnus fluuius est propinquus corico monti.
Calos Mesiæ fluuius est.
Camander fluuius est troianus q aliter Xanthus dici/
tur: fama longe maior q̃ facto. iunctus autem Symo
enti paludem faciũt: quæ etiá camander dicit. Hinc
ex ida nati in portum effluũt acheorum. Ab hoc flu
uio Hector astyanactem filiũ nominauit camádrũ.
Cambises fluuius est hircaniæ ortũ habens in monti
bus caucasi: cui quom propinquus ex coraxici mon
tis radicibus erũpat cyrus abeuntes in diuersa hybe
ros & hircanos longo interuallo distantes irrigant:
inde longe a mari in uno eodemq; lacu sese recipi/
unt: & in hircanum sinũ uno alueo deueniunt.
Cambri fluuius est apud feres qui osseres uocantur:
quod latine sonat syluarum nobiles. Hi quidem mi
tes sunt homines: & aqua perfusa frondium depe/
ctunt canitiem: aliorum mortalium consortium fu
giuot & commertia appetunt.
Campicapes scytharum fluuius est: Nomadas dister
minans & georges. Venim sunt qui confluere cum
dicant infra olbiam una cum borysthene.
Campania galliæ fluuius est.
Canucos siciliæ flu. mõti adusto simili africão iũctus.
Cana fluui. ẽ apuliæ: quẽ supta aufidũ nũcupauimus.
Cannas bragmadorum fluuius nauigabilis quem at
togaligæ populi incolunt. hic in gangem effluit.
Cantabani fluuius est orientalis qui susceptis aliis tri
bus fluminibus in indum labitur fluuium.
Cappadox amnis tapadocum est qui Galatias mori/
nas terminat: & de se cappadociæ nomen dedit.
Caper asiæ fluuius est laodociam lico flumini 'apposi/
tam abluens.
Caractes fluuius est pamphiliæ sic dictus: quia se præ
cipitat iuxta quem perga oppidũ & Dianæ templũ
quæ & Perga ab oppido dicta est.
Carcines fluuius est nauigabilis in extremo Italiæ po
situs haud longe a penlia ciuitate.
Catambucis fluuius est sub arctoo ubi ripheorũ mon
tiũ iuga deficiunt: apud quem habitant populi quos
arimpheos dicunt hyperboreis gẽtibus similes. his
quidem sedes sunt nemora: cibus baccæ demẽtes
habent ritus.
Caresus fluuius est ex ida troianorum monte diffu/
sus Homeri uatis carmine celebris esto nulla eius ui
deantur uestigia.
Carie fluuius est colchorum in phasim profluens cu
ius ripas salciæ gentes incolunt.
Caruntis asiæ fluuius est supra bithyniam Nicome/
diensem fluens.
Carco fluuius est in regione carnorum aquilegiam
præterfluens.
Casilinus campaniæ fluuius: a quo & oppidum Casi/
linum dictum insigne oppidatiorum fide erga Ro/
manos. dum obsideretur ah Hannibale pœno.
Caspasus fluuius est apud scythas.
Casus fluuius per albaniam fluens.
Catmon Siciliæ fluuius est.
Caularius fluuius in agro idensium est: haud longe a
cacallite palude.
Cecina fluuius est tusciæ per agrum effluens uultera/
rum cadit in arnum.
Cephalcidis siciliæ fluuius ẽ himere oppido p̃ximus.
Cephesus nauigabilis fluuius ẽ ĩ finibus pádorũ p̃sarũ
Cephisus boetiæ fluuius est sub parnasi radicibus flu
ens: cuius in marginibus aiunt fuisse templum deæ
Themidis: ad quod Deucalion & Pyrrha consulturi
de restauratione humani generis post diluuium ac/
cesserunt & ob id aq̃ cephisi fatidica nuncupata est:
quam aiũt cũ ex eodem lacu cũ flumine mela exeat
& ille nigras aues faciat: albas facere nigras: nigras
aũt rufas. Hũc præterea dicũt narcissi fuisse patrẽ.

Cephne fluuius est orientalis: inter quem & indiæ regionem: quæ dicitur geria: habitarunt qui ex Ofir: q̄ de genere fuit heber: descēderūt: & ex inde Salomoni aurum deferebatur.

Chelادon archadiæ fluuius.

Chelonates fluuius in ea ora in q̄ cyllene & callipolis.

Cheran indiæ fluuius. est qui pisciculos ꝑducit errantes per aridā & demū in fluuiū redeuntes.

Cherius fluuius ē in euia regiōe: ex quo si potēt oues albæ nigræ efficiūtur: quum in neleo flumine huic propinquo contingat contrarium.

Celeus fluuius est phrygiæ.

Cerretorū torrens est fere īter pistoriēsem agrū atq; lucensem. hinc habens izamū oppidū: inde pisciam qui miraculo suo solus torrens meruit iter flumina memorari. hic ut aiunt incolæ: paruo montis decliuo cadēs nō hymbre turget ut reliqui: quimmo ut idem asserunt de decennio in decēniū: seu paulo amplius non determinato tempore sed fortuitu: & dū minus ab ipsis expectatur: ex imo telluris uentre repente & fere in momēto tam grandem lapidū euomit copiā cū īgenti strepitu sese illidentiū saxorū ut qui uiderint obstupescāt: eoq; in modū labētis aquæ īpellit etiā lenter in decliuū ut sese lapides mouentes uideas: motus uero causam uidere non possis. Et hoc ter uel quater in die per dimidiā horā ꝑseuerās agit: nec unica die tātū: quimmo duobus uel tribus aliquando continuis & sereno cælo decurrens in admirationem sui non solū externos: sed etiam trahit indigenas: & demū subsistens expectat donec decennium more solito elabatur.

Cerbalus apuliæ fluuius ē olim in finibus daunotū.

Chereste fluuius ex tauro profluens in oppositū insulæ mergitur rhodiorum.

Chesimon fluuius e caucaso monte prosiliens erumpit in pontum.

Cestros fluuius est pamphiliæ nauigabilis inter quē & caractes ꝑga oppidū sitū est: & dianæ templū quæ & perga ab oppido denominata est.

Ciaos fluuius ē colchorum uastissimus & in faucibus phasis eidem miscetur phasidi.

Cidara fluuius est insulæ taprobanes ex megiba stagno efflués & in oceanum uersus septentrionem & indiam radens.

Cidonus fluuius ciliciæ est: ut aliqui dicunt ex tauro mōte fusus. Alii uero ex alueo coidapsi: eo q̄ dulcedine & suauitate saporis illi persimilis uideat. Tharsum insignem ciliciæ ciuitatem cursu diuidit & magis liquore q̄ spacio memorabilis leui tractu effluit a puro susceptus solo: cuius placidū cursum nec torrentes urgent: aut alueum turbant frigiditate plurima & riparum amœnitate desiderabilis: adeo ut Alexander macedo æstuans ob laborem dum se lauaret ī eo: fere lætalem ægritudinem traxit. Qualis emanare fontibus talis sali miscetur undis. uere tantum cū liquantur niues turgescit.

Cidnus a candore denoīatus. Nā īcolæ quicqd album cidnū uocāt. Præterea podagricis eius medēt aquæ.

Cidrinus fluuius est inter ianeos & cerasmos.

Cidus ciliciæ fluuius podagra laborantibus conferés plurimum

Cinibs arabiæ fluuius est gemmarum plurium generum abundans adeo ut assumptæ camelis deportentur in oppidum tybrestum.

Cinos fluuius est nomadum: qui quidē ultra incompertam nauigationem in persico mergitur sinu.

Cinips fluuius est in libya defluens per uberrima arua haud longe a lepti oppido: circa quem aiūt grandes hircos oriri.

Cinga fluuius rapax est a cingēdo dictus in hispaniæ & effluit in hyberum.

Chios fluuius est misiæ.

Cinthus laconiæ fluuius est.

Ciren fluuius est hispaniæ: qui alio noīe bethis dicit.

Cirta masiliensiū fluuius est iuxta urbem agatham.

Cirus fluuius est radicibus montis coraxici prorumpens haud longe a cambiso: & postq̄ distantibus alueis hyberos hircanosq; circuiuere: quasi ex composito haud longe a mari in lacum unū redeūt: & in sinum hircanum uno tramite currunt.

Cithios fluuius est ultra bithiniam nicomediensem.

Clanius campaniæ fluuius est haud longe a neapoli accerras præterfluens.

Clarath fluuius est africæ in quo crocodilli gignunt.

Claudus fluuius asiæ minoris Lysæ oppido atq; ocrusæ uicinus.

Cled fluuius est hiberniæ.

Cletus hispaniæ fluuius est.

Clitor uel cliton arcadiæ fluuius.

Clitūnus umbriæ fluuius apud meuaniā & spoletū defluens: ex quo ut qdam uolūt si confestim postq̄ concepit bos bibat albū pariet. quāobrē romāi magnas hostias ioui immolaturi ad hūc locū pro albis tauris mittebant. hūc alii fontem: alii lacū dicūt.

Clius seu clinis fluuius est mauritaniæ ex atlantis septentrionali plaga progrediēs in occidētem tendit: & in lacū funditur epytagonum: & mutato nomine dicit agger. & posttemo multis petagrantis regionibus nilus efficit. & ideo ubi de nilo scribet īfra plenius apponetur.

Clodianus fluuius est ex pyreneo exundans: & ad emporia se ferens.

Coapsis fluuius est mœdiæ sese in tygrim deferens apud persas. huius fluminis dulcis est aqua: & persarum reges quādiu inter ripas persidis effluebat soli ex eius aquis potabant: & profecturi peregre adhuc etiam illas deportabant.

Cobar babyloniæ fluuius est.

Cobulatus fluuius est minoris asiæ: gallogræciæ propinquus.

Cocytus infernalis est fluuius poetarum carminibus celebris.

Conderon fluuius ē arianæ regiōis feruore solis exustus: desertis circundatus non longe a bactris: cuius quidem cultores circa hunc fluuium & alium nomine Aroxapem omnes inhabitant.

Coeranis minoris armeniæ fluui. insignis habetur.

Cophata seu cophinus fluuius est indiæ: ꝓpinquus oppido indorum quod dicitur peucodatim.

Coganus fluuius est asiæ minoris præterfluens radices Timoli montis: cuius in marginibus loreni & philadelpheni habitant.

Colaphis fluuius est pānoniæ q fluit ī saum per colapianos breucosq; fluentē & cū duplici mergat alueo

facit insulã quam segestiam incolæ uocant.
Copen fluuius est indiæ in Indum fluuium cadens.
Coralius fluuius ẽ frigiæ & susceptis tẽbrogio.& gal/
lo fluminibus in bosphorano litiore ponto miscet.
hic a multis sangarius appellatur.
Corineus fluuius est haud lõge ab eritriis: & promõ/
torio mimantis & clazomene.
Coronalos fluuius est haud lõge a palude: quæ olim
adramitcos dicta est.
Corex persarum fluuius carmaniis proximus.
Cõsuagus fluuius indiæ nauigabilis est & in gangem
cadit.
Corus fluoius est asiæ minoris sub amanno defluens
monte:non longe ab oppido egræ.
Cratides fluuius est calabriæ.uetum ab aliquibus cra
tim dicitur:& præter tautum oppidum labitur: ex
quo secundum quosdam qui biberint flaui efficiun
tur. Alii uero dicunt si qua biberint pecora: candida
fieri:quom nigras faciat sibaris huic propiquus.nec
incolas carere beneficio dicunt. Nam sibarim biben
tes nigriores fiunt atquè duriores: & crispo capillo
quom qui cratim bibunt candidiores sint & coma
dimissa.
Cremera fluuius est inter Romam & ueios quem pe
nes.ccc.vi.ex inclyta familia Fabiorum die una pu/
gnantes a ueientibus cæsi sunt:quom oon nisi unus
& hic paruulus superesset.
Crenactas fluui.ẽ indiæ nauigabilis & in gangẽ fluẽs
Crianos fluuius est paludi propinquus cui dicebatur
olim adramiteos.
Crinisus fluuius est Siciliæ quem aiunt Acestis regis
fuisse patrem.
Crisas syracusa℞ fluuius est ex mõte ueniens ætneo.
Criscitoras fluuius est sub imano monte: qui caucasi
finis est.
Crisorus flouius ex tmolo monte progreditur;sardi/
bus propinquus: uulga oori nomine pactolus nun/
cupatus: qui eo ꝙ aureas habeat harenas Chrysori
nomen sortitus est.
Croconus seu crocaculus fluuius est brutiorum: seu
salentinorum nauigabilis:in quẽ si lignum fustẽ ue
deieceris:uel frondes lapideo cortice obdurantur.
Crustumiũ flumen est haud longe ab arimino:a quo
oppidum denominatum est & defluit in adriaticũ.
Currinanta fluuius nascitur in campis comagenæ:&
in persicum decidit sinum.
Cuta fluuius ẽ persarum: a quo:cutes dicti sunt per/
sæ;qui ad incolendam samariam ob iudæorum ca
ptiuitatem uacuam a persis regibus missi sunt.
Cuuentus fluuius oetoliæ calidonem secusfluens.
Alterus fluuius est indiæ & in oxum fluui
um terminatur.
Danapris scytharũ fluuius in pontũ fluẽs.
Danesfluuius est syriæ crocodillo monti
propinquus.
Dania fluuius est mauritaniæ Perosis: quem alii tur/
bulentam dicunt.
Danius acerrarum campaniæ fluuius quẽ supra clau
dius diximus Verum horum ue℞ sit nomẽ ignoro.
Danubius fluiuuseuropæ permaximus oritur in iu
gis noriæ germaniæ montis ex aduerso. oppidi gal/
lorum scaurici: & effluẽs ab occiduo in orientẽ per
innumerabiles labitur nationes a sinistris linquens
germanicas & a dextris theutonicas:pannonias:atq3
mesias. & postq̃ plurimum sui cursus lapsus est:mu
tato nomine dicitur histrus seu hister:&.lx. perma/
ximis fluminibus auctus per septem ora: uel secun/
dum alios per sex in euxinum mergitur mare:ultra
xl.mil.passuum infra amaras undas impetu suo dol
cem quærentibus exhibens haustum:ex quibus ho
stiis quattuor nauigabilia sunt:reliqua oero non ap
ta nauigiis. Primum quidem hostium aiunt uocari
peucos:& ea peuces appellatur ĩsula:cui alueus pro/
ximus est:ex quo & palus oritur ingens: & lacus su/
per istropolim quem aluũ uocant. Secundũ autẽ ho
stiũ uaratustoma nuntupatur: & tertiũ calaustoma
secus sarmaticam insulam. Quartũ uero pseudosto/
mon:& insulam canopondiabasis. Quintũ bonosto
ma. Sextũ quidem spirebostoma. Septimum nomẽ
non habemus. Sunt insup qui uideitur arbitrari ex
eo tria progredi flumina eas .s. Secus appolloniam
effluens:& narliburnos separans & phileos & histrũ
qui per histros labitur:& nomẽ largitur eisdem.
Dardanus fluuius est mesiæ a quo puto dardanos po
pulos uocitari.
Dasibaris fluuius est garamantum.
Diana fluuius ẽ apud camarinã cuius aquæ nisi pudi/
ce haustæ sint:in unũ corpus cũ uino non coeunt.
Diardeus fluuius est:qui ab ultimis ĩdiæ ueniens cro
codilos:ut nilus & delphinos atq3 alias gentibus ĩcõ
gnitas beluas alit:in gangem tandẽ elabitur.
Dipsas fluuius ex tauro monte cadens.
Ditmus fluuius est:apud illyrios cuius in ripis moni
uolanũ oppidum:quod antea colchinum dictum ẽ:
eo ꝙ a colchis sit conditum:& scodra hilliorum:ca/
dit enim ex palude ligiti.
Drauus est pannoniæ fluuius & in danubium labitur
Drica flnuius apud dacos:& in danubiũ finitur.
Druentia fluuius est ex alpibus fluens:& apud allogo
bras in rhodanũ sese mergẽs:trãsitu præ cæteris gal/
liæ fluminibus difficilis. Nam quũ maximã aquæ
uim uehat:nullas tamen naues patitur: eo ꝙ nullis
includatur ripis:sed in amplum hinc & inde uadit:
& ulterius postea alueos faciens atq3 permutans: &
assidue glareosa saxa reuoluens;nullam etiam expe/
dito pediti uiam uiolentissimus præbet tutam: quẽ
druciã nũcupari arbitror: quia obices diruat omnes
nouæ quidem babyloniæ propinquus est.
Durda fluuius est a tauro defluens moote: quã qui/
dam scribunt clurda.
Duder fluuius minoris Asiæ haud longe ab Anthio/
chia:cuius in ripis meadropolis & eumenia oppida
fuere menandro flomini propinqua.
Durius Hispaniæ ulterioris est fluuius: a quo lusita/
nia incipit.is enim ultimi ꝓmontorii radices abluit.
As fluuius a quibusdã adusa oocatus quẽ
quidam dicunt ab histro moueri: & apud
Apolloniam olim corynthiorum coloni/
am in epyro posita fluere: & in ionio mi/
sceri salo.
Ebenos seu euenos fluuius est:quem centaorum ali/
qui denominãt:eo ꝙ in eo Nessus centaurus ob ra/
ptam a se Deianiram ab Hercule confossus sit qui in
mare effluens habet in ripis lirnetos & miletos.

Ebrus inter thraciæ fluuios celeberrimus est: qui fusus a strimone adamantos adrisarumq́ꝫ gétes abluit & a eolentibus carbiletis pirogetis atqꝫ dragetis: nec non & lætas maiores hemo subditos: atqꝫ roinori rhodope subiacétes intus secat: habens ex patre una cicones & doriscos ex altera relictis primanbus & dolongis: tinis: corpulis: aliisqꝫ barbaris: habens ubi mare miscetur portum tentoris: & Polydori tumulum: & ultra se apollinis zeruntii.

Ecos fluuius ingens est: nascitur quippe ex monte raumesce: & in qnqꝫ diuisus alueos p caucasum euehit omnes loco: qui appellatur scelantes: inde se in gangem proripit.

Edabis mœdotum fluuius est: penes quem populus Israel captiuus religatus est.

Edas fluuius est prouinciæ septimanæ: in mare declinans gallicum.

Edripis fluuius est susianotum persarum in euleum flumen decurrens.

Egos fluuius ē propontidi uicinus: cuius in ripis tensa apposita est.

Eladus archadiæ fluuius ē seruans anhelitū.

Elauer fluuius est apud aruenos gorgoniam oppidū præterfluens.

Eleorus Siciliæ fluuius est: pachino promontorio uicinus.

Eleuterus fluuius in cāpis Syciæ nascit̄: & phœniceo finitur mari: in quo maximæ testudines capiuntur: ultro statuto anni tempore effusa multitudine uenientes in flumen.

Elisius fluuius est Siciliæ.

Elisos fluuius est atticæ regionis sica flexibus nominatus. Aiunt quippe hunc a cocyto fluuio inferorū augmenta suscipere: & ob hoc furias īfernales fessos siti serpētes aquis huius recreare solitos dicunt.

Elles fluuius est minoris Asiæ cingens smyrnam ciuitatem suis undis.

Ellorus Siciliæ fluuius est: qui more nili suprafundit̄ hunc supra eleorum dixi.

Elsa fluuius est tusciæ in agro florentino paulo supra oppidum: quod collis dicitur ad orientem ex loco cui unci incolæ tanta aquarum abundantia effunditur ut mirabile uideatur: & circa eius initiū quicquid eius in aquas proieceris: infra breue dierum spatium lapideo cortice circundatum comperies: quod postmodum in processu sui cursus non facile facit. Hic suis tantum undis perpetuo cursu in exitū usque clarissimus effluit. Hymbribus tamen ut cæteri turbatur & augetur: & quom oppida plura hīc inde labens uideat: a dextro modico elatum tumulo Certaldum uetus castellum linqt: cuius ego libēs memoriam celebro. sedes quippe & natale solū maiorum meorum fuit: antequā illos susciperet florentia ciues. Multas præterea & diuersarum specierum maritimarum tamen omnium radens rursu solum detegit concas uacuas: & uetustate candidas: atque utplurimū aut fractas aut semesas. Quas ego arbitror diluuium illud ingens: quo genus humanū fere deletum est: dum agitatu aquarum maximo terras circumuolueret fundo: illis reliquit in partibus. Hic demum sub insigni castro miniatis in arnum funditur flumen.

Enipheus thessaliæ fluuius est: ex otri monte prorūpens: & celeri se rursu uehens in epidaugꝫ ruit.

Enises siciliæ fluu. ē haud lōge a tauromeno colonia.

Enticinus galliæ cisalpīæ ex apœnio decurrit ī padū.

Eorcus fluuius est hyberniæ: q in radicibus blagmæ montis exortus per Osiriā effluit regionem.

Eonus fluuius est indiæ nauigabilis in gangē fluens.

Epidanus fluuius est thessaliæ: sans leni defluens cursu antequā sibi misceatur enipheus: qui quum rapidissimus sit: epidanū uelocissimū facit.

Epilas fluuius est macedoniæ in heraclea ora.

Eracleus fluuius colchogꝫ est: promontorio eiusdem nominis proximus: & oppido mannio.

Erandanus fluuius ante lycus nominatus: asiā Bythiniāqꝫ disterminans oritur quidē in stagno artinia penes enileropoli megeston aliosque recipiens.

Erasinus fluuius est Nemeæ adeo superbus cursu: ut ripis contineri nequeat præterfluit autem driopas. Alii autem Litiæ fluuium dicunt.

Ericinnume boetiæ fluuius est ad trophonium deū: quem penes duo sunt fontes: quorū alter potus memoriam affert: alter uero obliuiosum facit.

Eridanus fluuius est italiæ celeberrimus apud græcos aliasque nationes omnem cisalpinā irrigat galliam: & quoniam hic idem & padus est: nihil de eo præter ea quæ ad græcos spectant nūc dicemus. Reliqua ubi de pado. Fingunt græci hūc apud inferos natum: & in terras ac superos euasisse: nihil aliud sentientes q̄ qꝫ ex uegeso monte: qui propinquus est infero. s. tyrrheno ꝓfusus tendit ī adriaticū quod græci supegꝫ uocant. Eridanus aūt nuncupatur ab euentu. Nā fingunt poetæ Eridanū solis fuisse filium: cui quū falsum esse ei obnceretur ab Epapho ægyptio iuuene: ad obtinendā filiationis fidē currus lucis ducere temerarie īpetrauit a sole pr̄e. Qui quū equos nequiret regere: exeuntibus ipsis orbitam: in parte cælum exustum: & in terris multa exhausta flumina. Quāobrem ab irato Ioue fulminatus est: & in padum cadēs suum illi tribuit nomē. Alii sunt: qui dicant Eridanum ægyptium iuuenem: cum mutatis sedibus uenisset ī ligures: eisqꝫ imperasset: casu in padum recidisse: & in eo necatum. Quamobrem in solatium sui regis mortui nomen flumini posuere: & hinc eridanus dictus. Quē & ueteres ægyptii in honorem sui iuuenis bicornem inter alias cæli imagines posuere: & pluribus decorauere syderibus. Reliqua ad hunc spectantia: ubi de pado uide.

Erigonus fluuius est prope dorchiopū: qui ex illyrico per perniā fluens maximū flumen efficit.

Ermandus fluuius est indiæ: currens apud parabesten racosiotum.

Erimantus fluuius est archadiæ: ex mōte panete fluens in alpheum.

Eritrasalcos fluuius in corporibus gignens pilos.

Erginus propontidis fluuius: haud longe a lysimachia chersonensi.

Erinus secundum quosdam fluuius est lydiæ. alii dicunt ex doricilio phrygiæ natum eumqꝫ illam a Caria diuidere. Demum campos smyrnæ aureas trahentem harenas fœcundare.

Esia galliæ fluuius in secanam cadit.

Eseris flu. est Calabriæ crotonensi ciuitati ꝓpinquus.

erinus lege hermus. ex plinio lib. v. cap. 29. a Smyrna hermus amnis campos facit, et nomine suo adoptat

Esipius fluuius est liciæ.

Esicius fluuius est hispaniæ: qui ante haustu dulcis fuit: postea amarus factus est.

Esper fluuius apud quem secundum quosdam Nessus centaurus Deianiram transuadans rapinam fugamq; meditatus ab Hercule sagittis occisus est: qđ supra in ebano flumine contigisse diximus.

Eternus fluuius apud Daunos: quos nos apulos uocamus: est. Alibi uero cõperio eũ apud aprutinos inter salinas & theanũ maricinum.

Ethilia septẽtrionalis fluuius est permaximus: ut quidã ferunt: maior euphrate: æstate crescens ut nilus: a maion burgaria descendens in caspiũ mare.

Ethimantus fluuius est indiæ uariis flexibus incuruatus: qui cũ ab incolis irrigatiõis causa distrahatur tenuis & iã sine noie in mare recipitur.

Eudon fluuius est: Anthiochiã alluit a thebaida ueniens: ubi pygmeos fuisse tradunt.

Euenos fluuius est: qui & licorum.

Euphrates inter cæteros fluuios memoratu plurimo celebris est: tam ueterum litteris: q̃ exundationibus suis. Hunc quidam uolunt ex paradisi fonte mortalibus quidem incognito deriuari: quod ego credo. Alii tamen dicunt in armenia maiori in monte: cui paracoatra nomen: haud longe a fonte tygris oriri. Nonnulli asserunt eum ex radicibus montis armeniæ: cui catopen dicũt incolæ: supra zizimam seu zimatam erumpere: Nec desunt qui dicãt ex aqua eiusdem armeniæ monte effundi. Et post hos affirmãt aliq: q, in uallibus montis capontis appareat primo: haud longe a zimara de qua supra. Præterea aiunt: & si uastis e montibus exundet: undis non e uestigio sese in fluuium effundere: quinĩmo factis ex se duobus lacubus: segnis sedet & iners. Ex his tandẽ margine facto erumpens ripis assumptis uete flumen apparet & maximo strepitu: atq; celeri cursu armenios cappadocasq; disterminãs nũcupatus ab initio pixurates: deizena & anetica regionibus relictis excurrit: & iã aliqbus susceptis fluminibus ualidior factus in tauꝛe mõtẽ uires experiť suas: ubi elegeã nocant: cui cũ nõ resistat taurus: progreditur uictor: sed saxosus atq; uiolentus ad dextrã Comagenã, ad leuã autem relinquit Arabiam. Verum sunt qui uelint eum in alueos duos diuidi: quorum alium in tygrim effundi dicunt: reliquũ uero permeatis mœdorum gordianorũq; terris in Mesopotamiã ferri: & Babyloniam quondã caldæorum regiam in partes duas cursu medio separare. Inde hic idem postq̃ aliquãdiu effluxit: qui nauigabilis & ingens ante fuerat in paludibus dispersus amplissimis tenuis efficitur riuus: & ĩcognitus: ut aiunt nusq̃ aperto exitu effluit: esto sint qui dicant eum in mare rubrum fundi. Sunt tamen qui putent hunc illi ruborem iniectum a Cyro persarum rege ob susceptã iniuriã: seu ob gloriæ alicuius magni facinoris cupiditatem: ut in riuulos deductus plurimos alueus cũ nomine deperiret. Volunt insuper hunc nili more: & fere eodem tẽpore Mesopotamiam irrigare: atq; fœcundã facere: & sese in alueum statuto tpe reuocare. Quãobrẽ eũ nomen Euphratis sortitũ uolũt: cũ hebraicæ euphratas fertilitas appelleť. Dicũt & alii aquas eius eẽ uitales: & ob id a priscis auteneum fuisse uocatum.

Euleus fluuius est: & in medis oritur: & haud longe ab ortu sorbetur: & demũ in terras exiens per messopotamiã funditur: arcem Susarum circuiens: & Dianæ templũ gentibus illis uenerabile plurimũ: postq̃ susianẽ ab elmaide disterminauit. Habeť hic a persis adeo sacer: ut non ex alio reges bibant: secũq; ex eius aquis deferant: si forsan peregre profecturi sint. Facit tãdẽ una cum tygri lacum iuxta Cariacẽ: ex quo quorsum exeat non habetur.

Euenenius fluuius est hispaniæ propinquus tradulis ueteribus: & calabrici oppido.

Eurimedon pamphyliæ fluuius ẽ a sade oppido missus iuxta arpedon montem fluit insignis Cimonis atheniensium ducis nauali uictoria: & phœnicũ atque persarum clade.

Eurotas fluuius Laconũ sub ipsis lacedæmoniæ muris currens: huius ripæ lauris abundant: & ideo apollini sacrum dicunt.

Euxinus fluuius propontidis: quem ab euxino mari in quod effluit: denominatũ quidam uolunt.

Exasmis fluuius est argiuorum: quẽ aiunt terris ĩmergi: & iterum post exactum aliqualem cursum in publicum reuerti.

Exemontus Mesiæ fluuius est.

Exrhodus æque est Mesiæ fluuius.

FAbaris hic & farfarus dicitur: fluuius sabinorum est: & corrupte faber nuncupatur a pluribus.

Fæcelinus siciliæ fluuius est pelloro iũctus & Dianæ templo conterminus.

Fanes sannitum est fluuius: qui & syris dicitur: beneuento uicinus.

Farfarus syriæ fluuius in radicibus libani mõtis emittitur: & per Anthiochiam fluens in syriaco misceť mari apud symeonis portum.

Farnicas fluuius est haud longe a nilionopolytis.

Fasis colchorũ fluuius est ingens maxima deferẽs diu nauigia: quẽ in monoschis ortum aliqui dicunt: alii in morcorũ montibus: & quidã a garamãte monte effusum: cuius in marginibus oppida fuere plura & celeberrima. Sed inter alia Tindariceũ & phasim ea in parte apud ipsos: & Ciaos permaximi fluuii misceť eidẽ. Post habuit suriũ apud qđ & surius fluuius influit. Recipit præterea Glaucũ: & absarcũ: & cobum e caucaso descendẽtes. Tãdẽ post lõgissimũ cursum ultra hostia tanais in pontũ effluit: clarus quidem & aliis præter iam dicta insignibus fluuius est. Penes eũ Phrixi tẽplũ fuit: & lucus ob aureũ uellus ueteri fabula celebratus. Medeã fugientem cum Iasone tulit: & exilio sulmonensis Ouidii memorandus est. Aiunt insuper in eo uirgã oriri: quã leucosiphilon uocant tantæ uirtutis: ut asserunt: q, si thalamis hominum apponatur matrimonia habet pudica atq; inuiolata seruare.

Fatissus olim dacorum fluuius.

Foenix thessaliæ fluuius est.

Ferior fluuius Ienuæ oppido propinquus.

Firrites fluuius ꝑpinquus castro flumini pegaseum impellit stagnum.

Festerus misyæ fluuius est.

Fesus fluuius est bosphori: quẽ alio noie rebas uocať.

Finus hiberniæ fluuius ẽ: per cheneleoniam effluens

regionem.

Fison fluuius:qui & ganges in paradiso delitiarū ori/
ri,quidam uiri celebres asserūt:& exinde icrumpere
eo:ubi aiunt oriri gangē:qui talia perscrutati sūt : de
quo ubi de gange plenius differetur. Dicunt autem
phison dici:ꝙ inundationē significet:excipitur autē
ab oceano orientali.

Fitatas fluuius est apud seres:de quibus iam supra di/
ctum est:ubi de cambri flumine.

Flautasis fluuius in finibus dacorum est.

Flegeton inferorū fluuius poetis familiarissimus est
ignem quidem significat:seu ardorem.

Floxus fluuius ē hispaniæ ꝓmōtorio celtico uicinus.

Focias fluuius est thessaliæ:& in epidaurū effluit.

Forion armeniæ maioris flu.in tygrim mergitur.

Forinus fluuius aquilegiæ propinquus est.

Fricinius nauigabilis fluuius apud persas.

Frygius fluuius est minoris asiæ:qui & frygiæ prouī
ciæ nomen dedit:& eam a Caria diuidit:est quidem
magnesiæ:quæ ad sypilum est iunctus insignis Le/
lii Scipionis asiatici romanoꝝ cōsulis uictoria & cla
de antiochi asiæ & syriæ regis penes eū susceptæ.

Futhi fluuius est mauritaniæ:& a quo adiacens regio
futhensis appellata est.

GAbellus cisalpinæ galliæ flu.in padū cadit.

Gadus fluuius ex monte tauro effluens in
mare suscipitur cycladum.

Gæsus Ioniæ fluuius est:prieni ciuitati ꝓ/
pinquus

Gagatis fluuius est liciæ:a quo & locus cui proximus
fuit:denominatus est.

Galesus calabriæ fluuius nō amplius quinꝗ.M.pas/
suū a tarento semotus.

Galbiam fluuius est Cariæ : haud longe ab allicarna/
so:infamis ob malā habitantiū ualitudinem.

Gallus lycaoniæ fluuius : a quo denominati sunt sa/
cerdotes Cybelles.Hic quidem in sangarum termi/
natur.Potātes in furorem conuertit.

Ganges fluuius īdiæ prægrādis atꝗ famosus.De eius
uero origine ambigit̄ apud priscos.Nam alii ex īcer
tis fontibus:uti nilū eum nasci uolunt.alii ex scythi/
cis montibus uasto eum fragore loci erumpere:atꝗ
sese per scopulos & asprera locorū præcipitem dare:
donec in planum deuenerit : & ibi quasi susceptum
ab hospite in lacu quodam congescere:& ex eo tan/
dem lenē mansuetūꝗ procedere:qui in orientem tē
dens.a.xix.maximis atꝗ nauigabilibus fluminibus
auget̄:& ultimo secundū quosdam:ut nilus septem
hostiis oceanū ingredit̄.alii dixere nouem:& tria ꝗ/
dam tantū esse uoluerunt.Dicit̄ autē ganges a gan/
garo uetustissimo indiæ rege:ut placet aliqbus. aliis
uero placet hūc illū esse fluuiū : quem uocant sacræ
litteræ phisō:de quo paulo āte pauca dicta sūt. Qui
quocunꝗ uocet̄ nomine : aut quotcunꝗ exūdet al/
ueis in mare:adeo grandis est:ut ubi minus occupet
latitudinis octo milia passuū patcat:ubi plurimū cē
tum:altitudinis nusꝗ̄ minus.xx.pass.reperit̄: aduer/
sus quē Cyrus persarū rex:quasi cœpti oblitus bellū
īauditū sumpsisse fertur. Nam quom unū ex regiis
equis cādore atꝗ forma præcipuū: quē fiducia tra/
ctus transuadare persuaserat a uortiginibus undarū
circūagi atꝗ absorbi:una cū insidente cerneret; aiūt
iratū iurasse se illum adeo extenuaturū:ut qui equū
atꝗ equitē optimū absorbuisset:mulieribus uix ge/
nua tingentibus uadosum faceret. Nec uerbis opus
defuit.Nā totis in hoc expositis copiis m.ccclx.alue
os flumen detraxit anno integro operi dato:nō ob/
sistente ꝗ nili more augeri dicat̄ certo anni tēpore
& adiacentes fœcundare agros.

Gardo fluuius est in prouincia Narbonensi : neuma/
so ciuitati propinquus.Hunc aiunt sæpissime æsti/
uo tempore absorberi apud eū locum:quē campia/
nacū uocāt:& sub castello prinati ampliorē renasci.

Gargarus fluuius est in insula : quā hydrophtagi ha/
bitant:barbā usꝗ ad genua nutrientes:& pisces cru/
dos etiam comedentes : ultra quem dicūt formicas
esse catulorum magnitudinem excedentes.

Garumna fluuius ē ex pyrrheneis delapsus mōtibus:
gallos ab aquitanis disterminans: uadosus quidem
in hymbribus:aut solutis niuibus intumescat : & in
eo insula est aneros oomine:quam quidam pendere
& extolli aquis crescentibus: deprimiꝗ eis defioen/
tibus credūt & cum oceano occidētali misceatur:in
exitu sui amplior & turgidior factus more æstuātis
maris huc illuc nauigantes impellit.

Gela Siciliæ fluuius est:a quo & oppidū illi appositū
denominatū est inter Camerinū & agrigentū.

Genesus epyrrhi fluuius est:quem a dyrachio thessa/
liam euntes inueniunt.

Genusus palestinæ prouinciæ fluuius est.

Geon fluuius meridionalis : quem aiunt in paradiso
delitiarū oriri:& uniuersam æthyopiam irrigare.
Hic idem cū nilo est & ideo quæ multa de eo dicen/
da ueniūt:ubi de nilo scribitur apponentur.

Gercus schytarum fluuius in lacu busesagoræ suscj/
pitur:qui a meotidis palude saxoso tantum discludi
tur dorso.

Gerros fluuius est bassiridarū & nomadū: & iunctus
hyppacari fluuio:Carcinem urbē præterfluit.

Gessus fluuius est apud iones ea in regione: quæ tro/
glca appellatur:ioniis omnibus sacra.

Getilos fluuius est mauritaniæ portui tisadro propin
quus.Hunc Oetebes quidam uocant.

Gis uel ger fluuius est æthyopiæ garamantū inter de
serta & harenosa effluens loca.

Glanes fluuius est tardus atꝗ piger ; adeo ut potius
palus uideatur ꝗ̄ flumen: infamis plurimū aduersa
ualitudine incolarū.Fert̄ autē tardus:ut dictū ē: sub
Clusio uetustissima tusciæ ciuitate:& amplo occupa
to spatio fœnæ iuliæ cāpos a perusinis diuidit.

Glanicus fluuius est apud minturnas liris nominatus
illas cursu diuidens puto hodie uocari uulgo gari/
gliano.

Glaucus fluuius est ioniæ:pedalio promontorio pro
pinquus.

Glauais colchorum fluuius est:& in phasim mergit̄
habens eius in exitu in phasim insulam absꝗ noīe.

Glospes fluuius est haud longe ab olga oppido & bi/
thyniæ propinquus.

Gna mauritaniæ fluuius est: Ampelusiæ promonto/
rio uicinus.

Gozā fluuius est mœdorum : quē penes Salmanasar
Babyloniæ rex Israelitas captiuos habitare iussit.

Grateis fluuius in extremo Italiæ siciliæ propinquus

& ſcilleo oppido: quem fabulæ ſcillæ immanis monſtru finxere matrem.

Granius perſarum eſt fluuius per ſuaſianũ fluens: & paruas deferens naues cuius dextrũ latus incolũt Dixi montani bitumen perficientes.

Grihoſolus fluuius eſt in affrodiſia regione: coriphæ oppido propinquus.

Granicus phrygiæ fluuius eſt in propontidem cadẽs cui zizicon ciuitas proxima clarus qdem prima Alexandri macedonis uictoria in perſas.

Guatra britanniæ fluuius eſt in cambria regione: quã uulgus ab eo denominat gualham.

Guandalus guandalorum eſt fluuius.

Guatalus fluuius penthimbaſtrinæ: quæ dacis eſt cõtermina: qui in oceanũ mergitur.

IAboor fluuius eſt: penes quẽ Iacob noctu cũ angelo luctatus eſt: fluens inter philadelphiam: & garaſan: procedensq́ ſuscipitur a Iordane.

Iacrus fluuius eſt ĩdiæ propinquus: in meuum fluuiũ effluens. Nam Pompeii magni edicto exploratũ eſt membtatos ſeptem diebus ex idia perueniri ad iacrum flumen.

Iader fluuius eſt apud Salonas: qui in adriaticũ ſe miſcens forte iadræ oppido nomen dedit.

Ianaus fluuius eſt in armixia regione.

Iardanus fluuius eſt cretæ inſulæ: ciuitatẽ phias circũdans: cuius & in ripis Cidones habitant.

Iarothus fluuius eſt indiæ inter opaca nemorum ex arboribus inuſitatis effluens: & ſilueſtriũ pauonum abundans.

Iberus famoſiſſimus Hiſpaniæ fluuius ẽ: & a quo ipſa Hiſpania iberia appellata eſt. Hic ſecundũ quoſdam apud uacanos oritur: ſecundũ alios apud cantabros & quum nauium ferax ſit: Tulam opulentiſſimam eius regionis ciuitatem ex ĩferiori parte radit: demũ ſub tortoſa ciuitate balearicũ ingredit̃ mare.

Iberus fluuius eſt: & per moſcorũ tractus in cyrũ flumen effluit apud ſcytas ſeu hircanos.

Idaſpes inſigois fluuius magnitudine: & q̃ harenas habeat: atq́ gẽmas ferat: per parthiã ſeſe ferẽs euadit in indiam: & amplo atq́ profundo gurgite means crebras facit ĩſulas: & ĩgẽtia trahit ſaxa ſub undis. Poſtremo quattuor ſuſceptis fluminibus miſcet̃ indo in regione inio: apud arcem ſoborũ: qui ex exercitu olim Herculis fuiſſe teſtant̃ pelles ueſtimentorum loco & clauas pro armis geſtãtes. Ab idaſpe uero antiqſſimo mœdorũ rege: ut placet aliquibus noĩatur.

Idros fluuius eſt ciliciæ Tarſo ciuitati ꝓpinquus: ideo idros dictus: qa in forma idri tortuoſus ſit.

Iectuus fluuius eſt in quo optimi capiunt̃ piſces: & iter alios unus: qui lupus uocat̃: qui guſtui carnium ſaporem præbet.

Iera fluuius eſt aſiæ: diſterminãs gallatiam atq́ bithyniã. Ieros fluuius eſt colchorum.

Iene fluuius ẽ: ui arbitror hiſpaniæ: oceanoq́ ſe mergens cantabrico: ubi uelabri habitãt: & luceni in oppoſitum hiberniæ inſulæ.

Ietris fluuius eſt Meſiæ: quẽ iterũ quidã uocant.

Ignaboo britãniæ fluuius eſt: & mergitur oceano.

Ilas fluuius eſt bithyniæ præterfluens urbẽ truſci adẽ quã & lacus ilas alluit: apud quem ilas herculis puer a nymphis dicitur raptus.

Ilerda hiſpaniæ fluuius: a quo ilerdũ oppidũ dictũ.

Iliſſon fluuius eſt: cui oliua ꝓpinqua. lx. ſtadiis ẽ: quã ſiqs tetigerit: dãnũ maximũ conſequet̃.

Illiſus fluuius eſt in inſula ilubro: quã arbitror ægæi maris.

Imala Sabinorum eſt fluuius prope caſperiem ciuitatem: qui & imelle dicitur.

Imaridis fluuius eſt indiæ: penes quẽ aiunt homines ingentis ſtaturæ habitare: & quia uiuis utuntur piſcibus: Iecyphani uocant̃ ab indis.

Imera memorabilis ſiciliæ fluuius. Hic fere circa medium inſulæ ſuſus in duos diuidit̃ alueos: quorum alter in tyrrhenũ mare decurrit: & dulces atq́ optimi ſaporis aquas trahit: alter in libycum tendit: ſed amarus plurimũ. alii contrariũ dicunt: q̃ qui in meridiẽ ꝑgit dulcis ſit. & amarus uergens aquilonẽ: ab hoc Imera oppidũ ſiciliæ denominatum eſt.

Iminus ſiciliæ fluuius ẽ: oppido camerinæ ꝓpĩquus.

Inachus argiuorum fluuius eſt ab inacho rege denominatus.

Indus fluuius eſt Indiæ permaximus in Cibatharum iugis ad ſeptẽtrionem. alii eum ex caro ꝑnaſo dicũt effluere: æquantẽ magnitudine gangem. Hic pluribus ac maximis ſuſceptis fluminibus quaſdam facit inſulas: inter quas eſt ampliſſima ꝑctanes: & alia minor tanni quæ pacale nominat̃: demũ in duobus diuiſus alueis inter ſe longe diſtantibus ab oceano recipitur ab eo indico una cum prouincia nũcupato.

Inor mauritaniæ fluuius eſt per deſerta effluens: eſto ueſtigia uinearũ atq́ palmarũ reliquias aliquando circa eum inuenta ſunt.

Inſtigia ſarmatarum eſt fluuius.

Inſurgis germaniæ fluuius eſt apud baſtrinas dacis conterminos.

Inuatius fluuius apud aprutinos: haud looge a truento flumine.

Iomanes meridianus ẽ fluuius per balibotros decurrens inter oppida mecora: atq́ catiſobora: malleæ monti propinquus.

Iordanus fluuius eſt diuidens iudæã & arabiam. Verum de origine eius ambigitur apud ueteres. Nam ſunt qui dicant ex libano monte duos exoriri fontes inter ſe diſtãtes: quorũ alter dicit̃ Ior: & alter dan Qui dan fere ab ortu ſuo ſubterraneũ agens gurgitem uſq́ ad planitiem meldã abſconſus incedit: ibi erũpens: obliquanſq́ ſe in galileã gentium ab urbe cedar iuxta ſpineti balnea ſub montibus gelboe riuo ac Ior fonti altero excurrenti iungitur: & fluuiũ faciunt: hiq́ ex ſe nomen componunt Iordanis. aliĩ uero dicunt ex Ior Iordanem fieri: ſed eo q̃ tranſeat ſecus dan olim ciuitatem: in qua rex Ieroboam uitulum erexit aureum: quæ latine riuus ſonat: ſeu fluuius dictus eſt Iordan: quaſi fluuius Ior. Quidã uero dicunt apud paneadam ubi tẽplũ Cæſari dicauit Herodes: ſpeluncam in monte eſſe aquis ĩmobilibus plenam: & ex ea Iordanem effluere. Nõnulli aſſerunt hoc Iordanis noo eẽ principium: quinĩmo fontem eſſe. cxx. ſtadiis ultra cæſarcã: cui a rotunditate phiala nomen eſt: & ex eo aquas ſub ſpelunca peneadis accedere. Quod quidem a Philippo tetrarcha cõpertum dicunt proiectis in phiala paleis: & per ſub/

terraneos meatus apud paneadem redditis. Sed undecunq; oriatᷣ effiués aquarú primo facit cõgerié q̃s aquas uocitant maron insignes uictoria iosue: & labis regis Asor clade. Ab his prosiliens lacũ facit ingẽtem: quẽ alii mare galileæ: alii tyberiadis lacum uocant. Inde auté auctior factus pluribus susceptis fluminibus euadés inter sochoth & salin sub hermon: & cale oppida atq; bethesinuth accedit in cõfinia Ierico: ubi suis aq̃s a ioáne baptista lauari dignatus est christus: homo deus æque mundi creator atq; redéptor: ut ex hoc intelligeremus regenerationis lauacrum: & eius imitantes uestigia ab originali crimíe lauaremur: nec multum & in lacum assaltidis: seu mortuum mare colligitur.

Ipachares fluuius est uno hostio: q̃q̃ ex diuersis fontibus cũ gero in carcinæ sinu í scythia mari se miscés.

Ippanis scythiæ fluuius est: ex ganoi palude inter auenhetas procedens: quá incolæ eius uocitãt matrem scythatũ: fluuiorum princeps: q diu qualis nascitur effluit: tandem apud calipidas: quos circuit: misceť illi fons modicus: qui exampheus dicitur: qui eum adeo reddit amarum: ut mirabile uideatur: quom eo usq; fuerit dulcissimus. Et sic amarus secundum quosdam fertur in pontũ; secundũ alios ab sesagore lacu: haud longe a meoride suscipiť. Is quidem insignis est Alexãdri macedonis termino. Moratus est eni iter eius: ut aræ ab eodem alexandro eius in ripis positæ testantur. Præterea nascunť ab eodem animalia quædá paulo muscis maiora quattuor pedes: & pẽnas habentia: ut satis quadrupedes uideantur: & aues: quorũ uita die una tantũ terminatur: in mane infantes: meridie iuuenes: sero auté senes sint: & ob seniũ satis expertum dicunt: deficiunt: quæ incolæ himeridiones uocant.

Iparis fluuius est: quem & iectarim uocant: ex quo caroerinis aqua inducta est.

Ipatos syriæ fluuius est: cui & ipatos oppidũ: & seleucia atq; berithos ciuitates propinquæ.

Iperis fluuius est persatú nauigabilis: & medio in sinu persico funditur.

Ipsa hispaniæ fluuius apud urbem uecon currit: quẽ Herculi fuisse gratũ ferunt.

Ipsos fluuius est colchorũ grandis: & in phasim fluuium se condens.

Iris fluuius est minoris armeniæ lycũ suscipiens.

Isanus dyrrhachii fluuius est.

Isara galileæ fluuius est in rhodanum fluens apud gratianum.

Isaurus fluuius est galliæ cisalpinæ: haud longe a Cesena in adriaticũ mare protũpens.

Isepis indiæ fluuius nauigabilis est in indũ cadens.

Ismeneus boetiæ fluuius est: ꝓpinquus oliro thebis.

Ispasus fluuius est idiæ: adeo sub solstitio positus æstiuali: ut exeũte sole in fine geminorú: & principio cãcri ꝑpendiculares in se solis radios recipiat: ultra hũc amplissimæ sunt solitudines.

Ister fluuius est: qui & danubius dictus: qui hoc noíe a fontibus ueniens: q̃cito tangit illyricum ister relicto danubii nomine appellatur: de cuius ortu progressu & exitu in põtũ supra satis dictum est: ubi de danubio. Hic replicandú nõ céseo. Sũt tamé qui credant ex danubio ramum progredi: qui uocať ister: & ab eo istria denomineť: & p eũ Iasonem in adriaricum penetrasse nauigio a colchis ueniẽtem: quod ego ridiculum puto.

Iunculus apud basternas é fluuius: haud lõge a dacis.

Iustula fluuius in confinio est sarmatarum in oceano effluens.

Ladon fluuius est archadiæ: non quidé ab initio terris datus: sed terræmotu quodá e paludibus panetæ emissus. Hunc aliq fingunt patrem fuisse daphnis: quá reliqui dicũt penei: forsan & hic lauris abundat in ripis.

Laeros hispaniæ fluuius est lambracæ ciuitati propinquus.

Laphias fluuius est in minori asia: haud longe a iuliopolitis.

Lamber fluuius é cisalpinæ galliæ: ex upili lacu in padum fluens.

Lamissus thessaliæ fluuius.

Langueus fluuius est scytharum apud carastasios & anthiadas: ex montibus catheis cadens: opharũq; suscipiens flumen apud catadas & opharitas.

Lar fluuius est galliæ.

Lanos fluuius est apud seres.

Lanus fluuius est ultra danubium: a quo lani populi dicti sunt.

Larissus fluuius é græciæ: eliũ agrũ dirimés a dymeo.

Lauesina mauritaniæ fluuius est.

Lauth fluuius est mauritaniæ ultra abilam montem nauigabilis: & tumidæ oppido propinquus.

Laxatus: laxares: laxartes credo idem sit fluuius apud scythas: quem si sic est scythæ scythim uocãt. Is quidé Semiramidi cyro & Alexandro terminus fuit: finemq; dedit ípetuoso itineri: & per deserta scythiæ & surdianorum regionibus uastus fonte suo sese penes dacos flectens in septentionem uersus inter mardos & pessicados penetrans in scythicum ad extremum effluit oceanum.

Ledus fluuius est galliæ haud longe a stagnis uolcarum: & castello letara & rodano fluuio.

Lentulus sub arctoo fluuius est in superiori capite riphæorum montium: & medius inter alanum fluuium atq; tanaim in meotidem funditur.

Leta fluuius circa augustam ciuitatem effluens.

Lethes fluuius est figmento poetarum apud inferos fluens: & animabus defunctorum potus præteritorum habet obliuionem inducere. Sane ut aliquibus placet omissis figmentis hic fluuius in africa é apud extremum syrtium cornu non longe ab cronice ciuitate. Verum incolæ prisci fictione ducti prædacti arbitrantur cum ab inferis in terras erumpere.

Lethecus fluuius est insulæ cretæ: sic dictus ut placet aliquibus: eo ꝙ penes cú dicatur hermionam Martis & ueneris filiam cadmi uiri oblitam.

Liber fluuius est syriæ inferioris: haud longe a ciuitate lopen.

Libeus fluuius minoris asiæ est: inter galatiam & bithyniam fluens.

Libius fluuius é mauritaniæ: cui quondam fotos uel futh nomen erat ab adiacente prouincia. Verum ab uno filiorum Mersan: qui Libius uocatus est: postea sic dictus.

Licastris Coe fluuius est: a quo & lica ciuitas noíata.

Liceos fluuius ē in ora subiecta libão apud phœnices: haud longe ab oppido cui leonthos nomen est.

Licesius thraciæ fluuius est: cuius aquas: ut ferunt si quis potauerit: ebrius efficitur.

Licus asiæ fluuius est: qui quidem ab origine sua lycus non dicitur: quinimmo marsus fabulosis græcorum carminibus inclytus. Hic autē e summo uertice montis Cilenæ urbis funditur: & in subiectam decidens petrā uasto cum strepitu undarum decidit & suas tantum undas euoluens campos liquidus rigat appositos: & quia eius placidus est color: mariqȝ persimilis: fictioni poeticæ locus adinuentus est. Ibidem. s. amore eius tractas consedisse nymphas: qui q̄diu ītra mœnia ciuitatis labitur: marsus est: exiens uero & maior factus lycus denominatus ab incolis cui laodocia celeberrima ciuitas apposita est: & in heraclea & neopharia cæsarea: tandem secūdum quosdam in euphratem decurrit. secūdum uero alios disterminata armenia minori ruit in irim. possibile tamen ut duo sint. Siue unus ē: seu unus e duobus: memorabilis est uictoria Anthiochi regis: & itaclis parthorum ducis clade: nec minus secunda Alexandri macedonis ī persas gloria: & Darii regis ignominiosa fuga: cum apud uicum inter macedonas persasqȝ pugnatum est.

Lycus fluuius ē cypri īsulæ se fundēs ī mare syriacū.

Liger fluuius est: æquitanos a celtis diuidens: seu Bithuriges ab eduis a quo æquitana denominata est: eo qȝ suis obliquis aquis fere omnem in circuitu cingat: & postremo in oceanum britannicū euoluatur.

Limita fluuius est post tauri promontorium nostra contingens maria apud limitam defluēs oppidum.

Limoteus siciliæ fluuius est.

Lynceus seu linchestius fluuius mira insignitus uirtute. Nā si quis minus moderate ex eius undis potauerit: nō aliter titubabit q̄ si uinū īmodera te potasset.

Lineus fluuius ē ī creta īsula præter cortinā urbē effluens: p quē aiunt europā a tauro ioue fuisse portatā.

Liparis ciliciæ fluuius mirabili proprietate nominatus. Asserunt. n. natantes in eo: aut se lauantes non aliter ungi ab ipsa aqua: q̄ si oleo lauarentur uel adipe.

Liquentia fluuius est galliæ cisalpinæ: seu Venetiarū: in adriaticū mare cadens.

Lirceus fluuius est œtholiæ.

Liris fluuius est minturnā coloniam cursu diuidens qui & glanicus appellatus est: cuius in ripa fuisse dicitur templum nymphæ maricæ minturniensis.

Lisis fluuius est asiæ: mandropo ciuitati ppinquus.

Liternus campaniæ fluuius est: haud lōge a uulturno fluuio & oppido.

Lichis fluuius est asiæ: qui terras subit: & demū redditur terris.

Lithos fluuius est phœnicum: haud longe a seleucia hipartho & beritho ciuitatibus.

Litra fluuius ē mauritaniæ atri coloris ex ītimis exustisqȝ solitudinibus torrēte sole propinquo & plusq̄ ignito effluens.

Lixus mauritaniæ fluuius: a quo lixa ciuitas denominata est eiusdem regionis.

Lucta fluuius est ruxultanoꝝ apud oceanū degētiū.

Lunia fluuius hispaniæ: haud longe a gallitia & durio flumine.

Lurda fluuius est: ex tauro monte cadens.

Luno fluuius est mauritaniæ propinquus gna coloniæ atqȝ promontorio apelusiæ.

Lupia fluuius est cadens in rhenum.

Lusius archadiæ fluuius: quē penes diu ostensum est sepulchrum æsculapii assipi & arsionæ filii: qui primus alui purgationem atqȝ dentis euulsionem adinuenisse dicitur.

MAcra fluuius est in inirio apēnini fluens īter ligurum mōtes: & demum penes lunam ciuitatem defluit in tyrrhenum.

Mageston fluuius est asiæ: merrando: seu lyco flumīe susceptus iuxta melicopoli.

Magrada cantabrorum fluuius est una cum suesa trinobellontem cingens & decium.

Malua fluuius est africæ diuidens mauritaniam scythicensem a tingitana.

Madrageus scythatū fluuius apud sagos populos.

Mādrus fluuius est idiæ īter aremādros atqȝ ianeos.

Matan fluuius est: penculis & liphorte oppidis propinquus.

Margus fluuius est p seleuciā currens: quæ prius alexandria dicebatur ab Alexandro contra Parthiā cōdita: sed a barbaris diruta: & ab Anthiocho seleuci filio restaurata. Hūc aliq apud dalmatas esse dicunt.

Marsia fluuius est. Hic oritur haud longe a fontibus menandri: & currens apamiam diuidit: & inde tiboron in radice montis signiæ sitā circuit. Deinde menandro mixtus icareum mare petit: in quo una funduntur ambo: & littore micaleo: & hoc secundum quosdam: qui uolunt hunc illum esse marsiam: de quo fabula uetus extat: qui cum apolline ribus certauit: superatusqȝ atqȝ pelle nudatus in fluuium sui nominis conuersus est. Alii uero dicunt marsiam fluuiū in uertice montis supra celenem ciuitatem irrigare: & eā exiens lycū uocari: eūqȝ lycum in irim mergi: seu binomius sit menander: seu hic marsias seu marsus alius sit a marsia: quod non credo: diuersitatis causam: nec intelligo: nec aduerto.

Mathis Dyrrhachii fluuius non longe a lysso.

Matrona fluuius est gallos a belgis diuidens.

Mazithis fluuius est ex caucaso monte cadēs citra flumen syderi: propinquus hircano mari.

Meāder fluuius in mōte alotrine lacu oritur: & adeo descendens sinuosis circūagitur flexibus: ut nōnunquā io fontem uideatur uelle reuerti: & Apameam primo irrigat regionem: inde moxeum regis Olimmidiæ: post hæc hyrgaleticos campos: & ultimo cariam: omnes fertilissimo limo fœcundans. postremo apud urbem hippum haud longe a milero ciuitate in icareum effluit mare. Alii sibi attribuunt eā originem: quam supra marsiæ descripsimus. Is quidem multos suscipit fluuios: eiusqȝ sunt margines cōspicui plurium ciuitatum: suscipit quidem marsiam obriuiam atqȝ orbam & alios. insignitur magnesia ciuitate: Comene: Nihiliuia: Prienne & aliis. aiunt insuper in eo nasci lapidem: quē per antiphrasim Euphronam uocāt: quē siquis pectori alicuius alliget: in insaniam eum uertat adeo uehementem: ut aliquem ex propinquis occidat.

Meduacus Venetorum fluuius.

Melas boetiæ fluuius est mineruæ sacer: eo qȝ oliuetis

abundet. Hunc tamen aliqui uolũt athenarum eſſe fluuiũ: cum ille ſit moclus in ſichinatũ finibus. Hic tamen melas eodem fonte cum cephiſo exundans potos greges ſi albi ſint nigros facit: quom cephiſus agat contrarium: & ex hoc nomen traxit. Nam melam græce nigrum ſonat lanne.

Melas fluuius eſt cherſoneſi: a quo ſinus: in quem effluit melas dicitur.

Melas ſeu methas theſſaliæ fluuius in epydanũ fluẽs.

Melena fluuius lyſimachiæ ciuitati propinquus: quẽ puto idem cum mela quẽ in cherſoneſo diximus: & ſic eundem arbittor cum melena in radicibus oetæ montis fluente: & ſi ſic eſt: paruus eſt fluuius.

Mella galliæ fluuius eſt: ea abundans herba: quæ ab eo uocitatur amella.

Melas fluuius eſt pamphyliæ nauigabilis: apud quẽ bethires burſiriq; ĩcolunt: eum ciliciæ ueterem terminum dicunt.

Meles fluuius eſt in aſia ſmyrnam circundans: haud procul naſcens ab ea: quem inter aſiatica flumina pcipuum aiunt.

Melpes fluuius buxentio oppido uicinus.

Menotaurus flu. apud cautadas & ophartitas gentes.

Menuba hiſpaniæ fluuius apud cauraſitas.

Menus germaniæ fluuius eſt: in quo ſylurũ aiunt piſcem equos innantes deorſum trahere.

Metula fluuius ẽ ppinquus albouintimilio oppido.

Meſtus thraciæ fluuius: cui pximi habitãt berſi boſſiq;: pagei montis radices ambiens.

Metaurus fluuius eſt Vmbriæ deſcẽdens in adriaticũ ſinũ: haud longe a phaneſtri colonia uerſus ſenogalliã: clarus qppe uictoria Salinatoris Liuii & Claudii Neronis conſulum: & clade atq; cæde Haſdrubalis pœni ex hiſpania uenientis.

Meus fluuius eſt indorum ſogdianorum.

Milam fluuius eſt ſiciliæ inter ſyracuſas & leontinũ fluens.

Milla fluuius ẽ hiſpaniæ apud celticos: cui cognomẽ obliuionis attribuunt.

Minnus Venetiarum fluuius eſt: ex benaco lacu prodiens: q exundans uſq; mantuam labitur. Ibi autem in circuitu ciuitatis altero lacu facto: com ex eo progreditur. Mincii nomen aſſumit: & breui rurſu in padum mergit: & quom de ſe tenuis ſit: adeo hymbribus augetur: ut aſſerant nullum eſſe tam modici curſus: qui rãtum uſq̃ ſuſcipiat incrementi. Equidem memorabilis Maronis Virgilii diuino carmine decãtatus: & eius origine. Nam in ando uilla eius in marginibus ſita natum aiũt: haud plus. ii. M. paſ. a mantua: uocant tamen hodie pietola: & gloriatur tanti uatis incolatu: ad cuius ſeruandam memoriã paruo cumulo eius contiguo Virgilii montis impoſuere nomen: aſſerentes ibidem agros fuiſſe ſuos.

Minuius fluuius eſt iuxta arinam in mare fluens.

Minio fluuius eſt Italiæ: haud longe a Roma: & cæretæ propinquus.

Minius fluuius eſt hiſpaniæ a colore pigmenti: quo plurimũ abundat denominatus. Hic prope pyrenũ naſcitur: & ab obuca ueniens Leunos Seubros Bractos & auguſtam oppidum ſuper gallitia irrigat: & mergitur oceano.

Mirſia fluuius eſt ultra aquilegiam in finibus Italiæ.

Miſius fluuius eſt plageæ: & ſadacis paruis pelaſgorũ colonis: & olimpo monti propinquus.

Moadus hiberniæ fluuius: per concanitiam regionẽ currens.

Modarnus fluuius & hic in hibernia eſt: per chenelonia regionem currens.

Mœnis fluuius eſt cadens in rhenum.

Morgus ciſalpinæ galliæ fluuius in padũ tendens.

Moſſella fluuius eſt belgicæ: cuius in ripis treueris ſedet ciuitas: & in rhenum influit.

Moſa fluuius eſt: ex uegeſo monte funditur: qui in finibus ligonum eſt. & recepta quadam parte rheni quæ uocatur uaſus: inſulam facit batauorũ: & idẽ mergitur oceano.

Muluca fluuius eſt numidiæ: olim dirimens Iugurtæ Bochiq; regna: numidiam. ſ. a mauritania.

Muſecros fluuius eſt camari inſulæ meridionalis.

Munda fluuius eſt Hiſpaniæ: a quo oppidũ denominatum eſt: apud quem iter iulium Cæſarem & Cn. Pompeium magni filium clade Cnei ingens certamen commiſſum eſt.

Mutien fluuius eſt apud cautadas & opharitas gẽtes.

NAbar fluuius eſt iter iocoſium & rutiſiam ciuitatem currens.

Nabarus fluuius nauium capax ẽ haud lõge ab Alexandria a Leonato iuſſu alexandri macedonis condita.

Nais fluuius ex tauro monte naſcitur: & in pontum mergitur.

Namnaſa fluuius eſt apud cantabros: auarignes & orgenomes diſterminans.

Nar ſeu naria fluuius eſt ſecundum quoſdam ſabinorum de fiſcello defluens monte: & ut quidam dicũt ex naribus cuiuſdã tauri æneí: & ideo nar dictus eſt. Alii dicunt eum umbrorum fluuium: uicini ſunt ſabini & umbri: Difficile forſan terminos diſtinguere ueteres. Sulphureis præterea miſcetur aquis: & iõ plurimum a ueteribus cognominatur ſulphureus: & ſub Narina ciuitate ab eo denominata fluẽs in tyberim labitur.

Nar fluuius eſt alter a ſuperiori: q a Danubio uidetur deriuari: & deſcendere inter phileos & liburnos.

Narane fluuius eſt dalmatiæ: ab epidauro colonia nõ diſtans amplius centum. M. paſſuum.

Natabur fluuius eſt apud garamantes capſado oppido propinquus.

Natiſus fluuius ẽ Venetiaꝝ aqlegiæ ciuitati uicinus.

Nauia flu. ẽ apud cantabros iter albiones & barthos.

Nauporius fluuius eſt oriens iter Emoniam & alpes.

Nepis Hiſpaniæ fluuius eſt apud celtas.

Neetus Italiæ fluuius eſt: haud longe a crotone oppido effluens.

Neleus fluuius eſt in euia: ex cuius aqua ſi potẽt albæ oues: nigræ efficiũtur: quum nigræ efficiantur albæ ſi ex cherio eiuſdem prouinciæ flumine potent.

Neoris fluuius eſt albaoiæ taſiæ regionis.

Neſeſtenes fluuius eſt ſub caucaſo monte: ſigotoni occurrens flumini.

Neſton thraciæ fluuius eſt a ſtrimona fluẽs: ſecus abderem ciuitatẽ: ubi quondam Diomedes equis hoſpites ſuos dabat in cibum.

Niagoras phœnicũ flu. ẽ in ora libano mõti ſubiecta.

Nidam fluuius est indiæ.

Nienna fluuius est æquitaniæ.

Niger fluuius orit̃ inter carilas æthyopes & getuliam ciuitatem omnem atq; æthyopiam ab Africa diuidit. eum autem patrem nili putant: eo q; eodẽ tempore augeatur atq; decrescat: quom eadem animalia gignat & nutriat: & calamum: & papirum: & iõ statim de eo paulo post ubi de nilo.

Nilus totius orbis permaximus fluuius arbitrat̃. Huic secundum quosdam latine nomen est melo. Alii dicunt hunc esse quem theologi Geon nuncupant: & ex paradiso deliciarum effluere. Incolæ tilum uocant propter limum: quem trahit: & eo ægyptia arua fœcundat: cuius tam grandis est copia: ut etiam sint qui arbitrentur ab hoc pharon insulam a continenti longo tractu distantem: eo aucto iamdiu fuisse coniunctam. Sed nominis quæstio minor est. Hic ut ab aliquo termino eius ad ægyptios progressus sumamus initiũ e nigro flumine: de quo supra: quẽ accolæ nili patrem dicũt nondum nilus uocatus rapido ueniens cursu africam omnem ab æthyopia separat: & plurimas atq; prægrandes isulas faciens uenit ad eam clarissimam Meroem a dextris eius nominatus astusapes: quod idem sonat quod latens. A leua uero uocatur astobores: ex quo intelligitur e tenebris ueniens: quam postq̃ reliquit aliquandiu: nongiris ab aliquibus appellatur: ab ægyptiis uero homo. A quibusdã Tricon. Et partim asper: partimq; nauigia deferens in amplissimum effunditur lacũ Ex quo rapido sese proripiens impetu alteram insulam quam talensium uocitant: amplectitur: & uarius incitatus irritamentis montium coarctatur rupibus: ex quo torrentior factus ad eum æthyopum locum deueniens: qui Cattaduppa uocatur: tam uiolenter iter obuios scopulos suo impellitur impetu: ut uasto aquarum se frangentium rumore incolatũ aures in surditatem usq; lædat: existimat̃: & adhuc atrox: spumansq; amplo gurgite ad elephantilem usq; ciuitatem ægyptiam euoluitur. Hinc lenis uiolentia posita placidus ac nauigabilis efficitur. Et primo circa cercasorum oppidum icipit esse triplex. Cuius pars una ad deletam & meliam declinans iterum separatur. & sic diuisus atq; uagus. aliis etiam alueis uarie separatis in septem postremo totus diuisus partibus omnem ægyptum irrigat annuo incremento. & demum ægyptio mari per septem ingentia misceetur hostia. Quorum primum quod in Syriam uersum est pelusion appellatur. Secundum Tananticon seu Patameticon uocitatur. Tertium autem mendisiacum uel mendesion. Quartum Factamicen uel Cataptistum nominant. Quintum autem Sceuenticum. Sextum uoluptionem clamirant uel uolbitium. Septimum & ultimũ canopon a Menelai gubernatore nauis ibidẽ tumulato denominatum. Sed postq̃ de eius progressu aliqua dicta sunt. quid de origine eius oppinati sint ueteres aduertendum est: & ueritate sacrarum literarum præposita: quibus legitur eum ex paradiso delitiarum procedere sub nomine geon: de quo supra: Sunt qui uulgatiori adhærent opinioni: qua creditur huius omnino ignorari principium: in cuius credulitatis confirmationem dicunt quosdam a Nerone Cæsare missos ad huius fluminis caput inuestigandum retulisse post longum a se peractum iter æthyopiæ regis auxilio atq; consilio ad ulteriores deuenisse reges: quorũ opera se eo usq; fuisse perductos: ut immensas reperirent paludes: quarum exitũ nemo nec incolæ nouerant: aut sperare poterant. Erãt enim aquæ adeo herbis implicitæ. ut nec expeditus homo nedũ nauigium penetrare posse uideretur: tusi q; paruum esset: & unius tantum capax: infra quam non absq; graui difficultate progressos se referebant petras uidisse duas: ex quibus uis ingens fluminis emanabat. Vtrum hoc esset initium: an ex patentibus terris accessio aliunde foret: non satis certum firmãtes: quom ad ulteriora procedere nequiuissent. Alii uero sunt aliter sentiẽtes: sed iudicio meo magis cõiecturis q̃ experientia certa se adinuenisse. Nili fontẽ testati uidentur aientes in monte inferioris mauritaniæ: haud procul ab oceano lacum eẽ stagnãtem: quem uocant incolæ nulidum: in quo pisces alabetæ coratini siluri: ac etiam crocodilli reperiuntur: & squalentibus niuibus lacum excrescere: ex quo: quia hæc eadem piscium genera Nilus alit: larum hũc nili coniecturantur initiũ: sumẽtes ex progressu aquarum lacus aliquale etiam argumentum: dicentes ex hoc lacu primo perfusum nilũ per harenosa & squalentia loca: quasi dedignetur excurrere hiatu terræ comperto sese condere: & aliquot dierũ itinere iussum se ferri. Mox apud maxillos mauritaniæ Cæsariensis populos in ampliorem lacũ prosilientem fũdi: cuius rei argumentũ: q; idem sit: qui se merserat: nil aliud restat: pter q; eadẽ aĩalia is secundus q̃ prior gignat & nutriat. Demũ iterũ ab harenis receptus absconditur: nec apparet anteq̃ excursis uiginti dierum itineribus per deserta atq; iaccessa loca: ubi primum: quasi habitantes homines senserit: erumpit in terras iterum: & ex eo fonte prosilit: quem nigrũ uocauere: exinde palam procedens ad exitũ usq; p ut supra demonstratum est. Nõnulli putant eum ex fonte quodã prodire: qui apud hesperos æthyopas est ab icolis aliter pyrũ seu priũ appellatus. Et huius nullum aliud extat argumentum: nisi q; quom alia flumina: quæ ea in regione oriuntur: omnia in oceanum tendant: & is solus ex fonte iam dicto pcedẽs Mœdiam capiens regionem tendit in oriẽtem. Nutriatq; & gignat: esto minota: ea animalia: quæ nutrit & nilus. Asserũt tamen quoniam exeat: sed cõiecturis eũdem eẽ percipere uolũt. Et alii non in occiduum nasci nilum: sed in littore rubri maris emergere: loco ubi dicitur mossilone: & in occasum profluere usq; in insulam: quã meroẽ desuper nominauimus. Demũ in septẽtrionẽ flecti pluribus auctus incrementis: & ægypti æquora subintrare. Ego quidem quod a primis dictum est: nulla. s. ratione compertum: ex quibus erũpat fontibus arbitror: quom Cæsarem dictatorem talium indagatorem egregiũ originis huius legamus incertum. Sed de accidentibus pauca superextant. Scripsere igitur ueteres hũc esse syluarum altorem permaximũ & beluarũ immanium productorem: & crocodillorum & hippotamorum: & aliorum similium. Præterea calami atque papiri: & agrorum fœcundatorem inclytum suis annuis incremẽtis: quæ fieri cõtingit: ut plurimũ

tenente sole leonis finem:& ad mediũ usq̧ uirginis augeri:demũ declinare:& in ripas reuocare aquas incipere:donec sol uirginis in finẽ uel libræ principiũ uenerit:& tũc totũ infra ueterẽ alueũ contineri: cuius excrementi causas multiplices ostẽdere antiqtas conata est: quas qa minus huic operi cõueniũt apposuisse supfluũ ratus sum. Hoc tamẽ omisisse nolim. Habent loci accolæ passim per oppida erectas colũnas:in qbus icremẽtoꝝ uarietates signis notatæ sũt per quæ optime futuri temporis abũdantiam atq̧ penuriã frumentorũ uaticinant̃ secũdum maius & minus incrementũ. Asserũt insuper aliqui fluminis huius aquas talis esse uirtutis:ut nõ solum fœcũdas faciãt mulieres:sed quæ diu uidebant̃ sterilitati dãnatæ ad conceptũ hatũ beneficio relaxent̃: efficianturq̧ fœcundæ. & hæc de nilo dixisse satis sit.

Niphates:ut quidam dicunt:fluuius est mœdoꝝ. alii uero parthoꝝ:& nõnulli armenioꝝ:cũ sint qui illũ asserãt esse scytharum. Cadit enim e mõte nyphate: cursui cuius possunt adeo prædictæ gentes esse dispositæ:ut possit ad oẽs aliquando peruenire: & sic omnium esse.

Nipheus italiæ flu. est: haud lõge ab astura uolscoꝝ.

Ninius fluuius est museo propinquus.

Nognis colchorum est fluuius inter emochianos:atque putelzos.

Nonimbarus fluuius est propinquus Seleuciæ: quæ calicadmo supereminet flumini.

Nouanius fluuius est trãs apẽninũ cõditionis inauditæ. Nam quũ in agro sit pitiniatæ æstiuis solstitiis oĩbus pleno effluit alueo:bruma autẽ siccatur.

Nourgiris fluuius est æthiopum. Hic aliqua in parte riulus est:ut pauloante aduerti potest.

Nubis fluuius est nauigabilis: cui propinqui habitãt alontigi:atq̧ cælistotigi.

Nundiana fluuius est apud nouium.

Numicius seu numicus fluuius est laurentis agri: in quo uolũt qdam æneã troianũ cecidisse:& ex eius alueo sublatũ corpus consecratũ fuisse: ex quo quidẽ flumine solo ueteres consueuere in sacris Vestæ libare. Sane hic fluuius: ut quidã uolunt hodie non est. Nã paulatim decrescens primo in fontem redactus est:Demũ & fons ipse exaruit:& sicq plurimũ Maronis carmine:& aliorum latinoꝝ poetarũ celebris factus est deuenit ad nihilũ.

Nuthul fluuius est æthiopiæ: aiũt aliq sic nilũ aliqua in parte uocari.

OAxis siue oxus fluuius est ex oaxo lacu oriens:per deserta scythiæ ex regionibus surdianorũ aliorũ suffragio grandis ab oriente ueniẽs aliquandiu in occasum ĩpellitur. Post hæc iuxta dacas flectitur: & in septẽtrionem uersus iter ad Mardos & pesicasos illi apit̃: & limo plurimo semp turbidus in scythirũ oceanũ in grãdi multitudine aurea deferens frusta: ut asserunt quidam labitur. Huius quidem ripas incolũt dribices: bactriani:& Exostastæ.

Oaxes:ut placet aliquibus fluuius alter a superiori est & per insulam cretæ fertur:& ab eo ciuitas oaxia nũcupatur. Verum timeo oe decipiantur tales Virgilii carmine:ubi dicit: pars scythiam & rapidum cretæ ueniemus oaxem: quum ibi cretæ nomẽ nõ ponat pro insula:sed pro limo:quem semper secum trahit oaxes.

Obrinia fluuius est tyboroni ciuitati sitæ in radicibus signiæ montis proximus:in menandrum fluuium cadens.

Ocazane fluuius est conterminus albanis: & hybero atq̧ tyro fluminibus uicinus.

Oceanus fluuius est:ut quidam uolũt in extremo occidente. Ego quidẽ inspecta homeri littera & modo loquẽdi:nõ credo fluuiũ:sed ipsum mare oceanum,

Octarius fluuius est scytharum; transiens per canticos & sapheos.

Ocus fluuius indiæ apud sogdianos.

Odesus fluuius est macedoniæ apud menlesios:haud longe a dionysiopoli.

Odona fluuius est indorũ:in oceanũ tẽdens: cuius in ripis aiunt oriri arundines tãtæ magnitudinis: ut uix unã. xxx. possint homines ferre.

Oeagrius fluuius est: quẽ aiũt Orphei uatis patrẽ. Ex eo qdẽ quũ in thracia sit:hebrũ nasci dicunt.

Opharus fluuius est apud cantabros & opharitas in langoum fluuium defluens.

Ollius fluuius est galliæ cisalpinæ ex febino lacu manans in padum.

Otonus fluuius est thessaliæ.

Opadrus fluuius est prope bactros.

Ormigus fluuius est poetis sacer:cygnis abũdans boetiæ proximus.

Oratus fluuius est persas ab elymade diuidens.

Orba fluuius ẽ haud lõge a tyborone oppido in radicibus signiæ mõtis sito:ĩ menãdrũ fluuiũ emergẽs.

Orcon fluuius est thessaliæ in peneum defluẽs amnẽ: quem penes quum purissimus sit:eum non sinit fuis aquis misceri :quinimmo desuper fert non aliter q̃ si eẽt oleũ:nec etiã hoc modo diu patit̃: & eũ ab se abdicat. Aiunt enĩ ex ĩfernoꝝ dite genitas has eẽ aq̃s & iõ flumini nomẽ ĩpositũ cõueniẽs undis.

Orcatia fluuius est confinio persarum tãtum limi deferens una cũ brixa eiusdẽ regionis fluuio: ut cœno inaccessibilem faciant persidẽ ex parte illa.

Oretus Siciliæ fluuius est apud panormũ.

Origeus fluuius est Carmoniæ: hircanis portuosus: & auro fertilis.

Ornadus fluuius est:ut ego arbitror armeniæ. Nã nõ multũ distare uidetur a tygri.

Orodius fluuius est post olympũ montẽ:q missus dicitur:olympenæ ciuitati propinquus.

Oron fluuius est haud longe a memphi ciuitate ægyptiorum.

Orontes fluuius est syriæ ex libano ꝑfluẽs iuxta Eliopolim oppidum. Alii uero dicunt q̧ ex casio monte ei supereminente nascatur. Anthiochiam epiphanẽ cognominatam præterfluit.

Ortorogoera fluuius est aquilonaris apud montanos paropanisadas: & hircanos scythas effluens in oceanum suscipitur: & incipit ab eius hostio oceanus sericus.

Orsinus fluuius ẽ menãdro propinquus: uoa secũ circuncurrens anthiochiã Simecos Cranaosq̧ oppida.

Oscorus scytharum est fluuius.

Osphagus fluuius est græciæ haud longe ab apollonia uersus macedoniam.

Offigitanus fluuius est hispaniæ: & in bethim fluuium effluit.

Ostara seu osta britanniæ fluuius est; cui supereminet clamargantia ciuitas.

Ostura fluuius est hispaniæ circa: quem astures montibus siluisq; circũsepti habitãt a flumine nũcupati.

Otelecanticus fluuius est inter misiam & troadem illas disterminans.

PActolus fluuius est Lydiæ aureis harenis smyrneos irrigans agros: quæ quidem uetustate fabulæ inuenere locum: scilicet in eo midam regem: qui a Baccho impetrauerat ut quicqd tangeret aurum fieret.

Pachisos fluuius ẽ siciliæ ciuilis sanguinis notatus infamia. Nam apud eũ Sextus Pompeius Pompeii magni filius occisus est.

Padus fluuius est galliæ cisalpinæ totius italiæ maximus; qui quidem in celsissimo Vesuli montis cacumine in finibus ligurum gabienorũ ex pseudo funditur monte: seq; condens cuniculo in agro foroiuliensium iterum uenit in lucem. Alii dicunt in infimis radicibus Vesuli oriat̃: & ĩter Naburnos & mãtuanos arripiat primo cursum. Sed qualitercũq; sit: e gremio uesuli mõtis fusus primo tenuis ĩcipit iter. demum fluminibus auctus: placido tamen incessu taurinoꝝ augustam linquit a dextris: & Placentiam Romanorum coloniam atq; Parmam Regium Lepidum mutinamq;: & uetustissimam cum aliis pluribus Rauennã a sinistris augustam prætoriam curiam: Ticinũ Mediolanum; Laudum Pompeii Veronam; Mantuam: Vicentiam & paulo longius Patauium. Et susceptis triginta fluminibus tam ex alpibus sinistris q̃ e dextris ex apennino cadentibus: ut scripsere quidam septem hostiis adriatico miscetur sinu. Quæ distinxisse forsan erit accõmodum. Is igitur turbulentus incedens utplurimum & incipientibus squalere niuibus aprili & maio mẽsibus: uix se se infra alueũ aggeribus hincinde coactus relicto Veronẽsi agro bipartit̃: & duo de se grandia facit flumina: quoꝝ qd̃ a dextris labit̃ inuẽto a sinistris insigni oppido: qd̃ olim phoꝝ alieni uocauere ueteres: hodierni uero uocãt Ferrariã: iteꝝ ĩ duos diuidit̃ fluuios. Qui a dextris est recto tramitte Rauẽnã petit: & fere usq; mutinam & inde aliquantisper usq; Imolã maximis factis paludibus: & aliquibus susceptis fluminibus haud longe a Rauenna ingredit̃ mare: hoc hostio portus magnitudinem faciens: adeo ut claudius Cæsar ex britãnis triumphaturus adriaticum per illud intrauerit: non solum ingenti nauigio: sed prægrandi palatio spectannum illud iudicio. Hoc prisci dixere Vatrenum: quum ante eridanum hostium dictum sit: nonnulli spinetem uocauere a spina ciuitate inclyta: quam a Diomede conditam ex delphicis thesauris creditum est hostio propinqua: ex q̃ hodie nullum extat uestigiũ: & nominis fama perdita ẽ. Vatrenum autem dictum est: eo q̧ Vatrenus fluuius a foro Corneliensi ueniens: quẽ quidam hodie uocari santernum existimant: pado ibidem miscetur. Hoc tamen hodie primarum uocant incolæ; quasi primum & ĩter alia præcipuum. Ea uero pars quæ sub oppido ferrariensi diuisa diffunditur multas faciens insulas; quas polysenos uocant indigenas syluis plenas & accolis: postq̃ aliquandiu delapsa est pm parte: stagnum intrat ingens; quod etiam in mare effunditur: secundum fluuius faciẽs hostium: qd̃ olim capsiæ dictum est. Nostro autẽ æuo: ut noonulli existimãt uulgo dicitur mangiauacca. Reliquum autem quod fluuii more effluit tertium facit hostiũ quod uocauere ueteres & moderni uolanũ seu uolane: ante tamen colane dictum. Id uero flumen quod diuisum sub agro Veronensi diximus in sinistram descendere: esto sinistrorsum maximas impleat paludes: recto tamẽ cursu mari se miscens hostium facit quartum; cui philastena fuisse nomen aliqui arbitrantur: quum hodie uulgo uocetur Codigore idiomate incolarum. Verum reliqua tria hostia: quibus carbonaria fossiones & philisterna; ut placet aliis uocata sunt: & sic quarti hostii uetus nomen perditum plena uidẽtur; quum a partibus per paludes emissis ab eo qd̃ ab agri Veronẽsi diuisum ueniebant: nascerentur. Repletionis autem causa fossa in trãsuersum ducta ad impetum fluminis moderandum uidetur quam autem fossam assagi fecere tusci: quorũ adria fuit colonia & ex transuerso adrianorum paludum: quæ septẽ maria uocabant̃ deduxere. Quã ob causã sunt q uelint apud brundullũ effundi qcqd ex pado obturatis effudebat̃ hostiis: qd̃ ego nec credere nec firmare audeo: quũ & athesis & brĩta flumina paludes augeant: & per medias sub Laureto uico athesis in adriaticum pleno penetret alueo. His tamen omnibus remittit in adriaticum multa ex ubertate gallorum nauigiis: & multa usq; etiam in taurinos ex adriatico sinu nauigiis pegrina suscipit maximo incolarũ atq; negociatoꝝ cõmodo. Volunt quidã hunc tam impetuoso cursu ex uno hostiorum effluere; ut impetum seruet: donec ad istrum ab opposito istriæ littore æque impetuose ructem deuenerit: eiq; misceatur in mari: & sic per adriatici sinus ubique dulcis aquæ haustum nautis præbeat: qd̃ ego ridiculum puto: quum nec ister accedat: nec procedat purus tam diu Padus. Hunc græci Eridanũ uocauere a phaetontis solis filii casu: ut iam supra: ubi de Eridano satis plene dictũ est. Padus autem quum Italos pudeat: utplurimum suis rebus a græcis mutuasse nomina: dictus est: eo q̧ circa fontem eius arbores abundent: picẽ sudantes: quas galli padi uocãt & sic ab illis oriens nomen adeptus est. Ligurũ uero lingua non padus: sed boduigus appellatus est: qd̃ sonat fundo carens: cui rei argumentũ est oppidum penes eum: & potissime ubi fluminis incipit altitudo uetusto nomine boduigomadũ appellatũ.

Padusa fluuius est: quem aiunt padi brachiũ quoddã Rauẽnam usq; perductum: Massanicũ alio nomine appellatũ. Quẽ ego fluuiũ non existimo: sed fossam potius: qua a flumine nauigia traherent̃ ad urbem.

Paneus fluuius est colchoꝝ: cui oppidũ iminet sui nominis: habẽs post se bemocoꝝ multimodas gentes.

Pamisus: seu panisus fluuius est achaiæ in asineo fluens sinu.

Panisia fluuius est scytharum: haud lõge a stagno deueltono & bosphoro.

Pantanus fluuius portuosus est: propinquus promõtorio gargani montis.

Pantagia fluuius est siciliæ pontagius ante dictus ui-

cinus megarensibus atq; syracusanis sic denominatus: eo q, fluens per omnem audiretur insulam: cui silentium dicũr a Cerere dum proserpinam quæreret offensa sono fuisse impositum.

Panus ponti fluuius est.

Paradisus fluuius est ciliciæ.

Parapanisus: seu propanisus fluuius est scytharũ glacie duratus plurima & in septẽtrionalem emergens oceanum: quem incolæ almatium uocant: quod latine congelatum sonat: seu secundũ Cymbros Mormorusa: quod mortuum mare sonat.

Parteius armeniæ fluuius est: in tygrim effluens.

Parthenius fluuius est paphlagonum: haud lõge a carambi promontorio paphlagonũ & urbes Sesamũ & crominũ: in pontũ sese mergens.

Parma fluuius ẽ galliæ cisalpinæ: parmam ciuitatem ab apænino ueniens diuidens: & in padũ cadens.

Patiris fluuius est gatamiti sinu: propinquus pontico & nauaro atq; cortinæ oppidis.

Peneus fluuius est thessaliæ plurimum poetarũ carminibus celebratus: hunc quidam dicunt casu exortum. s. eum ossa mons thessaliæ ab olympo monte agente terremotu separaret: primo terras erupisse: & paludes qbus laborabat thessalia exhausisse. Alii dicunt q, a pindo fundatur monte: sed iuxta Gomphos oriri: qui clarissimis effluens undis Orcon: seu secundum alios himerton turpissimis sese undis misceri conanrem spernit: illasq; ad instar olei aliquandiu quasi narãtes uehit: demum a se repellit. Et quũ stygi & iferorum paludi aquas sũministrare ueteres dixerint: arbitror has orconis undas alicubi in progressu tanq̃ leuiores hyatu reperto mergi quũ oẽs asserentes inueniam: eum illas diu nõ ferre. Is igitur per nemorosa conuallia defluens quingentis stadiis nauigia defert. Inter quæ famosissimus locus ẽ: quẽ tempe uocauere prisci. v. M. passuũ in longitudinem tendens: arboribus se in cælum attollẽtibus ab utraq; ripa: & iuga montium uisum hominum excedentia umbram præbent placidam. & gramine uestitis marginibus inter sonoros calculos labens canoro auium concentu lætior uidetur incedere. Esto nonnunq̃ exhalet fumos & nubila condat: & igenti sono adiacentia cuncta concutiat. Tandem apertiori sub cælo fluens a magnesia macedoniã dirimit & in termum effluit sinũ. Insignis fabula natæ Daphnis quã a phœbo dilectam aiunt: & in laurum uersam: eo q, lauris eius abundent ripæ.

Peonius fluuius est thessaliæ.

Permesus fluuius est boetiæ: ex helicone monte declinans: poetis gratus.

Persus idorum fluuius est nauigabilis: in cambirum suarorum fluuium cadens.

Pingus mesiæ fluuius.

Piles tusciæ fluuius apud populoniam uetustum oppidum atq; deletum.

Pinatus fluui. est ciliciæ sub amano effluens monte.

Pira fluuius est in finibus histrorum callipidas asiaticas ab eis disterminans.

Piradas seu piraridas fluuius est selimbriæ oppido atque bithyniæ flumini uicinus. Arbitror hunc haud longe a bizantio fluere.

Piramus flu. est ciliciæ: cui Mopsos oppidũ supra ipsũ i cilicũ effluit mare apud ammodẽ ꝓmõtoriũ.

Pisaurus fluuius est cisalpinæ galliæ: seu potius piceni: a quo ciuitas pisaurũ ei superimposita denominata est: in adriaticum fluit.

Pirormus Marsorum fluui. est cursu uolucri uectus per fucinum lacum absq; mixtione aquarũ transit.

Pixurates fluuius est orientalis sub radicibus montis Caponte supra Cimaram ciuitatem fluit: quẽ aiunt uocari postea euphratem.

Plabes fluuius Venetorum est iter forum iulii & Taruisium ciuitatem.

Plemirus fluui. est apud orthygiam insulam: in conspectu siciliæ.

Poagrius fluuius est in ora Locrorum iuxta maratotrium in mare fertur.

Polesimũdus fluu. est in tapcobane insula orientali effluens e stagno cui Magiba nomen & iuxta oppidũ eiusdẽ noĩs currens tribus alueis oceano miscet.

Policarmus flu. est: ĩ quo ut ferũt gignit herba conferens plurimũ ad cæcitatis ægritudinẽ remouendã.

Politimetũ flumen est apud Sogodianos in india per amplas solitudines a ripis tenui coactus alueo uagis & comperta cauerna: quasi cælum horreat fugit: & mergitur: eiusq; cursum aquæ labentis sono uolentibus notum facit: Præterea & indicio alio. Nam quum areat solum undiq; id quod cursui superpositum est humore semper aliquo desudat.

Ponanus indorum fluuius est nauigabilis: pandorũ fluens in finibus.

Ponthus fluuius est inter scytos mœdos. per terram thraciam nuncupatam: ut aũt labit: ex quo sumuntur lapides miræ operatiõis. Igne quidem uti ligna cremantur: quos si percusseris extinguũtur facile: si aqua persuderis in maius excitat incendiũ: tetrum habentes odorem assalto persimilem: adeoq; abominandũ: ut nulla sit auis aut serpentũ species: quæ his ardẽtibus loco possit propinqua consistere.

Poramia fluuius ẽ misiæ: per mediã Martianopolim fluẽs ciuitatem: quã quidem Traianus Cæsar amore sororis martiæ construxit & nominauit.

Potercus fluuius est in insula cretæ: inter gnoson & gortinam defluens ciuitates.

Prinas fluuius est indiæ: apud quem Actocaligæ in gangem fluit.

Proptasia fluuius est: haud longe a dorigene ciuitate indiæ.

RAcinus fluuius est aut persarum: aut psis propinquus.

Rãnus fluuius indiæ est nauigabilis: in gãgem defluens.

Rebas fluuius est: quem aliqui fessum dixerũt bosphori faucibus proximus.

Reganus fluuius est turingorũ: & in danubiũ fert.

Rhenus fluuius ex lepontiis: qui alpes incolunt orit existentibus Vemionensibus atq; sarmetis origini suæ propinquis. Hic paruo adhuc effusus cursu duos facit lacus: uenetũ scilicet & acronũ. Mox in unũ ex eis redactus alueũ per fines nãtuantiũ heluetiorũ sequanorũ: medio matricũ: tributiorũ: atq; treuerorũ uelox effert: ac postq̃ ꝓpinquat oceano in filius susceptis fluminibus in plures diffusus partes: multas facit insulas: quas olim barbaræ nationes inco-

luere: ex qbus & ii q piscibus ouisq; auium nutriunt fuere. Ex his tamé nobilior bachanoq; isula fert iter helenium ac fleuū fluminis hostia sane late reddētibus ripis ingenté facit lacum. Fleuo dictus ubi cāpos iun dauit: & eiusdem nois insulam amplexus est. In occi duum uero i amnem mosam se fundit & post insu lam fleuo dato multis alueis oceanum petat: suo ta men nomini tenuē seruat: per quē cum cæteris mi scet oceano gloriæ iulii Cæsaris dictatoris. a quo pri mo pōte supatus est testis perpetuus.

Rhenus flu. ē galliæ cisalpiæ bononiā latioq; coloniā ītuscoq; positā: matrēq; inclitam studioq; radens.

Rexinis fluui. germaniæ est: in oceanum effluens.

Ridagius fluuius est hircaniæ grandis: zobetem su scipiens amplissimum fluuium.

Rindaces flu. ē minoris asiæ: post olympū mōtē: quē misiū uocāt icolæ: ultra quē fluuiū Dasali & Mistel la a colophōiis collocata. Circa āt ripas eius imanes nascūt angues nō qdē magnitudie corporis sed pro prietate uirtutis. Nā sole feruēte oēs i eius merguntur alueū: & frigefacti emergūt: & hiatu paruulo ꝑspectā tes in altū supuolantes aues etiā si altissimæ sint: & pniciter ferant: q̄si unco tractæ e uestigio decidunt: & absorbentur ab eis.

Rinatorus fluuius est ægypti: qui a sacris litteris Tor rens aliquando uocatur.

Risaste fluuius est in ponto: haud longe ab anthio op pido: cui postea apollonia dictum est.

Risus fluuius fuit olim troiæ ꝓpinquus: ex quo nunc ut qdam ferunt nullum extat uestigium: quom an te ex ida mōte defluens p septē uada ferret in mare.

Rhodanus flu. ē galliæ: a rhodāo oppido rhodioq;: ꝓ ter qđ fluit: denoiatū. Hic uero ab alpib⁹ orit: haud lōge a fontibus Danubii atq; rheni: & citato descen dēs cursu: p lemanū lacū īpetū seruās effert: itegerq; exiēs i occiduū gallias a lugdūu dirimens: tardūq; ara rim deferēs labit: tādē i meridiē flexus susceptis isara atq; Druētia nō minus se uelocibus iter uolcas & ca uates apud heracleā oppidū uno hostio & paulo ul terius duobus aliis i tyrrhenū mare ipetuosissimus diffūdit. Ex his hostiis unū dr hispaniēse: aliud me tapinū: tertiū uero qđ amplissimum ē Massilioticū uocauere priores. Insignis qdē nō solum magnificis cuētibus: quos se penes iādudū uidisse potuit. sed aui nione sibi supiposita ciuitate babylone noua: apud quā & summus pontifex sacrūq; fratrq; eius collegiū humana atq; diuina tractantes: & cernere & exorci smos audire pōt: potuitq; iādiu.

Rhodius flu. ē troiāus ex ida defluēs mōte: ex quo ne dū aq: sed nec quorsū effluxerit ēt a pquirētibus iue niri pōt. Rhoda indiæ flu. est.

Rhode fluuius est scytharū apud crobisgos effluens.

Rubicon fluuius est: ubi quondam italiæ ꝓuincia in ter Ariminum & Rauēnam a prouincia galliæ cisal pinæ a Romanis ducibus separatur: paruus quidem e uicinis mōtibus in adriaticum effluit: hodie uoca tus ab incolis pisciatello: uix cognitus.

Rubriacus seu rubricatus flu. ē hispāiæ apud hylergo tas seu littora bargiōis iter suber & colobim fluens.

Rutuba fluuius est secūdum quosdam ex apennino in tyberim fluuium defluens. Alii uidentur eum di cere ꝓpinquum oppido Albouintimilio: quod pro pinquū reor ꝓmontorio monico i finibus liguꝝ.

SAbaris calabriæ flu. apud ciuitatē Turim: cuius aq ut ferūt nigredinē bob⁹ atq; pecu dibus potæ afferūt ubi cataris ei ꝓpiquus affert albedinem: qđ & icolæ testāt. nā q sa bariā incolūt: & crispos habēt crines & fu sci coloris sunt. Qui uero catarim candidiores sunt & coma porrecta.

Sabi flu. ē i ora carmēlæ: a quo coli uineas agrosq; iei puit. Sabim flu. est normoꝝ.

Sabarus fluuius est inter histrum & nauportum.

Sabris fluuius est britanniæ: a quo sabro quodam in eodem demerso iussu Gontolcenæ cuiusdam britā nicis imperantis denominatus.

Sagaram calabriæ fluuius est: uictoria locrensium: & crotonensium clade memorabilis.

Sala fluuius est mauritaniæ: cui & sala oppidum sup impositum est: a quo per auctolorum gentes in atlā ticas solitudines deuenerunt.

Sala germaniæ fluuius salabas diuidens a Toringis.

Salia hispaniæ fluuius est.

Salsus hispaniæ fluuius est haud longe a Corduba.

Samarius hiberniæ fluuius est per chenelcunnilıam Sefluens regionem.

Sandis persaꝝ flu. est setis per carmanianum defluēs.

Sanga cantabrorum est fluuius.

Sangarius flu. est ex adoreo oriens mōte & p hircāos phrygesq; decurrens aureis harenis grādis qdem su sceptus a gallo & tymbro seu tymbrogio: & medi us fere inter ponticū & cilicū mare haud lōge a tro ia io ꝓpontidē labit: hūc qdā corialum uocauerunt cui superincidit egradiū ciuitas olim regia Midæ: & castellū Berecynthiū & ab eo incipiunt mariādri.

Sanguinus fluuius est ex apænino iter sulmonem & uulturnum fluens: ad ultimum uulturno infundit.

Sapis fluuius est galliæ cisalpinæ Cesennam ciuitatē subter labens: & in adriaticum sese fundens.

Sardana fluuius est mauritaniæ: Trinicho atq; tigra ni ciuitatibus uicinus.

Sarmaticus fluuius ē apud sarmatas in oceanū fluens: & ab eo mare Sarmaticum est.

Saron fluuius est ultra taurum montem: insignis He raclii īperatoris uictoria: & Cosdroe persaꝝ clade.

Sarnus flu. est cāpaniæ ex apænino i Caprcā isulā ten dente pluribus in locis uasto saxei mōtis murmure fundit adeo abūde ut nō ante exierit q̄ amplissimas paludes fecerit incolis nebulis: qbus semp abundant infestas nimiū: ex qbus tandē in alueū coactus Pom peianū sub uesubio monte irrigat agꝝ: & pauco cō tentus cursu: nec alicuius alterius comitatus undis: satis tamē aquarum copiosus: haud lōge a stabia tyr rhenū ingredit mare: hic apud sarnū oppidū: qđ fon tibus eius iminet ligneos fustes paleas frōdes: & qđ cunq; in eū cadat lapideo paucis i diebus cortice te git: & assidue agens materiam præbet incolis ex qua domos cōficiant. Ex hoc Neronis Cæsaris iussu pau lo altius a radice mōtis inchoatus pilis fornicibusq; latere cocto factis superædificatus aquæ ductus ē: & ad misenū usq; ꝓtractus ē habēs ut arbitror. xlv. M. pas. lōgitudis. ibi uero: eo q baiāus sinus ob sulphur potabiliū aquaꝝ penuriā patiat i piscinā uastissimæ magnitudis fūdebat: & defectū totius oræ illius sua copia maxio incolaꝝ cōmodo staurabat. hūc Sarnū aliq minus aduertētes arnū florētiæ fluuiū putauere.

Sardabale numidiæ flouius est:& ultra communem regiæ gentis monumentum.

Sars flu.é p agros fluens nõ lõge ab eius ortu & turré augusti quá cognominát memorabilé pontũ intrat.

Sarmõetus flu.é cilitiæ iuxta pidasum ciuitaté fluens.

Satur flu.é italiæ:qué penes.G.Meuius cõsul romáus aricios lauios:ueliternos:& ácios uolscos acie fudit.

Saus:qué supra sabũ diximus:flu.é pánoniæ: i norico nascés ex mõte Alpione.Alii dicũt ex alpibus carme is:i qbus forsan alpiõ é p colapiáos ac breucos cadés i quo Colaphis mergit fluui. iuxta oppidũ siſciæ al ueo gemino isulá faciés q̃ segestia appellat.Præterea & bacũtius descendit i saũ apud oppidũ firmiũ: Demũ ipse saus apud taorinũ miscet dáubio.Alii dicũt ubi mirse uocat.Volunt quidá per hunc fluuium iasonem a colchis remeantem argon traxisse nauem in adriaticum transiturus.

Sauercunus fluuius est hiberniæ effluens p regionem corgagiam:blagmæ montis in tadicibus natus.

Saunius flu.é cantabrog p auariginos & orgenemos flués. Sausus & hic cantabrog est fluuius.sonoro cursu cadens a caria.

Saxum flumen est mauritaniæ præter surrentinum promontorium ultra quod æthiopes incolunt.

Scalde fluui.est galliæ apud belgas in mosam fluens.

Scaldisi flu.é i arméia maiori:haud lõge ab athiso oppido. Scirra flu.é apud mauritaniá cæsariensem.

Scophias flu.é mioris asiæ:bythiniá disterminás a galitia. Scultenna fluuius est galliæ cisalpiæ seu emiliæ inter bononiá mutináq fluens tendit i padũ.

Srura etiá cisalpinæ galliæ flu.é æque i padum fluens.

Sebetus ut qdá dicũt cápaniæ flu.é apud neapolí. qué ego uidisse nõ méini:nisi is sit riuus potius q e paludibus sub mõte ueseno iter radices eiusdé mõtis.atq neapolim i mare effluit inominatus nec alterius nedum aquæ:sed nec uestigia usq apparent.

Sebonitides fluuius est galliæ.

Sellius messalog é flu.a quo Selinis denoíata ciuitas plurimo abũdat appio.Credo ubi messalog scripsit: dici uelit messaniorum:quũ per quosdam claros uiros hunc esse fluuiũ manifestum sit.

Selliens fluuius est epyrrhi.

Sena flu.é i littore adriatico iter sapim & aosidũ. hũc ego arbitror apud senogalliá fluere:tamé nõ assero.

Sequana flu.é galliæ : a belgicis celtas separás:secatq i partes parisium & leuteciá perisceog insulam facit.

Seniris minoris asiæ fluuius est:inter bithiniam currens atq galatiam.

Setheries fluuius est scytharum haud longe a promõtorio crimora.

Sethis persarum est fluuius per carmanios fluens.

Seurus in extremo uersus siciliá brutiorum fluui.est.

Sexus fluuius est apud menubam.

Siborus flu.é italiæ pstáo sinui atq oppido ppiquus.

Siciliensis fluuius est apud sogomam.

Saisus fluuius est persarũ:arbitror ubi macedonũ portus & alexandri aræ sunt.

Sigania fluui.est scytharum apud agnitic á regionem.

Sicranas flu.é iudicio meo persag quũ in pmontorio quodá sit ubi macedonũ portus & alexádri aræ sũt.

Sidenus fluuius est apud sidonos:eoq alluitur oppidum balemonium.

Sideus flu.est mari hircano pximus & maziti fluuio.

Sicoris flu.hispáiæ é iuxta ilerdá it er surdonũ gẽtes effluens.ab hoc se denominatos aiunt sicani : quia ide siciliá seu ausoniá priores uenere sui.

Sigota seu sigoton fluuius est indiæ ex caucaso prumpens & in gangem fluens.

Sigrada fluuius est minoris asiæ ex didimo flués mõte:& propinquus marso.

Silarus fluuius lucaniæ:salerno ciuitati pximus quæ & ab eo creditur nuncupata.

Siler uenetorum est fluuius de montibus exiens taruisinis:& Taruisium ciuitatem alluit.

Silis fluuius est prægrandis:adeo ut ab alexandri macedonis exercitu creditus sit tanais . hũc quũ scythæ omnes silim uocent: bactriani soli laxatem noiant.

Silus persag fluu. est ex susianis descendens mõtibus.

Simetos flu.est siciliæ iuxta quem ex matris aluo palisci iouis filii excerpti sunt:& usq ad tẽpus partus infossi:haud longe ab urbe catinensi i mare effluit.

Simiberus flu.est p cataoniá cappadociáq decurrens.

Sinope fluuius est symbero propinquus.

Simois flu.é ex ida troiáo defluens mõte sub iliõe decurrés ppe mare mixtus Xátho facta palude apud Sigeũ pmõtoriũ i mare cadit: nobilitatus qdé carmine poetarum:& Aeneæ troiái natiuitate . nam apud eum aiunt illum Anchisi Venerem peperisse.

Singilis hispaniæ fluuius astigitanam coloniam alluit:nauigabilis ab ea eo usq quo beti miscetur.

Sinnrus fluui. est hiberniæ : ex lacu maximo Conatiam Momoniamque regiones disterminante prorumpens . Et quum inter cæteros insulæ obtineat principatum non uno cõtentus alueo: in duas effunditur partes : quarum una uersus austrum tendens chilesonensem alluit ciuitatem & complectitur limerirum : distinctisque meatu duabus momoniis Brendanicũ ingredit oceanũ.reliqua uero in arctoũ iter arripiens moediá & ulteriores Vltoniæ partes a Conátia segregans in oceanum labitur boreum.

Sinnus syriæ fluuius é lyco flumini atq oppido ussot quod & Alexandria dicitur uicinus.

Sirapus lucaniæ fluuius est.

Sirnus thraciæ fluuius est cadit in hebrum.

Siris fluuius est faucibus bosphori propinquus.

Sirius flu.est minoris asiæ iter bithyniá & galatiam.

Sirus fluuius est italiæ apud brutios seu salentinos:in quo qcquid inieceris:cito saxeo uestitur cortice.

Sisius fluuius est germaniæ in oceanũ emergens.

Sitecus fluui.est siciliæ haud longe a carina ciuitate.

Sitrogradus in sinu persico seu persis propinquus.

Siurus fluuius est hiberniæ ex blagniæ montis radicibus profluens: & per archiphiniam & tribraciam funditur:atq apud gancefordiam a mari suscipit.

Slana & hic hiberniæ fluui.ex eodem monte prorumpens.sed per guesfefordiam cursum agens.

Slicheus & æq flu.é hiberniæ p chenelcunliá exiés regioné. Sobari fluuius est africæ:nili pars.

Sodinus fluuius apud persas est clarus.

Sorobin hispaniæ fluuius est in hebrum seu in suprenem seu alterũ ex alueis eius mergitur.

Sperger⁹ græciæ flu.taumacis atq hippate oppido ppiquus. Sperchius thessaliæ flu.est:cuius in faucibus termopilarũ angustiæ sunt.i pegasum exit sinũ ex quo argonautæ colchidũ petentes soluere naues huic spchio si redisset:uouerat comas suas achilles.

Spinon fluuius est haud longe a Roma.

Stenos flu. est thraciæ cui mauronia adiacet regio: & nemora zone q̄ orphei cytharæ cantū secuta sunt.

Straga persarū est fluuius uehementia niuium adeo cōgelascens ut more solidi saxi uiá præstet euntibus.

Straor fluuius est ex caucaso cadens citra siderim fluuium in hircanum mare.

Strimō thraciæ flu. ē i hemo mōte natus: macedoniá diuidés a thracia. hic in septé ut aiūt diffundit̄ lacus: atq; coartat̄ ripis: uel cursū dirigat: cuius i marginibus dextro a latere thraces dēsaletæ & medilapides hītant: aluco át diggetes atq; bessi multo cogit̄ gelu.

Subi fluuius est cessaconiæ regionis ubi colonia theracon a scipiōibus olim cōdita ut a pœnis carthago.

Subulus fluuius est occiduæ africæ: nauigabilis atque egregius defluens præter coloniam bonasam.

Suero fluuius est hispaniæ in eum hiberi alueus: qui supranensis dicitur: defluit.

Sura psa℞ flu. é cui imiet oppidū susis m enōis ut aiūt opus. Suria flu. persarú est: & ab ea suria oppidū eidem imminens: ubi phasi colcho℞ miscet̄ fluuio.

Surgis fluuius est in neuris: cuius i exitu oppidum ab eodem denominatum.

Suthul fluui. é numidiæ a meridie trahens originem.

Tabsus seu tarsus fluuius est epyrrhi inter apolloniam & dyrrachium.

Tader fluuius in tarraconensi prouitia carraginensium rigans agrū.

Tagus hispaniæ flu. est: aureas ut ferunt habés harenas: & ob id isignis plurimū qué a carthagine hispana cui ꝓximus orit̄: denoīnatū, quidá dicūt: qđ ego nō credo. Huius in marginibus segobricéses celtiberū caput capetani atq; toletái isidét nec a betula lōge fundit̄ in oceanum prope ulisyppū mergit̄.

Taigeta secundū quosdá laconiæ flu. est i quo uetusto more lacones frigore aquæ filios durare cōsueuerát.

Talander seu talaodrus fluuius est italiæ iter heracleá & metapontū ciuitates brutiorum seu salentino℞.

Taliamentum fluuius est Venetiarum concordiæ coloniæ propinquus nec ab aquilegia longe distans.

Tamaris fluuius est scytharum apud archos populos ponto uicinus: & ot placet aliquibus a tamiri scytharum regina denominatus.

Tamesis celeberrimus britannis est fluuius ab intrinsecis insulæ ueniens: & in oceanum cadens: nauigiis mediterraneis incolis accōmodus est.

Tamuda fluuius est mauritáiæ nauigabilis cui & tamuda oppidum fuit supra impositum.

Tanager fluuius est lucaniæ.

Tanais borealis é flu. igēti cognitus fama. nā quū a tanao olī scytha℞ rege denoiatus sit: ex ripheis montibus sub arctoo, ꝓrupés ꝓcipiti cursu rédit i oriété: & postq̄ diu oberrauit: uelocitate sua pugnās ne frigoribus cogat̄ i glacié: i occiduū uertit̄: multas sarmatū atq; scytha℞ irrigās natōes: nec diu ante in meridié mergit̄ q̄ a palude suscipiat̄ meoride: quá adeo late lōgeq; ampliat ut ꝑgrádis ab ignaris mons arbitret̄ sinus: quá meotici aliserni: serei: citigni: psidrái: aliiq; icolūt populi. ide tamé cursu soo europa ab asia separata i pontū Euxinū iuxta theodosiá urbé ingredit̄. Huius i ripis apud robostoros terminū aiūt itineris Alexádri macedōis aris a b eodé ipositis fuisse signatū. Tanam fluuius est africæ.

Tanarus fluui. est galliæ cisalpinæ in padū tendens.

Tanatis fluui. est messiæ oppido pitanæ propinquus.

Tapsus fluuius. est africæ iuxta rusicadem.

Taras fluuius est adriæ.

Tarus flu. é galliæ cisalpinæ: ex apēnino ī padū fluens.

Tabellicus flu. ut nōnulli dicunt sanctonensiū: ego át credo qđ asiæ minoris haud lōge a marsia fluuio.

Taurominius fluuius est siciliæ iter syracusas & messanam: a quo oppidum taurominium dictū: quum aliter eusebon cora appelletur.

Taurus flu. est minoris asiæ: propinquus pamphiliæ.

Telaulus fluuius est liburnorum.

Telis fluuius est sordonum.

Tem brogius fluuius est phrygiæ seu misiæ in sangarum fluuiom decidens.

Temedius flu. est ioniæ qui a glauco suscipit̄ fluuio.

Theodorus fluu. est hyberiæ: auri secū plurimū ferés.

Terbis fluuius é arabiæ per gurdiachos & alanos fluens cadit in tygrim.

Tespontia fluuius butroto oppido propinquus: i ambrachio sinu.

Teresas fluuius é siciliæ nō longe a biterme colonia.

Teria siciliæ fluuius catinæ proximus ciuitati.

Teriodes fluuius est nascens in campis scythicis: & in caspium cadens mare.

Termus fluuius est umbriæ. alii dicunt ꝙ de monte tauro nascitur: forsan alius est.

Termodon flu. é apud calibes paphlagōibus ꝓximus haud lōge a themíscuro oppido. huius qdé ripæ ab amazōibus diu habitaræ fuere. & ideo mazōius ab aliqbus uocatus é. ná & labit̄ præter radices amazonii montis. alii dicūt thraciæ fluuiū fuisse. Quidá in sinu smirneo: miror. Forsan alii sunt eodé noie nūcupati. is quidem a colchis diuidit amazonas.

Tersos fluuius est colchorom agniticæ regionis.

Tybris flu. é italiæ cui pitura℞ re℞ sub romanis ducibus uidisse gloriá cōcessum est. hic i apænino nascit̄ paulo altius q̄ noster Arnus: & descendés primo tusciá ab um bris disterminat: hic pusio ide Assisio postergatis: ét pluribus auctus flumibus: Veio iá omisso Romá re℞ dominá in ptes diuidit duas: & apud hostiá sepatis ætruscis a ueteribus latinis tyrrheno miscet̄ mari titulo℞ multitudie isignitus. Huius át nois quom antea uetustissimo oocabulo albula diceret̄: multiplices prisci reddidere cás: q̄s eo ꝙ solus habuerit iperiū: & pſæpe ꝑcioso marty℞ sanguie coloratus sit: duxisse nō pigebit: & q̄ ꝑter hoc hūerit nomina supaddá. Opinio igit̄ uulgatior é hūc a tyberino rege albano℞ casu i eodé sūmerso ex albula tiberim noiatū: eūq; eius dixere esse sepulch℞. Sunt q dicant lōge ante hoc illi nomē ipositū asserétes regem quédá fuisse tusco℞ cui tiberis nomē erat: q quū pyratica ifestaret mare: seu ui: seu aliter nō dicūr. hunc aiunt eū i fluuiū fuisse demersū: ex quo illi tybris nomé appositū. Alii uolūt a Tebri quodá uicino ueiētū Regulo tebrim fluuium primo appellatū. Nōnullis placet eū dictū a Tybri rege aboriginū iuxta eū dimicando iterépto. q forsan is fuit: qué alii aiūt a glauco seu a tadinco minoris regis filio ibidé occiso. Quidá uero q̄ a cædibus regū lōge aliā rationé conant̄ ostédere cur tybris ex albula uocitatus sit dicentes uetustissimis temporibus athenienses a syracusanis siculis supatos: ex quibus cum igens multitudo captiua

esset: oīs a syracusanis ad effodiēdos mōtes & munimēta addere ciuitati exposita ē: ac īde coacta ad fossā ītrinsecus pagendā q̄ admisso flumīe repleta munitiorē reddidit ciuitatē q̄ fossam: eo q̄ pœna & īiuria hostiū supatoꝝ facta sit ybrim uocauere diu. Demū quū ad Italiā transfretasset: & eā partē ubi postea Roma condita ē: tenuisset: & usq̄ rutulos & ardeā. q̄re a poeta dictū ē fines usq̄ sicanos. Albulā fluuiū ex pte una loco munimēti habētes ut fossā apud syracusas habuerāt fluuio nomē īposuerūt: qd' ante Syracusatiæ fosse dederāt: & eū addita ī pricipio. T. uocauere tybri. Varie qdē: sed īpossibilis nulla. q̄ potior lectori uidebit': illā pbet. Fuerūt pterea ēt post cōditā romā & alia q̄dā fluuio noīa. nā & ab aliqbus Rumon apellatus ē q̄si ripas ruminās & extēdēs: & ī sacris sorianus a pōnficibus dicebat': & nōnulli ī parte urbis illū uocauere Tarentū: ad quē Valesius rusticus a familiatibus p salute filiorum obtinēda missus est. & ara ditis patris atq̄ pserpinæ comperta obtinuit qd petebat. Sic autem uocatus est: eo q̄ ripas terat. Est ꝑpræterea aliquādiu nauigabilis & potui accōmodatus totus & de eo ista sufficiant.

Ticinus fluu. ē galliæ cisalpinæ ex urbano lacu pcedēs adeo limpidis effluit undis ut ēt minimi calculi ituēti pfutidū aluei tiō abscōdāt'. Alluit ēt ticinū: q̄ & papia olim nobilissima ciuitas & lōgobardoꝝ regū regia. Trahit præterea ut fertur aureas harenas & pisces optimos nutrit & potissime thimolos. Pado postremo miscet' insignis clade. Cū. Scipionis & Hannibalis pœni prima post superatas alpes uictoria.

Ticis fluuius est ex pyrrheneo monte ad Clodianum. rhodam hispanorum oppidum.

Ticius fluuius est apud arsias liburnorum gentes: tiō longe ab aquilegia.

Ticius fluuius est fusus a monte prādaso & pergamū clarissimum asiæ oppidum præterfluit.

Ticra fluuius est hispāiæ propinquus emporiis ab hispanis græcis atq̄ Romanis mixtim habitatis.

Tiphernus fluuius est Italiæ: larino & Ditorinæ oppidis propinquus: nec a gargano monte remotus.

Tygris Armēiæ maioris flu. toto orbe cognitus. Nā a tiftis unus ex q̄ttuor paradisi delitiaꝝ exeūtibus affirmat'. Is tamē secūdū alios ex Panchoatra mōte e fonte cōspicuo hispāiæ loco: q deges appellat': primo terris euomit' nec qdē totus aut uelox: qnimo tarde effluēs Diligito appellat'. At quū mœdoꝝ fines attigit repētinus factus Tygris nomē assumpsit. sic. n. sagittā uolucrē mœdi uocāt: nec diu & cōpetto aritissa lacu cursuq̄ seruato uiolētus & īteger atq̄ discolor p illum effert' adeo īamicabilis lacui ut ex eis quos gignit piscibus nullū suscipiat. nec ex his quos ipse fert aliquē lacū ītrare pmittat: quē postq̄ prūt facto tauro mōte obuio antro mōtis īmergit': & per latebras mersū in aduersā partē uluas & purgamēta plurima secū trahēs effundit' apud lacū: q Zorāda seu zomada appellat' oīa demersa ferens: factusq̄ iteꝝ fluuius lacū cui tepidis nomē ē: trāsiēs ī cuniculos mergitur iterato: & postq̄. xxv. Mi. pas. occultus excurrit: tertio reddit' terris ī regiōe sophen circa nympheū adeo pinquus arsaniæ fluuio ī regiōe atthēe ut quū q̄cunq̄ ex eā īrumuerit seruatis sibi q̄sq̄ undis suis cōfluant una: cuius rei testimoniū lenior Arsaniæ cursus ē: q mox diuisus ī euphratē iter dirigit relicto tygri. Qui susceptis ex armēia claris flumībus: parthēios: agnices: phoriōes: arabas: oreos: adiabenesq̄ diffūgit & ut asserūt aliq: Niniuē ī ptes diuidit. & Mesopotamiā faciēs lustratis radicibus mōtiū cordrioꝝ circa Apamiā: Seleuciā: atq̄ babyloniā. xxv. Mi. pas. ī alueos diuisus duos fūdit': quoꝝ unus quē meridiēsem uocāt seleuciā atq̄ messenē alluit. Alter āt ī septētrionē uersus cāpos caucasi irrigat: & ubi ī unū redierī alueū tygris dictus ē. Idaspē nobilissimū flumē recipit atq̄ coaspē ex mœdia. Inde īter seleuciā & caldiacos lacus descēdit: quos una secū auget Euleus flu. eosq̄ dicunt aliq eufratis hostia. Veꝝ quū hoc lx. Mil. pas. ampliauit uasto effusus alueo dextra Carnicis oppidi psicū ī mare defert'. Nec uno tamē hostio sed pluribus miscet' eidē. nam uni d' artoch: alteri suffiene: tertio septentrionali barbetasse īsidet oppidum. alii uero dicunt hunc Rubro infundi mari.

Timatus fluuius est Mesiæ: ī quem solum aiunt lapidem quem toriculum appellant reperiri.

Timauus uenetoꝝ flu. ē: cōcordiæ atq̄ tergestæ oppidis pximus. Ex mōte qdē grādi p. ix. ora effusus amplissimū ante alia fontē facit ex quo uno tandē exiēs alueo ī adriaticū fundit' mare ī sinu tergestino. Fuere tamen q putauere hunc fluuiū apud antenoridas eē & ex euganeo mōte fundi: quod falsum est.

Timbra fluuius ē troianus ī Sangariū flumen exiens: penes quem tēplū erat Apollinis q & timbreus a flumine denominatus est. Verum alibi dicitur a Tymbra herba qua locus abundās est. in hoc templo per insidias a paride Achilles occisus est.

Tipois fluuius est occensi ciuitati propinquus.

Tira fluuius est macrocēis montibus propinquus: oppidū eiusdem nois in ripis habens: non amplius longe a seudo scomo histri hostio. c. xxx. M. passu.

Tyrus fluuius lyburnoꝝ est: iadræ colōiæ pp̄inquus.

Tyrus fluuius est armeniæ. Ego puto quem supra cyrum diximus: eo q̄ proximum cambisi dicant esse. Sed in hircania & scythia illi sunt.

Titanus fluu. est mesiæ a quo & ciuitas denoīata est.

Titaresus flu. est ī peneū fluuiū effluens: nec recipit' tamen. hunc supra orcon uocauimus. & quia ibidem de eo: & post hæc ubi de peneo dictum est: sufficit.

Togisonus fluuius est uenetorum: ex agris patauonū in paludes quas padus & athesis fecere effluens apud brundulum in adriaticum mixtus cadit.

Tobus fluui. e caucaso mōte ruit & p suauos defluit.

Tonat sabæorum est fluuius.

Torius alias torin fluuius est hispaniæ ualentiæ sagūtoq̄ propinquus.

Tormaidon siciliæ fluuius est.

Tormeniū flu. ē nauigabilis: circa quē patiræ & iotiphagi deinde sunt haud longe ab Alexandria: quam alexandri macedonis iussu constituit leonnatus.

Tragodites flu. ē ægypti: Arsicē ciuitatē pterfluit: quē ptolemæus philadelphus a se ptolemæum appellari iussit. Tarsimenus lydiæ fluuius est.

Trebia alias treuia fluuius ē galliæ cisalpinæ haud longe a Placentia ciuitate ex apœnino in padum fluens: nobilitatus secunda uictoria Hannibalis pœni & clade. L. Semptonii consulis.

Triopolo q & assolus flu. ē iuxta albomagarensium.

Tripolis fluuius cui socitata oppidum proximum & tripolis supereminet castellum.

Triſorcas fluuius eſt colchoꝝ apud baſiles:& ſenaſto poli caſtello ꝓpinquus.
Triunobelūte flu.ē cātabroꝝ: deuales cigēs & deciū.
Triton flu.eſt africæ ad philenoꝝ aras ex palude uaſta:cui & triton nomē eſt memorabilis aduētu primo in terras mineruæ:ut īcolæ ueteres credidere.
Tiro flu.ē alter a ſupiori ſecūdū quoſdā in cāpis naſcitur dardaniis:& in ægeū effluit mare.
Truētus fluuius in adriatico littore hodie picenos ſeparans ab aprutinis:cui eſculum oppidū ſupereminet:& firmum picenum propinquus eſt.
Tubero flu.ē ꝑ deſerta æthiopiæ īter cieres puluereſque potius q̄ ripas ſolidas in rubrū effuodit mare.
Tucia flu. eſt nō amplius.vi.mil.paſ.ab urbe diſtans.
Turbidus ægypti flu.ē ab ægypciis ſegregās philiſtinos. Turia flu.ē hiſpaniæ; Valētiā paruo īteruallo præterfluens:& in ſupronēſem hiberi ſinū decidit.
Tuſca flu.eſt numidiæ:haud lōge ab hipōe regione.
VAda flu.ē mauritaniæ citra mōres quibus ſeptē frēs uomē ē:cui ruſigada & Siga paruæ urbes ꝓpinquæ:& portus cui ab amplitudine magnus cognomē eſt.
Valdaſus fluuius eſt pānoniæ nō ignobilis in danubiū fluens. Vallus phrygiæ fluuius eſt.
Vādalicus flu.ē ab extrēis erūpēs galliæ a quo denoīati ſunt uandali populi in ripis habitātes eiuſdem.
Varianus uenetoꝝ eſt flu.& labitur apud anaxum.
Verraga flu.cuius babyloniī margines īcolūt: cadēs ī uarrogā. Varroga & hic babylonioꝝ fluuius.
Varus flu.ē grandis ex alpibus fluēs ultra niceā galliā trāſalpinā a ciſalpina ſeparās ueruſtiſſimus Italiæ terminus. Vaterus flu.ē apud cappadocas claricæ oppido ꝓpīquus. Variſius flu.ē apud foroiulienſes.
Vaternus flu.ex agro ſori corneliēſis in padū defluēs: quē hodie arbitror ſaternum uulgo uocent.
Vduba flu.ē hiſpaniæ ī regiōe lergaonū ꝓpīnquus ſagūto oppido fide īregra ī romāos ſocios clariſſimo.
Vebar fluuius eſt apud extremas indorū ſyluas:quē penes naſcuntur elephantes plurimi.
Velo fluuius eſt celticus cognominatus apud celtas: & promontorio celtico propinquus.
Veſtigia flu.eſt in extremis Italiæ uerſus ſiciliā: haud lōge ab eo loco ubi iādudū caulō oppidū fuit.
Vſens fluuius eſt galliæ ciſalpinæ:inter quem & atheſim fluuiū hiſeſones habitauere: q Romanos apud Alliā expugnauere:qui ex alpibus cadēs fluit ī padū.
Vſens alter a ſuperiori fluuius eſt uolſcorum haud lōge a terracina in tyrrhenum defluens.
Virdus fluuius circa Auguſtam fluens.
Vitdis fluuius a picenatibus diuidens aprutinos & in truentum cadens:memorabilis:eo ꝙ eius in ripam: quæ ad picenates uerſa eſt: iuſſu Clementis pontificis ſummi:oſſa olim Manfredi regis ſiciliæ : quæ ſecus Calorem beneuenti fluuium ſepulta erāt abſqꝫ ullo funebri officio deiecta fuerūt a Cōſentino conſule:eo ꝙ fideliū cōmunione priuatus occubuerit.
Virbius flu.eſt laconū:apud quē ſunt q dicāt hippolytum equis tractū arte æſculapii medici in uitam reuocanū:& ob id poſtmodū uirbiū a flumine noīatū.
Viſera fluuius eſt germaniæ.
Viſcilia ſeu uinculus uel ueſtilia fluuius ē germaniæ: & Dacis propinquus tendit in oceanum.
Viuleus Dyrrachii fluuius eſt:ex quo dyrrachio miniſtrantur aquæ.
Vmber flu.ē grandis albaniā a loegria diuidens ſic nomīatus ab umbero quodā ī eū locrini iuſſu deiecto.
Vmbro fluuius eſt tuſciæ nauigabilis inter uadas uoliternas & populoniam etruſcorum uetuſtiſſimam ciuitatem in tyrrhenum effluens.
Vogeſus fluuius eſt Lingonenſium ripas corrodens.
Voniāus flu.ē Italiæ:adriæ colōiæ apunnæ ꝓpīquus.
Vrbanus fluuius eſt pannoniæ non ignobilis in danubium effluens haud longe a taurino.
Vrgis flu. eſt germaniæ clarus:& in oceanum fluens.
Viarienſis fluuius ē:haud lōge ab anſaga atqꝫ tiabale.
Vulturnus flu.ē ī ſamio oriēs & rapidiſſimo curſu uoluēs ſaxa ꝑ cāpaniā labiť:Capuāqꝫ olī potētiſſimā ciuitatē alluit:& ī tyrrhenū haud lōge a cumis mergiť.
XAntus:quē ſcribunt xanthus auctores:fluuius eſt ex ida motite ſecus ilionem defluens:longe maior fama q̄ undis.hunc incolæ uocauere camandrum ; qui Symoenti iunctus facta palude quam paleſcamandꝛæ dicunt in propontidem funditur.
Xanthus alter a ſuperiori fluuius eſt per Lyciam fluens a quo & ciuitas nominata.
ZArotis fluuius ē perſarum cui propinqui ſunt diſſmontani populi bitumē arte perficiētes:in perſicum autem ſinum exit hoſtio imperitis difficili.
Zelia fluuius ē propinquus lampſaco oppido qđ ante pituiſſa dictū eſt.īſigne īncola priapo.
Zitas fluuius eſt thraciæ Dionyſiopolim crimos ante dictam alluens.
Zeberis fluuius eſt hircaniæ in qua nemus ē umbroſum altiſſimis arboribus & in eois oritur ſuis undis pinguefaciens ſolum.qui poſtq̄ aliquandiu iter fecit iteruenientе ſaxo in partes diuidit duas æque diſpenſatis aquis:& præceps inter ſaxa cauteſqꝫ uallium diſcurrēs terram ſubit:&.ccc.ſtadiis occultus elabitur: & quaſi ex fonte nouo prorumpens iterum exit in terras:nec diu & in Ridagium fluuium cadit.& ꝙ idem eſſet qui & ſuperior.Alexander macedo experientia patefecit.nam quum iuſſiſſet in ſuperiorem cauernam duorū cadauera proiici: ab his quos præmiſerat:ad exitum emiſſa fuiſſe compertum eſt.
Zonus ſeptentrionalis eſt fluuius cui attiaci & amarbi & Iſani populi propinqui ſunt. Finis.

De Stagnis & paludibus eiuſdem tractatus alius.

ET ſi nōnunq̄ e ſtagnis atqꝫ paludibus oriri flumīa:ſeu effluere teſteť monumēta maioꝝ:ut plurimū tamē exūdatiōibus earū ſtagna paludeſqꝫ fieri certiſſimū eſt. Quāobrē poſtq̄ expediuimus:quæ de fluminibus dicēda uenerūt.De ſtagnis & paludibus cōgrue deſcribemus.Sane ꝗa aliq putauere paludē & ſtagnū idē:eo ꝙ idiffeřēter unū ponať ꝓ reliquo:& ꝑſæpe ꝓ lacu:& qđ lōge īcōueniennus ē:a poetis larga eis cōceſſa licētia: ꝓ flumine:quos etiā nōnūq̄ qui ſoluto ſcripſere ſtiloꝛ ampliatis ſibi legū fimbriis imitati ſūt.Anteq̄ ad ulteriora ꝓgrediamur:idē paludē ſtagnūqꝫ nō eē mōſtrādū ratus ſum.Palus igiť aquarū q̄dā lata cōuentio ē:ut ſæpius altitudine carēs:ſeſe ultra citraqꝫ mouens: ꝓut & ipſe q ſecit fluuius quātūqꝫ ex eā minuitur uel augeť:q̄s utplurimū in mediterraneis: atqꝫ

depressis locis fluuiorum exuberat oẽ fieri cõspicimus.
Stagna aũt iertes sunt aquæ: q̃ a statio sibi nomẽ occu
pauere: q̃ nusquã alibi q̃ secus maris littora uidemus
ipleri æstu maris obstãte: & i cõtrariũ nitente: ne flu
uius i se totis uiribus effluens igredi possit libere: ex
quo aduenientes aq̃ cõtinuo ut ripas excedãt: & in de
pssiora loca si sint amaris imixtæ absq; regressu cõtẽ
dãt necesse est & ociosæ cõsistãt: & cũ sint simplices
aq̃ paludũ: stagnorum marinis imixtæ sũt semp. Aluñt
paludes quos secũ effert fluuius gẽitor pisces: stagna
inuectos unda marĩos nutriũt. Putrescunt stagna sæ
pissime: cũ raro paludes: & esto ãbo nebulas aurasq;
exhalẽt pestiferas: semp stagna letiferas: adeo ut satis
pateat aliq̃do apud paludes seu saltẽ apud aliq̃s tole
rabiliorẽ aerẽ eẽ: cũ apud stagna nũq̃. Et iõ circa flu
uiorum fauces tetri pallẽtisq; coloris icolas & aduersa
ifectos ualitudie sp cernimus. quid uerbis imoror?
Profecto nõ idẽ sũt. Sed qa fere eodẽ gignunt mõ: &
p eisdẽ habent opione uulgata. A cõsueto alphabeti
ordie nõ deuiãtes: eo pstãte: q undis ipat atq; uẽtis i
uicẽ tractabimus de ãbobus: & ab Acherusia palude
q̃ plus cæteris psunditatis hẽre uĩ sumemus initiũ.

Achetusia cãpaniæ palus est: phlegeis cãpis
cumisq; euboicis ppiqua: quã ego puto ab
exundatõe flumis acerarum initiũ sumere: &
imbribus aucta cũ unde effluãt nõ sit iter
Capuã & Auersã ciuitates p patentia plana
usq; prope cumas diffundi: & ide acherusia noiata.
Aestate tamẽ arescit: cũ hyeme abũdãtissima sit aq̃
rũ. Hãc sunt q fabulose dicãt i stygias paludes diffun
di: & ab Acherõte fluuio Acherusiã nũcupari.
Ambratia palus est achaiæ: ot aiunt aliqui.
Artiminia stagnum dicit minoris asiæ olim pomisio
monti propinquũ: atq; iuxta miletopolim ciuitatẽ:
ex quo aiunt effluere Errandaeum fluuium licũ an
tea nominatũ: asiam bithiniãq; disterminantem.
Asia palus est (ut quidam dicunt) Lydiæ: caistro pro
pinqua flumini: circa quam iter alias aquaticas aues
grues plurimæ conuersantur.
Auerigũ stagnũ ẽ regiõis Auerigæ: & ab ea denoiatũ:
de quo mirabile quoddã scripsere priores: asserũt ãt
q; si cõtingat aliquẽ p stagnũ naue uectũ aliqd igno
miniosum i stagnũ dicere: repẽte stagni aq̃s turbari:
q̃si idignãtes: & tãta tẽpestate moueri: ut demergat
atq; piclitet q oblocutus fuerat necesse sit.

Bistoniũ stagnũ ẽ thraciæ iter spchiũ pmõ
toriũ & Maroniã regionẽ: a quo & Bistões
thraces appellati sunt. ppe qdẽ illi ẽ albera
ciuitas: fuitq; oppidũ igẽs tyrida Diomeñ
dis regia: apd quã cõsueuerat hospites dare
eq̃s i cibũ. Bobrida stagnum est græciæ.
Bobẽ seu Bebẽ palus ẽ græciæ: & ut satis pcipi põt cũ
cercinio ciuitati ppinq̃ sit: cã Macedoniæ pximã eẽ.

Camandrum seu palescamandrum stagnum est
troadis: haud lõge ab Ilion: e secus acheorum
portũ: qd quidẽ faciũt Xãthus & Symois
flumina ab Ida uenĩẽtia atq; illud agẽtia.
Camerina palus est Siciliæ Syracusis pro
pinqua: q̃ ante hespia dicta est: q̃ quũ desiccata semel
accolis pestilentiã iniecisset: cõsultus Apollo an eam
pænitus auferrent prohibuit. Qui quũ neglexissent:
esto exhausta palude peste carerẽt: ex ea tamẽ pre op
pidi q̃ tuta aq̃s palustribus esse cõsueuerat: ab hosti
bus captum est: & sic nõ obedientes pœnas dedere.
Caprea palus haud longe a Roma est: apud quã cõcio
nante Romulo romanorum rege exorta tempestate a
pribus occisus est: & in eandem deiectus.
Caralites asiæ palus est iter campos idensium & cau
larem amnẽ atq; mandrapum ciuitatem torpẽs.
Cendebera palus ẽ syriæ: quã nõnulli candeã: hæc sub
radicibus carmeli mõtis ptolomaidi Claudii Cæsa
ris colõiæ ppinq̃ qescit emittẽs bellũ fluuium.
Celaunium qd celonium quidã uocant stagnũ ẽ sici
liæ fetido odore amouens pximantes.
Ciane siciliæ stagnum est non longe a syracusis: hoc
nympham Cyanen proserpinæ sociam finxere poe
tæ: quæ quũ uellet rapinæ Plutonis obsistere: & spre
ta negret lachrymãs in stagnum uersa est.
Ciphisis argiuorum stagnum ẽ: Illi ciuitati propinquũ.
Crines secundum quosdam palus est: a qua & apollo
quia ibidem colatur denominatus est.
Cumeriæ paludes ultra taurorum sunt claustra.

Deultũ stagnũ qd ãte deultoniũ dicebat i re
giõe ascithe ẽ risasto flumini atq; amelde
lo & phiopoli oppidis bosphoro ppiquũ.
Dianæ stagnum apud scythas est: quod pe
nes diana colitur: a qua denominatur: quũ
& ipsa a scythis scythica nuncupetur.
Liæ paludes sunt in calabria haud longe a pa
linuro: quibus iest uelia oppidum ab eis u. su
peraddita nominatum.
Idem apud idos stagnũ ẽ: Cuius i aq̃s q̃tũcũq;
leue sit nil natat: sed mergitur omne.

Gandis palus ẽ apud scythas callipidas: ex q̃
hyppãus fluuius egreditur. Quãobrẽ in
colæ matrem fluminis paludẽ uocant.
Gelonium stagoum est ferẽs: ut sibi quẽq̃
fieri proximum nõ permittat.
Genesciret est galileæ stagnum in tribu zabulon: cui
superinsidet magdalum oppidum Mariæ magdale
næ. hoc supra lacum diximus.
Gigeum stagnum est misiæ: in latere moli mõtis: p
pinquum pactolo flumini: & lidiæ ciuitati.
Glanes tusciæ palus ẽ sub clusio ciuitate: quam supra
fluuium diximus: & ibi plene de eo.
Guseri sta. ẽ britãniæ a gulsero denoiatũ rege: ta ipte
q̃ i galliã itur: i quo quũ pmittunt piscari q uolũt pi
sciũ abũdãtissimũ ẽ: si arceat cõfesti succedit pẽuria.

Irie stag. est: qd & lacũ aliq noiant. Ex quo
talẽ ueteres reliquere fabulã: Irẽ mulierẽ
fuisse dicunt: & cycni matrẽ: q̃ quũ uidisset
filiũ in auẽ sui nois trãsformatũ: adeo tulit
ægre: ut flendo & ipsa i stagnũ sui nois mu
tata sit: & sic filii suis oblectat undis.

Langelinũ stagnũ ẽ hyberniæ denoiatũ ab
altero filiorum Batolaui filii Seræ d stirpe ai
pheth primi hitatoris isulæ cui nomẽ fuit
lãguinus. Lacerna stag. ẽ puiciæ narbonẽsis i agro
nemusensiũ: i quo olĩ mirabilis ãnua piscatio uideri
cõsueuit. Aiũt qdẽ i eo delphies q̃si ex cõposito socie
tate cũ hoibus facta piscari. Nã quũ inũera uis mugi
lũ in stagnũ a'lat: & statuto tpe ut eos natura docet:
expectata æstus maris reciprocatõe: arctũ stagni ho
stiũ conet exire rhetibus nõ põt põderosæ multitu
dini obuiari: quũ exeũt ib⁹ ẽt reciprocũ faueat mare.
Sed adsũt opportũe piscatoribus fautores delphĩes.

In tpe igr̃ exitus mugilũ a piscatoribus cognito ad spectaculũ tã pulchri certamis oĩs citatis multitudo concurrit:& obturato qbus possũt hostio expectãt mugilũ motũ:quos quũ uidẽt ad exitũ pparari: clamor ĩgẽti sublato symo symo uocat multitudo oĩs. Ver̃ delphies ex alto si faueat aqlo cõfestĩ audiunt. Si uero auster paululũ tardius clamitãtiũ uoces suscipiũt: & euestigio acie facta ĩ cõspectu hostii stagni ueniũt:nõ aliter q̃ si pgrediãt ĩ bellũ qbus uisis stati territi cõsistũt mugiles. Tũc piscatores retia iactãt:furcisq̃ suppositis adiuuãt:qb⁹ ĩpediri delphies nõ curãt trãseũtesq̃ oĩnũq̃ aliq obstacula a piscatoribus apposita hostio adeo sensim ĩter naues piscãtiũ enatãt:ut ĩ nihilo queq̃ ledãt.& si cõtigat ĩpetu mugilũ ab aliqb⁹:ut fit.saltu transilire retia:a delphis ĩterimũt̃ & ilico sola tũc taliũ occisiõe cõtẽti eis omissis ad officiũ redeũt:donec ĩter retia mugilũ multitudo oĩs trepida a piscatorib⁹ capiat̃. Quo pacto nil ãplius ea die q̃ quos occiderit mugiles ĩ cibũ capiũt. Piscatores ãt ne suo fraudẽt delphies labore: illos aut piscĩũ aut ĩtritu panis & uini faciũt contentos.

Laurẽna palus ẽ iuxta alpes sub uesulo liguriæ mõte.

Lerna archadiæ fuit palus poetar̃ nobilitata carmib⁹. hãc hydrã septẽ hñtẽ capita finxer̃ poetæ:& ex dãnis multiplicãte suis & igne postrẽo ab hercule ĩterẽptã. Q̃d ego pestifer̃ fuisse stagnũ intelligo: hydra dictũ: eo q̃ hydros græce aq̃ latĩe sit:qd auferre uolẽtes:cõtĩgebat q̃ uno obturato hostio scaturigines exoriebãt pluriæ. Ver̃ cõpto meatu aq̃r̃ pricipali:eo q̃ deuolutionẽ alibi desiccato stagnũ seu paludẽ illã pestiferã abstuler̃. Licinia stagnũ ẽ græciæ ĩter argos thebasq̃.

Liligua stagnũ ẽ ĩ cõfinio galliarũ siue cãbriæ fabio flumini ppĩquũ. Hoc æstus maris ĩgẽtes ĩ modũ uoraginis suscipit atq̃ absorbet: & mirabile dictu q̃tũcuq̃ maris ĩgurgitet. Solitos tñ imargies nõ excedit:demũ reciprocãte mari susceptas euõit ũdas: ripasq̃ oẽs aspgit tegitq̃:& qd longe mirabile ẽ:dũ aspsionẽ illã euomẽs facit:si queq̃ ĩ se cõuersũ aspexerit:uix euadit:& p raro cõtigit aspsus: qn tractus submergat̃ a stagno:10 quẽ q terga detinẽt uersa:ẽt si ĩfundant̃ oẽs ab oĩ piculo sunt imunes. Lumonoi stagnũ ẽ ĩgẽs:ĩ quo.xl.dicũt repiri ĩsulæ:quũ totidẽ suscipiat flumĩa: nec ẽ ex illis aliq absq̃ pcælsa rupe:ĩ q̃ nidificeat̃ aqla: & sic quot ĩsulæ tot aqiarũ nidi sũt:ĩgẽti clamore cũcta cõplẽtes.

m Egus̃ba stagnũ ẽ ĩ ĩsula taprobães magnitudĩe ĩclitũ ãbit⁹qdẽ.cclxv.M.p.ĩsulas ĩ se cõtinẽs plures pĩgui pabulo lotas. Ex eo duo erũpunt fluĩa Palesmũdus.f.& cydara ĩ mare fluẽtia. Melsiagũ palus ẽ apd germãos celeberrĩa magnitudĩe. Meotis palus ẽ:ĩgẽti fama cognita & magnitudie mẽorabilis ẽ. Hæc qdẽ apd scythas hẽt ãbitus:ut qdã fert.dcc.M.p.quũ nusq̃ sex pedũ altitudĩe supet. Cãt̃ a tanai ab aqlõe ueniẽte:quẽ iuxta theodosiã urbẽ põto cõcedit:gelu ãt pmit̃ acri:adeo ut durãte glacie iter facile trãsmeãtibus pstet. Eius ĩcolũt margĩes meotidi populi:a qb⁹ & ipa nomẽ sortita ẽ. Præterea & aliserni ferei & q̃plures. Metia grãdis ẽ germãiæ palus. Mĩturna palus pxia ẽ miturnis ĩ cãpãia:a q̃ denoĩata ẽ ĩsignis qdẽ.C. Marii fuga. Nã fugitiuus ex ea cœno plitus ab ĩseq̃nti us syllãis militib⁹ĩ aridã tract⁹ẽ. Murais stagnũ ẽ arturi britonũ regis uictoria clar̃. aiũt.n.scotos pictos atq̃ hyberniẽses ab eodẽ ĩ hoc stagno obsessos ĩ deditionẽ coactos. Mareotis palus ẽ apud quã uuæ nascuntur albæ famosæ a loco mareotides appellatæ.

n Vthul stagnũ ẽ ĩferioris mauritãiæ: haud lõge ab oceão qd aliu lacũ dñt:ĩ quo alabethe pisces coratini siluri:atq̃ crocodilli iueniũt̃: q quũ nusq̃ pter ĩ nilo repiant̃:& eo q̃ obseruatũ sit squalẽnbus mauritãiæ niuibus hoc stagnũ & ĩde nilũ excrescere: creditũ ẽ stagnũ istud nili caput existere.

p Adusa cisalpĩæ galliæ palus ẽ a pado flumĩe:ut satis sonat denoĩata:esto sint q illã dicãt fluuiũ: ut supra dictũ ẽ:qd egonomẽ puto unicuiq̃ paludi a pado factæ dicendũ: q̃ multiplices sũt:ut ptactũ ẽ.

Paliscor̃ stagnũ ẽ ĩ sicilia sulphurei odoris ĩfectũ: apud hoc aiũt ueteres ex Ioue & ætna gẽitos natos fuisse paliscos;& ab eis denoĩatũ uolũt. Nã apd hoc detestabili ritu suo illos pfanctæ coluer̃ priores deos existimãtes. Pegaseũ stagnũ ẽ mĩoris asiæ haud lõge ab ãne caystro ex quo dicũt phiritẽ fluuiũ exũdare. Petrẽsiũ aiunt eẽ stagnũ miræ uirtutis. Nã quũ hoibus salubre sit:serpẽtibus dicũt eẽ letifer̃. Põtĩa palus ẽ apd uolscos:ẽ ãt lõge a terracĩa penes Appĩ for̃ mẽorabilis ob ĩpedimẽtũ a se nerõi cæsari datũ. Fuerat huic aĩus subterraneũ atq̃ nauigabilẽ meatũ a meseno romã deducere. q̃ quũ usq̃ ad põtias paludes deduxissent fossores:& ĩ mõtiũ saxea fũdamẽta penetrassẽt:& cursus fluminũ labẽtiũ desup prerupissẽt:a putri paludis solo nec fossurã patiẽti morati sũt. Et sic qd.xl.M.p.& ãplius pcesserat opus omissũ. Sunt tñ q dicãt dispositũ Neronẽ muris & fornicibus paludis solubile solũ supare; ni cura maior & ĩde mors retraxisset ĩ aliud.

r Aphar̃ stag.ẽ apd lydiã: ĩ quo aiũt a piscatorib⁹ nullos pter nigros capi pisces. Reatĩa pal⁹ ẽ italiæ:& q̃ ĩ pte nomẽ ostẽdit. Huius ĩ exitu aiũt excrescere saxa aqs aliã pprietatẽ supaddẽtes: q̃ ear̃ suffragio durẽt̃ ũgulæ iumẽtor̃. Ruturgiũ stag.ẽ hyberniæ:cui bartalãi feræ filiũ de stirpe iapheth primi ĩsulæ hitatoris Rutugus filius a se nomeo imposuit.

f Alpĩa palus a salpi cĩtate amoris hannibalis pœni ĩdice dcã ẽ: quũ eidẽ ĩ cãpis apuliæ ppinq̃ sit. Samacẽitides palus ẽ syriæ:cui supposita ẽ cĩtas asorith. Satura palus ẽ Italiæ:ĩter antiũ olĩ uolscor̃ nobilẽ cĩtatẽ & circeũ montẽ:quã alii trãsmutatis primis duabus lĩis Asturã uocãt:& ab ea oppidũ Asturã mari ĩminẽs clar̃ coradini sueui captiuitate ab Antio nõ ãplius.x.M.p.distãs. Septẽ maria seu paludes seu stagna uelis adriatico pxĩa sunt littori tã a pado athesi aliisq̃ supuenĩẽtib⁹ flumĩbus:& a nõnũq̃ æstuãte mari fcã atq̃ ppetua sũt plurimũ telluris occupãtia: sic nũcupata:quia iãdudũ ĩ septẽ grãdia erãt stagna distĩcta. Hodie uero & si aliq̃s distĩctiõcs hẽãt:magis tamẽ:ut locor̃ testãt̃ ĩcolæ:uidẽt̃ ãnexa. Sũt tñ q dicãt nõ solũ de his:q̃ littori fere iũcta sũt ab ãtiq̃s septẽ maria dictũ uer̃ de qbuscũq̃ paludibus a pado uel ab aliis flumĩbus ĩ ptibus illis factis:eo q̃ adeo ĩgẽtes fuerũt: ut maria uiderẽt̃. Ex qbus tres circa padũ fuer̃: utputa q̃ uersus mutinã occupat oĩa q̃ uersus bonoõiã & Imolã: & q̃ rauẽnã circuere oẽm. Sic & ĩter hostia padi ĩgẽs fuit qrta. Reliq̃ uero tres ultra padũ oẽs usq̃ fere patauiũ cõtigẽtes. In his ãt q̃ littori pximiores sũt: q̃rũdã cĩtatũ existẽtibus aq̃s claris ostẽdũt̃ uestigia: & potissime adriæ tuscor̃ colõiæ:& aq̃ adriaticus denoĩatus ẽ sin⁹ cuius rei cãm aliq dicũt solũ ĩ ptibus illis terræmotu depssũ:supficie nõ mutata:& aq̃s ĩde oĩa occupasse:qd ego nõ credo. Alii uolũt multis ĩ sæculis euomẽtibus assidue marinis aq̃s arẽas littus ĩ sublime deductũ in

aliqbus orbis locis. & ibi potissime: & sic aq̃rũ exitũ ĩpeditũ: & ab eis ḋ necessitate loca humilia occupata. Nec desunt dicẽtibus ad roborandã opĩonẽ suã uera aut uerisimilia argumẽta: q̃ & si recitasse p̃sentis itẽ/ri nõ sit: ĩ fidẽ tamẽ trahor eoꝝ: quũ ex his multa pa/teãt ĩtuẽti. Sidan sũt q dicãt apud ĩdos stagnũ eẽ: ĩ quo nil penitus ĩnatet: sed ĩmissa oĩa sorbeat. Sta/leobith stag. ẽ meoñæ ĩ asia: quo ĩ loco uidenť eẽ q ue lint quasdã ĩadudũ fuisse ciuitates uidelicet Daphnĩ Hermestã & sipilũ: qḋ antea tãtalis uocabať meoniæ caput: & seu motu terræ uel alio dei iudicio absorte sunt: stagno tamen reliquere locum.

Styx palus ẽ africæ ꝑpinq̃ Sieni ciuitati circa extrema ægypti uersus æthyopas: quã aiũt limosã plurimũ & papiris eẽ refertã: adeo ut difficillimũ sit ad ĩsulã quã circuit noĩe bathos trãsire. Hãc. n. stygẽ uocãt qḋ tri/sticiã sonat: eo q ob difficultatẽ suã piculũ: & ĩde tri/sticiã trãseũtibus afferat. Styx palus ẽ apud inferos poetaꝝ carminibus ĩclyta. Hãc ditẽ ĩfernoꝝ ciuitatẽ circũdare dicunt: nec ĩmerito. Qui. n. ibi pœnam luit absq; spe ueniæ aut leuioris pœnæ ĩ ꝑpetuã pseuerat tristiciã. p hanc supos iurare dicebãt ueteres: q̃si ꝑ tri/sticiã gloriosis aduersã. Strimõ palus thraciæ.

Sueuia palus ẽ Germaniæ magnitudine inclyta.

t Iraca siciliæ palus ẽ ꝓxima Syracusis. Tritõ palus ẽ africæ supra sinũ syrtiũ: hauḋ longe ab aris philenoꝝ: uasta marginũ ãplitudĩe circũ/data: ex tritone fluĩe edita: quẽ ipsa a meridie uenietẽ suscipit: & ab eo ḋnoiata ẽ. Celebris qḋẽ plurimũ ẽ ap paritõe Mineruæ textricis: quã apḋ eã primũ ĩ terris uisam aiũt: eãq; Tritoniã a palude nũcupatã arbitrari sũt: penes quã diu ueteres ludicris uirginũ ĩtereẽ de/certãtiũ ãnis singulis ea ĩ die ĩ q̃ p̃io uisa ẽ tãq̃ natalẽ sibi celebrãtes fidẽ fabulæ fecere. Triton palus ẽ al/tera a supiori ĩ thracia: forsan a tritõe dardanioꝝ flu/mie deriuata: ĩ q̃ aiunt si qs se merserit uertiť ĩ auẽ.

u Elia palus ẽ italiæ apud calabros: nõ lõge a pa/linuro: elia oli dcã: & ab ea elia ciuitas ei supap posita. Verũ addita. u. & palus: & ciuitas uelia dcã ẽ. Volscoꝝ stagna sũt galliæ: ĩter rhodãũ hostia & ledũ flumẽ. Hic finis Paludũ & stagnoꝝ.

De diuersis nominibus maris.

Modica laboris assumpti pricula supest: ut. s. postq̃ mõtes: fontes: lacus: fluia: pa/ludes & stagna descripsimus tot aq̃rũ p̃rem atq; hospirẽ ꝑ sua scḋm locoꝝ di uersitates uocabula: qbus ãtiqtas usa ẽ: ẽt describamus: ne forte qḋ exũdatũ flumẽ in oceanũ athlãticũ dixius: ĩ eoũ rudis nouitas pscruteť: qnĩmo plagis & noib⁹ ãnotatis ĩmixtionũ loca q̃si p̃sẽs aduer tat. Eo igř p̃uio curus ẽ mare & ipe fecit illḋ: alphabeti morẽ cõsoetũ seruãtes sinoũ & maris diuersa noĩa tã mediterranei q̃ exteri appõemus. Esto utplurimũ ab ĩsulis, ꝓuĩciis & ciṫatibus qbus adiacent sibi maria su/mãt agnoĩa. Et qḋ unũ ẽ dato ꝑtato ab aliqbus accidẽ tibus multis noĩbus nũcupať. Nos ãt ante alia de ma/ri acharco uideamus.

a Charcũ mare id ẽ: qḋ achaiæ græcoꝝ ꝓuinciæ adiacet: ps qḋẽ scḋm quosdã Ionũ maris ẽ: eo q illḋ cõrigat eis ĩ ptibus: qb⁹ achaia meridiẽ & occiduũ spectat. Acheoũ limẽ sinus ẽ maris: tã græcoꝝ glo/ria q̃ ilĩoĩs excidio satis ĩsignis. Hic. n. apḋ troadẽ ĩcur/uans littora sibi supĩminẽtẽ hẽt ilionẽ: sic noĩatus: eo q ibi oĩs acheoꝝ classis bello ꝑmanente hospitata sit; fuit p̃terea ĩ eo sigeũ oppidũ. Sigeo ꝓmõtorio ĩpositũ acheoꝝ statio: & Scamãder atq; simois ab ida uẽiẽtia fluĩa ĩ eũ cadũt. Adriaticũ ma. lõgissimus sinus ẽ: & a dextris ĩtrãtibus portuosus plurimũ: a sinistris ãt nõ sic. Incipit. n. a cerauniis mõtibus epyri & ꝑthẽos das/saretesq;: atq; paulantos encelas ac pheaces & inde illy rios: pyrreos: liburnos: & hystros ĩ sinũ usq; polancĩ littoribus alluẽs. Post hos ãt & uenetos & ĩ alrinũ usq; extremũ sui ĩpetus ĩpellẽs: ĩde littus oppositũ p̃io li/qt Anthẽoridas: & ĩde circa Padi hostia cisalpinos al/luit gallos: picẽnates Frẽtãos: Daunos: Apulos: Cala bros: atq; salẽtios: Italos oẽs: circa quos eius ambitus termiať. Et quũ sibi plura sint noĩa: de qbus suo loco quũ fiet mẽtio ostendeť. Adriaticus: qḋ eius p̃cipuũ atq; antiq̃ssimũ nomẽ ẽ: ab Adria tuscoꝝ ciuitate ue tustissimoꝝ: q̃ eius olĩ fuit ĩ littore sortitus ẽ. Afri/cũ mare ẽ ab africa ꝓuĩcia: cuius alluit littora denoĩa/tũ. Qḋ ãt ĩcipit a ꝓmõtorio metagono: qḋ mũdi & maris ẽ finis: & ĩ oriẽtẽ tẽdẽs: nõ ãte finẽ facit q̃ad o/ras usq; ꝑueniat phi:ẽoꝝ: & ĩ eo sinus aliq & ꝓmõto ria memoratu digna. Est ãt sardo: siculo: ionioq; ma ri cõterminũ. Almachiũ ma. uocať ea oceãi ps sub arctoo q̃ a scythis denoĩata ẽ. Apḋ quã parpãrius scy thaꝝ fluuius effluit. Hoc Cibri haud lõge stãtes po/puli mormorusã uocãt: & cũ supiori noĩe congelatũ significeť: hoc mař mortuũ designatur.

Amazonũ mare uolũt qdã eã euxini maris ptẽ: quã olĩ ab amazõibus cõtermĩa colchis seu enochis occupa ta ẽ: cui ĩmmẽs temiscuꝝ aiũt fuisse oppidũ: & ama/zõia castra. Alĩi calibũ noĩe signatũ hoc littus uolunt & a tabarenis finitũ: quos ĩter & calibes secũdũ alios: amazonũ cõtineť. Ambtachius sinus ĩ epyrro ẽ a/driatici maris ps: seu poti⁹ eidẽ cõterminus: ab Ambra chia ciuitate cui subiacet denoĩatus. Hic faucibus nõ ãplius. M. p. aptis ãplissimũ suscipit mare. Cuius ĩ cir cuitu actiũ argi ãphilochis: & ipa ãbrachia olĩ æacida rũ regia: & post hãc pyrrhi regis Bitrotõ mõtesq; ce/rauni sũt: qb⁹ termĩať. Arabicũ mare duplex ĩ me diterrãeo paruũ tractus unũ ẽ. Aliud uero apḋ rubri maris littus extẽdiť spacio ãpliori: qḋ ĩ mediterrãeo ẽ: a pelusio ægyptioꝝ oppido sumit initiũ: & ĩ oriẽtẽ tẽdẽs: & demũ se uersus syriacũ littus flectẽs a palesti nis populis termĩať azotũ habẽs portũ merciũ suaꝝ emporiũ. Qḋ ãt rubro ĩmiet mari: eã bicipitis rubri maris p̃tẽ suo ascribit noĩ: q̃ occiduo ꝓximior ẽ: & ex opposito ab ægyptiis occupata: & ĩde se ĩ eoũ uertẽte sinũ: q a psis denoĩatus ẽ: Oẽ littus occupãt usq; ĩ ꝓfũ diorẽ eius ꝓgressũ: quũ qcqḋ terræ hos ĩter duos si/nus ẽ: arabia nũcupeť: cinami thuris: aliorũq; odora/mẽtoꝝ fetacissima. Ex q̃ sabæi maximã hostioq; si/nus ꝓpinqorẽ ꝑtẽ ĩcolũt habẽtẽ ab ea plaga: q̃ ĩtrãti/bus ḋxtra ẽ urbes claras: utpote Chariã Arabiã & Ca dinũ. Ex altera uero sũt ab extremo ĩcipiẽtes sinu be ronices ĩter hieropoliticũ & stobilũ. Deĩde ĩter ꝓmõ toria mœrotenõ & collaea philoteris ẽ & pr̃oialis & ulterius arsenoe atq; alia beronices postq̃ ea sylua ẽ: q̃ hebenũ odoresq; gignit. Inde ultra fluuiũ mãufactũ aliq̃tisp deserta ĩfestãtib⁹ feris loca: Cuius ĩ ĩ p̃tẽ Pan/chai ĩcolunt & ophiophagi a coẽdẽdis serpẽtib⁹ noĩa ti: Fuere ĩsup & pigmei ꝓpiq cõtra grues olĩ ꝓ frugi/bus dimicãtes. ĩde ꝓmõtoriũ ẽ arabicũ sinũ dirimẽs ab æthiopico oceão. Plures p̃terea ĩ hoc sinu sť ĩsulæ. Sed ĩter cæteras q̃ sithegeris dř clarior: eo q ibi sepul chrũ sit Eritræ regis, a quo & sinus a græcis eritræa

lasson appellaẽ.i.mare eritræ hunc finũ arabicũ nõnũquã ĩ mediterraneum usq; mare deducere alueo manufacto ægyptii cogitauere reges: & terrin ne aquarũ multitudo oppleret omnia: destitere.

Asiaticũ mare: & hoc duplex ẽ. Id nãq; unũ qđ a mediterraneo alluiẽ asia pelago. Reliquũ qđ ab oceano. Et quoniã multa maria cõtiet unũqđq; de qbus ut ordo supius pstabit: sigillatĩ dicemus noĩatĩ p ea discurrisse sufficiat. Incipit ergo ĩ mediterrãeo sinu asiatici maris termius a canopo nili hostio cyrenis cõtermio: ubi & ægyptiũ mare: inde arabicũ: de quo pxĩo dictũ ẽ. Inde syriacũ: cui cilicũ seqẽ: & huic pãphiliũ: & liciũ demũ: atq; icareũ & ioniũ. Inde æoliũ seu misiũ: & post hæc hellespõtũ atq; ppõtidẽ. Inde bosphoꝝ thraciũ & paphlagoniũ littus: cui & iuncti calibes: quos amazoniũ seqẽ mare: & ĩde tabarenũ & colchidũ atq; bosphoꝝ chimericũ hostio tanais iũctũ: ubi post ĩcipit europa. Noĩa ãt qbus signaẽ asiaticus oceãus: pauca apud nos sũt. Nã ab æthyopico oceão q afer ẽ ĩdicus ĩcipit oẽm fere usq; ĩ oriẽtẽ orã: sub diuersis tamẽ uocabulis occupãs. Ibi Eous ẽ oceanus. Inde ĩter tabũ pmontoriũ qđ taurus extollit & tabĩ mõtẽ sericus ẽ oceãus ĩde caspius sinũ ĩtromittẽs ad scythas atq; hircãos. Post hũc hypboreus sub aqlonari fere cardĩe & scythico iũctus subseqẽ: ubi finis ẽ asiatici littoris & europici pricipiũ.

Athlãticũ ma. africani ps ẽ. Hic mediterraneũ ĩde oceanũ occupãs noĩe. Nã ĩ mediterraneo a mulaca fluuio q mauros sepat a numidis ĩcipiẽs: ĩ occiduũ tẽdit magnũ portũ rusicadã oppidũ mõtes: qbus septẽ frẽs nomẽ ẽ: & ĩde abilã mõtẽ a calpe hispão opione ueteri sepatũ alluit. Hic oceanũ ĩtrãs tige oppidũ ãthei hẽt ĩ littore & ãpelusiã pmõtoriũ: apđ qđ finis ẽ illi: quũ post illud æthyopũ hespidũ sequaẽ mare. Athlãticũ ãt denoĩatũ ẽ ab Athlãte mõte ĩgẽti er superĩminẽte.

Ausoniũ ma. tyrrheni maris ps ẽ: ab ausoniis populis: q iã dudũ ĩter cãpaniã latiũq; (ut placet aliqbus) sedes habuere: nũcupatũ. Axenũ mare dr: qđ & põticũ dicimus & euxinũ: sic a rudi trucią; barbarie ĩcolaꝝ antedictũ. Quoꝝ postq̃ aduenaꝝ cõmercio molliti sunt mores & habilior exteris ligua fcã ẽ: euxinũ dictũ ẽ. & iõ ubi de euxĩo ĩfra q̃ explicãda sunt latius apponenẽ.

Aiãus sin⁹ ps tyrrhẽi maris puus ẽ a loci amœnitate atq; medicoꝝ fontiũ salubritate famosus. Apud eũ qppe oĩs rõana fundebaẽ lasciuia: testãnbus adhuc ædificioꝝ uestigiis a puteolis & miseno termiaẽ ĩ littore: Sibyllæ atq; apollinis euboici oratoria habẽs ab ipsis bais quõdã speciosissima uilla nũcupatus. Balearicũ mare circa baleares mediterrãer maris ĩsulas ẽ ĩ cõspectu terraconẽsis hispãiæ: ab ipsis balearibus noĩatũ. Hodie uero non baleares. Sed quũ duæ sint: maior Maiorica: minor minorica nũcupanẽ. A tergo qdẽ numidico iũgiẽ mari quũ ad oriẽtẽ cirneũ seu corsicũ habeant & hispanũ similiter ab occasu. Basilicus sinus Icarei maris ẽ: inter iasũ sinũ & ioniũ mare. Bosphoꝝ chimericũ ẽ ps põti a chimericis populis ĩcolẽtibus denoĩatũ: hoc a tanaĩ circa pricipiũ europæ ẽ: ĩ quo murmeciõ panticapeo theodosia & hermisiũ oppida sunt chimerica.

Bosphoꝝ thraciũ marẽ ẽ põtici maris ps ĩ europa sitũ: ab ea thraciæ pte denoĩatũ: q frõte una extẽdiẽ ĩ euxinũ usq;. Occupat qdẽ arctissimũ euxini maris gressũ & ĩ eo Bizãtiũ ẽ. Britãnicũ oceanũ in circiũ uergit ab ĩgẽti ĩsula Britãnia denoĩatũ gallico: hyberno: hispãoq; cõterminũ: ĩ eo ãt piscanẽ p plis ĩcolæ: ut ferẽ

Bubæsus sinus ẽ maris ĩcari ĩcoẽno sinu tetraticoq; cõ(terminus.

Aphareũ ma. ægei maris ps ẽ: a ca phareo mõte euboæ denoĩatũ: naufragio græcoꝝ a troia redeuntiũ & naupli pfidia ĩsigne.

Calosulimẽ sinus ẽ põtici maris sic a græcis denoĩatus: q a portuosus sit: qđ ĩuẽire raro cõtigit ĩ ponto. Hic tamẽ ĩter duo europæ pmontoria clauđiẽ: quoꝝ aliud Cruimeropõ: aliđ uero pthemon appellaẽ. Carsinites sinus ẽ euxini maris habens a taceris initiũ: ĩ quo ẽ urbs carcinea q̃ denoĩatur: quã urbẽ græcos & ypacares e diuersis regiõibus fluiã ueniẽtia & uno effluẽtia hostio attigũt. Carpatiũ mare dictũ a carpato ĩsula mediterrãei maris: ægypto ppiq̃: cui ptheus senex aliq̃do rex fuit: q & ægyptus ĩperauit uates antiquus atq; pmaximus: quẽ neptũni regis custodem finxere poetæ: aientes illud apud carpatiũ illos seruare.

Caspiũ duplex eẽ ma. cõp: o aliđ ĩ mediterrãeis nullo cõmunicãs mari: aliđ uero ab oceão pcedẽs haud longe ab oceão scythico & scythas hircanosq; descẽdẽs: arbitror. n. scriptoꝝ ĩcuria ex uno duo fcã sint. Sane ne ipe de duobus unũ uelle facere uidear: de utroq; q̃ sũt cõpta sub breuitate describã. Primũ qdẽ moderni: q nrõ æuo scythica pagrauere regna: dicũt caspiũ mare ĩter hircanos caspiosq; mõtes ĩmẽsũ occupare spaciũ: nec ullũ hẽre exitũ aut ĩtroitũ: sed ex maris q ĩ eũ cõcurrũt flumĩbus factũ: & ĩ modũ lacus redactũ. Esto ãbitus sit ĩmẽsi. Veꝝ tamẽ pedibus circũiri posse: & eius littora caspii ĩcolũt & hircani: de reliquo sic ueteres reliq̃re. Dictũ. n. hoc. s. mare caspiũ ex oceão hypborico ore angusto & more flumĩs terras ĩtrãte: & ubi longo freto diu sese tulit ãplissimũ occupat spaciũ: se deĩde in tres pgrãdes sinus diffundẽs: quoꝝ is q ĩtrãti oppositus ẽ uocari dicũt hircanũ: q ad dextrã scythicũ: q aũt ad sinistrã caspiũ eẽ: reliquoꝝ ẽt noĩa suo noĩe occupare: & sæuũ afferũt atq; ĩportuosũ mare: & undiq; turbini & pcellis expositũ. A dextris ãt ĩtroeuntis scythas nomades littus ĩcolæ ad caspiũ sinũ caspios & amazonas: q̃s sauromaridas uocãt: ad hircanũ ãt albãos emochos & hircanos: ad scythicũ amẽtdos & pesicos: & ad fretũ drebices: multos aientes ĩsup atq; pgrãdes ãnes in eos effundi sinus. Quæ ãt ex his opionibus uera sit diligẽtioribus scrutari pmittã: quũ ab antiqs fidẽ amouere nõ audeã: & modernis de uisu testãnbus negare non possim. Cilicũ ma. a cilicia asiæ puĩcia: cuius ĩ cõspectu ẽ denoĩaẽ, se cõtra cypꝝ ĩsulã hẽns. Est. n. ĩitiũ huic apđ amanũ mõtẽ ciliciã a syria diuidẽtẽ. Finẽ ãt nemuriũ fecit pmõtoriũ: qđ & pãphilici maris ĩitiũ ẽ. Cui⁹ ĩ ora memorãda sũt q̃dã. Nã ante alia sinus ẽ issicus ab isso olĩ ĩclyta cĩrate denoĩatus. hic aminodes pmõtoriũ pyrraniũ cidnũq; fluiã ĩ mare pcurrens rarsus ĩde ciliciæ totius metropolis paulo semota a littore ẽ. hic solo c: q̃ postea põpeiopolis noĩata seqẽ & coricos: specu mẽorabili ĩsignis. Deĩde sarpedon pmõtoriũ aliq̃do sarpedonis regni finis. Post qđ cẽtrãdis ag; natidos samioꝝ coloniæ sũt: ĩde namuriũ pmõtoriũ: qđ diximus mari finẽ poneẽ cilico. Cymbricũ oceanũ sub arctoo dicũt a pmõtorio cĩbrico termiatũ atq; ab ipsis cĩbris circũ ĩcolẽtibus populis noĩatũ. Cirneũ ma. tusci maris ps est ab ĩsula cirne: q̃ postea corsica a muliere ligustia: q̃ illã primũ ĩcoluit dcã: denoĩatũ ẽ.

Codanus sinus est oceani ĩgẽs ultra hostiũ albis fluminib⁹ ĩ septẽtrionẽ patulus magnis puisq; ĩsulis plẽus.

Colchiũ mare in põto diciẽ: q cqd maris littori colchorũ adiacet amazonibus seu secũdũ alios ab emochis

abaostro termiatũ ab aqlõe át chymerico bosphoro. Corithius sinus ionii maris ps ẽ. Ná ex aduerso cephaláiæ iacitho Dulichiæ atq itachiæ insulis puo hostio mor freti i pfas & naupactũ penetrás usq ad ithímon mõs: cui corithus isidet citas & q illud ab ægeo tenui sepat spacio: tẽdit ab oetholis peloponesũ sepans: oppida hẽris litori peloponesiaco isidẽtia ægioné. Egirá olıros: & scironẽ: ecõtra át pagé: Creusim: Anticirá: oearithiá: chirrá. atq calidoná Tydei priá: & euéos q qdé sinus phiõ alio noie nũcupat. Creticũ mare a creta isula nomé hẽt: multa cõtigés maria. Ná ab arto sole carpathiũ a uulturno itarcũ littũq: a septẽtriõe ægeũ ab occiduo ioniũ: ab austro afrirũ ægyptiũq. Ver qđ mẽorabilius ẽ. Hæc isula medio i mari posita hẽt eos cõfines: quos alteri nulli cõtigit hũisse. Ná si recte cõsi deremus: recte i cõfinio triũ orbis ptiũ posita ẽ. Hẽt ẽnı ab oriẽte asiaticũ mar ab austro & occiduo africũ: ab occiduo & aqlõe europũ ex quo patet eá orbis esse umbilicũ: promõtoriis: & centũ olim urbibus iclytá.

Egeũ mare isulaɋ æq & regnoɋ atq uiroɋ illustriũ & mirádaɋ reɋ plenũ fuit. Hodie uero torpet turpi seruitio obnoxiũ. Eius nois ante alia duplex reddit cá. Alii oo'lũt iter tenedũ & chiũ isulas surgẽte: & effigiẽ capræ: quá græci uocát ægá: bẽnte: & iõ ægeus dr denoiatũ. Alii uero altius sentiũt: & ab ægeo athenaɋ rege & pře thesei: eo q eũ mortuũ apđ cretá crediderit: & ob id se pcipitẽ e specula i mar dderit: nũcupatũ dicũt. Incipit át apđ eleũ hellespõtiaci maris finẽ: & i occiduũ uẽiẽs masusianũ iundat q latus alteɋ alluit: chersonẽsi a iugo phaciæ uallis iclusũs melas cognoiatus a noie fluuii quẽ suscipit. Inde thraciá alluẽs usq pallenẽ: ubi littus macedonũ icipit: ex quo sinus igẽs usq thesalonicá i arctoũ effũdit: & a dextris thessalos alluens: & sipiadẽ pmõtoriũ: & đmetriadẽ sinũ facit ide pegasũ quũ iá i meridiẽ aliqđiu littora iá dcõɋ pagrauerit cõtigẽdo. Post át pegasũ maliacũ facit sinũ & opũtiũ. ide oppidis nobilibus multis pfusis i pmõtoriũ uẽit sũmũ & hic pireũ athẽiẽsiũ portũ & schirõia saxa: atq megarẽsiũ tractũ: & isthmõ alluit: tẽdẽs i meridiẽ usq malleá: & i euɋ sese flectẽs africũ mare dimittit ab austro: & i creticũ atq rhodiũ usq pgredit. Ast ide in aqloné uoluit: & icareũ ioniũ æoliũq cõtigẽs mare finẽ facit unde cœpat apđ ellũ. Hoc moderni Agios pelagũ uocitát. Aegyptiũ ma. asiatici ps ẽ: icipiẽs a ualle cathabatmõ cyreáicá puiciá ab ægypto sepante: ubi hostiũ nili unũ qđ cáopõ a gubernator nauis Menelai ibidẽ sepulto appellatũ & i littore Alexãdria igẽs ciuitas atq clara pharoq iũcta: & tẽdit usq Pelusiũ: qđ arabis cõterminũ finẽ facit ægypto: hẽns ex opposito cyprũ. Ellespõtũ ma. i cõfinio troadis: ab asia sepat europá: testĩoniũ seruans æternũ supbiæ xersis: q ab abido i sestũ illi oppositũ oppidũ leandri amor claɋ põtẽ straoit: & exercitũ oẽm siccis pedibus i europá ex asia itroduxit. Cuius áteq littora describant nois cá apponẽda. Helles. n. athamãtis filia cũ phrixo frẽ isidias fugiẽs nouercales: aureo uecta ariete isortũio suo has i undas cecidit: & absorta de se nomẽ dedit ũdis ppetuũ. Vt qđ põtũ dicebat áte: diceret postea hellespõtũ. hẽt igr mare istđ initiũ a ritheo littore. ubi aiacis sepulchɋ: & i se cõtiet bithinios & mariádinẽos: & i europá chersonẽsũ eiq finẽ facit ppõtidis sequẽtis initiũ. Eous is uocat: q recte sub oriẽte sole æqnoctii tpe cõspicit: sic dcũs: q eoos græce splẽdor latie dicat sub quo prio terris aduẽiẽte ipe i eũ gãges effluit fluuius. Eoliũ ma. aliq putát apđ eolidas isulas siciliæ i cõspectu iacẽtes: qđ & sic forsá ab eis aliqđo uocatũ ẽ. Verũ de quo núc agit asiatico littori adiacet: icipiẽs fere a thermodoonte & leuchade citate ioniæ: ab æoliis denoiatũ. Postq pulsis ueteribus colõis oras ipsi hĩtaoere: quũ áte misiũ diceret. Pria qdẽ huic mari citas iminẽs miria ẽ a mirio cõditore uocata: ide cymẽ pelopis opus & caica fluis hostia: & cina citas & a q i ta dices Idæ mõtis facile pueit: apđ qs maris huius finis ẽ. & initiũ troadis. Eritræ talasson ma. rubɋ ẽ đ quo pauca supra ubi de arabico sinu & isra plura ubi de rubro mari dicet & iõ nomẽ hoc qđ latie sonat mar eritrei apposuisse sufficiat. Esperiũ ma. æthyopici oceani ps ẽ: ab hespidis uirgib⁹ denoiatũ. Ná: ut aliqb⁹ placet: ultra athlãticũ oceanũ isulæ qdá sũt euripis distinctæ: & a cõtinẽti modicũ sepatæ: i qbus aiũt aliq hĩtasse gorgõas. Alii uero hespidũ domos illas fuisse assert. Possibile tamẽ: ut aut ex pluribus aliqs illis: & reliqs aliis cõtigisse: oel easdẽ successiue hĩtasse hesperidas & gorgones: hesperidis plus fama fauet: & q æthyopes & ecõtra hĩtátes uocát hespidi. In his poetæ finxer aurea mala & puigilẽ serpentẽ: eaq ab hercule capta. greges qdẽ fuere pciosa hẽntes uellera. Incipit át mar hoc ab ápelusia pmõtorio: ubi athlãnci finis. Alii uero dicũt ab hespucera pmõtorio. Quãtũ át uersus euɋ extẽdat: iuenisse oõ memi. Ethyopicus oceanus lõgo sub feruido sole tractu ptrahit: nec ab aliquo satis plene cognitus. Nos át q illi sint littora: ut accepimus breuiter expõemus. Incipit ergo ab eo pmontorio: qđ supra arabicũ finir sinũ dixĩus. Cuius orá qcitius solis fœcunditas & cæli feruor hĩtare pmittit: macrobios hẽt populos sic denoiatos eo q uitæ spaciũ fere mediũ ultra alios mortales pductũ i lõgũ: quoɋ pars: eo q ab ægypto uenerit automales dicti sũt: forma pstátes & moribus regẽ sibi pulchritudie & uiribus potiorẽ eligẽtes æs q auɋ pciosius arbitrátes. Infestát tñ a beluis nobis icognitis plurimũ. Tádẽ i occiduũ euobus solitudies uastæ pcisi mõtes ripæq potius q littus repiũt qbus deficiẽtibus muti iuẽiũt popli: qbus p elogo nutus ẽ. Aliiq adeo deformes & ab hũáis ritibus aliẽt: ut potius recitasse fabulosũ q credibile uideat. Sunt isup & alii: qbus ignis ado ignotus ẽ: ut prio dũ uiderit: táq pulcherrimũ qd áplectát: ultroq sinu iponát suo: donec exustiõe uexati desistát. Sup bos grádis ẽ isula: i q sceias tátũ eẽ oeteres tradidere: hirsutas corpe toto: & qđ icredibile ẽ sine maribus sua tátũ spõte fœcũdas: et feratis uiuẽtes morib⁹: adeo fortes: ut uix possẽt uiculis detieri. Has ultra mõs altissimus ẽ: & adeo iá a nřis cognitus: ut peõ noiet a græcis: quẽ aiũt ignib⁹ flagrare ppetuis: & qđ ridiculũ uidebit asserũt ultra mõtẽ lõgo tractu uirere colles i littore: ex qbus patẽres cápi lõge magis uidẽt q sufficiat ituitu uisus. Et qa nec in cápis nec i collibus hĩtatio ulla ẽ nec aliqd culti aut hũanũ cernit: & p diẽ solitudinẽ atq silẽtiũ igẽs: nocte uero ignes p totũ crebri & cĩbaloɋ atq tipanoɋ tinitus & tybiaɋ sonus maior q q ab hoibus fit: audit: creditũ ẽ Panũ satyrorũq opus. Hic rursus æthyopes icipiunt appere: sed paupes & iá dictis forma miores: & inculti hespides cognoiati: i qooɋ finibus sũt q uelit nili fontẽ eẽ. Hos cõtra dicũt isulas eẽ orchadas olĩ gorgonũ seu hespidũ domos. Hi tamẽ ab hespucera pmontorio terminantur. Et frons icipit in occiduũ recte cõuersa: in q æthyopico iungit Athlãticus oceanus. huius frõtis ptẽ primá æthyopes tenent: q sequit exusta

& harēis obducta & a serpētibus occupata ē. Cuius in cōspectu aiūt aliq īsulas eē: q̄s hesperidas dicimus In cōtinēti uero ab hatenis mōtē exurgere tantæ altitudinis: ut cælū etiā penetrare uideat: traditū ē: cui ex opposito fortunatas īsulas asserunt. Solitudini āt dictæ ꝓximi sequunt̄ simātopodes: & īflexilētis cruribus: q potius serpe q̄ ꝓgredi arbitrant̄. Deide pharusi: post quos lætiores apparēt agri: quos īter Terotæ. Berini. Acebores hitant: & Zegitraꝝ getulorūq; uagantiū opa cognoscunt̄: qbus athlanticus iūgitur oceanus finem faciens æthyopico.

Euboicū mare ī mediterraneo duplex ē. Aliud ī ægeo aliud in cāpano seu tusco mari. Q̄d in ægeo euboeæ adiacet īsulæ a q̄ denoīatū ē. Q̄d aūt in tusco cumanū baiarumq; alluit otam ab euboicis aduenis & cumarum conditoribus nuncupatum.

Euripus maris ē sinus in ægeo īter euboā īsulā & boetiā seu phocidē in lōgū arctūq; ꝓductus. Quē aiunt aliq septies īter diē & noctē statutis horis reciprocas agere uices: & iō īfidū eē carinis. Veꝝ q fide digniores sunt: dicunt hunc īter altissimos mōtes tā continentis q̄ īsulæ nunc huc nūc illuc assiduis & īpetuosis uentis ac motibus ꝓpriis adeo temere rapi: ut nō nūq̄ ex altissimo mōte uideat̄ deiici p̄ceps īflexuosis reuolutus ꝓcellis tā uasto absq; ītermissione agitat̄ īpulsu: ut nulla in eo nauigiis statio tuta sit. Volūt tamē nōnulli hoc noīe euripus: q̄d tēpestuosus sonat: alicuius maris ī singularitate nō esse: sed oīum ob arctū meatū īpetū acrius faciētiū: ut & fretū ē. Sane qa hic sinus īpetuosior cæteris existimat̄ nomē ī singularitate sibi hos q̄si p excellentiā occupauit.

Euxinū mare ē q̄d uulgariori uocabulo pōtū dicitus. A beuxio fluuio: q in eū effluit: ut qbusdā placet: denoiatū: quū ante uocaret̄ axenū ut supra dictum est. Hoc extremū mediterranei maris totū ī aqlonē uultu mūq; recedēs maximi ambitus ē: & artissimo hostio p bosphoꝝ thraciū īmissum atrox atq; nebulosum & raris statiōibus nautis gratū: nec molli & harenoso littore sicut reliq̄ circūdatū: aqlonibus patulū oē: & ob multā aquatū mulotudinē fluctuosum feruēsq;: & nōnunq̄ cogente gelu cōdensatū est. Hoc ītrātibus hēt a dextris Calcedonē ciuitatē ab Archia megarēsiū prīcipe conditā. Inde mariridineos cū specu Acherusia: p quē Herculē cerbeꝝ ad supos traxisse credebant: & inde Paphlagonū littora. Calibes & amazōia castra: tabarēos: & idē mosinos p oē corp9 notis insignes: ac post hos Macrocephalos: discaros: busedosq; trapeꝝ & cæta cognitos. Hic colchos phasis fluuius: & Phrixi tēplū cū luco & in hemochorū finibus dioscortas a Castore & polluce cōditā ciuitatē. Inde ferinthos & bosphoꝝ chymericū: tanais hostiū meoticas paludes asiæ finē & initiū Europæ. Ast hinc sinū cabolimē cortonū oppidū: ut fert̄: a Diana cōditū: & specu: nympheū sinū: carcinitē: borostenis hostiū: calipidas: hystrosq;: & hystri hostia septē. Ac īde thraces ī otā usq; euxini penetrātes: apud quos ꝓximā hostio hystri hystropolī inde portū catiā & ꝓmōtoriū pistri & bizoois motu terræ lapsi uestigiū portucrinos Dionysiopolim: mesembriā: anchialos: magnāq; apolloniā: thimniā ꝓmōtoriū: ubi elmidesonē philas & phinopolim bosphoro thracio iūctā: apud quē īmito euxinū a mediterraneo certissimū ē. Sunt p̄terea q dicāt huius aq̄s fere dulces eē rōne ingentium fluuioꝝ in illud continue euomentium.

Farus nomē ē maris ubicūq; facta quocūq; casu diuisione furens incidit: utputa inter Italiā & Siciliā: q̄s qdā existimant olī fuisse cōiunctas: & terræmotu postea separatas a qua separatione id mare: quod medium inter eas īpetu fert̄ pharus dr̄: nam pharos græce latine diuisio sonat. Veꝝ hoc nomē Siciliæ pharus p̄ cæteris seruauit: seu qa māifestiot fuit diuisio: seu qa notior græcis atq; latinis: huic supereminēt ab Italia rhegium & a Sicilia messana ciuitas īclyta.

Fœniceū mare syriaci maris ps ē: a phœnicibus littus illud īcolētibus dictū: a meridie arabū habens: ab arctoo aūt cilitū: & in cōspectu cypricū.

Fiō ma. sic. n. ab antiqs noīatū ē: q̄d corīthū diximus.

Fretū mare: & hoc potius generale est nomē unicuiq; mari partos meatus trāseūti: ut de Euripo diximus q̄ recte ꝓpriū alicuius: & ideo nisi apponatur quod uelis: de quo dixeris non ītelligetur: utputa fretum bosphoranum uel siculum: & sic de cæteris.

Gaditanū mare a gade īsula extremi occidētis nomē accepit olī a phœnicibus habitata ultra ꝓmontoriū calpem.

Galileæ mare lacus ē: ut supra scripsimus. Sed sic more suo a iudæis qui oēs aquatum congregationes noīant denominatus.

Gallicū mare duplex est: aliud īter hispanū spatiat̄ & tuscū aliud inter hispanū & germanicū oceanū. Q̄d aūt īter tuscū & hispanū a nōnullis ps tusci creditur Denoīatū aūt ē ab adiacente gallia bracta seu narbonēsi: hēns secundū quosdā a Monico ligustinoꝝ promontorio initiū: & sic prima eius in littore ciuitas ē nicea q̄ alpibus subiacet. Alii uolūt q; huius initiū sit ab hostio uari fluminis uetusto Italiæ termino: sed nō refert. nō sumus empturi nūc: ut acrē q̄ōnem de terminis faciamus. Quū igit̄ in ꝓgressu habeat lacedonē massiliensiū portū & ipsam massiliam a Phocēsibus olim conditā & hostia rhodani: & ulterius betras & littus cui leucata nomē: & ora sardonū: uicū cliberræ magnæ quondā ciuitatis atq; opulentissimæ uestigiū tenue: & īter ꝓmontoria pyrenei sinū salsum apud ceruariā finē sumit: ubi hispaniēsis initiū. Aliud āt ī britānitū mare uersū & pirenei ꝓmontorio prīcipiū faciēs: & ī arctoū tēdēs: hēt īter alia garūnæ fluminis hostiū: santones populos: & ossismos morinosq; usq; ad rheni fluminis hostiū: apud q̄d germanicus incipit oceanus.

Germanicus oceanus ab hostio rheni īcipiēs lōgo tractu usq; ad Codanū ꝓtēdit̄ sinū: gelido sub cælo fere littora hēns īcognita: quoꝝ susceptus gremio nusquā late patet īsulis pluribus nō lōge distātibus. Circa eū tamē sūt ībri & teutoni: & q ultimi germaniæ sunt hermiōes iūcti sarmatis: nec desunt q uelint ad Cimbros usq; protendi.

Iasus sinus ē icarei ma. ab alicarnaso cariæ tēdēs in ioniū. Cuius initiū a neapoli ē Cariæ ciuitate: finis uero basilici sinus initiū & ī eo barcilos ciuitas est.

Icareū mare asiatici maris ps ē a Telmeso licioꝝ ciuitate: q̄ liciū finit: īcipiēs & īde post pedalionē & citriā ꝓmōtoriā caunū hēt oppidū secus āne galbiā: & īde alicarnasū nauseoli regis tūulo īsignē & ī ꝓgressu sinus timinā scœnū & bubesiū & crudū oppidū īcornu pene īsulæ: & sinū tetrancū: & ultraleucæ littmiridos & neapolī sinū iasiū atq; basilicū: q rōiæ iūctus

icaro fitiẽ facit: qđ a caria addita.i.denoiatũ puto.

Icareũ mare aliud a supiori nullis cogiť littoribus qn immo iter sardũ mare & siculũ eẽ dicũt: sic a casu Icari, cũ dædalo patre fugiẽtis dictum. Hoc alii uolunt inter creticum & siculum esse.

Illiricũ ma. ps ẽ adriatici. Esto & adriaticũ totũ ẽt uoceť illiricũ. Nã illitiũ a quo denoiatũ ẽ pseuerat usq tergestũ. de hoc supra ubi de adriatico dictũ est.

Indicũ mare pmaximũ est: & fatis patet unde denoiatũ. Crediť qdẽ tãtũ pgredi: ut.lx.dieꝝ noctiũq tẽsis uelis assiduæ nauigationi sufficiat. Incipit ãt sub uulturno: uel q̃si ab eo pmõtorio: apud qd sericũ terminať: & ab ĩde ad gangis hostiũ usq palibotros habet populos. Ex aduerso ãt hostii gangis ĩsulã eẽ dicunt: cui nomẽ argiræ: atgẽteum solũ habẽtẽ. Præterea & taprobãe ĩgẽs ĩsula hocĩ mari ẽ diues: & a plurimis possessa populis: & hĩc ppe sunt ea hostia: q̃ solis appellãť adeo hĩtatõĩ aduersa: ut ĩgressos circũfusi aeris æstus cõfestim exãimet. Eqdẽ nõ forsan absurdũ paradisi delitiaꝝ ibidẽ ĩgressũ fore. Inde dicũt q a iolide usq cudũ recta sint littora & ĩ oriẽtẽ spectãtia: eaq ĩcoli a timidis effœmiatisq populis. Veꝝ marinis opibus affati ditibus. Post hos pmontoriũ Tamũ eẽ dicũt. Ar eius ĩ cõspectu ĩsulã crisem nũcupatã: adeo auri abundãtẽ: ut hre dicať aureũ pauimẽtũ. A tamo uero a quo flecti tellus ĩcipit ĩ meridiẽ usq ad rubri maris hostiũ desertã oĩno a feruoribus asserũt regionẽ. Sed alii aliter. Nã ab hostio gangis ĩ rubrũ mare uenĩẽtibus cõpertũ aiunt prĩo p littus aboridotẽ regionẽ & nicedosioꝝ ciuitatẽ & barbari fluminis hostia: & morites populos: quos penes Alexãder macedo cõdidit ciuitatem: & macrosios ĩcolas ĩtroduxit. Post hos uero aspetã atq sterilẽ ĩuẽiri regionẽ dicũt: palmas ramẽ alẽtẽ: & hoĩes oĩno ĩcultos: & mapalia cotiis tegentes pisciũ: & ĩtõsis ũguibus ac pisciũ aut beluaꝝ coriis corpa uestientes: & bestiali ritu crudas mãdẽtes carnes habẽtẽ. Ast post istos crodosiã repiri puicrã fertilẽ reꝝ oium hũano usui oppotũaꝝ. Et ĩde Tamãdã: & post hãc fagarã a psis hoĩbus cultã: q qdẽ psæ rubro mari ppĩq sũt: cuius ĩ hostio idici maris finis ẽ. Infeꝝ mare tuscũ ẽ: sic.n. illud psæpe ueteres p respectũ ad adriaticũ qđ supius ẽ uocauere.

Ioniũ mare asiatici maris ps ẽ ab Ionia puĩcia cui adiacet nũcupatũ. Incipit.n.a fine sinus basilici: quẽ icarei maris ultimũ diximus: & prĩo a Possidoo pmõtorio oraculũ ĩcigẽte apollinis: cui olĩ cognomẽ baramacii: & postea didymi fuit. Protẽdiť miletus ide urbs thaletis astrologi pria: Menãdri hostiũ & lacimius mõs clarus Endimiõtis fabula repiť: & post hũc gesi fluminis hostiũ pãnoniũ: regio phigeta atq ephesus clarissima tẽplo Dianæ ab amazoniis cõsecratũ: ide caister amnis libedros & clarii apollinis phanũ a mãtho tiresiæ filia cõditũ. & post ephigonos colophon: mopsi mãthõis filii opus. Inde Smirneus sinus othos & clazoniæ thermodoontis fluminis exitus & leuca ciuitas atq crisonea finẽ mari ionio faciẽs eolicq ĩtiũ.

Ioniũ mare alid a supiori a pmõtorio malleæ sumit initiũ: circa qd termĩatur ægeũ. Inde laconicã alluit oẽm: & malleã usq tenarõ pmõtoriũ: & p⁹ acritã & ithĩ pmõtoria atq tismeũ sinũ: & ĩde littora q̃ ĩcolũt chelonates & taraxi: quos ĩter cyllene Mercurii natiuitate celebris hẽtur. Inde corĩthius sinus epiri regionẽ cũ Ambrachio littore usq mõtes ceraunos: a quibus finiť: hẽns a circio adriaticũ: ab occiduo siculũ a meridie africũ ab oriẽte creticũ mare. Ioniũ aũt nomĩatũ aũt a ionio uetustissimo: atq iclyto rege: de quo p̃ter nomẽ nil aliud legisse memini.

Ipboreus oceanus asiatici littoris sub actoo primus ẽ: ubi nõ sol quotidie: sed auetno æqnoctio usq ad autũnale ibidẽ cõtinue pseuerãs: reliquũ ãni regionẽ illã nocti ppetuæ dereliqt. Aũt hic ab hypboreis cultoribus noiatus: quos iustissimos eẽ dicũt & ãgustã sed apricã terrã hẽre: & diutius uiuere q̃ reliq mortales faciãt: qđ ego miror plurimũ unde tã repente mite illis oriať cælũ: sed de hoc uideãt alii. Is aũt uersus uulturnũ a caspio termiať oceano: ut qdã dirũt. Ego ãt eũ hre a circio cibroꝝ: & a uulturno scythaꝝ oceanũ arbitrot. Eius ãt ĩ littoř nil mẽoratu dignũ dicũt.

Ipponẽsis sinus maris afriri pars ẽ a candido & Apollinis pmõtoriis fcũs: & ab ippõe diaricto denoiatus.

Ircanus sinus caspii maris est: de quo qa ubi de caspio scripsimus dictũ ẽ. ordini tãtũ apposuisse satis ẽ.

Ispanũ ma. diffusissimi circuitus ẽ: q ĩ mediterrãeo ĩcipiens desinit ĩ gallico oceão. A ceruaria igiť incipiẽs ubi gallici maris finẽ diximus: Emporia phocẽsiũ alluit & Iouis mõtẽ: ĩ quo hãnibalis scalæ atq tarracotẽ Scipionũ opus: Bemlũ: Bracinũ & opulentissimã maritimaꝝ urbiũ Tulcim: uallẽtiã: & fagũtũ: & inde carthaginẽ: spartã uegentanũ sinũ: & malacã: & calpĩ cõtingẽs exit ĩ oceanũ: ubi prĩo carthaginẽsiũ iplens sinũ: & ad Iouis pmõtoriũ uenĩẽs terris cadẽtibus ĩ littora flectiť occiduũ spectantia recte: & sic fretum egressus Gadẽ alluit ĩsulã: & cepiõis monumẽtũ scopulo potiusq̃ ĩsulæ positũ Bethis hostia: & ĩde lusitaniã ultra anã fluuiũ ĩ tribus pmõtoriis distictã: ultra quã tetrahẽte se solo ĩ euꝝ flectiť: & effundiť lõge lateq oceanus ĩsundẽs ueteres rutaulos: & oppida turduloꝝ & flumẽ mundã suscipiẽs: & ĩde duriũ a quo lõgo tamẽ tractu usq ad pmõtoriũ celticũ celtas alluit. Inde ad scythicũ cõtiuo obseruať littore: ĩsũdẽs artabros & ianasos: & post hos astures: quoꝝ ĩ littore tres sũt aræ: q̃s sestianas uocãt ĩcolæ pene ĩ ĩsula sedẽtes & Augusto Cæsari sacræ: deĩde se coartãte hispania Cantabros irrigat: & inde uardulos pyrenei pmontorio iunctos quos penes hispaniẽsis finitur oceanus & gallicus incipit.

Issicus sinus est in mari cilico sic denoĩatus ab Isso oli celeberrima ciuitate. Est enim inter amatium montem & ammodẽ promontoriũ.

LAcoticũ mare ægei ps est & ionii: a scylleo pmõtorio achaiæ ubi eius initiũ ẽ usq ad pmontoriũ malleũ: Ioniũ ãt a malleo usq ad tenaron: ubi finis. Laconicũ aũt a regiõe quã alluit dictrur: in qua lacedæmona.

Laturus sitius ẽ ĩ mari numidico ĩter aurfa castellũ & sardabalẽ fluuiũ citta cõe gẽtis regiæ monumentũ.

Libycũ mare ĩter africũ atq ægyptiũ ẽ cyrenaicæ puĩciæ adiacẽs: & ĩõ a nõnullis cyrenaicũ nũcupať. Incipit qdẽ ab aris phileno ꝝ: apud q̃s africi finis ẽ. Hẽt pmõtoria zephiriõ naustatinos & Parethoniũ portũ. Inde catabathm os deuexa uallis ẽ: cuius ĩ cõfinio maris huius ẽ finis: & ægyptiaci pricipiũ. Libycũ autem a libya dictum: cuius pars cyrenes est.

Liburnicum mare adriatici pars est a liburnis illyriis denominatũ: quos hodie sclauos dicimus.

Lyciũ mare asiatici ps ẽ a lycia puincia cui adiacet de

nomiatū. Incipit aūt a phaseli pāphiliæ ciuitate : quā
penes pāphiliū maris ē finis: a q̄ sequit̄ ū. cariā eūti: ī/
de portus: & tauri ꝓmōtoriū igēs : & īde limita flu/
mē & ciuitas & patata cū apollinis delubro atq̄ ora/
culo fide delphico simile. Post at mōs gratius & thel
mesos ciuitas q̄ finē mari facit: huic & icareo præstat
initiū. Ligustinū mare tusci maris ps ē: a liguria ꝓ
uicia: cui adiacet denoiatū. Hoc ītiū sumere qdā uo
lūt ab hostio arni fluminis: ut pisaꝝ ciuitas media li
guꝝ sit & tuscoꝝ reliq̄. Alii uero dicūt ab hostio ma
cræ flumīs lunæ ciuitati ꝓpīquo ītiet: qđ uerius cre
ditū: ex quo & corui scopulo ꝓcedens ueneris portū
facit radicesq̄ mōtiū optimi uini feraciū alluēs. Ge/
nua īsigni ciuitate relicta extēdit ad sabatiā seu saonā
& albigaunū & uītimiliū atq̄ mōichi ꝓmōtoriū: qđ
penes scđm quosdā maris huius ē finis: sed addūt ali
qui niceā ciuitatē: & qđ littoris ē usq̄ ad hostiū uari
flumīs: qđ Italiæ piter & ligustini ma. terminū dicūt

Mare aquaꝝ maximaꝝ generale nomē. Sin
gulare autē eius q̄ oceani tātū ē: & iō mare
dictū ; qa sit amaꝝ salsedine tumia : & iō si
absolute mare dixeris: ꝓ totius aq̄ elemēto
ſ. oceāo sumet. Tunc āt ꝓ pte: quū cogno
mē apponit. Maliacus sinus ægei maris pars est in
ter sinum pegasum & opuntium.

Maurū mare & mediterranei ptē occupat & occidēta
lis oceani. Nā ab hespucera ꝓmōtorio: qđ oceani he/
spidū finis ē icipiēs usq̄ ad mulacā fluuiū q in medi/
terraneo a mauritania numidiā sepat : tractū ducit:
qđ qdē & athlāticū dr̄: & iō satis sit qđ đ athlātico di
ctū ē. Mauꝝ tamē seu mauritanū dictū ē a maurita/
nia cui adiacet. Macedonicū mare ægei nō mīma
ps ē: a macedonia denoiatū qđ quidē icipit a pallene
mōte: q thraciæ finē facit: & (ut qbusdā placet) exten
dit usq̄ megaram: quo isthmos īterpositus misceri
ægeū ionio nō pmittit. Cuius littora ciuitatibus si/
gnant̄ īnūeris. Inter q̄s clarissima pelles tā, Philippi
pr̄is q̄ Alexādri filii regia. Est p̄terea & flexus megi/
bernus īter ꝓmōtoria Dyrī & panestreū: & q copos
dr̄ ; portū īde torōis mistella & megiberna ciuitates
Post q̄s canastreo ꝓmōtoria ꝓpīq̄ sena megibernea/
sa ī medio q̄ dat gremiū terra lōgis ī altū emissis late
ribus igēs īter maria sinus ē. Inde eū axius ꝑ macedo
nas thessalosq̄ excurrit: anteq̄ thessalonices & inter
utrūq̄ cassandrea ē. Inde cindra: aloros: icaris: apeno:
ad sepida: corrutta : melibæa: castaneaq̄ a qbus usq̄
megarā ellas appellat̄ græcia: quā macedoniæ ptē: ut
supra dixius: qdā arbitrari uidēt: & si sic cōcedat̄ a sa
pide ꝓmōtorio ꝑ demetriā: & balō & ptoleō & eth/
mō ī pegaseū deuenit sinū: ī quo urbs pegasa & sper
chii ānis hostiū. Inde malliacus & opūtius: ī qbus la/
conū gloria aduersus psas thermophilæ: inde oroes
carphagnemides: alope: antedō: glauci: larūnæ & au/
lis agamēnonia: maratō īsigniū tituloꝫ mēota bilis
& tanais: ī q̄ Amphiarai delubrū nemesis phoricos
& bauronia & ꝓmōtoriū suniū: & ad meridiē se fle/
ctens Ella pyreneū atheniēsiū portū seruido obucit
soli īde schirōia saxa: & ultīo megarēsiū tractū apud
isthmon terminatū: qua macedonici maris finis ē.

Mediterraneū mare: & id rudibus demōstrādū ē: est
[illegible] maris hēmus ab Abila mauritaniæ & calpe
hispāiæ ꝓmōtoriis herculis colūnis ab oceāo hēmus
[illegible] mediterraneū nūcupatū quia per medias effunda
tur terras: quum in circuitu: stet oceanus.

Megiberneus sinus macedōici ma. ps ē: de quo paulo
supra. Misiū ma. asiatici pticula ē: cuius ps ab æoli
is icolis denoiata supra descripta est. Reliq̄ rtoas dr̄ a
troianis tota misiū a ꝓuīcia cui adiacet sic olī deno/
miata. Incipit. n. ab idæ mōtis radicibus : & cytheriā
andrimetionē austrā & cressā oppida ī littore alluit.
Inde Antādrū & gargara: atq̄ assonā ætholoꝝ colo/
niam & acheon limen: de quo supra: & ritheum qđ
penes huius maris finis est.

Myrtoū ma. apđ ꝓmōtoriū Laconiæ malleā puū īter
ægeū & ioniū ē: sic a myrtillo mercurii filio dictū: q
quū eēt oenomai regis elidis auriga: & illi hippoda/
mia eēt filia q̄ cū ꝓceribus petētibus se aurigatus ini/
bat certamen uictosq̄ morte mulctabat: Cōtigit ut
pelops & peteret & iiret certamē: clā corrupto Myr/
tilo auriga : hoc pacto si uictorē faceret se illi primū
hippodamiæ cōcubitū cōcessuꝝ: q factis cæreis axi/
bus q̄drigis: eisq̄ ī cursu dissolutis Pelopē fecit uictō
rē: cui quū posceret pactū a pelope ī mare deiectus ē:
in quo moriēs mari nomē ꝑpetuū dereliq̄t.

Mormorusa oceanus sub sepētrione uocatur a cym/
bris: quibus proximus est: qđ idē sonat qđ mortuū
mare: eo q̄ ibidē cogente frigore congeletur.

Mortuum mare assalridem lacum noīari iam dixi/
mus supra: eo q̄ in eo nil uiuum recipiatur.

Massusianus sinus in mari thracio: qđ ægei ps ē: cōsi/
stit alterū chersonēsi latus occupans. Hic a iugo pha
ciæ uallis icludit̄: & ex fluuio quē recipit melas ēt nū
cupat̄: duas ī se urbes cōplectit̄ Alopochonēsum & ī
altero isthmi littoris latere positā cardiā: inde sequit̄
Aenea ab ænea troiano conditore denoiata : quum
iam finis fuerit huic sinui.

Magnū mare id dr̄ uulgo: qđ nos & euxinū & axenū
iā dixius: qđ iō magnū illud uocāt: eo q̄ iter cæteros
mediterranei maris sinus ipē sit maxius: & sp in reli
quū uidet̄ effluet̄: & nō ut alii sinus faciūt: aliq̄do su
scipe: qđ cōtigit pp iestimabilē aquaꝝ copiā: q ī illđ
a plurimis maximis flumibus fundit̄: q̄ ꝑ arctissimā
faucē bosphori thracii in mediterraneū ipellit̄ cursu
cōtinuo: a quo ignari existimāt reliquo mari aq̄s cō
cedi omnes: non aduertentes unde deuenerunt tam
huic mari q̄ reliquis.

Neptūnus cuiuscūq̄ maris aut totius aliq̄n
do nomē ē: quē eiusdē deitas poetica fictio
ne ipm mare aut maris designet potentiā.
Nā de se neptunus hō fuit: & Iouis fr̄ atq̄
Plutonis. Et quū paternum diuiderent regnū: quæ
circa maris oram erant in sortem deuenere Neptu
ni: ex quo fabulæ locus assumptus est.

Numidicū ma. iter mauritanū seu athlāticū ē: & afri/
cū: a numidia regiōe cui adiacet nūcupatū. Incipit āt
a mulaca flumie: & ī oriētē tēdēs hēt ī litore ampsa/
ci flumīs hostiū & cæsareā olī iolā lubæ regis regiā.
Inde cartimā & arsimiā oppida & latuꝝ sinū & sar/
dabalis flumīs fauces: quē ultra cōe regiæ gētis mo/
nimētū ē: & post emēsū aliq̄diu litus Metagoniū ꝓ/
mōtoriū: qđ huic mari finē faciēs africo p̄stat initiū.
Sane & si ī littore nō sit: qa aliq̄do ad mare ptinuisse
ut̄: mirabile quoddā nō erit icōgruū recitasse. Est er
go ad itriseca Numidiæ locus: ī quo spiæ pisciū mu
ricū ostrearūq̄ fragmēta saxa attrita uti fieri solet as/
siduo maris motu: īfixæ p̄terea cautibus ancoræ &

alia plura testantia ibidē iam mare & portuosum ēt fuisse nil fidei minuēte solo: quū nil herbidū alat.

OCeāus hic prī & aqꝝ ppetuus hospes ē adeo grādis ut soli deo creatori suo cōphēsibilis sit. Oēm pterea ābiēs & cōtinue ideficientibus undis terrā: quā & pluribus atq3 uariis icursiōibus itrās cōmerciis reddit habiliorē: & humectatiōibus fœcūdiorē facit: illāq3 circū statutis uicissitudinibus adeo īpetuoso iuadit æstu: ut feras ex littore repētīo reditu rapiat: & nonnunq̄ marinas beluas i sicco destituat. Cuius æstus cās plures reddidere maiores: q̄s ego quū alterius oideant cōsideratōis omittā. Cur dicat ēt oceāus: plures dicūt rōnes. Nā alii: eo q̄ more circuli terrā ābiat. Alii q̄ oci⁹ currat: qd' magis & noi & opi adaptat. Alii q̄ ut i cælū purpureo colore cōspicuū sit: & hmōi: q̄rū q̄ magis placet accipiēdā lectori reliquo. In eo īsulæ ifinitæ & beluaꝝ īfinita mōstra: & ex eo qcqd fontes: qcqd lacus & flumia: qcqd ubicunq3 sit liquoris hūiditatis uel cuiuscūq3 aq̄ sumit & deriuat exhauriētibus terræ uisceribus. Opūrius sinus ē i ægeo mari ab opūtio ciuitate denoiatus: Termopylis pximus.

Orcadus oceāus ab īsulis orcadibus: qbus circūfusus ē dr. Hæ āt nūero .xxx. sūt angustis iter se distictæ spaciis: ex qbus .vii. q̄ emodes appellāt germāico littori oppositæ sūt in eo sinu quē supra codanū dixius. Ex iis āt codānonia: quā teutoni icolūt: ut fœcūditate alias sic & magnitudīe excedit. Reliq̄ sarmatis sunt aduersæ: & fluxu atq3 refluxu pelagi q̄doq3 īsulæ apparēt: & aliquādo cōtinēti ānexæ. In his oenes qdā asserūt hitare hoies: ex auenis atq3 ouis palustriū auiū uiuētes. & hippodas eqnos hētes & sanalos: qbus sūt igētes aures & ad tegēdū oē corpus habiles & alios hmōi: qd' ego fabulosū credo ponusq̄ credibile reor.

PEgasus sinus i ægeo ē mari iter demetriadē thessaliæ ciuitatē & malliacū sinū: a pegasa denoiatus urbe: ipchiū recipiēs amnē famosus qdē & apd' ueteres iclitus. Aiūt. n. q̄ miniæ colchos iturī: ex eo argō nauē ad iter soluūt. Pāphilicū mare asiatici ma. ē ps iter cilicū & lyciū positū. Nā a nemurio pmōtorio qd' eū a cilico sepat icipiēs hēt ante alia melā fluuiū: aspidos ciuitatē ab argiuis olī cōditā i mōte. Deide cestros & caractes fluuios. & iter eos pgamū oppidū. Vltra uero sardemisū mōtē & phaselis ciuitatē a mopso quōdā cōditā: & finē Pamphiliæ facientem.

Persicus sinus oceāi ps ē: & si āplissimo hostio terras irret: & postmodū diuidat i psicū. & arabicū sinū. Indiā tamē ab æthyopia disgregat. Is igr̄ q̄ psicus dr̄: cū orbe maxio terras occupauerit: & i fine sui hūani fere capis uestigiū fecerit: hēt circa īitiū sui carmanios sine ueste: sine fruge: sine sedibus ac sine pecor̄ hoies: cute uelāt pisciū: & eoꝝ carne pascūt: hirsuti corpus oē pter caput. Per hos setis i mare flumē fundit: ide credosi psæq3 sequūt. Ea uero i pre sinus q̄ itrāti mari ur̄ opposita: Caldæi insidēt. Parte uero ex altera sinus: q̄ carmaniis opposita ē: arabes hitant oēm tenētes orā. Polaticus sinus adriatici ma. ps est: & scdm quosdā Italiā ab histris distermiat a polā dictus: quā quōdā icoluere colchi. Mare qdē pcelosū: & ora illa nauigātibus pniciosa plurimū. Nūcupat āt uulgo q̄rnaro. credo a poplo carnoꝝ: q tādudū circa adiacētia hitauit. Pōtus is ē sinus: quē supra euxinū dixius seu mare magnū. hūc denoiatū pōtū uolūt aliq a pōto mitridatis r̄gno: qd' ego pter hūc sinū nusq̄ reppi. aliq dicūt dictū pōtū: q̄ breuis sit q̄si pūctus: & tunc breuē sumā q̄tū ad pfunditatē: q̄ illi modicā dixius. Et ob id tinos: phocas: delphiesq3 tātū: & nullas alias marias bestias suscipit a lōge plurimū pfecto talē nominis huius cām piscati sunt. aliq dicūt q̄ pontus idē sit & æquor. Scio qa unūqdq3 hoꝝ mare est. Sed q̄liter pōtus æq̄litatē significet aqꝝ: ut æquor facit: nō uideo. Sic dicūt & pōtū maris ipetum. Sed tūc cū illi magisq̄ oceāo: q lōge ipetuosior ē. Dicūt pterea pōtū idē qd marinū dec⁹: qd' ego audio: sed nō itelligo. dabo igr̄ & ipe nouā nois cām. Arbitror qdē a priscis latinis denoiatū pōtū: qa aliq̄to tpe āni i glaciē coactū trāsire uolētib⁹ p aliq̄ sui ptē pōtē. i. trāsitū sui faciat: seu qa ob maximā aqꝝ dulciū in illū effluētiū & eius respectiue breuitatē semidulce uel fere dulce factum potū pbeat. Veꝝ hæc supflua curiositas est.

Propōtis ma. ē iter thraciū bosphoꝝ & hellespōtū: ab oriēte asiā alluēs: ab occidēte uero europā: & iccirco fere i modū lacus circūdatū. Propōtis āt uocat q̄si pōtū pueniēs seu iuxta pōtū. Incipit exeūtibus hellespōtū: & i pōtū tēdētibus a dextris apd' lāpsacū oppidū: finē ibidē faciēs hellespōto: cui ppīquus fundit grāicus fluuius: ultra quē cizius ciuitas a cizio denoiata: quē miniæ i colchos tēdētes pugna fuderūt atq3 occiderūt. Post hāc plagea & sidace pelasgoꝝ coloniæ. Inde ridacis flumīs hostiū ultra qd' discilos oppidū & miserla. Hic sinus sequūt duo: quoꝝ alteri nō est nomē: quē chion ēporiū phrygiū āplectit. Alter uocat olbianos i gremio hēns astatonā olī a megarensibus cōditā. Inde seqt fretū illd' exiguū p qd' itur i euxinū: ubi thracius bosphorus hēt iitiū: & iō a sinu olbiano i europā puo trāsfretātes tractu & uersus hellespōtū uenietes relicto bizātio thracii bosphon finē hēbūt a dextris silibriā pintos bithinū & hostia argini & atyræ fluuioꝝ: & inde eā prē thraciæ quā tādudū rhesus rēurt rex & bisaltē samioꝝ & gipselā: & eū locū quē macrōtios dixere græci. Et ide lysimachiā i radice magnepen: quā penes i fretū hellespōtiacū cogi icipit mare: & iō ppontis ibidē terminatur.

r Vbrū ma. iter idicū & æthyopicū oceanū amplissimo ore ab austro i septētrionē fundit: & ne i mediterraneū exeat a terris psaꝝ arabūq3 tenet. De quo qa supra ubi de arabico & psico sinu scripsimus fere oia q̄ dici possūt sūt opposita: nois tātū cām reddidisse sat erit. Dr̄ āt rubꝝ qa rubri coloris appeat: non qdē qa sit: sed qa adiacentia littora mīnio fere similia sunt p eūdē lipidū atq3 trāsparēs suū colorē mōstrantia: ab ignaris rubras eē aq̄s arbitrari faciūt: & ide rubꝝ denoiari. Insulaꝝ cōfertū ē: quaꝝ notissima q̄ sepulchꝝ Eritræ regis seruat: a quo etiā denoiatū ē: isigne pstiti irieris sicco uestigio hæbraico populo moyse duce ex ægypto fugiēte: & Pharaonis cū exercitu suo demersi: ut litteræ testātur sacræ.

f Alinaꝝ mare dicit: qd' nos alibi asfaltidē lacū diximus: iter hierico & zorā ciuitates iudææ.

Sardū mare a sardinia īsula: dictū eo q̄ illā circū alluat. ab oriēte siculū seu Icareū hēt mare. Ab arctoo tuscū. Ab occasu balearicū. Ab austro africū.

Sarmaticus oceanus a sarmatis populis littori adiacētibus dictus ē: iter cymbricū q magis extendit ab arctoo & codanū sinū q i germaniā sursum ptēdit: i cō

spectu āt littoris huius ps ē orcadū īsulaꝝ.

Scyllaceus sinus i adriatico seu siculo mari ē īter laci/
niū & zephiriū ꝓmontoria: habens in littore petiliā
carcinū & scyllaceū a quo dicitur.

Scyticū ma. a scythis ē nūcupatū: & qa lōgus ē tractus
terræ a scythis occupatus ab oceano. s. i euxinū tēdēs
triplex ē: alios ī oceanū: alios ī euxinū: alios circa caspi
nm termīos occupans. Nā qđ ī oceanū describit̄ sub
ipo sydeꝝ cardie a ꝓmōtorio cibroꝝ hīc īitiū credi
tur: scđm quosdā terminari a limite hypboreo. Alii
uolūt hypboreū īter cibꝝ eē & scythicū. Aiūt tamē
eius littoris i cōspectu q̄dā desertas īsulas eē: nec alio
q̄ scythicas noīe apellari: nec littoris cultores descri/
būt ulli: p̄ter adropagas & sagas. Et hi qdē beluaꝝ fe
rocitate segregati sūt: qđ a caspio ī scythas emittitur
absq; certis termīs cōpi. Veꝝ eius littora habitaria b
amerdis: pisticis: seu pesicasis atq; debricis scythis īue
ni: & ī illđ plura misceri fluīna: & īter alia araxē laxar
tē & oxū. Qđ āt pōtici ps ē ab hostio paludū meoti/
daꝝ atq; tanais īcipit: & usq; ad hostia hystri flumīs
ꝑseuerat sinū calis limē sinū carcinitæ domos achil/
leos boristhēis hostia: callipidas: hystrosq; : q hystro
flumīe termīant̄ īcludēs mīta p̄ter dcā suscipiēs flu/
mina. Scœnus sinus est icarei maris: īter sinus thi/
minam & babæsum positus.

Sericus oceāus sub uulturno ē īter tabī & tauri ꝓmō/
toria: sericū litt⁹ alluēs: q qdē seres: ut fert̄: iustissimi
sūt hoīes. Siculū ma. siciliā ābit īsulā. Ab occasu sar
dū hēns. Ab aqlōe tuscū: a surgēte sole ioniū: a meri/
diāo africū. Syriū ma. asiatici ps ē: a syria cui adia/
cet denoīatū. Cuius īitiū ab īitio ē palestīæ: ubi arabi
cū termīat̄: & ꝓcedēs ī septētrionē p⁹ palestinū phœ/
nicū littus alluit oē: i quo tyrus & sydon quōdā cele/
berrīæ ciuitates: ꝓmōtoriū euprosopō: & āthiochia
atq; seleutia: & ultīo mōs amāus: ī quo starī mariā/
dri cylicesq; īcipiūt: & syriū definit mare: cui ī cōspe/
ctu cyprus ē īsula. Syrtiū gemīus sinus ē in africo
mari: quoꝝ prīus a neapoli africana cītate sumit ini
tiū: finē āt apđ oea oppidū cīrupso fluuio ꝓpīquū. Im
portuosus ē & æstu plurīo ferox ob uadoꝝ freq̄ntiā
& ob alternos motus fluētis atq; refluētis pelagi: & ī
termīstos uadis euripos. Littori cuius tritona palus
famosissima ꝓxīa ē: ob ibidē prīo uisā ī terris mieruā
Scđus āt syrtiū sinus ī ægyptū a prīo tēdēnbus: haud
lōge repit̄ a lepti supiori sumēs initiū & ūri noīe sic
opē par priori ē. Hēt ꝓmōtoriū boriō: a quo ea īcipit
ora quā lothophagos tenuisse aiūt: usq; ad phicōta:
qđ & īportuoso littori ꝓmōtoriū ē. Inde sequūt̄ phi
lenoꝝ aræ: q̄s pēnes syrtis huius ē finis. Syrtes aūt a
tractu nūcupatæ sūt: qa oīa ađ se trahere uideant̄.

Scylleū ma. qđ iter siciliā & italiā phatō dicīus: a scylla
mōstro ex pte Italiæ adiacēte denoīatū. qđ aiūt saxū
eē īgēs fere ī supiori pte hūanā hēns effigiē: quū īfe/
riori plures & resectos hēat scopulos: īter quos dum
æstuosū itrat mare ab eisdē refractū: & īde tumultu/
ans tā rōe sui q̄ augētis ex cōcauitate specus ibidē exi
stētis latrātiū rabie pluria canū uī reddere sonū: qđ
uetustæ fabulæ cām dedit: scyllā. s. uirginē a glauco
dilectā: dū se lauaret ibidē ueneficio circis a canibus
marinis usq; ad īguina fuisse absortā & ibidē detētā
ꝑpetuo. Volūt tamē qdā mulierē rapacissimā fuisse
scyllam & hospites nudare cōsuetam: & in mare īde
deiectā saxo nomen & fabulæ locū dedisse.

Smirneus sinus ionii maris ps ē: īcipiēs a ꝓmōtorio q
illū a colophōia claudit hēns supra āgustias p q̄s īgre
dit̄ mari hīc otos & illīc Clazomenā. In sinu āt ē co/
rina Thermodoon āmis & urbs Leuca: quū extra sc/
quat̄ phoca eolio mari ꝓxīa. Clarus qdē una cū cita
te a q̄ dr̄ Homeri uatis origine.

Sucronēsis seu supronēsis sinus hispanū suscipit mare
quē postq̄ īpetuose ītrauit: obuio facto ferrariensi ꝓ/
mōtorio ī duos diuidit sinus: quoꝝ prior supronen
sis dr̄ seu sucronēsis: qđ potius credo: cū recipiat: So/
borī: turiā: & sucronē flumīa. Amplectit̄ qdē īsignes
urbes ualētiā atq; sagūtū: scđus illicitanus uocat̄: alo
nē hēns & lucetiā cītates: & eā unde sibi nomē illicē.

Supum ma. Adriaticum nuncupat̄ p respectū ad tyr
rhenum: qđ græci inferum uocauere: de quo ubi de
adriatico satis dictum.

Arētinus sinus adriatici maris ps ē ī extremis
t fer̄ Italiæ a Tarēto architæ phī pria uocitatus
īter Salen & Lacinium ꝓmōtoria coactus: in
quu sūt p̄ter tarētū: Metapōt⁹ herclea: croto & turiū
cītates. Tespōtius sinus ē adriatici seu Ionii maris
ps: ī quo Acherōtus flu. apđ molossos oriēs effluit.

Timinas sinus ē Icarei maris: īter pādionis mōtis col/
lē mare īmissum: & scœnū sinum alterum situs.

Tyrrhenū ma. græci uocāt: qđ latini tuscū dicūt. Veꝝ
ut placet aliqbus tuscū lōgeplus occupat spacii q̄ tyr
rhenū: cū tyrrhenū a tuscia ī Brutios usq; ꝓtēdat̄ tā
tū. Qđ aiūt dictū a regulo quodā lydo tyrrheno qui
pris in asia copiis cū lydo frē sorte suscepta nouas sū/
pturus sedes uēit ī tusciā & Italiā supiorē: eāq; occu/
pauit: & de suo noīe tyrrheniā appellauit: mariq; no/
mē īposuit qđ in hodiernum usq; conseruat.

Tuscū ma. lōgissimo dr̄ tractu. Nā q̄diu in austꝝ spe/
ctat Italia: & aliq̄tulū āplius: tantū illi spacii uetus tu/
scoꝝ cōcessit gloria. Ergo a uari flumis gloria galliā
trāsalpinā ab Italia sepantis hostio ad fretū usq; sici/
liæ & Zephiꝝ ꝓmōtoriū: hoc īsignitū mare uocabu
lo ē: cū tusci ante Rōanū īpiū aduētūq; ī Italiā gallo/
rū hetruriā oēm & cisalpinā galliā totā p̄ter Veneto
rū āgulū sub suo īpio tēuere: & tusciā uocauere: & se
eūdū nūeꝝ nationū suaꝝ ultra apœninū misere co/
lonias: ex qbus adria a q̄ adriaticū mare dictū est una
fuit. Incipiēs igr̄ a Vari hostio Ligustinū oē qđ supra
designatū ē suo sub noīe cōtīet. Inde īter lunā ciuita/
tē & pisas ubi Ligustinū termīari dixīus resumentes
hēt ī littore Pisas olī a græcis pisanis cōditas: arni flu
minis hostiū: uadas: uoliternas: umbronis fluuii exi
tū. Populoniā uetustissimā hetruscoꝝ cītatē: seu po/
tius ciuitatis uestigia: & Telamōis portū. Cosā oppi/
dū: portūq; herculis nauigiis turū: īcolis āt aduersū:
post hæc & amonē & Pirgī & hostia tyberis. quoꝝ
alrius paululū Rōa reꝝ domīa sedet. Hīc ī littore ue
teris laurētii atq; lauinū latīoꝝ uetustissimoīq; op
pidoꝝ uestigia: & sic ancii quōdā uolscoꝝ metropo/
lis. Inde asturā & Circeū mōtē: Circis ueneficæ sedē:
Terracinam uolscoꝝ: fondosq; ac formias & Aeneæ
troiani opus caietā & miturnas & lyris hostiū. sinue
sā literniū scipiōis africāi exilio atq; tumulo cōspicuū
Vulturni exitū & paulo supra capuā tuscoꝝ coloniā
olī īter tres maxīas orbis ciuitates tertiā. Inde cumas
euboicas. Misenū baianū sinū atq; neapolitanū ad ꝓ/
mōtoriū usq; mineruæ sese porrigētē. Amalphiā: sa/
lernū: silaꝝ fluuiū: palinuri portū: Velias: Buxentū:
dāpeciā: enū: lubouē: ioniū: maticanā. metauꝝ: tauri
nū: scyllā: regiū: regiā colūnā: locros: caulonīā: consen

tiā atq̧ Brutiū a Zephiro ꝓmōtorio termīatū. Esto sint q uelit a regio finiri oppido. In cōspectu habens corsicā atq̧ sardiniā: Capreā: illuā: fetri alunā: Igiliū pōtiā: pictacusas: Capreas: & clariorem mediterranei maris siciliā. Dictū autē tuscū a tuscis: qui a thure sacrificiorū denoiati sunt: eo ꝙ fuerint iuxta antiquorū ritum doctiores in sacrificiis peragendis.

Enetū ma. id ē qđ adriaticū dixius: nō qdē a paphlagōibus uenetis q ab excidio Ilionis antenorē secuti sunt: Quinimo a piscatoribus Patauis q nup occupatis alrini sinus aliqbus semirectis isulis aq̄: cōgtegatisq̧ ex circūadiacētibus uicis coæq̄lium hoīum turmis ad cōmodū piscatōis ultro uenientib⁹ sedes statuere sibi: illasq̧ qđ multarū erat urbiū nomē: iō igētis ꝓuīciæ uocauere uenetias. Quibus adeo fortūa & astutia fauit: ut elati audeāt nr̄o æuo & maris ipsū usurpare si possint: & nouo noīe uetus delere conāt a se uenetū appellātes: qd p lōga retro sæcula a tuscis adriaticum dictū. De quo quoniā sub uocabulo uero ubi scilicet adriaticum nominauimus satis ample dictum est: hic repetere non curamus.

Vrgitanus sinus ē hispani maris haud longe a malaca ab urgi oppido: quod in eo est: nominatus.

Vrias adriatici maris sinus ē apulo cinctus littore sub Gargāo mōte: cuius aspectū aiuot itroitū: & extra eū dicunt esse sipontum diomedis opus: ut a nonnullis hactenus creditum est.

Am pagratis mōtibus: siluis: nemoribusq̧ lustratis & fontibus: lacubus atq̧ flumībus: una cū stagnis & paludibus in sinus maris oceanū ꝙ ꝓut a ueteribus traditū accepimus: deductisq̧ eis ēt receptaculis pfunctorie designatis: ī finē laboris ast supri eo cōcedēte: q rerū oium pricipiū ē & finis deuenimus. Nec dubitē qn psæpe īteruenerit error & reprehēdēda crebro cōpareāt. Quis. n. tāti ē. ut ipfectus pfectū possit opus cōponere? Esto (ut ab iīno restatus sū) qeris cā nō anxiū acreq̧ sed iocosū laborē assūpsi: a quo ne aduersus itentionē meā defatigarer: qcqd ī mēoriā uēit nulla idagie solertiori pacta cōcessi calamo. Verū defectus quosdā q forsā aliēa magis q̄ mea culpa occurrisse nōnūq̄ potuerūt nō aliq̄liter purgasse: nil eēt aliđ q̄ qđ alienū ē meū fecisse crimē: & iō aduertēdū: si sæpius idē fluuius aut mons seu lacus uel quē mauis ex aliis sub diuersis ooibus uel diuersis in ptibus nulla ex hoc facta mēroē ponat: aut dissidētiū auctorū opus ē: aut scriptorū: imo pictorū ignauia cōtigisse potuit. Auctores cū oia uidisse nequerint: relatis credere opportunū fuit: q̄ & si sūma cura exqsiuerint uera a falsis: tñ aliq̄do decipi potuere: & iō meo iudicio ueniūt excusandi. Scriptores āt nō sic. Cōsueuere iā dudū celebri offō solū hoies exqsiti īgeñ & intelligētes assumi: ut satis antiq̄ (si q̄ sūt) testant uolumia: postea ne qd īcorruptū supesset ī terris qbuscūq̧ uolētibus ꝑmissū ē. Quāobrē eo deuenimus ut q līæ seu caracteris formā apte calamo deducere nouerit: Illosq̧ cōgrue iūcē iūgere: temerario ausu nil aliud itelligētes se scriptores audēt ꝓfiteri: & apposito ꝓcio scribere quorūcūq̧ uolumia: qđ ēt turpius relictis colo textrinisq̧ psæpe ausæ sunt: & audēt mulieres: & sic dū potius uisa q̄ ītellecta designāt: q̄doq̧ uacillāte mēoria: & nōnūq̄ dū ex nō itellectis multa supflua arbitrāt & auferr aut casu aut eorū ꝑmutāt iudicio: eoāte alia itū ē: ut si ortographia deiecta diphthōgi aut sublatæ: aut debitis priuatæ notulis punctatio oīs omissa & signa pdita: quorū opere locutionū uariatiōes pcipi cōsueuere: ac isup ope taliū diminutis aut additis aut ꝑmutatis ī dictōibus līis: aliter hodie legāt q̄ ueteres illustresq̧ scripserint auctores necesse ē: & qđ lōge pniciosius: esto hmōi scriptores aduertāt se mīus recte pīxisse: ne delētes errorē maculā opi suo īiecisse uideāt: ultro ꝑtereunt: correctis pulchros ꝑponētes codices. Quos qdē errores & si non nūq̄ admonēre grāmatica circa cōstructiōes reducāt ī rectū ꝓpria aut hoīuꝫ aut locorū fluuiorū seu hmōi noia & potissime pegria nisi diuītas sit ī hoībus īsita emēdari nō possūt: cū dubiū falsa ueris iniecerit. Ex qbus satis aduerti pōt de oecessitate cōtigere: ut dū q̄uis rē mīus oībus cognitā iuxta scriptorū errores uarie noīatā legimus: ex una plurīas arbitremur: & deducti p deuia deliremus. Qđ cū ꝑsens opusculū totū fere et noībus ꝓpriis barbaris et pegrinis cōstet: cōtigisse nō erit mirabile: si ex uno feceri plures: seu aliq̄do de uno ī alterū locū trāstuleri. Nec ego aliq̄do cōiecturis aduertēs desistere uolui: quin potius duo uel tría noía supflua ponerē q̄ ī uno deficerem: & de una re duas uel plures facere malui q̄ falso iaduertenter noīe unā ī nullā q̄doq̧ cōuertere. Qđ si correctioribus libris q̄ quos uideri usi lectores aduertāt: sint q̄so ad itelligētiā faciles & emēdēt. Prætetea si aliq̄do fons ꝓ flumīe: fluuius ꝓ lacu; ꝓ stagno lacus: uel uersa uice: hi ꝓ aliis positi cōpiāt: nō mea auctoritate factū affirmo: Maiorū imitatus monumēta: & potissime poetarū illustriū: circa quos plurimū hactenus uersatus sū: & qbus licētiæ multū ē circa īmutationē fere taliū scripta sūt oía fere dixi: qa arbitrio meo pauca q̄dā uisa aut fide dignis audita ultra q̄ scripta cōpereri apposui: nec īficiabor: uidi q̄dā se aliter hre q̄ ueterū rōnes ostēdāt: qbus tātū idulgēs fui: ut mallē potius eorū auctoritati q̄ oculis credere meis: & hoc dictū uelī ne qs putet eo ꝙ dixerī q̄dā uisa me ob uisa antiqtati ī aliquo derogasse. Insup si æquo nō icedo passu: nūc. s. pigui & āplissimo stillo ꝓcedēs: nūc tēui atq̧ macilēto: antiqs auctoribus ascribat: ꝙ āpliora de his q̄ exāgui scribāt calamo nō liq̄re. Abūdātiora uero aduertēs scripsi: quū certissimū habeā eruditos his nō idigere: tudibus donec ī āpliorē uenerīt facultatē nolla tā longa demōstratio ē: q̄ nō uideat eē breuissima. Sed erit forte q dicat: si adeo rudes tibi erāt aīo: cū hodie fere locorū noia permutata sint oīa: nec aliqd cōstet antiquū: cur usus nō es ubi opportūitas exegisset noībus hodiernis? his facile respōdeč. Non. n. ē q hāc doctrinā tradiderit: aut mēoriale reliq̄rit: nisi pauca sint. Esto p cōiecturas aliq̄ plura depꝑhēdi possint: utputa quē Perusinū hodie lacū dicius: trāsimenū fuisse cōiecturamus: eo ꝙ flāminiū cōsulē Hānibalē apđ aretiū expectasse legimus: & e uestigio secus transimenū lacū cōseruisse. Et qa lacus alter ꝑter pusinū aretio ꝓpīquus nō ē: Satis illū pcipimus trāsimenū: & sic de aliqbus fecisse fuerat possibile. In reliqs potius diuīasse necesse erat: q̄ alicuius posse imitari uestigiū: qđ qdē ego nō didici. & si nouissem: libri ueterū q calibus utūt uocabulis: ad quorū ītelligētiā opusculū hoc elaboratū ē; oēs erāt etiā ī mutādi: q labor erat īdeficiēs: nec ē meū: nec ēt hōeste alterius eē pōt. Poteras dicet alter & noua & uetera posuisse, iā ultro cōfessus sū me oía nō nooisse: q̄ ēt si nouissē satius forte fuerat scripsisse ut factū est: ut aliq̄s labor studētiū relīqueret īgeniis. Ad hoc ut dū talia pgrē

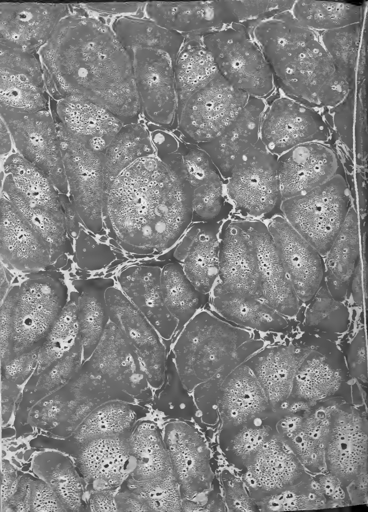
do fatigabunť : & memoriā firmēt:& illud ad maiora sublimēt:& magis delectenť inuento. Et si q̄dā præter materiā aliquādo cōperianť inserta:ad auferendū cōtinuæ lectionis fastidiū factū est. Sane dum raptim cœptū stadiū ad metā cupiēs deuenire pcurrerem:ecce & laureæ delectabilis odor oculos meos alterā traxit in partē : & uidi insignē atq; uenerabilē uirū Franciscū Petrarchā inclytū præceptorē meū honesta facie & laurea uirenti cōspicuū p idmet stadiū:lento tamē incedētē gradu:nō equidē labore attritū:sed altioribus cogitationibus pressum: & celebri atq; cōmēdabili grauitate deductum. Obstupui aspectu primo miratus:qd circa tam īfimū limē deduceret hō sublimis.īde memor Maronē solitū nōnunq̄ gregem per imas ualles deducere:& aliquādo æneā suū etiā supra astra transferre: rubore suffusus plurimo cōstiti : & fortunā ante alia dānaui meā : q eo me in discrimen deduxisset : ut auditor ex minimis cū præceptore luctarer : pendēsq; multa euestigio animo circūuolui: an irē.s.& incœptū iter pficerem:ut starē:seu potius oīno redirē:& pressa humo uestigia exturbarē.Occurrebāt aūt mihi plurima suadentia reditū : & ante alia clarissimi pceptoris mei sublimitas stili ornatu redimita mirabili:& sententiarū pōderositate plurima stabilis : & īsuper lepiditate uerborū delectabilis nimiū : quātūcunq; extranea uideať materia. Præterea notitia rerū:cuius plurimū indiget labor iste:quā adeo sibi familiarē noueram:ut uidisse omnia:& tenaci seuasse memoria uidereť.Et cū his ruditas mea stilus exoticus:historiarum penuria:īgeniū hebes:& fluxa memoria ueniebant:a qbus psuasus cū iam essem semiflexus in reditum:& ecce ,puerbiū uetus uenit in mētem : quo aiunt cōtraria iuxta se posita magis elucescūt.Et ex eo arbitratus fulgoris sui radios quātūcūq; dē se clarissimos opacitatis meæ tenebras penetraturos posse uideri īuētibus clariores:mutaui cōsilium : & ad eius reuerētiā nō pugil:sed obseqosus seruulus & itineris strator ī finē usq; deductus sum:uolēs iubēsq; si qd meritū mihi laboris huius expectādū est cautos esse lectores:ut siqd in hoc ope operi uiri inclyti cōperiať aduersum : dāneť ilico : & sua sequatur: tanq̄ uera stāsq; sentētia.Scripsi quidē:quod in buccam uenit.Ipse aūt si mores noui suos:oīa multiplici trutinatione digesta : oīa ponderoso librata iudicio scripsit:scribetq;.Si quid uero cōgruū suis cōforme scriptis comperiatuť : diuinæ bonitati doctrinæ ascribatur suæ.

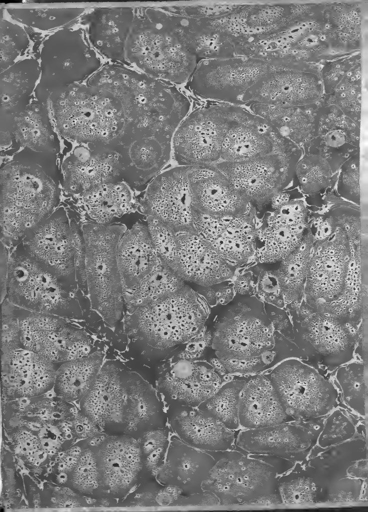
Venetiis ductu & expensis Nobilis uiri.D.Octauiani Scoti ciuis Modoctiēsis.M.CCCC.XCIIII.Septimo kalendas Martias finis īpositus fuit huic operi.per Bonetum Locatellum.

Registrum huius operis.

a	f	l	q
Genealogiæ	quod etiam	existimantes	Diana
De lāpsacio	dū appetitus	blicū declāret	libro quarto
nimedem	utero cæsum	uelle purgare	ficat libro
ir chorinim	mortale	historiam	idem cum
b	g	m	r
pentur	Hæc ille	nitantem.	Ranæ fiunt
pter iam	De daphnide	Euristeus	quē petrarcha
sit:cum ipsa	Castiamira	cum iterum	mo capitulo
post ait	traiecit	debuerit esse	xxii.dicta
c	h	n	s
De api	autē cantus	gem:& ipsū	Macroceni
Mercurius	lor:non	hospitio	& postmodū
in libro	habenas	De amphiloco	quondam
ægyptii	De ægina	stim:qui	dicta est
d	i	o	t
nem animi	nepotem	ignominiosū	ge ab ea.
De apolline	Genealogiæ	non ob	Antrum
condidisse	rū fluxu	quaeso si	netis q̄dragīta
decisa uidenť	augentur	Vah nec	facit insulam
e	k	p	u
Inde uero	Genealogiæ	tamen ex	Ossigitanus.
tres fuisse	uictus	uero deo	luere:ex
æthera	in mordētes	phia cuius	Spinon fluuius
bobus	Rixinor	nō dixerim	Triforeas
			In tempore

Finis

333

J. Bocacius.
Tractatus
varii.

1494

46